

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

VII

SEJA

29

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 29. SEJA

(20., 21., 24., 25., 26. april in 8. maj 2017)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANOK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJNA
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAVNO, IZVRSILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANIN, IZVRSILNO IN SODNO.
SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANOK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJNA
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAVNO, IZVRSILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANIN, IZVRSILNO IN SODNO.
SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANOK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJNA
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAVNO, IZVRSILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANIN, IZVRSILNO IN SODNO.

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 29. seja (20., 21., 24., 25., 26. april in 8. maj 2017)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2017

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 29. SEJE

1. točka dnevnega reda: Vprašanja poslank in poslancev
2. točka dnevnega reda: Predlog zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (ZIUGDT), nujni postopek, EPA 1878-VII
- 2.a točka dnevnega reda: Predlog zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo (ZIČUDSP), nujni postopek, EPA 1905-VII
3. točka dnevnega reda: Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2G), skrajšani postopek, EPA 1760-VII
4. točka dnevnega reda: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, (ZPOmK-1G), skrajšani postopek, EPA 1804-VII
5. točka dnevnega reda: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (ZVDZ-C), skrajšani postopek, EPA 1806-VII
6. točka dnevnega reda: Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2C), skrajšani postopek, EPA 1690-VII
7. točka dnevnega reda: Predlog zakona o spremembi Zakona o uravnoteženju javnih financ (ZUJF-G), druga obravnava, EPA 1713-VII
8. točka dnevnega reda: Predlog zakona o vajeništvu (ZVaj), druga obravnava, EPA 1711-VII
9. točka dnevnega reda: Predlog zakona o Sodnem svetu (ZSSve), druga obravnava, EPA 1649-VII
10. točka dnevnega reda: Predlog zakona o državnem odvetništvu (ZDOdv), druga obravnava, EPA 1718-VII
11. točka dnevnega reda: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-N), prva obravnava, EPA 1855-VII
12. točka dnevnega reda: Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o bančništvu (ZBan-2A), prva obravnava, EPA 1858-VII
13. točka dnevnega reda: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-N), prva obravnava, EPA 1864-VII
14. točka dnevnega reda: Predlog zakona o spremembah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1B), prva obravnava, EPA 1777-VII
15. točka dnevnega reda: Predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Kraljevine Maroko o mednarodnem cestnem prevozu potnikov in blaga (BKMMCP), EPA 991-VII
16. točka dnevnega reda: Predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Kazahstan na drugi strani (MOPEUKZ), EPA 1889-VII
17. točka dnevnega reda: Predlog odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020 (OdPSD18–20), EPA 1891-VII

18. točka dnevnega reda: Predlog priporočila v zvezi z ukrepi Vlade Republike Slovenije glede migrantske problematike, EPA 1743-VII

19. točka dnevnega reda: Predlog priporočila Vladi Republike Slovenije o notifikaciji o nasledstvu državne pogodbe o vzpostavitvi neodvisne in demokratične Avstrije, EPA 1779-VII

20. točka dnevnega reda: Predlog priporočila v zvezi z javnim razpisom za sofinanciranje doktorskega študija, EPA 1802-VII

21. točka dnevnega reda: Mandatno-volilne zadeve

Predlogi za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniška mesta okrožne sodnice in okrožnih sodnikov na Okrožnem sodišču v Ljubljani in okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Cerknici, EPA 1838-VII

Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Slovenj Gradcu, EPA 1873-VII

Predlog sklepa o imenovanju članice Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, EPA 1909-VII

Predlog sklepa o imenovanju člana in namestnice člana Sveta za sistem plač v javnem sektorju, EPA 1911-VII

Predlog sklepa o razrešitvi predsednika Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, EPA 1910-VII

Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem zdravstvenem sistemu na področju prodaje in nakupa žilnih opornic, EPA 1912-VII

Predlog sklepa o prenehanju funkcij, razrešitvi in imenovanjih podpredsednikov delovnih teles Državnega zbora, EPA 1904-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	18
DR. MATEJ T. VATOVEC	18
JURE LEBEN	19
MAG. MATEJ TONIN	19
JOŽE TANKO	19
DR. BOJAN DOBOVŠEK	20
LUKA MESEC	20
ALEŠ CANTARUTTI	21
JOŽE TANKO	21
DR. MATEJ T. VATOVEC	22
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR (ZVDZ-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1806-VII	22
JANJA SLUGA	22
MAG. DUŠAN VERBIČ	23
MAG. TANJA BOGATAJ	24
DR. BOJAN DOBOVŠEK	24
JANJA SLUGA	25
MAG. BRANKO GRIMS	25
PETER VILFAN	26
MAG. BOJANA MURŠIČ	26
DR. MATEJ T. VATOVEC	27
ZVONKO LAH	28
DR. MATEJ T. VATOVEC	28
ZVONKO LAH	29
JANJA SLUGA	30
DR. MATEJ T. VATOVEC	31
JOŽEF HORVAT	32
JANJA SLUGA	33
MAG. TANJA BOGATAJ	33
MAG. DUŠAN VERBIČ	33
DR. MATEJ T. VATOVEC	35
JANJA SLUGA	35
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2018 DO 2020 (OdPSD18–20), EPA 1891-VII	35
MAG. SAŠA JAZBEC	35
URŠKA BAN	36
URŠKA BAN	37
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	39
UROŠ PRIKL	40
JANKO VEBER	41
LUKA MESEC	42
JOŽEF HORVAT	43
MIRJAM BON KLANJŠČEK	43
MAG. SAŠA JAZBEC	44
JOŽEF HORVAT	45
URŠKA BAN	45
MAG. MARKO POGAČNIK	46
LUKA MESEC	48
JANKO VEBER	49

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	50
MARUŠA ŠKOPAC	50
DR. ANŽE LOGAR	51
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	53
MAG. SAŠA JAZBEC	54
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	55
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O IZGRADNJI, UPRAVLJANJU IN GOSPODARJENJU Z DRUGIM TIROM ŽELEZNIŠKE PROGE DIVAČA–KOPER (ZIUGDT), NUJNI POSTOPEK, EPA 1878-VII.....	56
DR. PETER GAŠPERŠIČ	56
DANILO ANTON RANC	57
DANIJEL KRIVEC	57
MARJANA KOTNIK POROPAT	58
JAN ŠKOBERNE	59
DR. MATEJ T. VATOVEC	60
ZVONKO LAH.....	60
DR. BOJAN DOBOVŠEK	61
IGOR ZORČIČ.....	62
MARKO FERLUGA	63
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	65
MAG. MATEJ TONIN.....	67
DR. MATEJ T. VATOVEC	69
MARJAN DOLINŠEK	70
DANILO ANTON RANC	72
LJUBO ŽNIDAR.....	73
IGOR ZORČIČ.....	75
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ.....	77
IVAN ŠKODNIK	79
DR. FRANC TRČEK	80
DR. PETER GAŠPERŠIČ	81
DR. FRANC TRČEK	84
JANKO VEBER.....	84
DR. PETER GAŠPERŠIČ	85
JANKO VEBER.....	86
DR. PETER GAŠPERŠIČ	86
MAG. ALEKSANDER KAVČIČ	86
PRIMOŽ HAINZ.....	87
DANIJEL KRIVEC	88
ANITA KOLEŠA.....	90
DR. MATEJ T. VATOVEC	91
VOJKA ŠERGAN.....	91
DR. FRANC TRČEK	92
DANIJEL KRIVEC	92
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	92
ZVONKO LAH.....	92
FRANC JURŠA.....	94
MATJAŽ HAN	95
DANIJEL KRIVEC	96
DR. PETER GAŠPERŠIČ	96
DANIJEL KRIVEC	97
LJUBO ŽNIDAR.....	97
DR. PETER GAŠPERŠIČ	98
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	98
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	99

2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	99
DR. MATEJ T. VATOVEC	99
JAN ŠKOBERNE	99
IGOR ZORČIČ.....	99
LUKA MESEC.....	100
DR. MATEJ T. VATOVEC	100
DR. FRANC TRČEK	100
MATJAŽ HANŽEK.....	100
DANIJEL KRIVEC	101
FRANC BREZNIK.....	101
LUKA MESEC.....	101
DR. MATEJ T. VATOVEC	101
MATJAŽ HANŽEK.....	102
LUKA MESEC.....	102
DR. FRANC TRČEK	103
MIHA KORDIŠ	103
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O PREVOZIH V CESTNEM PROMETU (ZPCP-2G), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1760-VII.....	103
IGOR ZORČIČ.....	103
MIHA KORDIŠ	104
MAG. KLEMEN POTISEK	105
IVAN HRŠAK	106
DR. FRANC TRČEK	106
ZVONKO LAH.....	107
IVAN PRELOG.....	107
LJUBO ŽNIDAR.....	108
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O VAJENIŠTVU (ZVaj), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1711-VII	108
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	108
MIRJAM BON KLANJŠČEK	109
TOMAŽ LISEC	110
TOMAŽ LISEC	112
DR. FRANC TRČEK	113
SAŠA TABAKOVIČ	114
DR. FRANC TRČEK	116
LJUDMILA NOVAK	116
JOŽEF HORVAT	117
VESNA VERVEGA	119
TOMAŽ LISEC	119
ZVONKO LAH.....	120
JOŽEF HORVAT	121
MARJANA KOTNIK POROPAT	121
IGOR ZORČIČ.....	122
MIHA KORDIŠ	123
IVAN ŠKODNIK	124
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	126
TOMAŽ LISEC	127
IVAN ŠKODNIK	128
DR. DRAGAN MATIČ	128
TOMAŽ LISEC	129
TOMAŽ LISEC	130

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SODNEM SVETU (ZSSve), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1649-VII.....	131
MAG. GORAN KLEMENČIČ	131
JAN ŠKOBERNE	132
DR. VINKO GORENAK	132
MAG. GORAN KLEMENČIČ	133
JAN ŠKOBERNE	134
DR. VINKO GORENAK	135
MAG. GORAN KLEMENČIČ	136
ANJA BAH ŽIBERT	136
JAN ŠKOBERNE	138
ANJA BAH ŽIBERT	139
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DRŽAVNEM ODVETNIŠTVU (ZDOdv), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1718-VII.....	139
MAG. GORAN KLEMENČIČ	139
JAN ŠKOBERNE	140
MAG. DUŠAN VERBIČ	141
EVA IRGL.....	143
MAG. GORAN KLEMENČIČ	144
ANJA BAH ŽIBERT	146
MAG. GORAN KLEMENČIČ	148
ANJA BAH ŽIBERT	148
MARJANA KOTNIK POROPAT	149
MAG. GORAN KLEMENČIČ	150
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	151
MIHA KORDIŠ	151
VIOLETA TOMIČ	152
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	152
MIHA KORDIŠ	152
MIHA KORDIŠ	152
MIHA KORDIŠ	153
MIHA KORDIŠ	153
MIHA KORDIŠ	154
MIHA KORDIŠ	154
MIHA KORDIŠ	155
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	156
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	156
ANJA BAH ŽIBERT	157
21. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.....	157
Predlogi za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniška mesta okrožne sodnice in okrožnih sodnikov na Okrožnem sodišču v Ljubljani in okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Cerknici, EPA 1838-VII.....	157
JONIKA MARFLAK TRONTELJ	157
DR. ANŽE LOGAR	158

Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Slovenj Gradcu, EPA 1873-VII	159
JONIKA MARFLAK TRONTELJ	159
Predlog sklepa o imenovanju članice Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, EPA 1909-VII	160
Predlog sklepa o imenovanju člana in namestnice člana Sveta za sistem plač v javnem sektorju, EPA 1911-VII	160
JOŽE TANKO	160
DR. VINKO GORENAK	160
Predlog sklepa o razrešitvi predsednika Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško, EPA 1910-VII	161
Predlog sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem zdravstvenem sistemu na področju prodaje in nakupa žilnih opornic, EPA 1912-VII	161
Predlog sklepa o prenehanju funkcij, razrešitvi in imenovanjih podpredsednikov delovnih teles Državnega zbora, EPA 1904-VII	161
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O BANČNIŠTVU (ZBan-2A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1858-VII	161
MAG. MARKO POGAČNIK	161
MAG. MIRANDA GROFF FERJANČIČ	162
MIHA KORDIŠ	163
JOŽEF HORVAT	163
ANDREJA POTOČNIK	164
SUZANA LEP ŠIMENKO	165
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	166
MAG. MARKO POGAČNIK	167
JOŽEF HORVAT	168
MARKO FERLUGA	168
MARIJAN POJBIČ	169
JANKO VEBER	172
MAG. DUŠAN VERBIČ	172
JANKO VEBER	174
MAG. MARKO POGAČNIK	176
JANKO VEBER	176
MAG. MARKO POGAČNIK	176
MARIJAN POJBIČ	176
ANJA BAH ŽIBERT	177
DANIJEL KRIVEC	178
URŠKA BAN	179
MAG. MIRANDA GROFF FERJANČIČ	180
MAG. MARKO POGAČNIK	181
PRIMOŽ HAINZ	182
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	183
JOŽE TANKO	183

JOŽE TANKO	183
JOŽE TANKO	183
MAG. ALENKA BRATUŠEK	184
DR. MIROSLAV CERAR	184
MAG. ALENKA BRATUŠEK	185
DR. MIROSLAV CERAR	185
MAG. ALENKA BRATUŠEK	185
MAG. BRANKO GRIMS	186
DR. MIROSLAV CERAR	186
MAG. BRANKO GRIMS	187
DR. MIROSLAV CERAR	187
MAG. BRANKO GRIMS	187
MIHA KORDIŠ	188
DR. MIROSLAV CERAR	188
MIHA KORDIŠ	189
DR. MIROSLAV CERAR	189
MIHA KORDIŠ	190
KAMAL IZIDOR SHAKER	190
DR. MIROSLAV CERAR	190
KAMAL IZIDOR SHAKER	191
DR. MIROSLAV CERAR	191
MAG. BRANKO GRIMS	192
MAG. DEJAN ŽIDAN	192
BOJAN PODKRAJŠEK	192
MAG. DEJAN ŽIDAN	193
MAG. DEJAN ŽIDAN	193
DANILO ANTON RANC	194
MAG. DEJAN ŽIDAN	194
DANILO ANTON RANC	194
MAG. DEJAN ŽIDAN	194
LJUBO ŽNIDAR	195
MAG. DEJAN ŽIDAN	195
LJUBO ŽNIDAR	196
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	196
DR. DRAGAN MATIČ	197
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	197
LJUBO ŽNIDAR	198
DR. PETER GAŠPERŠIČ	198
LJUBO ŽNIDAR	198
DR. PETER GAŠPERŠIČ	199
LJUBO ŽNIDAR	199
DR. MATEJ T. VATOVEC	199
ANTON PERŠAK	200
DR. MATEJ T. VATOVEC	200
ANTON PERŠAK	201
MARKO FERLUGA	201
ANTON PERŠAK	201
MARKO FERLUGA	202
ANTON PERŠAK	202
BOJAN PODKRAJŠEK	202
MAG. DEJAN ŽIDAN	203
BOJAN PODKRAJŠEK	203
MAG. DEJAN ŽIDAN	203
JOŽEF HORVAT	204
BORIS KOPRIVNIKAR	204
JOŽEF HORVAT	205
BORIS KOPRIVNIKAR	205
JOŽEF HORVAT	206

SUZANA LEP ŠIMENKO.....	206
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	206
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	207
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	207
MIRJAM BON KLANJŠČEK	207
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	208
MIRJAM BON KLANJŠČEK	208
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	208
ANJA BAH ŽIBERT	209
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	209
ANJA BAH ŽIBERT	210
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	210
ANJA BAH ŽIBERT	211
DR. ANŽE LOGAR	211
ANTON PERŠAK.....	211
DR. ANŽE LOGAR	212
ANTON PERŠAK.....	212
DR. ANŽE LOGAR	213
DR. DRAGAN MATIČ	213
ANTON PERŠAK.....	213
DR. DRAGAN MATIČ	214
ANTON PERŠAK.....	214
MAG. MARKO POGAČNIK	215
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	215
MAG. MARKO POGAČNIK	216
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	216
VIOLETA TOMIČ	216
IVAN ŠKODNIK	217
MAG. DEJAN ŽIDAN	217
IVAN ŠKODNIK	218
MAG. DEJAN ŽIDAN	218
DANIJEL KRIVEC	218
IRENA MAJCEN	219
DANIJEL KRIVEC	219
IRENA MAJCEN	220
DANIJEL KRIVEC	220
IVA DIMIČ	220
MAG. DEJAN ŽIDAN	221
IVA DIMIČ	221
MAG. DEJAN ŽIDAN	222
IVA DIMIČ	222
DR. VINKO GORENAK	222
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	223
DR. VINKO GORENAK	224
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	224
DR. VINKO GORENAK	224
UROŠ PRIKL	225
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	225
UROŠ PRIKL	226
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	226
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	226
IRENA MAJCEN	227
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	227
IRENA MAJCEN	227
LJUDMILA NOVAK	228
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	228
LJUDMILA NOVAK	228
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	229

LJUDMILA NOVAK	229
FRANC BREZNIK	229
ZDRAVKO POČIVALŠEK	230
FRANC BREZNIK	230
ZDRAVKO POČIVALŠEK	231
FRANC BREZNIK	231
ANDREJ ČUŠ	232
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	232
ANDREJ ČUŠ	233
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	233
MATJAŽ NEMEC	233
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	233
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	234
MATJAŽ NEMEC	234
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	234
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	234
DR. PETER GAŠPERŠIČ	235
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	235
BENEDIKT KOPMAJER	235
MAG. DEJAN ŽIDAN	236
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	236
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	237
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	237
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	238
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	238
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	238
MARIJA BAČIČ	238
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	239
MARIJA BAČIČ	239
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	240
MARKO FERLUGA	240
MAG. DEJAN ŽIDAN	240
MIHA KORDIŠ	241
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	241
MIHA KORDIŠ	242
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	242
MIHA KORDIŠ	243
UROŠ PRIKL	243
DR. ANJA KOPAČ MRAK	243
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	244
UROŠ PRIKL	244
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	245
ANDREJ ČUŠ	245
DR. PETER GAŠPERŠIČ	245
ANDREJ ČUŠ	246
DR. PETER GAŠPERŠIČ	246
ANDREJ ČUŠ	246
VIOLETA TOMIČ	247
MAG. DEJAN ŽIDAN	247
VIOLETA TOMIČ	248
MAG. DEJAN ŽIDAN	248
VIOLETA TOMIČ	249
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	249
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	250
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	250
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	251
MAG. BOJANA MURŠIČ	251
BORIS KOPRIVNIKAR	251

MAG. GORAN KLEMENČIČ	252
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	252
BORIS KOPRIVNIKAR.....	252
MARIJA BAČIČ	253
DR. PETER GAŠPERŠIČ	253
MARIJA BAČIČ	254
DR. PETER GAŠPERŠIČ	254

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU (ZPIZ-2C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1690-VII	254
--	-----

DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	255
UROŠ PRIKL	255
MIHA KORDIŠ	256
IVA DIMIČ	256
MAG. ALENKA BRATUŠEK	257
SAŠA TABAKOVIČ	257
MARIJAN POJBIČ.....	258
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	259
MARIJA BAČIČ	259
SAŠA TABAKOVIČ	260
VIOLETA TOMIČ	261
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	262
MIHA KORDIŠ	263
PETER POGAČAR	264
MIHA KORDIŠ	265
JANKO VEBER.....	266
JOŽEF HORVAT	267
UROŠ PRIKL	267
MARIJAN POJBIČ.....	268
FRANC JURŠA.....	270
ANDREJ ČUŠ	271
MAG. MATEJ TONIN.....	271
JANKO VEBER.....	272
MARIJA BAČIČ	273
MIHA KORDIŠ	273

7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O URAVNOTEŽENJU JAVNIH FINANC (ZUJF-G),DRUGA OBRAVNAVA, EPA 1713-VII.....	274
---	-----

UROŠ PRIKL	274
ANDREJ ČUŠ	274
IVA DIMIČ	275
JANJA SLUGA	275
UROŠ PRIKL	276
MARIJA BAČIČ	276
MIHA KORDIŠ	277

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KAZENSKEM POSTOPKU (ZKP-N), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1855-VII	277
---	-----

DR. BOJAN DOBOVŠEK	277
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	278
DR. VINKO GORENAK	278
MARJANA KOTNIK POROPAT	282

JAN ŠKOBERNE	282
DR. MATEJ T. VATOVEC	284
IVA DIMIC	285
MARJANA KOTNIK POROPAT	286
IGOR ZORČIČ.....	286
DARKO STARE	287
IGOR ZORČIČ.....	293
DARKO STARE	294

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE, (ZPomK-1G), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 1804-VII.....	294
--	-----

EVA ŠTRAUS PODLOGAR.....	294
MARKO FERLUGA	295
VOJKA ŠERGAN.....	296
FRANC BREZNIK	296
TOMAŽ GANTAR	297
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	297
DR. MATEJ T. VATOVEC	298
LJUDMILA NOVAK	298
FRANC LAJ	298

2.a točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POGOJIH IMENOVANJA IZREDNEGA ČLANA UPRAVE V DRUŽBAH SISTEMSKEGA POMENA ZA REPUBLIKO SLOVENIJO (ZIČUDSP), NUJNI POSTOPEK, EPA 1905-VII	299
---	-----

ZDRAVKO POČIVALŠEK	299
MARKO FERLUGA	300
MAG. MARKO POGAČNIK	300
UROŠ PRIKL	301
JAN ŠKOBERNE	302
DR. MATEJ T. VATOVEC	302
MAG. MATEJ TONIN.....	303
FRANC LAJ	303
ANDREJA POTOČNIK	304
JANKO VEBER.....	305
DANILO ANTON RANC	305
MAG. MATEJ TONIN.....	306
IVAN ŠKODNIK	307
JOŽEF HORVAT	307
IVAN PRELOG.....	308
UROŠ PRIKL	308
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	309
FRANC BREZNIK	310
VOJKA ŠERGAN.....	312
ANITA KOLEŠA.....	312
IGOR ZORČIČ.....	313
MARKO FERLUGA	314
MAG. MATEJ TONIN.....	315
DR. ANŽE LOGAR	315
ANDREJA POTOČNIK	317
ZDRAVKO POČIVALŠEK	318
JOŽEF HORVAT	318
MAG. MATEJ TONIN.....	319
MAG. MARKO POGAČNIK	319
JERNEJ VRTOVEC	320
JANKO VEBER.....	321

ZDRAVKO POČIVALŠEK	321
MAG. MARKO POGAČNIK	321
ZDRAVKO POČIVALŠEK	321
DANILO ANTON RANC	321
JOŽE TANKO	322
ZDRAVKO POČIVALŠEK	323
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	324
7. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	324
11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	324
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	324
2.a točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	324
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	325
MAG. MARKO POGAČNIK	325
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO KRALJEVINE MAROKO O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA (BKMMCP), EPA 991-VII.....	325
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O OKREPLJENEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO KAZAHSTAN NA DRUGI STRANI (MOPEUKZ), EPA 1889-VII	325
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	325
SAŠA TABAKOVIĆ	326
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	326
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	326
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	326
MIHA KORDIŠ	327
LJUBO ŽNIDAR	327
LJUBO ŽNIDAR	327
DR. VINKO GORENAK	328
FRANC BREZNIK	329
MIHA KORDIŠ	329
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU (ZZVZZ-N), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1864-VII	330
MAG. MATEJ TONIN	330
DR. ANA MEDVED	331
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	331
MAG. BOJANA MURŠIČ	332
MIHA KORDIŠ	332
JERNEJ VRTOVEC	333

MAG. ALENKA BRATUŠEK	334
VLASTA POČKAJ	334
LJUBO ŽNIDAR	335
MAG. MATEJ TONIN	336
LJUDMILA NOVAK	338
IVA DIMIC	339
ZVONKO LAH	339
MAG. MATEJ TONIN	340

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH (ZSDP-1B), PRVA OBRAVNAVA, EPA 1777-VII	342
---	-----

IVA DIMIC	342
MARTINA VUK	343
MARIJA BAČIČ	344
VIOLETA TOMIČ	344
MAG. MATEJ TONIN	345
ERIKA DEKLEVA	346
MARIJAN POJBIČ	347
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	348
IVA DIMIC	348
LJUDMILA NOVAK	350
MAG. TANJA CINK	351
IVA DIMIC	352
ŽAN MAHNIČ	353
MAG. BOJANA MURŠIČ	353
IVA DIMIC	354
ZVONKO LAH	355
IVA DIMIC	355
MARTINA VUK	356
IVA DIMIC	357
MARIJAN POJBIČ	358
ERIKA DEKLEVA	360
MARIJAN POJBIČ	360
JOŽE TANKO	361
JOŽE TANKO	361
MARTINA VUK	361
MARTINA VUK	362
MAG. MATEJ TONIN	362
IVA DIMIC	362
JOŽE TANKO	363
MAG. MATEJ TONIN	363
IVA DIMIC	364

13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	365
--	-----

14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	365
--	-----

18. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI Z UKREPI VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE GLEDE MIGRANTSKE PROBLEMATIKE, EPA 1743-VII	365
--	-----

DR. VINKO GORENAK	365
JOŽE TANKO	366
MAG. BRANKO GRIMS	366
JANJA SLUGA	368
ANDREJ ŠPENGA	369
DR. MATEJ T. VATOVEC	370

ZVONKO LAH.....	371
MARKO FERLUGA	372
DR. VINKO GORENAK	374
DR. VINKO GORENAK	374
DR. VINKO GORENAK	374
DR. VINKO GORENAK	374
PETER VILFAN.....	377
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	378
MAG. BRANKO GRIMS	378
DR. MATEJ T. VATOVEC	382
JOŽE TANKO	382
JOŽE TANKO	383
VESNA VERVEGA	383
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	384
19. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE O NOTIFIKACIJI O NASLEDSTVU DRŽAVNE POGODBE O VZPOSTAVITVI NEODVISNE IN DEMOKRATIČNE AVSTRIJE, EPA 1779-VII	384
JOŽEF HORVAT	384
ANITA KOLEŠA.....	385
MARINKA LEVIČAR.....	385
MATJAŽ NEMEC	386
MIHA KORDIŠ	386
20. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI Z JAVNIM RAZPISOM ZA SOFINANCIRANJE DOKTORSKEGA ŠTUDIJA, EPA 1802-VII	387
MIRJAM BON KLANJŠČEK	387
DR. DRAGAN MATIČ	387
MARJANA KOTNIK POROPAT	388
JANKO VEBER.....	388
MIHA KORDIŠ	389

Državni zbor VII. mandat

29. seja

20., 21., 24., 25., 26. aprila in 8. maja 2017

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 20. maja 2017 ob 10.03.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci,
gospo in gospodje!

Začenjam 29. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanki in poslanci: Alenka Bratušek, Jelka Godec od 14. ure, Milan Brglez od 19. do 20. ure, Matej Tonin od 20. ure, Jernej Vrtovec od 20. ure, Zvonko Lahko od 20. ure, Luka Mesec od 19. do 21. ure, Franc Trček od 12. ure, Janez Janša, Jože Tanko od 16. ure, Franc Laj in Bojan Krajnc do 16. ure.

Na sejo sem povabil predsednika Vlade, ministrice in ministre ter generalno sekretarko Vlade k 1. točki dnevnega reda, dr. Marka Novaka, predsednika Sodnega sveta, k 21. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Preden preidemo na določitev dnevnega reda seje, vas moram obvestiti, da je umrla gospa Marija Pozsonec, poslanka Državnega zbora v mandatih od leta 1992 do 2008. Prosim vas, da spomin nanjo počastimo z minuto molka. / minuta molka/

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 29. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v četrtek 13. aprila 2017 s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora.

Najprej prehajamo na obravnavo in odločanje o predlogu za umik. Poslanska skupina Združena levica Državnemu zboru predlaga, da z dnevnega reda 29. seje umakne 2. točko, to je Predlog Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper po nujnem postopku. Predlog ste prejeli 19. 4. 2017 in je objavljen na e-klopi.

Besedo ima predstavnik Poslanke skupine Združena levica, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik.

Ta umik predlagamo iz dveh osnovnih razlogov. Prvi je ta, da se ta zakon sprejema prehitro po tem nujnem postopku, ki je res šel v skrajno skrajšanje rokov. Prva stvar je ta, da praktično že od začetka vse skupaj poteka zelo netransparentno in predvsem nedemokratično. Javna obravnava je trajala nekaj dni. Vlada je zakon sprejela čez 12 ur. Potem je prišlo v Državni zbor, kjer je bil sprejet nujni postopek, pred prazniki sklicana seja matičnega delovnega telesa, takoj prvi dan po praznikih se je zgodila ta seja in zdaj v bistvu že dva dni za tem odločamo o tem zakonu prvi dan seje. To je eden od razlogov. Skratka, da se pretirano hiti s sprejetjem tega zakona.

Drugi pa je ta, da pravzaprav niti nima vseh zahtevanih poslovniško predpisanih sestavin. Prva stvar je ta, da govorimo o zakonu, ki obravnava milijardno investicijo, ne vsebuje pa analize vpliva na javne finance. Manjkajo praktično trije elementi. Prvi je ta, da ni ocene nadomestila za dosegljivost, ki se bo podjetju 2TDK izplačevalo iz državnega proračuna. Torej, ne vemo, koliko proračunskega denarja bo šlo za financiranje tega projekta. Druga stvar je, da ni ocene vseh ostalih prihodkov 2TDK iz naslova javnih dajatev, recimo prihodki od tunelne sploh niso ocenjeni in tudi ocene tega, koliko bi znašala taksa na pretovor, so zelo variabilne, od 10 do 18 milijonov. Moramo se pa tudi zavedati, da je odvisno ravno od teh novih pristojbin oziroma dajatev, koliko bo tudi na drugi strani šlo iz proračuna. Tretja stvar je še ta, da zakon določa 5 vrst subvencij, ki gredo družbi 2TDK, nihče pa še v tem trenutku ne ve, kakšen drugi tir bo ta 2TDK pravzaprav sploh gradil. Investicijskega elaborata ni, tisti poslanci, ki so člani KNJF, so videli neke stare elaborate, ki baje niso več aktualni. V Odmevih pa tudi na odboru v torek smo slišali, da se razmišlja tudi o gradnji dvotirne proge.

Torej, cel kup stvari je še v zraku in definitivno zakona, tudi projekta, ki še nima zaprte finančne konstrukcije, na tak način ne moremo sprejeti. Vlada nima niti plana B, recimo

če bi Madžarska zahtevala nekaj, na kar Slovenija ne more pristati. Mislim, da do 14. junija – torej do tistega datuma, ki je pretveza za to, da se ta zakon sprejeme, torej razpis Evropske unije – bi lahko tudi te stvari vse dorekli, na tak način pa sprejemamo nek zakon, ki je praktično bianko menica za neko investicijo in ki je zelo primerljiv s tem, kar je bil porošten zakon za TEŠ 6.

Zaradi tega predlagamo, da se ta točka umakne z dnevnega reda.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi besedo predstavnik Vlade kot predlagateljice predloga?

Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo gospod Jure Leben.

JURE LEBEN: Spoštovani!

Vlada nasprotuje predlogu Združene levice, da se zakon umakne z dnevnega reda. Predlog Združene levice je v popolnem nasprotju z željo Vlade, ki predlaga, da danes zakon sprejmemo po nujnem postopku. Naj obrazložim.

Nujni postopek ne pomeni, da smo se za ta projekt odločili v osmih dneh in napisali zakon. O projektu se pogovarjamo že leta. Dodatno slišim očitke o hitenju. Ni res. Nujni postopek predlagamo zato, ker želimo za projekt drugi tir pridobiti evropska sredstva. Na razpis se učinkovito ne moremo prijaviti, če pred julijem ne zagotovimo investitorstva družbi 2TDK. Črpanje evropskih nepovratnih sredstev je nuja, ker nočemo, da ponovno nastradajo davkoplačevalci. Zakon dodatno opredeljuje način financiranja drugega tira. Naša finančna konstrukcija je jasna. Predvideva evropska sredstva, Evropsko investicijsko banko ter tuje vlagatelje pod predpogojem, da infrastruktura in Luka Koper ostaneta slovenski. Drugi tir je projekt Slovenije in celotne regije. V tem trenutku vsi mi pišemo infrastrukturo zgodovino celotne regije. Drugi tir odpira nove dimenzije za Slovenijo. Postajamo logistična platforma za celotno srednjo Evropo. Drugi tir je šele naš začetek. Slovenija mora izkoristiti svojo geostrateško lego in nadaljevati z modernizacijo železnice in druge infrastrukture. Danes lahko rečemo, da drugi tir niso več sanje ali obljuba, ampak je realnost.

Seveda nekateri želijo, da umaknemo to točko z dnevnega reda, nekateri so desetletja umikali pogled od tega projekta, nekateri še danes nasprotujejo temu projektu. Tako je z vsemi infrastrukturnimi projekti te večine. Na to smo pripravljeni, zato vodimo iskren dialog z vsemi deležniki. Veliko smo dosegli v zgolj dveh letih. Drugi tir je naša vlada pognala, imamo vizijo, rezultat te vizije je ta zakon. Zakon je namenjen transparentnosti in jasnosti. Opredeljujemo financiranje način gradnje, lastništvo. Vse nejasnosti pojasnjemo. Naj ponovim. Nobena država ni zahtevala lastništva nad drugim tirom ali nad Luko Koper.

Na koncu naj vam zaupam najbolj svežo informacijo. Včeraj sem bil na Evropski komisiji na odboru za obračun cestne infrastrukture. Evropska komisija je potrdila naš predlog pribitka za cestnino za težka tovorna vozila in prihodek se bo namensko uporabljal za projekt drugi tir.

Upal sem, da se bomo Slovenci združili okoli drugega tira, zato predlagam, da točka ostane na dnevnem redu te seje. Ta zakon potrebujemo, veliko smo namreč naredili, morda ne najhitreje, kot smo si vsi želeli, a rezultati so tu. Danes smo tik pred gradnjo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želite besedo predstavniki poslanskih skupin?

Besedo ima predstavnik Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani poslanke in poslanci, državni sekretar!

Odlično prebran govor. Bi pa rekel naslednje. Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije je, da moramo najprej vedeti, kaj bomo gradili, šele nato lahko sprejemamo nek zakon, ki bo določal pogoje za financiranje tega projekta. Vi sami ste na televizijskih oddajah govorili o morebitni dodelavi sedanjega vladnega projekta, hkrati pa v isti sapi govorite, da o vseh ostalih alternativnih možnostih, ki so bile v danem trenutku ponujene na mizi, ni možno razpravljati, ni vredno razpravljati, ker bi umeščanje v prostor potekalo pet, šest, morda celo sedem let. Mislim, da ko gre za milijardno investicijo, sta se ta hiša in država dolžni pogovarjati, katera varianta je najbolj racionalna in najboljša. In potem ko se o teh stvareh dogovorimo, se lahko začnemo pogovarjati tudi o podlagah, s katerimi bomo zaprli finančno konstrukcijo celotnega projekta. Pred tem pa se, roko na srce, zgodba TEŠ 6 ponavlja, če se vi s tem strinjate ali pa ne.

Torej, da bo zelo jasno, ne nasprotujemo drugemu tiru, trdimo pa, da moramo najprej vedeti, kaj bomo gradili, potem lahko povemo, kako bomo financirali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima besedo gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Mi smo že na kolegiju, ko se je potrjeval nujni postopek, opozorili na vse te dileme, ki so povezane z izgradnjo drugega tira ali pa, če bolje rečem, z izboljšavo železniške povezave med Luko Koper in osrednjim delom Slovenije. V igri so vsaj tri variante izboljšave na tem koridorju, cene nihajo za več kot 50 %, se pravi, med 700 milijoni ter milijardo 400 milijoni, se pravi, enormne razlike. In nič od tega, kar je predlagala Vlada, pravzaprav v tem zakonu ni argumentirano in ni zacementirano. Jasno je

samo to, da ni jasne tehnične rešitve, da je projekt nepopoln in da se s tem, ko se na tak poseben način, z nezaprto finančno konstrukcijo, ker je pač ni možno zaradi tega ovrednotiti, puščajo kanali za odtekanje denarja iz tega projekta na vseh možnih postavkah, od projektiranja dodatnih del, več del, mimo del in tako naprej, skratka, povsod, kjer je možno, se bo računalo. Tu se postavlja vprašanje, kolikokrat se bo noveliral investicijski program. Petkrat, šestkrat, sedemkrat, kot se je pri TEŠ, ali pa še dvakrat toliko?

Povsem neracionalno je, da se za 2 % koridorja, ki se bo s tem drugim tirom dogradil na slovenskem omrežju, pripravi posebno podjetje, ki se ukvarja s to investicijo. To posebno podjetje brez državnega poročstva ne more do tujega denarja, ne more do bančnega denarja. Kar pomeni, da bo Vlada, država, Državni zbor moral na tak ali drugačen način sprejemati poročstveni zakon in prevzeti vsa bremena tega projekta. Ob tem, da ne bomo niti vedeli, zakaj se zadeve dražijo. Od te cene, o kateri se zdaj govori, milijarda 400, bo cena zrasla, ne vem, še za dvakrat na koncu, če ne več. Kot pri TEŠ, nobene razlike ni. In ta zakon, če bi se zadeva zaustavila in bi se projekt dodelal, da bi se izbrala optimalna, najcenejša varianta, ki bi izpolnjevala, bom rekel, kapacitete, tako kot pač vi govorite, potem bi bilo smiselno tak projekt podpreti. Ampak v tem primeru bomo s sprejetjem tega zakona ustvarili težko popravljive posledice, ki jih bomo težko prenašali, tako tisti, ki bomo preko poročstvenega zakona morali pokrivati investicijo, kot tudi tisti, ki bodo uporabniki te proge. Tudi ni nobenega racionalnega razloga, da bomo za polovico tega koridorja, ki ga boste gradili po posebnem zakonu, imeli enega upravljavca, za vožnjo v drugo smer pa na isti progi drugega upravljavca, enkrat Slovenske železnice, drugič 2TDK. Norostim, gospod državni sekretar, ni videti konca. Na kolegiju niste odgovorili na nobeno vprašanje in ta predlog za umik ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V imenu Poslanske skupine nepovezanih poslancev ima besedo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev vsekakor podpiramo predlog Združene levice. Zakon ni primeren in je primerno, da se umakne. Najmanj dva temeljna razloga. Najprej postopek. Postopek ni transparenten, postopek omogoča korupcijska tveganja. Na to je opozorila Komisija za preprečevanje korupcije, Računsko sodišče, da ne tudi del stroke. In kot drugič. Sam način izvedbe, najprej zasebno-javno partnerstvo, ki pomeni po drugi strani zelo močno korupcijo, na drugi strani zopet predlog javno-javnega partnerstva, o katerem ne vemo nič. In pa tisto,

kar je najbolj sporno, branjenje nacionalnega interesa Slovenije. Imamo tuje vplive, ne vemo, kaj tujina zahteva za protiuslugo, vsekakor pa je interes Slovenije, da izgradi drugi tir, da smo sami lastniki tega drugega tira, z njim upravljamo v dobro ljudi, ne pa v dobro zasebnih interesov.

Zato predlog, da se točka umakne, podpiram.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi besedo še predstavnik Poslanske skupine Združena levica, da dodatno obrazložite svoj predlog?

Besedo dajem Luki Mescu.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Tudi sam sem na kolegiju pri vas, gospod predsednik, povedal že vse razloge, zakaj smo proti nujnemu postopku pri tem zakonu in jih ne bi ponavljal. Želel bi ponoviti samo tole. Ključni argument, na katerem gradi Vlada, je, da zakon potrebujemo, če se želimo prijaviti na julijski evropski razpis, na katerem bi pridobili sredstva za gradnjo drugega tira. To ni res, ker se je Vlada z istim projektom že februarja prijavljala na isti program v Evropi in za to ni bil potreben zakon. Zato pač rabimo samo doreči projekt. Zakon tukaj ni noben pogoj za to, da se lahko prijavimo na evropski razpis. In tudi načelno nasprotujemo temu, da bomo zdaj pisali zakone za nek določen evropski razpis. Med drugim je bil na kolegiju, sicer nekoliko v šali, ampak na mestu, podan tudi predlog, da se naj v zakon potem vgradi predhodna določba, da če ne dobimo evropskega razpisa, da zakon neha veljati, če smo že pri tem.

Kar bi želel, je naslednje. Mi smo ponujali kompromisni predlog, in to je, da se obravnava po rednem postopku, zato da se lahko vse nedorečenosti v zakonu sproti dopolnjujejo, da ima opozicija možnost pokazati na kritične točke tega zakona, da lahko pripravimo amandmaje skozi neko vsebinsko razpravo, ne pa da se z danes na jutri sprejema zakon, ki bo omogočil najverjetneje naslednji TEŠ 6. Vlada pravi, da bodo za državo nastale težko popravljive posledice, če tega zakona ne bomo sprejeli, nas je strah, da bo ravno obratno, da bodo za državo nastale težko popravljive posledice ravno, če bomo ta zakon sprejeli. Da ne bomo gradili drugega tira, ampak drugi TEŠ. Zato bom tudi jaz osebno in bo naša poslanska skupina v celoti podprla to zahtevo, da se točka umakne z dnevnega reda. Če bi se v Vladi na kakršnikoli način mudilo s tem zakonom, pa znotraj rednega postopka ostaja dovolj manevrskega prostora. Konec koncev lahko kadarkoli skličete izredno sejo in se sprejemanje zakona pohitri, ne moremo pa projektov, težkih eno milijardo evrov, sprejemati tako, kot ste se zdaj lotili. Pet dni je bila javna razprava, s tem da sta bila dva dneva sobota in nedelja. Na Vladi ste zakon sprejeli v uri in pol sestanka skupaj z 80 drugimi zadevami, ki jih je Vlada v tisti uri in pol obravnavala, in zdaj bomo šli skozi

parlament po nujnem postopku, kjer pač ne bo možna nobena kritična presoja tako težkega in pomembnega projekta.

To so glavni razlogi, zakaj želimo, da se ta točka umakne z dnevnega reda. Še enkrat pa poudarjam. To, kar vi trdite, da je to nujno potrebno za prijavo na evropski razpis, pa enostavno ne drži. Februarja ste sami dokazali, da temu ni tako.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem razpravo o predlogu za umik in prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav. Odločamo o predlogu za umik 2. točke z dnevnega reda. Glasujemo. /oglašanje iz dvorane/ Prekinjam. Deluje ali ne? Lučka mora svetiti. /oglašanje iz dvorane/ Okej, potem je v redu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti pa 45.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da predlog za umik ni sprejet.

Prehajamo še na obravnavo in odločanje o predlogu za širitev dnevnega reda. Po dogovoru na Kolegiju predsednika Državnega zbora 18. aprila 2017 Državnemu zboru predlagam, da dnevni red 29. seje razširi z 2.a točko, to je s Predlogom zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah sistemskega pomena za Republiko Slovenijo po nujnem postopku. Predlog za širitev ste prejeli v torek 18. 4. 2017. Želi besedo predstavnik Vlade kot predlagateljice zakona?

Besedo ima mag. Aleš Cantarutti, državni sekretar na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo.

MAG. ALEŠ CANTARUTTI: Hvala lepa, predsednik. Spoštovani poslanke, poslanci!

Res na kratko. Torej, poznate zgodbo, veste, za kaj gre. Ne želimo tega zakona pisati za eno družbo, so pa seveda notri pogoji zelo jasni in govorijo o sistemskih družbah in vemo, da gre v tem trenutku za eno družbo. Kaj želimo s tem zakonom? Ne želimo posegati v družbe, sploh ne tiste s privatno lastnino oziroma tiste, ki so v privatni lasti, bog ne daj. Gre pa v tem primeru zelo jasno za zaščito interesov velike sistemske družbe, seveda z željo po tem, da bi preprečili izčrpavanje te družbe, ki je v tem primeru hčerka mame, ki je v težkem položaju. Torej, zaščitili bomo družbo pred morebitnim izčrpavanjem, pred morebitnimi škodljivimi posli, zato da bi zaščitili delovna mesta – vemo, koliko jih je – zato da bi zaščitili slovenske dobavitelje različnih branž, kar nekaj jih je odvisnih seveda tudi od te družbe. Za to v tem primeru zakona gre. Hvala.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Želite besedo predstavniki poslanskih skupin?

V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima besedo gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Očitno je prišla sezona posebnih zakonov. Ta mislim, da je že tretji v teh nekaj mesecih tega leta. Za vsako drobnarijo, za vsak detalj, za vsak problem, ki se pojavi v državi in ga Vlada detektira, pride s posebnim zakonom. Moram reči, da mi tega predloga za širitev ne bomo podprli zato, ker gre v tem primeru izključno za piarovsko potezo Vlade, gre za poseg v korporativno upravljanje, ki nima nobene ustavne podlage, tudi se to področje ne ureja v sistemskem zakonu, to se pravi v Zakonu o gospodarskih družbah, ampak se prihaja s povsem posebnim zakonom. Mislim, da je državni sekretar, ko je to obrazložil, sam povedali na koncu, da gre samo za to, da se rešuje ta ekskluzivni primer. In bi mu lahko dali tudi ime lex Mercator.

Instaliranje posebnega državnega komisarja, izvedenca ali kogarkoli v zasebno gospodarsko družbo po korporativnem evropskem redu ne gre. Če že, bi morala Vlada kje poseči in nastaviti svojega nameščenca, potem ima tri izjemne primerke zato, ker tudi Vlada, ker je to državna lastnina tako ali drugače. Gre za Novo Ljubljansko banko, pa tega niste storili, gre za DUTB oziroma slabo banko, pa tudi tega niste storili in gre za Slovenski državni holding, in tega tudi niste storili. Tam se ob tem, da se vlaga ogromno državnega denarja v dokapitalizacijo in poceni prodajo, Vlada ne zgane, pravi, da ni v njeni pristojnosti. Tam se ne vtaknete, kjer gre za desetine milijonov prodaje državnega premoženja. Pa je šlo za, ne vem, imate primer Palomo, imate primer Adria Airways in še nekaj takih primerov. Ste se, ker je to piarovska poteza, vtaknili v Cimos na nek poseben, specifičen način in se borili za delovna mesta na Hrvaškem, zdaj ko pač tako kaže, se boste vtaknili ali pa bi se radi vtaknili tudi v poslovanje med Mercatorjem in Agrokorjem. Nerazumljivo, neprimerno, nesistemsko. In jaz samo sprašujem pravzaprav, ali Vlada sploh ima kakšno vizijo, kakšen koncept, kakšno logistiko, logiko dela, če prihaja v Državni zbor samo s takimi specialis zakoni, ki urejajo drobne detajle na posameznih področjih. Manjkal nam je v tem mandatu samo še lex Medno. Hvala lepa.

Mi bomo proti širitvi dnevnega reda.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključujem predstavitev stališč o predlogu za širitev in prehajamo na odločanje. Odločamo o predlogu za širitev dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti pa jih je bilo 20.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je predlog za širitev dnevnega reda sprejet. V skladu s časovnim

potekom seje bo zbor to točko obravnaval v torek, 25. 4. 2017.

Prehajamo na glasovanje o določitvi dnevnega reda v celoti. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ga je prejel s sklicem in s sprejeto dopolnitvijo.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti pa 24.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je dnevni red 29. seje Državnega zbora določen. /oglašanje iz dvorane/ Postopkovno?

Postopkovno, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik, še enkrat.

Ponovno bom skušal apelirati na zdrav razum. Torej, skladno s prvim odstavkom 65. člena predlagam, da se točka dnevnega reda Predlog zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper prestavi na sredo, 26. aprila 2017. Ne bom na dolgo in široko spet razlagal zakaj, ampak poudarjam tiste ključne stvari, ki so problematične.

Prva je ta, da ta zakon ne predvideva vseh javnofinančnih posledic, torej tega, koliko bo iz integralnega proračuna šlo v družbo 2TDK za izgradnjo projekta, koliko bodo ostale dajatve pravzaprav prinesle projektu, minister Gašperšič ocenjuje nekje med 20 in 25 milijoni, to je 25-odstotni razpon, torej zelo ohlapna ocena teh prihodkov, in še vsega ostalega, kar spremlja ta zakon. Druga stvar je ta, da če bomo danes obravnavali ta zakon v teh zelo kratkih časovnih rokih, bomo zelo težko v poslanskih skupinah pripravili oziroma smo pripravili ustrezne amandmaje. Naj poudarim, da je poročilo odbora prišlo v sistem še danes zjutraj nekje po 7. uri, in to so, mislim da, pogoji dela, ki niso ustrezni za zakon, ki ureja projekt, težak dobro milijardo evrov.

Ob tem pa je tudi nenavadno, kako se postavlja ta časovnica, in tu moram citirati to, kar ste, predsednik, včeraj na kolegiju povedali: »Vrstni red moram določiti sam in določim ga glede na vse interese, ki so javno izraženi, in tiste interese, ki niso javno izraženi, pa tudi glede na to, kakšna je prisotnost poslancev v samem Državnem zboru.« 26. april, naslednja sreda, je normalen delovni dan, prisotnost poslancev mora biti, moram pa tudi poudariti, da gre za čisto navaden zakon, ki se sprejema z navadno večino, brez nekih posebnih zahtev, tako da nobenega razloga ni, da, poudarjam, hitimo s tem. In dajte nam vsaj časa do srede, da pripravimo ustrezne odzive, da preučimo tudi tisto, kar so bile spremembe zakona, ki so se zgodile s sprejetjem amandmajev na odboru v torek, in da skušamo vsaj deloma ta zakon pripraviti na tak način, da bo približno sprejemljiv. Ker v tem trenutku predstavlja v prvi vrsti tveganja, tveganje za korupcijo, tveganje za to, da se bo ta projekt pravzaprav podražil, po

drugi strani pa lahko tudi ta zakon vsaj deloma razumemo kot delni vzvod za piar te vlade, torej da se bo porabilo teh 200 milijonov, ki je vloženih v 2TDK, da se začne s pripravljalnimi deli. To bo dobra popotnica za naslednje državnozbornske volitve, kjer bo lahko predsednik Cerar rekel, poglejte, začeli smo graditi drugi tir. Mi tega trenutno ne potrebujemo, potrebujemo drugi tir, ki bo zgrajen za čim manjše stroške in seveda ne na račun davkoplačevalk in davkoplačevalcev.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sklicujete se na prvi odstavek 65. člena Poslovnika Državnega zbora, po katerem se posamezne točke dnevnega reda obravnavajo po določenem vrstnem redu – ta je bil že določen – in lahko med sejo Državni zbor največ dvakrat spremeni vrstni red obravnave posameznih točk dnevnega reda, če temu ne nasprotuje tretjina navzočih poslancev. Ker je določilo takšno, bomo o tem vašem predlogu glasovali, zato da bo jasno.

Torej, na glasovanje dajem sklep, izpeljan iz vašega postopkovnega, da se prestavi obravnava te točke, torej o drugem tiru, na sredo, 26. 4. 2017. Ste razumeli, o čem glasujemo? /oglašanje iz dvorane/ Postopkovni predlog je, veste, kako je s to zadevo. /oglašanje iz dvorane/ Ja, ampak oni so posebej urejeni postopkovno. Ne se hecati.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti pa 43.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 43.)

Ta postopkovni predlog ni bil sprejet in obravnava te točke bo danes kot tretja po vrsti.

Prehajamo na 5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VOLITVAH V DRŽAVNI ZBOR PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 79 poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Simono Kustec Lipicer. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagateljcev gospe Janji Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Ravno konec marca smo slišali poročilo o delu Ustavnega sodišča Republike Slovenije, v katerem je bilo poudarjeno, da je konec lanskega leta ostalo nespoštovanih kar 10 odločb Ustavnega sodišča. Temeljni razlog za sprejetje zakona o volitvah v državni zbor so uskladitve ravno z odločbami Ustavnega sodišča. Lani aprila se je namreč iztekel rok za odpravo neskladij, ki jih je glede dostopnosti volišč invalidom ugotovilo Ustavno sodišče, rok za odpravo pravne praznine, ki se je dotikala glasovanja po pošti, pa je potekel že v letu 2008. Lansko leto so ob obravnavi novele, za katero se je sicer zakonodajni postopek končal že na

matičnem delovnem telesu, kjer predlagana dopolnila in člani niso dobili zadostne, torej dvotretjinske, podpore, navzoči predstavniki Državne volilne komisije poslanske skupine pozvali, da pristopijo k oblikovanju nove novele zakona, in predlagali, da se vanjo poleg uskladitev z odločbami Ustavnega sodišča vključijo tudi predlogi sprememb, ki so nastali na podlagi njihovega podrobnega poročila o izvedbi predčasnih volitev v Državni zbor leta 2011. Na ravni Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo se je nato oblikovala delovna skupina, ki je bila sestavljena iz predstavnikov prav vseh poslanskih skupin, in je v dobrih treh mesecih pripravila predlog, ki je danes pred nami. Ustavno sodišče je z odločbo, ki se nanaša na ureditev volitev po pošti, ugotovilo, da sta tako Zakon o volitvah v državni zbor kot tudi Zakon o lokalnih volitvah v neskladju z Ustavo Republike Slovenije, ker ne ureja podrobneje pravil o glasovanju po pošti. Ustavno sodišče pa se je v samem izreku navedene odločbe izreklo tudi o načinu izvršitve svoje odločitve, ki smo ga pri oblikovanju predloženih rešitev upoštevali in prenesli v ta predlog.

Z odločbo, ki se nanaša na volišča, dostopna invalidom, in glasovanja na teh voliščih s posebej prilagojenimi glasovalnimi napravami za invalide, pa je Ustavno sodišče ugotovilo, da je prvi odstavek 79.a člena Zakona o volitvah v državni zbor v neskladju z ustavo. Izpodbijana ureditev po mnenju Ustavnega sodišča namreč ne pomeni primerne in zadostne prilagoditve, ki bi invalidom omogočila samostojno fizično dostopnost do volišč v javnih objektih in s tem v večini primerov tudi osebno uresničevanje njihove volilne pravice, problematiziralo pa je tudi ureditev glede določitve volišč, ki omogočajo glasovanje s posebej prilagojenimi glasovnicami in glasovalnimi stroji. Predlog zakona bo torej odpravil obe navedeni protiuustavnosti. Zavedati se je treba, da veljavni zakon že sedaj določa, da ima vsak volivec pravico pripeljati s seboj osebo, ki mu pomaga izpolniti ali oddati glasovnico, če tega zaradi telesne hibe ne more storiti sam. Če volišče ni dostopno invalidom, lahko volivec invalid glasuje tudi pred zgradbo, v kateri je volišče. Volilni odbori imajo na volišču tudi pripomoček za glasovanje, ki je namenjen slepim in slabovidnim volivcem, tako imenovane šablone. Volivci, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču, pa lahko glasujejo pred volilnim odborom tudi na svojem domu. Slednja določba se lahko uporabi tudi za invalide. Torej bo s predlaganim glasovanjem po pošti to le še dodatna možnost, ki bo bistveno olajšala uresničevanje volilne pravice invalidom.

Kot sem rekla, so v predlog vključeni tudi nekateri predlogi sprememb, ki so nastali na podlagi podrobnega poročila o izvedbi predčasnih volitev v Državni zbor iz leta 2011. Predlaga se ustrežnejši rok za vlaganje kandidatur, in sicer namesto 25. dan najkasneje

30. dan pred dnevom glasovanja. Jasneje se določa pristojnost Državne volilne komisije, da v posebnem postopku ugotavlja, kateri kandidati so bili izvoljeni za poslance in katerim pripada pravica prevzema mandata poslanca v času, ko ta opravlja drugo funkcijo. Črtana je določba, da se mora javna volilna propaganda končati najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja, ker je to že urejeno v Zakonu o volilni in referendumski kampanji. Predlaga se, da bi Državna volilna komisija uredila svoje poslovanje s poslovníkom po vzoru nekaterih drugih organov, poleg tega pa še nekaj manjših popravkov, ki jih na tem mestu niti ni treba naštevati.

Vsekakor je zelo pomembno, da je pričujoči predlog nastal na podlagi konstruktivnega sodelovanja vseh poslanskih skupin, za kar se vsem poslanskim skupinam, seveda tudi svoji, na tem mestu zahvaljujem. Vloženega je bilo precej truda, precej usklajevanj, a predlog imamo danes na mizi, in to je tisto, kar je pomembno. Predlog spremljajo podpisi 81 poslank in poslancev. In še enkrat hvala vsem sodelujočim.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku mag. Dušanu Verbiču.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovani poslanke, poslanci, državna sekretarka, prav lep pozdrav!

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 34. seji 11. 4. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Simono Kustec Lipicer. V poslovníškem roku je amandmaje k predlogu zakona vložila Poslanska skupina Združena levica k 9., 10. in 21. členu.

Predstavnica predlagateljev zakona je v dopolnilni obrazložitvi členov poudarila glavni rešitvi predloga zakona, ki se nanašata na uresničitev dveh ustavnih načel. Predlog zakona določa tudi pristojnost Državne volilne komisije za imenovanje tajnikov volilnih enot in okrajnih komisij, določa razloge in postopek za razrešitev tajnikov oziroma namestnikov ter pogoje, ki jih mora izpolnjevati uradnik, da je lahko imenovan za tajnika oziroma namestnika v volilni komisiji. Določa tudi, da so navodila, ki jih izda Državna volilna komisija, za volilne organe obvezna. Zagotavlja pa se tudi pravna podlaga za učinkovito uresničevanje 8. člena Kopenhagenskega dokumenta iz leta 1990, to je, da se zagotavlja polni dostop do volilnega postopka za opazovalce.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je ob predstavitvi pisnega mnenja

izpostavila dva osnovna pravna pomisleka oziroma vprašanja, vse ostalo so bile nomotehnične pripombe. S predlogom za amandmaje odbora je bil ta pomislek Zakonodajno-pravne službe odpravljen. Državna sekretarka Ministrstva za javno upravo je dejala, da Vlada podpira predlog zakona in v prvi vrsti pozdravlja njegov poglavitni cilj, to je uskladitev z dvema odločbama Ustavnega sodišča. Direktor Državne volilne komisije je izrazil podporo predlogu zakona in dejal, da vsebuje tudi nekatere predloge Državne volilne komisije, ki bodo olajšali njeno delo, na drugi strani pa omogočili tudi uveljavitev novih pristopov glede posebnih oblik glasovanja. Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev je predstavil državni svetnik. Komisija je predlog zakona v celoti podprla.

V razpravi je predstavnik Poslanske skupine Združena levica opozoril, da bi moral Državni zbor protiustavnost odpraviti že pred enim letom. Poslanci iz vrst predlagateljev so poudarili, da je o predlogu zakona potekala daljša in širša razprava, usklajevanje poslanskih skupin Državnega zbora ter da je bil v razpravo vključen tudi predsednik Državne volilne komisije.

Predlogi za amandmaje odbora so pripravljene na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe. Odbor je v skladu s 28. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel, 16 za in nihče proti. Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so sprejeti amandmaji vključeni. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila.

Kot predsednik matičnega odbora pa izkoriščam priložnost in se ob tej priliki zahvaljujem, prvič, za odzivnost in konstruktivnost na usklajevalnih sestankih predstavnikov poslanskih skupin pri pripravi tega predloga sprememb Zakona o volitvah v državni zbor vsem poslanskim skupinam, in drugič, za podpise ob vložitvi zakona obema koalicijskima partnerjema, Desus in SD, ter opozicijskim poslanskim skupinam SDS, Novi Sloveniji, obema poslancema narodne skupnosti ter poslankama Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Menim, da je ta predlog zakona samo dokaz, da se s pravo voljo da marsikaj spremeniti in urediti v dobrobit posameznikom in izboljšanja določenih procesov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade državni sekretarki na Ministrstvu za javno upravo mag. Tanji Bogataj.

MAG. TANJA BOGATAJ: Hvala lepa, gospod predsednik, za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Vlada Republike Slovenije je sprejela svoje mnenje k predlogu danes obravnavanega zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o

volitvah v državni zbor 30. marca 2017. Vlada v svojem mnenju v prvi vrsti pozdravlja poglavitni cilj predloga zakona, to je uskladitev Zakona o volitvah v državni zbor z dvema odločbama Ustavnega sodišča, in sicer odločbo iz leta 2007, ki se nanaša na ureditev volitev po pošti, in pa na odločbo iz leta 2014, ki se nanaša na volišča, dostopna invalidom, in na glasovanje na teh voliščih s posebej prilagojenimi glasovalnimi napravami za invalide.

Vlada Republike Slovenije je že leta 2011 sprejela in v zakonodajni postopek predložila predlog novele ZVDZ-C, katerega glavni namen je bil glavni namen je bil uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča, vendar je bil takrat zakonodajni postopek neuspešno končan. V zvezi z implementacijo odločbe Ustavnega sodišča, ki se nanaša na ureditev volitev po pošti, Vlada ugotavlja, da predlog danes obravnavanega zakona sledi rešitvi, ki jo je Vlada predlagala leta 2011, in jo Vlada tudi podpira. Glede implementacije odločbe Ustavnega sodišča v zvezi z dostopnostjo volišč invalidom pa predlagatelj zakona v celoti sledi odločbi Ustavnega sodišča in tudi zato Vlada to rešitev podpira.

Vlada v mnenju predlaga še nekatere manjše dopolnitve konkretnih členov predloga zakona, predvsem z vidika njihove jasnosti in pa učinkovitega izvajanja, ki pa ugotavljamo tudi, da so bile z amandmaji matičnega odbora ustrezno upoštewane.

Glede na navedeno Vlada podpira predlog zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev vsekakor podpiramo odpravo protiustavnosti, ki jih je ugotovilo Ustavno sodišče. Gre za to, da se omogoči glasovanje po pošti in da se omogoči glasovanje invalidov, kar je zelo primerno. In čas je že bil, da smo do teh sprememb prišli. Seveda je ob teh spremembah upoštevana tudi tista sprememba, ki jo je predlagala Državna volilna komisija. Teh sprememb je kar nekaj in v postopku se je ugotovilo, da nekatere spremembe niso primerne, na kar je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba, zato menimo, da zakon s tega vidika ne bo operabilen.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo rešitve ob upoštevanju amandmajev, ki jih je vložila Združena levica. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Skupina poslank in poslancev iz skorajda vseh poslanskih skupin, razen poslank in poslancev Združene leve, dveh nepovezanih poslancev in ene poslanke Desusa, je Državnemu zboru 3. marca 2017 predložila Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor s temeljnim ciljem odpraviti ugotovljeni protiuustavnosti zakona, ki se nanašata na diskriminacijo invalidov glede izvrševanja volilne pravice, in pa na nepravilnosti pri glasovanju po pošti v obstoječem zakonu. Poleg tega smo se predlagatelji odzvali na opozorila Državne volilne komisije in v novelo vključili tudi nekatere njene predloge, ki ji bodo olajšali delo, poenostavili nekatere volilne procese, omogočili učinkovitejši in tudi zunanji nadzor volitev, na drugi strani pa omogočili tudi uveljavitev novih pristopov glade posebnih oblik glasovanja, še posebej invalidov.

Odprava protiuustavnosti v zakonih je v pristojnosti Državnega zbora kot zakonodajalca in v preteklosti oziroma še v tem mandatu so že bili vloženi nekateri predlogi novel Zakona o volitvah v državni zbor, katerih namen je bil tudi uskladitev z določbami Ustavnega sodišča, a so bili ti zakonodajni postopki žal neuspešno končani. Zato smo v Poslanski skupini SMC zadovoljni, da nam je s konstruktivnim sodelovanjem uspelo premostiti politične razlike in se skorajda na ravni celotnega Državnega zbora, razen omenjenih izjem, poenotiti glede spoštovanja omenjenih določb, izdanih na podlagi 48. člena Zakona o ustavnem sodišču, in s tem tudi glede spoštovanja ustavnih načel pravne države in delitve oblasti.

V zvezi s tem velja opozoriti, da je Ustavno sodišče v svojih odločbah že večkrat opozorilo, da gre za hudo kršitev navedenih ustavnih načel, če se zakonodajalec ne odzove na njegove odločbe. V dopolnjenem predlogu zakona, ki ga danes obravnavamo na plenarni seji, smo skorajda v celoti odpravili pravne pomisleke oziroma upoštevali pripombe Zakonodajno-pravne službe in Vlade pa tudi nekatere pripombe Mestne občine Ljubljana. Edino razhajanje z Zakonodajno-pravno službo je ostalo glede vprašanja, ali je glede na odločbo Ustavnega sodišča odprava glasovalnih naprav pri glasovanju za manjšo skupino invalidov, ki na volišču fizično samostojno ne morejo glasovati brez glasovalne naprave, in uvedba nove možnosti glasovanja zanje še vedno ustavnoskladen način izvrševanja volilne pravice ali pa je to morebiti že poseg v volilno pravico.

V Poslanski skupini SMC želimo opozoriti, da uvedbe glasovanja po pošti za invalide predstavlja zgolj dodatno možnost in ne predstavlja substituta za glasovanje z glasovalnimi stroji, ki predstavljajo način osebne glasovanja na volišču. Vseeno pa opozarjamo oziroma bi se po naši oceni s tem povečala možnost, da z manjšimi stroški na lažji način svoj glas odda bistveno več invalidov, kot jih je doslej uporabljalo glasovalne naprave.

Uresničevanje volilne pravice s pomočjo glasovalnih naprav namreč ne pokrije toliko kategorij invalidnosti kot ta nova možnost glasovanja po pošti. V zvezi s tem bi opozorili tudi na mnenje direktorja Državne volilne komisije, ki ga je podal na matičnem delovnem telesu in v katerem navaja, da za takšno rešitev obstajajo tehtni, razumni razlogi, ki jih bo mogoče opravičiti ob morebitni ustavni pritožbi. Izrazil je tudi prepričanje, da bi takšna rešitev prestala test sorazmernosti. Ob tem je izrazil obžalovanje, da tudi z glasovalno napravo vsi invalidi ne morejo osebno glasovati, saj nekateri zaradi svojega hendikepa rabijo pomoč tretje osebe, zato vsa zakonodaja v državah članicah Evropske unije, tudi Slovenije, omogoča glasovanje s pomočjo druge osebe tako na volišču kot tudi doma oziroma pri glasovanju po pošti, in nobena se – zato Slovenija predstavlja edino izjemo – ni odločila za uporabo glasovalnih naprav, ki jih je nemško ustavno sodišče celo prepovedalo.

V Poslanski skupini SMC bomo kot aktivni sooblikovalci in sopredlagatelji predloga zakona omenjene rešitve o dopolnjenem predlogu zakona seveda podprli, želimo pa si, da bi podpora predlogu zakona izkazali tudi redki poslanci in poslanke, ki se noveli niso pridružili kot sopredlagatelji. Prepričani smo, da so njihovi strahovi in pomisleki glede na neodvisnost dela volilnih organov neutemeljeni, saj sta tako Vlada kot tudi Zakonodajno-pravna služba na seji matičnega delovnega telesa potrdili, da so bili s predlogom za amandmaje odbora ti pomisleki odpravljeni, kar bo pokazala tudi razprava o vloženi tozadevnih amandmajih. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav v imenu Slovenske demokratske stranke!

Zakon, ki je danes pred nami, je plod kar nekaj mesecev skupnega dela, pri katerem je delo lepo koordiniral gospod Dušan Verbič in je svoje delo zelo korektno opravil. Želeli bi, da je tako soglasje, kot je bilo doseženo tukaj, ko gre za vprašanje uresničevanja ustavne odločbe v korist invalidov, doseženo še na drugih področjih. Zagotovo so področja, kjer smo sodelovanje ponujali in tudi ponujali ustrezne rešitve, temeljna razvojna vprašanja, temeljna vprašanja v korist podjetništva, temeljna vprašanja v korist varnosti, temeljna vprašanja zunanje politike. Če bi na teh področjih sledili prizadevanjem za doseganje konsenza, bi bila država bolj učinkovita, bi bila Slovenija bogatejša in bi imeli ljudje več blaginje in zagotovo boljše perspektive kot v tem trenutku. Tako žal ostaja ta zakon neka svetla točka, druga v tem mandatu. Prva je bila takrat, ko smo na Komisiji za nadzor obveščevalnih in

varnostnih služb, ki jo vodim, predlagali spremembo politike in spremembo financiranja v korist varnosti, in je bilo to praktično soglasno potrjeno v Državnem zboru.

Danes so rešitve, ki so ponujane tukaj, usklajene, so dobre in predvsem so razumne, hkrati pa v celoti uresničujejo, o tem sem trdno prepričan, vse tisto, kar je bil namen ustavne odločbe. S tem postaja uresničljiva ustavna pravica pasivne in aktivne volilne pravice za prav vse državljanke in državljane, tudi tiste, ki jih je pač življenje na tak ali na drugačen način prikrajšalo. Enako bi moralo veljati za vse točke družbenega življenja. Pred zakonom bi morali biti vedno vsi enaki. Žal pa je tu prostora za delo še zelo zelo veliko.

Vsekakor bomo v SDS predlagani zakon podprli, ne bomo pa podprli predlaganih amandmajev.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoјencev Slovenije, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

Preden pojasnim, zakaj poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus podpiramo predlog zakona, ki ga imamo na poslanskih kloph, dovolite, da se za trenutek ozrem v zgodovino problematike. Decembra lani nam v tem tako imenovanem hramu demokracije žal ni uspelo sprejeti istoimenskega predloga zakona, s katerim smo želeli preprečiti, da bi nosilci javnih funkcij postali pravnomočno obsojeni na nepogojno kazen zapora, daljšo od pol leta. Preprečiti smo želeli možnost kandidiranja tistim osebam, ki so se pregrešile zoper temeljne vrednote v družbi in bile za to tudi pravnomočno obsojene, a žal do potrebne podpore ni prišlo. Kljub temu pa si bomo, kot smo že večkrat povedali, v Poslanski skupini Desus še naprej prizadevali, da se za opravljanje najvišjih funkcij v državi jasno določijo kriteriji, kdo in pod kakšnimi pogoji jih lahko opravljajo, kajti žal ta vprašanja še naprej ostajajo odprta. Omenjeni predlog pa je poleg določb o prepovedi kandidiranja vseboval rešitve v zvezi z uresničitvijo dveh neuresničenih odločb Ustavnega sodišča. Prva se nanaša na glasovanje po pošti, druga pa se nanaša na volišča, dostopna invalidom, in na glasovanje na teh voliščih. In danes, lahko kar iskreno povem, končno to neustavnost odpravljamo.

Na matičnem delovnem telesu je potekala razprava predvsem o delu predloga, ki se nanaša na ukinjanje posebnih glasovalnih naprav za invalide. Direktor Državne volilne komisije je že večkrat poudaril, da so v praksi te naprave povsem nepotrebne. Države članice Evropske unije jih ne uporabljajo, Slovenija je pri tem celo izjema. Seveda biti izjema nikakor ne pomeni, da gre vedno za slabo izjemo, jasno,

poznamo tudi pozitivne. A podatki glede uporabe glasovalnih naprav povedo, da je na 14 glasovanjih glasovalno napravo uporabilo zgolj 3 tisoč 41 volivcev ali okoli 390 volivcev na glasovanje. Od leta 2008 do leta 2015 je država za nakup glasovalnih naprav, najem le-teh in z vsemi dodatnimi stroški skupaj porabila 2 milijona 31 tisoč 23 evrov. Tu seveda moram poudariti, da ni prav pravice do izvrševanja volilne pravice invalidov povezovati s stroški, ki jih te naprave prinašajo, v prvi vrsti je treba vsem invalidom omogočiti, da na za njih najlažji način lahko uveljavljajo svojo ustavno pravico, pravico voliti. Zato smo se v iskanju dodatne možnosti zgledovali po tujini, in sicer po Republiki Avstriji, ki invalidom omogoča glasovanje po pošti. Menimo namreč, da bi se s tem celo povečala možnost, da na lažji način svoj glas odda bistveno več invalidov, kot jih je doslej uporabljalo glasovalne naprave, še posebej, če se pri tem upošteva, da bodo po novi ureditvi vsa volišča dostopna invalidom.

V Poslanski skupini Desus nas veseli dejstvo, da je podpise k predlogu zakona prispevalo kar 90 % poslank in poslancev, kar daje predlogu dodatno težo, predvsem pa ne gre pozabiti, da določbe predloga prinašajo pomembno uskladitev z dvema odločbama Ustavnega sodišča. Roki za uskladitev za odpravo neskladnosti so namreč že zdavnaj pretekli.

Predlog bomo v Poslanski skupini Desus seveda podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovani državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Poslanki in poslanci Socialnih demokratov smo med 81 podpisniki predloga sprememb in dopolnitev Zakona o volitvah v državni zbor. Predlagatelji prvenstveno želimo ustrezno zakonsko urediti dvoje vprašanj, za kateri je Ustavno sodišče v preteklih letih z odločbama ugotovilo neustavno stanje. V prvi odločbi je Ustavno sodišče ugotovilo, da je zakon neustrezno in nezadostno urejal vprašanje o upoštevanju glasovnic, ki so prispele po pošti. To vsebino sedaj natančno urejamo z roki prispetja pošte na volilno komisijo in s poštnimi žigi na ovojnicah, ki dokazujejo čas oddaje poštnih pošiljk. V drugi odločbi pa je Ustavno sodišče odločilo, da morajo biti vsa volišča invalidom dostopna, kar z zakonskim besedilom jasno določamo, vendar pa pri vprašanju dostopnosti volišč za invalide sama zakonska ureditev še ni zadosti. Ob dejstvu, da imamo v Sloveniji še več kot polovico vseh, to je preko tisoč 600 volišč, urediti na način, da bodo le-ta invalidom dostopna, potem nas na tem področju čaka še veliko dela. Ob ažurnem sodelovanju z Državno volilno komisijo bo

glavnina omenjenega dela na okrajnih volilnih komisijah. Slednje bodo na eni strani najbrž morale iskati tudi nove lokacije volišč oziroma predlagati rešitve za dostopnost invalidom na sedanjih voliščih ter na drugi strani paziti, da ne bodo tega vprašanja enostavno reševale z ukinjanjem volišč. Socialni demokrati se zavedamo, da gre tu za občutljivo vprašanje, povezano tudi s finančnimi sredstvi, zato je po naši oceni nujno, da se k reševanju vprašanja o dostopnosti pristopi čim prej. Prepričani smo, da je primarna želja vseh polnoletnih invalidnih oseb ta, da se jim omogoči glasovanje na matičnem volišču.

Še nekatera druga vprašanja, ki so se v praksi izvajanja volitev in referendumov pokazala kot neurejena, pomanjkljivo urejena ali kot neustrezna, sedaj skušamo urediti na primernejši način. Tako se z zakonom predvideva ukinitvev posebnih glasovalnih naprav, namenjenih invalidnim osebam, ki so se v praksi izkazale za zelo nizko izkoriščeno možnost glasovanja, pri čemer so se glasovanja na teh napravah udeleževale tudi neinvalidne osebe. Skupni stroški, povezani z omenjenimi glasovalnimi napravami, pa so bili visoki. Za invalidne osebe se predvideva dodatna možnost glasovanja, in sicer po pošti, kar bi lahko marsikateremu olajšalo udeležbo oziroma glasovanje na volitvah.

Nadalje predlog zakona določa, da je mogoče posamezne člane in njihove namestnike ter tajnike in namestnike tajnikov razrešiti s funkcij v primeru njihovega nevestnega delovanja v volilni komisiji. Pri tem je treba poudariti, da se žal v praksi še vedno pojavljajo primeri, ko se posamezni člani volilnih komisij sej ne udeležujejo. Svojih izostankov niti ne opravičijo in na ta način otežujejo delo volilnih organov ter prenašajo svoj del nalog na druge člane, kar ne more biti sprejemljivo. Pomembna novost, ki jo prinaša zakon, je tudi ta, da se bodo kandidatne liste po novem vlagale najkasneje 30 dni pred dnem glasovanja, kar v praksi pomeni 5 dni prej, kot je veljalo doslej. Na ta način bomo pridobili tudi kakšen dan več pri pošiljanju polnih glasovnic našim državljanom, ki bodo glasovali po pošti iz tujine.

Predlog zakona daje tudi ustrezno pravno podlago, da si Državna volilna komisija podrobneje uredi svoje poslovanje s poslovnikom ter določa obveznost upoštevanja navodil Državne volilne komisije drugim volilnim organom, zlasti volilnim komisijam volilnih enot in okrajnim volilnim komisijam. Pri tem pa moramo vedeti, da je volilna komisija dolžna skrbeti za zakonitost volitev ter za enotno uporabo določb zakona, ki urejajo volilne postopke. In ne nazadnje s predlogom zakona vzpostavljamo tudi ustrezno pravno podlago za učinkovito uresničevanje 8. člena Kopenhagenskega dokumenta iz leta 1990, ki zagotavlja polni dostop do volilnega postopka za opazovalce.

Poslanki in poslanci Socialnih demokratov ocenjujemo, da so predlagane spremembe in dopolnitve Zakona o volitvah v državni zbor dobre ter za namen boljšega izvajanja volilnih postopkov v praksi potrebne in koristne, zato jih bomo v naši poslanski skupini podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik. Lep pozdrav vsem!

Zakon o volitvah v državni zbor, ki je pred nami danes, je posledica padlega paketa volilne zakonodaje, kot je že kolega Vilfan prej povedal. Ob takratni obravnavi je bilo nekako na koncu dogovorjeno, da se poišče vsaj soglasje glede izvršbe odločb Ustavnega sodišča. Ustavno sodišče je namreč pred 3 leti odločilo, da je trenutna ureditev glede dostopnosti volišč invalidom protiustavna, in jasno odločilo, da morajo biti prav vsa volišča v državi dostopna invalidom. Z odpravo protiustavnosti zamujamo že več kot leto dni. Kje so razlogi za to? Ti razlogi tičijo v tem, da se poleg odprave protiustavnosti v predlogu zakona vedno znajdejo tudi neke druge rešitve oziroma določbe, ki nimajo nobene resne zveze s tem. In tudi tokrat imamo podobno situacijo. Omenjene sporne določbe se nanašajo na razreševanje članov volilnih organov. Gre za organe, ki skrbijo za zakonitost volitev, in zato je nujno potrebno, da so pri svojem delu neodvisni in samostojni. Predlagane določbe, ki političnim strankam in poslanskim skupinam dajejo možnost za razrešitev članov, vsekakor posegajo v to njihovo neodvisnost. Kljub temu da morajo delovati neodvisno od kakršnihkoli navodil, se bodo po novem lahko klicali na neke vrste politično odgovornost. V Združeni levici temu nasprotujemo, zato z amandmaji predlagamo črtanje teh določb. Več o tem kasneje v razpravi.

Imamo pa nekaj pomislekov tudi glede določb, s katerimi se odpravlja protiustavnost. Prvi je ta, da predlog skladno z odločbo Ustavnega sodišča določa, da morajo biti vsa volišča dostopna invalidom. V Združeni levici smo se že ves čas zavzemali za to, da se to vprašanje razreši, in določba, ki brez izjem določa, da so prav vsa volišča dostopna invalidom, je za nas tista, ki je edina sprejemljiva, in tista, ki jo seveda podpiramo. Bojimo pa se, da bo tukaj nastal problem v praksi. In zaradi tega smo želeli na odboru od Vlade in Državne volilne komisije pridobiti zagotovilo, da posledica te nove določbe ne bo množično zapiranje vseh volišč, ki niso prilagojena oziroma dostopna invalidom. Želeli smo tudi pridobiti zagotovilo Vlade, da bo skupaj z lokalnimi skupnostmi pristopila k aktivnemu reševanju problema dostopnosti in da bo seveda tudi zagotovila sredstva za nakup opreme ali pa za odpravo tako imenovanih arhitekturnih ovir.

Le tako bodo volivke in volivci tudi na naslednjih volitvah lahko odšli na enako volišče kot vsakič in ne na 15 ali 20 kilometrov oddaljeno volišče. In če bomo danes v zakon zapisali, da morajo biti vsa volišča dostopna invalidom, ob prvih volitvah pa bi to pomenilo zaprtje 50, 100 ali več volišč, potem nismo naredili pravzaprav ničesar. Tudi to bi bil namreč poseg v izvrševanja aktivne volilne pravice in v primeru presoje s strani Ustavnega sodišča bomo tudi v takšnem slučaju najverjetneje spet na samem začetku.

Druga stvar, ki nas je v predlogu zmotila, je ukinjanje posebnih glasovalnih naprav. Res je, da glede teh določb Ustavno sodišče ni ugotovilo protiustavnosti, ampak takšno odločitev je sprejelo, ker zakon ne določa pogojev in načina določitve volišča, ki je opremljeno s tako napravo. V sami odločbi je naštetih tudi nekaj možnih rešitev in ta predlog zakona ne upošteva niti ene od njih, ker te glasovalne naprave preprosto ukinja. Ta ukrep vidimo kot ukinjanje nekega standarda, ki je že bil pridobljen, in zato je na mestu vprašanje, ali je rešitev primerna in ali je sploh skladna z odločbo Ustavnega sodišča.

Na podlagi navedenega se v Združeni levici bojimo, da bomo ob morebitni ponovni ustavni presoji določb tega zakona spet na začetku. Bojimo se, da možnosti invalidov, da samostojno oddajo glas na volitvah, po tem zakonu ne bodo nič boljše, in glede na to, da na naša vprašanja, pomisleke še vedno nismo dobili konkretnih odgovorov, obstaja tudi možnost, da bo ob naslednjih volitvah prišlo do zapiranja volišč.

V Združeni levici sicer predlogu ne bomo nasprotovali, podprli pa ga bomo le v primeru, da od Vlade dobimo prej omenjena zagotovila in seveda če bodo sprejeti naši amandmaji, s katerimi črtamo sporne določbe glede razreševanja članov komisije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSI): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

Volilna pravica je temelj, na katerem je postavljeno delovanje celotne parlamentarne demokracije in demokratičnega ustroja države. Brez volitev seveda ni demokracije. Prav zato je na vprašanje volilne pravice treba gledati z veliko mero skrbnosti in občutljivosti, še posebej ko je to povezano s položajem oseb, kot so invalidi. Ustavno sodišče je v zvezi s tem vprašanjem že tri leta nazaj odločilo, da je Zakon o volitvah v državni zbor v neskladju z ustavo. Po mnenju sodišča obstoječa zakonska ureditev ne pomeni primerne in zadostne prilagoditve, ki bi invalidom omogočila samostojno fizično dostopnost volišč v javnih objektih in s tem v večini primerov tudi oviranje osebnega uresničevanja njihove volilne pravice.

Prav tako je v skladu z odločbo Ustavnega sodišča v neskladju z ustavo ureditev določitve volišč, ki omogočajo glasovanje s posebej prilagojenimi glasovnicami in glasovalnimi stroji, saj zakon ne določa obveznosti in nobenih meril za določitev prilagojenih volišč. Njihova določitev je prepuščena lastni presoji okrajnih volilnih komisij.

Že iz te ureditve izhaja, da invalidom ni zagotovljena takšna prilagojenost volišč, ki bi v največji možni meri zagotavljala njihovo dejansko enakopravnost. Po mnenju Ustavnega sodišča gre zato za poseg v pravico invalidov do nediskriminatornega obravnavanja v zvezi z volilno pravico. Ustavno sodišče je odločbo, v kateri je podalo te ugotovitve, izdalo že pred tremi leti. Vlada s predlogom zakona zamuja že eno leto. Tudi zaradi dejstva, da Zakon o volitvah v državni zbor predstavlja enega izmed najbolj pomembnih zakonov zagotavljanja demokratičnega reda Republike Slovenije, je skrajni čas, da Državni zbor odpravi neustavnosti ureditve volilne pravice. Predlog tega zakona določa, da mora biti volišče dostopno vsem invalidom, prav tako predlog s spremembo 81. člena po avstrijskem zgledu omogoča glasovanje po pošti tudi invalidom.

Pred časom smo v Novi Sloveniji pripravili zakon o osebni asistenci, ki invalidom pomaga, da svoje življenje v čim večji meri izboljšajo. Veseli smo, da je Državni zbor naš predlog zakona sprejel. Ta predlog zakona v veliki meri uresničuje podobne cilje, ki so povezani s pomočjo invalidom, le da je usmerjen v nekoliko bolj specifično področje volilne pravice. Poleg tega je obveznost, ki jo nalaga Ustavno sodišče, zelo jasna.

V Novi Sloveniji bomo zato novelo Zakona o volitvah v državni zbor podprli. Upamo pa, da zaradi tega ne bo prišlo do ukinitve določenih volišč, ker potem nismo naredili kaj dosti na izboljšanju aktivne volilne pravice.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 19. 4. 2017.

V razpravo dajem 8. člen in amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijave.

Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik.

Bom obrazložil kar vse tri amandmaje, ker so pravzaprav vsebinsko povezani. Kot sem že povedal v stališču, imamo največ oziroma pglavitne pomisleke, kar se tiče zakona, pri tej novi določbi, ki omogoča predčasno razrešitev članov volilnih organov. Po našem mnenju so te določbe sporne, ker so premalo jasne oziroma premalo definirane in omogočajo poseg v neodvisnost in samostojnost volilnih organov.

Kako naj se zagotavlja, je jasno povedalo tudi Ustavno sodišče leta 2007. Res je, da so se določbe s sprejetimi amandmaji na odboru nekoliko izboljšale, kljub temu v določbah ostaja možnost razrešitev s strani političnih strank in poslanskih skupin. Logično je, da se člane razreši iz razlogov, ki so tudi navedeni, torej če izgubijo volilno pravico, ne izpolnjujejo več formalnih pogojev za opravljanje funkcije predsednika ali člana volilnega organa, ostaja pa še vedno v zakonu možnost, da se člane kliče na politično odgovornost, če jo naj tako poimenujem, in to je za nas nesprejemljivo. Predvsem razrešitev zaradi nespoštovanja tako imenovanih obveznih navodil Državne volilne komisije, ki je zelo široka kot definicija oziroma preširoka. Če boste pogledali kakšna pretekla navodila, lahko hitro ugotovite, da bi se dalo takšno razrešitev predlagati tudi zaradi kakšne minimalne ali pa minorne kršitve, ki nima nobene zveze s kršitvijo, recimo, zakonov ali pa s pristranskostjo posameznika. Preko takšne določbe bi se konec koncev lahko od enega dela članov, torej tistih, ki jih predlagajo politične stranke in poslanske skupine, terjalo tudi politično odgovornost. In tukaj je povsem na mestu vprašanje, ali to še zagotavlja tako imenovano neodvisnost in nepristranskost teh organov.

Ker je koalicija določbe sicer s svojimi amandmaji nekoliko popravila, ne predlagamo več popolnega črnanja teh členov, torej 8., 9. in 10., ampak samo tistega dela določb, ki se nanašajo na možnost razrešitve zaradi nespoštovanja navodil Državne volilne komisije, ki so, poudarjam še enkrat, res zelo zelo široka in splošna in zaradi tega odpirajo možnost, da bi se ta mehanizem izrabil za klicanje na odgovornost tistih članov teh organov, ki so imenovani s strani političnih strank oziroma poslanskih skupin. Tudi ZPS je, ne nazadnje, podala jasen okvir, na kakšen način se zagotavlja ta neodvisnost. In s temi novimi določbami, ki jih vnaša ta zakon, uvajamo oziroma dajemo podlago za razrešitev s strani političnih strank in poslanskih skupin zaradi nespoštovanja izjemno splošnih navodil. To je ta skrb, ki nas v veliki meri najbolj bega pri tem predlogu zakona. Predvsem pa to, da te določbe nimajo v resnici nobene zveze s tem, kar so bile ustavne odločbe. Vemo, da to ni bilo zapisano ali pa izraženo, torej gre za nek nov mehanizem, ki se bolj kot ne na pobudo Državne volilne komisije uvaja v ta zakon in po katerem ni pravzaprav nobene potrebe. Ponavljam še enkrat, podpiramo vse ostale rešitve v zakonu, to, da se naredijo dostopna volišča invalidom, obstajajo pa seveda odprta vprašanja, ali bo to imelo za posledico zapiranje volišč.

Komentiral bi samo še trditve glede teh glasovalnih naprav. Kot sem že povedal v stališču, imajo te glasovalne naprave določene pluse in minuse, od stroškovnih do tega, koliko so v uporabi, ampak po eni strani ne moremo tehtati možnosti za udejanjanje aktivne volilne

pravice s stroškom teh naprav, ne moremo tega tehtati s tem, koliko ljudi dejansko uporabi te naprave. Če hočemo slediti tistemu, kar je Ustavno sodišče odločilo, torej da morajo biti volišča dostopna vsem invalidom, to pomeni tudi, da lahko, in to je tudi v izreku sodbe zabeleženo, ti ljudje tudi sami uresničujejo svojo aktivno volilno pravico, da je umik enega od teh načinov, torej glasovalnih naprav, ki so posebej prilagojene za tiste, ki ne morejo sami izvrševati oziroma težje sami izvršujejo te pravice, verjetno en korak nazaj. Treba bi bilo tudi to rešitev še enkrat premisliti.

Še enkrat pa poudarjam, resnično bi želeli slišati zagotovilo Vlade, da ne bo prihajalo do zapiranja volišč na prihodnjih volitvah in da bo tudi z lokalnimi skupnostmi naredila vse, da se zagotovijo finančna sredstva, in tudi voljo, da se tista volišča, ki sedaj obstajajo oziroma ki so se do sedaj uporabljala, tudi opremijo z ustreznimi klančinami in podobnim ter seveda odpravijo vse ostale arhitekturne ovire. Toliko zaenkrat.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, predsednik.

Razpravljal bi o tem dvomu, ki sem ga tudi v stališču povedal, da so volišča v javnih objektih, na podeželju predvsem, in takih mestih, ki ne omogočajo dostopa invalidom. Ko sem šel pogledat po voliščih, kolikor jih pač poznam, so to v glavnem gasilski domovi, kakšne občinske gostilne in tako naprej. In tisti starejši objekti, tudi javni, tudi občinski nimajo možnosti dostopa invalidom. Nimajo dvigala ali klančine, da bi bil dostop možen. V gasilskih domovih – vemo, da so te volitve zgodaj spomladi ali pozno v jesen – pa ni druge možnosti, kot da zapelješ avto ven in v garaži je dostop možen invalidom. Vsi drugi prostori, ki jih ima gasilski dom, so pa v glavnem v nadstropju. Kako recimo potem zagotoviti, da bo volilni odbor tam sedel osem ur oziroma šest ur v neogretem prostoru ali kako ga ogrevati, saj gasilci rabijo garažo ogrevati toliko, da voda ne zmrzne, in nič več? Bojim se, da bo prišlo do ukinitve teh volišč in da se bo potem to preneslo tudi na lokalne volitve in bomo naredili s tem večji upad udeležbe na volitvah kot pa to, da bo toliko več invalidov volilo zaradi tega. Mislim, da bi morali razmisliti o tem.

Kdo pa mora to zagotoviti? V večini primerov občine zagotavljajo za lokalne volitve te prostore in tam so tudi volišča potem za državnozborske in vse za ostale volitve. Mislim, da bi moralo pristojno ministrstvo tudi sodelovati z občinami, narediti nek načrt, kako zagotoviti, nikakor pa ne ukinjati teh volišč. Ker veliko smo jih že ukinili, in potem ugotavljamo, kako število volivcev pada, ker to centraliziramo. Mi imamo en tak primer v občini, kjer imamo dve volišči praktično v istem objektu – za tiste prebivalce, ki

so blizu, in za prebivalce treh vasi, ki so dislocirane stran nekaj kilometrov. Zato ker ni primerne objekta, nobenega javnega, ni gasilnega doma, ni nič. In v glavnem voljo tisti, ki gredo v nedeljo k maši, potem pa na volišče. Več bi jih volilo, sigurno, če bi bilo volišče nekje v sredini tiste volilne enote. Zato opozarjam pristojne, da se z občinami dogovorijo, da pripravijo ali pa da se spremenijo kakšni pogoji, da je lahko v neki privatni hiši ali v nekem objektu tudi volišče, da se pač prestavi iz sedanjega mesta na to. In to pravočasno, da ne bo nastal problem tik pred volitvami, ko bo okrajna volilna komisija ugotavljala, da volišče ni primerno, in bo najlažje to ukiniti in volivce preusmeriti par kilometrov ali pa še več na drugo volišče. In tukaj bomo imeli sigurno zmanjšanje volilne udeležbe, mogoče bomo desetkrat več škode naredili, kolikor pa bomo s tem zakonom pripeljali invalidov na volišče.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Jaz se pridružujem kolegu v razmišljanju o tem, da ne bi bilo dobro dodatno ukinjati volišč, hkrati pa se tukaj sklicujem na podatke Državno volilne komisije, ki pravijo, da od 3112 volišč po vsej naši državi je že v tem trenutku za invalide dostopnih 1482 volišč, kar predstavlja dobrih 47 %. Mislim, da dejansko, ko se pogovarjamo o teh prilagoditvah, so problematična zlasti tista, ki se nahajajo v zasebnih prostorih, teh pa je, na srečo lahko rečemo, samo 498. Ta so seveda tista, ki so nekako najbolj na udaru v tem trenutku, ker se seveda nahajajo na podeželju in je mogoče tam res najahtevnejša naloga, kako zadeve uskladiti. Dostopnost samega volišča, bližina samega volišča je po mojem mnenju seveda eden od dejavnikov za neko dobro volilno udeležbo, vsekakor pa mislim, da ni edini. Če bi namreč to bilo tako zelo pomembno, bi po mojem moralu imeti naša država eno najvišjih volilnih udeležb, ker imamo tudi glede na prebivalca najvišje število volišč, če gledamo primerjalno, pa temu ni tako. Tukaj smo že slišali neka zagotovila, tudi Državne volilne komisije, da se bodo te zadeve racionalno reševale, da se bo poskušalo čim bolj konstruktivno pristopiti k tem stvarim, in verjamem, da bo temu res tako.

Če se obrnem še na te amandmaje, ki jih je vložila Združena levica. Na matičnem delovnem telesu so bili vloženi amandmaji k 9., 10. in 21. členu, zdaj pa so dodali še amandma k 8. členu. In sicer se 8. člen nanaša na razloge za razrešitev predsednika namestnika predsednika ali namestnika člana v Državni volilni komisiji in ti razlogi nekako tudi sledijo tistim, ki so navedeni v 9. in 10. členu in so predlagani za razrešitev članov okrajnih volilnih komisij in volilnih komisij volilnih enot ter tajnikov teh volilnih organov. Naj povem, da so ti funkcionarji razrešeni, če to sami zahtevajo ali

če ne izpolnjujejo več formalnih pogojev za imenovanje na to funkcijo, se pravi, da izgubijo volilno pravico ali pa da sodniku preneha sodniška služba. Zdaj je pa dodano še to nevestno opravljanje funkcije. To naj bi po mnenju Združene levice vplivalo na neodvisnost in samostojnost njihovega delovanja. Že v nekaterih stališčih poslanskih skupin je bilo obrazloženo to, kar je povedal tudi direktor Državne volilne komisije, da predstavlja dejansko problem, ko določeni člani svoje funkcije ne opravljajo tako, kot bi jo morali, ko se ne udeležujejo sestankov. To ne pomeni, da se ne udeležujejo stvari samo v času trajanja volitev, ampak tudi v vmesnem času, in to predstavlja resno težavo za delovanje komisij. Združena levica tukaj pravi, da rešitve predstavljajo klicanje tudi na politično odgovornost in da to pomeni poseg v neodvisnost in samostojnost, kot sem rekla, da so s tem nekako vezani na navodila in da ni nobenega postopka pritožbe. Tukaj bi opozorila, da odsotnost nekega varstva v tem dotičnem zakonu ne pomeni, da možnosti pritožbe ni, pač pa je zoper to odločitev možno sprožiti ustavni spor, tako kot zakon po upravnem sporu določa, da če za določeno zadevo ni z zakonom zagotovljeno drugo sodno varstvo, se sodno varstvo pravic in pravnih koristi posameznikov proti odločitvam in dejanjem državnih organov zagotavlja seveda v upravnem sporu.

Želela bi tudi opozoriti, da je Združena levica vseskozi tako kot vse poslanske skupine sodelovala na teh sestankih, na tej delovni skupini in da kot sodelujoči tudi natančno vedo, zakaj in kako so se rešitve k 9. in 10. členu v resnici pojavile in kakšen je bil namen teh rešitev. Seveda je treba priznati, da tista prvotna rešitev, ki je bila predvidena, ni bila ustrezna, je bila nejasna in je bila nedodelana, zato sta k tistim rešitvam imeli pripombe tako Vlada kot tudi Zakonodajno-pravna služba, obe sta opozorili, da bi takšne rešitve res lahko okrnile neodvisnost članov volilnih organov, vendar je bil za ta namen oblikovan amandma odbora, v katerega je bil vključen razlog za razrešitev nevestno opravljanje funkcije. Ta razlog sledi rešitvi, ki je bila v predlogu Zakona o volitvah v državni zbor iz leta 2011. Tista novela takrat ni bila sprejeta, njen predlagatelj pa je bila Vlada. In tista novela je vsebovala možnost razrešitve članov zaradi razloga nesodelovanje člana v postopku izvršitve akta o razpisu volitev. Tako se je takrat tista dikcija glasila. In ta rešitev je bila po mnenju delovne skupine, v kateri ste predlagatelji teh amandmajev sedeli zraven, preozka in zato je bila oblikovana ta rešitev, ki je zdaj v tem predlogu na mizi, to nevestno opravljanje funkcije, in to nevestno opravljanje funkcije predpostavlja neudeležbo člana na sejah volilnega organa, ki ni vezano zgolj na čas volitev, pač pa tudi na opravila, ki so povezana z izvedbo volitev, njegovo neaktivnost pri samem delu organa. S tem predlogom amandmaja odbora je bil pomislek, ki sta ga prej izrazili

Zakonodajno-pravna služba in Vlada, odpravljen.

Poleg tega je treba poudariti tudi to, da takšna rešitev v tem predlogu zdaj sledi nekako pravni logiki našega pravnega reda, našega pravnega sistema, in sicer ta logika je, da jo lahko tisti organ, ki je osebo na določeno funkcijo imenoval, pod določenimi pogoji seveda tudi razreši, še posebej pa jo lahko razreši, če govorimo o nekih krivdnih razlogih. Naj preberem tudi delček magnetograma z matičnega delovnega telesa, in sicer citiram predstavnico Zakonodajno-pravne službe: »Prvi pomislek smo izrazili k predlagani ureditvi razrešitvenih razlogov. Poudarili smo, upošteva ustavnosodno prakso, da razrešitveni razlogi lahko bistveno vplivajo na neodvisnost in nepristranskost volilnih komisij, ki je nujna, tako Ustavno sodišče, zaradi enakosti volilne pravice. Zato je bil po naši presoji zelo sporen predlog, da bi bili ti funkcionarji razrešeni že na podlagi golega predloga oziroma zahteve poslanske skupine ali politične stranke, brez da bi obstajali vsebinski razlogi.« In potem predstavnica Zakonodajno-pravne službe nadaljuje: »Ugotavljamo, da je s predlogom amandmaja odbora ta naš pomislek odpravljen.« Torej odpravljen.

Želela bi opozoriti tudi na zakonodajno gradivo iz leta 1992, ko se je sprejemal prvotni predlog Zakona o volitvah v državni zbor, in iz obrazložitve predloga zakona izhaja nedvoumno po mojem mnenju in zelo jasno, da so volilni organi nekakšen sodno-politični tribunal, ki skrbi za legalnost in legitimnost vseh volilnih procesov, in da morajo zaradi tega biti v njegovi sestavi tudi predstavniki političnih strank. Ta predlog tudi opozarja, da mora sestava seveda odražati tudi razmerje med političnimi strankami. Če zdaj preberem še iz Poročevalca 14. maja 1992, ker je tukaj predlog za izdajo Zakona o volitvah v državni zbor obrazložen. In piše o načelih, na katerih temelji zakon, citiram: »Glede organizacije volitev in delovanja volilnih organov izhaja osnutek zakona iz naslednjih načel: kolikor je možno, je pri sestavi volilnih organov upoštevana sorazmerna zastopanost političnih strank.« In potem še iz naslednjega poglavja, Poglavitne rešitve zakona. Pod točko 3.4 z naslovom Volilni organi zadnji stavek pravi: »Zlasti pa je bolj podrobno urejena njihova sestava, v kateri so zastopani tako pravni strokovnjaki kot tudi sorazmerno politične stranke.« Če je temu tako, se pričakuje nek aktiven nadzor političnih strank, ampak to seveda ne pomeni, tako kot zatrjuje Združena levica, da je s tem aktivnim nadzorom dovoljeno tem članom dajati navodila. Legitimno pa je od teh članov pričakovati, da bodo svojo funkcijo opravljali, kot sem rekla, aktivno in vestno in da bodo opravljali ta nadzor, za katerega so bili tudi prvenstveno imenovani. Zato ne vidim nobenih težav, da če obstaja nekje en neaktiven član, ki ne sodeluje pri delu volilnega organa ali pa hodi tja samo in zgolj zaradi finančnega nadomestila,

ki ga prejme, in bi to funkcijo seveda opravljal še naprej, je po mojem mnenju popolnoma legitimno, da je tak član odpoklican oziroma razrešen.

In kar se tiče razrešitve članov nižjih volilnih organov izmed sodnikov in pravnih strokovnjakov s strani Državne volilne komisije, naj opozorim, da določbe veljavnega zakona, na podlagi katerih Državna volilna komisija skrbi za zakonitost volitev, in skrbi tudi za enotno uporabo določb zakona, ki se nanašajo na volilne postopke, ter tudi usklajuje delo volilnih komisij, volilnih enot in okrajnih volilnih komisij in daje neka strokovna navodila v zvezi z izvajanjem zakona in nadzoruje njihovo delo – zato te predlagane rešitve dejansko v celoti sledijo ciljem prvotnega zakona iz leta 1991, ki sem ga že prebrala, in nekako sledijo tudi tej uveljavljeni hierarhiji med volilnimi organi. Ta izhaja ravno iz teh navedenih določb in velja podobno, kot velja tudi v sodni veji oblasti. Te določbe ravno Državni volilni komisiji omogočajo, da ta nadzor, o katerem sem govorila, izvaja, in brez možnosti razrešitve članov nižjih volilnih organov iz krivdnih razlogov tega nadzora oziroma te naloge Državna volilna komisija sploh ne more izvajati. To je edini način.

Kar se pa tiče tajnikov volilnih organov in njihovih nalog, naj opozorim, da tajniki niso funkcionarji. In ker niso funkcionarji, tudi ne odločajo merodajno, ampak gre tukaj za neke državne uradnike, za neke javne uslužbenke, ki za volilno komisijo opravljajo zgolj in samo administrativne naloge in skrbijo za neko podporno okolje, za nek suport samemu delu teh komisij. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vidim, da je še interes za razpravo. Prosim, da se prijavite. Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Samo nekaj odzivov. Tako kot na odboru kolegica Sluga z operiranjem s števkami na nek način relativizira vprašanje, ki je danes pred nami zaradi odločbe Ustavnega sodišča, torej da bi morali vsi imeti dostop in omogočeno izvajanje aktivne volilne pravice. To poudarjam zato, ker v primeru takšnega vprašanja se ne da računati, kaj je smotno in kaj ni smotno, enostavno je treba zagotoviti tako, kot je zapisano. Torej vsem, da izvajajo to svojo pravico. Ampak pustimo to.

Kar se tiče zagotovil, DVK jih na tisti seji odbora ni dal, vsaj ne javno, tako da bi bilo zaznavno za magnetogram. Od Vlade tudi še vedno čakam ta zagotovila, torej, ali obstaja možnost, da se bodo volišča zapirala. Če jih je sedaj 47 % prilagojenih oziroma dostopnih za invalide, jih mora biti po sprejetju tega zakona 100 %.

Kar se tiče sodelovanja ZL – to sem razumel kot nek očitek – pri usklajevanjih smo sodelovali in ves čas poudarjali tisto, kar tudi

danes tu govorim. Skratka, naši pomisleki so že od začetka enaki in smo večkrat razložili, zakaj in zakaj jih je treba spremeniti.

Zdaj še tisto, kar je bistvo naših amandmajev, da ne gre za politično odgovornost in ne vem kaj. To, kar vi predlagate, pravi: Državna volilna komisija lahko predsednika ali člana ali njegovega namestnika okrajne volilne komisije ali volilne komisije v volilni enoti razreši tudi, če so ravnali v nasprotju z drugim odstavkom 26. člena tega zakona ali če niso ravnali skladno z obveznimi navodili iz 37. člena tega zakona. Kot sem že prej povedal, ta obvezna navodila, ki jih DVK spiše, so zelo široka, opredeljujejo marsikakšno stvar. Tu ne gre zgolj za oviranje postopka, recimo s tem, da se ne hodi na sestanke, ali pa neke nezakonitosti, ampak gre tudi za povsem trivialne zadeve. In zaradi tega opozarjamo, da bi lahko v določenem trenutku to predstavljalo past, ki pomeni tudi politično razreševanje sicer, ja, politično imenovanega člana teh organov, ampak člana, ki mora biti neodvisen in samostojen. In to je tukaj tisto, kar je problem. Treba je obrniti logiko. Politične stranke in poslanske skupine lahko predlagajo člane, mislimo pa, da je treba odvzeti to možnost, da te člane odpokličejo, ker to ravno pomeni, da če ne bodo izpolnjevali določenih navodil, ki jih, recimo, politična stranka daje temu članu, ki mora biti samostojen in neodvisen, potem je to seveda neko klicanje na politično odgovornost. Če nam ni povšeči, kako deluje v tem volilnem organu, ga lahko odstavimo. To je problem in to je stvar, ki je v tem trenutku ni treba zapisati v ta zakon, prvič, ker ne odpravlja nobene ustavne spornosti, in drugič, ker je zaradi dveh stvari nepotrebna, kot prvo časovno in kot drugo, ker uvaja možnost ravno odpoklica teh funkcionarjev na tistih temeljih, ki niso potrebni.

Kar se tiče tega, da smo kritizirali to, da ni možnosti pritožbe. To ni bila naša tako pomembna kritika, ampak le mimogrede. Zdaj v zakonu piše, da ni možna pritožba na Državno volilno komisijo, torej ostane upravni spor, ki pa vemo, da traja dlje časa. Se pravi, nekdo bi bil razrešen, to bi učinkovalo takoj, torej bi njegova funkcija prenehala veljati. In šele ko bi se ta stvar zgodila in bi dejansko že bil bivši član, bi upravni spor stekel in za nazaj se te stvari zelo težko popravljajo oziroma škoda, ki nastaja v vmesnem času, bi bila enostavno prevelika.

Še enkrat, prva stvar je ta, da se ne sme zapirati volišč, druga je pa ta, da v tem trenutku nimamo prav nobene potrebe po tem, da vnašamo razreševanje teh funkcionarjev v ta zakon, ker je po eni strani sporno, po drugi strani pa v tem trenutku nepotrebno.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav

predstavniciam Vlade in tudi vam, kolegice in kolegi!

Skoraj neverjetno je, da v 26. letu slovenske samostojnosti danes rešujemo problematiko dostopa invalidov do volišč. Ampak zgodbo želim nadaljevati v pozitivni luči, bolje pozno kot nikoli. Vesel sem in zadovoljen, da smo tukaj vse poslanske skupine dosegle nek konsenz, in dolžan sem zahvalo vsem tistim, ki ste nekako koordinirali ta parlamentarni postopek noveliranja Zakona o volitvah v državni zbor. Še posebej želim izpostaviti tukaj kolegico Janjo Sluga in tudi mag. Dušana Verbiča. Tudi sam sem prepričan, da bi pravzaprav to moral biti nek šolski primer, kako reševati druga zelo pomembna vprašanja naše države in naše družbe. Ko včasih res ne zmoremo nekih konkretnějšíh reformnih premikov v smislu modernizacije posameznih družbenih podsistemov, ko ne zmoremo slediti potrebam gospodarstva, izboljšanja poslovnega okolja, konkurenčnosti, ki jo pač terja globalizacijski trg, mi pa očitno tu zaostajamo, kar se tiče poslovnega okolja morda tudi nekaj let. Zato nas pač drugi preHITEVAJO po levi in po desni.

Moram reči, da sem se s to diskriminacijo invalidov, kar zadeva njihov dostop do volišč, ukvarjal v svojem poslanskem vprašanju že 5. decembra 2014. Danes smo dve leti in štiri mesece pozneje. Potem so me nekako, kar se tiče odgovora na moje poslanske vprašanje, preusmerjali z enega ministrstva na drugo ministrstvo. No, končno mi je potem po skoraj pol leta, bolj točno 21. maja 2015, minister Boris Koprivnikar dal odgovor. Res skoraj neverjetno je, da danes 47 % od vseh 3 tisoč 100 pa nekaj volišč ne omogoča dostopnosti invalidom. To je neverjetno. In če se poskušam postaviti v kožo invalida, ki bo vprašal na dan volitev oziroma dobil bo obvestilo, kje je volišče, in seveda svoje najbližje volišče, svoj objekt pozna, ali je to gasilski dom, kot ga je omenjal kolega Lah, običajno to na podeželju je, ali kakšen drug objekt. In potem ko invalid zazna, aha, volišče je v prvem nadstropju, dvigala pa ni – kaj bo rekel? »Ne grem volit. Ne grem volit.« To je prav neverjetno, da šele danes – sam ne razumem – da šele danes mi rešujemo to eno ključnih vprašanj oziroma pravic vsakega državljana naše države. Če bi se nekdo poglobil v analizo, koliko volivcev ni uveljavljalo volilne pravice zaradi tega, ker so hendikepirani tako ali drugače, ker so invalidi in jim ni bilo omogočeno dostopati do volišča oziroma se pač niso odločili, da gredo na volišče, potem verjamem, da bi bile te številke dramatične.

Hvala bogu smo tukaj zbrali dovolj politične volje aprila 2017, da saniramo to veliko anomalijo in da saniramo, popravimo krivico, seveda samo za v prihodnje, vsem tistim, ki se jim je dogajala, vsem tistim, ki jim jo je država prizadejala, vsem tistim, ki zaradi nedostopnosti niso prišli na volišča. In mi bomo, torej poslanci Nove Slovenije, z budnim očesom spremljali, kako se bo dejansko ta zakon na terenu, če

hočete, tudi izvajal. Želimo si, da bi se dejansko vse te ovire čim prej sanirale, oziroma da sem bolj jasen, želimo, da se bo ta zakon, ki dobiva podporo, absolutno podporo v tem državnem zboru, dejansko izvajal dosledno do zadnje črke določbe tega zakona.

Žal pa ne moremo v Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov podpreti amandmajeve kolegov iz Združene levice. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa!

Kolega Horvat, hvala za pohvale. Jaz si vsekakor ne lastim nikakršnih zaslug, mislim, da je to naše skupno delo, ki bi si ga večkrat želela tukaj v tej dvorani in mogoče na delovnih telesih. Bi se pa vseeno pridružila nekje vašemu mnenju. Tudi sama se strinjam s tem, da je v bistvu že vse predlogo takšno stanje, kot je, in seveda ponekod je Vlada tista, ki bo morala sprejeti določene ukrepe, določene prilagoditve, izvesti tudi neke investicije, drugje so to lokalne skupnosti, ampak kot rečeno, najbolj problematična so ravno ta volišča v zasebnih prostorih, kjer pa vpliva nimamo in se bo treba nekako usklajevati in delati na terenu, mogoče na način, kot smo delali, ko smo skupaj te predlog zakona oblikovali. Rešitve so seveda različne. Nekje bo možno uporabiti te tako imenovane montažne klančine, drugje po treba izvesti neke arhitektonske prilagoditve.

Ne glede na vse pa danes ne bi bili v teh težavah, če bi se že prej držali tistega, kar smo v zakonodaji sprejeli. Naj samo opozorim, da je bil Zakon o graditvi objektov sprejet leta 2004 in da je tudi Slovenija pristopila h Konvenciji o pravicah invalidov že leta 2008, in to dolgo časovno obdobje do danes je bilo idealna priložnost, da se to delo opravi po kosih, da se tudi finančni zalogaj mogoče malo razdrobi na ta leta, pa se bojim, da v bistvu v tem času nismo kaj dosti storili, in zdaj pač imamo to, kar imamo. Konvencija o pravicah invalidov, ki jo je tudi Slovenija podpisala, že v 9. členu namreč navaja, da morajo vsi invalidi imeti enak dostop do fizičnega okolja, prevoza, informacij, komunikacij, objektov, naprav in storitev. Torej tudi odpravo ovir pri dostopu do stavb. In to je zdaj tista bera, ki smo si jo naredili z neaktivnostjo v vseh teh letih, in se je v enem trenutku z njo treba soočiti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Tanja Bogataj, državna sekretarka.

MAG. TANJA BOGATAJ: Hvala lepa.

Odgovor na izpostavljeno vprašanje oziroma pomisleke glede dostopnosti volišč oziroma možnosti zapiranja in vloge Vlade pri

zagotavljanju teh pogojev. Poudariti velja to, kar je bilo tudi v razpravi izpostavljeno, da je razlika v primeru, ko so volišča v prostorih, ki so v zasebni lasti, oziroma v tistih primerih, ko so v javni oziroma državni lasti. V drugem primeru bodo morali volilni organi natančno preučiti, kakšni so ti prostori, in tudi predlagati, kakšne prilagoditve bodo potrebne. V imenu Vlade oziroma Ministrstva za javno upravo, ki je pristojno za področje upravljanja s stvarnim premoženjem pa ne nazadnje tudi za lokalno samoupravo in volilni sistem, si bomo aktivno prizadevali, da se poiščejo ustrezne rešitve, ne bo pa mogoče iz javnih sredstev nadomestiti oziroma prilagoditi tistih prostorov, ki so v zasebni lasti. V tem primeru je ključna vloga volilnih organov in tudi Državne volilne komisije. Namreč, na nižji ravni imajo volilni organi avtonomno pravico, da določajo tudi lokacijo, in v tem primeru bo še več angažmaja potrebnega, da se dogovorimo za nadomestna volišča. Tukaj lahko samo izpostavim, da bomo odigrali aktivno vlogo, vendar so ključni tudi ostali deležniki, kot je bilo naštet. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Še kakšna želja za razpravo pri 8. členu? Prosim za prijavo.

Mag. Dušan Verbič, izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, podpredsednik.

Glede na to, da je razprava potekala v zvezi z 8. členom, pa je s strani vlagatelj amandmajeve bilo govora že potem tudi o 9., 10. členu, si bom dovolil ne splošno razpravo, ampak se bom bolj dotikal amandmaja, če mi dovolite, podpredsednik, da spregovorim nekaj besed, kar se tiče amandmajeve, vloženi na 10. člen, in se potem ne bom več vključeval. Tisto, kar moram priznati, s strani predlagatelja glede na to, da so bile res kar lepe aktivnosti, konstruktivne na delovni skupini, tudi na matičnem odboru, ampak veste, čudi me predvsem neko dejstvo – da s strani predlagatelja teh amandmajeve sploh ni bilo besede o tem, da veljavni Zakon o volitvah v državni zbor instituta prenehanja funkcije v teh tako imenovanih volilnih organih praktično sploh ne določa. In glede na to, da predlagatelj uvrščam tudi pri drugih razpravah, debatah, zakonih predvsem v to skupino, ki želi transparentnost, želi v neki smeri tudi spremembe, učinkovitost, predvsem izboljšave procesov, me toliko bolj čudi v tem primeru, da so vloženi ti amandmaji, vezani na 9. člen, ampak jaz se bom bolj fokusiral na 10. člen, ki je zapisan v smeri, da se črtajo predlagane določbe, da se Državni volilni komisiji omogoča tisto, kar je bilo tudi v razpravi povedano, tajnika, v tem primeru s strani predsednika volilne komisije, direktorja službe Državne volilne komisije in podobno. Gre za to, da oseb, ki jim je po zakonu zaupana odgovorna funkcija, če temu tako rečem, v mandatu, če niso aktivne ali

kakorkoli nastopijo neke okoliščine, ki praviloma omejujejo dobro delo teh organov ali komisij, ni mogoče zamenjati. Moram priznati, da v neki smeri težko razumem predlagatelja, kajti dejstvo je, da so te funkcije, ne samo članov volilnih komisij oziroma okrajne volilne komisije, velja tudi za tajnika, to so v bistvu funkcije, ki so častne. Ampak ne toliko v tej častnosti – vsaj kar se tiče tajnika, mora delo res opravljati predvsem vestno, odgovorno – predvsem pa to, kar ne samo ta kot organ, ampak vsi, takrat ko nastopijo ti tako imenovani volilni postopki, morajo delo opravljati skladno z zakonom, podzakonskimi predpisi in podobno. In dejstvo je, da za tajnika je še kako ključno, da so resnično operativni nosilci dela obeh teh institucij ali organov. In dejstvo je, da morajo zagotavljati, kot je bilo že v razpravi rečeno, ne samo administrativne in tehnične pogoje, praktično morajo zagotavljati logistiko. In predsedniki teh komisij, ki so predvsem sodniki, če izvzamem Državno volilno komisijo, se zelo zanašajo na njihovo intenzivno delo, poznavanje vsebine, strokovnost in podobno. Zame je popolnoma razumljivo, če se kakorkoli pojavi okoliščina dvoma, sum na nepravilnost, na morda odmik od samega bistva, da potem preprosto so nedotakljivi, kajti interes vseh nas volivcev, davkoplachevalcev je, da so ti organi resnično zaupanja vredni in tudi učinkoviti. Kajti treba je kljub vsemu omeniti – če se dotaknem vsaj Državne volilne komisije, ki je nesporno tisti organ, ki res skrbi za zakonitost volitev in enotno uporabo volilne zakonodaje, mislim pa, da tudi v teh razpravah se premalo poudarja nekaj – da ima Državna volilna komisija ogromno nekih aktivnosti v okviru te določbe zakonitosti, kajti za nemoten potek vseh teh aktivnosti dobesedno izdajajo sklepe, navodila, usmeritve, priporočila in kaj še vem, lahko rečemo tako imenovane tiste podzakonske akte, ki so v neki smeri v izključni pristojnosti Državne volilne komisije.

Tisto, kar menim, da je ključno, pa se mogoče samo malce navežem še, ker je govora glede odprave obeh ustavnih odločb in zagotavljanja v neki smeri pogojev invalidom, prostorsko ali pa tudi sam postopek, ki je zdaj možen preko tako imenovane pisemske ali poštna poti. Želel sem samo izpostaviti nekaj, da preprosto pozabljamo, da okrajna volilna komisija – in tukaj igra resnično aktivno vlogo tajnik – določa volišča in območja volišč. In moram priznati, da sem trdno na stališču, da okrajna volilna komisija skupaj s tajnikom bo še kako, seveda ob podpori in sodelovanju Državne volilne komisije, pozorna pri določitvi volišč in območij volišč, vezano na obe ustavni odločbi. Ne razumem, zakaj se do sedaj že ni, ampak menim pa, da morda pa je bil to razlog, da se niso dosledno izvajale ustavne odločbe – ker ni bilo nobenih sankcij. Verjamem tudi, da Državna volilna komisija, ki bi morebiti prišla do tega, da je treba kakega tajnika zamenjati, sem pa tudi trdno prepričan, da predsednik Državne volilne

komisije in njegov namestnik, ki sta po funkciji imenovana vrhovna sodnika – preprosto ne dvomim v njuno objektivnost pri tovrstni presoji predlaganja kakršnekoli zamenjave. In to po neki analogiji bi dal tudi v odnos do političnih strank ali poslanskih skupin, ki predlagajo člane volilnih komisij volilne enote ali okrajne volilne komisije.

Ne bom se v nadaljevanju dotaknil še pristojnosti volilne komisije, volilne enote in tesne povezanosti s predsednikom in namestnikom, ki je prav tako po statusu ali po profesiji sodnik, ki pa preprosto v operativnem izvajanju potrebuje resnično dobro podporo s strani tajnika in seveda tudi ostalih administrativnih del, za katera pa vemo, da se to zagotavlja s strani upravnih enot. In popolnoma na mestu je in skrajni čas je, da smo to zadevo uredili na način, da če predsedniki volilnih komisij volilne enote ali okrajne volilne komisije ob sodelovanju z Državno volilno komisijo ocenijo, da ni rezultatov nosilcev tako imenovane administrativne podpore ali ostalih motečih elementov znotraj teh komisij, pride do zamenjave. In zame je popolnoma logično nekaj. V tem primeru tisti, ki predlaga kandidata – pa se ne bom zdaj spuščal v Državno volilno komisijo ali posamezne volilne enote – je logično, da ima objektivno oceno, kdo je tisti, ki bi lahko bolje opravljal zaupano funkcijo, in predlaga zamenjavo. Ne vidim tukaj preprosto nobenih problemov in težav in se mi zdi, da je to tudi edino pravilno. Daleč od tega, da bi se tukaj nekaj sankcioniralo neobjektivno. In zame je ključen argument varovala ravno funkcije predsednikov teh institucij. Se pravi, sodnik Vrhovnega sodišča ali pa ostali sodniki.

Za konec samo še dve besedi. Tisto, kar je bilo že s strani kolegice povedano, dejstvo je, da tajniki in ostala administrativna pomoč tem tako imenovanim volilnim komisijam preprosto niso funkcionalni. Morajo pa biti zelo dobri poznavalci na področju teh tako imenovanih upravnih, administrativnih del in tudi poznavanja procesa volilne zakonodaje. In to resnično tudi predsedniki, sodniki, ki dobro poznajo to področje, potrebujejo tesno ob sebi njihovo pomoč. Iz tega razloga ravno zaradi boljše učinkovitosti delovanja teh organov ne razumem predlagatelja. In zato lahko samo jasno povem, da zavračam vse vložene amandmaje ravno iz tega razloga. Verjamem pa, da praksa potem vedno kaže morda nekolikšne odmike, ampak meni je to resnično garancija, da bo delo v teh bistveno, vsaj v posameznih zadevah – kajti v večini primerov ali 90 % ali 95 % smo bili občani in volivci zadovoljni z delom teh – v posameznih primerih pa so bili odkloni in Državna volilna komisija je bila nemočna, da bi pomagala narediti kakršnekoli premike pri tej zadevi. Za konec se tudi zahvaljujem za vse izražene pohvale, če temu tako rečem, vendar je pa korektno, da se tudi tukaj na tem mestu resnično zahvalim predvsem strokovnim sodelavcem poslanskih skupin, kajti z njihovo aktivnostjo smo

pa resnično tudi pripeljali do tega, kar je pred nami. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Čisto na kratko, hvala.

Ne bom zavlačeval več te točke, ker vidim, da prihaja k zaključku. Glejte, mi ne nasprotujemo vsem možnim oblikam razrešitve, sem pa večkrat poudaril že, da se nam ne zdi ustrezna rešitev, ki jo predlagate, kar se tiče neupoštevanja navodil, ki jih izda Državna volilna komisija, ker so zelo široka in splošna. Če na nek način skušam plastično to prikazati oziroma malo karikiram, vemo, da je delo volilnih organov – tja stranke in poslanske skupine nimajo dostopa, tako da ne morejo recimo nadzirati tega, kaj počno. In zdaj hipotetično, enemu volilnemu organu ali pa komisiji en član, recimo, – pa ne iz teh razlogov, ki ste jih vi navajali, torej da se ne udeležuje ali pa ne vem, kaj – jim njegovo razmišljanje morda ne bo preveč povšeči. Kaj to pomeni? Da bo, ne vem, tajnik sporočil predsedniku, glejte, ta nam dela težave, dajte sporočiti stranki ali poslanski skupini, da nam ta dela težave, da nam bodo oni potem posredovali zahtevo za umik tega člana? Ker drugače si ne predstavljam, kako bo ta mehanizem sploh potekal. Saj stranke, ki imenujejo člana, ki bi moral biti neodvisen in samostojen, ali pa poslanske skupine ne vedo, kaj se dogaja na zasedanjih teh volilnih organov. Tako da si tu v tem primeru predstavljam edino tako, da bo nekdo dobesedno tega človeka, ki naj bi delal težave skladno s temi navodili ali pa ostalimi določbami, enostavno zašpecal, če naj uporabim to besedo, predsedniku tega telesa in bo potem ta predsednik skomuniciral dalje s stranko oziroma s poslansko skupino.

Tu je ta dvom, ki ga niste odpravili, ga nismo odpravili v vsem času usklajevanj, in tudi danes me ne prepriča. Tako da mi seveda vztrajamo na teh amandmajih in bo pač glasovanje opravilo svoje, ampak pomisleki še vedno obstajajo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Lahko počasi ... / oglašanje iz dvorane/
Gospa Janja Sluga, predlagateljica,
izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Mogoče bi se samo v enem delu odzvala. Kar zadeva teh navodil Državne volilne komisije, mi je zelo zanimiva ena, lahko bi rekli skoraj anekdota, če ne bi bilo kar malo žalostno, ki jo je povedal direktor Državne volilne komisije. Namreč ko se pogovarjamo o teh navodilih, ki jih oni dajejo potem posameznim komisijam. Državna volilna komisija je že ves čas ne glede na to, da tudi zakon nekaj časa tega še ni določal, težila k

temu, da bi se večina volišč prilagodila in postala dostopna invalidom. In je v ta namen izdala eno tovrstno navodilo – ampak kaj se je s tem navodilom zgodilo? Nihče ga v resnici ni upošteval in nobenega truda ni bilo vložnega, kljub temu izdanemu navodilu, da bi se to navodilo uresničilo. Prišlo je celo do situacije, ko je zaradi tega neuresničevanja Državna volilna komisija izdala to isto navodilo za vsake volitve znova, pa se kljub temu ni nič premaknilo.

Samo toliko okrog tega, kakšne vrste navodil Državna volilna komisija daje, kaj z njimi želi doseči in kakšen je v bistvu potem končni izkupiček teh navodil, če niso obvezna. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Lahko razpravo pri 8. členu zaključimo? Hvala lepa, zaključujem razpravo.

Prehajamo na 9. člen. V razpravo dajem 9. člen in amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 10. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa, zaključujem razpravo.

Torej, nihče več ne želi razpravljati, zato zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj pol ure po prekinjeni 2. točki dnevnega reda. Prekinjam 5. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ODLOKA O OKVIRU ZA PRIPRAVO PRORAČUNOV SEKTORJA DRŽAVA ZA OBDOBJE OD 2018 DO 2020.

Predlog odloka je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predstavnici Vlade mag. Saši Jazbec, državni sekretarki na Ministrstvu za finance.

MAG. SAŠA JAZBEC: Hvala lepa za besedo. Spoštovani!

Pred vami je drugi slovenski srednjeročni fiskalni okvir, natančneje odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2018–2020, ki je pripravljen skladno s 6. členom Zakona o fiskalnem pravilu. Z odlokom se določata ciljni primanjkljaj in najvišji možni obseg izdatkov v posameznem letu za sektor država kot celoto in za štiri blagajne javnih financ za prihodnja 3 leta. Ciljni primanjkljaj sektorja država se za leto 2018 znižuje na 0,2 % bruto domačega proizvoda, v letih 2019 in 2020 pa bo Slovenija beležila presežek v višini 0,2 oziroma 0,4 % bruto domačega proizvoda. Sprejetje fiskalnega okvira v Državnem zboru predstavlja ključno srednjeročno usmeritev in obvezo slovenske javnofinančne politike. Okvir je oblikovan na podlagi pomladanske napovedi

makroekonomskih kazalcev Umarja, prve ocene Statističnega urada RS glede doseženega primanjkljaja v letu 2016 ter iz podatkov tekočih fiskalnih tokov. Podatki o višini lanskega primanjkljaja in izboljšana gospodarska napoved potrjujejo, da je Slovenija v gospodarskem ciklu višje od prvotnih pričakovanj, hkrati pa kažejo, da sta tako ugodnejši javnofinančni rezultat kot nova gospodarska napoved posledica cikličnih učinkov in vladnih ukrepov.

Fiskalni okvir je usmerjen k doseganju srednjeročne uravnoveženosti javnih financ, ugodnejši makroekonomski trendi pa kljub temu omogočajo zvišanje zgornjih mej odhodkov sektorja država in njegovih posameznih blagajn. Pri tem še naprej velja, da je rast javnofinančnih prihodkov višja od rasti odhodkov. To nam omogoča postopno doseganje javnofinančnih ciljev na način, da smo delno skladni s pravili Evropske unije, hkrati pa si prizadevamo ohraniti široko zasnovano stabilno gospodarsko rast, ki ne temelji več samo na izvozu, temveč tudi na krepitvi povpraševanja gospodinjstev in domačih investicij. Za odpravo primanjkljaja skladno z zahtevami Pakta za stabilnost in rast Vlada predvideva, da je ob obstoječi metodologiji Evropske komisije in pri računih Ministrstva za finance uravnoveženost javnih financ brez negativnega vpliva na gospodarsko rast mogoče doseči s postopnim zniževanjem primanjkljaja do konca leta 2020. S tem sledimo določbi 148. člena Ustave in Zakonu o fiskalnem pravilu.

Letos je okvir prvič ocenil tudi Fiskalni svet. Ta ugotavlja, da se strukturni saldo znižuje z nižjo dinamiko, kot je letna zahteva za gospodarstvo v normalnih časih po pravilih Evropske komisije. Fiskalni svet zato pričakuje, da Vlada še letos pripravi nabor dodatnih ukrepov, da bo dosežen zadosten napor v letih 2016 in 2017 ali vsaj letih 2018 in 2019. Poleg tega navaja, da je izdatke treba omejiti tako, da bo izravnani strukturni saldo dosežen že leta 2019. Vlada v stališču do ocene Fiskalne sveta ugotavlja, da v obdobju, ko se približujemo srednjeročnemu cilju, Zakon o fiskalnem pravilu ne predpisuje načina in formule zniževanja strukturnega salda. Doseganje srednjeročnega cilja leta 2019 bi pomenilo izredno strukturno zahtevo in hitro nadaljnjo konsolidacijo, ki bi lahko ogrozila okrevanje gospodarstva in imela negativne posledice na krepitev potencialne rasti in blaginje prebivalstva. Zato se je Vlada že leta 2015 odločila, da zasleduje fiskalno pravilo, ki zahteva bolj postopno konsolidacijo. Pot do uravnoveženih javnih financ je Vlada omogočila z aktivnim upravljanjem dolga, s sprejetimi politikami na področju plač v javnem sektorju ter transferjem posameznikom in gospodinjstvom, kjer je uspela s postopnim sproščanjem varčevalnih ukrepov omejiti rast izdatkov, prav tako pa dosega oportunitetne prihranke na področjih, kjer kljub povišanju stroškov z ustreznimi politikami ohranja izdatke na vzdržnih ravneh.

Upošteva navedeno Vlada meni, da je predlog odloka skladen z ustavo in z Zakonom o fiskalnem pravilu, ter predlaga Državnemu zboru, da ga sprejme v predlagani obliki. Glede na obstoječa tveganja bo Vlada tekoče spremljala gibanja v javnih financah in po potrebi pravočasno prilagodila ukrepe. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog odloka je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici, gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala, predsedujoči, za dano besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 73. nujni seji in na prvem nadaljevanju te seje 12. 4. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog odloka o okviru za pripravo proračuna sektorja država za obdobje od 2018 do 2020, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Članom odbora je bilo predloženo tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 10. 4. 2017, ocena Fiskalnega sveta z dne 10. 4. 2017 in pisno stališče Vlade do te ocene z dne 12. 4. 2017. Na seji so bili prisotni predstavniki Vlade, predstavniki Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, Fiskalnega sveta ter Zakonodajno-pravne službe.

Uvodno dopolnilno obrazložitev k predlogu odloka je podala ministrica za finance, ki je najprej predstavila širšo vsebinsko obrazložitev vseh pripadajočih dokumentov, in sicer tako nacionalni reformni program kot tudi program stabilnosti, ki je akt, v katerem so opisane politike ter ukrepi za doseg ciljev, ki so določeni v predlogu odloka. V nadaljevanju je predstavila vsebino predloga odloka, torej cilje za vse štiri državne oziroma javne blagajne ter cilje za naslednja 3 leta. To nam je podrobno predhodno obrazložila tudi predstavica Vlade državna sekretarka na Ministrstvu za finance danes. Predstavica Zakonodajno-pravne službe je podala pripombe, ki so razvidne iz pisnega mnenja službe. V okviru postopkovnih vprašanj je bilo predvsem izpostavljeno dejstvo, da odbor ni prejel pisnega stališča Vlade do ocene Fiskalnega sveta, kot to veleva četrti odstavek 7. člena Zakona o fiskalnem pravilu, zato sta poslanski skupini SDS in Nova Slovenija – krščanski demokrati napovedali obstrukcijo. V nadaljevanju sem sejo prekinila ter pozvala Vlado, da predloži pisno stališče Vlade do ocene Fiskalnega sveta, ki smo ga potem tudi dobili.

V prvem nadaljevanju seje je direktor Umarja predstavil ključne ugotovitve zadnje pomladanske napovedi ter predstavil glavne makroekonomske kazalce Slovenije ter njihove napovedi za prihodnji 2 leti. Predsednik

Fiskalnega sveta je v nadaljevanju seje predstavil pisno oceno Fiskalnega sveta ter ob tem izpostavil predvsem pričakovanje Fiskalnega sveta, da Vlada v letu 2017 okrepi fiskalni napor ter da se 0,2 % točke BDP fiskalnega napora prenese v leti 2018 in 2019, saj bi s tem zagotovili strukturno fiskalno ravnovesje do leta 2020. Ministrica za finance je nato predstavila pisno stališče Vlade do ocene Fiskalnega sveta ter poudarila, da je Vlada proučila oceno Fiskalnega sveta in jo jemlje z vso resnostjo, ter ob tem podala svoje utemeljitve glede predlaganega predloga okvira. Povedala je, da sprememba odloka ni potrebna, da pa je treba skrbno spremljati javnofinančna gibanja. V razpravi je bilo izpostavljeno predvsem vprašanje metodologije, s katero se ugotavlja deficit, vprašanje skladnosti odloka s 148. členom Ustave, vprašanje ukrepov za znižanje strukturnega primanjkljaja, vprašanje črpanja evropskih sredstev ter vsebinska vprašanja glede dodatnega zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja in vprašanje glede financiranja velikih investicij, kot je drugi tir. Omenjeno je bilo tudi vprašanje sanacije bančnega sistema in njegovih posledic za proračun. V okviru razprave je ministrica za finance odgovorila na zastavljena vprašanja in podala dodatna pojasnila in potrdila, da je odlok v skladu s 148. členom Ustave. Prav tako je skladnost s 148. členom Ustave potrdil predsednik Fiskalnega sveta ob opozorilu, da so potrebni dodatni fiskalni napor, da Slovenija ne pride v neustavno stanje, do leta 2020.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga odloka in jih sprejel. Ker k predlogu odloka na matičnem delovnem telesu niso bili vloženi amandmaji, odbor Državnemu zboru predlaga, da Predlog odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020 sprejme v predloženem besedilu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Urška Ban bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala še enkrat za besedo.

Na podlagi Zakona o fiskalnem pravilu, ki smo ga v Državnem zboru sprejeli v letu 2015, se proces odločanja o ključnih javnofinančnih ciljih, ki jih je treba zasledovati pri javnofinančnem načrtovanju, začne s sprejetjem odloka, ki ga obravnavamo danes. Predloženi odlok namreč opredeljuje dva ključna javnofinančna cilja oziroma vsebuje dve vrsti pomembnih odločitev. Prvič, določa ciljni saldo sektorja država kot celote in posameznih blagajn javnega financiranja, torej tudi ciljni saldo za državni proračun, občinske proračune, zdravstveno in pokojninsko blagajno. V

naslednjem koraku določa tudi najvišji možni obseg izdatkov, tako za celotni sektor država kot višino izdatkov posameznih blagajn javnega financiranja, ki so stebri v naši državi in zagotavljajo stabilnost in varnost našim državljanom.

Predlagana vsebina odloka oziroma izračuni, na katerih temeljijo najvišji izdatki in ciljni saldi tako celotnega sektorja država kot vseh štirih javnih blagajn, temeljijo na upoštevanju različnih podatkov v zvezi s pričakovanimi prihodki in odhodki tako v letošnjem kot tudi v naslednjih treh letih. Ti podatki izhajajo iz zadnje pomladanske ocene makroekonomskih okoliščin oziroma makroekonomskih kazalnikov, kot so predstavljeni v pomladanski napovedi Urada RS za makroekonomske analize in razvoj iz marca letošnjega leta, nadalje iz podatkov Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve ter iz finančnih načrtov proračunskih uporabnikov za leto 2017 in iz podatkov Statističnega urada Republike Slovenije o gibanjih v javnih financah. Se pravi, na vseh teh podatkih temeljijo izračuni, katerih vsebina je predstavljena v tem odloku.

Na osnovi teh izhodišč in v skladu z roki, ki jih opredeljuje Zakon o fiskalnem pravilu, nam danes Vlada v potrditev torej predlaga odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od leta 2018 do 2020, za naslednja tri leta. Čeprav se tokrat v Državnem zboru šele drugič srečujemo s tovrstnim odlokom o pripravi proračunov za srednjeročno obdobje, pa v osnovi ne gre po vsebini za neko novo materijo samo po sebi. Proces, na podlagi katerega se je določil ciljni saldo in najvišji možni obseg izdatkov sektorja država, se je izvajal tudi pred sprejetjem Zakona o fiskalnem pravilu, in sicer vse od sprejetja pravil pakta za stabilnost. Podatki o ciljnem saldu sektorja država in ciljnem obsegu izdatkov so bili vsako leto vključeni v program stabilnosti, ki je predstavljal slovenski srednjeročni fiskalni okvir. Pristojna za sprejetje tega fiskalnega okvira je bila Vlada, ki je program stabilnosti po sprejetju posredovala Evropski komisiji v nadaljnjo obravnavo v okviru evropskega semestra. S sprejetjem Zakona o fiskalnem pravilu pa se, kot sem že omenila, del pristojnosti, vezan na proračunsko načrtovanje, že v tej fazi seli v Državni zbor. Na podlagi 6. člena Zakona o fiskalnem pravilu je namreč Vlada pred dokončno potrditvijo programa stabilnosti v letu 2017 dolžna Državnemu zboru poslati predlog okvira za pripravo proračunov sektorja država za naslednja tri leta. In Vlada je v skladu z roki, ki so določeni v Zakonu o fiskalnem pravilu, ter ob upoštevanju že omenjenih razpoložljivih podatkov, ki vplivajo na bodoče prihodke sektorja država in odhodke v letošnjem in naslednjih treh letih, posredovala odlok, ki ga imamo na mizi.

Na podlagi aprilskega poročanja statističnega urada, s katerim smo se seznanili tudi na sami seji odbora za finance v zvezi s

temeljnimi agregati sektorja država, so bili podani podatki, da je za leto 2016 Slovenija beležila primanjkljaj v višini 609 milijonov evrov ali 1,5 % BDP, kar je 407 milijonov evrov oziroma 40 % manj, kot v letu 2015. Ravno danes sem zasledila podatek, da je po prvi reviziji v letu 2016 primanjkljaj države znašal nekoliko več, 733 milijonov evrov oziroma 1,8 % BDP, kar je za 124 milijonov evrov oziroma za 0,3 odstotne točke več, kot smo bili seznanjeni s to oceno na samem odboru, zato že na tem mestu sprašujem tudi predlagatelja, ali in na kakšen način to vpliva na cilje, ki smo si jih v odloku za naslednja tri leta zadali.

Do določene mere je ta boljši rezultat, ki je bil dosežen v letu 2016, kot je že tudi sama državna sekretarka omenila, posledica izboljševanja položaja države v gospodarskem ciklu in tudi strukturnih izboljšav, ki so bile izvedene v preteklih letih. Deficit iz leta 2015 smo na tak način izboljšali za 1,2 % BDP in s tem uspešno naslovili javnofinančna tveganja. Ta doseženi boljši rezultat lanskega leta pa nadalje zahteva dodaten fiskalni napor že za letošnje leto, se pravi za leto 2017, ker smo takrat, ko smo sprejemali proračun za leto 2016, načrtovali primanjkljaj sektorja država na ravni 1,3 % BDP. Po novih projekcijah, tistih, ki so nam bile dostopne na odboru in ki jih vključuje tudi program stabilnosti, ki je priloga tega odloka, naj bi v letošnjem letu dosegli ciljni deficit 0,8 % BDP. V naslednjih letih pa potem odlok predvideva nadaljnjo postopno konsolidacijo javnih financ tako, da se bo nominalni saldo sektorja država v letu 2018 znižal, deficit bo 0,2 % BDP, v naslednjih dveh letih pa bomo beležili presežek 0,2 % BDP v letu 2019 in 0,4 % BDP v letu 2020. Vsekakor lahko ugotovimo, da je to bistveni premik k odpravi primanjkljaja sektorja država, ki ga bo Slovenija od vstopa EU prvič odpravila v letu 2019 in celo ustvarila presežek. Po tej poti bomo beležili tudi znatno izboljšanje primarnega salda sektorja država, ki je pozitiven že od leta 2015 naprej. S tem je začrtana pot do srednjeročne uravnoteženosti javnih financ do leta 2020.

Nominalno znižanje primanjkljaja sektorja država pa se v celoti ne odraža v izboljšanjem strukturnem saldu sektorja država, v katerem izločimo vpliv gospodarskega cikla in enkratne dogodke. Strukturni saldo se je po podatkih iz osnutka programa stabilnosti v letu 2016 izboljšal za 0,8 %, za leto 2017 pa je načrtovano izboljšanje za 0,3 %. To pomeni, da nominalno izboljšanje ni v dovolj veliki meri posledica prilagoditve strukture javnih izdatkov, temveč nanj vplivajo tudi ciklični dejavniki. Zato je v tem obdobju ključna izvedba zastavljenih trajnih strukturnih ukrepov, s katerimi se bo izboljšala struktura javnih financ ter investicij, ki bodo okrepile potencialno rast. Ti ukrepi so predvideni v nacionalnem reformnem programu in tudi v programu stabilnosti in so razdeljeni na kratkoročne ukrepe, dolgoročne ukrepe in ukrepe za okrepitev potenciala rasti.

Z upoštevanjem in izvedbo ukrepov, ki jih predvidevata oba programa, tako nacionalni reformni program kot program stabilnosti, po našem mnenju Vlada sledi začrtani poti, da bo strukturni saldo sektorja država uravnotežen do konca leta 2020, ko naj bi bil dosežen srednjeročni cilj. To bo dosegla na način, da bo rast javnofinančnih prihodkov višja od rasti javnofinančnih odhodkov. Ravno tako je iz projekcij programa stabilnosti razvidno, da bodo celotni odhodki sektorja država do konca programskega obdobja rastle počasneje od nominalnega BDP. Tako se bodo odhodki znižali s 45 % bruto domačega proizvoda v letu 2016 na slabih 42 % bruto domačega proizvoda v letu 2020, kar bo najnižja raven od vstopa v Evropsko unijo. S tem se omogoča postopno doseganje javnofinančnih ciljev ob tem, da si Vlada prizadeva, da ohrani, kot je bilo danes tudi že povedano, široko zasnovano gospodarsko rast, ki ne bo temeljila več samo na izvozu, ampak tudi na krepitvi povpraševanja gospodinjstev in domačih investicij. Je pa treba pri obravnavi tega odloka izhajati iz dejstva, da se še vedno nahajamo v prehodnem obdobju približevanja srednjeročnemu fiskalnemu cilju, kot ga določa Zakon o fiskalnem pravilu. Že ob obravnavi tega zakona, se pravi Zakona o fiskalnem pravilu, smo veliko razpravljali o tem, da zakon postavlja srednjeročni fiskalni cilj nekoliko drugače, kot pa je srednjeročni fiskalni cilj postavljen v okviru evropskega pakta za stabilnost in razvoj, ker ta od nas zahteva strukturni presežek v višini 0,25 % BDP, ki naj bi bil dosežen do konca leta 2020.

Naše pravilo se torej v prihodnjem obdobju osredotoča zgolj na pravilo strukturnega napora in ne izpostavlja še drugih dveh evropskih pravil, ki se nanašata na kakovost izdatkov in pa pravilo dolga. Določena opozorila in priporočila v skladu s tem nam je na sami seji Odbora za finance in monetarno politiko, se pravi v zvezi s prilagajanjem naših javnih financ srednjeročnemu fiskalnemu cilju, letos prvič podal tudi Fiskalni svet, ki smo ga imenovali nedolgo nazaj na prejšnjem plenarnem zasedanju v Državnem zboru, torej je Fiskalni svet letos prvič tudi vključen na nek način s podajanjem mnenj in priporočil v sam proces proračunskega načrtovanja že od te faze naprej. Kot neodvisni strokovni instituciji smo mu namreč zaupali nalogo, da se glede na fazo ekonomskega ciklusa za vsako proračunsko leto posebej opredeli do obsega javne porabe. Se pravi, naloga Fiskalnega sveta je, da vnaprej določijo, ali je predviden obseg javne porabe primeren glede na faze gospodarskega ciklusa, v katerem je država, in ali je skladen z določbami fiskalnega pravila. V mnenju, ki nam ga je predstavil predsednik Fiskalnega sveta, leta ocenjuje, da imamo v Sloveniji opravka z ugodnimi gibanji in s konjunkturo, v zvezi s katero bi lahko rekli, da je naša država že v normalnem obdobju gospodarskega cikla. Je pa predsednik Fiskalnega sveta opozoril in dal

Vladi priporočilo, da se fiskalni napor pri strukturnem saldu poveča za 2 promila BDP v letih 2018 in 2019, torej da Vlada do konca leta 2017 pripravi ustrezne ukrepe, s katerimi bo do pričetka leta 2020 proračun dejansko uravnovesila. Na ta način po mnenju Fiskalnega sveta leta 2020, ko se konča srednjeročno obdobje, ne bomo v nasprotju z zahtevami, ki so določene v ustavi in v Zakonu o fiskalnem pravilu.

Na podlagi priporočil Fiskalnega sveta pričakujemo od Vlade, ki sicer ocenjuje, da sprememba odloka v tem trenutku ni potrebna, da skrbno spremlja javnofinančno situacijo in pravočasno ukrepa, če se bodo določena tveganja povečala. Prav tako pričakujemo, da bo Vlada dejansko izvedla ukrepe, ki jih predvideva v nacionalnem reformnem programu in programu stabilnosti, da bomo lahko zagotovili potreben fiskalni napor.

Če na koncu povzamem. V dosedanjih programih stabilnosti smo se zavezali k doseganju srednjeročnega fiskalnega cilja v letu 2020, in sicer je naš srednjeročni cilj strukturni presežek v višini 0,25 % BDP, kot sem rekla, v letu 2020. Temu cilju, po našem mnenju, sledi danes obravnavani odlok o pripravi proračuna sektorja država za naslednje triletno obdobje, kjer pa je zaradi upoštevanja ugodnejših makroekonomskih okoliščin zasledovan tudi cilj hitrosti prilagajanja, kar sem pa tudi že v uvodu povedala.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo torej mnenja, da je predlagani odlok skladen z veljavno ureditvijo na področju fiskalne politike, ki je na eni strani določena z ustavo in sprejetim Zakonom o fiskalnem pravilu, na drugi strani pa tudi z evropskimi pravili. Na podlagi odloka in osnutka programa stabilnosti, ki je njegova priloga, ocenjujemo, da bosta tudi v prihodnje fiskalna politika in načrtovanje poti za dokončno javnofinančno konsolidacijo usmerjena v podporo stabilni gospodarski rasti in s tem v zagotavljanje višjega blagostanja za vse nas, zato bomo v naši poslanski skupini predlagani odlok podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Mag. Andrej Šircelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, spoštovani ostale predstavnice Vlade, kolegi in kolegice!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne podpiramo predloženega odloka. Predvsem zaradi tega, ker ni v skladu z ustavo, in predvsem zaradi tega, ker ni v skladu s predpisi Evropske komisije, ki urejajo to področje, ter seveda posledično ocenjujemo, da tudi ni v skladu z Zakonom o fiskalnem pravilu. Pa vendar, spoštovani

podpredsednik, mi dovolite, da pridem postopoma do argumentov in obrazložitev za to stališče Slovenske demokratske stranke.

Najprej mi dovolite, da omenim poročilo seje Odbora za finance in monetarno politiko. Na tej seji je Slovenska demokratska stranka to obstruirala, kar pomeni, da smo zapustili sejo. V poročilu je navedeno, da smo napovedali obstrukcijo, dodati bo treba, da smo sejo tudi zapustili. Zelo hitro po tej napovedi. In sicer iz razloga, ker na tej seji ni bila zagotovljena zakonitost, zakonitost v skladu z Zakonom o fiskalnem pravilu, ki v 7. členu določa, da mora Vlada pripraviti mnenje oziroma pisno oceno Fiskalnega sveta, pisno stališče ocene Fiskalnega sveta. In to ni bilo zagotovljeno na tej seji. Šele po nadaljnji razpravi, ko smo sejo že zapustili, je dejansko prišlo do tega, da je bila seja potem tudi prekinjena. Potem ko je ministrica zagotovila, da bo to mnenje narejeno do popoldanskega časa. In potem je bilo narejeno to mnenje do popoldanskega časa in potem je Slovenska demokratska stranka preklicala to obstrukcijo.

In drugo, kar se mi zdi še pomembnejše v tem poročilu Odbora za finance in monetarno politiko, kjer je navedeno naslednje, citiram zadnji stavek prvega odstavka: »Prav tako je skladnost s 148. členom Ustave potrdil predsednik Fiskalnega sveta ob opozorilu, da so potrebni dodatni fiskalni napor, da Slovenija ne pride v neustavno stanje do leta 2020.« Dr. Davorin Kračun, predsednik Fiskalnega sveta, je na seji Odbora za finance in monetarno politiko o skladnosti z ustavo, s 148. členom Ustave, o čemer je bil dejansko vprašan, dejal: »Naš odgovor bi bil takšen, da če zamudimo pri usklajevanju strukturnega salda, bomo vsekakor ne samo v nasprotju s pravili pakta stabilnosti,« ne samo, to se pravi, Slovenija bo v nasprotju s pravili pakta stabilnosti, »ampak bomo prišli tudi v neustavno stanje. In ravno zaradi tega je tudi Fiskalni svet predlagal določeno minimalno povečanje fiskalnega napora v naslednjih letih, tako da si zagotovimo, da do leta 2020, ko se konča srednjeročno obdobje, zagotovo ne bi bili v nasprotju s tem, kar zahteva 148. člen Ustave ali pa prvi odstavek 3. člena Zakona o fiskalnem pravilu.« Se pravi, Zakon o fiskalnem pravilu in ustava določata, kdaj so urejene javne finance, in Fiskalni svet je predlagal določen napor, za 0,2 % ali za 2 promila, da se naredi v tem odloku. To ni bilo sprejeto. Vlada ni sprejela tega. In sedaj seveda tudi pravi, da če to ne bo sprejeto in ker ni bilo sprejeto – morda bo danes sprejeto, ne vem – potem bomo lahko v neustavnem stanju. Kar seveda z drugimi besedami, če se zdaj vrnem na to poročilo – predsednik Fiskalnega sveta, ki ga danes ni tukaj, ni potrdil tistega, kar piše v tem poročilu, da je to v skladu z ustavo in tako naprej.

Mi danes sprejemamo predpise za leta od 2018 do leta 2020 in tako naprej. Danes jih seveda lahko spremenimo in zaradi tega so ti

zapis, bom rekel, milo rečeno, prijazno, netočni ali pa vsaj nepopolni. Jaz bi predlagal, da se to popravi, in sicer tako, da bo navedeno dejansko stanje. Da bo navedeno tisto, kar se je dejansko dogajalo, in tisto, kar je nekdo dejansko rekel. In zakaj pravzaprav tukaj gre? Gre v bistvu zato, da morajo biti prihodki in izdatki proračunov države srednjeročno uravnoreženi brez zadolževanja ali pa morajo prihodki presežati izdatke. Od tega se lahko začasno odstopi samo v izjemnih okoliščinah za državo. To določa 148. člen Ustave v svojem drugem odstavku. In sedaj ocenjujemo, ali je temu tako. Natančneje to določa tudi Zakon o fiskalnem pravilu, ki določa uravnoreženost prihodkov in odhodkov, ki določa merila za določitev izjemnih okoliščin in ki določa tudi delovanje Fiskalnega sveta, njegove pristojnosti in tudi odzive Vlade na Fiskalni svet, česar pa Vlada ni zagotovila na seji odbora, zaradi tega smo sejo obstruirali.

Če prehajamo na samo vsebino vsega tega, kar je bilo povedano. Gre za to, da vlada Mira Cerarja ni naredila zadostnega fiskalnega navora, še posebej če gledamo strukturni primanjkljaj. Tukaj se Vlada in Evropska komisija, milo rečeno, prerekata, dokazujeta vsaka svoj prav, kaj je prav in kaj ni prav. Tukaj je seveda vprašanje, ali smo mi zavezani fiskalnemu paktu ali ne. Če smo, potem moramo verjetno upoštevati tisto, kar pravi. Če nismo, potem nismo. Ampak ta razprava traja že nekaj let. Bivši minister Mramor je že s tem začel in tukaj gre za vprašanje strukturnega navora. Z drugimi besedami, ali bo ta vlada sprejela tudi določene strukturne ukrepe za to in ali bo zagotovila, da se bo zaradi določenih dogodkov dejansko ta primanjkljaj tudi povečal. Temu Vlada ne sledi, zaradi tega tudi ne sledi Evropski komisiji, po mojem mnenju ne sledi tudi Zakonu o fiskalnem pravilu in seveda posledično tudi ustavi. O tem je bilo že veliko razprav, ampak z drugimi besedami, na področju odhodkov je narejeno premalo ali pa naredi premalo. In na to opozarja tudi Fiskalni svet v svoji prvi oceni. Jaz mislim, da tukaj bi bilo treba dati Fiskalnemu svetu tisto težo, ki jo dejansko ima po zakonu. Če smo sprejeli člane Fiskalnega sveta, je ta koalicija zavezana, da da težo oceni Fiskalnega sveta. Ne pa, da reče, da bomo to naredili enkrat v prihodnje, da so to neka priporočila, da je to ne vem kaj. Ne. Zelo resno bi bilo treba to sprejeti in zelo resno bi bilo zaradi tega treba tudi spremeniti ta odlok v skladu z oceno Fiskalnega sveta. To z drugimi besedami pomeni, da se zmanjšajo odhodki oziroma naredi napor na področju odhodkov. Temu žal ta vlada ne sledi. Ob vseh ostalih neznankah, ki jih imamo. Eno bomo obravnavali tudi kasneje. Koliko bo Vlada podprla na takšen ali drugačen način drugi tir, na primer, in kakšen vpliv bo imel drugi tir na fiskalno pravilo oziroma na odhodke državnega proračuna do leta 2020. In tudi vse garancije, ki jih bo morala Vlada tukaj notri dati. S tega zornega kota so te številke, ki jih določa Vlada v tem odloku oziroma predlaga Vlada v

tem odloku, nerealne, lahko so tudi slepilo, lahko so utvara, skratka niso tiste, ki jih od nas zahteva Evropska komisija in niso tiste, ki jih pravzaprav zahtevamo sami od sebe preko sprejetja fiskalnega pravila o ustavi in ki so določene tudi v Zakonu o fiskalnem pravilu.

Iz navedenih razlogov v Slovenski demokratični stranki ne bomo podprli tega odloka. Poleg tega pa je tudi še ogromno vsebinskih razlogov in tudi ogromno stvari, ki niso dorečene. Med drugim niso dorečeni ukrepi, s katerimi naj bi Vlada že dosegla tisti fiskalni napor, ki ga v bistvu tukaj sama predlaga. Omenja se zdravstvena reforma. Poglejte, ne bi o zdravstveni reformi, ampak kolikor razumem, niti koalicija ni dokončno zmenjena o zdravstveni reformi. Pa tudi ne bi govoril o zdravstveni reformi, ker je verjetno treba najprej narediti red v tem zdravstvu, da ne bodo zaradi čakalnih vrst ljudje umirali. Potem je Vlada omenila, govorim tisto, kar je Vlada omenila, ustanovitev demografskega sklada. Ustanovitelj demografskega sklada samo po sebi pomeni same stroške. Na začetku pomeni same stroške. Da ustanovite vi neko podjetje, neko pravno entiteto, pomeni na začetku do leta 2019 same stroške. Tako da s tega zornega kota, glejte, ni tukaj narejenega nič. Potem Vlada omenja celo pokojninsko reformo do leta 2019 in tako naprej. Glejte, za vso to zadevo je edina dobra stvar v tem odloku, da te vlade ne bo več. Ta odlok se nanaša na leta 2018, 2019 pa 2020. Zaradi tega je v bistvu tudi popolnoma vseeno, kaj ta vlada načrtuje in kaj ta vlada govori, ker jaz mislim, da bodo volivci in volivke pokazali smelost in tudi pripravljenost za to, da s tako vlado pa res ne gre računati, da bi se karkoli zgodilo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, spoštovane kolegice, kolegi!

Jaz bom za razliko od mojega predhodnika tukaj predstavil stališče Poslanske skupine Desusa do Predloga odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja države 2018–2020, ne bom pa govoril toliko o aktualni vladi, o bodoči vladi in tudi ne bom govoril o reformah in kako je strošek, da ustanovljamo demografski sklad in tako dalje. Predlog odloka določa ciljni saldo oziroma največji obseg izdatkov za vse štiri javnofinančne blagajne, torej za proračun države, pa za lokalne skupnosti pa tudi za Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in tudi za zdravstveno blagajno.

Naša država se trudi doseči, prvič, dolgoročne strukturne ukrepe za vzdržnost javnih financ; drugič, ukrepe s kratkoročnim strukturnim učinkom; tretjič, ukrepe za krepitve potencialne rasti, in četrtič, ukrepe za doseganje

ciljev ekonomske politike. Za doseganje poglobitvenega fiskalnega cilja na način postopne konsolidacije naših javnih financ je treba dodatno pozornost nameniti večjemu fiskalnemu naporu oziroma omejiti izdatke, vendar nikakor, tu pa poudarjam, nikakor in pod nobenim pogojem na način, da dodatno poslabšamo položaj upokojencev in drugih ranljivih ciljnih skupin. Medtem ko se izdatki za zdravstveno blagajno zaradi sprejetih dogovorov in ukrepov postopoma zvišujejo, pa nisem prepričan, da je prav, pa pokojninska blagajna trenutno ne doživlja prevelikih pretresov. Če to pomeni njeno, recimo temu neokrnjenost ali vzdržnost vse do sprejema nove pokojninske reforme, v naši Poslanski skupini Desusa s tem nimamo nikakršnih težav. A zgolj številka, da pokojninska vreča, če smem metaforično temu tako reči, velja nekaj več kot 5,3 milijarde, pa ne pove dosti ali pa ne pove vsega. Največ pove slika iz prakse, kakšno je osebno zadovoljstvo in socialni položaj upokojencev, ali pokojnina zadostuje za njihove osnovne življenjske stroške ter ali dobijo pošteno in dostojno pokojnino za svoje dostojno opravljeno delo v preteklosti.

Pred kratkim se je naša vlada seznanila z letnim poročilom ZPIZ za minulo leto. V Poslanski skupini Desusa poročilo ocenjujemo kot pozitivno in optimistično. Je potrditev, da delamo v pravo smer. Trend rasti števila upokojencev se je bistveno, bistveno upočasnil in predstavlja najnižjo rast, govorim o številu upokojencev v zadnjih 26 letih, to je približno 0,3-odstotne točke na letni ravni. Jaz sem namenoma uporabil besedo optimistično poročilo, saj to pomeni, da pokojninska blagajna ne bo več v tolikšni meri obremenjena, ne bo imela toliko pritiska in bo imela povečane možnosti za samostojno izvajanje nekaterih doslej zanemarnjenih, ja, zanemarnjenih ukrepov, ki bodo prispevali k boljšemu upokojenskem statusu.

Napori v naši poslanski skupini Desusa postajajo vse bolj vidni. Letos bodo vsi upokojenci deležni regresa, uspeli smo doseči dvakratno usklajevanje pokojnin, in to do leta 2016. Tu pa se ne bomo ustavili in zato nas lahko držite za besedo. Izdatki za pokojnine se v letu 2017 povečujejo za 2,1-odstotno točko zaradi že izvedenih usklajevanj pokojnin ter tudi tiste v februarju za 1,15 % in skladno s predvideno rastjo števila upokojencev. Na tej seji Državnega zbora bomo, kolegice in kolegi, in to sem še posebej vesel, uzakonili dvig minimalne pokojnine za vse tiste upokojence s polno delovno dobo na višino 500 evrov mesečno. In tudi tukaj ne bomo končali, to vam obljubljam. Novi trendi prav tako govorijo oziroma potrebe nas silijo za oblikovanje politike aktivnega staranja, v povezavi z ukrepi na trgu dela. Prioritetna naloga pa še vedno ostaja uveljavitev zakona o demografskem skladu, ki je morda na prvi pogled res v prvi fazi, v prvih mesecih ali letih nek dodaten strošek, na dolgi rok pa pomeni ustanovitev demografskega

sklada dolgoročno garancijo in umno upravljanje s sredstvi, ki bodo temu skladu zaupani, pomeni garancijo za vzdržnost in nemoteno izplačevanje pokojnin vsem sedanjim in vsem bodočim upokojencem. Prepričan sem, ne samo jaz in kolega Šircelj, da se tega zavedamo vsi.

V skladu s predlogom največjega možnega obsega izdatkov pokojninske blagajne bomo tudi v prihodnjih letih nadaljevali v smeri odprave negativnih učinkov interventnih ukrepov minulih let, doseganja realne vrednosti pokojnin in izboljšanja gmotnega položaja naših upokojencev. Predlog odloka pomeni lažje in bolj pregledno srednjeročno načrtovanje proračunske politike države, kljub temu da potrebujemo še soglasje Evropske komisije. Ne glede na priporočila iz Bruslja pa menimo, da je določena časovnica v primeru nacionalnih reform prekratka, da bi pokazala svoje dejanske rezultate. Okoliščine se ves čas spreminjajo, zato smo veseli, in prav je, da je temu tako, da obstaja notri tudi varovalka, ki omogoča spremembo odloka glede na aktualne in mnogokrat tudi nepredvidene razmere, ki se lahko dogodijo.

V zaključku, kolegice in kolegi, v Poslanski skupini Desusa bomo odlok soglasno sprejeli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Odlok o okviru za proračunov sektorja države za obdobje 2018–2020 je prav gotovo temeljni dokument, s katerim se določi maksimalna poraba in meja zadolževanja posameznih blagajn. Tako državnega proračuna, občinskih proračunov, pokojninske blagajne in tudi zdravstvene blagajne.

Okvir, ki ga sprejemamo danes s tem odlokom, je še toliko pomembnejši, ker bo presegal mandat tako državnega zbora v tem sklicu kot posledično tudi same vlade, torej bo ta odlok imel posledice tudi na delovanje naslednjega sklica državnega zbora in nove vlade. Dejstvo je, da je vzrok za sprejemanje takšnega odloka pravzaprav zaveza k fiskalnemu pravilu, ki smo jo v Sloveniji zapisali celo v ustavo. S tem smo vstopili v t. i. neoliberalni vseevropski nadzorovani program, katerega glavni cilj je omejevanje javnega dolga oziroma njegovo zmanjševanje, vendar na račun ljudi, ki niso krivi za nastali položaj.

Slovenija in druge države so se k temu zavezale v času krize, ko je neoliberalnemu kapitalu uspelo populistično prepričati vlade, medije in javnost, da je edini vzrok za krizo javno trošenje. Če pogledamo danes razmere v Sloveniji, lahko ugotovimo, da je ta omejitev javne porabe imela

hude posledice za gospodarsko rast in posledično nastanek tudi zelo velike brezposelnosti. Preko 100 tisoč ljudi je ostalo brez zaposlitve.

K temu je treba dodati tudi dejstvo, da je bil slovenski javni dolg predimenzioniran, bil bi lahko mnogo nižji, če ne bi bilo treba izvesti dragega polnjenja bančne luknje. Posledično se danes srečujemo z zahtevami za podaljševanje varčevanja do leta 2020 in s tem se odpira vprašanje, ali bodo resnično v vsem tem obdobju nosili posledice prav tisti ljudje, ki niso povzročili te bančne luknje, ali bodo nosile posledice elite, ki jih pravzaprav tudi rešujemo skozi sanacijo bank. Verjetno je odgovor enoznačen, saj ga lahko razberemo že danes, da je pravzaprav to naloga navadnih ljudi, ne pa elite. Pri tem je treba izpostaviti tudi dejstvo, da je v Sloveniji zabeleženih že okrog 400 tisoč ljudi, ki živijo na robu revščine, da pa je še vedno eno od pglavitnih vprašanj, koliko bo, recimo, minimalna pokojnina v Sloveniji. Trend je, da bo prej nižja od tistega, ki je zaznan kot prag revščine, in enako se dogaja z minimalno plačo in posledično tudi s prilagajanjem vseh plačnih razredov v podjetjih. To so ti ukrepi, ki kažejo, da bo do leta 2020 s sprejetjem tega odloka breme predvsem na ljudeh. Zato bi vendarle bilo treba, ker bo ta dokument šel tudi v Bruselj, bistveno jasneje izpostaviti tudi dvom pri tem dokumentu, ali je resnično globina bančne luknje taka, kot je bila ocenjena v letu 2013, kajti tudi v Evropski komisiji in Evropski centralni banki ter Mednarodnem denarnem skladu vedo, da je bila ocena gospodarske rasti v Sloveniji napačna, predviden je bil zelo drastičen padec gospodarske rasti, dejansko pa je bila ves čas beležena gospodarska rast. Vprašanje je tudi, na katerega ta odlok ne daje odgovora, koliko bomo do leta 2022 teh sredstev, ki naj bi jih pridobili nazaj z ustanovitvijo slabe banke, dejansko pridobili in vrnili v proračun. Ta ocena bi morala biti bistveno bolj jasna, kajti iztek slabe banke je predviden leta 2022, ta odlok bo pa veljal do leta 2020.

Če se v Sloveniji srečujemo s tem, da želimo dosledno spoštovati zaveze, dane Bruslju, to nikakor ne sme pomeniti, da ne smemo dvomiti v te zaveze, ki so bile dane. To je ena od tem, ki bi zagotovo morala biti bistveno bolj resno obravnavana tudi v okviru tega odloka in tudi nacionalnega reformnega programa, pa tudi programa stabilnosti. Samo skozi bolj poglobljeno analizo vseh teh dogajanj bi zagotovo bila realnejša podoba tega odloka kot tudi javne porabe. Dejstvo je, da bomo lahko uspešni v prihodnosti samo na način, da bo izvoz v Sloveniji še naprej rasel, ta je ključen dejavnik v Sloveniji za uspešno gospodarsko rast, in s tem rast bruto domačega proizvoda. Dejstvo je, da je tudi javna poraba oziroma domača poraba ena tistih, ki močno vpliva na gospodarsko rast, torej bo dvig standarda ljudi moralo biti vprašanje, ki bo do leta 2020 morda pogojevalo spremembo tega odloka. Ne

nazadnje tudi investicije in črpanje evropskih sredstev. Če ne bomo uspešni pri črpanju evropskih sredstev, potem bodo razmere zaskrbnjujoče tudi naprej. Socialni demokrati predvsem pričakujemo, da se bodo pospešili vsi postopki za učinkovitejše črpanje evropskih sredstev, posledično tudi učinkovitejše izvajanje investicij in s tem tudi dvig gospodarske rasti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združene levice.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Že na začetku lahko povem, da bomo poslanci Združene levice glasovali proti odloku, s katerim se izvršuje fiskalno pravilo. Prva stvar, na katero pa moram opozoriti, je delovanje Fiskalnega sveta. Kot je znano, je ta odlok prvi dokument, na katerega je novo imenovani Fiskalni svet podal svoje mnenje. Že to prvo mnenje kaže, da si je koalicija z imenovanjem fiskalnega sveta naredila medvedjo uslugo. Kot vemo, je koalicija na prejšnji seji s podporo SDS izvolila nove ustavne sodnike in imenovala Fiskalni svet. V Ustavnem sodišču je okrepila tisto linijo ustavnih sodnikov, ki nasprotujejo enakopravnosti istospolnih parov ali blokirajo kazenski pregon politikov, osumljenih korupcije, in človek bi pričakoval, da bo koalicija s to vezano trgovino vsaj zmanjšala neoliberalne tendence v Fiskalnem svetu. Vendar se je zgodilo ravno obratno. Mnenje Fiskalnega sveta je v osnovi negativno. Fiskalni svet se je postavil na stališče Evropske komisije, ki zahteva, da Slovenija pospeši varčevanje. In to se je zgodilo zdaj, ko se je Vlada vendarle vsaj deloma uprla diktatu Bruslja in zavrnila zgrešeno bruseljsko metodologijo, ki kaže pregrevanje slovenskega gospodarstva v letu 2016, ni ga pa kazala v letu 2007. Torej zdaj, ko se je Vlada vendarle postavila proti nesmiselnemu diktatu Bruslja, se je Fiskalni svet postavil na stran Evropske komisije. Pred seboj imamo nov dokaz o tem, kako škodljiva je kadrovska politika te koalicije. Ničesar ni uravnovežila, v resnici je še ta dva pomembna organa nagnila še bolj v desno. Drug pomemben podatek iz tega odloka pa je dejansko spodbuden. Vlada je z odlokom določila, da lahko državni proračun v letu 2019 namesto 9,4 milijarde porabi 9,7 milijard evrov. Vlada je torej ugotovila, da lahko v letu 2019 porabimo za 281 milijonov evrov več, kot je bilo predvideno lani, ne da bi s tem kršili fiskalno pravilo ali evropske predpise. Z drugimi besedami, iz odloka izhaja, da lahko Slovenija manjkajočih 200 milijonov evrov kapitala za progo Divača–Koper zagotovi sama, ne da bi se morala dodatno zadolžiti. Torej 200 milijonov evrov, ki jih zdaj išče pri Madžarski za investicijo v drugi tir, lahko država po tem odloku zagotovi sama, ne da bi se morala dodatno zadolžiti ali

da bi morala kršiti evropska pravila. Gospodarski položaj, in to je razlog, je pač bistveno boljši, kot je kazalo februarja 2015, ko je Vlada sprejela sklep, da je treba drugi tir graditi s sodelovanjem tujega kapitala. In gospodarski položaj je tudi bistveno boljši, kot je kazalo lani jeseni, ko je koalicija sprejela veljavni odlok za pripravo proračunov sektorja država. Ta odlok torej dokazuje, da lahko Slovenija brez dodatnega zadolževanja in ne da bi kršila evropske predpise, sama zagotovi kapital za drugi tir. Na ta način se lahko Slovenija izogne zahtevam Madžarske po vezanih poslih. Na ta način lahko preprečimo poizkuse privatizacije Luke Koper oziroma podeljevanje koncesij v koprskem pristanišču. In na ta način se lahko izognemo absurdni situaciji, da bi naša državna podjetja z novimi dajatvami subvencionirala tujo državo.

Če povzamem, julija lani je minister Počivalšek na vprašanje novinark Mladine, ki se je glasilo Zakaj se država odloča za dražji način gradnje drugega tira?, odgovoril, citiram, »enostavno, ker nimamo denarja«. Ta odlok dokazuje, da to ne drži. Imamo dovolj denarja, da novo progo zgradimo na način, ki je dokazano dolgoročno najcenejši in ki bo ohranil ključno infrastrukturo v slovenskem upravljanju. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik Državnega zbora. Spoštovane predstavnice Ministrstva za finance in gospa državna sekretarka, drage kolegice in kolegi!

Odlok o okviru za pripravo proračunov je prvič obravnavan ob spoštovanju zakonske ureditve, ki zahteva konstituiranje fiskalnega sveta. Veliko časa je trajalo, da je vlada dr. Mira Cerarja nedavno končno uspela s predlogom za oblikovanje Fiskalnega sveta. Že pri obravnavi lanskega odloka o okviru za pripravo proračunov, smo v Novi Sloveniji opozarjali na problematiko strukturnega primanjkljaja. V oceni Fiskalnega sveta k temu predlogu okvira za pripravo proračunov pa je tudi Fiskalni svet izrecno opozoril, da odlok predvideva prenizek strukturni napor. Za povečanje strukturnega napora pa potrebujemo strukturne reforme. Vlada v zadnjem letu ni izpeljala niti ene omembe vredne reforme, mandat pa se počasi bliža svojemu koncu. Vse kaže na to, da se je v smislu resnega ekonomskega razvoja ta vlada predstavila le še kot ena zamujena priložnost in mandatno obdobje kot izgubljena tri oziroma štiri leta.

Proračunski prihodki se predvsem zaradi naših izvoznikov v zadnjih letih povečujejo, vendar pa Vlada te priložnosti ne zna izkoristiti za znižanje strukturnega

primanjkljaja, kar bi predstavljalo poroštvo za razvoj ter stabilnost Slovenije v prihodnosti. Prihodki v proračunu so se od leta 2013 povečali za okrog 800 milijonov evrov. Celotno povečanje pa vladajoča koalicija vsako leto zavrpi za javno porabo in plačilo obresti. Plačilo obresti znaša več kot 10 % celotnih proračunskih odhodkov na letni ravni. Javni dolg znaša kar 32 milijard evrov, kar je več kot 83 % bruto domačega produkta. Število javnih uslužbencev se je v prvi polovici mandata te Vlade povečalo kar za okrog 4 tisoč. Dramatični podatki.

Kljub temu da je realni sektor nosil največje breme gospodarske krize, se celotno povečanje obsega proračuna namenja javnemu sektorju, kar je milo rečeno nerazumno. Krščanski demokrati predlagamo, da povečanje proračunskih prilivov namesto za javno porabo izkoristimo za reforme davčnih razbremenitev in izboljšanje poslovnega okolja, kar je za dolgoročni razvoj Slovenije nujno potrebno. Slovenski demografski trendi so izjemno zaskrbljujoči. Slovenska družba je družba znotraj EU, ki se najhitreje stara, kar seveda pomeni in bo povzročilo in povzroča veliko fiskalno tveganje. V Sloveniji se vsako leto rodi 10 tisoč otrok premalo, Vlada pa raje kot za spodbudno družinsko politiko sredstva namenja za dokapitalizacijo Slovenskega državnega holdinga in Družbe za upravljanje terjatev bank ter ugajanje različnim in raznim sindikatom. Podjetniki pridno polnijo proračunske vreče, v zameno pa ne dočakajo nobenega in res nobenega davčnega ukrepa v smislu razbremenitve. Celo obratno. Vlada je v lanskem letu celo povišala davek od dohodka pravnih oseb. Za zmanjšanje strukturnega primanjkljaja je nujna modernizacija slovenskega gospodarskega okolja, kar pa je za obstoječo vlado očitno pretrd oreh. Mi ponujamo naš gospodarski program tej vladi, ki pa sestoji iz treh stebrov, ki so zelo preprosti in zelo lahko razumljivi: nižji davki, enostavni postopki, odprto gospodarstvo.

V Novi Sloveniji odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2018–2020 ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Čeprav je danes že bilo poudarjeno mi dovolite, da tudi sama izpostavim pomembnost današnjega sprejetja Predloga odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja države, ki ga prvič sprejemamo v skladu z ustavo in v skladu z izvedbenim zakonom o fiskalnem pravilu. Veseli me, da se je predsednica Odbora za finance in monetarno politiko kolegica Urška Ban vendarle prav odločila in počakala na pisni odziv Vlade na

mnenje Fiskalnega sveta. Tako bomo vključno z današnjim sprejetjem postopek izpeljali, kot je to predvideno s samim zakonom. Torej danes, eno sejo po imenovanju članov Fiskalnega sveta že obravnavamo prvi dokument z njihovim mnenjem, ki pa žal ni čisto takšno, kot bi si ga vlada oziroma ministrica želela, in sicer zniževanje strukturnega primanjkljaja, ki se ne znižuje na pravilnih predpostavkah, kot tudi domača in zunanja tveganja, na katera poleg Fiskalnega sveta opozarja tudi Umar. Pod črto lahko zaključimo vsaj to, da ni samo Evropska komisija tista, ki pravi, da so strukturne reforme nujne. Žal pa obstaja velika verjetnost, da večjih reform v tem mandatu ne bo. Vseeno pa menimo, da je prav, da se o tem govori in da smo o tem seznanjeni.

Dva ključna dokumenta, ki ju Vlada posreduje v oceno Evropski komisiji, in sicer Program stabilnosti, ki pove, kaj smo naredili, in Nacionalni reformni program, ki napoveduje, kaj še nameravamo narediti, kažeta zanimivo sliko. V Programu stabilnosti Vlada ugotavlja, da so bili ukrepi dveh predhodnih vlad zastavljeni pravilno in da so učinkovali. Nacionalni reformni program pa bi moral podati nekaj odgovorov na izzive, ki nas čakajo. Kar nas posebej moti, je, da se ključne prioritete, ki si jih Vlada naloži, ne izvršujejo, temveč se le prelagajo na naslednje obdobje, pa najsi gre za prestrukturiranje davčnih bremen, obdavčitev nepremičnega premoženja ali pa za dolgotrajno oskrbo ter zdravstvo kot celoto. Ne pozabimo, da ima izjemno veliko število javnih zavodov dolg iz poslovanja. Celotako imamo, ki svojim zaposlenim ne plačujejo prispevkov. Vse to in še več je odprtih zadev, ki pa, kot sem že omenila, močno vplivajo na strukturni primanjkljaj.

Veseli pa nas, da je Vlada našla dovolj rezerv in da bo poleg uskladitve pokojnin vsem upokojevcem, ki so se upokojili s polnimi pogoji, omogočila pokojnino v višini vsaj 500 evrov. Tako v naši poslanski skupini kot v Zavezništvu smo opozarjali na položaj upokojenk, ki so se upokojevale po predhodno veljavnih predpisih oziroma se v letošnjem letu še vedno upokojujejo po prehodnem obdobju. Njihov položaj bi bil v primeru vztrajanja pri zahtevi po izpolnjevanju dveh pogojev, to sta 40 let delovne dobe in starost, več kot le neenak. Veseli nas torej, da je Vlada našla dovolj sredstev, da tudi tem upokojenkam prizna pravico do pokojnine, ki ni nižja od 500 evrov. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev. Prva ima besedo mag. Saša Jazbec, državna sekretarka Ministrstva za finance, nato pa naj se pripravita gospod Jožef Horvat in gospod Luka Mesec.

Izvolite, gospa sekretarka.

MAG. SAŠA JAZBEC: Hvala lepa za besedo. Spoštovani!

Rada bi se odzvala na nekaj navedb iz teh uvodnih predstavitev. Res je, da danes sprejemamo predpise za leta 2018, 2019 in 2020, res je pa tudi, da se številke, ki so podlaga za vse izračune, na podlagi katerih sprejemamo te odločitve, spreminjajo. Prav danes, kot je opozorila predsednica Odbora za finance in monetarno politiko, je bila objavljena revizija primanjkljaja, ki ga je objavil Statistični urad. Tako je primanjkljaj v letu 2015, ki je bil pred dvema tednoma objavljen v višini 2,6 % bruto domačega proizvoda, zdaj popravljen na 2,9. In lanski primanjkljaj, ki naj bi po prvi objavi SURS znašal 1,5 % bruto domačega proizvoda, je zdaj popravljen na 1,8 %. Korekcije so posledica nepravilnega upoštevanja popravkov za obresti iz naslova valutnih zamenjav, s katerimi se je Republika Slovenija ob zadolžitvi na dolarskem trgu zavarovala pred tečajnimi tveganji. Eurostatova metodologija namreč zahteva, da se obresti knjižijo kot da zamenjave ni in da v primeru deprecijacije evra, do katere je prišlo, ko imamo sicer fiksiran tečaj in plačamo kupone po tem tečaju, metodologija zahteva, da se upošteva tržni tečaj na dan plačila kupona. Ker je dolar proti evru v tem obdobju naraščal, nam zdaj statistična metoda pokaže drugačno sliko, kot je bila pred dvema tednoma. Konkretno zdaj to pomeni, da bo strukturni napor v letu 2016 nekoliko nižji, in ker bomo vztrajali na začetni poti, se pravi, številka zdaj za naprej ne bomo spreminjali, to pomeni, da bomo ohranili to pot in da bo napor v letu 2017 nekoliko višji. Naj vas spomnim, recimo, da gre tukaj vse za vnaprejšnje ocene, se pravi ex ante ocene. Naj vas spomnim, da smo za lansko leto načrtovali primanjkljaj v višini 2,2 in da ga je Evropska komisija ocenjevala v višini 2,4. Sedaj je rezultat, ki ni več ex ante, ampak je ex post, 1,8. Rada bi poudarila, da je pot oziroma predvsem hitrost konsolidacije pomembna.

Rada bi se odzvala na trditev, da nismo skladni z Ustavo oziroma z izvedbenim Zakonom o fiskalnem pravilu. V 15. členu Zakona o fiskalnem pravilu je določeno, prehodne določbe, se pravi v tem obdobju, ko se približujemo svojemu srednjeročnemu fiskalnemu cilju, ki je po ustavi izravnano saldo, po metodologiji oziroma po pravilih Evropske komisije pa se od nas zahteva presežek v višini 0,25 % BDP, torej v tem prehodnem obdobju, ko se temu srednjeročnemu cilju približujemo, moramo biti skladni glede strukturnega napora. Glede strukturnega napora si pa lahko skladen popolno ali pa delno. S temi številkami, ki jih imamo sedaj, bomo dosegli delno skladnost z vidika strukturnega napora, ob tem da se ne dotikamo drugih dveh kriterijev. To sta pravilo dolga in expanded benchmark, se pravi pravilo izdatkov. Zato Vlada meni, da smo delno skladni z Ustavo in Zakonom o fiskalnem pravilu.

Glede tega, kaj je vključeno v obstoječi okvir v skladu s pravili okrepljenega fiskalnega

upravljanja lahko v okviru načrtujemo tiste izdatke, kjer je zakonodaja pripravljena do take mere do tiste faze, da je dinamika izdatkov dovolj definirana, v tem okviru je od načrtovanih sprememb zdravstvenega sistema upoštevan tisti del, ki ne potrebuje večje systemske spremembe, ampak le prerazporeditev odhodkov med blagajnami, se pravi prenos, postopen prenos nezdravstvenih storitev iz zdravstvene blagajne v državni proračun. Kot je bilo pojasnjeno že na Odboru za finance in monetarno politiko, državni proračun v letih 2019 in 2020 za razliko od drugih blagajn in od skupnega salda sektorja država izkazuje primanjkljaj prav iz naslova, ker bo zagotavljal dodatne transfere za pokojninsko blagajno, da bodo potekale indeksacije v skladu s systemsko zakonodajo in za zdravstveno blagajno zaradi že omenjenega prenosa nezdravstvenih storitev. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se gospa Urška Ban.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik.

Jaz se veselim vsake dobre statistične analize, napovedi, pogledov nazaj in ex ante ali ex post. Si toliko bolj ko imamo neke dobre rezultate, postavljamo vprašanje, kako dobri bi bili ti rezultati, ko bi pa tudi vlada kaj naredila. Vsi se hvalimo, predvsem vladajoči se hvalite, da imamo gospodarsko rast. Kdo bo razdelil medalje, zlate medalje gospodarstvenikom? Dr. Miro Cerar ali kdo? Ali samo Gospodarska zbornica? Ali pa Obrtno-podjetniška zbornica? Če bi tukaj sedaj, ko imamo neko dobro klimo, ko je gospodarstvo v naletu, je tesno povezano z našimi zunanjimi trgi, ker izvozniki so tisti vlečni konji, če bi tukaj vsaj majčkeno mi dodali nekega katalizatorja, nekega pospeševalnika, bi danes imeli 7-odstotno gospodarsko rast. Najbrž se to da zelo enostavno izračunati. Ampak ostaja pa priporočilo Fiskalnega sveta. Hvala bogu, da ga končno imamo. Kdo je sedaj tu glavni? Ali Fiskalni svet ali Vlada? Ali bomo sedaj kar imeli Fiskalni svet, pa bomo rekli, »v uh me piši Fiskalni svet, karkoli boš ti napisal, itak nimaš prav, mi bomo vsa ta tvoja priporočila povozili«. Fiskalni svet je v teh nekaj dneh, kar funkcionira, in hvala bogu, da funkcionira, se potrudil in je napisal naslednje: »Glede na ugoden razvoj makroekonomske situacije in glede na tveganja, ki so vedno prisotna,

Fiskalni svet priporoča Vladi ustrezno opredelitev ukrepov za doseganje ciljev, ki so predstavljeni v programu, ter povečanje fiskalnega navora v višini 0,2 % BDP za leto 2017, da bo dosežen povprečni fiskalni napor pri zniževanju strukturnega salda v letih 2016 in 2017 v višini 0,6 % BDP.« Tako Fiskalni svet. Ja, res je, da je problem, da velikokrat mešamo nominalni proračunski primanjkljaj s strukturnim primanjkljajem. Ministrstvo za finance mora v

okviru programa stabilnosti postopno zmanjševati t. i. strukturni primanjkljaj – kaj pa je to, da ponovimo – strukturni primanjkljaj je proračunski primanjkljaj, prilagojen za ocenjene učinke gospodarskega cikla. In ta strukturni primanjkljaj po fiskalnem pravilu lahko znaša največ 0,5 % BDP. Ekonomski cikel, to najbrž tudi poznamo, ali gospodarski cikel je gibanje gospodarske aktivnosti med obdobjem rasti, torej ekspanzije, in obdobjem stagnacije oziroma kontrakcije. Torej so obdobja, v katerih ekonomija raste, in so obdobja, v katerih se zmanjšuje. In mi gledamo, ko ugotavljamo strukturni deficit, celotni ekonomski cikel. Strukturni primanjkljaj, poudarjam, je v Sloveniji prevelik in se povečuje. Pravkar je državna sekretarka povedala, da je malo drugače. Ampak nekako težko razumem, da ko nam neki podatki, konkretno strukturni primanjkljaj, slabo kažejo, potem mi pravimo, ah, evropska metodologija ni dobra in že vidimo, da teče minister Mramor k svojemu kolegu Schäublu, se usedeta in tuhtata, kako bi spremenili to metodologijo. In minister Mramor pride domov in pravi, hah, veste, to je komplicirano, to je rocket science, raketna znanost. Ne vem, če res. Seveda, mogoče zato, da se malo ljudem razlaga, glejte, mi smo itak dobri, vi pa itak ne razumete, za kaj gre. Mi zelo dobro razumemo in jaz vem in sem zadovoljen, da je na Evropskem svetu v Bruslju 9. in 10. marca, 9. in 10. marca je zasedal Evropski svet, kjer so voditelji govorili tudi o ekonomskih temah, ki mene poleg zunanjepolitičnih najbolj zanimajo. Evropski voditelji so v prisotnosti predsednika ECB gospoda Draghija razpravljali o ekonomskih temah in se seznanili z ekonomskimi gibanji v EU, ki so zelo spodbudna tako glede rasti kot nezaposlenosti. Obstajajo tveganja, obstajajo tveganja, da se ugodne okoliščine, ki so pomembno prispevale k temu, torej k rasti, spremenijo. Med drugim je realno pričakovati povečanje zdaj nizkih obrestnih mer, kar bi lahko obremenilo visoko zadolžene države, torej tudi Slovenijo. Ali kdo razmišlja o tem.? Ker ni več grožnje deflacije, je zmanjšana potreba po izrednih ukrepih ECB. Tveganja v bančnih sistemih so znatna zaradi visokih slabih terjatev ter geopolitičnih tveganj. Ali nam je to kaj znano? Gotovo nam je. Priporočilo je zelo pomembno tudi za Slovenijo, saj se bo brez pospešenega zniževanja dolga v teh ugodnih razmerah zadeva samo še slabšala ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Urška Ban, pripravi naj se mag. Marko Pogačnik.

Izvolite, gospa Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala za dano besedo.

Jaz se najprej zahvaljujem državni sekretarki, ki je že podala nekaj ključnih

odgovorov, ki upam, da so zadovoljivi tudi še pri nadaljnji razpravi. Morda najprej na začetku samo ta spomladanski del proračunskega planiranja. Večkrat smo že danes slišali, na osnovi katerih podatkov se pripravlja sam odlok in s tem tudi program stabilnosti nacionalni reformni program. Se pravi na podatkih, ki so objavljeni s strani Urada za makroanalize in razvoj, Statističnega urada, Ajpesa konec meseca marca oziroma v začetku aprila. Dejstvo je, da roke za obravnavo odloka in potem tudi posredovanje na podlagi sprejetega odloka Programa stabilnosti v Evropsko komisijo, ta rok je 30. april, roke za obravnavo v Državnem zboru predpisuje Zakon o fiskalnem pravilu, ki smo ga sprejeli v Državnem zboru. Zakon o fiskalnem pravilu predpisuje, da mora Državni zbor v nekih določenih rokih, najbolj pozen rok je, da predlog okvira sprejme 5 dni pred tem, ko mora Vlada Program stabilnosti posredovati Evropski komisiji v nadaljnje postopke, določene v okviru evropskega semestra. Se pravi, podatki so dostopni v začetku aprila in 25. aprila mora Državni zbor že sprejeti odločitev o dveh ključnih ciljih – ciljni saldo in najvišji možni izdatki tako za sektor država kot za posamezne blagajne javnega financiranja.

Kot smo pa danes že tudi slišali, se vmes te napovedi, ti podatki, ki so na nek način izhodišče, tudi spreminjajo. Danes smo povedali, da je bila ravno danes objavljena revizija primanjkljaja, ki za leto 2016 spreminja višino primanjkljaja, doseženega v letih 2016 in 2015. To bo potem tudi v končnih programih stabilnosti, v teh projekcijah, ki so zapisane in verjamem tudi upoštevane. Tako da tem kratkim rokom se na podlagi Zakona o fiskalnem pravilu ne moremo izogniti. Fiskalni svet ima res dva, tri dni časa, da poda mnenje. Državni zbor mora potem – zato tudi ta zaplet, ki smo ga na Odboru za finance imeli, v tokratnem primeru najkasneje do 13. aprila, ko se sklicuje seja Državnega zbora, ki traja od 20. do 26. aprila, ta odlok že sprejeti, ker tako predpisuje Zakon o fiskalnem pravilu. Jaz tukaj vseeno še polagam neke možnosti, da tudi to časovnico, smo se že o tem pogovarjali, poskušamo narediti nekoliko bolj prijazno, da si damo mi v Državnem zboru in Fiskalnemu svetu nekoliko več časa z zakonom, ki nam še manjka v tem okviru, če temu rečem upravljanju z javnimi financami, to je Zakon o javnih financah, kjer bo moral biti dan ključen poudarek temu srednjeročnemu načrtovanju, da tam poskušamo te roke, kolikor se bo seveda dalo, v skladu z Zakonom o fiskalnem pravilu in rokih, ki so določeni v okviru evropskega semestra, sploh to časovnico uskladiti.

Kar se same vsebine odloka tiče, sem jaz že praktično v stališču poslanske skupine povedala, kakšno je naše stališče do ciljev, ki so zapisani tako za sektor država kot za vse javne blagajne financiranja. Tukaj bi poudarila, da naš končni cilj konsolidacije javnih financ ni, da imamo proračunske primanjkljaje pod 3 % BDP, vidimo iz podatkov, ki so bili danes predstavljeni,

da to dosegamo, ampak je naš končni cilj, da smo skladni s srednjeročnim fiskalnim okvirom. Naše fiskalno pravilo zahteva strukturno uravnotežen proračun, torej strukturni saldo 0. To smo tudi že danes slišali. Medtem ko pa so Evropska pravila nekoliko strožja in zahtevajo suficitni 0,5 % BDP, kar pa nameravamo doseči v letu 2020. Zdaj se nahajamo v tem prehodnem obdobju in mislim, da je skladnost s temi pravili Pakta za stabilnost ocenjeval tudi Fiskalni svet. Jaz njihovo oceno spoštujem, verjamem – tako je bilo povedano danes in tudi na odboru s strani ministrice – da jo z veliko resnostjo jemlje tudi Vlada, in da ukrepi, ki so pripravljani v okviru načrta razvojnih programov in programa stabilnosti, gredo v to smer, da se ta fiskalni napor tudi dejansko doseže. Kot smo povedali, kratkoročni ukrepi in je bilo posebej izpostavljeno aktivno upravljanje z javnim dolgom, dolgoročni ukrepi – zdravstvena reforma, dolgotrajna oskrba, demografski sklad in tudi ukrepi za krepitev potencialne rasti, nadaljnja odprava administrativnih ovir, trg dela in tako naprej.

Kar se tega tiče, kar je v odgovorih povedala tudi državna sekretarka, nimam česa dodati. Po mojem mnenju so naporji Vlade usmerjeni v ukrepe, ki prinašajo dolgoročno javnofinančno stabilnost. Ta pot, ki je na nek način tudi pot postopne javnofinančne konsolidacije, predvidena z Zakonom o fiskalnem pravilu, gre v tej smeri, da ta srednjeročni cilj v letu 2020 tudi dosežemo. Hvala lepa.

PODPRESEDNİK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Marko Pogačnik. Pripravi naj se gospod Luka Mesec.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Pred nami je verjetno eden izmed najpomembnejših dokumentov, ki jih mora sprejeti država, in sicer Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2018–2020. Dejansko nam ta dokument pove neko pot, po kateri bo država šla, in na kakšen način se bo proračun kot eden izmed najpomembnejših dokumentov pripravljaj. Že v stališču Slovenske demokratske stranke je bilo povedanih veliko pripomb na ta dokument. Tudi sam osebno tega dokumenta ne bom podprl, bom pa v nadaljevanju povedal razloge.

Dejstvo je, da država pri zmanjševanju proračunskega primanjkljaja dela predvsem na tem, da zmanjšuje naložbe, zmanjšuje naložbeno politiko. Jaz sem prepričan, da je takšna pot napačna, kajti z zmanjševanjem naložbene politike mi dejansko zaviramo razvoj države, zaviramo razvoj gospodarstva in se mi zdi, da so vlada Mira Cerarja, koalicija, SMC, Socialni demokrati in Desus, ubrali napačno pot.

Dejansko se največ sredstev, žal, namenja za plače javnega sektorja. In tu bi bilo treba zadeve spremeniti. Predvsem pa jaz pogrešam pri tej naložbeni politiki, da bi se usmerili v projekte na področju infrastrukture in predvsem na področju bolj ambicioznega podjetništva. Pri naložbeni politiki ne govorim o luknjičastih razvojnih projektih, infrastrukturnih projektih, kot sta recimo TEŠ 6 in drugi tir, o katerem bomo danes v nadaljevanju še razpravljali, ampak predvsem na področju javne infrastrukture, ki bi zagotavljala boljši standard in boljše življenje vseh državljanek in državljanov Republike Slovenije. Verjetno se je prvič v zgodovini Slovenije ta okvir za pripravo proračunov sektorja država pripravljala tudi na podlagi mnenja Fiskalnega sveta. Tu sem bil pa jaz nad načinom, na kakršen način se je odločila Vlada odreagirati, razočaran. Dejstvo je, da Fiskalni svet, ne bom rekel, da je podal negativno oziroma negativno oceno. Fiskalni svet je povedal, da je proračunski okvir narejen v skladu z zahtevami Evropske unije, vendar pa ni mogoče ugotoviti, ali je ta proračun realen. Fiskalni svet pogreša tudi predvsem konkretnije ukrepe za zmanjševanje tega strukturnega primanjkljaja. Vendar če se samo spomnimo, na kakšen način se je začela seja Odbora za finance in monetarno politiko, ko je dejansko ministrica ignorirala vsa opozorila opozicije, ko ni bilo pripravljenega mnenja Vlade k mnenju Fiskalnega sveta in je ministrica celo dejala, da bo ustno povedala mnenje Vlade. Vlada pa se sploh še ni opredelila do mnenja Fiskalnega sveta. To je blamaža, ki si jo lahko privoščijo samo Mateja Vraničar, ministrica za finance, nihče drug. Tukaj pa imam res občutek, da živi v nekem svojem svetu in da pred poslankami in poslanci lahko govori, karkoli si želi. Glejte, jaz sem prepričan, da Slovenija ima dovolj velike rezerve, vendar da je politika, ki jo izvaja ta vlada zadnja tri leta in verjetno tudi naprej, politika novega zadolževanja in novih davčnih obremenitev predvsem na račun državljanek in državljanov Republike Slovenije in na račun gospodarstva.

Mi mesečno lahko spremljamo, ali se država zadolži prek zakladnic z izdajo novih zakladnih menic ali da gre po svež denar na trg. Po zadnjih informacijah, ki jih lahko beremo v medijih, lahko pričakujemo, da bo vlada Mira Cerarja to državo in državljanke in državljanke Republike Slovenije zadolžila verjetno za dodatnih nekaj milijard. Glejte, jaz sem prepričan in jaz sem tudi že večkrat opozarjal na te rezerve, ki sem jih prej omenil, predvsem tukaj na področju davčnega dolga. Davčni dolg v Sloveniji znaša že približno več kot 15 % proračunskih letnih prihodkov, več kot eno milijardo evrov. Ta davčni dolg se mi zdi, da iz leta v leto narašča. Vem, da bo zdaj državna sekretarka rekla, da mogoče te številke ne držijo, ki sem jih omenil, vendar je treba ta davčni dolg gledati v celoti. To pomeni aktivni in neaktivni davčni dolg in predvsem davčni dolg,

ki se odpiše. Tukaj pa se mi zdi, da Vlada in Ministrstvo za finance najbolj zavajata. Te številke zelo neradi objavite v javnosti ali sporočite Državnemu zboru, koliko davčnega dolga je bilo odpisanega. Kljub vsemu se mi zdi, da bi morali tukaj narediti bistveno več. Predvsem da bi vlada morala poskrbeti za višje prihodke v proračun, ampak ne višje prihodke v proračun na račun zviševanja davkov, ampak predvsem s potrošnjo in z investicijo. Vlada pa žal te prihodke v proračun povečuje zgolj z dodatnimi davčnimi obremenitvami, z dvigovanjem trošarin in ostalih zaved.

Na področju odhodkov, sem prepričan, da bi se marsikaj lahko naredilo tudi na področju plač javnega sektorja, se mi zdi da so poletele v nebo in da se nesorazmerno z gospodarsko rastjo in vsemi zadevami zvišujejo. Tukaj bi še enkrat poudaril, mogoče bi lahko državna sekretarka dala dodatna pojasnila, zakaj Vlada ni upoštevala teh priporočil, ki jih je dal Fiskalni svet. Zakaj ocenjujete, da ta priporočila, ki jih je Fiskalni svet zapisal v svojem mnenju, niso izvedljiva oziroma zakaj jih je Vlada dejansko ignorirala. Čeprav verjamem, da imate problem časovne komponente s sprejemanjem tega odloka, zastavica pade 25. aprila, vendar kljub vsemu ste še enkrat prišli v Državni zbor kot glasovalni stroj in dejansko niste upoštevali teh mnenj. Zanima me, ali kljub tej, v narekovajih, ignoranci, ki ste jo dali Fiskalnemu svetu, ali kljub vsemu pa mogoče razmišljate, da boste skozi takšne in drugačne postopke ta priporočila v nadaljevanju, predvsem v obdobju 2018–2020, upoštevali. Jaz sem prepričan, da ta proračun, tako kot je tudi zapisal Fiskalni svet, ni realen, to pa se je tudi videlo iz te revizije, ki je bila izvedena in so prišli podatki na plan včeraj oziroma danes. Tukaj kar precej številkam odstopa. Še enkrat bom poudaril, jaz tem številkam, ki jih pripravlja vlada Mira Cerarja, ne verjamem in predvsem odhodkovno stran je treba zaježiti. Vemo, kaj se je dogajalo ob koncu leta 2016, ko potem Vlada najde 200 milijonov za dokapitalizacijo Slovenskega državnega holdinga, da najdete 50 milijonov za dokapitalizacijo Družbe za upravljanje terjatev bank, tako imenovane slabe banke, da na vrat na nos brez neke finančne konstrukcije silite v projekt drugega tira. Dejstvo je, da se vam mandat izteka, ampak glede na vašo politiko in pa stabilnost javnih financ, se bojim, da boste državo oziroma javne finance pripeljali do tega, da ko bo prišla naslednja vlada, bo morala naslednja vlada ponovno sprejemati kakšen ZUJF zaradi vseh napak, ki jih izvaja vlada Mira Cerarja oziroma koalicija Stranke modernega centra, Socialnih demokratov in pa Desusa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Luka Mesec, pripravi naj se gospod Janko Veber. Izvolite, gospod Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Pred nami je dokument, ki za naslednja tri leta določa obseg socialne države in razvojne politike za celotno državo. Začel bom s pohvalo Vladi. V Združeni levici podpiramo prizadevanja, zato da Evropski komisiji pokažete na zmotnost in napačnost njene metodologije, ki, kot sem že prej v stališču povedal, ni kazala znakov pregrevanja za slovensko gospodarstvo leta 2007, ko se je to očitno pregrevalo, jih pa kaže za leto 2016, ko ni nobenega znaka pregrevanja. Če samo na kratko obnovim, kaj je pokazal v primerjalni študiji dr. Bole. Sicer kaže, da je bila leta 2007 rast BDP 7 %, leta 2016 je 2,5 %, tekoči račun plačilne bilance je takrat kazal 1,4 milijarde primanjkljaja, zdaj kaže 2,7 milijarde presežka, brezposelnost je bila takrat 4,9 %, zdaj je 8,1 %, se pravi smo skoraj v inverzni situaciji glede na takrat. Evropska komisija pa pravi, da se zdaj gospodarstvo pregreva, ne pa, da se je leta 2007. Tako da kar se tega tiče, imate našo polno podporo, da pokažete, da uporabljajo napačno metodologijo, ki je škodljiva za razvoj te države in zato sem tudi rekel, da bom začel s pohvalo. Nam je seveda žal, kot sem že povedal v stališču, da vladne napore tukaj spodkopava Fiskalni svet. Na pogovoru z ministrico, ko je bila pri nas v poslanski skupini na obisku, smo tudi jasno opozorili, da Fiskalni svet ni nobeno tehnokratsko telo, ki bo z neko čisto matematiko povedalo, kakšen primanjkljaj ima lahko država, ampak je konec koncev to politično telo, ki politično presoja o tem, kako naj se fiskalno pravilo udejanja, se pravi znotraj tega, kar ste zapisali v Ustavo. V Združeni levici smo nasprotovali vpisu fiskalnega pravila in smo tudi ponujali podpise, glasove naših poslancev, da se fiskalno pravilo izbriše. Ampak kakorkoli, zdaj ko fiskalno pravilo imamo, določa nek manevrski prostor. Fiskalni svet pa je že ob prvi nalogi, ki jo je imel, pokazal, da bo fiskalno pravilo bral na najbolj ozek liberalen način in da bo v bistvu tam, kjer je Vlada odigrala najbolj pozitivno vlogo, torej pri dokazovanju zmotnosti Evropske komisije, on sam spodkopal vladno stališče in se postavil v bran napačnega metodološkega pristopa Evropske komisije, ki škodi razvoju te države.

Tretja zadeva, ki bi jo rad izpostavil, je, da pa se vendarle ne strinjamo s tempom varčevanja, ki ste si ga zadali. Če pogledamo samo plan za leto 2018, po starem predlogu, po starem odloku je bil ciljni saldo sektorja država v odstotkih BDP za leto 2018 -1 %, zdaj je samo še -0,2 %. Tukaj se strinjam s predhodnikom, gospodom Pogačnikom, ki je opozarjal na to, da država zavira naložbeno politiko, ampak najini odgovori so seveda različni. Če gospod Pogačnik pravi, da so največji problem plače v javnem sektorju, jaz mislim, da je največji problem prehiter tempo varčevanja. Tukaj znotraj tega 0,8 % privarčevanega denarja se izgubijo stotine milijonov, ki bi jih lahko porabili za produktivne investicije. Podhranjene so

občine, ki se pritožujejo in dejansko nimajo veliko prostora za investiranje, podhranjena je država. Včeraj so protestirali znanstveniki zaradi premajhnih sredstev za razvoj in raziskave. In to so vse sredstva, ki bi lahko šla v to produktivno porabo, ampak se je Vlada s tem odlokom odločila, da bo raje denar porabljala za odplačevanje dolga, kjer pa mi že od nekdanj opozarjamo, da bi morali na evropski ravni jasno zahtevati, da dolgovi, ki so se nakopičili, predvsem kot učinek evroobmočja, ki je na žalost slabo zamišljeno, bi moral tudi biti evropski problem in se reševati na evropski ravni, ne pa, da zdaj zategujemo pasove sami, odrekamo sredstva znanosti, odrekamo sredstva občinam, odrekamo sredstva razvoju, zato da bomo odplačevali dolgove, ki so v pretežni meri posledica slabega delovanja in slabo domišljenega evroobmočja.

Četrta zadeva, na katero bi rad opozoril, so sredstva za zdravstveno blagajno. Vlada po eni strani pravi, da bo večina dodatne javne porabe realizirana v pokojninski in zdravstveni blagajni, ampak načrt za leto 2019 kaže, da Vlada ne misli resno za ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, kajti v zdravstveni blagajni za leto 2019 ni vidnih sredstev, mislim, da trenutno okrog 445 milijonov, ki se zberejo z naslova dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, teh sredstev ni predvidenih v zdravstveni blagajni. Na to smo opozorili na odboru in dobili odgovor Vlade, da ta sredstva niso predvidena, ker zakonodaja še ni sprejeta. Ampak tukaj zdaj opozarjam na neko drugo nekonsistentnost. Po eni strani pravite to, po drugi strani pa pravite, da bo večina tega presežka, na katerega opozarjamo, v letu 2019 281 milijonov evrov, porabljena v zdravstveni blagajni. Se pravi, kljub temu da še ni tudi glede tega sprejeta zakonodaja, vi zdaj izdatke zaradi novega zakona že upoštevate, prihodkov zaradi istega zakona pa ne upoštevate v tej zdravstveni blagajni. Tako da bi tukaj prosil ministrstvo za dodatno pojasnilo.

Zadnja zadeva je drugi tir. V Združeni levici že več mesecev opozarjamo na problematičnost načina gradnje drugega tira iz več razlogov. Eno so seveda korupcijska tveganja, na katere opozarjajo tudi protikorupcijska komisija, drugo je vpletanje Madžarske v projekt in tretje, najbolj problematično, je, da bomo Madžarski zaradi mizernega kapitalskega vložka, govorimo o 200 milijonih evrov od milijarde, kolikor naj bi stala investicija brez obresti, odrekli najverjetneje deleže v podjetje 2TDK in podeljevali koncesije tako na Slovenskih železnicah kot v Luki Koper. Za 200 milijonov evrov. In tukaj opozarjam, da je iz tega odloka razvidno, da Vladi ni treba vpletati Madžarske v ta projekt, ker v letu 2019 se bodo dopustni proračunski izdatki, ne da bi kršili evropska pravila, ne da bi se dodatno zadolževali, se bodo zaradi gospodarske rasti povečali za 281 milijonov evrov. Torej če 200 milijonov evrov vložimo v drugi tir, nam še vedno

81 milijonov evrov ostane za druge investicije oziroma obratno, če se odločimo, da nekoliko znižamo ambicije po varčevanju in po hitrosti odplačevanja dolgov, lahko pridobimo tukaj še bistveno več sredstev za občine, razvoj, znanost, raziskave, investicije. Splošen apel Združene levice je, da upočasnimo tempo varčevanja in uporabimo gospodarsko konjunkturo za to da, kot je Urška Ban rekla v svoji uvodni predstavitvi, gospodarske rasti ne utemeljujemo več samo na izvozu, ampak da jo začnemo utemeljevati na domači potrošnji, predvsem pa na domači blaginji. Da se udejanji tisto, kar je konec koncev obljubila tudi vlada, da se bodo učinki gospodarske rasti začeli kazati kot blaginja prebivalstva te države.

Na žalost mi ocenjujemo, da trenutni odlok tega ne omogoča in zato ga ne bomo podprli, razen če dobimo drugačne signale s strani ministrstva in vlade. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospa Marija Antonija Kovačič. Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in še enkrat lep pozdrav vsem!

Ena od pomembnih pomanjkljivosti tako fiskalnega pravila in posledično tudi odloka, ki ga danes obravnavamo, je, da pravzaprav posega samo v krčenje javnih izdatkov. Na drugi strani imamo ogromno procesov, ki naj bi upravljali s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije, in ti procesi potekajo praktično brez vsakršnih omejitev. Torej na eni strani zelo omejujemo javno uporabo in pravimo, da jo moramo celo do leta 2020 samo vzdržno dovoljevati, na drugi strani pa se prodaja premoženje brez kakršnihkoli omejitev. Če bi samo pri Novi Kreditni banki Maribor upoštevali, da je predpisan limit vsaj knjižna vrednost te banke, ne bi bila prodana za 250 milijonov, ampak nekaj več kot 600 milijonov evrov. Takoj dobimo notri nekje okoli 400 milijonov evrov sredstev. Ampak teh omejitev tudi ta odlok ne predvideva. In to je napaka, ki se nam ni prikradla v sistem brez razloga. Ves ta proces teče ravno zaradi tega, da Slovenija v čim krajšem času, ne Slovenija, ampak predvsem ljudje, državljanke in državljani ostanemo brez premoženja, ki je bilo ustvarjeno skozi generacije. Tukaj bi še enkrat poudaril, gre za dejstvo, da se pravzaprav ne zaveda, da ne gre za tako imenovano državno lastnino, ampak da gre za zasebno privatno skupno lastnino vseh državljanek in državljanov. Torej z vsakim takšnim procesom, kot je bil NKBM, se je tudi pravzaprav pokradlo denar državljanom in državljanom. In ta odlok o tem ne govori.

Drugi vpliv, ki je zaznan v vsem tem obdobju, je velik odliv sredstev v davčne oaze. Ocena je, da naj bi bilo v davčnih oazah iz Slovenije že kar 75 milijard evrov. Če govorimo

o tem, da moramo imeti uravnotežene javne finance ali in zakaj se ni upošteval tudi moj predlog, ki sem ga že dal večkrat znotraj koalicijskih pogajanj, da pripravimo zakon, s katerim se obdavčijo vse finančne transakcije v davčne oaze vsaj s 25-odstotno davčno obveznostjo. S tem bi bili prilivi v državni proračun bistveno večji in zagotovo tudi ukrepi, o katerih se pogovarjamo v tem odloku, drastično manjši. Ampak teh ukrepov ta odlok seveda zopet ne predvideva.

Naslednje, na kar bi želel opozoriti, je pravzaprav slaba banka in delovanje slabe banke. Odbor za finance je že sprejel sklep, da mora Vlada izpeljati revizijo v slabi banki o prenosu vseh slabih terjatev na slabo banko in prodajo le-teh, pod kakšnimi pogoji so se te slabe terjatve naprej prodajale. Splošno znano dejstvo je, da so bile iz poslovnih bank na slabo banko prenesene tudi terjatve, ki so jih podjetja redno odplačevala. Torej sploh ni šlo za slabe terjatve, ampak so bile kot take prenesene na slabo banko in s tem so se mnogi zasebniki razbremenili milijonskih zneskov, ki so jih bili dolžni vračati zaradi najetih posojil. Dokler teh vprašanj ne razrešimo, je vsak tak odlok, vsak tak postopek, ki ga pošiljamo tudi v Bruselj, pravzaprav nerealen in bistveno odstopa od tistega, kar je dejansko zmožnost Slovenije glede servisiranja javnega dolga. Zelo pomembno je, da Slovenija nikoli ni imela in tudi ta hip nima nobenih težav z odplačilom katerega koli dolga. Če bi razčistili še to vprašanje, kaj je prišlo na slabo banko in ali je treba na podlagi te revizije nekatere slabe terjatve obrniti nazaj v poslovne banke in zahtevati, da se poravnava obveznosti od tistih lastnikov podjetij, ki so uspeli to prenesti na slabo banko, bi se tudi ta finančna oziroma bančna luknja drastično zmanjšala v tistem trenutku. To so opozorila, ki jih že ves čas poskušam dajati v sklopu izvedbe sanacije bank, in dokler to ne bo urejeno, bomo še vedno umetno ustvarjali neke pogoje, s katerimi res zmanjšujemo standard ljudi. To kar bi morali dejansko tudi resno opozoriti Bruselj, je, da je že 400 tisoč ljudi v Sloveniji na meji revščine. To je podatek, ki mora biti zaskrbljujoč tudi za Bruselj. Ali je res interes Evropske unije, da ustvarjamo revščino v državi, kjer je sploh ne bi bilo treba ustvarjati in da zato to nastaja v Sloveniji, ker smo dali zaveze Bruslju na podlagi nerealnih cen gospodarske rasti pri oceni bančne luknje. Mislim, da vsi finančniki in vsi odgovorni, če lahko tako rečem, znotraj Evropske centralne banke in tudi Evropske komisije bi tako enostavno sporočilo zagotovo razumeli, da je šlo za napako.

Naslednje, kar je treba učinkoviteje reševati v Sloveniji, je pravzaprav ukrepanje proti korupciji. Glejte, ta hip se močno razpravlja o Mercatorju. Tudi danes je bil razširjen dnevni red na to temo. Ampak kaj če se nam zgodi ta črni scenarij izgube ali pa ogrožitev 30 tisoč delovnih mest. To bo drastično vplivalo na javne finance in na vsebino tega odloka do leta 2020.

Dal sem že večkrat pobudo, da je treba pogledati te pogodbe o prodaji Mercatorja, ker te pogodbe vsebujejo tudi protikorupcijsko klavzulo. Če je v enem od teh postopkov zaznana korupcija, potem postane ta pogodba neveljavna in takoj preknjižimo delnice iz Agrokorja v last Slovenije in ne potrebujemo nobenih posebnih pooblaščenec, ki naj bi spremljali, kaj naj bi se dogajalo s plačilnim prometom in kako bomo zavarovali dobavitelje. Torej zelo enostaven proces pogledati ali in katero dejanje je bilo takšno, da ga lahko opredelimo kot koruptivno in v tistem trenutku se tudi problem Mercatorja začne reševati na učinkovit način.

Mnogi taki enostavni ukrepi, ki jih razumejo zagotovo prav vsi ljudje, očitno ne pridejo do veljave, ker je interes, da se Slovenija še naprej izčrpava in da se še naprej vzdržuje neko navidezno slabo stanje in predvsem tudi posega v socialni položaj ljudi in ne nazadnje slabimo tudi svoj zdravstveni sistem, slabimo svoj šolski sistem. Nenavadno je in povsem nepotrebno, da celo znanstveniki, raziskovalci opozarjajo na problem, da jim ne zagotavljamo dovolj sredstev. Brez razvoja znanosti pa tudi ta odlok nikoli ne bo prišel na zeleno vejo oziroma z javnimi financami nikoli ne bomo prišli na zeleno vejo. Če tega ne vidimo, potem je to zelo resen problem v Sloveniji.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Marija Antonija Kovačič, pripravi naj se gospa Maruša Škopac ter dr. Anže Logar.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav spoštovanim predstavnicam Vlade in lep pozdrav vsem ostalim!

V svojem prispevku se bom zgolj osredotočila na pokojninsko problematiko in kako jaz vidim znotraj Predloga odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja države 2018–2020 napredek v pokojninski blagajni.

V prizadevanjih, da se ustavi večletno padanje pokojnin in da se zagotovi vsakoletno usklajevanje pokojnin z rastjo plač in rastjo življenjskih stroškov ter v zahtevi po izplačilu regresa vsem upokojujencem, smo se seznanili s predlogom programa stabilnosti, ki je del odloka o okviru proračunov sektorja države. Odlok določa ciljni saldo in najvišji obseg izdatkov za vse štiri javne blagajne. Odlok je tudi varovalka za način postopne konsolidacije javnih financ, kar pomeni, da je treba nameniti pozornost večjemu fiskalnemu naporu oziroma omejiti izdatkovno politiko. Pa vendar, pred kratkim se je Vlada seznanila z letnim poročilom ZPIZ za leto 2016. Trend rasti števila upokojujencem se je upočasnil in predstavlja najnižjo rast 0,3 % v zadnjih 26 letih. To pomeni, da pokojninska blagajna ne bo več toliko obremenjena in ima s tem povečane možnosti za izvajanje nekaterih ukrepov za kvalitetnejše življenje upokojujencem. Pomembno za nas je, da se pokojnine v letu

2017 povečujejo za 2,1 % zaradi že izvedenih uskladitev pokojnin v februarju za 1,15 % in skladno s predvideno rastjo števila upokojujencem. Dodatno na rast vpliva tudi odločitev za izplačilo letnega dodatka za vse upokojujence. Za leto 2018 je predvideno usklajevanje pokojnin skladno z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, in sicer po formuli 60 % povprečne plače in 40 % inflacije, kar po sedanjih ocenah pomeni usklajevanje v višini 2,7 %. Hkrati je predvideno izplačilo polnega letnega dodatka, to pomeni skupaj porast stroškov za pokojnine za 4,4 %. Za leto 2017 in 2018 bomo dosegli tudi zagotavljanje minimalne pokojnine za upokojujence s polno pokojninsko dobo v višini 500 evrov mesečno. Nadaljevali bomo z odpravo negativnih učinkov interventnih ukrepov za izboljšanje gmotnega položaja upokojujencem v skladu s predlogom največjega možnega obsega izdatkov pokojninske blagajne. Prioritetna naloga še vedno ostaja uveljavitev zakona o demografskem rezervnem skladu, da se finančna sredstva začnejo čim prej akumulirati.

Odlok pomeni lažje in bolj pregledno srednjeročno načrtovanje proračunske politike države, omogoča tudi spremembe glede na aktualne razmere, zato bomo odlok podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Maruša Škopac, pripravi naj se dr. Anže Logar.

Izvolite, gospa Škopac.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo.

Bruto družbeni proizvod raste že nekaj zaporednih let. V letih 2014 in 2015 je bila rast 2,9 %, kar je bila deloma posledica tudi intenzivnega črpanja evropskih sredstev iz prejšnje perspektive, saj vemo, da je bil rok za počrpanje sredstev konec leta 2015. To je pomembno pripomoglo k večji gospodarski rasti. V lanskem letu, ko evropskih sredstev ni bilo, je bila gospodarska rast 2,5 %. V letošnjem letu je napovedana pričakovana gospodarska rast 3,6 %.

Pomembno bo prispevala k povečanju gospodarske rasti tudi povečana dinamika državnih investicij, in sicer bodo ključne investicije na področju prometa in infrastrukture, in to v državne ceste, v železniško infrastrukturo in pa v trajnostno mobilnost. Vsi vemo, da se v državne ceste že nekaj let ni dovolj vlagalo in da so nekatere v zelo slabem stanju, zato vsi z nestrpnostjo pričakujemo, da se končno sredstva v prometno infrastrukturo povečajo. Investicije bodo potekale tudi na področju energetike, in sicer se bo nadaljevalo z gradnjo hidroelektrarn na spodnji Savi, poleg tega pa se bo vzpostavila tudi proizvodna cona za večjo tujo investicijo, ki je bila pridobljena v času vlade Mira Cerarja. Za investicije v proračunu v letu 2017 je namenjenih 843 milijonov evrov, v letu

2018 pa 899 milijonov evrov, kar je povečanje v letošnjem letu za 19,4 % v primerjavi z lanskim letom in v letu 2018 povečanje še za dodatnih 6,7 %.

Gospodarska rast je bila v preteklih letih v veliki meri posledica tudi izvoznega gospodarstva in izjemno dobrih podjetij, ki delujejo predvsem v mednarodnem okolju. Po podatkih Umarja pa se povečuje tudi potrošnja gospodinjstev, kar je zelo pomemben podatek, saj to pomeni, da končno tudi gospodinjstva občutijo gospodarsko rast in zaupajo v gospodarsko rast, se pravi ne varčujejo več toliko, kot so prej, in so iz tega razloga pripravljene okrepiti svojo potrošnjo. Tako bodo gospodarsko rast sedaj občutila tudi tista podjetja, ki so usmerjena bolj na domači trg in so odvisna od potrošnje domačega prebivalstva.

Pomembno je tudi, da Umar tudi v prihodnje napoveduje gospodarsko rast, ki pa naj bi se malce umirila in srednjeročno ustavila nekje na zmernih 2,5 %. To je tista gospodarska rast, ki ne kaže na pregrevanje, ki kaže na primerno in ustrezno gospodarsko rast.

Kar je treba povedati, je še to, da se zaposlovanje povečuje, in sicer za stopnjo 2 % v lanskem letu. Kar je zelo pomembno oziroma zelo sporočilno, je to, da je junija 2016 brezposelnost prvič po šestih letih padla pod mejo 100 tisoč brezposelnih oseb. Še posebej spodbudno je pri tem zaposlovanje mladih. V letih 2014 in 2015 se je zaposlilo kar 49 tisoč 181 brezposelnih mladih. Še bolj pomemben podatek pa je ta, da se je v zadnjem času mladih, ki so prijavljeni na Zavodu za zaposlovanje, za kar 40 % povečal delež tistih, ki najdejo zaposlitev v roku štirih mesecev od prijave na Zavod za zaposlovanje.

V vladi Mira Cerarja vedno poudarjamo, da je zdravstvo ena izmed naših osrednjih točk, katerim posvečamo posebno pozornost. S predlaganim odlokom, o katerem danes razpravljajo, se povečujejo tudi sredstva za zdravstveno blagajno, in sicer v letošnjem letu s planiranih 2 milijardi 573 milijonov na 2 milijardi 685 milijonov. Pomembno je tudi, da se obseg izdatkov, planiranih za zdravstvo, povečuje tudi v prihodnjih letih, se pravi tako v letu 2018, 2019 in 2020. Rasti so 5,2 % povečanje v letu 2018 glede na leto 2017 in potem so te rasti še 4,1 % in 4,85 % povečanja vsako leto. S tem ko povečujemo obsega sredstev za zdravstveno blagajno, sledimo ciljem in povečujemo sredstva v tisto blagajno, iz katere se je pretekla leta konstantno jemalo.

Vlada je na svoji seji 6. aprila potrdila posebni vladni projekt za skrajševanje čakalnih dob ter povečanje kakovosti zdravstvene blagajne. Za ta projekt je namenila 36 milijonov evrov. Prav tako je pomembno izpostaviti, da je bilo dogovorjeno, da se bo financiranje pripravnikov, specializantov in terciara preneslo postopoma iz zdravstvene blagajne v državni proračun, kamor tudi sodi in od koder so bile prenesene v zdravstveno blagajno v preteklosti.

To je še dodaten ukrep, ki bo zagotovil sredstva zdravstveni blagajni, v katero vplačujemo zavarovanci in je namenjena za plačilo zdravstvenih storitev. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo še dva prijavljena razpravljavca. Kot prvi ima besedo dr. Anže Logar, pripravi naj se mag. Andrej Šircelj.

Izvolite, dr. Logar.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Spoštovana državna sekretarka gospa Jazbec je bila, preden je postala državna sekretarka, šefica proračuna oziroma oddelka sektorja za pripravo proračuna. Verjetno gre za njenega otroka, če se lahko tako izrazim. Ampak zdaj berem, da niste opravili domače naloge. Da niste naredili tistega, za kar ste plačani, za kar vas davkoplačevalci plačujejo. Če Fiskalni svet, ki smo ga po težkih naporih končno potrdili, zapiše v povzetku ocene, da program stabilnosti in odlok predvidevata prenizek strukturni napor glede na sprejeta pravila Evropske unije in da ukrepi, ki bi dosegli tak napor, v tem predlogu niso dovolj opredeljeni, pomeni, da se upravičeno vprašamo, zakaj vas davkoplačevalci plačujejo. Če smo mi sprejeli nek pravni okvir, v okviru katerega delujemo, če smo sprejeli nek organ, ki podaja oceno uresničevanja tega izvajanja na podlagi skupnega okvira, in potem ta organ ugotovi, da te naloge niste naredili, je v bistvu to jasno izražena nezaupnica vašemu delu, v bistvu vašemu preteklemu delu, ki je bil potem očitno nadgrajeno s tem, da ste postali državna sekretarka.

Evropska unija temelji na vladavini prava. To je temeljno načelo, temeljna vrednota. Če je neka vlada, ki jo vodi ustavni pravnik, v bistvu začela po hitrem postopku sprejemati neke zakone, ki ignorirajo to splošno načelo vladavine prava, ga poskušajo zaobiti, lahko ugotovimo, da je upravljanje s to državo zašlo v slepo ulico. Da je to res, pričajo tudi vaši odgovori na navedbe Fiskalnega sveta, ki jih bom predstavil tudi v nadaljevanju. Prej je kolegica Škopčeva zaključila nekako v tem smislu, da kazalniki so tako krasni, oh in oh, vsi čutimo to v denarnicah, in sicer da to kaže, da je zaupanje v gospodarstvo naraslo. Ampak glejte, zdaj imamo na eni strani koalicijsko poslanko največje koalicijske stranke, ki pravi, da to je jasen dokaz, da je zaupanje v gospodarstvo naraslo, tu pa imam uraden dokument Fiskalnega sveta, kjer piše, »osnutek programa je zastavljen tako, da odstopa od pravil glede strukturnega primanjkljaja in s tem ne zagotavlja ustreznega prostora.« In naprej, »to lahko zmanjšuje zaupanje v trdnost javnih financ in neugodno vpliva na položaj države na finančnih trgih.« Komu zdaj verjeti? Fiskalnemu svetu, ki govori, da ta osnutek odloka znižuje zaupanje, ali koalicijskim poslancem, ki pravijo, da zaupanje narašča. Pri predsedniku Vlade smo

že ugotovili, da se je popolnoma odlepil od realnosti. Zdaj ne vem, ali bomo začeli to ugotavljati tudi Ministrstvu za finance in pri koalicijskih poslancih. Glejte, poslanci so izvoljenci ljudstva in so najbolj neposredna vez z volivci, zato se v tem pogledu vsaj pri poslancih se pričakuje, da ostanejo zvesti svojim volivcem in temu, kaj pravi in diha teren.

Zanima me, spoštovana državna sekretarka, kako na Ministrstvu za finance urejate morebitni konflikt interesov. Glejte, ni skrivnost, da ste vi soproga predsednika uprave paradržavne družbe Sava Re. Vi ste pred kratkim, pred enim tednom ste zaključili javno razpravo o zakonu glede vložitve tožb zaradi izbrisa podrejenih obvezniških papirjev. Sava Re med drugim toži državno banko. Tožba, ki bo na koncu koncev, koliko bo uspešna, stala davkoplačevalce. Nekdo brani državno srebrnino, državne finance, njen soprog pa toži državne finance. Zdaj smo v nekem polju, kjer lahko govorimo o konfliktu interesov ali pa vsaj potencialnem konfliktu interesov, razen če se vidva o tem ne pogovarjata.

Potem gremo naprej. Na ta zakon, ko je bila javna razprava, je tudi pozavarovalnica Sava Re vložila kup pripomb glede na predlog tega zakona. Se boste vi izločili iz argumentiranja ali pa odločanja o predloženih amandmajih oziroma spremembah tega zakona? Se boste izločili ali boste aktivno sodelovali pri pripravi tega? Imamo spet drugo polje potencialnega konflikta interesov. Da ne govorimo o tretjem polju, kjer je aktualna ministrica pripravljala zakon, ki je sploh pripeljal do izbrisa. Koalicijski poslanci, ne se pretirano razburjati. Saj sta samo dve ali štiri ali koliko vas je, ne se pretirano razburjati. / oglašanje iz dvorane/ A se bo ministrica tudi izločila? Je tudi moje vprašanje, ali je pri predlogu tega zakona sodeloval pravosodni minister. Namreč vemo, kaj je bil odgovor sodstva, sodne veje oblasti na predlog tega zakona. Da bo vlaganje teh individualnih odškodninskih zahtevkov potopilo slovensko sodstvo. Ki že tako ne funkcionira. Kolegica Vervega, ne se pretirano razburjati, to ima imanentne in gromozanske posledice za proračun in tudi za proračun v letih 2018, 2019, 2020, ko vi ne boste več na oblasti, ko vi ne boste morda sedeli v tej dvorani, ampak za davkoplačevalce. Za vas kot davkoplačevalko pa bo imelo to izreden vpliv. Zato moje naslednje vprašanje: ali je to v tem okviru notri vključeno? Potencialna škoda, ki lahko pripelje v primeru izbrisa obvezniških papirjev, ne vem, NLB, NKBM tja do 600 milijonov evrov, da ne govorim o dodatnih stroških za sodišča zaradi preobremenjenosti s temi sodnimi spori. Ali je to vključeno notri v tem okviru? Ali je odgovor na to tako preprost, kot ga vi podajate v odgovoru na mnenje Fiskalnega sveta, kjer med drugim zapišete, se moral dvakrat prebrati, da glede na to, da gre še za neko obdobje tranzicije uporabe fiskalnega pravila, se je iz tega razloga Vlada Republike Slovenije že v letu 2015 odločila, da

zasleduje svoje fiskalno pravilo. Fiskalno pravilo smo sprejeli z dvema tretjinama v tem parlamentu, vodstvo Fiskalnega sveta z dvotretjinsko večino v tem državnem zboru. Vlada, ki jo vodi ustavni pravnik, pa se je odločila, da bo zasledovala svoje fiskalno pravilo. Ustavni pravnik svoje fiskalno pravilo. Na to nenavadno razumevanje pravnih norm te vlade, da je vseobsegajoče, nas poleg lex Mercator, drugega tira, hitenja s postopkom opozarja še eden od odstavkov na odgovor Fiskalnega sveta. Ko govorite, da sicer je res, da je napor malo premajhen, ampak da saj bo, saj bo, ker so tako dobri kazalci in ker vse raste in je v redu in podatki bodo še boljši, ker je Umar boljše napovedal kot Evropska komisija in potem je bila še ena drugačna napoved, ki je še rahlo boljša, zapišete, da »ni treba narediti takega fiskalnega navora, ker nam to hkrati omogoča postopno doseganje javnofinančnih ciljev na način, da smo delno skladni s pravili EU.« Glejte, delno smo skladni s pravili EU. Ustavni pravnik na Vladi požegna, da je za nas v redu zgolj to, da smo delno skladni s pravili Evropske unije. Si predstavljate? Jaz si ne, oprostite, jaz si ne. Fiskalni svet pove, da država, Vlada ni naredila svoje naloge, svoje domače naloge. Vlada prizna, da tega ni naredila, ampak je zadovoljna, ker je vsaj delno skladna s pravili EU. Pa se noben ne razburja, pa kolegica Vervega ne skače do stropa zaradi tega, ker samo delno spoštuje ... Šergan, se opravičujem, se opravičujem. Glejte, naslednji mandat, če boste notri prišli, si bom zapomnil. In pogledite, kako pa Vlada opravičuje te pozitivne številke, na katerih bazira to, da sicer ni dovolj navora, ampak splošne gospodarske okoliščine so pa tako ugodne, da se bo to vendarle uresničilo in da bomo uspeli do takrat, ko Mira Cerarja ne bo več na oblasti, uresničiti ta fiskalni napor, zaključiti s tem, da je to pač posledica preteklih reform – vlada Mira Cerarja je tri leta na oblasti – in potem v razdelku Kvaliteta javnih financ in vpliv strukturnih reform te pretekle reforme tudi našteje. Najprej pravi, da je na krepitev zaupanja v gospodarstvu pomembno vplivala tudi vzdržna in postopna fiskalna konsolidacija. Spomnite se, mnogi med vami ste skakali do stropa od razburjenja in zgroženosti, ko je Janševa vlada v letu 2012 sprejela Zakon za uravnoteženje javnih financ. Na Ustavno sodišče so ga nekateri pošiljali. Bil je demon vseh demonov. Zdaj pa Ministrstvo za finance pove, da je bilo za vzpostavitev takih razmer, s katerimi se je prej hvalila kolegica Škopčeva, eden od pomembnejših vzrokov ravno Zakon za uravnoteženje javnih financ. Nenavadno, kako nekateri, ko pridejo na oblast, spremenijo svoje poglede. In potem naprej naslednja reforma – pokojninska reforma. Kdaj pa je bila sprejeta pokojninska reforma? V letu 2012, pod vlado premiera Janše. Naprej, naslednja, ki ugodno vpliva na makroekonomske kazalce, je reforma trga dela. Kdaj pa je bila sprejeta reforma trga dela? Leta 2012, pod vlado premiera Janše. In

še tretja reforma, tako imenovana reforma študentskega dela, ki pa je bila sprejeta aprila 2014, to je bila pa vlada Alenke Bratušek.

Glejte, po treh letih vlada Mira Cerarja in Ministrstvo za finance pravi, da ne bo uresničevalo zahtevanega fiskalnega navora, to pa zato, ker je makroekonomska situacija tako dobra zavoljo ukrepov, ki so bili sprejeti v preteklosti. Kaj pa ste vi potem tri leta počeli? V treh letih ne da niste niti ene reforme sprejeli, samo to ste uspeli, da delno upoštevate regulativo EU. To je največji uspeh triletno vladavine Mira Cerarja. Jaz se sprašujem ali pa raje tako rečem, če se bodo besede predsednika Državnega zbora gospoda Brgleza, da bo SMC na oblasti tri mandate, torej 12 let, uresničile, ali boste tudi takrat pri pripravi, ne vem, čez 6 let okvirnega triletnega proračuna za naprej se hvalili samo s temi tremi reformami iz leta 2012 in leta 2013? Bojim se, da, ja. Zato ker se pod to vlado v primeru strukturnih reform popolnoma nič ne premika, sprejemajo pa se zakoni, ki so, prvič, skregani z zdravo pametjo, drugič, so pa tudi v nasprotju z acquisem Evropske unije. Vlada pa Ministrstvo za finance v tem pogledu nista opravila svoje naloge, telo, ki ga je predlagalo na koncu koncev Ministrstvo za finance, kadrovska sestava, je to potrdilo, torej je potrdila ustavna kategorija, kljub temu pa Ministrstvo za finance in Vlada s takšnim okvirom pride pred Državni zbor.

Zato se vrnem k tistemu prvemu vprašanju. Spoštovana, državna sekretarka, ste upravičili strošek plače oziroma stroškov, ki jih davkoplačevalci plačujejo zato, da se pripravljajo taki dokumenti? Če sodim, Fiskalni svet, bi rekel, da ne, če sodim, glede na kakšno hitenje se je sprejemal ta okvirni proračun, ko ste brez stališča Vlade dobesedno posilili Odbor za finance, da je sprejel ta osnutek predloga, bi bil moj zelo verjeten odgovor, da ne. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Še zadnji razpravljalavec v tem rednem delu.

Besedo dajem mag. Andreju Šircelju. Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani kolegi in kolegice!

Jaz sem že v uvodnem stališču dejal, da je ta odlog v nasprotju s temeljnimi akti, ki so v veljavi v Sloveniji. Sicer moja ocena je, da je v nasprotju tako z Zakonom o fiskalnem pravilu, tako z evropskimi dokumenti in posledično tudi z Ustavo.

Na čem pravzaprav temelji ta ocena? Temelji na mnenju Fiskalnega sveta in temelji tudi na ocenah, da je narejen premajhen strukturni napor, da bi Slovenija dejansko imela tisto, kar določa zakonodaja in kar je sprejela ustava. Če govorimo o ukrepih, ki jih je Vlada nanizala, o katerih bom govoril kasneje, moramo reči, kolega Vatovec je rekel, da so ti ukrepi v zraku. Jaz mislim, da ti ukrepi niti v zraku niso.

Ne zaradi tega ker zraka ni, ampak ker ni ukrepov. Ker ta Vlada dejansko nima ukrepov. Pa vendar, vi ste dali neko oceno, spoštovana državna sekretarka, in sicer da je ta odlok delno skladen z Ustavo in Zakonom o fiskalnem pravilu, citiram, »delno skladen«. Jaz bi zelo rad, da si dejansko osvetlimo besedo »delno skladno«. Jaz sem poskušal to narediti v tem času, s tem, da sem na različne načine proučeval besedo »skladnost«. Tudi v Slovarju slovenskega knjižnega jezika na primer, ki ne opredeljuje delne skladnosti. Jaz lahko rečem, da je ta odlok delno neskladen z ustavo, pa delno skladen pa delno neskladen, pa tako naprej. Ne mi reči, da je to rekla Evropska komisija. Sploh me ne zanima, gre za vsebino. Ne zanima me, kdo je rekel. Vi ste rekli, da je delno skladen. Jaz pravim, da je delno skladen in da delne neskladnosti in delne skladnosti ni, imamo samo skladnost ali pa neskladnost. Če gledamo besedo skladnost in kaj pomeni, ste v bistvu povedali že semi, da je to neskladnost, ker delne skladnosti ni. Zaradi tega je v bistvu to, kar danes sprejemate oziroma boste sprejeli, kot ste napovedali, spoštovana koalicija, v nasprotju z evropskimi dokumenti, v nasprotju z Ustavo in v nasprotju z Zakonom o fiskalnem pravilu. In na to opozarja tudi Fiskalni svet, ko govori in piše, da v teh dokumentih, ki ste jih predstavili, je enostavno premajhen fiskalni napor. Navsezadnje tudi pove, kakšen strukturni napor bi se moral izvesti v letih 2018, 2019, tudi v letih 2017 in v letu 2016. In enkrat že povejte, ali upoštevate metodologijo Evropske komisije ali ne glede fiskalnega pravila. Ali smo izven? Ali ste povedali Evropski komisiji, da tega ne počnemo več? Mogoče ne bi bilo nič narobe, če bi vi rekli, da mi te metodologije ne bomo sprejemali. Evropi povejte, da tega ne sprejemate, z vsemi posledicami, ki jih bo Evropska komisija povedala. Jaz nimam nič proti temu, samo ne tukaj domačo javnost prepričevati o tem, kako ima Bruselj nekaj narobe, kar je seveda mogoče dobro za domačo javnost, za domačo rabo, da tako rečem, po drugi strani pa verjetno v Bruslju govorite drugače. Bruselj, Evropska komisija verjetno tudi govori drugače. Ta zgodba predolgo traja. Začel jo je minister Mramor, nadaljuje jo ministrica Vraničarjeva, sedaj državna sekretarka in ne se izgovarjati na metodologijo Evropske komisije, če niste prepričali Evropske komisije, da je ta napačna. In povejte, ali je skladno ali je neskladen, ker nimamo besede delno skladen. Tudi Evropa ne more izumiti besede delno skladen. To je zavajanje, to je ena utvara ali so pa iluzije, ne vem. Pa ko bomo prišli dejansko na tla, bo situacija drugačna.

Še nekaj o ukrepih, s katerimi naj bi Vlada zagotovila skladnost, delno skladnost, manjšo skladnost, večjo skladnost, minimalno skladnost, ne vem, kakšno. Tega ni. Skladnost ali pa zmanjšala neskladnost, to je prava beseda, kar je verjetno fikcija. Fikcija zaradi tega, ker zdravstvene reforme ni. Še udejanjila

se ne bo, ampak Vlada navaja zdravstveno reformo v svojem odgovoru na mnenje, na oceno Fiskalnega sveta. Kako bo zdravstvena reforma rešila javne finance? Jaz upam, da bo rešila kakšno življenje več, pa da bo pozdravila kakšnega človeka več, rešila ne bo pa nobenih javnih financ. Kako bo pokojninska reforma in demografski sklad rešil ne vem katero zgodbo? Še enkrat, najprej bodo zelo veliki stroški, preden bo sploh začel delovati, pa še vemo ne, kako bo začel delovati. Tako da o tem tudi ni nič.

Sedaj me, spoštovana državna sekretarka, zanima še eno vprašanje. Kako bo investicija drugi tir vplivala na vse makroekonomske kazalce, na zadolževanje, na primanjkljaj, na gospodarsko rast in tako naprej? Ali mi lahko poveste, na podlagi katerih dokumentov ocenjujete vpliv investicije v drugi tir na makroekonomske kazalce. Kot Vlada. Vi ste bili zraven ali pa bi morali biti ali pa ministrica za finance je bila zraven, ko se je sprejemal zakon o drugem tiru, ko so se sprejemali investicijski programi in ne vem, na kateri družbi, če so se prejeli, ko so se sprejemali investicijski programi 1, 2, 3, 4, 5, bolj optimističen, manj optimističen, bolj pesimističen, manj pesimističen. Vsi ti investicijski programi baje nekje obstajajo, samo ne vemo, kje. Tega ni. Kako bo struktura investicije, struktura financiranja investicije vplivala na javne finance? Povejte, koliko se bodo spremenili odhodki države in potencialni odhodki in javni dolg v letu 2017, v letu 2018, v letu 2019 in v letu 2020 zaradi gradnje drugega tira. Zakaj to sprašujem? Zaradi tega da ne bo presenečenj, da bomo imeli stabilno gospodarstvo, da bomo imeli stabilne javne finance, da bomo točno vedeli, koliko bomo morali plačati za to investicijo in koliko manj denarja bodo državljani in državljanke dobili zaradi te investicije. Z drugimi besedami, kako se bo upoštevalo fiskalno pravilo v povezavi z drugim tirom, kako se bo upoštevalo in v kakšnih zneskih. Če bo država za nekaj dajala, dajala garancije, jamčila jamstva, potem morate vedeti, kaj bo z odhodki, kaj bo z dolgom. Jaz mislim, da to bi si danes ob tem, ko razpravljamo o tem odloku, vsekakor poslanke in poslanci zaslužili vedeti. In tudi slovenska javnost. Jaz upam, da imate vse podatke – o drugem tiru in tudi o morebitnih aneksih, neaneksih in tako naprej. Najbrž o tem več v nadaljevanju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnica Vlade, in sicer mag. Saša Jazbec, državna sekretarka na Ministrstvu za finance.

MAG. SAŠA JAZBEC: Hvala lepa za besedo.

Rada bi se odzvala na nekaj točk iz razprave. Mogoče za začetek glede strukturnega primanjkljaja. Strukturni primanjkljaj mogoče ni Rocket Science, ni pa po drugi strani tako preprosto izračunljiv kot na primer

nominalni primanjkljaj, ki ga izračunamo tako, da pač od prihodkov odštejemo odhodke in je odvisen od potencialnega BDP. Potencialni BDP dobimo tako, da ocenjujemo prispevke dela in prispevke kapitala in prispevke skupne factorske produktivnosti in za njih uporabljamo matematične funkcije in glajenje z različnimi filtri. Tako da je logično, da bo Evropska komisija prišla do drugačnega rezultata za oceno potencialne rasti, kot bo prišel kakšen neodvisen inštitut ali kot bo prišlo Ministrstvo za finance na podlagi enakih podatkov. Ker se vse začne ali vse konča pri tem strukturnem primanjkljaju in ker se bom verjetno v svojem odzivu še kdaj vrnila na to, sem želela to pojasniti.

Glede časovne komponente in napete časovnice se zahvaljujem za pojasnilo, to vse drži. Kot sem že danes povedala, se številke spreminjajo, so se spremenile ravno danes, tako da če smo še do danes zjutraj mislili, da je bilo v letu 2017 0,7 nominalnega napora, se pravi, da se bo primanjkljaj predvidoma v letošnjem letu znižal z 1,5 na 0,8, to je 0,7, potem zdaj po tej reviziji ugotavljamo, da se bo nominalni napor znižal z 1,8 na 0,8, se pravi za eno odstotno točko BDP. In imamo takoj druge številke, ko bomo računali strukturni napor.

Glede naložbene politike bi rada povedala, da so se izdatki države ESA za investicije v zadnjih letih gibali na ravni 5 % bruto domačega proizvoda, kar je bistveno več od povprečja Evropske unije, kjer znašajo 2,7 % BDP, in da je logično, da po investicijskem vrhu, ki ga je ta država dosegla v letu 2015, ko smo koristili do konca sredstva iz prejšnje evropske perspektive, iz večletnega finančnega okvira, je logično, da se je v 2016 ta investicijska dejavnost upočasnila, ampak že v letih 2017, 2018 in naprej imamo za investicije načrtovanih spet več sredstev. Davčni dolg na 31. 3. letos znaša 1,28 milijard evrov. Od tega 663 milijonov aktivni dolg, 614 milijonov pogojno izterljivi dolg, oba padata, pri tem aktivni dolg ne pada na račun prekvalifikacije v pogojno izterljivega.

Glede mnenja Fiskalnega sveta, ali ga spoštujemo ali ga ne spoštujemo, ne bi rekla, da ga nismo upoštevali. Ukrepi, ki jih vlada načrtuje so zapisani in opisani v nacionalnem reformnem programu. Razdeljeni so v tri vrste ukrepov. Dogajanje v letošnjem letu, zdaj smo aprila 2017 in ocenjujemo, kaj se nam bo zgodilo v letu 2017. Gre za vnaprejšnjo ex ante oceno. Po potrebi bomo prilagodili proračun 2018, letos poleti ga bomo začeli pripravljati, jeseni ga bomo sprejemali. V jeseni, ko bomo poslali na Evropsko komisijo tudi proračun sektorja država za 2018, bomo imeli možnost prilagoditi zadeve, ker je Fiskalni svet zahteval, da se ukrepi sprejmejo vsaj tako, da bodo imeli vpliv na leti 2018 in 2019. Kot sem tudi že omenila, pa bi rada še enkrat, je hitrost konsolidacije pomembna. Pomembno je zaupanje potrošnikov, pomembno je, da je konsolidacija takšna, da ne ogrozi gospodarske rasti in blaginje prebivalstva.

Gospod Mesec je spraševal, če vlada ne misli resno glede ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Tukaj bi rada pojasnila, kot sem sicer že povedala, da so upoštevane v tem odloku tiste spremembe na področju zdravstva, ki ne zahtevajo systemske zakonodaje. Dogovorjeno je, da bo državni proračun v naslednjih letih postopoma prevzemal nezdravstvene storitve oziroma dejavnosti, ki jih je do zdaj plačeval ZZSZ, torej zdravstvena blagajna, zato bo en del večjih odhodkov državnega proračuna v naslednjih letih posledica tega, drugi del, večji del deficita državnega proračuna bo posledica višjih vplačil v pokojninsko blagajno zaradi tudi že omenjenih razlogov.

Glede same zdravstvene blagajne pa bi rada pojasnila, da zgornja meja izdatkov narašča zato, ker je enostavno trg dela okrepljen, ker je več zaposlenih, več zaposlenih pomeni višja vplačila prispevkov v zdravstveno blagajno in v zdravstveni blagajni na odhodkovni strani so jasne potrebe, zato pač te blagajne ne dušimo po nepotrebnem in toliko kot dobi ekstra prihodkov, za toliko lahko dvignemo odhodkovno stran, da je potem saldo še vedno nič. Se pravi, izravnano saldo.

Glede tega kaj je vključeno v okvir, katera fiskalna tveganja so ali niso, Ministrstvo za finance vodi register fiskalnih tveganj, kjer so med drugim zbrane tudi potencialne tožbe. Seveda pa teh zneskov ne upoštevamo v posameznih letih, smo jih pa, kot smo tukaj povedali, ob sprejetju proračunov za leti 2017, 2018 smo načrtovali nekoliko višje pravice porabe, tako imamo v letih 2017, 2018 prav za ta namen potencialnih tožb in sodb rezervirane pravice porabe.

Zdaj pa še ta retorika glede skladnosti, neskladnosti, delne skladnosti in tako naprej. To je retorika Evropske komisije. Evropska komisija ima matriko, kjer države razporeja glede na to, ali so v dobrih ali so v slabih časih, ker je od tega potem odvisno, kakšne so zahteve po konsolidaciji. Glede na to, koliko oziroma kako države izpolnjujejo zahteve, jih razvršča v »fully compliant«, se pravi polno skladne, v »broadly compliant«, se pravi delno skladne, in v tiste, ki so »at risk of a significant deviation«, se pravi, da so izpostavljene tveganju večjega odklona. Konkretno bi povedala, da če bi želeli biti »fully compliant«, se pravi polno skladni, bi to za našo državo v tem trenutku pomenilo 0,6 strukturnega napora vsako leto. To bi bila polna skladnost. Polno skladnih je, mislim da, 8 držav v Evropski uniji. Druga kategorija, »broadly compliant«, se pravi delno skladni, pomeni konkretno 0,3 povprečje strukturnega napora v dveh letih. Da bi bili izpostavljeni tveganju večjega odklona, bi pomenilo vse, kar je manj, se pravi 0,2 ali manj fiskalnega napora. Uporabili smo retoriko Evropske komisije, delno smo skladni z njihovimi pravili, kar pa pomeni, da smo skladni s tem, kar smo si napisali v Zakonu o fiskalnem pravilu v prehodno obdobje do časa, ko dosežemo

srednjeročni fiskalni cilj. Metodologijo Evropske komisije upoštevamo, se pa ne strinjamo, če se vrnem na začetek, z njihovimi ocenami, kakšna je potencialna rast v tej državi. Tukaj imajo oni bistveno nižje ocene, kot jih imamo mi.

Kako bo vplival drugi, se pravi, kako je upoštevani v odloku? Zakon o drugem tiru pravi, da bo prišlo do financiranja takrat, ko bodo pridobljena prva evropska sredstva, se pravi, ko bodo pridobljeni prvi evropski milijoni, zato teh števil, preračune imamo, scenarije imamo, ampak teh števil zaradi negotove časovne dinamike v tem odloku nismo mogli upoštevati.

Bi pa za konec te intervencije rada povedala, da si pač pogledajmo številke, kaj se dogaja s saldonom sektorja naše države v zadnjih letih. Iz -15 % bruto domačega proizvoda v letu 2013, smo se preko -5,4 v letu 2014, smo v letu 2015 izšli iz postopka presežnega primanjkljaja, se pravi, da smo prvič po dolgih letih padli pod 3 %, na 2,9. Za lani je zdaj ocena, da smo bili na -1,8, za letos ocenjujemo, da smo na -8, tako da pot konsolidacije je prava, je očitna in računamo, da je vzdržna. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Vidim, da interes obstaja. Dovolite mi, da vas pred prijavo še opozorim, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. / oglašanje iz dvorane/

Imate repliko. A bi še kdo želel razpravljati? Vidim, da ne.

Mag. Andrej Šircelj, replika. Izvolite, imate besedo.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Glejte, jaz imam v bistvu repliko na to pojasnilo, ki ga je dala državna sekretarka gospa Jazbec, v zvezi z delno skladnostjo. Evropska komisija ima pač svojo terminologijo. Ta terminologija se uporablja v povezavi z evropskimi predpisi. V tem primeru najbrž v povezavi s paktom stabilnosti in rasti, je lahko delno skladno, neskladno, polnoskladno in tako naprej. Ampak vi tega ne morete prenesti na pravni red Slovenije, ko govorite, da je nekaj skladno z zakonom ali pa ustavo. Ne morete. Ker tudi če je nekaj skladno ali delno skladno v povezavi s paktom stabilnosti, ne pomeni avtomatično, da je skladno z ustavo. Vi lahko govorite o ekonomskih terminih, o ekonomskih besedah in tako naprej, s tem se jaz lahko strinjam, ampak to uporabljajte v povezavi z evropskimi predpisi, ne pa v povezavi z ustavo. Ustavno sodišče ne pozna delne skladnosti predpisov. Je skladno ali pa neskladno. Slovar slovenskega knjižnega jezika ne pozna delne skladnosti. Skladno ali neskladno. Zadeva je

preprosta. Izumljanje nekih novih skovank zelo hitro lahko zavede javnost, če človek ni precizen. Češ, saj je delno skladno z evropskimi predpisi, kar pa še ne pomeni, da je delno skladno ali pa da je sploh skladno s predpisi v Sloveniji.

To je tista netočnost, nepreciznost, kar lahko pomeni tudi deloma napačno razumevanje teh besed. Tako da samo to bi dal kot repliko, da bodimo precizni pri teh zadevah, ker veliko pomenijo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kolegice, kolegi, sprašujem, ali želi še kdo razpravljati k tej točki? Ugotavljam, da ne.

Zato tudi zaključujem splošno razpravo o predlogu odloka.

Ker k predlogu odloka matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborna ni možno vlagati.

Odlučanje o predlogu odloka v celoti bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna opravili danes v okviru glasovanj pol ure po prekinjeni drugi točki dnevnega reda. S tem tudi prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O IZGRADNJI, UPRAVLJANJU IN GOSPODARJENJU Z DRUGIM TIROM ŽELEZNIŠKE PROGE DIVAČA–KOPER PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zborna predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer ministru dr. Petru Gašperšiču. Izvolite, gospod minister.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Drugi tir železniške povezave Divača–Koper je naš največji in mednarodno pomemben infrastrukturni projekt. Projekt, ki ga je vlada dr. Mira Cerarja po dvajsetih letih premaknila z mrtve točke. Danes imamo pravnomočno gradbeno dovoljenje, kar pomeni, da z gradnjo drugega tira začnemo še letos. Imamo jasno finančno konstrukcijo. Ustanovili smo projektno podjetje 2TDK, ki bo izvedlo projekt. V začetku februarja smo projekt prijavi na razpis za evropska sredstva mehanizma CEF, julija pa se prijavljamo na razpis, ki omogoča kombiniranje evropskih sredstev z drugimi viri financiranja. Imamo pismo podpore Poljske, Madžarske, Češke, Slovaške. Madžarska je v pismu podpore izrazila tudi namero o kapitalskem vložku v projektno podjetje 2TDK.

Spoštovani, upam si reči, da se danes vsi, ki smo v tej parlamentarni dvorani, strinjamo, da je prišel čas, da začnemo drugi tir graditi. Prav Predlog zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške povezave Divača–Koper, ki je v torej dobil

zeleno luč na Odboru za infrastrukturo in je danes pred vami, bo to omogočil – gradnjo drugega tira.

Cilj zakona je zagotoviti učinkovit model financiranja izgradnje drugega tira in njegovo čim hitrejšo izvedbo, s čimer bomo povečali konkurenčnost kopskega pristanišča, logistike in celotnega slovenskega gospodarstva. Z zakonom postaja železniška infrastruktura v naših rokah. Projekt bo pod drobnogledom ministrstva, Vlade, Računskega sodišča in Finančne uprave Republike Slovenije. Naš cilj je transparentnost.

Kaj torej ureja zakon? Upravljanje in gospodarjenje z drugim tirom. Projektne družbi 2TDK bo za izgradnjo in gospodarjenje z drugim tirom podeljena koncesija za obdobje 45 let. Vse naloge bo družba 2TDK v vlogi investitorja upravljala v svojem imenu in za svoj račun. Zgrajena infrastruktura bo del javnega železniškega omrežja, po zaključku koncesijskega obdobja pa bo prešla v last države. Način financiranja je jase in kar najmanj bremeni davkoplačevalce. Proračunsko financiranje Republike Slovenije je omejeno s kapitalskim vložkom do 200 milijonov evrov tudi zaradi sprejetega fiskalnega pravila in zahteve po zmanjšanju javnega dolga. Zato se je Vlada tudi odločila, da k financiranju projekta pristopi z uporabo inovativnih finančnih instrumentov, ki jih je uvedel Junckerjev investicijski program, to je tako imenovani mehanizem EFSI. V zakonu je predlagana udeležba partnerskih zalednih držav, zato govorimo o javno-zasebnem partnerstvu. Poleg kapitalskih vložkov in evropskih nepovratnih sredstev bo tretja komponenta financiranja projekta posojilo Evropske investicijske banke z garancijo Evropskega sklada za strateške investicije. Zakon določa tudi prilive podjetja 2TDK v času izvajanja koncesije.

Naj ob koncu še poudarim, da bo projekt drugega tira koristil tako slovenskemu gospodarstvu kot gospodarstvom zalednih držav, ki so povezana s pristaniščem Koper in predstavljajo 70 % pretovora v našem pristanišču. Nadaljevala se bosta rast in konkurenčnost Luke Koper in celotne logistične dejavnosti. In kar včasih premalo poudarimo – po drugem tiru se bodo vozili tudi potniki. Današnje sprejetje zakona je eno od pomembnih mejnikov na naši poti ali še bolje na progi Divača–Koper. Tako se bomo lahko že julija prijavi na že odprt evropski razpis, saj bo družba 2TDK postala investitor gradnje, s pripravljalnimi deli pa bomo lahko začeli že v letošnjem letu.

Spoštovani! Računam na vašo podporo zakonu, saj bo tako lahko tudi po vaši zaslugi prvi vlak po drugem tiru zapeljal leta 2025. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Danilu Antonu Rancu. Izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Lep pozdrav poslankam in poslancem in tudi ministru z ekipo!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 52. seji 18. 4. obravnaval Predlog zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po nujnem postopku predložila Vlada. Dopolnilno obrazložitev je v imenu predlagatelja podal minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič in predstavil pglavitne rešitve zakona.

V nadaljevanju je predstavnica Zakonodajno-pravne službe Janja Sosič izpostavila, da iz predloga zakona ni jasno razvidno, kakšno tveganje prevzema družba 2TDK, še posebej glede na to, da bo po izgradnji drugega tira od Republike Slovenije prejemale plačilo za dosegljivost, ki naj bi ji ob dobrem poslovanju skupaj z drugimi viri zagotavljala financiranje. Iz ocene finančnih posledic predloga zakona izhaja, da naj bi bila po poteku koncesijskega obdobja poplačana vsa najeta posojila in sovlagateljem projekta vrnjena vložena sredstva. Glede na to, da se družbi 2TDK zagotavljajo stalni viri financiranja, je izpostavila, da bi kazalo pojasniti, kje se kažejo operativna tveganja te družbe.

Predstavniki Državnega sveta gospod Verbič je poudaril, da komisija ne podpira predloga zakona. Izmed ključnih razlogov je za nepodporo je izpostavil kratkotrajno javno razpravo, ki je potekala le nekaj dni pred sprejetjem predloga zakona. V nadaljevanju je izpostavil nejasnost virov financiranja gradnje drugega tira, pri čemer so zagotovljena le proračunska sredstva v višini 200 milijonov evrov.

Predstavniki podjetja 2TDK Metod Dragonja je v zvezi s pripombo zakonodajne službe pojasnil, da bo najpomembnejše tveganje projektnega podjetja izgradnje na objektov, ki potekajo po trasi drugega tira. Gre za zelo zahteven inženirske objekte, ki potekajo večinoma po zelo zahtevnem kraškem terenu. Proračunske vrednosti projekta so zato ene od ključnih tveganj, ki jih obravnava tudi Evropska investicijska banka. Tveganja na strani izgradnje so vezana na tveganja zagotovitve sredstev za financiranje projekta in morebitnih prekoračitev. Tveganja so razporejena preko celotnega obdobja gradnje ter se nadaljujejo tudi v obdobju obratovanja novozgrajene infrastrukture, dokler bo trajalo koncesijsko razmerje.

V razpravi je bilo s strani Poslanske skupine Združena levica izraženo nasprotovanje možnosti lastniškega vstopa drugih držav v družbo 2TDK. Po njenem mnenju se s prepričitvijo te možnosti zagotavlja, da bo proga Divača–Koper tudi v 65-letnem obdobju veljavnosti koncesije ostala v 100-odstotni lasti

Republike Slovenije. Poleg tega se po njihovem mnenju s tem poceni financiranje projekta. Investicijski laborat namreč predvideva, da bi se s plačili Luke Koper, Darsa in Slovenskih železnic ter s transferji iz državnega proračuna lastnikom podjetja 2TDK zagotovil 4,5-odstotni donos, skoraj polovico tega vnosa bi bilo treba zagotoviti Republiki Madžarski, kar pomeni, da bi za njen kapitalski vložek 200 milijonov evrov na koncu plačali bistveno več kot za dolgoročni kredit.

S strani drugih opozicijskih poslancev pa je bila izpostavljena dilema, ali potrebujemo zakon in ustanovitev družbe za gradnjo drugega tira. Poudarili so, da dileme, ali graditi drugi tir, ni, se pa postavlja pod vprašaj način izvedbe projekta. Po njihovem mnenju obstajajo v Sloveniji podjetja, ki so usposobljena za vodenje in izvedbo takih projektov. Glede možnosti vstopa drugih držav v projekt, pa so izrazili mnenje, da je pristop vsakega resnega tujega partnerja v projekt dobrodošel.

Poslanci iz vrst Stranke modernega centra pa so izrazili podporo predlogu zakona in izpostavili, da se je po mnogih letih razprav o gradnji drugega tira Vlada odločila izvesti projekt drugega tira. Po njihovem mnenju predlog zakona predstavlja dobro osnovo za vse nadaljnje aktivnosti, tudi za pogajanje z evropskimi institucijami, bankami in zalednimi državami. Po mnenju poslancev Stranke modernega centra bi bilo zalednim državam nespametno povsem zavrniti možnost pristopa k projektu, njihova podpora projektu je še kako zaželena, glede na to da vse te države gravitirajo tudi k drugim pristaniščem v severnem Jadranu, s čimer ta pristanišča koprskemu predstavljajo neposredno konkurenco. Po razpravi je odbor sprejel več svojih amandmajev, ni pa sprejel amandmajev Poslanske skupine Združena levica oziroma so ti postali brezpredmetni.

Odbor je nato v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o vseh členih predloga zakona skupaj in jih tudi sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupna Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav ministru z ekipo, kolegice in kolegi!

Zakon o drugem tiru, ki ga obravnavamo, je v več točkah nedorečen in dopušča nastanek odstopanj in proračunskih tveganj. Zakon, ki predvideva milijardno investicijo v gradnjo 27-kilometrsko progo med Divačo in Koprmo, ni dopustno sprejemati po nujnem postopku, saj na številna vprašanja ni bilo odgovorov. Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom, za katerega je že pridobljeno gradbeno dovoljenje, se sprejema po

nujnem postopku, kot razlog za hitenje pa se navaja prijava na razpis za evropska sredstva. Rok se izteče 14. julija. Očitno se zelo mudi z utrjevanjem poti milijardnemu projektu, čeprav so mnenja nekaterih, ki so zelo blizu projekta, da številna odprta vprašanja in tveganja lahko popeljejo ta projekt po poti zloglasnega projekta TEŠ 6. Zato bi bilo nujno vse pomisleke razčistiti prej, preden se zakon sploh pripelje do faze odločanja v Državnem zboru. Zakon je bil v javni razpravi le šest dni, kar ni omogočilo primerne javne obravnave, pomisleki stroke, civilnih iniciativ niso bili obravnavani dovolj natančno, institucijam, tudi Računskemu sodišču, pa ni bila dana možnost, da se pred sprejetjem na Vladi opredeli do samega zakona. Zakon ima nekaj izrazitih pomanjkljivosti, ki jih ni mogoče popraviti in odpraviti v parlamentarnem postopku. Tudi v koalicijskih partnericah, SD in Desusu, so problematizirali kratko javno razpravo o predlogu zakona, vendar so zdaj očitno z opravljeno razpravo že zadovoljni.

V zadnjih dveh desetletjih je bilo več različic projekta, za to je bilo namenjenega veliko denarja. Porabljenih je preko 50 milijonov evrov, od tega 30 milijonov evrov za dokumentacijo in študije ter preostalo za nakupe zemljišč, raziskave in še dodatne študije. Ker rešitve niso bile ustrezno prediskutirane, bo projekt večno spremljal dvom o primernosti sprejetih tehničnih rešitev. Problem pa je, da je tudi danes projekt še nedokončan. Primerjave z NIP pri TEŠ 6 se vsiljujejo kar same. Medtem ko je v trenutnem načrtu enotirna proga, je državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo Jure Leban javno v medijih omenil, da Vlada preučuje možnost gradnje dvotirne proge. Le nekaj dni pred tem so v predlog zakona, ki ga imamo pred sabo, na ministrstvu zapisali, da bodo projekt izdelali v okviru obstoječe projektne dokumentacije. Ta ne vključuje gradnje dodatnega tira, kar pomeni, da je brez sprememb dokumentacije gradnja dodatnega tira neizvedljiva. Tako ministrstvo za infrastrukturo kot 2TDK pa ves čas zagotavljata, da nameravata projekt realizirati skladno s projektno dokumentacijo in izdanim gradbenim dovoljenjem, da ja ne bi prišlo do nadaljnjih zakasnitev, ki bi bile vezane na spremembo projektne dokumentacije.

Po sedanjem predlogu ministrstva bi financiranje izgradnje drugega tira razpršili med več vlagateljev. Poleg vložka davkoplačevalcev, 50 milijonov evrov smo že vložili, še 190 milijonov rezerviranih v proračunu. Računajo še na nepovratna sredstva Evropske unije, posojila Evropske investicijske banke ter vložek zalednih držav, najverjetneje Madžarske. Razen države, beri, davkoplačevalcev, so ostali vlagatelji še pod vprašajem. Zakon pravi, da podjetje 2TDK kot investitor poskusi pridobiti sredstva proračuna Evropske unije. Takšna dikcija, torej uporaba besede poskusi, tudi po mnenju Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora ne sodi v zakon. Vlada v predlogu zakona

večkrat navaja, da je cilj zakona najti model financiranja, ki bo omogočil izvedbo projekta z najmanjšim mogočim načinom obremenjevanja davkoplačevalcev, nato pa v obrazložitev zakona zapiše: »V primeru, da nepovratna evropska sredstva ne bodo zagotovljena v zadostni višini ali če ne bodo pridobljena sredstva sovlagateljev v načrtovani višini, bo treba te vire nadomestiti s povečanjem kapitalskega vložka Republike Slovenije ali s povečanjem posojil.« Vlada v javnosti ves čas razlaga, da proračunsko financiranje drugega tira ni mogoče, vendar sistem odpira vrata, da kljub morebitnemu neuspehu ob prijavi za EU sredstva – to se nam je enkrat že zgodilo – ali ob neuspehu v dogovoru z Madžari, projekt zažene z davkoplačevalskim denarjem.

Po našem mnenju se bo verjetno velik del financiranja drugega tira prevail v javni dolg države in se nima smisla skrivati pred tem dejstvom. Tudi kapitalski vložki so po svoji naravi oblika posojila in s tem zadolževanje proračuna. Investicijska vrednost projekta v zakonu ni zapisana. Najdemo jo le v spremnem besedilu. Koliko je možnosti, da pride do podražitve projekta? Vlada v obrazložitvi predloga zakona o tveganju podražitev zapiše: »Tveganja prekoračitve proračunske vrednosti vedno obstajajo. Obvladovati jih bo treba s strogim upravljanjem projekta in konkurenčnostjo postopkov oddajanja del izvajalcem.« To je sicer lepo zapisano, vendar se je praksi do sedaj pokazalo kot neuresničljivo.

Glede na to, da tudi komisija Državnega sveta ne podpira predloga zakona in zaradi vseh nedorečenosti, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke zakona ne bomo podprli.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavila gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem prisotnim

Projekt izgradnje drugega tira Divača–Koper se vleče kot jara kača, tako kot mnogi veliki infrastrukturni projekti naše države. O njem se v samostojni Sloveniji pogovarjamo že vse od leta 1996. Vse vlade in vse parlamentarne zasedbe so se strinjale, da izgradnja drugega tira predstavlja pomemben člen v nacionalni infrastrukturni verigi, pa vendar se v vseh teh letih ni dogajalo praktično nič. Vsake toliko let se je projekt prerinil v središče pozornosti, nato pa spet potonil v pozabo. Lani so se stvari končno začele premikati v smeri uresničevanja izgradnje drugega tira, saj so se začele iskati ustrezne rešitve. Vlada je ustanovila posebno projektno podjetje 2TDK, pripravila projektni načrt, nato pa pred kratkim še poseben zakon, o katerem se danes pogovarjamo v Državnem zboru. Vsi se

strinjamo, da je drugi tir strateško pomemben iz več razlogov. Predstavlja industrijsko žilo, ki povezuje naše koprsko pristanišče in Primorsko s preostalo Slovenijo ter nam odpira pot naprej v Evropo. Vsi, vključno z Luko Koper in Slovenskimi železnicami vred pričakujemo, da bo ladijski promet prek koprskega pristanišča naraščal, kajti Luka Koper ima izjemno lego, da ob tem spomnim še na to, da svetovni trgi rastejo. Zato je izjemno pomembno, da se tudi pri nas razvijajo in povečujejo transportne kapacitete za prevoz tovora iz Luke Koper naprej v svet.

Tu pa se enotnost slovenske javnosti preneha. Razdvaja nas vprašanje potrebnosti projektnega podjetja 2TDK in tudi tega zakona. V Poslanski skupini Desus smo veseli, da so se zadeve končno začele premikati, kajti temu projektu nismo nikoli nasprotovali. Še več. Našo podporo ministru smo pogojevali prav z realizacijo izgradnje drugega tira. Zato poskušamo zaupati, da minister skupaj s svojo ekipo dela prave korake za končanje izgradnje drugega tira. Seveda nosi projekt določena tveganja, na katera tudi v Poslanski skupini Desus ves čas opozarjamo. Ministrova ekipa pa nam podaja konkretne odgovore. Veseli nas, da so prisluhnili našim pozivom, da naj se vendarle pogovarjajo tudi s civilno iniciativo in prisluhnejo njihovim idejam. Tudi Luka Koper se je končno začela odzivati in bolj aktivno sodelovati pri samem projektu. Ministrova ekipa je upoštevala tudi naše pozive, da je treba zagotoviti večjo preglednost in nadzor nad izvajanjem projekta. Tako je v zakon vnesen dodaten nadzor s strani Računskega sodišča, hkrati pa bo v projektno-finančni svet, ki bo dajal soglasje k investicijskemu programu ter finančnim načrtom, vključen tudi predstavnik civilne iniciative.

Kar se tiče sodelovanja z zalednimi državami, nas vsaj malo pomirja misel, da bo vsak morebiten vstop druge države v projekt narejen na osnovi mednarodnega sporazuma, ki se bo ratificiral v Državnem zboru. To pomeni, da bomo poslanci imeli nadzor nad tem, kaj bodo zaledne države zahtevale v zameno za kapitalski vložek in bomo lahko sodelovanje druge države tudi zavrnili, če se nam njihove zahteve ne bodo zdele primerne.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo predlog zakona večinsko podprli. Dejstvo je, da ni več časa za odlašanje, kajti kot veste sosednje države pospešeno gradijo železniško povezavo iz Trsta, ki vodi mimo Slovenije, kar pa ima lahko za naše celotno gospodarstvo pogubne posledice. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Jan Škoberne. Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod podpredsednik, minister, kolegice in kolegi.

Temelj razvoja uspešnih, tudi najbogatejših držav je vselej v učinkovitosti in

daljnosežnosti njihovih industrijskih politik, skupaj z razvojem ključne infrastrukture, ki predstavljata okolje za rast gospodarstva, razvoj kvalitetnih delovnih mest in s tem povezano omogočata razvoj države blaginje, kjer je ustvarjeno mogoče deliti, kjer je družbo solidarnosti mogoče ustvariti na način, da poskrbimo za ljudi, za zdravstvo, za izobraževanje, za prevedeno v najenostavnejši termin, visok življenjski standard. Skozi prizmo tega kratkega uvoda smo Socialni demokrati v poslanski skupini tudi presojali zakon in model izgradnje drugega tira, ki je danes in v zadnjih nekaj tednih pred nami.

Drugi tir je temeljnega in ključnega pomena ne samo za ohranitev, ampak predvsem za nadaljevanje rasti in razvoja sektorja logistike v Sloveniji. To je ena izmed panog, ki je v krizi največ izgubila, hkrati pa je ena izmed panog, ki ima še od obdobja tranzicije največ rezerve za razvoj, za ustvarjanje dodane vrednosti. Zato je posebej pomembno, da logističnemu sektorju omogočimo razvoj, ker bo to pomembno in bistveno vplivalo tudi na razvoj naše države.

Zakon in model izgradnje drugega tira, ki sta danes pred nami, sta precej daleč od tega, kar smo si Socialni demokrati želeli. Boljšo rešitev smo videli in jo še danes vidimo v partnerstvu države, Luke Koper in Slovenskih železnic. Mnenja smo namreč, da bi bilo tovrstno javno-zasebno partnerstvo časovno učinkovitejše, cenejše in predvsem bolj stabilno. Toda minister se je z ekipo našim opozorilom in predlogom navkljub odločil za svojo pot, za unikaten model financiranja in izgradnje. Socialni demokrati mu na tej poti navkljub slovenski folklori in prirojeni navadi metanja polen pod kolena, tokrat ne bomo stali na poti in ga pri načrtovanem ne bomo ovirali, kljub temu da menimo, da se da projekt zastaviti bolje.

Ob tem mi dovolite, da opozorim vsaj na nekatera ključna tveganja, ki se ob tem pojavljajo. Ni nepomembno, da so ta tako izvedbene, javnofinančne kot korupcijske narave. Zakon namreč pomeni, da bo treba v času izgradnje, še posebej v letih 2021 in 2022 bistveno povečati strukturni napor, kar pomeni, da bomo vsaj del investicij v druge sektorje, v druge dele države, lahko pa tudi del socialnih transferov in orodij, s katerimi zagotavljamo državo blaginje, prisiljeni zmanjševati, če gospodarska rast ne bo ustrezno visoka ob spremljanju teh izgradenj. Govorimo o 250 milijonih obremenitve državnega proračuna v teh dveh ključnih letih in še dvakrat toliko v celotnem obdobju sploh. Seveda drži tudi dejstvo, da se bo taisti znesek povračal v letih od 25 do 55, vendar so to zelo oddaljena obdobja, za katera imamo zgolj teoretične in niti najmanj zelo predvidljivih modelov.

Nevarnosti za uspešno izvedbo tega projekta seveda pretijo še v možnem stečaju 2TDK in s tem povezanimi obveznostmi Republike Slovenije za poplačilo projekta do

izteka amortizacijske dobe. Ena izmed potencialnih nevarnosti je neomejenost pripravljanih del in ne nazadnje ključna stvar, – danes še ni znano, kakšna bo vloga in katerih zalednih držav. Vendar če želimo delati manjše in večje korake naprej, moramo tu in tam tudi verjeti, da so nekatere stvari mogoče in da jih ljudje delajo v dobri veri na način, kot najbolj znamo.

Socialni demokrati bomo projekt spremljali zelo podrobno, ministru in ekipi pa v modelu, ki je, kakršen je, želimo vse dobro in srečno. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Minister Gašperšič je na seji odbora v torek izjavil, da ta zakon omogoča, da bo železniška infrastruktura ostala v naših rokah in da zagotavlja nadzorne mehanizme za transparentno izvedbo projekta. To so predstavniki Vlade ponovili tudi danes. V resnici nobena od teh dveh trditev ne drži.

Zakon določa, da bo lastnik drugega tira za 45 let postalo podjetje 2TDK in Vlada se istočasno zavzema, da bo polovični lastnik podjetja 2TDK neka tuja zaledna država oziroma najbolj konkretno Madžarska. Zakon torej ne ohranja drugega tira v naših rokah, ampak ga za 45 let prenaša v solastništvo neke druge države.

Drugič. Nadzorni mehanizmi tega projekta, ki jih predpisuje zakon, so skrajno pomanjkljivi. Predvidena je ustanovitev tako imenovanega projektno-finančnega sveta, ki bo imel pet članov. Štiri člane predlagajo ministrstva, enega pa organizacije tako imenovane civilne družbe. Ampak, pozor, vseh pet članov bo imenoval kar minister za infrastrukturo sam. Projektni svet torej ne bo neodvisen organ, ampak podaljšana roka ministra za infrastrukturo. Toliko o nadzoru. Naš predlog spremembe projektne sveta v neodvisen organ, ki ne bi odgovarjal ministru, ampak Državnemu zboru, je še vedno na mizi z našimi amandmaji, zato bom o njem govoril v razpravi.

Na tem mestu pa bi rad razložil, zakaj sodelovanje Madžarske v tem projektu ni, prvič, potrebno, in, drugič, niti zaželeno. Zaželeno ni, ker bo podražilo projekt za nas. To je dejstvo. No, predvsem za slovenske državljane. Za obratovanje 2TDK bomo iz proračuna vsako leto plačali 8 milijonov evrov, dodatnih 24 milijonov bodo podjetju 2TDK plačevali Slovenske železnice, Dars, Luka Koper. S temi sredstvi ne bomo samo financirali obratovanje drugega tira, ampak dobesedno Madžarski s tem zagotavljali 4,5-odstotni donos na kapital, torej na tisto, kar bodo vložili. Minister je na odboru ponavljal, da ta donos ni garantiran, ampak to je navadno sprenevedanje. Ravno s tem zakonom se

uvajajo tri nove javne dajatve, ki bodo prihodek 2TDK, in sicer tunelnina, pribitek na cestnino in taksa na pretovor v koprskem pristanišču. Investicijski elaborat je pripravljen na takšen način, da omogoča 4,5-odstotni donos na kapital. Zakon torej postavlja vse pogoje, da bo ta donos zagotovljen. Sodelovanje Madžarske ali pa tujega kapitala je torej nezaželeno že zato, ker bomo na ta način subvencionirali neko tujo državo, hkrati je nesprejemljivo tudi zato, ker se Madžarska ne bo zadovoljila samo z donosom na kapital. Kot smo videli iz zapisnikov, Madžarska zahteva neke vezane posle. Predstavniki Vlade sicer lahko govorijo, kar hočejo, ampak madžarske zahteve so jasne. Vezani posli za njihova gradbena podjetja, koncesije na naši pristaniški infrastrukturi v koprskem pristanišču in po možnosti celo posredna privatizacija Luke Koper prek novoustanovljenega holdinga. To je pred dvema tednoma jasno in nedvoumno ponovno poudaril madžarski zunanji minister.

Sodelovanje madžarskega kapitala pa prav tako ni potrebno. Ko se je Vlada konec leta 2014 odločila za javno-zasebno partnerstvo je ciljala na to, da se dolg 2TDK ne bi štel v javni dolg države. Zdaj tudi Vlada priznava, da bo dolg 2TDK javni dolg, in to ostaja nespremenjeno, ne glede ali je Madžarska kapitalsko soudeležena ali pa ne.

Vladni projekt izhaja tudi iz domneve, da Slovenija ne more sama zagotoviti 200 milijonov evrov kapitala, ne da bi kršila fiskalno pravilo. Tudi to ne drži. Stanje javnih financ bo bistveno boljše, kot so predvidevale takratne napovedi. Koalicija bo zato prav danes sprejela nov odlog o pripravi proračunov, o katerem smo poslušali do sedaj. V njem se dopustni izdatki proračuna v letu 2019 povečujejo za 281 milijonov evrov. To pomeni, da si Slovenija lahko privoščiti cenejši način gradnje in da lahko drugi tir dejansko tudi ohranimo v naših rokah, če želite, brez vsakršne dodatne zadolžitve, ne da bi kršili vse evropske predpise.

Zaradi teh razlogov bomo seveda v Združeni levici nasprotovali temu zakonu, ker je nepotreben, istočasno pa tudi predstavlja cel kup nekih tveganj, ker je tako nedorečen, da je praktično vaba za to, da pride do malverzacij. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Izvolite, gospod Lah.

ZVONKO LAH (PS NSI): Spoštovani podpredsednik, minister z ekipo, kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji podpiramo razvoj infrastrukture, tako cestne kot železniške, torej tudi izgradnjo drugega tira, vendar ne v taki različici, kot ga nam je predlagala Vlada. Mi se zavedamo, da je glede na geografsko lego Slovenije zelo pomembna infrastruktura.

Slovenija ima veliko priložnost pri razvoju logistike, imamo dosti dobro avtocestno infrastrukturo, nismo pa nič naredili na železniški infrastrukturi, zato je nujno, da kapacitete povečamo tudi na tem, vendar ne tako na horuk in na tak način. Zakon o drugem tiru, o katerem bomo danes glasovali, je v več točkah nedorečen, nedodelan in dopušča finančna in okoljska tveganja. Zakon je bil v javni razpravi samo 6 dni, zdaj ga poslanci sprejemamo po nujnem postopku. Zakaj? V Poslanski skupini Nove Slovenije menimo, da je bil predlog zakona prekratek čas v javni obravnavi, temu pritrjujeta tudi Protikorupcijska komisija in Računsko sodišče. Projekt naj bi se financiral iz kapitalnega dobička Republike Slovenije, posojil Evropske investicijske banke, nepovratnih spodbud EU in udeležbe partnerskih zalednih držav. Za kaj takega je trenutno zainteresirana samo Madžarska. Madžarska si bo prek našega ozemlja okrepila dobro transportno pot, vsekakor pa bo poleg tega želela svoj vložek še oplemenititi. Za ta projekt imamo do sedaj samo državni denar v vrednosti 200 milijonov, nič ostalega še ni dorečenega, ni sigurnega, zato menimo, da je ta zakon preuranjen, da rabimo več časa, pa tudi projekt bi lahko bil drugačen. 10 resornih ministrov se je do sedaj ukvarjalo s tem projektom. Preteklo je 20 let od prve različice, v zadnjih mesecih pa ministrstvo hiti s tem predlogom zakona, da Slovenijo ujame rok za nepovratna EU sredstva. Slišali smo danes, da to ne drži, da to ni pogoj sprejetja tega zakona. Projekt ni dovolj dodelan, inovativen in ne ustreza vsem razpisnim pogojem za sredstva EU, zato je to hitenje po našem mnenju odveč. Iz izjav državnega sekretarja na Ministrstvu za infrastrukturo gospoda Lebna v oddaji Tarča na RTV Slovenija 13. 4. izhaja, da Vlada proučuje možnost gradnje dvotirne proge, zato se sprašujemo v naši poslanski skupini, ali sploh vemo, kaj bomo gradili. Menimo, da je gradnja dveh tirov nujna, ne samo to, kar je s projektom določeno, za katerega v zakonu imamo napisano tudi številko gradbenega dovoljenja. To se pravi, da mi imamo že določeno, kaj bomo gradili. Pravilno bi bilo, da se Vlada ponovno vpraša, ali dva tira ali samo eden.

Glede strategije razvoja prometne infrastrukture v Sloveniji –morali bi tej strategiji slediti in železniško infrastrukturo gledati kot celoto, ne pa samo teh 27 kilometrov proge. Zakon o drugem tiru prinaša novo dajatev za Luko Koper. To je taksa za pretovor, ki jo bo Luka plačevala – s tem se bo znižala konkurenčnost Luke, pribitek k cestnini, to se pravi obremenili bomo cestnine na avtocesti. Tudi prevozniki opozarjajo, da povečanje cestnin ne pride v poštev, poleg tega pa mora vrniti Dars več kot 2 milijardi kreditov in tudi tam ne more v nedogled višati cestnine.

V Novi Sloveniji podpiramo razvoj Slovenije in gospodarsko rast, vendar je za to treba imeti dobre projekte, ki so rentabilni in

prinašajo boljši razvoj. Izgradnjo drugega tira podpiramo, vendar menimo, da si lahko vzamemo še kakšno leto in projekt dobro pripravimo ali pa premislimo o drugi varianti.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS ZL): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Kritična infrastruktura je zelo pomembna za razvoj Slovenije in ena od ocen tveganj za prihodnost kaže, da je drugi tir še kako pomemben zaradi multiplikativnih učinkov. Analiza stanja drugega tira pokaže, da se prepleta več zgodb. Izpostavim lahko najmanj tri. Eno je tehnična zgodba, kaj sploh obstaja v projektu, kaj bomo gradili, bo en tir, bosta dva in kje bo potekal. Druga zgodba, ki je že bolj komplicirana, je zgodba privatizacij infrastrukture. Vse skozi se prepleta indic, da bo zaradi drugega tira prišlo do privatizacije tako Luke Koper kot infrastrukture. In pa še tretja zgodba o sistemski korupciji, kar kaže na zaposlovanje v institucijah, ki vodijo projekt, in pa zakonodajo, ki se sprejema.

Če grem na zakonodajo. Kako se sprejema ta zakon? Po nujnem postopku. Komisija za preprečevanje korupcije in Računsko sodišče sta ocenila, da ima takšno sprejemanje zakona potencialna korupcijska tveganja. Ni jasnih rešitev. Vseskozi se kaže na to, da bodo stroški večji in da ne bomo prišli do teh sredstev. Obljubljeni sredstva Evropske unije so bila že pred prejšnjim razpisom obljubljena s strani ministra, pa smo tudi takrat zamudili.

Druga zgodba. Kako bomo gradili? Zasebno-javno partnerstvo, javno-javno partnerstvo? Analize skandinavskih držav pokažejo, da so tukaj korupcijska tveganja zelo velika. Ne vemo, kdo bo vse skupaj garantiral za izvedbo posla, kakšen je motiv tistih, ki pristopajo v posel, kdo bo na koncu vse skupaj plačal in kdo bo odgovoren. Ni jasnih odgovorov.

Vpliv drugih držav. Opozarjali smo že na vpliv Italije, proge preko Pontebbe, strateški interesi drugih držav in sedaj partnerstvo Madžarske. Kakšen je interes tega partnerja? Videli smo, da zahtevajo najmanj tri stvari: privilegije pri izgradnji, privilegije pri transportu in pa želje po koncesiji v Luki Koper. Ali so to interesi Slovenije? Kaj dela Sova, ki mora ščititi politične, varnostne in gospodarske interese Slovenije? Vemo, da je bilo tudi kadrovanje na Sovi sporno. Mogoče zaradi tega ti problemi.

Tako da lahko zaključim z Aristotelom, ki pravi, da državo bolje upravlja izvrsten človek kot pa izvrsten zakon. Če vidimo zakon, ni izvrsten. Stroka, Komisija za preprečevanje korupcije in ostali menijo, da je koruptivno sporen. Kaj pa ekipa, ki vodi projekt? Ali lahko zaupamo tem ljudem, ki so izgubili funkcije zaradi preteklih korupcijskih tveganj?

Zaradi vsega navedenega zakona ne moremo podpreti, vendar se zelo zavzemamo, da drugi tir zgradimo, vendar tako, kot je treba. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra bo predstavil gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani gospod minister, kolegice in kolegi!

Danes po več kot desetletju različnih študij in umeščanja drugega tira v prostor govorimo o še enem pomembnem koraku na poti do realizacije tega strateško pomembnega in gradbeno zahtevnega infrastrukturnega projekta. Gre za pomemben korak, potem ko je bilo lani zanj izdano gradbeno dovoljenje.

Predlog zakona, ki je na naših mizah, določa pogoje in način izvedbe drugega tira, upravljanje in gospodarjenje z drugim tirom kot javno železniško infrastrukturo, vlogo in naloge družbe 2TDK d. o. o., njene organe ter prihodke, ki bodo namenjeni poplačevanju obveznosti družbe. Zakon določa, da je ustanovitelj in edini družbenik te družbe Republika Slovenija. Dopusča pa možnost, da lahko poslovni delež v družbi pod pogoji, ki jih določa meddržavni sporazum, ki ga ratificira ta državni zbor, pridobi tudi druga država ali države članice Evropske unije, pri čemer pa njihov delež ne sme doseči ali preseči deleža Republike Slovenije, s čimer je zagotovljeno, da bo imela Republika Slovenija v podjetju večinski delež in s tem povezane pravice.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra se pridružujemo stališču Vlade, da se s pritegnitvijo zalednih držav po eni strani zmanjšuje finančna tveganja udeležencev v projektu, po drugi strani pa projekt dobiva značaj regionalnega ali širšega evropskega projekta, s čimer se mu povečujejo možnosti za pridobivanje sredstev na EU razpisih. Zakon sprejemamo po nujnem postopku, saj se s tem želi omogočiti sodelovanje za pridobitev nepovratnih evropskih sredstev in razpisa CEF v juliju 2017, ki obsega nepovratno milijardo evrov, v katerih se v pomembnem deležu lahko financira tudi gradnja drugega tira. V Poslanski skupini SMC menimo, da je takšne priložnosti treba izkoristiti in pripraviti vse potrebno, da bo Slovenija na tem razpisu karseda uspešna.

Zakon spremljajo očitki o povečanju tveganja za korupcijo. Pa naj omenim določbe, ki so namenjene izrecno zmanjševanju korupcijskih tveganj. Zakon določa namensko družbo, ki se bo ukvarjala z izgradnjo in gospodarjenjem z drugim tirom. Takšen primer ni prvi v Sloveniji, takšen primer je primer državnega podjetja Infra, ki gradi infrastrukturo na hidroelektrarni na spodnji Savi. V poslanski skupini ocenjujemo, da je tak sistem pristopa k investiciji bolj pregleden kot pa, da bi z milijardo evrov premoženja upravljalo katero od državnih

podjetij, ki se ukvarja že z množico drugih dejavnosti in poslov, in bi bilo zaradi tega bistveno težje nadzirati morebitno zlonamerno odlivanje sredstev. Razlog je tudi v možnosti sodelovanja zalednih držav, ki jih ni mogoče vključiti, lastniško vključiti v druga podjetja, kot bi bilo na primer podjetje Slovenske železnice-Infrastruktura.

Nadalje. Za spremljanje kapitalске družbe je pristojno ministrstvo. Odgovoren pa ne minister Gašperšič, tudi minister Gašperšič, ampak vsakokratni minister. Torej, ne gre za primer, ko si bo politika lahko v eni izmed dvoran Državnega zbora lahko prala roke, kot to počne sedaj pri zaslišanjih v zadevi TEŠ 6, ampak bo neposredno odgovarjala tudi kazensko prav politika in vsakokratni minister.

Nadalje se za upravo družbe, poleg določb v zakonu, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, smiselno uporabljajo določbe glede nezdržljivosti opravljanja funkcije, prepovedi članstva in dejavnosti, prepovedi in omejitev sprejemanja daril in omejitev poslovanja, ki velja za poklicne funkcionarje, prijava premoženjskega stanja, določbe o lobiranju in podobno. Za člana uprave ali nadzornega sveta je lahko imenovana oseba, ki poleg pogojev, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, izpolnjuje še posebne pogoje, določene v tem zakonu, in sicer takšne, kot so integriteta, poslovna etičnost, izkušnje, poslovna uspešnost, ustrezna delovnih izobrazbe, najmanj 10 let ustreznih delovnih izkušenj in podobno. V družbi tudi ne sme biti poslovnih deležev v lasti fizičnih oseb ali pravnih oseb zasebnega prava, družba mora biti naročnik po javnem naročanju. To so vse okoliščine, ki ta projekt bistveno odmikajo od TEŠ 6, ki se pogosto omenja. V zakonu je ne nazadnje določena tudi vloga Računskega sodišča, Finančne uprave Republike Slovenije, tako da ocenjujemo, da so to zadostna zagotovila, da se tisto, na kar vsi opozarjajo, ne bo zgodilo.

Projekt drugega tira je slovenski projekt, je regijski projekt, pa tudi evropski projekt, menimo, da moramo zadevo premakniti z mrtve točke. Danes, kot sem že rekel, je en pomemben korak k temu, ne glede na to, da se zakon sprejema po nujnem postopku. Torej nikomur ne dajem potuhe ali kritja za izvajanje korupcije, goljufij ali drugih kaznivih dejanj, tudi tistim ne, ki so danes skeptični do zakona, pa nekateri izmed njih celo si hkrati obetajo, da bodo prav oni na oblasti v času, ko se bo ta projekt pravzaprav gradil.

Iz vsega navedenega izhaja torej, da bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra ta predlog zakona podprli.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in o vloženi amandmajih. Ker sta amandmaja Poslanske skupine Združene levice k 43. in 48.a

členu vsebinsko povezana, bomo o njiju razpravljali skupaj. V razpravo torej dajem 43. in 48.a člen ter amandmaja Poslanske skupine Združena levica k tema členoma.

Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ja. Predlagam, da se prijavite k razpravi. Prijava poteka.

Besedo ima gospod Marko Ferluga. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Kje bom začel? Na nekih dejstvih ... Ja, na začetku, bravo. Na golih dejstvih. Začnemo takole. Se pravi, drugi tir je zahvalna politična in medijska tema, to je dejstvo. Drugo dejstvo, da smo okoli drugega tira izgubili veliko časa. Naslednje dejstvo, da se 25 let govori zelo, zelo, zelo veliko in malo naredi konkretnega. Fakti bruti so to, da še vedno nimamo drugega tira. Naslednje dejstvo. Že večkrat sem omenjal tole knjigo, zame je to ena biblija okoli drugega tira, ki jo je napisal že pokojni Danilo Petrinja, prvi direktor Luke Koper.

Za kaj gre? Dejstvo je spet eno, da se zgodovina ponavlja. Pa bom začel od tu naprej. Prvo dejstvo, ki ga je on navedel v tej svoji knjigi izpred leta 1999, se pravi dileme okoli financiranja. Tisti, ki jo je prebral, stran 57, mu bo povedala veliko. Lahko mu čitam, če si želi. Naslednje dejstvo. Politična podpora tedanjega enopartijskega sistema – ne boste verjeli – je ista kot sedaj; vedno so bile dileme, vedno so bila nasprotja, vedno je bilo kaj. Naslednje dejstvo, ki ga je gospod navedel v svoji knjigi glede tehničnih variant, tukaj imamo spet alinejo oziroma lahko primerjamo z današnjo civilnimi iniciativami, ki so našle sto in eno varianto. Katero je še naslednje dejstvo, ki ga gospod Petrinja omenja v svoji knjigi? Sodelovanje z Madžarsko in pa tudi z Avstrijo – stran 41, kogar zanima. Katero je še eno tako zanimivo dejstvo, ki je s tem zakonom zelo blizu? Da so Luka Koper in Slovenke železnice ustanovile skupno podjetje, ki je pomagalo in bilo odgovorno za infrastrukturo, in to je bil Zavod za investicije Ljubljana – stran 104. Ne bi našteval še marsikaterih takih zanimivih zadev, ki so prišle tukaj s to povezavo, s tem delovanjem za izgradnjo tega drugega tira, ampak tako neverjetne podobnosti so, da se človek prav zamisli, kako se res ta zgodovina ponavlja.

Pa grem naprej. Človek ima občutek, da se pri tem projektu dela vse, samo da se ne naredi drugega tira, da se ima polna usta vsega, s figo v žepu, od politike, to je nas, do stroke. Skratka eno samo mečkanje.

Naslednje dejstvo. Od vseh strank, sedanjih in bivših v parlamentu, smo imeli veliko morje infrastrukturnih ministrov; kar deset – ne boste verjeli! Med njimi tudi dva Primorca, ki imata tudi svoje videnje in poglede. Ampak če se vrnem nazaj. Za vseh teh deset ministrstev do sedanjega bi glede učinkovitosti in vidnosti tega projekta drugega tira, ki ga imamo polna

usta 25 let, rekel, da je zelo majhna. Razen Združene levice in nas, SMC, ki imamo zdaj tega ministra, so dejansko vse stranke tukaj notri vmešane. Človek se sprašuje, ali so vse vlade naredile dovolj, da se premakne ta zadeva z nekega mrtvega teka. Osebnostno mislim, da ne. Pa gremo lepo naprej.

Zdaj gremo na svojega priljubljenega ministra, s katerim imam zelo tak, turbulenten odnos in posebno agregatno stanje. Ampak priznam, da sem po istrsko-primorskem temperamentu neučakan, nestrpen, tudi trmast in en ciljev, ki sem si jih zadal, je, da premaknem ta projekt iz stanja mirovanja v neko aktivno fazo. Zdaj, kolikor sem se jezil, so dejstva naslednja, in to je treba priznati ministru in ekipi sledeče: izvlečni tir se dela – končno, bom rekel. Upam, da prihajamo v resno fazo – to je pod B. Pod C – mislim in skoraj zahtevam, da bodo pripravljala dela letos stekla. Pod D – sermiski vhod se pripravlja, dela in še marsikaj drugega je pripravljeno, kot sem seznanjen, kar mu dajem v dobro. Strinjam pa se, da sem skupaj in z Lilijano in s Tilnom porabil ogromno časa; kot prvo, da prepričan najprej svoje strankarske kolege in stranko, da je ta projekt zelo zelo pomemben za Slovenijo, pa ne samo lokalno, za regijo, Slovenijo in še okoli. In sem res uporen in tudi naporen, to priznam.

Naslednje je dejstvo, ki ga je treba povedati tukaj in pred vsemi, je to, da je s prihodom novega državnega sekretarja gospoda Lebna tempo in razumevanje tega projekta bistveno spremenjen in pospešen. Če računamo od tega, da je od 2005. leta državni lokacijski projekt narejen in umeščanje v prostor, se človek sprašuje, kaj je bilo do gradbenega dovoljenja, ki je bilo do 2006 narejeno. Zelo malo, ampak okej.

Naprej še eno dejstvo, ki je tudi tako zelo zanimivo. Bolj, ko se bližamo realizaciji projekta, več je civilnih iniciativ, strokovnjakov, medijskih mnenj, ki so – glej ga zlomka –, kot gobe po dežju tik pred zdajci začele ustanovljati in začele aktivno delovati, po nekem vzorcu in nekem vzvodu. Kdo bi si mislil in to prav sedaj! Kje so bili vsi ti deležniki in zaskrbljeni državljani do sedaj, se sprašujem. So spali sanje pravičnega? Ne vem. Zdaj je naenkrat vse narobe. Juhu!

Naslednje dejstvo, ki je tudi zelo zanimivo in se je po medijih tudi precej vrti, je teorija zarote. Po mojem vedenju imamo dva tipa teorij zarot. Se pravi, pod A zunanje zarotnike – Italijane, Avstrijce, Hrvatke, Madžare in tudi Nemce, recimo – in pod B notranje zarotnike. Ti notranji zarotniki zavirajo, to naj bi bili v glavnem Slovenci, ki zavirajo s svojimi partikularnimi interesi drugi tir. Ampak seveda so veliki domoljubi. Ne vem, kateri so hujši za ustvarjanje tega vtisa. Zdi se mi, da brez njih se ne da oziroma ne sme nič.

Pa pod točko osem. Sem se kar pripravil, zato sem se toliko napisal, ker mi je taka tema domača. Pod točko osem. Velika

večina vlad, vključno s to, je pri tem projektu politično kalkulirala. Zakaj? Bom povedal. Po treh letih v tako imenovani realni slovenski politiki sem dojel, da žal vse vlade ne delujejo dolgoročno in da danes nobena vlada ni hotela, kot bi rekel gospod Pojbič, prijati bika za roge, ki je projekt drugega tira. Zato ker se ve, da ta projekt traja najmanj dva mandata in da obstaja velika možnost, da vlade, ki ga začnejo, ga ne bojo končale. Seveda medalje in uspehe bo požrl nekdo drug. Tudi to je dejstvo in po mojem je tudi to botrovalo temu cincanju pri drugemu tiru.

Naslednje, deveto dejstvo. Prišli smo do točke odločitve. V Vladi se mora nekdo odločiti in vladati. Konec je zdaj tega sprenevedanja, debatiranja, politiziranja, moraliziranja. Končno sem vesel, da se je ta vlada odločila in prevzela odgovornost, tudi z nami vred, in da je z deklarativne retorike prešla v neko operativno. Časa v teh 25 letih za debate, ali je bilo dovolj vseh teh hipotez, teorij, študij, tako vseh zmed, ki so temu botrovale, govorim o drugem tiru, je dovolj in preveč. Tisti, ki je bil v realnem poslu, ve, da je enkrat, ko se odločiš, treba zadevo izpeljati in tudi vse dobro in vse slabo vzeti v zakup in tudi sprijeti vse posledice in ne boste verjeli, čutim veliko odgovornost in sem tudi pripravljen za razliko od vseh ostalih sprejeti to odgovornost in nimam nobenega problema. Mi nismo več v nekih kreativnih fazah, ampak v neki izvedbeni in za malo morje novih, starih idej, mislim, da je zdaj konec.

Zdaj pa grem še naprej. Itak nekaterim nikoli ne bo dovolj teh debat o tem drugem tiru, kaj se da narediti, kup pripomb, pametovanj in to je že, izgleda, v naši naciji. Govoriti o tveganjih ... Okej, tveganja so, tveganja bodo. In vedno, tako kot je v življenju, jih ne manjka. Naloga Vlade in ministra pa je, da odgovorno do vseh nas naredita svojo nalogo in nekako ji moramo zaupati. Če govorimo o samih dvomih in strahovih pri tem zakonu; ja, jih imam, priznam. Vedno gre lahko kaj narobe, zakon ni popoln, bistvo pa je drugje; to so ljudje. Če so ti pokvarjeni, pohlepni, nemoralni – to nam kažejo vse te zgodbe od prej, avtoceste, TEŠ –, nam itak noben zakon ne pomaga, niti sam bog. Ne glede na vse povedano, pa je dejstvo, da nikoli ne bomo v javnosti, ne v laični, ne v strokovni, kaj šele v politiki, prišli do skupne enotne rešitve zaradi milijon takšnih in drugačnih razlogov in v tem primeru drugega tira je tudi enako.

Naprej. Na en način tudi razumem upravo Luke Koper, ker izgublja potrpljenje in zaupanje, ker že 25 let ne ve točno, ali bo ta nesrečni drugi tir ali ne bo. Ta vlada, kakršnakoli že je, je dala neko obljubo in upam, da jo bo držala. Po drugi strani pa ne razumem, da se vsi trije glavni akterji, deležniki, Slovenske železnice, ministrstvo in Luka ne morejo zmeniti. Ampak tudi o tem antagonizmu je gospod Petrinja v svoji knjigi govoril in je verjetno že to tradicionalno.

Tudi če gre v tem trenutku zakon naprej, ne smemo pozabiti, da smo še daleč od izgradnje in uporabe drugega tira; po grobih ocenah vsaj še 7 let, če ne več, do uporabe.

Tukaj je še eno dejstvo. Ne smemo pozabiti, da smo v Sloveniji zaspali. Logistični in blagovni tokovi grejo izredno hitro mimo, se spreminjajo in nas bojo obšli, če se in ker se tako dolgo obiramo. Zakaj to govorim? Kitajci so že zakupili Pirej, tam delajo naprej, se pravi, hitro progo proti Beogradu, od tam naprej proti Budimpešti in tako naprej do Baltika. Delajo tudi jantarjevo progo, Sueški kanal so razširili, da pridejo matice, se pravi, velike ladje z ne vem koliko tisočimi kontejnerji na sebi, Italijani po drugi strani vlagajo v tržaško pristanišče, to leto je bilo dano najmanj 70 milijonov, in povezave železnice delajo; Avstrijci delajo okoli nas raznorazne obvoze in tako dalje in tako dalje.

Kje so tukaj varovalke in omejitve predvsem v tem zakonu? Mogoče na prvem mestu je ena zanimiva zadeva, je to fiskalno pravilo, kjer smo do neke mere omejeni in limitirani. Poleg tega ne smemo pozabiti, da imamo še nekje 32 milijard dolga, ki smo ga pridelali od 25 let do zdaj, od začetka do zdaj, in s tem plačujemo obresti. Tukaj že eno dejstvo kaže, da več kot toliko se ne moremo kot država zadolževati. Mogoče je tudi zato zakon pomemben. Kaj je še pomembno kot neka varovalka ali pa omejitev? Se pravi, strategija SDH, kjer smo se nekateri izmed nas trudili, da se določene državne službe, kot so Slovenske železnice in Luka, uvrstijo med strateške naložbe; se pravi, da mora imeti slovenska vlada nad tem roko več kot 51 %. Kakšna so še dejstva in omejitve, ki nas pri tem, da imamo neko širino okoli tega zakona, ko govorim, omejujejo? Se pravi, omejen proračun in omejeno financiranje. Zato mogoče pride v poštev tudi ta tuj kapital. Okej. Imamo uprave, upravni odbor, nadzorne svete, to je kot neko varovalo, ampak glede na vse predhodne izkušnje verjetno ne bo dovolj, tako da od tukaj s tega mesta še enkrat apeliram in na Vlado in na vse, da se pogleda in mogoče po potrebi še dodatno vstavi dodatne kontrolne nadzorne točke. O. K., ena je to, da je civilna iniciativa dana v nadzorni svet 2TDK. Kaj imamo še? Jasno, da imamo malo morje zakonov in organe pregona, ki naj bi se ukvarjali s to »kriminaliteto«. Imamo tudi to varianto, kar je bilo že omenjeno v enem izmed stališč, mislim da od Desusa, se pravi, da če bo in ko bo ta meddržavna pogodba s neko tujo državo, se bo morala ratificirati v Državnem zboru. Dalje, treba je povedati, da vsaka vlada in tudi končno vsak nov državni zbor, lahko ta zakon spremeni. Še ena od takih zelo zanimivih zadev je, ki se pozablja tukaj povedati, če se ne dobijo evropska sredstva, se bo ta projekt drugega tira in ustavil in se premislilo o njem. Pa še ena od kontrol, ki obstaja, na katero včasih tudi pozabljam ali pa jo gledamo zelo z negativnega vidika, so te evropske institucije, kot sta

JASPERS ali pa Evropska investicijska banka, ki ima svoje kontrole točke, čeprav preko njih je šel tudi TEŠ, tako da tudi tukaj imamo lahko velika vprašanja.

Glede tega zakona sem v nekem velikem precepu in tudi pritisku na vse dogajanje, ki se vrtili okoli tega. Ali zmoremo ali hočemo narediti ta korak naprej ali ne, je na nas. Če zaključim, pred seboj cilj imam, to je drugi tir. Boste rekli, da cilj opravičuje sredstva, da je tudi pot v pekel tlakovana z dobrimi nameni, tako kot je rekel Dante. Okej, ampak s cincanjem, ki ga imamo, je vprašanje, kaj bomo naredili. Veliko premišljevali o tem pogledu? Sem pa globoko prepričan, da nam bodo volivci tako ali drugače izstavili svoj račun na prihajajočih volitvah, in s tem nimamo nobenih težav. Moramo pa še povedati to oziroma je treba povedati to, da tirov se ne bo dalo prenesti ne fizično na Madžarsko, ostali bojo tu v Sloveniji in bodo pomagali k multiplikativnim učinkom za vse gospodarstvo po celi Sloveniji. Nenazadnje, če tako pogledamo, enkrat, ko smo se odločili, da skočimo, moramo to sprejeti, narediti in izpeljati po najboljših močeh. Toliko z moje strani. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Andrej Šircelj, izvolite, imate besedo.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, kolegi in kolegice!

Mislím, da imamo vsi od nas v življenju cilje, tako kot je kolega Ferluga rekel, imamo cilje, ki so uresničljivi, in cilje, ki niso uresničljivi. Vprašanje pa je, če imamo pot, da nas pripelje do teh ciljev. Še večje vprašanje je, če je ta pot prava. Še nadaljnje vprašanje je, če nam ob tej poti tudi služijo drugi, da bomo prišli do tega cilja, in ne nazadnje, tukaj mislim predvsem tisti drugi, če bojo oni imeli denarna sredstva, da bomo prišli do tega cilja. Mislim, da veliko ciljev si lahko zamislimo, pa potem ne bodo uresničljivi in žal mislim, da je eden izmed teh neuresničljivih ciljev brez poti tudi v tem zakonu. Ne zaradi tega, ker bi bil sam cilj kot cilj neuresničljiv, ampak zaradi tega, ker enostavno ni poti ali je pa pot napačna, ali je pa pot predraga, ali pa pot enostavno ni razumska. In to je verjetno tista skrb, ki nas danes preveva vse, nekatere sicer morda z večjim optimizmom, nekatere z večjim pesimizmom, nekatere pa z realizmom. Seveda, če ni poti, potem je seveda tudi vprašanje, koliko nas bo ta cilj natančno določene poti, koliko nas bo ta cilj stal. Ali mi danes vemo, koliko nas bo ta cilj stal? Glede tega bom imel seveda nekaj vprašanj za ministra in ne samo, koliko nas bo stal trenutno, ampak koliko bo stal ta cilj tudi prihodnje rodove. Skratka, koliko bo drugi tir Koper–Divača stal ne nas, tudi prihodnje rodove. In tukaj bi rad, minister, če boste lahko zelo eksaktni.

Prvič, me seveda zanima, koliko investicijskih načrtov imate za ta drugi tir. Optimističen, zelo optimističen, realističen, manj

realističen, manj optimističen, verjetno pet, šest, med katerimi mi bomo lahko izbirali, kaj in kako. Zanima me, kakšna je donosnost tega projekta v posameznih investicijskih načrtih. Zanima me, kakšna je ekonomičnost tega projekta. Zanima me, kako, kje so pravne podlage in kje so zagotovljena sredstva za to, da boste dobili toliko denarja, kolikor naj bi to stalo. Glejte, ena izmed pravnih podlag me zanima glede tega obrnjenega davčnega bremena DDV pa tako naprej. Če lahko vprašate, ali pa če ste že vprašali, potem že veste, kolege na Ministrstvu za finance, kateri člen zakona bo to določal, po v skladu z direktivo, če je to v skladu z direktivo Evropske komisije; ker DDV ni, da bi si ga mi izmišljevali, DDV je evropski davek in evropska direktiva. Tako bi vas tukaj prosil dejansko za podlage in seveda, kako bo tekel ta finančni okvir. Se pravi, imamo družbo 2TDK, za katero vi trdite, da ne bo plačala, da si bo poračunavala ta davek, izstopni pa vstopni davek, ampak ta družba 2TDK bo verjetno dobivala račune od izvajalcev, podizvajalcev in tako naprej; z davkom, brez davka in tako naprej. Tako kot dobivajo danes občine račune od nekkih podizvajalcev, izvajalcev in tako naprej in si tega davka ne morejo odšteti kot vstopni davek zaradi tega, ker pač ne opravljajo prometa. Ali pa bo ta družba 2TDK še komu kaj zaračunavala, potem je pa to možno, da si bo. Samo glejte, to lahko zelo natančno poveste, pa tudi pravne podlage, kako bo to dejansko delovalo, ker to bo verjetno nek unicum v Evropi in verjetno bi bilo to treba patentirati na Evropski komisiji. To me zelo zanima, namreč o tem tudi govorite.

Potem imate naslednje vprašanje, to so garancije oziroma financiranje. Tukaj ste rekli, da bo financirano na inovativni finančni način, tudi piše Junckerjev sklad za investicije in tako naprej – strateške investicije. Mislim, da zakon ni potreben za to, da se prijavite na ta Junckerjev sklad; če, potem mi povejte še ogromne druge projekte, ki so jih druge države financirale iz tega ali jih financirajo iz tega sklada. Pač morda veste, če so Madžari ali Avstrijci kakšen poseben sklad za te projekte sprejemali – poseben zakon, se opravičujem, za te projekte. Mislim, da za 20 kilometrov neke proge sprejemati poseben zakon. Spoštovana vlada Mira Cerarja, ne vem, ali boste sprejemali tudi poseben zakon o tem, kako se lahko prodaja in kupuje paradižnik. Malo že začnemo s tem lex Mercator in tako naprej. Ampak, ta poseben zakon je, da tako rečem, vzniknil tukaj pri nas, doma, ne zaradi Evrope in ne zaradi Evropske komisije ali Junckerjevega sklada in tako naprej. Tako to samo mimogrede.

Že ste govorili o tveganjih, in tukaj bi vas opozoril na finančna tveganja iz vašega materiala, gradiva. Finančna vzdržnost projektne družbe bo zagotovljena, če bo proračun v obdobju obratovanja projekta po njegovi izgradnji leta 2025 namenjal letni znesek za dosegljivost v višini med 30 in 40 milijoni evrov.

Dobro, zdaj če izpustimo, da gre za razliko 30 % in da je to 10 milijonov evrov gor ali dol, 30 ali 40 milijoni pač – glejte, to je pač ... Razen če imate po investicijskem programu ena 30 milijonov, po investicijskem programu dva 32 milijonov in investicijskem programu tri 33 milijonov in tako naprej, potem pa to povejte, po katerem investicijskem programu bo koliko znašalo. Če imate to, potem pa, glejte, boste odgovorili na vprašanje in seveda bom zadovoljen z odgovorom. Drugače pa med 30 in 40 da bo to seveda teklo še potem nadaljnje 30-letno obdobje na leto. 30 let krat 30 milijonov – pač eno milijardo, tako na palec, 900 milijonov –, pa če med 30 in 40, med 900 milijoni in milijardo 200 bo to še stalo slovenske davkoplačevalce, saj še nismo prišli do konca. Iz proračuna se bo to dalo. Tukaj pravi, »če bo proračun v obdobju obratovanja« – za 30-letno obdobje, toliko zagotovo.

Prej smo obravnavali zadeve v povezavi z odlokom o zagotovitvi proračunske stabilnosti in tako naprej, kar je treba dati Evropski komisiji na prejšnji točki. Tam je bilo tudi rečeno, da so določena tveganja. Ampak, zdaj povejte, za kaj bodo slovenski državljani in državljanke prikrajšani, ker bo proračun s tem zakonom dal vsako leto med 30 in 40 milijonov. Nekdo bo dobil manj zaradi tega. Nekdo bo dobil manj. Vsako leto za 30 do 40 milijonov bodo slovenski državljani in državljanke dobili manj, ker se bo to financiralo v družbo 2TDK. Zaradi tega me seveda zanima, glejte gospod minister, donosnost, mogoče pa bo ta družba imela tak dobiček, da bo dobiček, ne vem, med 60 in 80 milijoni pokrila ta znesek in bo družba plačala nazaj teh 60 do 80 milijonov. Tukaj se pa bojim, da zdaj sem prišel na raven iluzij. Ampak, če vi pravite tako, glejte, in če imate dokumente za to, vam bom verjel.

Potem nadalje, koliko bo to seveda stalo na podlagi gradiva zakona. Po metodologiji Eurostata bo kumulativni učinek 400 do 500 milijonov evrov. Ob predpostavki, da bo projektno podjetje uvrščeno v sektor države, da bo proračunska vrednost tolikšna, kolikšna je – ne vem, po katerih metodologijah – in da bo to toliko znašalo, seveda kot razumem dodatna. 400 do 500 milijonov evrov, od tega bo največji v letih največje dinamike gradnje, to je 2021–2023, takrat bo to znašalo od 100 do 160 milijonov evrov. Se pravi, kaj bodo državljani in državljanke dobili manj za ta denar. Povejte, kje boste zmanjšali odhodke, ker glejte, Evropska komisija zahteva toliko in toliko odhodkov, danes smo prejeli to, ali smo govorili o odredbi oziroma o odloku, glasovalo se bo najbrž tudi o odloku in nekdo bo zaradi tega dobil manj. Povejte, kdo! Vlada naj pove, kdo bo dobil manj zaradi tega. Saj tu je računica enaka. Toliko in toliko denarja je, toliko in toliko odhodkov je, to piše v odloku, nekaj manj kot 10 milijard na letni ravni. Zaradi tega ker bo nekdo dobil več, v tem primeru družba 2TDK, bo nekdo drug dobil manj. Povejte, kdo bo dobil manj! Upokojenci, tisti, ki

dobijo socialne prejemke, plače v javni upravi? Imate veliko na razpolago, da poveste, kdo bo seveda dobil manj. Lahko vsi od tega, vsak po malo in tako naprej in tako naprej.

In vaši podatki, tisti drobni, kolikor jih je, minimalno, da bo kumulativna zadolžitev za realizacijo projektov v okvirnem znesku 300 milijonov evrov in bo povečal javni dolg, vendar večina tega povečanja ne bo preseгла 0,75 % bruto družbenega proizvoda. To tudi pišete pri finančnih posledicah. Tako, na prst sem izračunal, da je to 300 milijonov. Javni dolg se bo povečal za 300 milijonov. Ampak ta javni dolg s sabo prinese obresti, ki jih bodo plačevali prihodnji rodovi. Mislim, da na Ministrstvu za finance so vam lahko pomagali in so vam izračunali, koliko obresti se bo plačalo, ob tem da se, recimo, upošteva današnja obrestna mera, ki je nizka. Povejte, koliko obresti bodo prihodnji rodovi plačali več za te zadolžitve za to progo. Predpostavljam, da boste rekli, pogledajte, ampak po naših predpostavkah bo donosnost, ekonomičnost in tako naprej takšna in takšna, finančna konstrukcija bo takšna in takšna, da bo tisti dobiček, ki ga bo ta družba 2TDK ustvarila, pokrila vse te obresti, pokrila se te odhodke, pokrila vse in živeli bomo, ne vem, najbrž v raju. Ampak glejte, vi tega niste napisali, spoštovani minister. Vlada v obrazložitvi tega ni dala, kar seveda pomeni, da gre vse na odhodke. Nekdo bo zaradi tega dobil manj. Seveda povejte, kdo. Toliko ... Seveda pričakujem vaše odgovore na to vprašanje, ker mislim, da za nek tak projekt, za katerega se sprejema poseben zakon, da je to pričakovanje popolnoma upravičeno. Popolnoma upravičeno in mislim, da ne dajem težkih vprašanj.

Drugo me seveda zanima še nekaj. Zanima me nekaj tehničnih detajlov. Koliko imamo v Sloveniji blagovnega prometa, pa koliko imamo potniškega? Če imate najnovejše podatke. Pogledajte, takrat, ko sem se jaz ukvarjal s tem, je bilo to razmerje približno med 4 % potniškega in 96 % tovornega. Mogoče je še zdaj podobno. Kakšne vrste tovor in kakšni vlaki bodo vozili po tej proggi in koliko potnikov se bo vozilo po tej proggi? Do 160 kilometrov na uro, do 160 kilometrov na uro. In približno 20 kilometrov po tunelih. Meni se zdi, da bo tako, kot če bi šli v nek otroški svet, kot, ne vem, ne bom rekel, vlak smrti se to imenuje tam v tistih otroških igralih in tako naprej. Tuneli, 160 na uro in tako naprej. Koliko bo to stalo, teh 160 kilometrov? Koliko bi stalo po vašem investicijskem programu C, D, E, če bi bila, recimo, hitrost do 80 kilometrov na uro, do 120 kilometrov na uro, do 130 kilometrov na uro? Veste, ker ta cena se multiplicira, zaradi gradnje – pa to še najmanj – multiciplira se zaradi tega, ker morate za to hitrost zagotoviti veliko dražjo opremo, ki bo elektronsko spremljala te vlake in tako naprej. Vi več veste o tem. In tukaj se delajo multiplikatorji.

Zdaj še nekaj. Ni evropske direktive, ki bi določala 160 kilometrov ali katerokoli drugo hitrost. So priporočila. Priporočila združenj

železničarjev, če želite, lahko rečem tudi lobistična organizacija. Lobistična. Tako kot imate združenje bankirjev, pa združenje avtocestnih prevoznikov. Ni direktive, ki bi določala 160. Kaj bomo vozili? Sadje, banane, avtomobile 160 kilometrov po tunelih. Je to ekonomično? In seveda lahko poveste, ker bomo vzeli tudi potnike, koliko se bo njim skrajšala pot do Kopra, recimo Ljubljana–Koper, še posebej zaradi tega, ker s teh 160 kilometrov bodo potem prešli na vlak, ki bo šel s povprečno hitrostjo 50, 60, 70, 80 – ne vem, koliko. Najbrž imate vi izračune, koliko, vsekakor ne 160, postaje bojo in tako naprej. Pa lahko zaradi mene vzamete tudi Ljubljana–Maribor ali pa Ljubljana–Jesenice.

Tukaj me zanima, kaj je rekla v svoji analizi tega projekta Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj. Verjetno poznate. OECD je naredila oceno tega projekta, kot vem, je bila ocena negativna, bilo je določeno, da je neekonomična, bilo je še marsikaj določeno tam notri. Zanima me, kakšne je vaše mnenje, ne glede na to, kar je ta organizacija dejansko naredila v tem poročilu, ampak glede na izsledke, zaključke te študije.

Tako minister, glejte, dobim zakon in dvomim. Mislim, torej dvomim – to niso moje besede, je že pred mano nekdo rekel. Pravico imam vedeti in zaradi tega bi prosil za te odgovore, ne seveda samo osebno meni, slovenski javnosti, slovenskim poslankam in poslancem, zato da bodo vedeli ne samo to, kaj bodo plačali, tudi koliko bodo plačali, kako bodo plačali. In ne samo, kaj bodo plačevali oni danes in tukaj, ampak tudi, kaj bodo plačevali rodovi, ki prihajajo. In seveda ekonomičnost, profitabilnost.

Mislím, da boste z lahkoto postregli, spoštovani minister, z vsemi temi podatki. Že vnaprej se vam zahvaljujem za odgovor.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Drage poslanke in poslanci, dober dan. Naj dvigne roko v tej dvorani tisti, ki je proti izgradnji drugega tira. Ne vidim nobene roke. Tudi ko smo poslušali stališča, ni bilo predstavljeno niti eno stališče poslanske skupine, ki bi dejala, da so proti izgradnji drugega tira.

Druga zadeva. Zakaj je drugi tir potreben? Najverjetneje zato da se bo pospešil pretovor v Kopru. To je osnovna zadeva in po moje tudi zaradi večne konkurenčnosti koprskega pristanišča. Če spremljate, najverjetneje, tuji tisk ali televizijo, potem veste, da so Kitajci vstopili v Grčijo, da prenavljajo tam pristanišča, da pospešeno gradijo železniške proge proti srednji Evropi. Da so v zahodni Evropi pristanišča tako sofisticirana, da praktično samo za operativno izvedbo prenakladanja in drugih logističnih postopkov skoraj pridobijo čas, ki ga ladje potrebujejo dlje, da plujejo naprej na

sever Evrope, kot pa če priplujejo k nam. To so najbrž razlogi, zakaj je ta drugi tir potreben in zakaj mu v tem parlamentu nihče ne nasprotuje.

Sedaj pa pridemo do naslednje stvari. Kje pa je težava? Težavi pa sta po moji oceni dve. Prva, koliko nas bo to stalo in kakšna bo trasa? Kar se tiče financ, roko na srce, se v tej državi pojavljajo zelo zelo različne številke. Strokovna javnost, Vlada daje izjave, ocene, da bi to se dalo zgraditi tam vse nekje od 650 milijonov evrov do dveh milijard in pol. To je razpon denarja, številka, ki se pojavlja v javnosti glede cene. In nihče ne more zatrditi, da toliko bo, takšna bo cena.

Sedanja trasa med Kopro in Divačo je vsekakor nevarna, veliko teh požarov zanetijo vlaki. In druga zadeva je, kdor se je na tej trasi že peljal ali spremljal te tovorne vlake, če ste kdaj šli v živo pogledat ali spremljat, meni se zdijo blazno počasni. Dvomi, da na nekaterih odsekih peljejo hitreje kot 50 kilometrov na uro. Tukaj so kritike tistih, ki pravijo, počakajte, sedaj se vozijo 30, 40, 50 kilometrov na uro, sedaj naj bi delali progo, da se bodo vozili 160 kilometrov na uro. Čemu? Upravičen pomislek vsekakor. Morda tistim, ki so iz severovzhodnega konca Slovenije ali pa ki to zgodbo v zvezi z drugim tirom niso tako podrobno spremljali; imamo sedaj en tir proge od Kopra do Divače. Vladni predlog je, da na tej trasi med Kopro in Divačo damo popolnoma nov tir. Nov tir. Po drugih lokacijah speljemo nov tir od Kopra do Divače. Tukaj pa sedaj nastopi pa alternativna varianta, o kateri mnogo govorijo profesorji, inženirji in podobna stroka, ki pravijo, da je to drago in tudi nesmiselno, da na tej novi trasi bo preko 20 kilometrov tunelov in viaduktov – gradnja tunelov in viaduktov pa je zelo draga – in da je možno na obstoječi trasi, ki pelje od Kopra do Divače, ob obstoječih tračnicah postaviti še en dodaten tir, pri najbolj nevarnem odseku, to je pri Črnem Kalu, pa zgraditi 4-kilometrski tunel. To je zadaj tista razlika med alternativno možnostjo, ki jo predstavlja stoka in vladno varianto. Bistvena razlika je, da vladna varianta zahteva gradnjo mnogo več tunelov, viaduktov kot pa varianta stroke. Po moji oceni je tudi interes marsikoga jasen, zakaj bolj podpira vladno varianto. Tukaj se bo tudi obrnilo več denarja, gradnja viaduktov pa predorov žal ni poceni.

Ko smo nekateri v opoziciji spodbujali Vlado, da bi se začeli resno pogovarjati o alternativnih možnostih, pride minister za infrastrukturo na Odbor za infrastrukturo in nam gladko malo reče, da se pač o teh stvareh ne moremo pogovarjati, čas je zamujen, vse skupaj je prepozno, podobna zgodba kot pri TEŠ, in temeljni pomislek je ali pa temeljni problem, zakaj je to tako, je umeščanje v prostor. Minister je trdil, da če bi se odločali za kakršnokoli alternativno varianto, bi to pomenilo novih 6 do 8 let zgolj za umeščanje v prostor. Dobro, potem se človek vpraša, kako pa je bilo na drugi strani mogoče mnogo hitreje umestiti v prostor drugi karavanški tunel ali pa investicijo Magne blizu

Maribora. Tam so stvari šle mnogo hitreje. In ko človek začne še nekoliko brskati – in te podatke sem dobil od strokovne skupine – glede samega umeščanja v prostor, kako je z zemljišči, če bi naredili dodaten tir že ob obstoječem tiru. Strokovna komisija trdi, da 90 % teh zemljišč je lastnica že država. Se pravi, velik del problemov imamo že rešen.

Še ena stvar, ki ni zanemarljiva, če bi ob obstoječi tir dali še en dodaten tir na manj rizičnih področjih, če zdaj zelo natančno povem, na trasi, če gremo od morja proti celini, od Kopa pa do Rižane, pa potem spustimo tisti najbolj rizični del pri Črnem Kalu pa spet nadaljujemo od Prešnice do Divače, če bi na teh dveh delih dali dodaten tir, bi kapaciteto te proge povečali za 30 %. Teh 30 dodatnih odstotkov bi nam pa zagotovile možnosti, da v miru zgradimo tisti 4-kilometrski predor, ki ga zagovarja strokovna skupina. Ampak, saj veste, minister pa tudi Vlada se o teh alternativnih možnostih nista bila pripravljena pogovarjati in mislim, da je ta današnji zakon namenjen točno temu. To pa mislim, da je ključni cilj tega zakona, niti ne to, kar Vlada trdi, financiranje pa postavljanje finančnih okvirjev in da zaženemo projekt drugega tira, ampak da je bistven cilj tega zakona ubiti vse razprave o alternativnih variantah. Ker če natančno berete ta vladni zakon, v 26. členu celo navajajo številke gradbenega dovoljenja za to vladno varianto in vsakemu, ki malo logično razmišlja, je jasno, da s tem, ko bo enkrat sprejet ta zakon, bo usoda o vseh alternativah zapečateni, debate o alternativah ne bodo več možne, ampak se bo delalo tisto, kar si je Vlada zamislila, pa tudi, če je to 500 ali pa 600 milijonov evrov dražje. In to je tisto, kar nas boli; da se ne premisli, kaj bi bilo cenejše, da bi ohranili isto funkcionalnost, če je možno, tehnično zgraditi neko varianto, ki bi bila 500, 600 milijonov evrov cenejša za isti pretovor, potem se človek vpraša, zakaj se ne bi za te stvari odločili.

Zakaj mislim, da je ta zakon namenjen točno temu, da se ustavi razprava o vseh alternativah? Prvič zato, ker očitno se drugi tir že gradi, saj Vlada sama trdi, minister in predstavniki Vlade so odšli v Koper zapičiti prvo lopato, ker se že dela izvlačni tir. Torej tudi sami so potrdili, da drugi tir se praktično že gradi. Torej ne more ta zakon zdaj predstavljati točke, da se bo drugi tir začel graditi ali pa ne. Po tem, kar pravi Vlada, se drugi tir že gradi. In tudi to sem mislil, da bo Vlada uporabila bolj inovativne argumente, da nas poskušajo prepričevati, da je ta zakon nujno potreben, zato da se bodo lahko prijavi na evropski razpis. Saj nismo od včeraj! Tisti, ki ste bili župani ali pa ki ste se prijavljali na kakšne razpise, veste, da temu vsekakor ni tako kot trdi Vlada.

Če se zdaj dotaknem pa še samega financiranja, kar piše v zakonu. Mogoče bom koga presenetil, ampak kljub vsemu trdim, da bi ta projekt morali financirati tisti, ki imajo neposredne koristi od njega. Neposredne koristi

od tega drugega tira bodo imeli – Luka Koper. Glede na to, da je 96 % tovornega prometa pa 4 % potniškega, drugega tira ne gradimo zaradi tega, ker bi toliko veliko turistov iz Maribora ali pa Murske Sobote in Ljubljane drlo na slovensko obalo, ampak gradimo zaradi Luke Koper. Luka Koper bo imela neposredne koristi, Slovenske železnice tudi in vsekakor tudi zaledne države. Konec koncev, če bo vse to funkcioniralo, tudi slovenski državljani. In pri teh štirih elementih je po moji oceni potrebno iskati tudi vire financiranja tega projekta. Luka Koper se seveda upira, Slovenske železnice tudi, zdaj pa pridemo še do zalednih držav.

Meni je popolnoma jasno, da nobena država, kljub temu da smo v Sloveniji včasih zelo čudni, ampak toliko pa še vseeno verjamem, da smo pametni, da ne bi metali nekam 200 milijonov evrov v sosednjo državo, če ne bi pričakovali nekih koristi. Toliko upam, da smo še vedno pametni. Prav tako sem prepričan, da tudi Madžarska ali pa katerakoli druga država ne bo metala milijone v slovenski projekt kar tako, ampak seveda pričakuje določene koristi. O teh koristih minister tudi noče kaj veliko govoriti. Še največ je o teh koristih, ki jih pričakujejo zaledne države, govoril madžarski minister, roko na srce. Danes je v stališču, ki sem ga pozorno poslušal, minister, ker mene je zanimalo pri tem potencialnem madžarskem vložku, ali gre to za kredit ali gre to za kapitalski vložek. Pa je minister rekel, da gre za kapitalski vložek, da ne gre za kredit. Ker če bi šlo za kredit, potem bi se mi zdelo res trapasto, da bi Madžari za nas kredit najemali. Razen če so toliko neumni, ampak dvomim, da so. Če pa gre za kapitalski vložek, pa seveda vsakdo, ki da kapitalski vložek, pričakuje tudi določene koristi. In zagotovo jih Madžari tudi. Minister madžarski jih je zelo jasno izpričal. To pa so, da si želijo nek logistični holding, v katerem bi bili Luka Koper, Slovenske železnice in Madžarska logistična podjetja. Po moji oceni minister o teh zgdobah ne želi toliko govoriti, ker še nima sestavljene zgodbe, ker se o teh stvareh ... Ko so jih slišali v Luki Koper pa Slovenskih železnicah, so skočili pokonci, da se o teh stvareh niti niso pripravljali pogovarjati, da z Madžari nimajo kaj početi.

Torej, tudi ko sprejemamo ta zakon, niti ne vemo, kakšna bo ta meddržavna pogodba, kakšni bodo pogoji. Skratka, mi na nek način kupujemo mačka v žaklju. Sicer se Vlada prefinjeno brani v tem smislu, da saj bo te stvari tako ali tako sprejemal ta državni zbor. Samo, glede na to, da jaz nisem za to, da bi Madžarom dajali nek privilegiran položaj oziroma boljši dostop do Luke, dvomim, da bodo Madžari glede na njihove apetite sploh želeli sodelovati v takšni španoviji. In če ne bodo, potem smo brez tistih 200 milijonov evrov, o katerih je govoril minister.

Torej, glede na to, kar sem povedal, da razumem ta zakon predvsem kot zakon, kot projekt za zaustavitev resnih razprav o

alternativah, me morate razumeti, da tega zakona ne bom podprl, in seveda tudi, če ta zakon ne bi bil sprejet, se ne bi zgodilo nič dramatičnega. Izvlečni tir se gradi, na razpis se bo Vlada lahko prijavila in v prihodnjih treh, štirih mesecih, morda šestih mesecih ne bi popolnoma nič izgubili, kvečjemu pridobili, če bi ta čas resnično posvetili razpravam o tem, kako za čim manj denarja dobiti čim boljšo varianto drugega tira. To bi nam moralo biti osnovno sporočilo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik, za besedo. Lep pozdrav še pri tej točki.

Prva stvar. Šel bom malo širše, ta zakon je nek navaden blef, če se lahko tako izrazim. Navaden blef, kot je pravzaprav že ves mandat ministra Gašperšiča in tega, kar je zgodba okoli drugega tira. Vsi se spomnimo in ne bom nehal tega poudarjati, kako je nastopil na hearingu s trditvijo, da drugi tir ni potreben, potem s tem, kako je prava ideja, pravi način za izgradnjo tega tira neko javno-zasebno partnerstvo in da se bodo v to vključevali neki tuji svetovni logisti, potem ko je na nek način videl, da ta stvar mogoče pa res ne bo šla skozi, ker je nemogoče dobiti takega partnerja, smo na naši interpelaciji slišali že spet neko novo zamisel, to je to, da bosta sodelovala kot zasebna partnerja Luka Koper in Slovenske železnice. Takrat smo mi že opozarjali, da v takem scenariju bi to tudi bil javni dolg, tako da ni potrebe, da bi se zdaj izvijali po nekih drugih modelih, kot da država to sama gradi in zdaj smo pristali na nekakšnem javno-javnem partnerstvu, ki je spet nek unikum, ki ga poleg Brennerja, ki pa ima čisto drugačne razloge, zato da je po takšnem modelu zgrajen, neka popolna novost, ki tudi ni ravno najbolj smiselna.

Za Vlado ali pa za ministrstvo seveda ni problem niti več to, da bo to javni dolg. Vemo, v zakonu je Vlada zapisala, da se bo dolg 2TDK štel v javni dolg in skratka, vse stvari, ki smo jih do sedaj poslušali do tega trenutka, v katerem smo danes, razlogi za zavračanje javnega financiranja, za neke čudne finančne konstrukcije, vse se je praktično izkazalo za nič drugega kot blef. Zato trdim, da je tudi ta zakon navaden blef. Mislim, da to tradicijo nadaljujejo pravzaprav predstavniki tega ministrstva, danes je nekaj takšnih, pa tudi v preteklosti, tudi državni sekretar je izrekel ... Tako bi rad šel skozi neke trditve, ki so se pojavljale tako na odboru, pa tudi danes so jih v stališčih, pa tudi drugače nekateri že omenili.

Prva je ta, da obstaja trditev, da z vključitvijo zalednih držav bo projekt dobil evropsko dimenzijo in da s tem vzpostavljamo jantarni koridor, kar je navadna neumnost. Drugi tir je že sam po sebi projekt, ki ima evropsko dimenzijo. To mednarodno ali pa evropsko

dimenzijo zagotavlja ravno geostrateški pomen Luke Koper, ne pa sodelovanje zalednih držav ali pa kakorkoli. Mislim, da niti v Evropski uniji ni niti enega primera, kjer bi ena članica imela vse v lasti, železniško progno ali pa železniško infrastrukturo v neki drugi članici. Tako vsi EU koridorji so zastavljeni na tak način, da seveda so odseki nacionalnih prog in takšen bo tudi jantarni koridor. To je popolno zavajanje, kar govorijo predstavniki ministrstva.

Podobno velja za sodelovanje zalednih držav, ki predstavlja pogoj za pridobitev kredita EIB in evropskih sredstev. Tudi to ne drži, kapitalska udeležba zalednih držav ni pogoj za pridobitev sredstev na razpisih in to smo tudi videli pred kratkim. Ministrstvo se je s projektom prijavilo na EU razpis in takrat je to bilo možno tako, da sedaj ne vem, zakaj je kar naenkrat to postal pogoj.

Potem dalje. Na ministrstvu pravijo, da bomo s sodelovanjem zalednih držav dobili tudi zelo pomembne zaledne trge. Glede na to, da se zelo rada ta koalicija pa ta vlada izgovarja tudi na to, kako je pravzaprav trg svoboden in se sam ureja, je tudi ta trditev popolnoma deplasirana. Vemo, da je Luka Koper prvo pristanišče že sedaj za Slovaško, Avstrijo, Madžarko in to potem niso novi trgi, ti trgi že obstajajo in se bodo s povečanim prevozom in pretovorom v Luki Koper enostavno samo večali. Ne gre za nove trge, gre za praktično nek poslovni model in konkurenčnost, ki jo predstavlja Luka Koper na tem področju, ki se že izvaja. Tako tudi ta pretveza, da potrebujemo Madžarko, zato da nam bo pomagala boljše sodelovati z ostalimi višegrajskimi državami in s posredništvom pri Luki Koper, je popolnoma ... Skratka, ne zdrži neke racionalne presoje.

Vračam se na tisti EIB. Kapitalska udeležba drugih držav ni nikjer postavljena kot pogoj za to, da se pridobi kredit Evropske investicijske banke. Ministra smo na odboru vprašali, kje so ti pogoji, ali je to kje dejansko formalno zapisano, pa seveda ni odgovoril, ker je pač odgovor negativen, takšnega pogoja ni. Kredit pri EIB se da pridobiti brez tega, da bi imeli kapitalsko udeležbo neke druge države.

Potem dalje. Tisto, kar je mogoče zelo pomembno ali pa ključno: trditev, da zaledne države porazdelijo tveganja, in druga stvar, da donos ni garantiran. To je spet navadno sprenevedanje. Zakon jasno določa, da bo iz proračuna Republike Slovenije za poslovanje 2TDK zagotovila 8 milijonov letno in hkrati s tem zakonom uvaja tri nove javne datavte, s katerimi bodo tri državna podjetja, torej DARS, Slovenske železnice in Luka Koper, financirali 2TDK oziroma 2TDK zagotavljali leto minimalno 24 milijonov evrov. Istočasno imamo še na drugi strani osnutek investicijskega laborata, ki predvideva, da bo 2TDK na ta način, skratka s to konstrukcijo, dosegel 4,5-odstotni donos na kapital. Tu obstaja še en zelo pomemben detajl, ki je verjetno bil prevečkrat spregledan v teh razpravah, ki je tudi na nek način ena vrsta

subvencije 2TDK, in to je to, da 2TDK ne bo plačeval nadomestila za stavbno pravico na zemljiščih. Recimo, podobno situacijo imamo na ljubljanskem letališču, kjer Fraport plačuje za to, da lahko uporablja infrastrukturo na zemljišču. Tu bo 2TDK tega oproščen in v bistvu bo na tak način še dodatno subvencioniran, če gledamo, da bo prišparal zneske za plačilo teh nadomestil za stavbno pravico.

Problem je v tem, da vse skupaj kaže, da Vlada dejansko ne gre v ta projekt z nekim resnim namenom, da bo to zaključila ali pa pripeljala v tako fazo, da bo vzdržal in se tudi potisnil naprej do take točke, da bi to bila: A – seveda najcenejša investicija za državljanke in državljane. Skratka, sili model javnega partnerstva, ki je dražji zaradi tega 4,5-odstotnega donosa. Tudi kolega Tonin se je spraševal malo retorično, ali gre za kapitalski vložek ali za kredit. Mi v Združeni levici trdimo, da je to dejansko kredit; kredit, ki ga bo Madžarska oziroma katerakoli država, ki bo investirala, dobila nazaj z zelo visokim donosom, to je 4 in pol. Druga alternativa je, da bi se dodatno zadolžili, obrestne mere za zadolževanje naše države so pa 2 %. Tako si lahko naredimo sliko, kakšna je tu razlika. In seveda nobene potrebe ni po tem. Prva stvar zaradi tega, ker je dolg 2TDK že avtomatično uvrščen v sektor država, torej v vsakem primeru tvegamo. Druga stvar je ta, da se je finančna slika trenutno v Sloveniji tudi z že omenjenimi 281 milijoni, ki jih bomo lahko v letu 2018 dodatno porabili, ne da bi kršili fiskalnega pravila, in tako naprej, so znaki, ki govorijo o tem, da lahko mi to stvar naredimo pravzaprav sami in posledično seveda najceneje za tiste, ki plačujejo davke. Tako je to nekaj teh argumentov, ki jih Vlada zdaj zadnje čase vztrajno poudarja – to sem hotel zavreči.

Bi pa prišel že zdaj na tej točki na to, kar predlagamo z našimi amandmaji. Kot sem povedal že v stališču, ta zakon predvideva tudi zelo pomanjkljiv in predvsem nedemokratičen nadzor nad tem projektom. Trenutno zakon določa, da se imenuje pet članov tega tako imenovanega projektno-finančnega sveta, ki jih predlagajo štiri ministrstva in en predstavnik, ki prihaja iz tako imenovane civilne družbe. Prvo kot prvo ne vemo, kaj je ta civilna družba, kdo bo predlagatelj in od kod bo prihajal. Najbolj absurdno pri vsem skupaj pa je, da na koncu vseh pet članov imenuje minister. Minister za infrastrukturo bo imenoval nadzorni svet, ki bo nadziral, pa če naj tako rečem, projekt, ki spada pod njegov resor. In to je popoln absurd. Zato mi z amandmajem predlagamo, da ta svet – ime ohranjamo enako, projektno-finančni svet – imenuje Državni zbor in to na predlog Vlade. Mislim, da je to nek minimum demokratične higiene, če naj tako rečem, da se pač ta dejansko tudi ločnica med izvršno pa zakonodajno vejo vzpostavi, ker ne moremo prepustiti tega projekta samo v rokah Vlade. Sestavo sveta pa spreminjamo tako, da bo svet

sestavljen iz strokovnjakov za gradbeno vprašanje s petih področij; torej iz gradbeništva, okoljevarstva, prostora, ekonomije in prava. Eden od članov bo predsednik sveta, Ministrstvo za infrastrukturo pa bo moralo izvesti javni poziv za člane sveta najkasneje v roku enega meseca po uveljavitvi zakona in posredovati seznam kandidatov Državnemu zboru najkasneje v roku enega meseca po zaprtju javnega poziva. Tudi dodajamo na koncu določbo, da projektno-finančni svet vsakoletno do 31. 3. poroča Državnemu zboru o svojem delu. S tem krepimo demokratični nadzor nad izvedbo projekta in vnašamo vsaj neko minimalno varovalko v ta zakon, ki bi omogočile, da se vsaj deloma skuša bedeti nad tem, kako bo ta stvar potekala.

Poudarjam še enkrat pa, da ta zakon je po mojem mnenju precej preveč ohlapen in v tem trenutku popolnoma nepremišljen, zaradi tega pa tudi nepotreben, da bi ga sprejeli v tem trenutku. Strinjam se s tistimi, ki trdijo, da bi se lahko ta stvar peljala zdaj brez tega, na evropske razpise se lahko prijavimo, prav tako za sredstva Evropske investicijske banke. Zakon pa bi moral služiti res temu, da postavi neke trdne okvirje; sploh, ko govorimo o projektu, ki je težak eno milijardo, predvsem finančne okvirje, ki bi bili v največji meri dodelani. To je tisto, kar pogrešam pri tem zakonu. Nisem pristaš nadnormiranja, ampak pri takšnem zakonu bi morali biti res detajli zaprti – finančna konstrukcija ni zaprta. Minister je v svojem stališču rekel, da je zaprta, ampak dejansko ne vemo, ali bo ta vložek iz tujih držav prišel, ne vemo, kolikšna bo višina posojila EIB, in tako naprej. Tudi v zakonu jasno piše, da so vrednosti do teh zneskov, do 200 do 300 milijonov. »Do« lahko pomeni tudi pol manj.

Tako še enkrat poudarjam, zakon odpira cel kup pasti, odpira cel kup vprašanj, in mislim, da se takšnih projektov na takšen način ne more izvajati ali pa v tej fazi sploh ni razumno, da hitimo na tak način in da gremo sprejemati tak zakon, ki je enostavno nedovršen.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še interes za razpravo, tako prosim, da se prijavite.

Besedo ima gospod Marjan Dolinšek.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Hvala, spoštovani predsednik. Lep pozdrav kolegice, kolegi, vsi, ki spremljate!

Danes smo že veliko slišali in tudi nekaj tednov nazaj veliko odgovorov, veliko pojasnil, razlag in tako naprej. Napisano je bilo ogromno okoli ljubega drugega tira in mislim, da je ostalo zelo malo odprtih dilem, ki so ključne za ta projekt izvedbe drugi tir.

Če gremo malo časovno nazaj. Ta drugi tir vrtimo, se pogovarjamo debelih dvajset let. Ne vem, potem se pa dogodijo očitki, da kar nekaj na hitro hočemo. Ja, mi smo resno pristopili k temu projektu, za nazaj ne bomo ocenjevali, zakaj se ni premikalo in premaknilo. Pomembno je, da stvar teče, na mizi imamo

zakon, predlog zakona o drugem tiru, o projektu, in mislim, da preveč je bilo narejene že škode. Gospodarska škoda se iz leto v leto in še potencira kot tudi sami, če rečemo, Luki Koper. Prepričan sem, da bi Luka Koper že danes imela še več sklenjenih dolgoročnih pogodb, če bi ta drugi tir bil vsaj že v izvedbi, če bi bil pa že dokončan, sem pa prepričan in želim vse dobro, namreč, to je ključnega pomena za Luko Koper. Ali se mi res premalo zavedamo te naše Luke Koper, ki ima strateški pomen – širše gledano, ne samo za Slovenijo? Tako po dolgih letih prelaganja odgovornosti, vlečenja, dolgovlačnja in tako naprej smo pripeljali zdaj do te točke, kjer smo danes, in toliko študij, kot jih je bilo narejenih. Slišali smo zadnjih 14 dni v medijih, koliko študij, koliko denarja ... Koliko časa bomo še študije delali? Ali bomo samo študije delali ali bi že končno premaknili? Mislim, da iz teh študij je bilo dosti jasno razvidno, da skrivnosti ni več. Ne morem pa razumeti, da se javljajo danes oziroma pred mesecem se javijo neke nove variante, govorim o tehničnih izvedbah, ki vse obrne na glavo oziroma kar je obstoječi projekt, je vse zanič in bi šli kar v nekaj novega. To je lahko vsak dan dogaja – in kaj bomo naredili? Nič. Preekali se bomo še naslednjih dvajset let. Mislim, da je prišel čas, da rečemo bobu bob, da zberemo korajžo, in smo jo zbrali, in da naredimo premik naprej, ne da stopicamo na mestu.

Kaj ta drugi tir pomeni? V nekaj točkah: gre za krepitev strateškega položaja države, krepitev gospodarstva in logistike. Potem zmanjšanje škodljivih vplivov in tveganj na okolje, omogočena bo okolju prijaznejša vrsta transporta, večja stopnja varnosti prometa. Tukaj imam v mislih tudi prestavitev v veliki meri s cest tovrni promet na Slovenske železnice. Predvsem o tem koridorju. To, kar sem pa že prej omenil, pa mislim, da se vsi strinjamo, kakšno korist bo to imelo za samo Luko Koper in tudi za Slovenske železnice.

Očitki okoli modela financiranja. Ne vem, ali mora 20 ali – če govorim od osamosvojitve – 25 let za razne investicije, za razne projekte biti enoten šimel. Čas je dinamičen. Jaz ne vidim nič slabega, ravno nasprotno! Ta disperzija različnih virov financiranja, ki je opredeljena v tem projektu, 33 let sem bil podjetnik, to je nekaj super. Pustimo podrobnosti, no. Ampak predstavljajte si, ali želimo mi osnovno vodilo, ki je vodilo k taki finančni konstrukciji iz različnih virov, je to – variantno –, ali obremenimo slovenske davkoplačevalce, se pravi slovenske državljanke in državljane, še s tem? Nam je že dosti drugi TEŠ oziroma TEŠ 6. Mislim, da smo dosti odgovorni, da nismo šli v to varianto, čeprav ne morem razumeti odgovornost nekaterih, ki zelo krepko zagovarjajo, da je treba zgraditi iz proračunskih sredstev. Ja, kdo bo pa plačal? Od kod? Davkoplačevalci! Ni korektno. To je bil glavni vidik postavitve takšne finančne konstrukcije, kot je pred nami in iz katerega

lahko razberemo. Se pravi, osnovno vodilo je bilo, da ne obremenjujemo davkoplačevalcev.

Okoli vloge zalednih držav. V slogi je moč, smo včasih rekli. Vemo, tudi v Evropi se paktira tako in drugače. Mislim, da je to spet dober pristop, ko se pogovarjamo in se bomo še naprej pogovarjali tako z Madžarsko in ostalimi zalednimi državami, ki imajo ravno tako interes, da se ta drugi tir zgradi. Katera druga naša soseda verjetno nima tega interesa, ravno nasprotno. Žal, iskati je treba zavezništva. Tukaj spet nič slabega ne vidim. Ti očitki, da ne rabimo zalednih držav in tako naprej ... Tudi pri pridobivanju evropskih sredstev sem prepričan, da bo to imelo bistveno drugačen pomen, ga že ima, do evropskih raznih institucij, ko se govori o tem drugem tiru, izgradnji, kot če bi bili povsem sami, sama Slovenija. Jasno, da bodo vse te partnerske države, govorimo o zalednih državah in o Madžarski, da bodo ta projekt podpirale, ker imajo interes in ga bodo tudi zagovarjale in tudi pripomogle pri odločitvah na raznih institucijah, komisijah in tako naprej, da ta projekt steče v taki meri, kot bo v končni fazi tudi zaključen projekcijsko. Neke stvari, ta pogajanja z Madžarsko in ostalimi zalednimi državami, so še stvari odprte. Ampak ne moremo že sedaj imeti vse na krožniku in na mizi, vse zaključeno, zapakirano s pentljo. To bi bilo pa preveč enostavno. Kdor je kdaj bil v podjetništvu, je treba kdaj tudi malo taktizirati, tako smo včasih rekli. Pa bi lahko na prvo žogo štartali, ko se poslovni pogovarjaš in dogovarjaš. Zakaj? Malo je treba včasih tudi poznati taktiko. Mislim, da ni nobena slaba stran in nobena bojazen. Nešteto krat je bilo jasno zagotovljeno, da ne gre za noben lastninski vstop v Luko Koper, ali v Slovenske železnice, ali česarkoli drugega.

Se pravi, nič se ne razprodaja, se pravi, ne prodajamo nobene slovenske lastnine. To je treba poudariti, da bodo državljani razumeli, da igramo korektno igro. Zdaj primerjava s TEŠ. Ja, vsa opozorila so dobrodošla, na mestu in tako naprej, nič ni narobe, ampak tako s tako zagnanostjo, že kar prejudicirati, to je drugi TEŠ, celo zneski so že nekaj znani, slišati je bilo malo nazaj, 2 milijardi 800 bo končna cifra. Zanimivo! To je pa zares zanimivo, kako nekateri znajo izračunati vse. Mislim, da mehanizmi, ki so zagotovljeni tudi na osnovi tega zakona, ki ga imamo na mizi, da omogočajo, da bo tudi nadzor, da bo finančni nadzor in eno leto pa pol se krepko krepko pogovarjamo o tem drugem tiru in če bi se pri TEŠ leto pa pol tako krepko pogovarjali in na tak način, sem prepričan, da se TEŠ 6 ne bi zgodil. Sem prepričan! Seveda ne gre za malo denarja, celoten projekt, in tam, kjer je malo več denarja, neka investicija, vedno obstaja možnost, da so zelo močni interesi in tudi še kaj drugega. Ampak, kot sem že malo prej poudaril, mehanizmi v tem primeru omogočajo in so nastavljeni, da bo nadzor. Jaz sem prvi za krepko nadzor nad celotno investicijo vsak moment in sem prepričan tudi, da tudi tako bo. Tudi mi ali kdorkoli bo v tej

dvorani, mislim, da bo naloga, da se nad tem ... V nekem smislu, imamo vso pravico, da se na tem bedi in tudi vrši nadzor. Gre za največjo državno investicijo v državi. Tako interesne skupine, ki prihajajo z različnimi pobudami, idejami in tako naprej, in to predvsem v zadnjem mesecu, mesecu pa pol, težko razumem oziroma razumem, ker namreč vsem diši denar, normalno. Živ primer, konkreten primer interesnih skupin ali interesne skupine, omenil bom podjetje AXIS, ki ni bilo izbrano na razpisu za revizijo projekta, ki je bil z javno objavo oddan, in iz teh krogov, normalno, veliki interesi, ker niso bili izbrani. Ampak to jemljem normalno – borba za posle, verjetno ima vsak takšen interes. Presenečajte me pa ocene in pripombe, ki jih je podala Komisija za preprečevanje korupcije na čelu z gospodom predsednikom Štefanecem. To me pa malo preseneča. Namreč, tudi pismeno je vsem nam poslal, da naj ustavimo, da kaj se bo dogodilo in tako naprej. Zapisal je v enem delu takole, v dopisu uradno, »Komisija je zaradi popolne neprimernosti postopka obravnavala predloge zakona in njegove nedorečenosti, Vlado Republike Slovenije pozvala k umiku.« Tukaj se pa zdaj jaz sprašujem, ali sploh še rabimo parlament. Na Tarči je celo pozval, ne samo pozval, si je dovolil podati oceno na nujni postopek, kako si Državni zbor dovoli, poslanci in tako naprej. In zdaj sprašujem, kdo pa je gospod Štefanec. Naj KPK na čelu s predsednikom dela svoj posel, naj se s TEŠ ukvarja, tam je veliko za postoriti. Zakaj se mora komisija v Državnem zboru s tem ukvarjati, ki je bila ustanovljena. Le čevlje sodi naj kopitar, bi temu rekel. Tako je skrajno, skrajno neprimerno. Tudi tole, v dopisu je zapisal, » ... poleg tega komisija ponovno izraža svojo globoko zaskrbljenost nad količino predlogov zakonov, ki se jih obravnava po nujnem postopku ...« Tu je šel malo širše, ne samo za ta zakon. Se pravi, nas je malo obdeloval, vse nas, vse nas.

Naj postrežem z naslednjim. Po nujnem postopku je v našem mandatu od septembra 2014 do danes bilo 69 zakonov, v obdobju 2004–2007 pa 78 zakonov. Za 2008 nimam podatka, ga nisem pridobil tako na hitro. Tako, da ... Pa bi šel v 2010, 2013, pa tam bi bilo še slabše. In kaj je narobe, če se obravnava? Očitno je potreba. Tudi takrat je očitno bila potreba, 2004–2008. Seveda je bila potreba. Takratna vlada je ocenila, da je primerno zaradi okoliščin, takšnih in drugačnih, da gre po nujnem postopku. V čem je problem? Jaz ne bi nič takratni vladi očital. Zakaj? Je pač ocenila. Tako mislim, da stvari smo zapeljali malo predaleč, veliko neresnosti je bilo, ampak mislim, da moramo biti toliko pošteni, da se veliko dela na tem, da se ne bi – kolega Ferluga je že prej tudi to omenil –, nič naredilo in da se drugi tir ne bi začel graditi. Očitno vsi indici tako kažejo.

Za zaključek bi rekel takole, da če nam je kaj za Luko Koper in tudi širše, kar sem prej

naševal, kaj bo ta drugi tir dobrega prinesel, potem takšen zakon ... Vsak zakon bi lahko bil boljši. To sem že na odboru dobil očitek, da to, kar imamo na mizi, to je to. Ne! Pač, vedno bi hipotetično vsak zakon bil lahko še boljši. Vsak, ne samo ta. Ampak ta zakon je primeren, ima svoj namen za tisto, za kar je bil sploh pripravljen, in upam, da boste tudi tisti, ki temu nasprotujete, zbrali toliko, bom rekel, treznosti – saj verjamem, da pač nekatere, ki nasprotujete, vodi en moment, druge drug moment, tudi to je legitimno in tudi čisto normalno, saj smo v demokratičnem svetu, prav je tako. Ampak gre za veliki projekt, največji projekt v naši državi, ki se bo začel odvijati po 20 letih. To je dejstvo, realnost in dajmo ga podpreti. Sam, normalno, ga bom z veseljem podprl. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Lep pozdrav poslankam, poslancem, tudi predstavniku Ministrstva za infrastrukturo!

Večkrat poudarjam, da so mi teme, ki se tičejo gospodarstva, projektov, infrastrukture na nek način všeč, ko se pojavijo na dnevnem redu ali odbora ali parlamenta, ker ugotavljam pač, da mogoče v parlamentu vse preveč razpravljamo o temah, ki niso tako pomembne za neko gospodarsko rast, blaginjo te naše države. Tako sem v tem pogledu vesel, da je danes na nek način prišel drugi tir tudi v parlamentarno razpravo kot neka končna rešitev. Mi smo imeli kup izrednih sej, plenark, ko smo na nek način pozivali to vlado, pa ministra, naj končno nekaj premakne, danes smo pa v tej fazi, ko smo prišli v kooperativno fazo izvedbe projekta, ki bo dal dolgoročno pozitivne učinke za našo državo. Seveda pa v neki točki pa me lahko doleti neko razočaranje, ko v nekaterih razpravah naletimo na seciranje nekega projekta ali tudi v tem primeru zakona, da ne rečem, z nekimi argumenti, ki so včasih, bi lahko rekel, da jih nekdo vleče iz petnih žil. V bistvu smo na nek način ujetniki nekih zgozdb Slovenije v preteklosti, projektov, ki nam mogoče niso tako v čast, ampak vendar moramo to slabo prakso presekati in tudi si na nek način zaupati, ko se lotevamo novih projektov in ko bomo s temi projekti omogočili razvoj Slovenije, razvoj infrastrukture in s tem tudi gospodarstva v celotni Sloveniji.

Kot je bilo rečeno, so na to vlado in pa tudi na ministra pogosto leteli očitki, da ne stori dovolj za razvoj infrastrukture. Moram reči, da tudi skupaj smo večkrat opozarjali Ministrstvo za finance, da vendarle so infrastrukturni projekti tisti, ki povečujejo gospodarsko rast in da bo mogoče to začetno prepričanje Ministrstva za finance spreobrnil. V bistvu danes smo na tej poti, da gradimo projekte, ki bodo na dolgi rok prinesli pozitivne učinke za vse nas. Spomnim se razprav tudi v tej dvorani, ko smo se na nek

način omejevali, sklicevali na fiskalne omejitve in tako dalje. Mislim, da pogled na ekonomijo je treba imeti optimističen za gladke investicijske cikle in temelj vsakega gospodarskega razvoja so infrastrukturni projekti, ki potem omogočijo ta razvoj. Moram pa reči, da so seveda vse dosedanje vlade vlagale takšne in drugačne napore, ki nikoli niso obrodili uspeha. Ta projekt se odvija že dvajset let in ne vem, ali so to z neko figo v žepu pripravljali te projekte, nikoli ga pa niso analizirali. Tako je vlada Mira Cerarja presekala to slabo prakso, prešla od nekkih idej k dejanjem in danes smo tu, da s tem zakonom omogočamo realizacijo tega projekta.

Mislim, da gre za pomemben projekt, tudi poseben projektni pristop k tej realizaciji tega projekta drugega tira in da lahko rečemo, da gre za primer dobre prakse timskega dela, tudi inovativen pristop ekipe strokovnjakov, ki so se združili, od gradbincev, ekonomskih ekspertov in posameznikov, ki imajo izkušnje na projektih. Seveda mislim, da je s tem zakonom – bo nekdo rekel, zakaj je potrebno sprejeti zakon. Seveda številne slabe prakse iz preteklosti, ki so nas na nek način kontaminirale z nekim pesimizmom, da se ne moremo več česa lotiti, z nekim strahom se lotevamo tega, mislim, da je mogoče tudi to razlog, da tudi v parlamentu s tem zakonom določimo okvir, v okviru katerega se bo ta projekt izvajal, in da se bo odvijal na tak način, kot si vsi želimo, in da bo tudi s finančno konstrukcijo, ki je predvidena v tem zakonu, čim prej ta projekt tudi izpeljan.

Kar se tiče različnih deležnikov, ki so vključeni v ta projekt, tu moram seveda spet zagovarjati zakonodajo in pripravljavca, mislim pripravljavca zakona, to je ministrstvo, da gre za razpršeno tveganje in finančno konstrukcijo, ki vključuje različne deležnike. Enostavno bi bilo seveda reči, dajmo to zgraditi, dobimo denar iz proračuna, se zadolžimo in seveda potem onemogočimo druge številne projekte, ki so še pred nami. Tako mislim, da je ta rešitev, ki vključuje tako Luko Koper, ki bo seveda od tega imela največjo korist, tudi prevoznike kamionov, pa potem vire iz evropskih virov, to je Junckerjev sklad in Evropska investicijska banka. Tu dejansko gre za razpršeno finančno konstrukcijo, ki bo omogočila, da se bodo v bodoče izvajali še drugi infrastrukturni projekti v Sloveniji. Ker ne glede na to, da je Slovenija dosegla že gospodarsko rast, mi se tukaj ne smemo ustaviti, mi moramo enakomerno razviti vse regije v Sloveniji. Seveda se bom tu dotaknil tudi tretje razvojne osi, ker če bi mi drugi tir gradili samo iz proračunskih virov, se bi zadolžili in ne bi mogli izvajati drugih infrastrukturnih projektov, ki so še pred nami. Tako bo zakon tudi na tak način omogočil enakomeren razvoj Slovenije in tudi bomo z izgradnjo številnih drugih infrastrukturnih projektov, mogoče tudi po podobnem modelu, omogočili razvoj vseh pokrajin v Sloveniji na enak način.

Če zaključim. Seveda ocenjujem, da je zakon primeren način pristopa do izvedbe tega

projekta, da bo omogočil črpanje evropskih sredstev, že prej omenjeni Junckerjev sklad, in da poleg tega, da omogoča povezovanje zalednih držav, deluje tudi sama rešitev in tudi zakon povezovalno v Evropi. Pred nami so razprave, kakšna bo ta Evropa, Evropa dveh hitrosti, in mislim, da je tudi ta projekt lahko en primer dobre prakse, da se priključimo državam, ki se povezujejo, katerih cilj je postati vodilne v Evropski uniji, in ne, da bi se izločili in se ne bi povezovali s soslednjimi državami.

Kot sem že prej omenil, je prav tudi to, da se vključuje v projekt vse deležnike, tako železnico, Luko Koper, in da bodo tudi s financiranjem tega projekta na nek način tudi povezani in da bodo poleg pozitivnih učinkov, ki jih bo ta projekt prinesel za te gospodarske družbe, tudi s svojim deležem prispevali k izgradnji tega projekta.

Tako ta zakon podpiram. Še enkrat poudarjam, da gre za projekt, ki pomeni primer dobre prakse in da je končno presekana ta gordijski voz in da je vlada Mira Cerarja pod vodstvom ministra Gašperšiča in ekipe pokazala korajžo, moč, znanje, da ta projekt čim prej realiziramo in se po podobnem modelu lotimo tudi številnih infrastrukturnih projektov, ki so pred nami. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovani kolegice in kolegi!

Naj takoj na začetku povem, da sam podpiram razvoj državne železniške infrastrukture in s tem seveda tudi predvideno izgradnjo drugega tira, ki je načrtovana. Vendar že v samem začetku te investicije me moti sam način pristopa k tej največji investiciji, kakor se tudi postavljajo številna vprašanja, ki niso plod neke prakse iz preteklosti, kajti v Sloveniji smo zgradili kar precej zahtevnih gradbenih projektov na avtocestnem odseku –, primer Trojane, kjer je šlo za zahtevno gradnjo, veliko bolj zahtevne geološke razmere, kot so na tem območju Krasa, kjer se bo gradil drugi tir, pa nismo sprejemali nobenega posebnega zakona, pa nismo za tistih nekaj kilometrov sprejemali oziroma ustanavljali nobene posebne družbe, ker smo se tega projekta lotili izključno s stroko, ne pa s takšno aktivnostjo širokih deležnikov, kako bomo na najbolj varen, ekonomičen in pazljiv način izpeljali to investicijo.

Če pomislim nazaj na TEŠ 6, ki me kar nekako povleče na to vzporedno razmišljanje, bi lahko rekel, da kadar se največjega projekta lotimo na tak način z maksimalno pozornostjo in pazljivostjo, da ja ne bo kaj narobe, takrat sigurno ta projekt povsem – da ne rečem, kaj.

Seveda tega zakona ne podpiram v takšni obliki, kot je, sploh menim, da je ta zakon nepotreben, kajti v prvi meri gre za izključen odstop od systemske ureditve pri upravljanju

državnega železniškega omrežja. Novoustanovljena družba 2TDK je koncesionar, ki upravlja s 27 kilometrov novozgrajene proge. V Sloveniji imamo tisoč 200 kilometrov železniških prog, za samo 27 kilometrov pa imamo ustanovljeno družbo, imamo koncesionarja, ki bo s tem upravljal. To se pravi, iz systemske ureditve smo izdvojili 2 %. To je ključen odstop od systemske ureditve, ki jo imamo v Republiki Sloveniji, ko govorimo o gospodarjenju z javno železniško infrastrukturo.

Kot gradbenik pogledam primerjavo z izgradnjo tunela Brenner. To je največji železniški predor v Evropi, ki se gradi že od leta 2012 in bo dokončan leta 2025, med Italijo in Avstrijo. Tam je bil ustanovljen konzorcij, niso ustanovljali posebne družbe, ampak so ustanovili konzorcij, in ta konzorcij v glavnini, v 87,1 % sta ustanoviteljici avstrijske in italijanske železnice. To se pravi, v tričetrtinskem deležu sta deležnika državne železnice. Tako avstrijske in tako italijanske. Razliko do 100 % predstavljajo lokalni okraj, ki so tudi vključeni v tem predelu v to investicijo. Ustanovljen je konzorcij. Ta konzorcij ni imel nobenih težav na prijavo kakršnihkoli razpisov, tako kot tukaj v osnovni obrazložitvi predloga zakona, ki ga je pripravila Vlada, najprej poudarja, da je to zlato pravilo in da mimo tega kriterija ne moremo iti, da ustanovimo mi novo družbo, in da ji podelimo koncesijo. Ni res! Poglejte si podrobno primer izgradnje predora Brenner. Tudi tam so bili deležniki Evropskih sredstev, tako ta zadeva ne zdrži, ki se navaja notri v sami obrazložitvi o samem predlogu zakona.

Nadalje bi rekel, v tej družbi 2TDK bo kar lagodno delati. Odgovornim v tej družbi 2TDK ne bo težko hoditi v službo, pa ne bodo imeli velikih skrbi, zato ker ta zakon družbi 2TDK ne daje nobenih odgovornosti. Prav nobenih odgovornosti družba 2TDK nima. Vodila bo to investicijo, sredstva bodo zagotovljena in po izgradnji te investicije od leta 2025 bo družba 2TDK prejela od Republike Slovenije plačilo za dosegljivost. Približno 35 milijonov na leto, če to izračunamo za koncesijsko obdobje, ki je predvideno 35 let, zneso to milijardo 225 milijonov. To se pravi, celotna investicija bo na ta način povrnjena; skratka bodo prihodki zagotovljeni in družba 2TDK bo z lahkoto poplačala vse deležnike pri investiciji. Tako pravi zakon. Meni se pa bistveno vprašanje postavlja, ali bo družba 2TDK poplačala tudi državi tisti delež, ki ga bo država plačala – to investicijo. O tem pa ta zakon ne govori. Nalaga pa državi, da plača družbi 2TDK v času koncesije milijardo 225 milijonov. Te naloge notri v zakonu ni. Rekel bi, da je treba obe strani pogledati, to se pravi, tako odgovornost kot tudi druge pozitivne strani za samo družbo.

Potem nadalje, kar se same odgovornosti tiče. V primeru, da gre družba 2TDK v stečaj, v zakonu zelo jasno in natančno piše, da v tem primeru je poplačnik za objekte in infrastrukturo država. To se pravi, tukaj 2TDK

nima odgovornosti, vse njene obveznosti za slabo ravnanje, za kakršnekoli finančne nepravilnosti, da se v primeru na koncu ne izidejo, gre družba v stečaj, prevzame država. Zakon ne ureja prenehanje koncesijskega razmerja z družbo 2TDK, kadar gre za odvzem ali odpoved koncesije. Vzemimo primer, da družba 2TDK ne ravna gospodarno in da hoče država odvzeti družbi 2TDK koncesijo, zakon ne določa, kako in kaj. Poglejte si primer zakona o koncesiji za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save. Kako je tam urejeno? Zelo natančno, zelo precizno, zelo določno. Se ve, kako ravnati v tem primeru, kako bo ravnala država do koncesionarja. Ta zakon tu o tem ne govori. Ravno tako je preusmerjena odgovornost na državi, ne na družbi 2TDK v primeru prenosa zemljišč. Seveda, da družba 2TDK lahko gradi, država prenese s stvarno in obligacijsko pravico zemljišča, na katerih bo družba 2TDK gradila drugi tir. Zakon ne govori, kako bo družba 2TDK po koncu koncesije prenesla ta zemljišča nazaj v last države. Seveda mislim tudi še na tista dodatna zemljišča, ki še sedaj oziroma danes niso odkupljena in jih bo družba 2TDK še morala odkupiti. To v tem zakonu ni odgovora – tudi eno odprto vprašanje, ki v tem delu ni rešeno.

Zelo veliko je govora o vrednosti in o cenah projekta izgradnje drugega tira. Sam vem, da je ceno, kjer je tehnična dokumentacija izdelana le na nivoju PGD, to se pravi projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja, zelo težko določiti, vendar v gradbenem dovoljenju je podana rešitev, ki je v tem momentu draga v primerjavi s tisto, kaj na tem projektu dobimo. Zgradimo en predor z enim tirom, zraven pa naredimo servisni, varnostni rov. In to nas stane na koncu tam blizu milijardo 400, dobimo pa en tir. Če konstrukcijsko, gradbeno pogledam presek enega tira, kjer vozi vlak v tunelu, je 70 kvadratov. Presek varnostnega tunela je pa 42 kvadratov. Zelo malo manjka do polnega profila. Ampak v gradbenem dovoljenju nismo toliko pomislili, da bi šli tudi drugi varnostni tunel delat v polnem profilu in da bi izpostavili v bodočnosti vzpostavitev še drugega tira. Tedaj bi varnost ne bila problem, ker bi imeli dejansko dva tunela in z medsebojnimi povezavami bi tudi to varnost zagotovili. To se pravi, sedaj imamo v gradbenem dovoljenju rešitev, ki je draga, ampak za to visoko ceno dobimo zelo malo oziroma v tem momentu samo en tir. In to je problem.

Seveda prihajajo na osnovi teh ocen same vrednosti nove rešitve, v primeru, da gre za veliko finančno razliko, je vredno dati tudi druge rešitve na tehtnico, posebno še, če so te razlike tam nekje med 300 in 400 milijoni pri tej investiciji. Pa so očitki, sam menim, da so nove tehnologije vedno cenejše od starih tehnologij, ker so sodobne in dejansko z novimi tehnologijami uvajamo cenejše rešitve. Rekel bi odgovori ali pa nekako pripombe koalicije so, da če gremo preverjat nove variante, potem se zopet vrnemo na začetek. Ja, v nekem primeru

to drži, ampak poglejte, tako parcialno kot sprejmemo ta zakon za to ali pa kot smo sprejeli za Yaskawo na Ptuj in tako naprej, si postavljam vprašanje, ali ni smiselno tudi za prostorski del za kakšno novo varianto sprejeti poseben zakon, pa ga lahko v enem letu rešimo. Pa damo na tehtnico: sprejeti zakon, da sprejmemo eno posebno prostorsko omejitev, ali pa prihranimo tam nekje 300 do 400 milijonov. Zdaj pa dajmo to na tehtnico. Ali smo to sposobni ali pa se nam to izplača? V kakršnem finančnem stanju je naša država, je moje osebno mnenje, da se to absolutno izplača. Tako bi rekel, da ti očitki koalicije, da se vračamo na začetek, seveda ne zdržijo, če damo v primerjavo ali na tehtnico čas in denar.

Tudi nadalje absolutno podpiram, da če se nekaj gradi, da se gradi z usmeritvijo v prihodnost. Tudi ta odsek je predviden, da se gradi za hitrost 160 kilometrov na uro. Pa se mi tu zelo postavlja vprašanje. Leta 2025 bo ta odsek drugega tira zgrajen. Tam bo vlak vozil 160 kilometrov na uro, pa se mi postavlja vprašanje, ali bo še kje v Sloveniji kakšen kilometer proge, kjer bo vlak lahko peljal 160 kilometrov na uro? Leta 2025! Ne vem. To je moje vprašanje, seveda na to moje vprašanje nisem dobil odgovora, na koliko kilometrih železniške proge bo leta 2025 možno peljati 160 kilometrov na uro. To je veliko strokovno vprašanje. Ne vem, če sploh kje še v Sloveniji. Ne vem. Nisem dobil nobenega odgovora. Če bi bilo to kje možno, bi verjetno danes ta odgovor dobili na mizo.

Ti očitki koalicije, gre nujni postopek, zelo se nam mudi, prijave na razpis in tako naprej in tako naprej. Glejte, tudi ti argumenti ne zdržijo. Mi smo v lanskem letu v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagali dva zakona. To je bilo aprila lani, to se pravi, pred enim letom smo predlagali dva zakona. Prvi zakon je Zakon o graditvi prometne infrastrukture v Republiki Sloveniji, ki govori o prometni infrastrukturi, ki daje eksplicitno prednost naboru železniških projektov v Republiki Sloveniji, izključno tudi z drugim tirom. Nabor smo povzeli po strategiji razvoja prometa, ki je bila izdelana 29. 6. 2015. Povzeli smo najbolj aktualen dokument, strategijo razvoja prometa, ki je po mojem mnenju dober dokument, daje jasno okvire, kaj v prihodnosti na prometnem področju želimo imeti. Po tej strategiji smo povzeli tudi sam nabor. Skratka, z zakonom se določa, kako in po kakšnem prioritetenem redu se bo gradila prometna infrastruktura v Republiki Sloveniji. Seveda pri gradnji ne gre brez financ, zato je bil sočasno vložen tudi Zakon o zagotavljanju sredstev za investicije v prometno infrastrukturo. To je pa bistvo. Če hočeš nekaj zgraditi, potrebuješ tudi finančni del in ta zakon zagotavlja namenska sredstva za gradnjo prometne infrastrukture. Gre za okvir letnih sredstev v višini 500 milijonov. Če rečemo, kako delitev med železniškim delom in cestnim delom, če ocenim, v letu 2017 je v

proračunu za cestni del tam nekje okoli 170 milijonov. Pa dobro, če rečemo, da rabijo tudi ceste več, lahko rečemo tam nekje 200 do 220 milijonov. To se pravi, ostali del ali pa, če še bolj za rezervo rečem, polovica, to se pravi 250 milijonov, bi lahko letno bilo namenjeno za gradnjo železniške infrastrukture. Namenski del sredstev vsako leto.

Kakšna je pa dinamika plačil drugega tira? Če ta strošek razdelimo na 7 let, je letni strošek izgradnje drugega tira tam nekje med 150 in 210 milijonov na leto, odvisno od dinamike napredovanja gradbenih del. To se pravi, v okviru našega predloga, ki smo ga že lani aprila dali na mizo; z zagotavljanjem sredstev, ki so namenska, z letno dajatvijo od vozil v cestnem prometu, potem koncesijske dajatve Luke Koper, nadalje tudi od dobička družb, ki so v večinski lasti v državi, in tudi od trošarin od energentov. Skratka, potem je še šest nadaljnjih primerov, kako zagotavljati ta namenski vir. S tem bi slovensko gradbeno operativno naredili konstantno trdno, ker bi sredstva bila zagotovljena kontinuirano, ne bi bila taka nihanja, ne bi imeli takšnih vzponov in padcev, ne padcev, ampak propadlih gradbenih družb, kot jih imamo danes v državi, v Republiki Sloveniji. Skratka, to je rešitev, ki je bila pač z večino zavrnjena, ker s strokovnega stališča je koalicija oba ta zakona podprla, ampak ker je to predlog opozicije, sta bila oba zakona z večino preglasovana in te rešitve, ki so dobre rešitve, ki bi danes tudi pri izgradnji drugega tira bili že korak naprej, pa tu ne zdrži tista kritika koalicije – časovni moment.

Že lani se je ministrstvo prijavilo na evropski razpis. Že vnaprej se je vedelo, da bo ta prijava neuspešna, tako da je bilo vse tisto delo uradnikov zaman, ker finančna konstrukcija ni bila zaključena. Tudi ta finančna konstrukcija, seveda, tudi danes še ni zaključena. Vprašanj, dilem, neodgovorov je kopica in vsled tega, seveda, takšnega zakona v tem trenutku ne morem podpreti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovane kolegice, kolegi!

Kaj reči o drugem tiru, kar še ni bilo povedano. Na sejah Odbora za infrastrukturo smo se že velikokrat pogovarjali o njem in sedaj nekatere razprave v smislu, češ da se premalo pogovarjamo, da imamo premalo časa, so v tem pogledu nekako nekorektne.

Danes je bilo slišati pravzaprav nekakšno vprašanje v smislu, ali je kdo v tej dvorani, ki ne podpira tega tira. Seveda je bilo vse tiho. Jaz pravim tako, drugi tir ima podpornike in ima tiste tako imenovane »ampak podpornike«. To so tisti podporniki, ki vedno, ko jih potrebuješ, rečejo, ampak jaz bi drugače. Jaz nočem komurkoli prikrajšati pravice, da ima

določene pomisleke, in ne terjam od nikogar, da dvigne roko za vsakršno stvar, ampak vendarle tekom razprave o tem zakonu je bilo slišati veliko veliko zavajanj, veliko nekih politikantskih izjav, ki nimajo nobenega drugega namena kot golo obračunavanje, verjamem da, v luči nekih prihajajočih bolj ali manj bližnjih volitev.

Pa se bom do marsičesa opredelil. Žal je sistem tak, da vedno nekdo govori tudi po 20 minut. Fino bi bilo, da se sproti odgovarja na vsa vprašanja, bi ljudje mogoče dobili boljšo sliko, kaj je v resnici problematičnega, kaj ni, in da lahko vsem nam in vsem ostalim, da si lahko nalijemo nekega čistega vina.

Danes je bilo velikokrat slišati, da je postopek neprimeren, ker gre po nujnem postopku. Nujnega postopka ne bom zagovarjal; okoliščine so takšne, da nam je bilo to dano na mizo, kolegij je o tem odločil, razumem ta razlog, da se julija dogaja razpis in da je zakon potrebno sprejeti zaradi tega razpisa, pa vendarle vsi tisti, ki imajo težke probleme s tem nujnim postopkom, jih moram spomniti na to, da smo že veliko zakonov sprejemali po nujnem postopku, pa so bili morda zakoni celo manj pomembni kot ta, nekateri pa tudi bolj. Ampak glede na to, da smo se že velikokrat pogovarjali o tej zadevi, verjamem, da nihče ni prikrajšan za nobeno informacijo.

Na Odboru za infrastrukturo smo se pogovarjali na, po mojih podatkih, 18. nujni seji, na 30. nujni seji, na 49. nujni seji. To so seje, ki so se odvijale od leta 2015 do leta 2017. Na primer, z naslovom Izguba poslov Luke Koper in nujnost izgradnje drugega tira, Problematika financiranja in gradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper; skratka, vedno znova se je poudarjala ta nujnost, kako nujno rabimo čez noč, pritiskalo se je na ministrstvo, sprejemali so se določeni sklepi, da je vendarle treba premakniti zadeve z mrtve točke – to so vsi priznavali, da je ta projekt na mrtvi točki – in zdaj, ko se zadeva premakne naprej, slišimo cel kup očitkov. Prvi je ta, da ne bi smelo biti po nujnem postopku, ampak po nekem dolgem, rednem postopku, potem pa še to, da predstavlja ta projekt povečanje tveganja za korupcijo, karkoli si lahko pod tem razlagamo.

V zvezi s tem bi povedal nekaj, kar sem že povedal, pa bom, če bo treba, še petkrat ponovil. Ta drugi tir v tem ogromnem znesku se ne bo gradil v času mandata te vlade. Lahko bodo opravljena določena pripravljalna dela, pa vendarle večina teh del bo opravljenih v drugih mandatih. Danes me v tem smislu opozarjanja na korupcijo in ne vem kaj vse čudi, da tisti, ki si, ne vem, mogoče na podlagi tudi kakšnih javnomnenjskih anket obetajo oblast, rečejo, da se bo kradlo pri drugem tiru. A na oblasti bojo! Zakon pa je koncipiran tako, da bo odgovarjalo prav ministrstvo, čeprav nam to zdaj nekateri očitajo, da bi morale nekakšne družbe, ki so ločene od ministrstva, skratka, nekako v smeri SDH. Osebnostno preferiram to, da za takšnim projektom stoji minister, pa po možnosti, po

možnosti, čim manj oseb. Saj veste, kakšen je tisti pregovor: Sto babic, kilavo dete. Vsak se rad izgovarja na drugega, jaz si želim, da pri tako pomembnih zadevah točno vem, koga, kdaj, v katerem trenutku pocukati za rokav.

Kar je zelo zanimivo pri tem projektu, je to, da ... Danes smo slišali, da je ta sistem financiranja nekako inovativen in podobno. Kolega Žnidar je povedal, da se mu porajajo številna vprašanja, ker gre za nek izstop iz sistemske ureditve. Sistemska ureditev v preteklosti vemo, kakšna je bila. Takšna, da so se cene nenormalno poviševale v času gradnje, ne prej, prej je bilo vse v redu, prej so vsi kimali, potem ko se je začelo graditi, so se pa stroški gradnje po navadi nenormalno povečevali ali pa je zadeva potekala na način, kot je bil TEŠ 6, kjer se je delalo tudi izven radarjev politike, pa to verjetno namenoma, izven radarjev javnih naročil, nekega urejenega sistema javnih naročil, zaradi česar se nam še danes grozi tudi, da bo kdaj unovčeno poroštvo oziroma da bodo strošek vsega tega, kar se je tam financiralo, nosili davkoplačevalci.

Ob vsej tej debati v zvezi z drugim tirom so mi še posebej pri srcu te, glede tega, da je zakon nedorečen, da se ne ve niti, ali bo drugi tir ali ne vem kaj. Državljanom moram tu iskreno povedati, umestitve tega drugega tira ni delala ta vlada. Ta projekt ima dolgo brado in eden izmed pomembnejših dokumentov je državni lokacijski načrt, če ga bom zdajle našel – se pravi, Uredba o državnem lokacijskem načrtu za drugi tir železniške proge na odseku Divača–Koper. To je dokument, ki je nastal že leta 2005 in ki opredeljuje v svojem šestem členu nekako v grobem potek in bistvo te proge in tega projekta. Piše tako, to je bilo že leta 2005, na trasi drugega tira železniške povezave načrtovana gradnja osmih predorov, trasa proge poteka po naslednjih predorih – tako naprej, tako naprej –, določene so velikosti, portali predora, skratka vse dimenzije, vsi ti gradbeni parametri, premostitveni objekti, kje bodo mostovi, deviacije cest, ostale ureditve v cestnem omrežju. V tem aktu sta trasa in sam projekt zelo določeno urejena. Ker gre za akt, ki je bil sprejet že leta 2005, pa vsi vemo, katera vlada je bila takrat na oblasti, se spet sprašujem, zakaj se danes vsi čudijo, zakaj je omejitvev, ne vem, zakaj je predviden potek hitrosti 160 kilometrov na uro, zakaj je samo ena predorska cev namenjena za vožnjo in zakaj je tako in zakaj kaj drugega. A vse je bilo dejansko v grobem urejeno že takrat. Danes se res porajajo pomisleki, ali graditi dve cevi ali, ne vem, zaradi mene tudi tri, pa vendarle opažamo ali pa verjetno se vsi s tem strinjamo, da so glavni pomisleki poleg teh nekih, ki so bistveno manj utemeljeni, tisti, kako zadevo financirati.

Na seji Odbora za infrastrukturo smo slišali tudi direktorja Slovenskih železnic, ki podpira ta projekt. Opisal nam je, kakšen je pretovor vlakov, in sicer povedal je, da je povprečno število vlakov samo marca 93 na tem

odseku, da pa se z izgradnjo novega tira omogoča prevoz tudi 200 vlakov na dan po tem odseku. Skratka, s tem novim odsekom, tudi če gre samo za en tir, se dejansko kapaciteta podvoji, tako da to ni nek zanemarljiv podatek v tem smislu, češ da je povsem nelogično, da se gradi samo en tir, je pa povsem na mestu, da se tudi razmišlja pač o tisti servisni predorni cevi, ki naj bi bila takšnega obseg, da se bo lahko nekoč, ko bo to potrebno ali ko bomo imeli denar, gradila še druga proga skozi takšno cev. Vsekakor so res najbolj čudni pomisleki tistih, ki so sodelovali takrat pri umeščanju tega projekta pri načrtovanju, pri dimenzioniranju. Ti so danes najbolj glasni, pa se sprašujejo, kako to in kako ono.

Zanimivo pri tem projektu je še to, da imamo neke posebne vrste civilnih iniciativ. Pristaš sem civilnih iniciativ, čeprav, recimo, na Odboru za infrastrukturo opazamo, da pri vsakem projektu, ki ga država načrtuje, se najdejo dve ali tri civilne iniciative, ki opozarjajo na določene zadeve, po navadi bolj ali manj naravovarstvene, tu mam pa neko specifikko. Tukaj imamo pa civilno iniciativo, pri kateri so udeleženi razni profesorji, visoko izobraženi ljudje, s tem da je opaziti, da tudi med seboj niso enotni. Nadeli so si neko zveneče ime strokovni svet za civilni nadzor, nekaj podobnega, ampak opaziti je, da je že vsak na en ali drug način povezan bodisi s samim projektom, bodisi z Luko Koper, ki je pač eden izmed glavnih razlogov, zaradi katerega se ta projekt mora odviti čim prej, bodisi da gre za neke želje oziroma interese po izgradnji neke nove proge, ki bi zadevo vrnile na začetek, in sicer z nekimi novimi tehnologijami, na katerih bi seveda nekdo zaslužil.

Torej pri tem projektu imamo civilne iniciative, ki niso civilne iniciative, ki ščitijo interes vseh državljanov, ampak ščitijo neke svoje interese, ki imajo podlago vključeno v kakšnem zaslužku, pa vendarle so očitno tako v medijih zastopane, da njihov glas na koncu koncev, mislim da, dobiva skoraj enako težo kot glas vseh nas, ki o tej zadevi odločamo. Fer bi bilo, da vsak, ki ima civilno iniciativo, ki jo zastopa, ki jo predstavlja, da pove, ali je bil kdajkoli povezan s tem projektom, ali namerava dobiti, ali je prejel kakršnokoli plačilo. Mi tega vsega nismo bili deležni, bili smo pa deležni oziroma ministrstvo je bilo predvsem deležno, številnih kritik, kako je vse skupaj netransparentno, kako se dela nekakšna podlaga za korupcijo.

Ne verjamem, da bomo kadarkoli popolnoma soglasni v tem projektu, niti si tega ne želim. Bi pa bilo prav, da so vse razprave kar se da konstruktivne s tem namenom, da se bodisi zakon amandmira z nekimi pomembnimi zadevami, ki odgovarjajo na določena vprašanja, ne samo zaradi tega, da imamo amandmaje, da lahko razpravljamo, ker sicer te razprave ne bi bilo. Prav bi bilo, da glede na to, da so naslednje leto volitve, da vsaka stranka

pove, kaj bo s tem projektom naredila naslednje leto. Saj do takrat ne bo nastalo ob razvoju dogodkov nobene pomembne škode zaradi tega, ker se še ne bo začelo vrtati, ker bodo v teku še neka pripravljala dela. Naj stranke lepo povedo, ali bodo vztrajale pri projektu, kot je, ali ga bodo ustavile, ker verjamem, da bi ga nekatere ustavile, ali pa bodo skušale celotno financiranje obesiti davkoplačevalcem. S takšnim financiranjem se ne strinjam, mislim, da mora tudi Luka Koper sodelovati. Ne glede na to, da je ta projekt dolgoročen, da predstavlja nekakšno strateško povezavo, ne samo za tovorni, ne nazadnje tudi za potniški promet med zahodnim in osrednjim delom Slovenije, moramo vedeti, da je pa neka nuja po izgradnji projekta pravzaprav nastala prav zaradi poslovanja Luke Koper, in prav je, da se na ta način tudi angažira in je dejavna pri realizaciji tega projekta. Bojim se, da temu nismo bili doslej priča, kvečjemu imamo vedno znova neke pobude. Mislim, da je dandanes na politični ravni glavna Združena levica v tem smislu, da je treba odstraniti vse neke druge možne oblike financiranja in projekt v celoti naprtiti na pleča davkoplačevalcev, ob vseh teh pomislekih, ki jih ima že ta finančna projekcija; torej, ta razpršena. Torej, da bo v vsakem primeru ta investicija relativno velik zalogaj.

S samim zakonom nimam nobenih problemov, mislim, da je dobro napisan, da opredeljuje oziroma odgovarja na vsa bistvena vprašanja; odgovarja na vlogo te družbe 2TDK, odgovarja na vprašanja, kdo bodo ljudje, ki bodo tam sedeli, kakšen bo nadzor nad njimi, kakšno bo financiranje. Pa ne rečem, da ne bo ta zakon mogoče kdaj potrebno v kakšnem delu spreminjati, vendar pa sem prepričan, da ne odpira in nikomur, nikomur, tudi tistim, ki bodo sedeli v naslednjih vladah, ne daje potuhe, da bi si kakorkoli žele ali da bi si kakorkoli okoristil iz tega projekta. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. László Göncz. Pripravi naj se gospod Ivan Škodnik. Izvolite.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani prisotni, lep pozdrav v mojem imenu tudi!

Naj začnem tam, kjer je predgovornik končal. Vprašanje zakona o tovrstnem projektu je lahko tudi vprašljivo, lahko pa tudi ne. Glede na pomembnost tega projekta, gledano s širše kronološke perspektive, menim, da je morda prav, da se tovrstna zadeva ureja z zakonom. Strinjam se pa tudi s tistimi kritiki, ki pravijo, da bi lahko z nekim celovitim sistemskim zakonom morda tudi tovrstnim rečem lahko šli v izogib, ampak pustimo to.

Po mojem v tej fazi je nepotrebno postavljati vprašanja, ali drugi tir potrebujemo ali ne potrebujemo. Menim, da je vsaj v tem

konsenz v državi in pri tem nisem zasledil v preteklih tednih, mesecih takih govornikov, ki bi kakorkoli temu projektu oporekali. Sam menim, da je ta projekt strateški projekt, največji strateški projekt te države v tem trenutku, ki pa žal krepko zamuja. Zamuja iz različnih razlogov in kot so tudi že predgovorniki pač pred mano poudarjali, bi bilo danes nesmiselno razpravljati o tem, zakaj je prišlo do tovrstnih zamud. Dejstvo je, to in to vsekakor pozdravljam, da se je zdaj ta vlada odločila za konkreten korak, da se pristopi k reševanju in k realizaciji tega programa. Verjetno predlagane rešitve niso idealne, verjetno bo te rešitve treba spotoma, morda tudi že zelo hitro, nadgraditi, spreminjati, ampak v tem trenutku je vsekakor treba pozdraviti, da je do tega sploh prišlo.

Sam sem tudi mnenja in sem bil tudi mnenja, zato sem se pri nekaterih odločitvah zadržal, da morda sam postopek kot nujni postopek ni najbolj primeren za tovrstno zadevo, ampak zdaj smo že v fazi, ko se tudi o tem nima smisla dosti pogovarjati. Bi tudi v zvezi z dilemo okoli finančne konstrukcije, ki se je danes že pojavljala v različnih izvajanjih, rekel, da glede na specifičnost in na okoliščine tega projekta verjetno ni bilo pričakovati, da bi bila finančna konstrukcija v celoti zaključena. Menim, da to praktično niti ni mogoče, ker so še tudi nekatera vsebinska vprašanja, vprašanja res dejanskega vložka investitorjev in podpornikov tega projekta še odprta, torej praktično finančne konstrukcije v celoti do tega trenutka ni bilo možno izvesti. Nakazana oblika javno-javnega partnerstva je pa vsekakor tudi za mene sprejemljiva varianta, je sicer do neke mere neka vrsta tudi sui generis, če se izrazim malo po RTV zakonu, ampak po mojem je do dovoljšne mere premišljena in tudi tiste refleksije, ki so prihajale s strani evropskih institucij, vlivajo neko upanje, da ni, teoretično gledano, vsaj teoretično gledano, ta pristop zgrešen. Seveda tveganja so, to je nedvomno. Tudi razumem tisti del javnosti, pa tudi politike, ki imajo tukaj veliko vprašanj, tudi sam imam veliko vprašanj, ki se mi odpirajo tudi glede na naše slabe prakse pri različnih projektih, da ne omenjam zdaj vseh teh, ampak največkrat seveda vsi pomislimo na TEŠ 6.

So tudi dileme, ki jih je gospod Žnidar malo prej navajal v zvezi z neko primerjavo s projektom Brenner, čeprav je težko primerljivo, če smo zelo iskreni, ker gre za približno še enkrat tako velik projekt, kar se dolžine tiče, količinsko še bolj zahteven, torej dva tira sta tam, tam je nekje investicija okrog 6 milijard, pa še nekaj v tem trenutku, vsaj taka informacije so dosegljive. Skratka, je težko primerljivo tudi s tem projektom, ampak morda do dejanskega pristopa k sami izvedbi projekta pa se še eventualno tudi kaj pametnega lahko naučimo iz tistega dela, ki je že tam izveden. Strinjam se tudi s predsednikom Odbora za infrastrukturo v tem, da praktično bančne zakone spreminjamo, bom malo pretiraval, tedensko ali pa mesečno.

Verjetno ni pričakovati niti tega, da tega zakona ne bomo ali pa ne bodo pač naši nasledniki tukaj spreminjali. Tudi v tem ne vidim neke velike težave. Skratka, tveganja so, dileme so, ampak menim, da poti nazaj ni in zato je v tem trenutku ta zakon v tej fazi treba podpreti.

Zdaj pa še ena stvar, ki se tukaj največkrat pojavlja tudi kot neka vprašanja ali pa odprta zadeva, in sicer širše sodelovanje zalednih držav in neka oblika meddržavnega projekta. Menim, da bi bilo to prepotrebno pozdraviti v tem delu Evrope kot pa temu oporekati. Torej, če si Evropo kot tako in evropsko združevanje in evropsko sodelovanje zamišljamo kot nekaj perspektivnega in pozitivnega, potem so za mene ta vprašanja tako rekoč zelo zelo vprašljiva in tvegana. Predvsem iz razloga, če imamo pred seboj tudi namero o srednjeevropskem prometnem in tovornem koridorju, ki je bil lani nekje sprejet, med državami Poljska, Slovaška, Madžarska in Slovenija, in je podprt nekaj mesecev pozneje tudi s strani Evropske komisije. Torej, če razmišljamo o tem kontekstu, in če se zavedamo, da je zelo pomemben člen ali pa element tega koridorja tudi ta trasa med Divača in Koprno, potem menim, da tovrstna vprašanja so lahko zelo nedobrodošla in tudi nerelevantna.

Kar se pa konkretno tiče udeležbe Madžarske v tem projektu, želim poudariti, da nisem tukaj zastopnik Madžarske, ne da bi me kdorkoli napak razumel, ampak ker sem v bilateralne odnose med Madžarsko in Slovenijo kot poslanec narodne skupnosti pač vpleten, sem se pozanimal za današnje informacije madžarske vlade – torej z današnjega dne –, kakšen je interes v tem primeru Madžarske. Naslednje vam lahko povem – in to se ni izpostavljalo, ker nekje tudi oporekam tistim, ki ste kritiki, pač pristopa Madžarske do tega projekta. Madžarska je jasno izjavila in tudi danes izjavlja – pravim, da ne zagovarjam madžarskih interesov, ampak zgolj prenašam, da noče nobenega sodelovanja in pa noče nobenega takega elementa ali pa vložka v ta projekt, ki je v nasprotju z nacionalnim interesom Slovenije. To je jasno izraženo stališče madžarske vlade. Od danes. Prvič.

Drugič. Madžarska nikakor noče nikakršnega deleža v Luki Koper. Želi, kot je bilo poudarjeno, sodelovanje madžarskih podjetij pri gradnji, vendar ne avtomatsko, ampak predvsem na ali pa po načelu neke zdrave konkurenčnosti. In seveda, Madžarska vsekakor pričakuje dolgoročno možnost koriščenja luške infrastrukture, kar pa je tudi pomembno in razumljivo z vidika, ker Madžarska tukaj nastopa s kapitalskim vložkom, ne pa s kreditom. Torej, neke te primerjave s 4,5-procentnimi obrestmi ne zdržijo, ker to je zgolj nekako, bom rekel, izmišljena številka, za katero nihče ne stoji in seveda bo to vprašanje tudi stvar bilateralnih odnosov med Madžarsko in Slovenijo in te stvari še potekajo.

Skratka menim, da je tukaj dobrodošlo ne samo sodelovanje Madžarske, ampak bi bilo tudi pomembno pač sodelovanje Slovaške, eventualno tudi južnega dela Poljske, ker sicer je za Slovenijo zelo pomemben ta projekt, ampak je pomembno tudi za zaledne države, ki jim je Luka Koper zelo pomemben izhod na morje. Predvsem zato je ta interes tudi s strani Madžarske in verjetno tudi drugih zalednih držav.

V tej fazi bom ta zakon podprl.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Škodnik, izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Pozdravljeni predstavniki Vlade, kolegice in kolegi poslanci!

Najprej bi se ustavil pri amandmajih, ki so bili postavljeni, in razprava bi naj tekla tu, ampak ne samo za toliko. Amandmaja, ki so ga nekako predlagali v Združeni levici, seveda ne bom podprl, tudi ne amandmaja, ki ga je predlagala SDS, to pa predvsem iz teh razlogov, ker so te rešitve neustrezne in nesistemske.

Tu bi mogoče na začetku primerjal to investicijo drugega tira s tretjo razvojno osjo, pa ne zato, ker sem s Koroške, ker se tretja razvojna os tiče mene, ampak nekaj stvari imata skupnega. Ta vlada je pravzaprav premaknila stvari naprej tako na tretji razvojni osi kot na drugem tiru in upam, da bomo tudi danes s tem zakonom te zadeve tu potrdili. V čem vidim? Glejte, ta zadeva se vleče že več kot 20 let, tako projekt drugi tir kot tretja razvojna os. Če se ustavim pri tretji razvojni osi, tukaj je bilo nešteto razlogov, da se stvar ni gradila. Seveda, vsem vladam, ki so bile pred to vlado, pa je to prijalo, ker stvari so predstavljale, denar je lahko šel drugam. Tudi ta zadnja varianta, ki jo je Vlada pred časom potrdila, iz smeri Šentruperta do Velenja, ki povezuje tudi Zgornjo Savinjsko dolino, je bila deležna številnih kritik in stvari, upam, da se zdaj umirjajo. Bilo je govora, zakaj gre trasa po najboljših zemljiščih. Ampak, ko sem potem ugotavljal, kar pet, šest tras je bilo, povsod pravzaprav gre po zemljiščih. Ampak, to je bil samo izgovor. Ampak, denar se je potem nekako tudi tu našel, ne bom rekel, da ga imajo pripravljenega, ampak financer je znan, to je Dars. In mene veseli to, da je financer tu Dars, pri drugem tiru pa so seveda drugi izvajalci. Če bi bil isti izvajalec, bi rekel, saj to verjetno ne bo šlo skupaj, ker bo denarja zmanjkalo. To pa je druga stvar, ki prav gotovo obetajoče nekako vpliva tudi na davkoplačevalce, in prav je, da je ta zadeva tako razpršena.

Bi se strinjal s predhodnikom kolegom Žnidarjem, ko je rekel, da dobili bomo samo nekaj 10 kilometrov železnice, kjer bo hitrost 160 kilometrov na uro. Zelo vesel bi bil – in zato pa moramo te stvari spraviti skozi, da bomo vsaj ta odcep imeli s hitrostjo 160 kilometrov. Upam, da

bodo potem v naslednjih letih in tudi naslednje vlade – bilo je rečeno, da ta izgradnja drugega tira ne bo narejena v tem času, v tem mandatu te vlade, ampak prav gotovo v naslednjem mandatu. To je čisto jasno, ampak stvari se morajo premakniti naprej. Upam, da bomo potem v naslednjih mandatih vendarle dobivali odcepe, kjer bodo mogoče vlaki lahko vozili še z večjo hitrostjo.

Tudi s kolegom Šircijem, ki sem ga prej poslušal, ki je nekako na začetku razpravljal in se je dotaknil stvari, da zakaj pa financiramo ta drugi tir iz proračuna. Seveda, če bi ga financirali samo iz proračuna, bi mu takoj rekel, prav, to je nekaj nenormalnega. Ampak če pa se en del iz proračuna, drugi del iz drugih virov in tako naprej, da je to nujno, da zakon moramo sprejeti, če so neki razpisi in da se bomo lahko prijavi tudi na evropski denar, je normalno. In vsakdo, ki bi se doma prijavil – če imate doma, marsikdo ima tudi mladega kmeta ali prevzemnika kmetije, ki se tudi mora prijaviti na sredstva, in če zamudi rok, pač denarja ne dobi. To je čisto prav, da se neke stvari pomaknejo hitreje in da gredo pač po nujnem postopku.

Potem se govori o zakonu, zakaj se morajo stvari urejati z zakonom. Zelo dobre izkušnje imam z zakonom o Pomurski regiji, ki je bil pred leti sprejet, in koliko dobrega se je naredilo, koliko novih delovnih mest je prišlo. Take stvari moramo tako jemati, ne pa, da je zakon nekaj nepotrebnega. Ampak velikokrat pa se ravno z zakonom stvari rešujejo hitreje.

Poglejte, ta projekt drugega tira ni samo regijski, je vseslovenski projekt, ki ima mednarodne razsežnosti. Lahko rečemo, da ima ta drugi tir evropsko dimenzijo. Zato pa so tudi različni financerji. Seveda, če bi mi odlašali pri tem, pogledajte, vsako dodatno letno odlašanja bi pri gradnji prinašalo dodatno škodo oziroma škoda bi se povečevala. Prav je, da se je ta vlada odločila in začela to zadevo urejati in da so se stvari premaknile naprej.

Kaj pravzaprav pomeni realizacija tega projekta? To je krepitev strateškega položaja države, krepitev gospodarstva ter logistike v tem delu tudi Evrope, če tako rečem, zmanjševanje škodljivih vplivov na tveganje za okolje, požarna varnost, manj hrupa in tako naprej. Vse te stvari bodo kasneje prišle do izraza, o tem zdaj mogoče niti še ne govorimo. Okolju bo omogočena prijaznejša vrsta transporta, ceste bodo manj obremenjene, mislim, da bo vsakdo lahko to potrdil, da v tistem delu, ko bo ta železnica, da se bodo ceste sprostile in da bo na tem območju vsekakor boljše. Večja bo tudi varnost prometa. Ne nazadnje pa se bo na tem delu Slovenije, od Kopra do Divače, skrajšal vozni čas. Tudi te stvari bodo prav gotovo vplivale.

Kar pa se tiče virov financiranja, kot sem prej na začetku omenil, da je ravno prednost v tem in vidim, da bo projekt uspel. Gre za kombinacijo različnih finančnih virov z namenom, da bi bile čim manjše obremenitve

davkoplačevalcev. To je čisto razumljivo. Zdaj ne bi podrobneje, mogoče toliko. Koliko sredstev bo pravzaprav iz proračuna? Tu je nekje predvideno okoli 200 milijonov, četrtnina, okrog 250 milijonov je predvidenih nepovratnih evropskih sredstev, 300 milijonov nekako planiramo potem z zadolževanjem, seveda pri evropskih investicijskih bankah, potem pa so še drugi vlagatelji ali sovlagatelji, ki se bodo prav gotovo tudi priključili. Mislim, da je tak način bistveno drugačen in ga ne moremo primerjati s TEŠ, ko je bilo tolikokrat govora tudi v tej dvorani in prej na odboru, kajti tam je vendarle ... Ta dva projekta se med seboj bistveno razlikujeta, ju ne moremo primerjati, ker sama finančna konstrukcija drugega tira temelji na cilju čim manjše obremenitve davkoplačevalcev. Mislim, da se s tem vsi strinjate.

Iz teh razlogov bom, ker vidim nek napredek naprej na področju infrastrukture, seveda ta zakon danes tudi podprl. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Franc Trček. Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Zanimivo je to poslušati, priznam, vsekakor, čeprav se mi že skoraj malo fržmaga o tem govoriti.

Poglejte, začel bom takole. Tako kot nekateri od vas sem tudi jaz včeraj dobil iz časnika Delo elektronsko pošto ob tednu knjige, da naj bi jim odgovoril, katero knjigo sem nazadnje prebral, katera je name naredila najboljši vtis in katero knjigo bi predlagal vsem vam. Prvi dve boste izvedeli v časopisu, vsem vam bi pa v branje predlagal knjigo Giovannija Arrighija Dolgo dvajseto stoletje, ki ima podnaslov Kapitalizem, moč in denar. Verjamem, da je na Madžarskem kdo to knjigo temeljito prebral. Zakaj? Zato ker po 25 letih – pa tu pustimo ob strani moj odnos do kapitalizma, ki mislim, takšnega kot je, da bi ga morali umoriti – mi ne razumemo kapitalizma, kar se ne nazadnje vidi v vseh teh zgodbah, kjer bi se lahko delno celo strinjal s SMC. Jutri bomo ob sedmih imeli nek sestanek o Mercatorju, eni se hecajo, da še pred tem, preden bo Mercator štacune odprl; tam se ve, kdo je bil enega 12. avgusta 2005 v neki pisarni in tako naprej.

Drugič, po navadi se omenja TEŠ 6 oziroma se govori nekako o dveh ključnih aferah. V zgodovini še relativno mlade slovenske demokracije, ki počasi leze proti Kristusovim letom, se običajno omenja orožarska afera, pa TEŠ 6. Meni se zdi, da sta neki drugi dve aferi, izhajajoč iz te knjige, dosti bolj pomembne. Prva afera je denacionalizacija, takrat gospod Peterle, ko so tuji inštruktorji tedanjo vlado prepričali v tako denacionalizacijo, da se kaj takega niti dosti bolj bogata Nemčija ni mogla privoščiti, in druga afera je seveda afera bančne luknje, ki sedaj bruha ven v različnih

ocenah in imamo v tej aferi bančne luknje dejansko skrit dvocevni tir do Kopra pa mogoče še – oziroma kar verjetno še – kakšen tunel do Bele krajine in še kaj.

Kaj je ključna tragedija onkraj tega? Imam to srečo seveda, da me ne morete potunkati v nobeno dosedanje, bom odkrito povedal, sranje na škodo generacij, ki prihajajo, in tudi teh, ki so gradile to Slovenijo, pa imajo prenizke penzije. Problem je v tem, da te iste ljudi nekako tisti, ki imamo volilni pravico, znova izvolimo in verjetno bomo žal tudi del SMC znova izvolili; na veliko tragedijo – jaz sicer ne. Kolega Matej je rekel, da gre za navaden blef, jaz bi rekel drugače, da je to v bistvu nevaren blef, in je to od neke stranke, v kateri sedi cela vrsta pravnikov. Pa bi rad rekel, glejte, to je dober zakon, super, ga podprem. Navsezadnje smo vsi za ta drugi tir; svojo znanstveno kariero sem začel uradno tam nekje leta 1994, pa sem v letih 1994–1998 delal na Kopru 2020 in sem bil na Obali efektivno tam 70, 80 dni na leto. Že takrat se je o tem govorilo, o prednosti Luke Koper gor in dol in bo četrto stoletje minilo, jaz sem se izdatno postaral vmes, in drugega tira v bistvu še vedno ne bomo imeli.

Gospod Zorčič je rekel, neki očitki, povečanje tveganja za korupcijo. Veste, mi v Združeni levici ne lapamo nekaj na pamet. Za nakup ograje so ponarejali dokumente – danes piše gospa Meta Roglič v Dnevniku, ki se je lotila to raziskovati. Glejte, 15 kilometrov zračne linije od mojega stanovanja bi avstrijski Počivalšek moral že odstopiti. Iz tega izhajamo in večina tega, kar SMC prodaja kot očitki, očitki, očitki, je čisto normalno parlamentarno delo, ki ga jaz moram kot opozicijski poslanec seveda opravljati. To, kar je bilo prineseno v bajto, je v bistvu del domače naloge. Nomotehnično gledano slabo napisan en od možnih scenarijev.

Gremo dalje. Nam se očita, da bi radi to zvrnili na pleča davkoplačevalcev. V čem je vsa razlika? Vsa razlika je samo med nekim našim in pa vašim predlogom je samo v teh 200 milijonih, ki jih ne bi mi po dražjem denarju blendali, če se tako izrazim. In vi ste članica ALDE, če se ne motim. Zakaj pa davkoplačevalci ne bi tukaj kaj zaslužili, ljuba gospoda? V bankah nam leži kar nekaj milijard, ki so zelo slabo obrestovane. Mogoče se res prevečkrat nek profesor z Ekonomske fakultete pojavlja, mogoče bi tudi tam morali malo o taktiki razmisliti pa kdaj koga drugega poslati, da kaj pove. Ampak, zakaj ne bi to počeli na način, kot se je že počelo in je preverjeno? Skozi obveznice, 10-letne, 15-letne, 20-letne, z neko obrestno mero, ki bo višja od tega, da tam nek denar leži v bistvu kot mrtvi kapital – o kapitalizmu se še vedno pogovarjamo – v zadovoljstvo tistih državljanov in državljanov, ki si to lahko privoščijo, z dodatkom pametnega obdavčevanja – da jih zaradi tega ne bom potem po glavi udarili – in bi naredili dejansko cenejši blending, po katerem bi v bistvu bilo dejansko tudi manj zadolževanja iz tujine, veste. In to vam moram jaz govoriti in predavati. Boste rekli, ja

tisti nori združeni levičarji pa neki sociologi, ki nikoli niso nič delali in tako naprej. Ampak Marjanova hčerka je brala to knjigo, ker je bila moja študentka, in ona o tem ve. Dobra študentka, mimogrede. Mogoče bi morala podučiti to koalicijo.

Govori se zelo na široko v bistvu o vsem živem, v osnovi pa naj bi debatirali o našem amandmaju, ki dejansko poskuša urejati le to, na kar vsi opozarjate: da bi ta projekt imel dober nadzor. In sedaj, ko predsedujoči Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor gospod Zorčič dejansko nekako zapiše oziroma reče, da za tem naj stoji minister in čim manj oseb, sem, odkrito povedano, nekoliko zgrožen. In ko je nek osnovni predlog tega zakona glede tega nadzora tako imenovanega projektno-finančnega sveta bil zapisan tako, da bodo tam v tem svetu sedeli samo ljudje, državni birokrati z ministrstev, pa o številnih imam tudi afirmativno mnenje, in noben iz civilne družbe, potem je bilo vseeno tega pritiska malo preveč, pa ste napisali »in en član iz civilne družbe«. In to vi razumete kot nadzor. Se opravičujem, gospoda, to nekako ni nadzor. In zlasti v luči, kot sami zelo radi izpostavljate – saj razumemo pač, SMC hoče sedaj zapičiti lopato. In tudi metafora lopate mi je tu malo tako čudna. Tu bi lahko kolega Rajić svojo stranko podučil, ker verjetno ne bomo izpatali ta drugi tir, ampak koliko smo že sline izblebetali o njem, bi verjetno vsaj malo fliša že najedli s tem, pa bi bil nekako cenejši.

Skratka, vsa ta zgodba, vse to prenategovanje, nek kolega, ki ga cenim, pravi, da pustimo podrobnosti. Ampak ravno za podrobnosti gre. Zaradi podrobnosti so nas že prevečkrat v tej družbi in državi bolele glave. In gre tudi za neko, če hočete, načelno politiko. Tudi v stališču, recimo, so Socialni demokrati povedali, da so oni bili za to, če citiram gospoda Hana, » ... vendar minister in njegovo razmišljanje je takšno, da bi lahko gradili z javno-zasebnim partnerstvom«, ampak poslušajte, »zasebni na takšen način, da se vključi Luka in da se vključijo železnice. Jaz sem tako za.« Sedaj ne vem, kako ta koalicija melje naprej, kakor pač melje in bo verjetno zmlela to zgodbo, blago rečeno, nerodno do konca. Govorilo se je o strateškosti, govorilo se je nekako o taktikah. Že večkrat sem rekel, da bi kakšno zaprto sejo, to sejo morali imeti zaprto o drugem tiru, pa bi verjetno tudi bolj odkrito o nekih zadevah lahko govorili, tudi vizavi nekim tujim interesom. V bistvu tudi zaradi tega, ker vsakemu, ki se malo na to spozna, je zelo jasno, da od štirih sosednjih držav je dvema zelo v interesu, da se ta drugi tir čim pozneje zgradi, pa ena tretja tudi ne bi imela kaj blazno proti. Teh zadev bi se bilo potrebno zavedati, ko se v bistvu o tem pogovarjamo. Če gledam neko zadnje desetletje in dogajanje okoli infrastrukture in tudi okoli bančne luknje, lahko rečem, bojmo se v Sloveniji jazbecev in kač. Pa smo dovolj majhna država, da dobro veste, kaj sem sedaj s tem povedal, pa upam, da sem

dovolj tako povedal, da MVK ne bo razpravljal o odvzemu moje imunitete, ki jo kot poslanec imam.

Da zaokrožim to, da dejansko ne bom predolg, ker bom rekel, ta debata je dokaj prazna na nekih dveh ključnih področjih, in neresna. Tako na področju financ, financiranja tega, kar sem podal oziroma smo podali neki dve rešitvi, dva scenarija, kako bi se to s cenejšim denarjem dalo uresničiti, zlasti če gledamo v luči, da v sami Luki Koper pravijo, gospa glavna finančnica je bila tukaj, da bo država v naslednjih 30, 35 let po konservativnem scenariju iz Luke Koper dobila milijardo evrov, neobrestovano verjetno mišljeno v tem izračunu, skozi koncesijo in dividende in mi zdaj ne znamo te zgodbe zapakirati. Vedno bolj se mi zdi, da je nočete tako zapakirati zaradi nekih dogovorov, dealov, s katerimi se bo morala ukvarjati oziroma bo bolela glavo kako drugo vlado, v kateri – resno upam –, da bo Združena levica, ker je v bistvu že skrajnji čas, da pride neka nova politika, ki ne bo takšna, kot jo gledamo že četrto stoletja. Sam bom rekel, da tudi nič ne bi imel proti temu, da bi bila v tej vladi tudi neka, če hočete, desna konservativna stranka 21. stoletja, ki se bo tudi resno ukvarjala z denarjem in z javnimi financami, ker odkrito lahko rečem, da do sedaj se nobena ni, kar je v bistvu več kot vidno in iz stanja v tej državi in iz zgodovine naše demokracije. To je to nekako.

Zdaj nam očitati neko zapiranje, nam očitati neko sovražstvo do Madžarske! Daleč od tega! Dobro se ve, kdo je Slovenijo v ograjo dajal, mi zgolj resno jemljemo svoje delo in dokler živimo v kapitalizmu, ga seveda tudi resno analiziramo, poskušamo razumeti, v njem tudi delovati in se tudi ukvarjati navsezadnje tudi s ceno denarja in dobrobitjo državljanov in državljanov oziroma vseh, ki se najdejo na prostorski agregaciji, ki se imenuje Slovenija. In dejansko iz tega, kar vi ubesedujete, pa kaj predlagate v zakonih, pa kakšne rešitve predlagate, v bistvu že takoj sami sebe zanikate in tudi je skrajnji čas, da tisti, ki nas poslušajo, malo manj s srcem in pa malo več z možgani in z neko osnovno logiko začnejo delovati in razmišljati.

Ta zgodba bo nekako očitno gnana naprej. Na odboru je bilo rečeno, da ta zakon v bistvu sprejemamo kot pogajalsko izhodišče. Tukaj se bom pa v bistvu ustavil, ker ne bi rad kake nesramne besede ubesedoval. Vsak, ki pa ima malo uma oziroma če je že umek, bo dejansko verjetno dojel, kaj sem mislil s tem.

Hvala za besedo. Malo si moram časa pustiti za replike.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima minister dr. Peter Gašperšič. Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Želel bi se oglasiti zdaj, ker se je nabralo kar nekaj vprašanj, pa mislim, da bi bilo potrebno na marsikatero še odgovoriti. Če se lotim kar nekako po vrsti, tako kot so bila vprašanja postavljena. Že na začetku je bilo vprašanje, koliko imamo investicijskih elaboratov, kakšna je donosnost, ekonomičnost, kaj je z obrnjenim davčnim bremenom, zakaj rabimo ta zakon, kako je to s tem Junckerjevim skladom povezano, kakšen je vpliv na javni dolg in deficit in tako naprej.

Šel bi kar nekako po vrsti. Glede števila samih investicijskih elaboratov lahko povem, da smo do zdaj izdelali dva; prvi je bil izdelan v decembru 2016, ki je vseboval še več variant možnega financiranja in potem tam so bile še obdelane možnosti javno-zasebnega partnerstva, pa potem čisto proračunskega financiranja, in ta predlog, ki je bil kasneje potem v drugi verziji v januarju 2017, s katerim je se Vlada tudi seznanila in o katerem je potem podan predlog o financiranju s kapitalskim sodelovanjem zalednih držav. Za ta elaborat lahko povem, da je bil izdelan na konservativnih predpostavkah in je po našem mnenju tudi realno izvedljiv, kar pa seveda preverjajo tudi evropske institucije, to je sama Evropska komisija, njihovo strokovno telo JASPERS in tudi Evropska investicijska banka. Z njimi moramo vse te številke, ki smo jih v teh elaboratih uporabili, dokazati, utemeljiti in na ta način izkazati, da so verodostojne – tako od same investicijske vrednosti kot od samih predpostavk o tem okrog donosov, obrestovanja in tako naprej. Seveda ta elaborat še ni dokončen, ker vemo, da sami finančni viri in pogoji, pod katerimi bi pridobili – to je to, kar se tiče tako posojila kot tudi nepovratnih sredstev –, še niso znani. Te vire, te odločbe za dodeljena evropska sredstva bomo še pridobivali. Ravno tako je treba z Evropsko investicijsko banko še natančno doreči pogoje tega finančnega vložka in ko bodo te zadeve natančno opredeljene, bo izdelan potem dokončni investicijski elaborat oziroma takrat bomo lahko to imenovali že tudi invest program, ki bo tudi potem potrjen na sami vladi. Ampak vse aktivnosti potekajo v to smer, da bodo vse nadaljnje oblike pridobivanja evropskih sredstev, zadolževanja kvečjemu bolj ugodne od tega, kar smo porabili pri tej verziji, s katero operiramo sedaj.

Če povem še te številke, po katerih je spraševal poslanec gospod Šircelj. Ekonomska, interna stopnja donosa je po tem sedanjem elaboratu ocenjena na 6,26 %, neto sedanja vrednost prilivov projekta po metodi cost-benefit je ocenjena na 164 milijonov evrov, finančna donosnost kapitala dosega 3,1 %, ponderiran strošek finančnih virov je 3,6 %. To so sicer ekonomski kazalniki, bi prosil, da me zdaj ne sprašujete, da jih natančno pojasnujem, ker sam nisem ekonomist, ampak to so številke, ki jih povzemam iz investicijskega elaborata.

Samo projektno podjetje, je že v zakonu tudi predvideno in opisano, bo letno

prejelo skupaj od 30 do 40 milijonov evrov prilivov. To so prilivi, ki bodo podjetju služili za servisiranje njegovih obveznosti. Praktično vsi namenski viri, ki jih zakon vpeljuje, bodo realizirani kot javnofinančne dajatve, zato bodo potem projektnemu podjetju tudi izplačevani kot plačilo za razpoložljivost tudi preko proračunov. Ti namenski viri so sledeči. Pomemben je pribitek na cestnino v tovornem prometu, ta priliv je ocenjen na približno 13 milijonov evrov letno. Potem je tukaj taksa na pretovor v koprskem pristanišču, ki je ocenjena na dobrih 8 milijonov evrov letno. Tukaj pa je še povečana uporabnina na železnici, ki je ocenjena na 4 milijone evrov. Se pravi, ti prilivi skupaj znašajo okoli 25 milijonov evrov. To je ocena, ki bo veljala na začetku, je pa odvisna od obsega pretovora in je tudi predvideno, da se bo z rastjo pretovora ta priliv povečeval. Da bi torej zagotovili in servisirali ta potreben finančni tok podjetja, bo za manjkajoči del potrebno zagotoviti iz proračuna, to pa je v letu 2026, nekje do 10 milijonov evrov na tisto leto. Potem se bodo pa z leti ti namenski prihodki z rastjo prometa in pretovora povečevali in se bo tudi samo breme proračuna, ki ga bo potrebno zagotavljati za plačilo te dosegljivosti, zmanjševal. Na ta način je torej ta finančna konstrukcija zastavljena. Skratka, večino tega bremena, ki ga je potrebno zagotavljati za financiranje obveznosti in delovanje in servisiranje same investicije, bodo pravzaprav zagotavljali uporabniki te infrastrukture. S tem je tudi učinek na same proračunske izdatke karseda zmanjšan, minimiziran; sam učinek ima na primanjkljaj pa je ocenjen, to je tudi v zakonu pojasnjeno, na dobrih 500 milijonov evrov. Pri tem je treba povedati, da ta strošek nastaja v letih največjih investicijskih vlaganj v projekt, to je od leta 2000 do 2025, kjer se letni vpliv ocenjuje na višino 100 do 120 milijonov evrov, kar znese približno 0,3 % BDP, ki pa bo po predvidevanjih tudi z učinki te investicije v veliki meri, če ne celo večinoma, nevtraliziran, saj se pričakuje tudi povečanje, torej porast bruto družbenega proizvoda, ki ga bo inducirala sama ta investicija.

Skratka, pozitivni učinki bodo ta vpliv, torej na proračunski primanjkljaj, lahko večinoma nevtralizirali. Sam vpliv na javni dolg pa seveda izhaja iz same zadolžitve. Zadolžitev je ocenjena na slabih 300 milijonov evrov. Če bi to zadolžitev povečevali, kar bi bila posledica predlogov, ki jih ponujajo nekateri poslanci danes tukaj, da bi se torej večina tega projekta financirala iz proračuna – v tem primeru bi bilo potrebno zagotoviti seveda večji del zadolžitve –, skratka, ta vpliv na javni dolg bi se še povečal.

Drugo, kar pa je pomembno, s sedanjo strukturo financiranja, ki je zelo natančno premišljena, kjer koristimo tudi garancijo tega tako imenovanega Junckerjevega investicijskega sklada oziroma EFSI mehanizma – skratka za to posojilo ne bo potrebno dati poroštva države. To je tudi zelo pomembno. To

sem že tudi na odboru kazal, pa bom danes še enkrat, še enkrat poizkusil razložiti, ker mislim, da je pomembno. Skratka ta struktura teh virov je sedaj sestavljena iz kapitalskih vložkov, ki sicer znašajo približno 40 % ocenjene vrednosti investicije, in ta kapitalski vložek je sestavljen torej iz vložka Republike Slovenije v višini 200 milijonov evrov in preostalega deleža, skratka največ do deleže Republike Slovenije, ki bo zagotovljen s strani zalednih držav. Približno 25 % investicije predstavljajo evropska nepovratna sredstva, ki jih bomo zagotovili iz dveh virov, to je iz naše kohezijske ovojnice in s prijavi na razpise, ki jih Evropska komisija je že objavila in smo se že prijavi v letošnjem februarju, to je tako imenovani razpis CEF, zelo pomemben pa je ta razpis, ki je objavljen sedaj, je v teku in na katerega se moramo prijaviti do 14. julija. To je ta tako imenovani razpis, ki omogoča kombiniranje finančnih virov investicije, po angleško mu pravijo blending razpis. Skratka, na tem razpisu je zelo pomembno, da mi kombiniramo različne vire financiranja; to so kapitalski vložki proračuna, kapitalski vložki drugih držav, zadolžitve, evropska nepovratna sredstva in za te zadolžitve je potem na voljo tudi ta garancija EFSI mehanizma.

Skratka, ta razpis je posebej pripravljen za take tipe projektov, kot ga postavljamo s tem zakonom, in je, lahko rečemo, praktično pisan na kožo našemu projektu. Zato je vprašanje, zakaj mi rabimo tak zakon, zakaj tako konstrukcija. Pravzaprav odgovor je v tem – zato ker je ta razpis, kot rečeno, pisan na kožo tako zastavljenemu projektu, kot predlagamo mi. Skratka, ta tretji del je zadolžitev, ki pa predstavlja potem tisti manjkajoči del investicije. Ocenjeno je približno 30 %, da bo potrebno že zagotoviti, 5 % je pa že bilo vloženo za pridobivanje zemljišč, izdelavo projekte dokumentacije.

Če se zdaj vprašamo, kaj bi se spremenilo, če bi bila investicija financirana iz proračuna in potem v ostalem delu delno iz evropskimi sredstvi in v ostalem delu zadolževanjem Republike Slovenije. Delež proračuna verjetno ne moremo povečevati, kolikor bi pač želeli. Že teh 200 milijonov evrov ima določen vpliv in ga je treba na nek način zagotoviti. Zelo verjetno 400 milijonov evrov iz proračuna ne bi bilo možno zagotoviti in bi bil ta vložek nedvomno manjši. Ko ne bi imeli nobenih partnerjev v tem projektu, bi Evropska komisija tudi iz tega vidika projekt ocenila manj ugodno. S tem bo dodatno ovrednoten projekt in bo lahko dobil večja evropska sredstva; v tem primeru, če bi bili sami, obstaja možnost, da bodo verjetno dodeljena evropska sredstva manjša, kot bi jih pridobili sicer. In končna posledica; da nadomestimo ta izpad pri kapitalu ter pri evropskih sredstvih, bi bilo treba precej povečati delež zadolžitve, za kar pa spet vemo, kakšne ima posledice. Če se vrnemo nazaj na posledice servisiranja, vse to bi potem pomenilo tudi ustrezno dražje in zahtevnejše za servisiranje

vseh teh obveznosti. Veliko se govori, da je ta kapitalski vložek, ki ga bodo zagotovile zaledne države, dražji, manj ugoden, kot bi se lahko recimo Slovenija zadolžila preko banke. Tu je treba vedeti, da ta zadolžitev ni neomejena. Banke, zlasti Evropska investicijska banka limitira svojo udeležbo s posojili na projektih na višino do največ 50 % vrednosti investicijskih vložkov; brez pridobivanja zemljišč in tako naprej. Skratka, že tukaj je omejeno, kolikšen obseg tega kredita lahko nekdo pričakuje od Evropske investicijske banke. In kot rečeno, če tukaj tveganja niso porazdeljena, da ni več vlagateljev, je tudi banka previdnejša in ni pripravljena z nekim visokim vložkom projektov podpirati. Vse to je treba pri tem upoštevati. To so razlogi, zakaj je bila ta struktura taka.

In še enkrat, pri pogovorih, ki jih bomo imeli in ki tudi že potekajo z zalednimi državami, se bomo zavzemali, da bodo te obresti, ki se bodo za te kapitalske vložke zaračunavale, enakovredno upoštevane za slovensko udeležbo ter za udeležbo zalednih držav. Tukaj bo zagotovljena enakost, skušali in zavzemali se bomo, da bodo ti zneski obresti čim bolj podobni tem, kot jih recimo dobimo za sredstva preko Evropske investicijske banke. To so izhodišča, ki jih bomo v teh pogovorih tudi zasledovali. Pričakovanja, da je tukaj tudi zagotovljen kakršenkoli donos tem zalednim državam in da je ta donos bistveno višji, kot bi bil od kakšnih drugih virov, to seveda ne drži. Tukaj tega zagotovljenega donosa ni, tudi zakon predvideva, in to je tudi eden od pomembnih načel, da kapitalski vlagatelji, solastniki v podjetju nosijo vsa tveganja, ki jih to podjetje prevzema v zvezi z izgradnjo in financiranjem projekta. To je tudi zelo pomemben element. Tukaj ni nobenih garantiranih donosov za kogarkoli. Če povem še določene stvari glede davka na dodano vrednost. Bilo je vprašanje, povezano s poračunavanjem obrnjene davčne obveznosti. To izhaja iz določil 76.a člena Zakona o davku na dodano vrednost, kar pa je osnovano na Direktivi Sveta 2006/112/ES, in sicer v njenem 199. členu. Podobna oziroma enaka načela tega poračunavanja obrnjene davčne obveznosti uporablja tudi družba Dars, tako da tukaj bodo uporabljena enaka načela.

Bilo je še nekaj tehničnih vprašanj glede samega tovora. Še vedno držijo te številke, da je večina pretovora po Slovenskih železnicah, večina vlakov je namenjenih tovornemu prometu, le manjši del potniškemu. Lahko tudi povem, da je intenziteta tega tovornega prometa na Slovenskih železnicah tako velika, da skupna količina pretovora, ki se prepelje po slovenskih tirih, presega skupno količino pretovora, ki se recimo opravi v celotni Španiji. Glede hitrosti vožnje. Hitrost vožnje determinira predvsem obliko oziroma potk, traso drugega tira. Ta trasa je bila definirana in je, če rečemo po domače, zapečena s sprejetim državnim prostorskim načrtom. Oblike, potek te trase zdaj ne moremo več spreminjati, ker bi to

pomenilo spreminjanje državnega prostorskega načrta. Ta projektna hitrost 160 kilometrov na uro je pomembna zato, kako samo traso umestimo v prostor. Vemo, da tovorni vlaki po naših železnicah niti po drugem tiru ne bodo vozili s hitrostjo 160 kilometrov na uro. Moramo pa, in to tudi počnemo na ostalem delu našega železniškega omrežja, zagotoviti zahteve, ki jih za koridorske proge postavljajo ti standardi za jedrne TNT koridorje. Te zahteve se nanašajo recimo na dolžino vlakov, ki mora biti najmanj 750 metrov, na osno nosilnost proge, ki mora biti najmanj 22,5 tone na os, na hitrost vlakov, ki mora biti najmanj 100 kilometrov na uro, govorim za tovarne vlake, proge morajo biti elektrificirane in vpeljeni morajo biti sodobni sistemi signalnovarnostnih naprav in vodenja prometa IRTMS in GSMR. V tem smislu posodabljam tudi ostalo slovensko omrežje in ti standardi bodo zagotovljeni tudi na samem drugem tiru. Tovorni vlaki bodo vozili s hitrostjo 100 kilometrov na uro, potniški pa lahko hitreje; in to ne vpliva več bistveno na ceno samega projekta. Se opravičujem za kašljanje, ker me nekaj očitno muči.

Bilo je še vprašanje glede študije OECD, češ da je izkazovala negativno ekonomiko projekta. Tukaj lahko povem, da je OECD izkazoval previdnost pri tem ugotavljanju donosnosti projekta, in sicer je to povezoval, da je to zelo odvisno od pričakovane rasti pretovora v Luki Koper. To je bilo vezano na pričakovano rast povpraševanja v Luki Koper. To pričakovano rast pretovora smo potem morali še dodatno analizirati in dokazovati in jo tudi dokazujemo pri že prej omenjenih inštitucijah, torej JASPERS-u in Evropski investicijski banki. Ta vprašanja so zdaj v bistvu razčiščena. Kar se tiče tudi vprašanj okrog tega, kakšne servisne cevi oziroma reševalne cevi bomo delali. Vemo, znano je, da je s projektom predvidena enotirna proga, ki ima spet zaradi zahtev teh standardov za koridorske proge, zaradi dolžin predorov, pri teh predorih, ki so daljše dolžine, zraven predvideno še reševalno cev. Ta cev je bila v osnovnem projektu, za katerega imamo pridobljeno gradbeno dovoljenje, predvidena v nekem manjšem preseku, približno dve tretjini te potniške cevi. Zdaj se postavlja vprašanje, ali je smiselno to servisno cev res narediti v tako zmanjšanem obsegu, ali ne bi bilo bolj primerno to cev narediti v polnem obsegu, kot bo osnovna cev; in na ta način omogočiti kasnejšo nadgradnjo te proge oziroma dopolnitev te proge v dvotirno progo. Mi ocenjujemo, da je razširitev servisnih cevi smiselna, in v tem smislu se proučuje finančne in druge posledice, da se to zagotovi. Ocena je, da bi to vplivalo na podražitev projekta za okoli 100 milijonov evrov. Da se to lahko naredi, bi bilo treba v nadaljevanju dopolniti gradbeno dovoljenje. Nobenega dodatnega prostorskega umeščanja zaradi tega ne bi bilo treba, to je zelo pomembno, ampak samo dokaj hitra dopolnitev gradbenega dovoljenja. Kot rečeno, ta možnost

realizacije te dopolnitve projekta je v proučevanju.

Mislím, da sem več ali manj prišel do konca vsega tega, kar sem želel povedati. Dodal bi morda samo še to. Ko je bilo govora tudi o alternativah drugemu tiru, češ da jim nočemo prisluhniti. Tukaj se nanaša zadeva na dve ideji z nekimi možnostmi izvedbe kratkih predorov na obstoječi trasi, po kateri bi se vlaki vzpenjali in spuščali s pomočjo nekih vlečnih naprav. Vse te zadeve nam – in to je tudi glavni razlog, da jih sedaj ne moremo več upoštevati – odmikajo realizacijo tega projekta. Mi se o nekih alternativah zdaj, ko smo prišli do faze, ko je treba projekt realizirati, ne moremo več pogovarjati, kajti to nam vse skupaj potem realizacijo odmika. Čas za študiranje teh alternativ je bil 5, 10 let nazaj. Od takrat, ko imamo gradbeno dovoljenje, smo pri tem zelo omejeni. Kot rečeno, lahko se pogovarjamo o nekih manjših spremembah samega obsega posameznih elementov, ne moremo pa se več pogovarjati o drugačnih rešitvah, ki bi pomenile drugačen potek projekta ali kakršnihkoli drugih elementov. To je v bistvu vse, kar je z moje strani v dosedanji razpravi treba še pojasniti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, dr. Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Zahvaljujem se ministru, da nam je to pojasnil, ampak iz povedanega sem jaz še bolj zbegan. Vse je nekako še zelo v zraku. Preučuje se tudi poln profil druge cevi, kar verjetno vsi, ki se malo na to spoznamo, pozdravljamo. Če sem prav razumel, mi ta zakon sprejemamo, da bomo od tistih 200 in nekaj milijonov dobili – koliko? 150 z blendinga. Ne vem, malo sem zaskrbljen glede tega. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber. Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. En lep pozdrav vsem!

Pri obravnavi Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper želim izpostaviti izjemno alarmantna, če lahko tako rečem, zavajanja. Poglejte, gospod minister, v tem zakonu je zapisano, da bo investicijski program sprejemala skupščina družbe 2TDK. Državni zbor danes ne ve, kolikšna bo vrednost te investicije, ker nimamo investicijskega programa. Državni zbor, čeprav ste se zelo približali temu, ne ve, da danes zakonja enotirno progo s servisno cevjo. To pomeni, da Državni zbor danes zakonja najneracionalnejšo rešitev, kajti v 26. členu je zelo jasno zapisana številka gradbenega dovoljenja, 35105-

118/2011/162 1093-05, 31. 3. 2016. 28. člen govori, da je treba graditi izrecno v skladu s tem dovoljenjem. Da Državni zbor danes uzakonja enotirno železnico in servisni predor, ki pa ni uporaben ne za potniški ne za tovorni promet, je pa daleč najbolj neekonomična rešitev. Če bi imeli investicijski program, bi bilo to iz tega investicijskega programa razvidno. Ker ga nimamo, nas zavajate. In ker ste to zapisali v 26. člen izrecno gradbeno dovoljenje, nas zavajate drugič, ste se približali pri razlagi, da to pomeni upoštevanje projekta, ki vsebuje enotirno progo. Razlaga 26. člena niti z besedico ne omenja, da gre za to. Državni zbor danes, če ne bi na to opozoril, ne bi vedel, da uzakonjamo enotirno progo. Ni smešno, gospod minister, ker sprejemamo najbolj neekonomično varianto. Odgovornost bo na poslankah in poslancih, ne bo na vas! Državni zbor je to sprejel, boste povedali. In govor o tem, da boste mogoče dopolnili gradbeno dovoljenje in da bo to mogoče potem 100 milijonov dražje, ste že napovedali odstopanje od tega, kar danes tukaj sprejemamo. Za 100 milijonov. Ampak niste povedali, da boste morali priti nazaj v Državni zbor s spremembo zakona, če boste spreminjali gradbeno dovoljenje. Po nepotrebem se komplicira postopek, ki je vezan na zakon.

Naslednje zavajanje. Ko pogledamo analize Evropske komisije glede financiranja železniške infrastrukture, tirov; to, da ni mogoče graditi z javnimi sredstvi, preprosto ne drži. Iz podatkov Evropske komisije je zelo jasno razvidno, da je Poljska pridobila 5 milijard sredstev za gradnjo železniške infrastrukture, Madžarska je pridobila 3 milijarde, Latvija 2,8 milijarde evrov, Češka 274 milijonov. Tudi Slovenija – preko 400 milijonov za Pragersko–Hodoš. Torej se da graditi z javnimi sredstvi, financiranje je pa 40–85 %. In če bi kandidirali za sredstva v višini 85 % za višino 1,4 milijarde, pomeni, da ima Slovenija že zaprto finančno konstrukcijo. 200 milijonov že imamo, preostali denar se zagotovi iz evropskega proračuna. Ampak, gospod minister, zdaj pa smo na tisti točki, ki bo zelo zaskrbljujoča; in prosim, da me poslušate. V poročilu Evropske komisije zelo jasno piše, da je bil drugi tir Divača–Koper od leta 2005 do 2015 prioriteten projekt znotraj TNT prog Evropske komisije. 2015 preobrat in 2015 izrecno piše: Evropsko financiranje se izrecno ne priporoča. Kot razlog: Zaradi nejasne finančne konstrukcije financiranja iz zasebnih virov. Minister, zdaj vas bom pa spomnil na poslansko vprašanje, ki sem vam ga postavil v zvezi s tem, in razpravo v Državnem zboru, ki je bila izglasovana. Takrat ste jasno zatrdili, »ja, zasebnega investitorja bomo dobili«. Takrat sem vam povedal, da ga ne boste dobili. Takrat ste zavajali Državni zbor. Zagotovo, sem prepričan, ste razpolagali s poročilom Evropske komisije, da za drugi tir, ker imate predvideno zasebno financiranje, izrecno ne priporočajo, da se financira z evropskimi sredstvi. To je zapisano v tej analizi. Prepričan sem, da za to analizo ve

tudi naša evropska komisarka gospa Violeta Bulc, ki je pristojna za področje infrastrukture. A nas je danes, ko razpravljamo o tem, opozorila na to? Ne. Torej gre za izjemno veliko zavajanje z vaše strani in, moram ugotoviti, tudi s strani naše evropske komisarke, ker Državni zbor ni informirala o tem stališču Evropske komisije. In zato ideja, da se pridobi Madžarsko ali neko drugo državo, ki bo pristopila k projektu, ker rešujete napako, ki je bila povzročena zaradi vztrajanja pri zasebnem viru. Ampak ta napaka nas bo drago stala, ker ta projekt ne bo koštal 1,4 milijarde; ker za izgradnjo vseh servisnih predorov in glavne cevi pridemo na številko 38 km predorov. In to ne bo 1,4 milijarde, ampak bo 2,5 do 3 milijarde evrov. In že danes lahko rečemo, da iz proračuna ne bomo zagotavljali teh sredstev; in kaj bo Madžarska ali pa druga država, ker je zagotovo tudi Nemčija v igri, potem rekla, ko bo partner pri tem projektu – gremo v projekt, če nam podarite Luko Koper in če nam podarite Slovenske železnice kot operaterja. To bo končen produkt. In minister, zaradi tega, ker je dejansko v analizi Evropske komisije zelo jasno napisano, da ne priporoča financiranja, ker ste vztrajali pri zasebnem financiranju, to pomeni vaš odstop.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister dr. Peter Gašperšič, izvolite, imate besedo.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Spoštovani poslanec gospod Janko Veber. Jaz si ne dovolim govoriti, da se mi tukaj govori, da jaz karkoli zavajam ali da celo to počne vlada. Če gremo po vrsti. Enotirna proga s takšnimi servisnimi cevmi, kot je predvideno, je bila določena z državnim prostorskim načrtom, ki je bil sprejet že davno pred nastopom te vlade, mislim, da je bil sprejet v letu 2006, potem so bile še neke manjše dopolnitve zaradi teh deponij in tako naprej. Ampak v osnovi je bila to enotirna proga, da so servisne cevi takšne, kot so, je bilo odločeno in sprejeto že davno prej, preden je ta projekt prevzela ta vlada in jaz kot minister. Tak projekt sem dobil in v luči njegove kar najhitrejši realizacije se ne moremo več posluževati, da to zdaj kakorkoli modificiramo, odpiramo nove postopke umeščanja v prostor, lahko pa projekt še izboljšamo v obsegu, ki ga dopuščajo tolerance v prostorskih načrtih ter v gradbenem dovoljenju. In kot rečeno, preučuje se možnost dopolnitve gradbenega dovoljenja s ciljem, da se omogoči izvedba polnega obsega servisnih cevi, kar bi kasneje lahko omogočilo nadgradnjo te proge v dvotirno progo, kajti vemo, s kakšnimi težavami se soočamo na obstoječi progi. Obstoječa proga verjetno ne bo mogla v polni funkciji delovati še neomejeno časovno dolgo, kajti na njej se soočamo z nevarnostjo požarov, se soočamo z zahtevnostjo vzdrževanja, da se jo ohranja v obratovalnem stanju, to je tudi zelo drago, časovno zamudno. Skratka, za to progo bo verjetno v nekem trenutku treba sprejeti

odločitev, da se jo ukine, zapre; in bo treba zagotoviti dvotirnost, gotovo, predvidevam, ob tej obstoječi novi trasi drugega tira. Zato moramo narediti vse, da bo to dvotirnost možno kasneje zagotoviti; in to pomeni izgradnjo teh servisnih cevi v polnem preseku.

Ne bom rekel, da ste skušali zavajati vi, ko ste omenjali, da je z zakonom opredeljeno točno, po katerem gradbenem dovoljenju je treba ta projekt izvesti. V 26. členu zakona je navedeno, da se bo to gradbeno dovoljenje, katerega številka je citirana, ki je bilo izdano na investitorja Ministrstvo za infrastrukturo, preneslo na novega investitorja, to je družba 2TDK. Člen govori o prenosu gradbenega dovoljenja in že v ta namen bo treba gradbeno dovoljenje spremeniti. Ne govori, da je treba projekt nujno izvesti s takšnim gradbenim dovoljenjem. Te diktije v zakonu ni. Je pa navedeno, katero gradbeno dovoljenje se prenese na novega investitorja, to je podjetje 2TDK, da ne bo tukaj kakršnihkoli dvomov ali nejasnosti. Glede evropskih sredstev, kolikšen obseg so določene države črpale. Tudi Slovenija je bila pri tem v pretekli finančni perspektivi uspešna, počrpala je praktično vsa razpoložljiva evropska sredstva. Mislim, da je bila uspešnost črpanja okoli 99 %; in v ta namen smo za železniško infrastrukturo počrpali skoraj milijardo evrov. V novi finančni perspektivi 2014–2020 imamo na žalost za infrastrukturo zelo omejena evropska sredstva. Samo 150 milijonov evrov je predvidenih za kohezijsko ovojnico in približno tudi tolikšen obseg na CEF-razpisih. Če bi vsa razpoložljiva evropska sredstva naložili na projekt drugega tira, se ne bi mogli približati vrednosti sofinanciranja v vrednostih odstotkov, kot ste jih navajali, 85 %. To je bilo v tem državnem zboru že pojasnjeno, ob priliki moje interpelacije smo se o tem veliko pogovarjali, zdaj to ponovno ponovim. Zato je bil tukaj uporabljen pristop, da se ta evropska sredstva pridobiva delno iz CEF-razpisov, delno iz naših razpoložljivih ovojnic, delno pa na odprtih razpisih, ki se bodo še objavljali in za katera smo projekt, kot rečeno, zelo skrbno pripravili, da bo ta možnost črpanja zagotovljena v čim večjem obsegu.

In še glede zasebnih vlagateljev. Ja, v začetnih fazah smo preučevali in je bilo predvideno, da bi se na tem projektu vzpostavili javno-zasebno partnerstvo. Predvsem je bilo tukaj mišljeno, da sodelujeta slovenski logistični podjetji Luka Koper in Slovenske železnice, vendar je bilo v kasnejših fazah teh postopkov usklajevanj in dogovorov ugotovljeno, da to sodelovanje iz takšnih ali drugačnih razlogov ne bi bilo sprejemljivo. Vsi vemo, da so bila tukaj zelo velika nasprotovanja, tudi da se podjetje Luko Koper kakorkoli vpne v neke strukture, ki bi lahko omogočale njegovo delno lastništvo s strani koga drugega; zato smo potem od teh rešitev odstopili. Luka Koper je lastniško povsem nedotaknjena in koncesijsko razmerje se ohranja tam takšno, kot je. To je bila naša

zaveza, ki smo jo tudi potem v vseh teh razpravah že dali; in predlagana rešitev v tem smislu ohranja ta razmerja, kot so bila postavljena. Robni pogoji so natančno upoštevani in ne predlagamo več rešitve javno-zasebnega partnerstva, ampak partnerstva z zalednimi državami, kot temu pravimo, torej javno-javnega partnerstva. Toliko sem bil dolžan pojasniti, da tukaj ne gre za nikakršno zavajanje, da je vse skupaj skrbno preučeno; in se zelo dobro zavedamo svoje odgovornosti, ki jo lahko kadarkoli tukaj ponovno zagovarjam. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika, gospod Janko Veber.

Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala, gospod minister.

Ravno v tem trenutku ste ponovno zavajali Državni zbor. Brali ste 26. člen, ki govori točno, izrecno o številki gradbenega dovoljenja, ki se prenese iz Ministrstva za infrastrukturo in direkcije za cesto na družbo 2TDK. 28. člen, gospod minister, izvedba gradbenih in drugih del, izrecno piše, bom prebral dobesedno, ker ste zavajali Državni zbor: »Družba mora skleniti vse potrebne posle ter izvesti druge akte in dejanja, da zgradi pravočasno, kvalitetno in skladno s predpisi ter gradbenim dovoljenjem iz 26. člena vse objekte drugega tira, izvede vse potrebne napeljave in vgradnje naprav ter izvede vse druge prostorske ureditve, potrebne za dokončanje drugega tira.« Izrecno v 28. členu piše, da morate graditi po tem izdanem dovoljenju, to je pa daleč najbolj neekonomičen projekt. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister dr. Peter Gašperšič, izvolite, imate besedo.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Jaz se res opravičujem, da sva se tukaj zdaj zataknila v te replike, ampak resnično moram še enkrat, pa bom poskusil še dodatno pojasniti, in sicer z drugim členom, kjer je definiran pomen izrazov, je v prvi alineji zapisano: »Drugi tir je vsa javna železniška infrastruktura, zgrajena na podlagi gradbenega dovoljenja številka, in je citirano, z dne 31. 3. 2016, vključno z vsemi morebitnimi kasnejšimi obnovitvami, posodobitvami ali dograditvami na isti trasi.« Skratka, to je drugi tir.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Aleksander Kavčič.

Izvolite, imate besedo.

MAG. ALEKSANDER KAVČIČ (PS SMC): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči, za dano besedo. Spoštovani minister z ekipo, kolegice in kolegi!

Nekaj pa je vseeno treba slovenski javnosti še enkrat sporočiti, to je dejstvo, da drugi tir gradimo oziroma so ga hoteli graditi že od leta 1990. Toliko let, kot je stara Slovenija ali

pa še malo več, je že govora o tem drugem tiru. Vlade so samo govorile in govorile, naročevale študije; eno, dve, tri, porabljale denar za te študije; zdaj pa je prišel trenutek resnice in ta vlada je projekt drugi tir začrtala v tej smeri, da ga bo izvedla, da ga bo začela graditi. Ta zakon danes v Državnem zboru je prva točka, ki pelje v to pravo smer. Samo v dveh letih je vlada Mira Cerarja pridobila gradbeno dovoljenje, ustanovila podjetje, ki bo drugi tir gradilo, potem prijavila se je in se še bo na evropske razpise ter začela sodelovanje z zalednimi državami. Nekako tri temeljne točke so, s katerimi opozicija, in žal mi je, da tudi nekateri koalicijski poslanci tako razpravljajo, napada drugi tir. To je napad na ta zakon, potem je napad na samo traso, slišim, da je že tudi trasa problematična, ampak trasa se ni potrdila včeraj, se ni potrdila pred enim letom in tudi ne pred dvema letoma; ampak se je potrdila že pred 10 leti, torej ni ta vlada potrdila te trase, kjer se bo ta drugi tir gradil. In model financiranja je nekaterim zelo problematičen. Očitno je problematično to, da bo ta vlada drugi tir začela graditi. Verjetno je nekomu ali pa večini tistih, ki so nasprotujoči temu, v interesu, da se to ne zgodi. Da se ta dela sploh ne začnejo izvajati. Ni v interesu tega ministrstva oziroma te vlade, da bi se prerekli o teh ali drugih stvareh, kar se tiče drugega tira, ampak je v interesu te vlade in tega ministrstva, da se projekt drugi tir čim prej – in zato je tudi nujni postopek – začne. Danes smo slišali tudi, da je drugi tir pač trasa, ki se bo zgradila na povsem drugem mestu, kot je sedanja trasa železnice. In ob novi trasi bo tudi servisna cev, ki bo primerne širine, da se bo v poznejših letih lahko zgradila tudi prava železniška proga. Stara železniška proga, kot je bilo danes slišati, pa bo namenjena mogoče kakšnim drugim stvarim. Mogoče, če prejudiciram, bo tam kakšna kolesarska steza in bodo naravovarstveniki še bolj veseli, da ne bo takega hrupa in toliko tega prometa. S tem zakonom sam nimam težave in ga bom v nadaljevanju podprl.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Primož Hainz.
Izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav, gospod minister; kolegice in kolegi!

Začeli smo s tem, ali je treba ali ni treba; in smo ugotovili, da mi rabimo drugi tir. O tem ni dileme, pravzaprav smo tu enotni. Mene v tej enotnosti tudi to ne moti, namreč opozicija trdi, da je ta oblika 2TDK nek inovativni pristop, da je nekaj novega. Ne vem, jaz preprosto zaupam, da so pravniki, ki so pregledali zadevo oziroma stojijo za tem, odgovorni ljudje in da bodo to speljali na tak način, kot je pač to potrebno. Ali je to konzorcij ali ni konzorcij, jaz o tem ne morem razpravljati. Mislim, da oblika sama po sebi ne prejudicira ničesar, ne slabe, ne dobre gradnje, ne hitre gradnje, ne počasne

gradnje. Tisto, kar se mi zdi pa pomembno v naslednji fazi, je pa nadzor. Mi imamo s tem nadzorom velike težave. Pri nas v domovih, v podjetjih, v državnih podjetjih, v TEŠ, v bankah nadzor nikjer ne funkcionira, nikjer ne deluje. Na nek način lahko samo upam, da bo nadzor pri tej organizirani obliki deloval, če drugje ne deluje; pač ne morem drugega kot upati. Je pa res, jaz sem prepričan, da to ne more biti ministrstvo. Mislim, da ta amandma Združene levice ima svojo sol, če lahko tako rečem, da je nadzor širši, je močnejši, je parlamentaren. Če mi danes sprejemamo odgovornost za zakon, potem mislim, da ni pravega razloga, da ne bi bili odgovorni za izpeljavo v celoti, neposredno kontrolo, kaj se dela na tej podlagi dela.

Kar se tiče tehnike. O novi trasi ne moremo izgubljati besed, ne glede na to, da je bajje Duhovnikov predlog genialen in popolnoma nov, eksperimentalen bi bil lahko, ampak mislim, da je to stvar preteklosti. Vprašanje – en tir ali dva tira na novi lokaciji? Sam osebno sem prepričan, da bi mi morali takoj začeti delati oba tira; ne glede na to, da bo to potem stalo 90 ali koliko milijonov več. To je moje mnenje ves čas. Ne gre za okoljevarstvenike, gre za to, da se tam trese, ne vem, če ste kdaj hodili po tistih treh vaseh tam zgoraj pod Brkini, da tam ljudje težko živijo zaradi te množice vlakov. Gre tudi za ljudi tam in prej ali slej se bo zgodilo, že tako ali tako imajo težave s tistim kamenjem, ki pada, in to se bo stopnjevalo. Preden bo tako imenovani drugi tir zgrajen ali pa oba, bo tam katastrofa toliko večja, ker ne pozabiti, ta promet se povečuje, že sedaj je pa izjemno velik. In sam bi glede stroškov šel v osnovi že malo v višjo številko, da bi rešil problem starega tira, ko bo zadeva zgrajena. Pri meni ni nobenega dvoma.

Kar se tiče stroškov, jaz nobeni številki ne verjamem popolnoma, ker sem malo prestar za to, da bi verjel v vse na tej točki, gotovo ne. Dejstvo je, ko je Dars delal avtocesto, je gospod Stanko Štrajn stalno podpisoval anekse k pogodbam, ker se je pač tam udrlo, pa se je tam udrlo, pa se je tam udrlo. Na koncu smo imeli, pravijo, eno najdražjih avtocest v Evropi, čeprav ne vem, ali je to res, ampak dobro, dražilo se je skokovito ves čas. Tukaj bi si lahko pomagali s civilno iniciativo, oni imajo pri tem izkušnje. Ne razumem pa tega, pa nisem ekonomist, se opravičujem, ker je kombinacija financiranja tako pestra, že junija, julija lanskega leta je gospa Alenka Žnidaršič Kranjc rekla, zakaj ne preverijo, koliko imajo ljudje denarja v nogavicah – to je to, kar v bistvu danes piše Dnevnik v članku –, in bi ga bili pripravljene vložiti, ker v banki praktično propada, na koncu bomo ali pa bodo še negativne obresti plačevali. Tega pa ne razumem, zakaj ni mogoče v nekem delu tudi teh sredstev pritegniti, ker ta denar očitno ni tako majhen, kot se zdi; istočasno pa bi bilo to našim ljudem v korist. In pri tej kombinatoriki vseh virov, mislim, da se bi to dalo mirno tudi formalnopravno vkomponirati. Če pa zdaj preidem na Madžare v tej kombinaciji

financiranja, sam nisem tako nenaklonjen tej kombinaciji. Gre za to, da mi – če cena ni prevelika, jaz težko ocenjujem te parametre, koliko je cena, ampak zagotovo imamo, da ta cena ni visoka – vežemo bodočega partnerja, ki je že sedaj partner, in vežemo srednjeevropski prostor na Luko, kar se mi zdi pomembno dejstvo; pa ne bom govoril zdaj o konkurenci s sosedi, ker mnogi to dobro poznate.

In zadnje, kar bi rekel. Mi govorimo ves čas o železnici Koper–Divača. To je ta konkretni zakon. Mene pa pri tej razpravi skrbi še ena reč, pri Divači se železnica ne ustavi. Naš problem je potem komunikacija naprej v srednjo Evropo, pa tudi po Sloveniji. Ne vem, če se kdaj peljete z vlakom v Novo mesto, 1 uro pa 50 minut. Slovenske železnice bi morale temu valu ali pa temu vzgibu posodabljanja infrastrukture slediti v celoti. Ne gre samo za košček tu in tam in ko pride to do Ljubljane, je potem to disperzija na več strani, večina gre na severovzhod, tam se ne zapre, železnica se tam ne konča. Mi moramo vse te poti tudi naprej odpreti in modernizirati vzporedno s tem. To je pa lahko tudi druga tema, ampak me te diskusije o železnici vedno spomnijo tudi na ta problem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Kolegice, kolegi, ker vidim, da obstaja še interes za razpravo, vas prosim za prijavo. Prijava poteka.

Besedo ima gospod Danijel Krivec.
Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Moram reči, da zelo pozorno poslušam to razpravo, ki je sicer precej podobna tisti na matičnem delovnem odboru. Je pa slišati kar nekaj dodatnih argumentov v obeh smereh. Bojim pa se, če bo minister preveč odgovarjal, bo na koncu še Stranko modernega centra prepričal, da tega zakona ne podprejo, ker je sam s seboj precej v koliziji pri teh odgovorih. Jaz bi razumel, da ta zakon sprejemamo, preden smo ustanovili 2TDK, in da v tisti fazi opredelimo vse postopke, kot je v nekem normalnem evropskem prostoru tudi običajna praksa. V tem zakonu se navaja kar nekaj primerljivih praks in navaja se tudi predor Brenner med Italijo in Avstrijo, ki sicer ni primerljiv, ampak tam se vidi, kako so oni v teh postopkih zadevo odpeljali. Ta družba, ki je bila ustanovljena, pripravlja zadevo, gradbeno dovoljenje, vse postopke in tako naprej. Mi smo v tem primeru šli v obratnem vrstnem redu. Najprej, kot je bilo rečeno, smo konec marca dobili gradbeno dovoljenje, se pravi v času te vlade, ustanovili podjetje, mu podelili najprej nek kupček denarja, ko smo pa ugotovili, da nima zakonske podlage, pa na vrat na nos tiščimo s sprejetjem nekega zakona, ki bo v bistvu legitimiral to strukturo, ki je bila vzpostavljena na nek način ad hoc. Ko

poslušam odgovore ministra na razprave poslancev, se mi poraja neko vprašanje, pa ga bom ministru tudi zastavil. Ali ne sprejemamo tega zakona zato, da te zaledne države prepričamo, da vstopijo v to pogodbo? Kajti iz vsega, kar je bilo do sedaj slišano, in tudi to, kar je kolega Janko Veber opozoril, glede primerljivih evropskih praks tudi pri gradnji javne infrastrukture, kjer je opozoril na to, da Evropska komisija izredno opozarja na problematiko v primerih, ko gre za javno-zasebna partnerstva, se postavlja res vprašanje, ali tega javno-javnega partnerstva, ki ima nek širši nabor raznoraznih vlagateljev, ne bomo uporabili kot nek pritisk na zaledne države – Mi smo na svojem področju toliko daleč pripravili, pa dajte še vi pristopiti. Mi imamo zakon, vi pa ste zaželeni partnerji.

Bolj kot se vrtimo pri teh odgovorih, manj jasnih argumentov ministrstvo podaja. Ministra bom tudi vprašal, jaz sem mu postavil poslansko vprašanje 20. 3. 2017. Takrat je bil odsoten. Včeraj pa sem dobil odgovor, ki je bil vsaj v enih delih zelo zanimiv, pa ga bom tudi povprašal in prosil za komentarje. Bom citiral njegov odgovor: »Od postavitve poslanskega vprašanja na seji Državnega zbora 20. 3. 2017 je na projektu drugega tira prišlo do precejšnjih pozitivnih premikov, ki kažejo na to, da je projekt zastavljen resno, da imamo definirane vse postavke ter da Ministrstvo za infrastrukturo in tudi vlada brez lažnih obljub uresničujeta zastavljene cilje.« Res me zanima, kaj se je od mojega poslanskega vprašanja spremenilo na tem projektu, če govorimo, da je gradbeno dovoljenje izdano marca leta 2016. Od takrat naprej se projekt ni spremenil, spremenila se je ta finančna konstrukcija. In bi v nadaljevanju prosil za odgovor, kakšni pozitivni premiki so bili v teh zadnjih 20 dneh. Še eno vprašanje imam, postavil ga je že kolega Šircelj, vaš odgovor pravi, vas citiram: »Glede proračunske vrednosti projekta lahko povem, da je Ministrstvo za infrastrukturo izvedlo revizijo projekta z namenom, da preveri ključne tehnične rešitve projekta, ugotovi možnost racionalizacije in pocenitve projekta ter ovrednoti tveganja, ki lahko nastanejo v času gradnje in so lahko podlaga za nepredvidena dela in povečanje vrednosti projekta. Od proračunske vrednosti, ki je bila ocenjena na podlagi projektantskega predračuna na 1,34 milijarde evrov, smo v teh postopkih uspeli znižati predračunsko vrednost za več kot 400 milijonov. Od tega približno polovico te razlike s tehničnimi optimizacijami in znižanjem enotnih cen, drugo polovico pa predstavlja znižanje davka na dodatno vrednost. Sedaj se sprašujem, kako mi gledamo na te investicije. Ali jih gledamo skupaj z DDV ali brez DDV, ampak v vsakem primeru investicija je investicija; brez DDV. In sedaj znižanje nekega DDV ni nobeno znižanje investicije. To je samo računsko operacija, ki je pa vprašljiva. Mislim, da ni bilo odgovora na vprašanje gospoda Šircelja, ali je to možno v tem primeru. Ker vi tu navajate

naprej: »Zakon o davku na dodatno vrednost namreč z mehanizmom obrnjenega davčnega bremena omogoča poračunavanje vstopnega DDV na vrednost gradbenih del z izstopnim DDV, ki ga bo obračunavalo projektno podjetje na vrednost opravljenih storitev oziroma pri plačilu nadomestila za dosegljivost po izgradnji objekta.« Jaz nisem čisto prepričan, nisem sicer pravni strokovnjak na področju davkov, ampak meni se ta rešitev ne zdi izvedljiva. Vem, kaj je poračunavanje vstopno-izstopnega davka, vendar v tem primeru gre za podjetje, ki ne bo izstavljalo računov državi. In res me zanima, kako si bo vstopni davek poračunalo, tako da bi prosil odgovor glede tega.

Pa še en odgovor ste mi dali v nadaljevanju, ko ste komentirali trditve civilnih iniciativ; pravite, da analiza koristi in stroškov projekta, tako imenovana cost-benefit analiza, kaže na letne gospodarske neto koristi na nivoju Evropske unije v razponu od 60 do 80 milijonov evrov, kar je treba tehtati s časovno komponento izvedbe projekta in morebitnimi pocenitvami. Prosil bi za komentar, kaj to pomeni na nivoju Evropske unije. Ali je bilo to mišljeno znotraj države? Ta dikcija za mene ni najbolj razumljiva, ker v odgovoru govorite o nekih prihrankih na nivoju Evropske unije. Kar se tiče tega nadaljevanja, na kar je bilo že opozorjeno, pa tudi sam sem že v uvodni razpravi opozoril na nekatere stvari, ki so problematične, družba 2TDK in skupščina, ki jo predstavlja vlada, sama potrdi investicijski program, o katerem je bilo govora. Vi ste rekli, da obstajata sicer načeloma dva; eden je bil pripravljen leta 2015, kjer so bili upoštevani neki drugi kriteriji od javno-zasebnega partnerstva pa scenarij, kjer država v celoti pokriva te stroške gradnje; in naslednji, ki je bil v letošnjem januarju pripravljen, ki govori o investicijskem programu, v katerem gre za javno partnerstvo. Če vse te investicijske programe potrjuje vlada kot skupščina in 2TDK, smo v bistvu mi na nek način odrezani od tega odločanja. In sedaj pridemo na tisto vzporednico, ki jo nočete slišati oziroma razumeti, v primerjavi s projektom TEŠ 6. Tudi tam so bili celo novelirani investicijski programi, ki pa so prišli na mizo nas odločevalcev takrat, ko je bilo treba sprejemati poroštvni zakon; in nič prej. Prej se je govorilo, da poslanci nimamo pravice niti vprašati, kaj šele izvesti o posameznih detajlih, ker je to stvar korporativnega upravljanja, stvar teh družb in tako naprej. V tem primeru, kot je zapisano, gre za zelo podoben princip – neka družba, ki bo vodila investicijo, bo odločala o vsem, skupščino bo predstavljala vlada in krog je zaprt. Isti scenarij, kot je bil v primeru projekta TEŠ 6, pa še tam, dokler je projekt tekel normalno, nekje do leta 2008, ko je kriza nastopila tudi na energetskih borzah, ko je strmoglavila cena električne energije, se je pokazal ta noveliran investicijski program kot neustrezen. Takrat je vstopila država in takrat so bili za vse krivi ministri, vlada in tako naprej; prej pa je to

potekalo znotraj korporativnega upravljanja. In podobna zadeva se očitno nakazuje tudi v tem primeru.

Težavo imam sam tudi, ko poslušam vaše odgovore glede tega, kako je projekt zastavljen. Če beremo zakon in obrazložitve, je zelo preciziran. Kar je bilo že prej opozorjeno, tudi z amandmaji na odboru se je popravljalo številko gradbenega dovoljenja, ker je to izhodišče za celoten zakon. Na drugi strani pa imamo izjave oziroma razmišljanja o tem, kako bi še to drugo cev, ki je v manjšem preseku, ki je namenjena servisnemu delu, reševalnemu delu, spremenili in jo izvrtali v ustreznem preseku, ki omogoča, jasno, nekoč v nadaljevanju tudi možnost namestitve opreme in še enega tira, kar je za mene, ki na to gledam tehnično, sigurno smiselno. Imam pa težavo, ker nekdo od leta 2016, ko je bilo gradbeno dovoljenje pridobljeno, ali pa še prej, ko so se vse stroke in inženirji ukvarjali s to zgodbo, tega nihče ni videl. In ko pride predlog zakona na mizo, bi pač to moral že upoštevati in se o tem ne bi spraševali. Ne pa da takrat, ko gre zadeva v javno razgrnitev in ko nekdo na to opozori, ali je to civilna iniciativa, ali so to neki strokovnjaki, ki v preteklosti niso bili vključeni v te projekte, ali pa poslanci, pa nekdo začne razmišljati in tudi javno začne razlagati, da je to zdaj v razmisleku in da se bo to mogoče celo vgradilo v projekt. Na drugi strani pa se tišči z eksplicitnim navajanjem gradbenega dovoljenja brez možnosti nekih sprememb. In prenos gradbenega dovoljenja na 2TDK ne pomeni spremembe gradbenega dovoljenja. Se pa strinjam z ministrom, da pomeni ta sprememba samega preseka pomožnega tunela jasno spremembo gradbenega dovoljenja, kar bi bilo smiselno; vendar je to treba tudi zakonsko pravilno urediti.

Težava, ki jo imamo mi, ki smo v opoziciji, ali pa verjetno še kdo, je v tem, da nekdo to ve, pa tišči zakon brez takih rešitev v proceduri naprej. Kako zaupati nekemu procesu in nekemu zakonu, ki niti takšnih tehničnih rešitev, ki so smiselne, za katere se vsi strinjamo, ne predvidi pravočasno?! Zato govorimo o tem, da je zadeva zelo podobna kot pri projektu TEŠ 6, kjer je bil kasneje vedno izgovor – začeta so dela, ugotovilo se je, da ta tehnični detajl manjka, da to ni urejeno. In se je sprejemalo dodatne rešitve, dodatne anekse ter zahtevalo od države in ministrstev, da to pokrivajo. S tega vidika jaz težko podprem ta zakon oziroma ga ne bom, to sem tudi že v stališču napovedal. Nimam pa nobenih težav in tudi v preteklosti smo jasno povedali, da je projekt drugega tira nujnost, vendar mora biti ustrezen tudi po tehnični plati; ne da v fazi, ko sprejemamo zakon, ki naj bi zagotovil finance, ugotovljamo, da je treba še neke stvari dograditi. Mislim, da je ta pot, ki ste jo ubrali, dejansko napačna. Kot sem rekel, zakon bi moral priti na mizo takoj, ko ste pridobili gradbeno dovoljenje, ko je padla odločitev o nekem načinu. Preden ste ustanovili 2TDK, bi bila zadeva za večino, ki

sedimo v tem državnem zboru, sprejemljiva. Komentar tudi na to, zakaj šele zdaj civilne iniciative, zakaj nek odziv strokovne in druge javnosti. Treba je vedeti, da je bil ta projekt na vpogled samo sorazmerno majhnemu krogu strokovnjakov. Minister, na sejah matičnega delovnega odbora je bil vaš odgovor ves čas tak – Ta projekt vam bomo dali na vpogled takrat, ko bo narejena revizija. Se pravi, ne javnost, ne strokovna javnost, ne kdorkoli, ki bi se želel s tem projektom v preteklosti seznaniti in dati mogoče neke pobude, na kar vi zdaj opozarjate, da je za vsako stvar prepozno, te možnosti, dokler ni bila revizija zaključena in javno objavljena, ni bilo. In enak princip se ponavlja kot v primeru TEŠ. Bomo spet tam. Tudi tam so bile zadeve stvar korporativnega upravljanja, stvar družb, ki so imele pravico vpogleda, nihče od ostalih ni imel pravice. In mi smo novelirane investicijske programe dobili na mizo kot poslanci, kot tisti, ki odločamo, takrat, ko je bil predlog za porošveni zakon. Nič prej. Na koncu pa pade vsa odgovornost, in to je bilo opozorjeno, na Državni zbor. Mi smo krivi za to, mi smo krivi za vse stvari. In verjetno tudi na ministra. In mislim, da je prav, da se pri tako pomembnem projektu pa le vzame še nekaj časa za premislek, predvsem zato, ker sami ugotavljate, da morate še en del umestiti, da morate še gradbeno dovoljenje spremeniti, da bo projekt smiseln. Jaz si ne predstavljam, da zdaj sprejmemo zakon z neko finančno konstrukcijo in da greste vi v pogajanja z, ne vem, Madžari ali pa s Slovaki ali Čehi, niti ne vem; čez pol leta pa pridete z noveliranim programom, kjer boste ugotovili in jih prepričevali, da ste pa ugotovili, da je pametno še eno cev zvrtni vzporedno, mogoče pa bo čez 10 let treba tam postaviti tračnice in to usposobiti. Mislim, da je to zelo neresen pristop in ga je zelo težko v tej fazi tudi podpirati in v končni fazi tudi potrditi ta zakon. Praktično ne rešuje nič in povzroča samo težave. Verjetno boste tudi sami kmalu ugotovili, da so določeni člani tako togo zapisani, da boste sami imeli težave v naslednji fazi, če boste šli po tej poti, da je treba še kakšno stvar dopolniti; in takrat se verjetno ponovno srečujemo v Državnem zboru.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anita Koleča. Izvolite.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Lepo pozdravljeni, gospod minister, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Če bi danes vprašali prebivalke in prebivalce, če kaj vedo o drugem tiru, bi zagotovo imel vsak neko mnenje, neko stališče glede tega. Pred 10, 15, 8, ne vem, 5 leti je bilo takšnih prebivalcev Slovenije še bistveno manj. Kaj hočem reči? To, da je v bistvu vse do tistega dne, ko je minister jasno podvomil o nekih možnostih izgradnje, bila Slovenija glede tega

še zelo neopredeljena, ampak potem se je uslo nanj in potem se je tudi vlada odločila, da je postal drugi tir osrednji program, projekt te vlade, in tako je tudi prav. Mislim, da je prav, da v določenih fazah ugotavljamo, kaj je za državo Slovenijo prioriteta. In drugi tir, smo vsi ugotovili, je prioriteta in peljimo ta projekt naprej tako, kot je zastavljeno. Ali je zastavljeno prav ali ne; jaz moram reči, da nikogar v tej dvorani in tudi tistih, ki o tem odločajo oziroma o tem razpravljajo, ne podcenjujem, vendar pa se mi vseeno zdi malo čudno, da se nekateri oglašajo danes o stvareh, ki so vendarle jasne. Ne morem razumeti, da nam nekdo govori, da nas minister in vlada zavaja s tem, da ne vemo, da trasa poteka po tistem državnem prostorskem načrtu, ki je bil že zdavnaj sprejet; in po trasi, ki je bila dana; ampak da je to neko zavajanje. Nikakor ne. Zelo dobro vem, kakšen je ta načrt, oziroma v podrobnostih ne, ampak v tem delu, da je to enotirna železnica in da je to ta servisna cev. Lahko samo rečem, da pozdravljam napore, da bi se ta zadeva spremenila v želeno dvotirno železnico. In zelo dobro tudi vem, če bomo ostali pri teh željah, da gre v drugo smer, to se pravi, da je to škodljiv projekt samo enotirna železnica in ta servisna cev, da smo pač ustavili projekt. To je popolnoma jasno in tiste, ki razmišljajo tako, tudi smatram kot tiste, ki ne želijo, da bi se ta gradnja začela; pa kakorkoli mi danes lahko očitata, da bo Stranka modernega centra postavila temeljni kamen ali kaj jaz vem kaj.

Z vsakim odgovorom, ki ga je minister tukaj podal, tudi v zvezi s financiranjem, moram reči, da smo zagotovo poslanci Stranke modernega centra še dodatno informirani ali pa nikakor ne mislimo, da smo zavedeni z nekimi številkami. Jaz sem tudi sama imela veliko vprašanj glede tega financiranja in tudi okoli zalednih držav, ki naj bi se vključile v to. Štejem ta napor ministrstva kot neke vrste celovit napor za financiranje ne zgolj v nekih delih, ki so; če pogledamo ta grafikon, recimo Madžarska eden od virov. Ne, to gre za skupino virov oziroma za investicijski plan, ki je eden z drugim povezan. Ravno te zaledne države nam dajejo dodatno vrednost k možnostim pridobivanja dodatnih sredstev. Sem pa razumela, da to ni odločilni vir in da se bomo o tem viru v tem državnem zboru pogovarjali in ga tudi podrobneje pregledali. Mislim, da je prav ta zakon način, da pridemo do nekega transparentnega načina izgradnje. Popolnoma razumem, da kdo razmišlja drugače, ampak meni se zdi, da je to dober način, da zakon postavlja neke stvari tudi bolj jasno – od tega, kdo je investitor, kdo so družbeniki, določila, katere so naloge, obseg finančne konstrukcije in podobno; ter tudi glede nadzora. Če omenjam nadzor, sem tudi sama občutljiva na to, da je nadzor nujen, potreben, da ga je treba jasno izpostaviti. Glede tega razmišljam tudi o nekem amandmaju, ki je bil tukaj podan, čeprav me zelo čudi, da neka stranka poda amandmaje na zakon, ki je blef. Ne vem, ali so tudi amandmaji potem blef?! Ampak ne vem

zdaj, če so ti amandmaji pravi odgovori. Osebnostno menim, da ne; tudi zato ne, ker sem v tem obdobju, odkar sem v parlamentu, že velikokrat doživela to, da smo imeli v nekaterih določilih mogoče zelo jasne predpostavke glede nadzora, glede pogojev in podobno; pa smo prišli do velike politizacije tega kadrovanja, da tako rečem. Tukaj se bojim, da prihajamo zopet do tega, da imamo tu vsi skupaj željo, da prislonimo nekakšen politični krožniček, skodelico, v katero bomo še kakšne svoje interese dodali. Glede tega sem precej skeptična. Moram pa reči še nekaj, ker ste nam nekako govorili, češ da smo poslanci Stranke modernega centra vedno bolj prepričani, da ne bomo zakona podprli ali kaj takega; mislim, da smo vedno bolj prepričani, ko poslušamo te razprave, da zakon je treba podpreti, da imamo zelo dobre argumente za to. Sem pa tudi vesela, da je ministristvo v zadnjih nekaj mesecih naredilo tako veliko naporov glede teh začetkov, ker sama štejem ne samo zakona, ampak tudi vsa njihova prizadevanja za dejansko že začetek k izgradnji tega drugega tira. Srčno upam, da je poslanec, ki bodo podprli ta zakon v tem zboru, večina. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec, replika.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala!

Mislim, da se moram odzvati. Jaz pa sem vedno bolj prepričan, da več, kot je danes minister govoril, manj vemo o tem projektu, bolj smo zmedeni, sploh kar se tiče financ. Vedno bolj sem prepričan v to, da tega zakona ne smemo sprejeti. Zakaj vlagati amandmaje na zakon, ki je blef? Zato, da bo ta blef vsaj malo sprejemljiv. Vi govorite o tem, da je zadovoljiv ta nadzor, kot je opredeljeno v tem nadzoru. Ponavljam, ta zakon predvideva, da bo minister imenoval 5 nadzornikov tega projekta, iz štiri predstavniki ostalih ministrstev in eden iz civilne družbe, ne da bi bilo notri opredeljeno, kako in kaj. In to je absurdno v tej zgodbi. In bolj kot poslušam tudi zagovore tega zakona s strani poslancev Stranke modernega centra, sem tudi bolj prepričan, da tudi vi niste prepričani, da je to pravi zakon in da ga je treba sprejeti, ampak bo očitno spet aritmetika naredila svoje. Stvari so daleč od tega, da bi bile jasne, in mislim, da jih je kolega Veber zelo dobro povzel. Minister zavaja; in zavaja od prvega dne. Tu ni šlo za nobene premisleke, za nobene kalkulacije o tem, katera stvar je boljša; ampak iz vsake njegove intervencije se je na nek način zapletal in potem smo sledili tisti liniji: drugi tir ni potreben, javno-zasebno partnerstvo, sodelovanje Slovenskih železnic in Luke Koper; zdaj smo pristali na javno-javnem partnerstvu. In ta plošča se spreminja redno, na nekaj mesecev. Mislim, da minister enostavno ni verodostojen, in tudi ta zakon, ki je podlaga te njegove neverodostojnosti, ne more iz tega sledeč biti verodostojen. Vsa današnja razprava

mi tudi na nek način govori o tem, da smo imeli še kako prav, ko smo takrat vložili interpelacijo, ker smo že takrat praktično govorili iste stvari. Danes se očitno ta dvom vsaj malo širi tudi na nekaj drugih poslancev. Mislim, da bi tisti poziv kolega Vebra moral minister uslišati.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Vojka Šergan. Izvolite.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani minister, sodelavci, kolegice in kolegi!

Ker imam malo časa, se bom osredotočila na tisti del razprave, ko kolegi razpravljate o tem, da vam način financiranja ni jasen in da je nekako nesprejemljivo, na kakšen način se bo ta projekt financiral. Jaz bi res rada poudarila in opozorila, ker ste tudi omenjali tunel Brenner in nekako povezovali tisto financiranje s tem financiranjem, ki je danes predstavljeno, da se tunel Brenner ne more primerjati s tem projektom, ker tam se ni uporabljalo sklada EFSI oziroma Junckerjevega plana. Zaradi tega ima vsak projekt na nek način svoj model financiranja. In ne vem, zakaj vam je sicer to smešno, ampak tudi meni je smešno, sem to opazila že pri tem, ko smo razpravljali o kohezijski politiki, o črpanju evropskih sredstev, ker sem na nek način zaznala, da tudi kolegi niste čisto razumeli, na kak način se ta Junckerjeva sredstva lahko uporabljajo. In če govorimo o tem, da bo država oziroma ministristvo uporabilo pri tem projektu garancijo, je to zaradi tega, ker se potem tudi ne bo upošteval ta deficit, bo manjši zaradi tega, ker bo država uporabila tovrstno garancijo. Če država uporabi svojo garancijo, potem se enostavno dolg države poveča; in tega nihče noče razumeti. Dobro bi bilo, da bi tudi Dars uporabljal na nek način ta mehanizem, ki je zdaj na voljo od leta 2015. In mislim, da tega mehanizma enostavno nočemo razumeti v tem parlamentu. In še nekaj bi opozorila. Pred leti ste vsi rekli, da ne pripravljamo projekta in da drugega tira ne gradimo in da ministristvo ne pripravi projekta ter da imamo evropska sredstva in da se ne uporabijo. To je prav zaradi tega, ker ta pristop je popolnoma nov. Ta pristop je bil tudi na Brdu pri Kranju na TNT konferenci v jeseni predstavljen in je bilo eksplicitno povedano, da je za to potreben drug pristop, da je potrebna popolnoma druga organizacija pri tem financiranju. Tega nekako nihče noče razumeti. Pa bom kar sama povedala, tam sem imela priliko slišati za projekt bratislavske obvoznice, ko so na podoben način pristopali, da bodo ta projekt speljali. Oni so pač tri leta rabili, da so ta projekt pripravili, zdaj so pridobili sredstva in ga bodo izvedli. In ta projekt je točno to, kar je zdaj ministristvo pristopilo zaradi tega, da se razbremeni davkoplachevalce – prav zaradi tega. To je res. Poslušam na odboru in poslušam tudi

danes, da se nekako tega ne razume. Garancija bo zdaj šla iz tovrstnega financiranja, ne pa iz državnega. Zakaj bi država dajala garancijo? Vseskozi govorite, da bo država dajala garancijo. Ne, država ne bo dala garancije, ampak je sklad EFSI namenjen temu. In nepovratna sredstva niso zanemarljiva in Evropska investicijska banka bo to podprla. To je cel sklop teh in zaradi tega potrebujemo danes ta zakon, ki bo omogočal, da bo družba 2TDK izkoristila ta evropska sredstva na ta način. Jaz sem to res poskušala povedati po domače, lahko bi se malo drugače izrazila, ampak je prav, da tudi ljudje na terenu zaslišijo to, da je to v bistvu nov pristop; in tega noče danes nihče razumeti. Jaz bi pa rada, da to razumemo vsi in da razumejo to tudi ljudje. Ta način financiranja je na nek način razbremenitev davkoplačevalcev, zato ga ne moremo primerjati s TEŠ 6, ker so to sredstva, ki se bodo nekako razpršila, kot sem že rekla. To se pravi – garancija iz Junckerjevega sklada, investicijska banka, CEF. In vse to je sestavljanka, ki jo bo izvajal 2TDK, da se bo ta projekt izvedel. In si želim, da bi to vsi razumeli.

Vsekakor bo ta projekt izvedljiv in verjamem v uspeh tega projekta. Neke neznanke so še, ker se ne da točno vsega predvideti, ker to je samo podlaga za to, da se to izvaja. Seveda bo pa to vse pod kontrolo. Zakaj ne? Saj se vse to še vedno da kontrolirati s strani KPK, s strani Računskega sodišča, ministrstvo bo izvajalo kontrolo, Vlada bo imenovala skupščino; ne vem, zakaj bi bilo to potem na nek način sporno. Jaz verjamem, da bomo ta projekt speljali in da je to prvi takšen model, ki se potem lahko uporablja tudi za druge projekte; glede na to, da ima država težave z zadolženostjo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo dve repliki.

Dr. Franc Trček je prvi. Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala.

Imam malo časa, bom kratek. Razbremenitev davkoplačevalcev, to je tako, kot da gremo Han, Dani, jaz, kolega Lah na pivo, pa tudi Pero Vilfan, pa nam otroci prinesejo peneze za pivo, pa grejo še prej na burek, potem jim pa moramo dati še za sladoled, kar pomeni, da bo naše pivo dražje. To je razbremenitev davkoplačevalcev. Kar pa zadeva Dars, Dars seveda ne more iti v tak mehanizem, ker se nam njegove milijarde zvrnejo v dolg, ljubi bog. Adijo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Danijel Krivec, izvolite, imate besedo, replika.

DANIJEK KRIVEC (PS SDS): Hvala.

Mogoče sem bil napačno razumljen, ampak kolegica mi je zdaj potrdila, da gre v primeru tega zakona za nek unikum. Navkljub vsemu prizadevanju ministrstva, ki je navajalo neke primerljive prakse iz tujine, ki naj bi potrdili

vaš model, da je primerljiv z evropskimi praksami, ste mi vi zdaj zelo jasno povedli, da je to unikum, ki se ga je spomnila Stranka modernega centra, mogoče celo vi. Jani, sem videl, da se niti pretirano ne strinja; ampak dejansko ste zdaj ovrgli vso tezo ministrstva, da je to primerljiv model z evropskimi primerljivimi praksami; in sem vam zelo hvaležen za vaš ekspoze.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Zvonko Lah, izvolite, imate besedo.

Dovolite mi, postopkovno, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):

Nimam več časa za razpravljati in se mi zdi nefer in nekorektno, da se uporablja neko nepoznavanje neverbalne komunikacije. Jaz sem strokovnjak za to, kolega, ti nisi; ne ocenjevati po mojem počutju, izgledu, kako se jaz s čim strinjam in kaj ne. Tudi en SMS sem pred kratkim dobil, da mogoče sem skeptičen do tega projekta. Ne, nisem skeptičen. Vas, predsednik, pa prosim, da zaščitite integriteto in povejte kolegom, da ne morejo ocenjevati kar na pamet, ker se ne da gledati, še posebej pa ne v trenutku, ko ve, da ne morem niti odreagirati, ker na repliko se pa ne da replik.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Z vašo pomočjo smo to ravnokar naredili.

Gospod Zvonko Lah, izvolite.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, predsedujoči.

Jaz še imam nekaj časa. Kar se tiče tega projekta, bi se dotaknil strategije razvoja prometne infrastrukture v Sloveniji, ki jo je sprejela Vlada v letu 2015, narejena je bila tudi SWOT analiza za železnice. Zanimivo je, pa bom kar prebral, kakšne nevarnosti so napisane v strategiji, ki jih je Vlada potrdila: odliv tranzitnih prometnih tokov na vzporedno mrežo skozi Italijo, Avstrijo, Madžarsko ali Hrvaško zaradi prepočasnega razvoja železniške prometne infrastrukture; naraščajoči prometni zastoji in zmanjšanje varnosti v tovornem in potniškem prometu zaradi prepočasne posodobitve železniškega omrežja; pospešen propad železniške infrastrukture zaradi povečanih prometnih obremenitev; nejasna organizacijska sestava pri vodenju in razvoju naložb (novogradnje, nadgradnje, posodobitev) in nejasen model financiranja; nejasna vizija in strategija razvoja in upravljanja železniškega omrežja. To ugotovitev je Vlada sprejela v letu 2015. Zdaj pa preidem na ta projekt. V letu 2010 naj bi bila vrednost tega projekta 600 milijonov. Kdo od nas je takrat vedel, da gre samo za en tir, da ne gre za dva. Ko smo spraševali, smo dobili odgovor, da nam bo projekt predstavljen takrat, ko bo narejena revizija. Ko je bila narejena revizija oziroma že kasneje, se je pojavila številka, da je ta projekt vreden milijardo

do milijarde 400. Tukaj minister pravi, da ni več časa za nove rešitve, da je bil čas za nove rešitve takrat nazaj. Kdo je pa takrat vedel, kakšna rešitev se pripravlja, če je bilo to v ozkem krogu, isto kot TEŠ 6. Ko je pa prišlo na dan, da gre za projekt samo za en tir in da je vrednost te investicije tako visoka, potem so se pojavile ideje in druge variante, ki bi zagotovile dva nova tira, od Divače do Kopra. To potrjuje tudi, da sta potrebna dva tira, sem prepričan in vsa strokovna javnost, tudi Inženirska akademija to potrjuje, Inženirska zbornica Slovenije, Zveza inženirjev Slovenije, oni so pripravili nekaj sklepov, verjetno ste jih dobili. Oni pravijo, da sta nujna dva tira od Divače do Kopra, in to nova tira.

Če pogledamo ta projekt, kako je projekt zastavljen, da je 20 kilometrov tunelov, in to spodaj v dolini, kjer je zelo neugoden teren za izgradnjo tunelov. To so izkušnje Darsa pri izgradnji tunelov pri avtocesti, ker v flišu naj bi se porabilo najmanj dvakrat toliko časa kot v apnencu, tukaj je gros teh projektov. Projekt gre tako, da se je projektant odločil, da bomo delali serpentine pod zemljo z radijem 600 metrov, ki ne omogoča niti 160 kilometrov niti 100 kilometrov na uro. Stroka opozarja, da glede na uporabo toliko vlakov, da bo potrebnega zelo veliko vzdrževanja, da bo vrednost zelo visoka. Vprašanje, če bo uporabna zadoščala za te stroške. Opozarjajo tudi, če bi šli še z enim tirom vzporedno, bi bil radij notraj še bistveno manjši, 550 metrov, ne pa 600. Ta projekt, tako kot je, jaz se popolnoma strinjam z gospodom Vebrom, tudi z gospodom Hainzom, čeprav sta oba v pozicijskih vrstah. Ta projekt, ko je prišel na svetlo, je najmanj racionalen in najdražji in dobimo samo polovico zelenega ali potrebnega. Če se bo ta projekt gradil do leta 2025, če se bodo servisna cev spremenila v cev, ki bi bila lahko kasneje drugi tir, je treba spremeniti gradbeno dovoljenje; ampak ta servisna cev je samo na treh najdaljših tunelih. Na najkrajših tunelih, tistih petih krajših tunelih v skupni dolžini štiri kilometre ni pa še nič. Ni viaduktov, ni ostalega dela proge. In če bo to zgrajeno 2025, ali ne bomo potrebovali za to preostalo še nekaj let?! Kdaj bomo potem dobili tisto zaželeno ali potrebno – 2030? To se pravi, da do 2030 bo sedanji tir v uporabi kot polovica tega potrebnega tira. Za kolikšen denar? Državni sekretar je povedal, da rabimo 97 milijonov za to, da servisne cevi povečamo tako, kot je vozni tir. Koliko bo stalo še ostalo? Tukaj imamo samo luknje, na treh najdaljših tunelih imamo povečane luknje. Koliko bo stalo preostalo, če bo to stalo milijardo? Ne vem, 200, 300, 500 milijonov, še 800 milijonov; in pridemo na tisto številko, ki jo je prej kolega Veber povedal, da bo to stalo 2 milijardi skupaj ali 2,5 milijarde, če se zakomplicira še kaj pri tunelih v flišu. In kdaj? 2030. Luka Koper ima planiran pretovor 35 milijonov ton leta 2030. Za koliko se bo povečal pa še promet na avtocesti? Samo okoli 20 % kamionov, ki so na tej avtocesti, gre v Luko

Koper, ostali grede v Italijo, v Trst ali pa drugam. Gospod Hainz je prej omenil, kaj pa ostali tiri. Za oprtne vlake, za kar bo ta tunel, bo ta nova proga omogočala, ne bo pa omogočala proga proti Ljubljani. Približno 2,5 kilometra imamo tunelov, ki jih je treba povečati, da bo oprtni vlak šel lahko naprej iz Divače; ali pa kontra, da bo prišel iz Ljubljane do Divače. Koliko bo to stalo, kdaj bomo zgradili? Po mojem mnenju bo nujno razbremeniti avtoceste in kamione v dogovoru s sosednjimi državami dati tudi na vagona.

Kaj pa alternativa? Pravite, da vse je 20 let stara ideja, ki jo zdaj uzakonjamo z gradbenim dovoljenjem, vpisanim v zakon, se ne da nič spremeniti, ker se mudi. Ali se mudi, res ni druge možnosti, da do 2030 zgradimo dva nova tira od Divače do Kopra? Res ni druge možnosti? Ker ta varianta nam omogoča to, mogoče kakšno leto prej in najmanj dve milijardi stroška za dva tira. Ali imamo neko alternativo, da bi to zgradili za 800 milijonov, pravijo, v štirih letih? In izvajalec da bančno garancijo, garantira, da bo to za toliko denarja in v tem času. Pa ni časa. Mi moramo zapičiti lopato in jo bomo zapikali do 2030, da bomo dobili tisto, kar potrebujemo. In zdaj hitimo. Zakaj? Ali pa financiranje, samo 200 milijonov imamo zdaj v roki, pa nič več od milijarde, drugo je vse golob na strehi. Slišali smo gospoda Vebra, ki je povedal, kakšne možnosti so črpanje evropskih sredstev za naprej, od kod. Ali bomo vsa kohezijska sredstva v naslednji finančni perspektivi dali za drugi tir? Za polovico tistega, kar potrebujemo? En kup je nedorečenosti. Projekt, ki je bil zastavljen pred 20 leti, bomo zdaj začeli graditi in ne moremo nič spreminjati, ker ni časa. In gradili bomo do 2030 ali pa do 2028. To je ta projekt. Ne vem, če je kakšna stroka tako sposobna, da gre delati serpentine pod zemljo in da je to najbolj racionalno. Za tiste gradbince, ki delajo tunele, je to najboljše. Še kakšen krog naredimo, preden gremo v Koper, da bomo prišli do naklona 12 promilov železnice, da ne bo šlo na 17 ali več. Največji problem tega tira je, da moramo premostiti višinsko razliko 390 metrov. Ker naklon vlaka naj ne bi bil po evropskih standardih več kot 12 promilov, ki je priporočen, ta pa je 17, bomo pa malo vijugali pod zemljo. Ali je to res rešitev? Zakaj ne bi vijugali malo prej ali pa v apnencu naredili malo daljši tunel in prišli malo nižje v dolino, pa ne bi bilo treba vijuganja?!

Jaz verjamem, da se je tehnologija spremenila in znanost napredovala izpred 20 let do sedaj, ampak mi jo odklanjamo, mi ne verjamemo inženirjem. Kje pa! Kdo je pa še videl kaj takega. Ali je res to? Po mojem je prišlo do neke nevarnosti, da je neka alternativa, da stroka in ljudje spoznajo, da je mnogo cenejše, čas izgradnje krajši; ampak je v dilemi, ali jo bomo akceptirali ali ne. Ne, mi enostavno odvrnemo – to ni za nas. Mogoče bo v kakšni drugi državi prej zgrajena kot pri nas; z našimi strokovnjaki in z našimi izvajalci. Ker drugi verjamejo v naše inženirje, mi sami pa ne. Mi pa

očitno verjamemo v tiste strice, ki so si pred 20 leti zamislili, da bi naredili čim več tunelov, mogoče so že kupljeni stroji, že čakajo, zato je treba čim prej začeti in obremeniti davkoplačevalce. Sem poslušal ministra, kako bo tudi naš delež tukaj, kot Madžari, imel enak donos. Od kod donos? Iz uporabnine? Uporabnine zaračunamo okrog 8 milijonov za tisoč 200 kilometrov v Sloveniji. Od kod donos? Iz proračuna bo ta donos. Iz enega žepa v drug žep, iz proračuna bomo dali denar firmi 2TDK, ki je državna, z donosom. In po koncu koncesije bomo Madžarom izplačali njihov delež z donosom. Ali pa prej, če bo prišla druga politična volja, pa bo slučajno firma 2TDK šla v stečaj; in bo treba prej to plačati oziroma plačati neamortizirani, kot piše notri, del vložka. V poslanski skupini tega zakona nikakor ne bomo podprli. In upam, da tudi ostali ne boste, ker je navadno skrpučalo, ker hitimo z enim projektom, ki je zastarel, ki je najdražja varianta za polovico tistega, kar potrebujemo in kar bomo gradili najmanj 8 let, pa potem še drugo cev nekaj let. To verjetno nikjer drugje ni možno, kot samo pri nas.

PODPRESEDNIK MATJAZ NEMEC: Prosim za prijavo, ker vidim, da je več zanimanja. Izvolite, prijava poteka.

Gospod Franc Jurša, izvolite, imate besedo.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav ministru, državnemu sekretarju, sodelavcem in tudi vam, spoštovani kolegice in kolegi!

En od razpravljavcev, ki mi je bil najbolj všeč danes, žal ga zdaj ni tu, da bi ga še direktno pohvalil, je začel svojo razpravo – Kje pa naj začnem? In mu je nekdo iz klopi rekel – Na začetku. Tudi jaz bi mogoče rad nekaj od samega začetka povedal. Vsi govorite o 20 letih, jaz se ne bom spuščal nazaj 20 let, se bom pa spustil v trenutni mandat, tu smo mi kot predstavniki ljudi, tako tudi razpravljamo, včasih se eden drugemu smejimo, na koncu koncev pa smo le ljudje. Takrat, v začetku mandata smo grajali tega ministra, takrat kandidata, ki tukaj sedi, pa smo rekli – Vidi ga, noče graditi drugega tira. V tej dvorani vedno o tem govorimo, da je to projekt, ki ga moramo speljati, dal bi delo ljudem, rabimo povezavo, logistični napredek; je to neobhodno potrebno. Pa vam povem, da je res potrebno, in tega se verjetno tudi vsi zavedamo. Jaz se dobro zavedam, ko se vozim na relaciji skoraj od madžarske meje do Ljubljane. To ni več avtocesta, dragi moji, to je kamioncesta. Kamioncesta. In z novo progo in posodobitvijo vseh prog na Slovenskem bomo lahko tudi prenesli večji del tovora na železnice, kar bi bilo zelo koristno; in bi tudi avtoceste uporabljali za namen, za katerega so bile tudi zgrajene. Omenjal sem ministra in njegovo začetno razmišljanje, pa smo drugi spodbujali in mi drugi tudi malo pišemo, da smo spodbudili in

da enkrat ta drugi tir bomo res začeli graditi. Ampak, ja, prepričan sem, da ga rabimo, da ga moramo zgraditi, da moramo urediti finančno konstrukcijo, ker brez finančne konstrukcije ne bomo dobili evropskih sredstev. Takrat smo neke zadeve naivno počeli, pa iz tistega ni nič nastalo, ker tam zgoraj niso naivni, vedo, kako se tem stvarjem streže. In zdaj se je zadeva nekako začela razvijati, da bi se dejansko tako streglo, kot se streže. Logično je, da vsi pomišljamo in smo zaskrbljeni glede tega, kar se je zgodilo s TEŠ 6. In prav je, da tokrat opozarjamo in želimo transparentnost in da želimo nadzor nad izvajanjem projekta od samega začetka. In vedite, minister, tudi zdaj, na samem začetku, ko bo ta zakon tudi sprejet, bomo vztrajali na tem, da se nadzoruje poraba sredstev davkoplačevalcev za ta projekt. Dnevno, stalno, kontinuirano. Za vsak evro bomo še kako pazili, da ga ne boste porabljali v namene, za katere ni namenjen. Pa ne bom rekel, da bom jaz to počel; za to so institucije, v tej državi jih, hvala bogu, imamo in te institucije morajo svojo nalogo pri nadzoru tudi izpeljati. Jaz nisem prepričan v to, da mi moramo imenovati takšno, drugačno institucijo, ki bo to zadevo nadzorovala. V državi jih imamo kar nekaj, ljudje so tam tudi dobro plačani. Imamo jih tudi v Državnem zboru. Tudi ta organ, ki ga imamo – Komisijo za nadzor javnih financ, ima velika pooblastila in lahko tudi marsikateri nadzor tudi opravi.

Neodgovorno bi bilo, da bi tudi jaz začel razpravljati o tem, kako bomo eno cev pa potem drugo cev vrtali, kje bi bilo bolje, spodaj ali zgoraj. Jaz sem se pošalil pri kolegici, ko sem rekel – Vidiš, zdaj že vsi lahko govorimo, kako se vrta. Za to so usposobljeni ljudje in naj tisti govorijo, kdo lahko in na kakšen način vrta. Tu mislim res na tiste luknje, ki so potrebne, da bo lahko skozi njih peljal vlak in seveda tovar na vlak. Bilo je kar nekaj spodbudnih, smešnih izjav danes in smo se nekateri tudi malo nasmejali, ampak mogoče je tudi za ta ambient včasih dobro, da ga spremenimo iz čiste resnosti tudi na nekaj malo bolj veselega, izrečenega tudi v šali. Konec koncev bi lahko o tej zgodbi, povezani z drugim tirom, govorili še danes do polnoči, jutri cel dan in še naprej in še naprej in verjetno bi prihajali vedno do nekih istih točk. Pa bom zdaj jaz en presekok naredil. Ne bom omenjal strank pa poslanskih skupin, ampak bom rekel, da v tem državnem zboru v tem trenutku sedijo predstavniki treh poslanskih skupin, ki mislijo, da bodo zmagovalci na naslednjih volitvah. Vsi mi pa zagovarjamo drugi tir. Tudi te stranke, ki mislijo, da bodo na naslednjih volitvah zmagovalke. In seveda začnejo razmišljati, ali je pametno, da bi se v tem trenutku začel graditi drugi tir, kajti če se bo zdaj začel, potem mi ne bomo mogli reči, da smo mi ta drugi tir začeli graditi. Kaj hočem s tem povedati? Politično razmišljamo. Mogoče malo premalo razmišljamo, kaj pa je pomembno za razvoj te države. O tem pa takrat, ko razmišljamo, kdo bo

prevzel oblast, ne razmišljamo dovolj zrelo oziroma ne razmišljamo dovolj dobro. Pa da ne bi o politiki, jaz sem samo svoje stališče do tega vprašanja tudi povedal. Želim si, da drugi tir se začne izvajati, da ne bomo samo govorili, da bomo Slovenkam in Slovencem pokazali, da smo na neki točki tudi enotni in da si želimo projekta, ki bo v korist in razvoj gospodarstva pa družbe kot celote na Slovenskem.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Matjaž Han, izvolite, imate besedo.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik. Spoštovani minister!

Danes je bilo nekaj dobrih razprav, podkrepjenih z nekimi dejstvi. Nekaj je bilo pa piar razprav, ki nimajo veze z realnostjo in z zadevo, o kateri se danes pogovarjamo. Ta zakon, ki je danes pred nami, lahko gledaš iz neke pozitivne ali z neke negativne strani in temu primerno tudi razpravljaš; predvsem pa razpravljaš, na kateri strani si, ali si v opoziciji ali si v poziciji. Ni pa pomembno, tudi če si v poziciji in če izgradnjo drugega tira podpreš, da slepo zaupaš vsemu, kar je zapisano v tem zakonu. Jaz se, minister, celo bojim, da nam bo vsem skupaj čez nekaj mesecev žal, da smo šli sploh v zakon. Bi lahko mogoče drugi tir brez zakona gradili, ampak to je samo moje intimno mnenje.

Jaz sem se danes nasmejal, ko malo spremljam tvite, čivkanje – kot se temu reče, in vidim, kaj v Stranki modernega centra pišete. Če bi te tvite skupaj dali, ne gredo skupaj. Eden govori, kako ste vi začeli, drugi govori, kako se je državni prostorski načrt sprejel, tretji govori o zgodovinskem dnevu, vse skupaj je smešno. Marka Ferlugo, ki ga jaz sicer imam rad, bi rad obvestil, da se gradbeno dovoljenje ne dobi v knjižnici pot črko G, ampak se gradbeno dovoljenje za tak projekt na nek način pridobiva skozi leta. Za to rabiš najprej projekt, potem moraš imeti državni prostorski načrt, potem je fino, če imaš še kakšna zemljišča odkupljena. In ko vse to skupaj imaš, dobiš gradbeno dovoljenje. V knjižnici pod črko G gradbenega dovoljenja ne dobiš. Hočem povedati to, da je prišlo do gradbenega dovoljenja, so morda zaslužne vse vlade. Ali je to gradbeno dovoljenje dobro, vsebina tega gradbenega dovoljenja, pa jaz ne vem. Slovenska demokratska stranka se razburja okoli te cene, pozabi pa povedati, da je njihov Kekec – piše se Kekec, ki je bil direktor Infrastrukture na Slovenskih železnice, predsednik nadzornega sveta DRI – potrdil ta investicijski načrt, milijardo 400. Vse stranke smo vpletene v zgodbo tega projekta, te trase in tudi te cene; razen Združene levice, ki je čisto neka nova stranka. In če nam bi oni vladali, bi imeli vse v tej državi. / oglašanje iz dvorane/

Jaz vidim ključni problem za moje pojme v Madžarski. Pa ne s finančnega vidika. To, kar je Vojka prej govorila, seveda ne drži nič, ker konec koncev bomo morali mi vse plačati in vse bo šlo iz davkoplačevalskega denarja.

Govorim, kar se tiče Madžarske. Bolj je problem, ko bomo v tem državnem zboru ratificirali meddržavno pogodbo, kaj bo v tej pogodbi pisalo, kaj bodo zato, ker bodo šli Madžari v ta projekt, zahtevali. In tudi če danes sprejmemo ta zakon, nikjer, vsaj v SD ne damo bianko podpisa na dogovor z Madžari oziroma na to ratifikacijo. Tam bo, po moje, ključno in tam bomo videli te zadeve, kaj bodo Madžari želeli. Tudi novinarska konferenca, ki jo je imel madžarski zunanji minister z Erjavcem, je dala slutiti, kam bodo šli, v katero smer; ampak jaz verjamem, da bo minister Gašperšič in ekipa uspešna pri pogajanjih z Madžari in da bomo dali čim manj Madžarom za zameno, da bomo na nek način lahko dobili ta evropska sredstva. Okoli investicij, investicijske cene, prav je, da imamo pravo ceno, kakor se jaz spoznam malo na investicije, bo pokazal razpis in takrat bomo vedeli, koliko bo drugi tir stal. Je pa treba te fante v DRI malo omejiti, da si ne bodo iz drugega tira naredil en sistem svojega lahkotnega življenja za nadaljnjih 50 let. To je pa vendarle treba narediti. Tukaj pa, bom jaz rekel, gospodu ministru zaupam, da bo znal udariti po mizi in bo te fante, ki imajo danes velike apetite, omejil. Če danes navadnega gradbenika vprašamo, približno ve, koliko stane pesek, koliko stane tirnica, koliko stane beton, seveda je pa odvisno, kaj bo s temi tiri.

Jaz bi se, minister, veliko naslonil na stroko na železnici, to moram iskreno povedati. Če kdo ve, kaj se potrebuje, na kakšen način se potrebuje drugi tir, to pozna stroka na železnici, ki ta drugi tir dnevno, vsak dan uporabljajo. Ta zakon, ki je pred nami, upam, da ne zabetonira zadeve, kar se tiče tudi izgradnje še zraven drugega tira, da bomo imeli dva tira, in tudi če bo to stalo 100 milijonov ali pa pri tej investiciji 200 milijonov, seveda je smotno narediti drugi tir iz več razlogov. V bistvu smo šele na začetku. Ta zakon, tudi če bo danes sprejet, ne bo dal na nek način kril tej investiciji, ne bo je pa tudi pokopal. To je samo prva faza; ste si dali na Ministrstvu za infrastrukturo velik in težek nahrbtnik gor, ker imamo preveč vprašajev – Madžari in Evropa, ali bo dala denar, ali ne bo dala denarja. In kjer je največja nevarnost, minister, kjer upam, da ne bodo zaradi takih zadev kakšne preiskovalne komisije in se ne bojo kakšni policisti vozili; teh 200 milijonov, ki jih je dala država naprej, upam, da jih ne bomo napravili za to, da bomo gradili, da se bo videlo pred volitvami. Mislim, da je treba teh 200 milijonov čuvati, da jih ne bojo dobili tako imenovani lobiji v gradbeništvu, jih bojo napravili, jih bojo vgradili v neke zadeve, ki ne bodo šle v pravo smer. To pa je, minister, tvoja odgovornost, da boš bdel nad temi 200 milijoni, ker samo teh 200 milijonov imamo. Jaz bom v tej fazi zakon podprl, moram pa reči, da je to šele začetek. Pri meddržavni pogodbi z Madžari bomo pa Socialni demokrati zelo previdni; takrat pa bo šlo za nacionalni interes in takrat bo šlo tudi za ideologijo, če želite. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Odgovarja minister dr. Peter Gašperšič. Se opravičujem, minister, replika ima prednost. Nisem opazil.

Gospod Danijel Krivec, imate repliko. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Saj se kar strinjam s predgovornikom. Edino ena stvar ni bila dobro razumljena. Če ta zakon potrdimo, smo res na začetku, ampak to pomeni začetek del. Če preberete 10. člen, ki govori o pripravljavnih delih, kaj je vse vključeno, ta dela se bodo začela, ker smo finančno konstrukcijo, vsaj tisti prvi del, že namenili in je v proračunu operativen. Priporočam precej pazljivosti pri tem, ko govorimo o tem, če to podpremo, je šele začetek in bomo v nadaljevanju neke stvar nadzirali. S tem damo de facto možnost za začetek investicije, ker so določena sredstva že na voljo. Ne govoriti, da se investicija ni začela, ker se je začela. 51, 52 milijonov je že porabljenih, 190 milijonov v proračunu rezerviranih in običajna praksa pri takih zadevah je, da se pripravljala dela začnejo zato, da je potem pritisk na dokončanje del toliko večji. Dodatno pojasnilo, da ne bo kdo mislil, če zakon potrdimo, da ni še nič narejeno. De facto se zadeva začne.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister dr. Peter Gašperšič, izvolite, imate besedo.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Jaz sem dolžan odgovoriti še nekaj vprašanj, ki so bila eksplicitno postavljena; v glavnem s strani poslanca gospoda Krivca. Spraševal me je, kateri so bili premiki, ki so se zgodili od takrat, ko je postavil poslansko vprašanje, pa do danes. Tukaj smo imeli v mislih zlasti to, da je bil konec marca na Vladi sprejet zakon in potem posredovan tudi v Državni zbor, da se je začel zakonodajni postopek. In lahko povem tudi to, to je informacija od včeraj, predvidevam, da sicer vsi za njo že veste, ampak včeraj je bil na Evropski komisiji pomemben sestanek Odbora za cestninjenje, kjer je bil tudi po polletnih usklajevanjih in dogovarjanjih z Evropsko komisijo potrjen pribitek na cestnino za tovorni promet na slovenskih avtocestah; na tem odseku od Kopra do Šentruperta. To je pomemben dosežek in že pomeni enega od teh pomembnih prispevkov, ki jih zakon tudi predvideva. In če se mogoče tukaj navežem na to, kar je bilo nazadnje rečeno s strani poslanca gospoda Hana, češ da bo vse šlo itak v končni fazi iz davkopačevalskega denarja. Z gotovostjo lahko rečemo, da to ne drži, kajti sam zakon predvideva kar dobršen del prilivov s strani uporabnikov tudi potem v času obratovanja drugega tira; bo kar dobršen del teh prilivov, kot sem rekel, v začetku 25 milijonov evrov. Potem pa bo to naraščalo z rastjo pretovora in bo močno razbremenilo prispevek,

ki ga bo treba zagotavljati s strani davkopačevalcev oziroma proračuna Republike Slovenije. To zakon predvideva in ti prilivi so, če še enkrat ponovim: pribitek na avtocesti, povečana uporabnina na drugem tiru in dajatev na pretovor v Luki Koper.

Če se vrnem nazaj, bilo je tudi vprašanj, od kje izhaja ta ocena, da ima drugi tir 60–80 milijonov koristi na evropski ravni. To je podatek iz analize stroškov in koristi projekta, kjer ta izračun kaže, da je letna korist projekta približno 80 milijonov evrov, od tega gre približno 30 % na račun območja Republike Slovenije, ostalih 60 milijonov teh koristi je pa doseženih na območju izven Republike Slovenije; gre pa za koristi, ki izhajajo iz krajšanja pretovora, če tovor ne bi šel v Luko Koper, ampak okoli Gibraltarja na severnoatlantska pristanišča. Gre za stroške manjše okoljske obremenitve, gre tudi za stroške prihranka pri energiji; vsi ti stroški, zmanjšani za strošek investicije, pomenijo to neto korist. Bilo je tudi vprašanje glede poračunavanja DDV. Kot rečeno, to izhaja iz evropske direktive, ki je bila potem prenesena tudi s tistim 76.a členom Zakona o davku na dodano vrednost, ki omogoča poračunavanje vstopnega in izstopnega davka za gradbene storitve. Tukaj je omogočeno, da se bo vstopni DDV, ki ga bo podjetje prejelo na računih v času gradnje, poračunal z izstopnim davkom v času obratovanja, kajti projektna družba bo v času obratovanja za svoje opravljene storitve, zagotovljene razpoložljivosti oziroma dosegljivosti tira tudi izdajala račune. Treba je tudi povedati, da DDV ni upravičen strošek financiranja. S to možnostjo, da se ga poračunava, mi ne znižujemo same investicijske vrednosti kar tako; ampak znižamo potrebo po financiranju DDV, na ta način zmanjšujemo strošek, ki ga je treba financirati z naslova tega projekta.

Bilo je tudi govora, da komisija z nekim dokumentom nasprotuje javno-zasebnim partnerstvom. Jaz ne vem, iz kje ta dokument izhaja, ampak lahko povem to, da cel Junckerjev mehanizem in ta investicijski program, ki ga je Evropska komisija zagnala, temelji prav na tem, da se za investicijske projekte aktivirajo poleg proračunskih sredstev in poleg nepovratnih evropskih sredstev tudi v večji meri kapital zasebnih vlagateljev. Tukaj je Evropska komisija naredila pomemben korak, da vključuje v vse te mehanizme financiranja tudi zasebni kapital; zato mi ni razumljivo, od kje ta trditev, da komisija nasprotuje javno-zasebnim partnerstvom. Omenil bi samo še to, ker je poslanec gospod Han komentiral, da pričakuje od mene, da bom bdel in skrbel nad temi 200 milijoni, ki bodo vloženi v ta projekt. Nedvomno, tukaj bomo vsi za to skrbeli. Tukaj so predvideni mehanizmi nadzornih institucij. Bilo je že omenjeno, Računsko sodišče, Furs in tako naprej. Bi pa povedal še to, da je tudi predvideno, da se bodo kapitalski vložki v

podjetje s strani Slovenije in s strani zalednih držav vlagali sočasno. V tistem delu, kot ga bo vložila Slovenija, se pričakuje, da bodo sledili tudi vložki zalednih držav. Na ta način bo tudi zagotovljena ta enakopravnost obravnave Slovenije in zalednih držav. Zdaj bi pa samo še omenil zadevo, ki je povezana z amandmajem Slovenske demokratske stranke. Pa bom o tem kasneje, hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ker ni več želje, zaključujem razpravo o 43. in 48.a členu.

V razpravo dajem 47. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Gospod Danijel Krivec, izvolite, imate besedo kot prvi.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, potem bo pa minister komentiral.

Mi smo vložili amandma, ki dopolnjuje 47. člen – Prehodne določbe. S tretjim odstavkom dodajamo nov člen, ki se glasi: »V primeru, da družba 2TDK, Družba za razvoj projekta, d. o. o., ne uspe pridobiti sredstev na razpisu za sredstva CEF, ki je bil objavljen januarja 2017, se določbe Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper prenehajo uporabljati.« Cela zgodba zakona in tudi utemeljitev, ki jo je vlada pripravila za obravnavo tega zakona po nujnem postopku, je eden od ključnih argumentov to, da bodo nepopravljive posledice za delovanje države nastale, če ne bodo pravočasno oddane vloge, se pravi celotne aktivnosti za prijavo na razpis za sredstva CEF. Če ta sredstva ne bodo pridobljena, tudi finančna konstrukcija in cel zakon nima smisla; in s tem predlogom amandmaja se bodo preprečile nepopravljive in škodljive posledice za davkoplačevalce. Predlagam, da vsaj ta amandma, ki rešuje zadevo v primeru, da cel scenarij, o katerem ministrstvo govori, ne bo izvedljiv; bo pa potem scenarij, ki ga omenja kolega Han, da bo celotna investicija padla na breme države, vsaj v tem primeru predlagamo, da se zakon razveljavi oziroma da se neha uporabljati, kajti, kot sem rekel, ključni argument, razlog za nujnost in hitenje je ta, da je to nujno za prijavo na razpis za ta evropska sredstva. V primeru, da jih ne pridobimo, tudi tega zakona ne potrebujemo in se lahko celotna investicija še vedno odvija, vendar v tem primeru brez nepotrebne dodatnega podjetja, dodatnega zakona; ampak tako, kot so se vsi projekti na področju infrastrukture odvijali v preteklosti in v zadnjem času.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Želi še kdo od poslank in poslancev razpravljati o tem amandmaju? Vidim, da ja.

Gospod Ljubo Žnidar, izvolite, imate besedo.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Naj samo dopolnim svojega kolega Danijela, kajti prav celotna obrazložitev vlade k predlogu tega zakona je absoluten pogoj za ustanovitev družbe 2TDK, ki se lahko edina prijavi na razpis za evropska sredstva. Jaz sem že prej v razpravi omenil, da ima predor Brenner ustanovljen konzorcij in ta konzorcij se je prijavil na evropska sredstva. Brennerski predor je ustanovil konzorcij avstrijskih in italijanskih železnic in ta konzorcij se je prijavil na razpis evropskih sredstev. Tu pa vlada striktno navaja, da se lahko kot investitor prijavi samo družba 2TDK oziroma se za razvoj projekta Republika Slovenija oziroma njeni organi kot ključni investitor ne more prijaviti. Verjamem, da se Republika Slovenija ne more prijaviti, lahko pa se prijavi ali konzorcij ali kakšna druga oblika; ne pa da je to strikten in edini pogoj. Zaradi tega je naš amandma v primeru, da to ne uspe, rešitev, da ta zakon ni zavezujoč za ostala področja v primeru neuspeha pri tej prijavi na razpis. Ta amandma potem razbremeni vse aktivnosti, kajti potem ta zakon ni več potreben, ker je to v obrazložitvi, kot navaja vlada – edini pogoj tega zakona je prijava na ta evropski razpis. Mislim, da je precej večji pogoj za prijavo na evropski razpis zaprta finančna konstrukcija. Tudi lani je bila prijava na evropski razpis, ker pa nismo imeli zaprte finančne konstrukcije, se je vnaprej vedelo, da bo ta razpis neuspešen.

Ministrstvo nam je posredovalo strukturo, kako bo zaprlo to finančno konstrukcijo. Že vložena je 5 %, kapitalski vložki 42 %, skupna evropska sredstva 25 %, kredit 29 % in konstrukcija je zaprta. Na nek način je to predlog, kako zapreti konstrukcijo, ampak da bo ta rešitev dejansko tudi realizirana, je pa še zelo dolga pot. In tu se zopet postavlja naslednje vprašanje in razmišljanje, kajti konec koncev kredit in vložke kapitala bo plačala država Republika Slovenija oziroma družba 2TDK, kateri bo država nakazovala mesečno oziroma letno anuiteto 35 milijonov. In tu se postavlja vprašanje, kako drag bo ta denar, s katerim bomo mi gradili drugi tir; in po kakšni ceni bomo vložke kapitala vračali nazaj. Kako drag bo ta denar? Ker je letna anuiteta izgradnje drugega tira med 150 in 210 milijoni, ki je tudi odvisno od dinamike napredovanja gradbenih del, je vprašanje, če je Republika Slovenija res tako bogata, da bo poplačevala kapitalске vložke, ki bodo dražji, kakor je pa dejansko navaden bančni kredit. Banke v Sloveniji imajo toliko denarja, da ne vedo, kam z njim. Nimajo trga za noben plasmá, ampak vem, da gre to za državni dolg, da stvari niso tako enostavne, kot sem to v dveh besedah povedal, ampak da gre to na hrbet in breme državnega finančnega proračuna. To je vložek kapitala, ni to najbolj racionalna pot v primeru poplačila potem nazaj družbe 2TDK dejansko z državnim denarjem, ki se izbere iz tistih štirih virov, ki jih navaja kot vire po izgradnji za celotno koncesijsko obdobje, ki

ga bo prejela družba 2TDK. Amandma je zelo pozitiven pristop v primeru, da ministrstvo na tem razpisu za evropska sredstva ne bo uspešno. To je zelo korak nasproti, da se potem lahko pri projektu izgradnje ubere tudi kakšna druga pot, v primeru da bodo kandidiranja za evropska sredstva neuspešna na razpisu iz letošnjega začetka leta. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Kolegice, kolegi, želi še kdo razpravljati o amandmaju? Minister?

Potemtakem dajem besedo ministru dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite, gospod minister.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo.

Moram reči, da smo tudi na vladi v okviru priprave tega zakona razmišljali o teh dilemah, ki ste jih izpostavili pri tem, ko ste predlagali ta amandma. Zato smo ustrezne rešitve predvideli v samem zakonu, zato na vladi oziroma na ministrstvu ne vidimo potrebe po tovrstnem amandmaju. Naj pojasnim, drugi odstavek 10. člena pravi, da posamezna pripravljala dela lahko družba izvede še pred sklenitvijo koncesijske pogodbe. Potem pa tretji odstavek 47. člena, ki sicer govori o podelitvi koncesijske pogodbe družbi, tretji odstavek pa pravi sledeče, da v okviru določbe prej citiranega drugega odstavka 10. člena, ki pravi, da se pripravljala dela lahko pričnejo pred podelitvijo koncesije, lahko družba prične z izvedbo pripravljalnih del po odobritvi nepovratne subvencije Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF) iz tretjega razpisa za leto 2016. Tukaj je varovalka, da pripravljalnih del kljub še nepodeljeni koncesiji ni možno začeti, dokler niso odobrena nepovratna evropska sredstva. Varovalka, ki zagotavlja prav to, kar je bilo z vašim amandmajem želeno doseči, zato ocenjujemo, da amandma ni potreben. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Preden zaključimo razpravo, sprašujem, ali želi še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ne, zato tudi zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda in 29. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 21.30.

Hvala lepa zaenkrat.

(Seja je bila prekinjena ob 20.59 in se je nadaljevala ob 21.32.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po naslednjem vrstnem redu: 5., 17. in 2. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 19. 4. 2017. Preden preidemo na odločanje, vas želim opozoriti, da bo skladno z določbo četrtega odstavka 80. člena Ustave Republike Slovenije posamezen amandma in zakon sprejet, če bo zanj glasovalo dve tretjini vseh poslancev, to je 60 ali več.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti pa 65.

(Za je glasovalo 7.) (Proti je glasovalo 65.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 9. členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 8, proti pa 66.

(Za je glasovalo 8.) (Proti je glasovalo 66.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo še na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 10. členu.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 66.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 66.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandmaji niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 69, proti nihče.

(Za je glasovalo 69.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020.

Ker k predlogu odloka matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zborni ni bilo možno vlagati. Zato prehajamo na odločanje o predlogu odloka.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti 10.

(Za je glasovalo 53.) (Proti 10.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper po nujnem postopku.

Nadaljujem z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 20. 4. 2017, ki ste ga prejeli na e-klop.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 43. členu. Amandma je vsebinsko povezan z amandmajem Poslanske skupine Združena levica k 48.a členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postane amandma istega predlagatelja k 48.a členu brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik.

Z amandmajem skušamo vsaj deloma popraviti to, kar naj bi bil nadzor nad izvajanjem tega projekta. Trenutni vladni predlog predpostavlja oziroma predlaga, da bi člane tako imenovanega projektno-finančnega sveta, ki bi naj nadziral izvedbo projekta, sestavljalo pet članov; štiri, ki jih predlagajo pristojni ministri in jih imenuje minister za infrastrukturo, in eden s strani civilne družbe. To vidimo kot nek demokratični deficit, ker dejansko tisti organ, ki je pripravil ta projekt, ki bo izvajal projekt drugi tir, bo istočasno nadziral samega sebe, sicer 2TDK posredno; ampak vemo, kakšna je logika. Mi predlagamo, da se število teh nadzornikov, če naj jih tako imenujem, ohrani enako, torej pet; ampak da bi jih predstavljali strokovnjaki za gradbeno vprašanja s področij gradbeništva, okoljevarstva, prostora, ekonomije in prava. Te kandidate bi predlagala Vlada, potrdil pa Državni zbor. S tem skušamo zagotoviti nek minimum demokratičnosti in transparentnosti pri nadzoru in izvedbi tega projekta ter dodajamo tudi dolžnost, da ta projektno-finančni svet tudi letno poroča Državnemu zboru. Tako bomo imeli vsaj malo več nadzora nad tem, kako se bo ta projekt peljal, kakšni bodo morebitni odkloni, o katerih smo tudi danes poslušali med razpravo. Menimo, da v tako luknjavem zakonu, ki

predstavlja veliko število tveganj, je neka takšna varovalka, kot je ta demokratični nadzor, res minimum, ki bi ga morali vsi sprejeti. V Poslanski skupini Združena levica bomo glasovali za.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Kolegice in kolegi!

Danes smo skozi razpravo ugotovili, da gre za izjemno pomemben in izjemno zahteven, predvsem pa finančno zelo obsežen projekt. V obdobju slovenske tranzicije se je že večkrat pokazalo, da do sedaj pri nadzoru in upravljanju projektov tega finančnega reda nismo bili vselej dovolj uspešni ali pa uspešni do te mere, da bi skozi transparentnost izvedbe, naročanja in tudi spremljanja projektov uspeli zagotoviti to, kar je temeljna naloga vsakega dobrega gospodarja. Zato se nam zdi pomembno, da v točki nadzora Državni zbor in Vlada ter v sodelovanju s civilno družbo storimo vse, kar je treba, da projekt izgradnje drugega tira ne bo eden izmed tistih, ki bi mu očitali, da je spomenik temu ali onemu nečednemu samostalniku. Zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli predlog. Če malenkost parafraziram rek – Med tistimi, ki dobro mislijo in želijo tudi dobro delati, ne bi smeli imeti dvomljivca glede podpore; ker tam, kjer ni kaj skrivati, in tam, kjer slabih namenov ni, tudi težav z nadzorom in s transparentnostjo ne bo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod predsednik, hvala za besedo.

Mi tega amandmaja ne bomo podprli. Mislim, da je bilo večkrat med razpravo obrazloženo, zakaj ocenjujemo, da zakon vsebuje zadostne kavtele, da do nekaterih korupcijskih kaznivih dejanj ne bo prihajalo. Kar se pa tiče samega amandmaja, pa je naše stališče takšno, da ne odpravljamo tega, kar predlagatelj trdi, da bi odpravljalo. 43. člen določa, da za obravnavo strokovnih vprašanj in svetovanje ministru v zvezi z nadzorom nad izvedbo projekta drugi tir minister ali ministrica, pristojna za infrastrukturo, imenuje projektno-finančni svet. Gre torej za svet, ki je namenjen obravnavi strokovnih vprašanj in ne samemu nadzoru. Nadzor je namreč v istem členu poverjen samemu ministru za infrastrukturo, tako da ta amandma ničesar ne spreminja. Naše mnenje pa je, da je prav, da si minister sam postavlja svoj strokovni svet; in ne, da mu ga postavlja Državni zbor. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V lastnem imenu. Torej dva v lastnem imenu. Trije. Potem se pa kar prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Jaz bom amandma podprl, razlog je pa sledeč. Po trenutni ureditvi je predvidena ustanovitev projektno-finančnega sveta, ki naj bi nadzoroval gradnjo drugega tira, in ta projektno-finančni svet bo imel 5 članov. Štiri bodo predlagala ministrstva, samo enega pa organizacije civilne družbe. In pozor, vseh pet bo na koncu potrdil minister. To je približno tako, kot če bi uprava sama imenovala nadzorni svet v neki družbi. In to, dame in gospodje, je glavni razlog, zakaj tisti, ki nismo za popolno razprodajo, vsakič ko smo soočeni z vprašanjem državne lastnine, poslušamo, kako je ta neproduktivna, kako spodbuja koruptivne prakse, kako je pač leglo vsega zla. In jaz bom iz tega enostavnega razloga stvar podprl, da se zagotovi tukaj vsaj najmanjša transparentnost in minimalni demokratični standardi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

To selektivno branje členov je očitno neka zelo priljubljena praksa, ker tu namreč piše tudi, da projektno-finančni svet mora dati soglasje k investicijskemu programu ter letnim in drugim finančnim načrtom za izvedbo investicije v drugi tir pred njihovim sprejetjem. Ne gre samo za nek strokovno-tehnični organ, ampak ima zelo aktivno vlogo tudi pri tem, kako se bo projekt peljal. Obenem pa ste tudi sami bistveno povzeli, kaj so bili razlogi, da smo mi ta amandma vložili. Projekt nadzira minister za infrastrukturo in to je srčika problema. Takšnega projekta ne more nadzirati minister za infrastrukturo, ampak ga mora nadzirati neko zunanje, neodvisno telo strokovnjakov iz različnih področij, ki bodo najbolj celovito in učinkovito znali ta projekt tudi nadzorovati. Zaradi tega ponavljam; mislim, da je ta par amandmajev smiseln, ker vnaša zgolj nek minimum oziroma neko osnovno mero transparentnosti in demokratičnosti v ta postopek. In če se tisti, ki bodo izvajali in bdeli na tem programom, nimajo česa bati, potem je demokratični nadzor nekaj, kar mora biti osnovna predpostavka. Glasoval bom za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Poslušam to in v bistvu razmišljam o moji oziroma naši razširjeni družini in o različnih političnih kulturah. Imam pet otrok in teh pet

otrok mene ter obe materi zelo intenzivno nadzira. Ampak, žal, Slovenija v četrto stoletje še ni prišla do faze tako resnega nadzora, zaradi tega so potrebni tovrstni amandmaji. Potreben pa je tovrstni amandma tudi zaradi tega, ker če ste malo bolj pozorno brali predlog zakona, gre za tiste zneske pod pol milijona, ker zelo hitro lahko postane to za nekoga mogoče majhen znesek. Nekdo iz Stranke modernega centra mi je na hodniku navrgel – Joj, ko ti začneš govoriti o fiskalni politiki, tako nekako; koliko jo vi razumete, pa ni videti, da jo ravno. Ta amandma bi lahko podprli tudi izhajajoč iz te zgodbe, kako se je naročala žica, da malo dokažete vsem, da ste državotvorni. Ko sem bil na obisku v Pragi, nisem slučajno omenil nekega znanega govora žal že pokojnega predsednika Havla ob podelitvi častnega doktorata v Oxfordu, ko je govoril o pomenu državotvornosti in odgovornosti politikov. In ta amandma gre v tej smeri. In obstaja neka razlika med tako imenovano novo politiko, ki je dejansko še malo ojačana tranzicija stare, v smislu Mi sami bomo sebe nadzirali; in neko resnično novo politiko, ki jo že tretje leto, kolikor se le da uspešno, izvaja v tem državnem zboru Združena levica. Seveda bom ta amandma podprl.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

Jaz se že nekaj časa, kot veste, ukvarjam z blokom 6 Termoelektrarne Šoštanj in mi je zelo jasno, kako delujejo razne zgodbe, kako se prikrivajo informacije, da lahko pač nekdo dela po svoje. Mnogo ljudi, ki smo jih zaslišali, med drugim tudi predsednika države, je iz tega potegnilo, če bo ta komisija dosegla to, da se te zgodbe ne bodo ponavljale, bomo pa veliko naredili. Žal se te zgodbe ponavljajo v Državnem zboru, zdaj in ob severnem delu tretje razvojne osi, kjer se je vlada odločila v nasprotju z vsemi za drugo najslabšo varianto, kot je rekel minister za kmetijstvo. In ta zakon je tudi takšen – luknjast, izsiljuje, grozi s časovno stisko, grozi s katastrofo, če ga ne bomo sprejeli. Ljudi, ki dvomijo v korektnost izpeljave tega zakona, potem stigmatizirajo, da so proti drugemu tiru. In da se to lahko naredi, potem vlada predlaga takšen nadzorni organ, ki pač ne bo nikogar nadzoroval. So že omenili, v resnici ta nadzorni organ postavlja minister; mi pa predlagamo, da bi ga potrjeval Državni zbor. Zato bom glasoval za ta amandma. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 42.

(Za je glasovalo 26.)(Proti 42.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 47. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Naš amandma bomo seveda podprli. Gre pa za to, da v primeru, da družba 2TDK, ki skrbi za ta projekt, ne uspe pridobiti sredstev na razpisu za sredstva CEF, ki je bil objavljen 2017, se določbe o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper prenehajo uporabljati. Ta naš amandma gre v kontekst obrazložitve vlade, ki v svojem tekstu pri zakonu navaja, da sta nujni postopek in zakon potrebna zato, da se družba 2TDK prijavi na razpis in da uspešno kandidiramo na ta razpis. Če ti pogoji niso izpolnjeni, je tudi ta zakon brezpredmeten in je prav, da se preneha uporabljati in da se projekt odpelje in konča in izvaja v skladu z vso regulativo, ki v tej državi velja za infrastrukturne projekte.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala, gospod predsednik.

Kot je kolega Danijel Krivec rekel, bi dal samo eno primerjavo. Ne samo to če naša država neuspešno kandidira, to je v tem programu, ampak zaradi tega, da prihajamo v prvotno sestavo zato, ker drugi tir lahko gradimo tudi z drugim podjetjem. Poglejte, če bi se to zgodilo v avtocestnem programu, če ne dobimo teh sredstev, bi pomenilo to, da naredimo recimo iz Lenarta na Ptuj krak avtoceste, ki bi bil dolg 27 kilometrov, in bi neka družba 3TDK, v kateri bi bila Vinko Gorenak in Franc Breznik, upravljala s 27 kilometri nekega kraka avtoceste Lenart–Ptuj; vse ostale avtoceste v Republiki Sloveniji pa bi upravljal Dars. Tako jaz vidim teh 27 kilometrov železniškega kraka. Tisoč kilometrov upravljajo Slovenske železnice, ki imajo svoj sektor za investicije; 2TDK, ki naj bi ga ustanovili ravno zaradi tega, da dobite denar iz tako imenovanega Junckerjevega sklada, ste pa ustanovili z dvema pripadnikoma, ki ste jih tam zaposlili, ki imata povprečno znanje ali pa sploh nimata znanja, da vodijo velike investicije. Naš amandma je tisti, ki daje neko varovalko za tisto, kar kolega Dobovšek največkrat razlaga. Če ne uspete, se vrnemo v prvotno stanje in začnemo ta projekt voditi transparentno in po neki regulativi ter standardih, ki naj bi veljali za normalne evropske države. V normalnih evropskih državah pa se država sama vodi in opravlja neke večje infrastrukturne projekte ter tudi te projekte izpelje do konca. To pa je naloga

države v celoti. Prosim, da ta amandma, kolegi in kolegice, podprete. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Pardon, prekinjam. Ste želeli še obrazložitev glasu? Potem se, prosim, prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Tudi v Združeni levici bomo ta amandma podprli iz preprostega razloga. Na primeru TEŠ 6 smo lahko videli, kako se lahko projekt, ki je že nasedel, vrti še naprej, vsakič z argumentom, da je bilo vanj vloženo že preveč denarja, da bi ga zaključili. In tukaj imamo isto zgodbo. Zdaj je vlada dala v družbo 2TDK 200 milijonov, potem ne bo dobila sredstev iz Evrope in bo rekla, da smo 200 milijonov že vložili, ne moremo projekta suspendirati; in bomo imeli nove in nove poroštvne zakone in tako naprej. Iz previdnostnih razlogov, ker nas je nedavno ta kaša že pičila, bomo v Združeni levici stvar podprli. To je prvi razlog. Drugi razlog pa je, da je konec koncev cela argumentacija vlade in koalicije, zakaj sploh ta zakon sprejemamo, zgrajena ravno na tem, da ta zakon rabimo, ker se prijavljamo na evropski razpis. To je absurdno že samo po sebi, da se zato, ker se prijavljamo na evropski razpis, piše zakone; in sicer zakone o projektih, ki so težki eno milijardo evrov, sprejema pa čez noč. Da se ta absurd konča, vsaj če ne dobimo evropskega razpisa, bomo amandma podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne.

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 28, proti pa 46.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Združena levica k 43. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 48.a členu brezpredmeten.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandmaji niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

V Poslanski skupini Združena levica bomo glasovali proti temu zakonu. Mislim, da se

je razlogov tudi v današnji razpravi nabralo kar dovolj. Prvo kot prvo, že sam postopek, po katerem se je ta zakon pripeljalo v Državni zbor, jasno kaže na to, da niso bili zadoščeni niti minimalni pogoji, da bi ta zakon sploh obravnavali. Prvo kot prvo, ima nejasno predvidene finančne posledice; drugo kot drugo, ni prav nobenega poslovniškega razloga, da se ta zakon sprejema po nujnem postopku. Nadalje pa je tako pomanjkljiv in tudi poln določenih dvomij oziroma ne pretirano natančno določenih določb, ki jasno kažejo na to, da ne more kot tak funkcionirati. Na drugi strani pa imamo še kopico izgovorov s strani vlade, zakaj se ta zakon sploh sprejema. Eno je to, da lahko ta zakon predstavlja neko pogajalsko izhodišče z zalednimi državami, kar je nesmisel; drugo je to, da lahko s tem zakonom zaključimo finančno konstrukcijo, kar je še dodaten nesmisel; in še tretji nesmisel je ta, da bo na tak način lažje oziroma možno kandidirati za evropska sredstva. Vsi ti razlogi so bili danes ovrženi z več strani, tudi v razpravi. Tehtnih argumentov s strani ministra še danes nismo slišali, zakaj je ta zakon potreben, kaj bo ta zakon sploh prinesel. In kot že večkrat rečeno, skrbi nas, da ta zakon ne bo prinesel nič drugega kot to, da bo nek osnovni temelj za to, da se bo izvedla nekakšna pair akcija ob zaključku tega mandata, da bo lahko vladajoča koalicija oziroma Stranka modernega centra rekla – Mi smo začeli z gradnjo drugega tira. Na koncu pa bomo ostali z dvema scenarijema. Prvi je ta, da bo teh 200 milijonov, ki jih je šlo že v 2TDK, enostavno porabljenih in se bo zgodba zaključila tam; drugi pa je ta, da se bo ta projekt nadaljeval na podlagi tudi tega, kar je v zakonu zapisano, in bomo verjetno kaj kmalu prišli tudi do tega scenarija, novi TEŠ 6. In takšnim zakonom ostro nasprotujemo, poleg tega da postavljajo nek model, ki je popolnoma nepotreben, to je model javno-javnega partnerstva, torej sodelovanje neke tuje države v tem projektu, ki na koncu ne pomeni nič drugega kot soupravljanje neke tuje države s slovensko strateško infrastrukturo; in to za neko visoko ceno. Vemo, da so v zakonu zapisani maksimalni donosi, torej 4,5 % na ta vložek, ki bi ga ta zaledna država dala v 2TDK, in vse ostale dajatve, ki se načrtujejo kot vir dohodkov tega podjetja, od treh dajatev treh državnih podjetij do tega, da bo tudi integralni proračun vplačeval v 2TDK. To so vsi razlogi, ki še vedno niso dovolj trdni, ne zdržijo neke racionalne presoje, niti ekonomske na koncu; in zaradi tega bomo glasovali proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne. Prosim, da se prijavite za obrazložitev v lastnem imenu.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa, predsednik.

Seveda bom glasoval proti, ker mi pri tem zakonu marsikaj ni jasno. Nek čuden postopek, ki preprečuje, da bi se sploh lahko informirali, čeprav se nimamo o čem informirati, ker mislim, da niti predlagatelj ne ve, kaj v resnici gradimo, koliko bo to stalo, ni kontrole. Argumenti, ki sem jih slišal danes, so v glavnem, če poenostavim, neke demagoške floskule, kot so – Drugi tir bo sonce naše prihodnosti; ali pa grožnje – Če ne bo drugega tira, bo katastrofa. To so zgodbe, spet ponavljam, vsak dan jih poslušam, ko berem pri TEŠ 6. Vsakokrat – Če ne boste tega naredili, bo mrk v Sloveniji. In vsak, ki je usta odprl, je seveda proti elektriki. Zadaj se je skrivalo, nič se ni vedelo, sedaj se ugotavlja, da je bil preplačan za pol milijarde, eno milijardo. In tukaj je seveda popolnoma ista skrb. Upam, da tisti, ki boste sedaj glasovali za, ko bo v naslednjem mandatu neka druga preiskovalna komisija glede politične odgovornosti pri zavoženem drugem tiru, ne boste imeli take demence, kot jo ima marsikdo pri TEŠ 6, ko ga zaslišujemo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala.

Danes smo spet celo popoldne poslušali zagotovila vlade, da bo s tem zakonom železniška infrastruktura ostala, citiram, »v naših rokah«, da »zakon zagotavlja nadzorne mehanizme za transparentno izvajanje projekta«. V resnici nič od tega ni res. Prvič, zakon v 19. členu jasno določa, da bo lastnik drugega tira za 45 let postalo podjetje 2TDK. Vlada se hkrati zavzema za to, da bo polovični lastnik podjetja 2TDK Republika Madžarska. Torej zakon ne ohranja drugega tira v slovenski lasti, ampak ga za 45 let prenaša v solastništvo tuje države. Drugič, nadzorni mehanizmi v tem zakonu so skrajno pomanjkljivi. Predvidena je ustanovitev projektno-finančnega sveta, o katerem sem govoril že prej, ki bo imel pet članov. Štiri člane bodo predlagala ministrstva, samo enega pa organizacije civilne družbe in na koncu bo vseh 5 potrdil minister za infrastrukturo sam. Projektni svet torej ne bo neodvisni organ, ampak podaljšana roka Ministrstva za infrastrukturo. To je tako, kot sem prej povedal, kot da bi uprava neke firme sama imenovala svoj nadzorni svet.

Jaz seveda ne bom podprl zakona. Pa to nista edina razloga. Glavni so trije drugi razlogi. Prvič, ne bom podprl zakona, ki predvideva najdražji način financiranja. Drugič, ne bom podprl zakona, ki omogoča tujim državam, da nas izsiljujejo z zahtevami po vezanih poslih in koncesijah v Luki Koper. Tretjič, ne bom podprl zakona, ki uvaja tri nove javne dajatve zato, da bomo omogočali donos na kapital neki tuji državi; in to kapital, ki je v resnici nepotreben, saj ga imamo sami, brez da se zadolžimo za ... /izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Onkraj vsega tega, kar je bilo povedano, bi bilo nujno, da se po treh četrtinah mandata kot zakonodajno telo umaknemo za nekaj korakov in pogledamo na to, kaj delamo. V argumentaciji, zakaj ta zakon, je bilo rečeno, da ga potrebujemo za pogajalsko izhodišče in da ga potrebujemo, da bomo tistih 250 milijonov, ki naj bi jih dobili iz Evrope, če bi jih dobili, dobili nekje dve tretjini, ker pač za »blending« to potrebujemo. Sem relativno mlad poslanec, nisem drugače mlad, toliko pa vem, da v neki približno normalni parlamentarni demokraciji za to, kar se upravičuje, ne potrebuješ in ne pišeš zakona. Po drugi strani bomo pisali zakon, ko pride kakšna tuja korporacija, po naročilu; po tretji strani bomo jutri zjutraj ob sedmih imeli Lex Mercator v osmih členih, ki je totalni piar. In jaz se sprašujem – Ljudje božji, pa kje jaz živim?! Moji študentje bi rekli, se opravičujem – What the fuck. Kje jaz živim?! A veste, mi smo zakonodajno telo. Saj ni važno, kaj nam z ministrstev zmečejo v to bajto; zmečejo nam tudi, žal, ogromno neumnosti, ker dobre ljudi pošljejo v sobe za razmišljanje. Tako se parlamentarne demokracije ne gre. Ob tem imamo celo vrsto področij, pogosto tudi zanalašč, kar mi povejo resni pravniki, razsekano na dva, tri zakone, potem se čez to zvrne majhen milijon podzakonskih aktov, potem se dve tretjini tega zvrne na raven občin. Jaz tega zakona ne bom podprl, prvič, zaradi tega, ker to ni zakon, to je samo slabo napisana domača naloga o enem od možnih scenarijev financiranja, predvsem ga pa ne bom podprl kot protest iz tega, kar sem povedal. Pa dajmo se že začeti zavedati, kaj je naša domača naloga. Tole definitivno ni.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker sem videl, da je še interes za obrazložitev glasu v lastnem imenu, dajem možnost, da se še enkrat prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči.

Novembra bo minilo 61 let, odkar je prvi vlak zapeljal po progi Brčko–Banoviči. 92 kilometrov proge, 22 mostov, 2 tunela, postavljeno v 6 mesecih, na dobro voljo in na krampe. Drugi tir Divača–Koper meri samo 27 kilometrov, pa ga slovenska oblast v 20 letih ni bila zmožna postaviti. Ko se je pa za to vendarle odločila, pa to počne na najbolj nemogoč način, ki je sploh možen. In če lahko izgradnjo zgodovinske proge Brčko–Banoviči merimo v mesecih, očitno izgradnjo drugega tira merimo v provizijah. Vlada predlaga najdražjo možno varianto gradnje tega tira, pravi, da je današnji

zakon potreben za prijavo na evropske razpise, kar se je pač izkazalo za neresnico. S tem zakonom bi radi kadrirali svoje lastne nadzornike, ki njim samim gledajo pod prste; in nimamo niti zaprte finančne konstrukcije. Če se rado reče za blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, da je edina hibridna elektrarna na svetu zaradi tega, ker kuri pol premog in pol evre, bomo verjetno nekaj podobnega lahko trdili čez nekaj let tudi za drugi tir, ker vlak, ki bo zapeljal čez ta drugi tir, bo vozil na madžarske dividende, vladno neumnost in slovenski državljanski minus v tošelnu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti 24.

(Za je glasovalo 49). (Proti 24.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 29. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 20. APRILA 2017 OB 22.10 IN SE JE NADALJEVALA 21. APRILA 2017 OB 10.03.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 29. seje Državnega zbora.

Obveščam, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Alenka Bratušek, gospa Iva Dimic od 16. ure dalje, gospa Ljudmila Novak od 13. do 17. ure, mag. Matej Tonin do 12. ure, gospod Jernej Vrtovec do 12. ure, gospod Franc Jurša, gospod Franc Laj, dr. Bojan Dobovšek, dr. László Göncz po 14. uri, gospod Matjaž Han, gospod Dušan Radič, mag. Aleksander Kavčič, dr. Matej T. Vatovec do 12. ure in Matjaž Hanžek do 12. ure.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA – TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O PREVOZIH V CESTNEM PROMETU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev, s prvopodpisanim Miho Kordišem. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor predlaga Državnemu zboru sprejem sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsedniku odbora gospodu Igorju Zorčiču za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod predsednik, hvala za besedo! Spoštovani državni sekretar, kolegice, kolegi!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 27. seji, dne 5. 4. 2017 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po rednem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem.

V poslovnem roku so bili vloženi amandmaji Poslanske skupine Združene levice k 1., 2. in 3. členu. V dopolnilni obrazložitvi je predlagatelj pojasnil, da je cilj zakona zagotoviti varno zaposlitev za vse voznike, ki opravljajo prevoze v cestnem prometu. Prevozi v cestnem prometu so področja, na katerem delavci nimajo sklenjenih rednih delovnih razmerij za določen ali nedoločen čas, temveč je v porastu zlasti sklepanje podjemnih pogodb in delo preko študentskih napotnic. S tem pa nimajo zagotovljene ustrezne socialne varnosti, plačila za njihovo opravljeno delo pogosto zamujajo, hkrati pa jih narava dela sili v prekomerno delo oziroma delo brez počitka. Posledično se želi z določbo, po kateri bi morali imeti vozniki pri sebi pogodbo o zaposlitvi in dokazila o nakazanih plačah in plačanih prispevkih za preteklo 3 mesece, omogočiti voznikom minimalno socialno in ekonomsko varnost, delovni inšpekciji pa omogočiti lažji nadzor.

Drugo bistveno spremembo pa predstavlja obvezna vgradnja tahografa v vsa dvosledna vozila za višino vozila nad prvo osjo 1,3 metra ali več in vsa vozila, katerih največja dovoljena masa ne presega 3 tisoč 500 kilogramov in so zasnovana in izdelana za prevoz več kot 6 potnikov poleg voznika, in zahteva, da se za voznike teh vozil uporabljajo določbe zakona, ki urejajo delovni čas in obvezne počitke mobilnih delavcev. Izpostavil je, da se s tem želi preprečiti pogoste primere, ko je plačilo voznika vezano na prevožene kilometre, s čimer so prisiljeni v prekomerno delo, zaradi česar so utrujeni in neprespani in predstavljajo nevarnost zase, za potnike in ostale udeležence v cestnem prometu.

Predstavniki Zakonodajno-pravne službe je iz pisnega mnenja te službe izpostavil pripombo, da bi bilo treba dodatno pojasniti zlasti vprašanje, na koga se prelagane zakonske spremembe nanašajo. Iz ciljev predloga zakona izhaja, da naj bi bila bistvena sprememba, to je obvezna zaposlitev voznikov za določen ali nedoločen čas, nanašala na domačega prevoznika. Opozoril je, da to izhodišče v samem predlogu zakona ni dosledno izpeljano, temveč je celo zaradi uvrstitve te zahteve v posameznih členih možno razumeti, da naj bi se ta zahteva nanašala tudi na tuje prevoznike. Izpostavil je pa tudi zahtevo o predlogu zakona, da se prevoz blaga in oseb lahko opravlja samo, če ima voznik vozila s prevoznikom sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen ali nedoločen čas, kar po svoji vsebini, posledici in učinkovanju pomeni določitev dodatnih pogojev za poslovanje gospodarskih subjektov, s tem se oži polje podjetniške svobode.

Predstavniki Vlade je v zvezi z rešitvami iz predloga zakona poudaril, da je po mnenju Vlade v zvezi z obvezno vgradnjo tahografa za zgoraj navedena vozila primerneje urejati enotno na ravni EU, v okviru predvidenih sprememb uredbe, ki ureja pravila o časih voženj, odmorih in počitkih vozil in voznikov. Izpostavil je, da trenutno nobena država članica EU nima uzakonjene obveze, ki bi zahtevala vgradnjo tahografov v to vrsto oziroma v ta tip vozil. Uveljavitev takšnega predpisa zgolj za slovenske prevoznike, zanje predstavljajo zahtevnejše pogoje v primerjavi s tujimi prevozniki v Sloveniji in v Evropi, kar posledično pomeni tudi nižjo konkurenčnost, dodatne stroške in dodatno administrativno breme. Poudarja, da Vlada glede na vse izražene pomisleke predloga zakona ne podpira.

Predsednik komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je v predstavitvi njihovega pisnega mnenja izpostavil, da predloga zakona ne podpira. Poudarja, da komisija sicer podpira prizadevanja za preprečevanje vseh oblik prekarnega dela, vendar pa je to področje treba urediti s sistemskim zakonom za vsa področja družbenega življenja in ne le za področje prevozov, hkrati pa je treba okrepiti učinkovit nadzor in določiti ustrezne sankcije.

V razpravi je bilo zlasti s strani koalicijskih poslancev slišati podobna mnenja, v svojih predstavilih stališč so zagovarjali podobna mnenja tudi predstavniki Obrtne zbornice Slovenije in Predstavniki sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije. Izpostavljeno je bilo, da razumejo namen predlagatelja, s katerim želi zagotoviti varnost zaposlitev za voznike, ki opravljajo prevoze v cestnem prometu. Nekateri so izrazili prepričanje, da večina prevoznikov spoštuje zakonodajo, ki določa obvezne počitke mobilnih delavcev, a hkrati izrazili strinjanje z mnenjem predlagatelja, da obstajajo posamezni primeri slabih praks med avtoprevozniki, ki od voznikov zahtevajo precej daljše časovne intervale voženj, kot to dopušča zakonodaja. Kljub temu pa je po večinskem mnenju obvezo o vgradnji tahografa v kombinirana vozila primerno urediti enotno na ravni EU, še posebej, ker trenutno nobena država članica EU nima uzakonjene obveze, da bi zahtevala vgradnjo tahografov v takšna vozila.

Po končani razpravi je odbor sprejel naslednji sklep, in sicer: »Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu ni primeren za nadaljnjo obravnavo.« 12 glasov za, eden proti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem predstavniku predlagateljev predloga zakona Mihi Kordišu za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Izkoriščanje, delo v času bolezni, plačilo po opravljenih kilometrih, vožnje, ki trajajo tudi po več kot 24 ur brez počitka, slab nadzor in tekma do dna v bedi plač med delodajalci. To so samo nekatere izmed stvari, ki jih morajo prenašati poklicni vozniki v branži cestnih prevozov. Stanje zanje postaja nevzdržno. Priča smo takšnemu socialnemu dumpingu, takšni prekarizaciji dela in takšnemu slabšanju delovnih pogojev, da se to ne dotika več samo šoferjev, ki so tukaj seveda prva žrtev teh brezsravnih izkoriščevalskih praks, ampak postaja širši problem. Ti ljudje vozijo preutrujeni, zato trpi prometna varnost, kar seveda zadeva vse udeležence v cestnem prometu.

Da bi stanje izboljšali smo v Združenj levici vložili novelo zakona o pravilih cestnega prometa, ki jo danes obravnavamo. Cilji zakona so jasni. Prvič, redne zaposlitve za vse voznike. To zagotovimo tako, da mora imeti voznik vozila imetnika licence za opravljanje prevozov v cestnem prometu pri sebi pogodbo o zaposlitvi za določen ali nedoločen čas. In drugič, vgradnja tahografov v vsa kombinirana vozila. Tu smo ciljali predvsem na to, da se voznikom kombijev na izvenlinijskih prevozih omogoči ustrezen čas počitka in inšpekcijskim službam ustrezen nadzor nad izvajanjem tega počitka in delovnega časa teh voznikov. Z rednimi zaposlitvami bi izboljšali socialno varnost voznikov. Tisti, ki sedaj v prekarnih pogojih opravljajo to delo, bi tako dobili možnost plačane bolniške, dopusta, regresa in vsega ostalega, ker itak pritiče vsem delavcem, ampak jim žal v slovenski družbi ne. In šoferji se nič več ne bi bili prisiljeni medsebojno grebsti za bedno plačane kilometre. Nič več ne bi vozili neprespani, utrujeni, pogosto bolni, kot se sedaj dogaja. Vgradnja tahografov v kombije bi tem voznikom omogočila počitek in prostora za izkoriščanje bi bilo manj. Vse skupaj bi prispevalo k večji varnosti na cesti za vse udeležence v cestnem prometu ne samo za šoferje same, tudi za njihove potnike in ostale ljudi, s katerimi se srečujejo na cesti.

Med zakonodajnim postopkom je bilo nam v Združenj levici kot predlagateljem tega zakona očitano marsikaj. Da onemogočamo gasilcem, da bi peljali otroke v Planico, da onemogočamo obrtnikom, na primer vodovodarjem, normalno delo na terenu in tako naprej. Vse te trditve smo demantirali in jih ovrgli med zakonodajnim postopkom. Očitano nam je bilo tudi, da se spravljam na poštene podjetnike, ki svoje delavce zaposlujejo in dobro plačujejo. To ni res. Pošteni prevozniki z uveljavitvijo našega zakona ne bi izgubili nič, razen neloyalne konkurence. Očitali ste nam, da gospodarstvu nalagamo administrativne ovire, čeprav za tahografe sami pravite, da jih bodo spremembe evropskih uredb tako ali tako vpeljale, pogodba o zaposlitvi v vozilu pa ne bi bila v resnici nobeno administrativno breme, ki ga prevozniki ne bi zmogli.

Vsi ti argumenti, na podlagi katerih trdite, da je naš zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo, so vsebinsko popolnoma prazni. Neprimeren za nadaljnjo obravnavo je naš zakon samo zato, ker hočemo bedo voznikov zmanjšati na račun blišča in bogastva prevoznikov kapitalistov. Vsi, ki boste glasovali za to, da je naš zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo, boste glasovali za izkoriščanje, za neživiljenjske delovne pogoje in za bedo, v kateri živijo poklicni šoferji. Glasovali boste navsezadnje tudi za smrt vseh tistih, ki bodo prej ali slej preminuli v prometni nesreči, ki jo bo zaradi izčrpanosti povzročil eden od teh voznikov, ker morajo delati v teh pogojih, ker drugega pač nimajo, ker drugam ne morejo. Zato vas pozivam, da ob glasovanju o našem zakonu dobro premislite, katero tipko boste pritisnili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavniku Vlade državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Potisku.

MAG. KLEMEN POTISEK: Hvala, predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu, ki ga je Državnemu zboru Republike Slovenije predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Mihom Kordišem, vsebuje naslednje zadeve. Na podlagi omenjenega predloga, bi bila potrebna vgradnja tahografa tudi za dvosledna vozila z višino vozila nad prvo osjo 1,3 metra ali več ter za vozila, katerih največja masa ne presega 3 tisoč 500 kilogramov in so zasnovana in izdelana za prevoz več kot 6 potnikov poleg voznika. Poleg tega predlog zakona predvideva tudi, da se kot pogoj za začetek izvajanja prevozov predpiše, da se prevoz lahko opravi le, če ima voznik vozila s prevoznikom sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen ali nedoločen čas.

Vlada Republike Slovenije v zvezi z obvezo po vgradnji tahografa v zgoraj navedena vozila meni, da je primerneje, da se to področje uredi enotno na ravni Evropske unije, in sicer v okviru predvidenih sprememb Uredbe 561/2006, ki ureja pravila o časih voženj, odmorih in počitkih voznikov. Postopek spremembe predpisa Evropske unije se bo začel konec meseca maja s predstavitvijo s strani Evropske komisije, torej v roku enega meseca. Glede področja zaposlovanja pa Vlada meni, da je sistemsko najustreznejše, da to ureja predvsem krovni zakon o delovnih razmerjih tako, kot je to urejeno drugje v Evropski uniji. Torej ni potrebe po dodatnem urejanju področja zaposlovanja v Zakonu o prevozih v cestnem prometu.

Iz zgoraj navedenega izhaja, da Vlada Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu ne podpira, kar izhaja tudi iz

njenega mnenja v zvezi z omenjenim predlogom zakona. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani državni sekretar, spoštovani kolegice in kolegi!

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo podprli predlog sklepa, da Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Strinjamo se namreč z mnenjem Vlade, ki mu je pritril tudi Državni svet pa tudi interesna združenja, kot sta Gospodarska zbornica in Obrtno-podjetniška zbornica, da se mora vprašanje obvezne vgradnje tahografov v tako imenovana lažja vozila najprej enotno urediti na ravni Evropske unije, šele potem pa naj se prenesejo zahteve Evropske zakonodaje v slovenski pravni red.

Predvideno je, da bo to problematiko in s tem povezana vprašanja Evropska komisija obravnavala v mobilnostnem svežnju konec letošnjega maja. Če bo na evropski ravni prišlo do dogovora EU, da naj se zakonsko določi obvezna vgradnja tahografa tudi v kombije na ravni celotne Evropske unije, se bomo izognili neenakopravni obravnavi domačih prevoznikov v primerjavi s tujimi prevozniki, kajti v primeru sprejema tega predloga zakona, bi morali tahografe vgrajevati samo v vozila, ki so registrirana v Sloveniji.

Strinjamo se tudi z mnenjem Vlade, da vprašanja delavnopravnih razmerij ureja Zakon o delovnih razmerjih in zato ni potrebe po dodatnem urejanju še v tem zakonu. Hkrati bi se tudi tu znašli v položaju, da bi ta obveznost veljala le za prevoznike s sedežem v Sloveniji.

Kljub temu da Poslanska skupina Desus tega predloga zakona ni podprla, pa vseeno podpiramo vsa prizadevanja za preprečevanje kakršnekoli oblike prekarne delo. Menimo pa, da je prekarne delo sistemski problem, ki ga je treba reševati na vseh področjih, hkrati pa je to področje še eno od tistih, kjer je potreben usklajen in učinkovit nadzor nad izvajanjem veljavne zakonodaje.

Naj na koncu še enkrat ponovim, da bomo v Poslanski skupini Desus podprli sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem skupaj!

Varna zaposlitev za vse voznike, ki opravljajo prevoze v cestnem prometu, obvezna ogradnja tahografa v vsa kombinirana vozila, ki se uporabljajo za prevoze v cestnem prometu, in seveda posledično povečanje prometne varnosti. To so cilji predloga novele, ki smo jo vložili, in naj še enkrat pojasnim zakaj. Prevozi so ena od panog v Sloveniji, kjer smo priča plačnemu in socialnemu dumpingu, slabšanju delovnih pogojev, vse hujšem izkoriščanju in tekmi do dna v tem, kdo bo delavce slabše dejansko plačal in bolj izkoriščal. Tega se zavedamo tako v Združeni levici kot na resornem ministrstvu, kot predstavniki kapitala, ki se v bistvu z vsemi štirimi branijo sprememb, ki jih prinaša ta novela, saj vedo, da to pomeni potem konec izkoriščanja delavcev in tudi bogatenja na njihov račun.

Vlada pravi, da ni razloga za sprejetje zakona, s katerim bi imetnikom licence za opravljanje prevozov v cestnem prometu naložili, da redno zaposlijo svoje voznike. Pri tem se sklicujejo na Zakon o delovnih razmerjih, ki določa obveznost sklenitve pogodbe o zaposlitvi, če so v posameznem primeru podani elementi delovnega razmerja. Ta določba res obstaja, a se žal v praksi že dolgo ne izvaja, in to Vlada ter ta koalicija ter tudi vsi ostali zelo dobro vemo. Gre za eno najbolj pogostih in najbolj sistematičnih kršitev Zakona o delovnih razmerjih, še posebej v panogah kot je prevoznništvo, a Vlada ne naredi nič.

V Združeni levici smo predlagali novelo Zakona o inšpekciji dela s predlogom, da bi imeli inšpektorji v primeru ugotovitev obstoja delovnega razmerja možnost naložiti delodajalcu, da zaposli delavce, a je Vlada temu nasprotovala, čeprav bi to v praksi omogočilo uveljavljanje določbe, na katero se Vlada sklicuje v svojem nasprotovanju našemu zakonu, ki ga danes obravnavamo. Koalicija nekritično, žal moram reči tudi, pričakovano povzame stališče Vlade, hkrati pa opozarja, da v prevozništvu potrebujemo zgolj več nadzora, češ, nadzor bo rešil vse težave. S tem implicitno priznavajo, da je v panogi prevoznništva nekaj hudo narobe. Dotaknimo se le nadzora. Trenutno imamo v Sloveniji 71 inšpektorjev, inšpektorice za delo, zadolženi so za pregledovanje in uveljavljanje delovnopravne zakonodaje v celotni Sloveniji. Poleg tega sami dejansko ne morejo nadzirati, v kakšnem pogodbenem razmerju so vozniki, ker niti nimajo pooblastil, da bi vozila ustavljali in pregledovali voznike ali voznice. V Združeni levici vsako leto odkar smo v Državnem zboru, predlagamo amandmaje k proračunu, zahtevamo povišanja sredstev Inšpektorata za delo, seveda z namenom povečanja števila inšpektorice in inšpektorjev. Vsakič tisti ljudje, ki ob našem zakonu tulijo o potrebi po okrepljenem nadzoru, glasujejo proti našem predlogu. Gre za evidentno in brezsravno dvoličnost SMC in njegovih koalicijskih partneric.

V Združeni levici smo predlagali novelo z namenom, da bi vsaj nekoliko zaščitili delavce v eni najbolj surovo izkoriščevalskih gospodarskih panog. Dobička v prevozništvu ne ustvarjajo, predvsem ne ustvarjajo informacijske platforme, flote kombijev, avtobusov, težkih tovornjakov, ustvarja ga delo. Ustvarjajo ga delavci, voznice in vozniki. Pravijo, da v zameno za to dobijo pošteno plačilo, redno zaposlitev, možnost ustreznega počitka tako na delovnem mestu kot izven njega. S tem seveda ne bodo na boljšem le oni, s tem bomo na boljšem in bolj varni dejansko vsi udeleženci v cestnem prometu. Zato bomo seveda v Združeni levici glasovali proti sklepu o neprimernosti našega zakona za nadaljnjo obravnavo.

In ker mi je ostalo še nekaj časa – govori se sistemsko to, sistemsko ono, bomo sistemsko rešili, pogledjte, prekarno delo tako tukaj kot v turizmu kot navsezadnje pri mlajših generacijah v znanosti, bi lahko zdaj našteval pol ure, je dejansko nasilje tega in takšnega sistema. Mi seveda potrebujemo neko drugačno alternativno politično ekonomijo in na njej temelječi drugačen družbeni in tudi gospodarski sistem, za katerega si prizadevamo v Združeni levici. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSI): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi!

V predlogu zakona je zapisano, da bomo s tem zakonom onemogočili prekarno delo, ki je vse pogostejše in vse bolj uveljavljena oblika dela, ki se jo poslužujejo delodajalci v Sloveniji. Opažamo, da je prekarno delo predvsem v velikem porastu v dejavnostih, kjer je to veliko težje dokazljivo. Prevozi v cestnem prometu so le ena izmed takih dejavnosti. V Novi Sloveniji predlagamo, da se reševanja te problematike lotimo na drugačen način, torej pri izvoru. V našem programu je zapisano, da mora država z ustreznimi davčnimi politikami podjetjem omogočiti, da bodo bolj konkurenčna, in jih razbremeniti prevelikih stroškov dela. Če bi zasledovali cilj znižanja stroškov dela, se o tej problematiki danes sploh ne bi pogovarjali. Delo je v Sloveniji davčno nadpovprečno obremenjeno. Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj, OECD, opozarja, da je bila povprečna davčna obremenitev v državah članicah v letu 2015 35,9 %, medtem ko znaša davek na zaposlenega delavca brez otrok v Sloveniji 42,6 % plače. V Sloveniji je med 34 članicami 10. najbolj obremenjena. Visoka obdavčitev dela je po mnenju generalnega direktorja Gospodarske zbornice Slovenije poglavitni razlog za to, da delodajalci iščejo bližnjice in delavce zaposlujejo prekarno. Pri prekarjem delu so skoraj vsi deležniki prikrajšani: delavci zaradi pomanjkanja pravic

nimajo socialne in finančne stabilnosti, država pa od teh delavcev dobi le minimalne prispevke.

V Poslanski skupini Nove Slovenije si prizadevamo, da bi Slovenija postala kraj, kjer je dovolj delovnih mest za vse državljane, kjer se vsako pošteno delo ceni in kjer je delavec za delo, ki ga opravlja, dobro plačan.

Zakon tudi predlaga, da mora biti voznik domačega prevoznika zaposlen za določen ali nedoločen čas in imeti med vožnjo v vozilu pri sebi pogodbo o zaposlitvi. Poleg te varovalke je predlagatelj predlagal tudi obvezno vgraditev tahografov v vsa vozila, ki se uporabljajo za komercialne prevoze oseb in blaga v cestnem prometu, to so dvosledna vozila z višino nad prvo osjo 1,3 metre ali več in vsa vozila, katerih največja dovoljena masa ne presega 3 tisoč 500 kilogramov in so izdelana za prevoz več kot 6 potnikov poleg voznika. Ti dve varovalki prinašata obilo administrativnih ovir in sta neživljenjski, poleg tega je tudi veliko več stroškov.

V poslanski skupini podpiramo zaposlovanje prekarjih delavcev, vendar, kot sem povedal že uvodoma, je treba problem rešiti v samem izvoru, torej razbremeniti strošek dela in s tem povečati konkurenčnost našega gospodarstva. Zato v Poslanski skupini Nove Slovenije podpiramo sklep, da ta zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Ivan Prelog.

IVAN PRELOG (PS SMC): Spoštovani vsi prisotni!

Prekarne oblike dela, ki temeljijo na podlagi civilnopravnih pogodb, so za delodajalce cenejše, ker so manj ali pa sploh neobremenjene s prispevki za socialno varnost. Ti delavci imajo bistveno manj pravne varnosti od delavcev znotraj standardnih oblik zaposlitve. Pri delavcih, ki delajo v fleksibilnih oblikah dela, je večje tveganje brezposelnosti, ker ne napredujejo. Delodajalci ne vlagajo v njihovo izobraževanje, zdravje ali varnost pri delu. Podjetja, v katerih imajo delavci stabilne oblike zaposlitve, so srednjeročno veliko bolj učinkovita, imajo višjo dodano vrednost na zaposlenega in so bolj produktivna. In prav slednje v ožjem segmentu delavcev, zaposlenih v prevozih v cestnem prometu, naslavlja predlagatelj zakona. Predlagatelj izpostavi, da je panoga prekarizirana, nadzor nad prevozniki in njihovim delom pa nemogoč. Zato želijo s spremembami zakonodaje doseči, da bi morali imeti vozniki pri sebi pogodbo o zaposlitvi, dokazila o izplačanih plačah za zadnje tri mesece in dokazila o odvedenih prispevkih za zadnje tri mesece. Poleg tega predlagajo tudi uvedbo tahografov v vozila za šest potnikov, s čimer bi omogočili beleženje delovnih ur in obveznih počitkov. Če bi bila predpisana vgradnja tahografov v vozila za prevoz šestih

potnikov, bi to veljalo le za vozila, registrirana v Republiki Sloveniji. To bi postavilo naše poslovne subjekte v neenakopraven gospodarski položaj. Obvezna vgradnja tahografov v ta vozila bi predstavljala dodatne finančne stroške ter dodatno administracijo za podjetje, to je vodenje evidenc o delovnem času, shranjevanje podatkov iz tahografov in podobno. V primeru predlagane rešitve, da se za opravljanje prevoza obvezno predvideva sklenitev pogodbe o zaposlitvi, je bilo na seji matičnega delovnega telesa opozorjeno, da so pravne podlage za opravljanje dela določene v delovnopravni zakonodaji, ne pa v tem zakoniku. Tudi v tem primeru bi bila dejavnost cestnih prevoznikov v neenakem položaju v primerjavi z drugimi gospodarskimi subjekti ter bi to pomenilo dodatno administrativno oviro za prevoznike. Prav tako bi tudi to veljalo le za prevoznike s sedežem v Republiki Sloveniji, kar bi naše prevoznike postavilo v neenak položaj s tujimi prevozniki.

Zato v Poslanski skupini SMC predloga zakona ne podpiramo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani zbrani!

Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev Združene levice. Predlog zakona predvideva, da bi bila potrebna vgradnja tahografa tudi za dvosledna vozila z višino vozila nad prvo osjo 1,3 metra ali več ter za vozila, katerih največja masa ne presega 3 tisoč 500 kilogramov in so zasnovana in izdelana za prevoz več kot šestih potnikov poleg voznika. Poleg tega predlog zakona predvideva tudi, da se kot pogoj za začetek izvajanja prevozov predpiše, da se prevoz lahko opravi le, če ima voznik vozila s prevoznikom sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za določen ali nedoločen čas. Vlada Republike Slovenije v zvezi z obvezo o vgradnji tahografov v zgoraj navedena vozila meni, da je primernejše, da se to uredi enotno na ravni EU v okviru predvidenih sprememb Uredbe Evropske skupnosti 561/2006, ki ureja pravila o času voženj, odmorih in počitkih vozil in voznikov. Treba je poudariti, da nobena druga država v EU nima zadev tako urejenih. Zakonodajno-pravna služba opozarja na drugačne pogoje za domače prevoznike v primerjavi s tujimi prevozniki v Sloveniji in tudi v Evropi, kar pomeni nižjo konkurenčnost. Nižja konkurenčnost pa pomeni tudi manj delovnih mest. Na drugi strani to pomeni dodatne stroške in dodatno administrativno breme. Pogoji poslovanja morajo biti za podjetja in delovanje gospodarskih služb ali posameznikov poenoteni. Področja zaposlovanja in delovnih razmerij pa se ureja v krovnem zakonu o delovnih razmerjih, in to ne sodi v Zakon o prevozih v cestnem prometu. Gre

za delovno razmerje med delodajalcem in delojemalcem.

Na koncu je treba opozoriti še to, da zakonske podlage za izboljšanje stanja na tem področju obstajajo, je pa za izboljšanje predvsem pomemben učinkovit nadzor.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne podpiramo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu, podpiramo pa prizadevanja za preprečevanje neprimernih oblik prekomernega dela na področju prevoznikstva. Poudarjamo pa, da ob pomanjkanju učinkovitega nadzora dodatne zakonske obveznosti za slovenske prevoznike ne bodo prispevale k zmanjšanju prekrškovnosti, zagotovo pa bodo dodatno obremenile domačega prevoznika in tako v primerjavi s tujimi prevozniki zmanjšale njegovo konkurenčnost.

Zato v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke podpiramo sklep matičnega odbora, da Zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 10. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O VAJENIŠTVU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke, poslanci, spoštovani zbir!

Pred nami je drugo branje Zakona o vajeništvu, o katerem smo na seji Državnega zbora v februarju že razpravljali, prav tako smo razpravljali že na pristojnem odboru. Na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport smo predlog zakona usklajevali z vsemi socialnimi partnerji. Podanih je bilo veliko tudi zelo nasprotujočih si videnj, a menim, da smo v procesu usklajevanja po našem mnenju prišli do konsenza, ki lahko zagotovi izvedljivost zakona, predvsem pa doseganje njegovih ciljev. Ključni cilj tega zakona je približati poklicno izobraževanje mladim skupaj s potrebami delodajalcev in še tesneje povezati izobraževalni sistem tako z obrtjo kot z gospodarstvom. Še posebej je namen, da se mladi čimprej poklicno socializirajo. Vajeništvo je za vse nas

pomemben projekt. Pomemben je tudi znotraj Evropske unije, ta ga tudi posebej poudarja in naslavlja. Zakaj? Zato ker z njim iščemo nove možnosti in priložnosti tudi v luči zaposlovanja mladih kakor tudi izobraževanja in usposabljanja na način, ki ga približa trgu dela in predvsem potrebam delodajalcev. Prav tako je zelo pomembno, da bo za vajenca, ki bo opravljal delo pri delodajalcu, zagotovljeno delovnopravno varstvo, da so mladi zaščiteni, da imajo ustrezne pravice in da nagrada oziroma nadomestilo za to opravljeno delo ne bo vplivalo na družinske prejemke in socialne transferje družine. Naj poudarim, kot smo že razpravljali tudi na pristojnem odboru, da dijak, dijakinja, ki bosta opravljala usposabljanje na učnem delovnem mestu, nista zaposlena, ampak sta v statusu dijaka in dijakinje. To je zelo pomembno zato, da znamo tudi razumeti pravice in na drugi strani odgovornosti, ki iz tega izhajajo tako za delodajalca kot seveda tudi za šole.

Kot določa zakon, bo imel vajenec status dijaka oziroma dijakinje, ki se najmanj 50 % izobraževalnega programa praktično usposablja na učnem mestu. Zakaj je to pomembno? S tem bistveno nadgrajujemo, pravzaprav podvajamo dosedanje oblike tako imenovanih individualnih učnih pogodb oziroma drugih oblik usposabljanja že znotraj delodajalcev oziroma praktičnega pouka. To pomeni, da se v resnici približujemo čim večjemu obsegu praktičnega znanja, videnja in osvajanja veščin na način, ki je blizu delodajalcu in trgu dela.

Zelo pomembno je, da bo dobro in sinhronizirano deloval trikotnik šola–zbornice–dijak, dijakinja. Če v tem trikotniku ne bo zgrajenega zaupanja in odgovornosti drug do drugega, bomo težko spodbujali mlade in tudi starše, da bodo z veseljem vpisovali svoje mlade otroke v ta sistem. A vendar, prav temu je tudi namenjena današnja diskusija, zato spodbudimo drug drugega, da bomo razumeli ne le na eni strani izvedljivost in pomembnost tega sistema, ampak predvsem tudi doprinos k razvoju mladih, novih potencialov in hkrati tudi veščin, ki se krepijo za potrebe delovnih mest. Trikotnik šola–delodajalec–zbornica je zato ključen in tudi vnesen v predlagani zakon. Prav tako je zelo pomembno, da bo v njem deloval tudi odgovoren delovnopravni odnos na področjih, kjer je to pomembno, in seveda, da ob mladoletnih osebah in še posebej ob varstvu mladoletnih oseb z vidika delovnopравnih odgovornosti umeščamo tudi tiste odrasle, predvsem brezposelne, kar je tudi analogija z državami, s katerimi smo se primerjali, na način, da lahko dosežejo tudi skozi ta sistem ustrezno prekvalifikacijo. Ob tem bi se še posebej zahvalila tudi obema resorjema, tako Ministrstvu za delo kot Ministrstvu za gospodarstvo, da smo našli skupni jezik, kako reševati vsa ta področja, predvsem pa način izvajanja na učnem delovnem mestu.

Kako naprej? Da bi zakon karseda dobro zaživel, smo pripravili pilotski projekt in pričakujemo do 200 vajencev na leto, če bo to le delovalo spodbudno in seveda tudi v kontekstu našega sporočanja, tudi iz Državnega zbora, da je to nekaj, kar je priložnost za mlade in za vse tiste, ki si želijo krepitve veščin, še posebej pa za delodajalce.

Številni amandmaji, ki so bili vloženi in ki smo jih obravnavali tudi na pristojnem odboru, kažejo v resnici na to, da so bili pogledi do sedaj v pripravi tega zakona in predvsem tudi različni interesi vidni, dani, a vendarle usklajevani z vsemi socialnimi partnerji. Prav temu vsled upam in verjamem, da smo se v resnici z našim predlogom približali ne le načinu izvedljivosti, ampak tudi kakovostnemu in odgovornemu delovanju vajeništva kot sistema, ki postane trajen, ki postane stabilen in v dobro vseh deležnikov v njem. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 26. redni seji 11. aprila letos obravnaval Predlog zakona o vajeništvu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

O predlogu zakona je bila na podlagi 122. člena Poslovnika Državnega zbora opravljena tudi splošna razprava. Državni zbor je navedeno razpravo opravil na 27. redni seji 17. februarja letos in sprejel sklep, da je Predlog zakona o vajeništvu primeren za nadaljnjo obravnavo.

Predloženi zakon je z vidika njegove skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajnotehničnega vidika proučila Zakonodajno-pravna služba. Njena predstavnica je v uvodu opozorila predvsem na nejasnosti, nedorečenosti, napačna sklicevanja ter na obrazložitve v predlogu zakona, ki ne ustrezajo poslovniškimi določbam. V nadaljevanju se je omenila na pripombe, ki jih je v mnenju izpostavila ob obravnavi posameznih členov.

Predlog zakona je podprl tudi Državni svet, njihov predstavnik, pa je kot pomembno pri nastajanju predloga zakona še posebej izpostavil medresorsko sodelovanje pristojnih področnih ministrstev za izobraževanje, gospodarstvo in delo.

V poslovniškem roku so amandmaje vložile poslanske skupine koalicije ter poslanski skupini Nove Slovenije in Združene levice.

Po uvodnih predstavitvah predloga zakona s strani ministrice za izobraževanje, znanost in šport ter državnega sekretarja na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo je sledila razprava, ki je potekala predvsem o pravicah,

dolžnostih in statusu vajencev, vajeništvu kot delu izobraževalnega procesa, vlogi zbornic pri usposabljanju vajencev ter o drugih vsebinah, povezanih s predlogom zakona.

Predlog zakona so podprle tudi nekatere institucije, ki so sodelovale že pri njegovih pripravi, to so predvsem Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Kmetijsko-gospodarska zbornica Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije.

V nadaljevanju razprave so nekateri menili, da predlog zakona ne sledi kriterijem jasnosti, določljivosti, razumljivosti in nedvoumnosti ter da ni koherentno vpet v pravni red. Drugi pa so menili, da je zakon dober, da je treba usposobiti mlade, da bodo lahko vstopili v delovni proces, obenem pa je treba spodbujati delodajalce, da bodo več vlagali v kader in da je treba več narediti za populariziranje in nadgradnjo poklicev, kjer primanjkuje kadra.

Po razpravi je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin koalicije. Odbor je na podlagi 8. odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora oblikoval in sprejel tudi tri svoje amandmaje k 2., 3. in 22. členu predloga zakona.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PRESEDIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je zbor na 27. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč Poslanskih skupin ni možna.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 20. 4. 2017. Ker je amandma Poslanske skupine Združena levica k 1. členu vsebinsko povezan z amandmaji istega predlagatelja k 2., 5., 36. in 37. členu, bomo o njih razpravljali skupaj. V razpravo torej dajem 1., 2., 5., 36. in 37. člen ter amandmaje Poslanske skupine Združena levica k tem členom in amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije k 5. in 37. členu.

Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovana ministrica z ekipo, kolegi, kolegice, vsem skupaj lep pozdrav!

Upam, da sem si prav zapomnil, predsednik, 1., 5., 12., 37., skratka skoraj o vseh amandmajih lahko govorimo pri tem 1. členu. Je pa res, da, tako kot ste predsednik ugotovili, si amandmaji nekako sledijo predvsem na podlagi zapisa Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, ki je, to si bom upal reči na podlagi tega mnenja, razcefrala osnutek zakona. V poslanski skupini nam je žal, da je prišlo do takšne

situacije, ko koalicije kot valjar ne upoštevata nikogar, kar je razvidno tudi iz gradiva oziroma poročila o sami seji odbora, ki smo jo poslanci SDS zaradi tega, ker si pri tako pomembnem vprašanju koalicija noče vzeti dodatnega meseca časa, da bi morda opravili javno predstavitev mnenj ali pa se v tem mesecu še uskladili z vsemi deležniki, s katerimi se v tej vladi tako radi usklajujete, da bi dobili res dober sistemski zakon, ki pa bi nosil pomembno komponento, da bi bil izvedljiv v praksi. In kakšno je stanje po drugi obravnavi, torej po dopoljenem predlogu zakona? Tri četrtine mnenja Zakonodajno-pravne službe, predvsem tistega, ki se ukvarja s samo vsebino zakona, je koalicija povzela. V Poslanski skupini smo približno vedeli, kam bo šla zgodba, in zato tudi nismo pripravili amandmajev. In zakaj ne? Dva dni sem se trudil in napisal približno polovico amandmajev, ki bi jih skušali vpeljati v ta zakon, pa moram reči, da nam je bilo tukaj v veliko pomoč tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je odprlo in podprlo vse tiste dvome, ki smo jih imeli v Poslanski skupini SDS glede določenih vprašanj v tem zakonu. Najprej, sistemska ureditev. Ni je. Pri prejšnjem predlogu zakona so predvsem koalicijske poslanske skupine rekly: »Ne, ta zakon ni sistemski, mi bomo to uredili sistemsko.« Naslednja točka pa je dokaz, da delate včasih eno, včasih drugo. Imamo Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju in znotraj tega, mislim da, peto ali šesto poglavje govori o vajeništvu. Vi ste to eno poglavje vzeli iz sistema zakona in ga dali v nek svoj zakon, na katerega se zdaj izgovarjate, da je sistemski zakon oziroma bo nov zakon in se bo številka 20 tisoč predpisov le še povečala, namesto da bi zadeve urejali tam, kjer jim je prostor. Toliko o tej sistemskosti. In na to sistemskost je opozorila Zakonodajno-pravna služba: »V obrazložitvi ne pojasni vsebine posameznih členov predloga zakona ter posledice in zato ugotavljamo, da predloženo gradivo tega kriterija ne izpolnjuje, ni obrazložitev, nejasnost prispeva še razkorak med predlagano normativno ureditvijo in navedbami ...« in tako naprej, da ne bom v uvodu predolg. Bom samo še enkrat povedal, dvakrat smo v tem mandatu predlagali zakon v Poslanski skupini SDS, zato nam nihče ne more očitati, da nam ni za sistemsko reševanje tega, na žalost zelo akutnega problema vseh tistih mladih, ki se želijo v Sloveniji poklicno in strokovno izobraževati, kar pa pomeni, če se bodo tu dobro izobrazili, navezali stik z delodajalcem, ne bodo tisti dan, ko bodo končali srednješolski izobraževalni sistem, razmišljali o tem, ali je njihova naslednja destinacija Avstrija, Nemčija, Švica ali še kje drugje, kamor odhajajo moji mladi kolegi v zadnjih tednih in mesecih, Nova Zelandija, Avstralija. Dubaj je zelo zanimiva destinacija, ampak ne turistična, na žalost, pač pa zaposlitvena, tam potrebujejo poklicne in strokovne delavce s področja turizma, obrti, gradbeništva, elektrotehnike,

strojništva in tako naprej. Ampak s tem zakonom verjetno nobenega od teh mladih ne bomo obdržali doma, ker smo s tem zakonom naredili še večjo zmedo. Ministrica je rekla: »Vajenec je dijak.« Mnenje Zakonodajno-pravne službe: »Poglavitno pa je, da je ne dovolj določen in s tega vidika vprašljiv sam koncept vajeništva, kot je opredeljen v predlogu zakona. V 1. členu ga predlog zakona sicer opredeljuje kot obliko izobraževanja, vendar pa bi bilo treba ponovno pretehtati oziroma izpisati rešitve statusne opredelitve. Menimo, da je umestitev vajeništva v izobraževanje v nadaljnjih določbah zamegljena in tako status vajenca ni enoznačno definiran oziroma ločnica med njima ni jasna.« In tu je tudi tisto, kar smo opozarjali že pri prvi obravnavi predloga zakona – predlog zakona, poglavitne rešitve, točka 2.3/1: »Vajeništvo je del sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja.« In tu predlagatelj zapiše: »Izobraževalni programi se lahko izvajajo v šolski obliki na podlagi Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju ali v vajeniški obliki, na podlagi Zakona o vajeništvu.« In potem rinete noter še Zakon o delovnih razmerjih pa Zakon o izobraževanju odraslih, skratka, rinete vse. In zato smo se odločili, da v Poslanski skupini SDS ne predlagamo amandmajev, ker vemo, kakšen bi bil rezultat tega našega dela – ignoranca, tako kot se je posledično tudi zgodilo, tudi ignoranca vseh ostalih. Nam je zelo zanimiv amandma, ki ga predlaga Poslanska skupina Združene levice k 1. členu, to pa je, da se črta besedilo »in v programih nadaljnega poklicnega in strokovnega izobraževanja«. Torej, za kaj gre v tem 1. členu, citiram: »Ta zakon ureja vajeništvo kot obliko izobraževanja v srednjem poklicnem izobraževanju ...« in namesto, da bi tu naredili piko, kar predlaga tudi Zakonodajno-pravna služba nenazadnje, vi nadaljujete: »... in v programih nadaljnega poklicnega in strokovnega izobraževanja.« In drugi odstavek pravi: »Za vsa vprašanja v zvezi z vajeništvom, ki jih ta zakon ne ureja, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje.« Pa ne samo sistemski zakon, potem imate noter še Zakon o izobraževanju odraslih in Zakon o delovnih razmerjih. Skratka, v Zakonu o vajeništvu, ki naj bi bil v prvi vrsti oziroma stoodstotno namenjen vajencem, mladim, če želite, boste naredili – kaj? V pilotskih projektih verjetno zaposlili 200 ljudi, da bodo starejši brezposelni ali v sistemu izobraževanja odraslih delali na primer kot vajenci v McDonaldsu, če želite, kar smo poslušali v eni izmed preteklih zgodb. In da bo osem šol – verjetno bi bilo zanimivo izvedeti, po kakšnem ključu – s štirimi programi dobrohotno vključenih v pilotski projekt, do leta 2020, 2021 pa tega piar izdelka ne bo nikjer več v praksi, ker ne bodo več zbornice za. In tisti, ki se spomnimo let 2005, 2006, ko se je sistem vajeništva ukinil, vemo, da ni bil kriv takratni minister, ampak so se zbornice odločile in so rekle: »Ne, mi se takšnega sistema ne gremo.« In potem je bil

sklep vseh resornih ministrstev, izobraževanja, delo, družine, gospodarstvo, obrtne zbornice, vseh ostalih zbornic, počakajmo in našturirajmo nov proces. Ampak potem so se vlade hitro menjavale in nikomur ni bilo v interesu, da ta sistem reši oziroma se je problematika vajeništva reševala bolj v področnih zakonih, namesto da bi se reševala v Zakonu o poklicnem in strokovnem izobraževanju. Skratka, mi podpiramo to intenco, ki jo ima Združena levica, da, če že hočete poseben zakon o vajeništvu, naj bo ta zakon o vajeništvu namenjen mladim. In kot podobno, ko so na oblasti leve vlade, rinete vse skupaj, vedno, brezposelne, starejše, mlade, kar vam bistvu pride pod roko, vse rinete v nek nesistemski zakon. Skratka, jaz upam, glede na to, da je ministrica rekla, bila je diskusija, danes bo diskusija, da se ne bo zgodilo isto, kot se je zgodilo na sami seji odbora. Tisti redakcijski amandmaji s strani koalicijskih poslanskih skupini so bili sprejeti, Združena levica, Nova Slovenija povoženi. Saj pravim, meni je pa malo žal, da sem se dva dni ukvarjal, kako urejati določene amandmaje pri določenih členih, kjer je zakon tako nesistemsko narejen, da ga je nemogoče rešiti.

In zdaj če dovolite, predsednik, ker ste rekli, da so vsi ti amandmaji povezani, da se navežem še na 5. člen. Ste rekli, da je prav tako del tega dela. 5. člen pa govori o vajencu. In tu imate dikcijo, ki jo je treba zbrisati oziroma tri četr zbrisati. V 1. členu je dobro: »Vajenec je dijak, ki se izobražuje v izobraževalnem programu.« Super. »Vajenec je tudi oseba, ki se izredno izobražuje, brezposelna oseba ali zaposlena oseba, z namenom pridobiti več srednje poklicne izobrazbe zaradi prekvalifikacije.« Če bi resnično želeli imeti zakon o vajeništvu, ki je bil namenjen vajencem, tak odstavek niti ne bi prišel v osnutek besedila zakona. Ampak očitno bo ta intenca, da se ravno te preferira znotraj vajeniškega sistema, ta zakon naredila še veliko slabšega. In tretji odstavek tega 5. člena, ki govori o vajencu, prav tako piše: »Vajenec iz prvega odstavka tega člena ima pravico in obveznosti po tem zakonu in zakonu, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje. Vajenec iz prejšnjega odstavka pa potem zakonu.« In potem pridemo do amandmaja, ki želi notri vrniti še Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o urejanju trga dela, da bi bile zadeve ja še bolj nepregledne, nesistemske, netransparentne, skratka vse tisto, kjer vi besedo ne izpuščate, se v tem zakonu dogaja. Namesto sistemskega, nesistemski. Namesto preglednega, nepregledni. Namesto transparentnega, netransparentni. Takšne so določbe tega zakona. In ta zakon bo imel potem še za posledice – kaj? Izvedbo v praksi. Pilotni projekt v šolskem letu oziroma v letu brezposelnih in starejših za leto 2017, 2018, vsi pa vemo, kaj nas čaka naslednje leto, če ne že prej. Volitve! In veste, kje je še leto 2020, 2021? Verjetno bomo že kje vmes rekli, ne samo

novela tega zakona, ampak umik tega zakona iz številke 20 tisoč plus zakonov in podzakonskih aktov, ki jih imamo v državi, in ureditev v sistemskem zakonu.

Potem pa ste rekli, predsednik, 12. člen, če se ne motim, pa bom šel prej še na 38. člen, ki prav tako govori o vajencu in pa 18. člen, obveznosti vajenca, osem alinej, kaj se mora narediti in potem ta ključni 28. člen, o katerem tudi govorimo: »Vajenec lahko kadarkoli med trajanjem pogodbe o vajeništvu brez obrazložitve odpove pogodbo o vajeništvu.« Zdaj mi pa vi povejte, v tej situaciji, ki jo imamo v Sloveniji, ko sem bil včeraj na enem sestanku, kako so obrtniki govorili, da ne morejo dobiti nič razen tistega, kar se imenuje študent, za redno zaposlitev. Kako bo nek resen delodajalec, z resnim mentorjem vzel vajenca, če mu lahko vajenec drugi dan pokaže nek prst in reče, delodajalec, adijo. Vajenec lahko kadarkoli med trajanjem pogodbe o vajeništvu brez obrazložitve odpove pogodbo o vajeništvu. Na drugi strani seveda delodajalec pa ima, lahko odpove pogodbo o vajeništvu, če na na na na na na na na, in kaj vse ga čaka. Ste vi sigurni, da bo kdo sploh hotel vzeti vajenca? Še teh 8 šol s temi štirimi programi se verjetno ne bo odločilo. Kako ste lahko tako benevolentno spregledali, da ne bom kaj drugega rekel, tako pomembno določbo. Ena izmed strank v postopku lahko ne samo iz danes na jutri, ampak v naslednjih petih minutah, ko mu recimo reče mentor, spoštovani dijak, vajenec, glej, jutri se bova pa to učili, pa reče vajenec, ja, oprostite mentor, jaz se pa tega ne grem, 28. člen Zakona o vajeništvu, srečno in nasvidenje! In, kako že rečemo? Nikome ništa. In tako naprej.

Potem pa grem nazaj, glede na to, so vsi povezani, na 12. člen, ki je tudi v tem sklopu, kaj lahko govorimo, zbornice ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi pa res niso povezani, ampak v redu, saj bom smatral to kot del razprave.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Najlepša hvala.

Zbornice. Kaj je rekla Zakonodajno-pravna služba? »Glede delitve med izobraževanjem in delovnim področjem opozarjamo na veliko vlogo, ki jo imajo po našem mnenju v tem predlogu zakona zbornice, ki niso ekvivalentne vlogi šol in resornega ministrstva, kot bi pričakovali glede na osnovno opredelitev, da gre pri vajeništvu za obliko izobraževanja.« Ključno, zbornice se ne bodo odločale, delodajalci se ne bodo odločali. In tisti ključni moment, ki ga moramo zasledovati pri uvedbi vajeništva, bo rekel isto, kot prej vajenec v 28. členu: »Hvala za pozornost, spoštovano Ministrstvo za izobraževanje! Hvala za pozornost, Ministrstvo za gospodarstvo! Hvala za pozornost, Ministrstvo za delo! Mi se tega ne gremo.« In potem vsi ostali odpadejo, od vajencev, do šol, do evidenc, ki jih morajo šole voditi po tem zakonu, ki so le še ena nova

administrativna obremenitev, ampak o tem malo več v nadaljevanju. Zbornice tega dela ne bodo zmožne opraviti tudi, če ga bodo želele. Kaj vse morajo narediti? 16 stvari. Pa da ne govorimo, da je 16. točka tega člena: »... opravljajo druge naloge določene s tem zakonom.« Poleg 15 prej navedenih stvari, opravljajo še druge naloge, določene s tem zakonom. Še enkrat. Če je namen vzpostavitve vajeništva, je treba kljub temu, da vem, da želijo imeti šole določen vpliv, ki ga tudi imajo po tem zakonu, bi morale imeti resen pristop k temu zakonu resorna ministrstva, ki se, če pogledamo celoten predlog zakona, skoraj umaknejo iz tega sistema, notri pa pridejo sindikati. In še enkrat, ministrica je rekla, vajenec – dijak. Zakaj je potem vloga sindikatov in pa debata o kolektivnih pogodbah, če je vajenec dijak. In to, še enkrat se vračam, je tisto, kar je prej rekla Zakonodajno-pravna služba – odločimo se, ali je vajeništvu del izobraževalnega sistema ali del delopravnega sistema. Vi pa ste hoteli to skupaj vreči, pa ste naredili katastrofo. Jaz sem prepričan, da bi se delodajalci raje odločili, če bi rekli, pogledajte, vajeništvu je del delovnopravne zakonodaje, zbornica je to, to, to, šole to, to pa to, dijaki to pa to in bi vsi vedeli. Zdaj bo pa še vedno vajeništvu del izobraževalnega sistema, ampak zbornice pa na polno vpletene v ta sistem, šole pa le s tistim, evidenca tukaj evidenca tam, ampak samo zbirajo jih, tisto kar morajo te uboge zbornice prinašati vsakodnevno, vsakomesečno z različnimi zadevami, ki so v tem zakonu.

Skratka, verjetno se bom še javil, ampak resnično, spoštovana ministrica, jaz verjamem, da ste imeli dober namen urediti ta dokaj zakompliciran sistem. Mislim, da se vsi strinjamo, da ni lahka materija, ampak bom direktno povedal, jaz mislim, da ste se premalokrat dobili z Obrtno zbornico, z Gospodarsko zbornico, prevečkrat pa poslušali očitno mnenje kakšnega sindikata.

In da se navežem še na člena 36. in 37., pri katerih mislim, da so prav tako amandmaji, 37. člen, ja. Vajeništvu v izrednem izobraževanju. Tega mislim, da ne bi bilo treba, ker tukaj govorimo o prekvalifikacijah in brezposelnih osebah. In še en nov moment uvedete, namesto da bi bilo čim bolj enostavno. »V primeru iz prejšnjega odstavka, torej zaradi prekvalifikacije, se lahko vključi tudi brezposelna oseba in je stranka pogodbe tudi ...« Kdo? »... Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.« Obrtna zbornica se verjetno križa, brezposelni se križajo še dvakrat, dijaki pa sploh upajo, da se ta enkrat ukine, kajti vse vedo, da slej kot prej, ko bodo dokončali svojo poklicno in strokovno izobraževalno pot, jih čaka Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. »Pogodbo o vajeništvu se lahko sklene po predhodni sklenitvi zaposlitvenega načrta in sestavi načrt izvajanja vajeništva.« Pa še brezposelni, ki jih vtikate v ta zakon, bodo bežali od sistema vajeništva. Skratka, po tem zakonu, spoštovani,

resnično verjamem, dobri nameni, ampak razen tega pilotnega projekta – pa se bom javno upravičil, če bo prišlo do boljšega stanja – ne bo imel nihče nič, razen ministrice za delo, ki bo lahko rekla, še 200 manj brezposelnih ker, kot, citiram, kar je tudi eden izmed predlogov tega 37. člena, »ne glede na določbe zakona, ki ureja trg dela ...« Skratka, tisti zakon, ki rine notri delovnopravno zakonodajo. »... so osebe iz prvega odstavka tega člena ...« Torej brezposelne osebe. » ... z dnem pričetka izvajanja izobraževalnega programa v skladu s sklenjeno pogodbo preneha voditi evidence brezposelnih oseb in se v času trajanja vajeništva ne šteje za brezposelno osebo.« Že kar vidim članek 1. Septembra ali pa 1. oktobra. Še za 200 manj brezposelnih v tej naši državi. Ja seveda, ker boste brezposelne vključili v sistem vajeništva, in to bo to. To je intenca tega zakona. Mladi so se izgubili nekje s prevodom ali pa z vnašanjem določenih postavk v tem zakonu. Tako da, spoštovana ministrica, še enkrat, verjamem v dober namen, ampak očitno katastrofalna izvedba tega zakona, pa da ne bo pomote, upal sem, da bo mnenje Zakonodajno-pravne službe ovrglo moje, pa če želite, naše strankarske sume glede osnutka tega zakona, da je ogromno nedorečenih stvari, na katere smo opozarjali v prvi obravnavi, kdo je lahko vajenec, zbornica, sindikati, evidence in tako naprej, ampak Zakonodajno-pravna služba jih na brutalen način povedala, ne tako po tej kmečki logiki, ampak po zakonodajni formuli. In če je zakonodajna formula katastrofalna, kaj sledi v Sloveniji, kjer že dober zakon naredimo katastrofalen v praksi? Katastrofalen zakon, še bolj katastrofalne posledice v praksi. Na žalost. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Fino je, da je govorec pred mano tako dobro iztočnico dal in ogromno tega pojasnil, razen seveda v tistem sindikalnem delu se nekako, ne bom rekel, da se moram strinjati, ampak se žal strinjam. Nek dober namen se je očitno nekje po poti izgubil. Pa bom začel z zgodbo. Na ših t vedno prihajam z vlakom, domov se sicer včasih peljem s kom od koalicijskih, pa jih poskušam malo marinirati. Včeraj se peljem z vlakom in v Celju vstopita na vlak 19-letni mladenič z njegovo učiteljico, mentorico, gresta na neko podelitev nagrad v Ljubljano. Jaz pač delam svoje, imam velika ušesa, vlečem na ušesa in pač on razlaga, ja, ja, kakšne načrte ima. Zdaj se bom preselil s punco v Sežano, se bom izučil za kamnoseka, potem bom šel v Maribor še na lesarstvo, potem me pa še zanima kovaštvo in bom verjetno izkoristil kakšne evropske možnosti in se bom šel še malo kovaštva izučiti na Češko. Evo, se mi zdi, da je bila to ena redkih lepih dobrih novic, ki sem

jih včeraj, dokler sem bil v tej bajti – Ljudmilo gledam – slišal. Žal.

Tudi če ne bi bilo tistega zelo žalobnega revizijskega poročila Računskega sodišča o mladinskih politikah, se mi seveda s tovrstnimi zadevami moramo ukvarjati. Vsi se strinjamo, podobno kot pri drugem tiru, da je to področje treba urediti. Premalo se nas strinja, neglede na to, s kakšno pirhbarvo bo pobarvana koalicija ali sestava tega parlamenta, da je skrajni čas po več kot četrto stoletja neresnosti, da se začnemo ukvarjati z gospodarsko podstatjo te družbe, da se začnemo ukvarjati z industrijskimi politikami, da se začnemo ukvarjati z reindustrializacijo. Združeni levici se pogosto očita, vi bi vse nacionalizirali, kolholzirali gor in dol, glejte, vsak ki malo hodi z odprtimi očmi po Sloveniji, ve, da nas je večina delavcev, ki poskušamo preživeti, večina obrtnikov, večina malih, srednjih podjetnikov in se tudi seveda zavedajo, če se hočeš resno iti dejavnost, potrebuješ neke robne pogoje, ki jih določamo tukaj mi, potem čez en majhen milijon podzakonskih aktov izvršilna oblast. In skozi te robne pogoje, vsak od nas, ki je kdaj poskušal ustvarjati delovna mesta, ve, da seveda potrebuješ zadovoljnega delavca. In se mi zdi, da tukaj ni treba tople vode odkrivati. Druga neka stara cehovska zgodba, sem že večkrat omenil, Richard Sennett piše o tem v knjigi, ki bi jo lahko prevedli v slovenščino kot mojstrstvo. Pravilo 10 tisoč ur. To je staro cehovsko pravilo, 10 tisoč ur moraš guliti vajeništvo, da te bomo potem požegnali za mojstra, potem pa še enih 20 tisoč ur, da boš res postal mojster. To so v bistvu neka dejstva.

Jaz zdaj ne bom metaforično lepil, kakšno mnenje imam o tem zakonu, ampak kolega Lisec je v bistvu pokazal, kaj je namen tudi tega bil. Sedanja kohezija, rečemo, je bolj mehka, je manj infrastrukturna, kot je bila prejšnja, tam so neki penezi, ki bi jih bilo nekako pametno porabiti, in seveda vsaka vlada si mora tudi malo statistike popraviti. In zdaj tukaj trčimo ob celo vrsto teh problemov. Mi smo kljub temu vedoč, da nas boste verjetno s temi amandmaji povozili, šli v domačo nalogo, ne, nismo obupali kot SDS. Seveda je prva ta dilema v mešanju preveč zadev skupaj. Veste, če delate belokranjsko pogačo, če delate prleško ali pa prekmursko gibanico, tam veš, kaj so sestavine in se tega moraš držati. Tu je pa ta predlog prišel v hišo in je neka taka »jaz sem sin kuharice«, v bistvu neprebavljiva enolončnica, če si upam malo pod pas, lahko rečem, ki je v bistvu naš domači pes, ki sicer živi v drugi državi, ne bi pojedel. To je tu nekako problem. Strinjam se s tem, brezposelne vtikati v neko vajeništvo, da kdorkoli bo že na oblasti, se bo malo hvalil z nekimi statistikami in se potem ne bo spraševal, ali ta brezposelni, ki si ga še bolj ponižal – malo starejši se spomnite Bennyja Hilla, ki je tistega po glavi tepel v skečih –, ki si ga še bolj ponižal kot agencijskega delavca, ga

dal še na manjše peneze, s čemer v bistvu ne bo mogel preživeti.

Ko sem poslušal ministrico, ki je to predstavljala, sta se mi dve zadevi najbolj vpiknili v glavo. Prva zadeva je bila ta, naj mladi pridejo čimprej na trg delovne sile, in druga zadeva je bila to, kar se imenuje pilotni projekt, čeprav je Zakonodajno-pravna služba tudi tu strigla z ušesi, zakaj je zdaj to pilotno – zakon, ki se požegna, gre v veljavo. Skratka, zakaj? Zato, ker se mi zdi, da ta zakon moramo brati tudi v luči zakona, ki smo ga predhodno obravnavali – vozniki, voznice. Moramo gledati tudi v luči zmanjševanja poklicnih pokojnin. Mi bomo zdaj 15-letne mlade zvrnili na trg delovne sile in naj bi oni delali do 67. leta. Pa vsak od nas ve, če bi začel takole zdaj ta mikrofona premikati, da bo čez nekaj časa tuel počilo. In človek je tudi navsezadnje material. In zbornice tudi včasih lažejo, pravijo, plače prehitvevajo produktivnost. Ni res! Naši zgarani ljudje grejo na bolniško, ne zaradi tega, ker bi goljufali ali ker bi šli krompir saditi, kot mogoče včasih, ampak enostavno zato, ker so v bistvu zgarani. In gre za nekaj, kar jaz zadnje čase imenujem »premislek o neki drugi in drugačni politični ekonomiji«. Veste, kakšen je odnos Združene levice do kapitalizma, ampak tudi znotraj tega kapitalizma, ki ga večina podpira zaenkrat v tej družbi in državi, so možne druge in drugačne politične ekonomije in je možno ustvarjati neko družbo in gospodarstvo brez tega nasilja, ki ga dandanes imamo, ki ga imamo nad vedno večjim delom zaposlenih.

Kaj mi s temi amandmaji dejansko – Miha bo še malo več o tem govoril – delamo? Dejansko poskušamo vajeništvo nameniti mladim, sočasno pa te mlade tudi zaščititi. Kakorkoli mi zdaj obračamo, ali je to izobraževanje ali je to delovno pravo, to je mešano področje, to je dejstvo. Tako ga je tudi treba premisliti in ga je v bistvu treba tudi urediti. Tu se nekako preveč zvrta na hrbet delodajalcev, če hočete, zbornic, brez zadostne kontrole. Premalo je zaščitite teh mladih ljudi na tem področju. Ker imamo elemente seveda delovne pravnosti, potrebujejo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Treba se je seveda dotakniti resno, kdo bo te ljudi mentoriral, kdo bo dejansko mentorje usposobil v nekih tistih, če hočete, osnovah didaktike in andragogike. S tem imamo že na faksu probleme, ko mladi docenti nočejo iti na kakšen tovrsten tečaj, čeprav bi lahko tudi kritiziral kakšen tak tečaj, ker sem ga za razliko od številnih opravil, kar se mi verjetno tudi navsezadnje malo pozna. In tu imamo v bistvu zdaj neko tako neprebavljivo zgodbo. Žal je ta koalicija, žal je ta SMC – jaz pogosto rečem, da si želim po naslednjih volitvah, da noben ne bi imel več kot 20 poslanskih mest. Zakaj? Saj bo težje sestaviti koalicijo, ampak bo manj vehemence. Mi že tri leta gledamo, kadarkoli z vseh strani poskušamo opozarjati, da neka zadeva pa res ni preiščljena, da res ne pije vodo, bolj vi buldožirate naprej. Ampak veste,

svet je obstajal pred SMC pa tudi pred Združeno levico, pred Nsi in bo ostajal tudi potem. Ampak nekdo se bo s tem moral nekako ukvarjati v naslednjem mandatu, v bistvu z neko tako šlamastiko, kakšna je, s katero velika večina ni zadovoljna.

Včeraj sem se ob tisti obrazložitvi glasu spraševal, kakšno zakonodajno telo smo mi. Pa moram tu nadaljevati. Po treh letih imam vtis, da je nek maksimalni domet nas, da sprejemamo zakonodajo, s katero noben ni zadovoljen. In to je verjetno potem optimum v Sloveniji. Dobro, pustimo ob strani, da zelo radi bevskamo in zapenjamo nasploh, ampak tu dejansko so številne vsebinske pomanjkljivosti, na katere opozarjamo. In pred kratkim sem se z vlakom vračal domov, če sem že začel z vlaki, bom končal z vlaki. In sem se pogovarjal z enim ključnim sindikalistom slovenskih, pa ne bom ga sedaj imenoval, kdo bi celo mogoče rekel, da bolj desno štrli kot ne, ampak ne, je tak sindikalist, kot sindikalist mora biti. In seveda sva se tudi pogovarjala o vajeništvu. In sva se dejansko strinjala, da to tako, kot je zapisano, dejansko še rang nižje od agencijskih prekarnih variant. In tu imamo tudi nek problem, ki ga moramo resno razmisliti, ko mislimo na vajeništvo in ko mislimo na delovnopravno zakonodajo in razmere. Mi imamo dan danes nekako preveč nekih možnosti kot nekih lego kock, kjer bo tista, najprej manjšina v bistvu, ki zlorablja tiste, ki morajo delati, in to je večina nas, nekako potegnili lego kocke, ki odgovarjajo, in se bo to nasilje sistema nadaljevalo, veste. Ampak dejansko potem zelo hitro prideš iz tega iz neke manjšine, da je to prevladujoči način delovanja nekega gospodarskega sistema, kar je v veliki večini in na številnih področjih v Sloveniji žal res. Pa se lahko dotaknemo vseh mlajših od 40 let v akademski sferi pa v znanosti, lahko se pogovarjamo o turizmu, lahko se pogovarjamo o nedoktorskem kadru v javnem zdravstvu, o tovoranjakarjih, o vajencih. In to je nek razmislek, kjer moramo mi narediti drugo in drugačno domačo nalogo. In to je neka potem vizija, ki jo moramo mi premisliti, ne pa reči, dajmo malo stisniti, pa star kruh jesti, pa se bomo leta 2050 vsi smejali. Ne vem kje? V grobu verjetno, stari malo čez 50 let, ko nas bo kap zadela. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden dam besedo naprej, prosim drugič, te naše naprave so kar lepo občutljive. In že mene so opozorili, da vas ne smem opozarjati na ta način, tako da za naslednjič – pustite ta mikrofona pri miru, ker bi se znal pokvariti in potem bo obnova vseh teh aparatov privedla do slabšega rezultata, kot so bili rezultati pred tem.

Besedo ima gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, spoštovano ministrstvo!

Jaz vseeno ne bi bil tako apokaliptičen, kot sta bila moja predhodnika. Enostavno v poslanski skupini menimo oziroma prepoznavamo vajeništvo kot nek pomemben ukrep za področje razvoja, dolgoročnega razvoja gospodarstva, kar pomeni seveda tudi večjo mero usklajenosti z izobraževalnim sistemom in tudi v določenem deležu lažjega prehoda mladih na trg zaposlitve. Ne glede na to, da bi morali, vsaj tako je običajno, bolj razpravljati o vloženi amandmajih, so bile razprave vseeno malo širše, tako da se na nek način ponavljajo razprave, ki smo jih že imeli na samem odboru. Kakorkoli, nimam težav s tem.

Kar se tiče mnenja Zakonodajno-pravne službe smo v koaliciji večinoma sledili mnenju Zakonodajno-pravne službe, tudi že na odboru so bili določeni amandmaji podprti. Res pa je to, da seveda nismo sledili takrat, kadar se je z mnenjem Zakonodajno-pravne službe želelo tudi vsebinsko spreminjati sam koncept vajeništva. Tukaj pa se je treba vseeno zavedati, da Zakonodajno-pravna služba ne more biti v tem smislu nek politični organ, ampak je lahko samo strokovni organ Državnega zbora. Politične odločitve, ki se dotikajo vsebine, so enostavno stvar politike in ne mnenja ZPS.

Kar se pa tiče predlogov vajeništva, ki smo jih že obravnavali v Državnem zboru, se strinjam, to so bili predlogi, ki jih je vložila Poslanska skupina SDS, ampak šlo je za predloge, ki so v resnici minimalno popravljali sistem vajeništva, kot smo ga v preteklosti že poznali, pa je bil ta ukinjen, kot je bilo že rečeno, okoli leta 2005 enostavno zato, ker se ni izkazal za kvalitetnega oziroma za učinkovitega. Bi pa vseeno dodal, ko je kolega Liseč razlagal o tem, da so se pa potem v letu 2005 tako hitro menjavale vlade, da se zato ni moglo vzpostaviti sistema vajeništva, to enostavno ni res. Leta 2005, 2006, 2007, 2011, 2012 je bila seveda tudi vaša stranka na oblasti, pa se v tem smislu v sistemu vajeništva nič ni spremenilo, tako da se mi zdi to, a veste, prvoborsko natikanje medalj kot branik nekega vajeništva vseeno malo nekorektno. Se pa strinjam, da so pa pomisleki, ki se tičejo samega zakona, pa vedno legitimni in vedno na mestu.

Strinjam se z mnenjem Vlade kot tudi z nekaterimi razpravljavci že na matičnem odboru, enostavno gre za zakon, ki je minimalni konsenz, torej nek minimalni skupek, neko minimalno izhodišče za različne interesne skupine, tako na eni strani delodajalcev kot na drugi strani seveda tudi sindikate, tudi za mlade. Glede na razpravo, ki smo jo imeli na odboru, ki se je dotikala samega sistema vajeništva, kjer je bilo slediti različna mnenja, na eni strani Gospodarske zbornice, ki je tudi na samem odboru okrcala Obrtno zbornico in podobno. Torej gre za sistem vajeništva, kjer je problematika v osnovi ta, da si vsak, ki se ga vajeništvo dotika, to zelo različno predstavlja, kako bi ta sistem moral biti urejen. In je res to, da gre za minimalni konsenz. Kar pa je

pomembno pri tem zakonu, pa je, da se s pilotnim projektom in v tem zakonu, da se v vajeniškem sistemu poskuša v tem minimalnem konsenzu zaščititi obe strani. Na eni strani delodajalce s sofinanciranjem in na drugi strani tudi vajenca, ki bo imel plačane zavarovalne prispevke, vajeniško nagrado, potne stroške, malico, prekinitev pogodbe bo brez odpovednega roka, tudi vajeniška nagrada ne bo vplivala na morebitne socialne transfere družine, iz katere bo prihajal, in podobno. Torej gre za nek konsenz, minimalni konsenz, kako bi vajeništvo moralo izgledati, se bo pa skozi pilotni projekt neke malenkosti oziroma pomanjkljivosti dalo verjetno potem kasneje v prihodnosti popraviti, kar pa je pomembno, da v tem trenutku so znotraj tega minimalnega konsenza zagotovljeni neki varnostni standardi tako na eni kot na drugi strani.

Opredelil bi se tudi do predlogov amandmajev Združene leveice, ki jih je nekaj čez 20, v resnici pa vsebinsko večinoma problematizirajo sam koncept vajeništva predvsem skozi tri ravnine. V 4. členu je predlog amandmaja, da se razmere izobraževanja, teorija in praksa, pač prenese v prid teorije, to pomeni, naj bi bilo več teorije kot prakse v primerjavi s predlogom zakona. Jaz sem že na odboru povedal, da so določeni poklici takšni, da zahtevajo enostavno več prakse, pa tudi načeloma, to je pa moje osebno mnenje, v bistvu ta glorifikacija teorije, ki se nam v resnici dogaja na vseh področjih, je po mojem mnenju vseeno malo problematična, ker enostavno mislim, da ni vedno akademsko vedenje tisto, ki bi moralo biti nad prakso. Mislim, da gre pri teoriji in praksi za nek enakopraven odnos, da je enostavno teorija namenjena nekemu razmisleku, postavljanju nekih novih vprašanj in praksa seveda kot nek primer, da na ta vprašanja, ki jih teorija postavlja, tudi oprijemljivo, blasfemično danes, oprijemljivo tud odgovori. Še posebej govorim to zato, ker je predlog zakona namenjen izboljšanju kompetenc, zgodnejši poklicni socializacije pa tudi, kot je bilo že omenjeno, lažjemu prehodu na trg dela, torej tistemu, kar mladi danes potrebujejo. Ker če pogledamo primerjalno evropske države, ki imajo sistem vajeništva zelo različno urejen, ampak dejstvo je, da se v teh državah kaže nižja stopnja brezposelnosti mladih.

Predlog amandmaja je tudi, da mora po končanem vajeništvu delodajalec enostavno zaposliti vajenca v roku 15 dni za nedoločen čas. Jaz se potem sprašujem, kaj pa, če se vajenec v resnici ne želi zaposliti pri tem delodajalcu. Tu je treba vedeti, da so bile že v razpravi oziroma med pripravo predloga določene aktualne ideje, da bi vajenec, če bi ga že delodajalec moral zaposliti, in če se vajenec ne bi želel zaposliti, da bi moral potem seveda nekako pravično gledano vračati vajeniško nagrado. Jaz se s takšnim sistemom enostavno ne morem strinjati. In če se že sklicujemo na

ustavo, kot smo se tudi na odboru na veliko, o tem v resnici govorit tudi 39. člen Ustave, ki določa, da je zagotovljena svoboda dela, predvsem pa, da si vsakdo zaposlitev izbira prosto. Se pa strinjam, kot verjetno vsi, da je pa prisilno delo je v tem smislu prepovedano. In v tem, v luči te vsebine, kjer se v predlogu amandmaja Združene levice predlaga črtanje določb vključitve v vajeništvo brezposelnim osebam. Na ta način naj bi se po predlogu amandmaja tudi omejilo izkoriščanje vajeniškega sistema v smislu prekariata. Zdaj ti pomisleki so seveda na mestu, ampak eno od načel demokratičnega videnja izobraževanja je tudi spodbujanje vseživljenjskega učenja. Mislim, če na eni strani preferiramo izobraževanje v smeri informatike, na drugi strani se nam pa zdi, da bi lahko nek vajeniški sistem pa povečal nek prekariat. Enostavno je treba vedeti, da ima vsak posameznik pravico do opravljanja poklica, ki si ga izbere, in da ima tudi pravico do tega, da se v tem smislu izobražuje in tudi izpopolnjuje svoje znanje glede na poklic, ki si ga je izbral. Tako da v tem smislu tudi vsebinsko težko v SMC podpremo predlog amandmaja, ker enostavno sam predlog zakona sledi določenim ciljem pravice do prekvalifikacije. Tako da v bistvu, kar se tiče predlogov Združene levice, lahko rečem, da so določena vprašanja na mestu, ampak enostavno pa, če vsebinsko gledamo, se mi pa zdijo vseeno stališča amandmajev na nek način kontradiktorna. Na eni strani govorimo o tem, da je vajeništvo nesmiselno, ker se bo sofinanciralo s strani države. Posledično po izteku sofinanciranja zanimanja delodajalcev za vajeništvo praktično več ne bo. Po drugi strani pa se govori, kako bo pa vajeništvo v resnici nek izkoriščevalski sistem, kjer bodo delodajalci verižili vajence zato, da jih bodo lahko izkoriščali. Tako da predlogov amandmajev v tem smislu ne bomo podprli.

Podprli bomo pa zagotovo predlog novele, ki je zagotovo neka prava smer. Podatki o stopnji brezposelnosti so spodbudni, ne gre izključno za neko prisilno espejizacijo ali pa za izbris iz registra brezposelnosti, enostavno je dejstvo, da je Vlada zagotovila več evropskega denarja za mlade tudi v okviru novih zaposlitvenih možnosti in enostavno je sistem vajeništva del, če lahko rečemo, tega mozaika. Hvala lepa.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Tudi, če ne bi bil doktor, bi se moral oglasiti glede nekoliko lahkotnega razlaganja, kaj je teorija, gospoda Tabakovića. Navsezadnje tudi igralci potrebujete teorijo in različne šole in načine vživljanja v vloge. Jaz sem v nekem trenutku začel predavati Sociologijo arhitekture in urbanizma in sem na FDV imel velike težave, ker sem se moral skregati, ker sem rekel:

»Otroci, jaz vam tega ne bom na PowerPoint kazal, ampak bomo vse delali na terenu.« Tudi teorija se lahko na terenu razlaga in aplicira, sočasno se pa tam lahko dotakne kamna in česa drugega, isto delam tudi s študenti arhitekture. Bi rekel, neki ljudje s končano osnovno šolo, se mi zdi, da bi morali imeti malo bolj resen odnos do teorije. Zgolj to. Hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi, lep pozdrav!

Ta zakon smo težko pričakovali, še posebej pa ga je gospodarstvo težko pričakovalo. To vedno znova slišim od gospodarstvenikov, da vedno bolj primanjkuje ustrezno usposobljenega strokovnega kadra. Zato je Nova Slovenija ta zakon tudi v prvem branju podprla, seveda v pričakovanju, da ga bomo potem skupaj dodelali, izboljšali, odpravili pomanjkljivosti. Nova Slovenija je vložila tudi vrsto amandmajev, ki so bili smiselni, žal pa nobeden od naših amandmajev ni bil sprejet. Zato odkrito povem, da mi tega zakona ne moremo v takšni obliki podpreti, čeprav smo ga želeli, čeprav je potreben, vendar ima žal preveč pomanjkljivosti. Uspeh bo imel ta zakon šele takrat, ko ga bomo v celoti lahko uresničevali oziroma ko bo na eni strani tako interes dijakov in na drugi strani tudi delodajalcev oziroma tistih, ki bodo želeli mlade na tak način usposablјati. Seveda interes je, samo verjetno nekdo, ki bo videl pri tem samo ovire, težave, ki tudi ne bo imel določene koristi od tega, se pač te igre ne bo šel. In nikogar ne bomo mogli prisiliti, da bo sprejel mentorstvo za nekoga, če bo pri tem videl same težave in ovire in morda tudi stroške. Zato mora biti interes obojestranski.

Predvsem pa me je pri vsej tej razpravi, ki smo jo imeli na odboru, zmotilo nekaj, da smo pravzaprav pozabili, kakšen je cilj tega zakona. Kaj je cilj? Da na koncu imamo dobro usposobljenega mladeniča ali mladenko, ki bo strokovno usposobljen, ki bo imel neka znanja, ki bo tudi imel delovne navade in ki bo tudi odgovoren in na koncu tudi zaposljiv. Prepričana sem, da tisti, ki ga bo usposablјal, če bo videl, da je ta mladenič ali mladenka dober pri svojem delu, se bo še kako prizadeval, da ga bo obdržal. Saj ni enostavno vedno znova nekoga usposablјati za neko delo. Nekateri so pa razpravljali o tem, samo o tem, kako bo izkoriščen, kako bo ubog, kako ne vem kaj, kakšne nagrade mu je treba izplačevati in podobno. Seveda, prav je, da dobi nagrado, ampak tudi nagrado si mora zaslužiti. Zato me je zelo zmotilo dejstvo, da je lahko nekdo kar odsoten, ima bolniško, delodajalec pa to plačuje. To ni isto, če si zaposlen ali pa če imaš status dijaka. In temu ugovarjajo tudi delodajalci oziroma zbornice.

V zakonu je preveč nepreglednosti oziroma mešanja statusov. Če govorimo o vajeništvu, naj bo to vajeništvo. Ni potrebno, da tukaj status brezposelnih oseb damo v ta zakon. Ti so ponavadi odrasle osebe, ki se naj izobražujejo pod drugačnimi pogoji. Tukaj gre za vajeniški sistem, torej za izobraževanje dijakov. In zaradi tega tudi ves čas prihaja do različnih ... naj bi se spoštovala delovnoppravna zakonodaja pa ta zakon pa tako naprej, ker se ti statusi preveč mešajo. Potem imamo vajeniško delovno mesto namesto učno mesto. To smo mi amandmirali. Žal naši amandmaji niso bili sprejeti in zato menimo, da je žalostno ali pa nesmiselno, da takšne malenkosti, ki pa so pomembne, niso bile sprejete. In so smiselne.

Seveda je prav in dobro, da zaščitimo dijaka, da zaščitimo mladoletno osebo, ampak v tem zakonu je tudi kar precej ovir. V tem smislu, kot se včasih šalimo, da je najbolje biti pozimi kmet, poleti pa učitelj, kako bo nekdo vzela vajenca, če pa takrat, ko ima največ dela, ne sme delati, ga mora poslati domov ob 22. Uri. Pa recimo v gostinstvu, v sobotah in nedeljah je največ dela, on pa ne sme niti delati. Ali pa peki, ki delajo bolj ponoči. Kdaj ga bodo učili? Podnevi, ko ne delajo in podobne težave. Torej tudi ta zaščita mora biti pravila oziroma delovni proces ne sme biti zaradi tega oviran. Takšne omejitve morajo biti smiselne in izvedljive. No pa še nekaj. Vajenca lahko kar brez obrazložitve ni. Ni mu treba dati obrazložitve, pisne obrazložitve, zakaj prekinja pogodbo. Delodajalec mora, njemu pa ni treba. H kakšni odgovornosti potem vzgajamo nekoga, kar ni ga. Vemo pa, da v letih, ko poteka to usposabljanje, imamo otroke, imamo mladoletnike, da to ni tako enostavno, da se privzgojijo delovne navade, mnogi bodo imeli težave sploh zjutraj vstati, in takrat ko se mu ne bo dalo, ima lahko tudi skušnjava, pa ga kar ni, pa kar ga ni, pa odpove pogodbo. Tu ni resnosti, ne vzgajamo ga k neki odgovornosti, k nekemu odgovornemu delovanju. In potem se spet vprašamo, zakaj so naši mladi razvajeni, ampak niso mladi za to krivi – govorimo o tem, kako je treba spet uvesti služenje vojaškega roka, da jih bomo spravili v red, da se bodo navadili discipline –, pri takšnih stvareh se začne navajanje na disciplino, red in odgovornost. Tukaj. Mi pa s tem zakonom kar dopuščamo možnosti, da ga bo zjutraj bolela glava pa bo za to dobil plačano, seveda vsak človek je tudi bolan, ampak saj sem učila v srednji šoli pa vem, pa tudi sami smo se šolali in vemo, kakšne skušnjave prihajajo, da nas kar boli glava ali še kaj drugega. In če je za to tudi plačan, ja, zakaj pa ne bi te možnosti človek izkoristil. Ne pozabimo na cilj! Cilj je, da dobimo čim več dobro usposobljenega kadra, mladih ljudi, ki bodo zaposljivi. Prepričana sem, da delodajalci težko čakajo na ta kader in da se bodo tudi potrudili, da bodi tiste, ki so todgovorni, usposobljeni tudi zaposlili.

Nesmiselne pa se mi zdijo nekatere zahteve sindikatov, ki bodo spet pripomogle k temu, da se bo ta zakon težje izvajal oziroma da bo manj ljudi pripravljeno vzeti vajence, če bodo zahteve nerazumne. Kot tista, da ga pa kar mora potem zaposliti. Mi trdimo, da nekdo s svojim premoženjem, kot je tudi na primer podjetje, mu kar predpišemo, kaj mora delati in koga mora zaposliti. Jaz mislim, da tukaj mora biti tudi neka svoboda, da ti lahko sam odločaš, koga boš zaposlil in koga ne boš zaposlil. Če pa se nekdo izkaže in je dober, ga bo hotel zaposliti. In na ta način tudi dobimo boljše delavce, boljša podjetja in tudi boljše gospodarstvo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavko, drage kolegice in kolegi!

Ko pogledam, za koga je pravzaprav zakon o vajeništvu pisan oziroma kdo so deležniki, ki jih ta zakon tangira, gotovo v prvi vrsti vajenci, potem delodajalci, potem šolniki – to je spoštljiv izraz – in seveda tudi sindikati. Lahko brez kakršnekoli samohvale kompetentno tu rečem, da na podlagi terenskih obiskov, ki jih izvaja Nova Slovenija v zadnjih dobrih petih letih – teh terenskih obiskov je bilo čez 40 in smo v tem času obiskali čez 200 gospodarskih subjektov, mikro, malih, srednje velikih podjetij –, lahko, kot rečeno, kompetentno rečem, da vemo, kaj potrebuje slovensko gospodarstvo in kaj bi politika morala narediti, predvsem zakonodajna veja oblasti, da bi ljudje več zaposlovali, ne manj, da bi več zaposlovali, ker pri vsakem dobrem podjetniku je osnovna strast rast podjetja. Jaz ne bom zdaj delal tu analize, to ni moj namen, da bi ugotavljal, kdo je zmagal pri teh deležnikih, ki so bili zraven pri oblikovanju tega zakona. Vsak, ki ga je prebral, lahko vidi, kdo je tu zmagovalec. In mislim, da ni prav, ni prav, da niso vsi zmagovalci, vsi tisti, ki sem jih prej naštel. Obrtno-podjetniška zbornica je rekla, začetek je bil dober, smo se usklajevali, končno besedilo predloga zakona z nami ni usklajeno. In pošteno povem, Nova Slovenija je, tako kot vsi vi, dobila dopis Obrtno-podjetniške zbornice in mi smo pač njihove amandmaje povzeli, žal jih je koalicija na odboru vse gladko povozila.

Gospe in gospodje, bil je 2. julij 2013, štiri leta je od tega, minus 72 dni, bil sem predsednik Odbora za zadeve Evropske unije in sem podrobno spremljal dogodke, vezane na ta dan. Ta dan je namreč na nek način, lahko rečem, rojstni datum evropske koalicije za vajeništva. Takrat sta evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade Androulla Vassiliou ter komisar za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje László Andor v nemškem Leipzigu na tekmovanju WorldSkills 2013 naznanila uradni začetek Evropske koalicije za vajeništva. Ta bi naj pomagala v

boju proti brezposelnosti mladih z izboljšanjem kakovosti in ponudbe vajeništev v Evropski uniji na podlagi širokega partnerstva ključnih deležnikov na področju zaposlovanja in izobraževanja. Ta koalicija si bo prizadevala za spreminjanje odnosa do vajeništva, obenem pa opredelila predvsem najuspešnejše programe vajeništev v Evropski uniji in oblikovala ustrezne rešitve za posamezne države članice. Koalicijo so s svojo prvo skupno izjavo podprli Evropska komisija, Predsedstvo Sveta ministrov Evropske unije ter sindikati in organizacije delodajalcev na evropski ravni. Koalicija za vajeništva bi naj spodbujala ukrepe, ki bodo prejeli podporo iz Evropskega socialnega sklada, pobude za zaposlovanje mladih ter novega programa Evropske unije za izobraževanje, usposabljanje in mlade Erasmus Plus. Vajeništva imajo ključno vlogo v boju proti brezposelnosti mladih, saj z njimi mladi pridobivajo spretnosti in izkušnje, ki jih iščejo delodajalci. Ja, tudi meni je žal, da je od tega minilo štiri leta in 72 dni. Ampak v redu, bolje zdaj, bolje pozno kot nikoli.

Jaz tudi verjamem, da je imela gospa ministrica dobre namene in da je gotovo med vsemi deležniki, ki sem jih naštel, težko dosegati kompromise, sprejemati odločitve, rešitve, ki so primerne za vse. Ampak mi smo se iz slovenskega vajeništva vendarle nekaj naučili in slovenski pregovor pravi Osel gre enkrat na led. Kolega Lisec je povedal, da so se zbornice odločile leta 2005, 2006, da bodo enostavno vajeniški sistem ugasnile. Zakaj? Najbrž ni bil koristen. Najbrž. Jaz tudi vidim pri ministrici nek malo drugačen, bi rekel antigaberjanski pristop glede modernizacije šolskega sistema. Seveda si vsi želimo učinkovito, hitreje in tako naprej. Kolikor vem, tu so nam naši kolegi iz Nemčije bili na razpolago za pomoč pri vzpostavitvi našega sistema vajeništva. In če sem se prej izogibal, da bi povedal, kdo je pravzaprav zdaj v tej rešitvi zmagovalec, ne bom povedal, kdo je zmagovalec, temu se bom spet izognil, gotovo pa so poraženci delodajalci. In če ste vi delodajalec, delodajalka, ali boste vzeli vajenca? Ne boste vzeli. Glejte, iz razlogov je Obrtno-podjetniška zbornica spisala en kup, en cel niz amandmajev. In zdaj grem konkretno k 5. členu, ker ga je predsednik dr. Brglez odprl, in k amandmaju k 5. členu. Seveda, v 5. členu je definicija vajenca drugačna, kot sem jo jaz do zdaj poznal. Ko sem rekel, slišal vajenec, sem razumel, aha, to je nek mladenič, mladenka, dijak, dijakinja, tam nekje med 15 in 19 leti. Zdaj je vajenec seveda tudi odrasla oseba, stara 50 let, morda lahko tudi upokojenec. In glejte, povsem logično je, da je potem treba naš amandma sprejeti. Zakaj? Zato ker odrasle osebe imajo ne glede na status zaposlenosti ali nezaposlenosti bistveno drugačen pravni status in njihovo sodelovanje v učnem procesu mora imeti elemente delovnega razmerja, ki ga pokriva druga področna zakonodaja – Zakon o delovnih razmerjih. To zdaj mi vpeljujemo preko našega amandmaja k 5. členu in Zakonu o

urejanju trga dela. Te odrasle osebe ne more kot vajence urejati samo ta zakon. Glejte, saj so tudi druge pravne službe in ne samo naša politična odločitve. Mislim, da če smo že tako definirali vajenca, potem je nujno, da je zadeva komplicirana, kot je rekel kolega Lisec. Ampak potem to mora biti notri. Mora se tretji odstavek 5. člena v tem smislu tudi spremeniti. In glejte, mi bi morali združiti moči in ukrepati že davno, da bi zagotovili, da naši mladi pridobijo spretnosti, ki jih potrebujejo za uspeh v osebnem in poklicnem življenju.

Glede na nesprijemljivo, še vedno nesprijemljivo stopnjo brezposelnosti mladih, je nujno potrebno, da si odgovorni za izobraževanje in zaposlovanje skupaj prizadevajo za olajšanje prehoda mladih Evropejcev, torej tudi Slovencev, iz šole v poklicno življenje. In zdaj vam bom povedal, kaj se dogaja v regiji, iz katere prihajam – Pomurje. Avstrijske poklicne šole imajo organizirane avtobuse, kjer pobirajo naše dijake, pa ne samo ob meji, pridejo tja do moje vasi, jaz sem 15 kilometrov od slovensko-madžarske meje, pobirajo dijake in jih vozijo v Avstrijo na šolanje in seveda tam tudi zagotavljajo, obljublajo službe. To je dramatična situacija. In nam se ne samo zaradi demografije, zaradi prenizke rodnosti, prenizkega števila rojstev, se nam podeželje prazni tudi zaradi tega. Pojdite v avstrijsko občino Jenersdorf in boste videli, po čem boste vi dobili, kot recimo mlada družina, gradbeno parcelo. Očitno so neke države znotraj Evropske unije, zanimivo, naši severni sosednje, ki malo razumejo, kaj pomeni imeti dobrega, usposobljenega, pridnega, vestnega državljana. In Slovenci smo pridni, smo delavni. Ja, seveda so kakšne izjeme, ampak pustimo tiste. In to se nam dogaja. Meni se tukaj srce trga, ne vem, kaj bi človek, kaj lahko naredim? Ali spišemo zakon, da se ne smejo šolati v Avstriji? Ne, nasprotno, mi moramo spodbujati kroženje možganov, ne pa bega možganov, predvsem pa ne bega ljudi. Nam ljudje bežijo. In dajmo se enkrat, naj se nekdo s temi ukvarja, naj vpraša mlade, zakaj so se vpisali na šolo v sosednji Avstriji, kje je problem. Kolega Lah bo, ker sva se prej pogovarjala, na praktičnem primeru pokazal potrebe delodajalcev. In jaz vam povem, kolegice, kolegi, trdim, če bi mi imeli nekoliko boljše zakonodajo tudi na področju trga dela, ne govorim zdaj samo o vajeništvu, delodajalci bi več zaposlovali, ne manj, več. Zdaj pa pravijo, da ne upajo zaposliti. Zakaj ne? Odgovor vsi poznamo: Ker slabega delavca ne morejo odpustiti. In če imajo pet slabih, jim to zruši firmo. Jih lahko odpustijo, ampak sodišče potem odloči, da morajo vzeti delavca nazaj in za nekaj let poravnati plače, to seveda firma zruši. Saj to situacijo verjetno vsi poznamo. Zdaj pa je na nas, da moramo tudi ukrepati.

Predlagam preučitev našega amandmaja k 5. členu in predlagam in prosim za podporo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Sprašujem, če želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Vesna Vervega.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Zdaj glede na te razprave, dosedanje, uvodne, tako z ene in z druge strani, moram priznati, da sem še toliko bolj zadovoljna, da je dosežen nek minimalni konsenz pri sprejetju tega zakona na Vladi. Namreč, vajeniški sistem, ki ga obravnavamo tokrat skozi ta samostojni zakon, se v Sloveniji uvaja prvič. Prej smo že slišali, da je bilo vajeništvo nekje v obdobju desetih let vključeno v Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju in iz različnih vzrokov ni zaživel. Eden tistih bistvenih vzrokov, zaradi katerih ni zaživel, pa menimo, da ta zakon o vajeništvu pa ravno to rešuje, je status vajenca. To kar smo slišali pri, recimo prej od gospoda Lisca, da so se dejansko nekatere zbornice takrat odločile, torej gospodarska, obrtna, da ne morejo tega financirati oziroma da več ni ustrezen. Kolikor te obrtne zbornice resno mislijo, v tem trenutku so dosegle konsenz. Jaz bom prebrala mnenje oziroma stališče Obrtne zbornice z dne 11. 1., kjer pravi tako, citiram: »V Obrtni zbornici Slovenije smo zadovoljni, da smo v končno besedilo predloga zakona uspeli vključiti bistvene spremembe in zahteve, ki so ključne za korekten zagon vajeniškega sistema. Stroške vajeništva bo sofinanciralo pristojno ministrstvo, vajenec pa bo imel status dijaka in ne zaposlenega.« To je bilo po mnenju Obrtne zbornice ključno izhodišče zato, da so podprli ta zakon oziroma da bodo sodelovali v njem. Dejstvo je, da sta tudi na odboru tako Obrtna zbornica kot Gospodarska zbornica izkazali oziroma povedali, da se strinjata, povedali, da so sprejeli nekako osnovna izhodišča tega zakona. Mislim, da nekatere besede, kot sem jih prej slišala, recimo »zbornice ne bodo zmožne opraviti tega dela«, verjetno one, če soglašajo, verjetno vedo, česa so zmožne ali česa niso. Osnovni cilj vajeništva, se strinjam, je lažji prehod v zaposlovanje, predvsem za tiste deficitarne poklice, za katere vseskozi ugotavljamo, da jih dejansko na trgu ni. To sem že večkrat omenila, da je ta sistem vajeništva eden od ukrepov, s katerim se nekako z izobraževalnim sistemom poskuša prisluhniti potrebam gospodarstva. Tudi sama imam en primer, recimo v našem okolju, kjer že leta in leta ne more obrtna delavnica, čevlarska obrtna delavnica dobiti ustreznega kadra in zaposluje seveda tujce. Gre pa za čevlarsko delavnico, kjer gre za izvoz in za znane naročnike, dela se dejansko ročno in je potreben dobro izobražen kader, ki ga pravzaprav naš izobraževalni sistem do zdaj ni ponujal.

Glede amandmajev, ki jih vlaga Nova Slovenija oziroma jih je predlagala, smo nekatere rešitve predvsem glede učne in

vajeniškega delovnega mesta že upoštevali na matičnem delovnem telesu.

Rada bi se še odzvala na opozorilo, da pravice vajencev niso v dovolj veliki meri upoštewane v tem zakonu, da se ustvarja prekariat. Prebrala sem nekje tudi mnenje, da vajeništvo pogloblja družbeno neenakost ter deluje visoko segregacijsko in spolno diskriminatorno. Enostavno ne morem sprejeti tega dejstva. Tudi mednarodni primeri in izkušnje na tej ravni so ravno obratni.

Očitek ministrstvu, da ni pripravilo nobenih analiz, nobenih kazalnikov, s katerimi bi se spremljala potem uspešnost vajeniškega sistema, pravzaprav ne drži. Komisija, ki jo omenja 14. člen predloga zakona, določa, da mora spremljati izvajanje vajeništva in bo opravljala različne naloge in s tem nekako poskušala spremljati in korigirati vse morebitne napake ali pa morebitne stvrai, predloge, rešitve, ki se bodo sčasoma pojavljale.

Še eno stvar bi rada povedala. Ta ukrep, kot smo prej slišali, da ni namenjen mladim. Seveda je namenjen v prvi vrsti mladim. Seveda pa ima vsak posameznik pravico do dodatnega izobraževanja, do prekvalifikacije, kar mu nenazadnje omogoča tudi ustava. Ukrep je namenjen mladim in ta vlada je v dosedanjem delu, vsaj v zadnjih dveh letih, veliko ukrepov sprejela tudi za mlade ali pa v glavnem za mlade. Zaposlilo se je, naj omenim, skoraj 50 tisoč mladih brezposelnih starih do 29 let, za jamstva za mlade bo v letih med 2016 in 2020 skupno namenjenih 300 milijonov evrov. Torej ta zakon, ki uvaja vajeniški sistem, je eden od ukrepov, ki bo vplival na znižanje brezposelnosti mladih v prihodnje. Jaz verjamem, mi verjamemo, da bomo s tem zakonom uspeli vpeljati vajeniški sistem tako, kot so leta 1996 verjeli, da bo ta vajeniški sistem znotraj Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju uspel. Po 10 letih pogajanj, usklajevanj in truda verjamemo, da bo pa tokrat uspelo.

Mi bomo seveda ta zakon podprli, tako kot smo povedali na odboru za izobraževanju, matičnem odboru, ne bomo pa potrdili amandmajev, ki jih je vložila Združena levica.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Nadaljujemo.

Dajem besedo gospodu Tomažu Liscu, ker ima postopkovni predlog.
Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik.

Spoštovana predhodnica je rekla, bili so upoštevani amandmaji. Pa dovolite, magnetogram predstavnice Zakonodajno-pravne službe, ki jo sicer zelo cenim, celotno Zakonodajno-pravno službo, citiram, »Prejeli smo določene amandmaje, realno gledano, amandmaji koalicije so predvsem redakcijske narave. Nekatere naše redakcijske pripombe upoštevajo, nekaterih ne.« Redakcijske. Sledi,

citiram, »Predvsem pa, kot je bilo že navedeno, ne upoštevajo naših težjih pripomb.« In spoštovana predhodnica, ni bilo upoštevanih niti pripomb v amandmajski obliki s strani Združene leve in Nove Slovenije. Niti enega.

Zato spoštovani, podpredsednik, ima dva proceduralna predloga. Prvo, opozorite poslance, ki zavajajo, da naj tega ne počnejo. In drugi predlog, glede na to, da sem bil, mislim da, 6 ali 7 let strokovni sodelavec v Državnem zboru, prosim, da zaščitite integriteto, tako se pač zdaj reče, strokovnih služb, da jih poslanci ne izkoriščajo, ker, kot rečeno, poslanci govorijo: Upoštevani amandmaji. Zakonodajno-pravna služba pa, dovolite, da citiram: »Poglavitno pa je, da je ne dovolj določen in s tega vidika vprašljiv sam koncept vajeništva, kot je opredeljen v predlogu zakona.« Pa lahko se še enkrat vrnem, redakcijski, določeni popravki bili upoštevani, določeni pa ne.

Skratka, dva proceduralna predloga in upam, da ju boste pri nadaljnjem uspešnem vodenju seje tudi upoštevali. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Tudi vam za dva postopkovna predloga. Vsaj jaz mislim, da ravno ta razprav dopušča možnost različnih interpretacij in različnih mnenj, sicer bi predlagal, da se vključite v razpravo, ste sicer korektno opozorili na postopkovni, ampak verjamem, da vsak, tudi gospa Vervega je opravila korekten nastop. Je pa razprava tista, ki mora biti dovolj dinamična, da se potem izbrusi tista resnica, ki je dejansko v korist razprave v Državnem zboru. Jaz bi obema prisluhnil, tako korektnosti gospe Vervega in tudi vašemu opozorilu, ki ga velja upoštevati v prihodnje. Nadaljujemo z gospodom Zvonkom Lahom. Izvolite, imate besedo.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, predsedujoči.

Že na samem odboru sem razpravljal, da ne razumem popolnoma, kako naj bi ta vajeniški sistem začel delovati letos. Takrat sem opisal, kakšen je ta sistem, recimo za ključavničarja, bil včasih, da je polovico učnega leta vajenec bil v šoli, polovico pa v podjetju. Da je tudi tisti čas, ko je bil v šoli, bil v šolskih delavnicah, da je tudi v šolskih delavnicah potem naredil na koncu izdelek za končni izpit, zdaj pa tega ni več. Če ja pač vlada izbrala 8 šolskih centrov po Sloveniji, kjer bodo uveljavili ta vajeniški, poskušali nazaj, kot pilotski projekt uveljaviti, me zanima, ali so vsi pogoji, ali se bodo zdaj pol leta v šoli samo učili slovenščino, matematiko, tisto, kar je pač potrebno, zgodovino in mogoče še kakšno samoupravljanje, kot včasih, potem pa prepuščeni nekemu podjetju. Če bo za en razred teh dijakov, vajencev, kakšne izkušnje bo prinesel vsak iz svojega okolja, kjer se bo izobraževal pol leta? Kako bo šlo to skupaj, kako ste zastavili? Sistem se je bistveno spremenil, način dela klasičnih podjetij, kot so bila včasih,

ni več, ne bodo vsi pri enem delodajalcu. To nas zanima, kako je to organizirano oziroma tudi ta učni program. Slišati je, da so določeni poklici razdeljeni po celotni državi. Tudi potrebe so različne v določenih delih, predvsem v sosednji Italiji so prav regije, v določeni regiji je lesnopredelovalna industrija, v drugi je gumarska industrija in imajo to zaokroženo na enem delu in tudi izobraževanje temu primerno, kar pač gospodarstvo potrebuje. Sigurno na Dolenjskem, ne rabimo nekih poklicev, za katere nimamo industrije. Imam primer iz včerajšnjega časopisa Finance, tako poznani Akrapovič rabi vsako leto 30 do 40 varilcev, tega več ni, vprašanje kakšno izobraževanje. Tudi o tem govori, da imamo v Sloveniji 70 tisoč brezposelnih, ki dela ne iščejo zaradi tega, ker je delo premalo stimulirano, ker je bolje biti doma. Bila je narejena analiza. Bolje nič delati, kot pa delati za minimalno plačo. In on navaja tukaj v članku, da bodo primorani dobiti delavce iz drugih držav, druge kulture, drugih navad, jih na nek način prilagoditi in izučiti. On tudi piše lepo, da varilec, ki ga potrebuje, ne more biti vsak. Ko dobijo človeka, ga nekaj mesecev izobražujejo, če ne ni rečeno, da bo vsak sposoben to delati, ker je določena specifična, ki je nima vsak. Govori tudi o tem, da je bolj imenitno biti brezposelen ekonomist, nezaposljiv kot pa varilec ali pa ključavničar ali pa kamnosek. Dokler je tako ...

Kar se pa stimulacij tiče, kolega je povedal, kako Avstrijci nabirajo pri nas, vozijo v svoje šole z avtobusi. Tudi Revoz Novo Mesto že z avtobusom nabira v Zasavju delavce, ker jih ne dobi. Pa kako se obnesejo? Moj sosed tam dela, pravi, po tri dni zdržijo, potem pa jih ni več. To ni zame, se mi ne splača. Ker iz Zasavja se voziti v Novo mesto, nekaj časa traja. Včasih je Litostroj pobiral pri nas na Dolenjskem, avtobus je šel vsako jutro ob štirih zjutraj v Litostroj v Ljubljano. Tega ni več. In če bo delo tako malo stimulirano, da bo za minimalno plačo nekdo porabil 10 ur ali pa 11 ur na dan skupaj s prevozi, da ne govorim, če se mora voziti z vlakom, potem je pa že 12 ur in če v Avstriji vajenec dobi v tretjem letniku tisoč 500 evrov, naš pa – koliko – 300, verjetno se bo malokdo odločil za te poklice. Čeprav vprašanje tudi, ko sprašuje, kaj bo čez 10, 20 let, koliko bo še teh poklicev potrebnih, kaj bomo delali. Verjetno nekaj v storitveni dejavnosti še, ampak proizvodnja pa verjetno ne. Zadeve niso tako enoznačne in tudi ne enostavne. Ne moremo zdaj uvesti tistega vajeništva, ki je bilo pred 20 leti, 30 leti. Treba se je prilagoditi gospodarstvu, predvsem gospodarstvu. Jaz mislim, da je bilo tukaj premalo narejenega, da se gremo preveč na horuk nek poizkus, ki je že vnaprej obsojen na propad, na tak način, kot ga s tem zakonom hočete vpeljati. Res, dobro je, da ste šli z nekim pilotskim projektom, da se najprej vidi, ampak tu je bilo premalo občutka, premalo poslušanja potreb gospodarstva. Na Dolenjskem nimamo več izobraževanja za poklic zidarja, niti enega ne. Pa ga potrebujemo, verjetno ga

potrebujemo, čeprav smo uničili vso gradbeno industrijo, da ne govorim, industrije že dolgo ni, ker vsi ti polproizvodi se vozijo iz tujine; v Italiji se to spleča, v Avstriji se spleča proizvajati, pri nas pa očitno ne, pri nas samo sestavljamo še. Tako pot ne bo lahka in menim, da pristop ni najbolj posrečen. Ampak mi mislimo, da bo zakon vse rešil. Še zdaleč ne. Zakon bi mogoče moral biti na koncu sprejet bolj ohlapen, kot je ta, manj vključevati sindikate in ne vem koga še vse, pametne, ki jih radi vključujemo zraven, pa preveč širiti. Vajenec je učenec, ki konča osnovno šolo in se gre naprej izobraževati, ali gre v srednjo šolo ali gre pa za vajenca za določen poklic. Po treh letih mora priti ven mlad fant ali dekle z določenim znanjem na določenem področju, vesel, pripravljen prijeti za delo s svojega področja in za to delo biti tudi pošteno plačan. Za to moramo poskrbeti. V času vajeništva se bo s tistim, za kar se bo delavec usposabljal v gospodarstvu, dokazal in si s tem po vsej verjetnosti tudi zagotovil delovno mesto, če je pravi. Če pa ne, pa ne more kar tako reči sam od sebe, ne grem se več.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno, gospod Jožef Horvat.
Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Se opravičujem, ampak po razpravi kolegice Vesne Vervega je nekako završalo. Moram reči, da sem dobil sporočila, da je treba slovenski javnosti povedati, da Obrtno-podjetniška zbornica ni pisala samo 11. 1., kar je kolegica Vesna povedala – mi je žal, da je zdaj ni v dvorani –, ampak tudi 31. 3., in to devet strani, naslovljeno na dr. Mirjam Bon Klanjšček, predsednico našega Odbora za izobraževanje, kjer izraža nestrinjanje in predlaga kup amandmajev ter poziva k izboljšavi tega zakona pred odločanjem v Državnem zboru, torej pred današnjim popoldnevom. Prosim vse, ko razpravljamo, da dejansko potem osvetlimo zadeve z vseh strani. To, kar so deležniki nam pisali, torej delodajalci, v tem primeru Obrtno-podjetniška zbornica, je treba povedati stvar takšno, kot pač je, ne samo z ene strani. In to sem moral tu povedati, da bo tudi resnici zadoščeno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala za to dopolnitev.

Nadaljujemo z gospo Marjano Kotnik Poropat.

Izvolite, gospa Poropat, imate besedo.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik, za besedo. Vsem lep pozdrav, tudi ministrici, državni sekretarki, kolegicam in kolegom!

Spoštovane in spoštovani, dovolite, da tudi jaz povem nekaj v zvezi s tem zakonom, ker se mi zdi, da je zelo pomemben zakon, saj je

uvajanje vajeništva pomemben ukrep za večjo zaposljivost mladih, zato ga v Poslanski skupini Desus podpiramo.

Najprej bi želela replicirati spoštovanemu poslanskemu kolegu dr. Trčku, ki je govoril o vsebini 36. in 37. člena. Jaz se z njegovim pogledom na te zadeve ne strinjam. Menim, da imata ta dva zakona zelo pomembno vsebino, saj zagotavljata možnost, 36. člen, prekvalifikacije že zaposlenega delavca v nekem podjetju, 37. člen pa usposabljanje brezposelne osebe. Pri tem členu bi želela povedati predvsem to, da je gospod Trček rekel, da gre za brezposelne, ki se jih s prekvalifikacijo pač poniža in z dohodki, ki bi jih na tem delovnem mestu, ko bi se usposobil, potem prejemal, da bi ga poniževali. Jaz menim drugače. Menim, da bi osebi, ki je brezposelna z usposabljanjem za neko drugo delo, seveda je, če gre za visoko izobražene nezaposljive mlade, ki jih pač naše fakultete producirajo v prevelikem številu in seveda potem ne dobijo zaposlitve, ti mladi bodo v vajeništvu pač našli neko možnost zaposlitve in lahko se bodo izobrazili v tistem poklicu, ki bi bil za njih sprejemljiv. In kot sem rekla, na ta način bodo potem lahko kar kmalu prišli do zaposlitve, morda že takoj po usposabljanju, če se bodo pri svojem delu v podjetju, kje se bodo praktično izobraževali za svoj novi poklic, dokazali kot dobri delavci, zanesljivi delavci. Potem bodo imeli večjo možnost, da jih bo ta delodajalec kot takšne zanesljive, delovne in sposobne zaposlil.

Potem bi želela v zvezi s tem zakonom povedati še naslednje. O izvajanju projekta je bilo že danes kar nekaj povedanega, tudi na prejšnji seji, pri prvi obravnavi zakona, pa tudi na odboru. Vendar bi ponovno povedala, da sem vesela, da je ministrica pripravila ta zakon in da sem vesela tudi, da je s svojim sklepom, ki ga je v januarju sprejela, omogočila, da se bo zakon izvajal že to šolsko leto. Kot vemo, zakon še ni stopil v veljavo v januarju. Kot sem rekla, ministrica je sprejela poseben sklep o uvedbi poskusa uvajanja vajeniške oblike izvedbe programov srednjega poklicnega izobraževanja. To je storila 9. januarja 2017 in s tem zagotovila podlago za to, da se bo lahko že v letošnjem šolskem letu začelo izvajati vajeniško izobraževanje. Izvajalo se bo v poskusni obliki in na omejenem številu šol in za omejeno število programov. Naj jih naštejemo, ministrstvo je zagotovilo oziroma ministrica s tem sklepom, da se bo ta pilotni projekt izvajal v celotni državi, torej na Koroškem, Dolenjskem, v osrednji Sloveniji, na Gorenjskem, Obali in tudi v Pomurju, in sicer za poklice mizarja, oblikovanca kovin, orodjarja, gastronomi, hotelirja. To so poklici, ki so deficitarni in v katerih imajo tisti, ki se bodo izobrazili v teh poklicih, tudi možnost zaposlitve. Ključno je sporočilo, da se bo že v naslednjem šolskem letu, to je v letu 2017/2018, vajeništvo izvajalo. Ne glede na to, da zakon ob začetku novega šolskega leta še ne bo mogoče

uporabljati, bo izvajanje vajeništva steklo, torej ne bo ogroženo.

Za zaključek bi dejala še naslednje. Ta zakon je podprl tudi Državni svet. Predstavil je svoje stališče tudi na odboru, kjer je predstavnik Državnega sveta tudi predlagal ministrici za izobraževanje, da bi pripravila spremembo oziroma reformo bolonskega sistema višjega in visokošolskega izobraževanja.

In čisto na koncu, kot sem že dejala, v Poslanski skupini Desus smo zadovoljni, da je ministrstvo, ministrica pripravila ta zakon, saj ga je, prvič, nujno potrebovalo gospodarstvo in drugič, potrebujejo ga tudi mladi, saj bodo z izobraževanjem v vajeništvu postali zaposljivi. Imeli bodo možnost, da bodo pač prišli do neke izobrazbe, ki jim bo dalo to osnovno srednješolsko poklicno izobrazbo. Imeli bodo možnost to svojo izobrazbo tudi nadgrajevati in priti do višjega nivoja. Predvsem pa je pomembno to, da pridejo do dela. Kajti najbolj problematična v naši državi je nezaposlenost mladih. Jaz to doživljam tudi v domačem okolju, kjer imamo vnukinjo, ki je končala psihologijo, pa ni zaposlitve. In tud je problem. In kaj zdaj naj ta mlad človek čaka, čaka in čaka, leta tečejo, ne bo imel delovne dobe. Ta zakon, zato sem rekla, je zelo pomemben, daje možnost, da na nek način ti ljudje pridejo do nekega poklica in začnejo delati in si ustvarjati neko bodočnost.

Zato, prav zato bomo ta zakon v Poslanski skupini Desus podprli. Ne bomo pa podprli amandmajev Združene levice. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Igor Zorčič. Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

Tudi že na odboru je bilo v zvezi s tem zakonom mnogo povedanega, veliko besed se je vrtelo okoli tega, kdo zakon podpira ali ne. Tudi danes je bilo slišati nekatere pomisleke, ali zainteresirane zbornice podpirajo zakon. Jaz zdaj njihova stališča razumem nekako v smislu, da ga podpirajo. Na sami seji odbora smo slišali gospo Boženo Germelj Drstvenšek, ki je pojasnila stališče Obrtno-podjetniške zbornice. Najprej je načeloma povedala, da podpira ponovno uvedbo vajeniškega izobraževanja, potem pa tudi pojasnila, na kakšen način je Obrtno-podjetniška zbornica sodelovala pri nastajanju vsebine tega zakona. In na koncu je zaključila, da bo zakon o vajeništvu preizkušen, kot je tudi že gospa ministrica povedala, to sedaj citiram, »... s poskusom oziroma kasneje po sprejetju zakona s projektom, ki bo trajal do leta 2021, in upamo, da bomo na podlagi poskusa spoznali vse prednosti in slabosti tega zakona in na podlagi izkušenj utemeljeno pričakujemo, da bo zakonodajalec upošteval pripombe in da bo zakon po zaključku projekta tudi spremenjen

oziroma prilagojen temu poskusu.« Skratka, glede na to, da ta zakon podpira tudi Gospodarska zbornica Slovenije pa enako ga je podprla tudi gospa iz Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, dejanskih nasprotnikov razen teh, ki ste politični deležniki, niti ne vidim. Razumem nekatere vaše pomisleke, mislim, da izhajajo iz nekega drugačnega koncepta vajeništva. Nekateri si vajeništvo razlagate kot delovno razmerje, nekateri kot izobraževalni proces, zakon je umerjen v tej smeri, da gre za izobraževalni proces in to potegne pač vrsto stvari za seboj, ki jih nekateri nočete ali pa ne želite razumeti. Ena izmed teh stvari je seveda, da vajenec ni delavec, ni delavec v smislu Zakona o delovnih razmerjih, to je, da bi samostojno opravljal delo po navodilu delodajalca. Po drugi strani delodajalec ne more od njega zahtevati vse tisto, kar lahko od drugega zaposlenega. Obrtno-podjetniška zbornica je predstavila nek svoj amandma, po katerem bi si želeli, da bi lahko vajenci delali tudi ponoči, recimo pri pekih ob nedeljah. Verjamem, da to ne bi bilo več tisto, čemur rečemo izobraževalni proces, ampak bi bilo pa delo. Zaradi tega mi takšnega amandmaja seveda nismo podprli. Ker gre za izobraževalni proces, je tudi vloga sindikatov, ki jih smatram za relevantne organizacije, nekoliko zmanjšana. Se mi zdi pa še vedno pomembna njihova vloga v tem delu, ko na primer predlagajo tudi člana komisije za spremljanje izvajanja vajeništva. Mislim, da bo imela ta komisija pomembno vlogo pri tem, ko bodo pisali ta svoja poročila in svoja stališča do opravljanja vajeništva, kjer bodo lahko oziroma po neki preverbi samega poteka tudi prepoznali tiste neke pasti vajeništva, ki bi se lahko eventualno v praksi pokazala. To je, da bi kdo ne bil v izobraževalnem procesu, ampak že dejansko za delovnim pragom kot delavec in bi zadeve krenile napačno pot, na kar nekateri opozarjate.

Ena izmed dilem je še vloga pri brezposelnih. Podpiram določbe zakona, ki se nanašajo tudi na brezposelne, na njihovo možnost opravljanja vajeništva. Tega ne vidim kot nek del aktivne politike zaposlovanja v tem smislu, da bi se skozi vajeništvo opravljal delo, ki ga je sicer dolžno opravljati Ministrstvo za delo, družino, ampak gre pač za eno možnost, da se brezposelnim, ki so lahko starejši, lahko so pa tudi mladi, da se jim omogoči ob neki prekvalifikaciji, da opravijo tudi vajeništvo, če si to delodajalci želijo, in da pravzaprav lahko nekako samostojno stopijo na trg dela in potem tudi morda povečajo svoje možnosti za sklenitev delovnega razmerja.

Tako nimam nobenih dilem pri podpori temu zakonu. Seveda ne bom rekel zdaj a priori, da je super in fino, tako kot je rekla gospa iz Obrtno-podjetniške zbornice, po tem nekem pilotnem projektu bomo videli, kje so težave, kje so morebitne napake v zakonu, in verjamem, da se bodo takrat tudi ustrezno popravila. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš, izvolite, imate besedo.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči.

Neredko se zgodi, da v tej dvorani poslanci, poslanci, razpravljavci z vladne strani kvasijo neumnosti. Zelo redko se pa zgodi, da je teh neumnosti na kupu tako zelo veliko, kot smo temu priča danes. Na tej seji je to pravzaprav že drugič, da imamo to priložnost. Prva priložnost je bila včeraj, ko smo poslušali zagovor drugega tira po varianti, ki je absolutno ni mogoče zagovarjati, zdaj imamo pa še ta predlog vajeništva pred nami. K temu predlogu smo v Združeni levici vložili brdo nekih amandmajev že na odboru, velik del teh je bilo zavrnjenih, velik teh amandmajev smo pa potem prenesli še na to sejo zaradi tega, ker preprosto niso bili sprejeti. Ampak že na samem odboru se mi je v resnici porodilo vprašanje, ali je to smiselno, kar počnemo, zato ker zakon, kakršnega smo dobili na mizo, bi legitimno lahko romal samo v peč. Ne govorim o konceptualizaciji, kaj vajeništvo je, kaj vajeništvo ne, ali naj služi kot izdelava pocene delovne sile za delodajalce, ali naj služi kot orodje široke praktične izobrazbe dijakov, v tem trenutku je to manj pomembno, zato ker tudi tisti, ki si v teh konceptualnih vprašanjih sicer stojimo na nasprotnih bregovih, zelo hitro ugotovimo, da je ta zakon o vajeništvu tako skropucalo, toliko nejasen, nedorečen, zmeden, luknjičav, da smiselnost pisanja vlaganja amandmajev in truda njihovega zagovarjanja postavi pod vprašaj, sploh ker jih koalicijske stranke po befelu, kot glasovalni stroj, valjar sestrelijo, tudi če gre za razmeroma redakcijske intervencije.

Da je ta zakon popolnoma neprebavljiv, pričajo tudi komentari Zakonodajno-pravne službe, ni jih bilo malo. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je prišla na odbor in res je, da sem v tem parlamentu šele tri leta, ampak v teh treh letih nisem videl še nič takega, kot sem bil priča na tem odboru, ko je predstavnica Zakonodajno-pravne službe praktično ponorela; da kaj se greste, da to preprosto ne more iti skozi. Seveda je imela prav. Take šlamparije, kar je kolega Franjo, tovariš Franjo prej rekel, s tako šlamparijo se bo nekdo moral kasneje ukvarjati in jo popravljati. Svet je obstajal pred nami, obstajal bo za nami in zdaj, če boste tole porinili skozi mline Državnega zbora, boste samo naložili dodatno delo nekemu, ki bo prišel za vami.

Če grem k sami vsebini, zadeva postane sploh dvojno problematična. Dobili bomo novo dno v prekarnih zaposlitvah. Zakon o vajeništvu, kot ga imamo, uvaja novo kategorijo prekarnih delavcev, še eno stopničko nižje od stanja, ki obstaja v tem trenutku. Na dijaški, študentski organizaciji so pripravili izračun, so ga predstavili tudi na odboru in po tistem izračunu pride ven, da bo povprečni dohodek vajenca tam nekje čez 100 evrov na mesec, a po tem zakonu

naj bi preživel minimalno polovico študijskega procesa v delavnici pri delodajalcu. Še več! Ne pogovarjamo se samo o mladih ljudeh, kot bi načeloma mislili. Tukaj zraven so še brezposelni, pa še kdo drug, pa prekvalifikacije, pa gor, dol. Vse to res priča o tem, da je pred nami še ena oblika prekarnih zaposlitev, izkoriščevalskih, brez socialne varnosti in tako naprej. Zato tudi naš prvi amandma, ki smo ga predložili, in pravi, da naj bo vajeništvo namenjeno samo dijakom, ki se redno šolajo in so mlajši od 26 let. To zveni kot precej zdravorazumska rešitev, ampak žal do sedaj ni doživela podpore in očitno ne bo doživela podpore tudi na plenarni obravnavi.

Če grem naprej in se ustavim pri 3. členu, ki opredeljuje cilje tega zakona, so ti cilji na kaj napačnem mestu – bom tako rekel. Če kaj, sodijo v uvod predloga zakona, ne pa v 3. člen tega zakona, na kar je, mimogrede, opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba. Potem se pa znajdejo v kraku z določbami iz tega istega zakona, kar je ena izmed mnogih šlamparij tukaj. Vsebinsko so za povrh pa še popolnoma neprebavljivi. Takole lahko preberemo v tretji alineji 3. člena, da se z vajeništvom spodbuja vključevanje gospodarstva v sistem izobraževanja. Torej, vdor gospodarstva, vdor interesov kapitala v sistem izobraževanja. Ali pa peta alineja, da se z vajeništvom zagotavlja ustrezno usposobljen kader gospodarstvu in pospešuje zaposlovanje mladih. Lepo prosim, pojasnite mi, kako ta zakon pospešuje zaposlovanje mladih! Nikjer ni nobene določbe, ki bi kakorkoli obvezovala delodajalca, da vajenca ali pa nekdanjega vajenca vzame v službo. In mimogrede, v Združeni levici z amandmajem predlagamo natančno to – da delodajalec po seansah vajeništva te ljudi tudi zaposluje. Prosim, pokažite mi, razložite mi, kako hudirja bo ta zakon pospeševal zaposlovanje mladih? Mimo vaših ideoloških floskul, prostotržnih, ja, pa se bo našel nek talentiran mlad človek, se bo izkazal v procesu vajeništva v neki delavnici in potem bo kar nekako magično dobil službo. Ej, firme, delodajalci, obrtniki, kapitalisti, kakorkoli jih imenujete, zaposlujejo takrat, ko imajo prosto delovno mesto, takrat, ko imajo dovolj dela, da v službo lahko vzamejo še enega novega človeka, ki jim bo v firmo nosil denar, z vajeništvom ali brez njega se zaposluje na tak način. Lepo prosim, kako, hudirja, ta zakon pospešuje zaposlovanje mladih, če mladim ne daje nobenih pravic in nobenega dostopa do zaposlitev.

Nadalje, ta zakon predvideva tudi, da naj bi vajenci vsaj do 50 % študijskega procesa oziroma minimalno 50 % študijskega programa izvedli kot praktično usposabljanje pri delodajalcu. V osnovi mlade ljudi oropa polovico njihovega pouka. Namesto da bi se socializirali z vrstniki - ker šola ima tudi socializacijsko funkcijo; verjeli ali ne, ni tu samo zato, da štanca kader za delodajalce. Torej, namesto da bi se mladi ljudje socializirali s svojimi vrstniki v šoli,

tam osvajali neka široka znanja in to dopolnjevali – da, tudi s praktičnim delom –, se je tu cela logika popolnoma obrnila; mlade ljudi praktično brez pravic natrpamo v delavnice, da bodo tam za mizerno plačilo delali, zato da jih bodo nekoč morda delodajalci vzeli v službo in na njihovih hrbtih zaslužili. In tu se ne pogovarjamo, glejte, o lažni dilemi teorija ali pa praksa, kot bi rad kdo izmed zagovornikov tega zakona speljal debato. Sploh ni res! Glejte, imamo tako prakso in imamo drugačno prakso. Praksa lahko služi in je res osredinjena na mladega človeka, na vajenca in mu omogoči nabor širokih praktičnih znanj, lahko ga pa obravnava kot podaljšek stroja za konkreten delovni proces. In tu imamo opravka točno s tem – z derogacijo prakse, navsezadnje.

V Združeni levici predlagamo, da se te določbe spremenijo, da lahko ljudje preživijo več časa v šoli, s svojimi vrstniki in tako naprej in manj kot podaljšek stroja pri nekem delodajalcu.

Sindikati naj sodelujejo pri pripravi načrta izvajanja vajeništva, je naslednji sklop naših amandmajev. Sindikati so organizacija delavskega razreda, zagovarjajo njegove pravice, se borijo in tako naprej, enkrat bolje, drugič slabše, in prav je, da sodelujejo tudi pri pripravi tega načrta. Ne vidim nobenega razloga, zakaj bi jih iz tega izključevali. Pač pa je treba zbornice izključiti iz določenih pristojnosti, ki jih po tem zakonu dobivajo. Evidence, razvidi učnih mest, osebni podatki mentorjev, vajencev in tako naprej – to so podatki, ki jih mora zbirati, procesirati, obdelovati država. Zbornice čemu takemu praktično niso dorasle, vendarle je vajeništvo del javnega izobraževalnega sistema. Zakaj bi potem vse te podatke in njihovo vodenje prepustili privatnim krožkom delodajalcev? Za tem ni nobenega javnega interesa! Kdaj so pa zbornice, zdravniška zbornica, pa gospodarska zbornica in tako naprej, poskrbele še za karkoli drugega kakor za lastne riti, dajte mi to povedati. Nič niso. In tukaj jim gre Vlada v 100 % nasproti. Vse to, kar naj bi zbornice delale in cel ta proces vajeništva naj bi se financiral iz javne kase. Iz javne kase za privatni interes delodajalcev. Del teh stroškov naj bi nosila evropska sredstva – okej, v redu, če lahko dobimo evropska sredstva pa pomagamo tukajšnjim delodajalcem; v redu, pa naj bodo. Vse ostalo je pa no go. Javna sredstva, javni interes. Zdaj so pa to pač neki privatniki, ki služijo svojim lastnim pridobitnim interesom, pa pač nekako ne vidim, zakaj bi javna sredstva, davkoplačevalska sredstva sponzorirala njihovo bodočo delovno silo. Ni nobenega objektivnega razloga za kaj takega, je pa močan ideološki razlog, da je koalicija, tudi te stranke koalicije, ki se ponašajo z neko socialno, pa penzijsko, pa ne vem kakšno titulo, v resnici agentura delodajalcev. Delate za kapital, za premožne, za delodajalce! In edino delavce, upokojenca pa mečete pod voz pridobitniškega interesa. Žal je bil tudi ta amandma Združene leveice na odboru zavrnjen; namreč, da naj delodajalci financirajo

usposabljanje svoje lastne delovne sile, tako da smo ga morali vložiti v nekoliko okrnjeni različici, pa vendarle.

Podobno kot za vodenje evidenc s strani zbornic velja tudi za usposabljanje mentorjev. Tudi tukaj ne vem, mislim zbornic ne vidim, kako bi bile zares dorasle temu in socialisti predlagamo, da naj mentorje usposablja Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje. Kar me pripelje do sklopa amandmajev o vsebini, katerih sem pravzaprav že govoril, in sicer do tega, da naj zakon vsebuje določbo, ki delodajalce zavezuje k zaposlovanju vajencev po končani vajeniški obliki izobraževanja. So sponzorirani za to, da izobrazijo ljudi, potem naj bodo še zavezani, da jih vzamejo v službo – že tako imajo čisto preveč privilegijev v naši družbi.

Vmesni preizkus po tem zakonu izključuje šole. Tudi ne vem, zakaj. Vključuje Strokovni svet Republike Slovenije za poklicno izobraževanje, vključuje postopek vmesnega preizkusa na predlog zbornice in ni jasno, zakaj so šole izločene iz postopka priprave vsebine tega vmesnega preizkusa. Še enkrat poudarjam, da se vendarle pogovarjamo o vajeništvu kot delu javnega izobraževalnega sistema in edino smiselno in prav je, da imajo potem šole kot javne institucije pod javno demokratično kontrolo svoj glas pri tem vmesnem preizkusu.

Naslednja določba in naslednji amandma je socialen, in sicer da naj bodo vajenci obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani, če že delajo pri delodajalcu za neko čisto prenizko plačilo. To je pač minimum socialne varnosti, ki se jim ga lahko omogoči. Potem je tukaj večja vloga sindikatov pri varstvu pravic vajencev, ki jih ta zakon popolnoma šikanira. Zaključuje približno pregled amandmajev Združene leveice, ki smo jih pripravili za to sejo Državnega zbora, v splošnem pa naj zaključim s temle. Vajeništvo bi lahko bila ful dobra stvar. Del splošne razgledanosti je ne nazadnje tudi široka praktična razgledanost in praktična usposobljenost, ki navaja k ustvarjalnosti, ki navaja k marljivosti in tako naprej, ampak s tem zakonom o vajeništvu vse te kapaciteta podrejamo kapitalu ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ivan Škodnik, izvolite, vi ste na vrsti, imate besedo.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovane predstavnice ministrstva! Kolegice in kolegi poslanci!

Mogoče bi najprej odgovoril, ker je kolega Kordiš prosil, da bi mu kdo vendarle odgovoril, kako bi se lahko mladi zaposlili. Poskušal bom najprej odgovoriti na to vaše vprašanje. Se bom poskušal potruditi zelo preprosto, zelo enostavno. Sami veste, da se mladi zelo težko zaposlijo. S to obliko vajeništva se nekako, saj imamo podatke za Evropo, v

določenih državah, kjer pač imajo vajeništvo bolj ali manj razvito, vsaj veliko bolj, kot pa je bilo v Sloveniji, je ta možnost zaposlitve v gospodarstvu veliko večja. Kako je pri nas? S tem pilotnim projektom so se v gospodarstvu odločili za štiri poklice. Za štiri poklice, preko katerih bi lahko mladi, ki bi se izobrazili preko tega modela oziroma vajeništva, ko bodo prišli do določenega znanja po preteku treh let, lahko zaposlili pri delodajalcu. Seveda pa delodajalec ni obvezan, da ga sprejme, niti ni obvezno, da se mora vajenec zaposliti. Oba imata neke pravice. Tudi vi, če bi nekoga zaposlili, bi ga najprej za tri mesece preizkusili, potem pa videli, kako zadeva teče naprej. Ne moreš ga pa kar že na začetku, ko komaj stopi v vajeništvo, zaposliti za nedoločen čas. To v praksi nikjer ne gre in tudi pri nas nikoli ne bo šlo. Teh poklicev bo kasneje več in tako bo neka pot, ki bo prišla, ki bo neka možnost mladim, da se bodo lahko zaposlili, ker jih bo čakalo delo. V gospodarstvu imamo določena dela, pa ni interesa. Ena oblika je ta, da lahko gredo ti mladi preko te redne oblike. Lahko pa gre tudi nekdo, ki je star 50 let, in ima voljo, da bi se izobrazil za nek poklic preko te vajeniške oblike, nekdo bi ga zaposlil, stvari bodo stekle tako, ne bo verjetno šel v to obliko, kot je v šoli, ampak se bo organizirala neka skupina, če bo takšnih več, se bo izobraževanje organiziralo in bodo po tej poti lahko prišli tudi tisti starejši do poklica in se bodo lahko zaposlili. To je tudi namen tega. Upam, da sem kolikor toliko enostavno odgovoril.

Bi se pa potem vrnil na kolega Lisca, ki je bil med prvimi razpravljavci. Sem si malo zapisoval in bi poskušal tako v splošnem odgovoriti na določene amandmaje, ki so bili postavljeni, pa očitno še kolega ni dobil odgovora. Nekaj bom poskušal odgovoriti tudi s svoje strani. Glejte, zahtevali ste ali pa še vedno zahtevate javno predstavitev mnenj. Dolgo časa se pravzaprav govori o vajeništvu pri nas, že takrat se je veliko govorilo, ko ste vi dali predlog tega, veliko se je govorilo, tako da to ni šlo tako hitro skozi. Bila pa je predstavitev v Državnem svetu in mislim, da je bila zelo dobra. Bil sem tudi sam tisti dan ves čas prisoten in moram reči, da tudi predstavniki obrtne zbornice so tam, ko smo še potem debatirali, podprli ta zakon in tam nisem dobil nobenih takšnih velikih pripomb, da bi rekli, ne, ta zakon ne bo šel skozi. Tam sem bil ves čas, sem še s predsednikom Obrtne zbornice govoril. Verjamem pa, da so amandmaji. Določene stvari so se potem postavile in potem ste na osnovi tistih želja pa potem vi amandmaje pisali. S tem ni nič narobe, sploh ni kaj narobe, saj določene stvari so tudi dobro zastavljene in dolgoročno se bodo najbrž tudi popravile. Nekaj vam povem, eno je teorija, drugo je praksa. Zelo težko nekdo konkretno govori o vajeništvu, če ni šel skozi to obliko izobraževanja. Jaz sem šel skozi to obliko od leta 1971 do 1974, ampak takrat je bilo seveda veliko drugače, kot pa je danes. Določene stvari morajo biti v zakonu postavljene, da se zaščiti

dijaka – vajenca. Morate vedeti, da je tu vajenec šibki člen, ki ga je treba na nek način zaščititi. Govorilo se je o vajencu dijaku, Danes pravzaprav govorimo o vajencu v tem smislu, da je to dijak, ki je v podaljšanem praktičnem usposabljanju pri delodajalcu. V obstoječi obliki šolskega sistema poklicnega izobraževanja je 24 tednov praktičnega usposabljanja v treh letih, razen pri gastronomu hotelirju, kjer je 29. Pri predlagani obliki vajeništva je pa 56 tednov. Nekateri moti tudi, zakaj lahko vajenec oziroma dijak brez razlogov prekine pogodbo. Seveda lahko; prvič, sploh niti ni v delovnem razmerju, drugič pa tudi tisti delavci, ki so v delovnem razmerju, lahko prekinejo pogodbo brez razlage. Zakaj bi pa moral vajenec obrazložiti, zakaj je prekinil delovno razmerje?

Pedagoško-andragoško izobraževanje. Danes o tem ni bilo govora, ampak govori pa se ves čas. Mislim, da je potrebno, ker pa ne gre za to, da bi mi govorili, da ti mentorji pri delodajalcih niso strokovno usposobljeni, tu ne gre za stroko, tu gre za način podajanja znanja. Mi vemo, da so vajenci oziroma dijaki polovico časa v treh letih na praksi, na usposabljanju. Seveda je v tem času tudi okrog 20 % časa, ko se mora mentor nekako bolj ukvarjati s tem dijakom oziroma vajencem, to, kako bo to znanje podajal temu dijaku, je zelo pomembno. Ne gre za to, da nima znanja, ampak kako ga bo podajal, da bo vajenec razumel, da bo čim bolj enostavno razumel in da bo po tistem poteku izobraževanja čim bolj usposobljen. Zato tu gre za to pedagoško-andragoško izobraževanje.

Jaz vidim rešitev v tem pilotnem projektu zaradi tega, ker se je v praksi pač pokazalo, da je veliko stvari narobe. Spomnim se usmerjenega izobraževanja tam leta 1980, kakšna polomija je to bila. Potem se je kasneje tam po 90. letu pojavil obrtniški sistem izobraževanja, ki je bil tudi neka oblika dualnega sistema, pa zadeva ni zaživela. Potem se je pojavil leta 1996 do 2006 ta dualni, kjer je pravzaprav vajencem tekla tudi delovna doba. To je bila velika obremenitev za delodajalce; za ene bolj, za druge seveda manj. Razumem, da je takrat zadeva je postala nevzdržna. Takrat sem tudi sodeloval kot organizator praktičnega usposabljanja in marsikje, vem, da so bile tudi, kot sem že to omenil v razpravah pred tem, da so bile tudi dve pogodbi; ena pogodba uradna, druga pa neuradna, da so potem pač vajenci zdržali tista 3 leta. Kar pomeni, da praktično niso dobili nobene nagrade, še malico so morali s sabo nositi, da ne govorim o kritju prevoznih stroškov. To je v pilotnem projektu zdaj vse nekako določeno, tudi nagrade so zelo dobre in ta sistem je postavljen, zato da bi po letu 2022 zaživel. Naprej, da bo trajen, da ne bomo prekinili, kajti tudi dijaki vajenci lahko rečejo, da niso poskusni zajci. Saj se ne moremo z njimi igrati, zato je to čisto prostovoljno po posamezniku, kdo se bo odločil za ta poklic, za to obliko, s kom bo sklenil učno pogodbo in tudi, na kateri šoli se bo izobraževal. Tako mislim, da

je ta sistem zelo dober, seveda je pa še veliko stvari, ki jih bo treba dodelati, in če bomo mi prišli do tistega sistema, ko govorimo o Evropi ... Recimo, če se bi zgledovali po Nemcih, Avstrijcih, Švicarjih, bo pa potrebno še veliko časa. Poglejte, Nemci so gradili vajeniški sistem 50 let. Pri njih je drugače, ampak pogledajte, kam je prišlo. Ti mladi ali pa delavci v gospodarstvu, ki so šli skozi ta sistem, so zelo cenjeni, imajo dobre plače. Nemci seveda so znani po tem, da imajo najboljšo razvito gospodarstvo ne samo v Evropi, ampak tudi v svetu. Tako sem zelo optimističen, kar se tega tiče, in podpiram ta zakon. Mislim, da bomo prišli čez neko obdobje skozi to rešitev, seveda pa se bo po tem pilotnem projektu oziroma nekje leta 2022 naredila analiza in verjamem, da bo takrat prišlo do kakršnih takih ali drugačnih sprememb, da se bo zakon nadaljeval in da bo vajeništvo živelo tudi naprej, ker gospodarstvo brez vajeništva, mislim, da tudi pri nas ne bo moglo obstajati. Pa ne mislim, da je poklicno šolstvo slabo pri nas, ampak to je en dodatek, ki je potreben tudi v gospodarstvu. Toliko zaenkrat. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.
Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, hvala.

Nekaj pojasnil na teme, ki so se pogosto izpostavile v dosedanjih pojasnitvah s strani vas, poslancev, najprej o brezposelnih. Vse tradicionalne vajeniške države, od katerih smo se učili tudi v pripravi tega zakona, vključujejo tako odrasle osebe kot brezposelne, ki imajo možnost vstopiti v vajeniško obliko izobraževanja. Torej, nič ni nenavadnega to za sisteme, ki to tradicionalno že izvajajo. Zakaj je temu tako? Ključni razlog je v vrsti in strukturi dejavnosti. Velikokrat se namreč zgodi, da je neka dejavnost, vzemimo steklarstvo, papirništvo in podobno takšna, da pravzaprav mladostnik sploh ne more niti ne sme pristopati v neposredno proizvodni proces, prav zato ker je potrebno zaščititi tako delovnopravno kot izvedbeno njegovo učno usposabljanje. Zato je zelo pomembno, da prepustimo delodajalcem tudi tisto, kar se v resnici potrebuje v nekem obdobju. Prej je bilo omenjeno varilstvo. To je tipični primer, kako se dokvalificira v in z delodajalcem, skupaj na način, da lahko učinkovito rešujemo ne le delovno mesto, ampak predvsem tudi konkurenčno delovanje delodajalca, hkrati pa ohranjamo zaposlitve ali jih nadgrajujemo.

Zbornice. Zelo veliko nasprotnih videnj je tudi znotraj zbornic. Prav spet iz razloga dejavnosti, ki jih zbornice pokrivajo. Delodajalcev, ki opozarjajo na različne situacije znotraj posameznih delovnih mest, obremenitve delovnih mest in tudi specifik dejavnosti. Na eni strani je ena od zbornic zagovarjala, da morajo

mladi, recimo 15-letni, izvajati tudi nočno delo, delovati v okviru nedeljskega delovnega časa in tako naprej. Druge niso bile za to. Tudi nekateri delodajalci so to eksplicitno izpostavili. Hkrati je bilo tudi že v izhodišču vrsta diskusij o tem, kaj je bolje za izvedbo tega zakona, da je ta mladi udeleženec v vajeniški obliki zaposlen ali da je dijak. Izkazalo se je in predvsem je bila to tudi namera nas, pripravljavcev zakona, tako našega resornega ministrstva kot ministrstva za delo, kot ministrstva za gospodarstvo, da predvsem zaščitimo mladega oziroma vajenca na delovnem mestu, tako delovnopravno kot seveda z vidika potencialnih izogibov kakršnimkoli nevarnostim, ki bi jim bili izpostavljeni zaradi narave procesa dela.

Ker imamo raznovrstno paleto industrijskih dejavnosti, tudi v obrti, je zato potrebno najti skupen imenovalec in zato smo tudi predlagali v zakonu izvajanje tega na način, ki smo vam ga že predstavili. Torej, dijak, dijakinja na učnem mestu pri delodajalcu, ki pa hkrati mora biti zaščiten tudi v vseh pravicah, še posebej, če gre to za mladostnike do 18. leta, je to zelo, zelo pomembno. Poudarjam, priložnost, da lahko delodajalci dokvalificirajo ali celo usmerijo v novo izobraževalno obliko svoje zaposlene odrasle oziroma da imajo to priložnost tudi brezposelni, ni noben nov fenomen v okrožju Evropske unije; nasprotno, celo razvijajo se določene vajeniške oblike predvsem v sistemu sodelovanja med šolami na načine, kot smo jih mi že spoznavali skozi učne individualne pogodbe, nadgradnjo le-teh in podobno.

Še nekaj. Prej je bilo omenjeno glede preizkusa. Preizkus se izvaja na delovnem oziroma učnem mestu. Zakaj? Zato, da se preverja praktično znanje, veščine. Prav vaša diskusija je povedala, kako pomembno je, da je ta veščinski del v resnici pridobljen na način, da se ga lahko nemudoma uporabi za neko bodisi novo delovno mesto ali obstoječe delovno mesto; torej, da je posameznik pripravljen na in to tudi zakon vključuje. Vključuje tudi aktivno delo komisij, torej vsi deležniki v procesu preverjajo izvajanje posameznikovega dela, učenja in izpolnjevanja učnih kakor tudi praktičnih ciljev. Ne nazadnje, izjemno pomembno je sodelovanje mentorjev, mentorjev v podjetjih oziroma pri obrtnikih in mentorjev, ki so na strani izobraževalnega sistema v srednjih šolah. Zakaj je to njuno sodelovanje tako pomembno? V resnici bodisi vajenca ali nekoga, ki je v tej izobraževalni obliki, pripeljejo tako do praktičnih ciljev kot učnih ciljev. Brez sodelovanja tukaj ne bo šlo. Poudarjam pa ponovno, da so zbornice imele zelo različne poglede, da tudi predstavljeni januarski in marčevski pogledi kažejo na to, kako so se tudi določena stališča spreminjala. Naj pa pri tem poudarim, da je bil ključni problem v resnici vključevanje odraslih oziroma brezposelnih, kjer pa mi ne vidimo težav, saj se to, kot kaže, vsaj

po mnenju zbornic, veže predvsem na določene industrijske dejavnosti.

Še naprej. Tisto, kar je izjemno pomembno, je, da smo našli v pripravi zakona neko pravo ravnotežje med interesi vseh vključenih, in verjemite, da so bili izredno različni pa hkrati tudi zelo kompleksni. V resnici tega zakona ni bilo enostavno pripraviti. Pa ne le to; tisto, kar ga pooseblja, je pravzaprav specifičnost oblike, ki jo moramo narediti za trajno in vzdržno. To pa ni odvisno samo od izobraževalnega sistema, to je predvsem odvisno od dobrega sodelovanja zbornic in delodajalcev in seveda kakovostnega mentorskega sistema na obeh straneh. Če si v tem ne bomo zaupali, poudarjam ponovno, in če ne bomo vsak od nas sprejeli te odgovorne vloge, potem verjemite, da ne bomo imeli veliko vpisanih dijakov in dijakinj v prvih generacijah vajeniškega sistema. Mislim pa, da je to ključen interes vseh nas, javni interes – interes zmanjševanja brezposelnosti mladih in hkrati čim hitrejšega njihovega vključevanja na trg dela. To je za vse nas skupna priložnost.

Ker sem že pri besedi, bi tudi predsednik, predlagala, da v skladu s 138. členom Poslovnika Vlada predlaga kar na tej seji, da se tudi dogodi tretja obravnava, če je to seveda mogoče. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Najlepša hvala.

Težko rečem, da mi je po izvajanju ministrice kaj lažje, morda malo bolj razumljivo. Najprej pa dovolite odgovor kolegu Škodniku, ki ga, to verjetno sam ve, zelo spoštujem in vem, da prihaja iz prakse, ampak gospod Škodnik je rekel, da je ta 28. člen v bistvu super, da lahko vajenec kadarkoli med trajanjem pogodbe o vajeništvu brez obrazložitve odpove pogodbo o vajeništvu. Postavite se v vlogo delodajalca. Bi vzeli v sistem vajeništva mladega človeka, za katerega v torek ne veste, če bo prišel v sredo zopet k vam? Jaz osebno ne verjamem. Jaz ga ne bi vzel, če bi bil na tej strani, pa sem štiri leta preko študenta delal študentsko delo, ki je sicer malo drugačno, ampak verjemite, tudi do nas, študentov so bili zelo striktni, ali bomo prišli. Povem svojo izkušnjo, ko sem prišel prvič prosit v eno lesnopredelovalno podjetje, če bi lahko delal preko študenta, je bil odgovor glavnega delovodje: »Saj mladi pridejo, edino, kar imajo v glavi, koliko bodo zaslužili, delali pa itak ne bi nič. Pa še od tistih, ki pridejo, jih polovica prej kot v enem mesecu pobegne.« Tukaj pa nimamo nobene varovalke, da bi lahko vajenca nekako obdržali pri sebi. Za delodajalca polno nekaj momentov, ki jih mora izpolnjevati, vajenec pa lahko brez obrazložitve odpove pogodbo o vajeništvu. Zelo enostranska odločitev! Kot rečeno – in s tem se še enkrat navežem na vlogo zbornic –, zelo čudna odločitev. In ko smo pri zbornicah, mislim, da –

se opravičujem, veliko je teh členov, o njih govori, mislim, da 12. člen, tako je. Ta pravi: »Pristojne zbornice pripravijo in objavijo razpis vajeniških mest ...« et cetera, et cetera, et cetera. In potem gremo na člene od 40 do 45, ki govorijo o evidencah. Kaj pravijo ti člani? Da pristojne zbornice vzpostavijo, vodijo, vzdržujejo in nadzorujejo razvid vajeniških učnih mest, ki vsebujejo ...; vzdržujejo in nadzorujejo evidenco o vajencih, ki vsebuje ...; nadzorujejo evidenco o mentorju, ki vsebuje ... In tako naprej.

Spoštovana ministrica, vi ste rekli, vsak mora imeti svojo nalogo. Bolj ko gledam ta zakon, manj vidim vlogo pristojnih ministrstev, razen v prehodnih določbah, kjer piše, da Ministrstvo za izobraževanje v 6 mesecih od uveljavitve tega zakona imenuje komisijo za spremljanje izvajanja vajeništva. Vse ostalo pa zbornice, zbornice, zbornice, delodajalci, delodajalci, delodajalci, nekaj malega še o vajencih, pa še tu je pomembno, da lahko gredo, kadar hočejo, kot sem prej rekel, pet minut prej ti pokaže en prst na roki pa reče, spoštovani delodajalec, 28. člen Zakona o vajeništvu mi omogoča, da lahko pospravim in grem, ti pa delaj sistem vajeništva, kakor želiš. In nekaj malega še šole in tako naprej. Ampak ključno je, zbornice, zbornice, zbornice, in ko bodo one rekle, da se tega ne gredo – čeprav predvsem iz vrst SMC pravite, kako so zbornice navdušene skoraj nad tem zakonom, v tem smislu –, potem imamo problem. Še enkrat, kolega Škodnik, ker vem, da verjameš v ta sistem, verjetno se spomniš, zakaj je ta sistem leta 2006 propadel. Ne zaradi šol, ne zaradi evidenc, ne zaradi vajencev, ne zaradi ministrstev, ampak zaradi zbornic oziroma delodajalcev, obrtnikov. Tu jim dajemo ogromno vsega, na kar opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba, in od njih pričakujemo čudež; ministrstvo se lepo umakne: zbornice bodo vse naredile. Verjetno danes ne bodo podprti niti tisti amandmaji, ki pravijo, da namesto zbornice država vodi evidence – pa bomo o evidencah še potem pri naslednjih amandmaji.

Skratka, pogrešam pri tem zakonu – ta 28. člen je itak katastrofa, kar se tiče varnosti delodajalca. Sicer lahko rečem, da sem idealist in kako so vsi vajenci super, ampak poznam pa tudi mlade, vsaj v Posavju, ki obiskujejo poklicno in strokovno izobraževanje, saj imamo večinoma tega, pa če je 10 % teh vajencev takih, da se bodo spomnili na ta 28. člen, bomo imeli problem vsi; najprej mi, ker smo sprejeli ta zakon, potem delodajalci, potem šole in tako naprej. Skratka, pogrešam večjo vlogo treh ministrstev, ne samo ministrstva za izobraževanje, ki je pač po spletu tistega, kamor spada, pod kateri resor, odgovorno. Tu bi veliko bolj kot ministrico za izobraževanje, ki je dobila ta nahrbtnik, ki se mu reče Zakon o vajeništvu, pričakoval ministra za gospodarstvo in ministrico za delo, družino in socialne zadeve. Oba sta rekla, ja, super, vajeništvo je del izobraževalnega sistema, dve tretjini zakona pa

o zbornicah in o delodajalcih. Pa je ta prostor, ki je tu običajno za ministrstvo za gospodarstvo, čisto prazen. Pa sem prebral tudi magnetogram seje, nekaj časa sem jo poslušal, potem pa sem prebral magnetogram seje delovnega telesa – ja, fino, kajne? Ploskajo. Me zanima, kako so bili konstruktivni tudi do resorne ministrice. Ali so rekli, da si resorna ministrica, ti se s tem ubadaj, pa kar bo, bo.

Skratka, resnično pričakujem, da bi v teh členih bilo večja zavezanost ministrstev oziroma države, če želite, da ne samo spremlja izvajanje tega zakona preko neke komisije, ampak da je ona glavni generator, ne pa, da se križi in težave lomijo na zbornicah in na delodajalcih. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Ivan Škodnik. Izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo.

Moram se oglasiti, ampak ne, nič ne mislim kaj slabega, ker kolega zelo dobro, konstruktivno, strokovno razpravlja, ampak da obrazložim tisto, kar sem prej mislil.

Glejte, lahko pride med tem mladim dijakom ali vajencem in delodajalcem do nekega, ne bom rekel, kratkega stika, do nekega konflikta, ki ga pravzaprav ne moreš kar tako obrazložiti. Tu ne pozdravljam v tem smislu, da bi rekel, vsaj da bi bilo tega čim več in tako naprej. Ampak lahko pa pride. Sam vem, da sem imel določene situacije, že takrat tudi ko sem bil vajenec in to mora biti varovalka in mlade moramo zaščititi. Mislim, da do tega mogoče sploh ne bo prišlo, če pa bo prišlo, pa vendarle to mora biti zajeto v tem zakonu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ugotavljam, da je še interes.

Dr. Matič, izvolite, imate besedo.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsedujoči. Spoštovana gospa ministrica, spoštovana gospa državna sekretarka, drage kolegice in kolegi!

Danes imamo v razpravi spet klasično razporejeno: na strani Združene levice imamo skrb za to, da bodo otroci izkoriščani, da bodo oropani, ne vem, svojega otroštva, s strani SDS se jim smilijo delodajalci, ki so po njihovi oceni blazno izpostavljeni, zato ker lahko mladoletnik odpove pač vajeništvu. Kakorkoli, klasična situacija. Vsekakor pohvale za to, da ste pripravili zakon kljub tako zelo različnim interesom, ki so velikokrat v koliziji in jih je treba velikokrat skrbno in natančno tehtati, da pride do nekega kompromisa, ki bo seveda zdržal tudi na dolgi rok. Vsekakor je pohvalno to, da je zakon utemeljen na dialogu vseh deležnikov, da so pri tem upoštevane zbornice v primernem obsegu. Je pa logično in nujno, saj je tudi gospod Lisec povedal, gospod Horvat pa za njim tudi ponovil, da je leta 2005 ravno tisti sistem propadel oziroma da so ga zbornice utopile. Seveda

gospod iz Združene levice, ki se je prej izrazil, da bi bilo vajeništvo ful fino, je po mojem to povedal neiskreno, ker namen njihovih amandmajev je ravno v tem, da se ta sistem vajeništva prepreči oziroma da se ga poruši; in to ravno na ta način, da se atakira na zbornice, ki se jih je poniževalno imenovalo z izrazom, da skrbijo samo za lastne riti in da se želi tu izkoriščati mlade kot poceni delovno silo. Tukaj se je potem marsikje govorilo, da so dijaki izračunali, da bodo zaslužili manj kot 100 evrov, kar je ministrica argumentirano na odbor zavrnila; potem da gre za vdor interesov kapitala, za sistem šolstva. Potem je prišlo do te zanimive razprave, kako se pospešuje zaposlovanje, in do teze, da ni nikjer določbe, ki bi predpisovala, da je obvezno zaposliti nekoga, ki je opravil to vajeniško dobo, češ da se postavlja neke ena teza, da so delodajalci neke vrste primitivci, ki podcenjujejo vajence, ki bodo izkoriščali in da oni potrebujejo samo neko manualno in ne izobraženo delovno silo in da sploh niso zainteresirani za to, da bi dobili neko usposobljeno mlado moč, ki bi šla skozi sistem vajeništva. Tako so te floskule seveda bile zelo izpod nivoja. Hkrati se je razgalila tudi neka beda samega dojemanja evropskih sredstev, ko so rekli, da evropska sredstva, to ja, javna sredstva, ki pa so integralna, to pa ne, ker to je javni interes, če gre za naša sredstva. Evropska sredstva, to je pa nek bogati tam kapitalist, ki nam je vrgel vrečo denarja in tu lahko zdaj mi malo tako potrošimo, in to po pojmovanju Združene levice očitno niso javna sredstva, čeprav, ne vem, bi verjetno potrebovali nekoliko več izobraževanja na to temo, kaj evropska sredstva so in od kod pridejo in da tudi Slovenija prispeva k njim.

Da se oropa šolskega procesa tega, ki bo sodeloval v tem vajeniškem procesu, seveda je prav tako floskula in pomeni ataka na samo idejo vajeništva. Kaj pa je drugega vajeništvo, kot to, da gre za kombinacijo šolskega procesa pri samem obrtniku, pri samem delodajalcu, ki bo pač usposobil tega mladega človeka ali brezposelnega človeka, da bo lahko prišel do zaposlitve hitreje, da bo bolj konkurenčen, da bo imel več znanj in da se bo tudi izkazal skozi ta vajeniški proces kot nekdo, ki mu bo lahko potem delodajalec tudi bolje zaupal?

Sam pa tudi ne razumem Združene levice pri tem, ko praktično napada sistem vajeništva in napada to prepletanje izobraževanja in tega vajeniškega procesa. Ker konec koncev njihov predhodnik ali ideološka neka predstopnja njihove stranke, Edvard Kardelj, je zagovarjal pravzaprav, da učni proces se mora prepletati z delovnim procesom in da tukaj je nek delovni proces predpogoj oziroma nuja za to, da bomo lahko imeli nekega odgovornega delojemalca kasneje, ki bo znal ceniti tudi delo. Da je namen tega zakona, da bo natrpal v delavnice za mizerno plačilo ubogo mladino – mislim, tu gre res za kompletno izkrivljanje in pretiravanje. Se pa čudim Združeni

levici, da je ravno proti vajeništvu, če se spomnimo, saj Josip Broz je bil tudi nekoč nek ključavničarski vajenec ali nekaj podobnega, pa se je iz tega razvila neka revolucionarna oseba. Mogoče ravno tukaj bi bili tudi humus za Združeno levico, da bi našla neke kadre v bodočnosti, tako da se mi zdi, da gredo nekako sami proti lastnim interesom.

Kar se tiče tistega, kar je gospod Horvat dramatično opisoval, kako vozijo avtobusi po podeželju v bližini njegove vasi, kako se nabirajo mladi ljudje in trpajo v ta prevozna sredstva, peljejo v Avstrijo, kjer jim ponujajo vajeništvo, in potem je seveda dramatično zaključil s tem: Kaj naj storimo, kaj pa naj sploh storimo? Kaj pa naj drugega storimo, kot to, da poskušamo ravno s takšnimi zakoni, kot je ta, ki ga danes obravnavamo, ponuditi alternativo mladim, da imajo perspektivo doma, da ne odhajajo ven, da bodo imeli tudi pri domačih delodajalcih neko možnost, neko perspektivo. V tem smislu je treba ta zakon pozdraviti, pozdraviti tudi zaradi tega, ker preprečuje tisto, kar je gospa Ljudmila Novak omenila in kar je tudi bil amandma obrtniške zbornice, da naj bi mladostniki delali ponoči in čez vikend, to je seveda nesprejemljivo. To je nesprejemljivo tudi po mednarodnem pravu, tudi po drugi zakonodaji, ki jo imamo in so tovrstni očitki zakonu povsem neosnovani. Seveda je treba paziti na interese mladostnikov, da bodo vendarle imeli vse pravice, ki jim gredo, da bodo zaščiteni, tako kot je treba. Po drugi strani pa je treba tudi poudariti, da te floskule o tem, kako bi pa brezposelne odrasle osebe ponižali s tem, ko bi jim ponudili vajeništvo, je treba zavrniti. Saj ravno brezposelna oseba je lahko, ker je brez stalnega vira dohodkov, ker je brez službe, kjer bi lahko udejanjala svojo ustvarjalnost, tudi svojo eksistenco in o njej sama skrbela – ravno takšna oseba je lahko najbolj ponižana. Ta mehanizem ponuja ljudem, ki so brezposelni, neko perspektivo, neko možnost, da se prekvalificirajo, da dosežejo neko novo svojo osebno perspektivo, da najdejo svoj prostor na delovnem trgu in v tem smislu je tudi tovrstna možnost za odrasle vajence, ki niso mladoletni, dobrodošla in pohvalna.

Verjamem, da bo ta zakon zaživel, razumno je zastavljen preko pilotnega projekta; možnost je, kot je bilo večkrat omenjeno, da bo tudi zakon korigiran ravno na podlagi teh izkušenj, ki jih bo pilotni projekt sprejel, da bodo vse te možne negativne konotacije ali negativne izkušnje, ki bi se lahko izkazale, kasneje tudi upoštevane. In seveda, da ne bo prišlo do tega, da bi bil potopljen z ene ali z druge ali s tretje strani, kot je bilo, žal, v primeru, ki ga je opisoval gospod Lisec iz njihovih bridkih izkušenj, žal, slučajna.

Še enkrat, čestitke za pripravo tega zakona in verjamem, da bo uspešno preстал parlamentarno proceduro. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala dr. Matić.

Kolegice, kolegi želi še kdo razpravljati o tej točki oziroma amandmaju? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 3. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 4. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 12. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

Ker je amandma Poslanske skupine Združena levica vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 48. členu, bomo o njiju razpravljali skupaj, zato dajem v razpravo 16. in 48. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica k tema členoma in amandma Poslanske skupine NSI k 16. členu.

Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne ... Vidim, da ja.

Gospod Tomaž Lisec, izvolite, imate besedo.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Samo sekundo, da najdem, ker sem si zapisal določene zadeve. Imam tukaj, hvala.

16. člen Oblika in vsebina pogodbe ter uporaba predpisov. Moram reči, da ko berem amandma Združene levice, imam problem. Sicer idealno je, da potem ko vajenec dokonča vajeniški sistem, ostane pri tem delodajalcu. Ampak, kot sem že prej rekel, prakse so zelo različne in bi bilo verjetno preveč idealistično verjeti v ta sistem, da se bo delodajalec potem še lažje odločil za ta zakon. Rekel bo, dobil bom vajenca, pa bom imel še problem in ga bom na koncu moral zaposliti! Pa vsi vemo, da če želimo nek fleksibilen trg delovne sile, da bo verjetno takšen amandma prinesel veliko več problemov kot pa pozitivnih zadev. Me pa po drugi strani zanima in tudi sam sem se, ko sem skušal delati amandmaje, sam sebe skušal prepričevati, ali je res potrebno pri pogodbi o vajeništvu vsebovati 19 točk. Meni osebno se zdi, da pri vsej tej tehnologiji, če želite, internetni dobi, smo leta 2017, da moramo imeti še vedno toliko in toliko stvari napisano v eni pogodbi – pa ne zaradi tega, da bi bil problem za informacijsko pooblaščenko, ki najde problem samo takrat, ko sama želi, ampak to je druga zgodba –, ali so resnično potrebni vsi ti elementi v pogodbi o vajeništvu, če vemo, da želimo nek preprost sistem, da bo ta vez med delodajalcem in vajencem čim bolj praktična in da bo čim manj tega, kar smo se tudi pri našem predlogu zakona, ki smo ga v preteklosti dvakrat vložili, skušali čim bolj umakniti na stranski tir. To pa so administrativna bremena, ki to de facto so, kajti

znova in znova pogodba o zaposlitvi, izpolnjevanje obrazcev ...

Zato morda apel, ker je člen odprt, da morda vsi skupaj razmislimo, da v tretji obravnavi pa kakšno alinejo črtamo. Pa se bom navezal na drug resor, pa upam, da mi predsedujoči dovoli. Ko v zadnjih dveh, treh mesecih hodim okoli po okroglih mizah, predvsem s področja kmetijstva, vsi samo pravijo, da ni problem niti davčna, dohodninska ali zakonodajna, kakršnakoli druga, vsebinska obremenitev določenih segmentov oziroma deležnikov, ampak samo čim manj administracije. Verjetno tudi ministrica za izobraževanje se s tem strinja; ampak kot rečeno, tu verjetno pogrešamo drugega sogovornika, ki bi bil pravilen naslovnik za to, ali je resnično tako vajenci, predvsem pa delodajalci, torej obrtniki, pa če vemo, da bo šlo marsikdaj za tistega majhnega, preprostega obrtnika, ki je samozaposlen ali pa sta dva, trije, morda družinsko podjetje, ki bi z veseljem vzelo vajeništva, in bo rekel tisto, kar reče že zadnjih nekaj let: Dovolj imam te administracije v tej Sloveniji, ne bom šel čisto v noben nov posel, v nobeno novo obliko dela, pa naj bo to pripravništvo, vajeništvo, študentsko delo ali karkoli drugega, ker ima preprosto dovolj tega, da se ukvarja z administracijo. In ta 16. člen je povezan z 48. členom, ki pa govori o tistem, kar je druga rak rana – kazenske določbe. Sicer tukaj so še dokaj relativne, ampak 3 tisoč evrov za marsikaterega delodajalca, posebej, če je samozaposlen ali če gre za družinsko podjetje, je lahko nek negativen odhodek, ki ga težko, ne samo v roku enega meseca, ampak tekom svojega večmesečnega delovanja pridobi nazaj.

Tukaj je predvsem moja razprava v tem smislu, da enkrat se moramo v tej naši Sloveniji zneniti, ali resnično potrebujemo toliko te administracije, birokracije, s katero imamo potem vsi probleme, na koncu pridejo pa še te nesrečne kazenske določbe z različnimi globami, ki v bistvu vse tiste, ki želimo peljati v nek sistem, torej tokrat v sistem vajeništva, še veliko bolj odvrčajo. Kajti rečejo, ni problema tudi 8 ur imeti vajenca pri sebi, samo da se čim prej z vajencem v dveh urah zmeniva vse, pa potem ko končamo, v dveh urah uradno zaključiva, ob eni malici se po navadi to zgodi, ne pa, da rabim prej evidence, vmes evidence, pa še potem, ko se vajenca, ne bom rekel znebim, ampak, ko zaključim, pa še spet evidence. Tega dela se vsi želijo, po domače povedano, losati. Upam, da je morda tukaj kakšen razmislek, ampak saj pravim, bolj bi pogrešal kakšnega drugega funkcionarja iz kakšnega drugega ministrstva, da bi skušali s tem birokratskim kolesjem čim manj odvrniti tako vajenca, šolo, ne nazadnje pa predvsem delodajalca. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Želi še kdo razpravljati o teh dveh amandmajih? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 18. člen ter amandma Poslanske skupine NSi. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 22. člen ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 28. člen ter amandma Poslanske skupine NSi. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 33. člen ter amandma Poslanske skupine ZL. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 35. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD ter amandma Poslanske skupine ZL. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 41. člen ter amandma Poslanske skupine ZL. Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ja.

Gospod, Tomaž Lisec, izvolite, imate besedo.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Najlepša hvala še enkrat, podpredsednik.

Mislím, da določbe od 40. pa do 45. člena govorijo o tistem, o čemer sem že prej malo začel razpravljati, to pa so te srečne ali pa nesrečne evidence, za katere vem, da morajo biti, ampak imam več problemov glede tega. Glede 40. člena, pa vem, da ni odprt, ampak upam, predsednik, da je dovoljeno, piše: Glede vodenja evidenc šol, ki jih ta zakon ne ureja, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje. Spet se vračamo na tisto sistemsko, nesistemsko, ali je smiselno nov zakon ali pa obstoječi zakon, ampak tako so se odločili. Ampak je nerodno napisati, česar ne ureja ta zakon, je pa tisti zakon, ki je v bistvu sistemski zakon. In potem težko govorimo o sistemskosti.

Ko govorimo o 41. členu pa v povezavi z njim z določenimi predlogi amandmajev, moram reči, da tukaj, ko je napisano, citiram, »... zbornice imajo po predlogu zakona preveč pristojnosti, glavni pregled nad izvajanjem vajeništva mora biti v rokah države«, se vsaj na področju evidenc s tem strinjam. Moram reči, da sem si vsepovsod zapisal, kot je bilo že enkrat rečeno, da pristojne zbornice vzpostavijo, vodijo in vzdržujejo, nadzorujejo razvid vajeniških učnih mest, ki vsebuje ..., vodja nadzoruje evidenco o vajencih, ki vsebuje ..., evidenca mentorjev, ki vsebuje in tako naprej.

Skratka, po mojem mnenju, če že toliko evidenc, pa še enkrat apel, da jih, če ne zdaj pa v naslednji noveli, zmanjšamo. Še enkrat razmislek oziroma bi prosil za odgovor, zakaj so se pristojna ministrstva odločila, da breme vzpostavitve, vodenja in vzdrževanja in nadzovanja evidenc preložite oziroma

preložijo na zbornice, zakaj to delo ne opravi tisti, ki dobivajo plačo. To pa so določena uradniška mesta, določeni sektorji znotraj enega, drugega ali tretjega ministrstva. Meni osebno bi to poglavje bilo veliko lažje, če bi napisali: Ministrstvo za gospodarstvo vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje razvid vsega tega. Če želijo biti omenjeni piarovsko, naj zato tudi ministrstvo za gospodarstvo v tem primeru kaj naredi. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala.

Želi še kdo razpravljati o tem amandmaju? Ugotavljam, da ne. Zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 44. člen ter amandma Poslanske skupine ZL.

Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 47. člen ter amandma Poslanske skupine ZL.

Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 10. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam tudi to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA – DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SODNEM SVETU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci ter ostali prisotni!

Danes obravnavamo Predlog zakona o Sodnem svetu. Gre za prvi samostojen predpis v zgodovini Republike Slovenije, namenjen sistemski ureditvi položaja, pristojnosti in vloge Sodnega sveta, ki je pomemben gradnik pravosodnega sistema v Republiki Sloveniji in ključen za zagotavljanje neodvisnosti sodnikov sodstva kot celote, kot tudi seveda za spodbujanje odgovornosti, učinkovitosti in kakovosti sodstva.

Po ustavni ureditvi je Sodni svet samostojen in neodvisen državni organ s posebnim statusom, ki ne sodi v nobeno od treh vej oblasti. Poenostavljeno povedano, gre za ključnega sodnega kadrovnika. V njegove pristojnosti sodijo izbirni postopki za sodnike, imenovanje predsednikov rednih sodišč, sprejemanje meril in časovnih standardov za delo sodišč, odločanje o napredovanju sodnikov, o mirovanju sodniške službe in tako naprej. Pomembne dodatne pristojnosti so usmerjene

na eni strani varovati neodvisnost posameznih sodnikov in sodstva kot celote, na drugi strani pa v imenu družbe in javnega interesa krepiti odgovorno delovanje sodstva, spodbujanje njegove odgovornosti, učinkovitosti in kakovosti. Namen zakona je torej sistemska ureditev položaja, pristojnosti in vloge tega pomembnega ustavnega gradnika pravosodnega sistema in ga s tem tudi v normativnem pogledu postaviti ob bok ustavnim in drugim državnim organom, katerih položaj in pristojnosti urejajo samostojni zakoni.

V predhodnih razpravah, predvsem v splošni razpravi, je predvsem opozicija izpostavila, da gre za zgolj lepljenko že obstoječih določb iz drugih zakonov, da zakon ne prinaša nič novega in da ne gre za nobeno reformo. Drži, da je pomemben del členov v ta zakon prenesen iz Zakona o sodiščih in Zakona o sodniški službi, kar je logično. Sodni svet imamo že več kot dve desetletji, je tudi ustavna kategorija in preko okvirjev, ki jih postavlja ustava, seveda ni mogoče iti ne glede sestave ne glede pristojnosti. Nikakor pa ne drži, da zakon nima dodane sistemske vrednosti in ne prinaša novosti ter koraka naprej h krepitvi pravne države, odgovornosti in preglednosti delovanja sodne veje oblasti. Naj naštejemo samo nekaj ključnih in pomembnih sprememb, ki so danes pred vami.

Predlog zakona daje Sodnemu svetu celovito pristojnost in hkrati tudi odgovornost za spremljanje sodnika od njegovega imenovanja, oceno njegovega dela, napredovanj in etičnih ter disciplinskih kršitev.

Pomembna novost je ureditev disciplinskih postopkov zoper sodnike, ki se iz sodstva v celoti prenašajo na Sodni svet kot organ, ki ga ne sestavljajo samo sodniki, ampak tudi zunanji pravni strokovnjaki. Pristojnost imenovanja in razrešitve disciplinskih organov se z Vrhovnega sodišča prenaša na Sodni svet, na organ, katerega člane imenuje Državni zbor. Sedež disciplinskih organov se z Vrhovnega sodišča prenaša na Sodni svet. Spremenjena je struktura in sestava disciplinskih organov.

Naslednji pomemben element je, da postaja Sodni svet samostojen proračunski uporabnik. Jasneje je urejeno sodno varstvo glede odločitev, ki jih sprejema, in, pomembno, določa se večja transparentnost njegovega dela, preko snemanja sej, poročanja Državnemu zboru, recimo, poročilo mora vsebovati tudi analizo stanja v sodstvu v preteklem letu ter napoved za naslednje leto.

Bolj jasno in ob spoštovanju načela medsebojnih zavor in ravnovesij so urejena razmerja med štirimi ključnimi akterji v povezavi s sodstvom: Sodni svet, Vrhovno sodišče, Državni zbor, Ministrstvo za pravosodje.

Poleg omenjenega pa je tu še vrsta manjših sprememb glede pristojnosti Sodnega sveta, ki so pa prav tako pomembne. Na primer, na področju njihove pristojnosti, na področju oblikovanja mreže sodišč, letnih in finančnih

načrtih sodne veje oblasti, pristojnosti podati zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti pred Ustavnim sodiščem.

Skratka, predlagane rešitve so usmerjene h krepitvi vloge in položaja Sodnega sveta. Namen novih pristojnosti ter prenosa pristojnosti v zvezi z disciplinskimi postopki zoper sodnike pa je prispevati tudi k povečanju splošnega zaupanja v pravosodje.

Upam, da boste zakon podprli, predlagam pa tudi, da Državni zbor na tej seji opravi tudi tretjo obravnavo predloga zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, minister Klemenčič.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo gospodu predsedniku odbora Janu Škobernetu.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Gospod minister, kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na 33. seji 5. 4. 2017 kot matično delovno delo obravnaval Predlog zakona o Sodnem svetu, ki ga je predložila Vlada. Uvodoma je državna sekretarka poudarila, da gre za pomemben zakon, katerega namen je sistemska ureditev položaja, pristojnosti in vloge Sodnega sveta kot pomembnega gradnika pravosodnega sistema. Osnovni cilji, ki jih predlog zakona zasleduje, so: varovanje samostojnosti in neodvisnosti sodne veje oblasti ter skrb za zagotavljanje kakovosti dela sodišč in sodnikov ter skrb za zagotavljanje ugleda, javnega ugleda sodstva.

Predstavniki Državnega sveta je v predstavitvi mnenja Komisije za državno ureditev predlog zakona podprli in sporočili tudi, da so vse pripombe Državnega sveta bile upoštevane v amandmajih koalicije. Prav tako je predsednik Sodnega sveta Marko Novak izrazil prepričanje, da bo predlog zakona, ki je bil oblikovan v sodelovanju z vsemi ključnimi deležniki, prispeval k izboljšanju stanja sodstva in k dvigu njegovega ugleda. Predsednik Vrhovnega sodišča je ob tem izrazil prepričanje, da se s predlaganimi spremembami krepi vloga Sodnega sveta in da se mu daje še poseben poudarek, še posebej pri delovanju sodnega sistema v celoti. Kot pomembno dejstvo je izpostavil vključenost strokovne javnosti v Sodni svet kot dodatno kvaliteto in dodatni prispevek k uspešnemu delovanju sodstva z vidika družbe kot celote.

Koalijski poslanci so izpostavili pomen predloga zakona, ki daje Sodnemu svetu značaj sistemskega organa, ki varuje in krepi zaupanje v sodno vejo oblasti, predvsem pa krepi integriteto sodstva in neodvisnost sodnikov. Opozicijski poslanci, na drugi strani, so menili, da sta sporna predvsem 10. člen predloga zakona, ki določa sestavo Sodnega sveta in

daje s tem možnost, da so člani tudi odvetniki, ter 16. člen, kjer so bili mnenja, da mora biti na kandidatni listi za člane Sodnega sveta, ki jih Državnemu zboru predlaga predsednik republike, predlagano število kandidatov ne nujno večje od števila članov, ki se volijo, saj v tem vidijo možnost političnega vpliva vladajoče koalicije na pravosodje.

Odbor je obravnaval tudi amandmaje, večino njih sprejel in jih vključil v dopolnjen predlog zakona, ki je danes pred vami. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Državni zbor je na 27. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin torej ni možna.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 20. 4. 2017.

V razpravo dajem 11. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati?

Dr. Vinko Gorenak, izvolite, imate besedo.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Običaj je bil do zdaj, upam, da bo tako tudi naprej, da vendarle v prvem nastopu povemo še kaj o zakonu kot takšnem, ne samo o 11. členu. Zato bom to tudi naredil, ampak precej na kratko, ker tako ali tako, glejte, ste zvaljali že kar ste zvaljali, približno tako kot tu zunaj na asfaltu, da povaljaš, potem pač tako je. Tega se zdaj ne da več popraviti.

Generalno je treba reči naslednje. Nekajkrat sem bil v svojih nastopih izrazil veselje, da bomo dobili zakon o Sodnem svetu, ker pač je Sodni svet ustavna kategorija in to edina v tej državi, ki vse od osamosvojitve naprej sploh nima zakona. Se pravi, imamo neko institucijo, ki deluje na podlagi ustave, nima pa zakonske podlage. Zdaj, ta zakonska podlaga nekako je, ampak treba je reči nekaj. Ta zakonska podlaga je zelo podobna tem delavcem tu zunaj, pred parlamentom, ki najprej naredijo 30 metrov asfalta, pa potem še 30 pa še 30, pa bomo dobili to cesto Šubičevo lepo asfaltirano. Isto je zdaj tukaj; malo iz enega zakona, malo iz drugega zakona malo iz tretjega zakona, superkleber, in dobili smo zakon o Sodnem svetu. Tako je približno ta zgodba nastala. Če bi kakorkoli ta zakon krepil odgovornost v sodstvu, ki je nujno potrebna, potem bi človek kljub velikim pomanjkljivostim rekel okej, je vsaj narejen en korak naprej v smislu krepitve odgovornosti. Pa ni. Mi smo dali tudi amandmaje v tem smislu, ki jih boste seveda povozili – to tudi vemo.

Pa če grem zdaj po vrstnem redu, Poglejte tiste največje absurde – zdaj sestava Sodnega sveta je že tako ali tako predpisana, vsaj okvirna sestava, ampak tisti sodniki, torej tisti člani Sodnega sveta, ki gredo iz tako

imenovane kvote predsednika republike – glejte, tu ste naredili tipični političen vpliv na pravosodje in tisti so jako veseli, ker ste jih zgazili. Seveda so jako veseli, ker jim to prija. Zakaj? Zaradi tega, ker zahtevate do 10 kandidatov za 5 mest. Se pravi, do 10 kandidatov je lahko za 5 mest. Zakaj? Zato da boste uveljavili sistem Klemen Jaklič, kaj pa drugega! Zato da boste rekli, ta je naš, ta je lepe rdeče barve, tega bomo vzeli, pa onega bomo, pa tistega bomo, tistih pa ne bomo. Naredili boste Sodni svet, ki bo lepo rdeče barve. Ne vem, zakaj posiljevati predsednika republike s tem, da mora imeti do 10 kandidatov za 5 mest! Ni razloga, po mojem mnenju.

Poglejte, naprej če grem, častna funkcija, to je ravno ta 11. člen, ki ste ga dali v razpravo. Mi pravimo, da se funkcija člana Sodnega sveta opravlja nepoklicno. Okej, v redu, je nepoklicno, to piše v amandmaju, vi pa pravite, da je častno. Prej ste imeli še nekaj drugega zraven, da ni združljiva z delom v državnih organih, to ste zdaj z amandmajem sicer ven dali, ampak bolj nekako normalno je – ne vem, kakšna čast bi to bila. Mislite, da bodo častno hodili v Ljubljano na svoje stroške? A, dajte no dajte! Nič ne bodo častno hodili v Ljubljano na svoje stroške, dnevnic jim boste dali! Ne govorite, da je častno; recite, da se opravlja nepoklicno. To je bilo verjetno malo lepše slišati.

Tisto, kar me je – se bom še potem oglašil pri ostalih amandmajih, ampak vseeno; tisto, kar je moteče. Moteče je to, da delate iz predsednika Vrhovnega sodišča in predsednikov sodišč pravzaprav invalidne šefe. Invalidne šefe. Invalidne šefe pa, zakaj? Zaradi tega, ker klasične funkcije menedžmenta prenašate na Sodni svet. Se pravi, Sodni svet ima preveč funkcij upravljaljskih, ki jih predsedniki nimajo, vsaj po mojem mnenju. Si ne znam predstavljati, kako je lahko šef ene tovarne nekje, pa nima pravice, nima nobenih možnosti disciplinsko ukrepati – zoper delavce, recimo. To ne vem, kako je lahko to možno, kakšen šef si potem lahko. To je isto, kot da bi rekli, da lahko voziš avtobus, krasno, ker ga tudi znaš, ampak volana pa ne smeš vrteti. Tega si ne znam predstavljati.

Poglejte, zaprte seje. Zakaj zaprte seje Sodnega sveta? Ja zato, da boste šmuglali, pa čisto nič drugega. Seje naj bodo javne – če nimaš kaj skrivati, potem počneš to javno. Konec koncev smo v parlamentu, tisti, ki nastopamo pred kamerami in vsak trenutek nas lahko državljani ocenjujejo. Ne vem, zakaj se ta gospoda mora pa zapreti, da javnost ne sme zraven priti? To ni v redu. No, saj 45. člen pa sploh. Zdaj, če bi midva z gospodom Klemenčičem imela obratne vloge, pa bi on tukaj bil, pa jaz tam, potem bi zdaj kričal kot ... Veste, kako? Po mojem bi po stropu hodil. In bi rekel, da bodo glave letele. Tako je običajno. Zakaj? Minister je pobudnik disciplinskih postopkov. Ali ni to fino?! Če bi bile najine vloge zdajle zamenjane, bi kričal kot hudiman proti temu. Ja,

tako to je! To imamo v zakonu. Zlasti pa krepitev odgovornosti je pa moteča. Se bom oglašil, zdaj sem na splošno nekaj stvari rekel. Pri konkretnem amandmaju, ki ste ga pa dali v razpravo, 11. člen, pa res, dajmo reči, funkcija člana Sodnega sveta se opravlja nepoklicno. Okej, to imamo tudi napisano v mnogih drugih zakonih, pa vsi vemo, da to ne pomeni zastonj, ker najmanj, kar je, dobijo neke dnevnice pa potne stroške in tako dalje, ne pa, da pišemo »v čast«. Mislim, da je bolj točno »nepoklicno«. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima minister za pravosodje, gospod Klemenčič. Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Na kratko se bom odzval na pomisleke oziroma trditve poslanca dr. Gorenaka. Kot sem že sam povedal v uvodnem nagovoru, dejstvo je seveda, da je velik del členov prepisan iz sedanje ureditve, zato ker Sodni svet imamo že več kot dve desetletji, njegovo ureditev, temeljno, določa ustava in je živel s parcialnimi zakoni, predvsem z ureditvijo v Zakonu o sodiščih in v Zakonu o sodniški službi. Kljub temu pa ne gre samo za lepljenko nekaj obstoječih ureditev ali pa, tako kot ste rekli, neko polaganje na asfalt ali beton, ali kakorkoli že zunaj; tako 30 metrov, zdaj 30 metrov pol, ampak ima nekatere pomembne novosti. Mogoče o njih še kasneje, čeprav nekaj oziroma sem jih navedel že v uvodnem nastopu.

Moram se pa odzvati na nekaj stvari, ki pa verjamem, da pač, ne vem sicer zakaj, ampak so faktično pravno in dejansko napačne – to, kar ste rekli, dr. Gorenak. Prvič, sestava naj bi bila taka, da bi imela političen vpliv, zakaj za 5 kandidatov, 10 in tako naprej. Poglejte, če bi predlagali drugače, bi pa spet vi lahko rekli, da pač se potem samo pritiska na tipke, nimate pravice izbire in tako naprej, ampak pod črto, pod črto. To je sedanja ureditev. To je ureditev od začetka delovanja Sodnega sveta. Preko 20 let je ta ureditev v Zakonu o sodiščih oziroma v Zakonu o sodniški službi taka, da kandidatov predsednik republike predlaga več. Tega nismo spreminjali, ker gre za utečen sistem. Vi pa imponirate vladi in koaliciji, da uvaja neko novo metodo političnega kadrovanja v Sodni svet. To preprosto ne drži.

Naslednja stvar, ste rekli, da minister predlaga, to je groza, minister lahko predlaga disciplinski postopek. Spoštovani dr. Gorenak, tako je že v sedanjem zakonu. Tako je že v sedanjem zakonu, tako je tudi v zakonih, ki jih je glede drugih pravosodnih organov sprejemala še vaša koalicija in vaša vlada, kar je logično. Ministrstvo za pravosodje ima določene nadzorne pristojnosti do sodišča in je lahko eden oziroma mora biti eden od predlagateljev disciplinskih postopkov, ni pa seveda odločevalec v teh postopkih, temu se reče delitev oblasti. Sodni svet ne ureja upravljaljskih

pristojnosti in funkcij predsednikov sodišč, jih ne ureja, to je materija Zakona o sodiščih in ta še prihaja; že danes pa imajo predsedniki sodišč veliko upravljavskih vzvodov, preko letnih razporedov dela in tako naprej, ki niso materija zakona, ki je pred nami.

In še, razumem vas in legitimno je, da rečete, da ni s tem zakonom dovolj močan korak naprej k odgovornosti, seveda nisem slišal nobenega predloga, kako bi ta korak še okrepili, pa ostali v ustavnih okvirih, ne moremo pa reči, da s tem predlogom ta korak ni storjen, tako glede transparentnosti delovanja Sodnega sveta kot z vidika prenosa disciplinske odgovornosti. To je megalomanski korak, če ga priznate ali pa ne, ali pa, upam, da ga vsaj deloma priznate, da se prvič čisto iz sodstva prenese disciplinsko odgovornost v nek organ, ki pa ni samo sodni. Seveda morajo imeti v njem večino sodniki, tako kot ima v vsakih disciplinskih organih večina, včasih pa celo absolutno večino oziroma so vsi predstavniki iz določenega, naj si gre za vlade, ministrstvo, upravne organe in tako naprej.

In še zadnja stvar, ko ste rekli, da bi skakali do stropa, če bi glede transparentnosti oziroma javnosti sej ... Ne bi, ne bi! A veste, zakaj ne? Bil sem tudi načeloma naklonjen temu, da bi bile seje Sodnega sveta odprte, dokler nismo malo bolj, prvič, primerjalno pogledali, drugič pa, kaj Sodni svet dela, tretjič, tudi smo se udeležili kar nekaj sej Sodnega sveta. Razen v Bosni in Hercegovini in deloma v Romuniji seje Sodnega sveta niso odprte, ker ne morete enačiti dela Sodnega sveta z delom poslancev. Tako kot niso odprte seje, recimo, Uradniškega sveta, ki je na nek način, naj mi oprostijo, naj mi Sodni svet oprostijo, ker gre seveda za drugo vejo oblasti, ampak ima zelo podobne naloge v smislu kadrovanja. Nikomur ni padlo nikdar na pamet, da bi bile seje Uradniškega sveta, recimo, odprte za javnost kot take. Tudi delo Vlade, recimo, ni v tem delu pod nobeno vlado bilo v celoti odprto, smo pa pomembno okrepili transparentnost dela s tem, da se morajo seje snemati in potem lahko preko Zakona o dostopu do informacij javnega značaja vsakdo te informacije dobi, seveda ustrezno redigirane tam, kjer gre za osebne podatke.

Še enkrat; tukaj se strinjam, nikakor ne gre za neko revolucijo, ker je tudi ni mogoče narediti, pa ni primerno narediti, vendarle pa smo prepričani, da gre za pomemben korak naprej. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Gospod minister, kolegice in kolegi!

Gre, jasno, za enega pomembnejših zakonov, ker ureja enega izmed ključnih vprašanj, s katerim smo v preteklosti, pa verjamem, bomo imeli tudi v prihodnosti v Državnem zboru, pa tudi v javnosti širše, še kaj

opraviti; in to je, ko potegnemo pod črto, imenovanje sodnic in sodnikov. To je po tem zakonu, ki je pred nami, tudi vprašanje ustreznosti nadzora, učinkovitosti, kvalitete dela in seveda tudi tistega, kar ni nezamisljivo, potencialnih napak, namernih ali nenamernih, ki se tu dogajajo. Ključno pri tem zakonu je, da v kontekst uvodnega razmisleka o tem postavimo dejstvo, da gre za nujno iskanje ravnotežja med vsemi tremi vejami oblasti in da tukaj moramo slediti ustavno razmejitve. V marsičem lahko razumem razmislek opozicije, gospoda Gorenaka še posebej, ker se v večini osnovnih tez, seveda, lahko strinjam. Lahko se strinjamo v tem, da mora biti in je tendenca, da gre delo Sodnega sveta od hermetične zaprtosti proti čim večji odprtosti, proti čim višji stopnji transparentnosti. To je ne nazadnje na samem odboru povedal tudi predsednik Vrhovnega sodišča, ki je jasno izrazil pričakovanje, da bo odprtost delovanja v meji, ki jo seveda ne samo ta, ampak tudi ostali zakoni dopuščajo, ki jo dopušča tudi na koncu dneva delitev oblasti, kot jo poznamo, implementira. Zato smo tudi na samem odboru skušali iti nasproti tej ideji o tem, da so v principu seje Sodnega sveta odprte, da pa se jih lahko, kadar gre za vprašanje odločanja o pravicah, zapre oziroma da jih lahko Sodni svet skladno s svojim poslovnikom, kadar oceni, da je to potrebno, zapre, ob dejstvu, da morajo še vedno biti posnete, da so še vedno lahko predmet zahteve po informaciji javnega značaja. In ni nepomembno, da se v novem zakonu prenaša pristojnost disciplinskega postopka z Vrhovnega sodišča na Sodni svet. Tukaj in s tem rešujemo enega izmed glavnih očitkov dela civilne javnosti, pa tudi politične javnosti, da je v Republiki Sloveniji vzpostavljen sistem, kjer vsaj na področju sodstva držimo pozicijo, da vrana vrani ne more in tudi ne bo izključevala in izbrskala oči. Če je ta pristojnost bila izključno na strani Vrhovnega sodišča, jo danes oziroma jo bomo, če bo zakon in ko bo zakon potrjen – predvidevam, da bo –, vsaj delno širimo, prenašamo na Sodni svet, ki je odprt, ima zunanje sodelavce in na tak način, verjamem, krepimo tako demokratičnost kot zavezanost k odgovornosti, k samoevalvaciji sodstva kot takega.

Državni zbor bo seveda imel možnost skozi poročilo, ki mu ga bo vsako leto dolžan predložiti Sodni svet, opraviti ustrezen vpogled v delo, da rečem, izkoristiti svojo nadzorstveno funkcijo, ki jo ima po ustavi in to ni nepomembno. Verjamem, da bo to ena izmed bolj burnih sej Odbora za pravosodje. Verjamem, da bo verjetno v kakšni točki želja tudi po tem, da se zapre, da se na zaprti seji razčistijo vsa možna vprašanja. Predvsem pa ocenjujem, da je storjen pomemben korak naprej k temu, da zagotavljamo transparentnost, ki bo bistveno vplivala, to verjamem, tudi na dvig ugleda sodstva med ljudmi. Tukaj se ne moremo slepiti, sodstvo v Republiki Slovenije kot ceh, pa naj mi ne zamerijo, ta trenutek nima ugleda, kot

bi si ga zaslužilo, ali pa nima ugleda, ki bi bil nujen, zato da bi vsi lahko rekli, da država ustrezno izvršuje in zagotavlja funkcijo, če želite na koncu koncev, tudi videza nepristranosti in na nek način neke samozavezanosti sodstva k temu, da vedno presoja zgolj dejstva, ne pa kdo stoji na drugi strani in komu so ta dejstva predočena.

Sam v zakonu, čeprav lahko o nekaterih rešitvah tudi – denimo, pri členu, ki je trenutno odprt, v razpravi – izmenjamo stališča, vidim pozitiven premik. Verjamem, da ga je vredno odpreti. Če govorimo o vprašanju častnosti ali pa nepoklicnega upravljanja funkcije, se lahko strinjam z dr. Gorenakom in je morda premislek povsem na mestu, danes je razprava temu namenjena, gre za zahtevno delo, ki ga člani in članice tega sveta opravljajo, in bo še zahtevnejše, potem ko bo ta zakon sprejet. In seveda pričakovati, da bo to popoldanski hobi, je morda preveč. Verjamem, da se bo tudi skozi razpravo, ki je še pred nami – domnevam, da se ne bova oglašala samo jaz in gospod Gorenak – izkristaliziralo, ali morda »častno« lahko zamenjamo v tem primeru z »nepoklicnimik« in ali je to morda bolj primerno tudi z vidika tistih, ki bodo morali svoje delo v najboljši veri in svoji sposobnosti opravljati.

Kot že rečeno, gre za eno najpomembnejših institucij in v resnici je sprejetje tega zakona prvi korak, prvi resen korak k temu, da odpremo razpravo o tem, na kakšen način imenujemo sodnike in sodnice v tej državi in ali je res primerno, da to počnemo, kot to počnemo danes, ko na nek način Državni zbor funkcijo tega, ki izvoli, ima, hkrati pa se nam pogosto oponira in oponaša pravico vedeti, koga in zakaj imenujemo. Tukaj prihaja do trenj med sodno in zakonodajno vejo oblasti, običajno se vmes vmeša s kakšnim komentarjem še izvršna, in tu je premislek o tem, kako bomo izbirali sodnike in sodnice, seveda vselej v evolucijskem kontekstu, na mizi.

Toliko za uvod in se veselim nadaljnje razprave. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Vesel sem razprave, ki ste jo imeli zlasti okoli 11. člena. Ampak mislim, da to nepoklicno upravljanje funkcije ... Ampak boste videli, pri glasovanju bo tako kot tisti tam zunaj, ki valja asfalt. Ampak pustiva to.

Javnost dela. Poglejte to situacijo zdaj. Minister pravi, da samo Romunija, Bosna in ne vem kdo še imajo to javnost bolj odprto. Predsednik Vrhovnega sodišča je na seji odbora zavzel za javnost. V koaliciji ste vzeli nekajminutno pavzo in ste tisti člen nekoliko popravili na boljše. Čeprav, kot veste, sva se tudi pogovarjala o tem, sem pričakoval, da boste dali amandma o tem in da bo ta člen res

izboljšan in bolje narejen, kot pa je lahko narejen v desetih minutah med pavzo odbora. To je ena zadeva.

Saj meni je jasno, da je imenovanje sodnikov v Državnem zboru ostanek preteklih časov, saj je. Ampak tudi sodstvo je enako, kot je bilo pred letom 1990. To je problem. Zato, ko bo sodstvo tako, kot je v Nemčiji, Avstriji, Italiji, potem mislim, da mora ta državni zbor čim prej se znebiti oziroma odreči pravici do imenovanja sodnikov. Dokler sodstvo počno to, kar počno, pa jaz te funkcije ne bi izpustil iz rok, jaz te možnosti ne bi izpustil iz rok, čeprav to ni predmet tega, vsaj tega zakona, o katerem zdajle govorimo.

Ampak glejte, prej je minister govoril ... Še prej to, mi imamo v ustavi problem. Ne vem, ali vi ne veste, da imamo ustavni problem? Da imamo odvetnika v Sodnem svetu. To je po mojem nedopustno. Mislim, da če bi ta koalicija namesto tiste pitne vode, ki ste tako slavili pa nazdravljali tam zunaj, recimo, popravili ta člen ustave, ki govori o tem, da je odvetnik član Sodnega sveta lahko, bi bilo lahko veliko bolje. Odvetnik je stranka v postopku. Odvetnik pa tožilec sta si nasproti, sodnik pa neodvisno odloča. In zdaj imamo odvetnika v Sodnem svetu! Vi to točno poznate primer, ki se je fizično zgodil – pa veste, o kom govorim –, ko je član Sodnega sveta rekel po glavni obravnavi sodnici: »Se bova že videla na Sodnem svetu.« In kaj se je zgodilo? Sta se videla in predsednica sodišča je postala sodnica. Ni več predsednica sodišča. To je po mojem mnenju zelo huda zgodba, če lahko odvetnik postane član Sodnega sveta. Potem naj postane še tožilec, do bo vsaj 1 : 1. To so realni problemi tega.

Pa minister je govoril ... Vi ste rekli, da je fino, da gredo disciplinski postopki ven. Ne vem, če. Tu ne vidim koraka v plus. Zakaj? Zaradi tega, ker bi lahko tudi disciplinski postopki ostali tam, kjer so, in bi – zdaj bom zelo po domače povedal – dali Trčka za šefa. Ja! Ja, zakaj pa ne? Zakaj pa ne? Ne bom rekel sebe, ker bom v penziji. Ja, to bi bilo potem neodvisno, a veste. Zdaj pa je to šlo na Sodni svet, člani Sodnega sveta bodo pa – kaj? Sodniki pa njihovi profesorji! Tak bo Sodni svet. Se pravi, bo spet vrana vrani ... Skratka, jaz ne vidim v disciplinskih postopkih, da ste naredili korak naprej. Po mojem ne.

Minister je pa prej govoril o tej transparentnosti in krepitvi odgovornosti v pravosodju. Ja, minister, imate idealno priložnost, da rečete koaliciji, da podpre 23. člen v našem amandmaju! Ga bom zato prebral. Kaj predlagamo v tem člani? Predlagamo to, da Sodni svet spremlja, ugotavlja, analizira kršitve človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih, o čemer sprejme polletno poročilo o morebitnih zlorabah v pravosodju, s katerimi do 30. junija tekočega leta ali 31. decembra seznanijo Državni zbor. In seveda vodi evidenco in jo namala na internet. To je krepitev odgovornosti. Ne vem, zakaj ne bi kaj takega

sprejeli. Mislim, da bi morali to sprejeti, ker bi jih bilo potem malo strah. Vsak sodnik, ki bo sodil v nekih postopkih, danes večina reče na prvi stopnji ... Kaj reče? Ah, saj, če sem jaz mimo ustrelil, bojo že oni na drugi stopnji popravili. Potem pa še tam mimo ustrelijo, pa rečejo, ah, pa saj je še Vrhovno sodišče. Ampak zdaj bi ta strel mimo na prvi stopnji po tem amandmaju prišel na internet in tam bi pisalo, da je sodnik Janez Novak kršil človekove pravice v postopku zoper ...

Pa bom na tej točki mogoče – ne vem, če čisto spada k tej točki, ampak vseeno dva stavka na naslednjo temo. Samo dva stavka. Mogoče grem malo mimo, podpredsednik, ampak samo dva stavka. A se spomnite leta 2010, ko smo v tej hiši imeli okupacijo s strani policije? Pa so odpeljali Jelinčiča, pa enega ministra od SD. Se spomnite te zgodbe? Seveda Pogačnika. Glejte, ti ljudje bi se danes znašli na nekem internetu, da so kršili človekove pravice tako gospodu Pogačniku kot Jelinčiču. Ja, to bi bil korak naprej. Zakaj? Zaradi tega, ker sta bila oproščena vsakršne krivde, takrat sta pa veljala za kriminalca. To bi bil korak naprej in kaže verjetno ta amandma prejeti.

Zdaj sem že opravil razpravo za 23. člen, gospod podpredsednik, tako da se pri 23. ne bom oglašal. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Goran Klemenčič, minister. Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala.

Na kratko. Iskreno verjamemo oziroma to nam na nek način potrjuje pravno nomotehnična stroka. Opravljanje funkcije nepoklicno ali častno je v našem pravnem sistemu izmenljivo. S tem, ko smo napisali, da se funkcija opravlja častno, nismo želeli izključiti nič zastonskega, tako je bilo tudi do sedaj, pri čemer zakoni, kjer se vzpostavljajo razni pomembni organi in kjer ljudje ne delajo poklicno, in v Sodnem svetu ne morejo delati poklicno – imamo tudi take sodne svete v tujini, vendar je potem ustavno izhodišče za tak sodni svet povsem drugačno, tak sodni svet opravlja tudi naloge pravosodne uprave, pogosto so to tako imenovani veliki sodni sveti, teh je malo, pa jih je nekaj tudi po Evropi, ampak tukaj mi ne moremo posegati v ustavo. Povedano drugače: če piše »častno«, je tako, kot določajo tudi drugi zakoni v Republiki Sloveniji, pomeni to v bistvu nepoklicno z morebitnim, bomo rekli, dodatnim častnim predznakom, drugače pa seveda to ni brezplačna funkcija, sejnine niso visoke, niso pa tako zelo majhne in so predpisane s poslovnikom. To je prva stvar.

Glede odvetnikov, priznam, dr. Gorenak, takrat, ko ste pri splošni razpravi izpostavili, da je lahko problem, ker ... Mislim, tukaj imamo ustavni problem. Čeprav ne vem, ali je to problem ali ni, tako je tudi v večini drugih

sistemov, kar pa bi bil problem, bi pa bil, če bi ustavo tolmačili na način, da mora biti vedno član Sodnega sveta odvetnik. Mi smo preverili prejšnje sestave Sodnega sveta in smo ugotovili, da se je v Sloveniji izoblikovala praksa pod različnimi predsedniki republik, da temu ni tako. Imeli smo že tudi sodne svete brez odvetnika, imeli smo sodne svete z dvema odvetnikoma. To je odvisno, kaj takrat pride na mizo in kaj v bistvu, kdo se prijavi in kako potem parlament glasuje. Zato nismo šli v to spremembo. Drugače vam zagotavljam, da se v načelu z vami strinjam v tem, da nikakor ne sme biti to zagotovljena pozicija za odvetnike, so pa eni od tistih, ki jih ustava že določa kot morebitne člane.

Kar se tiče pač naslednjega amandmaja ali pa kakorkoli, pa da ne bom šel preko tega, verjamem, da več naredimo za transparentnost in odgovornost, ko bomo začeli vse sodbe objavljati, in verjamem, da bomo do tega tudi prišli, ker se na tem intenzivno dela in ker je sodni red, ki je bil predpisan s 1. 1. letošnjega leta, to tudi, bomo rekli, uzakonil oziroma predpisal. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati k 11. členu? Izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči!

Kot je v navadi, je po navadi tako, da lahko, ko prvič govorimo, opravimo tudi širšo razpravo. Nekateri to naredijo to pri 1. členu oziroma ko govorimo prvikrat o členih, jaz bom to opravila tokrat, ker sem zdaj prvič prijavljena.

Seveda Slovenska demokratska stranka je tako že na matičnem odboru kot tudi danes opozorila na tiste ključne stvari, ki se nam zdijo najpomembnejše, ko govorimo o tej zakonski materiji, se pravi Zakonu o Sodnem svetu.

Zakon o Sodnem svetu je res ... Ga kar nekaj je. In kakorkoli že, prav je, da je. Ampak zdaj pa, spoštovani, se pa moramo vprašati, zakaj ta zakon je; zato da imamo na papirju nek zakon, ki v nekih delih seveda ima tudi pozitivne rešitve, ali zato da se bo uresničeval oziroma drugače povedano, kdo ga bo uresničeval. Mi smo k 11. členu predlagali, da je funkcija člana Sodnega sveta nepoklicna. To se nam zdi pomembno, kajti dejstvo je, da je pomembno, da ti, ki prihajajo iz različnih strokovnih področij, ker smo pač želeli, da so člani, da tudi še naprej opravljajo svoje poklicno delo in tukaj so kot neka dodana vrednost.

Ampak bolj kot 11. člen je zagotovo pomemben 23. člen. Tukaj pa je bistvo tega, kar bi Sodni svet moral predstavljati. Se pravi, da sploh vemo, kdo na teh sodiščih sodi, na kakšen način in ali pri tem kršijo temeljne človekove pravice. Mi še danes in tudi po tem zakonu ne bomo imeli seznama kršiteljev človekovih pravic.

Pa kakšno pravosodje je to? Mi imamo sistem, kjer ne vemo, kaj sodniki počnejo. In ko to naredijo, tudi ne vemo. 23. člen govori ravno o tem! Tu na papirju lahko vse lepo napišem in opredelim, ampak glejte, to je bistveno, 23. člen. Zakaj? Zdaj vam bom povedala. Zato, ker imamo 49. člen, ki zdaj ni odprt – Komisija za etiko in integriteto. Poslušajte, kaj naj bi ta komisija počela: spremljala načelna mnenja glede ravnanj, ki pomenijo kršitve kodeksa sodniške etike; izdaja priporočila za spoštovanje pravil sodniške etike, integritete v skladu s kodeksom sodniške etike; daje smernice za področje sodniške etike in integritete v skladu s sodniško etiko; komisija pred drugimi državnimi organi in javnostjo zastopa predsednik, ki ga izmed sebe izvolijo člani komisije za dobo dveh let z možnostjo ponovitve. Ja, glejte, no! Bistveno je, kdo je v tej komisiji. To na papirju se prav lepo sliši, samo to komisijo vodi gospa Betetto. Ta, ki krši ta kodeks. In zdaj bo ona ugotavljala, kdo v tej državi oziroma kdo med sodniki pač sodi oziroma krši etična in tudi moralna, po v končni fazi je tukaj tudi povezano z integriteto. Zdaj bo ona kot predsednica tega to zastopala! Pa komu v posmeh to počnemo? Nekdo je na vrhu Komisije za etiko in integriteto, ki je pogorel pred svetom. Odplaknili so ga, ker so vedeli, kaj počne v Sloveniji. Veste, napišemo lahko tukaj notri tudi, da bodo naše slovenske kokoši začele nesti zlata jajca, samo jih ne bodo, zato ker je kokoš pokvarjena in prihajajo ven gnila jajca. Ampak to je pa zelo nesramno in nepravilno do tistih, ki pa v ta sistem, v sodni sistem, dejansko vlagajo vso energijo, vse znanje, veliko odrekovanja. Tudi težke trenutke imajo pri tem delu in ga opravljajo dobro, ampak pogledajte, zdaj so oni v istem paketu, ker ne vemo, kateri sploh kršijo človekove pravice. Pa saj to je razbremenilni element za celotno sodniško ali pa pravosodno sfero. Saj so vsi v istem košu! Ne vemo, kdo so, zato ker seveda v zakon ne želite vpisati, da bi se vodile te evidence in da bi te evidence, spoštovani, bile javne, da ko bodo ljudje prišli pred roko pravice, da bodo vedeli, kaj je tista roka počela v preteklosti pri svojem delu. Kolikokrat je kršila človekove pravice, koliko postopkov je zastaralo, kateri so ti postopki? Ampak vi tega ne želite.

25. člen. Želeli smo, da se to tudi objavi na spletni strani, vsi akti in seznam sodnikov, ki so kršitelji človekovih pravic in še vedno opravljajo to funkcijo, kajti osebno menim, da teh sploh ne bi smelo biti več v tem sistemu. Predstavljajte si ... ali pa si na drugi strani pogledjmo delavca v proizvodnji. Naredil bo napako v procesu dela in bo proces ali zastal ali pa bo cela pošiljka za proč. Kaj mislite, da se bo s tem delavcem zgodilo? Še preden bo disciplinski postopek stekel, bo že na cesti, pa dela za 600 evrov ali pa 570, ker mu potem mora podjetje samo dodati še razliko do minimalca. To je stanje. Tukaj imamo pa funkcionarje, nikjer nad njimi nihče – in ne smemo niti vedeti, kaj ti ljudje počnejo! Pa to

smo banana republika, minister! Vem, da me ne poslušate, ampak to so ključne stvari, ki bi jih vi morali slišati, ne, da klepetate. To so ključne stvari, ki bi jih vi morali slišati in uslišati, če vam je res do tega, da pravosodni sistem zaživi na nekih demokratičnih temeljih. Tukaj samo kolegico pogledam, ki prihaja iz sodniških vrst. Meni je hudo, zato ker je ona v istem paketu. Ja, meni je hudo. V istem paketu. Verjetno je mogoče, da gre res tukaj zgolj po sistemu, da vrana vrani ne izključe oči, ampak poznam tudi nekaj sodnikov, ki jim ni vseeno, da so v tem paketu, predvsem mlajša generacija. Če bi njih vprašali, bi z veseljem rekli, naj se vse njihove sodbe in odločbe in vse, kar so počeli, objavi javno. Ampak moramo skrbeti za tiste, ki so problem in ki imajo pravzaprav v krempljih ta sistem, kajti največja luknja pri tako imenovani tranziciji – ob seveda vsem ostalem, krajji državnega premoženja in tako naprej, – je zagotovo to, da tranzicija v pravosodju oziroma na sodni veji oblasti ni uspela, ker je ni bilo. Vrhovni šef, bivši, sodniške veje oblasti, je bil kršitelj človekovih pravic. Tam je lovil pa ne vem kaj še vse omogočil, da so ljudje umirali. Pa nehajte.

Naprej. Seje Sodnega sveta so odprte za javnost. Tukaj pa zmagamo. Celo novi predsednik Vrhovnega sodišča je rekel, da s tem nima težav, tudi predsednik Sodnega sveta je rekel, da s tem nima težav; očitno ima pa težave koalicija, da bi bile te seje odprte za javnost. Samo pogledjte, kako skrupucalo je potem nastalo. Seje Sodnega sveta so pri odločanju o pravicah, obveznostih in pravnih koristi posameznika zaprte za javnost. Beži no! Se pravi, so pa za vse zaprte za javnost, saj tukaj notri je vse. Kaj pa je potem sploh še odprtega? A to, da bojo povedali, katero točko dnevnega reda oziroma dnevni red, potem bojo pa takoj zaprli za sejo? To, da bojo rekli: Spoštovani, odpiramo – ne vem – 7. sejo Sodnega sveta, potem bodo pa rekli, da ker imamo ta in ta gradiva, bo seja zaprta. Masaker ste naredili iz predloga! Sami veste, vse skupaj se pa državi vrača kot bumerang. In vrača se tako, da danes nimamo še niti enega za zapahi, ki je naredil bančno luknjo v tej državi. Kriminal stoletja! Boste videli, ko nas več ne bo, kaj bojo govorili o teh časih, kam je plula ta država.

Minister, kakorkoli že, bili ste predsednik KPK, govorili ste takrat na tisti funkciji veliko o transparentnosti, o etiki, o moralni, o tem, da mora biti politik čist kot najboljša pitna voda. Sami pogledjte, kakšne predloge sprejemate. Tole, da je transparentno, tole, da je etično in odprto, da se to približuje neki javnosti? To je farsa, ta zakon je farsa in to huda farsa in jih bomo še naprej dobivali po glavi. Je pa v korist vsem tistim, ko spet danes slišim oziroma včeraj sem slišala, da se spet Janeza Janšo lovi. Treba je iti na čarovnice, ponovno, tretjič, četrtič, grmada gori že tako od osamosvojitve dalje, zato ker nekaterim je žal, da je do nje prišlo, ampak tukaj vseskozi kurijo,

vseskozi se kuri. Na drugi strani pa eden ni bil zaprt; še več, imamo odvetnike, ki zaslužijo na ta račun skoraj milijon evrov, pa ni nič od tega. To so rezultati in to je stanje v naši državi na področju sodstva.

Prav tako predlagamo, da se doda v ta zakon, da Sodni svet zagotavlja preglednost in odprtost svojega delovanja ter varstvo podatkov posameznika, katerih pravice, obveznosti ali pravne koristi so predmet obravnave. Gre za povezanost. Tudi to ne pride v poštev pri vas, ničesar ni.

Skratka, da zaključim. Lahko napišete v ta predlog zakona marsikaj. Tistega, kar je ključno, niste zapisali, ker si tega ne želite, ker ne želite odprtega sodstva, ker ne želite demokratičnega sodstva, ker vam je v prid, da nekateri očitno kršijo človekove pravice. Ker če vam to ne bi bilo v prid, potem bi to dali vsi skupaj na najbolj viden seznam v državi, na najbolj viden seznam, ker gre za kršitev ustave in gre za tretjo vejo oblasti. Tretjo vejo oblasti – in dela zaprto! Pa saj smo vsi ostali ujetniki njih. Mi smo tukaj odprti kot odprta knjiga, o nas se lahko govori, piše, to so vzeli vsi skupaj v zakup, ampak, kaj se dogaja pa v sodnih dvoranah, pa kako se stvari zaključujejo, pa ne. In smo zopet v časih izpred osamosvojitve, ko imamo spet kolektivno odgovornost. Kajti, ko gre za sojenje v senatih, mi ne bomo vedeli, kdo je kako glasoval, kdo je podal ločeno mnenje, če ga je, in tako naprej. Tega pač ne bomo vedeli. Vsi so krivi, celoten senat je potem kriv, pa čeprav je lahko nekdo izmed njih glasoval in tudi v ločenem mnenju zelo konkretno povedal, ampak je potem kriv. V enem od takih senatov je sodil tudi današnji predsednik Vrhovnega sodišča. Ampak mi ne vemo, kakšna je bila njegova odločitev, in lahko mu delamo škodo, ko govorimo, da je pri svojem delu kršil človekove pravice. Samo me pa ne morete prepričati, da je drugače, ker tudi vi ne veste.

Žalostno, vse skupaj v tej državi je žalostno in jo peljete nekam ... Nekoč je rekel ... kdo? Pahor? Da gre nek evropski vlak z neko hitrostjo proti Evropi in razvoju. Tir boste že spravili čez, samo vlak bo vozil rikverc. Pa ne rikverc v tem smislu, ker vlak lahko vozi v obe smeri, ampak rikverc v čas, v preteklost. Žalostno! Seveda takšnega predloga zakona ne morem podpreti. Ga ne morem! In me čudi, da ga bo lahko kdorkoli v tej državi, kajti če ta zakon podpreš brez amandmajev Slovenske demokratske stranke, potem za vas ni problem, da sodni veja krši človekove pravice. To za vas ne predstavlja problema, čeprav je to temeljni problema v tej državi.

Za ta sodni sistem je edino odprtost in transparentnost rešitev. Rešitev za vse tiste mlade, ki prihajajo v sistem, za vse tiste, ko smo govorili zadnjič o njih, ko še čakajo na pripravništva, ker bi se lahko naučili kaj dobrega. Ampak sporočilo je jasno: v tej državi sodimo tako, kot reče elita. Ker lahko kršiš človekove pravice, pa se ti nič ne zgodi. Lahko uničuješ

človeka že 25, 27 let, pa se nič ne zgodi. Minister, zdaj razumem, zakaj ste minister za pravosodje. Ko imamo v rokah take predloge zakonov, potem natančno vem, zakaj ste bili na to funkcijo imenovani. Ker vam ni uspelo pri KPK, poskušate zdaj z nekimi novimi zakoni iskati čarovnice, ampak mislim, da jih morate prvo poiskati v svoji najbližji bližini.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jan Škoberne. Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik.

Čeprav se mi zdi, da so že iz uvodne razprave, pa ne edine, ustrezno poudarjene, se mi zdi, da nekatere stvari ne smejo biti neodgovorjene in ni odveč, če jih ponovim dvakrat – tudi v kontekstu razprave, ki je ravnokar bila.

Sam osebno, pa verjamem, da vsi v koaliciji, si želimo čim bolj kvalitetnega, transparentnega, odprtega in predvsem pravičnega pravosodja; takega, ki ne bo podvrženo nobenim in prav nobenim političnim, interesnim, elitističnim, razrednim ali kakršnimkoli drugim vplivom; da bo pravica, ki jo zagotavlja država, res tista z zavezanimi očmi, ki tehta izključno in samo dejstva. To tudi počnemo, z dejanji in s tem, kar skušamo narediti, da tudi vam pridemo naproti, kolikor se le da. Če si ne bi sam osebno želel odprtega, sodobnega – in se strinjam z gospodom Gorenakom – tudi posodobljenega v odnosu do predhodnega sistema pravosodja, verjetno ne bi sprejel pobude Mladinskega sveta Slovenije za sklic seje o pripravništvih; zato ker bi se mi lahko zdelo odveč razpravljati o tem, da so nekatere spremembe nujne. Ne bi se strinjal o tem, da potrebujemo več odprtosti pri delovanju Sodnega sveta, pri imenovanju sodnikov, pri evalvaciji, analizi in tudi kritiki njihovega dela. V nobenem primeru pa se ne strinjam s tem, da ustvarjamo pogoje, kjer se sodno vejo oblasti s strani politike, pa najsibo leva ali desna, postavlja na pranger. Sam sebi ne želim dovoliti tega, da bi v imenu boljšega pravosodja v resnici potihoma in pod krinko uvajali take in drugačne metode političnega pritiska, pa vam tega seveda ne očitam, ker verjamem, da imate najboljše namene. Ampak to, da se zgodi, da na nekih protestih ali pa izražanih mnenja določenega dela civilne družbe pride celo do tega, da drugače misleče – kako se temu reče – fizično opomnijo, da ne želijo njihovega mnenja slišati tam, tudi ni pravi korak in način. In poziv, ki je šel z moje strani že uvodoma in za katerega mislim, da je bil jasno izražen ne samo na zadnji, tudi na kakšni predhodni seji Odbora za pravosodje, je ta, da si moramo priti nasproti, ker si delimo isti cilj. In to je transparentno, učinkovito, pravično in na demokratičnih vrednotah utemeljeno pravosodje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Razprava gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

V bistvu me je kolega Jan nekako kar pozval, da se moram še enkrat oglasiti.

Res je, zelo pozitivno in mislim, da smo bili takrat vsi nekako kar enotni, ko je šlo za pripravništva na področju sodstva. Je tako? Govorili smo tudi o tem, da bi bila še bolj smiselna, če bi predsedujoči to sejo sklical skupaj z Odborom za izobraževanje in šolstvo, in dejstvo je, da upamo, da bomo naredili korak naprej v to smer, da takih čakalnih vrst ne bo, ampak tukaj sta potrebna dva sistema.

Ampak v odgovor gospodu Škobernetu. Fino je sklicati seje pa da ti mladi res dobijo pripravništvo. Ampak, kdo jih bo učil? Kdo bodo njihovi mentorji? Njihovi mentorji bodo tisti, ki so kršili človekove pravice. Tega se bodo učili! In naučili se bodo, da se v tej državi nič ne zgodi, če krši človekove pravice. Najbolj podel je pa očitek, da se potem posamezniki, ki delujejo v okviru sodne veje oblasti, tudi javno izpostavijo. Zakaj pa ne? Ali je to privilegij samo za gospoda Ribičiča? Samo on lahko govori? Ali to pripada mogoče samo enim, prvorazrednim v sistemu? Drugorazredni morajo biti pa tiho in se ne smejo oglasiti in ne smejo povedati, da sistem ne funkcionira. Tukaj se pa sploh ne morem strinjati. To je, mislim, da najslabše, kar si je gospod Škobrne privoščil. Dejstvo je, da je prav, da so se oglasili. Saj kako bi pa mi kdajkoli prišli do svoje države, spoštovani? Tako, da bi bili vsi tiho? Ne! Tako, da je začela pomlad vreti, prihajati, cveteti, se razcveteti in toliko razbohotiti, da smo postali tudi država.

Mislim, da najbolj napak je pa razmišljanje, da tisti, ki pa delajo v sistemu, ne smejo povedati nič. Ker potem jim pa še volilno pravico vzemimo, pasivno in aktivno. Mislim, kolega Jan Škoberne, da je problem večji, ko se nekdo poda v politiko iz sodne veje oblasti, potem se pa tja vrne. Da je to težji problem. Ampak ne zato, da on ne bi deloval pošteno, ampak sam bo nosil breme. Zanj je to večje breme, za posameznika. Trdim, da je. Ker bo vedno plod lahko nekih vprašanj, nekih očitkov, pa bo lahko povsem korektno in v skladu z zakonom in ustavo opravljal svoje delo. Tako se ne ukvarjati s tistimi, ki povedo na glas, kaj je narobe. Ukvarjamo se s tistimi, ki nočejo sprememb. To pa ste pa vi, spoštovana koalicija. Nočete, da pride do bistvenih sprememb, da se pravosodni sistem odpre, prelufta, po domače povedano. In da tista gnila jabolka odpadejo in da pustijo mlajšim generacijam, ki s tem nimajo težav, da se in izučijo in da dobijo mentorje, ki jim bodo pri tem pomagali, da bo njihovo delo dobro, kakovostno in da bodo lahko v ponos tej državi. Ne nazadnje so funkcionarji, tako kot mi.

Trenutno naš pravosodni sistem ni ne v ponos državi ne v ponos Evropi, se izgubljam

kot po tekočem traku; pa še več, tako daleč gremo, da sami sebe tožimo, da sami sebe tožimo pred Evropskih sodiščem, na primer, ko govorimo o romski problematiki. Sami sebe tožimo, imamo zastopnike, odvetnike, ki ne vem kolikokrat so bili v Dobruški vasi, na primer, ali pa kolikokrat so bili v Žabjaku. Ti odvetniki potem tam pred Evropsko unijo blatijo to državo, čeprav ta država niti osnovnih podatkov nima, kakšna je ta skupnost. Tudi to je zanimivo, kdo so ti odvetniki. Ena imena se tolikokrat pojavljajo v tej državi ... Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Lahko zaključimo razpravo? Zaključujem razpravo o 11. členu.

Prehajamo na 23. člen. V razpravo dajem 23. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Ne, hvala lepa. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 25. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 26. člen ter amandma Poslanske skupine SDS in amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 63. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Hvala lepa, zaključujem razpravo.

Ker nihče ne želi razpravljati zaključujem razpravo v celoti.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 10. točki dnevnega reda. S tem prekinjam 9. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DRŽAVNEM ODVETNIŠTVU, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade mag. Goranu Klemenčiču, ministru za pravosodje.

Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani podpredsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Država in s tem davkoplačevalci smo izpostavljeni približno dvema milijardama tveganj odškodnin in plačil pred različnimi domačimi in tujimi sodnimi organi. Zato potrebujemo učinkovitega zastopnika svojih premoženjskih in drugih pravic in interesov pred domačimi in tujimi sodnimi forumi in arbitražami. Ni problem v tem, ker že 20 let nismo reformirali Državnega

pravobranilstva, problem je v tem, ker nismo reformirali omenjene funkcije. Ne gre za Državno pravobranilstvo, čeprav je slednje v obrambi svojega funkcionskega položaja in statusa quo v zadnjem času se zelo trudilo prikazati to reformo kot reformo oziroma ukinjanje Državnega pravobranilstva. Gre za zastopanje države, ki sem ga prej omenil. Danes država nima ne dobrih pravobranilcev, nima ne dobrih odvetnikov. Ima dobre posameznike, ki delujejo v okviru Državnega pravobranilstva. Takih je kar nekaj, nesporno, vendar na splošno je v pravobranilstvu malo pravobranilstva in še manj odvetništva. Razlogi za to so sistemski, so zakonski, so organizacijski in so tudi kadrovski, a niso samo kadrovski. Kot rečeno, v Državnem pravobranilstvu deluje veliko dobrih posameznikov, sistem pa je naslednji.

Premoženjske interese v državi zastopajo kvazi funkcionarji, ki so sedaj strokovno nevtralizirani oziroma v celoti vezani na usmeritvena, navodila Vlade, posameznih ministrov in celo posameznih javnih uslužbencev, ki so na funkcijo imenovani za določen čas, neposredno s strani Vlade, velikokrat politično na udobno delovno mesto v 55. plačnem razredu, enako kot višji sodniki za 8 let. Sistem zaradi dvodimenzionalnosti, imamo samo pravobranilce in pomočnike pravobranilcev, ne pozna kariernega napredovanja.

Sistem ima veliko lažne solidarnosti in opravičuje in skuša prikriti slabo zastopanje v zadevah, samo v zadnjih dveh letih lahko naštejemo: znan primer Tovarne sladkorja Ormož, pa Infohit, kjer se je založila dokumentacija in je bila izdana zamudna sodba v višini več kot 3 milijone evrov davkoplačevalskega denarja. V zadevi Pomgrad recimo, kjer je pravobranilka iz malomarnosti predstavila vejico pri enem izračunu odškodnine in je zato država preplačala odškodnino v višini 370 tisoč evrov. Takih je samo nekaj in govorim samo v zadnjem letu, letu in pol. Sistem iskanja notranje odgovornosti za napake ne deluje. V zadnjih 20 letih je bil en sam disciplinski postopek izpeljan. In še to takrat, po domače povedano, ko se je ministru, to se bil jaz, res res že – ne bom rekel kaj.

Sistem zunanjega nadzora ne funkcionira oziroma ga ni. En sam poskus je bil za časa ministra prof. dr. Šturma. Edino on je poskušal poslati nadzornike v Državno pravobranilstvo. Ni se izšlo, ostali nismo niti poskušali, ker za to ni bilo pravne podlage.

Državno pravobranilstvo kot osrednji zastopnik premoženjskih interesov države pokriva manj kot polovico višine izpostavljenosti v naši državi raznim sporom. Od dveh milijard po analizi Ministrstva za finance samo cirka 710 milijonov evrov. V nesorazmernem velikem številu se ukvarjajo z bagatelnimi zadevami, kar je izkazano v letnih poročilih. Ukvarjajo se ljudje v 55. plačnem razredu z vlaganje zemljiškoknjižnih vpisov, kar počnejo v

odvetniških pisarnah pripravniki, v upravnih enotah pa mlajši strokovni sodelavci.

Osrednji zastopnik premoženjskih interesov države ne sodeluje oziroma je izključen iz pomembnih sporov pred mednarodnimi sodišči in arbitražami – Nuklearna elektrarna Krško, arbitražna v zadevi Grassetto in tako naprej. Kljub deklarativnemu zavzemanju in poudarjanju pomena zastopanja javnega interesa, s čimer so v zadnjih časih državni pravobranilci upravičevali funkcionski status. V 20 letih lahko na prste ene roke preštejemo v celotni zgodovini državnega pravobranilstva, kolikokrat so vložili tožbo v javnem interesu.

Na sistemski ravni imamo neurejeno zastopanje in so zastopane pred Evropskim sodiščem za človekove pravice in Evropskim sodiščem pravice v Luksemburgu, zaradi česar verjetno izgubimo tudi kakšen primer več, kot bi ga sicer lahko.

Zato Predlog zakona o državnem odvetništvu, ki je danes pred vami, predstavlja temeljito prenovo te institucije. Ne institucije Državnega pravobranilstva, ampak institucije zastopanja javnega in premoženjskega interesa države in davkoplačevalcev in na novo ustanavlja Državno odvetništvo Republike Slovenije kot samostojen državni organ s svojo odgovornostjo, učinkovitim ravnanjem, fleksibilnostjo in transparentnim ravnanjem.

Ali bo ta zakon ob uveljavitvi vzpostavil boljše zastopanje javnih interesov? Sam po sebi prav gotovo ne. Vzpostavil pa bo, po mojem prepričanju mnogo prepozno, zakonodaji in organizacijski okvir, da se to zgodi. Okvir, ki če ne bo izpolnjen, bo to odgovornost, če se ne bo zgodila, jasna in očitna. Zato tudi v končni fazi Vlada ob morebitnem presenečenju koga podpira nekoliko spremenjen amandma Slovenske demokratske stranke v smislu poročanja Državnemu zboru v določenem roku po uveljavitvi tega zakona.

Skratka, ker so izpolnjeni poslovniški pogoji, predlagam, da se na isti seji opravi tudi tretja obravnava predloga zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gosposu Janu Škobernetu.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Minister, kolegice in kolegi!

Odbora za pravosodje je na 33. seji obravnaval Predlog zakona o državnem odvetništvu in je pred začetkom obravnave obravnaval tudi predlog Poslanske skupine SDS, da bi se o predmetnem zakonu opravila javna predstavitev mnenj, pri čemer ta predlog ni bil sprejet, zato smo z obravnavo zakona nadaljevali na isti seji.

Predstavnik predlagatelja minister Klemenčič je v svoji dopolnilni obrazložitvi povedal, da predlog zakona predstavlja temeljito prenovno funkcije in nalog na področju varstva premoženjskih in drugih interesov Republike Slovenije preko pravnega zastopanja in svetovanja v sodnih in drugih postopkih doma in v tujini.

Opozicijski poslanci so nasprotovali predlaganim rešitvam, ki da niso usklajene z državnimi pravobranilci ter so bile deležne številnih opozoril tako Zakonodajno-pravne službe kot tudi negativnega mnenja Državnega sveta. Opozorili pa so med drugim tudi na temeljno funkcijo pravobranilcev, to je braniti državo in ne zgolj slediti usmeritvenim navodilom, zato so predlagali, da naj se v status in neodvisnost državnih pravobranilcev ne posega. Tudi generalni državni pravobranilec je povedal, da državno pravobranilstvo sicer ni ustavna kategorija, a da se morajo pravne podlage za delovanje vseeno spreminjati konsistentno s pravnim redom in obstoječo prakso.

Po razpravi je odbor glasoval o predlaganih amandmajih ter o vseh členih predloga skupaj in zakon, kot je danes predlagan, poslal v drugo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ker je zbor na 27. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni možna.

Prehajamo na razpravo o členu in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 20. aprila 2017.

V razpravo dajem 94. člen ter amandma Poslanske skupine SDS in amandma poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD.

Želi kdo razpravljati? Ja, vseeno bom prosil za prijavo.

Mag. Dušan Verbič, izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, podpredsednik. Spoštovani minister, poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Mislim, da mi je dovoljeno v tej zadevi vseeno malce uvodnih besed, potem pa se, tako kot je običajno, tudi v nadaljevanju dotakniti tega, spoštovani, kot ste v neki smeri tudi nakazali. Glede na pomembnost, ki je v neki smeri ne samo v strokovni, ampak tudi v medijski javnosti ta predlog spremembe zakona in neki smeri prisoten, mislim, da je prav.

Ali pravosodni organ, v tem primeru sedaj še veljavno Državno pravobranilstvo Republike Slovenije, izvaja svoje poslanstvo na način in v obsegu, za katerega z gotovostjo lahko rečemo, da je zadovoljiv – če sem še nekoliko malce hudomušen in tudi rečem –, da opraviči svoj obstoj ali tako imenovani ta stroškovni vidik? Objektivni odgovor na to

vprašanje, če sam sebi odgovorim, ga dam zelo težko, kajti iz letnih poročil, če govorim vrsto let za nazaj, ni mogoče razbrati, v kakšnem obsegu je bil ta pravosodni organ vrsto let učinkovit oziroma uspešen. Mimogrede, tovrstno vprašanje ali nekaj podobnega, če lahko tudi rečem, bi upravičeno postavil tudi za marsikateri organ državne uprave. In moj odgovor je prav gotovo, da je dobesedno vprašljiva njihova učinkovitost in uspešnost.

Ampak, če sem še pri današnji temi. Po 25 letih delovanja države Republike Slovenije sam menim, da je končno tudi že čas, da se pričnejo določene spremembe, še posebno na področju, kjer je še kako potreben v ospredju imeti interes države, davkoplačevalcev. Po nekih nepreverjenih informacijah se ta hip lahko pogovarjamo, da so terjatve do države preko pooblaščenca, ki zastopa državo, najverjetneje okoli milijardo evrov, ampak pri tem je ta hip treba takoj izpostaviti, da v tem znesku niso terjatve, ki so se nekako že začele in so v manjšem obsegu tudi že vložene, vezane na tako imenovane naslove izbrisanih vrednostnih papirjev, ki so bile v postopku dokapitalizacije bank v državni lasti.

Zato sem zelo zagovornik tega, da se danes obravnava ta zakon in s tem, kar je povezana tudi vsebina. Zakaj? Zato, ker trdno stojim na stališču, da spremembe generirajo praviloma stvari na bolje. Govorim tukaj poudarek »na bolje«. Kot rečeno, sedaj veljavni zakon iz leta 2007, torej 10 let nazaj, je bil prav gotovo sprejet v drugačnih okoliščinah in pogojih, seveda takrat, ko so obstajali. Menim, da se je v Republiki Sloveniji v zadnjih letih marsikaj spremenilo, žal pa lahko tudi ugotovljamo, da so marsikateri zadeve šle tudi v škodo davkoplačevalcev. In tukaj se mi pojavi resnično vprašanje v zvezi s točko današnjega reda, ali se je pravosodni organ, sedaj še vedno Državno pravobranilstvo, dovolj angažiralo in v svojih procesih zaščitilo interese države v teh obdobjih. Seveda imam bolj v mislih v vseh tako imenovanih pravnih sporih in tudi v nekih drugih zadevah. Tukaj ponovno poudarjam, v mislih imam učinkovitost in uspešnost v dobrobit države. Preprosto še enkrat lahko rečem, da nimam odgovora na to vprašanje, kajti iz tako imenovanih podatkov v medijih niti ni bilo česa posebnega razbrati, razen tega, kar v zadnjem času poročajo, in je tudi minister v uvodni predstavitvi omenil nekaj primerov. Ne vemo pa vrsto let, kaj se je dogajalo. In tisto, kar me v neki smeri napotuje, da je prav, da je neko kritično razmišljanje o teh zadevah in potrebnosti sprememb, je to, da ko sem šel malce gledat letna poročila Državnega pravobranilstva za nazaj, preprosto nisem mogel tovrstnih podatkov niti dobiti. Vendar o tem si bom še v nadaljevanju dovolil nekaj besed.

Vseeno bi izpostavil zaradi teže tako imenovane medijske pozornosti tega zakona, s kakšnimi naslovi so se mediji ukvarjali konkretno z vsebino in tudi z ministrom. Pa bom samo v

grobem pregledu malce preletel. Z ognjem in mečem nad državne pravobranilce: pravobranilce skrbi, da bodo postali odvisni od politike, še posebno ker koncept predvidenih sprememb ni jasen. Sami pravobranilci zelo jasno, članek Pravobranilci: smo pred sovražnim prevzemom. Nadalje, Pravobranilstvo zdaj in nikoli več – v takšni obliki: koliko politično neodvisni bodo državni odvetniki, ki se selijo pod okrilje Pravosodnega ministrstva, se sprašujejo pravobranilci. Še bi lahko našteval, kajti vrsta tovrstnih prispevkov, medijskih objav je bila zapisana. Kljub vsemu bi se dotaknil še enega. Tudi generalni državni pravobranilec je v tem času bil kar zelo aktiven, tudi medijsko. In samo en naslov, ki je zelo poučen v neki smeri tudi za nas, ki se sedaj pogovarjamo o tej vsebini. Naslov, ki je: To je popolna podreditev državnega pravobranilstva. Ne bi tukaj zgubil kaj posebno besed, vendar me sili v tem delu razprave na nekaj. In vprašanje je, čemu sploh so namenjeni in kakšna je funkcija, opravljanje pooblaščenec. Ker preprosto tudi v vsebini tega zakona in amandmajev se moramo sklicevati na primere, ki so zelo očitni.

Primer. Odvetnik, ki je v privatni sferi, in javni pravobranilec ali državni pravobranilec, ki je v sferi države. In samo po sebi se sili vprašanje, kaj imata skupnega. Dejstvo je, da sta oba uvrščena v skupino pravosodnih organov, zanimivo. Nastopata za stranke po pooblastilu, kar je tudi običajno in tudi nujno. In tisto, kar je zelo zanimivo, morala bi imeti enak cilj, ta cilj je storiti vse, da se v pravnem sporu zmaga. To je nepisano pravilo, ki praviloma zelo trdo velja v privatni sferi odvetnikov. Prav gotovo pa si bom dovolil komentirati, da morda za pravobranilce to ne drži čisto. Verjamem, da v marsikaterem primeru lahko naredim krivico nekemu, ampak iz pregleda tako imenovanih letnih poročil, ali pa še kako drugače, se vidi, da ta zavzetost, pristop pri reševanju tovrstnih zadev ni ekvivalenten tej tako imenovani privatni sferi. Po čem pa je drugačen pristop mojega osebnega gledanja? Sami odvetniki so že praktično v začetni fazi prav gotovo zelo intenzivni v odnosu do svojih strank, ki jih pooblaščajo, in tisto, kar je zelo zanimivo, predvsem se s stranko od začetka zelo jasno komunicira o strategiji, kako uspeti v pravdi. Če pogledamo pravobranilstvo, preprosto pravobranilstvo zajema zadeve po tako imenovanem pripadu zadev, in to praviloma samo po sebi s strani organov državne uprave in takrat, ko se država pojavi v neki situaciji, ko je v sodnem ali izvensodnem postopku. In tukaj sem prepričan, da je ključna razlika med njima, se pravi med privatnim in državnim odvetnikom, v motiviranosti pooblaščenca za uspeh v pravdi. Tukaj se takoj navezujem tudi na stališče ministra, ki pravi, da je treba tovrstno zadevo preprosto postaviti v ta isti, podobni kontekst. Predvsem, da je ključno, da se že na samem začetku zelo jasno vzpostavi sistem, da se gre na uspeh v pravdi. Sam sem prav gotovo tudi v

tem delu na stališču, da bo v nadaljevanju, ne glede na plačne razrede ali karkoli se bo pač odvijalo, treba razmisliti tudi o tem motivacijskem faktorju, ki bi ga prav z drugačnim izrazom lahko uporabil, stimulativnem delu, da bi bili tudi državni pravobranilci ali državni odvetniki še kako pripeti, če temu lahko rečem, na uspeh v pravdi. Mislim, da bi bilo tukaj treba tudi neke vzvode pripraviti.

V tem delu bi se dotaknil samo še mnenja Zakonodajno-pravne službe, kajti Zakonodajno-pravna služba – predvsem to imam v mislih glede na različne razprave najsibo v državnem zboru ali tudi v medijih, ali lahko izvršilna veja oblasti posega v neko tovrstno ureditev. Zakonodajno-pravna služba je zelo jasno zapisala: » Urejanje državnega pravobranilstva kot sistema je v polju proste presoje zakonodajalca, kar pomeni, da lahko predpiše ureditev, ki šteje za najprimernejšo.« Kar se tega tiče, moram priznati, da sam preprosto nimam nobenih težav ali zadržkov, in v enki smeri ali v polni smeri sem dejansko na stališču, da je izvršilna veja oblasti v primeru te spremembe zakona na pravi poti.

Veliko besed, zapisanih in izrečenih, je bilo glede tako imenovane primerjave urejenosti v državah, s katerimi se zelo radi primerjamo. In če lahko karikirano rečem, so nam tudi za zgled. Predvsem gre za to, ali se Državno pravobranilstvo lahko sploh uvrsti, čisto sistemsko, pod izvršilno vejo oblasti. In ta primerjava je zelo zanimiva. Dejstvo je, da je pod izvršilno vejo oblasti v sistemu državne uprave pravobranilstvo, ki je bolj ali manj samostojno, odvisno ali neodvisno, v naslednjih državah: Francija, Španija, Nemčija, Avstrija, Nizozemska. Zanimivo. Zelo malo se o tem govori, da ne bom govoril tudi še, kar se tiče same javnosti. Se pravi, iz tega pogleda primerjave je zelo zanimivo, da imajo države tako imenovanega romanskega in germanskega prava praktično pravobranilstvo urejeno v sistemu izvršilne veje oblasti. In če ta delček primerjave zaključim samo še z enim delom, in sicer ali zaposleni v tej instituciji nekako sploh lahko pridejo pod sistem javnih uslužbencev. Tudi ta primerjava je zanimiva, in sicer da položaj javnih uslužbencev, tistih, ki opravljajo funkcijo pravosodja, poznajo in je urejen v Avstriji, Španiji, Franciji, Nemčiji in celo daleč na severu, ki je marsikdaj nam za vzor, v Švedski. To pomeni, da je v tovrstnih razpravah kar težko sprejeti neke argumente, da mi nekaj izumljamo in želimo neke spremembe, ki, lahko rečem malce v pravnem izrazoslovju, ne pijejo vode. Če pogledamo te primerjave, so prav gotovo na mestu predlagane spremembe samega zakona.

Uvodoma sem že omenil uspešnost in učinkovitost institucije Državnega pravobranilstva. Moram priznati, da sem preprosto prevzel letno poročilo Državnega pravobranilstva iz leta 2003 in letno poročilo 2015, ker sem želel dobiti nek vtis in vpogled, kaj se je v tem obdobju ali če neko, recimo,

mejno zadevo primerjaš – ali je možna primerjava glede neke učinkovitosti pripada zadev zaposlenih in podobno. Moram priznati, da me je letno poročilo leta 2003 v enem delu celo navdušilo, čeprav vemo, da so bile takrat popolnoma drugačne okoliščine, ampak za pravdni postopek so zelo jasno zapisali tisto, kar mislim, da nas davkoplačevalce in tudi izvršilno vejo oblasti in zakonodajno še kako zanima. Zapisali so podatek, in sicer da je bila v letu 2003 Republika Slovenija v pravnih postopkih s svojimi tožbenimi zahtevki uspešna v višini 62,17 %, oškodovanci pa s svojimi zoper državo v višini 30,93 %. Zanimivo, da tovrstnih podatkov iz kasnejših letnih poročil, da ne govorim leta 2015, preprosto ni mogoče razbrati, zaradi tega ker so v zadnjih letih letna poročila Državnega pravobranilstva zelo lepa, zelo dobra za branje, tudi veliko podatkov vsebujejo, vendar neka strukturirana, preprosta primerjava tovrstnih podatkov – jih ne moreš dobiti. Vesel sem, da tudi organi državne uprave, inštitucije povzemajo letna poročila po uspešnih letnih poročilih gospodarskih družb, ampak zanimivo je pa nekaj, da je v letnih poročilih gospodarskih družb nujni sestavni del tudi finančni izid poslovanja, rezultati učinkovitosti in uspešnosti. V konkretnem primeru pa tega ni, kajti koliko je pripada v primerjavi s preteklim letom, to so pač neki podatki, ki lahko naredijo dober vtis, ni pa relevantno, kakšna je učinkovitost zaposlenih. V tem delu moram priznati, da me je kar nekoliko presenetila primerjava leta 2003 z 2015. Tisto, kar je v neki smeri zanimivo še, kar se tiče teh letnih poročil, ki jih sprejema tudi Državni zbor, je, da je bilo v letu 2003 poročilo sestavljeno zgolj na 59 straneh z bolj uporabnimi podatki glede razvidnosti nekih učinkovitosti, v letu 2015 na 152 straneh pa je obilica informacij in podatkov, celo o konkretnih primerih, kar je praviloma prav, da se človek tudi z njimi sooči, vendar o tovrstni zadevi, kot sem omenil, učinkovitosti in uspešnosti, pa je bolj malo besed.

Ker bom počasi zaključil ta del – zakaj sem zagovornik tovrstne spremembe? Kot je bilo že tudi v poročilu navedeno, je Vlada na področju pravobranilstva vseeno želela neke podatke, analize iz preteklosti delovanja. In zanimivo je nekaj, da Ministrstvo za pravosodje do sedaj nadzoruje opravljanje zadev zgolj pravobranilske uprave, med katere spadajo predvsem opravila glede rednega opravljanja nalog Državnega pravobranilstva. Bolj zaskrbljujoče ali pa še kako smiseln poseg v tovrstne zadeve pa je, da se izvaja nadzor pravobranilske uprave, kjer se je zaprosilo, kaj se je v letih od 2010 do 2015 dogajalo glede zamudnih sodb zaradi neaktivnosti Državnega pravobranilstva, pa je odgovor s strani pravobranilstva, da gre to pripisati napačnemu evidentiranju podatkov v posamezne vpisnike in neaktivnosti posameznih funkcionarjev v zvezi s samimi primeri. Toliko zaenkrat. Hvala lepa.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, gospod minister!

Najprej naj rečem, da očitno bodo res kmalu volitve, pa ne samo zaradi tega, ker se ponovno blati Janeza Janšo in Slovensko demokratsko stranko, ker nam očitno preveč dobro kaže, ampak očitno tudi zaradi tega, ker pa se je sedaj minister res odločil, da bo nekaj naredil na področju pravosodnega sistema, ampak žal, gospod minister, tako kot pri prejšnjem zakonu o Sodnem svetu tudi pri tem zakonu glede Državnega pravobranilstva po našem mnenju v napačno smer, vsaj v nekaterih delih. Pred tema dvema zakonoma, ki sta sedaj v zakonodajni proceduri, pa smo od vas dobivali nekako samo kozmetične popravke, resne reforme pravosodja, ki bi bila nujna, pa nikakor niste pripeljali v Državni zbor. Verjetno se boste strinjali z mano, da gre pri pravosodnem sistemu za izjemno okostenel sistem, ki se zelo počasi premika, in da bi resno bil potreben neke temeljite prenove in prevetritve. Mi leta 1991 namreč nismo naredili nekega ključnega momenta ali pa koraka, in to je lustracija pravosodnega sistema. Ne bom govorila o reformi, ampak kar konkretno o lustraciji pravosodnega sistema. Če bi lustracijo pravosodnega sistema takrat naredili, in takrat je bil čas za to, potem danes zagotovo ne bi imeli vsakodnevno na takšen način na preizkušnji vladavine prava in spoštovanja človekovih pravic. Gospod minister, upam, da boste vseeno še prišli nazaj v razpravo in se priključili in da boste potem tudi odgovorili na zastavljena vprašanja, ki jih imamo za vas pripravljena.

V Slovenski demokratski stranki ves čas govorimo, da je treba pravosodni sistem narediti bistveno bolj transparenten, zlasti pa, da morajo v pravosodnem sistemu tožilci in sodniki odgovarjati za napake, ki nastanejo v postopkih. Do sedaj, žal, praktično še nihče ni odgovarjal. Če pogledamo tožilstvo, se je to recimo zgodilo, in to s hudimi sankcijami, samo v primeru tožilke Dragice Kotnik, ki je po mojih informacijah izjemno dobra, kvalitetna tožilka. Ampak zakaj so se zgodile sankcije, in to štiri leta suspenza? Predvsem zaradi tega, ker je želela priti do dna aferi Baričevič. Se pravi, politična konotacija. Politična konotacija. Jaz ne poznam drugega tožilca v tej državi, ki bi bil suspendiran za štiri leta, ker je želel odgovorno opraviti svoje delo. In to je problem tega našega prostora. Prav tako pri sodnikih. Imamo poseben člen pri Zakonu o sodniški službi, pa mislim, da mogoče, da je bil enkrat uporabljen. Enkrat uporabljen! Glede sankcij, ki bi se morale zgoditi nad določenimi sodniki. To je neodgovorno! In vsak dan znova povečujemo sodnike, čeprav jih imamo bistveno več kot ostale članice Evropske unije. To ne prinaša transparentnosti, to smo že videli. Ne

prinaša pa tudi tega, da bi postopki hitreje tekli. Očitno ne. Ker še vedno imamo kljub projektu Lukenda in kljub nekaterim korakom, ki so bili storjeni, preveč zamud pri reševanju sodnih spisov.

Prej sem povedala, da bi bila v pravosodnem sistemu nujna izpeljava lustracije ali pa vsaj, da bi sprejeli neke lustracijske zakone. Zakaj to govorim? Zlasti zaradi tega, ker je to treba pogledati tudi v širšem kontekstu. Madžarska, recimo, je naredila lustracijske postopke, Češka je naredila enako, prav tako baltske države, Slovenija teh korakov ni bila zmožna narediti. Ne bom zdaj špekulirala, zakaj ne, ampak če takrat nismo tega naredili, potem se moramo danes zavedati, da bo treba te korake storiti danes. In jaz to osebno pričakujem tudi od sedanjega ministra za pravosodje. Mi smo edini amandma, ki smo ga imeli na to temo – mislim, da so ga vložili, takratni poslanec Starman, v 90. je bilo, tako imenovani udbovski amandma. Ampak ta ni bil sprejet, je bil zavrnjen. Predlagan je bil, ni pa bil sprejet, ampak zavrnjen. Skratka, to je nek predpogoj, da naredimo bolj pregleden in transparenten pravosodni sistem.

Zdaj pa mi dovolite, gospod predsedujoči, da se naslonim še na zakon o državnem odvetništvu, ki ga imamo danes pred seboj. Dejstvo je, da se v tem trenutku sistemsko spreminja koncept Državnega pravobranilstva in temu konceptu nasprotujejo, prvič, pravobranilci sami – tukaj bom postavila prvo vprašanje gospodu ministru, ki ga žal ni, ko obravnavamo njegov zakon, ampak zanima me, gospod minister, če mi lahko poveste ime vsaj enega pravobranilca, ki se strinja s takšno konceptualno ureditvijo tega zakona. Ne samo da pravobranilci nasprotujejo temu zakonu, tako koncipiranemu, kot je tukaj zastavljen, nasprotuje tudi Državni svet temu zakonu in temu zakonu z veliko pripombami ne da nasprotuje, ampak opozarja, da jih je treba rešiti na drug način, tudi Zakonodajno-pravna služba.

Torej če govorimo o zakonu o državnem odvetništvu, lahko rečemo, da se, če v grobem pogledamo, prenavlja institucija, ki bo postala nekakšen poseben državni organ in bo na nek način – tukaj bodimo pozorni vsi skupaj – neposredno podrejena ministru za pravosodje. In tukaj imam za vas drugo vprašanje, gospod minister. Zanima me, kako boste na takšen način, kot ste koncipirali ta zakon, zagotovili nujno in prepotrebno samostojnost oziroma avtonomnost Državnega pravobranilstva oziroma odvetništva. In drugič, osebno si ne predstavljam – in to je bilo tudi zaznati v pogovoru, ki smo ga imeli s pravobranilci, ko so prišli povedat, kje vidijo oni težave tega zakona – neke prepotrebne avtoritete, ki jo mora imeti vsak pravobranilec, da jo bo imel v novi obliki, se pravi kot navadni javni uslužbenec in ne več kot funkcionar. Osebno menim, da je prav funkcija v tem primeru, se pravi pravobranilca, tista, ki pomeni za pravobranilce v pogajanjih orodje pri

njihovem delu. Se pravi, funkcija je tista, ki zagotavlja med drugim to zunanjo in notranjo avtoriteto, ki sta nujno potrebni za to, da se stvari uspešno, kvalitetno in dobro peljejo v zastopanju v postopkih.

Gospod minister, pristojnosti Državnega pravobranilstva, vsaj tako pravijo sami pravobranilci – pa jaz nisem tukaj njihov odvetnik, še zdaleč od tega, ampak se mi zdi prav, da se jih vendarle na nek način tudi sliši glede na to, da ste zavrnili javno predstavitev mnenj, kar sicer počnete kot po tekočem traku v koaliciji, razen pri tistih javnih predstavitvah mnenj, ki jih sami predlagate, ampak sami so povedali – da ni mogoče pristojnosti Državnega pravobranilstva izvajati skozi javnouslužbenki sistem. Kaj to pomeni? To pomeni, da zdaj, kot sem že prej omenila, postanejo po tem zakonu pravobranilci čisto navadni javni uslužbenci, in tukaj je treba vedeti, da nimajo predvidenih niti kakšnih dodatnih oziroma posebnih pooblastil v okviru te funkcije kot javnega uslužbenca. Menim, da lahko javni interes v postopku varuje državni pravobranilec bistveno bolje kot funkcionar in ne kot javni uslužbenec, in to je eno izmed tistih ključnih vprašanj, ki si jih zastavljajo tudi pravobranilci sami. Torej, kako zagotoviti dejansko avtoriteto pravobranilca v postopkih, če bo zdaj samo še navadni javni uslužbenec. In drugič, kako zagotoviti avtonomnost in samostojnost pravobranilstva, če bo to, če malo karikiram, na nek način direktno pod ministrom za pravosodje.

Že prej sem omenila, da smo v Slovenski demokratični stranki zahtevali tudi javno predstavitev mnenj, vložili smo zelo konkretna vprašanja, mislim, da 18 vprašanj, namenjenih ministru. Veste, da javna predstavitev mnenj je tista oblika, kjer strokovna javnost, zainteresirana javnost lahko celovito odpreta vprašanja, ki ju zadevajo, ampak žal, koalicija, še enkrat naj povem, se je odločila, da te javne predstavitve mnenj ne podpre. Osebno menim, da takšna ravnanja s strani koalicije niso odgovorna, zaradi tega ker ne dopustiti razprave zato, ker se bojiš, kaj bo nekdo povedal, je znano za nek drugi čas, ne za ta. Vendarle mislim, da smo v neki demokraciji, morda res bolj v navidezni, ampak smo vendarle. Tako da v nadaljevanju pričakujem najprej, da mi boste, gospod minister, odgovorili na zastavljena vprašanja, in pa da boste tudi vse skupaj na nek način še enkrat premislili glede na to, da vas ne podpirajo ne pravobranilci ne Zakonodajno-pravna služba ne Državni svet. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Goran Klemenčič, minister.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Spoštovana poslanka, najprej glede strokovne podpore oziroma razprave, ki je tekla

pri pripravi tega zakona. Ta zakon je v mojem mandatu eden bolj usklajevanih zakonov v tem smislu, da se pri nobenem zakonu ni tolikokrat poskušalo najti skupne poti, in tudi moji kolegi oziroma strokovni sodelavci na Ministrstvu za pravosodje znajo povedati, da je redkokateri zakon, ki se je dotikal resnično samostojnih vej pravosodnih gradnikov, kot sta sodstvo in pa deloma tožilstvo – da je bilo manj usklajevanja. Dve leti, dobri dve leti se je pripravljaj, narejena je bila zelo podrobna funkcijska analiza, primerjalnopravna analiza, 15-krat, 15-krat smo se dobili z Državnim pravobranilstvom. 15-krat smo se dobili z Državnim pravobranilstvom na strokovni ravni, velikokrat sem bil jaz prisoten, tudi državna sekretarka, tudi celodnevni posveti so bili, ker smo poskušali zblížati stališča.

Na koncu je ostalo – pa bom najprej šel na to – na koncu, ko pravite, da državni pravobranilci zakona ne podpirajo. Tako je, posebna delovna skupina v Državnem pravobranilstvu, ki je bila pooblaščenca še s strani prejšnjega generalnega državnega pravobranilca, zakona ne podpira. Državno pravobranilstvo, tudi generalni državni pravobranilec je izjavil tudi medijsko – žal, moram reči, in to sem na odboru povedal, zato ne govorim za njegovim hrbtom – tudi mnogo laži in zavajanj glede samega zakona. Rad pa bi povedal to, da je Državno pravobranilstvo sicer na nekoliko neobičajen način na Odbor za pravosodje podalo svoje amandmaje k zakonu. Podalo je samo pet amandmajev, iz česar je mogoče sklepati, da se z vsebinskim delom zakona strinja. Vsi ti amandmaji, ki so jih podali, so se nanašali pa na dve stvari, radi bi bili še naprej funkcionarji in radi bi manj delali. In radi bi manj delali, ker so protestirali proti. S tem se pa seveda ne moremo strinjati. To je prva stvar.

Druga stvar je, Zakonodajno-pravna služba, ne vem, če ste bili na odboru, da se pa preveriti, je izrecno povedala, da smo z amandmaji in z dodatnimi usklajevanji upoštevali tako rekoč vse njihove temeljne pomisleke. Mnenje Zakonodajno-pravne službe že tako ni bilo uničujoče za zakon, ker ni bilo nikjer izpostavljene kakšne protiustavne rešitve in tako naprej. Bile so pa izpostavljene pravne praznine in zopet ... Se opravičujem, ker sem tiho, ampak računam samo na to, ker vam odgovarjam, pač – ali želite še kaj preveriti? Tudi lahko, ampak mnenje Zakonodajno-pravne službe na samem odboru skozi vložene amandmaje koalicije je bilo na koncu do zakona pozitivno.

Večkrat je bilo uporabljeno, da celotna stroka nasprotuje zakonu in tem rešitvam v zakonu. To preprosto ne drži. Sodni svet je dal pisno mnenje, da nima nobenih pripomb na zakon. Vrhovno sodišče je dalo pisno mnenje, da nima nobenih pripomb na zakon. Sodniško društvo je dalo mnenje, da nima pripomb na zakon. Državno tožilstvo je v medresorskem usklajevanju, strokovnem usklajevanju eno malenkost izpostavilo v samem zakonu. Širša pravna stroka, dr. Pirnat, ki se je večkrat

uporabljal kot argument, da nasprotuje celotnemu zakonu, ker je bil prisoten na več javnih posvetovanjih okoli tega, je izpostavljaj predvsem to, da je proti temu, da bi bilo novo državno odvetništvo organ v sestavi ministrstva. Kar ni. Smo prisluhnili mnenju stroke in za razliko od mnogih zahodnih držav, kjer je to bodisi vladna služba bodisi organ v sestavi ministrstva za pravosodje ali ministrstva za finance, ohranili neodvisen in samostojen organ in ga v določenih delih celo okrepili v razmerju do sedanjega pravobranilstva. Seveda pa smo mu dali tudi dodatne odgovornosti. In v končni fazi, prof. Kavčič se je tudi uporabljal za argument, da zagovarja stališča, da morajo biti nujno funkcionarji, za kar mi je osebno zatrdil, da ne drži. To je prva stvar. Ne drži, da je večina stroke zakonu nasprotovala. Nasprotuje pa večina oziroma vsaj tisti izpostavljeni državni pravobranilci, ki so se glede tega oglašali. Jih razumem. Lepo je biti v ugodni službi v 55. plačnem razredu, brez kakršnekoli resne odgovornosti. Še enkrat poudarjam, da imamo tudi državne pravobranilce, ki opravljajo zahtevne, težke naloge in ki so dobri. Žal pa sistem, v katerem delujejo, in tudi mnogi med njimi tem kriterijem ne ustrezajo.

Nadalje. Rekli ste, kako bomo zagotovili neodvisnost in samostojnost novega državnega odvetništva, in potem ste rekli, če karikirate, »ki bo sedaj, če karikiram, spadalo direktno pod Ministrstvo za pravosodje«. Spoštovana poslanka, zelo veliko morate karikirati, da pridete do takšnega zaključka. Zelo veliko morate karikirati. Zakaj? Zato, ker je zakon – izrecno piše, da gre za samostojen organ, ki je samostojen proračunski uporabnik /oglašanje iz dvorane/ Ne, rekli ste, da bo direktno pod Ministrstvom za pravosodje. Lahko zaključim? Zakon ima vrsto varovalk, tako močnih – ker v upanju, da bomo prišli do večjega konsenza, smo jih dali noter – da so večje celo, kot so ponekod varovalke v razmerju do pravnih pristojnosti ministrstva ali Vlade v razmerju do državnega tožilstva ali sodišča. Samostojni državni organ ne bo organ v sestavi ali notranja organizacijska enota ministrstva ali Vlade. In danes je vsak državni pravobranilec, ki zastopa Republiko Slovenijo pred sodiščem ali kateremkoli drugim organom, vezan na usmeritvena navodila pristojnega organa, ki ga zastopa. Na usmeritvena navodila, ki jih ne more prebiti. Je kvazifunkcionar v tem smislu, ki mora vsakih osem let po ponovno zaupnico na Vlado, na katerokoli vlado. S tem, ko bodo postali javni uslužbenci – ne vem, zakaj se na javne uslužbenke gleda s takim ... v bistvu skoraj zavržno, češ da zdaj bodo pa manj – bodo zaposleni za nedoločen čas in zakon jim daje dodatne varovalke v smislu njihove funkcionalne samostojnosti in avtonomije nasploh v razmerju do izvršilne veje oblasti, varovalke, ki so večje ali pa vsaj primerljive z drugimi nadzornimi organi, ki tudi delujejo avtonomno. Govorimo lahko o

inšpekcijskih službah, regulatornih organih in drugih nadzornih organih.

Argument, za katerega vem, da ga ponavljajo državni pravobranilci, da če nisi funkcionar, ne moreš zastopati države – ne vem, meni še vedno ni jasno, kako in zakaj smo v Sloveniji tako zelo posebni, ker funkcionarji nikjer drugje v Evropi niso državni odvetniki ali državni pravobranilci. So v Bosni in Hercegovini pa so na Hrvaškem, ker so del tožilstva. Drugače pa nikjer ne. Pri nas očitno ne morejo funkcionirati, če ne bi bili funkcionarji. Zanimivo pa je, da lahko funkcionira država v tisti milijardi in 200 izpostavljenih primerov, ki ne spadajo pod sodne spore, ali pa arbitraž, ki ne spadajo pod Državno pravobranilstvo, pa jih morajo recimo pred Upravnim sodiščem zagovarjati javni uslužbenci ali pa odvetniške pisarne, ki jih najamemo včasih tudi na netransparenten način, zdaj ta zakon to rešuje, ker bo šlo vse preko generalnega državnega odvetništva. Se pravi, dejansko to stališče je nekoliko ... Moram reči, da ga po vsem tem času še vedno ne razumem. Danes tudi ni nobenih strokovnih filtrov za imenovanje državnih pravobranilcev in znano je, da so bile redke vlade v preteklosti, ki so se uprle tej skušnjavi, da ne bi svojih kadrov, tudi zelo izpostavljenih političnih kadrov, da ne bi na zadnji seji Vlade po volitvah ali pa pred koncem mandata imenovale še par pravobranilcev ali pravobranilk. In to se je dogajalo. Kot rečeno, redke so bile vlade, ki so se tej skušnjavi uprle. No, zakon vzpostavlja strokovne filtre pri imenovanju državnih odvetnikov in jim sedaj kot javnim uslužbencem daje večjo samostojnost, zato ker stopajo v službeno razmerje za nedoločen čas, v karierni sistem, kjer imate pripravnike, kandidate, državne odvetnike, višje državne odvetnike.

Za imenovanje višjih državnih odvetnikov ali generalnega državnega odvetnika in njegovega namestnika, ki pa bodo funkcionarji, zato da bodo lahko zaščitili svoj organ, ki bo samostojen in avtonomen in ki se bo sam pogajal za proračun, mimogrede, je potrebno posebno mnenje, pozitivno mnenje Komisije za presojo ustreznosti kandidatov, ki je sestavljena iz vrste neodvisnih strokovnjakov, pri katerem sodelujejo predstavniki Sodnega sveta, Državnotožilskega sveta. To so koraki v pravo smer. Tukaj ne moremo govoriti. Mislim, ne morete primerjati sistema, kjer Vlada lahko imenuje kogarkoli, tako rekoč, s sistemom, kjer rabite nek konkurenčen sistem, javne razpise, neodvisno mnenje strokovne komisije in pa v bistvu karierni sistem znotraj. Toliko zaenkrat. Če boste imeli še kakšno vprašanje, vam bom z veseljem odgovoril. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o 94. členu, o amandmajih?

Gospa Anja Bah Žibert, izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Bom šla od začetka in se bom spet spomnila na vašo funkcijo, minister, ko ste bili šef KPK. Takrat ste vladi Janeza Janše nenehno očitali, kako sprejema zakone na netransparenten način, kako se zakoni spreminjajo po hitrem postopku in tako naprej, čeprav je ravno v vladi Janeza Janše sistem sprejemanja zakonov potekal povsem drugače. Praktično vsaka materija je prišla v Državni zbor prej in se je predstavila poslanskim skupinam. Že prej. Tudi na ta način, da je prišlo do nekega, če se je le dalo, širšega usklajenega akta. Zato je bila ta vlada tako učinkovita, zato je tudi rešila takrat stvari ali pa državo pred propadom. Tudi zato, da danes lahko govorimo o gospodarski rasti, ki ni plod te vlade. Pa tudi če boste še tako obračali, natančno veste, da ni. Glejte, javno predstavitev mnenj smo predlagali, pa ste jo zavrnili. Rekli ste, 15-krat sem se sestel s pravobranilci. Ja, seveda, saj lahko bi se sestali 30-krat, ampak ko ste pripravili končni akt, ni več prišlo do pogovorov. Kaj človeku pomaga 15-krat se srečati, če pa potem ne pozna končne oblike? Ko pa je prišlo do končne oblike in seveda velikega upora, takrat je pa vaš interes po usklajevanju povsem izginil. Torej ste zapravljali čas, s petnajstimi sestanki ste zapravljali čas, metali ste ga skozi okno. Ker oni so si želeli sestanek po tem, ko je bila materija pripravljena, in žal koalicija temu ni hotela prisluhniti niti na odboru, ko je bilo še upanje, da bi vendarle prišlo do te predstavitve javnih mnenj. Res ne razumem, zakaj ne. Zdaj tako z glavo skozi zid tečemo zadnji krog tega mandata, minister je zdaj pripravil, praktično pri zaključku mandata, nek predlog in seveda ta mora iti zdaj pa z glavo skozi zid, »gremo, ni več časa, konec, sesula se bo država, če ne bomo tukaj ukrepali«. Sesula se bo država! Medtem ko na drugi strani pa dopuščamo, da sodniki kršijo človekove pravice, zapiramo Sodni svet v nek ozek krog ljudi, nihče ne bo vedel, kako bomo spet imeli na dnevnem redu kakšnega sodnika, zakaj je bil predlagan, zakaj ni bil kateri drugi. Dejstvo je, da mi boste – povedali ste res nekaj konkretnih strokovnjakov, ki so podprli ta predlog zakona, no, za enega lahko rečem, da bo podprl vsak predlog, samo tistega, ki mu bo več plačal, in tisti predlog bo potem po njegovem tudi najboljši. To je zame daleč od strokovnosti.

Da grem tudi k sami materiji. Bilo je rečeno, da na pravobranilstvu – jaz bom govorila o pravobranilstvu, ne bom govorila o odvetništvu, namenoma, ker je zame pravobranilstvo mnogo več kot odvetništvo, ker ščiti pravo, odvetništvo pa ščiti stranko. Zame je to bistveno, ampak to bo zdaj odvetništvo. Zakaj bo odvetništvo? Ker ne bo branilo prava, ampak bo zastopalo nekoga. In kako ste zdaj to vse skupaj »lepo« uredili. Seveda ste želeli ta zakon pripeljati skozi vrata bombastično, češ kaj je vse Slovenija že izgubila pred Evropskim sodiščem,

in to spreminjati v številke. Veste, moram vam povedati en absurd. Zdaj sem si ga šla prav pogledat v tem času, ko je minister govoril. Mi imamo pred Evropskim sodiščem Republiko Slovenijo zaradi romske problematike v Dobruški vasi. Predsednik Vlade, ko so ga vprašali, ali bo kaj naredil, o Miru Cerarju govorim, pri tej romski problematiki, da se reši, je rekel, da si seveda želi rešitve in iskanja rešitev in da bodo naredili vse, da bo do rešitev prišlo. Na tem področju, to moram povedati, ker je bistveno za nadaljevanje, mi zamujamo z nekim planom oziroma nacionalnim programom, že od leta 2016 bi moral biti sprejet. Zdaj bi moral že drugo leto teči. Ampak predsednik Vlade se zavzema. Na drugi strani se Republikli Sloveniji očita, da ima diskriminatoren odnos do romske problematike in ali ji finančno dovolj pomaga. Zadnjič sem na komisiji kolegice Eve Irgl, kjer je bila zelo kakovostna razprava, podala tudi podatke, da mi podatkov nimamo in da rešujemo romsko problematiko tako malo počez. In če bi eden v Strasbourgu to povedal, da mi dajemo milijone za romsko problematiko, nimamo pa niti podatkov, koliko je ilegalnih naselij, tožena pa je država Slovenija, češ da ne daje vode ... Potem na drugi strani Evropsko sodišče sprašuje, ali vi sploh rešujete romsko problematiko oziroma zakaj pa jim pustite, da so tam. Zakaj jih pustite na nekem območju, če jim potem ne daste vode? Zelo dobro vprašanje. Res je, zakaj jih pustimo na ilegalnih območjih, na zemlji nekoga drugega? In zdaj naj nekdo tam koplje in še spelje vodo. Ampak samo da končam. Obeta se nam močna tožba, romsko skupnost pa zastopa Nina Zidar Klemenčič. Zdaj mi boste pa rekli, da je krivo pravobranilstvo. Zato, ker se Vlada ne zgane, bo zdaj tisti pravobranilec kriv? Ja, po novem bo. Zato, ker bo postal javni uslužbenec. Zdaj pa mi v tem primeru povejte, kakšne usmeritve za delo bo dobil ta javni uslužbenec. Na eni strani bo pod vodstvom ministra Gorana Klemenčiča in na drugi strani se bo boril zoper njegovo ženo Nino Zidar Klemenčič. Dajte mi povedati, kaj se bo v tem primeru zgodilo. Bo pravobranilec branil pravo ali se bo morda nečesa ustrašil, ker je postal javni uslužbenec in bo, veste, visel na zanki? Malo spustiš, malo dvigneš. Javnega uslužbenca lahko hitro premestiš.

In kaj so največji očitki temu predlogu zakona? Ja, glejte, ali mi boste povedali, da ko pač na nek način biti javni uslužbenec ni tako zelo slabo, ker imaš službo za nedoločen čas, in vsi ti v sistemu bi potem postali javni uslužbenci in imeli službo za nedoločen čas ... Glede na to si kot funkcionar v slabšem položaju tudi kar se tiče kreditov in tako naprej in samega življenja. Potem bi to pomenili, da bi pravobranilci to pravzaprav podpirali, bi bilo logično. Pa ne podpirajo. Ker ne gre za osebne interese, ampak gre za delovanje sistema, ki pa bo po novem predlogu zakona ne samo slab, ampak katastrofalen. Enega pravobranilca, minister, niste znali naštet, ker ga ni, ki bi ta predlog

zakona podprl. In res je, padel je tudi v Državnem svetu. Zakonodajno-pravna služba vam očita. To je spakedralo, ne zakon! Ker pogledate, zdaj ko se bo ta zakon sprejel, bodo nekateri še naprej funkcionarji, ker bodo do izteka mandata tam, drugi bodo pa že javni uslužbenci. In enkrat bo prišel v dvorano nekdo, ki je funkcionar, drugič pa javni uslužbenec.

In še nekaj. Ko je bilo rečeno, da bo nadzor večji, tudi kar se tiče samega dela, da Slovenija ne bi izgubljala. Ali veste, koliko pravobranilcev je do zdaj že moralo zapustiti svoje funkcije, ker jim ni bilo podaljšan? Razlog je bil verjetno tudi morda neopravljeno delo. Številka ni velika, zato ker tudi skupna številka, koliko je pravobranilcev, ni velika, ampak odstotek je okoli 10 %. 7 jih je šlo ven, v sistemu jih pa deluje okoli 90. 7 jih je šlo iz sistema ven, deluje jih ... Zdaj pa mi povejte, spoštovani minister, koliko jih je šlo pa na sodni veji oblasti ven? Koliko jih je izgubilo službo, ker so kršili človekove pravice? Je že kdo na cesti? Kolikor jaz vem, so samo nagrajeni. Nina Betetto je celo šefica skupine za etiko pri sodni veji oblasti. Prav tako bo po novem prvega pravobranilca, šefa pravobranilcev, bom povedala po domače, da bo tudi javnost razumela, imenovala Vlada na predlog ministra. To je res »neodvisnost«. To pa je »neodvisnost«! To pa je zdaj organ, ker – zakaj poudarjam to? Ker je minister na matičnem odboru, ko smo to temo obravnavali, rekel, da so pravobranilci pravzaprav zato dvignili glas, ker so politično kadrovani. Ampak ti ljudje so samo iskali pot, kje povedati na glas, ker jih pač minister ni slišal. In to je tudi narobe v tej državi, tudi tega več ne smeš povedati, ker če se uradno najaviš neki poslanski skupini, si že politično moteč. In meni se prav smilijo ti politično moteči – zdaj ko bodo postali javni uslužbenci, koliko časa bodo še opravljali te funkcije?

Naprej. Pravzaprav je zelo pomembna tudi pri tej tematiki pravobranilstva informacija, ki je zaokrožila v javnosti. Seveda bo zdaj minister najverjetneje po hitrem postopku zavrnil, ampak morda jo bo zavrnil zato, ker je že prej prišla v javnost, pa bo pri tem zagata nekoliko večja. Poudarjam, prvega pravobranilca bo predlagal minister, imenovala ga bo pa Vlada. Naj poudarim, da smo v Slovenski demokratiški stranki na matičnem odboru prosili, dobesečno prosili k razmisleku, da vendarle to opravi Državni zbor, tako kot imenujemo prvega sodnika, če tako rečem, bi bilo prav, da imenujemo tudi prvega pravobranilca. Ampak to je samo še en dokaz, kako gre sistem dejansko pod okrilje, povsem pod okrilje in nadzor samega ministra. Veste, kaj je zanimivo? Vsi dobro veste, da je pred časom na ministrstvo bila premeščena, ker se da, zato ker je javna uslužbenka, javne uslužbenke lahko premikamo po Zakonu o javnih uslužbencih, Simona Drenik. To je gospa, ki je bila na Ministrstvu za zunanje zadeve in je znana gospa iz prisluškovalne afere, ko gre za našo slovensko mejo. Zdaj je

bila predstavljena na Ministrstvo za pravosodje, ker bojda tam rabijo ta kader. Očitno. Veliko jih prihaja zadnje čase na Ministrstvo za pravosodje, ampak bolj zanimiv podatek je, da naj bi ta gospa postala prva pravobranilka v tej državi. Upam, da je to samo neslana šala. Res upam, da je to samo neslana šala. Zame je že dovolj, da je bila premeščena, takšen podatek, da bi verjetno gospa morala še nekaj časa delati v sistemu kot javna uslužbenka in samo moliti vsak dan očenaš, da se naša zadeva glede Piranskega zaliva reši pozitivno. Ja, reši pozitivno, kajti za Slovenijo gre. Jaz ne bi tukaj skimovala. Za Slovenijo gre.

Skratka, ne boste me prepričal, minister, da je ta predlog zakona dober. Ne boste me prepričal niti v to, da ostajajo pravobranilci neodvisni. Tudi vaša kolegica Jasna Murgel je lepo povedala, ko smo prvič obravnavali ta predlog, samo vi se ne spomnite tega, ker se ne morete, in je imela kar nekaj pripomb. Imela je zelo dobre pripombe, pa tudi očitno ni slišana, ker pač sistem valja dalje. Samo naredite to. Lahko naredite vse, imate zadostno večino, kot rečeno, vi lahko danes sprejmete zakon, ki ne bo imel niti ene črke na papirju, bodo sami prazni papirji, pa boste lahko to naredili, ker imate zadostno podporo. Samo razmislite, kaj vendarle delate s to državo. Res razmislite, kaj delate s to državo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima minister dr. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovana poslanka, jaz vas ne bi mogel prepričati, da je zdajle dan zunaj, po mojem, glede tudi na vašo razpravo, ki se velikokrat oddalji od vsebine in se velikokrat na mojo družino in name osebno usmeri. Ampak tudi v redu, jaz sem funkcionar, moram to prenašati, ampak enkrat ne bom in tudi kakšen zastaralni rok še ne bo potekel, če razumete, kaj mislim. Zato ne bom polemiziral s stvarmi, s katerimi ne morem polemizirati, rad bi pa samo par dejstev vendarle povedal. Rekli ste, da zapiramo predlog diskusije, da nočemo slišati in tako naprej. Saj ne gre samo za to, da smo se 15-krat z njimi dobili, absolutno so bili slišani in dokaz za to so različne verzije zakona, ki smo jih redno objavljali tudi na spletni strani v okviru E-demokracije. Prvi predlog zakona – ni se to delalo nekaj na hitro, skrito in tako naprej – je bil že 5. 7. 2016 objavljen na spletni strani. Potem je bil na dveh državnopravobranilskih dnevih, sva bila enkrat jaz, enkrat državna sekretarka, kjer sva ga predstavila vsem pravobranilcem, dobili smo njihove sugestije nazaj in marsikaj tudi spremenili, se je videlo, da smo spremenili. Vsem pravobranilcem direktno, na 60 e-mail naslovov, smo z ministrstva poslali različne predloge zakona v različnih stadijih. Nato je bila razprava na pravni fakulteti, javna razprava na to temo, ki sem se je tudi jaz udeležil, tudi

državni pravobranilci, in tudi je bila v Državnem svetu razprava.

In kar moram povedati, ko ste rekli, da ko niso bili slišani, zdaj pa na koncu na zadnjo verzijo pa v bistvu niso več imeli pripombe. Tudi to seveda ne drži, dokazano ne drži. V pogovoru med predsednikom Vlade, generalnim državnim pravobranilcem in mano smo se dogovorili, da ko je šel zakon že čez Vlado, da dajmo skupaj stopiti še v tem času pred Državnim zborom tudi zato, da bi videli in omogočili čim lažjo tranzicijo sistema, videli, če lahko še kaj storimo in tako naprej. Državno pravobranilstvo je izrecno zavrnilo to ponujeno roko in reklo: »Mi se bomo za svoj funkcionarski položaj borili do konca, dokler ne bo zakon objavljen v uradnem listu.« To je izraz neke zelo velike, bom rekel, arogance, pa tudi škoda se s tem povzroča. In danes pač, ker verjamem, da marsikdo od pravobranilcev to gleda – jaz vem, da je marsikdo od pravobranilcev danes v stiski, ker ne ve točno, kakšni bodo tudi podzakonski predpisi, sistemizacija in tako naprej. Žal, na tem mestu moram reči, da je to v prvi vrsti odgovornost in krivda vodstva Državnega pravobranilstva, ki je, potem ko je šel zakon že preko Vlade, zavrnilo skupne pogovore med Ministrstvom za pravosodje in Ministrstvom za javno upravo, da bi pogledali, kakšne so umestitve v plačne razrede, in smo bili na nek način prepuščeni sami sebi in pozitivnemu sodelovanju z Zakonodajno-pravno službo, da smo pripravili ta mnenja, zato ker Državno pravobranilstvo ni želelo pri tem sodelovati, in to je fakt.

Glede drugih stvari pa moram reči, da niso take, ki bi, če želimo ostati v dostojnih kriterijih, zahtevale odgovor. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. / oglašanje iz dvorane/

Izvolite, replika, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Moram se oglasiti. Najprej, minister, jaz nisem govorila o vaši družini, jaz sem govorila, kaj se bo zgodilo, ko bo pravobranilec zastopal kot javni uslužbenec, ki mu boste vi nadrejeni, in boste z njim delali kot z gumico, kaj bo naredil v primeru, konkretnem primeru lahko rečem, ko je Slovenija pred Evropskim sodiščem za človekove pravice in to skupnost oziroma predstavnik romske skupnosti brani vaša žena. Jaz sem samo podala mnenje, da je to zame absurd. In je absurd. Se pa v vaša družinska razmerja ne spuščam.

Kot drugo, ni res, da so bili slišani pravobranilci, kajti če bi bili slišani, potem bi vsaj eden na glas podprl ta predlog zakona. Niti eden ga ni. To ni slišanost. To ni slišanost. Pa verjemite mi, da bi zaradi vaše naklonjenosti, ker jih boste zdaj povsem podredili pod sebe, zagotovo raje brcali z nogami in rokami samo zato, da vam pokažejo, da vas podpirajo. Samo

jim ne gre za lastne interese, ker mnogi od njih so zelo uspešni in bodo potem iskali svoje nadaljnje poti drugje. Trpela pa bo država Slovenija. In ne nas primerjati s Hrvaško oziroma ne govorite, da smo primerljivi samo še s Hrvaško pa Bosno in Hercegovino. Po kršitvah človekovih pravic še tja ne sežemo, ampak smo dlje kot banana republika.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala, spoštovani podpredsednik, za besedo. Spoštovani minister, spoštovani poslanke in poslanci!

Nekaj besed bi želela povedati o poglavitnih rešitvah, ki so zapisane v tem zakonu. Pa bi najprej o cilju za sprejetje tega zakona. Torej, cilj tega zakona je, da Državno pravobranilstvo preoblikujemo v državno odvetništvo. In zakaj tako? Tri točke sem si zapisala, ki so pomembne za to, da se preoblikuje Državno pravobranilstvo v državno odvetništvo. In sicer, prvič, se preoblikuje zato, da se zagotovi učinkovitejše zastopanje države, kajti pravobranilstvo ta trenutek tega ne more početi, ker je funkcija pravobranilcev omejena na določene spore. Drugič, državno odvetništvo bo kot poseben državni organ opravljalo strokovne naloge na področju varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov države prek javnega zastopanja v sodnih in drugih postopkih pred domačimi, tujimi in mednarodnimi sodišči ter arbitražami. Državno odvetništvo bo opravljalo tudi naloge pravnega svetovanja, mirnega reševanja sporov v predhodnem postopku in druge naloge, določene s tem ali z drugimi zakoni.

Pa mi dovolite, da še komentiram nekatere poglavitne rešitve tega zakona, ki se mi zdijo zelo pomembne. Državno odvetništvo se ustanavlja kot poseben državni organ. Državno odvetništvo bo pri izvajanju strokovnih nalog s področja varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov države samostojno in avtonomno. To je zelo pomembno. Vendar pod nadzorstvom ministrstva, to smo danes tudi že slišali in bilo je tudi nekaj komentarjev, da to ni v redu, jaz pa menim, da je pomembno, da se ta nadzor ministrstva določi v zakonu. Z zakonom se pravobranilci preimenujejo v državne odvetnike, ki bodo javni uslužbenci. V državnem odvetništvu bodo delovali generalni državni odvetnik in njegov namestnik kot funkcionarja ter višji državni odvetniki, državni odvetniki in kandidati za te odvetnike, ki bodo imeli status javnih uslužbencev. Mislim, da je tu srž spora, ker pač državni pravobranilci želijo ostati vsi funkcionarji, ta zakon pa to spreminja. Ustanavlja se neodvisna komisija za presojo ustreznosti kandidatov, ki bodo kandidirali za državne odvetnike. V postopku izbire

najustrežnejših kandidatov za mesto generalnega državnega odvetnika in višjih državnih odvetnikov je predvideno mnenje sui generis komisije za presojo ustreznosti kandidatov, katere člani bodo neodvisni strokovnjaki. Komisijo bodo sestavljali višji ali vrhovni sodnik, višji ali vrhovni državni tožilec, višji državni odvetnik in pravni strokovnjak, ki ga bo predlagal minister za pravosodje. Predlagatelj zakona je bil namreč v preteklosti večkrat pozvan, k temu ga je pozvalo tudi Državno pravobranilstvo, k vnosu varoval pred zlorabami politične oblasti, ki so se v preteklosti dogajale pri imenovanju državnih pravobranilcev. Torej, to spreminjamo in s tem določilom se zagotavlja, da se take anomalije ne bodo dogajale.

Nadalje. Ustrežnejša določitev subjektov zastopanja. V predlogu zakona se izrecno določa, da državo in državne organe pred sodišči v Republiki Sloveniji zastopa državno odvetništvo. Z namenom učinkovitejšega zastopanja premoženjskih koristi države je dodatno določeno, da bodo javne agencije, javni skladi, zavodi, javni gospodarski zavodi, samoupravne lokalne skupnosti, javna podjetja in gospodarske družbe, ki so v celoti v lasti države – to je pa pomembno – lahko predlagali, da jih v posameznem postopku pred sodišči v Republiki Sloveniji, ki je zanje ali za Republiko Slovenijo izjemnega pomena, zastopa državno odvetništvo. Ker bo predlagano zastopanje mogoče le v izjemnih primerih, bo lahko generalni državni odvetnik prevzem zastopanja navedenih subjektov z obrazloženim mnenjem tudi odklonil. Tako da ne bi bilo že vnaprej rečeno, da se bo delo zelo razširilo in da bodo državni odvetniki zasipani s temi primeri. Državno odvetništvo bo torej lahko posameznega od navedenih subjektov zastopalo le ob dveh kumulativnih izpolnjenih pogojih, in sicer da gre za zastopanje v posameznem primeru in da gre za postopek, ki je za navedene subjekte ali Republiko Slovenijo izjemnega pomena.

Krepitev svetovalne funkcije je pomembna novost, ki se vnaša v zakon. V vseh zadevah, ki so povezane z varstvom premoženjskih pravic in interesov Republike Slovenije z vrednostjo predmeta nad 100 tisoč evrov, in zadevah, ki vsebujejo zahtevnejša pravna vprašanja, je predvidena proaktivnost Vlade, ki bo morala v teh zadevah pridobiti predhodno mnenje državnega odvetništva. To je tudi določilo, za katerega menim, da je zelo pomembno, da ne bo prihajalo do napak oziroma da si bo Vlada na osnovi tega morala zagotoviti predhodno mnenje državnega odvetništva. Uvaja se tudi postopek mirnega reševanja sporov. Torej, v zakon se vnaša to določilo z namenom, da se razbremenijo državne odvetnike in da se v primerih iščejo rešitve pri teh sporih na miren način. Gre za spore pred uvedbo pravnega ali pa kakšnega drugega postopka. V predlogu zakona je jasno določeno,

da je poskus mirne rešitve spora v predhodnem postopku pogoj. Torej pogoj za uvedbo pravnega ali drugega postopka, sicer se tožba ali drug predlog za začetek postopka s sklepom zavrne.

Potem gre za ustrežnejšo ureditev zastopanja pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami ter mednarodnimi sodišči in mednarodnimi spori. V veljavni ureditvi je zastopanje pred tujimi in mednarodnimi sodišči urejeno skupaj in zelo splošno, s predlogom tega zakona pa se ločeno ureja vprašanje zastopanja pred tujimi in mednarodnimi sodišči, saj gre za zelo različna vidika zastopanja. Za zastopanje pred mednarodnimi sodišči bo pristojen mednarodni oddelek, zdaj je to evropski oddelek, za zastopanje pred tujimi sodišči pa bodo še naprej pristojni tudi drugi vsebinsko pristojni oddelki. Temeljna razlika je, da se v postopkih pred mednarodnimi sodišči uporablja mednarodno pravo, v postopkih pred tujimi sodišči pa pravo tuje države. Pristojnost državnega odvetništva je v primerjavi z veljavno ureditvijo izrecno razširjena na zastopanje pred tujimi arbitražami in mednarodnimi arbitražami. V okviru zastopanja pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami je podobno kot v veljavni ureditvi urejeno vprašanje prenosa pooblastila za zastopanje, pri čemer je dodatno določeno, da je zastopnik lahko samo slovenski državljan. Za pomoč pri zastopanju lahko Vlada na predlog generalnega državnega odvetnika pritegne k sodelovanju tudi drugo strokovno usposobljeno domačo ali tujo pravno ali fizično osebo. Torej ko gre za posebne primere, posebej strokovne primere, bo to možno. V meddržavnih postopkih in postopkih pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami, ki imajo pomembnejše mednarodne oziroma zunanje politične posledice ali vplive, pa se določa tudi aktivna vloga Ministrstva za zunanje zadeve. S tem se tudi krepi avtonomija državnih odvetnikov.

Predlagatelj zakona izhaja iz okrepljene vloge državnega odvetnika, zato se s predlogom zakona predlaga odklop od uveljavljenih usmeritvenih navodil, na podlagi katerih zastopajo državni pravobranilci po veljavni ureditvi, to je sedanji 7. člen Zakona o državnem pravobranilstvu. Po predlagani uveljavitvi bodo državni odvetniki od zastopanih strank predvidoma prejeli vse razpoložljive podatke o zadevi, vendar zastopani subjekti ne bodo več dolžni dati usmeritvenih navodil. V skladu s tem bodo državni odvetniki pri opravljanju nalog pravnega zastopanja v posamezni zadevi samostojni in vezani na pravila pravne stroke. Ustrežneje kot doslej je tudi določeno, da bo potrebno soglasje državnega odvetnika in zastopanje stranke glede posameznih ključnih procesnih dejanj, kot je začetek postopka ali umik tožbe.

In še o zagotavljanju javnosti dela. K večji transparentnosti izvajanja pristojnosti državnega odvetništva po oceni predlagatelja

pomembno prispeva določba, po kateri bo državno odvetništvo vodilo ter na svoji spletni strani javno objavljalo in redno posodabljal podatke o izvajanju nalog, ki jih bo opravljalo v okviru svojih pristojnosti. To se mi zdi zelo pomembno določilo, kajti gre za transparentnost delovanja državnega odvetništva in gre za to, da smo državljani informirani o njegovem delu in tudi o uspešnosti njegovega dela. Druga pomembnejša novost glede zagotavljanja javnosti je tudi uvajanje natančnejših določb glede letnih poročil. Odslej bo letno poročilo državnega odvetništva poleg statističnih podatkov vsebovalo tudi analize in ocene zahtevnejših primerov ter strateške usmeritve za nadaljnje delo. Torej ne bo več prihajalo do tega, da bomo o nekaterih izzivih njihovega dela informirani v sredstvih javnega obveščanja ter bomo lahko prebrali, tako kot smo pred nedavnim, da mora država nositi visoke stroške v zvezi s tovarno sladkorja Ormož, ko so pravobranilci zamudili s pritožbo.

In še o možnosti začasne napotitve državnega odvetnika v drug državni organ. To je tudi možno. Če ne bo dela za polni delovni čas posameznih državnih odvetnikov, bo možno, da se ga prerazporedi na neko drugo delo, primerno seveda njegovi strokovni izobrazbi, na določeno ministrstvo.

In disciplinska odgovornost državnih odvetnikov. S predlogom zakona se taksativno določa dejanja, ki pomenijo kršitev službenih dolžnosti državnega odvetnika. Gre za 23 vrst kršitev norm o službenih dolžnostih, od katerih jih je 13 + 1 opredeljenih kot hujše kršitve. Predlog zakona loči med disciplinskimi sankcijami za lažje disciplinske kršitve, to so opomin, denarna kazen v višini največ do 50 % plače državnega odvetnika, in pa disciplinske sankcije za težje disciplinske kršitve, tu gre za denarno kazen največ do 80 % plače državnega odvetnika za polni delovni čas in se poleg tega jasno opredeli tudi disciplinski organ oziroma organi, ki bodo izvajali ta postopek. Ustrežnejša je tudi določitev nadzora nad delovanjem državnega odvetništva. Kot sem že rekla, področje nadzora nad delom Državnega pravobranilstva doslej zakonsko ni bilo posebej urejeno, po tem zakonu pa je splošni nadzor predviden po upravah in oddelkih ter posamični nadzor pri posamezni zadevi.

Predlog zakona je po našem mnenju ustrezen in zato ga bomo seveda v poslanski skupini podprli. Še o tem, da ni bila izvedena javna predstavitev mnenj, kar je ... /izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospa Poropat, čas je potekel.

Besedo dajem ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Zgolj na kratko. Na eno stvar, ki je bila potem na koncu res velikokrat ponovljena, v

povezavi s tem, če bi prišlo do konflikta interesov pri zastopanju kakšnega subjekta proti državi pa bi minister za pravosodje potem sekal glave državnim pravobranilcem, ker so itak podrejeni ministru za pravosodje in tako naprej. Še enkrat in zadnjič. Prvi odstavek 2. člena, s tem zakonom se ustanavlja Državno odvetništvo bla bla bla kot državni organ, ki je pri opravljanju svojih nalog in pristojnosti samostojen in avtonomen v skladu z določbami tega zakona. Peti odstavek 3. člena, ministrstvo upošteva samostojnost izvajanja pristojnosti državnega odvetništva in ne sme posegati v odločitve državnih odvetnikov v posameznih zadevah.

Zakon je poln tovrstnih varovalk. Ministrstvo ne vodi disciplinskih in nadzorstvenih postopkov zoper državne odvetnike, ima svoje člane v disciplinskih komisijah, eno tretjino. Tretjina je iz Državnega odvetništva, tretjina je s sodišč. V glavnem, to so res neumnosti. Ni pa neumnost nekaj drugega, in tu me vedno znova, moram reči, očitno še vedno naivno preseneča ena hipokrizija. Veste, danes je to mogoče. Danes je to mogoče. In veste, od kdaj je to mogoče? Z državnimi pravobranilci je to mogoče. Vi jim lahko dajete konkretne usmeritve, vi lahko preprečite poravnavo, če vam ni všeč, vi lahko preprečite tožbo, če vam ni všeč. In veste, od kdaj je to mogoče? Od takrat, ko je neka zavzeta državna pravobranilka ocenila, da vrnitev Blejskega otoka Cerkvi ni v javnem interesu. In je vložila v javnem interesu tožbo na sodišče. Neki vladi, ki je bila takrat na oblasti, to ni bilo povšeči in je po nujnem postopku spremenila Zakon o državnem pravobranilstvu in uvedla usmeritvena navodila. Vlada je bila vlada Janeza Janše, minister je bil prof. Šturm, minister za pravosodje. Sistem, o katerem sta govorili poslanki, ki ju zdaj ni v dvorani, je dokazano bil vpeljan začasa vlade Janeza Janše. Tak sistem je bil prej in mi ga danes s to spremembo zopet popravljamo tako, da v konkretnih zadevah ni mogoče več vplivati na konkretne postopke. In zato mi je toliko težje poslušati o tem, da nekaj, kar so konkretno oni uzakonili, in to iz konkretnega primera, očitajo tej vladi, ki, ne vem, kako bi še lahko dokazala z različnimi zakonskimi določbami, da poskuša krepiti pristojnost in tudi avtonomnost odvetnikov v konkretnih zadevah. Seveda pa to mora iti z roko v roki z odgovornostjo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kolegice, kolegi, želi še kdo razpravljati pri tej točki? Želite še? Ne? Preostanek časa. V redu. S tem tudi zaključujemo razpravo. Samo trenutek ... Ravnokar mi je bilo sporočeno, da ni več preostanka časa, zato zaključujemo razpravo in bomo o amandmajih v skladu s časovnim potekom zбора odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda in tudi 29. seja Državnega zбора, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 16.45. Hvala lepa zaenkrat.

(Seja je bila prekinjena ob 16.15 in se je nadaljevala ob 16.47.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zбора. Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po naslednjem vrstnem redu: 3., 8., 9., 10. in 21. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanje zбора o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu po skrajšanem postopku.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Združeni levici bomo glasovali proti temu, da ta zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, iz kaj preprostega razloga. Ta zakon je primeren za nadaljnjo obravnavo in je zrel, da ga Državni zbor potrdi. Razmere v prevozniki panogi so drastične. Vozniki prihajajo v službo bolni, ker se bojijo izgube zaposlitve in izgube dohodka, vozijo izčrpani, fure trajajo po 24 ur, tudi več, spijo takrat, ko lahko, če lahko, na zadnjih sedežih svojih kombijev. Zakaj? Vse zato, da imajo lastniki licenc večje dobičke. S tem zakonom želimo njihov položaj urediti in jim omogočiti redne zaposlitve za določen ali nedoločen čas in vse pravice iz dela, ki k temu gredo. To bi dosegli na dva načina. Prvič, z določbami uvajamo, da morajo imeti šoferji pri sebi dokazila o preteklih izplačanih plačah in pogodbo o zaposlitvi. In drugič, z vgradnjo tahografov v kombije za izvenlinijske prevoze – GoOpti in podobe firme, predvsem na okoliška letališča – omogočamo, da šoferji uživajo prepotreben počitek, do katerega so sicer upravičeni, in da lahko inšpekcija učinkovito izvaja nadzor nad firmami, ki delovnopravno zakonodajo izigravajo in jo kršijo.

To, kar predlagamo, gre v korist šoferjev, ščiti njihove delavske pravice, ampak se domet tega zakona ne izčrpa tu. Zato ker ljudje prihajajo v službo bolni, izgoreli in tako naprej, na cesti, za volanom niso stoprocentni in samo vprašanje časa je, kdaj bomo lahko v mastnem tisku brali o nesreči s smrtno izidom, ki jo je povzročil nek zgaran šofer, ki vozi taksi, za GoOpti, drugi izvenlinijski prevoz in tako dalje. Tukaj je zelo jasno – svobodna podjetniška pobuda in izkristaliziran kapitalizem

v nasprotju z javnim interesom ogroža ne samo zaposlene, torej voznike, ampak ogroža tudi njihove potnike in ostale udeležence v prometu.

V Združeni levici bomo glasovali za ta zakon, torej proti temu, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo, in upamo, pozivamo tudi, da se nam bo pri tem glasovanju pridružil še kdo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sprašujem, če je še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Razočarana in žalostna sem, ker niste prepoznali tega, kako zelo pomembno je, da bi ta zakon sprejeli. Ko gremo kdaj v trgovino, Hofer, Lidl, kamorkoli, in izbiramo izdelke, nikoli ne pomislimo, pod kakšnim tempom prevozniki vozijo vse te stvari in kako morajo, kljub temu da so utrujeni, ob pravem času še sveže pripeljati. Tovornjakarji morajo voziti ponoči, nemalokdaj tudi sami nakladajo, razkladajo. Mi smo se velikokrat pogovarjali z njimi, nekateri morajo celo sami čistiti cisterne, dogajalo se je že, da je od hlapov prevoznik padel in umrl v tej cisterni, veliko je smrtnih žrtev. Eden je celo doživel infarkt in je komaj preprečil strašno prometno nesrečo, kajti to so večtonski korpusi. Skratka, malo več posluha bi rabili za take ljudi, kajti govorimo samo o zmanjševanju stroškov dela. Mi govorimo o tem, da potrebujejo več varnosti, bolj sigurne zaposlitve, vi govorite o zmanjševanju stroškov dela.

Da boste mogoče kdaj pomislili tudi z druge strani, vas lahko opozorim na igrano-dokumentarni film, ki ga je igral moj kolega Brane Završan, naslov je Tir. Pomešal se je med prevoznike in se pretvarjal, da je šofer tovornjaka. Hude stvari boste videli in verjetno boste začeli razmišljati ne samo o profitu tistega, ki mu daje delo, ampak o varnosti zaposlenega človeka, ki sedi za volanom, ki riskira svoje življenje, riskira življenje mnogih udeležencev v prometu, zato da mi lahko stopimo v samopostrežno in vzamemo sveže sadje ali zelenjavo. Hvala.

Seveda glasujem za to, da je zakon primeren za obravnavo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 58, proti 6.

(Za je glasovalo 58.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o vajeništvu v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 20. 4. 2017.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 1. členu. Amandma je vsebinsko povezan z amandmaji istega predlagatelja k 2., 5., 36. in 37. členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postanejo amandmaji istega predlagatelja k 2., 5., 36. in 37. členu brezpredmetni.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

V razpravi smo v Združeni levici že na odboru opozarjali, da s tem zakonom o vajeništvu dobivamo novo obliko prekarnih zaposlitev. Z amandmajem k 1. členu poskušamo vsaj ta del zamejiti na način, da je vajeništvo namenjeno samo dijakom, ki se redno šolajo in so mlajši od 26 let. Brez tega se bodo zelo hitro v programu vajeništva za mizerno plačilo, najnižje možno plačilo znašli tudi kakšni starejši brezposelni pa kdo, ki je že na minimalcu pa bi ga skozi izgovor prekvalifikacije poslali na delo skozi vajeniški režim, in tako naprej. Skratka, ta zakon o vajeništvu je res v celoti napisan kot skrupucalo, in to skrupucalo za seboj pušča hude luknje in hude posledice za delovnopravno zakonodajo oziroma njeno izigravanje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 8, proti 48.

(Za je glasovalo 8.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Združena levica k 1. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 2. členu brezpredmeten.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 3. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala lepa za besedo.

V 3. členu so opredeljeni cilji zakona o vajeništvu. Ampak ti cilji imajo dva velika problema. Prvič, vsebinsko so napisani tako, da se tepejo s kasnejšimi določbami v tem istem zakonu, na kar opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba. Drugič, so idejno, ideološko, če hočete, popolnoma nesprejemljivi. Med njimi recimo najdemo tretjo alinejo 3. člena, ki se glasi, da se z vajeništvom spodbuja vključevanje gospodarstva v sistem izobraževanja. To pomeni, da gospodarstvo, interes kapitala, zasebni pridobitni interes vdira v izobraževanje, v javno izobraževanje, ki po definiciji služi javni koristi. Ali naprej. Peta alineja tega istega člena se glasi, da se z vajeništvom

zagotavlja ustrezno usposobljen kader gospodarstvu in pospešuje zaposlovanje mladih. Seveda v določbah, ki sledijo 3. členu, nikjer ni zaslediti ne duha ne sluha, kako se bo mlade dejansko zaposlovalo in kakšne garancije vajenci imajo, da bodo do služb dejansko prišli.

Ta člen v Združeni levici pač predlagamo, da ... V bistvu sledimo v veliki meri opozorilom Zakonodajno-pravne službe, ki opozarjajo na neprimernost teh določb, in pač predlagamo, da odidejo in zapustijo zakon. Ne nazadnje ne urejajo ničesar, so samo deklarativna ideološka izjava, ki mesta v zakonu nima.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 51.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 4. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo.

4. člen določa, da bodo mladi ljudje vključeni v sistem vajeništva, vsaj minimalno 50 % programa naredili na delovnem mestu. V neki delavnici, v nekem obratu, v neki fabriki, pri delodajalcu skratka. Ampak šola ne zasleduje samo izobraževalne funkcije. Ima še kakšno drugo. Denimo socializacijsko. Ampak ta socializacija je mogoča samo pri pouku, kot ga navadno razumemo. S tem amandmajem v Združeni levici želimo omogočiti doraščajočim mladostnikom socializacijo, ki jo v teh svojih letih še kako potrebujejo, in predlagamo, da preživijo več časa v sklopu rednega izobraževanja in manj časa kot mezdni delavci pri delodajalcu. Ne nazadnje je namen šole tudi ta, da človeka, mladega človeka opremi z razumevanjem sveta in z nekim širokim horizontom vedenja, da se bo lahko kasneje v svetu orientiral. To velja tudi za praktična znanja. Tudi praktična znanja so del splošne razgledanosti, splošne izobrazbe in orientacije v svetu.

Ampak zakon o vajeništvu in njegov 4. člen prakso razumeta na kaj poseben način. Na način, da je treba vajenca čim prej vplesti v mezdni režim, da lahko delodajalec iz njega sesa presežno vrednost. In šolo kot nek javni aparat, ki naj bi zasledoval javno korist, temu cilju podrejajo tudi s tem, da iz šole jemljejo ljudi in jih pošiljajo na mezdnno vajeniško tlako k posameznemu delodajalcu. In tukaj pač predlagamo, da se ta čas praktičnega usposabljanja z delom pri delodajalcu skrajša.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 51.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Združena levica k 1. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 5. členu brezpredmeten.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 5. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 49.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 12. členu pod številko 1.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala.

Socialisti smo k 12. členu primaknili kar nekaj amandmajev, tako da bom pač vse obrazložil v enem sklopu. Prva stvar, ki jo želimo s temi amandmaji doseči, je, da sindikati kot organizacijska oblika delavskega razreda sodelujejo pri pripravi načrta izvajanja vajeništva. So predstavnik mladih vajencev kot delavcev in zato si zaslužijo biti zraven, zato da lahko v teh pogovorih in pripravah zaščitijo njihove pravice kot pravice delavcev.

Naslednja dva amandmaja pokrivata vprašanje pristojnosti zbornic. Za izvajanje vajeništva sta se Vlada in njena koalicija odločili, da bosta na zbornice obesili en kup pristojnosti, ki tam nimajo kaj iskati. Vemo, da zbornice, še posebej tiste najbolj razvpite, nikoli niso poskrbele za javno dobro, ampak vedno samo za svoje lastne koristi. Imamo tukaj zdravniško zbornico, imamo tukaj gospodarsko zbornico, obe sta zelo nazoren primer. In ni prav, da se pooblastila za vodenje raznoraznih evidenc prenesejo na zbornice. Vendarle je vajeništvo del javnega izobraževanja, ki ga izvaja država, in zato naj s temi podatki dela, obdeluje, jih hrani temu primerno tudi država, organi, ki so načeloma pod demokratično kontrolo. Druga stvar, ki ni okej, je, da so na zbornicah mentorji. Izbiranje, usposabljanje mentorjev. Za ta del predlagamo, da se prenese na center Republike Slovenije za izobraževanje. Razlogi so popolnoma enaki kot pri evidencah. Zbornice niso in ne morejo biti kvalitetno usposobljene za opravljanje teh nalog.

In ne nazadnje, tisto, kar je najpomembnejše, vajeništvo, kot je zastavljeno, pomeni, da na vseh točkah, za vsako stvar, država subvencionira oziroma direktno financira bodisi zbornice bodisi delodajalce. In to ni prav, zaradi tega ker ti akterji zasledujejo svoj lastni pridobitni interes, javne finance so pa tukaj za to, da služijo neki skupni koristi. V tem fondu javnega financiranja so tudi evropska sredstva. V redu, če bodo evropska sredstva prišla, lahko s temi sredstvi, namenski, financiramo tudi delodajalce in zbornice, ni nič narobe, ampak

kar se tiče pa ostalih izdatkov, naj jih pa kar delodajalci z zbornice pokrijejo sami. Vendarle usposablajo lasten kader, svojo bodočo delovno silo in za to usposobljenost za konkreten delovni proces naj tudi plačajo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 52.
(Za je glasovalo 6.) (Proti 52.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 12. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 5, proti 54.
(Za je glasovalo 5.) (Proti 54.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 12. členu pod številko 3.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 5, proti 53.
(Za je glasovalo 5.) (Proti 53.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 12. členu pod številko 4.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 5, proti 53.
(Za je glasovalo 5.) (Proti 53.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 12. členu pod številko 5.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 52.
(Za je glasovalo 6.) (Proti 52.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov k 16. členu pod številko 1.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 48.
(Za je glasovalo 6.) (Proti 48.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 16. členu pod številko 2. Amandma je vsebinsko povezan z amandmajem Poslanske skupine Združena levica k 48. členu. Če ta amandma ne bo sprejet, bo postal amandma istega predlagatelja k 48. členu brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Prej sem govoril o peti alineji 3. člena zakona o vajeništvu, to je o ciljih tega zakona. V tisti alineji je zapisano, da naj bi zakon pospeševal zaposlovanje mladih, in temu cilju potem kasnejše določbe samega zakona ne sledijo. V Združeni levici to popravljamo z amandmajem in določbo, ki delodajalce zavezuje k zaposlovanju vajencev po končani vajeniški obliki izobraževanja. Brez take določbe, brez take prisile, če želite, se izplena novih delovnih mest in dviga stopnje zaposlenosti ne kaže nadejati. Delodajalci zaposlujejo takrat, ko imajo dovolj dela, da ljudi vzamejo, da lahko nekoga novega vzamejo v službo, ki bo podjetju še dodatno prinašal denar, in stopnja brezposelnosti v Sloveniji ni posledica tega, da bi bili ljudje premalo kvalificirani ali pa narobe kvalificirani, ampak preprosto posledica tega, da ni dovolj delovnih mest. S tako določbo lahko kapital in delodajalce kot njegove predstavnike premaknemo nekoliko iz smeri tega, da zasledujejo samo svoj lastni dobiček, v smer tega, da so družbenokoristni z ustvarjanjem novih delovnih mest.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 5, proti 54.
(Za je glasovalo 5.) (Proti 54.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov k 18. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 5, proti 48.
(Za je glasovalo 5.) (Proti 48.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije – Krščanskih demokratov k 22. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 5, proti 52.
(Za je glasovalo 5.) (Proti 52.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov k 28. členu.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 10.
(Za je glasovalo 47.) (Proti 10.)
Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 33. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Kolikor marsikomu v tej dvorani to ni všeč, je vajeništvo še vedno del javnega izobraževalnega procesa. In zato je edino prav,

da so šole vključene v pripravo vsebine vmesnega preizkusa. V tem trenutku zakon to prosto pušča v rokah zbornice in Strokovnega sveta Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje. Niti iz predloga zakona ni jasno, zakaj se šole tukaj kratko malo mečejo ven. In ker ni jasno, napako predlagatelja, torej Vlade, popravljamo v Združeni levici z našim amandmajem in šolam vračamo pristojnosti.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 9, proti 47.

(Za je glasovalo 9.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 35. členu pod številko 1. Če bo ta amandma sprejet, bosta postala amandmaja Poslanske skupine Združena levica k istemu členu pod številko 2 in 3 brezpredmetna.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti 7.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 7.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Ker je bil amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 35. členu pod številko 1 sprejet, sta postala amandmaja Poslanske skupine Združena levica k 35. členu pod številko 2 in 3 brezpredmetna.

Ker amandma Poslanske skupine Združena levica k 1. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 36. členu brezpredmeten.

Ker amandma Poslanske skupine Združena levica k 1. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 37. členu brezpredmeten.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov k 37. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za so glasovali 4, proti 48.

(Za so glasovali 4.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 41. členu pod številko 1. Če bo ta amandma sprejet, bo postal amandma Poslanske skupine Združena levica k 41. členu pod številko 2 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 48.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 41. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 54.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 42. členu pod številko 1.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 49.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov k 42. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 51.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 44. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 50.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 47. členu pod številko 1.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Lepa hvala za besedo, predsedujoči.

Vztrajamo pri tem, da imajo tudi vajenci pravico do sindikalnega varstva. V tej vlogi delujejo dvojno. Ne samo kot del izobraževalnega procesa, ampak ravno tako tudi kot delavci, kar je nekaj, kar ta zakon popolnoma spregleda. Pri 47. členu poskušamo narediti to, da je v primeru zapletov na relaciji delodajalec in vajenec tudi sindikat poklican, da urgira in tam zastopa interese vajenca-delavca, in da to ni samo zbornica. Ker da zbornica kot interesno združenje klika delodajalcev posreduje v sporu med vajencem in delodajalcem, je, oprostite, milo rečeno sporno. Vsaj toliko sporno, kot je bilo tisto včeraj, ko bi minister s svojo šalabajzerijo TEŠ 6 imenoval sam svoje nadzornike. Pri posredovanju v sporih med delodajalcem in vajencem mora biti prisoten tudi predstavnik sindikata. Razen če si dotični vajenec sindikalnega varstva ne želi, seveda. V takem primeru predstavniku sindikata ni treba biti zraven. V splošnem pa imajo sindikati kot organizacijska oblika tako pravico kot dolžnost, da zastopajo interese delavskega razreda, znotraj njih tudi interese vajencev.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 5, proti pa 53.

(Za je glasovalo 5.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov k 47. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 5, proti pa 49.

(Za je glasovalo 5.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Združena levica k 16. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 48. členu brezpredmeten. S tem smo zaključili z odločanjem o amandmajih ter tudi z drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je predstavnica predlagatelja predloga zakona že v razpravi predlagala, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti pa 19.

(Za je glasovalo 49.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v torek, 25. 4. 2017, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bosta vključena sprejeta amandmaja in člena, h katerima sta bila amandmaja sprejeta. Amandmaje k tema členoma lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o sodnem svetu v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 20. 4. 2017. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 11. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti pa 47.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 23. členu.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti pa 47.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 25. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti pa 46.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 26. členu pod številko 1. Če bo ta amandma sprejet, bo postal amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD pod številko 2 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti pa 45.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 26. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 2.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo še o amandmaju Poslanske skupine SDS k 63. členu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 46.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih, s tem zaključujem tudi drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili k drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 15.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 15.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v torek, 25. 4. 2017, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bo vključen sprejeti amandma in člen, h kateremu je bil amandma sprejet. Amandmaje k temu členu lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o državnem odvetništvu v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 20. 4. 2017.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 94. členu pod številko 1. Če bo ta amandma sprejet, postane

amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD pod številko 2 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 46.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 94. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti nihče.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem tudi drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili k drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

V Slovenski demokratični stranki predloga zakona ne bomo podprli. Ne bomo ga podprli prvič zato, ker niste dovolili, da bi bila javna razprava, čeprav se s tem zakonom prav nič ne mudi. Ne bomo ga podprli tudi zato, ker ga ni podprl Državni svet. Ne bomo ga podprli zato, ker ni niti enega pravobranilca v državi, ki bi se strinjal s tem predlogom zakona. Prav tako ga ne bomo podprli zato, ker je bilo mnenje Zakonodajno-pravne službe jasno – da je ta zakon sporen.

Dovolite, da sem na koncu nekoliko plastična. Po novi ureditvi tega zakona se bosta v sodni dvorani srečala na eni strani pravobranilec, ki bo posredno dobival svoja navodila od ministra Klemenčiča, na drugi strani pa odvetnica, ki bo zastopala stranko in se bo pisala Nina Zidar Klemenčič. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa se moram opravičiti vsem poslancem, ker ste morali poslušati to. Ne bi smel dovoliti tega. /oglašanje iz dvorane/ Zaradi tega, ker v postopkovnem, tem sklepu, ni obrazložitve glasu. Moja napaka, res sem ...

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti 13.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v torek, 25. 4. 2017, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerega bo vključen sprejeti amandma in člen, h kateremu je bil amandma sprejet. Amandmaje k temu členu lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Prehajamo na obravnavo **Predlogov za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniška mesta okrožne sodnice in okrožnih sodnikov na Okrožnem sodišču v Ljubljani in okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Cerknici.** Sodni svet je Državnemu zboru predložil naslednje predloge za izvolitev v sodniško funkcijo: gospa Maja Povhe na sodniško mesto okrožne sodnice na Okrožnem sodišču v Ljubljani, gospod Gregor Žika Ševo na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani, dr. Ciril Keršmanc na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani, gospod Tomaž Bromše na sodniško mesto okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani ter gospa Katja Mramor na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Cerknici.

Za dopolnilno obrazložitev predlogov dajem besedo sekretarki sodnega sveta, gospe Joniki Marflak Trontelj.

JONIKA MARFLAK TRONTELJ: Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci!

Pred vami je pet predlogov Sodnega sveta za izvolitev v sodniško funkcijo, en predlog pa bo obravnavan pod naslednjo točko dnevnega reda. Glede štirih predlogov za izvolitev v sodniško funkcijo okrožnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani naj vam najprej predstavim razloge za razpis teh sodniških mest. Okrožno sodišče v Ljubljani je po uradni statistiki Vrhovnega sodišča najbolj obremenjeno od vseh okrožnih sodišč v državi, hkrati pa je na tem sodišču tudi največja fluktuacija sodnikov. S temi predlogi, ki so danes pred vami, tako Okrožno sodišče v Ljubljani ob zavedanju, da je treba število sodnikov zmanjševati, zgolj deloma nadomešča sodnike, ki so to sodišče zapustili iz različnih razlogov in niso bili nadomeščeni. Posebno resna situacija je na področju specializiranega kazenskega sodstva in ti kandidati bodo, če bodo izvoljeni, sodniška mesta zasedli prav na specializiranem kazenskem oddelku, eden pa na preiskovalnem oddelku. Ob tem ni mogoče mimo podatka, da se je pripad na specializiranih kazenskih oddelkih v Sloveniji na splošno, ki so pristojni za obravnavo najzahtevnejših oblik kriminala, od leta 2012 do 2016 povečal za več kot 30 %. Zgolj specializirani kazenski oddelek Okrožnega sodišča v Ljubljani trenutno obravnava preko

120 zahtevnih kazenskih zadev. Poleg tega je v zadnjih letih tako Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani kot tudi Specializirano državno tožilstvo doživelo znatne kadrovske okrepitve, čemur mora vsaj v določenem obsegu slediti tudi sodstvo.

Prosto sodniško mesto na Okrajnem sodišču v Cerknici pa je bilo treba razpisati zaradi zagotovitve delovanja sodišča nasploh. Od 1. 1. 2015 ima namreč to sodišče zgolj eno sodnico, kar se zaenkrat rešuje s prerazporeditvijo sodnice z Okrajnega sodišča na Vrhniki, vendar pa je ta tik pred upokojitvijo, poleg tega pa rešuje le prekrškovne zadeve iz pristojnosti dveh okrajnih sodišč. Na področju civilnega prava je tako Okrajno sodišče v Cerknici ostalo v celoti brez sodnika, kar se rešuje s pomočjo sodnikov z drugih okrajnih sodišč ljubljanskega okrožja, kar pa je začasno in po obsegu zelo omejeno.

Na razpis za prosta mesta okrožnih sodnikov na Okrožnem sodišču v Ljubljani se je prijavilo 14 kandidatov, na razpis za prosto mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Cerknici pa 30 kandidatov. Vsi konkretni postopki izbire so, kot je to že običajno, potekali v dveh fazah s postopnim izločanjem kandidatov. Na podlagi celotnega listinskega gradiva in opravljenih ustnih razgovorov in mnenja predsednika Okrožnega sodišča v Ljubljani oziroma podpredsednice Okrožnega sodišča v Ljubljani za mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Cerknici je Sodni svet ocenil, da med prijavljenimi kandidati predlagani pozitivno izstopajo.

Kandidat Tomaž Bromše je bil že kot študent Prave fakultete Univerze v Ljubljani zelo uspešen in je diplomiral z odliko. Izkazal se je tudi pri opravljanju pravniškega državnega izpita in po tem pridobil 11 let delovnih izkušenj, vse v odvetniških vrstah.

Kandidatka Maja Povhe je tudi diplomirala z nadpovprečnim učnim uspehom in tudi takšno znanje izkazala pri opravljanju pravniškega državnega izpita. Od takrat dalje je zaposlena kot strokovna sodelavka na kazenskopreiskovalnem in mladoletniškem oddelku Okrožnega sodišča v Novem mestu. Od septembra 2009 opravlja tudi naloge v službi za brezplačno pravno pomoč.

Kandidat Gregor Žika Ševo ima 10 let delovnih izkušenj po opravljenem pravniškem državnem izpitu, od tega večino časa na kazenskem področju. In sicer tako na državnem tožilstvu, kjer je bil tudi za krajše obdobje kot nacionalni strokovnjak dodeljen na delo v Haag k slovenskemu predstavništvu v Eurojustu, kot tudi iz odvetniškega poklica, kjer je zaposlen še danes.

Kandidat dr. Ciril Keršmanc je bil že kot študent na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani zelo uspešen. Diplomiral je z odliko, prejel posebno priznanje pravne fakultete za dosežen študijski uspeh. Magistriral je na univerzi v Združenem kraljestvu in potem pridobil doktorski

naziv na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. V sedmih letih delovnih izkušenj po opravljenem pravniškem državnem izpitu je znanja pridobil kot strokovni sodelavec na sodišču, kot raziskovalec na institutu za kriminologijo pri pravni fakulteti v Ljubljani, kot višji nadzornik pri omejevanju korupcije pri Komisiji za preprečevanje korupcije in nazadnje na Ministrstvu za pravosodje. Najprej kot sekretar v kabinetu ministra, danes opravlja delo v. d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja. Aktiven je tudi v številnih dodatnih strokovnih dejavnosti.

Katja Mramor je bila prav tako zelo uspešna že kot študentka pravne fakultete v Ljubljani. Po opravljenem pravniškem državnem izpitu je bila najprej strokovna sodelavka na gospodarskem oddelku Okrožnega sodišča v Ljubljani, kjer se je dobro seznanila s prvostopenjskim sojenjem, zdaj pa je že več kot 11 let svetovalka na civilnem področju Ustavnega sodišča.

Vsi ti kandidati so izjemno uspešno opravili tudi razgovor s člani Sodnega sveta, zato Sodni svet te kandidate, Tomaža Bromšeta, Gregorja Žika Ševo, Majo Povhe, dr. Cirila Keršmanca in Katjo Mramor, predlaga Državnemu zboru Republike Slovenije v izvolitve na navedena sodniška mesta. Najlepša hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Predloge je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Besedo ima dr. Anže Logar.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Spoštovani!

Na Mandatno-volilni komisiji smo večkrat obravnavali problematiko števila sodnikov v Sloveniji, namreč Slovenija je znana po prekomernem številu sodnikov na tisoč prebivalcev ali 100 tisoč, če želite. Večkrat smo odprli razpravo o tem, da je treba zmanjševati število sodnikov in ob tem izboljšati učinkovitost dela sodstva. Ko je tokrat prišel predlog Sodnega sveta za dodatnih 5 sodnikov, od tega 4 na Okrožnem sodišču v Ljubljani, je bilo naše enostavno vprašanje, ali gre za nadomeščanje sodnikov, ki gredo v pokoj, torej da se ohranja ista številka, ali se dodajajo v sistem novi sodniki. Odgovor podpredsednice Sodnega sveta Jane Petrič je bil, joj, tega pa jaz ne vem. V obdobju, ko se soočamo z neučinkovitostjo dela sodne oblasti, hkrati pa v sodni sistem vlagamo nove in nove sodnike, torej povečujemo realno in nominalno število sodnikov v tem sistemu, je težko govoriti na eni strani, da je resen interes sodne veje oblasti, da izboljša delo sodnega sistema, če hkrati svoje probleme rešuje na takšen način, da v svoj sistem vpeljuje vedno nove in nove sodnike. Zgodba, ki je tu pred nami, je, da je ena sodnica za dve leti odšla na višje sodišče, namesto nje pa je Okrožno sodišče v Ljubljani dobilo štiri

nove sodnike, kar pomeni, da se v nominalni in realni oziroma v realnem delu število povečuje za tri dodatne sodnike. Ko bo ta sodnica čez dve leti prišla nazaj na Okrožno sodišče v Ljubljani in ko bo minister za pravosodje iz svojega kabineta izpustil po koncu svojega mandata še eno sodnico, bomo imeli še dodatne sodnike v tem sistemu. Bati se je, da če na takšen način rešujemo učinkovitost dela sodnika, ni nič bolj učinkovit sodni sistem.

Edini predlog, ki ga je Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke v okviru te razprave podala, ki je bil zelo razumen, je bil proceduralne narave – da se predloži analiza števila sodnikov, padanje in naraščanje, ter razlogov za dodatne sodnike. Med drugim je ta predlog za povečanje za štiri dodatne sodnike na Okrožnem sodišču v Ljubljani nekdanji predsednik Vrhovnega sodišča Masleša podpisal štirinajst dni pred svojim odhodom z mesta predsednika Vrhovnega sodišča. Verjetno se ni posebej poglobljal v ta primer, kot se morda pogloblja v kakšen drug primer. V tem pogledu je bila zelo nenavadna poteza predsednika Mandatno-volilne komisije, po mojem vedenju je bilo prvič v zgodovini parlamentarne demokracije, da je za proceduralni predlog zahteval pisno predložitev predloga, torej za predstavitev odločanja na eno od naslednjih sej.

Na reševanje učinkovitosti dela sodišča tako, da se v sodni sistem, ki že slovi po prekomernem številu sodnikov, vpeljujejo novi in novi sodniki, Slovenska demokratska stranka ne more pristati, zato bo glede tega glasovala tako, kot je glasovala na Mandatno-volilni komisiji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključili smo s predstavitvijo stališča poslanske skupine. Prijavljenih k razpravi ni, zato prehajamo na odločanje.

Na glasovanje dajem predlog sklepa, s katerim se gospa Maja Povhe izvoli v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti nihče.

(Za je glasovalo 44.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa, s katerim se gospod Gregor Žika Ševo izvoli v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti 1.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa, s katerim se dr. Ciril Keršmanc izvoli v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti 1.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa, s katerim se gospod Tomaž Bromšče izvoli v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti nihče.

(Za je glasovalo 45.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa, s katerim se gospa Katja Mramor izvoli v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajne sodnice na Okrajnem sodišču v Cerknici.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 45, proti nihče.

(Za je glasovalo 45.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Slovenj Gradcu**. Sodni svet je Državnemu zboru predložil predlog za izvolitev gospoda Jerneja Praznika v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Slovenj Gradcu.

Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem besedo sekretarki Sodnega sveta gospe Joniki Marflak Trontelj.

JONIKA MARFLAK TRONTELJ: Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci!

V zvezi s potrebo po razpisu tega sodniškega mesta pa naj poudarim, da sta v letu 2016 to sodišče zapustila dva civilna sodnika. Te kadrovske vrzeli sodišče zgolj s pomočjo strokovnih sodelavcev ne zmore več pokrivati, zato nujno potrebuje novega sodnika. Na obravnavani razpis se je prijavilo 12 kandidatov. Tudi ta postopek izbire je potekal v dveh fazah s postopnim izločanjem kandidatov ter ob uporabi različnih metod za ugotavljanje znanja in sposobnosti kandidatov, in sicer z vpogledom v listinsko dokumentacijo ter z ustnimi razgovori. Na podlagi celotnega listinskega gradiva in ob upoštevanju ustnih razgovorov ter mnenja predsednice Okrožnega sodišča v Slovenj Gradcu, ki je bila skupaj s predsednico Okrajnega sodišča v Slovenj Gradcu pri razgovorih s kandidati na Sodnem svetu tudi navzoča, je Sodni svet ocenil, da med prijavljenimi kandidati Jernej Praznik pozitivno izstopa.

Kandidat Jernej Praznik je bil zelo uspešen že kot študent Pravne fakultete Univerze v Ljubljani, izkazal se je tudi pri opravljanju pravniškega državnega izpita. Svojo poklicno pot je po opravljenem pravniškem državnem izpitu nadaljeval z delom v pravosodju, in sicer v odvetniškem poklicu, kjer

delo opravlja še danes. Dela predvsem na področju civilnega in gospodarskega prava, pravno svetuje strankam, jih zastopa pred sodišči in drugimi državnimi organi, sestavlja pogodbe in opravlja druge odvetniške storitve v skladu z Zakonom o odvetništvu. Na razgovoru s člani Sodnega sveta se je potrdilo, da ima kandidat Praznik zelo bogato, široko in poglobljeno strokovno znanje s civilnega področja, da ima odlične sposobnosti analitičnega in logičnega razmišljanja ter da je sposoben pridobljeno strokovno znanje zelo uspešno uporabiti pri reševanju tudi najtežjih pravnih vprašanj.

Tako Sodni svet predlaga Državnemu zboru Jerneja Praznika v izvolitev na navedeno sodniško mesto. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volična komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni, zato prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču v Slovenj Gradcu izvoli gospod Jernej Praznik.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti nihče.

(Za je glasovalo 43.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju članice Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji**. Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volična komisija. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za članico Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji imenuje gospa Polona Car.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, proti nihče.

(Za je glasovalo 57.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju člana in namestnice člana Sveta za sistem plač v javnem sektorju**. Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volična komisija. Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine SDS, besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO: Hvala lepa za besedo.

Javni pozivi, ki jih objavlja Državni zbor in v katerih se poziva poslanske skupine, da predlagajo svoje kandidate na posamezne razpise, postaja farsa. V tem mandatu smo imeli že več primerov, recimo poziv za Programski svet RTV iz kvote poslanskih skupin, za Nadzorni svet RTV iz kvote poslanskih skupin, imeli smo menjavo pri Skladu NEK in je

predlagatelj poslanska skupina, imeli smo Svet za radiodifuzijo, kar so predlagale poslanske skupine, med njimi tudi naša, v vseh teh primerih. In v niti enem primeru ni bil kandidat Slovenske demokratske stranke ne glede na vsa pravila in pravila o sorazmerni zastopanosti izvoljen v katerikoli od teh institucij.

Zdaj imamo pred seboj tudi ta razpis za člana in namestnika člana v Svetu za sistem plač v javnem sektorju, kjer se tudi voli in so predlagatelji poslanske skupine. Predloga sta bila samo dva, predlog SMC, ki je prišel s predlogom za predsednika in namestnika, in predlog SDS, naše poslanske skupine, ki je tudi prišla s predlogom za predsednika in namestnika. In ne boste verjeli, naš kandidat dr. Vinko Gorenak ni bil izvoljen niti za predsednika niti za namestnika predsednika, ampak sta bila izbrana, izvoljena dva predstavnika, ki ju je predlagal SMC, največja stranka. Skratka, na tak način, ko se tudi v najbolj preprostih stvareh, kjer je neka pariteta, neka sorazmernost, nek naravni pojav, če drugače ne, ne spoštuje neke volje, nekih principov, neke higijene v kadrovskih postopkih, potem vemo, kam smo prišli. Ne more na vse funkcije, vsa razpoložljiva razpisana mesta, ki jih razpiše Državni zbor, imenovati samo člane SMC ali morda kakšnega iz ostalih koalicijskih strank in nikogar, ki ga predlaga Slovenska demokratska stranka. To je nehygienično, neetično, nekulturno, nepolitično, če želite.

Mi tega predloga, ki je dan na glasovanje, ko boste potrjevali za člana Sveta za sistem plač v javnem sektorju dr. Mitja Horvata iz SMC in za namestnika tega člana gospo Sonjo Nahtigal, tudi predlog SMC, ne bomo podprli. Bomo glasovali proti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za člana in namestnico člana Sveta za sistem plač v javnem sektorju imenujeta dr. Mitja Horvat in gospa Sonja Nahtigal.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Vodja poslanske skupine je svoje povedal, jaz bom dodal samo še naslednje. Ko smo v poslanski skupini rekli, ali sploh gremo s kakšnim kandidatom ali ne, sem jaz kolebal pa sem rekel, pa saj v penziji imam pa dosti časa hoditi v Ljubljano kakšno stvar narediti. Zato je tudi do tega predloga prišlo. In se tudi sicer ne spomnim za nazaj, da bi na tak način ena politična stranka, to je vladajoča, tako – kakšen izraz naj uporabim – požrešno, lakomno ali kakorkoli segala v to področje na ta način, da iz svojih lastnih vrst imenuje dva kandidata za naslednjih pet let. Ker ne glede na to, veste, kdo bo koalicija, kdo bo opozicija, boste vi še v

parlamentu ali ne boste, boste tam pet let. Tako to je.

Jaz bom pa rekel takole, želim dr. Horvatu s to lakomnostjo koalicije in požrešnostjo koalicije veliko uspehov. Primer bo pa v moji knjigi našel svoje mesto. Bom tisti čas knjigo pisal, ko bi hodil na sestanke v Ljubljano, pa spisal kakšno stran o lakomnosti, požrešnosti nekoč močne stranke, takrat pa verjetno ne več stranke, ki je v parlamentu, ko bo knjiga izšla.

Glasoval bom pa tako kot poslanska skupina. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 9.
(Za je glasovalo 46.) (Proti 9.)
Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o razrešitvi predsednika Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.** Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volična komisija. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se gospoda Gorazda Skubina razreši z mesta predsednika Upravnega odbora Sklada za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 59, proti nihče.
(Za je glasovalo 59.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o spremembi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, podpredsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem zdravstvenem sistemu na področju prodaje in nakupa žilnih opornic.** Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volična komisija. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, proti nihče.
(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o prenehanju funkcij, razrešitvi in imenovanjih podpredsednikov delovnih teles Državnega zbora.** Predlog sklepa je pripravljen na podlagi sprememb Sklepa o določitvi števila mest poslanskih skupin v delovnih telesih Državnega zbora in o določitvi poslanskih skupin, ki jim pripadajo mesta predsednikov in podpredsednikov delovnih teles Državnega zbora, z dne 13. aprila 2017 ter predlogov poslanskih skupin Demokratične stranke

upokojencev Slovenije, Stranke modernega centra, Slovenske demokratske stranke in nepovezanih poslancev. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu sklepa.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 63, proti nihče.
(Za je glasovalo 63.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 29. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v ponedeljek, 24. aprila, ob 9. uri, kjer vas pričakujem v boljšem stanju, kot ste bili danes. / oglašanje iz dvorane/ Ja, nisem predsednik kakšne stranke, da bi koga obtoževal, ampak to ni prav.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 21. APRILA 2017 OB 17.59 IN SE JE NADALJEVALA 24. APRILA 2017 OB 9.01.)

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ:
Spoštovane kolegice poslanke, kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 29. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanki in poslanci: gospa Nada Brinovšek, gospa Vesna Vervega do 12. ure, dr. Milan Brglez, dr. Franc Trček, gospod Matjaž Hanžek, dr. László Göncz do 14. ure, mag. Andrej Šircelj, gospod Roberto Battelli, gospod Ivan Škodnik do 12. ure, gospod Igor Zorčič, gospod Franc Laj, dr. Matej T. Vatovec do 12. ure. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O BANČNIŠTVU.** Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja mag. Marku Pogačniku.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovani predsedujoči. Dobro jutro spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Slovenska demokratska stranka ponovno vlaga spremembo Zakona o bančništvu. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je sprememba Zakona o bančništvu nujno potrebna, kajti dejstvo je, da je Slovenija ena izmed redkih tranzicijskih držav, ki je v svojem kratkem obdobju že drugič morala

sanirati bančni sistem na račun davkoplačevalcev. Cilj predlaganega zakona je pridobiti ustrezne podatke, ki bodo Državnemu zboru Republike Slovenije omogočili sprejetje učinkovite bančne zakonodaje, s katero se bo preprečilo izvajanje nepravilnosti in neučinkovitosti v slovenskem bančnem sistemu. Cilj predlaganega zakona je tudi razkritje odgovornosti tistih, ki so sodelovali pri podeljevanju kreditov brez ustreznih jamstev v primerih, če je banka prejela državno pomoč ali pa je predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank.

Predlog dopolnitve Zakona o bančništvu pa predvsem zasleduje načelo transparentnosti in odprtosti. Poglavitne rešitve predlaganega zakona, da bodo bančni podatki, ki so bili do sedaj zaupni, dostopni za potrebe dela Državnega zbora ter delovnih teles in preiskovalnih komisij, ki delujejo znotraj Državnega zbora, če se bančni podatki nanašajo na banko, ki je prejela državno pomoč, ali pa je predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. S tem se bo Državnemu zboru Republike Slovenije, ki tudi sprejema pomembne odločitve v zvezi z reševanjem težav v bančnem sistemu, dalo možnost, da pridobi ustrezne podatke v zvezi s stanjem v bančnem sistemu, da ugotovi, kdo je odgovoren za nastalo stanje, in predvsem, da sprejme ustrezno zakonodajo, ki bo v prihodnje učinkovito preprečevala nepravilnosti in neučinkovitosti v delovanju slovenskega bančnega sistema. Predlaga se tudi, da v primeru prenehanja banke ne velja več dolžnost varovanja zaupnih podatkov, če je v obdobju 10 let pred prenehanjem prejela državno pomoč ali pa je bila predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank.

V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da je pošteno do davkoplačevalcev, da vedo, zaradi česa je bil porabljen njihov denar – ali gre tukaj za plod nepremišljenih poslovnih potez ali gre tukaj za kriminalna dejanja. Zadnja sanacija bančnega sistema je slovenske davkoplačevalce stala več kot 5 milijard evrov. V danem trenutku pa ne moremo z gotovostjo trditi, ali je ta številka dokončna ali ne.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade mag. Mirandi Groff Ferjančič, državni sekretarki na Ministrstvu za finance.

Izvolite.

MAG. MIRANDA GROFF FERJANČIČ: Spoštovane poslanke in poslanci!

Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o bančništvu, s katerim se posega na področje ureditve varovanja zaupnih bančnih podatkov, Vlada ne podpira, ker še vedno ne odpravlja

strokovnih pomislekov, ki smo jih izpostavili v okviru dosedanjih treh obravnav zakona s podobno vsebino. Dovolite mi, da jih v nadaljevanju na kratko ponovno predstavim.

Za učinkovito in avtonomno ugotavljanje in raziskovanje dejanskega stanja za izvajanje pristojnosti Državnega zbora je bil uveden institut parlamentarne preiskave, katerega funkcija in vsebina sta podrobno opredeljeni v Zakonu o parlamentarni preiskavi. Državni zbor lahko na podlagi tega zakona pridobiva tudi zaupne podatke od različnih deležnikov, tudi zasebnopravnih subjektov, kadar te podatke potrebuje za sprejemanje pravnih in političnih odločitev iz svoje pristojnosti. Takšno tolmačenje navedenega zakona je v eni od svojih odločitev iz leta 2000 navedlo tudi Ustavno sodišče. Zato tudi parlamentarna preiskovalna komisija v okviru izvajanja preiskovalnih dejanj lahko zahteva predložitev zaupnih podatkov o komitentih bank, če je potrebno za uresničitev ciljev parlamentarne preiskave. Zakon o bančništvu v drugem odstavku 17. člena izrecno določa, da Banka Slovenije lahko zaupne bančne informacije razkrije Državnemu zboru, kadar ta v skladu z zakonsko določenimi pooblastili izvaja nadzor nad delovanjem Banke Slovenije v zvezi z izvajanjem njenih nalog in pooblastil pri opravljanju nadzora, in v obsegu, ko je posredovanje posameznih zaupnih informacij nujno za izvajanje pooblastil nadzora nad delovanjem Banke Slovenije. V tretjem odstavku 126. člena tega zakona pa je med drugim določeno, da dolžnost banke glede varovanja zaupnih podatkov ne velja v drugih primerih, kjer zakon izrecno določa dolžnost banke glede posredovanja zaupnih podatkov o posamezni stranki.

Vlada zato meni, da je obstoječa pravna ureditev iz Zakona o bančništvu ustrezna in zadostna pravna podlaga, da lahko parlamentarna preiskovalna komisija pridobi zaupne bančne podatke tako od Banke Slovenije, kot tudi od bank, kot zasebnopravnega subjekta v okviru njenih pooblastil ter glede na njen mandat. Tudi strokovni pomisleki zoper predlog, da dolžnost banke glede varovanja zaupnih podatkov ne bi veljala v primeru prenehanja bank, ostajajo enaki. Predlagatelj namreč izenačuje vse postopke prenehanja banke, in sicer tako rednega prenehanja na podlagi skupščinskega sklepa, ki se izvede na način, da banka redno in v celoti izpolni vse svoje pogodbene obveznosti do strank, kot tudi prisilno prenehanje banke, ki se izvede zaradi kršitev na strani banke in vključuje bodisi prisilno likvidacijo bodisi stečaj banke. Ker v primeru rednega prenehanja banka v celoti izpolni svoje pogodbene obveznosti, prenehanje pa ni posledica kršitev veljavnih predpisov, po mnenju Vlade ni izkazan razlog, ki bi morebiti opravičeval javni interes za prekvalifikacijo zaupnega podatka o komitentu v podatek, ki ga banka lahko razkrije javnosti. Za

prisilno prenehanje banke, ki je posledica ugotovljenih kršitev predpisov na strani banke, pa je uveljavljena posebna ureditev v Zakonu o reševanju in prisilnem prenehanju bank, ki z namenom varovanja pravnega položaja upnikov v postopku prisilnega prenehanja posebej ureja tudi objavo podatkov o posameznih strankah ter s tem odpravlja zaupnost teh podatkov.

Predlog zakona tudi ne opredeljuje konkretnega organa ali subjekta, ki bi v navedenih primerih prenehanja lahko pridobil podatke o strankah bank, kar bi lahko pomenilo, da bi bili podatki o strankah bank v primeru rednega ali prisilnega prenehanja banke dostopni celotni javnosti.

Glede na vse navedeno predlagam, da Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o bančništvu ne podprete. Hvala za pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Glede na to, da je predlagatelj že četrtič vložil enak predlog, se tudi stališče Združene levice ni spremenilo. Smo za demokratičen nadzor bank; še več, zavzemamo se za javno lastništvo velikih bank in za njihovo demokratično upravljanje. Zavzemamo se za to, da bi banke pri poslovanju upoštevale tudi nekomercialne kriterije, kot so zaposlenost, regionalni razvoj in tehnološki napredek. Kaj takega je seveda nemogoče, če so banke v privatni lasti in lastniki od njih zahtevajo čim višji profit. Zahteve po vedno večjih profitih so tudi vzrok za bančne krize, ker vse banke zaradi vedno višjih zahtev po donosu zahtevajo vedno bolj tvegane posle. Taki tvegani posli so bili tudi krediti cerkvenim holdingom in domačim tajkunom, ki so povzročili zadnjo slovensko bančno krizo. Te posle so pospeševali tudi privatni solastniki NKBM, NLB in drugih sedaj podržavljenih bank. Vsestransko jih je spodbujala takratna Janševa vlada.

Nimam časa naštevati vsega, če se dotaknem samo pglavitnih potez. Tajkunizacija je spodbujala z zakonodajo o prevzemih, ki je omogočala najem prevzemnega kredita z zastavitvijo delnic ciljnega podjetja. Spodbujala jo je s privatizacijo podjetja tipi Mercator, kajti državni in paradržavni deleži se niso prodajali sami. Da ne bo kakšne pomote, tudi pod aktualno Cerarjevo vlado podržavljene banke delujejo zelo podobno. Zato ni dovolj, da ohranimo banke v javni lasti. Bistveno je, da profitni motiv zamenjamo z razvojnim motivom in da iz upravljanja države odstranimo politike, ki so nas pripeljali sem, kjer smo danes.

Kot smo že večkrat povedali, Združena levica ne zagovarja bančne tajnosti. Pred časom smo, recimo, podprli predlog SDS, da bi Računsko sodišče lahko revidiralo Banko Slovenije. Načeloma podpiramo tudi podobno rešitev, ki jo pripravlja Ministrstvo za finance, pod pogojem, da bo imelo Računsko sodišče dostop do vseh podatkov. Prav tako ne nasprotujemo temu, da bi Državni zbor dobil vpogled v poslovanje bank, ampak ne na način, kot ga predlaga SDS. V čem je problem? Smo za to, da lahko preiskovalne komisije pridobijo vse relevantne podatke, ampak pogoj je, da obstaja dodatna varovalka pred zlorabami teh podatkov v strankarske namene. Ta varovalka je sodno varstvo, ki ga imamo v Zakonu o parlamentarni preiskavi, ne pa tudi v tem zakonu.

Dalje. Mi smo za nadzor Državnega zbora, ampak mora biti predpisan postopek, kako lahko Državni zbor oziroma njegov odbor pridobi te podatke. Obstajati mora možnost, da sodišče to v primeru zlorab zavrne. Socialisti smo torej za to, da ima Državni zbor z določenimi varovalkami dostop do teh podatkov. Mislimo pa, da mora imeti dostop do podatkov vseh bank, ne samo tistih, ki so prejele državno pomoč. Ker če res preiskujemo politično odgovornost, potem jo je treba preiskati do konca, ne glede na lastništvo banke. Skratka, seveda nismo tako naivni, da ne bi videli, kam pes moli tace, in dokler imamo kaj besede, ne bomo prepustili dostopa do občutljivih podatkov nedolžnih državljanov raznim komisijam SDS. Prav tako nam je kristalno jasno, da ta zakon ni bil vloženo zato, da bi bil sprejet. Če bi bil tu kakšen resen namen, bi predlagatelj vnesel navedene varovalke, ki se jih da preprosto prepisati iz veljavne zakonodaje, in popolnoma jasno nam je, da bo zdaj sledila triurna maša. V njej nam bodo politiki, ki so imenovali vodstvo bank, privatizirali državna podjetja in vodili vso ekonomsko politiko v času, ko je nastala bančna luknja, pridigali, da je za to kriv nekdo drug. Ta pridiga nas v Združeni levici seveda ne zanima in iskreno dvomim, da boste z njo nategnili koga drugega. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Prav lep pozdrav vsem, drage kolegice in kolegi! Lep pozdrav tudi gospe državni sekretarki!

Kolegice in kolegi, prav v dneh, ko obravnavamo predlog novele Zakona o bančništvu, spet poslušamo variacije na temo, kako prodati NLB, da je ne bi prodali. Rad bi spomnil tukaj v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije na dokument, na zavezo slovenske vlad, to je dokument Evropske komisije z 18.

decembra 2013, ima številko SA 33229, in s tem dokumentom je Evropska komisija dovolila državno pomoč Novi Ljubljanski banki v višini tisoč 558 milijonov evrov. Slovenska vlada, takratna, to velja seveda tudi za to vlado, pa se je zavezala, da bo Novo Ljubljansko banko privatizirala do konca leta 2017, torej do 31. 12. letošnjega leta. Mi smo zaskrbljeni v Novi Sloveniji, ko poslušamo izjave najvišjih predstavnikov te vlada, tudi seveda predsednika Vlada, da ta trenutek ni ugoden za prodajo Nove Ljubljanske banke zaradi brexita in drugih zadev, poslušamo pa seveda tudi vodstvo Nove Ljubljanske banke, ki pravi, da je Nova Ljubljanska banka v zelo dobri kondiciji in če je nek poslovni subjekt v dobri kondiciji, to pomeni, da ima dobro ceno in ga je takrat treba prodati, ne takrat, ko bomo spet zaznali, ugotovili kakšno novo bančno luknjo, za katero mislimo, da najbrž v Novi Ljubljanski banki že spet nastaja. To je toliko bolj nenavadno, če upoštevamo dejstvo, da smo vsi državljani v svojih žepih občutili milijardne luknje, ki jih je povzročila dokapitalizacija več državnih bank.

Že v začetku razprave o tem predlogu zakona je treba jasno in glasno poudariti, da je najboljši ukrep za racionalno, gospodarno in stabilno upravljanje bank prav njihovo zasebno lastništvo, zato smo krščanski demokrati z zaskrbljenostjo opazovali dogajanja okrog namere ponovnega odloga prodaje Nove Ljubljanske banke. V Novi Sloveniji namreč pravimo: več privatizacije je enako manj korupcije in še ponavljam definicijo privatizacije: privatizacije je proces iskanja odgovornih lastnikov. Ni težko razumeti jeze davkoplačevalcev, ko vidijo, da se, kljub temu da je vsak izmed njih, vsak izmed nas, v dokapitalizacijsko luknjo prispeval okrog 2 tisoč 500 evrov. Vsak! Sodni postopki bančne kriminalitete pa se vlečejo tako dolgo. Ni bila celotna bančna luknja povzročena s kaznivimi dejanji, gotovo pa je bil kakšen njen znaten del. Kakšna je družba, kjer krivci za milijardne bančne luknje obstajajo in se po državi prosto sprehajajo, sankcij za njihovo ravnanje pa ni, saj jih organi pregona in sojenja niso mogli uveljaviti. Kaj si mislijo tisti, ki morda v tem trenutku načrtujejo izvršitev novih kaznivih dejanj v bančništvu? To si mislijo: do sedaj za bančno luknjo nihče ni odgovarjal, zakaj bi kdo odgovarjal tudi v prihodnosti. Prav zato je težko razumeti, da vladna koalicija ni podprla predlogov Nove Slovenije za specializacijo dela sodišč in tožilcev na področju bančne kriminalitete. Prav to bi zagotovilo, da bi dejanja znotraj postopkov pregona, preiskave in sojenja v zadevah bančnega kriminala opravile osebe, ki so za to najbolj kvalificirane.

Prav tako je vladna koalicija zavrnila naš predlog, da bi osebami, ki so v preteklosti s povzročanjem nedonosnih terjatev izvajale kazino bančništvo, preprečili upravljanje funkcije v upravi ali nadzornem svetu banke. V preteklosti smo bili priča oviranju dela

Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu, ko je sodišče parlamentarni preiskovalni komisiji zavrnilo izročitev dokumentov, potrebnih za preiskavo. S sprejetjem predloga zakona, ki je pred nami, bodo bančni podatki, ki so bili do sedaj zaupni, dostopni za potrebe Državnega zbora, če se bančni podatki nanašajo na banko, ki je prejela državno pomoč ali pa je predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank.

Prav zaradi zagotavljanja nemotenega dela parlamentarnih komisij pri preiskovanju bančnega kriminala bomo krščanski demokrati predlog novele Zakona o bančništvu podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Andreja Potočnik bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo.

Skupina poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom je v Državni zbor ponovno vložila zakon, ki je bil vložen že decembra 2013, februarja 2015 ter decembra 2016. Po predlogu zakona dolžnost banke glede varovanja zaupnih podatkov ne bi veljala tudi v primeru, če je banka prejela državno pomoč, a je bila predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank in zaupne podatke potrebuje Državni zbor, delovno telo Državnega zbora ali preiskovalna komisija Državnega zbora. Dolžnost varovanja zaupnih podatkov prav tako ne bi veljala v primeru prenehanja banke, ne glede na to, ali gre za redno ali prisilno prenehanje, pod pogojem, da je takšna banka v obdobju desetih let pred prenehanjem prejela državno pomoč ali pa je bila predmet ukrepov po zakonu o ukrepih za stabilnost bank.

Predlagana dopolnitev 126. člena Zakona o bančništvu, kot je napisana, je sporna. Ukinitve bančne tajnosti za banke, ki so prejele državno pomoč, pomeni, da bi lahko vsakdo videl vse transakcije in vse račune v banki, ki je dobila državno pomoč. To pa pomeni, da bi lahko povzročila poslovno škodo tam bankam in izgubo strank. Zakon o bančništvu, ZBan-2, je namreč določil dolžnost varovanja zaupnih podatkov v 126. členu zakona na način, ki določa, da mora banka posredovati zaupne podatke, če te podatke pisno zahteva Komisija za preprečevanje korupcije ali če jih zaradi izvedbe predkazenskega ali kazenskega postopka pisno zahteva sodišče, državno tožilstvo ali policija, razen v primerih, ko za posredovanje zaupnih podatkov zakon izrecno določa odredbo preiskovalnega sodnika. Tako je Zakon o bančništvu, ZBan-2, v 2. točki 126. člena uzakonil obseg dostopa do zaupnih podatkov na način, da se organom odkrivanja in

pregona vedno zagotovi njihova neposredna in hitra pridobitev. So pa banke tudi na podlagi tega člena oproščene dolžnosti varovanja zaupnih podatkov, ko drugi zakon določa pristojnost posameznega organa ali subjektov, da pridobijo zaupne podatke od bank za namene izvajanja svojih zakonskih pristojnosti, zato je tudi na podlagi Zakona o bančništvu, ZBan-2, mogoče razumeti, da preiskovalna komisija pridobi podatke ob postopkih, ki jih določa Zakon o parlamentarni preiskavi. Tako je način pridobivanja podatkov na podlagi Zakona o parlamentarni preiskavi v skladu s 23. členom Ustave, ki določa pravico do sodnega varstva. Temu rešitve, ki so zapisane v predlogu novele, ne sledijo. Da bi sami poslanci imeli dostop do vseh kreditnih pogodb, pa je lahko sporno. S temi podatki naj ravnajo ustrezne institucije, kot so organi pregona, policija, tožilstvo ter NPU in parlamentarna preiskovalna komisija.

Kot je bila v prejšnjem predlogu zakona, je ponovno tudi v tem zakonu dikcija, da bi bila odpravljena zaupnost podatkov ob rednem ali prisilnem prenehanju banke. Težko razumemo tudi ta predlog. Redno prenehanje banke pomeni, da so izvedene na podlagi odločitve na skupščini banke, vendar ta banka vseeno redno in v celoti izpolnjuje vse svoje pogodbene obveznosti do strank. Tako težko ugotavljamo javni interes, če ne bi bil nobeden oškodovan. Dejavnost se namreč prenaša na novega prevzemnika in se vse obveznosti servisirajo redno, tako da ne razumemo, zakaj se predlaga poseg v banke, ki niso imele težav in so prenehale zaradi poslovnih odločitev lastnika.

V poslanski skupini podpiramo vse napore za pregon in preiskovanje bančne kriminalitete. Vlada je na tem področju pripravila že vrsto ukrepov. V Kazenskem zakoniku so tako določene višje kazni zapora za korupcijska kazniva dejanja, podaljšan je tudi zastaralni rok z 10 na 20 let za ta dejanja, v Državnem zboru je predlog novele Kazenskega zakonika, ki določa spremembe krivde v eventualni naklep pri kaznivem dejanju zlorabe položaja ali pri upravljanju gospodarske dejavnosti. To kaznivo dejanje je namreč tisto, ki pri pregonu najbolj odgovornih oseb na področju bančništva največkrat pride v poštev.

V predlogu novele Zakona o kazenskem postopku, ki je tudi v Državnem zboru, je na primer določena jasnejša in poenostavljena ureditev za hitrejše pridobivanje podatkov bank, hranilnic in drugih finančnih institucij. Prav tako pa je rešitev v predlogu zakona, da pravne osebe in podjetniki kot naznanitelji oziroma ovaditelji kaznivih dejanj ne bodo več omejeni z varovanjem bančne tajnosti oziroma zaupnosti tistih podatkov, ki so relevantni za kazensko ovadbo. Lahko tudi omenimo, da je bila z Zakonom o državnem tožilstvu dana pravna podlaga za vzpostavitev posebnega oddelka za postopke v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora na

Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije. V času delovanja Vlada Republike Slovenije je bila izpeljana največja kadrovska okrepitev državnotožilskih vrst od osamosvojitve dalje, saj je od 15. 9. 2015 zapriseglo 30 novih državnih tožilcev in tožilcev, na od nastopa mandata vsega skupaj 33, kar pomeni približno 15 % povečanje na kadrovske področju od začetka leta 2015. Seveda je to le peščica ukrepov, ki jih je ta vlada pripravila.

V Poslanski skupini SMC bomo zaradi vsega navedenega glasovali proti temu, da je Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o bančništvu primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane poslanke, poslanci, predstavniki Vlade, lepo pozdravljeni!

Ne mine mesec, da v Državnem zboru ne bi obravnavali kakšne točke s področja, vezene na problematiko bančnega sistema v Sloveniji. Danes je ponovno pred nami predlog za dopolnitev sprememb Zakona o bančništvu, ki smo ga ponovno vložili v Slovenski demokratični stranki. Zakaj ponovno? Zato ker smo prepričani, da je problem bančništva v Sloveniji velik in da so spremembe, ki jih predlagamo v tem zakonu, nujne.

Odkar je Slovenija samostojna država, je bila izvedena že druga sanacija bančnega sistema, ki je davkoplačevalce stala več kot 5 milijard evrov. Gre za izredno veliko številko. Vzroki, ki so privedli do tega, do druge sanacije bančnega sistema, pa kažejo med drugim tudi na to, da je zakonodaja, ki ureja nadzor nad delovanjem bančnega sistema, pomanjkljiva. Sprejetje ustreznih zakonodaj, ki bo omogočala učinkovit nadzor, je naloga in odgovornost nas tukaj, ki sedimo v Državnem zboru. Cilj predlaganega zakona je tako pridobiti ustrezne podatke, ki bodo Državnemu zboru omogočili sprejetje učinkovite bančne zakonodaje, s katero se bo preprečilo izvajanje nepravilnosti in neučinkovitosti v slovenskem bančnem sistemu. Cilj predlaganega zakona je tudi razkritje odgovornosti tistih, ki so sodelovali pri podeljevanju kreditov brez ustreznih jamstev, v primerih, če je banka prejela državno pomoč ali pa je predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank.

S predlagano rešitvijo v zakonu, ki je pred nami, predlagamo, da postanejo bančni podatki, ki so bili do zdaj zaupni, dostopni za potrebe dela Državnega zbora, delovnih teles v Državnem zboru in preiskovalnih komisij, ki delujejo znotraj Državnega zbora. Vendar to le v primeru, če se bančni podatki nanašajo na banko, ki je prejela državno pomoč ali pa je predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih

Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. S tem se bo Državnemu zboru, ki tudi sprejema pomembne odločitve v zvezi z reševanjem težav v bančnem sistemu, dalo možnost, da pridobi ustrezne podatke v zvezi s stanjem v bančnem sistemu, da ugotovi, kdo je odgovoren za nastalo stanje, in predvsem, da sprejme ustrezno zakonodajo, ki bo v prihodnje učinkovito preprečevala nepravilnosti in neučinkovitosti v delovanju slovenskega bančnega sistema.

V zakonu, ki je pred nami, se predlaga tudi, da v primeru prenehanja banke, ne glede na to, ali gre za redno ali prisilno prenehanje, ne velja več dolžnost varovanja zaupnih podatkov, če je v obdobju 10 let pred prenehanjem prejela ta banka državno pomoč ali pa je bila predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Razumemo, da je bančna tajnost temelj poslovanja med bankami in njihovimi komitenti, kot vsak institut pa mora imeti tudi institut bančne tajnosti ustrezne varovalke, ki onemogočajo zlorabe. Opredelitev in ravnanje z bančno tajnostjo po veljavni zakonodaji onemogoča pristojnim institucijam učinkovit nadzor nad stanjem v bančnem sistemu. Ne nazadnje se bančna tajnost velikokrat tudi izkorišča kot izgovor za prikrivanje napačnih odločitev vodstev bank, ki so bile včasih sprejete na meji zakonitosti ali celo čez mejo zakonitosti, kar pa zaradi neučinkovitosti sodnega sistema še vedno ni dokazano.

V preteklosti je Državni zbor od Banke Slovenije že zahteval določene podatke o stanju v bančnem sistemu, vendar se iz teh podatkov ni nikoli ni dalo ugotoviti odgovornosti Banke Slovenije, kot tudi ne odgovornosti članov nadzornih svetov in članov uprav poslovnih bank, ki so podpisovali in dajali kredite brez ustreznih jamstev, pogosto tudi na podlagi različnih prijateljskih, klientelističnih in političnih povezav. In to kljub temu, da je v 152. členu Ustave med drugim določeno, da Banka Slovenije odgovarja neposredno Državnemu zboru Republike Slovenije. Poudariti velja tudi, da do sedaj Banka Slovenije kot regulator ni ukrepala niti proti eni osebi, ki je podeljevala kredite, ki niso bili ustrezno zavarovani.

Predlagatelji zakona sicer menimo, da že trenutno veljavni Zakon o bančništvu določa izjeme, ko obveznost varovanja bančnih podatkov ne velja, določeno je, da se sme zaupne informacije posredovati organom, ki so pristojni za nadzor nad organi, ki opravljajo dejanja v postopku prisilne likvidacije, ali stečaja banke, ali v drugem podobnem postopku, vendar med temi organi ni Državnega zbora, kljub temu da je pristojen za nadzor nad delom Vlade Republike Slovenije, ki je z dokapitalizacijami in prenosi slabih terjatev na posebno Družbo za upravljanje terjatev bank izvedla sanacijo oziroma nadzorovano likvidacijo kar šestih bank na podlagi stresnih testov iz

decembra leta 2013. Zato predlagatelji menimo, da se mora med organe, ki lahko prejmejo zaupne informacije, uvrstiti tudi Državni zbor Republike Slovenije. Glavni razlog za sprejetje tega zakona je potrebna sprememba opredelitve bančne tajnosti, ki bo omogočila ugotovitev odgovornosti za stanje v bančnem sistemu, s tem pa se bo ugotovilo, kdo je odgovoren za to, da so davkoplačevalci plačali preko 5 milijard evrov za vse napake in napačne odločitve vodstev slovenskih poslovnih bank in posledično nezadostnega nadzora Banke Slovenije.

V Slovenski demokratični stranki bomo Zakon o bančništvu, ki je danes pred nami, seveda podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Antonija Kovačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana sekretarka, spoštovani poslanci in poslanke, prav lep pozdrav!

Pred nami je vnovični poskus po razkritju podatkov, kar bi po našem mnenju predstavljalo nesorazmeren poseg v bančno tajnost. V Poslanski skupini Desus bomo tudi tokrat takšnemu predlogu nasprotovali. Naj znova ponovimo ključne razloge, zakaj menimo, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Predlagatelji se še enkrat niso potrudili s prikazom boljše primerjalne analize drugih držav članic Evropske unije. Tako lahko v analizi spet zasledimo obrazložitev glede delitve bremen pri dokapitalizaciji bank in ne zaradi ravnanja z zaupnimi bančnimi podatki. Takšen prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih, žal, nima nobene dodatne vrednosti pri boljšem razumevanju samega predloga zakona. Moramo poudariti, da imamo že sedaj na razpolago dovolj močno pravno orodje, s katerim lahko dostopamo do zaupnih podatkov. Govorim namreč o delu preiskovalne komisije, ki raziskuje, kako so izkopali bančno luknjo, predvsem pa poskuša odkriti, kdo je odgovoren za stanje v slovenskem bančnem sistemu. Sredstva, ki jih preiskovalna komisija pri svojem delovanju uporablja, so kakovostni podatki oziroma dokazi. Ključni zakon, preko katerega se ji ta možnost omogoča, je Zakon o parlamentarni preiskavi, v katerem je določeno, da se parlamentarna preiskava glede najbolj občutljivih področij izvaja preko sodišča, ki opravi konkretna preiskovalna dejanja oziroma izvede določene dokaze. Zato tudi imamo v državi pristojne organe in institucije, ki so takšnim nalogam kos. Dodatno razkritje zaupnih podatkov mimo zakonsko določenih pristojnosti preiskovalne komisije bi bilo po našem mnenju nedopusten poseg. Povzročil bi dodatno zmedo, hitro bi naraslo nezaupanje v bančni sistem, kar bi stabilnost bank le poslabšalo.

Tudi v Poslanski skupini Desus si želimo, da zgodba o bančni luknji kar se da hitro dobi svoj epilog in da tisti, ki so za to odgovorni, za svoja početja odgovarjajo. Prepričani smo, da je treba definirati vzroke za nastanek bančne luknje, da se v prihodnosti to ali pa karkoli podobnega ne bo nikdar in nikoli več ponovilo. Nujno pa je tudi opredeliti odgovornost za večmilijardno dokapitalizacijo. Zato smo vztrajali, da je vse to treba zapisati v koalicijsko pogodbo. Opredelitev odgovornosti za škodo, ki hromi našo državo, je navsezadnje ključna za pravno vzpostavitev zaupanja v finančne institucije, njihove nadzorne organe in ne nazadnje tudi v institut pravne države, kar vedno znova ponavljamo. Vendar pa morajo to nalogo opraviti za to pristojni organi in institucije.

V Poslanski skupini Desus menimo, da bi se z razkritjem zaupnih osebnih podatkov posameznikov odprl prostor za politična preigravanja in zlorabe, zato bomo glasovali proti predlogu zakona. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Besedo ima predlagatelj, gospod Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Poslušali smo stališča posameznih poslanskih skupin in prihajamo do spoznanja, da tudi danes lahko težko pričakujemo podporo našemu predlogu. Mene žalosti, da Socialni demokrati sploh niso imeli stališča. Mislim, ni predstavnikov Socialnih demokratov in se mi zdi, da je to skrajno neodgovorno pri tako pomembni spremembi zakona in pri dejstvu, da je Slovenija morala že drugič na račun davkoplačevalcev sanirati bančni sistem. Zadnja sanacija je davkoplačevalce stala več kot 5 milijard evrov, vprašanje pa, ali je ta številka tudi dokončna.

Iz posameznih stališč, predvsem koalicijskih poslanskih skupin Desusa in pa SMC, nisem prepričani, če so predlagani zakon, ki smo ga vložili v postopek v Državni zbor kot stranka Slovenske demokratske stranke, sploh dokončno prebrali, ali so jim zgolj strokovne službe napisale neko stališče, kajti v Slovenski demokratski stranki smo se odločili, da naredimo tudi spremembo predlaganega zakona v primerjavi s prejšnjimi, v primeru, da se banka likvidira ali ugasne, da to velja zgolj za tisto banko, ki je bila sanirana na račun davkoplačevalskega denarja, ne za druge subjekte. Tega dejansko nihče v stališču ni omenil. To pomeni, da ne gre za enak predlog, kakor ga je Slovenska demokratska stranka vložila predhodno, ampak da smo se zavedali tudi razprav pri našem prejšnjem predlogu in smo naredili korak v drugo smer. Poglejmo

samo primer, ne vem, Factor banke pa Probanke. Postopna likvidacija banke je bila narejena in na ta račun smo davkoplačevalci, recimo ob koncu leta 2016, dokapitalizirali DUTB zaradi pripojitve Factor banke in Probanke. To pomeni, da razlog in argument je verjetno tukaj dovolj velik.

Velikokrat smo slišali v stališču, saj danes je vse v redu, pristojni organi imajo dostop do tudi zaupnih bančnih podatkov. Omenjena je bila tudi preiskovalna komisija. Spoštovane, spoštovani! Tisti, ki zagovarjate, da ima preiskovalna komisija dostop do podatkov, ne vem, ali živite v katerem drugem svetu ali pa ne vem ... V Slovenski demokratski stranki, ko naš član dr. Anže Logar uspešno vodi to komisijo – vsaj iz razgovora z dr. Logarjem –, ima ta komisija precejšnji problem pri pridobivanju teh podatkov. Večina podatkov mora preiskovalna komisija zahtevati preko sodišča in v marsikaterem primeru tudi sodišče zavrne dostop do teh podatkov ali sodišče zahteva dodatno obrazložitev. Zdaj pa res ne vem. Ne vem; v stališču Desusa, v stališču Stranke modernega centra smo slišali, da preiskovalna komisija ima dostop do teh podatkov. Dobesedno iz tega stališča bi lahko razbrali, češ zakaj v Slovenski demokratski stranki ponovno težite s tem zakonom, zakaj težite, saj je vse v redu. Pa vsaj po mojem vedenju ima preiskovalna komisija precejšen problem s pridobivanjem teh podatkov! In vse podatke je treba pridobiti preko sodišča, sodišče pa v danem trenutku, vsaj iz javno razpoložljivih podatkov preiskovalne komisije, tudi velikokrat zavrne iz takšnega ali drugačnega razloga. To pomeni, da sistem ni takšen, kot je ... V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da pa v primeru, ko je pa v igri davkoplačevalski denar, bi pa bilo potrebno biti pošten do davkoplačevalcev in tukaj, bi rekel, vreči papirje na mizo.

Spoštovana koalicija, tudi danes se je pojavila beseda javni interes. Če vi pri zasebnih družbah, čemur smo bili priča prejšnji teden, zagovarjate javni interes; pri zasebnih družbah, ko nismo vložili niti evra davkoplačevalskega denarja, zahtevate vstop vladnega predstavnika ali nekega drugega, potem me pa zanima, kakšen javni interes je pri petih milijardah davkoplačevalskega denarja, ki je bil vključen v obdobje zadnjih dveh let. A tukaj pa ni javnega interesa ali kaj? Javnega interesa ne vidite v več kot petih milijardah davkoplačevalskega denarja, na drugi strani pa pri Mercatorju, zasebni družbi, na veliko zagovarjate javni interes in vstop predstavnika Vlade v upravo Mercatorja. Tukaj pa se mi zdi, spoštovana koalicija in pa vsi tisti, ki zagovarjate, je pa nekaj hudo narobe. Pri petih milijardah davkoplačevalskega denarja ne vidite javnega interesa. Žalostno!

Uvodoma toliko glede na sama stališča. Bo pa verjetno zanimivo videti tudi razpravo. Poudaril bi še enkrat, to je prvo branje in prepričan sem, da vsem 90, ki sedimo v

Državnem zboru, bi moral biti interes, da imamo tukaj transparenten in učinkovit Zakon o bančništvu. Po mojem vedenju, glede na vse dogodke, ki so zgodili v slovenskem bančnem sistemu, ga nimamo, in možnost tukaj imamo, da ta zakon dopolnimo in spremenimo. Tudi glasovanje pri tem zadnjem vložnem zakonu, ki smo ga vložili v mesecu decembru, je vilo nek optimizem v Slovensko demokratsko stranko. To je bil glavni razlog, da smo ponovno vložili to spremembo zakona in vložili smo jo s spremembo; nismo ponovno vložili enakega zakona, kot je bil.

Spoštovana koalicija apeliram: imamo še dve uri in približno 50 minut časa za razpravo, da vidimo, kaj bi se dalo s skupnimi močmi spremeniti. Ne nazadnje je pa glasovanje v igri.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat. Pripravi naj se gospod Marko Ferluga.

Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik!

Strinjam se z opozorilom predlagatelja oziroma mag. Marka Pogačnika, ki nas je spomnil, da gre za prvo branje. Dejstvo je, tudi po naši oceni, da je treba v drugem branju ta zakon popraviti, izboljšati, zato imamo takšen postopek v Državnem zboru. Sam ocenjujem, da bi bilo zelo koristno, da ta zakon Državni zbor sprejme in da se dejansko odpravi bančna tajnost za tiste banke, ki so dobile državno pomoč, ki so jo dokapitalizirali davkoplačevalci, in za tiste banke, ki so predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank; morda ne za vsa delovna telesa Državnega zbora, zgolj za preiskovalno komisijo. Ampak to je že stvar druge obravnave, drugega branja tega zakona. Najprej pa moramo to omogočiti, zato bomo mi v prvem branju, seveda, zakon podprli.

Gospe in gospodje, tudi med tem vikendu sem se srečeval z mnogimi našimi državljani, ki poslancu povejo, kakšne so težave in tudi sprašujejo in vpijejo pravzaprav po pravni državi, najbolj pa v primeru bančne kriminalitete. Se strinjam, da vsi krediti niso bili podarjeni, dani, odobreni kot neka kriminalna dejanja, verjetno pa jih je nekaj bilo. Glejte, ni normalno, da danes pravzaprav noben bankir ne sedi – saj veste, kje. Mene pa praktično dnevno, sploh pa čez vikende, ko sem med svojimi volivci, nekoliko bolj med svojimi državljani, in me prosijo, vzemite tistim, ki so vzeli nam. Vsi vemo, kaj pomeni 5 milijard dokapitalizacije državnih bank, kakšen razvojni denar bi lahko to bil, mi smo ga pa vrgli dobesedno v luknjo. In še več, osel gre enkrat na led, mi pa se tega reka ne držimo. V Novo Ljubljansko banko smo od leta 2007 do danes zmetali 2,7 milijarde evrov,

nazadnje tisoč 558 milijonov evrov ali, če hočete, 1,56 milijarde evrov.

Mi v Novi Sloveniji ne bomo dajali več potuhe bančnim kriminalcem in dejansko je treba – zakonodajalec mora to rešiti – z zakonodajo je treba takšna dejanja preprečiti, istočasno pa tudi odgovorne poklicati na odgovornost in jih spraviti v zapor, da sem zelo konkreten. Imam pa občutek, imam občutek, da na tem področju iskanja odgovornih oseb največ naredi prav naša parlamentarna komisija, ki jo vodi dr. Logar, ampak še ta ima omejitve, je pri svojem delovanju omejena prav zaradi tega, ker ne dobi podatkov iz naslova bančne tajnosti.

Kolegice in kolegi, ali bo kdo dvignil roko zdaj za to, da dajemo še naprej potuho za nove in nove bankomate? Ja, tudi političnim strankam, veste! Naredimo vendarle enkrat konec! Obstaja država, ki je to naredila praktično čez noč. Zakaj pri nas ni te volje? Ko poslušam res te variacije na prodajo Nove Ljubljanske banke, saj tukaj se pa tudi ministrica za finance kar sama zacikla in se ujame na laži. Mi ne vemo, kaj se bo zdaj s tem dogajalo, in to nas močno skrbi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravi naj se gospod Marjan Pojbič.

Izvolite, gospod Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

Bančna luknja in bančna kriminaliteta je dobra politična tema, ki se znova in znova že vrsto let uporablja in dela. V tem konkretnem primeru se sprašujem, kakšen je smisel. Ali je smisel tega predloga zakona to, da Državni zbor opravlja naloge preiskovalne komisije oziroma preiskovalnih organov? Mislim, da to ni osnovna naloga Državnega zbora. Če pa, poudarjam, žalibog, odgovorne in plačane institucije ne delajo tako, kot je treba, potem očitno ni kaj drugega, kot da se ustanovi preiskovalna komisija v Državnem zboru in prevzame to nalogo. In tukaj po mojem nastopijo problemi. Zakaj? Imamo postavljene organe pregona, policijo, državno tožilstvo in v končni fazi tega najpomembnejšega – sodstvo. In kaj je zdaj? Prvi problem, ki ga tukaj in povsod vidim, sploh pri tem gospodarskem kriminalu, je problematika odgovornosti nadzornih svetov. Če govorimo konkretno, nadzornih svetov bank. Tu imamo in zavezo, da so nadzorni sveti kazensko in materialno odgovorni, in kolikor vem, še nobeden od teh nadzornikov bank, da ne govorim o drugih podjetjih, še ni bil kaznovan; in to je problem. Velik problem. Drugi problem, ki se mi kaže ob tej gospodarski in bančni kriminaliteti, je učinkovitost sodstva. Če pogledamo, kaj je bilo v tej smeri narejeno, po mojem in očitno tudi po mnenju večine prebivalcev Slovenije ne dovolj. Pričakoval bi od neodvisne in tako imenovane intelektualne veje

oblasti, če uvidi, da ima probleme pri zakonskih podlagah, oziroma če vidi, da je neučinkovita in da sama ne predlaga sprememb te zakonodaje nam, Državnemu zboru, potem ne razumem, v čem je razlika pri razmišljanju. Absolutno je pa nesprejemljivo, da se krivci s pomočjo dobro plačanih odvetnikov s pravniškimi akrobacijami izogibajo odgovornosti. Seveda, politika absolutno nosi del svoje krivde, tudi mi, tudi jaz v končni fazi, in drugi del te zgodbe je, da politika izrablja te zadeve. Da ne bom samo kritičen, bi prešel na statistike. Kaj kažejo statistike policije? Pridobil sem si statistiko od 31. marca 2017, ki je naslednja. Po policijskih enotah je bilo danih 252 kazenskih ovadb in škode je približno milijardo in nekaj; za kazniva dejanja glede bank je bilo v tem letu danih 252 in za kazniva dejanja po letih zaznave je bilo okoli 46. Vse skupaj od leta 2013 do 2017 je bilo 131 kaznivih dejanj in 75 poročil. Tako da neko delo je policija opravila. Ko govorimo o konkretnem delu policije, so tudi določena vprašljiva dejanja v zvezi s pritožbami Banke Slovenije, skrivanje imunitete znotraj Banke Slovenije, to je zaradi tega Protokola številka 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije, ko je policija predlagala preiskavo oziroma izvedla preiskavo. Če govorimo o premoženju nezakonitega izvora, je v letu 2016, po mojih podatkih, bilo preiskav za deset fizičnih in pravnih oseb, petim osebam pa je bilo odvzeto premoženje v skupni vrednosti 340 tisoč, kar se mi zdi malo. Hujše oziroma za mene zelo nenavadno je, da v poročilu Ministrstvo za pravosodje na strani 4 ugotavlja, citiram: »Pri bančni kriminaliteti je uspeh kazenskega pregona še vedno negotov, ker se sodna praksa še ni izoblikovala.« Ljudje božji, kaj se hecamo? Mislim, to je nesprejemljivo! Mislim, tako napisano je zame nesprejemljivo. Ker če resnično hočemo koga in kaj preganjati, pa da v letu 2017 še nimamo izoblikovane sodne prakse, ne vem, potem verjetno moramo poklicati ribiče z morja, pa bodo oni povedali sodnikom, kako naj to opravljajo. Jaz ne razumem tega. Ampak da ne bom toliko kritičen glede pravosodja, so bile narejene določene novele in popravki Kazenskega zakonika, ki vseeno kažejo na neko pravilno razumevanje pregona tega. Se pravi, vzpostavljeno naj bi bilo, da ne bodo varovane bančne tajnosti – upam, zdaj ne vem. Zelo zanimiva zadeva, ki sicer še čaka na obravnavo v Državnem zboru, je zakon o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena. To je tudi, če hočete, za ta drugi tir zelo pomembno. Se pravi, da daje pravno podlago za sistemske preiskave oziroma odkrivanje in preprečevanje nepravilnosti pri izvedbi večjih investicijskih projektov, kar je pomembno. Novela ZIKS-1F, kjer so bili strožji pogoji za odlog nastopa zaporne kazni iz zdravstvenih razlogov. Hvala bogu! Aleluja! Je bil že čas! Tudi ZFPPIPP-G, kjer so bile omejene možnosti zlorabe instituta odpusta

obveznosti v okviru osebnih stečajev. Tudi to smo rabili nekaj časa za ureditev.

Od novega državnega tožilca tudi pričakujem novo politiko pregona, in tukaj ima vso možnost, ker je bila v tem zakonu ZDT-1 tudi varianta za to. Ko govorimo še o pregonu teh zadev, je zelo pomemben ta zakon ZSReg-F, kjer imajo organi odkrivanja in pregona možnost pridobivanja podatkov o povezanih osebah v gospodarskih družbah. To je tudi zelo pomembno. Omenjeno je že bilo, da je bilo zaposlenih novih 30 državnih tožilcev, se pravi, od teh se tudi zelo veliko pričakuje in tudi od te ustanovitve specializiranega sodišča za gospodarski kriminal. Tako so bile določene poteze opravljene, tudi ta novela Kazenskega zakona – 1E, ki čaka tudi še za obravnavo, ki je zelo pomembna za krivdne oblike, obravnavane v eventualnem naklepu pri kaznivem dejanju zlorabe položaja ali zaupanja pri opravljanju gospodarskih družb, to je 240. člen Kazenskega zakonika. To je tisto, kar pri pregonu najbolj odgovornih oseb na področju bančništva pride v poštev. Se pravi, določeni koraki so bili narejeni. Zdaj pa mislim, da je žoga na strani tako tožilcev, v največji meri pa sodišč, da opravijo svoje delo.

Tako upam, da razmišljamo vsi v eno in isto smer, se pravi, da ljudje, ki so bili odgovorni za ta polom, narejen pri bankah, da odgovarjajo in da noben ni izven zakona, niti v Banki Slovenija. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič, pripravi naj se mag. Dušan Verbič.

Izvolite, gospod Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik.

Uvodoma moram povedati, da sem ponovno izjemno razočaran nad koalicijo, celotno koalicijo, še posebej da smo danes tukaj priča, da SD sploh ni imel stališča poslanske skupine pri tako pomembnem vprašanju, ko govorimo o roparji stoletja. Tukaj imamo poslanske skupine – celo govori se o tem, da naj bi bili ena najmočnejših poslanskih skupin v naslednjem mandatu – in ob tako pomembnem vprašanju, ki zadeva vsakega posameznika v tej naši državi, ko gre za bančno svinjarijo, niso imeli stališča poslanske skupine. Potem poslušam tukaj razpravo Združene leve, ki pride sem za 2, 3 minute in med drugim povedo, da so za demokratičen nadzor bank, vendar ne podpirajo ničesar, kar bi pripomoglo k temu, da bi organi v tej družbi – med drugim tudi Državni zbor – imeli možnost, da pomagajo, da pridemo tej svinjarji do dna. Potem pa lepo zapustijo svoje vrste, prazni stoli – in nimaš nikogar več tukaj. Pametnačijo, poskušajo prepričevati slovensko ljudstvo, kako ah in sploh se zavzemajo za zaposlene, za delavce, za vse tiste, ki ustvarjajo, na drugi strani pa tukaj

govorijo popolne neumnosti pa še niti enega predstavnika Združene levice ni v parlamentu.

Potem sem zelo razočaran nad razpravo Desusa. Njih bolj zanimajo neke primerjalne analize v tem zakonu kot pa bistvo probleme, katerega želimo s tem zakonom rešiti. Kot pa bistvo problema, ki ga želimo s tem zakonom rešiti! Povedo v stališču, da je treba definirati razloge za nastanek bančne luknje. Ja kakšne razloge, pri svetem bogu, pa še vi tem v Državnem zboru želite slišati, predstavniki Desusa? Se opravičujem, gospod podpredsednik, mi je zelo žal, vi niste govorili, ampak je gospa govorila. Ampak pogledajte, kaj več še hočemo tukaj vedeti o tem, kar je bilo narejenega, ko smo že morali narediti dve dokapitalizaciji, zadnja celo 5 milijard evrov. In vi, politiki, ki sedite tukaj z menoj, kot da sedite na ušesih, kot da ne poslušate! Kot da ne poslušate, o čem se pogovarjamo in kaj želimo v Slovenski demokratični stranki s tem zakonom doseči.

Potem kolega Ferluga – nimam nič proti, moram reči, je zelo dobro razpravljal. Cenim! Je pa rekel med drugim, da je to dobra politična tema. Tu se z njim strinjam. A ne samo politična tema, dragi moj Ferluga, to je tema vsakega posameznika v tej družbi, vsakega državljanca in državljanke Republike Slovenije! Ta tema, če je treba, mora biti 24 ur na dnevnem redu, da se ne bo zgodilo to, o čemer je kolega iz Nove Slovenije govoril, da ga ljudje vsak dan sprašujejo, tako kot mene. Pa pravijo: »Čuj, Marijan, kaj se je vam zmešalo vsem?« In jim nimam kaj dodati. In moram reči: »Pogledajte, oprostite, v Slovenski demokratični stranki se trudimo, hočemo narediti nekaj, da bi se stvari spremenile, ampak koalicija nas ovira na celi fronti.« Na eni strani koalicija, na drugi strani sodna veja oblasti in edino komisija, ki jo vodi dr. Anže Logar, je tista, ki poskuša na tem področju nekaj premakniti. Danes smo tu poslušali, da ne morejo dobiti teh podatkov, ne morejo dobiti tistih podatkov, moramo se obračati na sodišča, sodnica zavrne pridobivanje podatkov in tako dalje in tako dalje. In potem se navaden človek, tako kot sem jaz, ne glede na to, da sem poslanec, začne spraševati, kaj je v naši družbi narobe. Ali je razlog, da ne pridemo do ustreznih informacij, to, da so vsi med seboj povezani? Vsi, vse strukture v tej družbi? Mislim, da je temu vedno bolj tako. Da so tisti, ki so sedeli – večina, ki so sedeli v nadzornih svetih, večina, ne govorim o vseh, ampak o večini, ki so bili predsedniki uprav, vsi, ki so sedeli v Banki Slovenije, in vsi tisti, ki so od tistega trenutka naprej izvedeli za to svinjarijo, pa do sedaj niso nič naredili, med seboj povezani, sicer to ne more biti res, da se ne bi zganilo in premaknilo čisto nič. Ne more biti res! Če slovensko ljudstvo, ki je te dokapitalizacije plačalo, nima pravice izvedeti, kaj se dogaja z denarjem, ki ga oni plačujejo, ki je njihov denar, potem ne vem, v kakšni državi živimo. Bolj kriminalne združbe potem ne obstaja! Niti v Palermu. Če ne smem

vedeti, kaj se dogaja z mojim denarjem! A plačati ga pa moram, dokapitalizirati pa moram. In danes bančniki, še sedaj pogledajte, pojdite pogledat okoli naš bančni sistem! Pogledajte si, kako super plače imajo bančniki! Nedotakljivi bančniki! Pogledajte, kakšne plače imajo v Banki Slovenije. Povejte to slovenskemu ljudstvu, ki dela za minimalne plače. 30 % ljudi je na minimalnih plačah, pa tisti, ki dobijo 200, 300, 400 evrov pokojnine. To njim razložite, ta koalicija, ki dela vse, da ne bi tega zakona podprli. Vsi ste napovedali danes, da zakona ne boste podprli. Vsi. Izgovorov je pa milijon. Pogledajte, če nočeš neke stvari rešiti, potem ni nobenega problema, potem pride vsak izgovor prav. Enako Vlada; Vlada ima škarje in platno v rokah. Veliko več, absolutno veliko več bi lahko storila, da bi prišlo do epilogoov pri teh svinjarijah in da bi tiste bandite dobili.

Vam bom povedal samo en primer. Pred 14 dnevi sem bil pri enem podjetniku na obisku, čisto slučajno, ker pač smo se tam nekaj pogovarjali, pa sem bil na eno srečanje povabljen. Ta gospod me pelje v svojo hišo, mi pokaže hišo in vidim na stani eno sliko, kjer je Napoleon na konju. Pa me on vpraša: »Čuj, Marijan, kaj misliš, koliko je ta slika vredna?« Sem rekel: »Oprosti, jaz se ne spoznam na to, ker pač tak strokovnjak za vsa področja pa nisem, tudi tukaj, ampak po moji laični oceni bi to lahko bilo pač, sedaj ne govorim kot umetnik, govorim kot laik, po moje, kakšnih 5 tisoč evrov.« On pravi: »Ne, ne, je pa malo več vredna.« Pa sem rekel: »Sedaj pa mi ti, prosim, povej. Ker če si jo kupil, moraš vedeti.« »Ja,« je rekel, »okoli 9 tisoč evrov.« Je rekel: »Ampak sedaj ti pa moram nekaj povedati, kaj se je zgodilo. Čisto enako sliko, kot jo imam jaz na steni, je nekdo izmed pravih ljudi med seboj – njo je dal kot garancijo – za njo dobil 9 milijonov evrov kredita!« Kje je naša policija? Zdaj pa sprašujem koalicijo, ali to ni mafijski posel prve klase na 150. potenco. In taki mafiji naj slovensko ljudstvo verjame? Zdaj pa sprašujem ... Tu mi govorite neke bedarije, da ko poslušam, mi gre na bruhanje. Na bruhanje mi gre, ko vas poslušam! Na žalost moram to reči. Vam je čisto vseeno in figo za moj narod. Ne vsi. So med vami tukaj nekateri, ki ste poštenjaki. Ne bom po imenih govoril, ker si bodo ljudje tako sami ustvarili svoje prepričanje. Ampak večina pa drži štango mafijski združbi. In to ni dobro. To ni dobro!

Zdaj bom še enkrat prebral, kaj je spornega v tem zakonu, kar smo mi zapisali kot cilj našega zakona in poglobilne rešitve. Prosim, da slovensko ljudstvo posluša ta dva sestavka, da bo vedelo, kaj v Slovenski demokratični stranki predlagamo in kaj je tukaj v tem spornega, sprašujem. Slovensko ljudstvo sprašujem, vse tiste, ki se spoznajo na stvari. Pozivam vse organe v tej družbi, da poslušajo dobro to. In tisti, ki morajo odreagirati, da se ne bo ponovilo to, da bo nekdo dobil za sliko, ki je vredna 7 tisoč ali 8 tisoč evrov, 9 ali pa 7

milijonov evrov kredita. Mislim, da je 9 milijonov kredita. In kredita ni mogoče odplačati, sliko nese tja, narod slovenski pa plača to svinjarijo. A to je pravičnost? To je poštenje? Za koga? Za hudodelsko združbo ozkega kroga! Poglejte, vsi ti asi, ki so pomagali skopati bančno luknjo, se vrtijo v nekem krogu. Danes so tu, jutri so tam, pojutrišnjem na tej poziciji v državnih podjetjih in praktično kontrolirajo vse, od SDH, da ne govorim do DUTB, do Ljubljanske banke, do ne vem koga vsega; do Zavarovalnice Triglav in tako dalje in tako dalje. Poglejte, katera skupina ljudi je to, ki se tam vrti! Kakšen vpliv pa imate vi, ki sedite tu notri, na to? Kakšen? Povejte! Tu povejte pred slovensko javnostjo! Imeli bi ga kot koalicija, ker vi imate možnosti v te državne firme postavljati ljudi. Postavljati preko pač nekih načinov, ker ste pač večinski, kjer je država pač 100-odstotni lastnik. In kaj ste naredili v teh treh letih – četrto leto teče? Nič! Naredili ste to, da ste postavili tiste ljudi tja, ki so skrajno kontaminirani, potem pa ste odstavljali enega Jazbeca in tako dalje – ker ste videli, da več ni sprejemljivo, da več ni okusno, da te juhe več niti koalicija ne more jesti, ker na naslednjih volitvah ne bo dobila niti 3 odstotkov. To je tista resnica in to je tisto dejstvo.

Poglejte, kaj smo mi napisali kot cilj tega zakona: »Cilj predlaganega zakona je pridobiti ustrezne podatke, ki bodo Državnemu zboru Republike Slovenije omogočili sprejetje učinkovite bančne zakonodaje, s katero se bo preprečilo izvajanje nepravilnosti in neučinkovitosti v slovenskem bančnem sistemu.« Kaj je s tem stavkom narobe? Sprašujem slovensko ljudstvo, ki me zdajle poslušajo, ne vas, ki sedite notri v koaliciji, ker ste tako napovedali, da boste glasovali proti.

»Cilj predlaganega zakona je tudi razkritje odgovornosti tistih, ki so sodelovali pri podeljevanju kreditov brez ustreznih jamstev v primerih, če je banka prejela državno pomoč ali pa je predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank«. Sprašujem pa se, kaj je s tem sestavkom narobe. Slišali ste, cilj predlaganega zakona je tudi razkritje odgovornosti tistih, ki so naredili to, o čemer sem prej govoril, da je za 7 tisoč evrov sliko dal, pa dobil 7 ali 9 milijonov evrov kredita. O tistih govorimo in teh svinjarajah. Te hudiče je treba zapreti! Kdaj bomo to naredili, kdaj, povejte! Povejte kdaj, pri svetem bogu, no! V Slovenski demokratični stranki lahko vsakih 14 dni vlagamo zakon – še vedno zavrnete, vse zavrnete, vedno vse zavrnete. In poglejte poglavitne rešitve, ki jih predlagamo v zakonu. S predlagano rešitvijo bodo bančni podatki, ki so bili do sedaj zaupni, dostopni za potrebe dela Državnega zbora Republike Slovenije ter delovnih teles in preiskovalnih komisij, ki delujejo znotraj Državnega zbora, v kolikor se bančni podatki nanašajo na banko, ki je prejela državno pomoč ali pa je predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Kaj je s tem stavkom narobe?

Povejte mi! Imamo nekatere ljudi tukaj notri, ki se spoznajo na bančni sistem zelo dobro, pa niso niti z eno besedo rekli, da je s tem kaj narobe.

S tem se bo Državnemu zboru Republike Slovenije, ki tudi sprejema pomembne odločitve v zvezi z reševanjem težav v bančnem sistemu, dalo možnost, da pridobi ustrezne podatke v zvezi s stanjem v bančnem sistemu, da ugotovi, kdo je odgovoren za nastalo stanje, in predvsem, da sprejme ustrezno zakonodajo, ki bo v prihodnje učinkovito preprečevala nepravilnosti in neučinkovitosti v delovanju slovenskega bančnega sistema. In zakaj je ta zakon v Državnem zboru? Kdo pa lahko drugi v tej naši družbi sprejema zakonodajo kot Državni zbor Republike Slovenije? Če mi ne bomo sprejeli spremembe zakonodaje, bodo stvari tekle enako naprej, ampak če imajo štango od koalicije vsi ti lumpi in se na tem področju ne naredi nič, bo seveda ta zgodba tekla naprej. Nikakor me nihče ne bo prepričal, da niso vsi med seboj povezani, ker če ne bi bili med seboj povezani, bi se marsikaj že zgodilo drugače. Prepričan sem, kar je seveda nedopustno, neukusno in skrajno neprimerno. Res pa je, da pa imamo organe v naši družbi, ki bi morali ti razkriti; tudi posameznik, če je katerikoli iz katerekoli veje oblasti povezan v to svinjarijo, ne pa, da preganjajo kurje tatove. Tu pa milijarde grede. Kje je danes ta gospod Zidar? Kje so danes ti ljudje, vas sprašujem. Kdo je preverjal gospoda Zemljariča? Kdo je preverjal gospoda Isajloviča? Ko vem, da je pri vseh zgodbah zraven. Tega dokazati ne morem, o tem se ljudje pogovarjajo. Pravijo, da ni v državi, da bi se prodalo eno podjetje, da ne bi imel Isajlovič prste zraven in njegova razdelana ekipa in tako dalje. Spoštovani gospe in gospodje, mi se bomo morali začeti v Državnem zboru o tem pogovarjati. Jaz nisem tisti, ki bi sodil tem ljudem. Opozarjam pa organe v tej družbi, da grede malo pogledat, jih malo obiskat in povedat, gospod, mi vi lahko pokažete, od kod vam jadnica ali ladja, vredna ne vem koliko tisoč evrov, 700 ali 600 – ne vem koliko. Od kod vam denar? Mene hodijo vsak dan gledat in moramo ta poročila pošiljati, pa vsi tisti reveži, ki sedite tu notri. Tudi, če ste si avto kupili za 10 tisoč evrov, morate poslati poročilo na Komisijo za preprečevanje korupcije. Ti gospodje, ki so pokradli po stotine milijonov in milijard, pa nobeden ne sedi – vsi zunaj, en bolan, drugi tam, tretji nekje v Švici, gor se vozi vsak dan, ga vidiš, rehabilitirat tja, ne vem, kaj vse dela. Naša sodna veja oblasti ...

Potem naj meni nekdo reče, da niso vsi ti povezani med seboj, da je vse podkupljeno. Vse je podkupljeno. Pa to ni normalno, v kakšni družbi živimo! Ni normalno, kam je šla ta korupcija v naši družbi. Kam je šla ta korupcija! Imamo vzporedno vejo oblasti, definitivno. Vzporedno policijo. Poglejte si primer korupcija v zdravstvu. Na primer povezave, kdo je prodajal

tam neke zgodbe bratje, sestre, strici, ki so povezali med seboj; eni na vrhu tožilstva, drugi pa barantajo v ozadju. Ogromne denarje služijo na račun slovenskega zdravstva in slovenskega pacienta in tako dalje. Glejte, mislim, da je tega dovolj. Draga koalicija, malo tudi vi »skozi« poglejte, pa skupaj stopimo, ker gre za naš narodu, ne gre zame. Jaz nimam težav. V svojem življenju sem delal pošteno in nimam s tem težav. Sem pa vse pripravljen narediti, da stopimo skupaj, ne glede na to, kdo je v kateri politični grupaciji, da rešimo že enkrat ta problem in tiste barabe, ki so sistem spraznili, da naj vsaj nek del denarja nazaj prinesejo. Najmanj 14 ur morajo vsak dan v zaporu delati, da bodo odslužili barabinščine, ki so jih naredili, ne pa hoditi tam okoli, pa sto zdravniških spričeval, pa reči, da so ne vem kako bolni, potem jih vidiš, kje se vozijo okrog pa kaj vse počenajo, pa jih na ladji vidiš – živijo tako kot bogovi. Pa se s temi našimi ključnimi politikami iz prejšnjega sistema srečujejo med seboj, pa lepo kavice pijejo, pa šampanjce, pa kaj še vse. Sramota, v kakšni družbi živimo! Sramota. In koalicija, ki bi morala nekaj narediti na tem, ni naredila nič, zato sem toliko razočaran in žalosten. Govoril sem o poglavitnih rešitvah, imamo potem še zadnji odstavek: »Predlaga se tudi, da v primeru prenehanja banke, ne glede na to, ali gre za redno ali prisilno prenehanje, ne veljajo več dolžnosti varovanja zaupnih podatkov, če je v obdobju desetih let pred prenehanjem prejela državno pomoč ali pa je bila predmet ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank.« In to je, dragi državljanki in državljanu Republike Slovenije, kaj predlagamo v Slovenski demokratični stranki, da se danes sprejme. Tukaj nam koalicija pove in Vlada pove, da tega ne podpira. In Vlada zapiše v sklep – ne bom bral vsega tistega, kar je, ker je danes državna sekretarka že povedala – zapiše, » ... iz navedenih razlogov Vlada ne podira Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o bančništvu, EPA 1858-VII, ki ga je vložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom, ter predlaga Državnemu zboru, naj sprejme sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.«

Drage državljanki in državljanu Republike Slovenije! Dobro si zapomnite ta stavek, ki ga je zapisala Vlada Republike Slovenije na koncu. Zdaj vidite, kakšno Vlado imamo in kakšno koalicijo imamo in prosim slovensko ljudstvo, da te napake več ne ponovi na naslednjih volitvah, ker to je pa šlo zdajle predaleč; zadeva je šla do te točke, da bo narod ostal bos, slep, nag in gluhi in še lačen. In tega si ne smemo dovoliti. To je treba presekat in to je treba spremeniti.

Še enkrat za zaključek. Pred slovenskim ljudstvom, pred narodom, ki te svinjarije plačuje, nima nihče v tej družbi pravico preprečiti, da bi vedeli, kje, kdaj in zakaj je bil njihov denar porabljen. Nihče, nobena veja

oblasti! Tu ne obstaja zaupnost! Taka zaupnost je nepravilna, nedopustna in skrajno nesramna in neodgovorna; in to je treba preprečiti. Mi s tem zakonom želimo doseči, da se bodo stvari na tem področju spremenile v smer, da pomagamo vsem tistim organom v tej družbi, da čim prej te bandite, ki so to povzročili, spravimo za rešetke.

Prosim vas, koalicija, prosim vas, ne poslušajte in ne nasedajte stališčem Vlade, ki vas zavaja. Podprite ta predlog zakona, ker ga v drugem banju, v tretjem branju oziroma v drugem lahko dodelamo, dogradimo, kakor nam paše, zato da pomagamo vsem in da stopimo skupaj, da pridemo tej svinjariji do dna. Mislim, da je to edino pošteno in pravično. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber, izvolite, postopkovno.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo, podpredsednik.

Samo postopkovno sem želel pojasniti, da bi stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bilo predstavljeno v mojem imenu. Žal sem si zabeležil deseto uro za začetek seje, zato prihajam z zamudo in postopkovno, podpredsednik, bom del tega stališča predstavil v svoji razpravi, h kateri sem tudi prijavljen. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala za informacijo.

Besedo ima mag. Dušan Verbič, pripravi naj se mag. Andrej Širčelj.

Izvolite, mag. Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, podpredsednik. Spoštovane poslanke, poslanci, državna sekretarka, prav lep pozdrav!

Moram priznati, da po taki, recimo temu, posebno ognjeviti razpravi se kar težko v neki smeri vključujem, ker po eni strani sem dobil kot poslanec poziv, da podpiram, po drugi strani pa, da ne bom govoril z negativno konotacijo. Si bom pa vseeno za uvod dovolil, spoštovanemu poslancu, ki je govoril pred menom, malce komentirati ta cilj. Tukaj nimam nobenega problema, moram priznati, ampak ker se je ravno v svoji razpravi na to navezoval, se moram tudi vključiti, da kot koalicija ali posamezni poslanci v neki smeri ne sledimo. Tukaj bi samo komentiral, da najverjetneje je predlagatelj malce nerodno zapisal v prvem stavku, pri ciljih in načelih, drugi del stavka, zaradi tega kajti nepravilnosti, neučinkovitosti v slovenskem bančnem sistemu to ne more biti, kajti v Sloveniji je 14 poslovnih bank, od tega je večina bank v tuji lasti ali privatni lasti in si moram priznati, da če spremljamo, da lastniki so res odgovorni lastniki – z izjemo bank v državni lasti – in predvidevam, da je to namen bil

predvsem zapisa bank v državni lasti. Če grem potem na samo vsebino. Kljub dejstvu, da sem v preteklosti, se pravi v tem mandatu, vsakokrat zavračal tovrstne predloge z argumentom, da se ne sme posegati v bančno tajnost, sem danes, lahko rečem, z razlogom na drugačnem stališču.

Podpiram spremembo Zakona o bančništvu 2 v navedenem členu, in sicer da se odveže bančna tajnost samo za potrebo parlamentarne bančne preiskovalne komisije. Ne bi zdaj razpravljaj ali spraševal, zakaj se širi na matične odbor ali cel Državni zbor, zaradi tega, kajti sem velik zagovornik, da sistem bančnega poslovanja temelji na zaupnosti in varnosti in če smo poslanci soglasno sprejeli odločitev in dali pristojnost bančni preiskovalni komisiji, je zame popolnoma logično, da tudi v tem delu, kjer je zapisano, eksplicitno v samih členih, za katero obdobje in za katere banke, sem odločno za, da se ta tajnost odveže.

Zakaj drugačno stališče? Vse kaže, da bomo v Republiki Sloveniji dočakali, če bomo dočakali, zgolj samo politično odgovornost oseb, ki so omogočili – pa bom tudi sam uporabil izraz – plenjenje davkoplachevalskega denarja preko bank v državni lasti. Očitno v vrstah tožilstva in sodne veje oblasti ni pravega interesa, kajti na področju gospodarsko-bančnega kriminala se tožilstvo in sodna veja oblasti vseskozi sklicuje in v javnost daje sporočila, da se zgolj izobražuje in usposablja. To sporočilo z njune strani označujem praktično kar za norčevanje iz davkoplachevalcev in tudi zakonodajnega organa, poslancev.

Moram priznati, da se zahvaljujem predlagateljem, da so ponovno vložili ta predmetni predlog zakona, in sem tudi na stališču, da je v tem primeru vztrajnost potrebna. Kot mnogokrat v Državnem zboru in na matičnih odborih sem zelo jasno izpostavil, da je treba sankcionirati tiste osebe, ki so omogočile, da je prišlo do te 5-milijardne bančne luknje. In spet ponavljam, v prvi vrsti prav gotovo – in sem vesel, da je vedno več razprave tudi v tem delu – člani uprav in nadzornih svetov bank v državni lasti. Mislim, da je odveč kakršenkoli komentar na to izrečeno.

Temu pa prav gotovo sledi državni regulator, se pravi Banka Slovenije, in smo bili prepričani tudi v postopku zaslišanja bančne preiskovalne komisije, kjer je tedanji guverner jasno povedal, da nacionalni regulator ni skladno z zakonodajo in pristojnostmi, ki jih je imel, ter nekako priporočili Evropske centralne banke izvajal nadzora v obsegu, ki je bil potreben. Temu sem dodal in tudi še vedno dodajam, pa se premalokrat sliši, notranje revizije bank v državni lasti. Vsaka banka, tudi hranilnice, ima notranjo revizijo in vodje notranjih revizorjev so dolžni analizirati kakršnekoli procese in postopke, še posebno, če so odklonilni, in o tem poročati upravi. Če uprava ne akceptira, so dolžni skladno z zakonodajo poročati nadzornemu svetu. Nič od tega! In tisti delček na koncu, prav gotovo del odgovornosti

za to 5-milijardno bančno luknjo je tudi na strani komercialnih revizorjev, kajti ne smemo pozabljati, vsa letna poročila poslovnih bank, skladno z zakonom, se morajo revidirati skladno z računovodskimi standardi in to izvajajo zunanji revizorji. Zanimivo je, da se ti isti revizorji, ki so sodelovali pri zadnji bančni luknji, pojavljajo v revizijskih postopkih v zadnjem času tudi pri t. i. teh poslovnih bankah.

Kar se tiče Banke Slovenije, moram priznati, in njeno vodstvo, ki se v zadnjem času vseskozi sklicuje na samostojnost in neodvisnost institucije – in pri tem kliče celo Evropsko centralno banko – praktično, da se prepreči vpogled, ali so bile v preteklosti, vezano na te procese, morebiti zavajajoče ali za Republiko Slovenijo škodljive odločitve. Zahteve po popolni nedotakljivosti, tudi za pretekle odločitve Banke Slovenije, menim, da so nesprejemljive in da se dobesedno v tem primeru Banka Slovenije obnaša kot država znotraj države. Nenavadno! To ni v korist državljanov Republike Slovenije, morda pa je to v korist posameznikov in morda o tem zelo dobro ve guverner Banke Slovenije in tudi naša kolegica poslanka, ki je bila predsednica vlade in je bila, če se spomnimo, takrat v tisti trojici samooklicanih rešiteljev Republike Slovenije. Tu se sprašujem, zakaj je že vlada Alenke Bratušek poddržavila privatne banke: Factor banko, Probanko in Abanko. Kje je kakšna odgovornost? Tišina. Trdno sem na stališču, da je skrajni čas, da se vsi poslanci Državnega zbora moramo ozavestiti in prenehamo ščititi povzročitelje te tako imenovane bančne luknje. Ne gre samo za bančne luknje iz leta 2013, 2014, tudi v preteklosti se je to že zgodilo. In če smo odkriti, vsi indici kažejo, da te osebe posredno ali neposredno, deloma preko SDH in DUTB, lahko rečem z neko tako nenavadno besedo, lomastijo z za Republiko Slovenijo škodljivimi pravnimi posli preko odkupa terjatev, neverjetno, s 70- in več odstotnimi diskonti. Tu bi rad dodal, da se dogajajo tudi aktivnosti preko posrednikov in posrednikov, da se pridobivajo tudi vplivi v organih upravljanja družb v delni ali popolni lasti države.

Glede na to, da je predstavnica izvršilne veje oblasti predstavila stališče Vlade, sprašujem ravno njo, kaj je Vlada naredila v zvezi s koalicijsko pogodbo glede preiskave bančne luknje in opredelitve odgovornosti; ne bom bral, ker je škoda časa in zadeve že poznamo. Ne bom pa sprejel argumentacije, da se je na področju materialnega in procesnega prava nekaj zgodilo. Ja, ja, to je intenzivnost, ki se dela za naprej. Koalicijska pogodba je zelo jasno zapisana in definirana, kaj je treba postoriti za odkrivanje odgovornosti 5-milijardne bančne luknje.

Ob tej priliki bi se dotaknil še besed nekdanje viceguvernerke Banke Slovenije, kar je tudi odgovor predstavnici Vlade, državni sekretarki. Kaj je spoštovana viceguvernerka zapisala v Sobotni prilogi dnevnika Večer,

Maribor, sobota, 5. marec 2016, z velikim naslovom Kar nekaj bančnikov bi moralo obleči progasto kolekcijo. Zato spoštovani predstavnici Vlade predlagam, da si tisti, ki ste pripravili to stališče Vlade, pogledate vsebino tega komentarja ali intervjuja nekdanje viceguvernerke. Ampak kljub vsemu si bom v podnaslovu dovolil prebrati, kar je zapisano. Zapisala je: »Bankirji so ob pomoči revizorjev dolga leta zavajali javnost glede gnilih kreditov, Banka Slovenije pa jim je gledala skozi prste. Zdaj, ko so maske končno padle, pa očiščenje sistema preprečujejo sodišča.« Res vam predlagam, pa ne samo tega, verjetno je še obilo drugih prispevkov, podlistkov, verjamem pa, da imate bistveno več informacij kot mi, poslanci, kaj se je v preteklosti tu dogajalo.

Vseeno se bom dotaknil še, kar se tiče Banke Slovenije. Kot rečeno, ta institucija dela v zadnjem času vse, da se ne odkrijejo javnosti morda nenavadne odločitve, vezane na konkretno dokapitalizacijo bank in likvidacijo Probanke in Factor banke. Žal se soočamo že s primeri, da so tudi že vložene tožbe, vezane na izbrisne vrednostne papirje. Kako naj kot poslanec potem zaupam v institucijo Banke Slovenije, v strokovnost, objektivnost in delovanje v interesu Slovenije, če preprosto kot predstavniki zakonodajnega organa sploh ne moremo priti do določenih informacij? Razpoložljive so nam zgolj iz medijev. Žalostno. Pred kratkim pa smo z zakonom določili Banki Slovenije upravljavca, se pravi Banko Slovenije, in sicer Skladu za reševanje bank kot tudi jamstvenemu skladu. Ob tem pa gre vse mimo nas in mimo javnosti, verjamem pa mimo vas ne gre, da za nočne depozite poslovnih bank Banka Slovenije zaračunava negativne obresti. Dejstvo je, da očitno so vse odločitve Banke Slovenije v rokah posameznikov. Žalostno, da vse pomembne odločitve za Republiko Slovenijo očitno imajo znak stroge tajnosti. In tisto, kar moram priznati, da vsaj nekateri poslanci v Državnem zboru žalosti, pa je dejstvo, da ni dopustna nobena kasnejša preverljivost posameznih odločitev. Poudarjam, ne gre za preverjenost trenutno nekih odločitev, ki velja za naprej, ampak če po nekaj letih za nazaj ni mogoče preveriti, potem se nič ne čudim, če posamezniki ne sledimo stališču Vlade.

Kaj delajo organi pregona? Nekaj je bilo že rečeno s strani spoštovanega kolega Marka Ferluga. Govorim o bančni preiskovalni ali 5-milijardni luknji. V predkazenskem postopku naj bi bilo narejeno veliko, po nekih neuradnih informacijah. Se pravi, s strani policije in kriminalistov. Na strani tožilstva pa – upam, da ne bom preveč užalil – vendar sem na stališču, da je na stanju tožilstva ena velika megla. Če še dodatno opredelim z besedo: neučinkovitost. Glede obtožnic in obtožnih predlogov, koliko je pravnomočnih, če se potem lahko o tem pogovarjamo glede na 5-milijardno bančno luknjo? Mislim, da realnost neka peščica. Če pa vzamemo primer, ko nekdo s socialnega dna, če

temu lahko tako rečem, vzame ali odtuji neko vrednost v višini 50, 100 evrov, se pa kompletni predkazenski in kazenski postopek zaključí že v nekaj mesecih. Za bančno luknjo pa v 4 letih – kaj imamo? Mogoče še bolj konkretno: 8 ali 9, kajti dokapitalizacija je bila tudi že pred leti, pa tožilstvo – kaj premore? Nekaj predlogov, ki se je nekako pripetilo, da so dospeli do sodne veje oblasti.

Sam upam, da smo z imenovanjem novega generalnega državnega tožilca dobili osebo, ki bo korenito spremenil to, kar sem prej izrazil, mlačnost tožilstva pri bančni luknji, seveda to se odraža potem tudi na sodni veji oblasti. Oboji pa slovenski javnosti še vedno vseskozi sporočajo, in sicer: se izobražujemo, vzpostavljamo specializirana sodišča, analiziramo irski primer, sodelujemo v mednarodnih strokovnih konferencah in kaj vem kaj še. Tukaj s tega mesta sporočam spoštovanemu tožilstvu kot tudi sodni veji oblasti, da tovrstno usposabljanje in prevzem prakse, kar se tiče bančne kriminalitete, lahko, če imate interes, pridobite v dobri uri, kajti od Ljubljane do Celovca je normalni čas prevoza dobra ura. Če to ni dovolj, lahko tudi še z Dunaja – od Ljubljane do Dunaja je dobri štiri ure. Verjamem, da bodo organi pregona, tožilstvo in sodstvo v sosednji državi z veseljem predali našim institucijam primer Hypa. In končno, začnite ustvarjati tudi gospodarske, iz bančne kriminalitete, lastne judikate.

Za konec moram priznati, da v neki smeri moje stališče odstopa od stališča poslanske skupine kot tudi Vlade. Upam pa, da bo predlagatelj v nadaljnjem postopku, če bo prišlo do take odločitve, umaknil načelo tajnosti z matičnih delovnih teles kot Državnega zbora in da bomo omogočili bančni preiskovalni komisiji možnost, da dokonča svoje delo in pridemo praktično do politične odgovornosti tistih, ki so omogočili, in da se jim onemogoči v nadaljevanju kakršnokoli kadrovanje družb v državni lasti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Janko Veber. Pripravi naj se gospa Anja Bah Žibert in gospod Danijel Krivec.

Gospod Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Ja. Med cilji zakona je zapisano, da naj bi Državnemu zboru s pridobitvijo podatkov bila dana možnost sprejemati učinkovitejšo zakonodajo na področju bančnega sistema. V tem trenutku želim spomniti prav na dejstvo, da je predlagatelj, torej Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, močno vztrajala pri zakonu o slabi banki, in ravno slaba banka je eden od tistih zakonov, ki dejansko omogoča, da se izvedejo izredne malverzacije pri prenosu slabih terjatev na slabo banko. To je dejstvo in zato bi bilo zelo pomembno, da Slovenska demokratska stranka kot velik

zagovornik tega zakona o slabi banki vendarle sproži postopek, da čim prej ukinemo slabo banko in s tem prekinemo tiste transakcije, ki seveda omogočajo dejansko rop stoletja – kot sem ga imenoval, ko se je ta zakon tudi dejansko sprejemal –, kajti praksa dokazuje, da prihaja tukaj do velikih odstopanj od vrednosti slabih terjatev in od zavarovanj teh slabih terjatev. Zato so v poslovnih bankah pravzaprav prišli do učinkovite ukrepa, če lahko tako rečem, da prenesejo slabe terjatve po majhni vrednosti na slabo banko, dolg seveda ostane nam, državljanom, in ta slaba terjatev pa se pozneje seveda preproda po bistveno večji vrednosti.

To vse so danes že dokazljivi zneski, dokazljivi postopki. Ne nazadnje tudi Odbor za finance je sprejel sklep na mojo pobudo, da se opravi revizija vseh postopkov prenesenih terjatev in prodaje potem teh terjatev preko slabe banke. Ko bomo dobili dejansko tudi izsledke te revizije od Vlade, pa seveda pričakujem, da bo to revizijo tudi izpeljala, ker je to bil sklep matičnega delovnega telesa, bomo zagotovo dobili še več teh podatkov.

Kar pa je vendarle treba povedati, da je cela vrsta tudi dobrih podatkov prišla tudi s strani Računskega sodišča, ko je naredilo revizijo Nove Ljubljanske banke. Seveda je problem te revizije, ker je za javnost večina ključnih podatkov nedostopna, vendar kot poslanci Državnega zbora smo dobili tudi poročilo Računskega sodišča o reviziji Nove Ljubljanske banke, kjer pa te tajnost ni. Torej si upam trditi, da poslanci že imamo zelo veliko podatkov o tem, kdo je sodeloval tako pri podeljevanju slabih kreditov, kdo je sodeloval pri tem, da so ti krediti bili pozneje tudi preneseni na slabo banko, čeprav jih je, recimo, komitent redno odplačeval. Torej, dejstvo je, da slaba banka očitno omogoča tudi takšne malverzacije, da je nekemu, ki sicer odplačuje kredit, je bila ta terjatev prenesena na slabo banko in v tistem trenutku tistemu zasebniku, recimo, oprostiš 70 % kredita. Kako vesele bi bile državljanke in državljani, če bi, recimo, za kredit, ki ga najameš za nakup stanovanja, bili deležni takih ugodnosti, da ti 70 % kredita banka odpiše in to uvrsti na slabo banko. Žal seveda državljanke in državljani teh ugodnosti nimajo in zato je prav, da sprožimo vse postopke predvsem pri tistih zakonih, ki omogočajo takšne malverzacije; in slaba banka je ena od tistih, ki je izrazito namenjena temu, da te slabe terjatve seveda postanejo predmet zlorabe za takšne primere, kot sem jih navedel.

Pri tem predlogu, ki ga danes obravnavamo, bi bilo resnično zelo pomembno, da vključimo notri tudi Računsko sodišče. Torej Računsko sodišče, da ima danes zelo velike težave, kako priti do revidiranja Banke Slovenije. V Banko Slovenije pač ne more vstopiti in opraviti revizije vseh poslovnih odločitev, če lahko tako rečem, Banke Slovenije, da je prišlo bodisi do odložitve nadzora neke banke, bodisi da je bil ta nadzor pomanjkljiv, bodisi glede

ocene finančne luknje in vseh principov, ki so bili upoštevani oziroma izbrani, zato da se je ocena gibala nekje okrog 5 milijard evrov. To je prvo, kar bi resnično morali doseči, da Računsko sodišče dobi vpogled v delovanje Banke Slovenije, in potem bomo tudi kot poslanci resnično lahko sprejemali zakone, ki bodo odpravljali te anomalije, hkrati pa posredovali tudi vsem organom pregona jasne usmeritve, kaj morajo narediti in seveda tudi pozneje, upajmo, da bo prišlo do epiloga na sodiščih v smer, da bodo vsi tisti, ki so resnično odgovorni za to veliko bančno luknjo, tudi odgovarjali za svoja dejanja. Še posebej, da se ne bomo srečevali s primeri, da se postopki vlečejo tako dolgo, da potem zastarajo. Torej, ne samo, da bo treba, kot je zapisano v ciljih tega zakona, razmišljati o tem, da se sprejema učinkovitejša bančna zakonodaja, razmišljati bo treba tudi o tem, da se v ustavo zapiše, da takšne zadeve ne zastarajo in takrat bo seveda teh postopkov in teh malverzacij bistveno bistveno manj.

Torej, potrebno bo soglasje, če lahko tako rečem, kar vseh poslanskih skupin v Državnem zboru, da dosežemo najmanj dvotretjinsko večino glasov, spremenimo ustavo na način, da v njo zapišemo, da takšne malverzacije, ki so povezane z bančnimi, tudi z bančno tajnostjo in slabljenjem državnega proračuna, ne zastarajo. V tistem trenutku bo seveda slika resnično bistveno bolj jasna in bistveno manj težav bomo imeli s tem, ali bomo sploh zahtevali kakšne podatke od bank ali ne, kajti ko zadeva ne zastara, je seveda pogled na vse te malverzacije povsem drugačen.

Torej, ključna pomanjkljivost, če lahko tako rečem, pri tem je, da ta predlog Slovenske demokratske stranke ta hip ne govori o tem, ali in v kakšnem obsegu naj tudi Računsko sodišče opravi revizijo v Banki Slovenije. To je ena od nalog, ki jo bomo, kot vse kaže, imeli pred sabo tudi v okviru vladnega predloga o spremembi, ki je vezana na zakon o dopolnitvi Zakona o Banki Slovenije, in verjamem, da bo takrat seveda zelo zahtevna razprava, ali bomo res zmogli soglasje poslank in poslancev v dovolj veliki večini, da bomo to pristojnost Računskemu sodišču tudi dali. In ne nazadnje, ko zmanjka argumentov seveda v domačem polju, nastopi potem Evropska centralna banka v okviru svojih pristojnosti oziroma nepristojnosti Računskega sodišča, nepristojnosti Državnega zbora in tako naprej.

Tako mislim, da bomo tudi v nadaljevanju se morali zelo resno uvesti in dogovoriti tudi znotraj zakona o delovanju Vlade Republike Slovenije, Državnega zbora pri temah Evropske unije, da seveda odpremo tudi to dimenzijo problema, kako lahko vpogledamo tudi v poslovanje Evropske centralne banke v tistem delu, ki se nanaša na slovenski bančni sistem. Tudi to je zakon, ki ga je treba sprejeti z dvotretjinsko večino in seveda današnja razprava, današnji predlog, ki ga je pač Slovenska demokratska stranka posredovala v

proceduro, nam omogoča, da nekaj več povemo o tem, sicer pa bo treba bistveno več sprejeti, kot je ta hip zapisano v tem zakonu. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Pogačnik, predstavnik predlagatelja, izvolite, imate besedo.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

Moram se odzvati na razpravo, ki jo je imel kolega Veber v zvezi s slabo banko in da je generalno za problem slovenskega bančništva kriva slaba banka in pa glede na to, da je bil predlagatelj ustanovitve slabe banke Slovenska demokratska stranka, zdaj je pa Slovenska demokratska stranka za to najbolj odgovorna. Spoštovani kolega Veber, slaba banka se je ustanovila v času vlade Janeza Janše leta 2012. Ustanovila se je z namenom, da se slabe terjatve prenesejo na reševanje izven institucij bank, kajti ugotovili smo, da s slabimi terjatvami so do takrat banke kot same izredno slabo upravljale in posledica tega je 5-milijardna dokapitalizacija največjih slovenskih bank v lastništvu, posrednem ali neposrednem. To pomeni, da predhodno so se dogajale te napake, ki so bile potrebne za dokapitalizacijo, ne slaba banka. Se pa strinjam v delu z vami, ko ste rekli glede slabega upravljanja slabe banke, tukaj pa mislim, da imava enotno stališče, vendar pa si moramo pogledati zdaj tudi sliko, kdo pa je odgovoren za nastavljanje kadrov v slabo banko. Tukaj pa Janševa vlada ni več v igri. Tukaj pa je v roke prevzela takrat oblast vlada Alenke Bratušek in v koaliciji ste bili tudi Socialni demokrati in vi ste nastavljali tako upravni odbor banke, neizvršne, izvršne direktorje in ne nazadnje, spoštovani kolega Veber, po zakon o slabi banki prenos terjatev potrdi vlada; Vlada Republike Slovenije. Predčasno se je ustanovila medresorska komisija, ki je bila sestavljena iz predstavnikov Ministrstva za gospodarstvo, Ministrstva za finance, Banke Slovenije. Spoštovana sedanja državna sekretarka na Ministrstvu za finance je bila članica medresorske komisije in to pomeni, vse v času vlad, v kateri ste sodelovali tudi vi, Socialni demokrati. In strinjam se s tem, da je bil ta prenos terjatev nepregleden, predvsem pa se še vedno zastavlja vprašanje po metodologiji prenosa in ali so bile cene teh prenosov ustrezne, vendar prenos terjatev na slabo banko je potrejevala vlada Alenke Bratušek, katere člani ste bili tudi Socialni demokrati. In se mi zdi, kolega Veber, da je nekorektno, da v to zadevo vmešavate še Slovensko demokratsko stranko. Mi smo pripravili zakon, ampak prepričan sem, da je pa ta institucija po mojem osebnem mnenju, slaba banka, bila zlorabljena od prvega dne naprej.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Replika. gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala.

V enem delu sem bil narobe razumljen. Torej nisem govoril o generalnem problemu, da je generalni problem slaba banka, ampak je problem v tistem delu, ko so se prenašale slabe terjatve na slabo banko in tukaj je nastal zelo velik dodaten problem, poleg tistih, ki so nastajali prej. Vendar ocena je, da je pravzaprav zaradi slabih terjatev bančna luknja mogoče milijardo in pol, zaradi napačne ocene in prenosa slabih terjatev na slabo banko pa je luknja celo 5 milijard.

Torej dejstvo je, da je slaba banka bil projekt, ki ga je SDS začela in ne nazadnje, gospod Pogačnik, tudi gospod Škrubej je v bistvu bil tisti, ki je ocenjeval te slabe terjatve, je bil tisti, ki je danes v slabi banki, tudi gospod Šircelj je bil v slabi banki, in dejansko je potrebno odgovornost – ne glede na politično pripadnost – poiskati in rešiti to zadevo v Sloveniji.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Marko Pogačnik, predstavnik predlagatelja, izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Hvala za dano besedo, spoštovani predsedujoči!

Še enkrat bom povedal, zakon o slabi banki jasno govori, prenos terjatev dokončno potrdi Vlada Republike Slovenija in takratno vlado ste sestavljali tudi Socialni demokrati. Takrat bi lahko nasprotovali prenosu teh terjatev, da cene niso ustrezne ali iz kateregakoli razloga. Vendar dejstvo je, zeleno luč prenosu terjatev na slabo banko in po imenih, katere terjatve bodo prenesene, in po vrednosti terjatev, zeleno luč je dala vlada, v kateri ste sodelovali tudi Socialni demokrati.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo še eno repliko.

Gospod Marijan Pojbič, izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani gospod podpredsednik, tudi jaz moram povedati še enkrat in poudariti. To, kar je Slovenska demokratska stranka predlagala, da se je ta zakon sprejel, sem prepričan, da je bila to najboljša rešitev v tistem danem trenutku. Ampak, ključni problem so pa bili tja postavljeni kadri. Gospoda člana, ki je bil neizvršni direktor, ste zamenjali, ste ga odgnali, zato da ste lahko levičarji totalno kontrolirali od pike do pike vse, kar se je tam dogajalo, in vse svinjarije, ki so se zgodile, so posledica ljudi, ki so bili, ki tam delajo, ki pa ste jih vi kot vlada, torej vi kot člani tiste vlade z Alenko Bratušek in vsi skupaj, ki ste bili v tisti vladi, predlagali tja na ta mesta. In to so isti ljudje, ki se neprestano vrtijo v nekem krogu in so neprestano privilegirani in so tam zraven, kjer je pač treba pomagati, da se neke stvari naredijo v korist tej levičarski falangi. To je tisto, kar uničujem slovensko družbo in slovensko ljudstvo in slovenski narod.

Izpodkopava samostojnost Slovenije. In enkrat je treba temu reči konec, konec tej levičarski falangi, in takrat bodo stvari šle v pravo smer, sicer se ne bo spremenilo nič.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, pripravita naj se gospoda Danijel Krivec in Jože Tanko. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Grem nazaj k predlogu današnjega zakona. Dejstvo je, da so socialdemokrati poskušali spet nekako stvar zaobrniti in odgovornost spraviti na nekoga drugega. Ampak, že seštevek, v koliko vladah ste sedeli, govori sam zase, tako mislim, da je vsaka razprava in o slabi banki in o tem, kdo je odgovoren, kdo je bolj odgovoren, povsem odveč.

Poglejte, še enkrat, da gremo od začetka. Predvsem pa tukaj res pozivam Vlado, da kaj spregovori. Najave časa, 30 minut – mrk. Mrk. razprava teče od 10. ure, se pravi, dvourni mrk s strani Vlade. Govorimo o tako pomembni zadevi, to je ena najpomembnejših zadev v tej državi, bančni kriminal, Vlada pa – mrk. Kaj da bi imeli ministre tukaj! To se jim ne zdi pomembno. Zato poudarjam še enkrat, govorimo o slovenskem bančnem sistemu, ki so ga davkoplačevalci morali že kar nekajkrat sanirati. No, pa kakorkoli že, vse skupaj nas je stalo cirka 5 milijard evrov, nihče pa točno ne ve, ali je ta številka sploh zadosti velika, ker zadeve niso pod streho.

V čem je problem? Da ti, ki so povzročili to bančno luknjo, bančni kriminal, kriminal stoletja, 5 milijard – si predstavljate, da danes to razdelimo vsakemu državljanu, to je okrog 2 tisoč evrov. Dajmo zdaj ta denar fizičnim osebam, pa vam bodo povedale, kaj bi z njim naredile in kako bi ga oplemenitile. Ampak, problemov, da teh banksterjev še ni pred sodiščem, je pa več. Zagotovo jih je več. En je ta, da zakon ni ustrezen oziroma si ga tolmači vsak po svoje. Res je, da zakon do zdaj, ki velja, govori o bančni tajnosti, ki je temelj poslovanja med bankami in njihovimi komitenti. Ampak, spoštovani, država ni komitent! Država ni komitent, država je kvečjemu z vsem sistemom in Državnim zborom in tako naprej regulator, da se vidi, ali sistem funkcionira, ali ne funkcionira ali stvari v bankah, sploh ko govorimo o 100-odstotni lasti države, deluje ali ne deluje. Danes ne deluje.

Zakaj ne deluje? Zato ker imamo na eni strani Banko Slovenije, ki še do zdaj nikoli ni sprejela kakršnekoli odgovornosti ali pokazala na odgovornost koga drugega. Vsi pa vemo, da je notri nekaj močno narobe; da gre za različne prijateljske vezi, klientelizem, dajanje kreditov na lepa oči. Poglejte, milijoni in milijarde so šle za takšne reči! Za to, da je nekdo, ki je nekomu pogodu ali pa je predstavnik elite – to leva

politična opcija bolje pozna, Forum 21 in tako naprej –, da so dobivali kredite. Ob tem so dobivali še razne nagrade v obliki gazel za uspešnost, potem pa je šlo vse cugrunt. Ampak to plačujejo davkoplačevalci, ti ljudje pa seveda še danes, lepo prosto po Prešernu, hodijo po slovenskih ulicah, denar imajo naložen v kakšnih oazah, naš narod, preprosti človek, se pa matra, spoštovani, se pa matra iz dneva v dan. Zgodbe, ki jih dobivamo, so katastrofalne! Za 152 evrov jemljejo hiše, deložirajo matere samohranilke! Tu govorimo pa o 5 milijardah – in nikomur nič! In potem ko Slovenska demokratska stranka vendarle predlaga spremembo zakona, ki bi omogočala vsaj delno in lažje nadzorovati ta sistem v smislu, da tisti, ki je odgovoren – govorimo o nadzornikih, govorimo o tistih, ki so predlagani v ta sistem, zato da funkcionira, da se vendarle premakne in da se ta odgovornost vidi, da ljudje v državi spoznajo, da zakoni veljajo za vse enako, ne samo za njih, ko naredijo cestni prekršek, nekaj malega preseženosti hitrosti, pa so ob tak delež plače, da ne morejo preživeti in ne vedo, kaj dati v lonec svojim otrokom. Pa kako je lahko kdo proti takemu predlogu zakona! 5-milijardna luknja! Razen tisti, ki to podpirate, ki se iz tega sistema napajate ali ste pa pomagali, da je do tega prišlo. Druge razlage za to ne vidim, ker ta zakon ima dejansko samo pozitivne učinke, da vendarle enkrat prevzamejo odgovornost tudi tisti, ki so bili dobro plačani, bili so močno in še preveč nagrajeni za svoje delo, ostala je pa 5-milijardna luknja ali 2 tisoč evrov na vsakega državljan. Pa nehajmo že s to drugorazrednostjo ostalih državljanov in prvorazrednostjo teh elit!

Ali ste sposobni enkrat v Državnem zboru storiti nekaj dobrega za to državo? Čisto preprosto je, to ni nobena bančna tajnost, to je blef, kar je v zakonu. Bančna tajnost je res, kar govori bančni uslužbenec z nekim posameznim komitentom. Ko govorimo pa generalno o sistemu, ga je pa treba odpreti. Enake in podobne floskule poslušamo pri pravosodju. Sprejemamo Zakon o Sodnem svetu, pa ga zapiramo. Spet nobeden nič ne bo vedel in kriv ne bo nihče ali pa vsi – kolektivna odgovornost. Tako kot tukaj, tukaj so pa na koncu krivi državljani, zato ker državljani plačajo. Torej, če tega zakona ne podprete, je to enako, kot da rečete, da za bančno luknjo ste krivi državljani, zato ker jo vi plačujete. Kajti kazen je padla na vsakega izmed nas in vsakega državljanja Republike Slovenije. Pa je to to, kar želite? Pa vsaj enkrat z lastno glavo in lastno vestjo pritisnite na gumb! Seveda, to je en problem, sprememba zakona.

Drugi problem je – vi dobro veste, da zaradi tega zakona ni mogla delovati oziroma zelo oteženo deluje tudi preiskovalna komisija za odkrivanje bančne kriminalitete, ki jo vodi kolega dr. Anže Logar. Ampak nima samo zaradi tega težav, težave ima tam, kjer se bom tudi ustavila: zaradi pravosodja oziroma krivosodja.

Za iste, podobne podatke dve različni odločitvi sodnic. Komisija se je ne vem koliko časa matrala, da je prišla do nekih podatkov, ki so nujni za delo, pa še teh verjetno ni dobila vseh. In res je, danes simbolično začenja svoj mandat na Ustavnem sodišču dr. Knez. On je lepo ob kandidaturi povedal, da je sodstvo hrbtenica celotnega sistema. In res je, mi smo brez hrbtenice. Vi tukaj, ker ne upate na gumb pritisniti, da se najdejo banksterji, pravosodje pa zato, ker ga držijo v rokah kreplji bivšega sistema. Če koalicija ne zmore in pravosodni sistem ne zmore, potem veste, kam pademo, če smo brez hrbtenice. Mi ni treba povedati. Ali pa naj povem: v zadnjico ali pa na zadnjico. In tam jo še potiskate. Res srčno upam, da bo vsaj kdo od vas razmislil o tem preprostem predlogu; v bistvu je zelo preprost, ampak učinki so pa neverjetni. Kdor danes ne bo podprl tega zakona, potem pristaja na to, da se krade v naših bankah, da so posamezniki, ki jim je dovoljeno v tej državi vse, kajti pravosodje itak ne bo odreagiralo. In res je, pravosodni sistem – rak rana našega sistema, nihče ni bil še za zapahi. Imamo odvetnike, ki na ta račun še fino služijo, skoraj milijon evrov žena ministra za pravosodje. Pa dajte, saj če to vse sešteješ in skupaj potegneš, potem vidiš, da smo – ne banana republika, mislim, da sploh take države ni! Vse je prepleteno, vse je povezano, elita pa gre naprej s polnimi denarnicami. Svoje otroke šolajo v tujini, medtem ko naše pušča v tem sistemu in jih še deli na prvorazredne in drugorazredne, ker nekateri morajo za to, ker hodijo v določeno šolo, to plačevati, pa čeprav je Ustavno sodišče reklo, da tega ne bi smelo. Samo za primer, noben bančnik še ne sedi in tudi dvomim, da bo sedel, glede na to, da ne želite sprejeti tega zakona.

Ampak samo za primerjavo, pogledajte si to knjigo, predvsem zaradi državljanek in državljanov jo kažem. Tu notri je okoli 700 primerov raznih ovadb, raznih navideznih kaznivih dejanj Janeza Janše. 700-krat so ga iskali oziroma iščejo čarovnico, 700-krat. Za naš sistem je bistveno zapreti liderja opozicije, da utihnemo. Samo imate problem, ker veste, da ne bomo utihnili, z vsakim novim napadom smo še močnejši. Vi se ukvarjate, vaš sistem, vaš pravosodni minister in sistem, ki ga vodi, se ukvarja s takimi stvarmi. Ne ukvarjate pa se s tistimi, ki so dejansko povzročili rop stoletja – 5 milijard! Mene ne zanima, ali je to Tonček ali Franček, ali ga je podpirala ena ali druga politična opcija. Vsak, ki je odgovoren za to, bi moral biti že kdaj za zapahi. Ne samo, da ni sistema. In res je, imamo nek zakon, nočete ga danes novelirati, ker ga ščitite. Raje se ukvarjate z lovom na čarovnico, zopet na nov način in spet z nekimi novimi poki iz Murgelj.

Da zaključim s stavkom, ki ga je Milan Kučan, vaš idol, je povedal 22. 3. 1994: »Za premagovanje sovražnika so postala dovoljena vsa sredstva; ne samo tista, ki jih pozna demokracija, ampak vse tisto, kar z demokracijo

nima nobene zveze. To je najprej diskvalifikacija in potem likvidacija. Če je potrebna tudi fizična.« Kako bi bila vesela, da bi Milan Kučan namenil te stavke tistim, ki so povzročili bančno luknjo! Pa ne za fizično, ampak da pride do poštenega sojenja, na pošten način, ampak žal so ti stavki namenjeni opoziciji in vsem tistim, ki v tej državi njemu in po njegovo mislečim niso po godu, ker se borimo za resnico, ker se borimo proti elitam, ker se borimo proti drugorazrednosti naših državljanov, ker želimo, da naši državljanji v prvi vrsti živijo dostojno življenje in da niso privilegirani različni migranti v primerjavi z našim državljanom in ker želimo, da je bančni kriminal razkrinkan, in da ljudje, ki so zapravljali davkoplachevalski denar, pridejo za zapahi.

Od Vlade pa res pričakujem, da se vsaj malček odzove, ker to je že žalost. Vse skupaj pa je že ena žalost. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Danijel Krivec. Pripravi naj se gospod Jože Tanko.

Izvolite, gospod Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Najprej naj povem, da bom ta zakon, to spremembo zakona podprl. Mislim, da je bilo o podobnih predlogih in pa v preteklosti že veliko govora. Tudi s strani koalicijskih poslancev so bile razprave v tej smeri, da je treba na tem preiskovanju bančne luknje nekaj več narediti. Tudi sami ste si v koalicijsko pogodbo zelo eksaktno napisali, da je treba preiskati bančno luknjo, ugotoviti odgovorne in pripraviti zakonodajo v izogib morebitnim ponovnim črpanjem bank v smeri nedovoljenih in nepokritih kreditov. Enako ste zapisali tudi glede Termoelektrarne Šoštanj, da boste ustanovili neodvisno komisijo, pa je tudi ni bilo.

Ta zakon je zelo preprost in ga verjetno vsakdo razume, tudi navadni državljanji. Gre za to, da v primeru bank, ki so bile na kakršenkoli način sanirane z davkoplachevalskim denarjem, bile v nekem sistemu, ki je omogočil, da so preživele ali pa bile vmes tudi ukinjene, vse pa tudi s tem Programom stabilnosti bank, ki ga je Državni zbor tudi potrjeval. Se pravi, za vse te banke, ki imajo kakršnokoli povezavo z državno pomočjo, je treba vsem podatkom, ki so tajni, to tajnost odvzeti in dopustiti možnost, da se Državni zbor ali delovna telesa Državnega zbora, predvsem pa preiskovalna komisija, lahko s temi podatki seznanijo in na ta način ugotovi, zakaj je prihajalo do teh anomalij.

Nekateri predlogi gredo v tej smeri, da se to možnost vpogleda v te dokumente omogoči samo preiskovalni komisiji. Načeloma s tem nimam težav in verjamem, da lahko v nadaljevanju, se pravi v drugem branju, to z amandmajem zelo hitro popravimo in če je resna želja s strani tistih, ki ste razpravljali v tej smeri, da se to bančno luknjo res razišče na pravi

način in zadosti hitro, zato da bo učinkovito, predlagam, da to prvo branje podprete in da se v naslednji fazi tudi z amandmajem popravi ta del in da se omogoči vpogled samo preiskovalni komisiji Državnega zbora, kar je še vedno en velik napredek od tega, kar imamo v tem trenutku. Tisti, ki ste v preiskovalni komisiji, verjetno to čutite na vsakem zaslišanju, ker prihaja do tega, da so dostopi do določenih dokumentov zelo oteženi, da je treba pridobiti dostikrat odločno sodišča, kar pa v določenih primerih zelo ovira preiskavo, predvsem pa jo oddaljuje. V primeru predčasnega zaključka tega mandata bo tudi ta komisija ostala brez resnega zaključnega in s tem tudi brez opravljene naloge, ki jo pa glede na vaše razprave vsi želite videti. Predvsem v koaliciji, vsaj v začetni fazi, je bilo veliko govora o tem, da je treba to čim prej opraviti, zato da se podobne stvari ne bi dogajale tudi naprej. Zdaj smo že v tretjem letu, pa nič od besed ni bilo prenesenega v dejanja. Tako je to že drugi poskus v zelo kratkem času, da se preiskovalni komisiji omogoči dostop do teh podatkov, in verjamem, da bo neko razumevanje tudi v koaliciji, kar se je kazalo tudi skozi razprave. Zdaj, katere razprave so šle tudi v to smer, da se je najprej treba pogovoriti in ugotoviti, kdo je bolj kriv, kdo je manj kriv, kateri ukrepi so to povzročili. Namen tega zakona ni, da se s tem ukvarjamo, namen tega zakona in odpiranja teh dokumentov in podatkov je, da preiskovalna komisija lahko zaključí svoje delo in da se ugotovi krivda, in to ne glede, iz katerega brloga izhaja oziroma kdo je bil boter posameznih dejanj. Upam, da bo v tem drugem poskusu vseeno več razumevanja med poslanci, da se ta zakon sprejme v tem prvem branju in da se ga v naslednji fazi lahko še dopolni s temi pomisleki, ki so bili, ker verjamem, da je vsem nam, pa tudi vsem državljanom v interesu, da se kvalitetno raziše ta bančna luknja in da se s tem prepreči tudi neko nadaljnje izčrpavanje, da se lahko pripravi kvalitetna sprememba tudi zakonodaje v primeru, da bi bilo to potrebno.

Tako verjamem, da se je tudi v koaliciji nekako prijelo to razmišljanje, da je treba ta zakon s temi manjšimi popravki dopolniti in dati možnost, da se uresniči tisto, kar imate v koalicijski pogodbi.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Urška Ban, izvolite.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala, predsedujoči, za besedo.

Naj za uvod najprej povem, da tema bančne luknje in vsa, z njo povezana vprašanja se zadnjih nekaj let pogosto pojavljajo tako v nekih strokovnih debatah, javnih diskusijah, pa tudi političnih diskusijah. Praktično v tem mandatu ne mine niti ena seja zasedanja parlamenta, da se ne bi na tak ali drugačen način dotaknili prav bančne luknje. Naj za uvod povem, da bom ta predlog zakona, tako kot sem ga v prejšnji obravnavi podprla, ker se strinjam z

namenom predlagatelja, kaj želi s tem zakonom urediti.

Zakaj se ves čas pogovarjamo o bančni luknji? Kot sem rekla, širok javni interes za to razpravo, strokovni interes, politični interes, pa čeprav se z njo ukvarja vrsto specializiranih teles, ki so oblikovana znotraj državnih institucij, naj gre tukaj za Banko Slovenije, policijo, tožilstvo ali sodstvo, konec koncev pa v vseh teh letih ne javnost ne mi tukaj v parlamentu nismo dobil nekaterih ključnih in pomembnih odgovorov v zvezi s to tematiko.

Prvo vprašanje med njimi je prav gotovo iskanje odgovornih za nastanek bančne luknje. Vem, krivdo gre seveda pripisati tudi nekaterim zunanjim okoliščinam, recimo temu, makroekonomskim okoliščinam, večji del te odgovornosti pa je zagotovo po mojem mnenju na bankah in pa tudi na državi. Na tem mestu želim izpostaviti predvsem korporativno upravljanje, delovanje upravljavskih organov bank, kar vključuje tako vodenje kot tudi nadzor in tudi odgovornost regulatorja za učinkovit nadzor nad tem sistemom s strani Banke Slovenije. Ko je govor o krivdi bank samih, je seveda treba tudi ločiti med slabimi poslovnimi odločitvami nekaterih oziroma bančnikov, ki so bile sprejete, če temu tako rečem, v dobri veri, in med bančno kriminaliteto. Razlogov za bančno luknjo ne gre iskati izključno v bančni kriminaliteti, pač pa tudi v drugih razlogih, ki nimajo kriminalne osnove. Ker so največje izgube nastale v treh največjih slovenskih bankah, ki so bile vse v državni lasti, ne gre pozabiti tudi na vprašanje politične odgovornosti, saj je bila prav politika tista, ki je imenovala nadzorne svete bank, te pa potem uprave posameznih bank. In ker je bil za dokapitalizacijo bank potreben angažma javnih sredstev, s tem se je strošek slabih poslovnih odločitev prenesel na breme davkoplačevalcev, je seveda javni interes tukaj zelo pomemben in je iskanje krivcev, odgovornosti za to velik javni interes, saj tudi posledice te bančne dokapitalizacije niso imele posledic samo v bančnem sistemu, ampak posledično tudi širše, na celotno gospodarstvo, na trg dela, fiskalno politiko države in drugo. Tako jaz tukaj, kot je bilo danes nekajkrat rečeno, vidim tukaj ogromen javni interes; javni interes v višini 5 milijard evrov.

Vprašanje uspešnosti odkrivanja in pregona bančnega kriminala je odvisno verjetno od mnogih dejavnikov, od mnogo faktorjev. V prvi vrsti je vsekakor podlaga za uspešnost postopkov potrebna ustrezna zakonodaja, tako materialna kot tudi procesna. Ko so enkrat zbrani vsi dokazi, potem svojo vlogo nastopijo sodišča. Glede na trenutno bilanco uspešnosti pregona bančne kriminalitete v Sloveniji, kjer osem let oziroma devet let po začetku finančne krize ni bil pravnomočno obsojen niti en bančnik, ki je v času krize nastopal v vlogi ali članov uprave ali člana nadzornega sveta, postaja po mojem mnenju več kot očitno, da imamo v tem

delu velik problem. Danes tukaj z nami ni predstavnikov Ministrstva za pravosodje. Zdaj lahko samo vprašam predstavnico finančnega ministrstva, ali smo s sprejeto zakonodajo na področju financ ta sistem naredili kaj bolj učinkovit. Vemo, da smo sprejeli konec oziroma v marcu 2015 nov Zakon o bančništvu – kaj je konkretno ta zakon spremenil, kakšni so njegovi rezultati?

Seveda, pri odkrivanju bančne kriminalitete hitro trčimo na ta pojem, ki je bil tudi danes že kar nekajkrat povedan, bančna tajnost. Razumem, da gre pri bančni tajnosti za nek temeljni institut bančništva, ki zagotavlja neko zaupanje v bančni sistem kot tak, vendar se pa sprašujem; na eni strani imamo bančno tajnost, na drugi strani pa angažma javnih sredstev, 5 milijard javnega davkoplačevalskega denarja, ki je na nek način saniral napačne odločitve bankirjev. Ti stroški teh odločitev so se prenesli na javni sektor, posredno s tem na davkoplačevalce. S tem je problem še toliko večji. Se pravi, na eni strani imamo poslance, ki z glasovi tukaj potrjujemo in so že v prejšnjem mandatu omogočali neke osnove, da smo to dokapitalizacijo izvedli, še vedno s proračunskimi dokumenti potrjujemo velike obresti za odplačilo najetih kreditov za to bančno sanacijo, na drugi strani imamo davkoplačevalce, ki so ta račun plačali, imamo organe pregona, ki do danes nimajo rezultatov, in imamo bančno tajnost. Komu so potem zaupani? Kdo lahko samo pogleda te podatke? Evropa, Evropska centralna ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnica Vlade ter predstavnik predlagatelja.

Kot prva dobi besedo mag. Miranda Groff Ferjančič, državna sekretarka na Ministrstvu za finance.

Izvolite.

MAG. MIRANDA GROFF FERJANČIČ: Hvala za besedo.

Vlada ne nasprotuje ciljem, ki jih je predlagatelj navedel pri zakonu, ki je predmet današnje obravnave. Vlada se je za takšne cilje, ki vodijo k večji transparentnosti tudi sama zavzela in se zavzema in je v ta namen predlagala marsikateri zakonski predlog in to izhaja tudi iz programa za uresničevanje preprečevanja korupcije in krepitve integritete in transparentnosti. V prvi polovici leta 2015 je bil sprejet nov Zakon o bančništvu, le-ta je uredil dostop do podatkov, varovanih kot bančna tajnost. V 125. členu je tako določeno, da mora banka posredovati podatke, varovane kot bančna tajnost, če te podatke pisno zahteva Komisija za preprečevanje korupcije ali če jih zaradi izvedbe predkazenskega ali kazenskega

postopka pisno zahteva sodišče, Državno pravobranilstvo, državo tožilstvo ali policija, razen v primerih, ko za posredovanje zaupnih podatkov zakon izrecno določa odredbo preiskovalnega sodnika. Zakon vsebuje tudi določbo o sistemu obveščanja o kršitvah v banki. Ta zakon prispeva k povečanju preglednosti poslovanja bank ter k učinkovitejšemu preprečevanju in odkrivanju morebitnih koruptivnih dejanj iz bančnega poslovanja.

Prav tako je novela Zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, ki je pričela veljati v letu 2016 za osebe, ki so z DUTB v pravnem razmerju, vzpostavila naznanilo dolžnost. Te osebe morajo organom odkrivanja naznaniti vsako kaznivo dejanje, o katerem so bile obveščene ali so drugače izvedele zanj, in je bilo to storjeno v povezavi z banko, ki je bila deležna ukrepov. S tem se je dopolnil in nadgradil 145. člen Zakona o kazenskem postopku, ki določa, da so državni organi in organizacije z javnimi pooblastili dolžni naznaniti kazniva dejanja, za katere se storilec preganja po uradni dolžnosti, če so o njih obveščeni ali če so kako drugače izvedeli zanje. Skupno je DUTB do konca aprila 2016 naznanil 46 nepravilnosti in v teh primerih sprožil tudi interne preiskave. Banka Slovenije je z namenom aktivnejšega sodelovanja s pravosodnimi organi in organi pregona ter za potrebe hitrejših odzivnosti, analiz in interpretacije bančnih podatkov ter nadzorstvenih analiz ustanovila posebno inšpekcijsko skupino. Namen delovanja te inšpekcijske skupine je doseči hitro odzivnost, dostop do podatkov in hitro koordinacijo dela Banke Slovenije, preiskovalnih organov in tožilstva pri obravnavi določenih primerov. Trenutno se ta skupina ukvarja z analizo posameznih primerov iz predkazenskih oziroma kazenskih postopkov, z identifikacijo dejstev, okoliščin in pojavnih oblik sumov storitve kaznivih dejanj in zlorab v bančništvu. Trenutne aktivnosti te inšpekcijske skupine so usmerjene predvsem v pomoč policiji po sporazumu o sodelovanju med policijo in Banko Slovenije, Specializiranim državnim tožilstvom in po potrebi tudi bankami pri sestavi kvalitetnih kazenskih ovadb zoper odgovorne osebe v povezavi s slabimi krediti. Veliko primerov slabe bančne prakse je, ki niso nujno kazniva dejanja, izhajajo pa iz primerov prestrukturiranja, pri katerih prihaja do odpisov in konverzij dolgov, ki so velikokrat zelo kompleksni.

Upravičeno je od uprav bank pričakovati, da bodo podajale ustrezne ovadbe in pohitrile postopke preiskovanja bančnih zlorab ter zasegle in s tem zavarovale dokazno dokumentacijo hčerinskih družb in podružnic. Uprave bank so dolžne izkazovati voljo oškodovanca, od sodišč in tožilstva pa spet upravičeno pričakujemo, da bodo kršitve materialnopravnih predpisov sodili po Zakonu o gospodarskih družbah in Obligacijskem

zakoniku in ustrezno zapolnili pravne vrzeli, sodili vsebinsko in ne zgolj postopkovno. Za bančne sporne posle pa velja štirikratnik splošnih zastaralnih rokov kazenskih in civilnopravnih zadev po Zakonu o ukrepu za krepitev stabilnost bank.

Namen parlamentarne preiskave je ugotoviti in oceniti dejansko stanje, ki je lahko podlaga za odločanje Državnega zbora o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij za spremembo zakonodaje na določenem področju in za druge odločitve Državnega zbora iz njihove ustavne pristojnosti. Tudi če ima preiskovalna komisija že po ustavi v zadevah poizvedovanja in proučevanja smiselno enaka pooblastila kot pravosodni organi, parlamentarna preiskava ni namenjena odkrivanju kaznivih dejanj in njihovih storilcev in tudi ni kazenski postopek. To so, kot je poudarilo tudi Ustavno sodišče v svoji odločbi, preiskovalne pristojnosti in pooblastila Državnega zbora in njihovih delovnih teles ter preiskovalne komisije, omejene z ustavno opredeljenim položajem in pooblastili Državnega zbora. Zakonitost posameznih preiskovalnih dejanj Državnega zbora oziroma njegove preiskovalne komisije, vse presoje glede na pooblastila v skladu z ustavo, glede na pooblastila preiskovalne komisije, kot izhaja iz zakonov, ter glede na mandat preiskovalne komisije. Tako je v zvezi s preiskovalnimi pristojnostmi, kar vključuje tudi pridobivanje zaupnih in drugih podatkov od različnih deležnikov, to pridobivanje omejeno po eni strani z načelom delitve oblasti in ustavnimi pristojnostmi drugih institucij, po drugi strani pa tudi z ustavnimi pravicami posameznikov in drugih subjektov.

Višje sodišče Republike Slovenije je v svoji odločitvi v letu 2016 odločilo, da je sodišče dolžno skrbeti za ustavno varstvo pravic udeležencev parlamentarne preiskave, vendar v tej zadevi interes varovanja tajnih podatkov trči ob javni interes, da se raziščejo nepravilnosti in zlorabe v slovenskem bančnem sistemu glede na to, da so bile banke sanirane z davkoplačevalskim denarjem. To sodišče je tudi ugotovilo, da je ukrep sorazmeren in neizogiben ob zagotovitvi varnosti tajnosti zahtevanih podatkov in dejstvu, da je brez vpogleda v vso relevantno dokumentacijo težko oziroma praktično nemogoče opraviti celotno preiskavo v skladu s predmetom in namenom parlamentarne preiskave ter v odrejenem obsegu parlamentarne preiskave. Torej, sodišče je že večkrat ugodilo zahtevam parlamentarne preiskave za posredovanje zahtevanih podatkov.

Mogoče v zaključku samo še sklepna misel. Lahko da je težava pri dejanskem pridobivanju podatkov parlamentarne komisije, ampak to ni problem oziroma to ni materija bančne zakonodaje. Ta namreč dovoljuje razkritje zaupnih podatkov v določenih primerih. Morajo pa biti, seveda, izpolnjene predpostavke in morajo biti spoštovane postopkovne

varovalke. Te vsebuje Zakon o parlamentarni preiskavi.

Torej, na koncu bi rada poudarila, imamo zakonodajo, ki omogoča parlamentarni preiskavi pridobitev podatkov, tudi tistih, ki so označeni kot bančna tajnost, in to je treba samo spraviti v življenje in doseči poenotenje sodne prakse. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Marko Pogačnik, imate besedo za sklepno misel.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Ob zaključku bi rad ponovil namen, da je Slovenska demokratska stranka ponovno vložila predlog spremembe Zakona o bančništvu predvsem za področje, ki se nanaša na dokumente, ki so zaupne narave. Prepričani smo, da bi se glede na sanacijo bančnega sistema, ki je bila opravljena s strani davkoplačevalcev – bom ponovil, davkoplačevalcev –, za več kot 5 milijard evrov, Državni zbor moral seznaniti s temi dokumenti. Zanimiv predlog je prišel predvsem s strani cenjenega poslanskega kolega Verbiča, ki je omenil, da bi pa mogoče ta zakon šel v spremembo, da napišemo samo za potrebe preiskovalne komisije. Glede na to, da je danes zakon v prvem branju, bi lahko takšen predlog podprla tudi večina koalicijskih poslank in poslancev in bi v drugem branju šli v to spremembo.

Pomembno se mi zdi, da preiskovalna komisija ima dostop do teh podatkov. Tudi vi, spoštovana državna sekretarka, ste ugotovili dejansko stanje, da preiskovalna komisija ima probleme s pridobivanjem teh dokumentov. Vrsto dokumentov mora preiskovalna komisija zahtevati preko sodišča. Nekaj dokumentov dobi, imamo pa tudi primer, ko o isti stvari dve različni sodišči odločata različno. In kje je tu problem? Tu je problem tudi časovna komponenta. Časovna komponenta je pa funkcija, ki igra za tistega, ki je v nekem domnevem kaznivem dejanju. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da moramo ustvariti takšno okolje, da bo preiskovalna komisija lahko opravljala svoje delo, kar je njeno osnovno poslanstvo, ne pa, da se večino časa preiskovalna komisija mora ukvarjati z birokracijo, administracijo in se boriti s sodnimi mlini, ali so sploh upravičeni do dostopa. Prepričan sem, da preiskovalna komisija tu izgublja prepomemben čas. Glede na predlog, ki je bil dan, sem prepričan, da bi tudi v drugem branju kot predlagatelj v Slovenski demokratski stranki, če bi imeli neko zagotovilo, da je tu večja verjetnost za podporo, takšen predlog, ki je bil podan s strani poslanca Verbiča, tudi dejansko podprli. Res pa ne razumem stališč poslanskih skupin SMC in Desusa, ki govorita predvsem o nekih drugih stvareh, s katerimi pa ta sprememba zakona nima zveze. Res ne

razumem, da Stranka modernega centra in Desusa ne vidita javnega interesa pri 5-milijardni sanaciji bančnega sistema na račun davkoplačevalcev, javni interes pa vidite v zasebni družbi Mercator. Tu pa meni stvar ni več jasna.

Do glasovanja imamo še en dan, spoštovane poslanke in poslanci koalicije strank modernega centra, Socialnih demokratov in Desusa naredimo korak naprej, interes bi moral biti vseh nas, da najprej zaščitimo državljanke in državljane Republike Slovenije, ki so nas tudi izvolili v Državni zbor. Prepričan sem, da s to spremembo zakona ne bomo ogrozili nobene zaupnosti podatkov. Kajti treba je poudariti, da tudi za organe, ki smo jih predlagali, ki bi lahko razpolagali z zaupnimi informacijami, še vedno velja tisti zakon, po katerem morajo z informacijami, s katerimi so seznanjeni in so zaupne narave, na tak način tudi razpolagati. To pomeni, da tu ni nobene nevarnosti v primeru, če bomo ta zakon podprli, sprejeli, da bodo pa potem zaupne bančne informacije prišle v medije. Ne bodo, kajti vsak, ki se bo seznanil s to informacijo, mora ravnati tudi v skladu z zaupnostjo. Imamo še čas in prepričan sem, da bi morali tukaj res govoriti o javnem interesu, javnem interesu 5-milijardne bančne sanacije na račun davkoplačevalcev.

Pošteno do davkoplačevalcev je, da vsaj Državni zbor, preiskovalna komisija in pa delovna telesa se s temi podatki, ki so v bankah, tudi seznanijo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ja. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga zakona mag. Marko Pogačnik ter predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobite besedo kot zadnja, in sicer najprej predstavnica Vlada, nato predstavnik predlagatelja.

Prosim za prijavo. Prijava poteka. Besedo ima magister ...

Se opravičujem, besedo ima gospod Primož Hainz kot prvi. Izvolite.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Sam bi moral reči okoli tega zakona naslednje. Namreč, pri nas imamo težave, in to že 25 let, okrog nadzora. To nam preprosto ne gre; nadzorni organi v zavodih, nadzorni organi v državnih podjetjih, nadzorni organi v bankah preprosto ne delujejo. In potem se človek vpraša, kaj pa sedaj. Po moje je prvo, kar se lahko zgodi, prvo, na kakšen način lahko

pravzaprav zadeve začneš odpirati, zato da se bo poslovanje spremenilo, je seveda javnost dela. V tem smislu vidim ta predlog zakona, tak kot je, kot nekaj, kar lahko prispeva k tej javnosti, kar lahko prispeva k odpiranju, kar prispeva k temu, da bomo enkrat vedeli, kaj se pravzaprav dogaja z javnim denarjem.

Vprašanje, ali preiskovalna komisija ali ne preiskovalna komisija. Tudi v preiskovalni komisiji sedijo samo poslanci, če lahko tako rečem. Torej, poslanci. In če so poslanci, preiskovalna komisija vezana na določene tajnosti podatkov, potem seveda to velja tudi za poslance, ampak verjetno je treba zadevo odpreti tudi širše, ker ljudje na nek način imajo pravico vedeti, kaj se z njihovim denarjem dogaja. Mi smo resnično te številke, koliko denarja smo vrgli v bančne luknje – pa tudi sicer, ampak tudi bančne luknje –, so tako visoke, da ne moremo gledati stran. Ne moremo se delati nevedne in tudi na tej točki bi morali resnično nekaj storiti in mislim, da v tej prvi fazi bi ta zakon lahko tudi podprli. Res pa je, da tu so eni pač pobudniki, drugi nismo pobudniki, ampak dejstvo je, da vse vlade doslej so padale na tej točki nadzora. Mednarodni finančni kapital, ki je povzročal veliko krizo, ni bil obvladan od nobene vlade, po mojem, vsaj teh manjših držav ne. Koliko so potem veliki Nemci in tako dalje, to je drugo vprašanje, v to se ne spuščam, ampak dejstvo je, da od slovenskih vlad nobena ni obvladala tega področja. Na nek način je treba to vsaj preko Državnega zbora, preko parlamentarcev na nek način prebiti.

Drugo je seveda vprašanje, ki ga pa ne bom razdeljeval, je pa vprašanje, ko se eden od kolegov zavzema zopet za popolno privatizacijo. Tam sem vedno polemičen in moram biti tudi tukaj vsaj z enim stavkom. Namreč, nemške državne banke, avstrijske državne banke, vsi nam dokazujejo, da pravzaprav ni res, da je privatni kapital tisti, ki je sporen, da privatni kapital dobro deluje, da privatna podjetja dobro delujejo; obratno mislim, da tudi državne banke lahko dobro delujejo pod tezo pač oziroma pod pritiskom, če lahko rečemo, večje javnosti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kolegice, kolegi, s tem tudi zaključujemo splošno razpravo. O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali v torek, 25. 4. v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda in 29. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali ob 12. uri z obravnavo 1. točke dnevnega reda. Torej čez 15 minut. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 11.45 in se je nadaljevala ob 12.01.)

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Spoštovane in spoštovani!

Začenjamo z nadaljevanjem 29. seje Državnega zbora.

Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave 45 poslanskih vprašanj. Vrtni red postavljanja poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. člena ter 247. členom Poslovnika Državnega zbora.

Na prva tri vprašanja poslanke in poslancev opozicije ter na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade, ki ga lepo pozdravljam. Vsak poslanec oziroma poslanka ima za postavitev vprašanja na voljo 3 minute. Predsednik Vlade, ministrice, ministri in generalna sekretarka Vlade odgovorijo na vprašanja v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo 5 minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslance prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute.

Poslanec, ki je postavil vprašanje, lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice, ministra in generalne sekretarke Vlade. O tem odloči Državni zbor brez razprave. V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica ali minister ali generalna sekretarka Vlade v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje vrstil na naslednjo sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko so se za danes opravičili minister Karl Erjavec, minister za zunanje zadeve, do 14. ure, mag. Vesna Györkös Žnidar, ministrica za notranje zadeve, in gospod Anton Peršak, minister za kulturo.

Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Gospod Tanko je želel postopkovno vprašanje. Izvolite, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Jaz imam predlog v zvezi s sejo, ki bo potekala 26. 4. Predlagam namreč, da se glasovanje, ki je predvideno po 13. točki dnevnega reda, prestavi na konec seje, kajti med glasovanjem, je potem predvidenih še 7 ur razprave, in je nekorektno od oblikovalca dnevnega reda, od predsednika Državnega zbora, da je postavil tako neprimerno dnevni red oziroma dogajanje na sredini seji. Mislim, da to do predlagateljev, predlagatelji vseh treh točk smo predstavniki opozicijskih strank, ni dostojno, da se glasovanje zaključi prej, potem pa sledi še 7 ur razprave,

koalicija medtem odide, vlade ne bo in bomo govorili ne vem komu.

Gospod podpredsednik, predlagam, da sredino glasovanje, ki je predvideno po 13. točki, damo na konec seje v sredo, 26. 4.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospod Tanko. Vaš predlog bomo vzeli v obzir in obvestili predsednika Državnega zbora. Ampak naj vam sporočim, da določi predsedujoči, kdaj glasujemo in kdaj ne, ampak ne vzemite tega kot dokončni dogovor, ampak vzeli bomo na znanje.

Imate postopkovni predlog gospod Tanko? Izvolite, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa še enkrat za besedo!

Glejte, gospod podpredsednik, jaz tega nisem predlagal zato, da bi nekaj vzeli na znanje, ampak da bi odločili in povedali, kako bo potekala v sredo seja. Če tega danes ne morete vi kot tisti, ki vodite sejo, odločiti, potem predlagam, da spremenimo vrtni red obravnave točk dnevnega reda v sredo 26. 4., in sicer da najprej razpravljamo o 18. točki, potem o 19., potem o 20. nato o 13. točki in potem sledi glasovanje. Ta predlog je skladen s 65. členom Poslovnika Državnega zbora in o tem pač mora odločati Državni zbor. Če ni možno na tak način, da bi se sami odločili in to naredili, potem predlagam, da o spremembi razprave in glasovanja glasujemo zdaj, ko boste dali ta procesni predlog na glasovanje.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Tanko, zbor glasuje samo o spremembi vrstnega reda seje, tako da se bom v tem primeru posvetoval in vam bom sporočil, ampak glasujemo lahko zdaj. Predlagate, da glasujemo zdaj? V redu. Opravimo to delo.

Se pravi, če sem prav razumel, glasujemo o 18., 19., in 20. členu... O vrstnem redu.

Imate postopkovno, pa vas prosim, če lahko še enkrat predstavite vaš predlog, o katerem bomo glasovali.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa še enkrat!

Predlagam, da v sredo 26. aprila najprej obravnavamo in razpravljamo o 18. točki dnevnega reda, potem 19., o 20. in nazadnje o 13. točki dnevnega reda, čemur sledi glasovanje o tistih točkah dnevnega reda, kjer je to pač predvideno.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Se pravi, glasujemo za vrtni red v sredo 26., in sicer o 18., 19., 20., 13. in 14. točki dnevnega reda. Glasujemo. Ne dela? Prekinjam in glasujemo še enkrat. Začnemo z glasovanjem.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 43.

(Za je glasovalo 19.)(Proti 43.)

Ugotavljam, da predlog ni sprejet.

Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal predsednik Vlade dr. Miro Cerar. Poslanska vprašanja mu bomo postavili v naslednjem vrstnem redu in kot prvi dajem besedo mag. Alenki Bratušek.

Izvolite, gospa Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala. Kogice in kolegi, gospe in gospodje, spoštovani predsednik, podpredsednik!

V letih krize so bile slovenske vlade primorane sprejemati ukrepe, ki so omejevali javno porabo. To so bili ukrepi, ki so zajemali praktično celotno populacijo naše družbe, od otrok do upokojencev. Sama verjamem, da ni ministra ali predsednika Vlade, ki bi našim državljanom želel slabo, je pa dejstvo, da si kot predsednik oziroma predsednica Vlade odgovoren, da stvari v državi delujejo in zato odgovoren, da sprejemaš ukrepe, ki so potrebni, tudi če jih ljudje ne podpirajo, in to zato, ker veš, da je tisto, kar predlagaš, dobro za ljudi in državo. Tako bi vsaj moralo biti.

Leta 2014, ko ste, gospod Cerar, prevzeli vodenje vlade, je bilo krize konec. Država je beležila gospodarsko rast, in to najvišjo v zadnjih 10 letih – 3,1 %. Danes, četrto zaporedno leto gospodarske rasti se še vedno pogovarjamo o kriznih ukrepih. Zakaj? So res še potrebni? Ali so potrebni samo zato, ker ne naredite tistih najbolj potrebnih strukturnih sprememb, ki ste jih obljubljali?

Danes se bom dotaknila upokojencev. Kaj je pravzaprav razlog, da se pri upokojencih še vedno varčuje? Strinjam se s tistimi, ki pravijo, da so pokojnine v Sloveniji prenizke, vendar je na drugi strani treba biti pošten in povedati, da pokojnina ne more biti visoka, če ima človek nizko plačo, če celo življenje dela za minimalno plačo 600 evrov. In to je tema, o kateri bi se v Sloveniji morali več pogovarjati. Kaj je treba v naši državi spremeniti, da bomo odpirali visoko produktivna delovna mesta, s čim višjimi plačami? Zato vas danes ne bom spraševala, kaj ste naredili, da bi bile pokojnine v Sloveniji višje, ampak zakaj upokojenci še vedno ne dobijo tistega minimuma, ki jim ga zagotavlja osnovni pokojninski zakon. To pa pomeni usklajevanje pokojnin in izplačilo regresa, kot ga določa tako imenovani zakon ZPIZ.

Po štirih letih gospodarske rasti, štiri leta po koncu hude krize bi pričakovala, da upokojenci dobijo minimalno to, kar jim določa zakon, in to brez pogajanja z Vlado. To je normalno usklajevanje pokojnin in izplačilo regresa vsem upokojencem v dveh višinah. Je to res preveč?

Ker verjamem, da si upokojenci zaslužijo to, kar jim pripada, vas sprašujem:

Zakaj mislite, da je na upokojencih še vedno treba varčevati?

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor ima predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar. Izvolite.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala za besedo. Spoštovana poslanka, mag. Alenka Bratušek!

Seveda se lahko samo strinjam z ugotovitvijo, da posamezni ukrepi, ki so bili uvedeni v času krize tudi za upokojence, še vedno veljajo. Ampak veljajo v omejenem obsegu, saj smo jih v preteklih letih, se pravi v tem mandatu v veliki meri že sprostili ali pa v celoti odpravili. Torej tako, kot ste rekli, tudi ta vlada tako kot vsaka verjetno, si prizadeva za upokojence, za vse druge sloje prebivalstva, da bi jim bilo bolje. Bi pa moral povedati, da ne drži vaša ugotovitev, da smo leta 2014 že izšli iz krize. Nasprotno. Takrat ko je naša vlada začela z delom, smo bili še kar globoko v krizi, imeli smo čezmerno primanjkljaj, Evropska unija nam je dala tam nekaj čez 10 priporočil tudi v zvezi s korupcijo, bili smo država pod strogim drobnogledom, nismo imeli urejenega upravljanja z državnim premoženjem. Marsikaj je bilo treba narediti. Eden od ključnih ukrepov je bil ta, da smo morali državo javnofinančno konsolidirati. Ta proces seveda teče še naprej. Zdaj, ko smo vzpostavili dobro gospodarjenje s financami, moramo pri tem vztrajati. Zato je mogoče te ukrepe, ki so bili sprejeti v času krize, odpravljati zgolj postopoma, da se zagotovi javnofinančna vzdržnost v korist celotne države vseh državljanov in državljanov, torej tudi upokojencev, na dolgi rok. Je pa res, da si želimo in zato tudi delamo, da bi usklajevali pokojnine čim hitreje v korist upokojencev in da bi jim pomagali do boljšega standarda, če govorimo samo o njih, niso pa to edini družbeni del, ki je prizadet od krize in tudi sicer.

Naj samo povem, da smo leta 2016 pokojnine uskladili za 1,1 %, kar je bilo bistveno več kot 0,4, kolikor bi znašala redna uskladitev v tistem času. Tudi letos smo opravili uskladitev pokojnin v nekoliko večji višini, kot je bila predvidena po določbah zakona. V letošnjem letu bodo vsi upokojenci upravičeni do letnega dodatka, zato smo spremenili zakon in po več letih bo letni dodatek letos ponovno izplačan vsem upokojencem, prihodnje leto pa je predvidena skupna višina letnega dodatka že na ravni pred uveljavitvijo tega kriznega zakona, to je Zufja. V ta namen smo letos zagotovili dodatnih 21 milijonov evrov v primerjavi z letom 2016. Se pravi, delamo korake naprej tudi za upokojence in kot vidite, jih bomo delali tudi naprej, kot sem povedal prej.

Minimalno pokojnino smo povečali prav zato, ker se zavedamo težkega socialnega položaja nekaterih upokojencev. Z novelo zakona, ki smo jo tudi sprejeli, se bodo starostnim in invalidskim upokojencem s polno delovno dobo zagotovile višje pokojnine, kot jim pripadajo v skladu z veljavno zakonodajo. Kot veste, bodo po novem prejeli pokojnine v višini 500 evrov in taka najnižja pokojnina se bo

zagotavlja skupaj 45 tisoč 291 upravičencem, za kar smo zagotovili za letošnje leto in za prihodnje leto še dodatnih 20 milijonov evrov skupno.

Torej to so naši napor. Situacija je bila težka, gremo v boljšo, vendar se z vami seveda strinjam, treba je narediti še več in treba je narediti to tako, da bomo ohranili javnofinančno vzdržnost, ampak tukaj dejansko Vlada ne bo zastala. Vlada bo sprejemala nadaljnje ukrepe tako glede usklajevanja pokojnin kot tudi strukturnih reform. Veste, da bela knjiga predvideva tudi okvir razvoja pokojninskega zavarovanja v prihodnje in tukaj bomo zagotovo naredili še tiste korake, ki bodo tudi našim upokojemcem v celoti prinesle neko dostojno življenje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Alenka Bratušek, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora. Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Hvala.

V Zavezništvu smo že 23. decembra lani vložili zakon, ki bi vse to, se pravi redno usklajevanje pokojnin in polno izplačilo regresa zagotovil že z letošnjim letom, pa smo na žalost bili konec januarja zavrnjeni. Samo dve stranki v Državnem zboru sta bili proti, vaša SMC in kolegice in kolegi iz Desusa.

Bom vesela vašega odgovora, če takšno odločitev vaše stranke podpirate in tudi zakaj. Vsekakor pa bi si želela v drugem poizkusu podporo tudi vaše stranke. Zakon smo namreč vložili še enkrat – 24. februarja. Še več. Želeli smo, da vam tudi ljudje povedo, da podpirajo ta zakon in smo v samo dnevu in pol zbrali 5 tisoč 733 podpisov podpore našemu zakonu. Upam, da je to za kolegice in kolege v tem državnem zboru dovolj, da bomo v drugem poizkusu uspeli in že letos zagotovili to, kar sicer obljublimate za naslednje leto. Ampak, spoštovani predsednik, ne fiskalni okvir in ne konsolidacija javnih financ nista in ne moreta biti razlog, da ukinitve teh ukrepov napovedujete šele za naslednje leto. Edini razlog je lahko ta, da je naslednje leto leto, ko bodo volivci povedali, kako so zadovoljni z vašim delom. Ampak to ni prav. Upokojemci niso in ne smejo biti nobena tržna niša, s katero lahko katerakoli stranka manipulira.

Če vam je res kaj do upokojemcev, boste naš predlog podprli in zagotovili 21 milijonov evrov za to, da bi lahko že letos izplačali regres v polnem obsegu.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za dopolnitev odgovora dajem predsedniku Vlade. Izvolite, imate besedo.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Stranka modernega centra, SMC, in stranka Desus sta ob omenjenem glasovanju ravnali odgovorno, tako kot ravnajo stranke, ki vodijo države, ki morajo imeti pred seboj celo

sliko. Namreč pogledajte, seveda bi si vsi želeli, da bi dali še več upokojemcem, da bi dali še večje pomoči tem ali onim, da bi pomagali vsakomur, ki si želi več. Ampak vaš predlog je šel preko meja realnih možnosti. To bi porušilo javnofinančno sliko in spet bi postali slab gospodar z javnimi financami, in to kar bi naredili v tem momentu, bi porušilo sistem, nekemu bi morali vzeti, ker ne bi bilo dovolj in potem bi imeli spet sčasoma primanjkljaj in vse tisto, kar smo imeli prej. Tega kot predsednik Vlade žal res ne bom dovolil in bom to tudi zelo jasno povedal. V tem ni nič predvolilnega. Do volitev je še daleč. Enostavno gre za to, da moramo javnofinančno dobro gospodariti s premoženjem. Zato pa delamo postopne korake na bolje. Ne pa tako kot nekateri, ki zdrviijo, potem pa padejo v prepad. Mi delamo mirno, premišljeno, gremo mirno in stabilno naprej. In to bo naša politika. Zavedamo se, da ni enostavno, ker moramo biti potrpežljivi, ampak samo tako bomo na dolgi rok uspešna družba.

Zagotavljam, da bomo usklajevali pokojnine tudi naprej, jih bomo poviševali v korist upokojemcev, ampak tako, ponavljam, da bo država še vedno dober gospodar z državnim premoženjem, v korist vseh državljanov. Seveda tudi upokojemcev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Mag. Alenka Bratušek, imate besedo, da podate predlog, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru. Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP):

Predlagam, da se na naslednji seji pogovorimo o tem, o čemer danes sprašujem predsednika Vlade. Za vas, spoštovani predsednik, pa upam, da ne verjamete, da 21 milijonov, kolikor bi jih bilo treba zagotoviti, da že letos izplačamo polni regres, lahko onemogoči konsolidacijo javnih financ. 21 milijonov evrov! Z enim zamahom ste javnim uslužbencem podarili 100 milijonov, z drugim zamahom ste zdravnikom podarili 36 milijonov. In danes je problem 21 milijonov za upokojemce. To je neodgovorno. Štiri leta gospodarske rasti, zaporedne gospodarske rasti bi morale biti dovolj, da se protikrizni ukrepi končajo ali pa krizni ukrepi, ki so bili uvedeni začasno, za čas krize. Štiri leta gospodarske aktivnosti. Ko ste prevzeli vodenje Vlade, je naša država beležila 3,1-odstotno gospodarsko rast. Če je to za vas kriza, potem je kriza še danes, ker do danes te gospodarske aktivnosti na žalost Slovenija ni preseгла.

Spoštovane kolegice in kolegi, jaz vas pozivam, da, prvič, se o tem pogovorimo, in drugič, da podprete predlog, ki je na mizi, in že letos nehamo varčevati na upokojemcih in tudi na ostalih kategorijah Slovencev in Slovenk.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa. O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri v okviru glasovanj.

Drugo poslansko vprašanje bo predsedniku Vlade postavil mag. Branko Grims. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Totalen absurd je, da v času, ko smo Slovenke in Slovenci čakali na svoji lastni meji na prehod ure in ure, celo po deset ur, so, zato da so nas pregledovali, naše dokumente, ob izstopu iz naše lastne domovine v Italijo v tem času vozili okoli 9 tisoč migrantov brez kakršnekoli kontrole. To je eden od absurdov Evropske unije, ki smo jim priča. Kako je to mogoče? Zaradi tega, ker si je del politike vzel pravico, da je izjavil, da pravni red Evropske unije zanj ne velja – prvi, kot veste, je bil to nekdo v Nemčiji, ki je rekel, da Dublinski sporazum več ne velja –, in potem so temu nekritično sledile evropske institucije in tudi mnoge vlade, žal, gospod Cerar, z vašo vlado vred. Danes smo priče socialnemu eksperimentu, kjer mladi perspektivni podjetniki odhajajo v tujino, uvaža se pa migrante. Ta eksperiment poteka po celi Evropi, s častno izjemo Višegradske skupine. Žal, tudi v Sloveniji. Kam to pelje, zdaj opozarjajo celo že rektorji posameznih fakultet. Eden od njih je prav danes napisal, da Evropa, namesto da bi bila na krščanskem izročilu in krščanskih vrednotah utemeljena skupnost, enakopravna skupnost, postaja neka čudna socialistična tvorba, kjer poteka največji socialni eksperiment v zgodovini po padcu nacizma, fašizma in komunizma, ko se menjajo celi narodi, cela volilna telesa. Utvara je, da se je migrantski tok ustavil. Seveda se je zdaj upočasnil, ker so volitve v Franciji, ker so volitve v Nemčiji in vse se bo delalo, da se ta čas premosti. Toda ob pričakovani zmagi levičarjev – tudi Macron je, mimogrede, levičar – v obeh teh dveh državah si lahko predstavljamo, kaj bo sledilo. Zato je zdaj čas za to, da se Slovenija pripravi. Veste, da edini pozitiven ukrep v zadnjem času je bil tisti zakon, ki smo ga vam mi pomagali sprejeti, zato ker vaša koalicija tega ni bila sposobna. Žal tudi ta zakon po zaslugi neke gospe, ki naj bi ščitila človekove pravice vsem slovenskim državljanom in državljanom, sedaj odhaja na Ustavno sodišče, kjer je vprašanje, kaj bo, ker so tudi nekateri iz koalicije že ob sprejemanju rekli, da to itak bo samo za piar in da bo končalo na Ustavnem sodišču. Zanimivo. Se pravi, če želimo poskrbeti za varnost državljanov in državljanov, če se želimo zaščititi pred vsemi možnimi posledicami, vključno z možnim razpadom Evrope, ki ne bo hiter, bo pa očitno zagotovo še nekaj časa preteča nevarnost, potem je čas za ukrepanje danes.

In sprašujem vas, gospod dr. Cerar:

Katere ukrepe pripravlja Vlada za to, da ne bo škodljivih posledic več za Slovenijo?

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor dajem predsedniku Vlade Republike Slovenije. Izvolite, imate besedo.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Preden navedem ukrepe, ki jih želite slišati, naj najprej rečem, da se mi zdi neprimerno govoriti o tem, da Slovenija počne nek socialni eksperiment, da uvaža migrante, kot ste rekli. Mislim, da je to žaljivo do Slovenije, do vseh naših ljudi in organov, ki se s tem ukvarjajo, pa tudi do ljudi, ki so begunci, ki bežijo iz držav, kjer bežijo dejansko za življenje ali v strahu za svoje človekove pravice. V Sloveniji je morda nekaj sto migrantov oziroma beguncev, ki jim nudimo zaščito in mislim, da Slovenija to ne samo zmore, ampak mora še naprej početi. To vaše prebujanje strahov v ljudeh je zelo škodljivo, ker operirate z nerealnimi dejstvi. Mi se zelo dobro zavedamo, da bomo sposobni sprejeti določeno število beguncev le do tiste mere, do kolikor smo jim zmožni nuditi neko integracijo, da otroke šolamo, da damo ljudem delo in tako naprej. Tukaj v tem obsegu, ko lahko te ljudi integriramo uspešno v družbo, imamo nekaj zelo dobrih primerov v Sloveniji, ki potekajo, in je to smiselno. Slovenija mora ostati humanitarna družba v tem pogledu. Zanesljivo pa bomo še vedno zavračali ilegalne migracije, vse tiste, ki pomenijo tudi varnostna tveganja.

Zato naj navedem, katere ukrepe imamo pripravljene. Na zeleni meji naša policija na prehodih z Republiko Hrvaško še vedno izvaja poostren nadzor. Pri tem policiji še vedno pomagajo pripadniki Slovenske vojske, povečali pa smo tudi rezervno sestavo policije. Še vedno imamo postavljene na določenih delih meje začasne tehnične ovire, ki služijo nadzoru oziroma usmerjanju nad prehajanjem državne meje. V pripravljenosti ostajajo nekateri sprejemni registracijski centri, na primer v Lendavi in Šentilju, ki bi bili po potrebi aktivirani ob državni meji z Republiko Hrvaško. Pripravljeni smo tudi na večji prihod prosilcev za mednarodno zaščito. To imamo vse opredeljeno v načrtih in smo na to pripravljene tudi celovito organizacijsko. Izvajanje tega načrta spremlja ožja operativna skupina v okviru Ministrstva za notranje zadeve. Tudi Ministrstvo za zdravje je zadolženo, da bo v primeru potreb zagotavljalo nujno medicinsko pomoč migrantom, če bi do take potrebe prišlo. Nedavno, kot veste, smo ustanovili vladni urad za oskrbo in integracijo migrantov. Njegova osrednja naloga bo skrb za oskrbo migrantov, njihovo integracijo, nastanitev in tako naprej. Skratka, vse tisto, kar sem prej povedal.

Ponavljam, Slovenija se zaveda, da ne more postati domicil, torej dom za preveliko število migrantov, kajti smo država, ki je po ozemlju, po številu prebivalcev med manjšimi v Evropi, vendar pa smo kot humanitarna država velika, znamo pokazati, da smo solidarni, in to smo vedno znova dokazali. In taki bomo tudi ostali. Nekaj sto migrantov, tudi nekaj več od tega smo sposobni ne samo sprejeti in oskrbeti, pač pa tudi dejavno in koristno vključiti v našo družbo, da bomo imeli na koncu vsi dober

občutek in bomo vsi ohranili človeško dostojanstvo.

Seveda se ob tej priliki še enkrat zahvaljujem tudi prostovoljcem, nevladnikom, humanitarnim organizacijam, tudi lokalnim oblastem in prebivalcem, ki vsi tu ostajajo z Vlado v dialogu, ohranjamo reden stik in se pripravljamo, da če bo treba, kdaj spet skupaj nastopimo pri tem projektu pomoči in hkrati projektu zagotavljanja varnosti za državljane. Tako humano ravnanje in hkrati skrb za varnost naših državljanov, njihovega premoženja ostajata glavni prioriteti naše vlade. Zaenkrat toliko. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Branko Grims, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitve odgovora. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Upal sem, da se bomo resno pogovarjali. Spet se uporablja beseda begunci, ki jo celo vaša ministrica oziroma državni sekretar skoraj ne uporablja več in uporablja pravilen izraz ilegalni migranti. Kakšni begunci! Samo 28 % vseh, ki so prišli v Evropo v zadnjem obdobju, je sploh z vojnih območij. Pa še ti niso prišli direktno. Se pravi, nobeden od teh ni begunec. Begunci so v Evropi samo tisti, ki so pobegnili iz Ukrajine pred ruskim vdorom in jih je potem sprejela samo višegrajska skupina, preostala Evropa se pa dela, kot da tega ni, v svojo večno sramoto, z Nemci na čelu. Mimogrede, nekaj teh je sprejela tudi Slovenija.

Za kaj gre pri uvažanju migrantov s področja radikalnega islama? Gre za biznis. Tega ne poganja več vojna ali pa strah, ampak, dajte no mir, to je biznis. Tudi v Sloveniji. Poglejte primer Velenja, pogledajte primer tistih dveh odvetnic, ki sta na Krasu najeli bivši kupleraj in kam to pelje. Se pravi, da se za nevladne organizacije tukaj že direktno govori, da se ukvarjajo s švercem. Zdaj na to opozarja že italijansko pravosodje oziroma italijanski državni tožilec. In še huje. Če pogledamo to, da se je en del pravnega reda kar suspendiralo, je to zavestno kršenje zakona. Zavestno kršenje zakona je pa značilnost kriminalnih združb in v tem oziru, z vsem dolžnim spoštovanjem, ampak en del evropskih institucij in tiste vlade, ki so pri tem pomagale, delujejo kot največja kriminalna združba v zgodovini in to zato, da so šverc uvažale ilegalne migrante. Tudi v Sloveniji, kakšne pol milijona jih je šlo čez, in to se zna še ponoviti. Zagotovo se pa zdaj uvažajo tisti v okviru kvot in verjemite, da bo Italija prišla in zahtevala povečanje teh kvot, ker stalno uvažajo v Evropo, pa kdo drug tudi. Zaradi tega je treba te ukrepe zdaj sprejemati in zaradi tega je treba s to norostjo nehati. Uvažanje migrantov s področja radikalnega islama vodi v konec evropske civilizacije, kot jo poznamo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za dopolnitev odgovora dajem predsedniku Vlade dr. Miru Cerarju.

DR. MIROSLAV CERAR: Zelo na kratko. Samo eno stvar bi tudi pojasnil. Nisem po nemarnem razlikoval med besedo begunci in migranti. Uporabljal sem obe. Videli boste, da sem jo uporabil v pravilnem kontekstu. Zavedamo se, še kako na Vladi, da so ilegalne ali iregularne migracije težava, problem, izziv, da pa so begunci neka kategorija znotraj termina migranti, ki zaslužijo povsem drugačen pristop. In to razliko sem vzpostavil. Zavedamo se tudi nekaterih negativnih pojavov, da tudi določene organizacije, skupine ljudi pomagajo včasih pri prehajanju ilegalnim migracijam. In tega se zaveda tudi policija in drugi pristojni organi. Na tem se dela koordiniramo z drugimi državami, da bi se to preprečilo. Ampak še vedno večina teh organizacij, nevladnih, humanitarnih, prostovoljnih, in ljudi, ki delajo za njih, delajo dobra dela, tako da mislim, da moramo z njimi še naprej tako v Sloveniji kot širše sodelovati in vzpostavljati to ravnovesje, da ostajamo do neke mere odprti za pomoč ljudem, da pa ne gremo tako daleč, da bi s tem ogrozili varnost državljanov in državljanov in ne nazadnje teh ljudi samih, če bi jih prepustili ilegalno v prevelikem številu v našo državo.

Tako da vztrajamo pri tej politiki in bomo še naprej zagotavljali tako varnost kot humanitarnost. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Branko Grims, želite podati predlog, da bo Državni zbor na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru?

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Seveda, vsekakor je nujno, da bi se Državni zbor resno soočil s problematiko, komu je treba pomagati. V SDS smo in bomo vedno zagovarjali, da mora najprej pomagati vsaka vlada svojim lastnim državljanom in državljanom, vsem tistim, ki so zaradi objektivnih okoliščin pomoči potrebnim. Šele potem lahko pride na vrsto kakršnakoli druga pomoč. Toda tudi ta pomoč ne more biti v škodo varnosti in blaginje svojih lastnih državljanov in državljanov, zato zavračamo absurd, po katerem vsak slovenski migrant oziroma azilant, ki je stopil na območje Republike Slovenije, po uradnem poročilu Računskega sodišča vsak mesec stane to državo tisoč 963 evrov, ko se zanje razpisujejo stanovanja, opremljena steklokeramičnimi ploščami, usnjenimi sedeži, LED televizorji in podobnim, kar si marsikatera slovenska družina ne more privoščiti. Se pravi, najprej je treba vzpostaviti polno socialno državo, skladno s slovensko ustavo za slovenske državljanke in državljane. To smo tudi predlagali v okviru ustrezne točke dnevnega reda, ki ste jo vi zdaj tako ponižujoče ravno prej z glasovanjem dali za glasovanja, kar je v nasprotju z vso dosedanjo

prakso v Državnem zboru, vsa leta, greste lahko preverjat nazaj, pa tudi pravna praksa, kot veste, v normalnem parlamentu nekaj velja. In je to v veliko sramoto vam, kajti sami dobro veste, da so stvari, o katerih danes govorimo, tiste, na katerih bo Evropa stala ali pa padla. Brexit se je že zgodil. Brexita nikoli ne bi bilo, če ne bi bilo navala migrantov s področja islamskega sveta v Evropo. Da je ta brexit tudi za Angleže prepozno, naj vam povem, da so imeli zdaj 2 tisoč napadov s kislino, česar brez uvoza ilegalcev s področja radikalnega islama Evropa prej sploh ni poznala. Tega nikoli ni bilo. S tem se je to pojavilo. To so stvari, ki so tako daleč od našega načina razmišljanja, da zahtevajo posebno, resno obravnavo in skrajno resno in odločno obravnavo s strani katerekoli vlade. Gre za temeljno vprašanje varnosti državljanov in državljanov, varnosti kot vrednote, brez katere vse druge vrednote postanejo pravzaprav manj pomembne. Gre za vprašanje obstoja Evropske unije kot skupnosti, gre za vprašanje obstoja nacionalnih držav, s Slovenijo na čelu, za nas je Slovenija najpomembnejša, in gre za vprašanje obstoja civilizacije, utemeljene na krščanskem izročilu, na krščanskih vrednotah, na vrednotah prosvetljenstva, na vrednotah občečloveštva, vsega tistega, kar smo imeli za samoumevno še pred nekaj leti, zdaj pa se vse to postavlja pod vprašaj. In nobena tema od te ni pomembnejša, kajti varno ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Prehajamo na tretje poslansko vprašanje predsedniku Vlade, in sicer gospod Miha Kordiš bo postavil poslansko vprašanje. Izvolite, gospod Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Predsednik Vlade! Vprašanje, ki sem vam ga napovedal je vprašanje o eni izmed temeljnih politik vaše vlade, to je o politiki gradnje zidov. Najprej me zanimajo postopki uvajanja nove uredbe o nadzoru nad schengensko mejo. Ta vikend med 1. majem bomo namreč zagotovo ponovno priča velikim zastojem na meji s Hrvaško. Tukaj se zdi, da je vaša vlada popolnoma, ponovno popolnoma nepripravljena pričakala dogodke, ki jih je bilo sicer moč brez pretirane domišljije pričakovati. Predstavniki vaše vlade so po tem, ko so ugotovili, kakšen kaos je povzročil poostren nadzor na meji, javno večkrat izpostavili, da je Slovenija tekom postopka izrazila številne pomisleke. Če ne bi poznal dela vlade Modernega centra v zadnjih dveh letih in pol, bi vas bilo smiselno vprašati, zakaj je Slovenija glasovala za uredbo, če pa je imela številne pomisleke. Ampak se bojim, da ta odgovor še predobro poznam. Zato ker smo varuhi schengna, zato ker so kolone na meji nekako nujne za našo varnost in za varnost celotne Evropske unije.

Če je temu tako in če so ti ukrepi tako zelo nujni, kako to, da jih boste, kot kaže, suspendirali vsakič, ko bo zaradi turizma prišlo do večjega navala. Ali bodo ti ukrepi nujni samo toliko časa, dokler se vam to piarovsko spleča?

V Združeni levici smo prepričani, da je uredba v vprašanju škodljiva in nepotrebna in da zanjo ni prav nobenega dobrega razloga.

In zato vas sprašujem:

Bo Slovenija ukrepala, da se ta škodljiva in nepotrebna uredba prekliče?

Če se bo – kako?

Zastoji na meji pa so samo zadnja v seriji tehničnih ovir, ki jih je vpeljala ta vlada. Izmikanje, sprenevedanje, tajenje je sestavni del drugega ukrepa poostrenih nadzorov na meji. Najprej ste na mejo poslali vojsko s policijskimi pooblastili in zakonodajo spremenili tako, da v Sloveniji ne bo več možno dobiti mednarodne zaščite. No, potem ste nas obdali z žico in ograjo, ki jo na meji še kar postavljate, očitno pričakujete trume hrvaških turistov, ki jih je treba zaustaviti.

V zvezi s tem me zanima:

Zakaj so vsi dokumenti v zvezi z nabavo žice in ograje tajni?

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor dajem predsedniku Vlade. Izvolite, imate besedo.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Res želim ponovno pojasniti ne samo vam, spoštovani poslanec Kordiš, pač pa tudi slovenskim državljanom in državljanom, da je uredba, ki je uvedla sistematičen nadzor na zunanjih mejah Evropske unije, še posebej seveda s tem na schengenskih mejah, evropska uredba. Slovenija je v pripravah na to uredbo v procesu sprejemanja, ja, pravilno ste povedali, imela pripombe, opozorili smo na težave, ki bodo nastale in želeli, da bi jih preprečili z nekimi dodatnimi ukrepi, vendar Slovenija tako kot Hrvaška pri tem ni bila uspešna. Naj pa rečem tako, da tako Slovenija kot Hrvaška sta uredbo na koncu sprejeli. Z vidika Slovenije naj bo zelo jasno, mi smo varuhi schengenske meje, ki nas razmejuje s sosednjo državo Hrvaško. Če Slovenija ne bo opravljala te funkcije, varovala te meje učinkovito, kot jo zavezuje schengenski red in zdaj dodatno tudi ta uredba, bodo pač mejo postavili na avstrijski meji, na italijanski meji in potem se lahko vprašate, kakšna bo situacija za nas – politično, gospodarsko in seveda za vsakega državljana.

Slovenija ravno s tem, ko spoštuje uredbo, dokazuje, da zna biti varuh schengna, hkrati pa smo v okviru omilitvenih določb, ki jih ta uredba ima, kajti te določbe, člen 8, omogočajo nek mehkejši pristop v določenih primerih, smo v okviru tega uvedli takšen mehkejši pristop in znatno olajšali čakanje na mejah, čeprav ga je bilo veliko zaradi praznikov, ki so se bližali in potem tudi prišli. Na določenih mejnih prehodih

smo uspeli praktično to čakanje skorajda minimalizirati do nič, nekje pa so bile pač tudi čakalne vrste. Pravočasno smo ob tem tudi sodelovali ves čas s sosednjo Republiko Hrvaško, jo obveščali že od januarja naprej, kako se pripravljamo na to zadevo, zato ne moremo reči, da na to nismo bili pripravljeni. Je pa uredba trda in je odraz tega, da je v Evropski uniji nastal velik varnostni problem, pojavlja se terorizem, posamični napadi na ljudi tu in tam, vemo, kako je to strašljivo tudi za nas, ki smo pravzaprav del tega prostora. Pa tudi če se zgodi daleč stran, vemo, da do tega še zdaleč ne moremo biti ignorantski. Zaradi teh varnostnih razlogov, ki jih lahko pojasnim v nadaljevanju, je bila ta uredba sprejeta s strani članic Evropske unije. In Slovenija je članica Evropske unije.

Zavračam to vašo trditev, da je politika SMC politika gradnje zidov. Nasprotno. SMC prebija številne zidove, v vaših glavah mogoče nekoliko težje, v mnogih pa hitreje, kajti mi smo vzpostavili v političnem prostoru veliko več dialoga, kot ga je bilo prej, veliko več konstruktivnega dialoga, tudi s sosednjo državo Hrvaško kljub tehničnim oviram imamo dobro sodelovanje. Ne pozabite pa, zakaj smo postavili te tehnične ovire, ki smo jih postavili samo na omejenem delu meje, in to začasno. Zato ker so sosednje države nekontrolirane v naše vasi, preko zelene meje pošiljale sestradane, lačne, žejne, bolne ljudi v veliki številih. Po tisoče jih je prihajalo in samo na ta način smo lahko prepričali sosednji državi, da je povsem neprimerno in tudi zoper evropsko ureditev in zoper neke človeške standarde tako pošiljati ljudi čez mejo. To ni gradnja zidov, to je bil samo usmerjalni maneuver, da smo lahko ljudi normalno sprejemali na vstopnih točkah, jih normalno evidentirali, obravnavali, jim humanitarno pomagali s hrano, zdravstveno oskrbo in nastanitvijo. Zato se mi zdi to, pri čemer so sodelovali številni prostovoljci, policija, vojska, lokalne oblasti, humanitarne organizacije, daleč od tega, čemur vi rečete postavljanje zidov, ampak neka zelo dobra akcija sodelovanja, da smo lahko pomagali ljudem v stiski in hkrati, kar je zelo pomembno, zavarovali naše ljudi, njihovo premoženje in tudi kaj drugega.

Tudi v prihodnje bomo uresničevali to evropsko uredbo na meji, ker jo moramo, vendar tudi s ciljnim kontrolami, kadar bo to potrebno, da omilimo ta naval na meji. Poskrbeli bomo tudi za vse druge možne pristope, da bo ta čakalni čas čim krajši. Seveda pa smo v neki situaciji, cela Evropa, ki jo moramo upoštevati.

Glede tiste dokumentacije pa obstajajo predpisi, po katerih je Vlada ravnala, jih spoštovala. Kolikor sem obveščen, je vse potekalo v skladu s predpisi in nabava teh materialov je pač potekala v skladu s tem.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Združeni levici ne moremo pristati na novo realnost, ki jo kot samoumevno poskuša predstaviti predsednik Vlade. Ograja ni stvar zgodovinske nujnosti. Namesto da jo krepimo, bi jo morali podreti. V imenu varnosti pri tej vladi postaja ta varnost nenasitna zver, požira svobodo, požira človekove pravice. Očitno požira tudi našo medsosedsko politiko, ki je po novem rimana medsosedska politika, turist na Hrvaško je terorist. Zato morajo naši ljudje na mejah čakati po pet in še več ur. V svojem odgovoru je predsednik Vlade veliko govoril o gradnji zidov in zakaj je to nekako okej, bolj malo je pa povedal o tem, zakaj so vsi dokumenti v zvezi z nabavo žice in ograje tajni. Kot poroča Dnevnik, imamo tu zelo jasne sume nezakonitosti, celo korupcije. Pripravljani so bili očitno dokumenti o naročilih še pred sklepi Vlade. Vlada tu velike vsote odliva javnega denarja skriva.

Tovariš Mesec je že na vas naslovil pobudo za umik tajnosti in me zanima, kako se boste tu opredelili. Ali lahko, prosim, te posle vaše vlade pred slovensko javnostjo objasnite.

Naprej me pa zanima in ponovno postavljam vprašanje:

Kako boste ukrepali proti uredbi oziroma boste od nje odstopili, ker zaenkrat je bilo slišati bolj kot ne samo to, da jo zagovarjate, ne glede na to kakšne nevšečnosti turističnim kolonom to povzroča in kakšnih nevšečnosti se lahko nadejamo v prihajajočih prvomajskih praznikih?

Hvala za odgovore.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za dopolnitev odgovora dajem predsedniku Vlade. Izvolite.

DR. MIROSLAV CERAR: Vaše trditve, gospod poslanec, so tako absurdne, da pravzaprav ne bi zaslužile odgovora, ampak bom odgovoril zato, ker si bodo morda ljudje mislili, da imate celo prav, če ne bom odgovoril.

Zato bom ponovil. Vaša trditev, da varnost, za katero se zavzema ta vlada, požira, ste rekli, svobodo in človekove pravice, je povsem absurdna. To je neresnično. Človekove pravice so v Sloveniji spoštovane v zelo visoki meri, kar nam priznava Svet Evrope, kar nam priznavajo mednarodne institucije, kar lahko vprašate našega ombudsmana, v poročilih redno priznava, seveda imamo težave tu in tam, jih popravljamo, se z njimi soočamo. Ampak tako dramtizirati in strašiti ljudi in jih skušati doktrinirati z nekim strahom, z nekim občutkom, da živijo v neki totalitarni državi, je pa resnično nekorektno in zelo škodljivo, zelo škodljivo za

Slovenijo. Tako kot je škodljivo to, kar pravite, da naj odstopimo od uredbe, ki uvršča Slovenijo v najbolj integrirani del Evrope. Saj to je stališče, ki ste ga sprejeli v Državnem zboru. To je osnovno vodilo naše evropske in zunanje politike, da Slovenija ostane na vsak način v najbolj integriranem sklopu evropskih držav, da bodo lahko naši podjetniki brez meja oziroma brez takšnih mejnih kontrol na notranjem delu schengna prehajali iz države v državo. Da bodo lahko študenti hodili v druge države nemoteno študirat. Vi želite to enostavno anulirati. Kaj želite, Slovenijo ponovno na Balkan ali kaj?

Na to ne bom pristal, zato se mi zdi to vaše zavajajoče razpravljanje zelo škodljivo in zato sem sploh nanj odgovoril in bom odgovarjal. Pričakujem, da bodo tudi poslanci na to odgovarjali, da ne bodo ljudje pod vtisom nečesa, kar nikakor v ničemer ne drži.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš, želite podati predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru?

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Želim podati ta predlog, predsedujoči, ker predsednik Vlade na vse kriplje streže slovenski javnosti in temu državnemu zboru s floskulami in s svojo odločno držo, nedvomno piarovsko nasvetovano. Hkrati se pa silno izogiba odgovoru na vprašanje, zakaj so vsi dokumenti v zvezi z nabavo žice in ograje tajni. V zvezi s kolonami je na moje vprašanje govoril o podjetnikih brez meja, a v tem primeru se očitno kaže, da so podjetniki na naši ograji samo brezmejno zaslužili, o čemer tudi ne želi govoriti predsednik Vlade. Navsezadnje so človekove pravice v Republiki Sloveniji spoštovane tako zelo, da je prejšnji teden varuhinja človekovih pravic Zakon o tujcih podala v ustavno presojo.

Proti uredbi, ki povzročajo nevšečnosti na naših mejah, predsednik Vlade in njegova celotna vlada očitno ne bodo ukrepali. Gredo s turističnimi kolonami proti beguncem, s katerimi še kar strašijo naše ljudi. Ampak očitno samo tako dolgo, dokler se to javnomnenjsko spleča. Ko čakalne vrste na mejah postanejo predolge, takrat evropska varnost in slovenska varnost in vso to imetje in življenje naših ljudi, ki so tako silno menda ogroženi, postane brezpredmetno in meje se sprostijo. Sumi umazanih poslov z žico tudi v finančnem smislu ostajajo brez odgovora, spravlja se predsednik Vlade na turistične migrante na Hrvaško, preprosto zato očitno, ker tistih vojnih z druge strani ni. Zato želim, da Državni zbor o neodgovoru predsednika Vlade odpre razpravo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Tudi o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, torej v torek, v okviru glasovanj.

Četrto in zadnje poslansko vprašanje bo predsedniku Vlade postavil Kamal Izidor Shaker. Izvolite.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči. Predsednik Vlade, ministrski zbor, kolegice in kolegi, dober dan!

Moje vprašanje je zelo podobno prejšnjemu, pa vendar ga bom poskušal zastaviti na nekoliko drugačen način. Od leta 2015 so se razmere pri prehajanju meje v Evropi bistveno spremenile. Kot odziv na tedanje razmere je bila na ravni EU sprejeta uredba, danes že omenjena uredba o izvajanju sistematičnega nadzora na zunanjih schengenskih mejah, ki zaradi povečanih tveganj, tudi varnostnih, uvaja poostren nadzor na teh mejah. Izvajanje sprejete uredbe je povzročilo številne nevšečnosti in neodobravanje med potniki, saj so se zastoji tudi pri nas, na mejnih prehodih med Slovenijo in Hrvaško občutno povečali, še posebej ob koncu velikonočnih praznikov. Prav tako so nastajali zastoji na nekaterih mejnih prehodih med Slovenijo in Avstrijo.

V javnosti pa so se začela pojavljati številna vprašanja o smiselnosti mejne kontrole ob izstopu iz države.

Zato bi vas, spoštovani predsednik Vlade, prosil za podrobno obrazložitev tega ukrepa, ker menim, da je treba to dodatno pojasniti.

V tem državnem zboru je nujno, da se določene stvari ponavljajo, da se morda tudi primejo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor imate vi, gospod predsednik Vlade, izvolite.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa za to vprašanje, spoštovani poslanec Kamal Izidor Shaker.

Da se izognem ponavljanju, bom nekako začel tam, kjer sem končal. Torej ta uredba, ki jo Slovenija spoštuje, čeprav je imela pripombe ob njenem sprejemanju, ker se je zavedala, da bodo problemi glede prehoda na meji v kolonah, pa vendar ta uredba je uredba EU, ki jo moramo spoštovati. In jo tudi bomo spoštovali še naprej. Seveda ob uporabi omilitvenih ukrepov, ki jih omogoča sama uredba. Denimo ciljni nadzor na meji določene skupine, ko se pojavijo večje kolone ali zastoji. In so še tudi drugi ukrepi. Z uredbo predvsem zaostrejemo nadzor na meji v imenu varnosti in zaščite pred potencialnimi teroristi. Potem naj povem, da poleg tega varnostnega tveganja, terorizma, so še druga. To je trgovina z orožjem. To je trgovina z drogami. To so nedovoljene migracije, ki tudi pripeljejo do določenih varnostnih tveganj, ki niso nujno teroristične in tako naprej. Poleg tega prehod zunanje schengenske meje omogoča prehod tudi tistim državljanom Evropske unije, ki jih iščejo organi pregona v Evropski uniji. Zato se moramo zavedati, da je ta kontrola na prehodu namenjena tudi temu, da se nadzira tudi izhod iz Evropske unije takšnim državljanom. Dejstvo je,

da so v večini terorističnih dejanj, ponavljam, v večini terorističnih dejanj v zadnjem obdobju sodelovali državljani Evropske unije, ki imajo pravico do prostega gibanja znotraj Evropske unije. To so ti glavni razlogi poleg seveda tudi drugih, denimo tudi ta je, nekateri državljani Evropske unije, kot veste, tudi odhajajo tu in tam v tujino na krizna območja, kjer se priključijo tem različnim oblikam boja, borcem, torej raznim oboroženim skupinam. Tudi s tega vidika je treba vzpostavljati po mnenju Evropske unije ostrejši nadzor.

Ključni razlog je torej varnost, pa tudi preprečevanje drugih hujših kaznivih dejanj. Uredba določa, da je treba vsem državljanom Evropske unije kot ostalim preveriti identiteto, ugotoviti, ali je njihov potovalni dokument pristen ali ponarejen, ter oceniti, ali potniki pomenijo varnostno tveganje za Evropsko unijo. Naj povem, da smo se na to izvedbo uredbe zelo temeljito pripravljali. Tako za pripravo tehničnih sredstev dejansko v najkrajšem možnem času naša mejna policija preverja ta prehod posameznih državljanov čez Evropsko unijo. Seveda pa so bili problemi denimo pri italijanskih državljanih, ki niso imeli teh modernejših odčitovalcev na dokumentih, in je bilo treba ročno preverjati podatke. Poleg tega smo vpoklicali dodatno število policistov na mejo, da so lahko dodatno učinkoviteje izvajali ta nadzor. Kar nekaj časa, kar nekaj mesecev smo se počasi, ampak intenzivno pripravljali na to, da bomo usposobljeni za ta nadzor. Kot sem rekel, strateški interes Slovenije, da ostanemo znotraj schengenskega območja. Če bi Slovenija kakorkoli zaobšla ta nadzor na meji, to si lahko na nek način, v narekovaju, privoščiti Hrvaška, ki ni del schengna, pa še to ni najbolj pametno, če me vprašate, kajti to jo samo odmika od tega, da postane članica schengna, kar je tudi v njenem in našem interesu, upam. Če mi tega ne bi na meji ustrezno izvajali, bi pač začel, kot sem rekel, to izvajati nekdo drug, bi se meje schengna premaknile na sever in zahod. Potem bi mi ostali izven te integrirane skupine držav, ki je za nas zelo zelo pomembna. Mi si še vedno prizadevamo, da bi se tudi tačasna mejna kontrola, ki je na avstrijsko-slovenski meji, ki je seveda mnogo milejša, pa vendar obstaja, odpravila. Vsak dan si prizadevamo za to, ampak schengensko mejo moramo pa varovati. Naj poudarim, da bo ključno razbremenitev v prihodnosti predstavljal vstop Republike Hrvaške v schengensko območje. Tega si seveda želimo, ker potem se bo meja schengna postavila na zunanje meje Hrvaške, in ne bo več med Hrvaško in Slovenijo te težave. Je pa res, da se to lahko zgodi šele naslednjo pomlad v idealnih pogojih, kajti na zadnjem preverjanju evalvacij Hrvaška ni bila uspešna, zato se nova evalvacija začneja za Hrvaško jeseni. Tako da upamo, da ji uspe, da bo drugo pomlad morda pa že tudi ona uveljavljala schengenski režim.

V Evropi, v svetu so zadeve resne. Slovenija se obnaša tako, kot se, kot odgovorna

resna članica Evropske unije. Zato bomo z uporabo vseh možnih umiritev ukrepov še naprej izvajali to schengensko uredbo. Bomo si pa prizadevali na ravni institucij Evropske unije in tudi na meddržavni ravni znotraj nje, da bomo uveljavljali politiko, ki bo sčasoma lahko opustila take ukrepe, ko bodo za to izpolnjeni pogoji.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Kamal Izidor Shaker, imate besedo, za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Hvala lepa, podpredsednik. Najlepša hvala, spoštovani predsednik, za odgovor in obrazložitev!

V nadaljevanju bi se morda osredotočil na ta del, ki je povezan s potniki, in sicer me zanima:

Ali je Slovenija do sedaj izvedla vse aktivnosti tako za potnike z vidika spoštovanja postopkov na najprimernejši način prehoda meja kot tudi ustrezno pravno zaščito schengenske meje na slovensko-hrvaški meji?

Kaj bi pomenilo, če Slovenija te uredbe ne bi izvajala?

Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod predsednik Vlade, izvolite, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Če uredbe ne bi izvajali, na to sem že odgovoril, pa bom ponovil, potem bi bila prepoznana kot država, ki ni sposobna vzdrževati, spoštovati schengenskega režima. To bi pripeljalo lahko do postopkov, da se Slovenija iz tega režima, seveda po postopku, izvzame. V vmesnem času pa bi zanesljivost vzpostavila meja na notranjih mejah schengna, torej med Italijo – Slovenijo in Avstrijo – Slovenijo še ostreje tam, kjer že je, tam, kjer je ni, pa bi se vzpostavila, ker bi pač ugotovili, da Slovenija ne odpravlja varnostnega tveganja, ki ga želi uredba odpraviti.

Glede ljudi, tako do državljanek in državljanov Slovenije, Evropske unije kot tudi drugih si prizadevamo, da bi bili v prihodnje še bolj sposobni biti prijazni do njih na meji. To se pravi, ne samo da bi jim omogočili čim hitrejši prehod meje, pač pa že tudi poteka koordinacija, da se z nekimi drugimi aktivnostmi zagotovijo neke spremne oblike pomoči na meji – zagotavljanje večjega števila sanitarij, vode in tako naprej. Še posebej ob povečanem prometu, ki je za praznike še posebej značilen ali ko bo sezona.

Seveda pa je veliko tudi odvisno od tega, kako bomo sodelovali s sosednjo Hrvaško. Jaz pričakujem, da bomo tako sosednja država kot mi spoštovali pravni red Evropske unije, ne nazadnje smo vsi sprejeli to uredbo, po drugi strani pa skušali v čim boljši koordinaciji pomagati, da ne bi prihajalo do nepotrebnih kolon in zastojev – v korist ljudi, v korist gospodarskega prometa in ostalega. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predsedniku Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

V skladu z 247. členom Poslovnika Državnega zbora prehajamo na poslanska vprašanja, postavljena na 28. seji Državnega zbora.

Ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györköös Žnidar bi morala odgovoriti na vprašanje številka 5 mag. Branka Grimsa v zvezi z ukrepanjem policije v primeru izobešanja zastav drugih držav ali nekdanjih držav oziroma pokrajin, vendar je danes zaradi bolezni odsotna. Poslanca sprašujem, če vztraja pri ustnem odgovoru, ali morda želi pisni odgovor ministrice.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Želim ustni odgovor.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Ministrica bo na vprašanje ustno odgovorila.

Nadaljujemo s poslanskim vprašanjem ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu, ki bo odgovoril na vprašanje številka 6 gospoda Bojana Podkrajška v zvezi s črpanjem evropskih sredstev iz Programa razvoja podeželja 2014–2020.

Mag. Židan, izvolite, imate besedo.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci lep pozdrav. Gospodu poslancu hvala za vprašanje.

Mi menedžiramo sicer tri sklade. Sklad, ki se imenuje neposredna plačila, v celoti poteka in smo trenutno v tretjem letu subvencijske kampanje, za leti 2015 in 2016 je bilo vse izplačano pravočasno, sedaj pa ravno poteka tretja subvencijska kampanja. Iz Programa razvoja podeželja imamo na razpolago milijardo sto, približno 25 % je našega, ostalo je iz evropskega proračuna. Do tega trenutka, to mislim 31. 3. 2017, je bilo iz novega Programa za razvoj podeželja izplačano 195,1 milijon evrov, kar pomeni, da je koriščen 17,7 in s tem smo točno v povprečju Evropske unije. V tem trenutku poteka mnogo razpisov, samo lansko leto jih je bilo 20. Ker je bilo na razpolago več kot 170 milijonov denarja, letos prihaja ponovni paket razpisov. Na razpolago bo 150 milijonov za subvencioniranje različnih investicij, tako da verjamem, da bo denarja podobno kot v prejšnji perspektivi, ko je bila izkoriščenost 99,69 %, da bo tudi tokrat tako.

Če sem, gospod poslanec, prav razumel iz pisnega magnetograma, pa vas je dodatno zanimalo, kaj bomo naredili, da bo denar bolj dostopen tudi najmanjšim kmetijam zaradi majhnosti Slovenije. V letošnjem letu sta dve dobri novice za najmanjše kmetije, ki dejansko težje pridejo do denarja zaradi zahtevnih papirjev, ki jih je treba izpolniti. Najprej bo razpis v vrednosti 20 milijonov, za katerega

smo se dogovorili z nevladnim sektorjem, v drugi polovici tega leta. Ko bodo kmetije kandidirale, bodo imele na razpolago 5 tisoč evrov za najbolj nujna opravila na svojih kmetijah. Drugo pa je sprememba samega Programa razvoja podeželja, ki nam sedaj omogoča, da kmetijam, ki imajo manj prihodkov, to pomeni, da imajo vsaj 4 tisoč prihodkov na leto, vendar ne več kot ena minimalna bruto plača, lahko gredo v poseben ukrep, to je ukrep, kjer imajo investicijsko na razpolago do 50 tisoč evrov. In to se sedaj pri novih investicijskih razpisih upošteva. Prednost tega posebnega podukrepa za majhne kmetije je pa v tem, da ni treba predložiti klasičen poslovni načrt, kar je bila velika težava, je pa treba nekatere parametre poslovnega načrta vključiti v samo prijavo. Zlasti tisto, iz česar se vidi, da kmetija gre v neko posodobitev. Ali je to, ne vem, kakšna dopolnilna dejavnost, ali je to namakalni sistem, ali kakšna druga tehnološka stvar, ki daje možnost, da kmetija naredi razvoj. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, hvala za dano besedo. Spoštovani minister, ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Minister, najprej hvala za vaš odgovor. Naj ponovim, da me skrbijo v tej perspektivi razvoja podeželja 2014–2020 predvsem male kmetije. Vi ste postregli s številkami, predvsem s številkami za kmetije, ki so bila izplačila že v tem obdobju. Moramo se zavedati, da smo že krepko v letu 2017, da veliko časa več ni ostalo in se bo ta perspektiva končala. Seveda živimo v času, kjer je po Statističnem uradu Republike Slovenije od leta 2013 prenehalo s kmetovanjem 2 tisoč 300 kmetij. Jaz sem na hitro izračunal, da a sta to skoraj dve kmetiji na dan. Tu gre predvsem za male kmetije, o katerih ste tudi že vi sami govorili, da se veliko zemljišč v Republiki Sloveniji zarašča. Če se dotaknem razpisa. Ko poslušam kmete, pa tudi svetovalne službe, velikokrat govorijo, da so ti razpisi predvsem za male kmete, nedostopni. Pa tudi ponekod na kakšnem segmentu nelogični. Seveda se govori, da so razpisi velikokrat za velike sisteme. Moram pa povedati, da je dejstvo, da v Republiki Sloveniji seveda ni možno, da bojo samo velike kmetije. Moramo se zavedati, da je specifična takšna, da ne bo možno, ker ni samo Ptujskega polja, pa še kakšnega drugega, da so kmetije hribovske. Zato se mi zdi pomembno, da v tej perspektivi se čim več teh malih kmetij vidi na teh razpisih. Sam kot poslanec pa upam, da se motim, večkrat sem že to povedal v tem Državnem zboru, da ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, podpredsednik.

Zaraščanja je bistveno manj, kot ga je bilo. Če je bilo leta 2010 pod zaraščanjem približno 32 tisoč hektarjev, je po zadnjih podatkih, ki so za leto 2016, prišla številka na 15 tisoč, pa še ob tem peljemo poseben program – razpis je bil prvič v petek – kjer damo dodatno finančno spodbudo, da se tudi ta zaraščanja začnejo odpravljati.

Generalno, kar se števila kmetij tiče, je zadeva dosti enostavna. Na razpolago imamo 470 tisoč oziroma nekaj hektarjev zraven kmetijskih površin. Če imamo povprečno velikost kmetije 6,6, se vidi, koliko je kmetij. Ko smo imeli povprečno velikost 6,2, je bilo pa kmetij nekaj več. Mi smo dejansko pogosto deležni dveh vrst napotil. Prvo napotilo je, naj ostane vse tako, kot je. Po drugi strani pa kontra napotilo, če bo pa ostalo vse tako, kot je, pa enostavno ne bo kmetij. Nekatero kmetije pa se kljub vsemu morajo širiti, ker živijo samo od kmetijska, čeprav večji del kmetij pa ima še kakšno dodatno dejavnost.

Kar se pa denarja tiče, pa najlažje odgovorim takole. Če je transferov preko neposrednih plačil in Programa razvoja podeželja v povprečju, s tem da so med leti zamiki, ampak ne veliki, okoli 300 milijonov evrov, je pomemben del, to je pa približno 220 milijonov hektarskih. Že iz tega se vidi, da so plačila na hektar.

Kar se pa teh razpisov tiče, o katerih sem maloprej govoril, dejstvo je, da čim manjša je kmetija, tem težje dokaže ekonomsko upravičenost investicije. Mi pa lahko sofinanciramo samo tiste investicije, ki so ekonomsko upravičljive. Nek odmik sicer je dovoljen. Kot enkratna pomoč, da temu tako rečemo, bo ta razpis v vrednosti 20 milijonov, ki bo omogočil, da lahko kandidirajo res samo najmanjše kmetije in da nekatere nujne stvari pri sebi uredijo. Moja želja je, da kmetije bodo kandidirale, vendar kljub vsemu se naj kandidira za državni denar samo takrat, kadar je v ozadju ekonomsko sprejemljiv projekt. V predhodnih obdobjih, ko je bila stopnja sofinanciranja mogoče celo previsoka, se je ravno to ugotovilo, ker ni bila ekonomika izračunana ali zadosti izračunana ali pa zadosti natančno izračunana, da je marsikatera kmetija zato prišla v poslovne težave, ki jih enostavno ne more rešiti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Danilo Anton Ranc bo dobil odgovor ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana v zvezi z izvajanjem Zakona o gospodarjenju z državnimi gozdovi in neizvajanjem izhodišč skupščine gospodarske družbe Slovenski državni gozdovi, d. o. o.

Gospod minister, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Najlepša hvala.

Vprašanje je pogosto od gospoda poslanca, za kar se vam tudi zahvaljujem in mislim, da oba verjameva, da je v Sloveniji razvoj lesne industrije tudi pomembna priložnost. Zato me tudi veseli, da zadnja tri leta raste z 10-odstotno stopnjo, čeprav v ozadju še ni tega, kar bi potrebovali, strategije razvoja na področju lesarstva, vendar moje ministrstvo za to ni pristojno.

Rad bi povedal naslednje. Ko gledamo gospodarsko družbo Slovenski državni gozdovi, mora biti povsem razumljivo, da je nova družba imela v začetku nekaj najbolj nujnih ciljev. Prvi nujni cilj, ker se vsi zavedamo, da je zakon na žalost nastal relativno pozno, ker je bilo toliko koalicijskih in ostalih usklajevanj, je bil, da se s 1. 7. sploh začne z delom. Marsikdo je to družbo takrat z zanimanjem opazoval. Družba je začela pravočasno z delom, torej smo prvo nevarnost odstranili. Druga nevarnost je bila, ali se bo to, kar se bo posekalo, ob tem da je gospodarska družba nova in nima utečenih prodajnih poti, znalo prodajati. In družba je znala prodajati. Tretja stvar, vsi moramo razumeti, da smo bili lansko leto na vrhuncu krize zaradi napada lubadarja. Zato je povsem pravilno po našem mnenju, da se je družba ukvarjala predvsem s sečnjo in sanacijo tam, kjer je bil lubadar najbolj prisoten. Vidi se tudi iz poročila za lansko leto, da se je potem nekaterih stvari počelo manj, ker se je družba najbolj usmerila na tisto, kar je bilo nujno. Sam se povsem zavedam, da je treba v Sloveniji vzpostaviti dodatno lesno industrijo, se pravi želja, da les ostane v Sloveniji – vsaj dodana vrednost lesa, ki se potem zažaga, predela in po možnosti pripelje do hiše ali do okna ali do kakršnegakoli drugega končnega produkta – je bistveno višja, kot da se les samo proda nekam v tujino. Je pa tu le treba povedati, da tudi to je treba narediti. Če smo nekaj let nazaj uspeli posekati na leto 3 do 3,5 milijona kubikov, zdaj prihajamo do številke 6 milijonov kubikov. V tem trenutku ravno ugotovljamo, da lahko spremenimo tudi dolgoročno strategijo upravljanja s slovenskim gozdom v celoti, ki je do sedaj sledila temu, da je treba gostoto povečati. Ampak mi smo sedaj po uradnih podatkih oziroma strokovnih podatkih prišli čez 300 kubikov na hektar, kar pomeni, da se lahko približamo pri poseku letnemu prirastu. Ta je pa trenutno v Sloveniji 8 milijonov kubikov. Sam ne poznam nobenega argumenta, da bi družba delala karkoli v nasprotju z usmeritvami, ki jih je skupščina določila. Se pa zavedam, da družba v tem trenutku dela po letnem načrtu za leto 2017, ki je bil sprejet na skupščini. Dolgoročni načrt razvoja je pa še predmet usklajevanj, zlasti usklajevanj med dvema sektorjema, ki nista naš gozdarski, ampak v drugih ministrstvih. Po drugi strani pa, kolikor mi je znano, je družba tudi dobila novo poslovodstvo. Novo poslovodstvo se mora do tega, kar bo samo moralo početi, verjetno opredeliti.

Dovolite, da na koncu povem, gospod poslanec, da sta najina cilja povsem enaka: mi potrebujemo, mi želimo novo lesno industrijo. Pomembno je to, kar slišim, da tudi SiDG pomaga pri iskanju novih investitorjev, tako slovenskih kakor tudi tujih. Če bomo tako delali naprej, verjamem, da bo rezultat dober. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Danilo Anton Ranc, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Ministru se bi zahvalil za odgovor. Na nek način sem dobil tudi relevantne odgovore na večino mojih vprašanj, saj jih so bila kar štiri združena v eno, ampak verjamem, da imamo iste cilje, navsezadnje smo bili študentje iste Biotehnične fakultete. In že tam smo dobro sodelovali kot študentje tako ali drugače. Rad bi samo spomnil na to številko, na kar ste tudi sami opozorili, da smo lani res posekali 6 milijonov kubikov in da po nekaterih ocenah je kar 4,5 milijonov tega lesa, takega ali drugačnega, končalo v tujini, kar nam Slovencem ni v ponos. Tu mislim predvsem na celotno lesno maso, ne samo hlode, predvsem pa tudi na les slabše kvalitete, za katerega pa v Sloveniji žal trenutno nimamo kapacitet. S tega vidika si kot poslanec želim, da bi se določila zakona, pa tudi smernice, ki jih je sprejela Vlada kot skupščine, uresničevale z mogoče malo večjo hitrostjo. Najbolj pa bode v oči to, ko se peljem s Koroške v Ljubljano, ravno danes srečam 10 kamionov, naloženih z lepim lesom, ki ga vozijo – seveda, kam drugam kot v tujino. Tudi večkrat sem v razpravi, ko smo ta zakon sprejemali, opozarjal na številna izgubljena delovna mesta in da je bila tu indirektna gospodarska škoda tako ali drugače v 20 letih okrog 9 milijard. In kot tudi sami ugotavljate, lesna industrija in delovna mesta bi prinesla določeno gospodarsko rast, nekateri ocenjujejo celo 0,4 % na leto.

Tu bi si, spoštovani minister, želel predvsem to, da kot član skupščine, kar verjamem, se tudi zavzimate, navsezadnje tudi kot minister, da se bi ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Minister, Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoči. Hvala za dodatno vprašanje.

Mogoče samo nekaj informacij, gospod poslanec, ki verjamem, da vas bodo razveselile. Sam sem se večkrat sestal tako s predstavniki lesarske kot tudi žagarske industrije, tako tistimi, ki so organizirani znotraj Obrtno-poslovne zbornice in Gospodarske zbornice. Oni so imeli sedaj dve želji. Prva želja je bila, da se spremeni sistem sortiranja, klasificiranja, tako da bo v

bistvu povsem podoben srednjeevropskemu, saj potem bodo ugotovili tudi tisti, ki izvažajo, da enostavno, ker se primerjata dva sistema, ki nista primerljiva, da imajo lažen občutek, da v Avstriji ali pa v Nemčiji dobijo več kakor v Sloveniji. In to sedaj počnemo. Tako da verjamem, da zadnje srečanje v maju bo takšno, da bomo uskladili in potem se bo šlo preko uzanc naprej. Druga želja je bila, da se nadgradijo način prodaje, kar je država kot skupščina sprejela, kako prodajati z državnega lesa, tako da bo možno podpirati investicije preko zagotovitve nekega odstotka, če bo pomagala država z dobavo po tržnih cenah. Ampak samo valuta je pomembna. Moram reči, da tudi tukaj gremo korak naprej, kot tudi tu pravita lesna in žagarska industrija, da potrebujejo ta dva pravna akta, da bodo lažje upali investirati. Je pa kar dosti potencialnih investitorjev na različnih področjih, kar me veseli. Tako da ne kaže, da bi morala država z lastnim denarjem, ampak država naj samo ustvari pogoje.

Nekaj smo tudi že dodatno naredili. Ravno v tem času je tudi odprt razpis, da se pa prijavi tisti centri, ki so pa pripravljeni prevzeti, in to so že obstoječi centri, kjer neka gospodarska aktivnost poteka, ki so pripravljeni prevzeti tisti les, ki je napaden z lubadarjem in drugimi nevarnimi insekti, ki so trenutno v slovenskem gozdu. Tako da aktivnosti potekajo naprej. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Imate proceduralni predlog, gospod Danilo Anton Ranc? Izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Rad bi samo pojasnil, da ne bom zahteval razprave v Državnem zboru, da pa si želim, da ta poslovni model, ki smo ga pred zakonom tudi nekako medresorsko uskladili, z vzpostavljanjem centrov po periferiji Slovenije zaživi in da tudi se nekako vzpostavi. Že sedaj poteka sodelovanje z Ministrstvom za gospodarstvo, da se to še intenzivira in da skupaj z celoti uresničimo Zakon o gospodarjenju z državnimi gozdovi, predvsem člene, ki govorijo o centrih za zbiranje in predelavo lesa. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister mag. Dejan Židan bo odgovoril tudi gospodu Ljubu Žnidarju v zvezi z zunanjetrgovinskim primanjkljajem na področju kmetijstva.

Izvolite, gospod minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Najlepša hvala, gospod poslanec tudi za vaše vprašanje.

Vi v svojem vprašanju dejansko ugotavljate, da ima Slovenija mislim da od leta 2010 naprej milijardo razlike med uvozom in izvozom. S tem da pa izvoz iz Slovenije hitreje narašča kakor

uvoz v Slovenijo. Če je bila tam nekje stopnja pokritosti 45 oziroma 46 %, je po začasnih podatkih, ki še niso v tabelah, so pa bili podatki objavljeni v tem začasnem poročilu za leto 2016, smo zdaj prišli na 52-odstotno pokritost. V praksi, če bi gledali samo ta podatek, je treba povedati, da ta podatek nam vsega ne pove. To pa zato, ker je Slovenija postala izrazito področje za uvoz in takoj izvoz. Tukaj pomembno vlogo igra Luka Koper. Ta vloga pa samo še narašča, če gledamo letošnji promet, tako da nas tudi statistika opozarja, da ko gledamo te bilance, da naj tudi v vsakem primeru gledamo tudi bilance same proizvodnje in samooskrbe v Sloveniji.

Tukaj mi zdaj opazujemo kar nekaj bilanc, ki so nam pomembne. Najprej je pomembna bilanca tega, kar je v Sloveniji še vedno najpomembnejše, to je bilanca proizvodnje surovega mleka. Tukaj lahko ugotavljam, da od leta 2010 proizvodnja surovega mleka narašča. Tisto, kar pa je pomembno, pa je, da začenja naraščati tudi odkup slovenskih mlekarn, kar je še bolj pomembno. To, kar je tudi gospod Ranc pri nekem drugem vprašanju spraševal, pomembno je, da se ne izvaža surovina, ampak konzumno mleko, jogurti ali karkoli drugega, ker je več dodane vrednosti. Tudi v nekaterih drugih segmentih imamo podobne trende.

Kaj pa zdaj dela slovenska država? Slovenska država poleg klasičnih metod, da omogočamo kmetijsko in prehransko proizvodnjo preko izvajanja neposrednih plačil in preko izvajanja ukrepov iz Programa razvoja podeželja, smo ugotovili, da moramo delati še dodatne napore na trgu. Če ima naša proizvodnja hrane trg, proizvaja več. In to se zdaj zadnja leta vidi. Na eni strani imamo izvozne aktivnosti, izvozne aktivnosti delimo na tri klasične trge. Prvi trg je trg bivše Jugoslavije. Tukaj je naš cilj, da obdržimo proizvodnjo, ki jo tja izvažamo. Potem imamo nove trge znotraj Evropske unije, to je Srednja Evropa. Ti trgi se razvijajo in izvoz narašča. Tukaj naša proizvodnja hrane dosega tudi kar relativno dobre prodajne pogoje. Potem imamo pa, v narekovaju, tretje, nekateri temu rečejo eksotične trge. Videli ste, nekatere aktivnosti na Kitajskem, Rusiji in tudi ponekod drugod. Vse te aktivnosti so uspešne, tako da nam je uspelo, mislim da od leta 2000 do zdaj izvoz prehranskih proizvodov povečati za 38 %. Tako da v tem trenutku je vsak četrti prehranski proizvod, ki se v Sloveniji proizvede, namenjen že izvoznemu trgu. Drugi trg, ki ga bolj opazujemo kakor v preteklosti, je, kaj narediti, da bo več lojalnosti domačega kupca do domače hrane. Tukaj tudi mislim, da smo uspešni, saj če gledamo preko anketnih merjenj, ugotovimo, da je več državljanov, ki iščejo hrano v marketih ali kje drugje, da pomislijo, ali je hrana tudi slovenskega izvora oziroma vsaj da je narejena v Sloveniji. Tretji trg, ki ga tudi opazujemo, pa je trg javnih zavodov. Ta trg je tudi relativno večji, tukaj tudi imamo pokazati nekatere rezultate,

torej da raste povpraševanje po slovenskih proizvodih. Izpeljali pa smo več vrst aktivnosti. Mogoče tiste, ki so najpomembnejše. Prva aktivnost, organizirali smo regijska srečanja v lanskem letu, kjer smo vse javne zavode oziroma njihove predstojnike in lokalne ponudnike hrane pripeljali na isto mesto, kjer so drug drugega spoznali in tudi že kakšne prve poslovne dogovore dosegli. Drugo, spremenili smo tudi pravila javnega naročanja, ki se pa sedaj ponovno spreminjajo. Zelo dobra sprememba je, da poleg tega da lahko 20 % naročajo neposredno prek naročilnic, da se zviša znesek posameznega naročila, ki je bil prej omejen na skupno 80 tisoč evrov, sedaj pa vsak sklop ne sme biti večji kot 80 tisoč evrov. Tisto, kar je pa sedaj novost, je pa v bistvu strožja zahteva po tako imenovanih okoljskih standardih. Lahko to tudi prevedem, recimo, če je živilo iz sheme kakovosti, izbrana kakovost Slovenije, kjer je krajša transportna pot, bo imelo v bistvu dodatne točke pri razpisih. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani minister, hvala lepa za te vaše odgovore.

Seveda je zunanjetrgovinska bilanca za našo državo izjemnega pomena. Iz poročila o stanju kmetijstva za leto 2015 je bilo jasno razvidno, da na področju kmetijstva beležimo malenkost manj kot eno milijardo zunanjetrgovinskega primanjkljaja. To pomeni, da za milijardo več uvozimo, kakor izvozimo. To je velik denar, za državo zelo velik denar, ki dejansko odteče iz naše države. Če pogledam, to dejstvo, potem ne morem reči, da smo tu uspešni. Banane pa ananas tudi ne rastejo v Nemčiji, ampak Nemčija ima tudi na kmetijskem področju pozitivno bilanco z zunanjetrgovinsko menjavo. Sam menim, da je moč tu narediti še nekaj več, vendar so za to potrebni ukrepi. Strinjam se minister z vami, da se v določenem trendu v obdobju nekaj zadnjih let stanje nekoliko izboljšuje, ampak absolutno prepočasi. Velikih učinkov, ki bi občutno ali pa z neko konstantno rastjo izboljšalo stanje, ni, dejansko tu velikega napredka ni. Premalo je to, poznamo reklamo Jejmo slovensko in tako naprej. To je premalo. Potrebni so ukrepi. Teh ukrepov ni moč zaslediti. Dobro, so nekaj malega pri javnih naročilih ... /izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Dovolite, gospod poslanec, samo neke statistike. Mi v Sloveniji proizvedemo hrane za okoli 2 milijardi evrov, pol milijarde od tega izvozimo, torej imamo tu milijardo in pol. Mi v Sloveniji proizvedemo

kmetijskih proizvodov, kar ni isto kot hrana, nekje milijardo sto, milijardo dvesto, če je dobra letina. En del tega, sicer manjši del, gre v izvoz, zlasti en del mleka, eno tretjino, sedaj se to sicer malo manjša, en del gre neposredno kot mesna surovina do proizvodnje hrane, potem to izgine, ampak generalno lahko rečemo, da tudi iz te bilance dobimo pol milijarde. Torej imamo milijardo in pol. Tu pol milijarde pa milijarda uvoza in pridemo na tri milijarde potrošnje. Lahko rečemo, ampak to je tako zelo grob podatek, da je recimo 66 % iz Slovenije. Ampak to je grob podatek, statističen grob podatek. Kje lahko v Sloveniji povečamo? Mi imamo absolutno omejitve, to so hektarji kmetijskih zemljišč. Kmetijska zemljišča so osnova za proizvodnjo hrane za prvi korak. Mi imamo teh 800 in nekaj kvadratnih metrov. Sedaj s tem novim ukrepom, da bomo napadli še teh 15 tisoč zaraščenih hektarjev, če bo ukrep dobro prijel, bomo v nekaj letih mogoče dobili tri, štiri, nekateri optimisti pravijo, da celo šest tisoč hektarjev. Tu lahko rastemo, ampak to bo rast, recimo, do neke mere omejena z resursom. Naslednja rast, kjer pa lahko rastemo, je pa rast v prehranski industriji, kjer je pa dovoljeno tudi pridelovati. In tukaj mogoče dva, tri podatke. Prvi podatek. Nam je izjemno pomembna mlečna industrija. Mlečna industrija samo v letošnjem letu raste tako pri odkupu našega mleka, torej slovenske proizvodnje, zlasti pa raste pri proizvodnji. Podatki, mislim, da so za prve tri mesece že uradni podatki, da je proizvodnja konzumnega mleka ponovno narasla v Sloveniji za 10,5 %. Tisto, kar je pa še bolj pomembno, ker ustvarja več denarja, proizvodnja fermentiranih proizvodov pa je narasla za 33,5 %. Ker v Sloveniji pada, na žalost še vedno pada konzumacija mleka in mlečnih proizvodov, kar v praksi pomeni, da nekaj malega slovenski proizvodi odrinejo tuje proizvode, predvsem pa izrazito intenzivno osvajajo tuja tržišča. V tem trenutku je zelo zanimivo, da se pospešuje izvoz v skandinavske države.

Kar se tiče mesne branže, ponovno beležimo rast zakola. Mesečno se statistika spremlja in se vidi kar opazna rast. Tisto, kar pa dobimo informacije na nek način posredne preko tega, kar povedo tudi živilska podjetja s področja pekarske industrije, tudi tukaj imamo ves čas sedaj rast nekje 3 do 4 %. Torej to bo rastlo. Ko bo to rastlo, boste videli naprej, tudi naslednja leta se bo pokritost povečevala. Treba pa se je zavedati, da je v nekaterih industrijah možna rast samo za predelavo surovin, ki pridejo od drugod. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, zahtevate proceduralno? Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala, spoštovani minister.

Jaz se strinjam, da so kazalci, ki tudi pokažejo to rast. Seveda si oba želiva, da bi ta rast bila še hitrejša, kar je seveda razumljivo. Sam osebno menim, da bi bilo moč z dodatnimi ukrepi, tudi z usmerjenimi subvencijami, ampak ne samo toliko, jaz bi rekel, v samo povečavo proizvodnje hrane, ampak po drugi strani tudi z nadomestilom domače hrane, seveda tukaj govorimo po drugi strani tudi z zmanjšanjem. Jaz ne morem razumeti, da se danes otroci v osnovnih šolah kepajo z bananami, namesto da bi se kepali z domačimi jabolki. Ampak dobro, zdaj se tudi z jabolki ne morejo, ker vsako leto pozebejo, ker nimamo tudi usmerjene subvencije, da bi subvencionirali oroševanje in da bi tudi pozebo preprečili. Je še nekaj rezerv, s katerimi bi bilo moč iztržiti več, kot že dejansko z delom, s trudom tako ministrstva in ostalih segmentov že uspemo, ampak nekaj rezerve je še.

To rezervo dajmo zbrati z javno obravnavo, kje so še možnosti, priložnosti in kje so še možni kakšni ukrepi. In s tem bomo še bolj uspešni. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod poslanec. O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman bo odgovorila na vprašanje dr. Dragana Matiča v zvezi z neelojalno konkurenco na področju gostinstva glede obračunavanja DDV.

Izvolite, gospa ministrica.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo in hvala lepa za postavljeno vprašanje.

V vprašanju se naslavljata dva vidika obdavčevanja gostinskih storitev v primerjavi s trgovino iz naslova DDV. Najprej je vprašanje glede obravnave napitkov oziroma prodaje pijač, kjer moram pojasniti, da sistem davka na dodano vrednost temelji na evropskem sistemu davka na dodano vrednost in zahteva objektivne kriterije, po katerih se razvršča posamezno blago oziroma storitev bodisi v redno, splošno stopnjo obdavčitve bodisi v znižano stopnjo obdavčitve. Torej ni mogoče arbitrarno določati stopnje oziroma posamezno skupino blaga ali storitev, ki so predmet nižje obdavčitve, ampak je treba slediti tem objektivnim kriterijem. V Sloveniji je z zakonom določeno, da je, kar se tiče storitev oziroma dejavnosti, to standardna klasifikacija dejavnosti. Na drugi strani, kar se tiče rezultatov opravljanja dejavnosti bodisi proizvedeno blago oziroma opravljene storitve, se temu primerno uporablja tudi ustrezna klasifikacija, statistična klasifikacija. Upošteva ta dva objektivna kriterija, se kot trgovska dejavnost upošteva prodaja blaga, kot gostinska dejavnost pa se dejansko upošteva kot dobava storitev priprave jedi oziroma storitev strežbe pijač. Iz tega izhajajo tudi različna davčna obravnava, kjer se je Slovenija že ob uvedbi

davka na dodano vrednost odločila, da bo upoštevala zelo široko paleto blaga in storitev, za katere je mogoče uveljaviti nižjo stopnjo davka na dodano vrednost. Tako je v celoti omogočila uporabo nižje stopnje DDV od prodaje blaga v trgovini, kot prodaja blaga v trgovini se šteje tudi prodaja na avtomatih, na drugi strani pa se je pri pripravi jedi in strežbi pijač v gostinstvu odločila za uporabo nižje stopnje DDV le v povezavi s pripravo jedi. Na ministrstvu ocenjujemo, da je to razlikovanje utemeljeno in tudi primerno, zaradi tega sprememb na tem področju ne načrtujemo.

V drugem delu vprašanja pa, poslanec, naslavljate predvsem vprašanja morebitne nelojalne konkurence zaradi izvajanja Zakona o davčnem potrjevanju računov. Za določene zavezanke, ki izpolnjujejo točno določene kriterije, je mogoče uveljaviti izjemo od obveznega potrjevanja računov. Ta izjema izhaja predvsem iz 143. člena Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost in s tem povezano interpretacijo z Zakonom o davčnem potrjevanju računov. V zvezi s temi izjemami lahko potrdim, da Finančna uprava izvaja nekoliko intenzivnejši nadzor tudi nad subjekti, ki uveljavljajo tovrstne izjeme, vendar za zdaj ni ugotovila določenih večjih nepravilnosti. Pričakujem, da bo Finančna uprava pripravila celovito poročilo o izvajanju Zakona o davčnem potrjevanju računov, ki bo vključevalo tudi analizo izjem od potrjevanja računov. V naslednjem mesecu, zdaj so namreč znani tudi že letni podatki o spremembah v višini davčnih obveznosti, nam bo to omogočilo, da na podlagi tega poročila po potrebi do konca letošnjega leta predlagamo tudi morebitne popravke bodisi pravilnika bodisi zakona. Konec letošnjega leta namreč poteče tudi prehodno obdobje, zaradi tega se mi zdi smiselno, da se te zadeve medsebojno povežejo. Iz podatkov nadzora ugotavljamo, da ni mogoče pritrditi trditvam Obrtno-podjetniške zbornice, da tu prihaja do velikih zlorab. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dragan Matić, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Hvala tudi vam, gospa ministrica, za odgovor.

Rad bi svoje vprašanje dopolnil glede na vaše izvajanje, in sicer pravite, da ste postavili objektivne kriterije in da jih ni mogoče arbitrarno določiti. Z vidika nekega računovodskega pogleda mogoče res gre za objektivne kriterije, ampak v realnem svetu, v katerem živimo, je težko objektivno zagovarjati, da en in isti produkt, kot je recimo kava, vroča, črna, sladka ali grenka, ki jo spijemo, je v enem primeru umeščena v trgovinsko dejavnost, z nižjo stopnjo DDV, oproščena je davčnih blagajn in tudi imetnik tega avtomata nima stroškov z

delovno silo. Ta isti produkt, ki ga konzumira konzument, je pa v gostinski dejavnosti tako zastavljen, da ima pač lastnik nekega lokala stroške z delovne silo, plačuje višji DDV in ima tudi opravka z davčno blagajno. To oboje, ta primerjava v realnem svetu teh objektivnih kriterijev na podlagi uredb in na podlagi zakonodaje ne zdrži.

Moje vprašanje je šlo v tej smeri, da se zakonodaja prilagodi oziroma upošteva tudi realna dejstva v realnem svetu, ker po mojem mnenju nastala situacija ne gre v prid spodbujanja gostinstva, ne gre v prid zmanjševanja stopnje brezposelnosti na tem področju, ampak deluje kontraproduktivno in zato upam, da boste ta problem, ki ga naslavljam in ki ga naslavlja tudi Obrtno-podjetniška zbornica, preučili še enkrat.

Kar se tiče drugega dela mojega vprašanja v zvezi s temi društvi, ki so oproščena teh davčnih blagajn, sem bolj opozarjal na to, da se naj ne bi ta društva ustanavljala zgolj in samo v ta namen. Tista društva, ki že obstajajo, so upravičena in tudi upravičeno določena kot izjema v obstoječi zakonodaji. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ministrica mag. Mateja Vraničar Erman, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

Kar se tiče tega drugega dela vprašanja, naj pojasnim še dodatno, da ima v skladu z zakonodajo finančna uprava možnost, da če zazna v praksi, da bi bil status društva zlorabljen, da lahko preko prijave Državnemu tožilstvu s predlogom za ukrepanje predlagajo prepoved delovanja društva, tako da mehanizmi so na razpolago.

Kar se tiče prvega dela vprašanja, seveda kakor hitro imamo sistem davka na dodano vrednost, kjer uveljavljamo dve stopnji, splošno stopnjo in pa nižjo stopnjo, vedno pride do mejnih primerov, kjer je mogoče argumentirati v eno ali v drugo smer. Vprašanje, ki ga naslavljate v svojem poslanskemu vprašanju, torej davčna obravnava pijač in napitkov v gostinstvu v primerjavi s prodajo na avtomatih oziroma v trgovinah, je vprašanje našega konstantnega pogovora oziroma dogovarjanja tudi z Obrtno-podjetniško zbornico, vendar v tem trenutku, kot rečeno, nismo ocenili, da bi bilo primerno ukrepati v smeri zniževanja davčne stopnje za pijače in napitke tudi v tržni dejavnosti. V obratni smeri pa seveda ravno tako ne bi bilo primerno z vidika zagotavljanja konkurenčnosti gostinske dejavnosti. Vsekakor pa bomo razpravo tudi v zvezi s tem še naprej nadaljevali na podlagi sodelovanja z Obrtno-podjetniško zbornico. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev, prvi krog.

Gospod Ljubo Žnidar bo postavil vprašanje ministru za infrastrukturo, dr. Petru Gašperšiču. Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani minister dr. Peter Gašperšič kolegice in kolegi.!

V oktobru lanskega leta je bil sprejet Zakon o dopolnitvah Zakona o motornih vozilih, tako imenovani Zorčičev zakon. Zorčič je bil osnovni predlagatelj tega zakona, ministrstvo pa je ta njegov predlog podprlo. Gre za tako imenovane mopede petindvajsetke, za katere je treba na osnovi tega zakona, ki ga je koalicija sprejela, opraviti tehnični pregled, ne glede na to, ali je ta moped nov ali star. To se pravi, treba je opraviti tehnični pregled in ga registrirati. Ta zakon je začel veljati v 15 dneh po objavi, to se pravi že z lanskim novembrom, vendar 1. maj, to se pravi čez nekaj dni, je pa datum, od katerega naprej morajo biti ti mopedi registrirani. To je tik pred zdajci in prišlo je kar nekaj pripomb, dejansko primerov iz prakse, kako to izgleda, posebno pri dokazovanju lastništva teh mopedov, ki nimajo več papirjev, če po domače rečem. Treba je pridobiti dve priči in tu se stvar v tem konkretnem primeru, ki vam ga zdaj navajam, zelo zaplete, ker je tudi to zelo pomembno, koliko je ta moped star, kjer uslužbenka navaja, da ta lastnik tega mopeda ne more registrirati, ker je premlad oziroma je moped prestar. Skratka, gre za anomalije, ker so prišla navodila, da dejansko tisti, ki želi pridobiti lastninsko pravico nad vozilom, mora biti 18 let starejši od vozila. Govorim o registraciji starega mopeda. Ampak še večja anomalija je, da morajo biti priče 15 let starejše od tega lastnika, ki želi pridobiti to lastništvo. Jaz tega nisem preverjal, ali to res drži, ampak to je primer, ki je bil zavržen, da se tak moped registrira.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Lep pozdrav vsem poslankam in poslancem!

V zvezi z registracijo mopedov, katerih hitrost je konstrukcijsko omejena na največ 25 kilometrov na uro, je res, da bo od 1. maja letošnjega leta za njih potrebna registracija. V zvezi s tem smo na ministrstvu po sprejetju zakona izvedli kar nekaj aktivnosti, da smo pripravili tudi vse podzakonske akte in vse sisteme, da se zadeve glede tehničnih pregledov in registracije lahko izvajajo. Po informacijah, ki jih dobivamo s terena, stvari potekajo v redu, prihaja pa do določenih zapletov, ki se jih bom kasneje dotaknil. Zdaj bi želel samo preleteti te formalne zahteve. V zvezi s tehničnim pregledom ste postavili v vprašanje tezo, da je treba tehnični pregled narediti takoj. To ne drži, kajti tehnični pregled mopeda je pred

njegovo prvo registracijo v Republiki Sloveniji treba opraviti samo za tiste mopede, ki so starejši od roka za prvi tehnični pregled, se pravi, to so štiri leta. Se pravi, ko prideš na registracijo mopeda, ki je star do štirih let, ti ni treba delati tehničnega pregleda, če pa je starejši, je pa treba pred registracijo opraviti tudi tehnični pregled.

Glede starosti vozila, kako se ugotavlja, so znani postopki. To se opravi na podlagi razpoložljivih podatkov, bodisi v izjavi o ustreznosti vozila bodisi v potrdilu o skladnosti vozila ali iz oznake za modelno leto v identifikacijski številki vozila, ali pa tudi morda iz drugih predloženih dokumentov mopeda, recimo, tudi na podlagi tovarniških podatkov v obdobju izdelave posameznega tipa oziroma modela mopeda. Ta tehnični pregled se potem izvede na strokovni organizaciji, pooblaščen za tehnične preglede vozil. Podatki o izvedenem tehničnem pregledu pa so del evidence registriranih vozil in so potem tudi na razpolago za izvedbo registracijskega postopka. Toliko samo o tem tehničnem pregledu. Frekvenca je tudi določena v zakonu, kako se potem ti tehnični pregledi naprej določajo. Je pa bilo že ob sprejemanju zakona dogovorjeno oziroma obljubljen tudi z moje strani, da bo pri naslednji spremembi Zakona o motornih vozilih tudi ta frekvenca za te mopede s hitrostjo do 25 km/h še zmanjšana, se pravi, da bo treba te tehnične preglede delati na vsakih pet let.

Postorjeno je bilo tudi vse potrebno, da se ti tehnični pregledi lahko izvajajo tudi na terenu, podobno kot za traktorje. Kar pa se tiče teh težav, ki ste jih omenjali, o katerih je bilo nekaj govora tudi na socialnih omrežjih, češ, da mora biti lastnik vozila pri registraciji mopeda izkazovati, da je starejši več kot 18 let od starosti vozila in da so priče potem starejše še 15 let od lastnika. To je bil primer, ki se je zgodil na eni od pooblaščenih organizacij. Mi smo te zadeve preverili in skladno s tem so vse tako upravne enote kot pooblaščenice organizacije, ki izvajajo te tehnične preglede, dobile natančna navodila, kakšne so zahteve v zvezi s temi postopki. Tako računamo in niti nimamo več informacija, da bi do tovrstnih zapletov še prihajalo. Ti postopki po informacijah, s katerimi razpolagam, v veliki večini primerov potekajo tako, kot je bilo zamišljeno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa spoštovani minister, za te vaše odgovore.

Zdaj jaz ne bi toliko ponavljal o nesmislu, da ta motorna kolesa, ki lahko dosežejo maksimalno hitrost 25 km, gre za vozila oziroma te mopede, ki vozijo nekje s povprečno hitrostjo 15 ali 17 km/h vozimo na tehnični pregled. To je res po mojem precejšnji

nesmisel. Omenili ste tudi, da prvič, ko se bo zakon odprl, da boste še dodali določene izboljšave. Spoštovani minister, naj vas seznanim, da mi smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke danes vložili zakon, da te anomalije odpravimo. V Sloveniji je takšnih, to se pravi ne novih, ampak starejših koles s pomožnim motorjem po ocenah nekje med 15 in 20 tisoč in takšnih zgodb, kot je ta, ki sva jo midva obravnavala ali podobnih ali drugačnih, bo zdaj po tem datumu, ko bo to obvezno – zdaj te obveze še ni bilo in dejansko lastniki tega niso urejali – še precejšnje število. Da se izognemo temu res nepotrebnemu administriranju, kajti niti enega argumenta in podatka ni bilo, da bi bila pri teh mopedih, ki vozijo s povprečno hitrostjo 15 km/h vzrok za nesrečo tehnična okvara tega motorja, nikjer ni bilo moč zaslediti tega podatka. Če teh podatkov ni, se pa le na konstruktivni osnovi delajo zakoni, ne pa na ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič minister, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala za besedo.

V zvezi s tem, zakaj smo se pravzaprav odločili, da je tudi tovrstne mopede treba registrirati in zakaj je za voznike in potnike na njih tudi potrebna čelada, so razlogi predvsem v prometni varnosti. Pa ne toliko zato, ker ta vozila vozijo z majhno hitrostjo, kot jo vi navajate, problem je bil ravno na drugi strani. Vsi vemo, da ta vozila, za katera pri nas ni bila potrebna registracija, so mnoga bila, bom rekel, predelana oziroma modificirana na tak način, da so omogočala mnogo višje hitrosti, kot je ta. Ki je konstrukcijsko specificirana za ta tip vozila. In to je bil ključni problem pri uporabi teh vozil, ker te zadeve ni bilo možno ustrezno nadzorovati na terenu, če niso bila ta vozila registrirana. To je bil torej glavni razlog, ker je bila Slovenija pravzaprav ena redkih držav v EU, da ta vozila niso bila registrirana. Na tem področju je bilo zato treba uvesti red in prepričan sem, da ga zdaj s to spremembo zakonodaje bomo imeli uvedenega in da bo možno to ustrezno tudi nadzorovati in na ta način pomembno prispevati tudi k večji prometni varnosti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žnidar, imate postopkovni predlog, izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Spoštovani minister, tu pa se ne morem strinjati z vami, da je bil pglavitni vzrok za uvedbo tega zakona, da so vozila bila predelana. Če pogledamo, kako to izgleda v praksi. Zdaj bo to motorno vozilo pripeljana na tehnični pregled, ko se bo odpeljal domov, bo ta blokada odstranjena in s tem mopedom se bo

zopet lahko peljal 60 kilometrov na uro. Pa ne glede na to, ali ima registracijsko tablico gor ali ne. To bo primer iz prakse.

Jaz bi predlagal nekaj drugega. Ker se bo zdaj ta zakon odprl, bo v pomoč stroki, pripravi, ministrstvu in nam predlagateljem, javna razprava, ki bo pokazala, kje so tiste pomanjkljivosti in kakšni so še dodatni predlogi, ali res upravičeno, da je treba ta kolesa s pomožnim motorjem registrirati, jih voziti na tehnični pregled in tako naprej.

Predlagam, da se opravi javna razprava, kar bo v pomoč potem pri pripravi dopolnitev k temu zakonu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod poslanec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 25. aprila, v okviru glasovanj.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo postavil vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Najlepša hvala, podpredsednik. Spoštovani minister!

Letos obeležujemo 70. obletnico priključitve Primorske matični domovini. Gre za zelo pomemben praznik, saj se je po trpljenju pod italijanskim fašizmom Primorska končno osvobodena priključila k matični domovini. Svobodo in priključitev pa smo si tako rekoč Primorci priborili sami.

Vlada zaradi varčevalnih ukrepov prireja to osrednjo državno proslavo zgolj vsakih pet let, kar je tudi zgovorno dejstvo, ki kaže na odnos in prioritete države. Vemo pa tudi, katera vlada je te ukrepe sprejela, ampak tudi dosedanje jih niso odpravile. V vmesnem obdobju so organizacijo proslav tako prevzele občine in Zveza borcev za vrednote NOB v sodelovanju s še nekaterimi drugimi civilnodružbenimi organizacijami. V lanskem letu je bila tako recimo proslava izpeljana v Postojni in je bila dejansko vseprimorski praznik, ki se ga je udeležilo več kot 10 tisoč ljudi. Nasploh so praznovanja priključitve Primorske množične prireditve, ki se jih udeležuje veliko število ljudi tako s Primorske kot iz drugih delov Slovenije. Proslava ima velik simbolni pomen, hkrati pa je točka srečavanja in povezovanja. Proslava se je običajno izvedla v soboto dopoldne, letos pa je koordinacijski odbor za državne proslave in prireditve, ki ga imenuje Vlada, predsedujete pa mu vi, določil, da bo proslava v petek ob 20. uri zvečer. Res je, da gre za točen datum praznika, vendar je s tem popolnoma spremenjena vloga proslave oziroma sam koncept proslave, ki bo prej postala neka komorna TV-prireditve za ozek krog izbrancev ne pa, bom rekel, neko vseljudsko zborovanje.

Zato vas sprašujem:

Zakaj ste se odločili za takšno spremembo termina proslave ob dnevu vrnitve Primorske k matični domovini?

Zakaj ste se odločili za spremembo koncepta iz množične prireditve v tako rekoč komorno prireditev?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Anton Peršak, izvolite.

ANTON PERŠAK: Spoštovani gospod poslanec, najlepša hvala za vprašanje.

Seveda se z vami strinjam, da je vrnitev Primorske k matični domovini zelo pomemben praznik. Ta praznik se je z državnimi proslavami obeleževal redno med letoma 2005 in 2009. Potem je leta 2010, kot ste že omenili, takratna vlada sprejela sistemizacijo državnih proslav, v skladu s katero naj bi se nekateri prazniki z državnimi proslavami zaznamovali vsakih pet let. Pri tem ni šlo samo za varčevanje, ampak tudi zaradi ureditev prevelikega števila proslav, ki so se v obdobju pred tem zelo namnožile. Kot pravite, so bila Združenja borcev za vrednote NOB Primorske z občinami soorganizatorji proslav ob tem državnem prazniku po letu 2010. Ministrstvo za kulturo že od leta 2013 prek javnih pozivov sofinancira proslave ob določenih državnih praznikih in s tem organizatorjem omogoča ali pa vsaj olajša njihovo izvedbo. To velja tudi za praznovanje priključitve Primorske k matični domovini. Slednjo proslavo bi morala v skladu z omenjeno sistemizacijo prirediti država leta 2012, pa jo je takratna vlada odpovedala, kot je v tistem letu odpovedala vse državne proslave, z izjemo treh, prav tako pa tudi sredstva zanje.

Trenutna vlada in koordinacijski odbor za državne proslave in prireditve se trudita, da bi se določb sistemizacije držali. Za letos je odbor tako sprejel koledar, po kateri se bo 15. september praznoval z državno proslavo, državna proslava bo tudi ob dnevu upora proti okupatorju in ob 500-letnici dneva reformacije. Za lokacijo letošnje proslave je bil najprej izbran Avditorij Portorož, ZZB, Zveza združenj borcev NOB in Občina Nova Gorica pa sta s svojimi predlogi in željami intervenirali šele po sprejetju koledarja, a smo njunim argumentom prisluhnili in jih skušali v čim večji meri uresničiti. Po več sestankih, na katerih so sodelovali tako predstavniki mestne občine kot predstavniki Zveze združenj borcev iz Nove Gorice oziroma okolice, je koordinacijski odbor predlagal Vladi predstavitev lokacije državne proslave v Novo Gorico. Seveda sta se morali s tem strinjati obe občini. Sprejeli smo tudi željo, da bi bila proslava na prostem, da bi bila lahko množična in da bi zajela režiran umetniški program, kar bo v primerjavi s prej načrtovano proslavo precej bogatejše v Novi Gorici.

Zakaj proslava v petek, 15. Septembra, ob 20. uri? Del razlogov je v naravi programov proslav v zadnjem času, ki veliko gradijo na tako imenovanih multimedijskih vsebinah, kar je seveda ob sončnem dopoldnevu zelo težko na

ustrezen način prezentirati. Drugi razlog pa je v pričakovanju ali pa v želji po tem, da bi si predstavo ogledalo čim več gledalcev. Predstava bo, tako kot je bilo zaželeno, na prostem, bo 15. septembra, se pravi, da naj ne bo po prazniku. Glede na izkušnje je mogoče zvečer pričakovati neprimerno več televizijskih gledalcev kot pa v soboto dopoldne. Lansko proslavo si je ogledalo približno 27 tisoč ljudi, ki je bila dopoldne po televiziji, v petek zvečer praksa kaže, da lahko pričakujemo gotovo več kot 100 tisoč televizijskih gledalcev.

Glede udeležbe na dogodku, proslava se bo začela ob osmih, končala okrog devetih zvečer, se pravi, da to tudi ne bo prepozno, da se je ljudje ne bi mogli množično udeležiti. Mislim, da oba in vsi težimo k istemu cilju, se pravi, da se praznik proslavi čim bolj dostojno in da si ga lahko ogleda čim več gledalcev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vatovec, zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Vem, da so oziroma me veseli, da je prišlo do teh usklajevanj tudi z občino, pa z Zvezo borcev in da je uspelo priti do dogovora, da se spremeni termin in lokacija oziroma lokacija.

Imam pa vseeno vprašanje glede tega: Zakaj v petek zvečer?

Prej sem govoril o tem, da gre za pomemben praznik. In sploh ob 70. obletnici, mislim, da bomo težje pričakovali, da bi recimo še borci, ki so se takrat borili, ki so še živeči in bi recimo lažje prišli v soboto dopoldne na takšno proslavo, bom povedal kar iskreno, zdržali ob osmi uri zvečer do konca te predstave. Kot sem jaz razumel, je tudi skrb Zveze borcev pa organizatorjev na sploh, da bo tudi zaradi tega termina, torej relativno pozne večerne ure manj ljudi prišlo na samo proslavo. Kot sem prej omenil, je bilo običajno nekje med 10 do 15 tisoč ljudi na teh proslavah, ki so bile dopoldanske, in ne vem, če to odtehta ta televizijski prenos. Saj ravno to je bilo moje vprašanje:

Ali se spleča žrtvovati predvsem ta socializacijski pa družabni dogodek, kjer se veliko število ljudi dobi na enem mestu, zato da se doseže večjo številko ljudi pred televizijskimi sprejemniki. Kot ste dejali, proslave se kljub temu vsakič redno prenašajo tudi na nacionalni in tisti, ki ne bodo mogli priti v Novo Gorico, bodo lahko to pogledali prek televizijskih sprejemnikov. Mislim, da je na nek način to ravnovesje morda neuravnoteženo, kar se tiče tistih, ki pa ne bodo mogli proti v Novo Gorico predvsem zaradi tega termina.

Tako da me zanima:

Od kod tudi izvora ta premislek, da se vseeno to naredi v petek zvečer?

Ali je število gledalcev dovolj velik razlog, da se za to odločimo?

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod minister Anton Peršak, izvolite.

ANTON PERŠAK: Najlepša hvala še za to dodano vprašanje.

Koordinacijski odbor je, ko se je ukvarjal z vprašanjem preselitve proslave in tega, kako jo organizirati, po eni strani izhajal iz več ali manj dolgoletne izkušnje s proslavami, po drugi strani pa seveda iz želje, da jo vidi, če smem tako reči, čim več Slovencev, kjerkoli že živijo v Sloveniji, in ne samo ljudje iz bližnje ali pa malo bolj daljne okolice prizorišča proslave. Mi vemo, da je mobilnost še živečih borcev v mnogih primerih pravzaprav težava. Lani je zaradi tega proslava ob dnevu odpora proti okupatorju bila preseljena iz Trbovelj v Ljubljano, ker je pač Ljubljana bolj splošno dostopna in nekako enako oddaljena, ne glede na to, kje v Sloveniji kdo živi. Tudi izkušnja z eno izmed lanskih proslav, ki je bila v Kopru, kaže, ker je šlo za tak datum, da so se proslave v velikem številu udeležili predvsem veterani, je pa proslava imela dokaj velik ogled po televiziji, mislim na proslavo ob dnevu suverenosti.

Ta presoja se tako lahko zdi komu dvomljiva, koliko več bi bilo neposrednih udeležencev, če bi proslava bila, kot pravite, dopoldne in ne ob osmih zvečer, in ali zdaj ta številka, če pač predstavlja nekaj tisoč ljudi, odtehta pa po drugi strani ta vseslovenski ogled po televiziji in izkušnjo, da je število televizijskih gledalcev vsaj 3-krat, 4-krat večje, če je proslava zvečer. Je pa sodba mogoče takšna ali drugačna, se strinjam.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marko Ferluga bo postavil vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za vprašanje. Pozdrav ministrici in trem ministrom!

Moje vprašanje gre na temo kulturnega bogastva, kulturne dediščine, za katero je pristojno kulturno ministrstvo v zvezi s strategijo upravljanja z našim bogastvom. Za kaj gre? Prejšnji mesec smo imeli to priliko in to čast in možnost, da smo si med ostalimi na terenski vaji ogledati tudi grad Borl. Tam so nas nekako seznanili z možnostmi revitalizacije in možnostmi zagona tega bisera v Halozah. Ne glede na vse skupaj pa sem kot človek dobil tam občutek, da nekako se te stvari ne morejo premakniti, ker po eni strani drži roko čez ministrstvo, po drugi strani ima občina nekaj svojega in tretji deležnik je bil dejansko kulturno društvo, ki bi rado nekaj premaknilo.

Zato me zanima dejansko, minister, glede aktivnega trženja tega lastništva naše kulturne dediščine, nekega eksplataranja v pozitivnem pomenu naših gradov, ki so, ker imamo na eni strani zelo dobre, se pravi, prakse in na eni strani prakse, ki niso nekako usklajene.

Sami veste, da je kulturni turizem ena od vrst turizma in tudi v svetu je ta tendenca, ki prinaša velik dobiček, nenazadnje je tudi Slovenija ena izmed boljših v tem segmentu. Želel bi nekako slišati vaše razmišljanje.

Se pravi:

Ali imamo strategijo upravljanja s tem našim kulturnim bogastvom, konkretno z gradovi?

Ali razmišljate v tej smeri, da bi se dalo v najem ta grad, te gradove nekomu zainteresiranemu lastniku za 99 let?

Seveda govorim o najemu pod jasnimi pogoji in pravili, ki se jih mora držati, da vlaga v to, da ima interes podjetje, posameznik, društvo, kdorkoli, da ima neko možnost trženja. Vemo, da država žal nima toliko denarja, da bi lahko vse opremila, ampak na tak način nekakega time-sharinga bi imeli možnost, da ohranimo kulturno dediščino, jo tržiimo in obenem obnavljamo. Mogoče zveni tako, bom rekel, zelo naivno, ampak bi pa želel vedeti, kakšno videnje ima vaše ministrstvo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Anton Peršak, izvolite.

ANTON PERŠAK: Ja, najlepša hvala za to vprašanje, spoštovani poslanec gospod Ferluga.

Po eni strani mi je žal, da se takrat, ko je bilo sprva predvideno, ko je bil ta vaš obisk na gradu Borl, ni pridružila naša državna sekretarka. Sprva je bilo to predvideno, pa potem nekako je bilo rečeno, da ni potrebe. Zakaj? Zato, ker je pač strokovnjakinja s področja grajske arhitekture, ker pozna zgodovino, to novejšo zgodovino Borla in tudi poskuse, kako grad Borl vzpostaviti prav na ta način, kot ste vi zdaj omenili. Nekaj poskusov v zvezi s tem je namreč v preteklosti že bilo, od leta 1995 do 2016 je bilo v grad že vloženi kar nekaj sredstev, okrog 756 tisoč evrov. Kot rečeno, bil je tudi v poskus, da bi se grad celo prodal, vendar glede na naše predpise, kako to poteka, kako potekajo te dražbe, seveda dokončno do tega ni prišlo. Recimo, naj povem, da je bil v zadnjem času na ta način prodan dvorec Slivnica pri Mariboru, ki je bil pred tem v upravljanju Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, ki je bil zdaj prodan ruskemu kupcu.

Glede na željo, ki jo izraža vaše vprašanje, bi mogoče izpostavil predvsem to, da ministrstvo vsaj v zadnjih letih zelo intenzivno razmišlja o tem, kako uveljaviti ukrepe in cilje, ki bi spodbudili uporabnike kulture in ustvarjalce, zlasti osveščene lastnike dediščine in obiskovalce iz Slovenije in tujine. Mi se zavedamo, da je to velik turistični potencial in se v mnogih primerih že tudi uresničuje kot tak potencial. Naj navedem nekaj teh destinacij, ki so med najbolj uspešnimi, kar zadeva turistični obisk. Tako je skupaj s Postojnsko jamo Predjamski grad, Grad Snežnik, Grad Strmol,

Grad Rajhenburg in seveda Ljubljana s srednjeveškim jedrom, z gradom in Plečnikovo arhitekturo. Potem so tu mediteranska mesta ob obali z beneško arhitekturo in solinami, Postojnska jama, Bled, to je pravzaprav prvi velik grad, ki se sam združuje s turističnim obiskom v zadnjem času. Škofja Loka s Škofjeloškim pasijonom, Kras z Lipico in Štanjelom, Škocjanke jame in tako naprej.

Kar zadeva strategijo, bi ji dali lahko naslov Strategija upravljanja kulturne dediščine. Do zdaj takšne strategije ministrstvo nima, v pripravi pa je strategija kulturne dediščine, ki naj bi imela tudi poudarek prav na tej vsebini, se pravi, upravljanje s kulturno dediščino, na ta način, da bi ta kulturna dediščina v veliko večji meri kot danes sama sebe tudi vzdrževala. Na ministrstvu pred sprejetjem tega dokumenta veliko delamo na varovanju in obnovi kulturne dediščine, na zgoraj omenjeni problematiki in opozarjamo Vlado in poslance, tudi danes, recimo, na to. Veliko komuniciramo tudi z ostalimi resorji in opozarjamo te resorje, zlasti MGRT, na turistični potencial kulturne dediščine, zlasti glede na to, ker vemo, da kulturni turizem postaja v svetu vodilna turistična panoga. Zato smo tudi predlagali vrsto ukrepov s tega vidika že doslej. Zavedamo se tudi tega, da je kulturna dediščina ključna za promocijo Slovenije, za dvig kakovosti naše turistične ponudbe, da je pomembna za kakovostno življenje vseh državljanov in da pravzaprav ponuja tudi potencial dodatnega zaposlovanja na tem področju. Želimo si, da bi to razumeli in med prioritete uvrstili to tudi drugi resorji in da bi se vsi skupaj začeli zavedati, da je določene cilje mogoče doseči samo s sodelovanjem in povezovanjem. Steber kulturnega turizma so tudi v Sloveniji zlasti gradovi, v katerih tudi lokalne skupnosti in ministrstvo združujejo na desetine muzejskih vsebin. Vsa velika mesta v državi razen obalnih, kjer ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod minister.

Gospod Marko Ferluga, zahtevate dopolnitev odgovora.
Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Jaz se strinjam z vami in vašim načinom razmišljanja. Se pravi, je v pripravi ta strategija. Mislim, da je to zelo dobro, tudi to, kar ste povedali. Se pravi, se strinjam z vami, da mora biti povezano tako z MGRT kot verjetno tudi z Ministrstvom za javno upravo, da se predvidi neko javno-zasebno partnerstvo, da se naredi malo širše. Ne smemo biti tako togi pri načinu razmišljanja, da če bomo nekemu dali v najem ali pa če bo karkoli dano, da bo to odtujeno in da bo nekdo lahko prenesel kulturno dediščino. Gre za to, kar ste vi povedali, da začnemo razmišljati tržno usmerjeno in da se obenem lahko, kot pravite, ker so primeri dobre prakse, da se to uvede v to strategijo in uvidi, kaj je možno tržiti. Slovenija je pa tak biser glede

turizma, da je vsak segment posebej, če ga obdelamo, mislim, da imamo dovolj možnosti za dvigovanje nivoja, za zaposlitve in za vzdrževanje in ohranjanje tega. Tako da absolutno podpiram. Bo pa, kolikor sem seznanjen, v kratkem tudi ena tema na Odboru za gospodarstvo in Odboru za kulturo, tako da bo o kulturnem turizmu še možno govoriti. Mislim pa, da je treba tudi javno dati vedeti, nekako komunicirati, da je to tudi eden od pomembnejših segmentov, na katerega prepogosto pozabljamo, se zanemarja in na žalost propada. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tone Peršak, minister, izvolite.

ANTON PERŠAK: Rad bi samo še dva poudarka dodal. Prvi je ta, da moramo tudi v Sloveniji spodbuditi zavest o vrednosti in potencialu te dediščine. Dostikrat je pri nas seveda težava v tem, da mi sami v tej dediščini ne vidimo tega potenciala, ne vidimo te vrednosti in nekako, kadar mi s kulture to pojasnjujemo in razlagamo, marsikdo poslušaja in reče, ja, ja, saj imate prav, ampak že pri naslednjem načrtovanju turistične promocije se na to pozabi.

Drugi problem, ki je, je pa ta, da je treba določene predpise iz preteklosti v določeni meri spremeniti. Jaz sem že prej omenil, da smo mi smo že nekaj poskusov izpeljali ali pa ministrstvo pred nami, kako dati v najem tako, kot vi predlagate v svojem vprašanju, vendar nam sedanji predpisi, ki pravzaprav to urejajo, na nek način to preprečujejo, ker je treba pač izpeljati cenitev in potem pod določen delež glede na to cenitev ni mogoče. Vemo primer iz Nemčije, zlasti na območju nekdanje Vzhodne Nemčije, kjer so objekte seveda pod zelo drugačnimi pogoji, striktnimi, oddajali tudi po en evro najemnine, ampak s temi drugimi pogoji omogočili obnovo teh objektov in hkrati potem zelo učinkovito trženje teh objektov v turistične namene. Nas, kot pravim, trenutno predpisi ovirajo, mi v okviru te strategije kulturne dediščine predvidevamo tudi nekatere spremembe, če bo seveda poslušal za to najprej pri Vladi in potem v Državnem zboru tako kar zadeva pogoje dajanja v najem in druge pogoje promocij.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek bo postavil vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.
Izvolite.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, hvala za dano besedo. Cenjeni minister, kolegice in kolegi!

Moje vprašanje se bo nanašalo, spoštovani minister, na podjetje Slovenski

državni gozdovi. Največje poslanstvo tega podjetja je razpolaganje z gozdovi, ki so v lasti Republike Slovenije. Oba veva oziroma vsi vemo v tej dvorani, da ko se je to podjetje ustanovljalo, so mnogi imeli pomisleke, tudi na zadnji seji Odbora za kmetijstvo, v samem podjetju ogled tega podjetja, tudi na odboru v Kočevju je bilo veliko odprtih vprašanj. Moje vprašanje se, spoštovani minister, nanaša na naslednje. Tudi danes je že kolega pred mano govoril o prodaji lesa, kvalitetnega lesa, da veliko tega lesa izvozimo oziroma izvozijo v sosednje države, predvsem v sosednjo Avstrijo. Moje vprašanje pa se nanaša na manj kvaliteten les. Naša naloga je, vas minister in nas poslank in poslancev, v skrbi za te državne gozdove in seveda tudi v skrbi do državljanov in državljanke. Pred ustanovitvijo tega podjetja so državljanke in državljani lahko ta manj kvaliteten les odkupovali. Ta les je bil pretežno namenjen za drva, za zime, ki ljudi skrbijo vedno, vsako leto. Skratka, dali so povpraševanje, dobili predračun, plačali po tem predračunu in v roku 14 dni dobili tudi seveda ta manj kvaliteten les, ki je bil pretežno namenjen za drva, za kurilno sezono. Veliko občanov in občanov oziroma v tistem volilnem okraju, kjer sem bil izvoljen, pa tudi drugod po Sloveniji so zdaj v veliki bojazni, ker to več ni možno. Ko dajo to povpraševanje, ljudje, ki so zaposleni na terenu, tu ni nobene dileme, da to ne izvajajo kvalitetno, ampak potem več dogovora ne dobijo, to traja, ne vem 3, 4 mesece in ljudje so na tem področju zaskrbljeni.

Zdaj pa se postavlja vprašanje:

Ali se ta manj kvaliteten les tudi masovno izvozi v sosednje države ali pa je kakšna druga zagata, da tega lesa ne morejo več kupovati?

Hvala za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister, Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoči. Gospod poslanec, tudi vam hvala za vaše aktualno vprašanje.

Jaz bom odgovoril takole. Vlada kot skupščina se sreča s prodajo takrat, ko sprejme pravila za prodajo gozdnih lesnih sortimentov, to je bilo 15. 6. 2016. Tam je preko pravil kot skupščina omogočila tako prodajo na javnih dražbah, prodajo na količinah znanim predelovalcem in tudi prodajo na panju. Od tu naprej govorim podatke, ki smo jih pridobili iz SiDG. Začeli so postopke za prodajo že v decembru leta 2016 za posek v višini 700 tisoč kubikov. Povpraševanja pa je bilo za desetkrat več, torej v bistvu za 5,3 milijone kubikov hlodovine in 1,3 milijona ostalega okroglega metra lesa. Potem se je poslovodstvo družbe tako odločilo, da je pri prodaji in pri razdelitvi upoštevalo tako ponujeno ceno kakor tudi boniteto kupcev in ali imajo proizvodnjo verigo

znotraj Slovenije vzpostavljeno. Od tu naprej je potem tudi prišlo do nekaj protestov v bistvu, ker povpraševanje je bilo bistveno večje, od tega kar ima Državni gozd na razpolago.

To, kar pa vi mene danes sprašujete, kaj je z manjvrednim lesom oziroma zakaj ta dobra praksa, ki je bila v starih letih, torej da so koncesionarji manjvreden les, zlasti bukova drva, prodajali za kurjavo, ni bilo v prvem paketu ponudbe tudi ponujeno lokalnim skupnostim in posameznikom, to vprašanje sem tudi sam naslovil in pričakujem, da bom tudi v teh dneh dobil odgovor. V vsakem primeru moram reči, da jaz sicer razumem, da je prvih nekaj mesecev po ustanovitvi treba glavne količine prodati. V vsakem primeru pa tudi pričakujem, da se dobre poslovne prakse, ki so omogočile, da nekateri ljudje lažje živijo in se ob tem nič ne oškoduje državno premoženje, ponovno vzpostavijo naprej. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Bojan Podkrajšek, imate zahtevo za dopolnitev odgovora.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala ministru za ta del odgovora. Veliko sem slišal o številkah, predvsem pa bova zadela vprašanje z tistim vašim drugim delom, ki pa seveda zanima vse naše državljanke in državljane.

Jaz mislim, še enkrat ponavljam, da je naša skrb seveda za državni gozd in naša skrb je tudi za vse, ki živijo v tej Republiki Sloveniji. Zaskrbljujoče je, da nekdo, ki je vztrajen in večš pisanja po mailu, vztraja en mesec, en mesec pa mogoče doseže ta cilj in mu to seveda na koncu uspe, da lahko pridobi to ponudbo oziroma predračun, drva plača in jih tudi dobi, veliko ljudi pa tega niti ni večših. Tako da seveda pozivam vas minister, vi boste ta apel, poziv dali na ustrezna imena in priimke. Jaz bi želel in lepo prosim v imenu vseh tistih, ki jih skrbi za ta manj kvaliteten les, ki so ga v preteklosti kupovali in ki ga tudi potrebujejo za naslednjo zimo. Oba pa veva, da za kurilno sezono ne moreš drv kupiti najmanj mesec pred zimo.

Spoštovani minister, jaz ne bom dajal danes zahtevka za razpravo na to temo v Državnem zboru, bi vam pa seveda rad povedal in položil na dušo, da če te zadeve ne bodo stekle, bom v mesecu maju ponovno postavil isto vprašanje. Hvala za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Jaz lahko samo ugotovim, gospod poslanec, da povsem podobno razmišljava. Jaz bom tako vaše kakor tudi svoje mnenje prenesel naprej. Znano pa mi je tudi, da od 1. 5. ima družba novo poslovodstvo. Znano je, kar sem nekoliko prej drugemu poslancu odgovoril, da se pravila za

prodajo nadgrajujejo, ker je seveda to polletno obdobje za nami in se ve, kje je treba nadgraditi, da bomo zlasti pozorni na te stvari, na katere ste opozorili. Tudi mogoče kot informacija – srečanje na ministrstvu, ker je ministrstvo pač pristojno, da pripravi osnutek pravil in se seveda z ostalimi tudi uskladi, bo 17. 5. letos. Takrat tudi pričakujem, da bodo dokončno rešitve dogovorjene, da lahko mi pošljemo vladno gradivo, tisto, kar lahko naredimo kot skupščina, torej da damo usmeritve kot skupščina preko sprejetih pravil. Hvala za skrb.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo postavil vprašanje ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik.

Spoštovani minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar, v nadaljevanju bi vas prosil za vaša detajlna pojasnila o konceptu novega sofinanciranja delovanja skupnih občinskih uprav. Namreč, osnutek novele Zakona o financiranju občin v svojem 26. členu spreminja ureditev sofinanciranja delovanja skupnih občinskih uprav. Osnutek predloga dviguje prag za sofinanciranje z dosedanjih dveh na najmanj tri občine, hkrati pa višino sredstev stopnjuje v razponu med 20 % in 50 % v več razredov, pri čemer so najvišjega zneska državnih sredstev deležne skupne občinske uprave in občine z največjim številom vključenih občin. Skupne občinske uprave, ki združujejo samo dve občini, dve leti po sprejemu sprememb imenovanega zakona ne bodo več upravičene do sofinanciranja. Predlog spodbuja velike sisteme skupnih občinskih uprav.

Ali obstajajo podlage, gospod minister, da bodo ti bolj učinkoviti in racionalni kot tisti, ki jih izvajamo glede na racionalizacijo poslovanja in realne možnosti na območju z namenom, da se zagotovi kakovost izvajanja teh nalog?

Predlagani zakon oziroma osnutek zakona v preveliki meri, po našem mnenju, stimulira ustanavljanje skupnih uprav, kjer bodo sedežne občine večje oziroma mestne občine, saj tako velikih uprav organizacijsko ne morejo pokrivati manjše in srednje velike občine.

Spoštovani gospod minister, zanima me:

Na podlagi katerih argumentov ocenjujete, da bodo predvidene spremembe 26. člena Zakona o financiranju občin izboljšale medobčinsko sodelovanje, znižale stroške delovanja uprav, optimirale delovanje medobčinskih uprav?

Ali predlaganega zniževanja financiranja skupnih uprav ne razumete kot še dodatno zniževanje financiranja ter obremenjevanje občin?

Zakaj v skladu z načelom subsidiarnosti ne dopustite, da bi se občine med seboj o teh vprašanih popolnoma svobodno dogovorile?

Zakaj tudi v tem primeru prihaja, po naši oceni, do hiperregulacije, saj vendarle gre za lokalno samoupravo?

Ali predlog tovrstnih sprememb predstavlja dvom v sposobnosti občin, ki so same sposobne sprejeti dogovore, ki bodo najbolj smiselni za zagotovitev učinkovitosti delovanja uprav?

Ali načrtujete, da bo področje proračunskega računovodstva v končnem predlogu zakona ostalo sofinancirano?

Za vaše odgovore, gospod minister, že zdaj najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister gospod Boris Koprivnikar, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, spoštovani poslanec Horvat, za to vprašanje. Spoštovani predsedujoči!

Naj najprej povem, da, prvič, ne gre za nikakršno zniževanje tega sofinanciranja, kajti obseg sredstev za sofinanciranje skupnih občinskih uprav ostaja enak in celo več, predvideno je, da se tudi z višanjem povprečnine tudi ta sredstva višajo, v letu 2017 pa ta znašajo, mislim da, 4,5 milijona evrov.

Drugič, ne reguliramo sodelovanja med občinami, ampak samo določamo, kdaj je to sodelovanje lahko sofinancirano. Sodelovanje oziroma sofinanciranje skupnih občinskih uprav poteka od leta 2005, kjer smo rekli, da morata vsaj dve občini sodelovali na vsaj eni skupni nalogi. Takrat se je dejansko zgodilo, da imamo po letu 2016 52 skupnih občinskih uprav, v katere so vključene 202 občini, zelo velika je razdrobljenost, zelo majhno je število nalog, ki jih dejansko združujejo, zato ugotavljamo, da se dejansko za to združevanje občine odločijo ne toliko iz nalog, bi rekel, cilja večje učinkovitosti, racionalnosti delovanja, ampak enostavno zato, da pridobijo državno podporo tem nalogam, ki jih tudi sicer morajo opravljati.

Naj povem, da ne gre za pravico, gre za spodbujevalni ukrep, s katerim želimo lokalne skupnosti spodbujati, da se povezujejo, in to spodbudo tudi finančno podpremo. In prej sem omenil, da to velja od leta 2005, po letu, ko je nastalo 52 skupnih občinskih uprav, v katero so vključene 202 občini, se v zakonu ni spremenilo nič drugega in tudi prej je bilo mogoče popolnoma enako, da se občine med sabo povezujejo in združujejo naloge, pa se nista združili niti dve. Se pravi, da ukrep kot tak deluje, vendar si ga želimo narediti bolj koncentriranega, da ne bo preveč razdrobljen. Osnovni namen je, da se delovanje občin optimizira, da se učinkovitost teh skupnih občinskih uprav dejansko tudi poveča.

Mogoče še podatek, da korigiram, gre za 30 do 55 % sofinanciranje, tak je ta predlog novele, ki je zdaj pripravljen, in da je osnovni kriterij, da se združijo vsaj tri občine, ki opravljajo vsaj tri naloge, takrat pridobijo 40 % sofinanciranje, potem pa, če združujejo več nalog, je sofinanciranje višje, če jih združujejo manj, je pa seveda manjše. Ob tem pa je mogoče za poudariti tudi to, da se je število teh nalog, ki se všttevajo, povečalo iz 6 na 11, to pomeni, da je tudi večje število nalog, ki jih lahko občine združujejo, in da je bil ta predlog tudi usklajevan z občinami, da so bili usklajevani sestanki. Imeli smo celo posvet na delovanje skupnih občinskih uprav, mislim, da je bilo preko 70 udeležencev, in je tudi skladen s pisnimi stališči Skupnosti občin Slovenije. To je ukrep, ki je bil usklajevan z občinami, in je kot tak, menimo, tudi dobro pripravljen.

Naj pa še enkrat poudarim, da gre za spodbujevalni ukrep za združevanje občin. Občinam je popolnoma prepuščeno, ali se ga bodo poslužile, ali bodo združevale naloge ali jih ne bodo. Noben jih administrativno v to ne sili. Je samo administrativno določena podlaga, kdaj občine s tem pridobijo podlago za dodatno sofinanciranje delovanja skupnih občinskih uprav. V ničemer ne posegamo v avtonomijo delovanja občin in njihovega organiziranja nalog, ki jih morajo dejansko izvajati.

In če samo naštejemo, katere so tiste naloge, ki jih zdaj v ukrepu priznamo kot podlago za to, da se lahko tudi sofinancira. To so skupni inšpekcijski nadzor, občinsko redarstvo, pravne službe, občinska pravobranilstva, notranja revizija, proračunsko računovodstvo, varstvo okolja, urejanje prostora, civilna zaščita, požarno varstvo in urejanje prometa. Vse te naloge, če se združujemo med občinami in smatramo, da je to smiselno, pridobijo tudi podlago za sofinanciranje iz tega vira. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, zahtevate dopolnitev odgovora?
Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod minister, za ta pojasnila.

Vmes se vam je najbrž zareklo, ko ste rekli, da je to spodbujevalni ukrep za združevanje občin, za združevanje občinskih uprav ali bolj točno, skupnih nalog. Saj to razumem.

Tudi poslanci se gibamo po občinah. Rekli ste, da ste imeli izobraževanje in da ste pripravljali Skupnost občin Slovenije in najbrž tudi druge reprezentativne organizacije občin, ampak jaz lahko povem, da v Pomurju, iz katerega prihajam, in ravno nekega velikega navdušenja za tovrstne vaše napore. Verjamem, da so naporji. Verjamem tudi, da je denarja dovolj oziroma še več, kot ga je bilo doslej.

Vendar, saj veste, gospod minister, ene zadeve teoretično zelo dobro funkcionirajo, v praksi pa ne. In seveda, če občine ne bodo združevale določenih funkcij, določenih skupnih nalog, ki ste jih eksaktno našteali, potem bodo na nek način sankcionirane, ker tega sofinanciranja ne bodo dobile. Vi jih seveda k temu spodbujate.

Ampak kljub vsemu se pod črto sprašujem, ali niso ti naporji, ta vaša prizadevanja, ali ni to, pa ne boste zamerili, Sizifovo delo.

Ali ne bi rajši, gospod minister, več energije vlagali v to tako v koaliciji, v Vladi in seveda v Državnem zboru, da bi vendarle v Sloveniji končno prišli do vzpostavitve pokrajin, torej do drugega nivoja lokalne samouprave?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister, Boris Koprivnikar, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsedujoči.

Prvič, ja, zareklo se mi je. Ne gre za združevanje občin, ker vedno znova poudarjam, da je obstoj občin in njihovo delovanje stvar avtonomije lokalne samouprave in vedno znova poudarjam, da sem velik zagovornik povezovanja, združevanja nalog, sodelovanja med občinami. Ker moramo ugotoviti, da 52 % slovenskih občin ne dosega zakonsko določenega praga, da bi občine obstajale, torej 5 tisoč prebivalcev. Logično je, da spodbujamo male občine, da imajo bolj stabilne, bolj urejene službe na tak način, da jih med sabo tudi povezujejo. Jaz ne vem, kakšno je navdušenje občin glede tega ukrepa, ampak še enkrat poudarjam, to je ukrep, ki stimulira občine, da se povezujejo v večji meri, bolj strokovno in bolj poglobljeno. To ni pravica občin. To je ukrep, s katerim z državnega nivoja spodbujamo to sodelovanje in združevanje teh skupnih nalog, to je, če občine tega ne želijo, tega pač ne storijo in ni nobenega zadržka, noben jih v to ne sili.

Kar se teorije in prakse tiče, mogoče ravno to. V praksi je pokazala teorija združevanja nalog občin, da ni dosegla svojega namena, ker se združujejo po dve občine z minimalnim, ponavadi eno nalogo, samo zato, da se pridobijo neka dodatna sredstva. Namen je bil drug. Namen je bil, da se okrepijo te naloge in da občine bolj stabilno to zagotavljajo. Ravno zaradi te praktične izkušnje delamo te popravke v predlogu zakonodaje, da bi lahko lažje dosegli ta namen, kot smo rekli, bolj stabilno, bolj strokovno in bolj racionalno delovanje teh nalog, ki jih občine v vsakem primeru dejansko morajo tudi zagotavljati.

In če govorite o pokrajinah ali Sizifovem delu, pokrajine bodo temeljile na združevanju nekkih izvornih nalog občin, pa vendar je to eden od zelo dobrih primerov, kako so se občine sposobne dogovoriti o tem, katere naloge so pripravljene združevati. Tako kot smo v strategiji

razvoja lokalne samouprave tudi zapisali, da je najhitrejša in najkrajša pot do pokrajin takrat, kadar bomo določili, katere so izvirne naloge, ki jih pokrajine upravljajo. Kajti, ne morejo istih izvornih nalog opravljati občine, pokrajine in država. Določiti je treba, katere so te izvirne naloge. In zato je ravno to spodbujanje, da se krepí medobčinsko sodelovanje na nivoju združevanja nalog, eden pomembnih korakov pri iskanju tega nabora izvornih nalog pokrajin. Menimo, da gre ravno v to smer, ne v nasprotno. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat, postopkovni predlog za razpravo.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Mislím, da sva z ministrom odprla eno izjemno pomembno vprašanje, to je vprašanje lokalne samouprave. In seveda tudi zdaj v zadnjem delu vprašanja implementacije uvedbe drugega nivoja lokalne samouprave, torej pokrajin. Mislím, da smo nekoč, tam v mandatu 2004–2008 že pravzaprav natančno v predlogih zakonov definirali, kaj so pristojnosti pokrajin, katere funkcije se iz občin prenesejo na pokrajine in katere funkcije se iz države prenesejo na pokrajine, in v tem smislu tem nalogam mora slediti tudi denar iz državnega proračuna.

V skladu s tem, kar sem povedal in seveda tudi v skladu s strategijo lokalne samouprave, ki je v razpravi na pristojnem odboru nekje zastala, bi, spoštovani gospod podpredsednik, predlagal, da bi Državni zbor na naslednji seji opravil razpravo o tej vsebini. Se vam zahvaljujem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 25. aprila, v okviru glasovanj.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo postavila vprašanje ministrici za zdravje Milojki Kolar Celarc.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani poslanke, poslanci, spoštovani ministri, posebej ministrica za zdravje!

Iz mreže urgentnih centrov je pred leti, žal, izpadel urgentni center Ptuj. Je pa minilo že kar nekaj časa od takrat, ko je bilo pa rečeno, urgentni center na Ptuj bo. Ampak ne glede na to, še vedno več kot 110 tisoč prebivalcev spodnjega Podravja nima enake zdravstvene oskrbe, enako kakovostne, kot jo imajo ostali državljani in državljanke Republike Slovenije po Sloveniji. Zakaj govorim tako? Do začetka izgradnje urgentnega centra Ptuj do danes, žal, še zmeraj ni prišlo. V medijih sem pred nekaj

časa prebrala, da je nenazadnje pred zdaj že tudi več kot enim mesecem vendarle prišlo do sestanka z vami, spoštovana ministrica. Tam ste nekatere stvari dorekli.

Konkretno me zanima:

Kako daleč je zdaj projekt izgradnje urgentnega centra Ptuj?

Kdaj lahko pričakujemo začetek?

Kako bo zagotovljeno financiranje?

Kakšna je časovnica? Kdaj si lahko na širšem spodnje Podravskem koncu, če smem tako reči, obetamo, da bomo deležni enake ali vsaj primerljivo kakovostne zdravstvene oskrbe, kot jo imajo tudi druge po Sloveniji?

Vemo, da je to območje že tako ali tako bistveno pod povprečjem slovenske razvitosti in nekako ne smemo dopustiti, da ne bi bili deležni primerljive zdravstvene oskrbe tudi na tem območju. Prosim za vaš odgovor. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani poslanke, poslanci!

Gospa poslanka Suzana Lep Šimenko, hvala za vprašanje, čeprav je bilo že večkrat odgovarjano vse v zvezi z investicijo in izgradnjo Urgentnega centra Ptuj.

Tako, kot že sama ugotavljate v vprašanju, je iz seveda tudi meni nepojasnjenih razlogov izpadel urgentni center Ptuj iz mreže takrat, ko smo to gradili s pomočjo evropskih kohezijskih sredstev. Danes je pa stanje na tem projektu takole. Ministrstvo za zdravje je 21. marca letos vodstvu Splošne bolnišnice Ptuj posredovalo Recenzijsko poročilo o izvedeni recenziji projektne dokumentacije in v opisu medicinske in splošne opreme za potrebe urgentnega centra v Splošni bolnišnici Ptuj. To je bil tudi dogovor na obisku direktorja, župana in predsednice sveta. Hkrati je ministrstvo zaprosilo bolnišnico Ptuj, da to recenzijsko poročilo podrobno proučijo in v delu, kjer je to potrebno, tudi ustrezno dopolnijo in pojasnijo. Treba je namreč povedati, da je to poročilo ugotovilo, da je gradbeno dovoljenje v bistvu v marcu leta 2017 poteklo, zaradi tega je seveda bolnišnica Ptuj podaljšala veljavnost tega gradbenega dovoljenja. Ustrezno je bila bolnišnica tudi zaprosena, da dopolni projektno dokumentacijo in posreduje izjavo, s katero potrjuje, da so ugotovitve recenzijskega poročila primerno upoštevane v popravkih projektne dokumentacije, kar bodo seveda potrdili s potrdilom recenzenta, da je ta projekt, bi rekla, ustrezno korigiran. Kot veste, smo mi ta projekt uvrstili v svoj program že julija leta 2015 in tudi zagotovili denar v proračunu. Žal, žal, bom rekla še enkrat, bolnišnica Ptuj do danes ni zagotovila svojega dela ustrezne udeležbe, to je malo manj kot 585 tisoč evrov. Ministrstvo za zdravje pa

ima že ves čas na posebni postavki proračunskega sklada zagotovljenih za svoj delež izgradnje 1 milijon 909 tisoč evrov. In ker je Splošna bolnišnica Ptuj v začetku leta 2016 posredovala novelacijo investicijskega programa, ki je to vrednost investicije povečal kar za 20 %, je bilo treba spremeniti terminski plan, finančno konstrukcijo in pa seveda ponovno zaprositi za vstop tako imenovanih NRP oziroma nacionalnih programov. Ta povečana investicija zahteva dodatno dobri milijon 54 tisoč evrov finančnih sredstev. Zdaj moram povedati, da je poleg vsega finančno stanje, likvidnostno stanje bolnišnice Ptuj zelo slabo. Moramo povedati, da bolnišnica Ptuj izkazuje dolgoročne finančne obveznosti v višini skoraj pol milijona evrov iz naslova dolgoročnega kredita za energetska sanacijo, da ima kratkoročne obveznosti za kredit iz državne zakladnice, da izkazuje konec lanskega leta najvišje zapadle obveznosti do dobaviteljev in uporabnikov enotnega kontnega načrta med vsemi javnimi bolnišnicami, in to kar v višini 5,6 milijonov evrov, kar predstavlja več kot 23 % celotnih prihodkov bolnišnice. Opravljeni so bili številni razgovori in poizkusi, kako bi se bolnišnici Ptuj pomagalo za pridobitev svoje udeležbe, slabih 600 tisoč evrov. Še vedno potekajo intenzivni pogovori in usklajevanja predvsem z Ministrstvom za delo in Ministrstvom za finance, ker je ena od možnih rešitev ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Najlepša hvala za besedo in tudi za do sedaj dani odgovor.

Mi vsi, ki živimo v okolici Ptuja, razumemo in prebiramo tudi o slabem finančnem stanju bolnišnic, ampak nenazadnje državljanke in državljani za to nismo krivi. Verjetno je kdo drug tisti, ki je odgovoren za tako slabo finančno stanje te bolnišnice tudi v preteklosti. In zdaj vseeno ocenjujemo, da pač bo to napako nekako, da je ta urgentni center izpade takrat iz mreže urgentnih centrov, potrebno popraviti. Na nek čim ustrežnejši način pač bo potrebno najti rešitev, da se dejansko ta urgentni center na Ptuj zgradi in da imamo tudi vsi mi, ki tam živimo, lahko kakovostnejše zdravstvene storitve.

Spoštovana ministrica, vem da niste uspeli do konca podati odgovora. To so vse dejstva, kar ste navedli.

Resnično me zanima:

Na kakšen način se bo to premostilo, kako se bo zagotovilo teh 600 tisoč, ki bi jih dejansko morala prispevati bolnišnica Ptuj?

Kdaj dejansko bo do začetka gradnje prišlo?

Kdaj bodo tudi prve storitve tega urgentnega centra na Ptuj za vse državljanke in državljane, ki na tem območju tudi živijo?

Prosila bi še, če lahko podate neko časovnico, ki jo imate trenutno.

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Bom nadaljevala tam, kjer sem končala, da zdaj potekajo intenzivna dogovarjanja tudi z Ministrstvom za finance, ker je možnost rešitve vsaj dela tega finančnega problema deleža Bolnišnice Ptuj na način, da bi lahko šel v presežek Doma za upokojece Ptuj v proračun in iz proračunske rezerve nazaj na račun, kjer bi se to lahko upoštevalo kot ustrezni delež bolnišnice Ptuj v tej soudeležbi za izgradnjo urgentnega centra. Treba je pa povedati, da v skladu z metodologijo, ki smo jo upoštevali pri celotni izgradnji mreže urgentnih centrov, bi Ptuj glede na število obdelanih urgentnih primerov pripadal tako imenovani urgentni center tipa C3, to je center podobne velikosti glede na kvadraturu in seveda ustrezno površino in aparature, kot je v Trbovljah in Brežicah. Jaz verjamem, upam, da bomo to rešili v najkrajšem možnem času. Potem bomo mi lahko seveda ob tem, da mora tudi bolnišnica podati še te ustrezne izjave in popravke dokumentacije in da bo seveda treba zagotoviti še dodatnih milijon 55 tisoč evrov. Ampak, ko bodo vse te zadeve razčiščene, bomo, mi imamo vse pripravljeno, da začnemo v bistvu z razpisom in izgradnjo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo postavila vprašane ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.

Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Spoštovana gospa ministrica, kot eden pglavitnih ciljev ob sprejemanju novele Zakona o visokem šolstvu je bil izpostavljen cilj vzpostavitev predvidljivega in stabilnega sistema financiranja visokega šolstva. Nenazadnje je to tudi zahteva, ki izhaja kar iz dveh odločb Ustavnega sodišča. Tako na primer je v odločbi iz leta 2006 zapisana zahteva po opredelitvi javne službe. Ob samem sprejemanju novele Zakona o visokem šolstvu je bilo na to večkrat opozorjeno, pa čeprav se je v javnosti izpostavljalo predvsem vprašanje uporabe slovenskega jezika. Sedaj pa situacija, ki bi morala biti opravljena in o kateri naj se danes ne bi pogovarjali, kaže na ne preveč spodbudno

sliko, vsaj ne za družbo, ki si želi znanosti, razvoja in napredka.

Spoštovana gospa ministrica, lepo vas prosim za odgovore na naslednja vprašanja:

Zakaj se za temeljni steber financiranja visokošolskih zavodov v šolskem letu 2016/17 še vedno izplačujejo dvanajstine?

Zakaj ni Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov ustrezno novelirana za obdobje po 20. juniju 2016?

Kakšni so načrti ministrstva za obdobje po 30. septembru 2017 oziroma kako je predvideno financiranje temeljnega stebra po tem obdobju?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica za izobraževanje, znanost in šport, izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala, predsedujoči. Spoštovana

poslanka, najprej naj pojasnim, da financiranje ne poteka na šolsko leto, ampak v koledarskem letu. Gre namreč za obdobje celotnega finančnega leta in s tem tudi obdobja 1. Do 12. mesec v tekočem letu.

Uredba se pripravlja, in sicer v skladu z novelacijo. Čeprav so v tem trenutku zavodi financirani po dvanajstini, pa to ne pomeni, da niso financirani stabilnejše in v večjem obsegu, kar je tudi že predvidevala novelacija. V letošnjem letu bodo namreč vsi zavodi prejeli 13 milijonov evrov več, in to je tudi v skladu s stabilnejšim, vzdržljivejšim in trajnejšim načinom ter seveda podpora razvoju visokošolske dejavnosti, to, kar ste omenili tudi v začetku.

Tisto, kar je pri tem pomembno, je, da se nova uredba, ki se vsakoletno prilagaja seveda tudi v skladu s tem, kako in na kakšen način zagotovimo sredstva, uskladi tudi znotraj tako imenovanega temeljnega, ampak tudi variabilnega dela, ki ga je prinesla novelacija. Zato smo morali najprej v prvi tretjini leta pridobiti vsa poročila o delovanju zavodov, na osnovi teh poročil ugotoviti doseganje ciljev in na osnovi teh ciljev tudi predvideti tisti del dodatnega financiranja, ki izvira tudi že iz podlag novelacije.

Kot rečeno, uredba je zdaj v usklajevanju, usklajujemo jo z deležniki in seveda tudi s širšo skupnostjo in na ta način bo omogočila nadaljnje stabilno financiranje. Torej, vse univerze, zavodi vedo, kaj v tem letu lahko pričakujejo. Način izplačevanja pa je v prvem obdobjem delu leta pogojen z usklajevanjem tako s poročili kot seveda tudi s samo rastjo, ki jo ugotavljamo v prvi tretjini leta. Na ta način to pomeni, da sledimo ciljem novelacije in da seveda pripravljamo tudi že nova izhodišča za celovit zakon o visokošolskem izobraževanju, v katerem smo se zavezali tudi rešiti področje javne službe. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Mirjam Bon Klanjšček, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa.

Zahvaljujem se za izčrpne odgovore.

Zdaj me pa še zanima:

Kdaj pričakujete, da bo ta novi zakon o visokem šolstvu pripravljen, da ga bomo dobili na poslanske klopi?

Ker je treba rešiti predvsem to, kaj je javno visokošolski zavod, ali so to le fakultete v okviru univerz, in sicer ljubljanske, mariborske in primorske, ali sem spada tudi javno-zasebna Univerza v Novi Gorici, ali so tudi zavodi s koncesijo. To so ta vprašanja, na katera je opozorilo Ustavno sodišče. Tudi te težave, ki nastajajo oziroma na katere sem opozorila, se prav kažejo na tem področju. To me zanima.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Maja Makovec Brenčič, izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala.

Nanizali ste več vprašanj, ki se dotikajo različnih področij.

Tisto, kar nam je na nek način naložilo Ustavno sodišče, že kar lepo obdobje tega, je najprej uskladitev, kaj pravzaprav sploh je javna služba oziroma kaj obsega in katere dejavnosti so tiste, ki jih morajo zavodi opravljati v okviru javne službe. To usklajujemo tako s predstavniki celotnega univerzitetnega sveta kot tudi ostalimi deležniki, socialnimi partnerji, študenti in drugimi, ki pomenljivo prispevajo k temu, da v resnici v tej državi enkrat uskladimo, kaj predstavlja javna služba v visokošolski dejavnosti.

Hkrati pa imamo tudi nalogo, to je pa v skladu s poročili Računskega sodišča, da uskladimo tudi to, kaj pomenijo in pod kakšnimi pogoji se lahko podeljujejo koncesije v visokošolski dejavnosti. To je druga tema, ki jo v tem trenutku že obravnava delovna skupina. In prav ti dve področji sta tisti, ki bosta potem lahko zelo natančno in jasno povedali ter hkrati podali tudi odgovore na vaša zastavljena vprašanja.

Izhodišča glede novega zakona so bila že obravnavana, so bila že v javnosti, doživela so različne interpretacije, videnja, celo zelo nasprotujoča si videnja na posameznih področjih. Mi smo ta videnja zdaj vsa opredelili in iščemo tisto pravo pot, s katero bi dejansko odgovorili na vse, kar nam nalaga Ustavno sodišče, kar nam pravi tudi Računsko sodišče, pa ne le to, predvsem da to umestimo razvojno gledano za celotno visokošolsko dejavnost. Mi smo se tudi pristojnemu odboru zavezali, da bomo večino teh odgovorov prinesli do poletja tudi vam, pristojnim na odboru, in upam, da bomo skupaj s sodelavci kljub zelo različnim

pregledom, na kakšen način to v resnici zapisati in na koncu udeležiti, tudi uspeli zagotoviti v skladu s predlaganimi roki.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anja Bah Žibert bo postavila poslansko vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Spoštovana ministrica, zopet sprašujem o delovanju centrov za socialno delo. Namreč, menim, da se še enkrat dokazujejo dvojna merila, ko gre za različne oblike nasilja, različne oblike socialne izključenosti v družini in različne oblike reakcij na to. Naj zdaj spomnim na koroške dečke. Zaradi nekaterih težkih razmer – veliko se je govorilo tudi o socialni tematiki – so bili odvzeti babici in dedku. Na drugi strani pa se je v začetku meseca aprila zgodila huda tragedija v kraju Virštan – poznam zadevo zelo dobro, ker je tam doma moj oče – in končalo se je najhujše, kot se je lahko, smrt očeta in umor sina. Dejstvo je, da je po podatkih tudi okoliških prebivalcev, ki stvari poznajo, so bili z njimi tudi sosedje, velik razlog ravno socialna stiska. Dejstvo je tudi, da je leta nazaj center obravnaval omenjeno družino, vendar zelo kratko, šlo je samo za to, ker naj bi deček, ki je imel težave v razvoju, ni obiskoval šole. Zgodilo se ni nič. Deček je potem sicer hodil v šolo, omogočen mu je bil prevoz, vendar stanje v družini se ni spremenilo. Šlo je za enostarševsko družino, živel sta sama, oče in sin, in v hudih stiskah.

Zanima me, spoštovana ministrica:

Kakšne so bile reakcije centra za socialno delo, tudi v primerjavi s koroškimi dečki, kjer je bilo ukrepanje izjemno hitro, tu pa sta otrok, 13-letni deček, in 49 let star oče živela praktično vsa leta sama, mati ju je zapustila?

Zanimajo me tu ta dvojna merila, ker so prisotna, ne morete jih zanikati, jih tudi ne boste mogli, ker zadeve poznam iz prve roke.

Dejansko me zanima:

Na podlagi česa in ali imajo dejansko vsi centri za socialno delo enake usmeritve, ko gre za tako težke položaje v družbi, kot je bil omenjeni primer?

Veliko govori tudi pismo, ki ga je oče zapustil ob tem dogodku, se pravi, ni našel druge poti, kot da je vzel življenje najprej sinu, potem pa še sebi.

Skratka, ministrica, zanima me:

Zakaj takšna dvojna merila centrov za socialno delo?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Odgovarja ministrica dr. Anja Kopač Mrak. Izvolite, imate besedo.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, spoštovani podpredsednik, za besedo. Spoštovana

poslanka gospa Anja Bah Žibert, hvala za vprašanje.

Se bom verjetno ponovila, kot sem se že večkrat v tej dvorani. Verjetno vsi vemo, da so centri za socialno delo samostojni javno-socialno varstveni zavodi, ki vodijo postopke v skladu z zakonom. Vi ste meni postavili vprašanje, ki pravi, da me boste vprašali glede spremljanja, ravnanja in ukrepov centra za socialno delo v primerih nasilja v družini. Torej je moja pristojnost kot ministrice, da vam povem, na kakšen način zakonodaja določa, kakšne so pristojnosti. To ureja Zakon o preprečevanju nasilja v družini. Pomemben je tudi na novo sprejeti družinski zakonik, ki določa to področje prenosa pristojnosti s centrov za socialno delo na sodišča, ki bo obveljalo šele leta 2009. Torej, pomembno, pravni akt o zakonski zvezi in družinskih razmerjih je v tem delu še vedno veljaven.

Dejstvo je, da tragedije, ki se dogajajo v naših družinah, so predvsem tragedije, katerim ni mesto, da jih na tak način v Državnem zboru, absolutno ne z podatki, obravnavali in govorili o dvojnih merilih, ki jih imajo centri za socialno delo. Na podlagi česa vi ustvarjate tako mnenje, da ima kdorkoli dvojna merila in da ni bilo obravnavano? Tu je vprašanje, kaj je v skladu z zakonom in ali je bilo ravnanje v skladu z zakonom, ne pa seveda prepričanje vsakega posameznika, ki se srečuje s tem, ali je bila obravnava ali ni bila obravnava na podlagi tega, kar je kdo rekel in morda mislil. In jaz mislim, da je absolutno prav, da se Državni zbor opozori, če je bila kršena zakonodaja, če niso bili postopki izpeljani pravilno ali kakorkoli. Izrabljati ta prostor pa za naslavljanje poslanskih vprašanj zato, kako je bilo ravnanje v nekem specifičnem primeru, za katerega vi dobro veste, da jaz ne vem, da se je to dogajalo pred mnogimi leti in da to izpostavljate na ta način, se mi zdi nesprejemljivo. Lahko pa seveda postavite vprašanje direktorici, ki vam bo odgovorila v skladu s svojimi pristojnostmi. Ker namreč v posameznih primerih ravna, lahko pa socialna inšpekcija, ki je pristojna za nadzor nad strokovnim delom centrov za socialno delo, to naredi. Kot ministrici pa se mi zdi pri centrih za socialno delo pomembna in ključna predvsem reorganizacija, zagotavljanje zakonodaje, ki je taka, da odgovarja na sodobne izzive. Družinski zakonik – se zahvaljujem, da je bil sprejet v Državnem zboru po dolgih letih – in predvsem reorganizacija centrov, za katero se močno trudim z vsemi akterji in poskušam, da bi reorganizacijo sprejeli, ker verjamem, da je potrebna sprememba organizacijske strukture centrov za socialno delo, da se bodo lahko bolje in več časa posvečali družini, več delali na terenu. Ampak to nikakor nima veze s tem, kar vi izpostavljate. V bistvu s tem namigujete, da so bile različne obravnave in da center za socialno delo ni ravnal primerno. Če menite, da ni ravnal zakonito, seveda ste dolžni sprožiti postopke za ugotavljanje te odgovornosti. Samo govoriti v

Državnem zboru in zopet izpostavljati nek občutek, da centri za socialno delo ne ravnaajo ali da ravnaajo popolnoma arbitrarno in da ravnaajo, ne vem, kot ste rekli, dvolično, se mi pa zdi, da slabimo institucije, ki so pomembne. Centri za socialno delo opravljajo pomembno, zelo občutljivo delo in seveda pavšalne ocene o slabem delu ne vodijo k temu, da bomo državljani lahko več imeli od centrov za socialno delo, da bo institucija, ki bo pomagala, ampak je institucija, postaja institucija, na katero se lahko vsak obrne in sprošča svoj gnev. To pa se mi zdi, da ni v interesu nikogar in tudi verjamem, da ne vas. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anja Bah Žibert, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.
Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Ministrica, vaše arogance smo že vajeni. Ampak pojdiva po vrsti. V primeru koroških dečkov, ste vi sami šli na tiskovno konferenco. Še več, podatke ste posredovali protizakonito Gabi Čačinovič Vogrinčič, ki v tistem času sploh ni imela za to nobenih pristojnosti in tudi pogodbe ni bilo. To vemo in to je obravnavala tudi informacijska pooblaščenka, ampak te zgodbe še nismo zaprli, k tej zgodbi se bomo vrnili v prihodnje.

Tukaj pa ne govorim na pamet in ne sprašujem o stvareh, ki javnosti ne bi bile znane. Vse podatke črpam iz javno dostopnih podatkov. Center za socialno delo je omenjeno družino nekako obravnaval leta 2012, 2015, ko je fantek oziroma deček obiskoval še redno osnovno šolo. Potem ko je prešel v drugo obliko šolanja, je center samo spremljal. Spremljal, spoštovani, okolica pa zna povedati, da ni bilo nikjer nikogar, da sta živela ne samo v revščini, ampak v težkih razmerah. Ker vi pa verjetno kot stroka veste, kaj pomeni in na kakšen način je treba vzgajati otroke s posebnimi potrebami. Skratka, jaz odziv centra imam, tukaj na listu je. Mene zanima, kako to, da tukaj niste dali nadzora? Pri nekaterih stvareh ja, pri nekaterih ne. Za vas je bilo tukaj vse v redu. Ni bilo vse v redu, ministrica. Ni bilo vse v redu. In tudi odgovori, veste, vi lahko vedno daste nadzor oziroma povpraševanje, kaj se je dogajalo. Dejstvo je, da je odmik podatkov iz okolice povsem drugačen od tistih, ki jih dajo vaše službe, saj tudi kadrovske vplivate na to. Tako da prosim, ne mi o neodvisnosti, ker bova hitro prišli do odvisnosti.

Prosim za odgovor.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica dr. Anja Kopač Mrak, izvolite, imate besedo za odgovor.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Verjetno tudi, če bi imeli tukaj še štirinajst ur, midve ne bi skupaj prišli v odgovoru. To je dejstvo.

Rekli ste, da jaz lahko dam nadzor. Tukaj je zopet minister, katerikoli, ne more dati, ampak lahko v skladu z zakonom pozove pristojno inšpekcijo. / oglašanje iz dvorane/ Ne, vi ste rekli, da jaz dam nadzor. / oglašanje iz dvorane/ Na koncu so pomembni detajli, ki jih ves čas obračate. Dejstvo je, da ponovno izrabljate družinsko tragedijo, zato da tukaj na tem mestu izpostavljate neke zgodbe, ki v bistvu nimajo ... vprašanje je, kdo bi lahko in ali bi lahko kdorkoli preprečil, če bi center za socialno delo ravnal drugače. Ne vem. V primeru Jesenic ali karkoli, bi imeli zopet tukaj poslansko vprašanje in bi me spraševali, zakaj na Jesenicah direktor ali direktorica ni naredila tega, kar vi menite, da bi morala. Če razumem vaše, dajete pobudo, zato da se v skladu z nadzorom opravi nadzor nad delom. Ta pobuda je legitimna in jih lahko posredujemo, ni pa tukaj nobenih dvojnih meril, ampak se enostavno določene stvari nadzirajo zaradi tega, ker so v skladu z ... socialni inšpektorji imajo tako imenovane redne nadzore in izredne nadzore. In redni nadzori so vsako leto glede na to, kar se določi. Glede na ugotovljene največje kritične točke se potem opravijo nadzori, lahko pa so vedno možni tudi izredni nadzori. In če razumem, dajete pobudo za ta nadzor in bom pač v skladu s svojimi pristojnosti povprašala, kaj se je tu dogajalo in če bo tako, bom prosila, da se izvede izredni nadzor. Ampak tukaj je pika. Tukaj ni treba potem govoriti, da so dvojna merila, ja, ne, da se drugače obravnavajo. Jaz mislim, da o tej zgodbi in o konkretnih primerih v Državnem zboru res ni potrebno, ni treba, da jih obravnavamo. Lahko pa vam odgovorim tako, kot ste postavili vprašanje, da je Zakon o preprečevanju nasilja v družini samostojen pravni akt, ki je združil problematiko nasilja v družini. Temeljno vodilo in cilj zakona je dolžnost ukrepanja organov za preprečevanje nasilja v družini ter zaščito žrtev nasilja. Vse institucije v državi so tako dolžne v okviru svojih pristojnosti prednostno obravnavati nasilje v družini in nuditi pomoč žrtvam in ne prelagati odgovornost za pomoč žrtvam na druge. Osnovno načelo pri ukrepanju pa je načelo sorazmernosti. Slednje pomeni, da so organi in organizacije dolžni izvesti vse postopke in ukrepe, ki so potrebni za zaščito žrtve glede na stopnjo njene ogroženosti, zaščito njenih koristi. Ukrepe je torej treba prilagoditi stopnji ogroženosti žrtve tudi za to, da se prepreči prekomeren poseg v družino. Dejstvo je, da so multidisciplinarni timi vedno oblikovani tako, da v njih sodelujejo poleg centrov za socialno delo tudi druge institucije, ki se srečujejo s to problematiko in sodelujejo pri odpravi ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, ministrica.

Gospa Anja Bah Žibert želite podati predlog, da se opravi razprava na prihodnji seji. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Ja, predsedujoči, mislim, da moramo o tem opraviti razpravo. Zakaj? Zdaj ministrica sicer želi biti mojstrica obračanja besed, ampak te teme so pretežke, da bi se lahko igrali na njih z obračanjem besed. Poglejte, nikoli v tem primeru tudi Center za socialno delo Šmarje pri Jelšah ni odgovoril, da bi prišlo do kakršnegakoli razloga, da bi prišlo morda do odvzema tega otroka očetu, ki očitno tega ni zmogel. To je tudi napisal, to je tudi povedal, bil je tudi psihiatrični bolnik. Dejstvo je, da je žalostno, da moram jaz kot poslanka pozivati ministrico, da sproži postopke in potem sproži tako imenovani nadzor preko inšpekcijske službe. To je žalostno. Glejte, tukaj je šlo za dva človeka, dve življenji. To bi ministrica morala narediti sama. In gre dejansko za razlike, velike razlike, če gledamo samo koroške dečke, kako hitro ste jih spokali stran in tukaj, kjer se je 10 let oče sam mučil s sinom. Glejte, to ni izraba tragedij. To je žalost, da očitno ne opravljate svojega dela. Kajti, da mora poslanka pozivati k temu, da sprožite pri takšnih tragedijah nadzor, potem se ne smejeati ministrica, jaz bi se prijela za glavo. Dve žrtvi sta bili tukaj. Zato seveda predlagam, da o tem opravimo razpravo, kajti menim, da centri za socialno delo bi pa vendarle morali imeti enake vatlje in na enak način ukrepati, če gre res za stiske, če gre res za to, da kakšna družina enostavno ne zmore, ne pa da po neki drugi stihiji pa na drugi strani nekemu jemljemo otroke, pa si jih želijo, so jih sposobni vzgajati in kjer je celo bila kršena zakonodaja samo zato, da so jim bili odvzeti.

Predsedujoči, prosim, da se o tem glasuje v času glasovanj, da se opravi javna razprava. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, torej v torek, v okviru glasovanj.

Dr. Anže Logar bo postavil poslansko vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

Dr. Logar, izvolite, imate besedo.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Midva z ministrom se bova očitno še večkrat srečevala na temo kulturne politike ministra napram določenim zavodom. Namreč, od mojega zadnjega vprašanja, zakaj se je tako aktivno postavil na stran sindikata v primeru spora enega od javnih zavodov, torej Slovenske filharmonije, uspešnega zavoda, ki je lansko leto opravil z 220 tisoč evri presežki prihodkov nad odhodki, in kjer je minister priznal, da ima očitno ene vatlje za neke zavode in jim spreminja interne akte oziroma ustanovitvene akte, z drugimi zavodi pa se ne ukvarja, sta po mojem

vprašanju takoj še dve novi nadzorni instituciji opravili nadzor nad tistim javnim zavodom, med drugim tudi delovna inšpekcija. To potrjuje to, česar sem se bal in o čemer sem spraševal ministra na prejšnji seji v sklopu poslanskih vprašanj.

Zatorej ministra sprašujem, mu dajem to priložnost, da iz prve roke pove:

Koliko je bil v vmesnem času vpleten v reševanje, razreševanje tega spora?

Če sem malce bolj konkreten:

Kolikokrat se je dobil s predstavniki Sindikata Slovenske filharmonije?

Kolikokrat se je dobil z direktorjem Slovenske filharmonije? Namreč, mislim, da je vsem v interesu, da v kulturnih zavodih v Sloveniji nimamo neke konstantne vojne, če se lahko tako izrazim, in da kultura služi svojemu namenu, torej da opravlja tisto temeljno nalogo, zaradi katere je tudi ustanovljena.

Zanima me tudi:

Kdo bo nosil odgovornost za škodo, ki je zaradi te stavke nastala?

Ta odgovornost oziroma ta škoda je zelo konkretna, znaša 110 tisoč evrov zaradi odpovedi noveletnega koncerta.

Sprašujem tudi:

Ali bo v primeru, da sodišče ugotovi, da je bila stavka nezakonita, in glede na to, da se je minister zelo vidno postavil na stran stavekajočih, minister odstopil?

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister, izvolite, imate besedo.

ANTON PERŠAK: Hvala.

Spoštovani gospod poslanec Logar, hvala za vprašanje. Najprej nekaj čisto takih konkretnih odgovorov glede na to, katera vprašanja ste zastavili.

Tisto, kar je zanimivo, je to, da sami omenjate, da je Slovenska filharmonija na koncu lanskega leta, izkazala minimalni presežek. Kar je pri tem posebej zanimivo, je to, da je ob polletnem poročilu napovedovala kar precejkrat večjo izgubo in skušala odgovornost zato naložiti ministrstvu. Potem, ko smo zahtevali sanacijski program, se je pa stvar spremenila v minimalni presežek. Delovna inšpekcija, to seveda ni stvar Ministrstva za kulturo, niti ni Ministrstvo za kulturo Delovne inšpekcije pozvalo ali na kakršenkoli način poslalo v Slovensko filharmonijo. Zato da ne bo ugibanj, predvidevam, da je delovna inšpekcija prišla na podlagi kakšnega poziva zaposlenih.

Kolikokrat od zadnje seje sem se, ker ste mi zadnjič postavili vprašanje v zvezi s tem, sem se sestal s sindikati. Moram povedati, da se nisem sestal niti se nisem sestal z direktorjem v tem času.

Res pa je, da se z vprašanjem, ali je stavka bila zakonita ali ne, ukvarja na pobudo direktorja Slovenske filharmonije sodišče. Tisto, kar pa se meni zdi pri tem pomembno, pa ni

vprašanje zakonitosti, nezakonitosti, za to obstajajo drugi organi, ki bojo to razrešili, najbrž to ni stvar moje presoje, še zlasti glede na to, da zakon, ki to ureja, je že precej star in ureja na zelo, recimo temu, približen način te reči, pač pa je vprašanje, ali je ob tem, da že 10 let trajajo nesoglasja v Slovenski filharmoniji, da so prvi pozivi k temu, naj ministrstvo ne imenuje več sedanjega direktorja za direktorja, kot pravim, stari že 10 let ali pa vsaj 8 let, da je potem to eskaliralo, ker se noben minister ni odzval na pritožbe, da je to eskaliralo do stavke, kakršnekoli že in kakorkoli že jo kdo vidi, ali je v tem takem položaju še mogoče pričakovati neko normalno sodelovanje v javnem zavodu in predvsem sodelovanje, ki bo dajalo tudi vrhunske rezultate, ki jih najbrž vsi, upam tudi vi in tako jaz, pričakujemo od Slovenske filharmonije. Jaz sam prihajam iz kulture, poznam, vsaj do neke mere, kako delujejo javni zavodi na področju umetnosti, in pač vem, imam predstavo o tem, kaj je možno v okoliščinah, kakršne so trenutno v Slovenski filharmoniji. To je bil razlog, zakaj smo predlagali dve spremembi ustanovitvenega akta, ki sta obe po zakonu popolnoma legitimni in možni. Jaz ne vem, zakaj sta se v preteklosti Ministrstvo za kulturo in Vlada odločila, da nista določbe, ki je v zakonu, ki omogoča tretjino članov sveta iz vrst zaposlenih, te določbe že prej vključiti v ustanovitveni akt, ker pri nekaterih drugih javnih zavodih je vključena, to ne pomeni nobenih težav. Mi smo zdaj pač tej prošnji zaposlenih ugodili. Ravno tako kot se meni, kot pravim, ki prihajam iz kulture, zdi samoumevno, da se v javnem zavodu, kakršen je Slovenska filharmonija, direktor, če ni sam za to usposobljen, da pač potrebuje ali pomočnika, kot ga pač v tem primeru imenujejo, hišnega dirigenta ali zborovodjo, da se posvetuje z ansambлом, zato ker je od tega, kako bo ansambel s prihodnjim hišnim dirigentom sodeloval ali pa zbor z zborovodjo, odvisna kvaliteta dela tako tega orkestra kot tega zbora. Zame je to samoumevno.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, minister dr. Anže Logar, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora. Izvolite.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Jaz ne vem, ali se je minister poslušal, kaj je povedal. Minister je tukaj pred nami povedal, da se že deset oziroma osem let pritožujejo orkestraši nad direktorjem Filharmonije. Ker noben minister do zdaj tem jadikovanjem ali pa tem pritožbam ni prisluhnil, jim je prisluhnil gospod Peršak. In kako? Tako, da je napovedal odstavitev direktorja Filharmonije. Torej zdaj, če vsi ministri pred vami so zaupali tistemu, ki ga je postavil svet zavoda, torej na nek način podaljšana roka ministrstva, ste vi ubrali drugo smer, ste ubrali linijo sindikata. In kaj se je zgodilo zato, ker ste vi ubrali linijo sindikata? Saj ste sami povedali,

zato je potem prišlo do stavke. Torej vi nosite odgovornost za 110 tisoč evrov škode, ki je nastala zaradi odpovedi novoletnega koncerta.

Zato vas še enkrat sprašuje:

Ali boste v tem primeru prevzeli tudi politično odgovornost?

Mene vedno bolj skrbi, kako vi usklajujete delovanje na področju javnih zavodov s področja kulture. Recimo, Operi baletu ste vzeli 400 tisoč evrov iz splošnih stroškov, SNG Maribor, ki je imela v lanskem letu 157 tisoč evrov izgube, ste jim rekli, naj vzamejo kredit, pri Slovenski filharmoniji pa še ob sprejetem kadrovskem načrtu, torej ob načrtu, kjer je tudi Ministrstvo za kulturo potrdilo kadrovski načrt, ste vzeli 185 tisoč evrov za plače tistih, ki stavkajo. Kaj hočete, da se še zmanjša število zaposlenih v Slovenski filharmoniji, da boste imeli še večjo stavko, da boste imeli potem še lažji izgovor, da boste zamenjali direktorja ali kako?

Povejte, spoštovani minister:

Kako vi mislite reševati kulturne probleme na področju zavodov na takšen način, kot ste se lotili vi?

In še to, če so vaši uslužbenci zadovoljni z vami in vas hočejo imeti še naprej za ministra, to še ne pomeni, da ste dober minister.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister za kulturo gospod Anton Peršak, izvolite, imate besedo za odgovor.

ANTON PERŠAK: Jaz seveda vem, da se včasih smatra za spretnost in retorično bravuroznost spreminjanje dejstev ali pa vrstnega reda dejstev zato, da delujejo stvari bolj učinkovito. To, kar ste meni zdaj pripisali, seveda ne drži. Res je, da sem se jaz prvič sestal s predstavniki zaposleni v Slovenski filharmoniji lani poleti in takrat so oni meni navedli vrsto nekkih dejstev in jaz sem jih prosil, da mi ta dejstva dokumentirajo v taki obliki, da bodo verodostojni, se pravi, v pisni obliki. Še preden so to naredili, so se odločili za stavko. Predpostavljam, da zaradi tega, ker se jim je zdelo, da je položaj nevzdržen. To so tudi sami razložili javnosti in jaz tega ne bi želel tukaj ponavljati niti komentirati. Gre pa za zamenjavo vrstnega reda, gospod Logar, kot rečeno. Baletu in operi nismo vzeli nobenih 400 tisoč evrov, ampak smo jim sredstva odmerili v skladu z realno oceno materialnih stroškov, kajti v letih pred tem je ljubljanska opera dobivala nekaj več sredstev in je ta sredstva uporabljala za sanacijo pretekle izgube. Ko je prišla, recimo, do stanja nič, do pozitivne ničle, kar zahteva to preteklost, pa smo odmerili sredstva realno glede na oceno materialnih stroškov. Največje presenečenje zame je pa seveda vaša trditev, da sem jaz svetoval SMG Maribor naj vzame kredit za sanacijo pretekle izgube, ker pač ne ustreza dejstvu. Prvič sem jaz to slišal, da nameravajo vzeti posojilo in da pričakujejo jamstvo od

Ministrstva za kulturo, ki ga mimogrede seveda ne more dati glede na veljavne predpise. Na sestanku pred približno 10 dnevi, ko je še pred sejo sveta javnega zavoda prišel direktor SMG Maribor predstaviti zamisel sanacijskega programa, takrat ga seveda še nismo niti dobili v roke zaradi tega, ker je to bilo še preden je program postal veljaven, kar je postal s sejo sveta javnega zavoda. Zdaj šele bomo mi lahko podali mnenje o tem sanacijskem programu. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Anže Logar, želite podati predlog, da opravimo na prihodnji seji razpravo o vašem vprašanju? Izvolite.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Ja, hvala.

No, mislim, da je treba iti ministru naproti, zmanjkalo mu je časa pri obeh odgovorih. In glede na to, da gre za resne dileme, kam vodi ta minister našo kulturo, predvsem s področja javnih zavodov, glede na to, da očitno zelo pozno rešuje probleme zavodov, ki imajo finančne težave, glede na to, da mi ni odgovoril na izpostavljena vprašanja v zvezi z javnim zavodom Slovenska filharmonija, predlagam, da Državni zbor opravi razpravo o tem vprašanju in bo imel minister dovolj časa, da bo zelo podrobno razjasnil svoj pogled na to vprašanje. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, v okviru glasovanj.

Dr. Dragan Matić bo postavil poslansko vprašanje ministru za kulturo, gospodu Antonu Peršaku.

Dr. Matić, izvolite.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani gospod minister, spoštovani kolegice in kolegi!

Vlada Republike Slovenije je oktobra lani z novelo Zakona o Slovenskem filmskem centru uvedla ukrep, s katerim bo tujim produkcijam, ki se bodo odločile za snemanje v Republiki Sloveniji, povrnila do 25 % vseh, na slovenskem ozemlju, nastalih upravičenih stroškov. Gre za dobrodošel ukrep, ki smo ga dolgo čakali in nas sedaj uvršča ob bok primerljivim državam v evropskem prostoru. Ima namreč pozitivne kulturne gospodarske učinke. S privabljanjem tujega kapitala omogoča večji dostop do dela, dohodka, izmenjave znanj med filmskimi delavci, veliko pa lahko pridobi tudi turistična panoga, saj snemalne ekipe in ostali filmski delavci seveda uporabljajo turistične kapacitete, gostinske prevozne storitve in tako dalje in tako naprej.

Zaskrbnjujoče pa je, da ima pravilnik o spodbujanju vlaganj v avdiovizualno produkcijo, ki je pač derivat tega zakona na izvedbeni ravni, določbo, ki se zdi nelogična. Citiram: »V primeru mednarodne koprodukcije projekta, v katerem je

eden od koproducentov pravna ali fizična oseba, registrirana za upravljanje filmske in televizijske produkcije v Republiki Sloveniji, je upravičenec slovenski koproducent.« To se zdi nelogično, ker če imamo za cilj povečati tuja vlaganja v slovensko gospodarstvo, bi se moralo prepovedati slovenskim producentom, da se prijavljajo na ta poziv in kot upravičene prijavitelje določiti zgolj in samo tuje producente, ki imajo predstavništvo v Sloveniji oziroma za produkcijo v Sloveniji najamejo slovenskega izvršnega koproducenta. V primeru mednarodne koprodukcije ima namreč slovenski producent kot manjšinski producent pravico prijaviti se na razpis za manjšinske koprodukcije, zato konkuriranje tujim producentom še na poziv za denarne spodbude ni nobene potrebe. Še bolj nesmiselna je prijava v primeru večinske slovenske koprodukcije, saj bi se producentu ponudilo 25 % denarja, ki ga je pred tem dobil na javnem razpisu za realizacijo svoje produkcije. V praksi to lahko pomeni, da dobi slovenski producent od države 105 % vrednosti projekta, saj je edina omejitev splošna omejitev za državne pomoči v višini 80 % celotne vrednosti projekta.

Tu pa bi izpostavil še eno zadevo, da v primeru, da je slovenska manjšinska koprodukcija financirana z javnimi sredstvi, dobi avtomatično pravico uporabe brezplačnih uslug javnega zavoda Viba film in v tem primeru se je popolnoma izničil smisel tega finančnega mehanizma, saj slovenski koproducent prejme še vrednost tehničnih uslug Viba filma za povrh, namesto da bi tuji producent usluge Viba filma plačal, kot je to povsod drugod po svetu. Očitno je, da gre s tovrstnim pravilnikom mehanizem ravno v obratno smer od zelenega.

Zato vas sprašujem, gospod minister:

Kaj menite o tem, da bi se v peti alineji 2. člena zapisalo, citiram: »V primeru mednarodne koprodukcije, v kateri je eden od koproducentov pravna ali fizična oseba, registrirana za svojo dejavnost v Republiki Sloveniji, projekt ni upravičen do denarnih povračil oziroma slovenski producent ni upravičen prijavitelj.«?

Prosim za vaše mnenje oziroma stališče glede tega problema.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor ima minister za kulturo.

Izvolite, gospod Peršak.

ANTON PERŠAK: Hvala.

Spoštovani gospod dr. Matić, na ministrstvu smo to vprašanje pregledali in razumemo skrb, ki jo izraža vaše vprašanje. Posebej bomo na to pozorni ob prvi evalvaciji pravilnika. Vendar zaenkrat menimo, da ni osnove za to skrb niti nevarnosti, da bi prišlo do tega, kar se zdi mogoče, če beremo ta pravilnik oziroma 5. člen tega pravilnika, izolirano, brez upoštevanja nekaterih drugih predpisov, ki

urejajo te zadeve. Tudi prva prijava, ki je že za uporabo teh sredstev, in zanimanje drugih tujih producentov z obrazložitvami vred, kaže na to, da do take nevarnosti ne bi moglo priti. Treba je pa, kot rečeno, pri tolmačenju tega vprašanja upoštevati vse relevantne predpise oziroma pravne akte za ta ukrep, ki zadevajo upravičene prijavitelje po tem ukrepu. Namen ukrepa – gre za dovoljene višine državnih pomoči, zahtevano akumulacijo vseh javnih sredstev, spodbujevalni učinek državnih pomoči in eksplicitne določbe, da mora javna agencija izvajati preverbo morebitnih dvojnih stroškov financiranja. V primeru večstranskih evropskih koprodukcij je namreč dovoljena maksimalna višina državnih pomoči, se pravi, vseh javnih sredstev, kar je predhodno že določeno z ustanovitvenim aktom javne agencije, 60 %. Kumulacija državnih pomoči pa pomeni seštevek vseh javnih sredstev, slovenskih in evropskih, glede na dovoljeno višino. Pravilnik ne določa, da so storitve filmskega studia Viba film Ljubljana brezplačne, temveč so plačljive, stroški pa spadajo med upravičene stroške. Slovenski filmski center, Javna agencija Republike Slovenije je zavezana k preverjanju dvakratnega uveljavljanja stroškov, in sicer za vse javne razpise oziroma projekte, tudi znotraj samega filma. Zelo pomembno je tudi upoštevati spodbujevalni učinek državnih pomoči, ki se določa, kakor se določa, in da se o pravici do državne pomoči odloča pred začetkom produkcije oziroma snemanja, se pravi, da so ta razmerja že prej znana. Do višine 105 % pokrivanja vseh stroškov s strani države tako ne more priti v nobenem primeru. Treba je namreč, kot rečeno, upoštevati celoten pravilnik in vse tudi druge spremljevalne predpise s tega področja. Pravilnik ne določa samo upravičenih stroškov, ampak tudi merila in pogoje, postopek obravnave, sklenitev pogodbe in postopek pregleda ter odobritve oziroma zavrnitve upravičenih stroškov, sklenitev pogodbe in posledično izplačila. 17. člen pravilnika tako določa, da mora agencija preveriti morebitno podvajanje stroškov v primeru, da so prejemniki denarnih povračil pravne ali fizične osebe, ki jih agencija sofinancira na podlagi drugih javnih razpisov ali javnih pozivov; se pravi, da mora upoštevati to, kar je že bilo pridobljeno. V primeru, da agencija ugotovi sum podvajanja stroškov, pozove upravičence k izjasnitvi, na podlagi katere se odloči, ali je izplačilo upravičeno, v kakšni višini, ali pa odstopi od pogodbe in denarnega povračila ne izplača. V tem primeru gre tako za določbo, ki je še celo strožja od sicer veljavnih določb, saj se nanaša na celoto vseh razpisov in predpisuje obvezni pregled stroškov z vidika tveganja podvajanja letih. Ker gre v tem primeru za državno pomoč, velja pravilo kumulacije. Tako v nobenem primeru ne samo pri projektih, financiranih iz tega ukrepa, ampak tudi pri drugih iz naslova selektivnih javnih razpisov SFC, javne agencije Republike Slovenije, ne sme in ne more priti do preseganja dovoljene višine vseh javnih

sredstev, tudi tujih, v primeru mednarodnih produkcij ali celo preseganja celotnega proračuna, kot navajate. V ta namen mora SFC pridobiti ob vlogi predračunsko vrednost financiranja in vire, kar se pred izplačilom upravičenih stroškov dodatno preveri z obvezno predložitvijo celotnega obračuna in dokumentacije vseh stroškov.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matič, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.
Izvolite.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Spoštovani gospod minister, hvala za odgovor. Vaš odgovor je zelo načelne narave. Govorite o tem, da tudi drugi predpisi omejujejo to bojazen, ki sem jo izrazil v svojem poslanskem vprašanju. Navajate člen, po katerem mora morebitno podvajanje preverjati Slovenski filmski center in ta sum potem nekako v postopku izkazati in potem tudi preprečiti. Niste pa odgovorili na moje vprašanje, zakaj je zdaj potrebno, da Slovenski filmski center forenzično raziskuje, izvaja neke postopke, na katerih bi ugotavljal morebitna podvajanja. Ker čim vi pustite notri s tem členom, ki sem ga citiral, slovenskega koproducenta, ko napišete, »v primeru mednarodne koprodukcije projekta, v kateri je eden od koproducentov pravna ali fizična oseba, registrirana za opravljanje filmske in televizijske produkcije v Republiki Sloveniji, je upravičenec slovenski koproducent«, imamo že problem, ker ta slovenski koproducent lahko kandidira za sredstva na javnem razpisu, ki ga vaše ministrstvo razpisuje, in lahko uporablja tudi Viba film oziroma ima notri tiste upravičene stroške. Ni mi jasno, zakaj ni možno poenostavit vsega skupaj, olajšati delo in postopek Slovenskega filmskega centra, da se preprosto zapiše tako, kot sem predlagal, da v primeru mednarodne koprodukcije, v kateri je eden od producentov pravna ali fizična oseba, registrirana za svojo dejavnost v Republiki Sloveniji, ta slovenski producent ni upravičen prijavitelj. Na ta način bomo dosegli tisto, kar je smisel zakona, da se ta finančna sredstva namenijo ne za to, da se slovenske producente bilda in finančno zalaga, ampak da se spodbuja tuje producente, da bodo prišli v našo državo in da bodo na ta način dosegli tisti efekt, ki ga tudi ima cilj zakona, se pravi, izmenjava znanj in izkušenj z našimi filmskimi delavci in spodbujanje turistične ponudbe in vsega ostalega, kar sem naštel. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za dopolnitev odgovora dajem ministru za kulturo, gospodu Peršaku.
Izvolite.

ANTON PERŠAK: Najprej naj povem, da je bil, ko se je zakon sprejemal, precejšen pritisk, da bi slovenski producenti lahko ne glede na to, ali

gre za koprodukcije ali gre za siceršnje projekte, kandidirali za ta sredstva. Zakaj je zdaj napisano tako, kot je? To je zato, ker kadar gre za koprodukcijo, slovenski producent ni v enakem položaju, kot je tisti producent, ki dela slovenski film v celoti. Prvi primer, ki je pri tem, je ravno Viba film. Kot vemo, se stroški uporabe Viba filma, snemalne tehnike in tako naprej, kadar se snema slovenski film, ki ga v celoti producira slovenski producent, ne obračunavajo, ampak se to šteje kot del te državne pomoči v primeru slovenskega filma. Kadar gre za te vrste koprodukcije, tudi delež, do katere višine smejo seči ta državne pomoč, je v primeru teh koprodukcij najnižji, to je 60 %, medtem ko je pri manjšinskih koprodukcijah 70 %, čisti slovenski filmi pa 80 %. Gre pravzaprav za hendikepiran položaj tistega, ki se znajde v takšni koprodukciji.

Kot rečeno, bomo pa seveda spremljali prav s tega vidika. In če bo potrebno in če bi se pokazalo, da je to res možno kot neka neustrezna prednost, kar se bo seveda pokazalo zelo kmalu, bomo to evalvirali in tudi spremenili.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Marko Pogačnik bo postavil poslansko vprašanje ministrici za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

Izvolite, imete besedo.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Spoštovana ministrica za finance, v nadaljevanju bi vam rad zastavil vprašanje v zvezi s slabo banko, Družbo za upravljanje terjatev bank. Dejstvo je, da terjatev od družbe T-2, ki je bila prenesena na Družbo za upravljanje terjatev bank, se mi zdi ena izmed največ postavk v portfelju terjatev, s katero razpolaga Družba za upravljanje terjatev bank. Že sam sem zastavil vrsto vprašanj, predvsem na odborih za finance in monetarno politiko, vendar od vodstva DUTB nisem dobil nikoli konkretnega odgovora, zato se zdaj obračam na vas kot ministrico, ki pač resorno pokrivata to inštitucijo. In sicer v maju leta 2016 je Višje sodišče v Celju dokončno odločilo, da terjatve, ki so bile prenesene s strani Nove Ljubljanske banke in pa Banke Celje, niso zavarovane. To predstavlja približno 120 milijonov evrov.

Zanima me:

Kako bo oziroma kako je ta odločitev sodišča vplivala na izkaz poslovanja DUTB v letu 2016?

Po drugi strani je pa Ustavno sodišče v marcu letošnjega leta dokončno odločilo, da je bil stečaj, ki ga je uvedlo sodišče v Ljubljani v mesecu marcu 2016 in bil predlagan s strani DUTB, že trikrat neupravičen.

Zanima me:

Kako bo ta odločitev Ustavnega sodišča v zvezi z neupravičenostjo stečajnega postopka družbe T-2 vplivala na nadaljnje poslovanje slabe banke?

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor dajem ministrici za finance.

Izvolite, gospa ministrica.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Spoštovani gospod poslanec, za začetek moram vseeno omeniti Zakon o ukrepih za krepitev stabilnosti bank, ki določa v 4. členu način nadzora, ki ga Ministrstvo za finance lahko opravi nad delovanjem DUTB. In še enkrat moram poudariti, da ne moremo vplivati na posamezne poslovne odločitve DUTB. Smo pa še prej, preden je bilo zastavljeno to poslansko vprašanje, od DUTB tudi sami zaprosili za informacije o konkretni zadevi, predvsem v povezavi z odločbo Ustavnega sodišča. Spremljamo delovanje DUTB kot celote, preko kazalnikov, vendar ti kazalniki, ki jih vsebujejo smernice za delovanje DUTB, se ne nanašajo na posamezen posel oziroma na posamezno terjatev, s katero upravlja DUTB, ampak so ti določeni na letni ravni.

Rada bi opozorila še, da rok za predložitev letnega poročila DUTB za leto 2016 Ministrstvu za finance še ni potekel, tako da letno poročilo pričakujem v kratkem. Za zdaj pa, kot rečeno, ga še nisem prejela.

O tej konkretni terjatvi je pa treba povedati naslednje. DUTB je prevzela te terjatve v okviru ukrepa prenosa tveganih postavk v letih 2013 oziroma 2014, in sicer po tem, ko je bila že pravnomočno potrjena prisilna poravnava. DUTB je pri upravljanju s to terjatvijo presojal med opcijo, da čaka na poplačilo terjatve do leta 2021 in računa s tem, da bi družba lahko do takrat ustvarila dovolj finančnih sredstev za poplačilo obveznosti, ali pa da v skladu z zakonom ukrepa v smeri, da lahko v maksimalni možni meri zagotovi prisilna poravnava sredstev davkoplačevalcev. Iz tega so izhajale nadaljne odločitve DUTB in predlogi, ki so bili posredovani. Konkretne odločitve višjega oziroma Ustavnega sodišča pa kljub vsemu ne bodo imele bistvenega vpliva na sam izid poslovanja v letu 2016 niti na kapitalsko strukturo glede na to, da je DUTB že do zdaj v svojih internih ocenah knjigovodske vrednosti terjatve do omenjene družbe upoštevalo tako opcijo, da do stečaja oziroma do odprodaje družbe pride oziroma da ostane pravnomočno potrjena prisilna poravnava v veljavi in se izvaja nadaljnjo prestrukturiranje družbe v skladu s tem.

Skratka, iz pridobljenih informacij ocenjujem, da je DUTB ukrepala v okviru svojih zakonskih pooblastil, da pa obe odločitvi neposrednega takojšnjega negativnega vpliva na DUTB ne bosta imeli, lahko pa predvsem odločitev Ustavnega sodišča v nadaljevanju zaradi odloga poplačila terjatve do DUTB zmanjša možnost za ustrezno visok znesek poplačila. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Pogačnik, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.
Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Ja, spoštovana ministrica, hvala, ampak jaz mislim, da ste ta svoj odgovor precej zameglili. Vas bom še enkrat vprašal. Višje sodišče v Celju je v letu 2016 odločilo, da terjatve, s katerimi razpolaga DUTB, ki so bile prenesene s strani NLB in pa Banke Celje, niso zavarovane v višini 120 milijonov evrov.

Kako bo to vplivalo na izid poslovanja oziroma kako je vplivalo na izid poslovanja 2016?

To, pa jaz sem prepričan, da tudi vi toliko poznate to materijo, da, ne vem, ali ocenjuješ, če imaš 120 milijonov terjatev zavarovanih, da jih imaš poknjženo, po drugi strani kot, če jih 120 milijonov nimaš poknjženih. In zastavljeno je bilo tudi že v preteklosti velikokrat vprašanje, zakaj se DUTB ni odločil, da te terjatve vrne po prenosu, kar omogoča Zakon o slabi banki in pa uredba, kajti večkrat se je opozarjala, da te terjatve niso zavarovane, zdaj je pa tudi na to vplivalo odločitev sodišča. Zanima me, kako bo to vplivalo na izid poslovanja. Prej so imeli 120 zavarovanih, zdaj pa 120 milijonov ni zavarovanih. Ne pogovarjamo se o enem milijonu, pogovarjamo se o 120 milijonih. DUTB pa tudi ni tako velik sistem, da 120 milijonov ne bi imel nekega vpliva. Zanima, kako se bo to izkazalo v poslovanju za leto 2016, in vas nisem spraševal za letno poročilo, ampak za rezultate, verjetno za rezultate deloma glede na to, da je mesec že maj, skoraj pa verjetno za 2016 morate biti kot resorna ministrica seznanjena. In pa odločitev Ustavnega sodišča, kako bo vplivala na nadaljevanje poslovanja DUTB.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman, imate besedo.
Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Še enkrat, kar se tiče odločitve Ustavnega sodišča, kot sem rekla, neposrednega vpliva, neposrednega takojšnjega vpliva na poslovanje DUTB ne bo imela, imela pa bo lahko vpliv na višino poplačila, ki ga lahko pričakujemo. Ocena DUTB že v letu 2014 je bila, da bi s stečajnim postopkom lahko dosegli višje poplačilo terjatve do zadevne družbe, kot da se čaka do izteka tega obdobja po prisilni poravnavi, do leta 2021. Pri tej oceni DUTB tudi danes oziroma tudi na podlagi zadnjega poročila še vztraja.

Drugo, kar pa se tiče odločitve Višjega sodišča glede zavarovanosti ali nezavarovanosti terjatve oziroma vpliva na rezultate, pa moram reči, da tudi v tem primeru iz poročila, ki ga je DUTB pripravil, izhaja, da posebnega vpliva ne bo, glede na to, kako imajo zadeve evidentirane

v svojem knjigovodstvu in kako ga izkazujejo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Violeta Tomić bo postavila poslansko vprašanje ministrici za notranje zadeve mag. Vesni Györkös Žnidar, ki je danes opravičeno odsotna.
Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Ja, hvala za besedo, predsedujoči.

Ministrico pa sprašujem naslednje. Vemo, da se zaradi begunske krize po celi Sloveniji širi sovraštvo na rasni, narodnostni in verski osnovi. Zahodni politiki in vojaški poveljniki, ki so pravzaprav povzročili to begunsko krizo, so daleč od oči javnosti, zato medijem in desničarskim organizacijam ni težko preusmeriti jeze teh obubožanih ljudi od krivcev za nastalo situacijo k žrtvam te iste politike, se pravi k beguncem. To je še toliko lažje, ker uradna politika Cerarjeve vlade tudi to podpira in namesto, da bi kritizirali svoje kvazi zaveznike v Natu, je Cerarjeva vlada ogradila državo z bodečo žico – kot vemo, so tukaj zadaj tudi sumljivi posli in netransparentne zadeve – in na mejo poslala vojaške patrolje. Skratka mi v Združeni levici odločno zavračamo takšne politike, predvsem bi pa radi opozorili, da je v takšnih okoliščinah zelo nevarno, če spregledamo neke druge oblike nestrpnosti, ki naraščajo med nami, in to so pojavi neofašizma.

Zato ministrico za notranje zadeve sprašujem:

Kako se bo policija odzvala na tri konkretne primere nestrpnosti?

Prva taka priložnost bo zborovanje zagovornikov ustaštva 14. maja v Pliberku na Koroškem. Velika večina udeležencev bo na ta kraj priveditve potovala z avtobusi in bo potovala iz Hrvaške in Bosne in Hercegovine, seveda čez slovenske mejne prehode.

Zanima me:

Ali bo policija v Slovenijo spustila potnike, ki bodo imeli pri sebi simbole ustaštva, recimo zastavo, kot so jo razkazovali lani v Mariboru, kar je Mladina dokumentirala na tej fotografiji?

Moje naslednje vprašanje je:

Kako bo ravnala v primeru koncerta Thompsona, znanega zagovornika ustaštva, ki bo v Mariboru 20. maja? Ali bo policija prepovedala izvedbo tega koncerta?

Gre za pevca, ki opravičuje ustaške zločine v Jasenovcu, kjer vemo, da je bilo pomorjenih ogromno otrok, žena in celo sedem duhovnikov.

In tretje, tak dogodek smo doživeli v četrtek, ko so udeleženci shoda Odbora 2014 pred Vrhovnim sodiščem, pred očmi policije pretepli starejšega občana in kot smo videli tukaj, policija ni mogla tega preprečiti.

Zato me zanima:

Koliko časa boste še dovoljevali shode glede na to, da organizator ne more zagotoviti varnosti mimoidočih?

Prosim, da mi ministrica odgovori pisno in temeljito na ta vprašanja. Nikakor ne želim floskul na ta račun. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Na vašo željo bomo na ministrico naslovili vašo prošnjo o pisnem odgovoru.

Gospod Ivan Škodnik bo postavil poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

Izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana ministrica, minister, vodja kabineta predsednika Vlade!

Spoštovani minister Dejan Židan, jaz bi se rad danes malo ustavil in se kot lesar pogovoril z vami kot ministrom, ki predstavljate ta resor, kamor spadajo gozdovi. Ampak bom šel zelo počasi. Jaz vem, da je to ključno, ko se govori o pomanjkanju hlodovine in tako naprej, da so to državni gozdovi, ki so nekje v okviru 20 % celotne mase in da še ti gozdovi oziroma ti hlodi niso vsi kvalitetni za predelavo, da so večina seveda zasebni gozdovi. Ampak vseeno. Ko smo v letu dni oblikovali državno podjetje z namenom, da vsaj v prvi fazi poskušamo z državnim podjetjem spremeniti in nekako oplemeniti ta les doma, ki se zadnje čase ali pa zadnja leta vozi preko meja v tujino, največ seveda v Avstrijo, doma pa ga seveda nismo predelali. Jaz imam izhodišče iz 30 let nazaj, ko smo v Sloveniji zaposlovali preko 40, po nekaterih podatkih celo do 70 tisoč ljudi, danes pa je na področju lesne industrije zaposlenih manj kot 10 tisoč, po nekaterih podatkih celo manj kot 8 tisoč ljudi. Ta številka se seveda ne dviguje. Jaz ocenjujem, da je to neka specifična pri nas in da bi morali nekako prekiniti ta izvoz lesa, ki ga seveda v nekem delu pa vendarle lahko.

Spoštovani minister Židan, vi me boste lažje razumeli, zato vas prosim, da nam pomagate pri ustanavljanju lesnih centrov, ki ne bodo samo logistične narave. V prvi fazi vidim vsaj pet takih centrov v Sloveniji, kasneje pa še več. V centrih bi se hlodovina obelila, sortirala, skladiščila, omogočila bi se nadaljnja proizvodnja polizdelkov, različnih plošč in tako naprej. Ti centri bi bili osnova za razvoj gozdno lesne verige doma v Sloveniji. S tem bi torej hlodovino dobili slovenski proizvajalci žagarji. V tej enostavni potezi vidim rešitev, da bi les ostal in se predelal v Sloveniji, vas pa prosim za mnenje možnosti čim prejšnje realizacije predlaganega. Za vaš odgovor se seveda vam zahvaljujem. Jaz vem, da je to neko vprašanje, ki ni enostavno, pa vendarle en segment, nekaj pa tu na vašem področju lahko dodate kot resorni minister. Neke stvari se spreminjajo, jaz vem, da se to takoj v letu dni ni dalo, ampak za naprej moramo gledati, da bodo naši

proizvajalci, naši žagarji dobili les. Žag imamo dovolj. Mi moramo pridelati ta les, da bomo prišli do novih delovnih mest. Jaz ocenjujem, da lahko 10 do 20 tisoč delovnih mest kmalu ustvarimo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister mag. Dejan Židan, izvolite, imate besedo.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Najlepša hvala, podpredsednik.

Spoštovani gospod poslanec, hvala za vprašanje. Generalno je tako, kakor ste sami zelo pravilno povedali. V Sloveniji je državnega gozda samo 20 %. Tudi ko se bo povečal etat, ko se bo etat približal letnemu prirastu, bo to omogočilo nekje milijon in pol možnega poseka. To je prvo dejstvo.

Drugo dejstvo je, da v tem trenutku v Sloveniji sama lesna industrija raste. Povpraševanje lesne industrije po gozdno lesnem asortimentu se povečuje in ravno tukaj imamo zelo dosti vprašanj tudi od vaših kolegic in kolegov, poslank in poslancev, zakaj državni gozdovi že v tem trenutku že obstoječem slovenskem proizvajalcem ne dobavljajo večje količine lesa, čeprav se vsi od zadaj zavedajo, da je omejitev količina, in to je pač 20 % slovenskega lesa. Prav tako marsikateri slovenski pa tudi tuji možni investitor v tem trenutku že povprašuje in najavlja investicije v Slovenijo. Tako da bi v Sloveniji odprli nova delovna mesta in prav tako opazujejo državni gozd. Mi seveda kot država lahko povemo naslednje. Z Državnim gozdom so se nekatere stvari izboljšale. Kot prvo, imamo kompletirano ponudbo na ravni celotne države. Drugič, za to spremembo pravil, o kateri sem že govoril in jaz upam, da bodo v maju odgovorjena, tako da lahko gredo potem na skupščino in na Vlado čimprej, lahko zagotavljamo dolgoročne pogodbe, kar do zdaj ni bilo možno, pod znanimi pogoji. Ko rečem znanimi pogoji, pač po nekih povprečnih evropskih tržnih cenah.

Kar pa se tiče vprašanja, ali prodajati v gozdno lesnih logističnih centrih ali pa ne, nam znane prakse prodajajo na kamionski cesti. Po nam dostopnih podatkih, tako je tudi študija, ki jo je sam SiDG pripravil, bi pomenilo, če bi mi šli na silo ustanavljati kot država gozdno lesne centre, zato da se tam sortira in naloži, mi s tem naredimo dodatnega stroška okrog 5 evrov na kubik. 5 evrov na kubik, recimo, pri količini milijon kubikov pomeni, da smo dali 5 milijonov evrov za nekaj, česar v tujini niti večinoma ni, ker se prodaja in nam podobna podjetja, kot je SiDG, če pogledamo dobre prakse v tujini, prodajajo na kamionski cesti. Vendar, vse to ne pomeni, da se naredi dodaten napor po ustavitvi novih lesnih, žagarskih in ostalih obratov. Tu lahko ima lahko SiDG pomembno vlogo. Kaj je tista najpomembnejša vloga, o kateri je po mojem mnenju potrebno razpravljati? Prvič, privabljanje tako domačih kakor tujih investitorjev. Drugič, sodelovanje pri ustvarjanju

pogojev, zlasti z dolgoročnimi pogodbami in tudi, če je potrebno, z začasnim razvojem lokacij. In kot tretje to, kar pa se dela, z vlaganjem dodatnih finančnih sredstev, to pa morajo biti širša finančna sredstva, v promocijo uporabe domačega lesa tudi v Sloveniji.

Ali je možno z vsemi temi ukrepi spodbuditi lesni sektor? Generalno lesni sektor v tem trenutku raste. Kot drugo, sam lesni sektor, in to je zanimivo, gospod poslanec, jaz imam dosti pogovorov tako z Gospodarsko zbornico Slovenije, s pristojno sekcijo, kakor z Obrtno zbornico Slovenije in oni vedno zelo jasno tako preko medijev kakor v pisnih dokumentih, kar predvidevam, da vam je znano, zelo jasno povedo naslednje: ne vlagati državnega denarja v tiste vrste proizvodnje, kjer se lahko dobi in je tudi na razpolago zasebni kapital. Tako da zelo večinsko mnenje je, naredite še bolj dostopno, povsem se uskladite z načini sortiranja, z načini prodaje, s tem, kako delajo v nekaterih tujih evropskih državah, ne pa iti na tista področja, kjer tudi v tujini država ne gre naprej, saj potem lahko to razumemo kot nelojalno konkurenco državnega podjetja. Zanimivo je, da je to poglavitna razprava, ki se je tudi v fazi priprave strategije za neko daljšo petletno oziroma desetletno obdobje tudi vodila. Jaz verjamem, da je možno na različne načine podpirati razvoj lesne industrije, zelo si želim, da bi nam bil čim prej predstavljen kakršenkoli osnutek razvoja lesne panoge, za gospodarski del imamo, ta Državni zbor je sprejel resolucijo, kako se razvija, in jaz upam, da bomo šli skupaj naprej. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ivan Škodnik, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala, gospod minister, za odgovor.

Jaz bi tukaj samo še nekaj dodatno vprašal. Jaz se nečesa bojim. Bojim se, ko se zadnje čase veliko govori o multinacionalkah, ker je cilj takšnih družb v veliki meri, velikokrat pač takšen, da pridejo do mase lesa, ki se neke zbira, ki se mogoče delno predela v neke polizdelke in se potem tako ali drugače v neki drugi obliki pelje iz države. Bojim se, da ne bomo prišli do tistega števila delovnih mest, kot bi prišli, če bi po nekih regijah, po nekih območjih razvijali lesno industrijo. Ker gre za specifikko – jaz mislim, da je Slovenija specifična in da ima veliko možnosti za razvoj veliko izdelkov – mi mi morali razvijati zelo zahtevne izdelke z veliko dodano vrednostjo. Tako bomo prišli do nekih novih delovnih mest. Pravim, tukaj se jaz tega bojim in tisti centri, ki bi lahko bili v osnovi na tistih lokacijah, kjer so že ostanki starih tovarn lesne industrije, imamo jih kar nekaj, nekatere imajo še celo lupilne linije, pa manj obratujejo, mogoče ne obratujejo polno, skratka, tu bi morali najti rešitev. Se povsem

strinjam, minister, z vami, ko ste rekli, da državnega denarja ne bomo trošili za take stvari, da je treba vključiti tudi privatni kapital in tako naprej, tu se povsem strinjam. Treba pa je nekaj narediti, ne smemo pustiti, ker nevarnost obstaja, da bodo neke multinacionalke rekly, ja, tu morajo biti milijonske žage, da bodo prežagale les, in bodo vozili celotno hlodovino po celi Sloveniji na neko območje, kjer ga bodo delno razžagali, obdelali in potem izvozili. Jaz tukaj, odkrito povedano, kot lesar, zdaj pa govorim tudi kot lesar, ne vidim razvoja lesne industrije. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Židan, imate besedo za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Jaz razumem to razmišljanje. Tudi sam se zavedam, da podobno v lesarstvu, kakor v drugih delih gospodarstva, je najbolj hiter razvoj na mikro in srednji ravni. Obrtnišva in mala podjetja bistveno hitreje rastejo kot velike firme.

Vendar to, kar pa ste konkretno na nek način vprašali, gospod poslanec, kolikor je meni znano, ste ravno vršilec dolžnosti direktorja za lesarstvo in državni sekretar na Ministrstvu za gospodarstvo eno zelo veliko evropsko gospodarsko družbo ravno z namenom investiranja v žago v Sloveniji obiskala. In jaz predlagam, da potem njih vprašate, s kakšnim namenom in s kakšnimi rezultati. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec bo postavil poslansko vprašanje ministrici za okolje in prosto gospe Ireni Majcen.

Izvolite, gospod Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav ministrici, ministrom, vsem ostalim!

Verjetno se vsi strinjamo, da je Triglavski narodni park kot edini narodni park v Sloveniji pomemben. In zato je še toliko bolj pomembno, na kakšen način se upravlja. V zadnjem obdobju imamo kar veliko pripomb in pobud s tega območja o tem, da naj se zakon spremeni, da naj se zakon izvaja tako, kot je zapisan, da je veliko pripomb na izvajanje tudi zdajšnjega zakona. In tu pridemo do vprašanja, ali je mogoče temu vzrok tudi to, da že od leta 2016 oziroma 2013 ta javni zavod upravlja v. d. direktorja, se pravi nekdo, ki sicer ima pooblastila, ki pa ne dela v smislu nekega dolgoročnega načrta in razvoja tega območja. Res je Vlada v lanskem letu v juliju imenovala ponovno vršilca direktorja, torej ni izbrala direktorja za trajni mandat, tako da je to ponovno odprta zadeva. Jaz sem to vprašanje že v lanskem letu naslovil na ministrico in takrat je tudi v odgovoru odgovorila, da je pač za uspešno izvajanje tako zakona kot načrta upravljanja treba zagotoviti stabilno in strokovno vodeno institucijo in da bo najpomembnejša

naloga novega direktorja organizirano izvajanje, spremljanje nalog načrta upravljanja in tako naprej. Sedaj to gre vse v smislu, da je to nekdo, ki je res direktor s polnimi pooblastili, se pravi, izbran za nek daljši mandat, da pripravi neko dolgoročno strategijo izvajanja, ne pa da se vsako leto oziroma vsakega pol leta imenuje vršilca dolžnosti. Mislim, da je to za tako pomembno institucijo, kot je Javni zavod Triglavski narodni park, po mojem mnenju nesprejemljivo.

Zato ministrico ponovno sprašujem:

Ali je za njo sprejemljivo, da je vodenje Javnega zavoda Triglavski narodni park že od leta 2013 poverjeno vršilcem dolžnosti direktorja?

Kaj v tej smeri namerava storiti?

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor dajem ministrici za okolje in prostor, gospe Ireni Majcen.

IRENA MAJČEN: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci!

Spoštovani poslanec gospod Krivec, od poteka mandata prejšnjemu direktorju Javnega zavoda Triglavski narodni park, kot ste že sami rekli, leta 2013, se je prvič imenovalo vršilca dolžnosti direktorja, ki je delo opravljal leto in pol, potem smo oktobra 2014, torej že po mojem nastopu funkcije razpisali za imenovanje direktorja, vendar na svetu javnega zavoda posredovani kandidat, na žalost, ni bil deležen podpore zaradi nepoznavanja dela in vsebin zavoda in je bil imenovan za vršilca direktorja. Na tretjem razpisu, to je bilo pa marca 2016, je na nek način, to je pa že moja odločitev prevladala, ugotovitev, da noben od kandidatov ni v zadostni meri izkazal poznavanja najpomembnejših vsebin, ki tvorijo jedro dela in odločanja v Triglavskem narodnem parku, to pa je varstvo narave, spodbujanje razvoja območja Triglavskega narodnega parka in ustreznega usmerjanja turizma, tako da je bil ponovno imenovan vršilec dolžnosti. Novi razpis je bil objavljen v februarju letošnjega leta. Na ta razpis se je prijavilo deset kandidatov, vloge so bile pravočasne. Pri pregledu se je ugotovilo, da dva kandidata ne izpolnjujeta formalnih pogojev, osem kandidatov pa. Strokovne službe so pregledale priložene vizije razvoja, jih ocenile in na podlagi tega potekajo razgovori. Po opravljenih razgovorih bo posredovan predlog za imenovanje direktorja. Kljub takšni situaciji glede vodenja javnega zavoda bi si upala trditi, da je bilo kar nekaj stvari izpeljanih. Sprejeta je bila Uredba o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka; pomembno pa se mi zdi, da povem, da se je pripravilo in se izvaja sanacijski program Triglavskega narodnega parka. Ta sanacijski program pokriva tiste stroške, ki so nastali pri vodenju parka, ko je bil imenovan direktor. Torej ne izhajajo te finančne vrzeli iz obdobja imenovanja vršilcev dolžnosti, ampak

direktorja. Teh sredstev je za Triglavski narodni park bilo kar nekaj, izhajajo pa iz pričetka del številnih projektov, za katere se je imelo namen pridobiti evropska sredstva; pa je bil žal Triglavski narodni park pri tem neuspešen.

Prav tako se nadaljuje konkretizacija priprave projektov za financiranje iz evropskih skladov, torej gre za razpise po stebru 6.2 operativnega programa 2014–2020. Prav gotovo pa je za dobro izvajanje upravljanja Triglavskega narodnega parka ključno zagotoviti stabilno in strokovno vodenje institucije. Najpomembnejša naloga dela novega direktorja bo organizirano izvajanje in spremljanje nalog iz Načrtov upravljanja ter spremljanje izvajanja Zakona o Triglavskem narodnem parku. Vse to zahteva resno sodelovanje vseh ministrstev predvsem pri izvajanju Načrta upravljanja, torej ministrstev s področja okolja, narave, šolstva, zdravstva, sociale, gospodarstva in infrastrukture. V tem je pravzaprav najtežji del, kako določiti direktorja, ki bo vse te naloge sposoben dobro opravljati. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec, imate besedo, da zahtevate dodaten odgovor.

Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za te odgovore in tudi za ta pojasnila glede razpisa, ki naj bi bil letos opravljen.

Ponovno smo pred tem, da lahko izberete direktorja, vendar, kot sem razumel, še niste pred tem dejstvom. Vi govorite o tem, da se stvari vseeno odvijajo znotraj Triglavskega narodnega parka, vendar so odzivi s terena in s strani lokalnih skupnosti precej negativni. Veliko je pritiskov, da se zakon novelira zato, ker se večji del zakona, predvsem razvojni, ne izvaja. Mislim, da je pomanjkanje ene resne strategije s strani nekega kvalitetnega direktorja pomemben izpad v tem javnem zavodu. S tem se boste verjetno strinjali, zato je bilo tudi moje vprašanje, ali je za vas sprejemljivo, da se od leta 2013 do zdaj s takim pomembnim inštitutom, ki je v okviru naše države, upravlja z vršilcem dolžnosti. Mislim, da je v običajni praksi vršilec dolžnosti eno leto, mogoče še s kakšnim podaljšanjem, kasneje pa se vseeno normalno izbere direktorja. Vi pravite, da na vseh dosedanjih izborih ni bilo primernega človeka, ki bi zasedel to mesto. To me dejansko čudi glede na to, da je Triglavski narodni park vseeno že dlje časa ustanovljen in da se je verjetno kar nekaj kadrov izšolalo tudi v smeri, da poznajo vso to problematiko, ki je znotraj tega odločanja. Res me čudi, da je vaše mnenje, da je bil nek vršilec dolžnosti primeren in sposoben ter je tudi neka rešitev za to, da se vse te naloge lahko upravljajo. Omenili ste Načrt upravljanja. To je pač zakonska materija, ki jo je zakon predpisal. To ni nobena dodana vrednost, ki jo je nekdo pripravil; ampak je bila to obveza.

Zato me še enkrat zanima:

Kako se boste tega lotili?
Ali bo v tem izboru zdaj imenovan direktor ali bo ponovno vršilec dolžnosti?

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa ministrica, imate besedo, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovani poslanec gospod Krivec!

Verjamem, da ko gledamo kaj počnejo drugi, pač tisto delo ovrednotimo po svojem prepričanju. Ampak priprave Načrta upravljanja Triglavskega narodnega parka ni pripravljala direktor, je ni pripravljala sam park; to delo je opravljalo kar nekaj ljudi na ministrstvu in v določenem delu sem tudi sama prisostvovala številnim usklajevanjem. Reči, da je Načrt upravljanja Triglavskega narodnega parka nekaj, kar je bilo treba narediti; ja, treba je bilo narediti pred dvajsetimi leti. Pa ni bilo narejeno vse do sedaj, do tega obdobja; tako da vam jaz pač povem, da se z vami ne strinjam. Lahko pa vam zagotovim, da spremembe zakona ne bo pripravljala direktor. Se pa strinjam, direktor bo pa prav gotovo potreben, da bo usklajeval številne želje in hotenja županov. Pred kratkim smo imeli sestanek z župani, z vsemi župani Triglavskega narodnega parka, povabljeni so bili vsi, prišla sta dva župana. Pri navajanju interesov je seveda različno. Nekateri župani ali pa njihove strokovne službe imajo res močne interese, tudi dovolj močne, da se takim razgovorom pridružijo. Saj za nas je to sprejemljivo. Ampak nekateri župani pa nimajo niti teh interesov. Je pa res, da smo se dogovorili o celovitejši spremembi Zakona o Triglavskem narodnem parku in je na nek način bilo tudi s strani predstavnikov lokalnih skupnosti sprejeto. Pričnemo v jeseni, ker sem prepričana, da je interesov toliko, da bo treba tudi s strani njegovega ministra poseči v iskanje teh interesov in ne bo moč vseh želja prepustiti dogovarjanju oziroma nedogovarjanju strokovnih služb in lokalnih skupnosti. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec, želite podati predlog, da Državni zbor opravi razpravo na naslednji seji?

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Ja, v skladu s poslovnikom želim, da se opravi razprava o odgovoru ministrice, ker iz zadnjih odgovorov sledi, da v bistvu z javnim zavodom upravlja ministrstvo bolj kot pa javni zavod. Vse aktivnosti, ki so bile narejene, so bile vodene, očitno, s strani ministrstva in njegovih služb. Tako je bilo razumeti. Tudi Načrt upravljanja je ministrica koordinirala in še kaj podobnega je bilo slišati iz njenih izjav. Načrt upravljanja ni zahteva, ki bi bila pred dvajsetimi leti, ampak zahteva, ki jo je vpeljal zakon, ki je bil noveliran leta 2010. Takrat v Pahorjevi vladi je bila zadnja novelacija Zakona o Triglavskem narodnem parku sprejeta in od takrat naprej je tudi ta upravljavski načrt eden od pomembnih

dokumentov, ki mora biti definitivno sprejeti. In če zdaj ministrstvo izvaja naloge za nek javni zavod v celoti, kot je bilo razumeti iz razprave ministrice, je še toliko bolj pomembno, da pridemo enkrat do imenovanja enega od pomembnih direktorjev v nekem javnem zavodu, ki kasneje tudi odgovarja za vse dogajanje znotraj Triglavskega narodnega parka. In mogoče je tudi slab odziv lokalnih skupnosti posledica tega, da javni zavod Triglavski narodni park ni figura v tem prostoru, ne opravlja svojega dela in ni nek proaktivni akter, za kar je bil tudi zakon takrat sprejet in v tistem zakonu tudi umeščen del, ki govori o tem, da je Triglavski narodni park kot javni zavod namenjen ne samo nadzoru in tej restrikciji znotraj parka; ampak tudi neki razvojni komponenti in je bilo to vgrajeno. In če lokalne skupnosti tega ne vidijo, se verjetno tudi ne udeležujejo teh sestankov in pričakujejo, da jih bo pač očitno poklicalo ministrstvo ter tisti, ki se s tem ukvarjajo. Zato je še toliko bolj pomembno, da slej ko prej pridemo do imenovanja nekega odgovornega direktorja v tem javnem zavodu, ki bo politiko in izvajanje tega zakona peljal naprej, kot je zapisano v posameznih členih; in da se s tem ne bo ukvarjalo ministrstvo. V nasprotnem primeru pa ukinimo javni zavod in naj ministrstvo to upravlja.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri v okviru glasovanja.

Gospa Iva Dimic bo postavila poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsedujoči.

Spoštovani gospod minister! V zadnjem času se je name in na Poslansko skupino Nove Slovenije obrnilo precej zaskrbljenih in jeznih pridelovalcev zelenjave, ki so opozorili na problem vračila dela subvencij za zelenjavo za leto 2016. Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja je v postopku odločanja o neposrednih plačilih za leto 2016 za proizvodnjo vezane podpore za zelenjadnice v več primerih odpravila pravnomočne odločbe ter jih brez obnove postopka po določbah ZUP nadomestila z novimi odločbami, s katerimi je zmanjšala plačila za proizvodnjo vezane podpore za zelenjadnice z navedbo, da naj bi bili zaradi nepravilno ugotovljenega dejanskega stanja s pomočjo samodejnega informacijskega sistema izplačani previsoki zneski podpore za zelenjadnice. Seveda vas stroka, če lahko tako rečem, kot so združenje pridelovalcev zelenjave, vrtnin, integrirane pridelave, lahko omenim tudi predstavnike, gospod Bučar, Majerič, ter tudi mi, poslanci Nove Slovenije, že vrsto let opozarjamo na nujnost priprave šifranta, ki bi preprečil takšne dogodke; pa ga do danes še nimamo. Ker nekdo ne opravi svoje naloge, bo očitno izgubljeno tudi letošnje leto in bodo pridelovalci

zelenjave morali prihodnje leto zopet vračati subvencije.

Zato vas sprašujem, spoštovani minister:

Kdo je odgovoren, da šifrant za zelenjadnice še vedno ni pripravljen?

Kako je mogoče, da Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja po letu dni spremeni odločbe in tako posega v pridobljene pravice pridelovalcev z že izdanimi odločbami?

Kako in do kdaj boste popravili to krivico pridelovalcem zelenjave?

Hvala lepa za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Dejan Židan, izvolite, imate besedo.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovana poslanka, vedno se veselim vaših vprašanj in se zanje tudi zahvaljujem!

V resnici je takole. Odločbe niso stare eno leto, odločbe so iz januarja. Zakaj januarja? Ker zaradi težkega stanja, zaradi pozebe lansko leto – na žalost se je letos to ponovno ponovilo, čeprav se je takrat govorilo, da je to stoletni pojav –, smo se letos pomemben del neposrednih plačil izplačali že v januarju. Evropska neposredna plačila so pa takšna, da so v bistvu subvencijska kampanja, ki so sedaj, se dejansko izplačuje v naslednjem letu. Mi smo letos izplačali dober mesec oziroma kar nekaj mesecev pred tem, ko je končni rok za izplačilo. Vsi, ki so oddali vloge za proizvodno vezavo, teh je 842, so dobili v marcu na nek način osebno opravičilo direktorja Agencije za kmetijske trge s pojasnilom, zakaj je prišlo do pomote. Če dovolite, gospa poslanka, vam to tudi razložim. Ne gre za šifrant, gre za nekaj drugega. V Sloveniji imamo za proizvodno vezavo, torej za dodatno podporo – mimogrede, mi v tem trenutku podpiramo proizvodnjo vrtnin približno šestkrat bolj, zneski na hektar so šestkrat večji, kot so bili v obdobju pri zadnji sedemletki –, določeno količina denarja, to je 2 milijona evrov, in to se deli s količino hektarjev. In tukaj je prišlo do napake, kakršno je tudi direktor opisal. Približno 150 hektarjev ni bilo zajetih. Ta napaka se je naredila. S tem se je dejansko to dodatno plačilo, ker vsa ostala plačila so takšna, kakršna morajo biti, znižalo, iz tisoč 300 na tisoč 100 in nekaj. Moram pa povedati, to je plačilo, ki ga v preteklem obdobju ni bilo. In tudi to je plačilo, ki je samo začasno, dokler proizvodnja ne naraste preko določene mere, ko več proizvodnja vezava ni upravičena. Bi pa se tudi jaz rad v imenu države vsem opravičil, rad bi tudi povedal, da tam, kjer se da, to je slaba polovica primerov, se gre v kompenziranje. Ko so naslednja plačila, ali so to ekološka, ali dobrobit živali, ali plačila, ki so povezana z okoljskimi ukrepi, se tam kompenzira ta znesek. Generalno gledano je na hektar približno šestkrat več plačila, kot je bilo v starem obdobju.

Kar se pa šifranta tiče, gospa Dimic, mi imamo šifrant od leta 2015 naprej izpostavljen; šifrant vrtnin. Ta šifrant je pa takšen, imamo splošno šifro, ki se imenuje 402. Ta splošna šifra potem omogoča oziroma zahteva, da se dodatno vpiše tista vrsta vrtnine, ki je glavna, ki je prvi del sezone prisotna. Ne vpisujeta pa se ostali dve vrtnini. To je bil dogovor s kmečkim stanom. Zamislite si, da se kmeta prisili, da bo vpisoval, katere vrtnine bo imel kot druge in kot tretje, na kakšni površini; ob tem da oba poznavata, da se pri tretji vrtnini pogosto prilagaja trgu, zlasti pa pri količini. Če bi mi to vpisali, zamislite si, kakšna bi bilo potem administracija v ozadju, kakšna kontrola in koliko napak bi se ugotavljalo. To je bil dogovor s kmečkimi organizacijami, z vsemi kmečkimi organizacijami. In tudi kolikor se sedaj z njimi pogovarjamo, one vztrajajo pri tem dogovoru. Ni v državi problem narediti sistem bolj zakompliciran, ampak potem bi šli v takšen sistem, ki ga drugje pač za proizvodnje vezave ni.

Če pa je vprašanje, ali bi to omogočalo večjo sledljivost, kar predvidevam, da je bilo vprašanje. Mi tudi v tem trenutku sledljivost hrane v bistvu preverjamo korak naprej in korak nazaj, preko dokumentov, ker fizična prisotnost ni možna, toliko inšpektorjev nimamo. Moram pa vam povedati dobro novico in ta dobra novica je, da smo po mojem mnenju med vodilnimi, ki razvijamo nekatere izotopske metode. Konec tega leta bomo že predvidoma imeli prve akreditirane metode v Sloveniji, ki bodo omogočale, da bomo vzeli jabolko, ki ga vi prodajate, ter zemljo iz vaše kmetije in bomo povedali, ali je jabolko resnično iz vaše kmetije ali ne. Nekje v roku treh let pa pričakujemo, da bomo končali tudi kartiranje Slovenije. Kartiranje Slovenije bo omogočilo, da ko bomo vzeli konkreten prehranski produkt, bomo na podlagi izotopov in nekaterih drugih snovi, ki so v hrani, določili, ali je iz Slovenije ali je od drugod. To bo tista stopnja, ki bo velik korak pred tem materialnim dokazovanjem, ki se dokazuje preko dokumentov. O tem pa še enkrat poudarjam, fizično ni toliko inšpektorjev, da bi bili na vseh kmetijah ves čas prisotni. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa.

Spoštovani minister! Dejstvo je, da morajo kmetije oziroma proizvajalci vračati denar za leto 2016, ko so dobili pravnomočne odločbe. Drži. Ker so dobili pravnomočne odločbe po podatkih, ki jih je posredovala Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja do konca maja. Vsako leto je kampanjska, ko morajo oni prijavljati zadeve do konca maja. In zato se sprašujem, je bila po maju še kakšna pozeba, da je ne bi mogel

nekdo ... Nekdo. Jaz sem tudi slišala, da se govori o 200 hektarjih, ki so naknadno prišli v to kampanjo, in da so bili zaradi tega kmetije oškodovani in morajo enostavno vračati denar. Rekli ste, da je bilo s kmečkim stanom dogovorjeno, da za drugo in tretjo vrtnino ni potrebno, da bi bila šifrirana; vendar po podatkih, ki sem jih jaz pridobila v teh dneh, si želijo to, ker pravijo, da bi potem bili vsi plačani dejansko po tistem, kar nekdo pridelal. In tudi za nas kot potrošnike bi bila sledljivost veliko boljša in lažja. Jaz nisem dobila informacije od vseh teh združenj, da jim karkoli ne bi odgovarjalo; celo želijo si. Je pa problem v tem, da so bile te odločbe izdane po 42. členu Zakona o kmetijstvu, ki ga bomo v naslednjem tednu ustrezno obravnavali; če bo potrebno, tudi amandmirali. Kot kaže, je bilo na podlagi tega 42. člena Zakona o kmetijstvu grobo kršeno načelo zaupanja v pravo in načelo pravne varnosti, ki sodi med načela pravne države glede na 2. člen Ustave Republike Slovenije. Načelo zaupanja v pravo nam kot strankam v upravnih postopkih zagotavlja, da država oziroma njeni organi pravnomočno ugotovljenega pravnega položaja ne smejo arbitrarno spreminjati oziroma poslabšati, kar se je v njihovem primeru zgodilo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za dopolnitev odgovora dajem mag. Dejanu Židanu.

Izvolite, minister.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovana gospa poslanka!

Jaz povsem akceptiram vaš predlog, da uvedemo dodatno administriranje, ampak to je ravno obratno, kar vi meni ves čas na Odboru za kmetijstvo govorite. Jaz kot minister dejansko nimam težave, če boste vi zahtevali in potem izglasovali, da uvedemo še tisoč rubrik; imamo pa že zdaj težavo, da je ena največjih težav kmetijske politike preveč administriranja. Vedno se najde razlog, vedno vsak organ najde razlog, zakaj je treba še tisoč stvari zapisati. In smo še dodatno, pa še bolj, pa še bolj zapletene kot naši konkurenti. Nekaj pa le moram povedati. Država oziroma naša agencija za kmetijske trge izda odločbo predvidoma zelo blizu tega, ko izplačamo denar. Ne izdajamo odločb na zalogo. Odločbe izdamo takrat, včasih celo že naslednji dan denar pride, vedno pa zelo hitro. In tudi letos so bile odločbe, prve odločbe, ne vse, ker se je plačevalo v januarju in potem še februarja, majhen preostanek v marcu, kjer so bile izdane kontrole. In če bi recimo mi sledili evropskemu pravnemu redu, ki govori, da je treba izplačati najkasneje do 30. 6.; potem težav sploh ne bi bilo, ker se je ugotovilo, da je napaka v izračunu v marcu. Ampak mi smo, in to je edino pravilno, hoteli denar čim prej pripeljati do kmetov. Ampak še enkrat, da ne bo napačnega razumevanja. Mi smo v Sloveniji za to, da pospešimo proizvodnjo zelenjave, poleg vseh ostalih ukrepov. Kmetija

dobi izplačane vse ostale ukrepe, smo se še odločili, kar je bilo soglasno na Svetu za kmetijstvo in podeželje, da bomo znotraj dveh milijonov dodatno podprli kmetije, da se poveča proizvodnja. In zato 2 milijona delimo s številom hektarjev. Res pa je, da je prišlo pri računalniškem obračunu, za kar mislim, da bo znala agencija zelo dobro razložiti, tudi meni je znala razložiti, zakaj se je to dogodilo, so se potem tudi opravičili. Vendar če mi tega ne bi naredili, kaj bi bilo kontra? V vsakem primeru bi to morali plačati, ker je to evropski denar. Ampak če tega ne bi naredili zdaj, bi morali plačati čez čas, mogoče še s kakšno kaznijo; in tudi izterjati. Generalno gledano, meni je žal in se res vsakemu od naših kmetovalcev opravičujem. Tu bi le rad povedal, da tam, kjer se da kompenzirati, se je šlo v kompenziranje, da je velika večina zneskov pod 500 evrov. Kjer pa je 500 evrov, pa ima vsaka kmetija tudi možnost plačila nazaj v proračun v treh obrokih, vendar kljub vsemu kot država iz evropskega denarja plačamo proizvodno vezavo dodatno tisoč 187 evrov na hektar. Tega ukrepa pred tem ni bilo in tega ukrepa večina evropskih držav ne izvaja; mi pa ga izvajamo zato, da to nizko stopnjo, ki je nekaj pod 40 % samooskrbe pri zelenjavi, vsaj nekoliko dvignemo. Uspeh je, ker se je količina hektarjev bistveno povečala v roku enega leta. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic, želite podati predlog, da Državni zbor opravi razpravo na to temo?

Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa.

Premalo časa sva imela z ministrom, da bi vse povedala, kakšni pomisleki nas obdajajo ter seveda tudi vse jezne in prizadete pridelovalce zelenjave. Nihče ne more zagotoviti, da se drugo leto ista zgodba ne bo ponovila, ker tudi letos smo v času, ko ugotovljamo pozebo. Zelo podobna zgodba se lahko naredi že prihodnje leto, doleti vse te pridelovalce zelenjave. Zaradi načrtovanja v prihodnje, zagotavljanja višje samooskrbe na zelenjadnicah, ravno tukaj smo med najnižjimi tudi v Evropski uniji, v Sloveniji zelo nizko, predlagam, da na podlagi tega in zaradi pogleda, kako bo v prihodnjem letu, opravimo tudi javno razpravo v tem državnem zboru. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, v torek, v okviru glasovanj.

Dr. Vinko Gorenak bo postavil poslansko vprašanje generalni sekretarki Vlade mag. Lilijani Kozlovič.

Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Spletni portal Pozareport.si je v začetku meseca februarja poročal o obisku predsednika

Vlade z nenavadno sestavo delegacije v Parizu 28. januarja 2017. Vsi podatki so nakazovali na to, da gre za čisto zlorabo. Naj javnost spomnim na dva podatka. Prvič, ko je leta 2012 takratni predsednik Vlade Janez Janša na svoje lastne stroške z redno linijo potoval na dopust v Grčijo, je tam zbolel njegov otrok, zato je najel zasebno letalo, ga plačal iz svojega žepa in se vrnil v Slovenijo. Vsi dominantni mediji so bili polni naslovov o tem, kako Janez Janša ni plačal dovolj, saj bi moral plačati veliko več. Plačal je 9 tisoč evrov, po mnenju teh medijev pa bi moral plačati več. Gospod Miro Cerar pa je s svojo izbrano delegacijo 28. januarja letošnjega leta na stroške davkopllačevalcev – po moji oceni, generalna sekretarka, toliko gradiva, kot ga vidite pred menoj, sem zbral – potoval v Pariz tako, da je zlorabil uradni položaj. Mogoče ste ga vi, mogoče ga je kdo drug v kabinetu. To bo pokazala verjetna preiskava. V Pariz je potoval na način, ki nima podlage v slovenski zakonodaji. Vsako potovanje predsednika Vlade ali ministra – to dva ministra, ki sta tukaj, dobro vesta – zahteva sklep Vlade, v katerem so opredeljeni potniki, v katerem je opredeljen namen potovanja in kaj se bo na ciljni destinaciji dogajalo, torej s kakšnim namenom sploh gre vladna delegacija. Potreben je torej sklep Vlade na podlagi Zakona o Vladi Republike Slovenije; in nič drugače. Vsako drugo potovanje v tujino je zloraba položaja. Še dobro, prišla je finančna ministrica. Vi ste meni v odgovoru na poslansko vprašanje meseca februarja odgovorili, da je tja potoval po sklepu Vlade z dne 25. 7. 2016. Takšnega sklepa Vlade ni, domnevam, da ste se zmotili; je pa sklep Vlade z 28. 7. 2016; ampak to ni sklep Vlade o tem, da mora potovati. 28. 7. 2016 niste mogli vedeti, da bo rokometna tekma v Parizu leto dni kasneje. In drugič, rekli ste mi, da je tja potoval na vabilo Rokometne zveze Slovenije. Tudi tega vabila ni nikjer, ne pri vas v kabinetu in ne na obrambnem ministrstvu. Iz sestave delegacije, ki je sestavljena iz samih piarovcev, ministrice za šolstvo in seveda njega, je sklepati, da gre za zlorabo položaja.

Gospa državna sekretarka, prosim za dokumente, na podlagi katerih je potoval.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem generalni sekretarki Vlade mag. Lilijani Kozlovič za odgovor.

Izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ: Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci, spoštovane ministrice in minister!

Na vaše vprašanje smo že kar nekajkrat ustno in pisno odgovorili v Državnem zboru. Vi sicer pravite, da se izmikamo odgovoru, ampak naj to zanikam. Ne gre za to, da bi se izmikali odgovoru, dejansko so vam bile že 16. 3. v pisnem odgovoru pojasnjene natančno vse okoliščine glede poleta predsednika Vlade v Pariz. Ta odgovor tudi

pomeni odgovor na vaše ustno poslansko vprašanje. V omenjenem dokumentu, ki ste ga prejeli, je natančno določeno in vam pojasnjeno, koliko stane ura poleta vladnega letala falcon, kateri predpisi opredeljujejo namensko uporabo letala, za kakšne situacije in pod katerimi pogoji lahko nekdo leti z letalom. V zvezi s konkretno uporabo letala 28. 1. 2017 pa so bili podani odgovori, kdo so bili potniki na letalu, od kod je letalo vzletelo, na katerem letališču je pristalo, s kakšnim prevoznim sredstvom so potniki potovali od lokacije pristanka do dvorane Bercy in nazaj, koliko so znašali stroški poleta, vključujoč plače posadke, kdo jih je plačal in tako dalje. Vsi podatki so vam bili posredovani.

V okviru zahteve za dostop do informacij javnega značaja so vam bila 16. 3. in tudi 5. 4. 2017 posredovana dodatna pojasnila in tudi vsa dokumentacija v zvezi s tem. Prav tako vam je bilo 20. 4. odgovorjeno v zvezi s smotrnostjo uporabe oziroma v zvezi sklepa Vlade. Kar se tiče pravne podlage, vam je bilo tudi že pojasnjeno. Obstaja Uredba o sodelovanju, obveščanju in usklajevanju na področju zunanjih zadev in mednarodnih odnosov, ki ureja sodelovanje, obveščanje in usklajevanje v vseh primerih, kadar gre za take aktivnosti. In ta uredba določa, da so ministrstva in vladne službe, ki načrtujejo srečanje, dolžne posredovati predloge izhoda za srečanja v potrditev Vladi. Izhodišča vsebujejo stališča Vlade glede vsebine pogovorov na srečanjih predstavnikov Vlade. In v tem konkretnem primeru ni šlo za tovrstno srečanje. Zato po naši oceni izhodišča niso bila potrebna in niso potrebna.

Ponavljamo ponovno, predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Cerar se je 28. 1. 2017 udeležil rokometne tekme v Parizu na ustno povabilo Rokometne zveze Slovenije v funkciji predsednika Vlade. Vabilu pa se je odzval v luči pričakovanega največjega uspeha slovenskega ekipnega športa v zgodovini Republike Slovenije. V navadi je, da državniki, kot so predstavniki držav in vlad ter resorni ministri, v znak podpore svojim reprezentancam prisostvujejo na pomembnih prvenstvih, ekipnih tekmah in športnih dogodkih. In rokometna tekma rokometne reprezentance Slovenije 28. 1. 2017 v Parizu proti reprezentanci Hrvaške je bila ena ključnih v zgodovini slovenskih ekipnih športov. Zato sta si jo ogledala predsednik Vlade ter ministrica, pristojna za šport, vsak s svojo delegacijo; ter naše športnike tudi aktivno spodbujala. V tem primeru pravna podlaga izhaja iz 7. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije, ki določa, da državo zastopa vlada. V danem primeru je šlo za evropsko prvenstvo, na katerem je nastopala naša država. Ker pa je šlo za tako pomemben dogodek, s katerim se je identificirala celotna država, je, po našem mnenju, povsem utemeljeno in upravičeno, da so država in v njenem imenu vlada ter zanjo določeni funkcionarji, ki zastopajo državo, na

kraju samem podprli slovensko rokometno reprezentanco. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Vinko Gorenak, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Gospa generalna sekretarka, gledate me zaskrbljeno in upravičeno me gledate zaskrbljeno. Leta 2010 sem se v tem državnem zboru začel bockat, če bi temu tako rekel, z generalnim državnim tožilcem, ki je zlorabil položaj. Leta 2016 je bila zoper njega podana kazenskega ovadba s strani policije; ne s strani mene. Gremo po vrsti.

Jaz nimam nič proti obisku predsednika Vlade, če gre pozdravit rokometaše. Vendar pogledajte razliko med Borutom Pahorjem in Mirom Cerarjem. Ko jih gre Borut Pahor podpirati, jim sčisti kópačke; gospod Miro Cerar se je pa na državne stroške peljal tja, na državne stroške se je peljal do dvorane, šel na tribuno in takole pomahal, fotoreporter, ki ga je plačala država, ga je slikal. Ni stisnil roke niti enemu rokometašu, niti enemu rokometašu. Gospa generalna sekretarka, za kakršenkoli odhod v tujino so potrebni dokumenti, sklep Vlade na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije. Pred seboj imam sklep Vlade o potovanju gospoda Židana, ki je šel v Bruselj, zadeva teran; pa imate sklep Vlade. Pred seboj imam sklep Vlade, ko je šel gospod Cerar na Malto. Kje je sklep Vlade v skladu z 21. členom Zakona o Vladi Republike Slovenije za potovanje v Bruselj? Ni ga. Potovanje je istočasno v nasprotju z navodilom o prevozi, ki ste ga vi sklenili sami. Navodilo v 5. členu natanko določa, kdaj je treba letalo naročiti, kako ga je treba naročiti in kdaj lahko odide. Tega dokumenta ni. In letalo je bilo naročeno manj kot 24 ur pred dogodkom, kar dodatno kaže na zlorabo.

Gospa generalna sekretarka, jaz vas bom samo nekaj pozval. Dajem vam 30 dni časa, da zberete denar in plačate letalo. Ko me bo obvestila ministrica za pravosodje, da je iz privatnih žepov zadeva plačana, bom odnehal; prej pa ne.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za dopolnitev odgovora dajem generalni sekretarki Vlade mag. Lilijani Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ: Hvala.

Primerica iz leta 2010 ne poznam in ga tudi ne morem primerjati s tem primerom. Mislim, da je irelevanten za to vprašanje. Zaskrbljeno pa verjetno, to vi tako ocenjujete, ker verjetno ponovno zahtevate stvari, ki smo vam jih pravzaprav že dali. Več kot to vam ne moremo dati. Kar se tiče predsednika republike, kako se on odloča in potuje, to je njegova odločitev. Dejstvo je, da imamo sklep Vlade, ki nalaga, da se uporablja falcon zato, da se

doseže njegovo namenskost in da se čim več leti, da se njegova smotrnost nakupa tudi upraviči. Vemo, kakšne težave smo imeli s falconom od nakupa leta 2002. Poleg protokolarnih namenov se uporablja tudi za druge namene. Dejstvo je, da so fiksni stroški tega falcona vedno enaki; in upada njihov delež s pogostostjo uporabe letala, zato si vlada prizadeva za njegovo čim bolj optimalno izkoriščenost. Več kot leti, cenejši bodo ti stroški. In ponovno poudarjam, predsednik Vlade je bil v funkciji predsednika, ni bil na zasebnem obisku v Parizu. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Vinko Gorenak, želite podati predlog, da Državni zbor opravi razpravo na to temo? Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala.

Jaz želim, da Državni zbor opravi razpravo na to temo. Gospa generalna sekretarka, nimate ustreznih dokumentov, nimate sklepa Vlade in zadeva je bila izpeljana v nasprotju z 21. členom Zakona o Vladi Republike Slovenije. Zato še enkrat ponavljam, zberite denar od udeležencev, plačajte polet in smo končali. Ter javno obvestite javnost, ker v nasprotnem primeru moram narediti tisto, kar je dolžan narediti vsak državljan – prijaviti sum storitve kaznivega dejanja. In ne misliti, da tovrstne podpore znotraj poslanske skupine ne bom dobil. Ker tisto, kar mi vi nakladate, zaradi javnosti moram še to povedati, zakaj tudi želim razpravo v Državnem zboru na to temo. Jaz prosim za informacije javnega značaja in 29. dan mi odgovorijo, da je pomanjkljivo zaprosilo; niste povedali, ali želite imeti fotokopije ali želite imeti elektronske dokumente. Veste, da je to zajebancija. In mi ne priložite dokumentov, ki jih jaz želim. Seveda jih ne priložite, ker jih nimate. In druga zadeva, vi niti za pot na Svet Evrope ne obračunavate stroškov poletov; finančna ministrica, da boste vedeli. Vsak polet na Svet Evrope je plačan z njihove strani, samo refundacijo morate dobiti. Ker pa kabinet predsednika Vlade te refundacije ne zahteva, država Slovenija ne dobi nič. Ne dobi nič. In naslednja zadeva. Vi meni govorite o tem, da čim več letalo leti, bolj smotrno je to. Ne me farbati! Jaz se strinjam, da letalo poleti takrat, ko je res treba. Primer, leta 2007 je gospod Bajuk imel tri dogodke v dveh dnevih v treh mestih. Je najel letalo in se je kar tresel, kaj bo javnost rekla, da je najel letalo; pa ga je pravzaprav moral najeti. Vi se pa zajebavate in trdite, da ste dali vojski 200 tisoč evrov zato, da lahko letalo čim bolj leti; in ni potrebna refundacija. Tak odgovor ste mi poslali nazadnje.

Zapravljate denar in o vsem tem moramo govoriti v Državnem zboru. In jaz pričakujem, da bomo govorili, koalicija, tam na nasprotni strani. Ker sicer sem kot državljan dolžan ukrepati, pa tudi gnusi se mi, da na tak način zapravljate davkoplačevalski denar. En polet stane 4 tisoč evrov, drug polet pa stane 12

tisoč evrov, oba sta pa v Bruselj in nazaj. Take evidence imate. O vsem tem je potrebna razprava. In še enkrat za zaključek, tretjič. Zberite denar od udeležencev, plačajo naj, opravičite se javnosti, pa smo končali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v torek, v okviru glasovanj.

Nadaljujemo s poslanskim vprašanjem gospoda Uroša Prikla, naslovljenega na ministrico za finance mag. Matejo Vraničar Erman.

Gospod Prikl, izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Najlepša hvala, predsedujoči. Spoštovani kolegice in kolegi, ministrica!

Midva bova iz zraka prešla kar na trda fiskalna tla, če se smem malo na začetku pošaliti. Slovenija že več let sodeluje v okviru pogajalske skupine na ravni Evropske unije in sodi med tiste države članice, ki so bile doslej relativno naklonjene ideji o uvedbi davka na finančne transakcije. Soglasje za sprejetje tovrstnega davka pa mora, kot vemo, prispevati najmanj devet članic. Zadnja razhajanja pa slonijo, če je moje vedenje točno, na določanju izjem, zato naj bi se pojavilo kar nekaj kompromisnih rešitev; nobena pa seveda še ni dokončna. Konkretnega dogovora torej še ni, zato si države članice prizadevajo – ali pa upam, da tudi prizadevamo – za nadaljevanje teh pogajalskih postopkov.

V tej luči, spoštovana ministrica, vas sprašujem sledeče:

Kje je ta postopek oziroma kje so te aktivnosti?

Koliko je aktivna Slovenija pri vsem tem in s kakšnim pogajalskim mandatom boste, če boste, nadaljevali tovrstna pogajanja?

Kakšna bi naj bila osnova oziroma davčna stopnja?

Kakšne izjeme, kakšne odklone podpiramo pri teh potencialnih davkih, ki se bodo uvedli na finančne transakcije? Ali bodo tu notri izvzeti tudi pokojninski skladi?

Vem, da ni treba posebej razlagati, zakaj poslanca Desusa to še posebej zanima.

Kakšen bo finančni izplen? Koliko prihodkov bomo iz tega naslova dobili na letni ravni? Koliko nas bo ta zadeva stala oziroma kakšni bodo stroški uveljavitve potencialnega davka na te transakcije?

Kako bo to eventualno prizadelo gospodarstvo?

In še ključno vprašanje:

V primeru, če bomo šli do konca in dosegli neko kompromisno rešitev, nek konsenz na tovrstnem področju, ali pričakujete, da bi možne negativne posledice na finančni sektor in konkurenčnost pomenile beg kapitala v tujino ter preliv stroškov v višje cene finančnih storitev v končni fazi za končne potrošnike?

Ali bi uvedba tovrstnega davka pomenila eliminacijo oziroma odstranitev davčnih oaz in s tem ureditev žgočih razmer na tem področju?

O tem je bilo govora na mnogih sejah Odbora za finance, Komisije za nadzor javnih financ ter tudi sejah plenarnega zasedanja Državnega zbora; in s tem smo soočeni tudi državljani in državljanke te države.

Zahvaljujem se za podane odgovore. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman.

Izvolite, gospa ministrica.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo.

Spoštovani gospod poslanec, slovenska delegacija do sedaj zelo aktivno sodeluje na vseh sejah delovnih skupin, in sicer na ravni uradnikov ter tudi na ravni ministrov, pri usklajevanju kompromisnega predloga za okrepljeno sodelovanje na področju obdavčitve finančnih transakcij. Delujemo v okviru pogajalskega izhodišča, ki nam ga je v letu 2012 podelil Državni zbor in ga od takrat nismo spreminjali; smo pa zapisali v pogajalskem izhodišču, da si pridružujemo parlamentarni pridržek. Do sedaj smo v razpravi na ministrski ravni prišli do točke, ko je tudi po moji oceni treba pridobiti novo stališče Državnega zbora. Gre namreč za to, da smo tik pred tem, da dosežemo soglasje o vseh bistvenih elementih prihodnjega sistema davka na finančne transakcije, čemur mora slediti še priprava osnutka oziroma predloga besedila direktive. Torej smo od končnega cilja še precej oddaljeni. Ker pa se nakazuje možnost kompromisa glede ključnih rešitev, se mi zdi, da je tudi v skladu s stališčem Državnega zbora iz leta 2012 nujno potrebno, da se rezultati dosedanjih pogovorov podrobneje predstavijo pristojnemu odboru Državnega zbora. Ker je predvideno, da se bodo pogovori o morebitni uvedbi tega davka nadaljevali na obrobju majskega ECOFIN-a, pripravljamo tudi gradivo, da bi lahko Državni zbor za novo stališče zaprosil v okviru priprave na ECOFIN oziroma istočasno; kar pomeni, da lahko pričakujete, da bo gradivo predloženo Državnemu zboru nekje v prvi polovici meseca maja.

Zdaj pa glede konkretnih rešitev. Prvotno izhodišče direktive in tudi stališče Državnega zbora je zahtevalo, da si prizadevamo za rešitve, ki bodo pomenile široko davčno osnovo in nizke stopnje. Široka davčna osnova pomeni čim manj izjem. Nizka davčna stopnja je bila določena na eni strani za običajne finančne instrumente in na drugi strani za izvedene finančne instrumente. Ko govorimo o obdavčitvi finančnih transakcij, ne govorimo o obdavčitvi finančnih storitev, ampak govorimo o obdavčitvi transakcij z delnicami, drugimi

vrednostnimi papirji in izvedenimi finančnimi instrumenti. Kapitalski trg oziroma trg teh finančnih instrumentov v Sloveniji je sorazmerno manj razvit v primerjavi z drugimi državami. Zaradi tega že ob tej osnovni postavitvi nismo pričakovali znatnih javnofinančnih prihodkov iz tega naslova. Revidirana ocena, ki temelji na izhodišču iz leta 2013, pa potem popravljeno na spremenjene razmere, kaže, da bi bili lahko letni finančni učinki okrog 12 milijonov in pol ter da bi bili stroški uvedbe davka enkratni stroški med milijonom in pol ter dvema milijonoma; potem pa bi morali vsako leto predvideti še okrog pol milijona sredstev za tekoče izvajanje nadzornih aktivnosti. Z iskanjem kompromisa se je tudi obseg obdavčitve ožil. O vseh teh različicah bomo točno seznanili Državni zbor v pisnem gradivu, ampak zaenkrat gredo razprave v smeri, da bi se iz obdavčitve izvzelo državne obveznice, potem delnice z gospodarskimi družbami, nefinančnimi družbami. V zadnjem koraku je bilo veliko razprave tudi o finančnih instrumentih, s katerimi trgujejo pokojninski skladi. To bi zelo ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl, zahtevate dopolnitev odgovora?
Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Ja, zelo na kratko.

Najprej hvala lepa za izčrpna pojasnila. Moram reči, da soglašam z vsem, kar ste povedali, oziroma podpiram te usmeritve, ki jih imate v planu nadaljevati. Jaz bi bil zelo vesel, če bi Slovenija bila kot država, ali pa vi, ki boste Slovenijo zastopali na ECOFIN-u, kot eden izmed glavnih protagonistov. Vse prevečkrat imam občutek, da je v zadnjem času govora na ravni celotne Evropske unije, do katere, sami veste, smo v Desusu in tudi sam osebno mnogokrat zelo kritični, kako nam uhaja, kako nam polzi denar, kako so neke davčne oaze tudi v samem osrčju Evropske unije; relativno malo pa za to naredimo. Takrat, ko je treba nek kompromis narediti med državami članicami, pa seveda ni tiste hrabrosti, ni tiste korajže, da bi naredili korak naprej. Jaz absolutno podpiram relativno široko davčno osnovo in nizko davčno stopnjo. Če zgolj teoretiziram, lahko ugotovim, da bomo na tak način relativno največ denarja pobrali in da bo zadeva pravična. Jaz bi si tukaj želel čim manj izjem. Ampak na tej točki moram povedati, morda razmišljam tudi v duhu nastajajočega, pod navednicami bi se temu reklo samo što nije, demografskega sklada v Republiki Sloveniji, da bi nekatere transakcije oziroma nekateri posli, vezani na pokojninski sklad ter konkretno tega omenjenega, bili tukaj izvzeti. Ko ste omenili finančne učinke, verjamem, da to ni dokončna ocena. Mislim, da bo enkratni znesek milijon do 2 milijona mogoče relativno hitro pozabiti ob vsakoletnem vsaj dvanajstkratnem preseganju iz naslova

prihodkov. Glede tekočega vzdrževanja pa bomo uspeli zadeve absorbirati. Kar naprej pogumno in verjamem, da bo Evropska unija prišla do konsenza. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Mateja Vrničar Erman, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

Dovolite mi, da dopolnim odgovor še s stvarmi, ki jih v prvem delu nisem uspela povedati. Prvi del, uvedba davka lahko pomeni selitev določenih transakcij z vrednostnimi papirji izven Republike Slovenije. Vse je odvisno od tega, kako bodo oblikovane posamezne konkretne rešitve, vendar pa se ocenjuje, da bi znala uvedba tega davka kar pošteno vplivati na obseg trgovanja z vrednostnimi papirji v Sloveniji; medtem ko pa uvedba tega davka nima posebnega učinka na eliminacijo davčnih oaz ali na kakršnokoli drugo vprašanje v zvezi s tem. Bi pa rada še to dodatno pojasnila. Ti pogovori ne potekajo v okviru ECOFIN, ampak ob robu zasedanj ECOFIN. Zadeva še ni zrela za to, da bi lahko o tem formalno sklepali na sejah ECOFIN, se pa vedno te seje medsebojno povezujejo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo postavila vprašanje ministrici za okolje in prostor Ireni Majcen.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovana ministrica!

Moje vprašanje se bo nanašalo na pravico do pitne vode. Državni zbor je 17. novembra 2016 na svoji 24. redni seji sprejel predlog za spremembo Ustave, s katerim smo v Ustavo zapisali pravico do pitne vode. Socialni demokrati smo bili soprodpisniki tega predloga in smo v vseh fazah aktivno sodelovali, najprej pri imenovanju člana strokovne komisije pri Ustavni komisiji, nato pa tudi z našim delom v poslanski skupini. Ves čas smo se tudi zavedali, da zapis te pravice v Ustavo pomeni le prvi korak k uresničitvi zagotavljanja te zelo pomembne naravne dobrine za življenje in delo vsem državljanom in državljanom v Republiki Sloveniji. Drug pomemben korak je na vaši strani, na strani vlade oziroma resornega ministrstva, da čim prej pripravite predloge tistih zakonov, s katerimi bo ta zapis o pravici do vode ter tudi pravici do izkoriščanja naravnega bogastva, v tem primeru vode, ustrezno rešen tudi na zakonski ravni. Tretji je pa ponovno naš korak, na naši strani s strani poslank in poslancev, da spremljamo ustrezno pripravo teh zakonov. In verjamem, po možnosti tudi upam, da se bo to zgodilo še v tem mandatu.

Ker pa smo si zadali 18-mesečni rok za uskladitev zakonodaje z Ustavo in je od sprejetja Ustave do danes že minilo kar pet mesecev, vas, ministrica, na tem mestu sprašujem:

Ali so na vašem ministrstvu pristojne službe že pristopile k pripravi predlogov zakonodaje z rešitvami, ki bodo sledile 70.a členu Ustave?

Če pa ste že, me zanima:

Na kakšen način, v kateri fazi priprave je ta zakonodaja in kdo pri tem tudi sodeluje?

Hvala lepa za prvi del odgovora.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCCEN: Spoštovani podpredsednik, spoštovana poslanka mag. Bojana Muršič!

Na Ministrstvu za okolje in prostor že v dosedanem delu v okviru področja oskrbe in ravnanja z vodo zasledujemo pomemben cilj, in sicer zagotoviti ustrezno in nemoteno oskrbo s kvalitetno pitno vodo za naše prebivalce in prebivalke. Uskladitev področne zakonodaje z zapisom 70.a člena Ustave Republike Slovenije pa je naloga, ki presega pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor. Naše ministrstvo je pri tej nalogi le en izmed deležnikov za oblikovanje sistema v duhu ustavne določbe. O tem, kaj je treba še postoriti, so že zdaj deljena mnenja v strokovni javnosti ter tudi na posameznih resorjih, zato vlada v ta namen ustanavlja delovno skupino, ki bo koordinirala spremembe tistih sistemskih zakonov ter podzakonskih aktov, ki so potrebne za uresničitev določbe, ki je bila zapisana v Ustavo. Gre za izvajanje službe oskrbe prebivalstva s pitno vodo, zavarovanja in upravljanja vodnih virov, neprofitnosti izvajanja službe z namensko uporabo finančnih sredstev ter neposredno izvajanje te službe. Gre torej za področja pristojnosti, v katerih se prepletajo naloge državne uprave, lokalnih skupnosti, financiranja občin, izvajanja gospodarskih javnih služb in varstva okolja.

Zaradi kompleksnosti vprašanja bo skupino, tako je vsaj v tej fazi dogovorjeno, vodila generalna sekretarka Vlade Republike Slovenije. Ob tem se je treba zavedati, da gre za zelo kompleksno področje, kjer je potrebna visoka stopnja pazljivosti. Zato Vlada Republike Slovenije z veliko mero odgovornosti pristopa k temu vprašanju, obenem pa nedvoumno ugotavlja, da je ureditev vprašanja zagotavljanja pitne vode v Sloveniji že zdaj na zelo visoki ravni na področju oskrbe ter tudi na področju zagotavljanja ustrezne kvalitete pitne vode za prebivalce Slovenije. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič, zahtevate dopolnitev odgovora?

Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, ministrica, za prvi del odgovora. Še enkrat, pet mesecev je minilo, mi smo se zavedali, da gre pri tem konkretnem vpisu v Ustavo za kompleksno področje in da je treba k zakonodaji pristopiti že v času priprave na te ustavne spremembe. Na tem mestu ne želim biti napačno razumljena, da želim za vsako ceno spraviti zakone pod streho, ampak želim, da bi imeli vsi deležniki dovolj časa in da se strokovno vključijo v pripravo zakonodaje. Zato na tem mestu pozdravljam to skupino, ki jo bo vodila generalna sekretarka.

Zanima pa me:

Kakšen je postopek, da mogoče predlagamo kakšnega člana v to komisijo?

Prav tako bi rada opozorila, da je v preteklem tednu v Podčetrku potekal Drugi slovenski kongres o vodah, kjer ste bili tudi slavnostna govornica oziroma ste ga otvorili, če imam prave podatke. Zato bi na tem mestu pričakovala, da bi jasno povedali, v kakšni fazi so te zadeve. Kajti šele imenovanje; jaz bi pričakovala, da bi že imenovali na to strokovno komisijo, da bi se postopki že začeli, ker čas neizmerno teče. Kot sami vemo, zgolj vpis te pravice do pitne vode v Ustavo ne bo zagotovil zavarovanja vodnih virov oziroma pitne vode pred tistimi, ki želijo na račun naravnih virov kovati visoke dobičke; kljub temu da ste omenili, da imamo dobro zakonodajo. Vemo, da se v praksi dogaja tudi to, da se kuje dobičke. V dobrobit Republike Slovenije, predvsem pa državljanek in državljanov, mora biti to ena izmed prednostnih nalog Državnega zbora Republike Slovenije in tudi vlade, da v tem mandatu uredimo vso potrebno ustrezno zakonodajo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCCEN: Rada bi povedala, da Zakon o vodah že zdaj ureja koriščenje vodnih virov v namene oskrbe s pitno vodo in v komercialne namene. To pomeni, da kadarkoli pride do pomanjkanja vode v teh virih, se komercialni viri zaprejo in gre vsa voda v izrabo za oskrbo prebivalcev s pitno vodo.

Slovenija je dejansko z vodnimi viri bogata država, največ pozornosti je prav gotovo treba nameniti čistim vodnim virom ali pa vodnim površinam, zato je sprejetje Načrta upravljanja z vodami in spremljanje stanja voda za Slovenijo še kako pomemben. Trenutno smo v zaključni fazi sprejemanja načrta za zmanjšanje protipoplavne varnosti, v drugi polovici leta nam ostane še sprejetje Načrta upravljanja z morskimi okoljem; tako da si upam trditi, da se na ministrstvu zavedamo pomembnih nalog, pomembnih ukrepov, ki jih moramo izvajati zato, da se uresničuje določba, ki je bila zapisana v Ustavo, torej 70.a člen. Je pa res, da pri iskanju poti do uresnitve te določbe, tudi ob pogovorih

z različnimi akterji te določbe, niso enake poti. Preverjanje teh stvari je vzelo nekaj časa, se strinjam; zato ne vidim druge možnosti, kot da se na medresorski delovni skupini dokončno ugotovi, katere poti so najbolj potrebne. Na našem ministrstvu se tudi pripravlja zakon o javnih gospodarskih službah, kar pomeni, da kakršnakoli ureditev bo, se bo lahko vnesla v ta zakon; in če bo pripravljenost v parlamentu, bo seveda še toliko boljše. Sem pa prepričana, da bomo predloge vseh teh predpisov na poslanskih skupinah tudi predstavili. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak bo postavila vprašanje ministrici za zdravje Mariji Milojki Kolar Celarc.

Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovana gospa ministrica, lepo pozdravljeni!

Poslala sem vam zelo kratko vprašanje:

Ali drži, da boste Bolnišnico Topolšica pripojili Splošni bolnišnici Celje?

Kot vemo, večina slovenskih bolnišnic se je znašla v finančnih težavah, tudi Bolnišnica Topolšica; z likvidnostnimi težavami se bori tudi Splošna bolnišnica Celje, ki pa tudi ni ravno nad tem navdušena, da boste pripojili Bolnišnico Topolšica. Tudi zaposlene in paciente s tega področja za pljučne bolezni skrbi, da se bo s tem bolnišnica nekako razformirala oziroma ne bo več opravljala tiste funkcije, kateri je namenjena.

Prosim za vaš odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovana gospa poslanka, hvala lepa za to vprašanje!

Naj na prvem mestu odgovorim in pomirim vse tiste, ki se bojite, oziroma za izraženo bojazen na koncu vprašanja, da zdravstvena dejavnost tako, kot je opredeljena na tej lokaciji in Bolnišnici Topolšica, ostane. Gre za to, da smo tudi s sprejetjem Nacionalnega plana zdravstvenega varstva za obdobje do leta 2025, ki predvideva in vključuje tudi optimizacijo vodenja in upravljanja mreže v Sloveniji, dogovorili, da bomo vzpostavili bolj učinkovit sistem vodenja in upravljanja. Dejstvo je, da se je Bolnišnica Topolšica znašla v hudih likvidnostnih težavah, predvsem zaradi odločitev o investicijah v preteklosti, ki žal niso imele finančnega pokritja. Likvidnostne težave so tako resne, da jih samo s sanacijskim programom žal ni možno rešiti. Pri tem, ko želimo ohraniti zdravstveno dejavnost v tej bolnišnici in na tej lokaciji, hkrati pa optimizirati vodenje in upravljanje, bomo pri vzpostavljanju celotne

javnozdravstvene mreže v Sloveniji, kar smo tudi napisali v resoluciji in jo je ta cenjeni zbor sprejel, upoštevali naslednje kriterije oziroma merila: najprej število prebivalcev, njihovo starostno in spolno strukturo ter projekcijo gibanja prebivalstva za posamezno območje. Nadalje bomo upoštevali zdravstveno stanje in potrebe prebivalstva, potem geografsko in prometno dostopnost do zdravstvenih storitev ter posebej še potrebe ranljivih skupin in demografsko ogroženih območij.

Ko smo gledali oziroma primerjali stanje v Bolnišnici Topolšica ter njene likvidnostne težave; imeli so težave tudi z izplačilom plač in z izvršbami posameznih izvajalcev za to investicijo, smo ugotovili tudi skupaj s Splošno bolnišnico Celje, da je najprimernejši način za rešitev omenjene bolnišnice pripojitev k Splošni bolnišnici Celje, ki je tretja največja splošna bolnišnica v Sloveniji. Dve tretjini Bolnišnice Topolšica pokriva pretežno Splošna bolnišnica Celje, pri čemer je zelo pomemben dejavnik tudi geografska bližina med bolnišnicama. S pripojitvijo bomo dosegli učinkovitejše, uspešnejše in manj tvegano vodenje ter upravljanje, kar pomeni, da bomo centralizirali nabavno, kadrovsko, finančno in druge podporne funkcije, ki bodo pripomogle in prispevale k boljšim in manj tveganim odločitvam posloводства. Pri nabavi materialov bo Bolnišnica Topolšica deležna vseh količinskih popustov, ki jih dosega že danes Splošna bolnišnica Celje. Povečali se bodo tudi prihodki iz naslova zdravstvenih programov, saj je Splošna bolnišnica Celje močan pogajalec tudi v okviru splošnega dogovora. S tem bo postala večja tudi razpoložljivost sredstev za opremo. Zavedamo pa se, da je treba prej, če uporabim ta izraz, sanirati stanje v Bolnišnici Topolšica, kajti zavedamo se, da ne moremo nobene bolnišnice obremenjevati z nekaterimi preteklimi težavami zaradi napačnih odločitev drugih bolnišnic, kjer želimo združevati te funkcije. Prav tako ostaja v veljavi tripartitni sporazum, v katerega je vključena tudi Splošna bolnišnica Celje, s katero skupaj razvijajo stroko. Več pa še v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak, boste zahtevali dopolnitev odgovora?

Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Po mojih podatkih oziroma informacijah je ta dolg nastal v preteklosti zaradi nujno potrebne sanacije, ki pa očitno ni imela finančnega pokritja. Vprašanje pa je, ali je tisti denar, ki je bil obljubljen, tudi končno potem prišel v prave roke. Po drugi strani vi pravite, da želite optimizacijo vodenja in upravljanja ter narediti bolj učinkovit sistem. No, tukaj je pač vprašanje, ali lahko Splošna bolnišnica Celje, ki niti ne želi te pripojitve, ki ima tudi sama določene težave, ali lahko bolj

učinkovito upravlja in vodi neko bolnišnico, ki je locirana ne tako daleč, ampak stran od sedeža Splošne bolnišnice Celje. Tukaj je težko verjetno, da bo zaradi tega upravljanje bolj učinkovito. Govorili ste tudi o kriterijih za združevanje, priključevanje, navedli ste število prebivalcev; vendar vemo, da gre tukaj za specializirano bolnišnico za pljučne bolezni, ki pokriva precej širše območje kot samo tisto ožje območje, kjer je locirana; tudi koroško regijo ter proti vzhodu Slovenije. Ne vem, če je takšen način, s katerim ste se lotili tega vprašanja, pravilen; kajti treba bi bilo tudi bolje informirati vodstvo te bolnišnice in zaposlene ter skupaj z njimi poiskati neko dobro, učinkovito rešitev. Sicer pa so zaposleni potem v negotovosti, so zaskrbljeni, bojijo se ne samo zase in svoje plače, ampak tudi za prihodnost in tudi za stroko, ki je vendar priznana v tej bolnišnici.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa ministrica Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Bom nadaljevala z odgovorom tam, kjer sem končala. Razgovori z zaposlenimi ter tudi z vodstvom obeh bolnišnic potekajo že nekaj časa. Preseneča me vaša izjava oziroma informacija, da vodstvo Splošne bolnišnice Celje ni nekako za to, da bi se na ta način združile poslovodne funkcije oziroma funkcije nabave, investicij, kadrov, financ. Po razgovorih, seveda ob upoštevanju, da se sanira ta likvidnostna sanacija v Bolnišnici Topolšica, je Splošna bolnišnica Celje pripravljena povezati oziroma prevzeti te funkcije. Zakaj pa trdim, da bodo s takim načinom ustvarjeni tudi boljši pogoji zaposlovanja Bolnišnice Topolšica? Ena nabavna služba bo lahko nabavljala materiale, druga investicije za obe bolnišnici.

Dolžna sem še povedati, ker izhajajo zadeve iz preteklosti. Naj povem, da revizijo preteklih investicij opravlja Računsko sodišče in tudi sam svet zavoda, katerega člane smo zamenjali v preteklem letu, ko so začeli ti okostnjaki padati iz omar. Vzpostavilo se je zunanjo revizijo, ki bo pregledala to investicijo, kajti to ni bila samo energetska sanacija te bolnišnice, za katero so bila zagotovljena kohezijska sredstva ter tudi sredstva ministrstva. Vendar se je ta investicijski projekt kasneje, čez dve leti močno razširil za okoli 4,5 do 5 milijonov evrov. Ko bodo te revizije končane, bomo tudi lahko ugotovili, kakšne, če, napake oziroma kakšno kršenje pooblastil je bilo napravljeno v preteklosti s strani preteklih vodstev. Vendar je ne glede na to bolnišnico, bolnike in to dejavnost na tej lokaciji treba rešiti. Gledano tudi dolgoročno, so potrebe v tem okolju in mi imamo intenzivne pogovore z vsemi akterji, tudi z Ministrstvom za finance, kako in na kakšen način rešiti to likvidnostno situacijo in šele nato iti v korak s to pripojitvijo oziroma sodelovanjem Splošne bolnišnice Celje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Novak, imate proceduralni predlog?

Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Ja, predlagam, da opravimo širšo razpravo o problematiki združevanja in odpravljanja finančnih problemov bolnišnic. Nikakor ne mislim nikogar zagovarjati, ki je v preteklosti naredil napake na tem področju, da je bolnišnica prišla tako daleč in v finančne težave. Verjamem pa, da v Splošni bolnišnici Celje niso navdušeni sprejeti Bolnišnico Topolšica, ki ima finančne težave, ker jih imajo tudi sami. Zaradi tega niso navdušeni in bo potrebna finančna situacija. Ne vem, če pa je treba zaradi tega spremeniti organiziranost oziroma pripojiti Bolnišnico Topolšica k Splošni bolnišnici Celje, ker bo finančna sanacija tako ali tako nujno potrebna.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Breznik bo postavil vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Želim vam postaviti poslansko vprašanje v zvezi z zakonom, ki bo jutri v obravnavi. Jutri bomo obravnavali tako imenovani zakon lex Mercator, predvsem o imenovanju izrednega člana uprave, kot pravite v zakonu, v večjih sistemskih podjetjih z več kot 6 tisoč zaposlenimi in z več kot milijardo prihodkov.

Spoštovani minister, sprašujem vas glede ustavno dopustnih ciljev takšnega zakona.

Ali so vaši nameni še vedno isti, tudi do jutrišnje seje?

Predvsem me zanima mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje številnih gospodarskih pravnikov v Republiki Sloveniji, ki pravijo, da so vaši ustavno dopustni cilji nemogoči, da jih ste premalo utemeljili in da gre v bistvu za postavljanje politkomisarja in za tlakovanje poti druge Kube. To so vprašanja stroke in tudi vprašanja, kako si Slovenija ali pa predvsem birokrati na ministrstvu za gospodarstvo predstavljajo svobodno gospodarsko pobudo v okviru naše ustave; kako si predstavljajo privatno lastnino in posege v privatno lastnino. Glede teh anomalij, ki so v takšnem zakonu, vas sprašujem z več vidikov. Prvi vidik je pojasnilo ustavno dopustnih ciljev, da ste sprejeli tak zakon.

Kaj menite, ko govorite, da bo izredni član uprave v insolventnih postopkih lahko pregledal in spregledal, katere so tiste škodljive in napačne odločitve posloводства?

S katerimi kadri boste to počeli? Ali bodo to kadri recimo tipa Lidije Glavina and company, o katerih imamo njihove življenjepis

takšne, kot jih imajo naši dijaki, torej v nekaj vrsticah, kjer so življenjepisi zaviti v tančico skrivnosti; in razpolagajo z več kot 12 milijardami premoženja?

Ali se vam zdi ustavno dopusten cilj, ali vi kot minister za gospodarstvo, ki vas osebno v nekaterih strokah cenim, menite, da ste na pravi poti in da boste lahko pravilno takšen zakon argumentirali pred strokovno slovensko in svetovno javnostjo?

Najlepša hvala za odgovor, gospod minister.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci! Spoštovani gospod poslanec, najlepša hvala za vprašanje.

Uvodoma želim poudariti, da se z vašimi pomisliki ne morem strinjati. Moram povedati tudi to, da s tem podjetjem, ki ste ga imenovali, v tem trenutku upravlja vlada sosednje države, ko govorite o privatni lastnini; je pa dejstvo tudi to, da je družba zasebna prava.

Cilj predloga zakona je, kot prvo, zaščititi interes družbe systemskega pomena in posredno preprečiti posledice na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost Republike Slovenije. Zato predlog zakona najprej določa, katera družba v Republiki Sloveniji je systemskega pomena, torej da s svojim poslovanjem in zaposlovanjem vpliva na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republiki Sloveniji. Ta družba bo po zakonu predmet dodatnega varstva preko izrednega člana uprave. Naloge in dolžnosti tega člana uprave so vezane izključno na posle z večinskim družbenikom in ne posegajo v tekoče posle te družbe; v primeru, da je večinski družbenik insolventen, kar v tem primeru je. Predlagan sklep je začasen, vezan je predvsem na obstoj okoliščin, povezanih z večinskim družbenikom v težavah, to je insolventnostjo. Spoštovani gospod poslanec, v zvezi s pomisliki ustavnopravne narave ponovno poudarjam, da sta Vlada in Državni zbor odgovorna, da vzpostavita ekonomsko politiko, ki je najprimernejša za doseganje splošne družbene blaginje ter države. Pri tem imata široko polje proste presoje.

V zvezi z očitki glede posega v svobodno gospodarsko pobudo poudarjam, da svobodna gospodarska pobuda ne pomeni, da je ustanavljanje gospodarskih subjektov in upravljanje gospodarske dejavnosti lahko

povsem svobodno. Če je izkazana javna korist, lahko zakonodajalec določi posebne pogoje za podjetniško delovanje, ki pomenijo omejitve svobodne gospodarske pobude. Sam sem mnenja, da v primeru predloga zakona lahko govorimo o javni koristi. Z uveljavitvijo bomo namreč omogočili družbam systemskega pomena, ki imajo večinskega družbenika v težavah, normalno in nemoteno poslovanje. Hkrati bomo preprečili negativne posledice na poslovanje družbe systemskega pomena ter vplivali na njeno sposobnost izpolnjevanja obveznosti do domačih in tujih dobaviteljev, zaposlenih in drugih deležnikov. Ukrep je sorazmeren, saj zasleduje ustavno dopusten cilj, to je socialna in gospodarska funkcija lastnine. Zakonski poseg je nujen zaradi izrednih okoliščin, povezanih z insolventnostjo, ki lahko nastanejo na strani večinskega družbenika. Obstaja namreč tveganje, da systemska družba ne bo uspela uresničiti svojega zahtevka za povrnitev prikrajšanja zaradi insolventnosti večinskega družbenika. Gre za korporacijski privilegij, po katerem družba, ki obvladuje hčerinsko družbo, lahko daje navodila, ki so tudi v njeno škodo; ob predpostavki, da se bodo na dolgi rok te zadeve povrnila. V tem primeru ni tako, ker gre za insolventno lastnico. Ukrep je tudi preventiven, saj preprečuje protipravno stanje, povezano z nezmožnostjo večinskega družbenika povrniti prikrajšanje systemski družbi. Ukrepi v predlogu so pravno dopustni, legitimni, stvarno upravičeni ter primerni. Postavljajo namreč proporcionalno sorazmerje med prizadetostjo posega v pravico do svobodne gospodarske pobude in varstvom interesa družbe systemskega pomena ter z njo povezanih zaposlenih, upnikov, dobaviteljev in manjšinskih delničarjev. S predlaganimi ukrepi bomo ohranili visoko stopnjo zaupanja, poslovna razmerja in pravni promet, ki je temeljni pogoj za gospodarsko učinkovitost in konkurenčnost. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Breznik, zahtevate dopolnitev odgovora?
Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Presenečate me, gospod minister. Jaz smatram, da je politika tista, ki postavlja pogoje, da se lahko firme razvijajo, da postavlja pogoje, ki delajo boljše poslovno okolje, bolj stimulatивно poslovno okolje; da je to prvenstvena naloga politike. Za vse ostale anomalije, ki se dogajajo v takih sistemih, če gre za izčrpavanje, če gre za finančne malverzacije in cele zadeve, pa imamo v Sloveniji institucije, ki jih imenujemo institucije, ki so v okviru ministrstev, imenujemo jih tako imenovane inšpekcijske službe, inšpekcijski organi, tako na Ministrstvu za finance kot na vseh ostalih ministrstvih. Ker inštitucije v Sloveniji ne delujejo, smo od leta 1991 do danes

podeseterili število zakonov in podzakonskih aktov. O tem sem tudi danes govoril na tiskovni konferenci. Večina strokovnjakov, gospod minister, ni mnenja, ki ga vi delite. Govori ravno o tem, v prenesenem pomenu, da postavljate političnega komisarja. Tudi vaše prve razprave, da delno posnemate neko nemško insolvenčno zakonodajo, ker gre tu v bistvu za postavljanje člana uprave v insolvenčnih postopkih ali ostalih, kako bo to vplivalo na večje investitorje, ki bi morebiti prišli v Republiko Slovenijo?! Jaz sem se pred nekaj dnevi ravno v primeru lex Mercatorja pogovarjal z ljudmi, ki sedaj sodelujejo v projektu postavljanja modela 3 Tesle v Evropo. Katera bo tista prvenstvena država, kjer bi Tesla postavil fabriko z več kot 6 tisoč ljudmi, ki bi delali na področju najbolj množičnega električnega avtomobila na tleh Evrope?! Kakšna znamenja postavljate s takšnimi zakoni, kjer bi vi kot država posegali v neka podjetja? Še posebej v tej vladi, s kadri, ki so neprimerljivi, ki bi lahko s svojimi življenjepisi največkrat predstavljali osrednji menedžment kakršnegakoli resnega podjetja. In koliko sistemskih podjetij imamo v Sloveniji – našli ste GEN-I, SDH in vse ostalo. Gre za neke naravne monopoliste v okviru energetike. Za mene je zadeva nesprejemljiva. Do jutri premislite, česa se lotevate in kakšne signale dajete ostalim morebitnim investitorjem v slovensko poslovno okolje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Še enkrat ponavljam, spoštovani gospod poslanec, da zakon v ničemer ne posega v lastniško strukturo in se ne vmešava v opravljanje rednih poslov tega podjetja, družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo; in to še vedno ostaja v domeni redne uprave. Zaradi povečanega tveganja, da bo večinski družbenik na nedopusten način izvrševal svoj vpliv v družbi systemskega pomena ter jo silil v sklepanje škodljivih poslov v času veljavnosti mandata izrednega člana uprave družbe systemskega pomena, pa ne sme večinskemu lastniku oziroma družbeniku dodeliti, podeliti nobenih poroštev, garancij, posojil, jamstev ali podobnih zavez. Prav tako večinskemu družbeniku ne sme odobriti posojila, predujma, blagovnih kreditov ali mu plačati dodatnih storitev; razen če izredni član uprave s tem ne soglašja. Še enkrat poudarjam, da v tem primeru gre za ukrep, ki se nanaša samo na podjetja, ki imajo insolventnega lastnika, insolventno mamo. In v tem primeru s tem insolventnim lastnikom, insolventno mamo upravlja vlada sosednje države. Podjetje je systemskega pomena, po zakonu ima najmanj 6 tisoč zaposlenih; v konkretnem primeru, ki ste ga omenili, gre za 10 tisoč ljudi. In gre konkretno, po zakonu, za čisti prihodek eno milijardo, v vašem omenjenem primeru pa milijardo in pol.

Ocenjujemo, da smo dolžni reagirati takoj; ne pa potem z našim sistemom in možnostmi, ki nam jih naša zakonodaja omogoča, gasiti požar, ko bo prepozno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Breznik, imate zahtevo za postopkovno? Jutri imamo na seji to točko dnevnega reda, ste sami rekli.

Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Ne bom dal postopkovne zahteve, ker jutri na to temo razpravljamo in imamo nekaj časa na voljo.

Spoštovani minister, ne kritiziram vas, ampak vaše kolege v vladi. Vi se s Hrvati v tem mandatu niste mogli dogovoriti ničesar. Jaz ne vem, kako boste vi z nekim lex zakonom, razen da boste, lahko rečemo, očrnili slovenski pravni red in dajali napačne kazalce svetovni in evropski javnosti, reševali s Hrvati nek problem. Tipičen primer Agrokorja je bil, kjer je bila neka čudna logična matematika, da postavijo nek zelo ambiciozen načrt, da postavijo dve močno zadolženi podjetji skupaj in da dvakrat minus naredi velik plus. To je bilo bistvo vsega tega. Mercator je bil delno zelo slab poslovni sistem, ni bila optimizirana ne notranja ne zunanja logistika tega podjetja. In to podjetje v času močne konkurence v Republici Sloveniji se ni prilagodilo tem razmeram. Dolgo časa je živel v senci gospoda Jankoviča, ko je bilo to podjetje velik monopolist na področju trgovske branže; in zaradi tega je to tudi podjetje zaspalo. V drugi fazi, sem prepričan, da se podobno dogaja tudi na Hrvaškem. Agrokor je velik sistem. Bil je zelo ambiciozno sestavljen, z malo lastniškega kapitala ter z velikimi krediti iz tujine. In še posebej poglejte, po kakšni obrestni meri so bili ti krediti. Zadnja sanacija s strani Sberbank, s šestodstotno, sedemodstotno obrestno mero ne moreš preživeti v trgovski dejavnosti nikjer na svetu; razen v tisti, ki je nelegalna.

Spoštovani minister, imam dvome. Prvi dvom, ki ga imam – imamo slabe kontakte s Hrvaško. Druga zadeva, vam lahko naravnost povem, jaz sem se lani pogovarjal s sinom gospoda Todoroviča na polo turnirju v Rovinju, kjer mi je že takrat povedal, če imam kot slovenski politik karkoli proti, da bodo gospoda Balaziča v najkrajšem času zamenjali. Točno eno leto nazaj. Nimam kaj skrivati in lahko to povem. Zadeva, da bodo to naredili, je bila. Je pa zadeva tistih, ki so se odločali, ali Mercator prodati nekemu, neki firmi, ki je že močno zadolžena. In s tem primerom iščemo vedno neke neuspele kupce, ljudi. Ta kupec je bil v branži, bil je katastrofalno močno zadolžen in rezultat ne more biti boljši, kot se je zgodil. Menim, da delamo dodatno škodo, da imamo sisteme, organe v tej državi, ki bi morali začeti delovati in bdeti nad takšnimi sistemi ter gledati pod prste. Tega tako imenovanega gospodarskega kriminala, ki je v vseh porah, ki

je navadno dva ali tri korake pred tudi našo zakonodajo, seveda ne bomo mogli iztrebiti. Tudi imenovanje tega člana posloводства v primeru insolvenčnih postopkov, predvsem matere, kot govorite, bo prepozno dejanje; da do zlorabe, če bo prišlo, bo res prišlo. Lahko pa daste napotke, naj posebej bdijo nad takim velikim sistemom, kot je Mercator; to je rešitev. Spoštovani podpredsednik, ne bom pa zahteval razprave, ker imamo jutri to razpravo. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

To ni bil postopkovni predlog po našem poslovníku, čemur je namenjeno tretje oglašanje; ampak upam, da je bolj izjema, da ne bo pravilo.

Gospod Andrej Čuš bo postavil vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Miložki Kolar Celarc.

Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Hvala za besedo, predsedujoči.

Gospa ministrica, jaz sem že tega malo sit in imam dovolj, pa verjamem, da ste tudi vi že tega siti in imate tega dovolj, da se vsaka dva meseca pogovarjamo in poslušamo nove scenarije, kaj se bo zgodilo s predvideno gradnjo Urgentnega centra Ptuj, ki bi se v bistvu že moral začeti graditi lansko leto. Imamo sredstva v proračunu, za lansko leto smo zagotovili, za letošnje neko malenkost. Ampak zdaj pa sem tudi že sam, moram povedati, precej zmeden in sploh ne dohajam več, kaj se v tej državi dogaja. Jaz vem, da nekaj je na lokalni skupnosti, nekaj je na državnem nivoju, na državi; ampak za vraga, dajmo že enkrat nekaj narediti. Pred dnevi sem v lokalnem časopisu prebral, da naj bi družbeno odgovorna podjetja s Ptuja in okolice pristopila k zbiranju finančnih sredstev, potrebnih za dokončanje tega projekta oziroma za zaprtje finančne konstrukcije. Pogovarjamo se približno o 600 tisoč evrih donacij podjetij iz lokalnih okolij. Verjamem, da bo doniral tudi kakšen družbeno odgovoren posameznik, upam, da mogoče tudi kakšen poslanec ali kakšen minister; če že ni sredstev za zdravstvo.

Me pa zanima:

Kaj zdaj pomeni, ko se bo zbralo teh 600 tisoč evrov s strani lokalnih skupnosti, družbeno odgovornih podjetij in posameznikov, ali to potem pomeni, da končno gremo v izgradnjo Urgentnega centra Ptuj; ali je v ozadju spet kakšna nova igra?

Govori se namreč o pripojitvi ptujske bolnice k mariborski, kar pa pomeni, da bo Spodnje Podravje skupaj z Ormožem spet deprivilegirano. Nadaljevala se bo slabša obravnava bolnic in bolnikov, temu smo pričča že danes. Tukaj bi bilo prav, da nekaj naredimo. Po drugi strani, zagotoviti za Urgentni center Ptuj dodatnih 500 tisoč ali 600 tisoč evrov je

problem; za drugi tir pa milijardo evrov ter prištejete še davek na dodano vrednost, pa ni problema; pa potrjujete to po nujnem postopku. Prosim lepo za malo doslednosti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica bo z veseljem še enkrat odgovorila na vprašanje.

Izvolite.

MARIJA MILOŽKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo. Še enkrat lepo pozdravljeni.

Hvala tudi za vprašanje; čeprav se opravičujem tistim poslancem, ker bom morala neke stvari ponoviti, ker je ena kolegica poslanka že spraševala v zgodnjih popoldanskih urah. Ne gre za nobeno igro, gre samo za zaprtje finančne konstrukcije. Potem je treba vprašati vodstvo ptujske bolnišnice. Kot sem vedno rekla, kar rečem, to besedo držim, jaz sem že leta 2015 v proračunu zagotovila malo manj kot 2 milijona evrov. In hvala bogu, da smo uspeli tudi ta proračunski sklad kot neko obliko, kjer je zaščiten ta denar pred tem, da ga konec leta nazaj vrnemo v proračun, da je ta denar, malo manj kot 2 milijona, še vedno tam. Problem, okoli katerega se ves čas vrnimo, je zagotovitev 585 tisoč evrov lastne udeležbe Splošne bolnišnice Ptuj. Tudi s številnimi pogovori, razgovori smo skušali na različne načine pomagati bolnišnici. Ena od možnih variant, s katero prav v zaključni fazi skušamo tudi z Ministrstvom za finance doseči dogovor, je odstop presežkov doma starejših na Ptuj; kako in na kakšen način bi se lahko ta denar prenesel in bi lahko začeli z izgradnjo tega urgentnega centra. Medtem pa sta se zgodili še dve zelo pomembni zadevi. Ena zadeva je ta, da je bila opravljena recenzija novega projekta. Verjetno veste, da je Splošna bolnišnica Ptuj v začetku leta 2016 posredovala novelacijo investicijskega programa, katerega vrednost se je povečala za 20 %, za milijon 55 tisoč evrov, kar bo treba tudi zagotoviti ta dodatni denar. Recenzija je tudi povedala, da v skladu z metodologijo pripada Ptujju urgentni center tipa C, ki opredeljuje ustrezno kvadrato glede na opravljene potrebne zdravstvene storitve nujne medicinske pomoči. Ta novelacija je bila recenzirana, preverjena in zdaj je spet žogica na Splošni bolnišnici Ptuj, da ugotovi, ali so v nov predlog upoštevane vse strani tega recenzenta, usklajeni predlogi tudi v projektni dokumentaciji. Do včeraj tega predloga še nismo dobili. Mi pa intenzivno z Ministrstvom za finance ne glede na to, da sem tudi jaz slišala, da zbirajo donacije, iščemo teh 600 tisoč evrov kot participacijo ali pa ta delež, ki ga mora, in ga je morala, zagotoviti tudi vsaka bolnišnica. Ko bodo vse te zadeve razrešene in ko bomo dobili tudi izjavo bolnišnice, verjemite, bomo takoj šli v razpis in začeli gradnjo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Čuš, zahtevate dopolnitev odgovora?
Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Moram povedati, da me veseli, da se je končno tudi Ministrstvo za finance odločilo, da je pripravljeno sprejeti tudi to opcijo, da se prenese del dobička javnega zavoda Dom upokojencev Ptuj tudi za gradnjo Urgentnega centra Ptuj. To je že bil eden izmed zelo realnih predlogov že deset let nazaj oziroma pet let nazaj se je o tem pogovarjalo, so že bile neke oblike ali viri financiranja. Me sicer žalosti, da se vse tako vleče v tej Sloveniji. To ni kritika vas glede tega projekta, gospa ministrica. Prosim, obveščajte nas, kaj se bo dogajalo na Ministrstvu za finance, ker potem se bomo spravili na ministrico za finance in ne na vas. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, boste dopolnili to?

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Jaz se že cel čas svojega mandata trudim, da bi ta urgentni center postavili, kar ljudem iz tega okoliša pripada. Obžalujem pa in ne vidim razlogov, zakaj ni bil vključen že v prvotno mrežo, da bi ta center lahko deloval že eno leto.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Nemeč bo postavil vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič ter ministrici za zdravje Mariji Milojki Kolar Celarc.

Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa za besedo. Dober dan, spoštovane!

Na vas se obračam kot ljubitelj športa; kajti vsi si priznavamo, da smo športni narod ne samo po srcu, ki nam bije, ampak tudi po rezultatih. Praktično ni tekmovanja kakršnekoli panoge, kjer se uvrščamo zelo visoko ali pa še višje od tega. Temu primeren je tudi odnos države do športa. V zadnjih desetletjih smo bili priča velikim transformacijam tudi v odnosu do tega. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport se je lotilo velikega dela in moram reči, da je uspešno pripeljalo do Državnega zbora predlog zakona, ki bo na novo redefiniral tovrstne odnose. Socialni demokrati smo se znotraj obsega vsebine predloga zakona, ki ste ga pripravili, gospa ministrica, zavzemali za eno zelo pomembno stvar, in sicer šport v odnosu do zdravstva in vice versa. Šport lahko delimo na dva stebra, rekreativnega in tekmovalnega. Šport je postal biznis oziroma posel. In kako zaščititi naše otroke, naše športnike na način, da bodo to počeli tudi na zdrav način? Seveda smo si želeli, da bi lahko zagotovili društvom – vemo,

ob pomanjkanju denarja je zelo pomembno, da bi lahko izpopolnili odnos do države –, da bi za tiste otroke, ki so deležni sistematskega pregleda v izobraževalnih ustanovah, v enem delu ali pa v večinskem delu veljal ta zdravniški pregled tudi za izvajanje športa v njihovih društvih. In zelo dobro je že kazalo. Definicija problema je takšna, da sedanji predlog zakona o športu v 66. členu navaja, da izvajalci športnih programov skrbijo za proces športne vadbe in da ne škodi zdravju vodečih, v 68. členu pravi, da so športniki upravičeni do preventivnega zdravstvenega varstva, da to zagotavlja tudi Resolucija o Nacionalnem programu športa za obdobje 2014–2018. Zalomi pa se v odnosu do Ministrstva za zdravje, s predpisi, ki urejajo zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje. V 45. členu osnutka zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju se predvideva črtanje zdravstvenega varstva športnikov. Tukaj bi se ustavil, kajti to je tako, kot da bi ministru Gašperšiču, ki sedi za vami, predlagali, da otroci ne uporabljajo čelade, ko se vozijo na kolesu, ali pa šoferji, ko vozijo avtomobile ali mopede. Znižuje se standard varovanja mladih športnikov in njihovega potencialnega razvoja.

Zanima me, spoštovani ministrici:

Kateri ukrepe izvajate oziroma načrtujete na ministrstvih glede zdravja športnikov?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Najprej ima besedo dr. Maja Makovec Brenčič.

Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Jaz bi najprej na kratko pojasnila, kaj pa je v skladu z Zakonom o športu in Pravilnikom o merilih za sofinanciranje izvajanja letnega programa športa na državni ravni. Sofinancirano je nadstandardno zdravstveno zavarovanje vrhunskih športnikov, in sicer v višini, ki jo določimo z Letnim programom športa, ki se usklajuje skozi Strokovni svet Republike Slovenije za šport in tudi skupaj z vsemi deležniki. To je približno 30 tisoč evrov na leto, odvisno od samega letnega načrta. To se izvaja preko Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez. Krovna organizacija potem ta sredstva razdeli med športnike glede na njihov status. Iz tega naslova je bilo zavarovanih 538 vrhunskih športnikov v lanskem letu, v letošnjem je predvidenih 580.

Zakaj začnem s tem? Da nadaljujem tudi z vašim predlogom, ki ste ga tudi posredovali znotraj usklajevanja zakona. Naš predlog do zdravstvene zakonodaje je, da se to ohranja tudi v okviru sistematskih pregledov, in preventivnih pregledov; še posebej, ko to velja za mlade športnike, da imamo mi neko sintezo in hkrati tudi sledenje temu športniku. Do določene

mere se te pravice zdaj ohranjajo, do sedaj pa je bil vedno problem izvedljivosti teh pravic. V principu za mlade športnike pravice v okviru sistematskega dela ohranjamo; poudarjamo pa tudi z našimi refleksijami na predlagano zdravstveno zakonodajo, da bi si želeli tega še v večjem obsegu, predvsem pa v večjem dostopu bolj frekventnega načina pregledovanja tam, kjer se to izkaže za potrebno, kar tudi posamezne ekipe oziroma zveze sporočajo. Zdravstvena zakonodaja se na tem področju še usklajuje in mi bomo tudi v skladu z analizami, ki smo jih predlagali, tudi vnaprej skušali v okviru drugega zakona zagotoviti ta izvedbeni način, ne toliko samo pravico kot pravico, ampak tudi koncept izvajanja. Tukaj pa ne moremo sami, tukaj smo resorji v pogovorih in v dialogih, z njimi bomo tudi z naše strani nadaljevali.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

In še ministrica za zdravje gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala tudi za to vprašanje.

Vam bom povedala z malo širšega vidika; verjetno bo v dveh nadaljevanjih odgovora. Vlada je 13. aprila potrdila Akcijski načrt za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 do leta 2018. Gre za celoten nabor ukrepov, ki so usklajeni s številnimi ministrstvi, tudi Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport. Ti ukrepi ne bodo prispevali samo k boljšim prehranskim navadam, ampak k dvigu telesne dejavnosti vseh starostnih obdobj. Aktivnosti so usmerjene v spodbujanje telesne dejavnosti in športa za vse, kar je zelo pomemben dejavnik – za boljše zdravje, preprečevanje debelosti, višje produktivnosti in večjo kakovost življenja. Zdaj pa glede športnikov. Po sedaj veljavni zakonodaji imajo registrirani in kategorizirani športniki iz solidarnostno zbranih sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja pravico do preventivnega zdravstvenega varstva. In po meni znanih informacijah imam zagotovilo od pripravljavcev, ki pišejo ta zakon, da se za športnike prav nič ne spreminja. Za kategorizirane športnike preventivne preglede izvaja ena in pol tim specialistov medicine športa. Vsi otroci in mladostniki, med njimi tudi registrirani športniki, imajo do konca šolanja oziroma do 18. leta starosti, če so izven rednega šolanja, pravico do sistematskega pregleda. Ob ugotovljenih posebnostih pri tem pregledu zdravnik svetuje, po potrebi pa tudi napoti na dodatne diagnostične postopke. Pa bom nadaljevala še v dopolnitvi.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod Nemeč, dopolnitev odgovora.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa.

Moje izvajanje je dobronamerno, saj bodo v naslednjih dneh potekala usklajevanja obeh vajinih ministrstev. Jaz bi si resnično želel, da tukaj prevlada, oprostite, zdrava pamet; kajti nobene zamujene priložnosti, kot je ta na področju športa, ne smemo ovrednotiti na način, da bodo otroci tisti, ki bodo deležni manjšega in slabšega zdravstvenega varstva. V razpravi, ki smo ji bili deležni v zadnjih tednih, je bilo moč s strani strokovne javnosti zaznati določene premike, neprave premike. Zato vama z vso dobro voljo polagam na srce, da v naslednjih tednih zaključimo zakon o športu na način, da bo prijazen predvsem športnikom in da končno država pokaže ter dokaže svoj pravi odnos. Na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport so pokazali veliko energije in dobre volje. Verjamem, gospa ministrica za zdravje, da se bo tudi na vašem ministrstvu našla energija in dobra volja v korist športa in naših otrok. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dodatno bo odgovorila gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Če ne bi bilo energije in volje na našem ministrstvu, potem bi težko pričakovali, da usklajujemo posamezne zakone in rešitve tudi po dve leti. Mislim, da je to več kot dovoljšen dokaz. Po meni znanih informacijah, da ne bom razlagala naprej, kakšen imamo sistem danes – sistematski pregledi in preventivni pregledi s solidarnostno zbranih sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja v izogib, da tem mladim športnikom ne bi povzročali preobremenitvenih sindromov mišično-skeletnega sistema, pravilne primerne prehrane in še drugih dejavnikov, ki imajo za posledico, da lahko pustijo trajne posledice na mladem organizmu, ko sem spraševala, so mi zagotovili moji kolegice in kolegi na ministrstvu, ki pripravljajo čistopise zakonov na osnovi javnih pripomb, da ni v tem delu nobenih razlik ali pa zmanjšanja nekih pravic.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Antonija Kovačič bo postavila vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo. Vsem prav lep pozdrav!

Spoštovani gospod minister, na začetku marca letos ste se udeležili okrogle mize v Mestni občini Velenje, kjer ste bili

seznanjeni s stanjem državnim cest na tem območju.

Ker so ceste v izredno slabem stanju in se njihova kvaliteta še poslabšuje, vas sprašujem:

Kdaj nameravate izvesti sanacijo cest na velenjskem območju, kajti dejstvo je, da te ceste zaradi izjemno slabega stanja ne zagotavljajo niti minimalne varnosti udeležencem v prometu?

Ena od najbolj problematičnih cest je Šaleška cesta, na kateri so ogromne udarne luknje in kolesnice, kjer v dežju zastaja voda, globoka tudi do 20 centimetrov. Druga prav tako izjemno nevarna cesta, je Partizanska cesta na relaciji Velenje–Pesje, kjer velik delež prometa predstavljajo tovorna vozila, ki v dežju zaradi globokih kolesnic povzročajo škodo na fasadah objektov ob cesti. Naslednja cesta je Kidričeva cesta s podobno slabim stanjem cestišča, ki ob deževju onemogoča hojo pešcev po pločniku, zaradi neurejenega odvodnjavanja meteornih voda zamaka podhod za pešce in s tem povzroča škodo na občinskih objektih. Prav tako je ta cesta v zelo slabem stanju med naseljema Škale in Plešivec ter na odseku med Škalskim jezerom in naseljem Škale. Odsek ceste Velenje–Polzela ima že izdelano projektno dokumentacijo za rekonstrukcijo, saj je cesta v zelo slabem stanju, kar pomeni, da je praktično vse pripravljeno za sanacijo. Na koncu moram opozoriti še na Vinskogorski klanec, ki že povzroča okvare avtomobilov, saj je v stanju, kot da se vozimo po makadamskih jamah. To je še ena cesta, kjer je sanacija izredno nujna.

Na koncu naj še enkrat ponovim vprašanje:

Kdaj lahko pričakujemo sanacijo naših cest?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Hvala tudi spoštovani poslanki za postavljeno vprašanje.

Ob mojem obisku v marcu v Velenju in v širši savinjsko-šaleški regiji smo se pogovarjali zlasti o izgradnji tretje razvojne osi, kar mislim, da je tudi zelo pomemben in ključen infrastrukturni projekt za to regijo. Ob priliki tega obiska smo se dogovorili, da se aktivnosti odvijajo naprej, da se načrtuje izgradnja hitre štiripasovne ceste do Slovenj Gradca, da so pripravljena sredstva za izdelavo projektno dokumentacije za pridobitev zemljišč, da se pričakujejo prva gradbena dovoljenja še konec leta 2018 in da se nadaljuje z aktivnostmi za gradnjo v letu 2019 ter naprej. Sama dinamika gradnje pa bo natančneje opredeljena v šestletnem operativnem načrtu, ki ga pripravljamo na ministrstvu, ki bo predvidoma sprejet do poletja letošnjega leta. Ta šestletni

operativni načrt, ki operacionalizira lansko leto sprejeto Resolucijo o nacionalnem programu razvoja prometa, bo potem predstavljal načrt, kateri odseki, za koliko denarja in v katerih letih se bodo izvajali. V tem načrtu bodo tudi natančneje opredeljeni vsi ostali ukrepi, ki jih načrtujemo v tem šestletnem obdobju. Vsako leto se bo pregledala realizacija načrta in dodalo naslednje šesto leto. To bo nekakšen drsni šestletni načrt, ki se bo vsako leto noveliral in podaljšal za naslednje šesto leto.

Glede teh konkretnih odsekov, po katerih me sprašujete, lahko povem naslednje. Na vsakem območju so investicije v cestna omrežja razdeljena na investicijske ukrepe, kar obsega investicijsko vzdrževanje in novogradnje, ter na redno vzdrževanje, ki zajema predvsem obnavljanje cestišč v manjši vrednosti, ki ga izvajamo recimo po poškodbah po zimskem obdobju. Tu je kar nekaj tovrstnih odsekov, ki ste jih navedli, ki bodo obnovljeni v okviru rednih vzdrževalnih del, ki jih izvajamo zaradi poškodb po zimskem obdobju. Če naštejemo, so to odseki Velenje–Škale, kjer je predvidena sanacija v dolžini 600 metrov in bo izvedena predvidoma letos jeseni, na tem odseku bo izvedenih še nekaj manjših sanacij poškodovanih odsekov; potem bo podobna sanacija poškodovanih vozišč po zimskem obdobju izvedena na odseku Zgornji Dolič–Velenje, ravno tako je na odseku Velenje–Pesje predvidena zamenjava voziščne konstrukcije v dolžini približno 700 metrov, ocena stroškov investicije je približno 300 tisoč evrov. Potem pa so še investicijski ukrepi, kjer gre za zahtevnejše posege v cestno infrastrukturo, tukaj pa je predvidena aktivnost na odseku Škale–Plešivec, kjer se pripravlja parcelacija zemljišč, nato pa sledi razpis za izvedbo rekonstrukcije. Predvidoma se bodo dela začela v letu 2018. Podobno velja tudi za Kidričevo in Šaleško cesto v Velenju, kjer se ravno tako pripravlja novelacija projektne dokumentacije in je predvidena izvedba v prihodnjem letu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Antonija Kovačič, dopolnitev odgovora, izvolite.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Nimam dopolnitve, ampak se lepo zahvaljujem za odgovor. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Benedikt Kopmajer bo postavil vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

Izvolite.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, spoštovana ministrica, spoštovana ministral!

Tokrat bom zastavil svoje poslansko vprašanje geografsko širše, ne le za Koroško; četudi mi je seveda za Koroško najbolj mar, kar tako ali tako veste. Oljčno olje je v slovenski Istri prisotno že od antike dalje, kar pomeni, da je njegova proizvodnja ena izmed pomembnejših panog na tem področju Slovenije. V slovenski Istri je danes zasajenih kar 98 % vseh oljčnih dreves v Sloveniji. Naše oljčno olje je izjemno kvalitetno in priznано tudi v tujini. Seveda visoka kvaliteta proizvoda ne bi bila dosežena, če naši oljkarji v proizvodnjo ne bi vlagali strokovnega znanja, ki jim ga pomagajo pridobivati in razvijati tudi javne službe. Strokovne naloge na področju pridelave oljk že od leta 2000 izvaja tudi Poskusni center za oljkarstvo iz Nove Gorice, ki deluje v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice. Poskusni center je na področju oljkarstva skupaj z drugimi organizacijami in društvi, ki delujejo na področju oljkarstva, naredil ogromno na področju izobraževanja posameznih oljkarjev, predvsem z vidika obdelave, boja proti škodljivcem, gnojenja, gojenja in razvoja različnih sort oljk, shranjevanja oljk in oljčnega olja ter načina pridelave. Vlada je lani ustanovila nov javni raziskovalni zavod Znanstveno-raziskovalno središče Koper, ki naj bi opravljal enake naloge, kot jih je sedaj Poskusni center za oljkarstvo.

Ministra za kmetijstvo zato sprašujem:

Kaj pomeni lanska ustanovitev omenjenega zavoda z vidika delovanja Poskusnega centra za oljkarstvo?

Ali se bo ohranil način izvajanja strokovnih nalog pri proizvodnji kmetijskih rastlin za področje oljkarstva, ki se je sedaj delil na agronomski del, ki ga je, kot že rečeno, izvajal Poskusni center za oljkarstvo; in živilski del, ki naj bi ga izvajalo Znanstveno-raziskovalno središče Koper?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister mag. Dejan Židan. Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, predsedujoči. Hvala, gospod poslanec, za vprašanje.

V Državnem zboru imate predlog spremembe Zakona o kmetijstvu, ki ga boste tudi obravnavali na Odboru za kmetijstvo 4. maja. Ta tudi omogoča, če bo kot takšen tudi sprejet, da se izvajalci javnih služb neposredno imenujejo. Tukaj bi želel takoj povedati, da nam že od leta 2013, verjetno pa tudi že prej, proizvajalci, ki so zbrani v Svetu za oljkarstvo, javljajo, prosijo ter na nek način tudi zahtevajo, da združimo nekaj malo strokovnih moči, ker jih nimamo veliko v Sloveniji, čim bolj znotraj organizacijske ali pa vsaj pogodbene skupine. V to smer kažejo tudi strateški dokumenti, ki jih Slovenija ima. Načrt je pa naslednji. Ko bo sprejeta sprememba Zakona o kmetijstvu, bo

MKGP predstavil predlog podzakonskega akta, ki že nastaja, tudi za oljkarstvo. Na podlagi tega predloga oziroma podzakonskega akta bodo institucije v Sloveniji povabljene, da predstavijo, ali na področju oljkarstva zmorejo naslednje: selekcijo in introdukcijo sort oljk, tehnologijo predelave, zagotavljanje izhodiščnega materiala oljk ter ugotavljanja vrednosti oljk za predelavo. Cilja, ki jima sledimo, sta vsaj dva. Kot prvo, da imamo večletni odnos, da strokovnjaki vedo za nekaj let vnaprej, kaj je njihovo delo, in se bolj posvečajo strokovnemu delu kakor razmišljanju, ali bodo ponovno dobili delo od države. Drugi cilj pa je, da delujejo združeno. Koliko vlog bomo dobili in koliko vlog bo ustrezalo, je v tem trenutku prehitro napovedati. V tem trenutku tudi ne znam povedati, ali bodo kot enotna institucija ali kot konzorcijska vloga ali kakšna druga vloga. Kot zagotovilo pa lahko povem naslednje. Strokovnjaki, ki jih imamo premalo, bodo tudi morebitne nove strukture iskane, bodo spoštovani. Njihova usoda bo znana in zagotovljena. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo postavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani vsi prisotni, spoštovana gospa ministrica!

Že od začetka pogovorov o predlogu zakona o zdravstveni dejavnosti, to je približno pol leta, ustno in pisno opozarjam na sporne določbe predloga zakona o zdravstveni dejavnosti, s katerimi se nadaljuje razgrajevanje zdravstvenih domov in bolnišnic. Ena izmed anomalij, ki bi jo morali odpraviti z zakonom, je praksa, ki omogoča javnim uslužbencem zdravnikom v zdravstvenih domovih in bolnišnicah iskanje zaslužkov še v svojih in drugih zasebnih zdravstvenih gospodarskih organizacijah – espejih in deoojih. Podobno sme koncesionar poleg javne službe služiti še v svoji samoplačniški ambulanti. Zakaj je to sporno? V obeh primerih gre za nasprotje interesov, na katera vas poleg civilne družbe in mene opozarja tudi Komisija za preprečevanje korupcije, ki meni, da gre pri hkratnem opravljanju zdravstvene dejavnosti v javnem in zasebnem zdravstvu za nasprotje interesov, kar predstavlja precejšnje sistemsko korupcijsko tveganje. K odpravi teh nasprotij interesov smo se v koalicijski pogodbi zavezale tudi koalicijske stranke. Iz predloga zakona o zdravstveni dejavnosti, ki je bil nedavno sprejet na Vladi, izhaja, da se želi sedanjo škodljivo prakso celo uzakoniti.

Zato me zanimajo vaši razlogi vztrajanja pri sporni praksi, ki uvaja sistemsko korupcijo, finančno slabi javno zdravstvo,

zmanjšuje njegovo učinkovitost, ustvarja umetne čakalne vrste in zaradi navedenega škodi zdravju pacientov; z nedopustno dolgimi čakalnimi dobami pa ogroža tudi življenja bolnikov.

Sporna praksa, ki je ne želite prekiniti, veča možnosti zlorabe javnih zdravstvenih sredstev, saj se jih lahko prenaša v zasebne ambulante. Ponekod se kar v isti javni zdravstveni instituciji in v isti ordinaciji izvaja javna in zasebna praksa istega zdravnika. Vsake toliko časa slišimo za material ali za aparature, ki so preprosto izginile iz zdravstvenih inštitucij. Nedolgo tega je bilo slišati o izginotju znatnega števila žilnih opornic iz UKC Ljubljana. Le kdo bi rabil žilne opornice ali drage medicinske aparature?! Ste se kdaj vprašali, koliko denarja stanejo javno zdravstvo materiali in aparature, ki končajo v zasebni praksi? Naj naštejemo še nekatere druge anomalije: hkratno delo zdravnikov v javnih zdravstvenih domovih in bolnišnicah ter v zasebni praksi omogoča zlorabo časa v javnem zdravstvu, saj se lahko čas v javni službi uporablja za obravnavo bolnikov iz zasebne prakse.

Zanima me:

S čim torej upravičujete vaše vztrajanje na sporni praksi?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovorila bo ministrica gospa Marija Milojka Kolar Celarc. Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo. Še enkrat lepo pozdravljeni!

Spoštovana poslanka gospa Julijana Bizjak Mlakar, hvala tudi za to vprašanje. Zakaj je predlog rešitev za delo vseh zdravstvenih delavcev, ne samo zdravnikov, izven svojega delodajalca posebej urejen v noveli tega zakona? Zaradi tega, da na transparenten in sistematski način uredimo delo pri drugem delodajalcu, in sicer pri delodajalcu, če je to javni zavod ali če je drugi delodajalec zasebnik, čisti zasebnik ali koncesionar.

Zakaj ni mogoča takojšnja in 100-odstotna razmejitev delitve dela v javnem in zasebnem? Zaradi tega, ker je bilo že večkrat povedano, da v našem sistemu manjka približno tisoč zdravnikov glede na povprečje držav EU. Zaradi tega je v noveli zakona sistemsko urejeno delo zdravnikov in zdravstvenih delavcev, in sicer na način, ki je tak. Najprej se urejajo pogoji, pod katerimi lahko zdravstveni delavec opravlja zdravstvene storitve tudi pri drugih izvajalcih zdravstvene dejavnosti in so vezani na izpolnjevanje vseh obveznosti do svojega delodajalca ter spoštovanje obveznosti do počitkov in letnega dopusta.

Hkrati se v noveli zakona za delo pri drugem delodajalcu oziroma pri drugem javnem zavodu predvideva predhodno obvestilo svojemu delodajalcu v tem delu, delodajalec pa

lahko v vsakem trenutku prepove takšno delo, če seveda zaposleni ne izpolnjuje svojih delovnih obveznosti do osnovnega delodajalca ali če krši zahtevani počitek.

Za delo pri drugem zasebnem izvajalcu zdravstvene dejavnosti pa je potrebno, da zaposleni predhodno pridobi soglasje svojega delodajalca, pogoji za izdajo soglasja pa so tudi vezani na izpolnjevanje vseh obveznosti do svojega delodajalca ter tudi na pogoj, da s tem ne bo povzročena škoda javnemu zavodu oziroma ne bo napravljena motnja pri opravljanju dejavnosti tega javnega zavoda.

Nadalje se dodatno v predlogu zakona določa tudi časovna omejitev dela pri drugem delodajalcu izven javnih zdravstvenih zavodov, in sicer na 8 ur tedensko ali v povprečni časovni omejitvi, 6-mesečnem obdobju. Nadaljnji pogoj: delo brez soglasja ali v nasprotju s podanim soglasjem predstavlja kršitev delovne obveznosti, ki je lahko tudi razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi.

Nadalje novela določa obveznost mesečnega poročanja svojemu delodajalcu o tem delu, in sicer na način, da je razvidno, kje, katere dni in koliko časa je posamezni zdravstveni delavec opravljal takšno delo. Kršitev obveznosti do poročanja je razlog, da se podano soglasje lahko prekliče. Na novo pa se uvaja tudi, kar je zelo pomembno, inšpekcijski nadzor nad tem delom, in sicer Zdravstvenega inšpektorata Republike Slovenije.

Res je, kot pravi poslanka, Komisija za preprečevanje korupcije je v svojem sistemskem načelnem mnenju že v letu 2014 podalo mnenje, da je prepletanje javnega in zasebnega interesa v zdravstvu oziroma obstoj zdravnikov, ki hkrati delajo v javnem in zasebnem zdravstvu, sistemsko korupcijsko tveganje, zato se ustvarja tudi povečanje tveganja za nastanek nasprotja interesov. S tem v zvezi je KPK priporočil, da se razmisli o postopni zakonski prepovedi hkratnega delovanja v javnem sektorju zaposlenih zdravnikov v zasebnih ambulantah in drugih zasebnih ustanovah.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Spoštovana gospa ministrica, niste odgovorili na vprašanje. Če manjka zdravnikov v javnem zdravstvu, zakaj torej dopuščate njihovo delo v zasebni praksi? Iz vašega odgovora je jasno, da nimate nobenega upravičenega razloga za uzakonitev škodljive prakse, ne gre niti za postopno ukinjanje te škodljive prakse. Sklicujete se na to, da bodo morali zdravniki za delo pri zasebnikih dobiti dovoljenje javne zdravstvene organizacije. Kako lahko javna zdravstvena organizacija varuje javni interes, ko

pa je v zaslužkarstvo na račun slabšanje javnega zdravstva vpletenih vse več zdravnikov, tudi precej bivših in sedanjih vodilnih v posameznih javnih zdravstvenih organizacijah? Regulacija, ki mora preprečiti škodljivo prakso, je naloga zdravstvene politike, to se pravi vaša naloga, gospa ministrica. Ste že kdaj preverili, kako zelo se zmanjša število operacij zdravnikov v bolnišnicah, ko ti pričnejo služiti še izven svoje bolnišnice? Po nekaterih podatkih tudi za polovico. Računsko sodišče in Komisija za preprečevanje korupcije sta ugotovila, da prihaja do preskakovanja čakalnih vrst iz nezdravstvenih razlogov pogosto pri bolnikih iz samoplačniških ambulant zdravnikov. Obstoječa praksa spodbuja zdravnike k ustvarjanju umetnih čakalnih vrst in k preusmerjanju bolnikov v zasebne samoplačniške ambulante. Zavajate z besedami o krepitvi zdravstvenih domov in bolnišnic, ravnate pa v smeri njihovega razgrajevanja.

Upam, da ne gre za retorično vprašanje, ko vas ponovno sprašujem:

Ali boste kaj storili za prepoved škodljive prakse, ki smo ji trenutno priča, to se pravi služenje zdravnikov, javnih uslužbenecv oziroma zdravnikov, ki opravljajo javno službo, še v zasebnih samoplačniških ambulantah, čeprav je znano, da bo šlo v primeru uzakonitve te prakse za zakon, ki bo del sistemske korupcije?

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo.

Še enkrat. Zelo me čudi, da ta odgovor očitno poslanka razume nekoliko drugače, kakršen je osnovni namen te novele zakona. Tudi KPK je povedal, da je potrebna postopna zakonska prepoved hkratnega delovanja v javnem in zasebnem. Kaj bi namreč pomenilo takojšnja prepoved? Pri čerem je treba povedati, da je koncesionar del javne mreže in ravno tako dela v sistemu javne mreže. Zakaj postopno? Torej, pomanjkanje zdravnikov. In kaj bi pomenilo, če bi takoj z uveljavitvijo zakona prepovedali delo pri koncesionarju? To bi dejansko pomenilo zmanjšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev, povečevanje čakalnih dob, s tem seveda tudi podaljševanje teh seznamov in težja in slabša dostopnost do zdravstvenih storitev.

Nadalje z uvedbo eNapotnice in eNaročanja ne bo mogoče in ni več mogoče preskakovanje čakalnih dob, ker bo na elektronski način enotno vodeni za tisoč 123 vseh zdravstvenih storitev v Sloveniji v enem sistemu, če hočete, tudi na enem mestu. Osveževal se bo na dve uri; vsak, ki se bo naročil, bi lahko videl, kje v Sloveniji lahko najhitreje za posamezen pregled ali poseg pride

na vrsto. Danes je to mogoče, ker se seveda vodijo pri posameznih zdravstvenih izvajalcih ti čakalni sezname tudi ročno, v excelovih tabelah, popravljajo se in tako naprej. Torej, to z zagotovitvijo ne bo mogoče. Lahko vam povem, da je že pretekli teden bilo na dan 12 tisoč elektronskih napotnic in naročanj izdanih. Mislim, da je to dovolj samo po sebi zgovorno.

Glede umetnega ustvarjanja čakalnih dob, tega pač žal ministrstvo ne more preprečiti, ker je strokovna in samostojna presoja načina zdravljenja v odgovornosti in dometu vsakega zdravnika in če nekateri sindikati pozivajo, da bodo pač pisali samo napotnice, potem ni vlade, države ali pa ministra za zdravje in denarja, ki bi se lahko izognil tovrstnim čakalnim dobam. Prav zaradi tega je zdaj narejen korak, pomemben, naprej na sistemski način, tudi z nadzorom, inšpekcijam in s sankcioniranjem, čemur do sedaj ni bilo tako, da se to omejuje v možnih merah.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za odgovor.

Moram oporekati, ker je gospa ministrica zavajala. Nisem govorila o prepovedi dela koncesionarjev, pač pa o prepovedi dela v njihovi samoplačniški ambulanti, poleg tega da delajo v javni službi.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Postopek, lepo prosim.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Kar se tiče preskakovanja čakalnih vrst iz nezdravstvenih razlogov, smo že na seji Komisije za javne finance ugotovili, da bo to še vedno omogočeno.

Opravičujem pa se tudi zaradi tega, ker sem morala, da sem zavrnila to napačno izvajanje, uporabiti še ti dve minuti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Bačič bo postavila vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Spoštovani vsi prisotni, spoštovana ministrica za izobraževanja, znanost in šport.

Moje vprašanje je vezano na stiske, s katerimi se dnevno spopadajo starši otrok s posebnimi potrebami, ki obiskujejo razvojne oddelke vrtcev. Ker razvojni oddelki vrtcev regijsko niso enakomerno dostopni, zato starši pogosto vpisujejo otroke v vrtece drugih občin, za stroške prevoza tja in nazaj pa namenjajo

pomemben del družinskega proračuna. Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami v 16. členu določa povračilo stroškov prevoza za otroke s posebnimi potrebami v vzgojno-izobraževalne zavode. Po praksi torej povračilo prejemajo zgolj starši otrok, ki so vključeni v zavode za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, ne pa tudi starši otrok, ki so vključeni v razvojne oddelke vrtcev. A takega razlikovanja omenjeni 16. člen po moji oceni ne dopušča, zato menim, da je sporno tako s socialnega kot tudi ustavnega vidika. Deluje namreč izrazito segregacijsko in je v nasprotju z načeli inkluzivne vzgoje. Otroke sili v posebne vzgojno-varstvene oblike in jih umika iz običajnega okolja, hkrati pa je razlikovanje tudi ustavno sporno, niti nima ustrezne podlage v zakonu, četudi se ministrstvo nanj po tolmačenju sklicuje.

Glede na navedeno, vas sprašujem, spoštovana gospa ministrica: Kakšno je stališče Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v zvezi z neuresničevanjem pravice otrok s posebnimi potrebami, ki so vključeni v prilagojeni program predšolske vzgoje, do zagotavljanja povračila stroškov prevoza iz kraja prebivališča do kraja, kjer deluje vrtec, in nazaj?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Maja Makovec Brenčič, izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovana gospa poslanka, spoštovani zbor!

Res je, razvojne oddelke vrtcev v skladu z zakonodajo ustanavljajo lokalne skupnosti, in sicer velja v skladu s pravili, da je treba oziroma je smiselno takšen oddelek razviti, če so najmanj trije otroci takšni, ki to posebno obravnavo tudi potrebujejo. S tem naj bi se tudi zagotovila ta mreža razvojnih oddelkov, torej čim bližje kraju, kjer otrok posameznik tudi biva. Povračil prevoza za starše teh otrok praviloma ni, razen z izjemo, ko gre za obravnavo v posebnih centrih, ki ste jih tudi vi sami omenili. Torej gre za štiri centre, in sicer predvsem za gluhe, naglušne, slepe, slabovidne otroke, in takrat, ko ni druge izbire, kot da so otroci tudi tam. To pomeni, da zakon predvideva povračilo teh stroškov, vendar samo v primeru, ko gre za ta zavodski del.

Res je, da so razvojni oddelki zelo zahtevni, tudi finančno, v organizaciji, v izvedbi za lokalne skupnosti. Predvsem je zato treba te razvojne oddelke res vzpostaviti čim bližje otrokom, ki to potrebo imajo. Zato smo tudi v skladu z zakonom o zgodnji obravnavi predšolskih otrok predvideli, da v letu 2019 prevzamemo financiranje razlike v ceni plačila vrtca za otroke, torej razliko v ceni med rednim programom in razvojnim programom, še posebej zato, ker vemo, da so določene posebne potrebe vse bolj razširjene in se temu vsled tudi

vrtni oziroma lokalne skupnosti – tam, kjer je le mogoče – temu odzivajo, marsikje pa to tudi ni mogoče. Prav iz tega razloga bi želeli posplošiti oblikovanje razvojnih oddelkov čim bližje otroku, tudi zato, da se ta mreža razširi. Namreč, povsod ni mogoč dostop, povsod tudi niso organizirani ti oddelki, kljub temu da bi lahko potrebe v resnici bile in so, ali pa so lahko ti centri dovolj blizu, da se s tem tudi opravljajo ustrezne aktivnosti tako z otroki kot s starši tam, kjer je to potrebno.

Seveda, plačilo prevozov je vedno bil problem na tem področju in tega se mi tudi zavedamo. Kot veste, tudi veliko tega usklajujemo z lokalnimi skupnostmi; nekatere so temu zelo naklonjene, druge manj. Res pa je, da so posamezna območja, kjer je to izjemno težko zagotoviti, prav tako na nekaterih območjih sploh ni možnosti razvoja teh razvojnih oddelkov. Temu vsled upamo, da bo vsaj to doplačilo oziroma ta razlika vendarle pripomogla k temu, da se olajša tako za lokalno skupnost kot tudi za starše pristopnost do teh oddelkov.

Kar se pa tiče prevozov, pa bo to treba usklajevati od občine do občine, kar ste sami pravilno ugotovili, da nekih neposrednih podlag za to v resnici ni.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na drugi krog vprašanj poslank in poslancev.

Izvolite, gospa Marija Bačič, zahteva za dopolnitev odgovora.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala lepa.

Ja, zelo se zavedam tega in tudi lahko povem, da se nekatere občine po Pomurju srečujejo z zelo velikimi težavami in pogosto, ko se z njimi pogovarjam, pravijo, da niti ni zakonske podlage, da bi plačevali stroške. Je pa res, da tudi starši s težavo gredo na občine prosit: »Prosim, povrnite mi stroške,« ker itak vedo, kako se njihove občine srečujejo s težavami. Nekako se mi pa ne zdi dopustno zaradi tega, ker nekateri starši potem otroka sploh ne vpišejo v vrtec. Sedaj, ko sprejemamo zakon o zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami, se vsi zelo zavedamo, kako nujna je zgodnja in čimprejšnja strokovna obravnavo teh otrok. Seveda pri tem, če pač straši ne dobijo teh stroškov povrnjenih in ne morejo iz česa plačati, trpijo seveda otroci.

Tukaj pa bi rada še spomnila, da o pomenu dostopnosti so veliko napisali tudi strokovnjaki v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju, in sicer so zapisali, da si mora država prizadevati, da bodo imeli vsi vrtni ustrezne pogoje za delo z različnimi otroki s posebnimi potrebami.

Kaj smo naredili v tej smeri?

Najmanj, kar pričakujem, pa je, da bo vsaj pri zakonu, tako kot ste že povedali, o zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami, zagotovljena dostopnost do razvojnih oddelkov

in bodo otroci vsi deležni te strokovne izobrazbe. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Maja Makovec Brenčič, izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Je zelo aktualna tudi v luči priprave novega zakona. Moram pa poudariti, da so lokalne skupnosti ustanoviteljice vrtcev in prav iz tega razloga mi vedno – in če le lahko – usklajujemo, pomagamo, tudi iščemo rešitve takrat, ko je to le mogoče. Resa pa je, da je treba vse bolj zagotavljati tako imenovano celovito obravnavo otrok s posebnimi potrebami, še posebej pa utemeljevati in razvijati nove pristope pri zgodnji obravnavi teh otrok. Zato je tudi domena vrtca ena tistih ključnih prvih stopnic v razvoju otroka, zato da lahko potem tudi skozi različno obravnavo pristopimo k pomoči, podpori, razvoju posameznika otroka.

Kot veste, tudi v novih projektih predvidevamo ustanovitev več strokovnih centrov tudi za namen zgodnje obravnave otrok. Obetamo si, da bodo v ta namen tudi lokalne skupnosti potem ne le bolj povezane, ampak tudi morda bolj senzibilne na nekaterih področjih do tega, da se skuša spodbujati ne le razvojne oddelke, ampak predvsem res celostno obravnavo otrok od prvih korakov naprej. K temu si bomo mi močno prizadevali, je pa res, da je to medresorska stvarina, da posega to na več področij, in seveda, kot rečeno, na izvedbenem delu še posebej tudi na lokalne skupnosti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Zdaj pa res prehajamo na drugi krog.

Gospod Marko Ferluga bo postavil vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav ministricam, generalni sekretarki in dvema ministroma in ostalim poslednjim Mehikancem, ki so tukaj – poslancem, pardon.

Že 2016. leta je bilo na Odboru za zadeve Evropske unije v enem izmed izhodišč za pripravo ministrskega sestanka za kmetijstvo dana pobuda s strani Češke glede razlike pri prehranskih izdelkih na policah v Evropski uniji. Iz tega se je dalo razumeti, da obstajajo prvo- in drugorazredne evropske države glede kvalitete hrane in pijače. Mesec dni nazaj, mogoče še malo več, pa je tudi STA, pa tudi slovenski mediji so povzeli oziroma napisali članek o neki analizi, in sicer med češkimi in nemškimi prehrabnenimi izdelki, kjer so v 35 % testiranih izdelkov odkrili neko bistveno razliko po vsebini. V glavnem so bile razlike pri gaziranih pijačah tipa Pepsi in tako dalje, margarinah Rama, jogurtih in tako dalje. Če samo pri sebi povem, zagotovo je bistvena razlika tudi pri Nutelli. Eno je italijanska Nutella, eno je Nutella, ki jo

proizvajajo na Poljskem in se prodaja pri nas, eno je nemška Nutella, ki se tudi prodaja pri nas, tako da dejansko obstaja neka razlika in tej zadevi, kar se tiče hrane. Enako velja po mojem vedenju tudi za izdelavo raznoraznih aparatov, pa če hočete tudi avtov, ampak to ni današnja tema.

Mene pa s strani vas, gospod minister, zanima:

Ali je bila pri nas narejena kakšna analiza teh prehrabnenih izdelkov?

Če je, kakšne so ugotovitve?

Če je ta seznanitev bila, potem da se nekako poskuša ali pridružiti tej češki pobudi, da se resnično potem ti prehrabneni izdelki nekako dajo v neko isto, ne bom rekel samo cenovno, ampak tudi kvalitetno oskrbo.

Prosim za vaš odgovor. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Odgovoril bo minister Dejan Židan. Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala. Hvala, gospod poslanec, tudi za aktualno vprašanje.

Slovaška in Madžarska sta zahtevali, tudi Slovenija je podprla, razpravo na AUB točki pristojnega Sveta v marcu v Bruslju. Oboji so imeli lastne ekspertize, kjer so dokazovali, da je po njihovem mnenju identičen proizvod, ki ga vsaj potrošnik spoznava kot identičen, v bistvu različno sestavljen in ima potem tudi različne kakovostne karakteristike. Zraven se je slišalo mnenje multinacionalk, da res drži, da za različna območja prilagajajo okus in nekje tudi prilagajajo cenovno raven, kar ni sporno. Sporno je, če to potrošniku ni nedvoumno vidno. Če bi bilo na pijači, čokoladi ali na Nutelli napisano, to je Nutella za vzhodne potrošnike in to je Nutella za zahodne potrošnike, bi bil verjetno potrošnik informiran, pa bi se tudi odločal, kakor bi se odločal. Težava pa je, ker potrošnik te izdelke zaznava kot enakovredne, zato je tudi Slovenija podprla to razpravo.

Pri tej razpravi je zelo sodelovala tudi pristojna evropska komisarka, ki je Čehinja, in odgovorna za tržno delovanje oziroma za zaščito potrošnikov. Ona nas je obvestila o naslednjem: prvič, po njenem mnenju že trenutna zakonodaja omogoča, da se, če se odkrijejo tovrstne prakse, čisto zakonito preganjajo in da je pripravljena celo pospešiti preganjanje; kot drugo pa, dala nam je neke vrste obljubo, da bodo na ravni Evropske unije izvedli neke vrste kartiranje, tako da pogledajo več regij in nas z rezultati seznanijo na naslednjem Svetu, ki bo predvidoma ob polovici tega leta.

Kaj je v vmesnem času naredila Slovenija? Mi do sedaj nismo imeli, razen posameznih ugibanj, nekih dokazov, da so različni proizvodi pod isto blagovno znamko isti proizvod različne kvalitete. Razen, imeli smo primer študije potrošniške organizacije ravno za

lešnikov namaz, ki mu pač ne smem izgovarjati imena, kjer ni bilo dokazanih razlik. V tem času nam je že na razpolago študija Inštituta za nutricionistiko, kjer so primerjali deklaracije. Niso ugotovili nekih pomembnih razlik, zlasti pa ne v škodo Sloveniji in v korist Avstrije oziroma ali obratno. Zakaj to poudarjam? Zato tudi tujci, ko so delali pa analizo, nikjer niso ugotovili, tako da bi nam pojasnili, da je razlika med tem, kaj analiza ugotovi in kaj piše na deklaraciji. Težava je, ker potrošnik deklaracije ne primerja in tudi nima s čim primerjati. To je prvo.

Drugo, Uprava za varno hrano je bila zaprošena in je naredila naslednje. Po različnih dobavnih poteh znotraj Slovenije naša uprava ne more jemati vzorcev, so pa različni dobavni kanali, je jemala več vzorcev in pri analizi deklaracij so bila manjša odstopanja, ki pa po njihovem niso bistvena. Prav tako je pa Uprava za varno hrano poslala paleto izdelkov na testiranje, rezultati bodo znani tekom tega meseca in bodo seveda tudi vam in širši javnosti javno predstavljeni.

Pa še četrta aktivnost poteka, in to je, ministrstvo zaključuje javna naročila nižje vrednosti s potrošniškimi organizacijami, ki pa imajo to možnost, da vzamejo vzorce tudi izven države. Tako bo Slovenija oborožena z lastnimi podatki za naslednjo razpravo, ki bo predvidoma junija ali julija na ravni Evropske unije v Bruslju, prav tako pa tudi vam tako na odboru in tudi v parlamentu, če boste želeli, bodo rezultati predstavljeni. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Kolega Ferluga je imel zdaj zelo dobro vprašanje o kvaliteti hrane, da moram pač to javno in na glas povedati – pomembna reč.

Kar pa mene boli v mojem poslanskem vprašanju, je pa financiranje zasebnega osnovnega šolstva, ki ga Vlada odpira. Namreč, 6. aprila je sprejela novelo ZOFVI, ki prinaša povečanje financiranja zasebnega osnovnega šolstva, in s tem dejansko spreminja koncept osnovnošolskega izobraževanja pri nas, ki seveda temelji na javni šoli.

Če začnem s finančnim podatkom. Delež izdatkov za izobraževanje v državnem proračunu je leta 2008 znašal skoraj 19 %, do leta 2015 je ta delež padel na 14,9 %. Slovenija namenja 4,8 % BDP izobraževalnim ustanovam od vrtcev do fakultet, medtem ko se povprečje OECD giblje na 5,2 %. Poleg zmanjševanja sredstev v celoti se povečuje financiranje zasebnega osnovnega šolstva. To bo po novem polno financirano in to z javnim denarjem. Prvič je to neka čisto nepoštena praksa in, drugič, za

sabo potegne hude razvojne posledice. Zasebno šolstvo bo praktično popolnoma financirano iz javnega denarja, poleg tega pa bo lahko obračunavalo še šolnine in na tak način ponudilo nadstandardni program. Tak pristop zelo hitro pripelje v dvotirni šolski sistem; enega, zasebnega za bogate, seveda kvalitetnejšega, in drugega, javnega, ki bo soočen s padajočo kvaliteto in bo namenjen vsem ostalim: raji, proletarcem in tako naprej.

Poslanske skupine Združena levica, SD in Desus smo že februarja 2015 vložile predlog za dopolnitev ustave, s katerim bi izpeljali jasno razločitev med javnim in zasebnim izobraževanjem. Strankarski kolega, vaš Milan Brglez, je takrat na kolegiju pojasnil nekako v smislu, da te ustavne komisije ni sklical, ker v SMC ni bilo konsenza o tem vprašanju in je treba počakati, da bo drugačna politična volja, zdaj smo pa soočeni s tem. Zanima me:

Kakšni so razlogi, da ste ravno sedaj na Vladi sforširali novelo ZOFVI, ki povečuje financiranje zasebnega osnovnega šolstva?

Lahko sicer rečete – odločba Ustavnega sodišča; ampak, če smo pošteni, koliko je odločb Ustavnega sodišča, ki so zelo kreativno interpretirane ali pa sploh niso uveljavljene in tako naprej.

Še drugo vprašanje:

Zakaj financiranje razširjenega programa v višini 85 odstotkov?

To ne izhaja iz odločbe Ustavnega sodišča, se lahko sklicujete tukaj na neke pravice iz leta 1996, ampak je formalnopravno stvar jasna: gre za materijo, ki se določa z zakonom, in če bi povsod spoštovali stare pravice, konec koncev 90 odstotkov zakonov sploh ne bi smeli spreminjati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Maja Makovec Brenčič, izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala.

Naj najprej pojasnim, da je bilo v osnovni razmerje med javnim in zasebnim šolstvom prvič normativno določeno v obdobju leta 1996, in sicer z zakonom o organizaciji in financiranju. Navedeni zakon je zasebno šolstvo razumel kot dopolnilo javnemu šolstvu, in sicer s ciljem bogatenja vzgojno-izobraževalnih programov; torej izvajanja drugačnih metod, drugačnega pristopa k delu, a vendarle sledenju učnim ciljem. Zakon je predvideval tako postopek pridobivanja javne veljavnosti kot tudi način financiranja zasebnih šol in ta zakon določa, da zasebni šoli, ki izvaja javnoveljavne programe, pripada 85 odstotkov sredstev, ki jih država zagotavlja za izvedbo tega programa sicer v javni šoli. Iz obrazložitve zakona iz leta 1996 tudi izhaja opredelitev, da zakon podpira razvoj zasebnega šolstva in zato tudi uzakonja to rešitev, da zasebna šola, ki izpolni ustrezne pogoje za pridobite tudi javne veljavnosti

programa, pridobi pravico do 85 odstotkov sredstev za celoten program.

Predlog spremembe ZOFVI v ničemer ne spreminja razmerja med javnimi in zasebnimi, niti ne njene definicije, kot je bila opredeljena leta 1996, ampak v resnici uresničuje ustavno odločbo, kar ste sami že navedli, in sicer tako, da se zasebnim šolam, ki izvajajo javnoveljavni program, torej, da so pridobile javno veljavnost, izključno financira tisti del, ki je obvezni del, kot 100-odstotno financiranje. Vse ostalo je, kot ste že sami navedli, pridobljena pravica. Torej, v osnovnošolskem programu ločujemo obvezni del in t. i. razširjeni del programa. Glede na to, da nismo posegli v financiranje razširjenega dela programa, in glede na to, da se dejansko financira v obveznem delu samo tisti del, ki se tudi dejansko izvede, kar se tiče zasebnih ali javnih šol, ohranjamo na ta način tudi že pridobljeno financiranje.

Rekli ste, da financiramo v polni meri, torej v celoti. To ne drži ravno iz razlage, ki sem jo podala. Hkrati tudi ne drži, da nam še pada, če sem prav razumela, delež BDP. Ravno ta vlada je začela povečevati ... / oglašanje iz dvorane/ Aha, no, potem pa vzamem nazaj, kajti ravno ta vlada je začela povečevati tudi delež BDP za izobraževanje in tudi znanost. Seveda bi si želeli, da bi k temu dodali še več in še hitreje ustrezna sredstva.

Ob tem pa moram poudariti, da je bistvo zakonodajne spremembe ne le uresničevanje predlagane zakonodajne spremembe, ne le uresničevanje seveda ustavne odločbe, ampak predvsem, da z novelo ZOFVI uredimo tudi pogoje ustanavljanja šol – torej govorimo o potencialno novoustanovljenih šolah –, predvsem pa, da vse to zajamemo v t. i. standarde kakovosti, izpolnjevanje teh standardov kakovosti in seveda tudi sledenje evalvacij doseganja učnih ciljev – ne glede na to, ali smo v javnem oziroma zasebnem delu. Torej, kakovost programa in predvsem upoštevanje novih dimenzij, ki jih je družbeni napredek prinesel, mora biti vključeno tudi v način zagotavljanja kakovosti in sledenja učnim ciljem.

Poleg tega naj poudarim, da ne bo več po predlagani noveli avtomatičnega financiranja pridobljenega javnoveljavnega programa oziroma javne veljavnosti. Ravno temu smo se želeli izogniti v luči kakovosti in doseganja le-te in hkrati tudi se, kot navedeno, dopolnjujejo predlogi oziroma kriteriji in standardi za pridobivanje te javne veljavnosti. Na ta način še bolj krepimo javno šolstvo, torej tisti del, ki je v resnici temeljni steber našega izobraževalnega sistema.

Naj povem, da se ravno vračam z učiteljskega vrha, kjer so nas povabili s strani OECD in drugih soorganizatorjev prav zato, ker imamo enega bolj trdnih, stabilnih in tudi razvojno naravnanih javnih in vsevključujočih šolskih sistemov. Zasebno pa je dopolnilo temu.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš, boste zahtevali dopolnitev odgovora?
Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo.

V večini primerov, če OECD nekam vabi, je najboljši kurz akcije, da se držite čim dlje stran od tega, ker od OECD, razen statistike, navadno ne prihaja nič dobrega, ampak samo recepti za privatizacijo in komercializacijo – tudi v izobraževanju.

Moje vprašanje se je dotikalo ustavne določbe. Prvič: vemo, da je bila ta ustavna določba sprejeta v silno škatljivih okoliščinah in pomeni 180-odstotni obrat glede na stališče Ustavnega sodišča pred tem. To je pač prva stvar.

Druga stvar, v tej državi imamo kup ustavnih določb, ki se jih bodisi upošteva, bodisi se jih ne upošteva, ali pa se jih silno ustvarjalno interpretira. Tudi vaša stranka SMC, ključna koalicijska stranka, si je v treh letih naredila zgodovino kreativne interpretacije pravnih norm, navsezadnje o Zakonu o tujcih, ki ravno čaka na ustavno presojo. Tu me zanima:

Kakšni so razlogi, da ste se pa ravno sedaj odločili poseči v novelo ZOFVI in jo forsirati? Zakaj ravno sedaj in iti zraven še dodatno v povečanje financiranja zasebnega osnovnega šolstva?

Odločba Ustavnega sodišča zagotovo ne more biti ta razlog, ta trigger, sploh ne more biti razlog za vašo trmasto vztrajanje pri tem, sploh glede na vaše koalicijske partnerje.

Potem je pa tu še razširjeni del programa. Tega pa niti odločba Ustavnega sodišča ne zahteva, da bi se sofinancirali razširjeni program osnovnih šol, ker to financiranje postavlja zasebne šole v še bolj privilegiran položaj in ni nobenega pravnega, zunanjega, kakršnegakoli pač vzvoda, zakaj bi to pač v noveli ZOFVI moralo biti. Če kaj, je ravno obratno: ta denar bi moral iti v javne šole.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica dr. Maja Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala.

Naj najprej pojasnim glede ustavnega procesa, čeprav je to domena tega zbira, tega državnega zbora. Na ministrstvu smo podali vse strokovne podlage in videnja v luči potencialne spremembe ustave na tem področju in kolikor vem, procesi tečejo naprej. Tudi Stranka SMC je to podprla in, kolikor je meni znano, je to domena, ki jo mora prevzeti Državni zbor skupaj z Ustavno komisijo.

Kar se tiče samega izpolnjevanja zatečenih pravic – da, te so bile dodeljene v letu 1996. To drži. Drži seveda tudi, da razmejemo

obvezni in razširjeni program. In drži tudi, da seveda vpeljujemo tako imenovane kriterije, lahko rečemo tudi varovalke, za vse, zato da zagotovimo resnično kakovost in doseganje učnih ciljev tako, da so na koncu vsi tisti, ki so bodisi vključeni v javni program oziroma zasebni program lahko udeleženi pravega sledenja učnih ciljev. Zato je bilo treba precej usklajevati tudi sam predlog ZOFVI.

Odgovor, zakaj ravno sedaj. Kot veste, smo pripravljali ta zakon precej časa, ga usklajevali, imeli tudi že več poskusov. Torej, odgovora, zakaj ravno sedaj najbrž ni treba navesti, kajti pripravljen je bil že preteklo leto. Res pa je tudi še usklajevan s strani upravnih norm in interpretacij, na kakšen način vendarle zagotoviti premik tudi v obravnavi predvsem že navedenih kriterijev kakovosti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš, izvolite, imate postopkovni zahtevek.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Vlada oziroma zanjo ministrica za izobraževanje očitno trmari po dvigu sredstev za zasebne osnovne šole, s čimer niti približno ne morem biti zadovoljen, zato bi želel splošno razpravo v Državnem zboru, kot eno izmed instanc, kako se lahko dvigovanju sredstev za zasebno šolstvo postavimo po robu. Moramo imeti vseskozi ob tej debati v mislih, da vsak cent, ki gre zasebnim šolam, pride iz malhe financiranja za javno izobraževanje. In več sredstev za privatne šole pomeni stradanje javnega šolskega sistema. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod Kordiš. O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Gospod Uroš Prikl bo postavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak ter generalni sekretarki Vlade mag. Lilijani Kozlovič.

Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa in še enkrat lep pozdrav vsem, ki še vztrajate v tej pozni popoldanski uri.

Tokrat je moje vprašanje vezano na Zagovornika načela enakosti, in sicer na dve dami, na ministrico za delo in na generalno sekretarko, dasiravno nekoliko več in obsežnejše odgovore pričakujem od generalne sekretarke.

Pravzaprav natanko pred pol leta smo v Državnem zboru imenovali na podlagi Zakona o varstvu pred diskriminacijo neodvisnega Zagovornika načela enakosti. Predhodno je relativno neodvisna institucija v ta namen delovala v okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, po novem pa kot povsem neodvisen institut oziroma

institucija izven dosega oziroma ingerence ministrstva. Če je moje vedenje točno, je urad še vedno na nek način v procesu ustanavljanja oziroma zagotavljanja osnovnih pogojev za njegovo delovanje. Pred institucijo zagovornika je obsežna materija nalog in izzivov, saj je treba vedeti, da je optimalno varstvo, če že ne idealno varstvo, pred vsakodnevnimi različnimi oblikami diskriminacije zelo težko ali pa praktično nemogoče doseči, pa vendar. Nedolgo se je name obrnil Zagovornik načela enakosti in me seznanil s svojimi vsebinskimi načrti v zvezi z aktivnostmi na svojem področju dela. Prav tako pa me je seznanil s pogoji, v katerih deluje, in se mi na nek način tudi potožil, da je majčkeno premalo posluha v okviru institucije Vlade. Priznati moram, da sem ga obiskal, da sem si na nek način tudi ogledal te prostore, in ugotovil, da bi vendarle morda lahko kaj več naredili za to institucijo, če smo si jo že izbrali na tak način, dasiravno zakonodaja ni rekla, da mora biti to takšna oblika organiziranosti, ampak da je treba v okviru zakona pač zagotoviti spoštovanje nediskriminacije in zagotavljanje enakih možnosti za vse.

Kot poslanec tega Državnega zbora, kot Uroš Prikl, pa tudi kot ali pa predvsem kot član Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki ga tudi vodim in sem še posebej dovteten za takšne in drugačne probleme, vas pa, spoštovana generalna sekretarka in tudi ministrica, sprašujem:

Kaj je bilo v tem času poleg nedavno zagotovljenih dodatnih 50 tisoč evrov postorjenega v interesu, da se zagotovijo tisti optimalni, da ne rečem minimalni pogoji, za nemoteno delovanje institucije urada Zagovornika načela enakosti?

Kaj namerava Vlada v prihodnje s tem v zvezi postoriti, da se bo urad zagovornika lahko v bistvu razvil in zaživel? Kakšna bo dinamika?

Kdaj bo ta polni zagon oziroma kdaj bo popolno zaživel institut, seveda v interesu zagotavljanja dveh ciljev, to je ničelna diskriminacija in pravična družba za vse?

Za odgovore se vama že vnaprej zahvaljujem.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

Izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, spoštovani podpredsednik, za besedo. Spoštovani poslanec Uroš Prikl, hvala za vprašanje.

Gre za pomembno novo institucijo v državi. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je od leta 2009 poskušalo pripraviti in uskladiti politično Predlog zakona o varstvu pred diskriminacijo, s katerim bi v naš pravni red prenesli v popolnosti določbe evropske direktive. Kot ste omenili, smo imeli pred tem zagovornika, ki je deloval najprej v

okviru Generalnega sekretariata, potem pa je bil prenesen, mislim da leta 2012, na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, kar je bila kršitev evropskega pravnega reda. Mi smo imeli opomin in smo bili tik pred tem, da plačujemo mesečne kazni, ker namreč eden izmed ključnih pogojev je, da je zagovornik kot organ samostojen in neodvisen predvsem v finančnem vidiku in tudi z vidika pristojnosti, torej neodvisen organ. Zato se je Ministrstvo za delo ves čas v tem postopku političnega usklajevanja prizadevalo, da ustanovimo samostojen organ. Smo se pa zavedali, da bo v času tako finančne krize kot tudi kasneje – seveda ustanavljanje novih organov v državi nikoli ni zelo dobrodošlo –, zato smo iskali različne možnosti, kako to izpeljati tako v pogovoru z varuhinjo kot z informacijsko pooblaščenko, ker je bil osnovni cilj, da zagotovimo samostojen organ, po drugi strani pa, da zmanjšamo stroške, ki so povezani s samim administriranjem tega organa. Majhni organi pa hkrati morajo imeti vse, dovolj drugih administrativnih zaposlitev, da lahko opravljajo svoje funkcije, in to smo želeli zmanjšati. Žal ni bilo mogoče, zato smo na koncu – ker 50. člen Zakona o varstvu pred diskriminacijo pravi, da Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti še dve leti po ustanovitvi zagotavlja administrativno-tehnično pomoč za ta organ; to Ministrstvo za delo tudi izvaja. To pomeni kadrovske zadeve, postopke zaposlitve, plače, kadrovske načrte, finančne, torej računski, odredbe, potni nalogi, nalogi na področju informatike.

Takoj po imenovanju Zagovornika načela enakosti smo pričeli z aktivnostmi za vzpostavitev samostojnega državnega organa, in sicer smo mi pripravili ustrezne vloge za vpis oziroma vključitev Zagovornika načela enakosti v register proračunskih uporabnikov, izvedli smo vse potrebne aktivnosti za pridobitev davčne, matične številke ter pridobitev registrske številke pri Zavodu za zdravstveno ... Skratka, veliko je bilo teh aktivnosti. Mi smo pripravili tega zakona zagotovili to, kot smo lahko. Ministrstvo za delo je zagotovilo 200 tisoč evrov iz svoje proračunske postavke. Jaz sem vesela, da je danes oziroma že z 9. 3. 2017 bila izvedena prva zaposlitev in 1. aprila 2017 druga zaposlitev na mestu strokovne pomoči, tudi postopkovne. Skratka, dogaja se – verjamem, da prepočasi.

S samimi prostori pa je bilo več težav. Prostori na našem ministrstvu nikoli niso bili mišljeni kot stalna rešitev, mi smo potem v okviru tega, kar se je dogajalo, ponudili možnost, niso pa absolutno primerni, mi smo se tudi, naši uslužbenci, izselili iz teh prostorov in skupaj se iščejo primernejše rešitev.

V nadaljevanju pa ...

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem še generalni sekretarki Vlade mag. Lilijani Kozlovič. Izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ: Hvala.

Generalni sekretariat se je v reševanju te problematike vključil decembra meseca lanskega leta, kjer smo se na sestanku srečali Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za delo, Ministrstvo za finance in gospod Lobnik. Takrat smo ugotovili, da največji problem predstavlja prostorska problematika, da je Ministrstvo za delo nudilo vse tisto, kar je v skladu z zakonom moralo nuditi, da pa so prostori postali neprimerni predvsem zaradi tega, ker so iz zdravstvenih razlogov postali neprimerni. Tudi sama sem si te prostore ogledala in smo pristopili k temu reševanju. Najprej so bili ponujeni na Statističnem uradu bivši prostori, ampak smo skupaj ugotovili, da za zagovornika niso primerni. Nato je bilo z MJU posredovano zagovorniku 8 možnih lokacij, kjer bi lahko reševal svojo problematiko, kar se tiče tega, kje bi bili locirani. Naj povem, da je bila njegova želja, da bi bili skupaj v stavbi, kjer je varuhinja človekovih pravic, kar je tudi objektivno razumljivo, glede na to, da gre za podobne vsebine, in bi lahko logistično tudi določene stroške ali pa tudi vsebine pokrivali, vendar je žal bilo neizvedljivo, ker je bilo v tistem trenutku zasedeno.

Naj povem, da do danes še nimamo odgovora zagovornika, katera od teh lokacij je za njega primerna, kljub temu da mu je bilo 50 tisoč evrov zagotovljeno. Če mi dovolite, bi lahko do konca povedala. No in še to. Želi si trajno rešiti problematiko, ker so mu bili ponujeni tudi na GSV prostori, vendar je rekel, da raje počaka, da se trajno reši problematika, ne želi samo začasne.

Tudi glede števila zaposlenih smo se pogovarjali in takrat pomagali tudi v sodelovanju z Ministrstvom za delo pripraviti kadrovski načrt in omogočili formalno ustanovitev. Seveda mu je bilo samo za zaposlitve dodeljenih 130 tisoč evrov, za katere pa menimo, da jih do tega trenutka še ni izčrpal, in je dogovorjen z Ministrstvom za finance, da postopno, tako kot bo zaposloval, imel ... / izklop mikrofona/

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa državna sekretarka. Žal nimam vpliva na avtomatizem izklopa mikrofona.

Gospod Uroš Prikl, želite postaviti dodatno vprašanje, tako da damo možnost gospe državni sekretarki, da odgovori do konca? Izvolite, imate besedo.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa.

Odgovori so bili zelo izčrpni s strani obeh vaju. Tukaj bi samo apeliral, da dajte skozi en dogovor, če smo se že kot država odločili, da bomo takšno institucijo imeli – lahko bi tudi kakšno drugo pot ubrali, ampak odločitev je bila takšna, kot je bila, in jo je treba seveda rešpektirati. Ni to trivialna institucija. Če želimo, da bo naša družba nediskriminatorna in da bo ničelna toleranca, kot sem že uvodoma povedal, do vsake oblike diskriminacije, ampak resnično

do vsake oblike, potem je verjetno tudi treba kaj s tem v zvezi narediti. Verjamem, da apetiti niso preveliki. V trenutku, ko sicer gospodarska rast je, ko nam malo boljše kaže, kot pa nam je pred nekaj leti nazaj, pa vendarle moramo tukaj tudi malo konje ustaviti in imeti v mislih, ko nekateri nimajo svojega osnovnega eksistencialnega vprašanja, tudi stanovanjskega itd. rešenega, da seveda tukaj ne moremo biti razsipni. Pa vendarle, če smo institucijo kot takšno sprejeli, jo potrdili skozi zakonska določila, je seveda to treba rešpektirati in iskati takšne rešitve, ki bodo dolgoročno vzdržne. In da bomo lahko od takšne institucije tudi nekaj pričakovali, tako kot je to primer bil skozi postopen razvoj tudi Komisije za preprečevanje korupcije, tudi informacijske pooblaščenke pa verjetno bi lahko še kaj tukaj v zvezi naštel. Tako ob zaključku, če želite, mi seveda lahko še kaj pojasnite, sicer pa apeliram na vse vas, da skozi dialog, da skozi pogovarjanje poiščete tisto rešitev, ki bo dobra, pa ne samo za institucije, ki so tukaj vpete, predvsem pa za ljudi, ki se jim dnevno godijo krivice. Zato pa je tudi ta institucija ustanovljena in verjamem, da le na tak način, da bo pomagala ljudem, ki so v težavah, bo tudi dosegla svoj namen.

Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem generalni sekretarki Vlade mag. Lilijani Kozlovič.

Izvolite.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ: Več ali manj sem vam odgovorila in tudi podala informacijo, kaj smo storili.

Absolutno se z vami strinjam, da je treba to institucijo ustanoviti na tak način oziroma ji omogočiti vse pogoje, stalno smo v stiku z njim, žal zadeve gredo prepočasi. Tudi mi bi si želeli, da gredo hitreje in, tako kot ste rekli, da se zagotovi občanom enakost pred seveda inštitucijami.

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Andrej Čuš bo postavil poslansko vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Še enkrat hvala!

Danes postavljam zelo lokalno aktualno obravnavana vprašanja. Po urgentnem centru je namreč na vrsti napovedana obnova starega mostu. Moram povedati, da je tema zelo aktualna in bolj se približuje obnova mostu, več je seveda pripomb, napovedi protestov in tudi kritik, pa ne samo države, ampak tudi lokalne oblasti in vseh drugih pristojnih.

Za kaj sploh gre? Na razpis za omenjena dela in obnovo ptujskega mostu so se prijavila naslednja podjetja: Euro-Asfalt in

Pondus, Map-trade ter Pomgrad. Ponudba Euro-Asfalt, d. o. o., in Pondus, d. o. o., je bila vredna 3 milijone evrov in je imela najkrajši rok zaprtja mostu zaradi drugačne tehnologije v primerjavi s preostalima dvema ponodbama. Map-trade je ocenila to investicijo in dala ponudbo za 4 milijone evrov in zaporo mostu do enega leta. Izbran pa je bil Pomgrad, d. d., ki bo za obnovo zaračunal 4,5 milijonov evrov in zaprl most za najdaljši čas. Govori se kar o 18 mesecih. Neizbrana ponudnika naj ne bi imela dovolj dobrih referenc, kar v praksi pomeni, da je bil razpis prirejen oziroma narejen seveda na kožo Pomgrad, d. d., in zaradi tega bi morali tudi, če je to mogoče, uveljavljati protikorupcijsko klavzulo. Sicer Mestna občina Ptuj tega interesa naj ne bi imela, ker bo kar nekaj denarja zaslužila zaradi plačevanja za zaporo ceste in urejanja obvoza. Dejstvo je, da ima Pomgrad, d. d., odprtih preveč gradbišč po Sloveniji, tudi na manjkajočem delu avtoceste Draženci–Gruškovje. Zaradi tega se predvideva na obnovi mostu, torej starega ptujskega mostu, samo enoizmensko delo. To pomeni, da bo močno ohromilo promet na celotnem Ptuj in tudi regiji bo to povzročilo ogromno problemov. Delati se začne na začetku turistične sezone; kot veste, Ptuj je zelo lepo mesto – in ste vabljeni – in to bo močno ohromilo tudi turistično ponudb. Turisti bodo zmedeni, kako sploh priti v center mesta, problemi bodo tudi s termami, s toplicami in še bi lahko našteval. Ne želim niti naštevati urgentnih prevozov reševalcev, gasilcev, vse to bo v bistvu z eno besedo kolaps. Ljudje bodo na dan zapravili uro do dve uri več zaradi tega, ker bodo morali voziti po obvozi in vseh drugih poteh, prav tako pa tudi izvajalec priznava, da še do danes niti sam ne ve, kako se bo lotil neke reorganizacije prometa, ker dejstvo je, da Puhov most, torej ta novejši most, ne bo zdržal vseh teh bremen.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor dajem ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Hvala tudi poslancu za postavljeno vprašanje.

Preden odgovorim na konkretno vprašanje v zvezi s konkretnim mostom, bi odgovoril še malo na splošno o problematiki vzdrževanja in obnavljanja premostitvenih objektov v Republiki Sloveniji. Na našem državnem omrežju je, torej v upravljanju Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo, približno tisoč 400 premostitvenih objektov, ki imajo več kot 5 metrov svetle razpetine. Te premostitvene objekte je priporočljivo sanirati na vsakih 25 do 30 let, po približno 100 do 120 letih pa jih je običajno treba nadomestiti z novimi objekti, kajti toliko približno znaša okvirna življenjska doba teh objektov. V primeru vzdrževanja objektov v teh navedenih časovnih

intervalih bi morali vsako leto sanirati približno 47 objektov. Ker pa je imela Direkcija za infrastrukturo v preteklih letih premalo sredstev v ta namen, je v Sloveniji trenutno precej več objektov, ki jih je treba rekonstruirati oziroma tudi zamenjati z novimi. Zaradi premajhnega obsega sredstev predvsem v letih 2010–2014, torej v času najhujše gospodarske krize, je direkcija, denimo, lahko sanirala tudi samo po dva objekta na leto, na nekaterih premostitvenih objektih pa so bile tudi vzpostavljene omejitve prometa. V tem mandatu pa smo uspeli precej povečati sredstva, s katerimi razpolagamo za potrebe vzdrževanja in investicije v cestno infrastrukturo, tako da tudi direkcija lahko izvaja več teh obnov, in v letu 2017 je predvidenih teh obnov na premostitvenih objektih, torej začetek oziroma njihov zaključek, na 26 objektih.

Preko reke Drave se trenutno izvajajo dela v Vuhredu, in sicer gre tudi za rekonstrukcijo mostu čez Dravo in rekonstrukcijo železniškega podvoza, tam dela potekajo v skladu s terminskim planom in zapletov pri izvajanju del ni. V planu pa je tako, kot ste že povedali, tudi večja prenova oziroma vzdrževalna dela, obnova mostu na reki Dravi, to je ta stari Puhov most. Predvidoma je začetek te obnove 15. maja 2017, ko se bodo začela rekonstrukcijska dela. Izvajalec je bil že uveden v delo, trenutno je v izdelavi terminski plan, ki bo vključeval tudi potrebno zaporedje del.

Tukaj ne bi komentiral teh vaših trditev v zvezi z izbiro izvajalca. Prepričan sem, da so bili postopki izvedeni korektno, če niso bili, so bile možnosti gotovo tudi izkoriščene za morebitne pritožbe. Ne vem, ali je v tem primeru do tega prišlo ali ne; kakorkoli, kot rečeno, zdaj je predvideno, da se bodo dela začela, in predvideno je, da bo od junija naprej, letošnjega junija, most popolnoma zaprt za promet, bodo pa urejeni ustrezni obvozi po vzporednem omrežju.

Bom pa tudi sam, glede na to, da sem na problematiko te zapore bil opozorjen tudi še z drugih strani, detajlno zahteval boljše informacije o dinamiki teh del in koliko se ta dela lahko izvajajo na način, da bo čas te zapore kar se da kratek.

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem ponovno gospodu Andreju Čušu, ker ima zahtevo za obrazložitev odgovora.

Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Sicer se bom zahvalil za vaš odgovor, ampak poglejte razliko 3 milijone evrov in na drugi strani izbrani izvajalec za 4,5 milijona evrov. S tem bi lahko v bistvu zgradili manko za urgentni center Ptuj, pa še kakšno krožišče poleg dodatno. Meni se pač zdi to zelo netransparentno in neracionalno, da kar za milijon in pol preplačamo.

Ko sem prvič videl, da je nekako namen oziroma da se bo za to porabilo 4,5

milijona evrov, sem sam pričakoval in mislil, da se bo očitno zgradil čisto nov most; mogoče bi še nekaj malega dodali pa bi to šlo, ne pa, da bomo zdaj 18 mesecev imeli v bistvu cel Ptuj v krču. Veseli me, da tudi sami priznavate, da bo to zelo problematično. Na Ptuj se je tudi že organizirala civilna iniciativa, ki vključuje tako ljudi iz Mestne občine Ptuj kakor tudi okolice, lahko rečemo celotne regije, ki na to opozarjajo. Mislim, da ste tudi s tem seznanjeni ali pa zaposleni na ministrstvu. Ljudje še sicer niso tako ozaveščeni, da bo do tega prišlo, ampak iz dneva v dan je vse več besnih odzivov, elektronskih pisem, obiskov na terenu. Res predlagam, da če že gre to naprej, da bomo milijon in pol evrov vrgli skozi okno, pa da gremo vsaj v to smer, da ne bo zapore 18 mesecev, ker potem bo Ptuj mesto duhov in tega jaz pa tudi Ptujčanke in Ptujčani ne bomo dopustili. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za dopolnitev odgovora dajem besedo ministru dr. Petru Gašperšiču. Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Kot rečeno, se bom sam podrobneje seznanil s tem, kaj se da narediti, da bo ta zapore čim krajša. Vemo, da je mogoče določena dela izvajati tudi na način, da se promet preko mostu še vedno odvija. Tukaj mislim predvsem na dela na spodnji konstrukciji. Prepričan sem, da so te zadeve sicer strokovnjaki že dobro premislili, ampak kot rečeno, v tej zadevi bom zahteval boljše informacije. Lahko pa povem, da bo ta obnova tega mostu zahtevna, obnavljala se bo namreč tudi nosilna konstrukcija, vključno z oporniki v sami reki. Iz tega potem posledično tudi tako dolg čas obnove kot tudi takšna investicijska vrednost. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Želite podati predlog, da Državni zbor na naslednji seji opravi razpravo na to temo?

Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Morda boste, predsedujoči, malo jezni. Proceduralno bom samo povedal, da mi vztrajamo na tem in ne pristajamo, da se dela na ptujskem mostu izvajajo samo 8 ur na dan. Na to ne bomo pristali; torej zahtevamo vsaj dvoizmensko delo in od tega ne bomo odstopili. Posledično bomo tudi skrajšali rok, ko bo ta most zaprt. Seveda smo vsi za razvoj, da se nekaj dogaja.

Tako proceduralnega danes ne bom dal, bom pa v primeru nekih nesporazumov ali pa, da to, kar je bilo danes povedano, ne bo držalo, pa bom to vprašanje postavljaj iz meseca v mesec. Da pa tudi zadostim proceduralnemu, pa pač predlagam, da nadaljujemo sejo.

Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Sicer na tem mestu vas moram opozoriti dobronamerno, da tovrstne zlorabe niso dovoljene, ker se prepogosto dogajajo v Državnem zboru.

Ne glede, besedo dajem gospe Violeti Tomić, ki bo postavila poslansko vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu.

Izvolite, gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo. Spoštovani!

V Sloveniji se je nekako hkrati s privatizacijo vseh večjih agroživilskih podjetij začelo na veliko govoriti o krepitvi prehranskih verig. To je absurdno, pa vendar smo sprivatizirali praktično vsa podjetja od predelave do prodaje, hkrati pa začeli s promocijo slovenskih živil, lokalno pridelano hrano in tako naprej.

Težave Agrokorja in z njimi povezana negotova usoda Mercatorja so znova pokazale katastrofalne razežnosti te privatizacije, ki smo ji v Združeni levici ves čas glasno nasprotovali. Skratka, če pade Agrokor, pade tudi Mercator in če pade Mercator, padejo vsi dobavitelji, delavci in ne nazadnje tudi naši kmetje in posledično tudi naša opevana lokalna samooskrba.

Leta 2015, malo po prodaji Mercatorja, ste sami povedali, da je Mercator postal orodje za prodor hrvaških živilskih izdelkov na slovenski trg. Ne bom tu navajala statističnih podatkov o porastu uvoza živilskih izdelkov, s katerimi ste, verjamem, seznanjeni. Bi pa to problematizirala v navezavi na stopnjo prehranske samooskrbe. Vaša državna sekretarka se je na mojo trditev, da je samooskrba pri nas slaba, na 17. seji Odbora za kmetijstvo odzvala s pavšalnimi trditvami, da se motim, ker da smo z mlekom, mesom, jajci in medom celo zelo dobro samooskrbni. No, pa smo pogledali podatke SURS in videli, da je od leta 2000 do leta 2015 stopnja samooskrbe z jajci padla s 97,7 % na 93 %, samooskrba z medom je v tem času padla s 111 % na 70 %, samooskrba z mesom pa je v tem času padla z 91 % na 73 %. Torej se stanje definitivno slabša in tu govorimo samo o tistih sektorjih, ki naj bi dokazovali, kako zelo nam gre dobro, zato samooskrbe z zelenjavo, sadjem in žiti sploh ne bom omenjala, kjer je stanje definitivno porazno. Ključni deležniki prehranske verige pa so medtem v rokah tajkunov, ki ta podjetja obravnavajo kot žetone na mizi globalnega kazino kapitalizma.

Propad Agrokorja bo za sabo potegnil seveda tudi propad Mercatorja. Naša vlada je dogajanje ves čas samo spremljala in šele ko so vse skupaj začasno rešili Hrvati s sprejetjem lex Agrokorja, ste tudi vi prišli ven z lex Mercatorjem, vendar ta zakon ne bo imel nobenega vpliva na trgovsko politiko Mercatorja niti na odločitve o tem, kaj bo lastnik Mercatorja naredil s samim podjetjem, ki je zdaj njegova zasebna lastnina in ta zasebna lastnina je menda sveta in nedotakljiva.

Zato vas sprašujem:

S kakšnimi ukrepi nameravate preprečiti, da ne bi Agrokor ob svojem propadu za sabo potegnil še Mercator?

Kako boste zagotovili, da bodo slovenski izdelki prišli do končnega porabnika?

Kako boste dvignili stopnjo samooskrbe?

Hvala za odgovore.

PODPRESEDNİK MATJAZH NEMEC: Besedo za odgovor dajem ministru mag. Dejanu Židanu. Izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovana poslanka, pogovori z vami so mi vedno v posebno čast.

Generalno pa takole. Vsa slovenska prehranska industrija ni v tujih rokah. Če pogledate, karkoli pogledate, recimo, če pogledate slovenske mlekarnice; res je, največja slovenska mlekarna je v tujih rokah, ostale slovenske mlekarnice pa, kolikor je meni poznano, niso v tujih rokah. Zakaj pa sem začel s slovenskimi mlekarnami? Zato ker je proizvodnja surovega mleka najpomembnejša dejavnost znotraj kmetijstva in tukaj, spoštovana poslanka, številke samo rastejo, rastejo in rastejo. Ker verjamem, da bom potem dobil dodatno vprašanje, vam jih preberem nekoliko kasneje, preberem pa z veseljem.

Druga najpomembnejša dejavnost je proizvodnja žit. Čeprav proizvodnja žit, poznate, na žalost poteka pod odprtim nebom, tudi sedaj vidite, kako težko je kmetovati, ko imamo drugič v dveh letih stoletno pozebo – pred tem tega pojava ni bilo v takšni meri. Ob tem pa moram poudariti, da končnih podatkov za leto 2016 nimam, ker je statistika objavila podatke samo do leta 2015, in nam je proizvodnja žit, recimo, iz leta 2010 – zakaj uporabljamo ta termin, ker od takrat naprej sem bil prvič minister, pa nastaja tudi večja odgovornost – s 568 tisoč ton zrastle na 624 tisoč ton.

Zanimivo je, da je bila celo zelenjava, o kateri se toliko govori, pa govori, pa zopet govori, po prehranskih bilancah Statističnega urada, ki ste ga, spoštovana poslanka, sami navajali, leta 2010 60 tisoč ton, leta 2015 92 tisoč ton. Vendar sama stopnja samooskrbe pa takoj zelo ne zaniha. Razlog je preprost: poraba v Sloveniji, kar je verjetno dobro, tudi narašča.

Prehranske bilance za samo meso govorijo to, kar ste tudi vi povedali. Če pogledamo sicer od leta 2010, ugotovimo, da predvsem vpliva padec proizvodnje prašičev in s tem prašičjega mesa v Sloveniji, generalno pa so v bistvu ostale vrste kolikor toliko stabilne: ali gledamo govedo, ali gledamo perutnino, ki je pomembna, in tukaj nimamo v bistvu tako zelo velikih nihanj.

Kar se tiče Mercatorja. Želel bi si, da takrat, ko sem opozarjal – jaz nisem bil pristojen, imel pa sem pravico opozarjati tako na Vladi, tudi zato je Vlada nekajkrat obravnavala, kakor tudi javno. Meni je žal, da ni bilo več ljudi, ki bi

glasno razmišljalo podobno kot jaz. Sam sem se zavedal, da banke ne morejo biti lastniki gospodarskih družb ali ne morejo biti lastniki tudi trgovinskih družb, sem se pa zavedal tudi nečesa drugega. Eno je, če je tvoj lastnik strateški kupec, ki je, recimo, tudi trgovina in nima preferenc do proizvodov neke nacionalnosti. Povsem nekaj drugega pa je, če tvoj lastnik prehranski koncern iz sosednje države. Če pogledate police Mercatorja, žal, prodajnih podatkov – ker mi niso dosegljivi, kakor ste sami povedali, to je zasebna gospodarska družba –, kaj se je dogodilo v številkah s prodajo slovenske hrane in kaj se je zgodilo s številkami pri porasti tuje hrane nimam. Vidim pa tisto, kar vidim na policah. Trgovinske blagovne znamke, kjer potrošnik ne vidi tako zelo jasno, kdo je proizvajalec, so v veliki meri spremenile naslov, kjer se proizvajajo. Naslov v večini primerov ni več slovenski. Medtem ko blagovne znamke, ki so v lasti podjetij, ki v Sloveniji proizvajajo, pa so na policah tudi ostale. Vendar kljub temu; tisto, kar je pa zanimivo, slovenska proizvodnja hrane je našla stik s potrošnikom. Našla ga je na takšen način, da je bolj prisotna na nekaterih drugih trgovskih policah, to se vidi. Vidi se tudi rast. In kar je zanimivo, slovenska proizvodnja hrane je bistveno povečala izvoz. Mislim, da se je od leta 2010 do danes izvoz povečal, govorim sicer nekoliko na pamet, za 38 %, kar v praksi pomeni, da vsak četrti prehranski izvoz je že namenjen tujini.

Zakaj pa mi toliko javno govorimo o iskanju lokalne hrane? Odgovor je preprost. Mi, potrošniki smo kralji, včasih se tega zavedamo, včasih pa ne. Če jaz kot potrošnik iščem slovensko hrano v Mercatorju, Sparu, Tušu, Lidlu ali kjerkoli drugje in če sem pripravljen trgovinsko verigo zamenjati, če ne najdem, verjemite mi, da vsi lastniki bodo od svojih trgovin zahtevali, da je prisotna slovenska hrana. Vendar vsi moramo tako početi.

Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Violeta Tomič, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Poglejte, spoštovani minister, nekoč smo imeli v državni lasti praktično vsa pomembnejša podjetja znotraj prehranske verige. Sprivatizirana niso bila zato, ker so slabo poslovala – daleč od tega! Večinoma je šlo za zelo uspešna podjetja. Privatizirala so se zaradi neke ideologije, ki govori, da je nujno treba vse privatizirati, ker bo privatnik bolje skrbel za to. Skratka, zato je za to odgovorna tako zdajšnja vlada, kot vse dosedanje vlade.

Vi se verjetno spomnite, da smo v Združeni levici pred skoraj dvema letoma ob privatizaciji Žita sklicali nujno sejo Odbora za kmetijstvo in na tej smo v sklepkih med drugim predlagali, naj vaše ministrstvo pripravi neko

strategijo, v kateri bi opredelili ukrepe za odpravo negativnih posledic privatizacije slovenskih živilskopredelovalnih verig in strategijo za dvig samooskrbe s poudarkom na dostopu kmetov in živilskopredelovalne industrije do končnega porabnika. Takrat ste temu nasprotovali z besedami, da imamo v tej državi že dovolj papirjev, vendar danes, ko vidimo, kaj se nam dogaja, bi nam marsikateri od teh papirjev zelo prav prišli. Skratka, lahko samo spremljamo in upamo, da Todorčev propad ne bo pomenil tudi propada slovenskega kmetijstva, ki smo ga tako lepo dali v njegove roke. Sedaj me zanima:

Ali je ta lex Mercator, ki ste ga sprejeli prejšnji teden na Vladi, vse, kar lahko naredite za zaščito našega kmetijstva in živilskopredelovalne industrije?

Kako boste zagotovili, da bodo slovenski proizvajalci dobili mesto na policah tujih trgovcev?

Ali nameravate sprejeti neko dolgoročno strategijo v zvezi s soočenjem s temi vprašanji ali se boste odzivali ad hoc od primera do primera?

In, prosim, ne z resolucijo Zagotovimo si hrano za jutri, ki ste jo sprejeli pred šestimi leti in v tem času razprodali in sprivatizirali vse, kar je od prehranske industrije še ostalo.

Hvala za odgovore.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za dopolnitev odgovora dajem mag. Dejanu Židanu.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Meni je zelo žal, ker niste imeli možnost sodelovati pri resoluciji Zagotovimo si hrano za jutri, zato ker takrat se je nekaj lepega in neobičajnega zgodilo v Državnem zboru. Mislim, da je bila soglasno sprejeta kakor tudi izvedbeni dokumenti, ki pa so bili sprejeti na Vladi in potem mi delujemo. Ta resolucija velja do leta 2020. Upam, da ne bomo še tri enake resolucije na isto temo, ker pričakujemo enak učinek, ponovno sprejemali in sprejemali. Treba je v bistvu več delovati, pa mogoče nekoliko manj pisati papirje. To je prva zadeva.

Drugo, za razliko od vas imam nekoliko drugačen pogled na lastništvo – za razliko od desnice. Ne govorim, da je samo zasebno lastništvo dobro. Meni je do neke mere nepomembno, ali je lastništvo državno ali zasebno. Meni je pomemben učinek. Učinek, ki ga opazujemo, je pa, da v bistvu ljudje imajo delo, da imajo gospodarske družbe tudi rast, da lahko trajnostno rastejo, in da se držijo vseh standardov, ki so. Mi imamo v Sloveniji primere, ko gospodarske družbe, ki so v slovenski lasti, delujejo fenomenalno dobro. Na žalost pa imamo tudi povsem drugačne primere. Samo en primer, spoštovana poslanka, ki ga pa verjetno poznate. Ljubljanske mlekarne niso bile prodane v času te vlade, ampak neke druge vlade, v kateri sem – mislim da – bil opozicijski poslanec

in sem celo na podobnem stolu, na katerem vi danes sedite, tudi sam sedel. Zanimivo! Ko so jo, vključno z združnim sistemom, slovenski lastniki prodali – kaj se je zgodilo s to konkretno mlekarno? V nekaj mesecih je prešla na izključno slovensko nabavo surovine, pa tega pred tem slovenski lastniki od te mlekame niso zahtevali. Ta mlekarna sedaj raste in tako zelo raste, da bo samo letos imela po mnenju, informacijah direktorja 70 novih zaposlitev.

Kar se pa tiče Mercatorja, upam, da bodo na hrvaškem težavo Agrokorja rešili predvsem zaradi Hrvatov. Tam je zaposlenih 40 tisoč ljudi in tudi nam kot sosednji državi mora biti v interesu, da je pri sosedih stanje primerno in da ljudje živijo normalno oziroma da dobro živijo. To je tudi lahko naš egoističen primer. Dobro je, da je Mercator zaščiten z nekaterimi klavzulami, nekatere so prodajne, druge, kar so bolj pomembne, so bančne. Tisto, kar je pa pomembno, za kaj boste jutri odločali o zakonu, kakorkoli ga pač imenujete, je pa naslednje: treba je pa prepričati, da ne bi prišlo na nepošten način – ker na pošten ne more, ker je Mercator zaščiten –, na nepošten način do dodatnega obremenjevanja Mercatorja s strani nesolventne mame ali podrejenih družb. Zelo si želim, da bi ta zakon jutri sprejeli, ker to bi nekoliko zavarovalo dodatno tudi položaj slovenskih kmetov. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Želite podati predlog, da se opravi v Državnem zboru razprava o odgovoru?
Izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Seveda je jasno, da je lex Mercator, ki ste ga vložili, bolj ali manj piar poteza, s katero hoče Vlada narediti vtis, da nekaj dela, potem ko so že nekaj oziroma vse naredili Hrvati.

Skratka, samooskrba s prehrabnimi živili je večinoma slaba; zapakirano v Sloveniji še ne pomeni, da je pridelano v Sloveniji. Skratka, še na mleku, jajcih, govejem mesu in medu, ker tako pravimo, da je dobro, lahko vidimo počasen trend upadanja. Našega največjega trgovca smo za drobiž prodali nekemu tajkunu, ki pa je kredit za nakup dobil od nekih sumljivih, kot ste sami rekli, mednarodnih skladov in seveda je novi lastnik takoj povečal obseg izdelkov dobaviteljev, ki so v njegovi lastniški strukturi, na račun seveda naših dobaviteljev – koga drugega bi. To ima posledice za celotno prehransko verigo. Torej mi iz državnega proračuna financiramo reklamne akcije, v katerih propagiramo Kupujmo domače, kar je vse lepo in prav, veste, temu ne nasprotujem, ampak vsa domača prehranska podjetja so pa ta in prejšnje vlade prodale za drobiž. Edini razlog za prodajo pa je bil to, da je treba privatizirati, kot sem rekla. In zdaj ste vložili zakon, s katerim naj bi skušali prepričati, da ne bo ta novi lastnik ob svojem propadu potegnil za sabo še našo celotno prehrabno

verigo z našim kmetijstvom in našo samooskrbo vred. Veste, Todoricu ni nič mar za naše kmetijstvo, njemu je mar samo za svoj dobiček in prav nič drugega. In čim večji je dobiček – ki ga potem kuje, seveda na plečih slabo plačanih delavcev, pa na prekarcih, pa na nižanju cen dobaviteljem in seveda na podaljšanju plačilnih rokov.

Omenili ste tudi varovalne klavzule, kar je vse lepo in prav, ampak zelo me skrbi, da septembra padejo vse omejitve, ki so omenjene v zvezi z izčrpavanjem podjetja in z odpuščanjem delavcev, ki so bile Agrokorju naložene ob njegovem nakupu. To bo imelo posledice na celotno prehrabno verigo in se bo čutilo, če si naj sposodim vaš reklamni slogan, Od vil do vilic tudi pri nas. Zato seveda zahtevam splošno razpravo o tem. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanja.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo postavila poslansko vprašanje ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar Celarc. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav še enkrat vsem prisotnim. Spoštovana gospa ministrica!

Naš zdravstveni sistem že od osamosvojitve dalje boleha za premajhno empatijo do bolnih. Politika še nekako poskrbi za plače najboljše plačanih zdravnikov, usoda bolnikov in ostalih zaposlenih v javnem zdravstvu pa jo premalo zanima. To je jasno razvidno tudi iz nedavnega Predloga zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki vsebuje veliko etično spornih določb. Tako so iz predloga zakona izpuščene potrebe po zdravljenju vseh tistih revnih, katerih zdravljenje je tudi danes odvisno le od prostovoljcev in prostovoljnih zdravstvenih ambulant. Revni in manj premožni očitno ne zanimajo ne zdravstvene politike in tudi ne večine tistih v zdravstvu, ki se pehajo za dobički na račun bolnih. Vaša nekdanja sekretarka je na eni izmed sej parlamentarnega Odbora za zdravstvo celo izjavila, da se problem prostovoljnih zdravstvenih ambulant sploh ne tiče zdravstva, pa čeprav mora prav zdravstveni sistem zagotoviti dostop do zdravljenja prav vsem prebivalcem, tudi revnim. Zato me zanima:

Ali boste, kdaj in kako boste poskrbeli za dostop do zdravljenja prav vsakega našega državljana oziroma tistih, ki dalj časa bivajo v Sloveniji?
In drugič:

Kdaj prostovoljne ambulante v Sloveniji ne bodo več potrebne? Hkrati vas želim spomniti še na eno, s strani zdravstvene politike pozabljeno skupino bolnikov, to je na tetraplegike, ki potrebujejo ambulantno respiratorno obravnavo, ki pa trenutno ni predvideva med pravicami iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, zato so ti bolniki

prepuščeni sami sebi in svojcem. Ker za te storitve ni predvidenega plačila, jih tudi javne ustanove, ki bi morale zadnje poskrbeti, kot je na primer Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Soča, ne sprejmejo v obravnavo oziroma tovrstno zdravstveno obravnavo preprosto odklonijo. Zanima me torej:

Ali in kdaj boste poskrbeli tudi za pravice tetraplegikov do respiratorne ambulantne obravnave?

Za odgovor se vnaprej zahvaljujem.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor dajem ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar Celarc.

Izvolite, gospa ministrica.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Pozdravljeni vsi skupaj še enkrat. Spoštovana gospa poslanka Julijana Bizjak Mlakar, hvala tudi za ta tri vprašanja.

Najprej odgovor na prvo vprašanje glede dostopa do zdravljenja prav vsakega našega državljana oziroma vseh tistih, ki bivajo v Sloveniji, pa nimajo tako imenovanega obveznega zdravstvenega zavarovanja. Prav novi Predlog zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju teži k temu, da bo po novem prav vsak državljan Republike Slovenije obvezno zavarovan, da bomo imeli dostopnost do univerzalne košarice, in seveda tudi vsa tista populacija, ki bodisi je zaprosila za azil, ali začasno prebiva v Sloveniji, ali iz kakršnihkoli drugih razlogov do sedaj ni imela sklenjenega obveznega zdravstvenega zavarovanja in s tem možnost in dostopa do zdravstvene obravnave. Naj pa vseeno na tem mestu povem, da nihče v Sloveniji ne ostane brez zdravstvene obravnave, zlasti nujne, ko jo ta potrebuje. Zaradi tega zdravstveni sistem zagotavlja dostop do zdravljenja s pravicami, ki pripadajo zavarovanim osebam, če pa gre za nezavarovane osebe, imajo te pravice do nujnega zdravljenja. Ministrstvo za zdravje namreč na podlagi različnih zakonov in strokovne presoje zdravnika zagotavlja plačilo nujnih zdravstvenih storitev za osebe, ki zaradi različnih razlogov ali okoliščin nimajo zdravstvenega zavarovanja. Zdravstvene ustanove takega pacienta obravnavajo, oskrbijo, račun pa izstavijo Ministrstvu za zdravje, ki ga tudi poravnava. Za te zdravstvene storitve je Ministrstvo za zdravje v preteklem letu vplačalo nekaj čez 400 tisoč evrov teh zdravstvenih storitev. Tako ni nikomur, četudi ni zdravstveno zavarovan, kratena pravica do nujnega zdravljenja. Prav tako je v novem predlogu zakona predvideno tudi zavarovanje za vse otroke, ki iz takih ali drugih razlogov danes tega nimajo – vsaj po podatkih Zavoda za zdravstveno zavarovanje.

Glede ambulant Pro Bono pa naj povem, da se praktično Pro Bono ambulante ustanavljajo tudi drugod, po drugih državah, v bistvu neodvisno od zdravstvenih sistemov,

ustanavljajo se praviloma znotraj civilne družbe. Kot vemo, v Sloveniji delujejo v Ljubljani, Kopru in Mariboru. Ustanovitelji so različni, običajno so to mestne občine, Karitas, Rdeči križ, Slovenska filantropija in še nekatere ustanove. Treba je pa povedati, da poleg storitev, ki jih nudijo, uporabijo te ambulante tudi ogromno oziroma veliko svetovalnega dela tudi v tem smislu, da tem ljudem povedo in pomagajo urediti obvezno zavarovanje, ker se je izkazalo, da mnogi ljudje tudi zaradi neznanja ali pa nevedenja ne vedo, na katero institucijo se obrniti in po katerih delih bi se lahko tudi obvezno zavarovali, pa bi, recimo, zanje te storitve in zavarovanje plačevala država oziroma proračun.

Naše ministrstvo je od leta 2013 preko javnega razpisa za sofinanciranje teh programov pomoči, svetovanja in oskrbe oseb brez obveznega zdravstvenega zavarovanja financirala navedene ambulante v okviru 160 tisoč evrov; financiramo in razpisujemo določen denar tudi za druge nevladne organizacije. Nezavarovanim osebam tako ljudje v teh ambulantah pomagajo, da preidejo v javni zdravstveni sistem.

Še glede pravice tetraplegikov do respiratorne ambulantne obravnave. Povem naj, da je bila ta problematika izpostavljena na srečanju v Portorožu 19. aprila 2017 in so se predstavniki UKC Ljubljana, URI-Soča, Zveza paraplegikov dogovorili, da bodo skupaj pripravili klinično pot, ki bo vsebovala to zdravstveno obravnavo ... /izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospa ministrica. Čas je za enkrat potekel.

Gospa Julijana Bizjak Mlakar, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Vesela bom, če se bo ta problem tetraplegikov rešil, po drugi strani pa mi je zelo žal, vendar to, kar pravite, da je vsaki osebi pri nas omogočen dostop do zdravljenja, to ne drži in tudi prostovoljne ambulante niso organizirane zaradi veselja prostovoljcev, ampak zaradi nujne revnih, ki ne pridejo do zdravstvenih storitev. Tudi novi Predlog zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju veže plačilo tega zdravstvenega nadomestila na to, ali oseba dobiva denarno socialno pomoč. Vendar je treba povedati, da pri nas zdravstvena politika od osebe, ki živi pod pragom revščine, na primer z 293 evri mesečno, in ni upravičena do nobene denarne socialne pomoči, pričakuje, da bo za dopolnilno zdravstveno zavarovanje prispevala 30 evrov mesečno, ker če ne plača dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, nima dostopa do obveznega zdravstvenega zavarovanja. V predlogu o zakonu o zdravstvenem varstvu pa se pričakuje, da bo za zdravstveno nadomestilo prispevala 20 evrov mesečno. Če ne plača, ni pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja

in se lahko zateče samo še v prostovoljno ambulanto.

V predlogu zakona je etično sporno zaračunavanje predvidenega zdravstvenega nadomestila vsem tistim, ki živijo pod pragom revščine. V Sloveniji je žal po osamosvojitvi v zdravstvu ustvarjen sistem, o katerem smo lahko kot otroci bali v Alanu Fordu. V tem stripu Superhik jemlje revnim, da daje bogatim. Prav tako v Sloveniji bolj premožni plačujejo manjši delež svojega dohodka za javno zdravstvo, kot ga plačujejo revni in manj premožni.

Tako upam, gospa ministrica, da boste bolj natančno povprašali svoje sodelavce in poskušali ta problem rešiti, ker očitno ne dobivate pravih informacij.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za dopolnitev odgovora dajem ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar Celarc. Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Res je, sedanji sistem vplačevanja enakih nominalnih premij dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ni solidaren način zbiranja finančnih sredstev. To je ugotovila že analiza. Zaradi tega gre tudi Predlog zakona o zdravstvenem varstvu in zavarovanju v smer, da to zavarovanje preoblikujemo, ker je res, da sedanjih 28 evrov od 500 evrov plače ali pa pokojnine pomeni bistveno večji odstotek, kot 28 evrov pomeni, recimo, ne vem, od 8 ali pa 10 tisoč evrov bruto plače. Prav zaradi tega predlagamo zdaj drugačen razpon tega zdravstvenega nadomestila na način, da bi za 8 evrov razbremenili tiste najnižje pri minimalni plači, da bi plačali namesto 28, 20 evrov, da bi pa tisti, ki imajo, recimo, 5-kratnik povprečne plače, to je recimo nad 7, 8 tisoč evrov, plačali 75 evrov na mestec, kar bi pomenilo večji solidarnostni način zbiranja finančnih sredstev.

Glede prej omenjenega predloga, kot ste dejali, velja pa za socialno šibke tudi zdravstveno nadomestilo, ki ga bo tako kot danes plačevala tudi država oziroma budget oziroma proračun.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Bojana Muršič bo postavila poslansko vprašanje, in sicer najprej ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju in kasneje še ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa ob tej pozni uri, podpredsednik, za besedo. Spoštovani trije ministri, ministrica in nekaj kolegov in kolegic!

Moje poslansko vprašanje se nanaša na oba ministra in na specifično težavo, s katero se sooča Državna volilna komisija, ki organizira redne letne delovne posvete predsednikov, tajnikov, namestnikov okrajnih volilnih komisij in

volilnih komisij volilnih enot. Predsedniki okrajnih volilnih komisij ter njihovi namestniki volilnih komisij so imenovani s strani sodnikov, medtem ko so tajniki, namestniki v omenjenih komisijah imenovani s strani uradnikov in praviloma so le-ti zaposleni na upravnih enotah. Zakon o volitvah v Državni zbor pa določa, da je funkcija častna in da imajo pravico do ustreznega nadomestila, vendar to šele v času volitev oziroma referendum in ko se ta volilna opravila izvajajo.

Omenjeni delovni posveti, ki ga organizira Državna volilna komisija, potekajo praviloma v mesecu maju ali juniju, letošnji je predviden za 25. maj, to se pravi v četrtek. Ob tem ne morem spregledati tudi dejstva, da smo v preteklem tednu potrdili tudi nov zakon oziroma spremembe Zakona o volitvah v Državni zbor, ki prinašajo kar nekaj novosti. In zakaj govorim o tem? Težava nastane v tem, da nekateri predstojniki na upravnih enotah ali predstojniki na sodiščih terjajo od svojih podrejenih – torej sodnikov in uradnikov, ki delajo oziroma delujejo v volilnih komisijah –, da v primeru udeležbe na posvetu koristijo svoj redni letni dopust. Slednje pa pomeni, da se marsikateri sodnik ali uradnik raje odpove udeležbi na tem posvetu, ker mu pač ni priznana službena odsotnost ali pa kakšna druga oblika opravičene odsotnosti z dela oziroma sodelovanje na posvetu.

Kot praktično na vseh področjih, se tudi na tem področju soočamo z novostmi in izzivi. Tako bi 25. maja obravnavali vprašanja v zvezi z zagotovitvijo dostopnosti vseh volišč za invalide, ukinitve gotovinskih računov, novosti glede eObvestil volivcem in še vrsto drugih stvari. Zato vaju na tem mestu sprašujem:

Kako vidita vidva potrebnost ali obveznost udeleževanja sodnikov in uradnikov na letnih delovnih posvetih Državne volilne komisije za potrebe enotnega izvajanja volilne zakonodaje?

Ali se strinjata z razmišljanjem, da bi za tovrstne primere posvetov, izobraževanj in usposabljanj sodnikov in uradnikov morali razmišljati o neki vrsti opravičene odsotnosti z dela?

Ali menita, da pri izvedbi volitev, ki so najpomembnejši demokratični proces, ne bi bilo smiselno pravno uokviriti usposabljanje v neko aktivnost sodnikov in uradnikov ter drugih članov volilnih komisij?

Zaenkrat hvala lepa za odgovor.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo za odgovor dajem ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju, skupaj imata 5 minut.

Izvolite, gospod minister.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsedujoči. Spoštovana poslanka, hvala za to vprašanje.

Kot pravilno ugotavljate, Zakon o volitvah v Državni zbor določa, da volitve poslancev vodijo in izvajajo volilne komisije, in

sestavljen je, tako kot ste lepo povedali, iz predstavnikov sodnikov in uradnikov.

Jasno je definirano, da je funkcija v volilnem organu častna; kljub temu da je to častna funkcija, pa vendar Državna volilna komisija zagotavlja za ta namen pravico do ustreznega nadomestila, ki ga tudi sama določa, seveda v skladu z Ministrstvom za finance. Kot pravilno ugotavljate, je 25. 5. za letos sklican na Brdu pri Kranju ta tradicionalni posvet pred volitvami, ki bo tokrat širši tudi zaradi drugih sprememb, ki se dogajajo na tem področju izvajanja volitev. Seveda se bodo tudi tajniki udeležili tega posveta, ker ti prihajajo praviloma iz upravnih enot, tudi mi ugotavljamo, ali je mogoče, da se udeležba na takšnem posvetu dejansko šteje kot neke vrste delovna obveznost.

Glede na to, da je mogoče javnega uslužbenca napotiti na izobraževanje v okviru opravljanja njegove delovne obveznosti, če se to nanaša na izvajanje zakonskih obveznosti njegovih rednih delovnih obveznosti, potem tukaj ne vidimo nobenega zadržka, saj tudi sicer upravne enote, iz katerih praviloma prihajajo uradniki, izvajajo celo vrsto podpornih volilnih opravil in zaradi tega morajo poznati ta postopek. Sam ne vidim nobenega zadržka, da se takšno izobraževanje dejansko izvede preko napotitve na izobraževanje, zato ker samo iz razloga, da bo nekdo kasneje sodeloval v volilni komisiji, kjer je funkcija častna in za to dobi tudi nadomestilo, dejansko to ne bi bilo mogoče. Vendar tukaj vidimo povezavo, ta napotitev je mogoča, saj tudi sicer uradniki morajo poznati volilno zakonodajo in vse tiste podpirne naloge, ki jih morajo v zvezi s to volilno zakonodajo dejansko tudi izvajati.

Tako v tem primeru z vidika delavcev na upravnih enotah smatramo, da je takšna napotitev mogoča, smiselna kot zagotavljanje dodatnega znanja za izvajanje delovnih obveznosti.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima še minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovana poslanka, kolega!

Situacija je nekoliko, pa ne tako zelo, drugačna pri sodnikih, za razliko od zaposlenih v upravnih enotah. Najprej na prvi del vašega vprašanja.

Seveda tudi sam osebno zelo podpiram udeležbo oziroma aktivnost sodnikov, podpredsednikov okrajnih komisij, in tovrsten sistem in pristop je treba kvečjemu nadgrajevati, ne pa omejevati. Strinjam se tudi, da so sploh ob spremembah zakonodaje izobraževanja potrebna. Veste, da Ministrstvo za pravosodje ne more napotovati sodnikov na nobeno izobraževanje, in tako kot ste tudi sami pravilno

ugotovili, je to v rokah predsednikov posameznih sodišč.

Zakon o sodniški službi in poseben Pravilnik o merilih za trajanje, primerih in pogojih dopusta sodnikov posebne izrecne upravičene odsotnosti za namene izobraževanja na podlagi Zakona o volitvah v Državni zbor ne predvideva. Vendar pa ta isti pravilnik daje pravno podlago, da ima sodnik pravico do izrednega plačanega dopusta in iz naslova določenih drugih opravkov in obveznosti. Sodelavci na ministrstvu smo prepričani, da je to ustrezna pravna podlaga. Odločitev na koncu je seveda še vedno v rokah predsednika sodišča, glede na razpisane roke, naroke, obravnave in druge obveznosti, ki jih posamezni sodnik, ki sodeluje pri okrajnih volilnih komisijah, ima. Na kratko bom rekel, da bomo pač na ministrstvu naredili neformalno poizvedovanje, ker je očitno praksa različna med posameznimi okrožnimi in višjimi sodišči.

Kot rečeno, na kratko, podlaga za plačan izredni dopust obstaja v podzakonskih aktih, očitno pa – vaše vprašanje na to kaže – se ne izvaja enakomerno. Mi v to neposredno ne moremo poseči, lahko pa smo neka vmesna komunikacijska varianta, zato da bi prišli do pozitivnega odgovora. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Bojana Muršič, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa.

Moram reči, v teh poznih urah sem vesela, da smo končno nekje pozitivno naravnani, in vidim, da je interes tako na strani Ministrstva za pravosodje kot Ministrstva za notranje zadeve – oziroma Ministrstva za javno upravo, se opravičujem. Še posebej me veseli, minister za javno upravo, da razmišljate v tej smeri. Verjamem, da boste na nek način naredili tudi tako, kot bo minister za pravosodje, da bo sklical in naredil neko poizvedovanje oziroma jaz mogoče vidim, da bi za predstojnika oziroma načelnika upravnih enot izdali neko obvestilo oziroma navodilo, da bi tem tajnikom, ki opravljajo ta volilna opravila, pač omogočili to usposabljanje.

Torej, še enkrat se obema zahvaljujem za pozitivno noto in verjamem, da bodo na koncu vsi zadovoljni, še posebej pa Državna volilna komisija, ki bo predala ta nova izkustva, ki jih bodo morale okrajne volilne komisije pri svojem delu upoštevati, kajti nova zakonodaja in novosti so zelo pomembne pri posameznem delu teh volilnih komisij in tajnikov.

Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo dajem ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju.

Izvolite, gospod minister.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala.

Tudi sam sem vesel, da ste opozorili na to problematiko, zato ker so ta stališča, ki sem jih povedal, so stališča, ki izhajajo iz urejenosti tega področja, in mislim, da jih popolnoma brez vsakega zadržka tudi skomuniciramo z vsemi upravnimi enotami; še posebej pa v tem trenutku, ko dejansko prihaja do kar pomembnih sprememb volilne zakonodaje. Zato bi bila morda udeležba na tem posvetu širše in ne zgolj tistih, ki neposredno sodelujejo v teh volilnih telesih. Ker sem to izrekel tukaj javno, je to javno izrečeno, se pa zavežem, da bomo to skomunicirali z načelniki upravnih enot. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Imamo še zadnje poslansko vprašanje.

Gospa Marija Bačič bo postavila poslansko vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite, imate besedo.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala, gospod predsednik.

Lepo pozdravljeni vsi, ki še vztrajamo, in res zadnje vprašanje. Upam, da bomo tudi to srečno rešili.

Spoštovani, gospod minister dr. Peter Gašperšič, sprašujem vas – čeprav ste danes že odgovorili na del tega vprašanja glede registracije mopedov, je vendar to zelo aktualno vprašanje in na nas se obrača veliko ljudi. Prav gotovo, sem prepričana, da ste tudi vi seznanjeni z nekaterimi težavami, ki se pojavljajo na terenu.

Od prvega maja bodo morali biti mopedi s konstrukcijsko hitrostjo do 25 kilometrov na uro registrirani. Težave so povezane s starejšimi modeli mopedov, pri katerih imetnik mopeda nima ustrezne dokumentacije o njegovem izvoru oziroma lastništvu in je zato treba najprej dokazovati lastništvu po posebnem ugotovitvenem postopku. Praviloma v praksi to pomeni dokazovanje lastništva mopedov s pomočjo prič, pri čemer pa lahko pride do težav, če imetnik mopeda in prič niso bili v času izdelave mopeda že polnoletni. Slednje pomeni, da dokazni postopek zato ne bo uspešen, posledično pa, da ne bo mogoče registrirati mopeda. Težave v praksi se lahko pojavljajo tudi pri imetnikih mopedov, ki ne razpolagajo s potrdilom o homologaciji ali pa so njihovi mopedi izdelani pred letom 1993, saj bodo morali s posebnim pregledom najprej dokazati skladnost mopeda. To je povezano z relativno visokimi stroški. Ocena se giblje okrog 90 evrov. Znano je, da bodo za imetnike mopedov po novem nastali določeni stroški, ki so povezani z registracijo, tehničnim pregledom, zavarovanjem in tako naprej.

Gospod minister, vi ste že sami ob sprejemanju zadnje novele Zakona o motornih vozilih dali določene javne zaveze za sprejetje ukrepov, ki bi šli v smeri zmanjševanja

obremenitev za imetnike mopedov. Govorili ste o možnosti, da se podaljša obdobje frekventnosti tehničnih pregledov, možnosti za večletno zavarovanje mopedov, vpeljava možnosti, da se mopede tehnično pregleda tudi na terenu. Ker je registracija mogoča že od 6. aprila, vas sprašujem, spoštovani minister:

Kakšne so vaše informacije iz upravnih enot glede poteka obveznih registracij mopedov v praksi?

Kateri so najpogostejši zapleti?

Kako država pomaga imetnikom mopedov pri razreševanju le-teh?

Kdaj lahko imetniki mopedov pričakujejo uveljavitev omenjenih ukrepov, ki bodo šli v njihovo korist, za katere ste se javno na seji Državnega zbora zavzeli tudi sami?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Spoštovani minister, imate besedo za odgovor.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Hvala tudi za postavljeno vprašanje, spoštovana gospa poslanka. Moram reči, da si štejem v posebno čast, da lahko danes midva zaključiva današnji krog poslanskih vprašanj.

Da pa je ta tematika mopedov s konstrukcijsko hitrostjo do 25 kilometrov na uro aktualna, pa kaže prav to, da sem danes tako na začetku kot ob zaključku te razprave prejel vprašanje na to temo. Nekaj je bilo sicer že pojasnjeno, ampak bom kljub vsemu zaradi celovitosti šel še enkrat čez vse informacije.

Skratka, res je, od sprejema zakona in sedaj, ko so se začeli ti registracijski postopki, smo tudi na ministrstvu prejeli kar nekaj informacij, da v določenih primerih prihaja do zapletov, zato smo potem tudi na samem ministrstvu se o zadevi podrobneje informirali. Od Službe za uprave enote na Ministrstvu za javno upravo smo prejeli obvestilo, da so na upravnih enotah sicer začeli izvajati registracije mopedov s to hitrostjo do 25 kilometrov na uro s 6. aprilom letošnjega leta. V tem obvestilu nas obveščajo, da so ti postopki večinoma potekali tekoče, brez zapletov ter da naj bi več kot polovica teh postopkov bila izvedena po predhodnem ugotovitvenem postopku ugotavljanja lastništva. Skratka, v teh primerih, ko mopedi nimajo urejenih vseh papirjev zaradi starejšega datuma njihove izdelave.

Če pogledamo, kateri so bili najpogostejši zapleti, do katerih je prihajalo pri registraciji in tehničnih pregledih teh mopedov, jih lahko strnemo v štiri skupine, pet pravzaprav. In sicer, lastniki običajno nimajo vseh dokazil o izvoru in lastništvu mopeda ali jih pravzaprav sploh nimajo, če gre res za starejša vozila. Potem lastniki nimajo potrdil o skladnosti vozila ali izjave o ustreznosti vozila. Na neenoten način se izvajajo ti posebni ugotovitveni postopki za dokazovanje nespornosti lastništva mopeda. Potem mopedi v evidenci registriranih vozil nimajo zabeleženega podatka o najvišji

konstrukcijski hitrosti. Potem so bila še vprašanja glede same davčne obravnave teh mopedov. Za odpravo in omilitev teh ter ostalih zapletov je naše ministrstvo v sodelovanju z Ministrstvom za javno upravo in Ministrstvom za finance podalo več pojasnil, usmeritev in odgovorov na vprašanja, katera smo s posebnimi okrožnicami razposlali na vse deležnike, ki so kakorkoli povezani z registracijo mopedov. To pomeni na te organizacije, ki izvajajo registracije, in tudi na same upravne enote. Na našem ministrstvu pa smo za vse lastnike mopedov tudi pripravili te odgovore na najpogostejša vprašanja, ki so objavljeni tudi na naši spletni strani.

Še pred pričetkom te možne registracije mopedov, pri kateri je konstrukcijska hitrost omejena na 25 kilometrov na uro, je bila urejena tudi pravna podlaga za izvedbo tehničnih pregledov, tudi na terenu – to, kar je bilo obljubljen tudi ob sprejemanju te zakonodaje. Posledično je pripravljen tudi sistem, ki podpira delovanje teh tehničnih pregledov na terenu. Lahko omenim tudi to, da zavarovalnice, denimo, že dlje časa omogočajo tudi dolgotrajnejše zavarovanje, tako da ni treba vsako leto urejati tega zavarovanja.

Glede te spremembe frekventnosti, torej podaljšanje dobe, ko je treba opravljati tehnične preglede mopedov, pa lahko povem, da so predlagane zakonske spremembe že vnesene v predlog novega zakona o motornih vozilih, za katerega smo že opravili javno razpravo in je bil tudi že v medresorskem usklajevanju. Tako predvidoma računamo, da bo ta zakon sprejet v drugi polovici letošnjega leta, tako da bo tudi ta zaveza, da se torej tehnični pregledi za te mopede izvajajo na pet let, ustrezno urejene. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marija Bačič, imate besedo, da zahtevate obrazložitev dopolnitev odgovora.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala, gospod minister, za izčrpen odgovor. Mislim, da so ljudje slišali, da jim gremo nasproti.

Imam pa še eno vprašanje. Se pravi, uradna oseba, ki vodi postopek registracije, ima torej diskrecijsko pravico, da odloča o tem, katera dokazila je treba prinesiti, da bo dokazano lastništvo in da gre nasproti stranki; da ne zahteva tistega, kar je nemogoče, bom rekla, ampak tisto enostavno, kaj lahko prinese, da dokaže, da je res lastnica tega mopea, in da ji pomaga pri tej registraciji, da je vse skupaj čim bolj uspešno. Vidim, da greste tudi vi nasproti ljudem z vsem tem, da dajete tudi na upravne enote navodila z okrožnicami, in upam, da nam bo res uspelo, da bomo te mopede, zaradi katerih smo sprejeli ta zakon, zaradi varnosti, tudi uspešno registrirali in se bodo varno ljudje vozili z njimi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Gašperšič, izvolite, imate besedo.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala.

V bistvu čisto kratek odziv. Ja, res je. Ker gre v bistvu za uvedbo nekih novih postopkov v zvezi s temi mopedi, ki se doslej niso izvajali, je prihajalo v praksi do različnih ravnanj, zato smo potem tudi te zadeve potem poenotili s temi navodili, ki so potem bila posredovana vsem, ki izvajajo te registracijske postopke. Tako zdaj nismo več obveščeni, da bi prihajalo do takih različnih obravnav identičnih primerov.

Lahko pa povem tudi še to, da si tudi sami na ministrstvu zelo prizadevamo, da bi ta zakon v praksi zaživel ustrezno – da se ti mopedi vendarle ustrezno evidentirajo, registrirajo, da vozniki uporabljajo varnostne čelade –, kajti ocenjujemo, da bo imel tudi svoj prispevek k varnejši udeležbi teh udeležencev v prometu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predsedniku Vlade, ministricam, ministrom ter generalni sekretarki Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, v torek 25. 4. 2017, ko bo Državni zbor v okviru glasovanja odločal o predlaganih sklepih.

Prekinjam tudi 29. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob deveti uri.

Hvala lepa in prijazen večer vsem. Nasvidenje.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 24. APRILA 2017 OB 20.14 IN SE JE NADALJEVALA 25. APRILA 2017 OB 9.04.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje. Začenjam nadaljevanje 29. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Nada Brinovšek, dr. Mirjam Bon Klanjšček, Violeta Tomič od 16. ure dalje, gospa Maruša Škopac, gospa Vesna Vervega do 12. ure, dr. Franc Trček, Matjaž Hanžek, mag. Andrej Šircelj, mag. Marko Pogačnik, mag. Aleksander Kavčič in gospod Matjaž Nmec od 17. ure dalje.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade,

ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog zakona, ki je danes pred vami, predstavlja pomemben korak pri zmanjševanju tveganja revščine med starejšimi v naši državi. Pripravljen je v sodelovanju z Zvezo društev upokojencev Slovenije, pomeni pa, da bomo vsem upokojencem, ki so kadarkoli delali polno pokojninsko dobo, zagotavljali znesek starostne pokojnine v višini 500 evrov mesečno tudi v primeru, ko imajo ali bi imeli zaradi nižjih plač po splošnih pravilih odmerjeno nižjo pokojnino od 500 evrov mesečno.

Pokojninski sistem v Republiki Sloveniji temelji na načelu vzajemnosti, solidarnosti in na načelu plačila prispevkov. Na začetku želim pojasniti, da je dolgoročna vzdržnost pokojninskega sistema odvisna tako od višine vplačanih prispevkov kot tudi od proračunskih sredstev. Na obe prihodkovni postavki pokojninske blagajne v veliki meri vplivata gospodarski cikel in stanje javnih financ. Pomembno je poudariti, da s predlogom sprememb ne posegamo v veljavni sistem odmere pokojnin in ne posegamo v temeljna načela pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Namen predloga sprememb ZPIZ-2, ki smo ga pripravili, je zagotoviti najnižjo starostno ali invalidsko pokojnino za upokojence, ki so izpolnili polne pogoje za upokojitev, ki je bila predpisana z vsakokratno veljavno zakonodajo, s tem pa zagotoviti njihovo osnovno socialno varnost. Višina pokojnine pri polnih pogojih za upokojitev mora biti vsaj v takšni višini, da upokojencem za preživetje ne bo treba zaprositi za varstveni dodatek. Tem upokojencem se bo zagotavljala starostna oziroma invalidska pokojnina v višini 500 evrov. Po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije se bo taka najnižja pokojnina, kot je predlagana, zagotavljala skupaj 45 tisoč 291 upravičencem, od tega bo do zneska 500 evrov upravičenih 29 tisoč 722 žensk. Samske starejše ženske so danes, kar se tiče revščine, najbolj ogrožena skupina poleg enostarševskih družin.

Ob tej priložnosti bi želela poudariti še, da bodo v letošnjem letu vsi upokojenci upravičeni do letnega dodatka, za kar bo potrebna sprememba Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2017 in 2018, ki ga je Vlada že sprejela. Najvišji letni dodatek bo tako znašal 400 evrov, najnižji pa 90 evrov. Tisti s pokojninami, nižjimi od 760 evrov, bodo dobili letni dodatek izplačan v štirih različnih višinah, in sicer v odvisnosti od višine pokojnine. Po več letih bo torej tudi letni dodatek letos ponovno izplačan vsem upokojencem.

Razprava na matičnem delovnem telesu je pokazala, da se vsi deležniki

zavedamo, da je treba položaj tistih, ki imajo polno delovno dobo, izboljšati, kar je bilo jasno tudi na podlagi tega, da je bil predlog zakona sprejet brez glasu proti. Iskreno si želim, da bi z enako podporo kot na odboru predlog zakona sprejeli tudi danes v Državnem zboru. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku, gospodu Urošu Priklu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji 39. seji kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Vlada ga je predložila Državnemu zboru in na Kolegiju predsednika Državnega zbora je bilo določeno oziroma sklenjeno, da se bo obravnaval po skrajšanem postopku.

Pri delu odbora so sodelovali predstavniki predlagatelja, torej Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Zakonodajno-pravne službe, predstavnic Državnega sveta, predstavniki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter predstavniki Zveze društev upokojencev Slovenije. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog predpisa preučila z vidika njegove skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajnotehničnega vidika ter dala pripombe k določenim členom. Odbor je prejel tudi mnenje Državnega sveta, ki je na seji odbora predstavil mnenje o zakonu in ga seveda podpira. Prav tako je predlagatelj na kratko orisal poglobitve momente tega zakona in zakaj je bil tudi vložen.

V sami razpravi je bilo izpostavljeno stališče vseh razpravljavcev, da bodo predlog zakona seveda podprli, saj smo se vsi strinjali, da je treba tudi upokojencem zagotoviti njihovo osnovno socialno varnost vsaj v takšni meri, poudarjam, vsaj v takšni meri, da jim za preživetje ne bo treba prositi za varstveni dodatek. Z amandmaji koalicije bodo do zagotovljene najnižje pokojnine v znesku 500 evrov upravičeni ne le tisti upokojenci s 40 let pokojninske dobe, ampak tudi tisti z ustreznost krajšo pokojninsko dobo, če je ta krajša pokojninska doba brez dokupa v prehodnih obdobjih, torej v preteklosti, predpisana z zadnjo pokojninsko reformo. Zakonodajna, veljavna do vključno leta 1992, je za pridobitev pravice do starostne pokojnine zahtevala dopoljenih zgolj 35 let pokojninske dobe brez pogoja starosti. Načelo solidarnosti se za vse zavarovance v tem sistemu izraža prek najnižje in najvišje pokojninske osnove ter najnižje pokojnine za 15

let zavarovalne dobe. Nekateri člani odbora so menili, da bi bilo treba zvišati najnižje pokojnine ne glede na izpolnjevanje upokojitvenih pogojev. Nedopustno se nam je zdelo, da upokojenci s 40 let pokojninske dobe dobijo pokojnino v višini 440 pa tudi manj evrov, medtem ko je cenzus za varstveni dodatek 470 evrov.

Kot rečeno, z vloženimi amandmaji bodo do najnižje pokojnine upravičene tudi ženske, kar se nam zelo pomembno, ki so se starostno upokojile z dolžino pokojninske dobe, ki jo pokojninski zakon predpisuje za starostno upokožitev. Prav tako je bilo izpostavljeno tudi mnenje, da bi bilo treba dodatna prizadevanja usmeriti v boljši inšpekcijski nadzor nad plačevanjem prispevkov, da bi se zvišala prispevna stopnja delodajalcev, da bi morali bolje upravljati državno premoženje in da bi morali več narediti za ustvarjanje novih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo, da bodo plače in s tem posledično tudi pokojnine neprimerno višje.

Vsi razpravljavci smo se strinjali, da je predlagana rešitev korak v pravo smer, da pa je dejstvo, da je prag revščine v tem trenutku 617 evrov in bo na tem področju treba še marsikaj postoriti. Po oceni razpravljavcev, bi bil torej dostojen znesek za najnižjo starostno pokojnino vsaj 617 evrov, kolikor znaša prag revščine.

Odbor je po končani razpravi sprejel amandmaje koalicije in na koncu glasoval in tudi sprejel vse člene predloga zakona. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaja. Dopolnjeni predlog zakona je sestavni del tega poročila, ki se vam ga skušal na kratko predstaviti. Najlepša hvala za pozornost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči!

Socialisti podpiramo vse ukrepe v korist upokojencev, še posebej tistih z najnižjimi pokojninami, zato bomo tudi podprli uvedbo zajamčene ali minimalne pokojnine. Da ne bo pomote, 500 evrov pokojnine je absolutno premalo za 40 let dela, ampak je to, kar imamo danes tukaj, korak naprej. Če hočemo doseči kaj več, pa bo treba povečati prispevke delodajalcev v pokojninsko blagajno in dvigniti dohodnino tistih z najvišjimi dohodki. Že na odboru smo opozorili, da bi bilo treba predlagani zakon dopolniti vsaj v treh elementih, zato tudi danes predlagamo sprejetje amandmaja, s katerim bi pomagali upokojujencem z najnižjimi pokojninami, invalidsko upokojenimi delavcem in tistim prebivalcem, ki prejemajo vdovske ali družinske pokojnine. Zato predlagamo, prvič, da se

minimalna pokojnina v znesku 500 evrov upošteva pri odmeri družinske in vdovske pokojnine. Drugič, da se minimalna pokojnina v znesku 500 evrov upošteva pri odmeri invalidskega nadomestila. Tretjič, da se zajamčena pokojnina za tiste, ki so se upokojili predčasno, poveča s 201 evra na 310 evrov. Nobenega utemeljenega razloga namreč ni za to, da se določba o minimalni pokojnini ne bi uporabljala za te socialno ranljive kategorije. Hkrati čestitam Zvezi društev upokojencev za uspešno pobudo. Ne delajmo si iluzij. Vlada in koalicija nista pripravili tega zakona iz prepričanja ali lastnega socialnega čuta ali kaj podobnega, ampak iz oportunizma. Brez organiziranega pritiska upokojencev tega zakona ne bi bilo, tako kot brez predlanske kampanje sindikatov ne bi bilo sprememb na področju minimalne plače. Še novembra lani je koalicija kategorično zavrnila predlog Združene levice za redno usklajevanje pokojnin z izgovorom, da bi vsak cent več za pokojnine pomenil kršitev fiskalnega pravila. In ta zakon je torej dokaz, da se bo treba vsako povečanje socialnih pravic dobesedno izboriti.

Na koncu moram opozoriti na to, da je Vlada v proceduro poslala zakon, ki je bil izrazito diskriminatoren do upokojenk. Po prvotnem predlogu bi namreč zelo malo upokojenk imelo pravico do zajamčene pokojnine, čeprav so se upokojile s polno pokojninsko dobo. Ministrstvo, ki je pristojno tudi za enake možnosti, se tega absolutno ne bi smelo privoščiti. In danes bi od predstavnikov Vlade namesto samohvale pričakoval iskreno opravičilo in obljubo, da se kaj takega ne bo več ponovilo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Zanimiv predlog zakona imamo danes v obravnavi. V Novi Sloveniji menimo, da je tudi kontroverzen. Ta poteza se potrjuje tudi s tem, da ga je Vlada vložila v obravnavo, nato pa ga je koalicija preložila in sedaj ga ponovno obravnavamo. Očitno ni bil do konca usklajen oziroma je tako napisan, da bi lahko povzročil nove neenakosti oziroma krivice. Po dosedanji obravnavi lahko jasno rečemo, da je zakon nesistemski in nedodelan. In ko s tako slabimi predlogi posegamo v občutljiv sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ne more slediti nič dobrega. To pa nikakor ne pomeni, da cilji zakona niso pravi. Pokojnine v Sloveniji so nizke in tihi večini upokojencev ne omogočajo dostojnega življenja. V Novi Sloveniji na pokojnine gledamo s stališča spoštovanja človekovega dostojanstva. Že nekajkrat smo jasno povedali, da bi za 40 let dela morala biti pokojnina vsaj tako visoka, kot je povprečna oskrbnina v domu za starejše. Danes se pogovarjamo o minimalno 500 evrih pokojnine

za polno pokojninsko dobo brez dokupa. Recimo, da je to lahko prvi korak, nikakor pa ne more biti končni cilj. Z nekaj cinizma se lahko vprašamo, kje je še obljubljenih tisoč evrov povprečne pokojnine, ki so nam jih obljubljali še ne tako dolgo nazaj. Danes lahko vsi vidimo, da so to vsakokratne predvolilne pravljice in da je cesar nag.

Spoštovane kolegice in kolegi v koaliciji! Pokojninskega sistema, prenizkih in še vedno padajočih pokojnin se na takšen način ne da rešiti. Sedaj, ko izkušamo višjo gospodarsko rast, lahko iz proračuna dodajamo določeno vsoto. Kaj pa, ko bomo ponovno izkusili kakšno gospodarsko krizo? Ponavljam, predlagana rešitev ni sistemska in ni dolgoročna. V Novi Sloveniji menimo, da se odgovor skriva v demografiji. Od leta 1980 pa do letos oziroma do lanskega leta nam primanjkuje v Sloveniji generalno gledano skoraj 280 tisoč ljudi. Če bi teh 280 tisoč ljudi pretekli dve desetletji vplačevalo v pokojninsko blagajno prispevke, bi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje lažje dihal in bi bila pokojninska blagajna vzdržna.

Omeniti pa moramo tudi, da smo pri ZPIZ-2 pobrali del pravic ženskam, predvsem tistim, ki imajo večje število otrok, velike družine. Tudi ta zakon jim ne prizna višjega prispevka k vplačilu v pokojninsko blagajno. Izračuni kažejo, da družina, ki ima pet otrok, ki v 40 letih plačajo v pokojninsko blagajno, pokojninski blagajni priskrbi en milijon evrov. Žal se vladajoča večina tega dejstva sploh ne zaveda in se na nek način celo posmehuje predlogom Nove Slovenije za izboljšanje demografske slike.

Predlagana novela zakona upokojencem z najnižjimi pokojninami prinaša vsaj nekaj, četudi jim ne zagotavlja niti pokojnine v višini praga revščine. Popolnoma spregleda tudi vse upokojence vseh 13 tisoč, ki jim je ravno ekipa ministra Svetlika in Anje Kopač Mrak odvzela državne pokojnine. Bo pa vsaj začasno olajšala velike stiske tistih, ki s polno pokojninsko dobo brez dokupa ne prejemajo niti 500 evrov, zato jo bomo poslanci Nove Slovenije podprli in še naprej zasledovali cilj človeka dostojne pokojnine.

V Novi Sloveniji pripravljamo pokojninsko reformo, ki bo pravična do vseh državljanov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Hvala za besedo. Predsednik, ministrica, kolegice in kolegi!

Pred nami je novela pokojninskega zakona, ki bo uredil tako imenovano minimalno pokojnino, in sicer v višini 500 evrov. Na začetku naj povem, da bomo v naši poslanski skupini ta predlog zakona oziroma novele podprli. Je pa na mizi po naši oceni kar nekaj vprašanj, ki se ob

tej spremembi postavljajo. Je to pravično, kar delamo do vseh upokojencev? Je to prav na takšen način reševati? Prenizke pokojnine so v Sloveniji dejstvo. Ampak prenizke pokojnine so posledica. Razlog oziroma vzrok za to so prenizke plače. Če minimalna plača ne zagotavlja minimalne pokojnine, potem, spoštovane kolegice in kolegi, je nekaj očitno narobe z našim sistemom. In o tem se bomo v prihodnosti morali pogovarjati. In še o nečem bi se morali pogovarjati: kaj je treba v Sloveniji narediti, da bodo plače višje, kaj je treba v Sloveniji spremeniti, da bodo investitorji odpirali visoko produktivna delovna mesta z visokimi plačami. Potem problemov s prenizkimi pokojninami ne bi smeli imeti.

Upam in želim, spoštovana ministrica, da odgovor predsednika Vlade na ta zakon ne bo takšen, kot sem ga dobila včeraj na ukinitiv protikriznih ali kriznih ukrepov, ki veljajo za upokojence. To je, da nekaj milijonov dodatnega denarja za upokojence sesuje sistem. Želim si, da ste vse to za teh 45 tisoč in nekaj upokojencev upoštevali, ko ste sestavljali fiskalni okvir, in da v naslednjem ali tudi v letošnjem letu ne bo problemov pri izplačilu.

Še enkrat pa bi rada opozorila tudi na to, da je po štirih letih gospodarske rasti čas, da se v celoti ukinejo protikrizni ukrepi tudi ali pa predvsem za upokojence. Na žalost še vedno Vlada in koalicija ne realizirata Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v celoti, sicer se ne bi pogovarjali o petih višinah tako imenovanega regresa za upokojence, ampak bi bil izplačan v dveh višinah. In še enkrat, po štirih letih gospodarske rasti je čas, da se te stvari spremenijo oziroma popravijo nazaj na predkrizne čase.

Kot pa sem že povedala, ne glede na to, da je na mizi še kar nekaj vprašanj, povezanih tudi z minimalno pokojnino, bomo v naši poslanski skupini predlog zakona podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, ministrstvo, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini SMC nas veseli, da danes odločamo o spremembah in dopolnitvah pokojninskega zakona, s katerimi se zaradi zagotovitve socialne varnosti posameznikom z dolgim delovnim stažem določajo novi zneski najnižje pokojnine, ki so oziroma bodo odvisni od dolžine pokojninske dobe brez dokupa. Veseli nas tudi, da smo v primerjavi s prvotnim predlogom predlagane rešitve dodelali na način, da upoštevajo načelo nediskriminatornosti med različnimi kategorijami zavarovancev, predvsem upokojenk. Zato podpiramo rešitev, ki je v predlogu zakona predvidena, in sicer se bo minimalna pokojnina v znesku 500 evrov zagotavljala vsem zavarovancem oziroma upokojencem in upokojenkam, ki so se

upokojevali z dolžino pokojninske dobe, ki je v tistem obdobju štela za polno pokojninsko dobo, oziroma z dolžino pokojninske dobe, ki se je zahtevala za starostno upokožitev pri minimalni starosti. Prav je, da pri tem upoštevamo tudi zgodovinsko družbene vidike, ki so v preteklosti vodili zakonodajalca, da je v različnih obdobjih predpisoval različne polne pogoje za upokožitev. Povezano s tem je pomembno tudi poudariti, da predlagane rešitve, ki jih danes z novelo zakona sprejemamo, ne pomenijo posega v načelo enakosti med posameznimi zavarovanci, ki so se upokojevali v različnih obdobjih po takrat veljavnih predpisih. Ravno element upokožitve ob izpolnjevanju polnih pogojev, ki so veljali v posameznem obdobju, povezuje upokojence, ki se jim bo zagotavljala najnižja pokojnina, in predstavlja element enakosti. Treba je poudariti tudi, da je namen rešitev zagotoviti najnižjo starostno ali invalidsko pokojnino za upokojence s polno pokojninsko dobo v primerljivi višini cenzusa za pridobitev pravice do varstvenega dodatka ter s tem zagotoviti njihovo socialno varnost vsaj v takšni meri, da jim za preživetje ne bo treba zaprositi za varstveni dodatek. Ne nazadnje je pravica do pokojnine na ustavni ravni varovana tudi kot socialna kategorija. Se pa s tem ne posega v splošni sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter v način odmere pokojnine. To je pomembno, ker je pravica do pokojnine ustavno varovana tudi kot ekonomska kategorija. O tem se je Ustavno sodišče tekom svojega odločanja izreklo že večkrat.

Dovolite, da na koncu v imenu poslanske skupine izpostavim še, da predlagane rešitve pomenijo prvi in zagotovo ne končnega koraka pri zagotavljanju predvsem dostojnih pokojnin in s tem povezanega vprašanja reševanja problematike revščine. Potrditev danes predlaganih rešitev naj nam bo vsem skupaj zaveza in odgovornost za nadaljnje delo na tem področju.

V Poslanski skupini SMC bomo iz navedenih razlogov predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Vlada Republike Slovenije je v zakonodajni postopek vložila predlog zakona o povečanju najnižje pokojnine za selektivno in arbitrarno izbrano skupino upokojencev. Z vidika pravičnosti in dejstva, da se razlika v zvišanju pokojnin v skladu s 3. členom zagotavlja iz proračuna, bi morala biti sredstva, namenjena iz proračuna za dvig sicer najnižjih pokojnin, zagotovljena enakopravno in nediskriminatorno za vse kategorije upokojencev, ki prejemajo pokojnine pod 500 evrov. Zelo jasno moramo povedati v stališču Slovenske demokratske stranke, da bomo predlog zakona podprli, ker

podpiramo vsakršno rešitev, ki gre v smeri izboljšanja stanja na tem področju in povečanja pokojnin najbolj ranljivim skupinam upokojencev. Po naši oceni bi se iz proračunskih sredstev zaslužili dvig pokojnin vsi upokojenci, ki prejemajo pokojnino pod 500 evrov, in ne samo nekateri. Prav tako bi bilo najbolj pošteno in pravično, če se že gre v dvig pokojnine posameznim skupinam, da bi se dvignila najnižja pokojninska osnova in bi se na takšen način ohranila razmerja med najnižjo in najvišjo pokojninsko osnovo. Upam, da se Vlada zaveda in razume dejstvo, da v pokojninskem sistemu govorimo o pokojninah, ki temeljijo na plačanih prispevkih, in da so socialni ukrepi nekaj povsem drugega ter je tudi v pokojninskem sistemu upoštevana horizontalna in vertikalna solidarnost med upokojenci. S predlaganim dvigom pokojnin koalicija priznava, da tudi sama socialna politika v zadnjih letih ni učinkovita. Po našem mnenju zakon nima nobene zveze s pokojninami, ampak gre izključno za socialni ukrep, ki je seveda dobrodošel, a kot tak nima kaj iskati v pokojninskem zakonu. Predlagani socialni ukrepi bi morali biti pravični in ne rezervirani samo za tiste, ki svoje delovno dobo niso dokupili, do njih pa bi morali upravičeni tudi prejemniki družinskih in vdovskih pokojnin ter prejemniki nadomestil za invalidnost, ki pa so s tem zakonom diskriminatorno izključeni. Prav tako poudarjamo, da je predlog zakona populističen in predvolilno naravnani. Je pa tudi nekosistenten iz več razlogov.

Prvič, pomeni odmik pokojninskega sistema od načela zavarovanja, ker bodo nekateri prejemali dodatek iz proračuna, ne glede na vplačane prispevke in ne glede na njihov dejanski socialni položaj. Drugič, predlagatelj prizna, da gre za ukrep socialne narave, ki pa ne sodi v sistemski pokojninski zakon, temveč med ukrepe socialne politike Zakon o pravicah iz javnih sredstev. V socialnem smislu je povsem nekosistenten in nepravilčen ter milo rečeno čuden. In tretjič, utemeljitev finančnih posledic ne drži za leti 2018 in leto 2019. Ni namreč res, da bo povečanje v teh dveh letih minimalno. Finančne posledice bodo takšne, kot bi veljala ureditev za celo leto 2017, plus prirast novih upokojencev v obeh letih. Če Vlada priznava, da je to ukrep socialne politike ima po našem mnenju tisti, ki ima 20 let pokojninske dobe, enak želodec in potrebe kot tisti s 40 let pokojninske osnove. Zato sprašujemo tudi vlado Miro Cerarja in ministrico za delo, družino, socialne zadeve, invalide in enake možnosti in jo prosimo, naj namreč razloži, zakaj so tisti z več pokojninske dobe bolj socialno ogroženi in potrebujejo dodatek kot tisti z manj pokojninske dobe, ki imajo pokojnine 200, 300, 400 evrov.

Za zaključek, kot sem že povedal uvodoma, bomo v Slovenski demokratski stranki ta zakon podprli, vendar smo zelo razočarani nad ministrico dr. Anjo Kopač Mrak in vlado Mira Cerarja, ker predlaga rešitve, ki niso sistemske,

niso konsistentne in so namenjene gašenju selektivno izbranih socialni žarišč. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratična stranke upokoencev Slovenije, zanjo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Spoštovani!

Nedopustno je, če se človek na jesen svojega življenja, potem ko je trdo delal dovolj dolgo časovno obdobje, sooča z revščino. Pravzaprav ni samo nedopustno in nesprejemljivo, je tudi nespodobno, da za polno delovno dobo dobijo nekateri samo 440 evrov. Te štiri zelence in dva modra vrne upokojenec takoj nazaj v finančni tok države s tem, da plača elektriko, vodo, smeti, dopolnilno zdravstveno zavarovanje, nekaj litrov mleka, kruh in kilo mesa pa spet nekaj od tega da nazaj v proračun skozi DDV. Če pa slučajno potrebuje še kakšna zdravila, ki jih je treba doplačati, si lahko naš upokojenec samo še obriše solze. S sprejetjem tega predloga zakona, ki ga bomo v Poslanski skupini Desus podprli vsi, bomo ublažili stisko upokoencev, tistih, ki so se redno starostno upokojili. Za polno pokojninsko dobo, torej za vsa pošteno oddelana predpisana leta po vsakokratni veljavni pokojninski zakonodaji bomo zagotovili minimalno pokojnino v višini 500 evrov. V Poslanski skupini Desus smo prvi prisluhnili pobudi upokoencev po večji pokojnini za polno delovno dobo. Veseli smo koalicijske podpore in dejstva, da je bil predlog zakona vložen kot vladni zakon. To dokazuje, da se trudimo v dani finančni situaciji in ob izboljšanih ekonomskih kazalcih postopoma vračati upokojencem, kar jim je bilo v preteklosti odvzeto. V stranki Desus si prizadevamo za to, da bi bilo starejši populaciji poplačano, kar je žrtvovala za to, da smo kot država uspešno prebrodili zadnjo gospodarsko krizo. Usklajevanje pokojnin je bilo v preteklih letih bodisi zamrznjeno ali pa zgolj minimalno usklajevano. Je pa minulo leto prav zaradi vztrajanja stranke Desus prineslo kar dvakratno uskladitev pokojnin. Letos smo pokojnine tudi že uskladili in dejstvo, ki ga je treba poudariti je, da je bila uskladitev pokojnin v letošnjem februarju višja, kot bi znašala redna uskladitev po sistemskem zakonu. Z gotovostjo lahko potrdimo tudi, da letos dobijo letni dodatek prav vsi upokojenci.

Glede današnje tematike pa bi v stališču Poslanske skupine Desus želela izpostaviti še naslednje. Vladni predlog zakona, ki je bil vložen na pobudo in ob angažiranju predsednika ZDUS je imel v štartu resda drugačen namen. To je zagotoviti višje pokojnine tistim upokojencem, ki so delali nekoliko daljšo dobo od predpisane, vendar ne v enotnem znesku, pač pa v razponu od 470 do 500 evrov. V naši poslanski skupini smo takoj opozorili na zelo izpostavljen problem revščine

starejših samskih žensk. Te bi po prvotnem predlogu zakona ostale prikrajšane, saj so se upokojevale že s 35 leti pokojninske dobe, kar je bila nekdanj zahtevana polna pokojninska doba. Zato nas veseli, da smo našli rešitev, ki bo zagotovila minimalno pokojnino upokojenim, ne glede na to, v katerem obdobju so izpolnili zakonske pogoje za polno upokojitev. Torej upokojitev s tako imenovano polno predpisano dobo za polno starostno upokojitev. Pomembno oziroma ključno za to, da bodo pokojnine dostojne, je, da poleg rednega usklajevanja pokojnin in določitve minimalne dostojne pokojnine zaposleni že v času aktivnega dela prejemajo za svoje delo dostojno plačilo. To, da je minimalna plača pod pragom zneska revščine, pove veliko o naši državi in o tistih, ki se nedvomno uspešno prizadevajo ohranjati nepravičen delovnopравни sistem. Verjetno se ni treba posebej spraševati, zakaj so potem pokojnine tako zelo nizke.

Z veseljem bomo poslanke in poslanci stranke Desus potrdili ta zakon, ki daje garancijo za minimalno pokojnino vsem, ki so pošteno in trdo oddelali svoje. Zagotovo pa vsaj v Poslanski skupini Desus ne bomo ostali samo pri tem koraku na poti izboljševanja standarda naših upokoencev in tudi drugih državljanek in državljanov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana ministrica in državni sekretar, kolegice in kolegi!

Z novelo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki jo obravnavamo danes, uzakonjamo najnižjo pokojnino. Na ta način po vzoru zakonsko določene minimalne plače določamo tudi institut minimalne pokojnine. To bo vsem, ki so ali bodo izpolnjevali polne pogoje ob upokojitvi, zagotovljeno v višini 500 evrov. S tem delamo pomemben korak k varni starosti in se približujemo znesku, ki predstavlja dostojno pokojnino, čeprav se vsi zavedamo, da je tudi na novo določena minimalna pokojnina še vedno nižja od izračunanih minimalnih življenjskih stroškov in praga revščine. Čeprav bi vsi želeli, da bi lahko že danes zagotovili več kot 600 evrov vsem upokojencem s polno pokojninsko dobo, to v tem trenutku zaradi vzdržanosti pokojninske blagajne žal ne gre.

S spremembo zakona zagotavljamo minimalno pokojnino v višini 500 evrov vsem, ki so pridobili pravico do starostne in invalidske pokojnine in so dopolnili pokojninsko dobo. Poudariti pa je treba, da to ne velja za upokojence, ki so se upokojili predčasno, saj so bili slednji z vsemi malusi seznanjeni in so se z njimi tudi strinjali ter se upokojili pred izpolnitvijo polnih pogojev, ki jih je za upokojitev določala vsakokratna veljavna zakonodaja. Socialni

demokrati se zavedamo, da bo tudi za upokoјence, ki so se upokoјili predčasno, zlasti tiste z nižjimi prihodki, treba poiskati primerljivo rešitev, kot je institut najnižje pokojnine.

Koalicijski partnerji smo res odločanje o tem zakonu preložili, ampak le zato, ker smo želeli pravičnejšo ureditev za večino. Prvotni predlog ZDUS, ki je predvideval različne zneske najnižje pokojnine, odvisne od dolžine pokojninske dobe brez dokupa, nam je bil blizu, a po preigravanjih različnih scenarijev imamo danes na mizi rešitev, za katero smo soglašali, da je najprimernejša, saj odpravlja zaznano neenako obravnavo žensk, ki so ali še bodo izpolnile polne upokoјitvene pogoje prej kot moški. Ustava določa, da mora pravica do pokojnine primarno temeljiti na zavarovalnem principu. V tem smislu je pokojnina premoženjska pravica, ker je predvsem odvisna od časa trajanja in višine plačevanja prispevka zavarovanca. Ob dejstvu, da so pokojnine prenizke in bi morale biti višje, pa nam vzdržnost sistema prekomernega višanja ne dopušča, je nujno treba naslavlјati višino plače, od katere se plačujejo prispevki.

Problem so nizki dohodki zaposlenih, zato je nujno, da povečujemo zaposlenost in da zahtevamo dostojno plačilo. Plačna politika s sistemom minimalne plače in ustreznimi razmerji med plačami in drugimi prejemki je ključna. Ljudem se mora izplačati delati, za delo morajo biti motivirani, predpogoj temu pa je tudi dostojno plačilo, ki ga za opravljeno delo prejmejo. Temeljni namen zakona je zagotoviti starostno invalidsko pokojnino v primerljivi višini, kot je cenzus za pridobitev varstvenega dodatka, ki ga urejajo predpisi s področja socialnega varstva ter s tem zagotoviti njihovo osnovno socialno varnost vsaj v takšni meri, da jim za preživetje ne bo treba zaprositi za varstveni dodatek. S spremembo zakona se tako zagotavlja socialna varnost upokoјencem z daljšo pokojninsko dobo.

Z ukrepom zajamemo več kot 45 tisoč upokoјencev. Nekaj več kot 15 tisoč moških in malo manj kot 30 tisoč žensk bo tako oktobra prejelo višje pokojnine, najmanj 500 evrov. S sprejetjem tega zakona bomo naredili pomemben korak k izboljšanju položaja najbolj ranljive skupine upokoјencev, vendar se ob tem zavedamo, da bodo temu zakonu postopno morali slediti tudi drugi ukrepi, ki bodo odpravljali ali vsaj blažili težko materialno stanje najbolj ranljivih skupin upokoјencev.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo predlagani zakon podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členu in vloženem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 24. 4. 2017.

V razpravo dajem 2. člen in amandma Poslanske skupine Združene levice. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Danes obravnavamo predlog novele, ki zagotavlja minimalno pokojnino za polno delovno delo brez dokupa 500 evrov mesečno, kar bo začelo, če bo zakon sprejet, veljati s 1. oktobrom letos. S tem se poskuša kot v primeru minimalne plače nekako vzpostaviti institut minimalnega dohodka glede na opravljeno delo in vplačevanje v pokojninsko blagajno. Je pa res, da predlog novele ne odgovarja samo na socialni položaj teh posameznikov, temveč naslavlja tudi dohodkovni razkorak, ki je v naši družbi definiran žal tudi s spolom, ki izvira iz kulturno, tradicionalno in pa zgodovinsko upokoјenih različnih družbenih vlog in posledično neenakosti na trgu dela. V tem smislu bo zagotovo treba narediti še kakšne določene korake in dodaten napor. Smo pa, kot rečeno, s predlogom novele zakona zagotovo v pravi smeri.

Predlog amandmaja Združene levice predvideva dvig odmere najvišje pokojnine s 26 % na 40 % najnižje pokojninske osnove, kar bi predstavljalo bistveno višje izdatke Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Žal je ZPIZ opozoril, da teh sredstev tudi s prerazporeditvijo znotraj finančnega načrta ne more zagotoviti. Tudi predlagatelj amandmaja ni navedel načina zagotovitve sredstev, kar potem pomeni, da bi ta sredstva šla direktno iz proračuna. Rad bi poudaril, da v letu 2017 bodo brez uvelјavitve predlaganega amandmaja posledice za proračun dobre 3 milijone evrov, v letu 2018 pa dobrih 13 milijonov evrov. Mislim, da to ni malo in je v tem trenutku tudi številka, ki jo lahko dodatno država v tem trenutku zagotovi. Še posebej tudi ob dejstvu, da smo vse bolj dolgoživa družba, kar je seveda dobro, je pa to treba imeti v mislih, glede na to, da bo zaradi tega sčasoma tudi pritisk na pokojninsko blagajno vse večji. Kot rečeno, moramo imeti ob teh v resnici dobronamernih predlogih imeti tudi to pred očmi. Še posebej zato, ker ne bi bilo dobro, da se nam glede na tempo pokojninske reforme zgodi v neki prihodnosti tudi v tem smislu krah pokojninskega sistema. To ne govorim samo v luči zagotavljanja sredstev, ampak tudi glede samega sistema pokojninskega zavarovanja. Najnižjo pokojnino po sedanjem sistemu predstavlja odstotek pokojnine, do katere bi bil upravičen moški, ki je imel pokojninsko osnovo nižjo ali enako najnižji pokojninski osnovi ter je tekom aktivne dobe pridobil vsaj 15 let zavarovalne dobe, kar je tudi vstopni prag za pridobitev pravic iz pokojninske blagajne. Če upoštevamo predlog amandmaja, ki je najnižjo odmero pokojnine s 26 % dvignil na 40 %, bi se tako ta zagotavlјala v enaki višini tako zavarovancem, ki so bili v zavarovanje

vključeni 15 let, kot tudi tistim, ki so bili vključeni med 26 oziroma 27 let. To pa v resnici ne bi bilo prav, ker res ne moremo izenačevati nekoga, ki je v blagajno plačeval 15 let, s tistim, ki je vanjo plačeval še enkrat dlje. Gledano na daljši rok, to tudi ne more biti stimulatívno, ker bi potem to pomenilo, da bi posameznik vztrajal pri pokojninskem zavarovanju 15 let, ker bi vedel, če bi bil še enkrat dlje, da bi to enostavno pomenilo tudi enako odmero pokojnine. Če želimo na ta način naslavlјati prekariat s tem predlogom Združene levice, torej nek družbeni pojav, ki je zagotovo problem, in tega se seveda vsi zavedamo, ker v resnici prekariat v določeni meri zagotovo naslavlјa določen del mladih, tudi malo manj mladih, ki so prisiljeni v prekarizacijo in se potem tudi upravičeno sprašujejo, ali bodo svoje pokojnine sploh dočakali, in se strinjam, če je to tudi predlog amandmaja, da je to vprašanje treba naslavlјati, ampak vseeno mislim, da je treba iskati odgovor za to rešitev drugje, torej v ostrejši, restriktivnejši zakonodaji, ki se tiče kršitev delovnih razmerij, tudi kar se tiče učinkovite inšpekcije. Tukaj bi rad poudaril, da je ta zakon še vedno v pripravi, čeprav ga po mojem mnenju glede na situacijo v družbi zagotovo krvavo potrebujemo. Večkrat pa je že bilo poudarjeno glede zagotavljanja delovnih mest in višjih plač, da je treba iskati rešitev v spodbudi za delovna mesta, ki bi imela tudi večjo dodano vrednost. Če želi amandma v tem smislu naslavlјati prekariat, to bodo predlagatelji tudi povedali, če prav razumem, mislim, da je treba iskati tudi v tem smislu rešitve nekje drugje in da jih ne gre vpletati v pokojninsko blagajno, ker enostavno to ne bo prineslo zelenih rezultatov.

V Poslanski skupini SMC predlogu amandmaja ne moremo izreči podpore. Zagotovo pa odpira določena posamezna vprašanja, ki se jim bo moral ta cenjeni zbor zagotovo posvetiti. Kot je bilo že navedeno v stališču, bomo samo novelo zakona podprli tudi na pričakovanja mnogih državlјanov. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo.

Zanimivo je bilo poslušati stališča poslanskih skupin, predvsem tistih koalicijskih poslanskih skupin, ki so bili deklarativno tukaj zelo za odpravo vseh krivic, vendar kot slišimo iz ust kolega Tabakovića, ne bodo podprli naših amandmajev. Seveda bodo šla sredstva iz proračuna, kako pa drugače! In pravite, da je ZPIZ opozoril, da sredstev ne more zagotoviti. Kljub boljšim kazalcem gospodarske rasti tega, da bodo upokoјenci tudi morali živeti dostojno življenje, niste predvideli. Predvideli pa ste, da je treba najbogatejšim dati davčni odpustek za kar 80 milijonov. Če tega ne bi storili, potem v Sloveniji ne bi imeli revnih upokoјencev. Če bi dvignili prispevke delodajalcev, bi tudi imeli dovolj denarja za ta nujen socialni ukrep. Bojim

se tudi, da diskriminacija upokoјenk, ki si jo je vlada privoščila v osnovnem predlogu tega zakona, ni bila naključna. Tokratni zakon, opozarjam, ni prvi primer, da se ta ista ekipa ministrstva za delo spravlјa na to najbolj ranljivo kategorijo, čeprav je ministrica v stališču Vlade tukaj povedala, da so starejše ženske poleg enostarševskih družin najbolj ranlјiva skupina prebivalstva. Vidite, tukaj se izvrstno strinjamo. Ne strinjamo pa se v tem, kako bi reševali njihov problem.

Tveganje revščine pri teh ranljivih skupinah je dejansko največje. In kljub temu je Pahorjeva vlada z reformo leta 2010 udarila ravno po njih, ravno po enostarševskih družinah in po starejših ženskah. Ukinitév državnih pokojnin je najbolj prizadela ravno njih. Velika večina prejemnic državnih pokojnin so bile kdo drug kot kmečke ženske z revnih kmetij, ki pač niso bile sposobne plačevati niti prispevkov za kmečko zavarovanje. Preden je Pahorjeva vlada ukinitév državne pokojnine, je državne pokojnine prejemale 14 tisoč 600 prebivalk in prebivalcev. Drugi ukrep, s katerim je Pahorjeva vlada nesorazmerno prizadela ženske upokoјenke, je bila sprememba varstvenega dodatka v socialni transfer. Kot vemo, je bilo leta 2011 več kot 47 tisoč prejemnikov varstvenega dodatka, zdaj pa jih je že manj kot 11 tisoč. Pod črto lahko rečemo, da je Pahorjeva reforma prizadela kar 50 tisoč socialno ranljivih ljudi, in to ne samo z ukinitévjo državnih pokojnin in varstvenega dodatka, ampak tudi s spremembami glede pogrebne in posmrtnine. Skratka, prepričana sem, in mi v Združeni levici smo trdno prepričani, da nosilci reforme, se pravi Borut Pahor, Ivan Svetlik, Anja Kopač Mrak ne bi smeli zasedati nobenih javnih funkcij v državi, ki se ima za socialno. Še več. Ljudje, kot je Borut Pahor, ki so odgovorni za oškodovanje javnega premoženja v aferi TEŠ 6, kar je razkrila naša preiskovalka, ne bi smeli opravljati nobene javne funkcije niti v državi, ki se razglašá za pravno državo. Pa da ne bo kdo dobil napačnega vtisa, da smo pristranski, moram poudariti, da je tudi Janša-Vizjakov pokojninski zakon povzročil zelo veliko krivic. Prizadel je delavce, ki so sodelovali pri notranjih odkupih podjetij. Krivičen je tudi do brezposelnih, ki so se prostovoljno vključili v pokojninsko zavarovanje in vplačevali prispevke, pa čeprav skoraj niso imeli nobenih dohodkov. Skratka, ne glede na stališče, ki smo ga tu slišali, ki ga je v imenu Desusa prebrala gospa Mlakarjeva, ne morem mimo tega, da je vse te krivične zakone podprla tudi tako imenovana stranka upokoјencev Desus. Podprla je vse te krivične predloge, ker je bila v vseh teh vladah, vključno z zloglasnim Zufom, s katerim so protiustavno znižali pokojnine več kot 26 tisoč ljudem. Tudi to je dokaz, mislim, da kronski dokaz, da pravice upokoјencev nikoli niso bile prioriteta stranke Desus. Dejanski cilj Desusa je, da je njihov predsednik Karl Erjavec vedno izvoljen, da je vedno v vseh vladah in da ima vedno kakršenkoli ministrski stolček, kajti on je

univerzalen minister. Skratka, naivni upokojenci – in upam, da poslušajo in se zavedajo tega – so samo sredstvo, da lahko Desus vedno sedi v vladi. Čeprav se položaj teh istih upokojencev iz dneva v dan poslabšuje.

Bistvo naših amandmajev, ki jih koalicija očitno ne bo podprla, je ravno to, da bi se izboljšal položaj tistih upokojencev, ki imajo najnižje pokojnine oziroma položaj njihovih družinskih članov. Vsem rešitvam, ki jih predlagamo, je skupno to, da Vlada in koalicija nista navedli niti enega utemeljenega razloga, zakaj ne bi odpravili omejitev, ki jih skušamo mi odpraviti. Govorili ste tudi, da so najnižje pokojnine nujno vezane na najnižje plače. Seveda, absolutno, ampak našega predloga za dvig minimalne plače niste podprli. Upam, da boste podprli vsaj predlog, da se dodatki izvzamejo iz minimalca, kajti to bi absolutno izboljšalo dohodke in tudi osnovo za pokojnine.

Pozivam vas, da razmislite o teh socialnih ukrepih in da je treba ne samo najbogatejšim v tej državi, ampak tudi tistim najrevnejšim, tistim, ki so celo življenje trdo delali, pomagati, da živijo človeka dostojno življenje. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Zdaj je bilo malo občutka, kot da smo že najmanj tri tedne pred volitvami. Operiranje in govorjenje podatkov, ki so delno resnični, delno ne, tako kot je vedno, da si lahko vsak privoščiti del resnice, del druge pa izpusti. Dejstvo je, da so pokojnine posledica dela. Pokojninski sistem temelji na vplačanih prispevkih. Je sistem, kjer vplačujemo tekom svojega aktivnega življenja za čas svoje starosti. Pomembno je, da imamo v sistemu veliko elementov solidarnosti, ampak ne moremo in ne smemo, vsaj moje mnenje kot ministrice za delo, verjetno pa Združena levica oziroma, kaj ste, socialisti, pač menite drugače. Stališče sedanje vlade in kar nekaj vlad pred tem je bilo, da pokojninski sistem mora odražati plačilo prispevkov. Če želite vedeti, zakaj Vlada ne podpira vašega amandmaja – zato ker bi izenačili tiste, ki so delali 25 let, s tistimi, ki so delali 26 oziroma 27 let. To je pač to. To pomeni, da delo kot vrednota v naši družbi ni potrebno, da je samo pomembno, da na koncu vsi tisti, ki potrebujejo, dobimo enako. Zamešate sistem pokojninskega zavarovanja, ki je zavarovalni sistem, kjer je bistvo, da se pozna razlika v plačilu prispevka, s tem, da se ve, da prepoznamo to, da morajo biti nujno elementi solidarnosti v sistemu. In ti so. Tudi ta predlog, o katerem danes odločate, ima elemente solidarnosti, pri čemer pa je Vlada zavezana k sistemu in ima odgovornost do sistema v celoti tudi po volitvah in naslednje tri tedne ali leto in je

odgovorna do prihodnjih generacij, ki iz tega sistema dobivajo izplačila.

Zato je predlog, o katerem danes odločate, da se zagotovi minimalna pokojnina za tiste, ki so delali polno pokojninsko dobo v višini 500 evrov, pri čemer pa ne posežemo v odmerne odstotke in s tem ne posegamo v osnovni sistem vzajemnosti, ki obstaja, pri čemer se vzpostavlja razlika med tistimi, ki so delali različno časovno obdobje in ki so prejeli različno višino plače. Če bomo šli v smeri sistema, morda britanskega, kar je vam po navadi nekaj zelo nesprejemljivega, tam je namreč tako, da se plačajo enako prispevki in na koncu dobijo sicer različne prejemke iz pokojninskega sistema, kar sili sistem tako, da pač tisti, ki zaslužijo več, vplačujejo v privatne stebre. Ko naredimo preveliko uravnilovko v našem sistemu, peljemo do tega, vsaj tako kažejo pokojninski sistemi, ki obstajajo že dolgo časa, da to vodi v razgradnjo solidarnostnih, vzajemnostnih pokojninskih sistemov. Ampak sliši se pa dobro. Sliši se super, zakaj ne zagotovimo vsem 500 evrov, še tistim, ki so delali 15 let, tako in drugače, ker ja, dejstvo je, da ljudje težko živijo.

Ampak sistemi socialne varnosti temeljijo na dveh sistemih. To je na sistemih socialne pomoči, kjer posameznik, ne glede na svoj prispevek, dobi toliko, da lahko preživi, in drugi sistemi, ki se financirajo iz zavarovalnega principa, to je pa pokojninski sistem, kjer je osnovna vrednota delo. Sistemi socialnih pomoči – varstveni dodatek je tak sistem in mi smo želeli s tem predlogom, da tistemu, ki je delal polno pokojninsko dobo, čeprav je žal imel tako nizko plačo, da mu je bilo odmerjena pokojnina nižja od 500 evrov, da se zagotovi višina pokojnine. In ja, problem je višina plače. Problem ni samo minimalna plača. Problem je, da v naši državi ima v tem trenutku dve tretjini zaposlenih podpovprečno plačo, ki znaša malce nad tisoč evrov neto in torej gledamo, da je dve tretjine zaposlenih med 614 in tisoč 50 evri. Ko imate želje glede pokojnin in dvigovanja, ob tem da se super sliši in da bi vsi tisti upokojenci radi imeli višjo pokojnino, s tem rušite sistem vzajemnosti. Ampak dejstvo je, da je na koncu vedno pomembno, kako vzpostavimo odnos do dela in predvsem koliko ustvarimo, ker samo tisto, kar ustvarimo, lahko tudi delimo.

Kar se tiče, ker tokrat pa veste, da je morda že laž tudi s te strani, državna pokojnina, ne boste verjeli, je bila s ZPIZ, ki je bil zavržen na referendumu, vrnjena, pa je odločitev vlade Janeza Janše, ko je bil ZPIZ sprejet v letu 2012, da ni bilo te določbe o vrnitvi državnih pokojnin. Kdo je ukinil državne pokojnine, je tako ali drugače veliko različnih vidikov na to zgodbo. Kar se tiče varstvenega dodatka, ja, osebno lahko povem, da tista odločitev ni bila pravilna, zato sem jo poskušala, ko imam možnost, ko imam to odgovornost, tudi popraviti. Zato je bila, se zahvaljujem za vašo podporo, v Državnem

zboru sprejeta sprememba zakona, ki ureja drugačno ureditev glede varstvenega dodatka.

Pomembno je, če zaključim, da moramo predvsem mladim dati vero v pokojninski sistem, ki ga moramo narediti takega, da se bomo zavedali, da če vplačujemo v sistem, bom tudi dobili. Da ne bodo imeli vsi občutka, da je tako ali tako vseeno, koliko plačam v ta sistem, ker na koncu bom tako ali tako bomo vsi bolj ali manj dobili to, kar bomo. In ta vaš predlog gre v tej smeri, če poenostavim, da ni pomembno, koliko časa delam, ampak je važno, da imam pač pokojnino manj kot 500 evrov in potem pač dobim, ne glede na to, koliko časa sem delal. In to je z vidika sistema nesprejemljivo. Hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo.

Preden zagrizem v amandma, ki smo ga dali v Združeni levici, naj se najprej odzovem na predhodne razprave. Za začetek, gospa ministrica, kateri podatki, ki jih navajamo so netočni? Vsi podatki, ki jih navajamo, so iz pristojnih institucij. Te številke držijo. Nismo si jih sami izmislili v Združeni levici. Če nas že obkladate z neresnicami, polresnicami, lažmi in podobno, povejte, kateri podatki so netočni. Jaz mislim, da vsi precej dobro pijejo vodo. Žal pa stvari, ki ste jih vi povedali, ne pijejo vode. Recimo to, da imamo pokojninski sistem, v katerega morajo ljudje vplačevati tekom svojega aktivnega življenja in potem proporcionalno temu primerno dobivajo pokojnine. Kar se nam sedaj dogaja, je, da aktivno onemogočate ljudem normalno delo s pravicami, ki iz dela izhajajo, z vašimi politikami, ki stimulirajo prekarne zaposlitve. Aktivno to počnete, že odkar ste na Vladi. Govorite o delu kot vrednoti, ampak v resnici ste delo razvrednotili in ga vedno bolj pogrežete na raven revščine. In ko govorite o sistemu vzajemnosti, v resnici govorite o vzajemnosti v revščini za velik delež naših ljudi. In potem evocirate duha socialne pravičnosti, ko se pogovarjamo o tem, da bi pokojninsko dno dvignili z 201 evra na 310 evrov za 15 let dela. To je pač nesprejemljivo. Po drugi strani pa velike družbene krivice aktivno soustvarjate in jih propagirate. S tem prihajam na odgovor poslancu SMC. Ni problem z našim amandmajem, ki dviguje pokojnine in še posebej varuje ranljive skupine upokojencev, ta, da zanj ne bi bilo sredstev, da bi prekomerno obremenil državni proračun ali karkoli podobnega. Poglejte, vaša koalicija, vaša vlada je v tem mandatu sprejela za 80 milijonov evrov davčnih odpustkov in uslug za bogate. Podarili ste, vzeli ste državnemu proračunu in ste ta denar dali kapitalistom, ministrom, nekaj tudi nam poslancem konec koncev, nadzornikom in podobno. Pa vas takrat javne finance niti najmanj niso zanimale. Tudi Vlada kot

predlagateljica ni postregla niti z enim samim argumentom. Tudi fiskalno pravilo vas ni zanimalo, ko je bilo treba dajati denar bogatim. Ko pa pridemo v Združeni levici na plano s predlogom, da bi se pokojnine uskladile in šle torej navzgor, pa čeprav za en sam cent, takrat pa ne, ta pobuda krši določbe fiskalnega pravila. In ko predlagamo pravičnejše najnižje pokojnine, kot to poskušamo storiti danes, se spet takoj pojavi problem. Tega problema ne bi bilo, če ne bi dali 80 milijonov evrov letno bogatim, ampak bi jih socialno pravično preusmerili proti revnim, proti upokojencem z najnižjimi pokojninami in tako naprej. Veliko lažje bi tudi višje pokojnine sledile tempu dvigovanja plač, če bi na dvigovanju plač dejansko kaj storili. Smo predlagali dvig minimalne plače v Združeni levici, pa ste ga kratko malo sestrelili. Potem je pa kar naenkrat problem, joj, ne moremo dvigniti pokojnin toliko in toliko, ker so plače prenizke.

Vprašanje prekariata in upokojencev, drži, da prekarost pretežno lahko preganjamo s tem, da okrepimo nadzor in okrepimo inšpekcijske službe. Natančno to v Združeni levici tudi predlagamo, in to tudi počnemo. 4. maj lansko leto smo na mizo tega državnega zbora prinesli zakon o inšpekciji dela. Proti temu zakonu o inšpekciji dela ni bilo niti enega resnega argumenta, se je pa našel takšen in drugačen izgovor, ki ga je pes prinesel na konici svojega repa. Ko smo prišli s to krepitvijo delovne inšpekcije – ali ste jo podprli? Niste. Ravno včeraj smo se po letu dni v Združeni levici odločili Zakon o inšpekciji dela vložiti ponovno. Eden izmed vaših takratnih izgovorov je bil tudi, da itak se pripravlja nek nov predlog, vladni koalicijski predlog, ki bo prišel na mizo nekaj mesecev kasneje. Zdaj smo 12 mesecev kasneje in tega predloga še kar ni. Tudi kolega Prikl, predsedujoči na odboru, se je takrat zaklinjal, »ta predlog Združene levice bomo sicer zavrnili, ampak če pa Vlada ne bo prišla s svojim predlogom, bom pa jaz, Uroš Prikl, Desus, prinesel nov zakon o inšpekciji dela septembra na mizo«. Tega kolega Prikl ni storil, tako da se tokrat nadejamo, da pa bo podprl zakon o inšpekciji dela, ker v svojih razpravah pogosto prepoznava problem prekarosti in nemara nam bo stopil ob bok v procesu odprave te prekarosti. Navsezadnje pa je mogoče za morebitne luknje, čeprav se ne pogovarjamo o tako gromozanskih zneskih, v javnih financah vselej dvigniti prispevke za delodajalce. Sredi 90. let so se ti prispevki posekali za polovico. Od takrat naprej je nastajala ta luknja v ZPIZ, ki jo delno pokrivamo s proračunskimi sredstvi. Ta ukrep je bil takrat sprejet z izgovorom, češ, da je treba razbremeniti delodajalce, da bodo lažje vlagali v proizvodnjo, v razvoj in tako naprej. Ampak kje smo zdaj s tem razvojem? Gospodarska aktivnost se je vrnila na tisto predkrizno raven, pa imamo še vedno 60 tisoč manj zaposlenih. To je ta razvoj. Sredstva niso šla v delovna mesta, v dodano vrednost, šla so v davčne oaze, šla so v jahte, šla so v, ne vem

koliko sobna, stanovanja sredi Ljubljane, ki si jih najbogatejših 10 tisoč Slovencev lahko privoščijo. Zakaj si jih lahko privoščijo? Zaradi tega ker ostala dva milijonov Slovencev pa slovenskih državljanov delata za njihovo bogatijo. Država ima tukaj v rokah škarje in platno, da z davčnimi politikami in socialnimi ukrepi izravnava to socialno neenakost, ampak tega žal ne počne. Počne ravno nasprotno. Jemlje delovnim ljudem, revnim in bogate zalaga z davčnim odpustki.

Če grem zdaj na konkreten amandma, ki ga predlagamo k temu zakonu. Prvič, predlagamo, da se v prvem odstavku 39. člena poveča odmerni odstotek za predčasno pokojnino s sedanjih 26 % na 40 %. Zakaj? Na ta način bi najnižjo pokojnino v Sloveniji povečali s sedanjega 201 evra na 310 evrov in s tem pomagali tudi tistim upokojencem, predvsem upokojenkam, ki so najbolj socialno ogrožene. In to je tisto absolutno pokojninsko dno, ki bi ga dvignili za 100 evrov.

Drugič, predlagamo, da se črta novi peti odstavek, kot ga je napisala Vlada, na ta način bi se pri upravičenosti do 500 evrov pokojnine upoštevala tudi dodana doba pri tistih upokojencih, ki so se upokojili po stari zakonodaji.

In tretjič, socialisti predlagamo, da se zajamčena pokojnina 500 evrov predlaga tudi pri odmeri družinske ali pa vdovske pokojnine in pri odmeri nadomestila za invalidnost. Podrobnejša obrazložitev teh naših predlogov za začetek z dvigom odmernega odstotka je s 26 na 40 % minimalne pokojninske osnove. Zakaj je to pomembno? Ravno ti ljudje so socialno najbolj ogroženi. Med njimi prednjačijo predvsem kmečke ženske. To so zavarovanke, ki zaradi svojih življenjskih, socialnih okoliščin niso prišle do kaj veliko pokojninske dobe, niso imele dostopa do izobrazbe itn. Če dvignemo to najnižjo pokojnino, tej skupini ne bo več treba zaprositi za denarno socialno pomoč, ker bodo ta znesek prejeli že skozi to pokojnino. Dodaten argument tukaj je, da ravno ta skupina ljudi pogosto ne zaprosi za denarno socialno pomoč, ker se boji, da se jim bo ta naša tako, oh, silna socialna država usedla na nepremičnino, ker je denarna socialna pomoč v veliki meri v naši državi še vedno kredit namesto dejanska solidarnostna pomoč in solidarnostni ukrep. To je hkrati tudi argument, zakaj si tako spremembo aktualnega zakona lahko privoščimo. Namesto da ljudje prejemajo sredstva z naslova denarne socialne pomoči ali z naslova varstvenega dodatka, bi se jim zdaj namesto tega izplačala višja pokojnina iz ZPIZ.

Drugi sklop našega predloga je minimalna pokojnina za polno delovno dobo. Tukaj je vprašanje, ali naj se upošteva samo čista delovna doba ali pa tudi tako imenovana dodatna doba. Predstavniki ministrstva je povedal, da je črtanje te določbe brezpredmetno, ker po novem zakonu ni več dodane dobe, kot je bila po stari zakonodaji, ampak v 4. členu tega zakona je napisano, da

se pravica do minimalne pokojnine prizna tudi upokojencem, ki so se upokojili po starih zakonih, če so dosegli polno pokojninsko dobro, kar je okej, ampak to je treba realizirati. Če pogledamo 193. člen ZPIZ, tam piše, da se je, bom citiral, »za izpolnitev pogojev pokojninske dobe upošteval tudi čas, v katerem je bil zavarovanec prijavljen pri zavodu za zaposlovanje«. In to dvoje je treba uskladiti. Upokojenci so se po ZPIZ-1 upokojili prej, kot če se ta dodana doba ne bi upoštevala, ker so vedeli, da se priznava kot enakovredna pokojninski dobi. Tukaj predlagamo, da se ta omejitev črta in da se minimalna pokojnina 500 evrov prizna vsem, ki so dosegli potrebno pokojninsko dobo po stari zakonodaji. Mogoče bo predstavnik ministrstva zatrdil, da se je to že štel v pokojninsko dobo in tako, v takem primeru bom rekel okej. Je pa že na seji odbora predstavnik Zakonodajno-pravne službe tukaj Vlado opozoril na nejasnost in ostal brez odgovora.

Kar me pripelje do tretjega predloga Združene levice. Predlagamo tudi, da se ta nova zajamčena pokojnina upošteva pri odmeri vdovske oziroma družinske pokojnine in pri odmeri invalidskega nadomestila. To bi koristilo otrokom oziroma vdovam upokojencev, ki so imeli že v času svojega dela nizko plačo in pozneje nizko pokojnino, in je več kot verjetno, da so drugi člani njihovih družin živeli v revščini, torej njihove žene iz otroci. S tem bi prispevali še k malo višjemu dohodku socialno najbolj ogroženih prebivalcev, ampak res malo višjemu, da ne bo spet kdo tukaj prišel mahat, kako Združena levica podira sistem vzajemnosti in družbene pravičnosti in tako naprej. Dodaten strošek za ta ukrep bi bil iz proračunskega vidika razmeroma majhen. Ta ukrep bi koristil tudi delavkam in delavcem, ki so se zaradi hude bolezni polovično upokojili, ki so še ena ranljiva skupina. Predstavljajte si, če imate celo življenje minimalno plačo, potem hudo zbolite, postanete delni invalid, zelo velika verjetnost obstaja, da boste tudi revni. In smiselno bi bilo povečati dohodek teh ljudi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospod Peter Pogačar.

PETER POGAČAR: Hvala za besedo, gospod predsednik! Lep pozdrav tudi v mojem imenu.

V zvezi z obrazložitvijo predloga amandmaja, ki jo je pravkar podal gospod poslanec Kordiš, je vendarle treba podati nekaj pojasnil. Še enkrat, osnovni namen predloga zakona je, da garantira najnižji znesek pokojnine tistim zavarovancem, ki so dopolnili polno pokojninsko dobo, pa po splošnih pravilih odmere pokojnine zaradi nizke plače njihova odmerjena pokojnina po splošnih pravilih ne dosega zneska 500 evrov. Pomeni, če se nekemu po splošnih pravilih odmeri pokojnina

višja od 500 evrov, bo imel višjo odmerjeno pokojnino. Vedno se pokojnina odmeri po splošnih predpisih, potem pa s predlogom zakona država jamči najnižji znesek minimalne pokojnine, do katere je upravičen tisti zavarovanec, ki je kadarkoli v preteklosti dopolnil polno pokojninsko dobo v skladu s takrat veljavnimi predpisi. To je dopolnilo, do katerega je prišlo v Državni zbor in dejansko v enak položaj postavlja tiste upokojuje, ki so se upokojili po različnih sistemih. Zavedati se moramo, da odkar je ta država samostojna, trenutno velja že tretji pokojninski zakon. In vsak zakon ima svoja pravila za pridobitev pogojev za starostno pokojnino.

Drugi glavni cilj predloga tega zakona je, da kljub temu da se zagotavlja najnižji znesek pokojnine ob splošnih pravilih, da se čim manj posega v sistemsko ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kot jo poznamo v Republiki Sloveniji. Prav zato zakon predvideva, da se bo vsakemu upokojencu tudi za nazaj pokojnina odmerila po splošnih predpisih, izplačeval pa se mu bo najnižji znesek pokojnine, če je odmerjena pokojnina nižja od zneska 500 evrov. Seveda velja pa to za tiste upokojuje, ki so kadarkoli izpolnili polno pokojninsko dobo. Danes je polna pokojninska doba 40 let pokojninske dobe brez dokupa imenovana, na primer, še pred letom 2000 je bila za ženske 35 let, v obdobju ZPIZ-1 med 2000 in 2012 je postopno naraščala od 35 proti 38 let. Ampak vsak, ki se je upokojil, upokojil starostno ali invalidsko s polno pokojninsko dobo, pade pod predlog sprememb tega zakona in mu bo država garantirala najnižji znesek pokojnine.

Zdaj pa k predlogu same pokojnine, se pravi, to je tisto, kar je, se mi zdi, pomembno poudariti. Ne posega se v sistem, ki temelji na načelu zavarovalništva in načelu solidarnosti, kar se kaže za najnižjo pokojninsko osnovo in najvišjo pokojninsko osnovo. Predlog amandmaja govori o tem, da bi se za 15 let pokojninske dobe odmera od najnižje pokojninske osnove dvignila s 26 % na 40 % najnižje pokojninske osnove. To pa bi bil poseg v splošni sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki temelji na vplačanih prispevkih. Izenačili bi zavarovanca, ki je vplačeval 15 let, z zavarovancem, ki je vplačeval med 26 in 27 let. Oba bi imela enako odmerjeno pokojnino. Je to prav? To je vprašanje morda za prihodnjo uredite pokojninskega sistema, ali bomo šli v celoti k univerzalnosti, v celoti čiste solidarnosti, kjer bo praktično irelevantno, koliko je posameznik prispeval v pokojninsko blagajno, koliko časa je plačeval, ali pa v čisti zavarovalniški princip. Sam sem tudi strokovno naklonjen sistemu, kot ga imamo, se pravi, pokojninski sistem temelji na vplačanih prispevkih z elementi solidarnosti, ki se kažejo v najnižji pokojninski osnovi in najvišji pokojninski osnovi, in s predlogom tega zakona, ki mislim,

da je res korekten, ki garantira najnižji nominalni znesek pokojnine.

Kar se tiče predloga amandmaja v nadaljevanju. Mislim, da gre za nekoliko – pa verjetno sem jaz mišljen kot predstavnik ministrstva na matičnem odboru, gospod poslanec Kordiš – pojasnjeno je bilo, tudi tisti zavarovanci, ki so po ZPIZ-1 do leta 2012 izpolnili pokojninsko dobo, v kateri so uveljavili starostno pokojnino, izpolnili tudi tisto, kar je bila prostovoljna vključitev, in so izpolnili polno pokojninsko dobo, ki je v tistem trenutku veljala, so upravičeni do najnižjega zneska pokojnine. Po letu 2012 pa zavarovanci, ki so se upokojili predčasno, pomeni, da niso izpolnili pogoja polne pokojninske dobe, pa ne sodijo pod ta zakon, ker oni so pa vedeli, da se upokojujejo predčasno.

Morda samo še komentar, kar je bilo pojasnjeno tudi že na odboru. Predlog glede dodane dobe po novem zakonu, dodane doba po novem zakonu – novem zakonu, no, zdaj še štiri leta velja – se nanaša samo na tiste zavarovance, ki so zavarovanci poklicnega zavarovanja in pridobijo 3 mesece dodane dobe za 12 mesecev vključitve.

Naj na koncu te razprave poudarim, dva cilja zakona sta. Prvi je ta, da se garantira tistim, ki so delali kadarkoli polno pokojninsko dobo, ne glede na to, ali imajo nižje odmerjeno pokojnino, najnižji znesek pokojnine, kajti strinjamo se lahko vsi, da ni prav, da nekdo, ki je delal 40 let, dobi starostno pokojnino v višini, pri kateri je upravičen do varstvenega dodatka. In drugi cilj je, da sprememba zakona ne posega v splošni sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, v to tenkočutno ravnovesje medgeneracijskega in tudi znotraj generacijskega sodelovanja.

Predlagam, da predlog zakona, ki je nastal na pobudo Zveze društev upokojujecev, prvi predlog rešitve, ki jo je sprejela Vlada, je bil pripravljen v sodelovanju z Zvezo društev upokojujecev, tekom razprave, tekom zakonodajnega postopka se je predlog vsebinskih rešitev spremenil in menim, da je sedaj tak, da zagotavlja tisto, kar je prav: garantirano najnižji znesek pokojnine tistim, ki so delali polno pokojninsko dobo kadarkoli v preteklosti. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Jaz se predstavniku Vlade zahvaljujem za njegove odgovore in tehnična pojasnila. Žel bi samo objasniti na točki družbene pravičnosti. Poglejte, ko se pogovarjamo o najnižjih dohodkovnih razredih v naši družbi, tudi tu pri pokojninah, o 200 evrov pa o 300 evrov pa o 500 evrov na mesec, vi govorite o družbeni pravičnosti in da ni pravično, da bo nekdo namesto 200 evrov zdaj dobil 300 evrov. Ko pa

se pogovarjamo o resnih številkah, o 80-milijonskih odpustkih letno, davčnih, za bogate, ko se pogovarjamo o grozi prekarnih zaposlitev, ki tarejo predvsem naše mlade ljudi na trgu dela, takrat pa govorite o gospodarstvu, o fleksibilnosti in o javnih financah. Takrat vas pa družbena pravičnost niti najmanj ne zanima.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je še interes za razpravo, prosim, da se prijavite. Besedo ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

Glede minimalne pokojnine lahko povem, da si že kar nekaj časa prizadevam, da pride do te rešitve, zato pozdravljam predlog ministrstva, da imamo danes vendarle v obravnavi zakon, s katerim bomo uzakonili minimalno plačo za polno delovno dobo vsaj v višini 500 evrov. Dejstvo pa je, da se moramo že danes pogovarjati o tem, da je ta višina dobrodošla, hkrati pa še vedno pod pragom revščine. Še vedno ugotavljamo po podatkih, da je prag revščine na 613 evrov in je to tisti prag, ki ga je zagotovo treba čim prej doseči tudi s pokojninami. Če pogledamo statistične podatke, žal govorim o statističnih podatkih, čeprav so v tej statistiki predvsem ljudje in njihov socialni položaj, lahko ugotovimo, da je kar 300.000 ljudi pod pragom revščine in kar 100 tisoč tik nad pragom revščine. Lahko govorimo o tem, da je v Sloveniji trenutno kar 400 tisoč ljudem ogrožen njihov socialni položaj. To zagotovo ne more biti cilj in zadovoljujoče stanje v državi, zato bo treba poleg minimalne pokojnine pristopiti tudi k dvigu minimalne plače. Tudi minimalna plača je pod pragom revščine, kar je nesprejemljivo. Nekdo, ki dela cel dan, cel delovni dan oziroma izpolnjuje vse svoje delovne obveznosti in ne prejema niti minimalne plače, ki bi mu zagotavljala minimalno dostojno življenje, je to nesprejemljivo, še posebej zaradi tega ker je tudi velik del teh minimalnih plač prav znotraj raznih trgovinskih mrež, ki so v tuji lasti. In s tem podpiramo predvsem tuje lastnike, da te dobičke kujejo na račun minimalnih plač slovenskih delavcev.

Minimalna plača je zagotovo naslednji korak in seveda temu ustrezno prilagoditev tudi ostalih plačnih razredov. To je cilj, ki bo tudi pripeljal do tega, da bodo pokojnine primernejše, kot so danes. Ne nazadnje je treba po mojem mnenju uzakoniti, da minimalna pokojnina nikakor ne sme biti manjša od 90 % minimalne plače. To so kriteriji, ki jih zagotovo v Sloveniji lahko dosežemo, in tudi ukrepi, s katerimi lahko zagotovimo več sredstev tako v državnem proračunu kot tudi preusmerimo finančne tokove podjetij iz nakazil v davčne oaze v višji standard ljudi. Večje zadovoljstvo zaposlenih zagotovo tudi prinese večjo gospodarsko rast. Zato je zelo enostaven ukrep, s katerim lahko zberemo več sredstev v državnem proračunu, zagotovo skupno javno naročanje. Že na področju

zdravstva smo veliko govorili o tem. Če bi samo za področje zdravstva naredili skupen način javnega naročanja, bi prihranili na stotine milijonov evrov že v samem postopku. Če govorimo pa o celotni državi in o vsem javnem sektorju, pa bi zagotovo govorili o tem, da bi danes lahko uzakonjali mirno minimalno pokojnino nad pragom revščine in tudi zagotavljali vsa ostala sredstva za pospeševanje investicij in s tem ustvarjanje tudi novih delovnih mest, ki pa so tista, ki vplačujejo tako v zdravstveno kot tudi v pokojninsko blagajno. Ta mehanizem ni nobena znanstvena fantastika, ampak je zelo enostaven in tudi izvedljiv. Ob dejstvu, da beležimo oceno, da je v davčnih oazah že kar 75 milijard evrov iz Slovenije odteklo v teh letih, je najmanj, kar je potrebno, tudi obdavčiti vse finančne transakcije v davčne oaze. Gre za obdavčitev stopnje davka na dobiček podjetij s 25 %. Finančna uprava lahko to mirno izvaja brez kakršnihkoli velikih naprezanj oziroma vlaganj v nek sistem posodobitve ali kaj podobnega, kar so običajno razlogi, da se nečesa ne lotijo ali pa, če hočete, ne lotimo, dokler tega ne uzakonimo. Tudi obdavčitev v davčnih oazah sredstev, ki odtekajo, sicer lastniku kapitala, je eden od tistih ukrepov, da ta denar ne gre v davčne oaze, ostane pa pri zaposlenih in s tem zagotovo tudi lahko govorimo o tem, da bodo delavci bistveno učinkovitejši in bistveno bolj pripravljeni opravljati svoje delo in ta denar se troši doma. Tudi po podatkih Urada za makroekonomske analize in razvoj zelo hitro ugotovimo, da je eden poglobitvenih dejavnikov za večji bruto domači proizvod prav domača potrošnja. In vse to, o čemer se danes pogovarjamo, bo zagotovo prispevalo tudi k večji domači potrošnji, večji gospodarski rasti in posledično tudi k zagotavljanju več delovnih mest. Tukaj želim samo še enkrat na glas povedati, da je ravno fiskalno pravilo, ki je bilo označeno kot eno od tistih poglobitvenih rešitev v Sloveniji, kako bomo s stiskanjem ljudi veliko prihranili, kako bomo rešili vse težave, dejansko se je v vsem tem obdobju izvajanja fiskalnega pravila pokazalo, da je bilo ravno to uničujoče za gospodarsko rast, za izgubo delovnih mest in posledično velik pritisk na razprodajo vsega, kar je v Sloveniji dobičkonosnega in v lasti ljudi.

Na drugi strani nikoli nismo zgradili mehanizma pri tem fiskalnem pravilu, da se ravno te malverzacije, ki se dogajajo skozi sanacijo bank, skozi preprodajo vseh teh slabih kreditov vendarle omejijo in se zahteva bistveno bolj trezen pristop k temu. Če se tukaj pogovarjamo o milijardah pri bančni luknji in trenutnih obveznostih zaradi, kot vse kaže, dejansko prevelike ocene bančne luknje, plačujemo letno nekje okoli 400 milijonov evrov po nepotrebem za kredite, ki so bili najeti, da se je zapolnila ta bančna luknja, ki je bila očitno umetno ustvarjena. Če samo te mehanizme izpeljemo, zmanjšamo obresti s 400 milijonov na morebiti 100 milijonov zaradi prevelike bančne luknje,

poberemo denar z višino 25 % obdavčitev nakazil v davčne oaze in tudi organiziramo učinkovito javno naročanje z enega mesta, potem se bomo pogovarjali o zneskih, ker bo dejansko dovolj denarja tako za pokojninski sistem, za razvoj znanosti, kar je ena od tistih ključnih zadev, ki je tudi nedorečena, znanstveniki resno opozarjajo na to, posledice nevlaganja v razvoj se ne pokažejo takoj, pokažejo pa se kmalu, zagotovo čez 5 let, in to ni mogoče nadoknaditi potem hipoma. Imamo torej priložnost z nekaterimi ukrepi urediti razmere v državi in odpraviti vse te nepotrebne razprave, ki jih imamo velikokrat v parlamentu, kako bomo nekaj rešili, pa tega ne rešimo ravno na ta enostaven način, ki sem ga predlagal. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovani gospod državni sekretar, drage kolegice in kolegi!

Ni dileme, da ne bi podprli te rešitve, o kateri se danes pogovarjamo, torej novele zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki za polno pokojninsko dobo zagotavlja minimalno pokojnino v višini 500 evrov. Problem pa je v teh 500 evrih. Zakaj 500 evrov? Je kar neka številka, je fino, da je okrogla, da si jo lahko zapomnimo, ampak je kar nekako določena. Moj predgovornik je že govoril o pragu revščine, pa bom postregel z eksaktnimi podatki, ki jih najdete na spletni strani Ministrstva za delo ali Statističnega urada za leto 2015. Pod pragom revščine je v letu 2015 živel 287 tisoč oseb. Letni prag tveganja revščine, gospe in gospodje, za enočlansko gospodinjstvo je znašal 7 tisoč 399 evrov. Ko to razdelite z 12, 12 mesecev ima leto, dobite znesek približno 617. Glejte, to bi bila neka logična višina najnižje, minimalne pokojnine za polno pokojninsko dobo. In potem mi tudi ne bi po glavi rojile misli, da gre tukaj v tem primeru za neko populistično predvolilno rešitev tega ministrstva oziroma te vlade. Ampak zelo privoščim, še kako privoščim upokojencem ne 500 evrov, bistveno več. Kje pa je problem? Mi se premalo ali pa sploh ne pogovarjamo o tistem segmentu, o tistem področju, kjer se dejansko vrednost, denar, če hočete, za pokojnine ustvarja. Hočem pokazati na izjemno slabo ekonomsko politiko te države oziroma te vlade. Kaj je ta vlada naredila v teh treh letih za to, da bi imeli v Sloveniji več zaposlenih? Nič. Nič ni naredila, pardon, se popravljam, obremenila je gospodarstvo, bolj ga je obremenila, kot je bilo prej. Poglejte si samo proračunske postavke, kaj prinaša t. i. mini davčna reforma, sprejeta lani v jeseni. Za 60 milijonov je dodatno obremenila gospodarstvo in delodajalci, nisem njihov zagovornik, zagovornik sem vseh ljudi v tej državi, delodajalci pravijo, da ne upajo

zaposlovati. In kje je problem? Spet številke. V letu 2016 je v povprečju delalo 62 tisoč 48 ljudi manj kot leto pred krizo, to je leta 2008. Naredimo preprost izračun, zaokrožimo: 60 tisoč delovnih mest potrebujemo torej ta trenutek, da bomo število zaposlenih izenačili z letom 2008. Če bi teh 60 tisoč ljudi, gospe in gospodje, imelo minimalno plačo, bi jih slabih 200 evrov plačalo na mesec prispevka v pokojninsko blagajno. Na letni ravni bi teh 60 tisoč prineslo v pokojninsko blagajno 144 milijonov. 144 milijonov! Mi se pa tukaj pogovarjamo o nekih dobrih sedmih milijonih, kar bo dodatna obremenitev pokojninske blagajne za minimalno pokojnino 500 evrov. Če bi šli na 617, bi ta obremenitev bila približno 8,7 milijona. Torej 20-krat manj, kot bi znašali kumulativni prispevki, ki bi jih dobili s 60 tisoč novih delovnih mest. In tu je problem, ker je naša socialna politika takšna, da se preprosto ne splača delati. Zelo trdo govorim, ampak takšna je resnica. Vprašajte podjetnike, gospod Akrapovič potrebuje na leto 30–40 varilcev. Bela krajina – brezposelnost je 10 %. Ali mislite, da jih dobi? Ne dobi. Tu je problem. Na tem področju, tam, kjer se ustvarja, mi ne delamo nič. Zelo dobri smo pri tem, da kar delimo. Ponavljam, ne splača se delati. Takšna socialna politika bo privedla do razpada družbe, vam povem. Zakaj so se Švicarji odločili za to, da so na referendumu zavrnilo univerzalni temeljni dohodek. Zakaj? Ker so izračunali, to vsak zna izračunati, da bi družba propadla. Strinjam pa se z ministrico v tistem segmentu, ko je rekla, delo je vrednota. Samo ministrica bi morala tako tudi ravnati. In s tem zaključujem.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Uroš Prikl. Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Najlepša hvala za besedo. Lepo pozdravljam vse prisotne v dvorani in tudi pred zasloni, tiste, ki nas spremljajo!

Najprej naj mi bo dovoljeno, da malo zlorabim postopkovni del. Ampak ker sem bil omenjen tudi pri zakonu o inšpekciji dela, moram na tem mestu povedati, da se veselim novega zakona, ker je še kako potreben. Res je, da sem obljubil nekaj časa nazaj, da če Vlada ne bo pripravila tega zakona, ga bom sam vložil, ker čutim potrebo, in potreba je očitna. Z zanimanjem bom prebral ta zakon, ki so ga kolegi iz Združene leveice včeraj vložili in se bom potem dosti lažje odločil, ali s tem zakonom nadaljevati, ga po potrebi spremeniti, zagotovo pa ne čakati do sodnega dneva do sistemskega zakona, ki bo usklajen z vsemi deležniki.

Ko govorimo o Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju oziroma spremembi novele tega zakona, ne bi rad bil pokroviteljski, ampak se mi zdi, da bi to morali opraviti, vsi se strinjamo, da je 500 evrov res tisti minimum minimuma, ki ga je treba narediti, to je seveda prvi korak, in to zadevo zaključiti. Vendar ko poslušam to razpravo, vam iskreno povem, da

sem kar prizadet, ko slišim, da smo tako imenovani poslanci Desus, ki nam ni mar za upokojence, ki so zgolj sredstvo za izživiljanje naših političnih idej ali ciljev, seveda moram to odločno in ostro zavrniti. Od trenutka, ko sem prišel v to hišo, je v meni iskrena želja in si tudi po najboljših močeh prizadevam, da bi ranljivim ciljnim skupinam – in ker je moja stranka, ki ji pripadam, tudi v imenu upokojenska – je ena izmed prioritetenih nalog, da izboljšamo položaj upokojencev. Zakaj 500 evrov? 500 evrov pač zato, ker v tem trenutku enostavno objektivno ni bilo mogoče več doseči. Ko Desus pride s kakršnikoli predlogom za zvišanje, za izboljšanje gmotnega položaja te ali druge skupine ali pa predvsem upokojencev, smo tisti nebodigatreba, pa ni zdaj primeren čas, pa bomo še malo počakali. Nekateri, ki so v preteklosti jemali upokojencem, so dajali, bom milo rekel, zelo nespodobne izjave, da so upokojenci tisti, ki pravzaprav nič niso prispevali za odpravo krize, ki je bila nekaj let nazaj. Pa to seveda ni res. Ti so danes največji zagovorniki, da je treba vse omejevalne ukrepe, ki so jih bili deležni upokojenci oziroma pokojnine, čez noč in nemudoma odpraviti. Mi smo povedali v stališču poslanske skupine, da vidimo v tem ukrepu prvega ali pa enega izmed nadaljnjih ukrepov, da se več ne bo dogajalo, da tisti, ki so delali 35, 40, pa tudi več let, garali in izgrajevali to družbo, danes živijo na robu ali pa pod robom eksistenčnega ali, če hočete, socialnega minimuma, to je seveda nevzdržno. Seveda se strinjam z vsemi vami – ker to je dejstvo – ki pravite, da je predpogoj za dostojno, spodobno pokojnino tudi dostojna, spodobna plača, ne pa tista uravnilovka na 600 ali pa 650 evrih, kolikor jih vedno več zaposlenih dobiva. Strinjam se tudi, da je treba povečati investicije. Strinjam se tudi, da je treba napolniti tudi proračun in obe parablagajni, pa še kaj. Ampak, a veste, ko pa pri tem nekaj časa nazaj za polovico zmanjšamo prispevke delodajalcev, pa se iz tega, iz te razlike nič ne naredi, razen da si kdo privoščiči super luksuzni avto pa ladjo in kaj vem kaj vse, pa plasira denar v davčne oaze, potem se je pa treba tudi močno zamisliti nad tem. Mislim, da je treba tu narediti korak naprej. Verjamem, da bi vsi radi dali, ko pa se pogovarjamo o tem, kako to pridobiti, kako zapolniti, kako napolniti državni proračun, potem bi pa vsi neke odpustke dajali in razbremenjevali gospodarstvo. Se strinjam, gospodarstvo je tisto, od katerega živimo vsi, vendar ne tako, da bi hkrati – veste, nimamo vakuuma nekaj mesecev ali pa nekaj let, da bi v nekem obdobju ničesar ne pobrali pa samo dajali. Tako pač ne gre.

Ko poslušam te razprave, imam po eni strani resnično občutek, da so nekateri že v nizkem startu, da bodo volitve naslednjo soboto, pa zagotovo ne bodo. In si jih jaz iskreno tudi ne želim, ker imamo namen še kakšen zakon sprejeti, še kakšen ukrep, ki bo izboljšal položaj, tudi ali pa predvsem upokojencev, pa tudi drugih ciljnih skupin, ne nazadnje tudi zakon o strožjem

nadzoru, večjih pooblastilih inšpektorjev in tudi na področju delovne inšpekcije. Hkrati pa imam na drugi strani občutek, kot da se že resno pogovarjamo in trasiramo ukrepe v naslednjem mesecu ali dveh za nov pokojninski zakon oziroma tako imenovano pokojninsko reformo. Komaj smo se začeli o njej pogovarjati, strokovno, kot rečemo temu, razprave na ravni delodajalcev, sindikatov in Vlade tečejo. Jaz v tem trenutku ne bi tu prehitel časa, dal bi času čas. Predvsem pa bi prisluhnil tistim, ki so zdaj upokojeni, in predvsem tistim deležnikom, ki bodo prešli v sistem izplačevanja pokojnin v naslednjem obdobju. Tu moram še enkrat opozoriti, pa tudi pritisk na odločevalce, soodločevalce, da bom bolj natančen, narediti, da smo pred vrati in da ta vrata moramo na stežaj odpreti in potrditi zakon o rezervnem demografskem skladu, ker je to garancija, da bodo tako sedanji upokojenci, predvsem pa ali pa tudi tisti, ki prihajajo, ki bodo torej vstopali v sistem upokojevanje čez 10, 15 in več let, deležni spodobnih pokojnin in da bo na ta način razbremenjen proračun države.

Jaz bi si želel, da se tukaj ne gremo prestižnih bojev, nočem biti ciničen, ampak me je strah, ko vsi tako na ves glas skrbite za upokojence, ko pa Desus nekaj predlaga, pa zdaj ni važno, res je, kolegice in kolegi, je Desus bil v pravzaprav skoraj vseh vladah v preteklosti, ampak bodite čisto odkriti, nikoli pa ni bil v tisti funkciji, da bi lahko imel škarje in platno in dejansko odrezal večji kos pogače upokojencem. Sedaj smo močnejši, sedaj se zavedamo, da vse napake, vse anomalije, ja, vse anomalije te in one vlade v preteklosti pač ne gre popraviti v trenutku, zdaj in takoj, ampak da je treba nekaj strpnosti, predvsem pa iskrene želje in volje, da vendarle upokojencem damo to, kar jim gre. Gre jim pa to, da živijo dostojno, in to iskreno govorim, lahko vsakomur v oči pogledam, da upokojencem, tistim, ki so gradili to družbo in so jo zgradili do te mere, kot je danes, zagotovimo in omogočimo, da živijo dostojno tretje življenjsko obdobje. Pri tem bomo tudi vztrajali, ne glede na ceno. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Marijan Pojbič. Izvolite, gospod Pojbič. Mikrofon, gospod Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani gospod podpredsednik, se opravičujem.

Najprej bi rad povedal, da bomo amandma, ki ga je vložila Združena levica, podprli v Slovenski demokratični stranki. Druga stvar, ki se mi zdi pomembna in prav je, da na njo opozorim, mi zelo težko gre v ušesa, ker to poslušam že ne vem koliko let, ker sem štiri mandate v Državnem zboru, da se zavzemamo, da delamo, se trudimo, smo v vsaki vladi, pa nimamo škarij in platna v rokah. To po moji osebni oceni pač ni pravi izgovor. Dejstvo je, da škarje in platno ima v rokah Vlada Republike

Slovenije in tudi koalicijo in pričakoval bi, da ne bi potem od poslancev, ki so v vladni koaliciji, ali pa od Vlade poslušal, da pač neke stvari ni možno narediti. Ja, če ima za to argumente, če argumentira, da zaradi teh in teh razlogov tega ni bilo možno narediti. In ko govorimo o tem problemu, o katerem danes govorimo, o tem zakonu, ko govorimo o teh najbolj ranljivih skupinah, in to so upokojnenci z 200, 300, 400, 500 evrov pokojnine, se mi zdi, da ne sme biti niti trenutka, da ne bi razumeli, da smo vsi, ki sedimo v tem parlamentu, odgovorni, da tem ljudem pomagamo, da iščemo za njih rešitve, da jim pomagamo, da lahko iz meseca v mesec ali pa od začetka meseca do konca meseca ti ljudje preživijo. Tistim, ki poskušajo govoriti, da tem ljudem ni možno pomagati, ne bom nasedal. Malo se spomnite nazaj. Toliko in toliko milijard v banke, bančna luknja, TEŠ 6, pol milijarde, tri četrt milijarde ukradenega denarja tako kot v bankah, da ne govorim, kaj se je dogajalo v Cimosu, koliko denarja je bilo danega notri. Zdaj ga ni nikjer! No, če že kdo omenja TEŠ 6, bi prosil, da pove tudi nekaj besed o šaleškem lobiju, ve se kdo vodi šaleški lobi. To je stranka SD. Da ne govorimo sedaj o predlaganem drugem tiru. Da ne govorimo o korupciji v zdravstvu. Da ne govorimo o korupciji v socialnem podsistemu. In lepo vas prosim, to je nekaj deset milijard evrov. Če bi vsaj majhen delček tega denarja dali za te uboge upokojence, ki imajo 200, 300, 400, 500 evrov, danes ne bi govorili, da se borimo za njih, da bodo imeli 500 evrov pokojnine, ki imajo polno delovno dobo, polno pokojninsko dobo in polno delovno dobo za 40 let dela pokojnine 500 evrov. Če bi imeli samo delček tega denarja, bi ti upokojenci s polno delovno dobo morali imeti minimalno, tako kot je nekdanji rekel Erjavec, tisoč evrov pokojnine. In lahko bi imeli, če bi ta denar bil tukaj. Ti ljudje pa minimalno 500 ali pa 600 evrov, vsi, 200, 300, 400, 500 itd. To bi bila zmaga tega parlamenta, te politike, ne glede na to, kdo sedi v katerih vrstah, kdo se kako piše in kakšne barve je kdo. To bi bila naša skupna zmaga in potem bi državljanke in državljani, upokojenke in upokojenci rekli, pogledjte, ni važno ali je to Desus ali je SD ali je to SDS ali je to katerakoli stranka, a ha, vi pa se resnično borite in pomagajte slovenskemu ljudstvu za to, da bi lahko preživelo. To pa bi bila zmaga, to pa bi bila prava rešitev. To bi bil pravi pristop. To, kar se pa zdaj dela, ti predvolilni bombončki, pa hvala bogu, vsaj to, od te vlade tako drugega nimaš kaj, ker sprejema gasilske rešitve. Ko se nek problem pojavi, tak, ki malo eskalira ali pa katera od skupin pritisne na to vlado in jo stisne v kot, tako kot je tokrat naredilo društvo upokojencev oziroma ZDUS ali kako že, se opravičujem, mislim, da ZDUS, in je potem Vlada morala odreagirati in Desus je moral odreagirati. Drugače bi bilo, če bi ta vlada vložila ta zakon, da bi stranka Desus vložila ta zakon ali pa katerakoli druga stranka. Ampak vložil je ZDUS. Hvala bogu! Prosim lepo, pripravil je

ZDUS, pa saj je čisto vseeno, lepo te prosim, ista zgodba, pa ne me zdaj prepričevati v nekaj, kar me tako ne moreš prepričati, zapravljaj čas, kolega iz Desusa. Kakorkoli je, pa tudi to zame ni temeljno vprašanje, in se zdaj ne mislim ukvarjati s tem, kdo je v kateri stranki in katera stranka je bolj dolžna skrbeti za kakršnokoli skupino ljudi v naši družbi. Vsi skupaj smo odgovorni, ne samo Desus. Tukaj tudi ne mislim napadati Desusa in ga ne napadam. Vsi, ki sedimo v tem parlamentu, smo dolžni, ampak škarje in platno v rokah imata pa Vlada in vladna koalicija. Danes si ministrica enostavno dovoli tukaj v Državnem zboru in reče, da je SDS kriva, da so se ukinile državne pokojnine. Kako lahko izjavi tako lažnivo izjavo? Ko pa se točno ve, kdo je bil tisti, da je to bila vlada Boruta Pahorja in da je ta gospa sedela kot državna sekretarka v ministrstvu za delo. In veste, kaj bi bila najboljša rešitev in najboljši korak, pomembni korak k zmanjšanju tveganja revščine v Sloveniji? Da bi ta vlada v tem trenutku zapustila to svojo pozicijo, se usedla na falcon in se odpeljala mogoče za naslednjih 20 ali pa 30 let iz Slovenije, da bi slovenska država lahko začela normalno funkcionirati. To bi bil super, najboljši, prvi, najbolj kvaliteten korak v dobro slovenskih državljanov in državljanov, v dobro upokojenk in upokojencev, vsakega posameznika, ki tukaj v Sloveniji živi. In mi lahko govorimo, kar hočemo. Lahko pametujemo tukaj, kolikor hočemo, če se pa nič ne spremeni. Nič pomembnega. Gasilske rešitve so premalo. Jaz sem strašno vesel, da je kakšen upokojenec le dobil 20 evrov pri pokojnini zraven. Ampak to je bistveno premalo. Kaj pa tisti z 250, 300, 400 do 500? Kaj pa tisti? Mi imamo 780 tisoč ali nekaj takega upokojencev. Koliko odstotkov teh upokojencev živi pod pragom revščine? Mi pa danes govorimo, da pomagamo številki 45 tisoč. Od 780 tisoč upokojencev. In to je neka zgodba. Pravim, hvala bogu, da jim pomagamo, hvala bogu. Jaz sem ponosen, zato bomo tudi v Slovenski demokratični stranki ta zakon podprli. Ampak kaj pa ostali? A mislite, da imajo ostali upokojenci, ki imajo 200, 300 evrov pokojnine, manjši želodec od tistih, ki imajo 500 evrov? Njim ni treba elektrike plačati, njim ni treba vode plačati, njim ni treba odpadkov plačati in vsega tega? Ne, ni res. Isti problem imajo. Zato pa bi bilo treba, če že jemljemo denar iz proračuna, ta denar nameniti vsem tem najbolj ranljivim do te točke. Nikakor se pa ne bi smeli pogovarjati o tem, da tisti, ki je 40 let pridno delal, pošteno delal, dobi 500 evrov pokojnine. To je pa izpod vsakega nivoja. Ampak dejansko stanje je takšno. Danes je Jožef Horvat zelo dobro razpravljal v tistem delu, ko je govoril, da imamo edino možno rešitev, če hočemo kakšen korak storiti naprej na tem področju, da damo možnost ekonomiji v naši družbi, kjer bomo imeli delovna mesta z višjo dodano vrednostjo, ne pa delovna mesta na minimalni plači in nikoli ne bodo dobili večje pokojnine, boljše pokojnine ne bodo dobili, ker je ne morejo dobiti, ker ne bodo plačevali,

ker zelo malo plačujejo v pokojninsko blagajno. Tu moramo rešiti problem. Jaz mislim, da to pa je problem te družbe, te države in vodenja države te vlade in te koalicije, ki je sedaj. Tisto, kar je bilo, je bilo, za nazaj mi stvari ne moremo spreminjati. Za nazaj stvari ni mogoče spreminjati. Danes mi lahko govorimo, kar hočemo, katera vlada je kaj naredila slabo, dobro. V tem trenutku je situacija takšna in škarje in platno ima v tem trenutku vlada Mira Cerarja, ki pa je naredila manj kot nič. Naredila je velikansko škodo tej družbi, tej naši državi. Dolgoročno. Vprašanje je, kdaj jo bo lahko kdo in v kolikem času jo bo kdo saniral. Podobno kot je to naredila vlada Boruta Pahorja, ko za 10 ali 9 milijard zadolžila v treh letih to državo. Da ne govorim o Alenki Bratušek, to pa je tako škoda izgubljati besed. In danes pride tu v parlament in pametuje nam vsem tu pa razlaga, kako ah in sploh. Naj si pogleda svoje rezultate dele, jaz upam, da bo slovensko ljudstvo to videlo, da ne bo takšno sramoto podprlo ponovno na naslednjih državnozborskih volitvah.

Resnično vam pravim, prosim vas, če je že ta zakon tukaj, danes bo tako stoprocentno podprt, kar je super, ampak vladna koalicija ima še leto dni do konca volitev. Naj pripravi še neko boljše rešitev, da bodo tudi tisti s 200, 300, 400 ali 500 evrov imeli boljše pogoje za preživetje oziroma za preživetje.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod, Franc Jurša, izvolite, imate besedo.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Podpredsednik, hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem kolegicam in kolegom!

Zanimiva razprava, tudi mene veseli, da razpravljate vsi v smeri, da boste ta predlog podprli. Ko skrbimo za starejšo generacijo, se moramo zavedati, da bomo slej ko prej do tja prišlo mi vsi. Nekateri smo tu oziroma zelo blizu, nekateri enkrat v življenju tudi boste. In ljudem z nizko pokojnino je sigurno težko. Ta vlada, kljub temu da ste nekateri v razpravi, bi rekli mi na Štajerju, šimfali, se je odločila, da naredi določen korak. Veste, jaz sem gledal rezultate usklajevanja pokojnin v preteklosti in moram reči, da so bila neka obdobja, ne glede na to, kdo je bil glavni, nosilen v vladi, da ni bilo usklajevanj. Nekateri celo družno razpravljajo o tej problematiki in usmerjajo to vlado in stranko Desus, ki skrbi v glavnem za starejšo generacijo tudi s svojim programom, ki ga ima zapisanega in sprejetega na ustreznih organih stranke, da je bila stranka Desus stalno v vladi in da ni tega realizirala, kar bi morala, jaz pa moram reči, da glavno platno pa velike škarje ima največja stranka. Prepričan sem, da bi bilo tudi v prihodnosti pametno, da področje, ki pokriva to populacijo, pokriva najmočnejša stranka, ki ima istočasno tudi finančnega ministra. Potem bo tistim, ki bomo zadeve predlagali, nekoliko lažje, če bo stala za nami tudi ekipa, ki dela na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

Prag revščine, vemo, koliko je in jaz mislim in prepričan sem, da bi ravno na tem pragu revščine morala biti tudi najnižja pokojnina, ki jo sedaj dvigujemo na 500 evrov. Ampak v tej samostojni Sloveniji se nihče prej ni spomnil, da bi šli, pa naredili nek premik. Lahko je povedati takrat, ko nisi toliko odgovoren za izvedbo proračuna, za prihodkovno in odhodkovno stran proračuna. Takrat je najlažje nekaj predlagati. Ko pa imaš dejansko obveznost, da to usklajuješ, potem pa delaš postopne korake. Jaz sem prepričan, da bomo naredili še nekaj postopnih korakov, da bomo tudi to zadevo poskušali v prihodnosti uskladiti, da bomo to pokojnino, ki jo danes dvigujemo za polno delovno dobo, ne glede na to, v katerem obdobju se je kdo upokojil, po zakonu, kolikor je bila polna pokojnina, da jo bomo tudi v prihodnje usklajevali in pripeljali na višjo raven. To je naša skupna zmaga in želim si, da jo tako tudi dojemate, da poskušati biti čim bolj objektivni v svoji razpravi. In moram vam reči, delitev bombončkov, ja, poslušajte, saj naši volivci bodo to pozabili do naslednjega leta, ko bodo volitve. To ni delitev bombončkov. To je tisto, kar moramo tem ljudem dati brez delitev bombončkov. Jaz tako zadeve razumem. Če pa vi drugače razumete, potem pa naj bo tako, kot vi mislite.

Jaz sem vesel, kot sem že omenil, podpore vseh poslancev in poslank, vseh poslanskih skupin. Moram pa reči, da nekateri naj ne pozabijo, da je v Ustavi Republike Slovenije zapisano, da smo socialna država in da se moramo na nek način usmerjati v tej smeri, da ne bomo preveč odstopali od te socialne države. Veste, marsikdaj kdo izkorišča socialno državo. V mnogih primerih pa je tudi marsikdo potreben te socialne države, ker enostavno ni zmožen drugače funkcionirati. Moramo razumeti, da v tem kontekstu nekateri mogoče res tudi izkoriščajo. Ključno in zelo pomembno pa je, da skrbimo za to, da bo čim več državljanek in državljanov, mladih ljudi zaposlenih. To je ključnega pomena. Jaz sem prepričan, da bo čez kakšno leto, mogoče leto in pol se zgodilo to, da bomo prišli na tisto raven, na kateri smo bili leta 2008. Ampak stvari se počasi premikajo. Ne gre vse naenkrat. Moramo biti strpni v dialogu, v razmišljanjih, to je ključnega pomena, in dajati neko pozitivno sporočilo državljanom in državljanom, da bo v bližnji prihodnosti tudi boljše.

Poglejte, pri celotni zgodbi, ko govorimo o pokojninah, ne moremo mimo, in jaz bom izpostavil tudi to zadevo, da smo v tej vladi vseeno pa dosegli trikratno usklajevanje, da bo eno še v jeseni, da smo uskladili pokojnine 2,25 %. V nekaterih preteklih letih se nič ni usklajevalo, pa so bile tudi drugačne barve vlade, tako da ne smete tega očitati tej vladi, da nič ni naredila. V dveh letih smo dali tudi za letni dodatek, se pravi za regres najprej tistim, ki imajo do 750 evrov pokojnine, letos pa tudi tistim, ki imajo nad 750 evrov pokojnine. To je

nek dosežek in napredek. Upam, da naslednje leto, ko na tak način varčevanja prek ZUJF, ki smo ga tudi v tej dvorani sprejeli, bo redno usklajevanje in ne bo več tovrstnega varčevanja tudi na upokojencih.

Sam in v naši poslanski skupini ter v naši stranki pa temeljito razmišljamo o tem, da bomo v prihodnosti sprožili tudi ta postopek, da se upokojencem, ki so prispevali ogromno v tej gospodarski krizi, da se zadeve pripeljejo do te mere, da se bodo nekako uskladile in pokrile tiste razlike, ki so jih izgubili v letih varčevanja. O tem močno razmišljamo in bomo te zadeve tudi v prihodnosti sprožili. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Hvala za besedo.

Spoštovana koalicija, posebej pa vladajoča Stranka modernega centra. Moram povedati, da od kar je prišla neka resna možnost in omemba predčasnih volitev, ste postali zelo sladki. Celo tako, da bi človek dobil sladkorno poleg. Ampak treba je biti za to konsistenten, in kar zagovarjaš prvi dan in pred volitvami, moraš zagovarjati tudi naprej, ne pa da se obrača plošča – danes tako, jutri drugače. Celo v bistvu lahko rečemo, da največja stranka v državi se imenuje Kam veter pihne. In tako se mi zdi, da tudi deluje koalicija.

Jaz bom na začetku čestital Zvezi društev upokojencev Slovenije. Podpiram ta prizadevanja in tudi ta zakon, ki se je vložil v parlamentarno proceduro. Tudi sam se strinjam s tem, da se določi minimalna pokojnina. Če pa se tudi želimo v Sloveniji pogovarjati o zmanjševanju socialnih razlik med ljudmi, pa moramo predvsem mi kot politika poskrbeti, da bomo imeli v Sloveniji zakonodajo, ki bo to tudi omogočala. Danes imamo pač absurdno situacijo, ko ljudje delajo, pa so reveži, pa to ne samo nižji razred, ampak tudi srednji razred. Srednji razred tako v bistvu izginja in se težko prebija iz dneva v dan, po drugi strani pa z neko dohodninsko reformo damo tistim, ki pa imajo že tako največ. Sicer, hvala, sem tudi jaz kot poslanec dobil malo višjo plačo, ampak vprašanje pa je, če je to tudi prava rešitev. Poleg tega, da s tem zakonom tudi določamo minimalno pokojnino 500 evrov, pa mislim, da če se pogovarjamo o neki pravičnosti na področju pokojnin, zdaj bodimo realni, delavec, ki 40 let vplačuje v blagajno, ne bo nikoli dobil tega, kar je vplačal v blagajno, ker to nekako ta črna luknja kar požre, da ne govorimo o drugih. Tukaj bi po mojem mnenju tudi morali nekako postaviti razmerje med najnižjo in najvišjo pokojnino. Jaz pač tukaj razmišljam in tudi predlagam za razmislek v prihodnje, da se določi razmerje med najnižjo in najvišjo pokojnino v razmerju 1 proti 2. Mislim, da bi s tem naredili en velik premik naprej, ko se pogovarjamo o odpravljanju revščine med upokojenci. In s tem bi tudi omogočili lažje življenje v jeseni življenja.

Moram pa pogledati tudi na drugo stran. Pokojnine bodo višje, če bo tudi več vplačil, zato pa moramo tudi poskrbeti kot politiki, da ustvarjamo pogoje, manj birokracije, nižji davki in tudi več novih delovnih mest. Samo nova delovna mesta bodo poskrbela, da bo pokojninska blagajna bolj polna. Ko se pogovarjamo, da ni več krize, je na mestu razmislek, ki je bil danes velikokrat slišan, zakaj pa imamo še varčevalne ukrepe, kdaj bomo davek na dodano vrednost, obe stopnji vrnila na predkrizno raven. Jaz mislim, da je to bil takrat nek začasen ukrep, ampak v Sloveniji se mi zdi, da začasni ukrepi trajajo najdlje. Če pa želimo malo tudi razmišljati in se pogovarjati o medgeneracijski solidarnosti, pa bo tako potrebna na področju pokojninskega sistema ena drastična sprememba. Ne samo v sistemu, ampak tudi razmišljanju. Če danes vprašate moje sovrstnike, lahko gremo tudi vprašati v srednje šole 18 let stare ljudi ali pa 30, če verjamejo, da bodo kdaj dobili pokojnino. Jaz mislim, da 80 do 85 % je takšnih, ki pravijo, da tega nikdar ne bodo videli, dobili, zato tudi niso motivirani, da bi se zaposlili ali pa vplačevali v pokojninsko blagajno. Zaradi tega bo prej kot slej prišlo do nekega medgeneracijskega konflikta, kar pa je treba preprečiti. Pa sem se kar nekajkrat zdaj v debati ugriznil v jezik, ampak to govorim s terena in tudi od mojih sovrstnikov in nič ne nabijam. Tako da je pri naslednji pokojninski reformi treba razmisliti, da se omeji najnižja in najvišja pokojnina na razmerje 1 proti 2, in tudi kako motivirati mlade, da bodo sploh razmišljali, da bodo kdaj videli pokojnino. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Matej Tonin, izvolite, ste naslednji.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Drage poslanke, poslanci, dober dan!

Podpiram ta predlog zakona, ki dviguje najnižjo pokojnino za 40 let pokojninske dobe vsaj na 500 evrov, sem pa prepričan, da je to premalo. Premalo, če država postavlja prag revščine na 617 evrov, potem mislim, da bi moralo tudi v tem parlamentu biti na nek način to naše vodilo, da posameznik v tej državi lahko normalno preživi. Mislim, da je Slovenija še vedno tako bogata država, da bi morala upokojencem zagotoviti, da si po 40 letih dela zaslužijo dostojno pokojnino, s katero lahko normalno živijo in tudi preživijo.

Sem pa tudi prepričan, da nekih normalnih in dostojnih pokojnin v sedanjem pokojninskem sistemu ni mogoče zagotoviti, pa naj bo Desus v vseh vladah ali pa v nobeni vladi. Jaz večkrat dam podatek, da odkar je bil Desus v vladah, so pokojnine realno padle za 16,5 %. To je podatek, ki ga je dal Statistični urad Republike Slovenije. Pa ne govorim to zato, da bi kritiziral Desus, ampak ker trdim, da znotraj obstoječega pokojninskega sistema ni možno zagotoviti neke dostojne pokojnine vsem

slovenskim upokojemcem. Zato bo Nova Slovenija po prvomajskih praznikih predstavila predlog pokojninske reforme oziroma sprememb pokojninskega sistema, ki bi upokojemcem zagotovil najmanj 617 evrov pokojnine, in to na način, da ne bi kar vse skupaj prevalili na državni proračun. Torej zadeva bo predstavljena in sestavljena na način, da bi se čim bolj ublažilo pri našem pokojninskem sistemu to razmerje med upokojemci in zaposlenimi.

Danes tudi poslance, ko hodimo po terenu marsikdo najbrž vpraša: »Ej, ti, kje je moj denar, ki sem ga 40 let dajal pri svoji plači za pokojnino?« In jasno je, ker imamo mi pretočni pokojninski sistem, da se ta denar upokojemcev ni nikamor nalagal, na noben račun, ampak je šel še isti mesec za izplačilo. V 80. ali pa 90. letih, ko je za 100 upokojemcev delalo 300 zaposlenih, je to funkcioniralo. Danes, ko za 100 upokojemcev dela 137 zaposlenih, stvari ne funkcionirajo več. Konkreten primer. Za nekega upokojenca, ki dobiva 600 evrov pokojnine, morajo delati ali pa plačujejo prispevke trije zaposleni z minimalno plačo. To so razmerja. In jasno je, da v takih okoliščinah se lahko še tako trudiš, imaš lahko še take dobre rešitve, ampak dostojnih pokojnin upokojemcem ni mogoče zagotoviti. Prav zato je treba naš pokojninski sistem spremeniti v smeri, da bo zagotovo to razmerje pri vzdržnosti manj pomembno, ker druge možnosti in opcije nimamo.

Če vsaj malo pogledate demografske kazalce, ti niso za Slovenijo najbolj spodbudni. V prihodnjih desetih letih se nam bo zgodil še en upokojemski bum, dobili bomo kar 100 tisoč dodatnih upokojemcev in če ne bomo mi našega pokojninskega sistema temu novemu demografskemu trendu prilagodili, potem enostavno lahko mi tukaj govorimo na dolgo in široko, mi dostojnih pokojnin ne bomo mogli zagotoviti.

Prav zato, ker je o teh stvareh neprijetno govoriti, pa smo se v Novi Sloveniji vseeno odločili, da bomo prišli s konkretnim predlogom, da ne bodo padali očitki, ja, vam v opoziciji je lahko, vi samo govorite, kaj bi vse upokojemcem zagotovili, potem pa ni od tega vse skupaj nič. Prav zato bomo s konkretnimi podatki, z izračuni in simulacijami dokazali, da se da s spremembo našega pokojninskega sistema narediti sistem vzdržen, predvsem pa takšen, da bodo upokojemci dobivali dostojne pokojnine. Takrat se bomo lahko konkretno in zelo natančno pogovarjali, kaj si ta parlament oziroma Državni zbor misli o tem predlogu. Jaz upam, da bomo vsi poslanci tekmovali predvsem med seboj v dobrih rešitvah in ne v ... Bom tukaj končal.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Gospod Janko Veber, imate besedo, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala, še enkrat, za besedo.

Poleg virov, ki sem jih že prej naštel in se nanašajo – naj samo kratko ponovim – na nakazila v davčne oaze, ki jih je treba obdavčiti s 25 %, izboljšanjem javnih naročil, in sicer z enega mesta javna naročanja za celoten javni sektor – je tu še cela vrsta drugih ukrepov, ki jih lahko izvedemo nemudoma in takoj. Tu gre za področje upravljanja s tako imenovano državno lastnino, ki je v ustavi sploh nimamo opredeljene, ampak gre dejansko za zasebno, privatno, skupno lastnino vseh državljanov in državljanov. In to lastnino je treba bistveno drugače upravljati, kot se upravlja sedaj. Prvič, ogromno sredstev se preliva iz vseh teh podjetij, ki so v skupni lasti vseh državljanov in državljanov, za svetovalne pogodbe. Mnoge te svetovalne pogodbe niso namenjene temu, da se izboljša poslovanje posameznega podjetja, ampak da se poskuša zagotoviti denar vsem tistim finančnim elitam, ki so se nekako organizirale znotraj države, da so vzpostavile mehanizem izčrpavanja teh podjetij, seveda za lastne interese. To je eden od ukrepov, ki ga lahko izvedemo takoj. Seveda ga ne moremo izvesti, če imamo tako organizirano upravljanje tega skupnega premoženja vseh državljanov in državljanov, kot ga izvaja ta hip Slovenski državni holding. Ni mogoče in nerazumljivo je, nerazumno je pravzaprav, da imamo na tem mestu predsednice uprave gospo Lidijo Glavina, ki se sama imenuje potem tudi za predsednico nadzornega sveta v Telekomu in pravzaprav sama sebi določa, kakšno plačo bo imela v nadzornem svetu in ne nazadnje tudi kakšno plačo bo imela kot predsednica uprave. To je povsem zgrešena in uničujoča oblika upravljanja s tem skupnim premoženjem. Tu izgubljam milijonske zneske. In če preprečimo samo takšne postopke, kot je bila recimo prodaja Nove Kreditne banke Maribor – namreč ta banka je bila prodana za 250 milijonov, v njo smo vložili 870 milijonov – če bi jo prodali vsaj po knjigovodski vrednosti, bi iztržili vsaj 600 milijonov. V določenem trenutku zaslužiš oziroma prihraniš in obdržiš pravzaprav v svoji lasti 400 milijonov evrov. In ko te zneske sestavljaš in seštevaš, prideš na milijardne zneske, ki jih imamo takoj na razpolago, pa jih ne vključimo v izboljššan položaj ljudi, jih ne vključimo v pospeševanje investicij in tudi hitrejši razvoj Slovenije in ustvarjanje delovnih mest. Milijardne zneske imamo na razpolago, ki jih dobesedno razmetavamo na način, da potem to vse skupaj poskušamo povrniti s stiskanjem ljudi.

Tudi sam program stabilnosti in načrt reformnih programov, ki je dan v Bruselj, govori samo o tem, do leta 2020 je treba stiskati ljudi, je treba tiščati minimalno pokojnino na minimalno raven, je treba minimalno plačo imeti še pod ravno revščino. Če samo vse te principe prekinemo, vzpostavimo tudi tako imenovani pokojninski sklad ali demografski sklad, kot ga

imenujejo, v katerem je pravzaprav celotno zasebno premoženje ljudi, skupno premoženje ljudi, od energetike do logistike, torej Luke Koper, Slovenskih železnic in podobno, do telekomunikacij, do zavarovalnic, bank, dobimo ogromno maso kapitala, s katerim lahko oplemenitimo teh 12 milijard, s tem da ta denar vložimo v dobičkonosna podjetja tudi v tujini. Ali je normalno, da mi tega v Sloveniji ne počnemo? Vse druge države kupujejo naša uspešna, strateška podjetja, izčrpavajo te dobičke in ustvarjajo svoj potencial za pokojninski sistem, samo v Sloveniji to ni tako. Če samo to preprečimo, vam zagotavljam, da ne bo nihče v Sloveniji živel pod pragom revščine, kar tudi mora biti cilj, mi revščine sploh ne potrebujemo, ker jo znamo obvladovati z vsem tem denarjem na način, da smo lahko vsaj toliko uspešni kot Švica. Pa ne zaradi tega, ker smo davčna oaza, ampak zato ker toliko ustvarimo s svojim delom in ker smo tudi v zgodovini toliko ustvarili, da lahko še vedno konkuriramo na najuspešnejših trgih s podjetji, ki jih imamo organizirana na način, da so konkurenčna, ker kar 70 % svojega BDP ustvarimo na izvoznem tržišču. Imamo torej znanje, imamo možnost, imamo denar, ki ga je treba iztrgati iz teh omrežij in vrniti v proračun, vrniti ljudem, da bodo postali in se čutili, ker tudi dejansko so, lastniki vsega tega premoženja in tudi lastniki države. In ko jih bomo vprašali, ali lahko sprejmemo zakon, ki škoduje njihovemu položaju, bomo zagotovo dobili odborov ne. Nikoli jih pa nismo vprašali, ali to lahko počnemo, kar se ta hip počne, in kar se počne bi rekel desetletja, da je res čas, da prekinemo s temi postopki in omogočimo prav vsakemu v Sloveniji, da živi nad pragom revščine. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa. Kolegice, kolegi, sprašujem, ali želi še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ja, zato vas bom prosil, da se prijavite. Prijava poteka.

Gospa Marija Bačič, imate besedo. Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala lepa, gospod podpredsednik!

Ko danes poslušam to razpravo, sem prav vesela, da kljub kritikam, se skoraj vsi strinjamo, da bodo naši upokojeanci, tisti, ki so si zaslužili polno pokojninsko dobo, dobili minimalno pokojnino, in sicer 500 evrov. Res je, da bo ta pokojnina malo večja, kot bi bila, če bi bila njihova izmera, ker verjetno so imeli v svoji aktivni delovni dobi nizko plačo in temu primerno tudi plačane nizke prispevke. Zato menim, da je to prvi korak, ki smo ga storili, da gremo naproti tem ljudem, da bodo dobili vsaj 500 evrov, čeprav se vsi v tej dvorani zavedamo, da bi morala biti ta pokojnina višja, vsaj 617 evrov, tako kot smo rekli, ampak se tudi vsi zavedamo, da pokojninska blagajna za enkrat tega ne vzdrži. Smo pa na poti, da bomo vsekakor iskali rešitve tudi za naprej, da bi lahko to pokojnino tudi izboljšali. Ta ukrep moramo vsi, in ga tudi

vsii pozdravljamo, ker gremo naproti tistim, ki ne morejo preživeti dostojno v svojem tretjem življenjskem obdobju. Veliko se srečujem z ljudmi na terenu in jih napotim na center za socialno delo po varstveni dodatek. Tudi take ljudi, ki so pridno delali 40 let in so si zaslužili recimo 400, 440 evrov pokojnine, jih napotim naj gredo zaprosit za varstveni dodatek. Naj vam povem, nekako preponosni so, da bi šli prosit za socialni transfer, ker so delali pridno, a si niso zaslužili takšne pokojnine, da bi lahko s njo dostojno preživeli. Nekako jih je za razumeti, da ne gredo v vrsto s tistimi, ki pravzaprav niso zaslužili cele pokojnine in prosijo za ta varstveni dodatek.

Zato pozdravljam ta predlog v upanju, da bo morda danes v Državnem zboru ta predlog dobil zeleno luč in bomo vsi lahko tem upravičencev veselo sporočili, da bodo s 1. 10. 2017 dobili pokojnino 500 evrov, ki bo vseeno izboljšala njihov socialni položaj in bodo lažje živeli kot živijo danes. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš, izvolite, imate besedo.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči!

Najprej še ena pripomba na izvajanje ministrice Kopač Mrak, ki sem jo v predhodni intervenciji izpustil, in sicer je na stvari naslednje. Ministrica je priznala, da je bila sprememba varstvenega dodatka v socialni transfer napaka, kar je pozitivna ugotovitev, je pa potem nadaljevala, da se trudi to napako odpraviti, kar pa žal ni čisto res. Anja Kopač Mrak je ministrica od leta 2013 naprej. Plombe na nepremičninah je koalicija odpravila šele v začetku leta 2017, pa še to v resnici ne v celoti in za vse socialne pravice. In še to je treba dodati, da so bili pred tem na mizi vsaj trije opozicijski predlogi, nekaj iz Združene levice, nekaj iz SDS, da se ta vračljivost iz socialnih transferjev popolnoma ukine, pa je seveda ministrstvo za delo oziroma bolj pošteno rečeno ministrstvo za delodajalce ohranilo zaprte uhle.

Če grem nazaj k amandmajem k aktualnemu zakonu, ki smo jih dali v Združeni levici, tukaj imamo tri poglobitve predloge. Prvi se nanaša na predčasno pokojnino. Predlagamo, da bi bila zajamčena predčasna pokojnina 310 evrov namesto aktualnega 201 evra. Zakaj to predlagamo? Zato, da nobenemu upokojevcu ne bi bilo treba zaprositi za socialno pomoč. In v tem naš predlog nikomur ničesar ne jemlje, ampak samo daje. Uvaja dodatek za tiste najrevnejše upokojece, ki imajo manj kot 310 evrov pokojnine. Mislim, da je ukrep primeren korak v smeri socialne pravičnosti, ampak še vedno preveč droben korak in bi morali tu še bolj korenito zaorati, žal pa ima očitno koalicijski establishment in njegova vlada že s to drobnjo spremembo težave in jo zavračajo iz naslova socialne pravičnosti, kar je bizarno. Ne glede na to, koliko je nekdo delal, ga pač ne moremo

pustiti v revščini z 201 evrom, tudi 310 evrov penzije na mesec je še vedno revščina, ampak za 100 evrov manjša revščina.

Naš drugi predlog je, da se tudi prejemnikom nadomestila za invalidnost prizna zajamčena pokojnina. Če ponazorim s primerom. Nekdo je delal 20 let za minimalno plačo in potem je hudo zbolel. Če se polovično invalidsko upokoji, bo prejel dobrih 300 evrov plače in v vladnem predlogu se bo invalidska pokojnina odmerila recimo od 450 evrov, po našem predlogu se bo odmerila od 500 evrov. Se pravi, po našem predlogu bo imel ta delovni invalid 25 evrov višje nadomestilo za invalidnost. Tudi v tem slučaju nikomur ničesar ne jemljemo, ampak samo eni izmed najbolj ranljivih skupin v slovenski družbi dajemo.

Tukaj me zanima, zakaj Vlada temu nasprotuje. Zelo konkretno, zakaj bi bil tak silen problem, če bi se invalidsko nadomestilo odmerjalo od 500 evrov, ne pa od kakšne nižje številke. Na kakšen način bi bilo to socialno nepravično? In zakaj bi bilo nepravično, če se tudi vdovska pokojnina odmeri od 500 evrov namesto od recimo 450 evrov? Ker jaz vse te ukrepe berem iz obratne smeri, to so vsi ukrepi, ki prispevajo k večji enakosti in k večji pravičnosti v slovenski družbi. Če želimo ali pa če želite zares narediti nekaj za socialno pravičnost, potem pa dvignite davčno progresijo za bogate in začnite resno delati na ukinitvi prekamnosti.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Kolegice, kolegi, še zadnjič sprašujem, želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 2.a točki dnevnega reda. S tem prekinjam tudi to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O URAVNOTEŽENJU JAVNIH FINANC V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil poslanec Andrej Čuš. V zvezi s tem predlogom o spremembi zakona Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlaga Državnemu zboru sprejetje sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Besedo dajem predsedniku odbora gospodu Urošu Priklu za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

Izvolite, gospod Prikl. Imate besedo.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, kolega Nemeč. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji seji 5. aprila letos kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o uravnoteženju

javnih financ, torej ZUJF, ki ga je Državnemu zboru in seveda odboru v obravnavo predložil naš poslanski kolega Andrej Čuš. Pri delu odbora so sodelovali on kot predlagatelj, predstavniki Vlade, Državnega sveta, Zakonodajno-pravne službe ter tudi predstavniki Študentske organizacije Slovenije. Zakonodajno-pravna služba je predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajnotehničnega vidika ter podala kar nekaj pripomb. Prav tako je komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v svojem mnenju, ki ga je na seji predstavila gospa Korva, povedala, da predloga zakona ne podpira. Predlagatelj, kolega Čuš, je na kratko predstavil predlog in poudaril poglobilne cilje, ki so ga vodili pri pripravi tega zakona. Prav tako se je s svojimi stališči oglašil in jih predstavil predstavnik Študentske organizacije Slovenije.

Na podlagi izraženih mnenj Zakonodajno-pravne službe, ki opozarja na ključne pomanjkljivosti, Vlade in Državnega sveta, ki predloga zakona ne podpira, smo na odboru sprejeli z devetimi glasovi za in tremi glasovi proti sklep, da Predlog zakona o spremembi Zakona o uravnoteženju javnih financ ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predlagatelju predloga zakona, gospodu Andreju Čušu.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

V decembru lanskega leta in v januarju letošnjega leta sem preko socialnih omrežij in seveda tudi na terenu z mladinskimi organizacijami in mladimi zbiral predloge mladih, kaj jih najbolj moti, kaj narediti, kaj izboljšati, kje vidijo tudi sami neke rezerve, da se kaj za mlade naredi. Rezultat tega je bilo to, da sem v parlamentarno proceduro vložil pet zakonskih predlogov in seveda tudi en predlog priporočila. Velika večina tega je že bila obravnavana, danes pa je pred nami obravnavana novele Zakona o uravnoteženju javnih financ.

Kaj sploh je namen tega zakona? Povedano kratko in jedrnat, namen novele Zakona o uravnoteženju javnih financ je ukinitve študentskih servisov in prenos njihovih prihodkov, pogovarjamo se o višini 9 milijonov evrov letno, v na novo oblikovan sklad za plačana pripravništva. Zakaj sploh do tega? Študentski servisi so nek unikum in nekaj posebnega, ko gledamo mednarodno zakonodajo z drugimi državami, pri tem pa se seveda na račun dijaškega in študentskega dela kar dobro okoristijo. Prihodki v zadnjih letih so sicer padli, ampak še vedno znaša to kar 9 milijonov evrov in te prihodke bi lahko seveda pobrala tudi država, če bi se zavod za zaposlovanje bolj angažiral in za to tudi zavzel.

Namreč, občasno delo dijakov in študentov lahko danes že posreduje tudi zavod za zaposlovanje. S tem ne bi bilo povzročene nobene škode, država pa bi končno dobila nek sistemski vir za financiranje in odpravo volonterskih pripravništev. Tudi Vlada sama je namreč sprejela sklep, da ne podpira volonterskih pripravništev. V Državnem zboru pa že zavrnila tri oziroma štiri konkretne predloge, da se odpravijo volonterska pripravništva na sistemski ravni in da se seveda tudi zagotovi stabilno financiranje. Žal sam ocenjujem, da evropska sredstva niso stabilen vir financiranja pripravništev, in s temi 9 milijoni evrov letno bi lahko plačali kar nekaj pripravnikov na leto, da se sploh ne pogovarjamo o drugih problemih, ki se tičejo pripravništev.

Žal je bilo mnenje večine strank v Državnem zboru in tudi na odboru, da zakon ni primeren. Nekako se mi zdi, da gre vse v smer tega, da študentski servisi še naprej ostanejo, da lahko nekako lažno živijo na račun dela dijakov in študentov. Želim, da bi v prihodnje vsaj prišlo nekaj drugih podobnih pobud, da država začne sama ne samo dajati, ampak tudi ustvarjati in pridobivati sredstva, da lahko to potem reinvestira v obliki sistema vira financiranja pripravništev. Sam pa tudi iskreno upam, da mogoče kdo ne nasprotuje temu predlogu zakona zato, ker bi mogoče kakšno stranko financirali tudi študentski servisi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, spoštovane kolegice in kolegi!

Glavni cilj zakona je po besedah predlagatelja bolj enakomerna in pravična delitev denarja, ki ga s svojim delom omogočijo in zaslužijo študentje in dijaki, ki delajo preko študentskega servisa. Cilj tega zakona je tudi, da bi ob tem, ko bi v začasno in občasno delo študentov in dijakov posredoval Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, dobili v proračun več denarja. Ta denar pa bi se namenil za plačila strokovnega usposabljanja, pripravništev in vajeništva. Tako bi prišlo do tega, da bi študentje in dijaki ta denar dejansko lahko dobili nazaj takrat, ko bi se strokovno usposabljali za svoje delo. Predlagani zakon bi po oceni predlagatelja sicer naložil več dela Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, vendar pa trdi, da bi se dalo veliko postopkov reševati kar preko interneta, ki je mladim blizu. Vse koncesijske dajatve, ki gredo vsako leto različnim študentskim servisom oziroma tistim, ki dobijo dovoljenje za posredovanje občasnih in začasnih del študentov in dijakov, bi tako s tem predlaganim zakonom namenili v sklad za strokovna usposabljanja pripravništev in vajeništva. To postavko bi opravljalo Ministrstvo

za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Pri obravnavi vprašanj posredovanja študentskega dela se vedno odpirajo tudi vprašanja o razdelitvi koncesijskih dajatev. Na tem mestu pozivamo Vlado, da prouči ustreznost te razdelitve in na tej podlagi predlaga spremembe, ki bodo izhajale iz nujnosti po zastopanju vseh študentov in dijakov.

V Novi Sloveniji podpiramo cilje predlagane novele in bomo glasovali proti predlogu sklepa, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra bo predstavila gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči.

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji 39. redni seji sprejel sklep, da novela Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki jo je v parlamentarno proceduro vložil kolega poslanec Andrej Čuš, ni primerna za nadaljnjo obravnavo. Takšen sklep smo v Poslanski skupini SMC potrdili in enako bomo seveda glasovali tudi danes.

Predlagatelj na podlagi obstoječe ureditve ocenjuje, da je popolnoma nepotrebno, da začasno in občasno delo študentov in dijakov posredujejo koncesionarji oziroma študentski servisi, če je že po zakonu določeno, da je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje tisti, ki ureja to področje. Na osnovi tega se predlaga bolj enakomerna in pravična delitev denarja, ki ga s svojim delom omogočijo in zaslužijo študentje in dijaki, ob tem ko bi študentsko delo posredoval samo zavod, bi se naj v proračun steklo več denarja, ki bi se lahko namenil za plačila strokovnega usposabljanja pripravništev in vajeništva.

Predloga zakona, razen predlagatelja, seveda, ne podpira nihče od preostalih deležnikov. Ne podpira ga Vlada Republike Slovenije, ne podpira ga Državni svet, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, naklonjena mu ni niti Študentska organizacija Slovenije, naklonjeni mu torej niso niti mladi, ki študentsko delo opravljajo. Pomisleke pa ima tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Predlagatelj zakona se namreč niti ni potrudil podati odgovora na vprašanje, kakšen je namen sklada, ki ga želi ustanoviti. To pravzaprav kaže na neresnost predloga, saj sklad za strokovno usposabljanje pripravništva in vajeništva ostaja popolnoma neopredeljen, niti ni ustvarjen niti ni določen njegov namen ali način rabe sredstev, ni jasno, na katerih področjih, s katerim namenom in za katera strokovna usposabljanja, za katera področja pripravništev in za kateri del vajeništva bi se namenjala sredstva iz tega sklada. To so pomembna vprašanja, na katera predlog zakona

ne daje nikakršnih odgovorov. Zato menimo, da kar tako čez palec žal ne gre.

Na neresnost predloga kaže tudi dejstvo, da predlagatelj za sejo odbora sploh ni vložil predloga amandmajev ali podal nekaj dodatnih pojasnil, s katerimi bi se omenjene dileme vsaj deloma razrešile. Sprašujemo se, ali si predlagatelj v prvi vrsti želi samo in zgolj publicitete, vsebina predlaganih rešitev pa je na drugem ali tretjem mestu. Razlog za to, da je predlog zakona padel brez vsega in brez razprave, kot je predlagatelj navedel, ne tiči v arogantnosti koalicijskih poslancev, da predlagatelju ne bi želeli prisluhniti, in to smo lahko prebrali na družbenih omrežjih. Pravi razlog je pravzaprav v popolni neresnosti in nedodelanosti predloga zakona s strani predlagatelja.

Kot že rečeno, predloga ne podpiramo in bomo glasovali za sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik. Lep pozdrav še enkrat!

Na kratko, stališče Poslanske skupine Desus do predloga spremembe ZUJF je seveda negativno. Predlog tega zakona, ki ga je v sprejetje predložil Državnemu zboru kolega Čuš, se nanaša na spremembo v zvezi s posredovanjem študentskega dela, in sicer študentski servisi po novem, torej po tem predlogu, naj ne bi več opravljali te naloge. Prevzel naj bi jo, govorim pogojno, seveda, zavod za zaposlovanje. Posledično temu študentski servisi tudi ne bi več potrebovali dela sredstev iz naslova koncesijske dajatve za pokrivanje stroškov posredovanja del. Ta del sredstev bi se namenil za strokovna usposabljanja mladih, za pripravništva in potrebe vaještva.

V Poslanski skupini Desus ugotavljamo, da je pred nami eden izmed zakonov, ki bi mu lahko očitali vsaj milo rečeno veliko nedodelanost in rokohtstvo, za katerega pa se potem v zakonodajnem postopku izkaže, da je tudi neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Pa ne zato, ker bi bil po svojem bistvu in absolutno nesprejemljiv, ampak seveda nedodelan in neustrezno pripravljen z izvedbenega vidika. V konkretnem primeru se je namreč pokazalo, da je v prvi vrsti pomanjkljiv zato, ker predlagatelj ni opredelil posebnega sklada, kamor bi se nakazoval del obračunanih sredstev od koncesijskih dajatev iz naslova študentskega dela. Drugič, nesprejemljivo se nam zdi tudi iz naslova dejstva, da obstaja upravičen dvom v to, da bi zavod za zaposlovanje lahko kadrovske, tehnične in tudi finančno tako učinkovito opravljal to nalogo kar tako čez noč.

V sled tega je po naši oceni primerno, da ohranimo obstoječe stanje in posredovanje dela študentom in dijakom. Glede na to, da posredovanje dela preko študentskih servisov lepo, solidno, čisto dobro utečeno teče, se nam zdi škoda tvegati, da ta obstoječi sistem kar tako porušimo. Ne nazadnje študentsko delo pomeni zelo pomemben vzvod za stik mladih s trgom dela, pomeni socialni kolektiv, to govorim na žalost, tudi socialni kolektiv mladim, še posebej tistim, ki nimajo štipendij, hkrati pa že skozi to obliko dela dobijo nekaj pravic iz pokojninskega zavarovanja. Spomnimo se, vsako delo šteje.

Glede na navedeno in ker sem rekel, da bom kratek, člani in članice Poslanske skupine Desus predloga zakona torej ne podpiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavila gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Predloga novele Zakona za uravnoteženje javnih financ, ki ga je v parlamentarno proceduro vložil samostojni poslanec Andrej Čuš, v naši poslanski skupini ne moremo podpreti. Pa ne iz razloga, da bi nasprotovali ideji zakona, ampak iz preprostega nomotehničnega vidika, saj je zakon v predloženem besedilu pomanjkljiv in ne omogoča izvajanja ključnega cilja zakona, ki je po navedbah predlagatelja ta, da se denar, ki ga s svojim delom omogočijo in zaslužijo študentje in dijaki, ki delajo preko študentskega servisa, enakomerneje in pravičneje razdeli. Predlagatelj predlaga, da se posredovanje del dijakom in študentom prenese v izključno pristojnost Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, kar naj bi po njegovem imelo tudi pozitivne učinke na državni proračun, saj bi koncesijske dajatve ostale v proračunu in bi se namenile za plačila strokovnega usposabljanja, pripravništva in vaještva.

Kot že rečeno, sami ideji v naši poslanski skupini a priori nismo nenaklonjeni, a žal je predlagana rešitev najmanj nedorečena in luknjava. Na to je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, ki je v svojem mnenju opozorila, da v predlogu ni nikjer navedeno, da bo posredovanje del v izključni pristojnosti zavoda, saj 1. člen predloga zakona določa zgolj obračunavanje dela koncesijskih dajatev, in drugič, da predlog zakona predvideva poseben sklad, kamor naj bi se nakazoval del obračunanih sredstev, pri čemer je ta sklad povsem neopredeljen. Enake pomisleke je imela tudi Vlada, ki opozarja, da predlog zakona ne spreminja sistema časovnega in občasnega dela dijakov in študentov, temveč se spreminja le sistem koncesijskih dajatev, in da predlagana rešitev ne regulira opravljanja dejavnosti koncesionarjev, ampak le usmerja del koncesijskih dajatev, do

katerih so v trenutno veljavni ureditvi upravičeni koncesionarji, v sklad, ki ne obstaja.

Glede na vse navedene pomanjkljivosti zakona le tega ne moremo podpreti, zato bomo podprli sklep odbora, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena leвица.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Združeni leVICi že dalj časa opozarjamo na problematiko zasebniškega posredovanja dela. Sem spadajo tudi študentski servisi, ki so pridobili koncesije za storitve, ki bi jih sicer morala opravljati država. S tem v zasebne žepe iz naslova študentskega dela ponikne okrog 10 milijonov evrov letno. Po podatkih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti so recimo v letu 2015 študentski servisi dobili 9 milijonov 250 tisoč evrov. Če preračunamo ta znesek, bi zadostoval za skoraj 50 tisoč mesečnih nakazil štipendij brez dodatkov za prvi dohodninski razred oziroma za več kot 4 tisoč upravičencev na leto. Prihodki, ki gredo sedaj v žepe zasebnikov, bi zadostovali za letno financiranje štipendij v posamični vrednosti 300 evrov za okrog 2 tisoč 500 dijakov in študentov. Čeprav zakonska podlaga za posredovanje študentskega dela brez nepotrebne polnjenja žepov zasebnikov že obstaja, se je država na tem mestu zavestno odrekla urejanju posredovanja študentskega dela in s tem tudi sredstvom, ki bi jih lahko namenila za štipendije, recimo.

Predlagana sprememba, ki jo imamo v tem trenutku na mizi, študentskih servisov v resnici ne ukinja. Na precej štorast pa lahko reverzibilen način ureja denarne tokove in poleg tega predvideva še državno financiranje delodajalcev iz sklada, ki ga sicer ne opredeljuje kaj prida. Predlagatelj bi prihodke, za katere je zakonsko določeno, da so namenjeni štipendijam, v obliki subvencij za plačilo stroškov vajeništva, pripravništva in usposabljanja podaril delodajalcem. To je nesprejemljivo. Denar od študentskega dela je treba razdeliti na pravičen način in v skladu s potrebami socialno najbolj šibkih dijakov in študentov.

Rešitve, kot je predlagana, v Združeni leVICi ne moremo podpreti. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 2.a točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO**

OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KAZENSKEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakon je skupina 52 poslank in poslancev s prvopodpisano dr. Simono Kustec Lipicer zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Pred nami je zelo pomembna točka strateške spremembe na področju kazenske zakonodaje, vendar samo zakonodaja ne bo rešila problemov, ki so pred nami. Treba je sprejeti takšne zakone, ki jih je moč izvajati. Kar tri univerze in njihovi predstavniki, se pravi profesorji, so opozorili, da bodo problemi pri izvajanju zakona, in opozorili, da bodo tudi možne ustavne kršitve tega zakona. Uvajajo se elementi inkvizitornega sistema. Takšen sistem smo ukinili leta 1953 prav zaradi moči in možnosti zlorab policije in tožilstva in za zaščito človekovih pravic. Sedaj se ukinja akuzatorni sistem s temi elementi. Pri tem se odpirajo številna teoretična, praktična pa tudi ustavnopravna vprašanja. Koncept, ki je pred nami, ni zavzel ocene stanja, upošteval stroke in predlagal rešitve. Še več, gre za to, da lahko govorimo o diskurzu med na eni strani pravno državo in pa njenim antipodom – policijsko državo. In prav v te elemente vodijo vse predlagane spremembe koalicije.

Treba se je vprašati, ali imamo diskurz med varnostjo in na drugi strani človekovimi pravicami, vendar ocenjujem, da ne, da gre za diskurz med varnostjo in nadzorom. Z omenjeno zakonodajo se bodo ljudje počutili manj varne, jih bo bolj strah in bo več nadzora. Za kaj gre? Gre za to, da bo zaupanje v policijo splahnelo, da bo strahu pred policijo več, kar je v nasprotju z modernimi koncepti policijskega dela, ki gredo v smer pluralnega policijskega dela, vezanega na lokalno skupnost. Ravno predlagani ukrepi to odpravljajo. Rešitve se kažejo v predlogih, ki jih je opozicija že večkrat predstavila, in sicer v spremembah v policiji, kjer imamo vedno manj denarja, vedno manj strokovnih ljudi, več nalog in pa vedno manj se vlaga v stroko. Na drugi strani državno tožilstvo ne izkorišča zakonskih pogojev in se ne more prilagajati sodobnim razmeram v kriminaliteti, ne uporablja skupnih in specializiranih preiskovalnih skupin, še hujše pa je na sodiščih, kjer vidimo, da je kazenski oddelek, na primer, dobil več sodnikov, pa kljub temu rešil manj primerov in ima manj pripada. Se pravi, organizacijski in drugi ukrepi so potrebni in izvajanje že obstoječih zakonov. Če pa so potrebne spremembe, jih pa lahko uskladimo.

Če zaključim, odgovornost je na nas, da sprejmemo takšno zakonodajo, ki se bo dala izvrševati. Moramo odgovoriti na vprašanje, kaj hočemo – pravno državo ali njen antipod, policijsko državo, kamor gredo ukrepi. Kot sem že dejal, leta 1953 so se postavljala ravno takšna vprašanja, kako nadzorovati policijo in tožilstvo in kakšna je tukaj vloga sodišč in kakšna je vloga zakonodajalca. Ni odgovorjeno, kakšna je vloga tožilca, ki lahko odgovori na ključna vprašanja. Ni odgovorjeno, kakšni bodo dokazni standardi, problemi bodo pri izvajanju dokaznih standardov, in pa kontrolni mehanizmi.

Zaradi vsega navedenega v Poslanski skupini nepovezanih poslancev predloga ne moremo podpreti.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra bo predstavila gospa Ksenija Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegi!

Dosedanja praksa je pokazala na nekatere pomanjkljivosti dosedanje ureditve kazenskega postopka, nanašajoč se predvsem na mnogokrat predolg potek samega postopka. V Stranki modernega centra menimo, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku prinaša kar nekaj dobrih rešitev, predvsem tistih, ki se nanašajo na obravnavo žrtev kaznivih dejanj in njihovo zaščito. Pozdravljamo spremembo, ki uvaja možnost ločenih mnenj vrhovnih sodnikov, ter rešitve, ki udeležujejo odločbe Ustavnega sodišča. Kljub temu pa novela prinaša tudi rešitve, ki porajajo raznovrstne pomisleke tako strokovne javnosti kot tudi poslancev in poslank Stranke modernega centra. Gre predvsem za določbe, ki se nanašajo na zaslišanje osumljenca, ki bi se po predlagani ureditvi lahko izvedlo brez prisotnosti zagovornika, če bi se zvočno in slikovno posnelo, ter določbe, ki urejajo možnost zaslišanja priče, pri čemer lahko sodišče na takšno izpovedbo opre svojo odločbo.

Ob predlaganih rešitvah ne moremo mimo pomislekov, da bi bile z uvedbo takega sistema možne večje zlorabe. Naši pomisleki gredo tudi na račun odprave sodne preiskave. Sodna preiskava je faza, ki ima mnogo pozitivnih lastnosti. V okviru nje se pogosto razreši marsikatero kompleksno vprašanje, nemalokrat pa tudi obdolžencu jamstvo za kvalitetno obrambo. Sprašujemo se, ali bo odprava sodne preiskave res vplivala na skrajšanje celotnega kazenskega postopka ter ali ne bo s tem okrnjen koncept kontradiktornosti v kazenskem postopku. Seveda pa ni moč spregledati, še več, treba je celo izpostaviti in opozoriti, da stroka, torej tožilstvo, sodišča, odvetništvo in policija, enotno v celoti nasprotuje predlaganju odprave sodne preiskave.

Poslanke in poslanci Stranke modernega centra bomo Predlog zakona o

spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku v fazi prve obravnave sicer podprli, vendar pa pričakujemo, da se bodo v nadaljnjem postopku obravnave zakona številni pomisleki in pripombe ponovno dobro premislili in hkrati preučile dodatne možnosti in rešitve znotraj obstoječe ureditve, na kar bomo vezali tudi svojo morebitno nadaljnjo podporo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo predstavil dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Obravnavamo pravzaprav en izjemno pomemben zakon. Predstavitve stališča ministrstva nismo slišali, stališči dveh mojih predhodnikov sta bili pa izjemno kratki in zato sem še bolj zaskrbljen. Ampak vseeno, jaz bom precej daljši v tem stališču. Šel bom po pravzaprav nekem logičnem vrstnem redu. 148.a člen, prvi odstavek, zaslišanje izven prostorov policije ali tožilstva je praktično po novem prepovedano oziroma skoraj ni mogoče. To zna biti ovira za delo tožilcev in policistov. Pretežni del časa bom pa namenil 149.b členu. Da vam bo jasno, o čem govorim, 149.b člen govori o tem, pod kakšnimi pogoji telekomunikacijski upravitelji pošiljajo podatke policiji. Ampak telekomunikacijske podatke. To pomeni, kdo je koga klical s katere številke ali kaj podobnega, ne pa vsebine pogovorov ali vsebine internetnega sporočila, če želite.

Gre torej za tako imenovane telekomunikacijske podatke, ne pa vsebine teh podatkov. Ta člen je seveda po moji oceni izjemno povezan z Zakonom o elektronskih komunikacijah in naj naredim en pregled stanja na tem področju od Evrope do nas, če želite. Na nivoju Evropske unije je bila seveda sprejeta ustrezná uredba, ki je bila kasneje implementirana v nacionalne zakonodaje. In ta uredba je na nek način tako možnost posredovanja telekomunikacijskih podatkov policiji in tožilstvu predvidela za hujša kazniva dejanja. Za hujša kazniva dejanja. Pri nas v Sloveniji, ne vem, katera vlada, pa jo je implementirala na način, da je bilo možno posredovanje podatkov policiji praktično za vsa kazniva dejanja. Praktično za vsa kazniva dejanja. Potem je prišlo na nivoju Evropske unije do razveljavitve te uredbe in posledično je naše sodišče tudi razveljavilo člene od 162 do 169 iz Zakona o elektronskih komunikacijah. Po moji oceni v tem trenutku, v zvezi s tem sem tudi postavil Vladi poslansko vprašanje, ni zakonitih razlogov, da bi policija lahko te podatke sploh dobivala. Namreč, Ustavno sodišče je reklo, da morajo operaterji telekomunikacij uničiti vse podatke. Izrecno je zapovedalo to zadevo. Pri nas je Vrhovno sodišče sprejelo neko odločitev, po kateri se ti podatki še kar naprej lahko pošiljajo policiji in tožilstvu, ampak naj bi se pošiljali tisti podatki, ki jih telekomunikacijski upravitelji vodijo iz drugih razlogov. To so pa

recimo razlogi, dokler vi ne plačate računa in če ugovarjate na račun, vam bodo rekli, ne, ne, ni res, takrat ste telefonirali tja, takrat ste telefonirali tja, takrat tja, takrat tja, zato tak račun. In ti podatki se danes posredujejo policiji v skladu s tem členom, ker je tako odločilo Vrhovno sodišče. Ampak jaz danes tukaj odgovorno, bom rekel, s te govornice opozarjam na čas, ko bo Ustavno sodišče o tem odločilo. Namreč, teče cela serija postopkov pred Ustavnim sodiščem in jaz sem prepričan, da bo Ustavno sodišče razveljavilo to določbo in da bomo priča masi padlih kazenskih postopkov, v katerih je prišlo do izmenjave podatkov med operaterji in policijo oziroma tožilstvom na tak način, kot danes interpretira Vrhovno sodišče.

Kot primer, čeprav ni vezano, podpredsednik, prav na to temo, ampak naj kot primer navedem, ne vem, če se spomnite, poslanci, vsaj tisti starejši, leta 2012, ko smo imeli eno intervencijo na območju Litije, ko je sodišče prodalo hišo neki osebi – vi se boste spomnili, gospa Poropat – ki je bila dolžna, mislim da, 250 evrov. Ampak je sodišče hišo prodalo tej osebi. Poglejte, danes je strasbourško sodišče odločilo, da bomo plačali 85 tisoč evrov zaradi napake sodišča, ker so bile kršene človekove pravice. Tako jaz tudi v tem primeru napovedujem, da obstaja velika verjetnost, da bo Ustavno sodišče razveljavilo in da nam bo padla serija kazenskih postopkov zaradi napačne interpretacije Vrhovnega sodišča. Ampak naj se vrnem k temu zakonu. V nadaljevanju imamo mi danes pred seboj nov 149.b člen. In zdaj predlagatelj pravi, da je ta člen na novo urejen tako, da gre samo za hujša kazniva dejanja. Ampak predlagatelj je mejo postavil pri enem letu zapora. Če vzamete, tako vsaj pravijo tisti, ki malo bolje poznajo zadevo, da imamo približno 15 % kazni pod enim letom zapora ali pa denarnih, vse ostalo je pa eno leto zapora in več. Se pravi, da je ta meja, po moji oceni, postavljena, saj ste že vi izrazili tudi neke dvome, bistveno prenizko. Bistveno prenizko. Za primerjavo je treba postaviti, recimo, Nemčijo, ki jo predlagatelj malo absurdno navaja tudi tu notri. Ampak če pogledate še kakšne druge dokumente, boste videli, da je Nemčija po razveljavitvi uredbe EU s tega področja tudi sprejela popravljeno zakonodajo. In veste, katera kazniva dejanja pri njih pridejo v poštev? Tista nivoja rušenja ustavne ureditve, ubojev, umorov in tako dalje in tako dalje. In ne ostala kazniva dejanja. Poudarjam, in ne ostala kazniva dejanja. Tu bo nujno potrebno, po moji oceni, da se potem v obravnavi, drugi obravnavi, seveda, stvari postavijo višje, po mojem mnenju.

Naslednja zadeva, ki je pa malo – jaz ne vem, ali je predlagateljem to ušlo, jaz imam zdajle neko tako razpravo, ki je bolj akademska razprava kot pa politična. Moral bi malo nažigati po predlagateljih, pa ne bom. V 149.b členu imate zdaj razloge za sum. Razloge za sum in potem se lahko ti podatki dajo. V 150.a členu, to je pa IMSI-catcher, pa imate utemeljene razloge

za sum. Če vzamete ... To je neumnost. Policija najprej ugotovi vašo telefonsko številko, kakšno sploh imate, s pomočjo IMSI-catcherja in morajo biti podani utemeljeni razlogi za sum, da ste naredili kaznivo dejanje. Potem ko bo pa policija dobila po 149.b prometne podatke, komunikacijske podatke s strani operaterja, je pa navadni sum. Obratno bi moralo biti, če že. Tukaj je utemeljen sum pa tam sum. Tu je po moje nujno potrebno, da se zadeva uredi.

Še nekaj je. Predlagatelj pravi, da to usklajuje z ustavo. Jaz mislim, da to ni dobro usklajeno z ustavo, zlasti s tistim členom, 38. ali kateri že je, ki govori na to temo. Potem je treba reči še tole. Recimo, glejte 149.b člen, ki je zdaj vezan na eno leto zapora, kot sem rekel, torej sankcija eno leto zapora, zajema tudi zlorabo uradnega položaja. Torej je zdaj predvideno, da bodo z zlorabo uradnega položaja telekomunikacijski upravitelji morali take podatke dati. Ampak zlorabe uradnega položaja ne moreš narediti pravzaprav drugače, kot da podpišeš nek akt. Praviloma s podpisom nekega akta zlorabiš položaj, drugače tega kaznivega dejanja ne more biti. In zakaj bi zdaj tukaj koristili podatki o telefonskem prometu, da si klical Franceljna, Jožeta, Micko in tako naprej? Ni skladno.

Cel člen pa po moje mora iti s teh razlogov za sum na utemeljene razloge za sum, vsaj po mojem mnenju. In seveda precej višje. Najboljši standard bi bil, če bi vse skupaj vezali na 150. člen. Mislim predvsem na prisluškovanje, torej da je možno te komunikacijske podatke dati v primeru istih razlogov, kot so razlogi za prisluškovanje. Čeprav se seveda s tem ne policija ne tožilstvo verjetno ne bosta strinjala. Bojim pa se, da nam lahko zadeva pade na Ustavnem sodišču in bo spet šla v maloro serija nekih postopkov.

Tretji odstavek predvideva ustno odredbo za posredovanje podatkov, kar pomeni, da tožilec pokliče operaterja in reče, dajte vi meni te in te podatke. Glejte, operaterji so izrecno proti. Zakaj? Konec koncev jaz lahko rečem, da sem tožilec ta in ta po telefonu in rečem, dajte mi podatke za gospo Poropat. Čakajte malo, kako pa naj operater ve, da sem jaz res tožilec? Kako naj on to ve? Saj ne more vedeti, če jaz kličem pa se predstavim, da sem tožilec. Tu je treba zadevo urediti, po mojem mnenju na način ali bomo ostali pri sedanjih pisnih odredbah ali pa eventualno z varno elektronsko pošto, da operater točno ve, aha, če je prišlo po varni elektronski pošti od tam in tam, potem je zadeva možna. Da pride sporočilo po varni elektronski pošti, bom rekel. To je ta del, ki ga je po mojem mnenju treba urediti.

Četrti odstavek je pa sploh problematičen. Zakaj problematičen? Govorim o 149.b členu. Iz tega razloga, ker glejte, zdaj je situacija malo hecna. Operater lahko daje podatke, operater zdaj lahko po predlogu reče, ne, teh podatkov ne bomo dali policiji, ne bomo jih dali tožilstvu, dali pa jih bomo sodišču.

Operaterji so proti temu. Zakaj so proti temu? Ker pravijo, mi ne smemo imeti zakonske pravice presojudati, kaj bomo policiji dali, kaj bomo tožilstvu dali in tako naprej. Zakon mora biti eksakten, da operater podatke da temu in temu. Konec. In ne more biti operater arbiter. Četrti odstavek pa celo predvideva, da operater obvešča pod določenimi zakonskimi pogoji, seveda, osebo, da so bili takšni in takšni podatki dani. Operaterji so spet proti. In imajo prav, po mojem mnenju. Naj obvešča tisti, ki je podatke dobil. Operater s tem ne more imeti nič. Sploh pa ni jasno, ali je to avtomatično ali je to na zahtevo ali kako to je. Na vse to operaterji opozarjajo tudi predsednika Odbora za pravosodje. Zato predlagam, da člani odbora res temeljito pogledate to, kar pravijo operaterji, ker mislim, da imajo prav. Sami sebe želijo omejiti in je verjetno prav, da so omejeni. 149.č, drugi odstavek, operater oziroma ponudnik storitev informacijske družbe lahko podatke iz obrazloženih razlogov na svoje stroške namesto policiji in tožilstvu pošlje sodišču. To je tisti del, o katerem sem prej govoril. Operater ne more presojudati, kaj bo dal tožilstvu, kaj bo dal policiji, in se ne more odločati, ne tega pa ne bom dal, dal bom pa sodišču. To po mojem mnenju ne gre, ampak mora biti zadeva jasno določena in operater pač ne more biti arbiter. Pač ne more biti arbiter.

Naj na tej točki opozorim, ker imam še dovolj časa, na še en primer s tega področja. Namreč, primer delovanja našega sistema, tega policijsko-tožilskega sistema, vezanega na operaterja. Pred nekaj leti smo imeli primer nekega kaznivega dejanja, ki je bilo zelo odmevno v slovenskem prostoru, in policija je s tožilci vred tavalala v megli ali pa v temi. Ni prišla do storilcev tistega kaznivega dejanja. Zato so lepo poslali zahtevo tožilstvu, da naj operater da vse telekomunikacijske podatke vseh, ki so bili na določenem oddajniku. Vseh, ki so bili na določenem oddajniku. To je izrecno nezakonito. Izrecno nezakonito bilo takrat in še danes bi bilo, če bi to podali. Ne moreta policija in tožilstvo zahtevati, recimo, dajte nam za dan 25. 4. vse podatke od vseh, bom rekel, koristnikov telefonije, recimo iz oddajnika na Maximarketu. Ampak je zakonodaja v tem trenutku takšna, in takrat je bila, da lahko takšne podatke da za točno določen telefon ali točno določeno številko, številko IMEI ali telefonsko številko. Torej, policija mora najprej zahtevati, dajte nam podatke ali je ta in ta telefonska številka bila ob tem in tem času na oddajniku Maximarket. To pa lahko. In veste, kaj se je v tistem primeru zgodilo? Tožilci zahtevajo odredbo od preiskovalnega sodnika. Se pravi, tožilec, ki je o tem odločal, je šel absolutno proti zakonu, čisto nezakonito je ravnal. Pa da ne boste mislili, da se je zadeva ustavila pri sodniku. Človek bi rekel, saj zdaj bo pa ja sodnik tisti, ki bo užgal po mizi pa rekel, da ni zakonite podlage za odredbo. To bi bilo normalno pričakovanje. Veste, kaj se je zgodilo? Sodnik je odredbo

izdal, sodnica je odredbo izdala. Se pravi, policija, tožilstvo in sodstvo, vsi so pognili, vsi so ravnali nezakonito. Vsi, poudarjam. Potem se je pa znašel operater, ko že govorimo o tej relaciji operaterji – tožilstvo – sodstvo, kjer je neki nadobudnež, jaz pravim njemu, napisal odgovor: »Preiskovalni sodnik, nimate zakonite podlage.« Nimate zakonite podlage, je lepo odgovoril preiskovalni sodnici. Če bi bila sodnica zakonito izdala odredbo, potem bi lahko operaterja denarno kaznovala. Tako vsaj zakon, pa ga ni. Veste, kaj je naredila? Napisala je spremni dopis policiji in tožilstvu: »V prilogi vam pošiljamo odgovor operaterja.« Tako deluje ta sistem. Se pravi, operater je zagotovil zakonitost, ki so jo kršili policija, tožilstvo in sodstvo. Zato je treba, predsednik in člani odbora, po mojem o tem, kar operaterji pišejo, zelo temeljito premisliti, kaj bomo naredili.

Četrti odstavek 149.č člena – tudi operater obvešča. Operater nima kaj obveščati. Operater mora izvršiti odredbo. Obveščanja naj grede preko tistih, ki podatke zahtevajo, pomeni tožilstva, policije, sodstva ali kakorkoli. 150.a člen zdaj uzakonja tako imenovani IMSI-catcher. Tako imenovani IMSI-catcher. Da boste vedeli, kaj to je, to so neke aparature, ki jih je policija kupila leta 2004. Danes je pa leto 2017, ko ustvarjamo zakonite podlage za njegovo uporabo. To je nora država ali kako že. Kar se tiče IMSI-catcherja sem bil vseskozi na stališču, da ga je treba v zakonu opredeliti in da se to dovoli. IMSI-catcher je pa zadeva, ki deluje približno, da povem za tiste, ki ne vedo, kaj je to za ena žival. Lahko rečemo tako, to je čisto preprosta aparaturna, ki prevzame vlogo oddajnika. Zdaj pa jaz imam rad primerjave pa bom spet gospo Poropat vzel za primer, nič slabega ne mislim, lahko bi tudi vas. Recimo, da policija hoče ugotoviti, kakšna je vaša telefonska številka. To aparaturo postavi tu nekje blizu parlamenta in tu gori se ujame 50 tisoč števil, potem pa postavi to aparaturo pri vašem domu in se tam ujame, ne vem, 3 tisoč števil, ampak vaša mora biti tu in tam, vse ostale so nepomembne. Potem gremo še pa na tretjo lokacijo, recimo, da greste k zdravniku v klinični center pa oni to vedo pa še tam postavijo zadevo. Potem pa je že skoraj nemogoče, da bi ne prišli samo do ene številke, to je vaše. Na tak način se ta aparaturna uporablja. Mi zdaj prvič dobivamo zakonite razloge za uporabo IMSI-catcherja, čeprav jaz v zadnjih 10 letih, kolikor se spomnim teh stvari, tudi iz časa ministri smo v tem času policiji naročili, da ne sme uporabljati te aparature. Vsi smo to počeli, od gospoda Mateja pa naprej do – jaz vem, da sem, kako je bilo potem za menoj, ne vem. Zdaj pa v sodnih spisih običajno najdete, da je neznana oseba kriminalistu Frančku povedala, kakšno številko ima recimo gospa Poropat. Recimo. Jaz jim ne verjamem, po mojem uporabljajo IMSI-catcher. Same neznane osebe pa ravno ne hodijo okoli pa trobijo, bom rekel,

kakšna je moja ali vaša telefonska številka. To najdete skoraj v vseh sodnih spisih, neznana oseba je policiji zaupala telefonsko številka tega pa tega. Sodišča se s tem ne ukvarjajo, se nič ne sekirajo, verjetno so neznane osebe tako darežljive. Ampak temu ni tako, po mojem. Jaz mislim, da se te aparature uporabljajo, ampak če se, nimam dokazov, ne vem.

Zdaj pa tisto glavno, kar še moram povedati pri tej točki. Dve stvari še želim povedati. 158.a člen, jaz sem spremembo 158.a člena izjemno pohvalil na predstavitvi ministrov. Gre pa preprosto za to – pa se nekateri niso z menoj strinjali, vem, da se niso strinjali – da kaznivih dejanj, ki jih storijo policisti, ne obravnavajo policisti kriminalisti, ampak jih obravnava posebni oddelek pri Vrhovnem državnem tožilstvu. Ampak glejte, mi imamo zdaj tam, zdaj imamo, en absurd imamo. Zdaj gre za vsa kazniva dejanja. Vsa kazniva dejanja, tudi tista izven službe. Recimo, da ima policist karambol pa je tam neka lažja telesna poškodba, ja, je kaznivo dejanje, gotovo, obravnava to ta posebni oddelek. In mi smo v Evropi edini, ki imamo tako ureditev. Edini. Tako zelo imamo privede policiste pa kriminaliste, seveda. Zato jaz pozdravljam ta 158.a člen in se strinjam, da je treba to omejiti, ampak, državni sekretar, dobro me poslušajte, vi ste zdaj omejili na uporabo pooblastil v službenem času. To pa mislim, da je preozko. Se strinjam, da če gre za kaznivo dejanje pri uporabi pooblastil v službenem času, je pa po mojem preozko. Pa bom dal zdaj banalen primer, zato da boste razumeli. Kaj če se zgodi kaznivo dejanje posilstva, ki bi ga bil osumljen policist? Posilstvo kot tako je kaznivo dejanje, vendar policist pri tem ne uporablja pooblastila, pa je naredil klasično kaznivo dejanje. In v tem primeru bi ga obravnavali njegovi kolegi. Zato predlagam, da se to uredi na ta način, da bo to vezano na službo, ne samo na izvajanje pooblastil. Mislim, da je to treba urediti na tak način, ker je zdaj po moji oceni preozko. Preozko. Postavljeno samo na izvajanje pooblastil. Mislim, da je treba širše, da zajamemo tovrstne primere, ki sem jih povedal.

In zdaj k najtežjemu delu mojega današnjega nastopa. na nek način. To pa je seveda preiskovalni sodnik v predkazenskem postopku in pismo, ki so ga podpisali doktorji Dežman, Gorkič in Erbežnik. Trije profesorji treh različnih pravnih fakultet, ki govorijo o inkvizicijskem postopku. Moram reči, da sem bil najprej začuden nad vsebino tega pisma, malo sem ga debelo pogledal, potem sem pa še enkrat vse skupaj prebral, ker sem prvič na počez prebral. In ko sem na počez prebral, mi je bilo tako malo čudno, sem rekel, pa kaj ti ljudje ne vedo, da preiskovalnega sodnika v predkazenskem postopku ni nikjer v Evropi. In ga res ni. Tudi Bosanci, Hrvati, Srbi so že črtali preiskovalnega sodnika v predkazenskem postopku, skratka njegovo vlogo. Toda ko bereš to pismo, ugotoviš, da je v tem pismu veliko soli,

torej da je dosti utemeljeno nastalo. Namreč tudi naš program pravi, in to sem jaz dostikrat z govornice govoril o tem, da je treba v ZKP črtati vlogo preiskovalnega sodnika. Tudi program naš to predvideva. Vendar, zdaj pa nazaj na pismo, je treba reči pa takole. Predlog zakona, ki ga imamo, vloge preiskovalnega sodnika ne črta v celoti. Ne črta v celoti, ampak samo za določene primere. Ko bo recimo kriminalist vključil kamero pa se bo oseba, ki je zaslišana, s tem strinjala pa bo to posneto, bi to imelo pod določenimi zakonskimi pogoji dokazno vrednost in ni potrebna vloga preiskovalnega sodnika.

Pri problemu, ki pa je in kjer pa imajo ti gospodje najverjetneje prav, je pa situacija tudi jasna. Če črtate vlogo preiskovalnega sodnika, kar bi jo bilo treba po mojem v celoti, ne samo v določenih primerih, morate – to pa manjka v tem zakonu – dosti dodelati vlogo tožilstva in policije. In precej spremeniti vlogo tožilstva in policije v tem predkazenskem postopku. Precej spremeniti. Predvsem pa postaviti varovalke, ker če teh varovalk ne postavite, ker jih sedanji zakon ne postavlja, potem pa seveda lahko vidimo, da imajo ti trije profesorji pravzaprav prav. Če zdaj grem na kak odmeven predkazenski postopek, pa bom vzel tistega iz leta 2010, ko je to hišo praktično okupirala policija – da ne govorimo, kaj bi bilo v kakšni drugi državi, pri nas je to možno, pri nas celo predsednik Državnega zbora to dovoljuje, sedanji recimo, pa drugod tega ne dovoljujejo – takrat je šlo za eno zadevo, tako imenovana Orleška gmajna, če se spomnite, ministra za kmetijstvo iz kvote SD so lepo tam vklenjenega ali pridržanega vozili okoli, Jelinčiča so vozili okoli pridržanega in tako naprej in tako naprej. Po štirih letih so pa oproščeni vse krivde. Kdo jim bo povrnil škodo, ugled in še kaj? Kdo? Štiri leta so bili kriminalci. Če to navežem zdaj nazaj na ta predkazenski postopek oziroma vlogo preiskovalnega sodnika, danes so neke varovalke, da ima osumljenec določene garancije, recimo v določenih primerih vpogled v dokumente tožilstva. V določenih primerih. Če vlogo preiskovalnega sodnika na ta način črtamo, kot je zdajle predvidena, potem se bojim, da smo prišli do podobne situacije, kot jo opisujejo ti trije profesorji, in jih ne kaže zanemariti.

Če zaključim, bom rekel takole. Mi v tej fazi zakona ne moremo podpreti. Ni to realno. Ampak pričakujemo, da se bo res zgodilo to, kar je koalicija napovedala, gospa Korenjak prej, da se boste temeljito usedli za kak mesec ali pa dva ali pa čez poletje, zgodbo dali v predal, napeli možgane in še enkrat šli skozi člene pa zadevo pripravili za odbor na tak način, da bi bila prebavljiva, da bi bila sprejemljiva. Ne vidim potem razlogov, da ne bi tudi mi še enkrat premislili o tem zakonu pa mu eventualno na odboru dali podpore, če bodo šle spremembe v smeri, o kakršni sem govoril. Je pa tematika izjemno občutljiva. Izjemno občutljiva. Zlasti 149.b člen. Ne se spuščati v to, da bomo imeli

tako nizke standarde za uporabo 149.b člena, kot so zdaj predvideni, ker bo ponovno stvar v nasprotju in z uredbo in še s čim ter zna seveda Ustavno sodišče tak 149.b člen razveljaviti. Hkrati pa ne smemo, kako naj rečem, preveč zvezati rok preiskovalcem in tožilcem, ker tako in tako vemo, kje približno smo, kakšna je uspešnost. Najti bo treba eno pametno ravnovesje in jaz želim, da koalicija res premisli o zakonu in da ga do druge obravnave, torej do obravnave na odboru, temeljito spremeni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane in spoštovani vsi prisotni!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku, ki ga danes obravnavamo, je bil v preteklosti že deležen več sprememb, a težnja po ukinitvi sodne preiskave se je pojavila že v času prve vlade Janeza Janše, to je v času, ko je bil minister za pravosodje gospod Lovro Šturm. Vendar takrat predlog ni bil posredovan v obravnavo Državnemu zboru, in to zato, ker je zmanjkalo časa. Državnozbornske volitve so bile pred vrati. Nato se je težnja nadaljevala tudi v času ministirovanja ministra Pličaniča, ki je v ta namen imenoval dvajsetčlansko delovno skupino, katere naloga je bila izdelava strokovnega mnenja o novem Zakonu o kazenskem postopku. Če potegnemo črto, lahko rečemo, da ideja o prenovi kazenskega postopka ni nastala zgolj v mandatu pravosodnega ministra Klemenčiča, o njej se govori že skoraj desetletje. Vseskozi se pojavljajo pomisleki, ali so spremembe in dopolnitve, ki jih prinaša predlog zakona, res potrebne. Tudi v Poslanski skupini Desus o tem nimamo popolnoma enotnega mnenja.

Tako naj bi postopna ukinitve sodne preiskave občutno zmanjšala dolgotrajne kazenske postopke. Pri ukinitvi sodne preiskave gre namreč za veliko procesno, sistemsko in organizacijsko spremembo v kazenskem postopku, ki pa je v imenu učinkovitosti vedno bolj prisotna. Nazadnje so jo vpeljali tudi na Hrvaškem. Prav izkušnje iz Hrvaške in tudi druge sosedo, to je Avstrije, kjer so naenkrat ukiniteli sodno preiskavo in imeli več poporodnih težav, pa so razlog, da je pravosodno ministrstvo v predlog vpeljalo vmesno stopnjo, po kateri bi tudi zaslišanja v predkazenskem postopku dobila dokazno vrednost za kasnejše sojenje. S tem bi bil storjen prvi korak proti kasnejši ukinitvi sodne preiskave. V primeru zaslišanja osumljenca bi ta seveda imel obvezno pravico do odvetnika, če bi ga odklonil, pa bi moralo biti zaslišanje obvezno avdio ali video posneto. Tudi pri tej novosti se je postavilo

mного vprašanj, kot je na primer, ali bo osumljenec zaradi pritiska pred kamerami priznal krivdo, in spet na drugi strani, ali ni takšen način kvečjemu dobrodošel, saj bo tako posameznik kot priča, tu ciljam predvsem na žrtve spolnih kaznivih dejanj, zaslišan čim manjkraj, tožilstvo pa se bo lahko v povezavi z ukinitvijo sodne preiskave pogosteje odločalo za vložitev neposredne obtožnice. Torej brez sodne preiskave, ki pa je, to moram poudariti, za zdaj s tem predlogom ne ukinjamo povsem. Drugače se urejajo le pogoji za uvedbo preiskave. In ponovno poudarjam, preiskava se ne ukinja. Dejansko se zgolj krepi možnost, da se opravijo le prikriti preiskovalni ukrepi, kadar glede na okoliščine primera ni potrebe po preiskavi, po domače povedano, kadar je zbranih dovolj dokazov za nadaljevanje kazenskega postopka. Zahteva za preiskavo bo morala biti posledično zgolj bolj utemeljena. Ne gre pa pozabiti niti tega, da že po veljavni ureditvi preiskava ni obvezna, če je predpisana kazen zapora do 8 let.

Velja povedati, da predlog zakona prinaša še mnogo drugih dobrodošliih sprememb in dopolnitev. Naj jih navedem le nekaj. Jasnejša in poenostavljena je ureditev za hitrejše pridobivanje podatkov bank, hranilnic in drugih finančnih institucij, okrepljeno je varovanje novinarjevega vira v kazenskem postopku, nadalje pravne osebe in podjetniki kot naznanitelji oziroma ovaditelji kaznivih dejanj ne bodo več omejeni z zavezo varovanja zaupnosti tistih podatkov, ki so relevantni za kazensko ovadbo, in kar je še zelo pomembna novost, zaostreni bodo pogoji za upravičeno odsotnost na glavnih obravnavah ali posameznih procesnih dejanjih iz zdravstvenih razlogov. Ker se je v praksi z namenom zavlačevanja postopkov pokazalo kot težavno vročanje sodnih aktov posameznikom, bodo vročanje po novem opravljali detektivi in izvršitelji. Vse navedene spremembe v Poslanski skupini Desus podpiramo, saj menimo, da gre za pomembno orodje proti zavlačevanju postopkov, kar je v slovenskem sodstvu res velik problem. A kljub temu nekatere dileme ostajajo še odprte in nanje pričakujemo ustrezne odgovore.

Glede na navedeno bomo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije večinsko predlog zakona v tej fazi podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Stranke socialnih demokratov bo predstavil gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Državni sekretar, kolegice in kolegi, kolikor nas vztraja ob tej relativno zahtevni temi!

Zakaj to v uvodu govorim? Zato, da bo jasno, kaj obravnavamo danes. Ni ne tehničen ne enostaven zakon, gre za izjemno pomembno materijo, ki jo v Republiki Sloveniji spreminjamo

že štirinajstič, odkar je bil sprejet izvorni Zakon o kazenskem postopku leta 1995. Zato moram ne glede na to, da prihajam iz reda koalicije, uvodoma izraziti razočaranje nad tem, da predstavitev Vlade nismo slišali, in računam na to, da bo vsaj na pomemben del tega, kar je bilo opozorjeno v okviru predstavitev poslanskih skupin, državni sekretar zelo natančno v svojem prvem javljanju pojasnil, obrazložil in na pomembna vprašanja tudi odgovoril, če je mogoče že s predlogi amandmajskih pojasnil, vsaj na del tega, kar je v svoji predstavitvi povedal tudi dr. Gorenak.

Če se lotim same predstavitve stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov. Pozdravljamo temeljni namen sprejetja tega zakona, ki želi povečati učinkovitost pregona kaznivih dejanj in ki na nek način spremlja evlucijsko spremembo kazenskega pregona in njegovega postopka in za razliko od nekaterih prejšnjih sprememb in dopolnitev tega zakona to skuša narediti karseda celovito z namenom, da bi tega zakona ne spreminjali prepogosto in da bi v njegovi zdajšnji novelaciji uspeli kar se le da učinkovito rešiti vsa ključna in temeljna vprašanja. Namreč, štirinajstič v nekaj več kot 20 letih spreminjati Zakon o kazenskem postopku, seveda ni prav dobra popotnica za vtis, da država, pravna država dobro deluje. Zato je naše temeljno prepričanje, da se moramo lotiti tega zakona in njegove obravnave nadvse resno in da tudi v nadaljnjih postopkih moramo priti do zakona, ki bo za karseda dolgo časovno obdobje omogočil svoje stalno izvajanje in preprečil potrebo po tem, da ga v naslednjih 20 letih spreminjamo še štirinajstkrat.

Prenos pristojnosti za preiskavo s sodišča na tožilstvo in na policijo se v tem pogledu zdi eden pomembnejših korakov k povečanju učinkovitosti pregona najzahtevnejših kaznivih dejanj. Seveda je logičen ugovor ob sistemu, ki ga poznamo danes, ta, da bo marsikdo ob tej spremembi v strahu, morda upravičeno, morda neupravičeno, ali bo s tem lahko prišlo do pretiranega posega v temeljne človekove pravice, v zasebnost, v pravico do ustrezne in poštene obrambe in s tem povezano tudi preiskave. Zato je ključno, kot je bilo že predstavljeno, da se vsaj začasno še ohrani vloga sodišča kot tistega temeljnega garanta, ki v primeru uporabe instituta zaslišanja s strani tožilstva ali policije v predkazenskem postopku še vedno bdi nad zakonitostjo celotnega postopka.

Tisto, kar je bilo manj poudarjeno, pa je vendar bistveno, je, da zakon naslavlja eno izmed vprašanj, ki govori tudi o konceptualnem dojemanju kazenskega postopka s strani države, s strani oblasti. To je, da tokrat posebej urejamo določila, ki dajejo na nek način stopnjo varnosti pa tudi priznanje statusa v postopku in s tem povezano ustrezne obravnave žrtvi kaznivega dejanja, v primeru smrti pa tudi družinskim članom, partnerju, skratka tistim, ki so zaradi storitve kaznivega dejanja najbolj

prizadeti. To je pomemben del prenosa evropske direktive v naš pravni red in v tem pogledu se spreminja, evlucijsko ponovno, tudi sam koncept kazenskega pregona.

O tematiki, o kateri je bilo tako s strani operaterjev, civilne družbe kot tudi večine parlamentarnih poslanskih skupin že veliko povedanega, to je o lovilcih, ki jih slovenska policija ima že skoraj desetletje, pa še vedno ni urejena njihova uporaba, bomo seveda tako v tej razpravi kot v nadaljevanju postopka, če bo do njega prišlo, govorili še veliko. Ostaja temeljna dilema, ali sploh smemo dovoliti to uporabo na način, kot jo tehnologija omogoča danes. Vsekakor pa ne smemo prezreti dejstva, da je bolj logično, da če določena tehnologija za preiskavo v procesu pregona kaznivih dejanj obstaja, to ustrezno reguliramo z zakonom, kot pa da ohranjamo stanje, ki ga imamo danes, ko, kot je povedal dr. Gorenak, lahko upravičeno sumimo, da se to pogosto uporablja, da je uporabljeno in da še zdaleč ne gre za tehnologijo »v predalu«, ampak da gre za tehnologijo, ki se uporablja v sivi coni zakona in v pomembnem delu posega v temeljne pravice državljanov in državljanov do zasebnosti. Odločitev Državnega zbora, ali bo tovrstno uporabo, tudi s sprejetjem tega zakona, dovolil ali pa izrecno prepovedal, bomo najverjetneje dobili v nadaljevanju postopka, vsekakor pa smo Socialni demokrati tudi ali pa predvsem zaradi vprašanj, ki jih v povezavi s temeljnimi človekovimi in državljanskimi pravicami odpira uporaba tovrstnih tehnologij, naklonjeni tudi javni predstavitvi mnenj, preden bo sam zakon obravnavan na pristojnem parlamentarnem odboru, Odboru za pravosodje.

V tej fazi zakona in obravnave bomo Socialni demokrati Zakon o kazenskem postopku, njegovo štirinajsto spremembo in dopolnitev, podprli v želji, da povečamo učinkovitost kazenskega postopka, da umaknemo številne postopkovne ovire, zaradi katerih se sodni postopki pa tudi same preiskave vlečejo predolgo in zaradi katerih tisti, ki bi morali biti deležni roke pravice, tako ali drugače številnih postopkov ne končajo. Želimo pa si, da bi Vlada do same javne predstavitve mnenj pa tudi do nadaljevanja obravnave tega zakona, če bo do tega prišlo, na vse pomisleke in vsa vprašanja iz te dvorane odgovorila, ne odgovorila zgolj z obrambo stališč predlaganega zakona, ampak odgovorila na način, da bomo v najširšem krogu lahko dosegli konsenz poslanskih skupin tako z leve kot z desne. Kajti zakon, ki ureja kazenski postopek, je izjemno pomemben in temeljni zakon za zaupanje državljanov in državljanov v pravno državo. Kakršenkoli dvom ali občutek, da bi lahko storili več za ustreznost tovrstnega zakona, pa tega nismo storili zgolj zaradi tega, ker so določene pripombe prišle z leve ali z desne, to mora v tem primeru biti puščeno na strani in absolutno ne sme biti del postopka, ki je pred nami.

Zakon bomo, kot že rečeno, Socialni demokrati podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Spremembe Zakona o kazenskem postopku smo v Združenih levici kar nekoliko nestrpno pričakovali. Februarja lani smo namreč pripravili spremembe Kazenskega zakonika, ki so celovito urejale problematiko mučenja živali. Naša rešitev je bila sicer z amandmaji koalicije na koncu nekoliko okrnjena, izmaličena, če naj tako rečem, a korak naprej je bil kljub temu narejen. Med rešitvami, ki so izpadle iz končnega predloga, so bile tudi tiste, ki bi zagotovile čim bolj učinkovit pregon mučiteljev živali. V mislih imam predvsem kriminalne združbe, ki na račun organiziranja prireditev, kakršne so pasji boji, recimo, na koncu seveda kujejo velike dobičke. Učinkovit pregon je onemogočen predvsem zaradi dejstva, da zoper serijske mučitelje živali ni mogoče uporabiti prikritih preiskovalnih ukrepov. Takrat nam je minister zagotovil, da bo to težavo razrešil z novelo Zakona o kazenskem postopku, in veseli nas, da je to besedo tudi držal. Ampak v tem mandatu se zelo rado zgodi, da se nekaj pozitivnih rešitev skriva med kopico spornih, in tudi tokrat je tako, zato v Združenih levici ne podpiramo teh rešitev.

Zakon o kazenskem postopku je eden najpomembnejših zakonov, s tem se verjetno vsi strinjamo. Je zakon, po katerem se ocenjuje, ali je država dejansko pravna. Če je slab, končajo v zaporu nedolžni, medtem ko se zločinci in goljufi sprehajajo na prostosti, tako kot pri nas nekateri tajkuni, nekateri celo obsojeni, ki recimo neobremenjeno igrajo košarko. Zaupanje javnosti v pravno državo posledično in tudi upravičeno ni ravno na visoki ravni in vedno močnejši je tudi občutek, da imamo dve pravni državi. Ena za bogate in drugo za revne. Jasno je torej, da je Zakon o kazenskem postopku potreben sprememb, a spremembe, ki so pred nami, so po našem mnenju slabe. Prva stvar, ki je problematična, je število pripomb s strani strokovne javnosti. Kot smo že slišali, predlogu nasprotujejo ali pa opozarjajo na posamezne sporne ali pa neprimerne rešitve praktično vsi, ki se jih zakon dotika, odvetniki, tožilci, sodniki, informacijski pooblaščenec, profesorji prava, telekomunikacijski operaterji in celo represiji sicer izredno naklonjena ministrica za notranje zadeve. In to je vsekakor zelo slaba popotnica za ta zakon. Še posebej, če gre za, kot je zapisano v predlogu, citiram, »postopno uveljavljanje novega modela kazenskega postopka«, konec citata. Nov model se pri tem nanaša na ukinitve sodne preiskave. Prav pri vsaki pretekli vladi je delovala neka posebna delovna skupina, katere naloga je bila priprava

novele Zakona o kazenskem postopku. Zaradi številnih odprtih dilem in tudi zaradi izjemne zahtevnosti priprave novega modela se za ukinitve ni odločila prav nobena od teh vlad, pa čeprav je bilo že leta 2008 napisanih 343 členov novega zakona. Več kot polovica novega zakona je bila tako napisana že pred skoraj 10 leti in danes pred sabo nimamo novega zakona. Pred nami je neka novela, in po pripombah sodeč, slaba novela. Namesto celovite in sistemske ukinitve sodne preiskave je danes pred nami nekakšna delna, postopna ukinitve. Predlagatelj je namreč, ponovno citiram, »ocenil, da je smiseln gradualističen pristop k uveljavitvi novega modela«, konec citata. Gradualističen pristop, ki pa lahko v praksi povzroči pravzaprav zelo celovit kolaps.

V Združenih levici nasprotujemo predvsem rešitvam, ki se nanašajo na možnost zasliševanja osumljencev brez navzočnosti zagovornika, na pomanjkljivost pri zagotavljanju enakosti orožij, na nove določbe glede pridobivanja podatkov o prometu komunikacijskih sredstev ter na uvedbo tako imenovanih lovilcev IMSI. Kar se tiče sodne preiskave, vemo, da razprava o tem, sodna preiskava da ali ne, poteka že od leta 2000. Največji problem, s katerim se pri tem ukvarja stroka, je, kako ob ukinitvi sodne preiskave zagotoviti enakost orožij. Gradualistični pristop Ministrstva za pravosodje tega problema dejansko ne rešuje. Pravzaprav se z njim niti ne ukvarja. V delu, ki se nanaša na možnost zasliševanja prič brez navzočnosti obrambe ter na zasliševanje osumljencev brez navzočnosti zagovornika, pomeni pravzaprav velik korak od tega načela. Odgovor ministrstva na kritike je tukaj preprost. Kontradiktornost bo zagotovljena naknadno, osumljenec pa bo poučen o tem, da ima pravico do zagovornika. Že res, a pravico do zagovornika, ki jo osumljencu daje zakon, lahko izkoristi le tisti, ki si zagovornika lahko tudi privoščijo. Stroka je tukaj enotna. Če se ukine sodna preiskava, je nujno treba razširiti pravico do zagovornika po uradni dolžnosti tudi na predkazenski postopek. A ta predlog tega ne določa. Zakaj ne? Ker država preprosto nima denarja za to. Za primerno rešitev torej potrebujemo sistematično prenovu postopka in tudi zadostna sredstva. Tukaj nimamo nič od tega, imamo le neko parcialno rešitev, nižanje standardov in seveda tudi povečanje represije. Občutek, da imamo dve pravni državi, eno za premožne in tisto za revne, pa s takšnimi rešitvami počasi prerašča že v skorajda dejstvo.

Poleg pomanjkljivosti ureditve so vprašljivi tudi sami razlogi zanjo. Ko se je leta 2000 začela razprava o ukinitvi, je bil glavni razlog za to skrajšanje kazenskih postopkov. Tega razloga sedaj ni več, še posebej po uveljavitvi novele KZ. Danes se večina postopkov konča s priznanjem krivde ali s pogajanjem o priznanju krivde ter sporazumom o kazni. V manj kot polovici zadev torej sploh pride do glavne obravnave in na ta del bi se morali

skoncentrirati. A ne tako, da se bo število končanih postopkov pred glavno obravnavo še dodatno zvišalo na račun priznanj, ki bi jih lahko brez zagovornika seveda izsilili od osumljenca in pripeljali skozi zadnja vrata, če se tako izrazim, in pripombe in opozorila stroke so, kar se tiče tega, tukaj vsekakor na mestu. Posledice teh sprememb se bodo torej v praksi kazale z znižanjem standarda pravnega varstva osumljencev, še posebej tistih, ki so materialno šibkejši, in s kaosom, ki ga bodo takšni postopki povzročili.

Sporne so pa tudi določbe, ki se nanašajo na pridobivanje podatkov o prometu komunikacijskih naprav. Slabe določbe, ki jih je treba popraviti zaradi odločb Ustavnega sodišča, se nadomeščajo s še slabšimi. Prejeli smo cel kup pripomb, ki opozarjajo, da gre za prekomeren in nesorazmeren poseg v zasebnost posameznikov, določbe pa so preširoke. Zelo kritično do teh sprememb je mnenje informacijskega pooblaščenca, več kot prepričljiva pa so tudi opozorila Združenja za informatiko in telekomunikacije. Gre za zelo hude posege v zasebnost in določbe so vsekakor preveč odprte in dobrodušne do organov pregona. Če te določbe povežemo še z uvedbo lovilcev IMSI, pa postanejo dobesedno nesprejemljive. Tudi zgodba s temi lovilci ima sama že precej dolgo brado. Potem ko že cel mandat povečevanje represije in policijskih pooblastil uzakonjamo s predlogi ministrice za notranje zadeve, se je temu pridružil še minister za pravosodje. Minister, ki je nasprotoval eni želji vodstva policije, to je paralizatorju, sedaj sam uresničuje drugo željo vodstva policije, to so ti lovilci IMSI, in to kljub temu da je pri tem ukrepu pomislekov še več kot pri paralizatorju. V Združenju levici imamo stališče do vseh represivnih ukrepov enako. Tako paralizator kot lovilci IMSI so za nas popolnoma nesprejemljivi. Vemo, da naj bi bili neuradno lovilci IMSI prvič v uporabi že tam nekje leta 1999, pa čeprav je bila njihova uporaba javno priznana šele leta 2014, mediji so namreč takrat razkrili, da je policija v letih od 2006 do 2012 napravo uporabila več kot 300-krat, pa čeprav je uporaba, kot smo slišali že večkrat danes, nezakonita. Ker gre za hud poseg v zasebnost in ker naprav tehnično ni mogoče nadzorovati, jih je pa seveda po drugi strani zelo lahko zlorabiti, tudi za nezakonito prisluškovanje, recimo, do danes nobena vlada ni uzakonila njihove uporabe. A kot rečeno, v mandatu dr. Cerarja se bodo očitno uresničile vse represivne želje vodstva policije.

Predloga zaradi vsega navedenega v Združenju levici ne moremo podpreti. Tako pomembnega zakona preprosto ne moremo spreminjati z rešitvami, ki jim nasprotujejo praktično vsi, ki so udeleženi v njegovo uporabo, tisti, ki ga bodo dejansko tudi izvajali. To je preprosto neodgovorno, z eno besedo. Sploh pa je nedopustno, da se poskuša kazenske postopke skrajšati na račun tistih, ki si ne morejo privoščiti dragih odvetnikov, in s preširokimi

možnostmi za represivne ukrepe ter posege v zasebnost posameznika. Ne le tistega, ki je osumljen kaznivega dejanja, ampak tudi tistega, ki se nič hudega sluteč znajde v njegovi bližini. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku na več področjih ureditve kazenskega postopka prinaša spremembe, ki so v veliki meri smiselne, vendar pa bo v obravnavi treba opozoriti tudi na nekatere neustreznosti tega predloga. Novela zakona med drugim v slovenski pravni red predvsem na področju varovanja interesov žrtev oziroma oškodovancev prinaša direktivo 2012/29EU. V Novi Sloveniji pozdravljamo razširitev možnosti žrtve nasilja, da jo v postopku spremlja oseba, ki ji zaupa. Prav tako podpiramo določitev obveznost policije, državnega tožilstva in sodišča, da oškodovancu zagotovijo možnost izogibanja stika z osumljencem ali obdolžencem. V Novi Sloveniji menimo, da je podelitev pravice oškodovanca do prejemanja informacij o stanju predzakonskega oziroma kazenskega postopka dobrodošla sprememba, ki bi izboljšala položaj žrtev. Kot smiselno vidimo tudi novo opredelitev pojma oškodovanec, saj je ta izrecno razširjen še na družinske člane osebe, katere smrt je bila neposredna posledica kaznivega dejanja. Če se tožilec odloči, da ne bo preganjal kaznivega dejanja, lahko po obstoječi ureditvi pregon v osmih dneh prevzame oškodovanec. Ta rok se s tem predlogom podaljšuje, kar Krščanski demokrati pozdravljamo. Rok za odločitev oškodovanca o subsidiarnem pregonu se namreč spreminja z 8 na 30 dni. Predlog zakona jasno določa možnost, da se materam dojenčkov in majhnih otrok omogoči, da slednji med priporom bivajo z njimi, kar Krščanski demokrati tudi pozdravljamo. Opozarjamo pa, da predlog zakona na področju elektronskih komunikacij nekaterim zasebnim gospodarskim družbam nalaga precejšnje zahteve, ki bi po svoji naravi spadale v pristojnost državnih organov.

Predlog zakona na novo ureja novinarsko zaupnost v kazenskem postopku. Po navedbah predlagatelja zakona pa se podobno kot novinarska zaupnost smiselno ureja tudi spovedna molčečnost. Iz besedila členov predloga zakona tega sicer ni jasno razbrati, vendar pa je v skladu z navedbami predlagatelja po tej noveli razkritje informacij, za katere velja spovedna molčečnost, v nekaterih primerih zapovedano. To bi pomenilo relativizacijo

varstva spovedne molčečnosti, kar bi bilo zaradi kršitve verske svobode nesprejemljivo.

Prav zaradi teh nejasnosti v Novi Sloveniji Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku ne moremo podpreti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat. Pripravi naj se gospa Eva Irgl.

Izvolite, gospa Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Sama menim, da je ta zakon resnično zelo pomemben zakon, ki bo na področju kazenskega postopka prinesel bistvene spremembe, in sicer spremembe, ki bodo seveda doprinesle k temu, da bo kazenski postopek potekal hitreje, torej da se bo skrajšal, in da bo to doprineslo tudi k temu, da bodo naša sodišča bolj ažurna. Sama vsebina tega zakona je bila pri nekaterih institutih res deležna veliko pripomb, tudi danes smo slišali o tem, kar je govoril kolega gospod Gorenak o 149.b členu, ki se nanaša na to, da prihaja do kršitve človekovih pravic pri nadzoru pri telekomunikacijah. Mislim, da bomo morali v času do druge obravnave tega zakona resnično temeljito preveriti te zadeve in ugotoviti, v kolikšni meri tukaj res prihaja do kršitve človekovih pravic, in seveda zakon primerno zapisati, da do tega ne bi prihajalo. Tudi sama preiskava v kazenskem postopku je pripravljena v tem smislu, da bi prišlo do spremembe, da bi se lahko izvajala hitreje, in tudi tukaj bo treba preveriti, kaj pomeni to, da se storilca kaznivega dejanja zasliši brez odvetnika, koliko bo zagotovljeno to, da bo to snemanje preiskave zadovoljilo temu, da ne bo prihajalo do kršitve človekovih pravic.

Skratka, prepričana sem, da se bomo potrudili in da bomo zakon pripravili tako, da bo ta sprememba celovito prenovila Zakon o kazenskem postopku in da ne bo prišlo že kar v naslednjih letih do ponovne spremembe. Kajti resnično je to pomemben zakon in ne bi bilo dobro, da bi ga že čez nekaj let ponovno spreminjali. Gre za zakon, ki zagotavlja človekove pravice, in pomembno je, da je zato primerno ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod podpredsednik, hvala za besedo.

Sem kar malo presenečen, ker sem bil zadnji na vrsti, pa sem že zdajle. Ta zakon je po moji oceni zelo pomemben. Ne vem, koliko poslancev je imelo ta privilegij, da so je kdaj v

svoji karieri srečali z njim, jaz sem se pravzaprav že kar večkrat. Pa ne bom šel zdaj v vse detajle, na splošno lahko rečem, da je večina rešitev dobra, sploh tiste z vidika zaščite žrtev kaznivih dejanj, pa potem tudi pravic oškodovancev in podobno. So pa zadeve, ki so tudi po moji oceni zelo problematične in jim bom v nadaljevanju sprejemanja tega zakona posvetil veliko pozornosti, če naj dobi moj plus na končnem glasovanju.

Kar se mi zdi najbolj problematično, je ta odprava preiskovalnega sodnika. O tem je bilo veliko slišati. Jaz si tu delim pogled s tistimi, ki pravijo, da bi sprejetje tega zakona lahko botrovalo tudi nekaterim praksam v kazenskih postopkih, ki bi na koncu vodile k temu, da bi se številni kazenski postopki končali neuspešno ali pa morda še s kakšnimi odškodninami. Kar me skrbi, je predvsem ta možnost zaslišanja s strani policije in državnega tožilca, ki se v tem delu kazenskega postopka korenito spreminja. Gre pa za to, da do sedaj veljavni Zakon o kazenskem postopku pozna institut preiskovalnega sodnika, ki ga pravna teorija imenuje garant zakonitosti. Trendi, tudi v Sloveniji, so takšni, da naj bi se temu garantu zakonitosti počasi odpovedali, češ da tega nima nobena država. Jaz v samem preiskovalnem sodniku ne vidim nič slabega, mislim, da preiskava, takšna, kot je, tudi če je marsikdaj nepotrebna, ni sama po sebi kamen spotike v kazenskih postopkih, ampak so kamni spotike raznorazni instruktorski roki, ki omogočajo, da se zadeve valijo sem in tja po predalih in se na koncu nič ne zgodi ali pa dobimo sodbo tik pred zastaranjem ali pa kakšno pravnomočno tudi po zastaranju.

Problem ureditve, ki je v noveli tega zakona, vidim v tem, da se s tem, ko se odpravlja ta garant zakonitosti, ki naj bi nekako balansiralo tisto pravno moč ali pa pravne in dejanske možnosti osumljenca na eni strani in tožilca na drugi strani, da se z odpravo tega garanta ne naklanja nobenih novih pravic oziroma ne uravnoteži procesnega položaja osumljenca. Zakon predvideva, da poslej ne zaslišuje več preiskovalni sodnik, ampak lahko policija ali tožilec ureja določena procesna dejanja, predvsem kako vabiti in tako naprej. Potem pa pravi, da se v bistvu to zaslišanje lahko uporabi na sodišču. Za primere, ko ima osumljenec zagovornika ali pa ga nima, je pa zadeva urejena tako, da če ima zagovornika, potem se njegovo zaslišanje tako ali tako lahko uporabi kot dokaz na sodišču, če ga nima, pa se lahko tega zagovornika nadomesti z videoposnetkom. Jaz ne vidim nobene utemeljitve v tem, da bi lahko zagovornika, ki ni samo nekdo, ki gleda, ki nemo opazuje ali pa ki je priča nekemu zaslišanju, torej da bi bil zagovornik priča zaslišanju, da njega lahko nadomesti kamera z neko svojo video in avdio vsebino. Zagovornik ni priča zaslišanju, zagovornik je aktivni udeleženec, postavlja svoja vprašanja z vidika obrambe in njegova vloga je

enako pomembna tako na tistem predhodnem zaslišanju ali pa na čisto začetnem zaslišanju kot potem na zaslišanju na glavni obravnavi. Ureditev, kot je predlagana v zakonu, se bojim, da bo vodila k temu, da v primerih, ko ne bo zagovornika, na primer na policijskem zaslišanju, to pa tudi zaradi tega ne, ker si ga nekdo ne bo mogel privoščiti, se bo ta kazenski postopek na koncu prevesil v nekakšno relativiziranje teh izjav, ki jih je dal osumljenec na policiji, se pravi, ko je bil sneman, da se bo skušalo ugotoviti ali pa relativizirati to, kar je on povedal, in njegovo psihofizično stanje, v katerem je nekaj povedal. Nisem pristaš tega, da s kamer lahko vidimo resnico. Kamera 10 let nazaj ali pa kamera dandanes sta povsem drugačna instrumenta. Dandanes je mogoče vsak videoposnetek relativno lahko predelati in po moji presoji nima ali pa ima vedno manjšo dokazno vrednost.

Problem, na katerega je tudi tekom nastajanja tega postopka opozarjalo Ministrstvo za notranje zadeve, pa se je potem nekako to kompenziralo v to, da to ni obligatorno, je v tem, ali ima policija sploh možnosti za to, na kakšen način se bo pravzaprav vse skupaj snemalo. Tudi v tem delu je ta rešitev popolnoma nedorečena. Zakon pravi, da bo osumljenec moral biti poučen o svojih pravicah, tudi to, da bo imel možnost zagovornika, pa se na tem mestu sprašujem, ali je možno kakorkoli takšne posnetke zlorabiti. Ne nazadnje imamo ene in iste povratnike, da ne rečem, da so velikokrat zelo podobni v enem in drugem kazenskem postopku, in nisem čisto prepričan, da ni mogoče zlorabiti njihovih izjav v enem kazenskem postopku za namene drugega kazenskega postopka. Takšnih vprašanj ta zakon ne rešuje in jaz mislim, da bo na to, bom rekel, treba odgovoriti. Seveda pa izbira nekega videoposnetka kot garanta, videoposnetek namesto zagovornika in videoposnetek namesto preiskovalnega sodnika, glede na to, kar sem povedal o teh videoposnetkih, mislim, da ne more biti rešitev. Tudi v našem sodobnem času ne. Verjamem, da se težnje vsakokratne oblasti v delu kazenskih postopkov niso v ničemer spremenile, in bom rekel, garancije, ki jih potrebuje vsakdo, ki pride na ta način v kontakt z državo, morajo biti vedno enake, nikoli manjše.

Ne bom se spuščal zdaj v ostale člene, kar se tiče pridobivanja ostalih podatkov. Tudi tam se strinjam z mnenji, nekaterimi, ki so bila danes že slišana. Verjamem, da si bomo na te pomisleke odgovorili tekom sprejemanja tega zakona, sem pa ta del izpostavil, ki se mi zdi najbolj bistven, zaradi tega ker se bojim, da bo neko hitenje v neke postopke rezultiralo, kot sem omenil že prej, to, da bodo nekatere pomembne zadeve na koncu padale lahko na Vrhovnem sodišču ali pa na Ustavnem sodišču, in se bomo na koncu tudi vprašali, kaj smo sprejemali. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Torej, veliko poklicanih, malo izbranih, bi rekli temu.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnik predlagatelja, torej Vlade, gospod Darko Stare, državni sekretar.

DARKO STARE: Hvala, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem poslankam in poslancem!

Najprej sem dolžan eno iskreno opravičilo za nepravočasen prihod na začetek te točke. Namreč, po dnevnem redu je bil začetek predviden ob 13. uri, ko smo bili obveščeni, da bo začetek predčasen, smo se takoj odzvali, vendar sem žal za eno minuto zamudil in nisem imel priložnosti v imenu predlagatelja dati uvodnega pojasnila zakona. Tako da še enkrat, opravičilo za to.

Bom pa v tem trenutku povedal samo naslednje. Zakon oziroma novela zakona vsebuje 145 členov, in tako kot ste predstavniki posameznih poslanskih skupin v svojih uvodnih mnenjih, pojasnilih ugotovili, gre za pomembne spremembe in pomembne novote, ki bistveno spreminjajo položaj, predvsem pravni položaj in pravno varnost oškodovancev v kazenskem postopku v vseh fazah – tako predkazenskem, kazenskem kot v predhodnem postopku. Pomembno se spreminjajo določene organizacijske določbe, ki poenostavljajo in pospešujejo postopke, brez da bi posegale v pravni položaj in pravice strank v postopku, pomembno se olajšuje dostop do določenih podatkov vsem ljudem. Zlasti imam tu v mislih pravico oziroma njihove možnosti za dostop do podatkov o nekaznovanosti, za dostop do potrdila o dejstvu, da zoper njih ne poteka kazenskih postopek. Vse te stvari spreminjamo na način, da bodo enostavno in hitro dostopne na vseh upravnih enotah, kjer živijo, in da bodo lahko te zadeve dobivali tudi po pošti. Seveda osebno vročanje, ne tako, kot je do zdaj, da se mora za vsako tako potrdilo o postopku človek sam oglasiti na sodišču in se s tem lahko pomembno moti njegov način bivanja oziroma delo, službovanje in tako naprej.

Skratka, gre za celo kopico rešitev, ki pomembno izboljšujejo položaj in možnosti ljudem, strankam v postopkih. Se je pa v bistvu tudi v fazah strokovnega usklajevanja zadeva zreducirala na šest, sedem členov, ki ste jih tudi vi, spoštovani poslanci in poslanke, danes v današnji razpravi izpostavili kot problematične, kjer ni bilo doseženo popolno soglasje, tako da kakšnega izrecnega nasprotja v zadnji fazi pred sprejetjem na Vladi v medresorskem usklajevanju ni bilo. Je bil doseženo v bistvu soglasje, bom pa seveda poskušal na čim bolj jasan način poudariti tiste stvari, ki so se mi danes zdele pomembne, zato da bo mogoče pravilno razumeti naš namen in predlagane spremembe. Iz tega razloga tudi ne bom šel zdaj v detajle vseh teh pomembnih rešitev, ki na nek

način uresničujejo tudi ustavno skladnost veljavnega zakona na podlagi treh ustavnih odločb in številna priporočila varuhinje, da ne govorim tudi o priporočilih spoštovanih poslank in poslancev, ki ste jih sprejeli na odborih, bodisi za človekove pravice bodisi na odboru za pravosodje in pa, mislim da, tudi en skupni odbor je bil v lanskem letu za notranje zadeve in pravosodje, kjer je bilo sprejeto priporočilo, da se uzakoni možnost pravnega varstva in inštančne presoje, kadar gre za zavržbo kazenske ovadbe, in ima oškodovanec zdaj v bistvu možnost tudi, da to svojo pravico bolj učinkovito zaščiti z notranjo presojo nadrejenega tožilca, ki je njegovo kazensko ovadbo zavrzel, da ne omenjam tudi kvalificiranih tožilcev in pa seveda priporočila komisije, preiskovalne komisije tega spoštovanega državnega zbora, ki preiskuje bančno luknjo in je priporočila Vladi, da uzakoni tudi možnost zaslišanja prič v predkazenskem postopku, kar je tudi pred vami.

Skratka, gre za izraz neke politične volje, tudi v tem spoštovanem zboru, za številne predloge pravosodnih gradnikov, da ne bo nesorazuma, tožilci, sodniki, posamezni, sodišča od vrhovnega do posameznih okrožnih sodišč, posamezna okrožna državna tožilstva, varuhinjo sem že omenil, predstavniki pravne fakultete. Številne rešitve so v bistvu ali na njihovo pobudo, predlog ali pa so bile končne oblike, ki so pred vami, z njimi usklajene v polni meri oziroma skoraj v celoti.

Zdaj pa da grem nazaj k temu, kar je bilo izpostavljeno kot problematično oziroma sporno tudi z ustavnopravnega vidika. Prva zadeva, ki se mi zdi pomembna za razumevanje predlaganih sprememb in pa možno tveganje, je, to lahko odločno in jasno povem, popolnoma napačna izhodiščna predpostavka, kjer so mnogi razpravljavci izhajali iz predpostavke, da se ukinja preiskava. Ta predlog zakona v nobeni določbi, v nobenem predlaganem členu ne ukinja preiskave. Vi, če pogledate trenutno veljavni Zakon o kazenskem postopku, ki je bil, kot ste že sami ugotovili, do zdaj trinajstkrat noveliran, praviloma zaradi neskladnosti z ustavo, torej po odločbah našega Ustavnega sodišča, nekajkrat pa tudi zaradi implementacije nadnacionalnih aktov, bodisi direktiv bodisi uredb Evropskega sodišča. Treba je povedati, da v tem našem kazenskopravnem sistemu urejenost postopka temelji na naši ustavi, ki v 29. členu zelo jasno določa minimalna pravna jamstva obdolžencev v kazenskem postopku. In če pogledate ureditev in strukturo našega kazenskega postopka, boste ugotovili, da imamo mi v bistvu dva tipa kazenskega postopka. Tako imenovani redni oziroma skrajšani ali sumarni kazenski postopek, ki je predviden in uzakonjen za kazniva dejanja, za katera je mogoče izreči do tri leta zaporne kazni, in tako imenovani redni kazenski postopek. Kakšna je razlika? Z vidika tudi teh razprav, ki ste jih vi izpostavili, v skrajšanem postopku, torej pri vseh kaznivih dejanjih do tri leta – in teh je v slovenski

pravosodni praksi na letni ravni 6 tisoč, 6 tisoč kazenskih postopkov je skrajšanih, rednih, o katerih bom v nadaljevanju govoril, je 2 tisoč, v lanskem letu jih je bilo 2 tisoč 60, skrajšanih pa 5 tisoč 800 – sodne preiskave ni, ni možna, ni predpisana, ni predvidena. Zakaj to govorim? Zaradi tega, ker 29. člen Ustave govori o pravicah do obrambe, do poštenega postopka, do privilegija zoper samoobtožbo obdolžencev v kazenskem postopku, torej posameznikov, ki jih država preko svojih organov začne obdolževati oziroma obtoževati. Obdolženec je uporabljen v ustavi zaradi tega, ker pri nas, ko pride v primeru rednih postopkov, o katerih bom nekaj v nadaljevanju govoril, ko državni tožilec predlaga uvedbo sodne preiskave, ta osumljenec postane obdolženec, sicer pa je posameznik, ko ga državni tožilec obtožuje z obtožnim aktom bodisi v obliki obtožnega predloga v skrajšanem postopku, torej vsa kazniva dejanja do tri leta, bodisi v rednem postopku z obtožnico, postane obtoženec. V tem skrajšanem postopku, ki jih je 6 tisoč, torej dvakrat več kot rednih postopkov, lahko ugotovimo, da naš kazenskopravni sistem ni uveljavil, ne pozna in tudi ustavno ni to sporno, niti konvencijsko ne predvideva sodne preiskave.

Kako se ta sodni postopek in obtoževanje začne v skrajšanem postopku? Lahko neposredno na podlagi kazenske ovadbe tožilec poda obtožni predlog ali pa pač sestavi obtožni predlog, ga posreduje sodišču in sodišče po veljavnem zakonu tega obtožnega predloga osumljencu ne posreduje v izjasnitev ali ugovor, ampak presodi, ali je sum utemeljen, in razpiše glavno obravnavo oziroma prvi narok. S tem se ta kazenski postopek začne in šele tam je teh 6 tisoč osumljencev v našem pravnem redu prvič soočenih z obtožbo in takrat v bistvu nastopijo vse te pravice in pravna jamstva, ki jih zagotavlja tudi Ustava v 29. in še nekaterih drugih členih. Torej, mi že sedaj sploh nimamo sodne preiskave predpisane za veliko večino, za dve tretjini kazenskih postopkov v našem sistemu. Ko pa gremo na redni postopek, kjer je pa predvidena oziroma možna sodna preiskava, je pa treba tudi s tega conceptualnega vidika, da ne pride do nesorazuma v tem predlaganem zakonu, povedati, da zakon za redni postopek, torej za vsa kazniva dejanja, kjer je možno izreči nad 3 leta kazni zapora, ne predvideva sodne preiskave kot obvezno praktično v nobenem primeru. Predvideva, da lahko državni tožilec za kazniva dejanja, za katera je predpisana kazen do 8 let zapora, neposredno vložiti obtožnico, brez da se sooči, vpraša ali pridobi soglasje preiskovalnega sodnika, kaj šele, da bi predhodno predlagal sodno preiskavo oziroma uvedbo sodne preiskave. V primerih kaznivih dejanj, kjer je pa zagrožena kazen nad 8 let zapora, pa veljavni zakon predvideva možnost, da državni tožilec, preden gre v neposredno obtoževanje, pridobi soglasje preiskovalnega sodnika in ta ga seveda lahko da, vendar je določeno v tej situaciji, da mora preiskovalni

sodnik, preden v tem primeru da soglasje, zaslišati osumljenca oziroma obtoženca. In seveda tam nastopijo vsa jamstva, ki morajo biti pošteno in dosledno in v zadostni meri učinkovito uresničena v okviru tega preiskovalnega dejanja zaslišanja, ki se opravi pred preiskovalnim sodnikom.

Pod črto želim poudariti, da mi imamo sistem, v katerem sodne preiskave v veliki večini kazenskih postopkov, v dveh tretjinah, ni, v skrajšanih postopkih sploh ni možna, ni predpisana, v rednih postopkih je pa izvedena v približno 2 tisoč primerih na leto, seveda na predlog državnega tožilca. In da mi ukinjamo preiskavo, torej ne drži, niti nismo imeli tega namena. To, da je pa v bistvu v tem gradivu izrecno poudarjeno, da sledimo principu gradualnosti, postopnosti ukinjanja sodne preiskave, je pa bistven element in podlaga za to tezo v dejstvu, da omogočamo pravno urejeno možnost policiji in tožilstvu, da zaslišuje tudi priče v predkazenskem postopku. Namreč, tudi zaslišanje osumljenca je v predkazenskem postopku od leta 2004, torej že več kot 13 let, uzakonjeno in ga policija tudi prakticira. V navzočnosti odvetnika v približno 700, 800, 900 primerih na leto, sicer pa mislim, da je tudi neposrednih obtožnic, ki jih tožilstvo daje v teh rednih postopkih, približno enako število. In kot tudi tožilstvo samo pove, mislim, da se upravičeno lahko pohvali, da je njihovo obtoževanje učinkovito oziroma uspešno v več kot 85 %. Tako da s tega vidika tukaj kakšnega resnega substancialnega ali pa resnega razloga za dvom o dosedanji praksi policije in tožilstva v primeru neposrednih obtožnic v naši praksi ne najdemo. Mislim tudi, da je pomembno poudariti nekaj, da gre bolj za vprašanje kakovosti, profesionalnosti uporabe obstoječih sredstev, preiskovalnih opravil, dejanj in pa možnosti, ki jih veljavni zakon omogoča zato, da je kazenski postopek, vključno s predkazensko fazo, pošten in pa učinkovit. Torej da pride do odločitev, kakršnihkoli že – ali da se postopek ustavi, ker sum ni utemeljen, ali pa da gre obtoževanje, kjer ima tožilec dovolj podlage za obtoževanje, se pač ta postopek v čim krajšem času uvede.

Predlagana rešitev ne predstavlja in ne pomeni popolnoma nič drugega kot dodatno zavezo državnemu tožilcu, da v primerih, ko predlaga uvedbo sodne preiskave, to dodatno utemelji z razlogi, zakaj ni mogel pridobiti dovolj podatkov in dokazov za to, da bi se on odločil, da bo šel v obtoževanje določenega posameznika. Namreč, namen sodne preiskave jasno določa prvi odstavek 167. člena, ki zelo jasno pove, kaj je namen. Namen je to, da državni tožilec pridobi dokaze oziroma podatke, zato da se lahko odloči, ali bo šel v obtoževanje ali ne, in pa določeni razlogi so, kadar gre za določena neponovljiva preiskovalna dejanja, ki jih v kasnejšem času ne bi bilo možno izvesti, on lahko predlaga sodno preiskavo. Vendar za ta dejanja, ki so možna, so pa v praksi zelo redka in izjemoma, je bil že v letu 2004 v Državnem

zboru uzakonjen 165.a člen, ki govori o tako imenovanih predhodnih preiskovalnih dejanjih, ravno zaradi konkretizacije ekonomičnosti kazenskega postopka, da če je treba zaslišati, ne vem, eno pričo, sploh ko gre za posebne kategorije oškodovancev prič, torej, ne vem, žrtve spolnega nasilja, ki so mladoletne, otroci in podobno. Ker ta veljavni zakon že izrecno prepoveduje ponovno zaslišanje na glavni obravnavi zaradi izogibanja sekundarni viktimizaciji oziroma ponovni viktimizaciji, to ponovno zaslišanje ni predvideno, je na razpolago mehanizem 165.a člena že od leta 2004. Vendar se ta mehanizem ne uporablja, ker se je uveljavila neka praksa, da se ga ne uporablja. Jaz se zdaj ne bom spuščal v razloge in motive, dejstvo je, da imamo v našem sistemu to vgrajeno.

Je pa nastala nova okoliščina, ki je bila pomemben razlog za to, da mi na ta način instruktorsko spodbujamo državno tožilstvo, da predhodno uporabi vse možne ukrepe, vključno s preiskovalnim dejanjem iz 165.a člena, preden obremenjuje sistem s sodno preiskavo. Ker namreč moramo vedeti še nekaj. Ta inkvizicijski element našega kazenskega postopka se nanaša na sodišče, ker tukaj v bistvu sodišče, preiskovalni sodnik prevzame vlogo preiskovalca in ugotavlja nekaj, kar je funkcija organov odkrivanja in pa državnega tožilstva. In državno tožilstvo, to govorijo tudi eminentni teoretiki in pa praktiki v tem našem obdobju kazenskopravne prakse od osamosvojitve naprej, da je žal psihološki odnos tožilcev do preiskovalnih sodnikov, kot da so to njihovi pomočniki. In potem se zgodi, da ko dobijo ovadbo, jo preprosto posredujejo v preiskavo in zadeva se potem preiskuje relativno dolgo. Pa ne zaradi tega, ker bi bila sama po sebi tako zahtevna ali pa bi bilo toliko preiskovalnih opravil, ampak zaradi tega, ker je približno 80 % časa porabljenega za vročanje dokumentov. Vedeti morate, da ko tožilec predlaga preiskavo, jo seveda morajo vsi obdolženci, če jih je več, dobiti in dokler zadnji tega ne sprejme, zadeva ni pravnomočno uvedena. Potem imajo na to seveda ugovor, na kar ga, kot sem prej rekel, v skrajšanem postopku noben obdolženec nima, in potem se lahko na ta ugovor, če ga zavrne preiskovalni sodnik, pritožijo. To gre spet na višje sodišče in je spet vročanje in pri organiziranem kriminalu, zahtevnem kriminalu, tam, kjer je več obdolžencev, nekateri so tudi iz tujine, veste, da lahko traja zelo dolgo, da neka sodna preiskava sploh postane pravnomočna oziroma da je uvedena. Potem se tu kažejo tudi analitični podatki. V veliki večini sodnih preiskav se ponovno zasliši osumljenca in pa oškodovanca kot pričo, pa v 10 % je kot preiskovalno dejanje predlagano sodno izvedeništvo. Vse to bi lahko tožilec že ob veljavnem pravnem redu uporabil na podlagi 165.a člena in bi imel dovolj podlage za to, da bi se odločil, ali je obtoževanje oziroma dokazna podlaga za obtoževanje zadostna ali ne. To je

tudi njegova pozitivna obveznost kot državnega organa, ki izhaja iz naše ustave. In to, da je to pozitivna obveznost tako organa odkrivanja kot državnega tožilca, da uporabi vse možne ukrepe, vsa razpoložljiva preiskovalna sredstva, zakonita, seveda, po ZKP, v najkrajšem možnem času, je sodišče zapisalo leta 2014 v svoji odločbi, kjer je definiralo merilo personalnega preiskovalca, ki zajema tožilce in pa seveda tudi policiste, ker je nedopustno, tako z vidika obdolženca kot z vidika oškodovancev, da neka preiskava ali pa predkazenski postopek traja 3, 4, 5, 6, 7 let. To je preprosto nesprejemljivo in zaradi te dolgotrajnosti je kršena pravica ljudi, primarno seveda oškodovancev, absolutno, ne bom nič podrejal, prirejeno tudi vseh obdolženecv v teh postopkih, da država ne odloči v razumnem roku, čeprav ima vsa sredstva, da bi to lahko naredila. In s tem je kršena pravica iz 34. in 35. člena Ustave vsakemu, ki je stranka oziroma udeleženec v takem kazenskem postopku, ki traja nerazumno in brez potrebe dolgo. Hkrati pa naše ustavno sodišče leta 2014 ugotavlja, da tako v bistvu neučinkovito postopanje in neuporaba razpoložljivih procesnih orodij vzbujata nezaupanje in krepita nezaupanje v pravno državo, kar ima seveda zelo škodljive posledice, ampak to je manj pomembno kot posledice, ki se nanašajo na dva posameznika, bodisi obdolženca bodisi oškodovanca v takih postopkih.

Naš predlog torej ne ukinja sodne preiskave, je ne omejuje, ampak samo terja, da mora tožilec, ko predlaga uvedbo sodne preiskave, obrazložiti, zakaj ni mogel zbrati dokazov in podatkov z razpoložljivimi dokaznimi sredstvi oziroma preiskovalnimi ukrepi in preiskovalnimi dejanji, ki jih zakon že sedaj uveljavlja. To ugotavlja tudi Ustavno sodišče. To je pomembna stvar in se mi zdi, da ne ukinjamo, ampak instruktivno zavezujemo tožilca, ki je državni organ, da pojasni preiskovalnemu sodniku, zakaj je potrebna sodna preiskava, ne da je to v bistvu avtomatizem.

Kar se tiče drugega sklopa izpostavljenih dvomov in pa možnih tveganj, se je nanašal na tako imenovane prometne podatke, kar je izpostavil spoštovani poslanec dr. Gorenak. Tukaj je treba najprej povedati, da veljavna ureditev, ureditev v 149.b členu ZKP, ne govori o nobenem katalogu kaznivih dejanj, ampak je pogoj za to, da lahko policija ali pa državno tožilstvo na predlog preiskovalnemu sodniku dobi odredbo za pridobitev prometnih podatkov, lahko to dobi za katerokoli uradno pregonljivo kaznivo dejanje. Se pravi, samo da gre za uradno pregonljivo kaznivo dejanje, lahko te podatke dobi. Kaj smo zdaj mi naredili? Mi smo zdaj z vidika odločbe Ustavnega sodišča, ki se sicer nanaša na Zakon o elektronskih komunikacijah in govori, da določbe Zakona o elektronskih komunikacijah, ki urejajo in zavezujejo operaterje, da hranijo določen čas določene prometne podatke, niso skladne z

ustavo, ker je nesorazmerno veliko podatkov in ni dosledno upoštevan namen zbiranja teh oziroma hrambe podatkov, ki naj bi bil omejen samo za potrebe kazenskega postopka. To, kar govori tudi v bistvu Ustava v 37. členu, ki določa pogoje, kdaj in kako se lahko poseže v komunikacijsko zasebnost. Mi torej ožimo obseg teh podatkov s predlagano rešitvijo v smeri in v skladu z zelo znansirano ureditvijo, ki jo predlaga in na nek način določa gabarite Ustavno sodišče v svoji odločbi, in sicer za Zakon o elektronskih komunikacijah.

Kar se pa tiče stopnje dokaznega standarda, je pa z vidika ZKP ostal nespremenjen. Že v zdaj veljavnem 149.b členu je za vsa kazniva dejanja, uradno pregonljiva, torej ne kataloška, kar mi zdaj omejujemo, standard razlog za sum. Torej najnižji dokazni standard, kar ima seveda svojo logiko. Zakaj? Ker faza odkrivanja, predkazenski postopek je faza odkrivanja in ustreznega zakonitega zavarovanja dokazov. To ni obtoževanje. In vi ne morete v tej fazi imeti enakega standarda, kot ga potrebujete za sodno preiskavo oziroma obdolžitve, kjer mora biti že utemeljen sum. Torej, najvišji dokazni standard, da se bodisi uvede preiskava bodisi začne obtožba oziroma glavna obravnava na sodišču. Namreč, zbiranje teh podatkov v tej fazi je namenjeno odkrivanju dokazov, zavarovanju dokazov in zaradi tega je tudi logika notranjega stopnjevanja dokaznih standardov urejena v našem ZKP tako, kot je. Mi imamo pač dokazne standarde izražene v obliki nedoločnih pojmov, razlog za sum, utemeljen razlog za sum in utemeljen sum, ampak v bistvu gre za obseg, kakovost in količino podatkov, ki pač odločevalca prepričujejo, da je nekdo z veliko verjetnostjo storil kaznivo dejanje oziroma da se je kaznivo dejanje zgodilo. To so nedoločni pravni pojmi in so vedno odvisni od konkretnih podatkov, njihove kakovosti in količine oziroma obsega. In to je vedno v presoji vsakega odločevalca, v tem primeru sodnika, posebej.

Kar se tiče razprave, ki jo je imel spoštovani poslanec Gorenak, ki je izpostavil možno tveganje, da je zdaj predvideno, ker so tudi operaterji se odzvali v dopisu in predlagali neke amandmaje, da oni niso dolžni oziroma odgovorni za to, da presojujejo, ali je neka zahteva zakonita ali ne, in potem to pošiljajo sodišču oziroma sodniku, ne pa tožilstvu ali policiji. Jaz sem prepričan, se pa opravičujem, če se motim, ampak prepričan sem, da je poslanec Gorenak v bistvu pomešal določbe 149.b člena in 149.c člena. Zakaj? 149.b člen govori o prometnih podatkih, ki jih lahko tožilstvo ali policija dobi izključno na podlagi odredbe sodišča, medtem ko 149.c člen pa govori o tako imenovanih naročniških podatkih. In dolgo časa je bila v praksi dilema, ker so operaterji zavračali policiji in tožilstvu podatke o naročnikih, ki niso želeli biti objavljeni v imenikih, torej teh tajnih naročnikih, kar pa ni komunikacijska tajnost, ampak je informacijska in ne uživa varstva, kot

določa 37. člen Ustave, da je za to treba imeti odredbo sodišča. Ampak 38. člen Ustave, ki govori o informacijski zasebnosti, torej o varstvu osebnih podatkov, določa, da morajo biti pogoji določeni z zakonom. In 149.b člen že od leta, ne vem, 10 in več let zelo jasno določa, da kar zadeva naročniške podatke, torej da je Dare Stare imetnik telefona, vendar nisem želel, da je to objavljeno v javnem imeniku, lahko policija in državno tožilstvo, če je podan razlog za sum, to dobita na svojo zahtevo. Ta sprememba oziroma dodatna kavnica, ki nalaga, kar se je v praksi že zgodilo. Če bi pa policija ali tožilstvo zahtevalo po tej določbi č, kar je imel verjetno gospod Gorenak v mislih, prometne podatke, ne pa naročniških, v tem primeru je predvideno, da operater – ne, da to zavrne, ker bi tako v bistvu degradirali oblastno funkcijo državnih organov, ampak da – to posreduje sodišču in ono presodi, ali je to zakonito ali ni. Ker sodnik pa tako ali tako lahko dovoli oziroma odredi. To se ne nanaša na zavračanje zahtev sodišča, ker vemo, da moramo v demokratični pravni ureditvi, taki, kot je naša, odločbe in odredbe sodišč vsi državni organi, absolutno tudi operaterji, spoštovati in jih je nemogoče in se jih ne sme zavračati, čeprav se je tudi to že v praksi zgodilo, in to prav v kazenskih postopkih. Tukaj gre po mojem mnenju za nesporazum in ne vidimo nobene posebne potrebe, da bi to urejali, ker je to dodatno pravno varstvo za osumljenca in kasneje seveda za obdolženca, če pride do nadaljnjih faz kazenskega postopka.

V razpravi so bili izraženi pomisleki tudi o načinu ureditve zaslišanja osumljenca. Zaslišanje osumljenca imamo uzakonjeno že od leta 2004 in zato želim pojasniti razliko in povedati, zakaj mi želimo narediti našo policijo in pa tožilstvo primerljiva z vsemi evropskimi državami, ker mi smo zdaj edini, ki tega nimamo na ta način urejenega. Preprosto je dejstvo, da je treba razlikovati med tako imenovanimi spoznavnimi dokazi, ki jih policija in tožilstvo pridobivata v predkazenskem postopku in so lahko tovrstni uradni zaznamki, zapisniki, izjave občanov, osumljencev in tako naprej, potencialnih prič, podlaga za neke odločitve, recimo preiskovalnega sodnika, pa ne nujno v sodni preiskavi, ampak recimo, ko odreja prikrite ukrepe, ko odreja hišne preiskave, ko odreja rekonstrukcijo, ko odreja druga preiskovalna dejanja izven sodne preiskave. Seveda so za tovrstna preiskovalna dejanja predvideni standardi, pri hišni preiskavi je standard, da je velika verjetnost, da se bodo našli sledovi ali pa predmeti v zvezi s kaznivim dejanjem. In vse to je substancirano s temi dokumenti, kar pa ne pomeni, da se na tovrstne dokumente lahko, potem ko pride do sojenja, sodna odločitev opre. To je pa bistvena razlika. Ker da se to lahko zgodi, mora imeti preiskovalno dejanje tako imenovano procesno formalno obliko in mora biti protokolirano z zapisnikom. In kakšno imamo zdaj mi ureditev? Mi imamo zdaj ureditev, da smo omogočili leta 2004, da v bistvu odvetniki

razpolagajo z dokaznimi viri. Ker ko je nekdo osumljen kaznivega dejanja, ga policija povabi na razgovor, dolžna ga je poučiti o njegovih pravicah, med katere absolutno sodi tudi pravica do odvetnika, ki si ga svobodno izbere, ampak praviloma, v 18 tisoč primerih osumljencev na letni ravni – to je približna številka, toliko osumljencev vsako leto policija fizično obravnava za lahko več kaznivih dejanj enega, ampak fizično 18 tisoč osumljencev – seveda odvetnik ne pride. Zaradi tega, ker s tem potem on doseže, da to ne more biti formalnopravno dokazno sredstvo. Je pa že leta 2005 in kasneje 2008 Vrhovno sodišče zelo jasno povedalo v enem svojem judikatu – ki je skladen z judikaturjo Evropskega sodišča, to smo tudi v gradivu napovedali – da so ti uradni zaznamki ali pa UZ o izjavi zaslišanja osumljenca, ko ni navzoč odvetnik, ali pa uradni zaznamki UZ o izjavah oziroma zbranih obvestilih od občanov, ki potem lahko v naslednji fazi dobijo status priče na sodišču, sestavni del spisa in se odločitve sodišča v predhodni fazi, ali je to v priporu, preiskovalnih ukrepih, prikritih ukrepih, tako kot sem prej povedal, zakonito in pravilno se lahko odločitve sodnika na to nanašajo. Ne more se pa na to opirati sodba, če ni zadeva formalnopravno urejena v obliki zapisniško protokoliranega preiskovalnega dejanja. To je forma.

Kar je pa zdaj še bolj pomembno, glede tveganj. Rad bi še enkrat ozaveštil, zdaj se pogovarjamo o tistem majhnem številu kazenskih postopkov in potencialnih sodnih preiskav, vemo pa, da imamo zraven v tem istem sistemu 6 tisoč kazenskih postopkov, ko sploh ne pride do preiskovalnega sodnika, ne pride do sodne preiskave, ker pač ni predpisana in ni mogoča. Vsi dokazi, ki postanejo kot dokaz podlaga za to, da se sodba ali posamezna sodna odločitev na njih opre, ali je to UZ o izjavi občana ali je to UZ o izjavi osumljenca ali pa zapisnik o zaslišanju osumljenca, so podvrženi načelu proste presoje dokazov, kar je absolutna pravica in izključna pravica sodnika. Sodnik je v našem sistemu omejen v tej pravici proste presoje dokazov samo z načelom izključenosti oziroma ekskluzije, kot se reče malo bolj učeno, konkretiziranim v 83. členu in pa z 18. členom, s tako imenovano dokazno prepovedjo, kjer piše, da če je bil nek dokaz ali pa podatek ali pa dokument pridobljen v nasprotju z določili Zakona o kazenskem postopku ali pa s kršitvijo človekovih pravic, se odločitev ne sme opreti na to. To je pa pozitivna obveznost in dolžnost, in to se pričakuje od vsakega sodnika, ker je on garant zakonitosti postopka in pa spoštovanja človekovih pravic. Od ESČP do ustave in seveda vseh konkretiziranih pravic in kavnih v ZKP, da on presoja, kaj bo uporabil. Mi v Republiki Sloveniji smo edina policija pa državno tožilstvo, ki teh možnosti nima. Tukaj se sedaj prikaže to, kot da se nekaj ukinja, bistveno spreminja. Ne. Mi dvigujemo pravni standard in želimo okrepiti pravni položaj in pravno varstvo

tako obdolženca kot seveda tudi organov, ker v tistih primerih, ko je zadeva posneta, je pač malce bolj kvalitetno fiksirana in se vidi, kaj se je dogajalo na nekem pogovoru oziroma zaslišanju, ki se običajno dogaja za zaprtimi vrati v policijskih prostorih. Težko si predstavljam in tudi, kar imamo izkušenj – moje prejšnje že, ko sem bil 26 let v kriminalistični policiji, pa zdaj v zadnjem obdobju, zadnjih šest, sedem let, ko sem bil v stiku s tujimi pravosodnimi organi, pa zadnji obiski, ki jih je že minister večkrat omenil – se vsi samo čudijo, kako je mogoče, da slovenska policija in tožilstvo nimata takih možnosti, da se na tak način zavarujejo pridobljeni podatki in dokazi, saj gre vendar za državne organe, ki so profesionalni, ki so ustanovljeni samo za to in so dolžni spoštovati. Kadar pa pride do kršitve, je pa seveda to sankcionirano. Ampak ko se dela sistem, ne moreš anticipirati, da vsi kršijo zakone, ampak moraš predvideti ustrezne sankcije, če jih kakšen posameznik v taki množici krši. To je, mislim da, pristop, ki je uveljavljen po celi Evropi, in ne more izjemati postavljati sistema, ampak se pač izjemo uredi na izjemen način, če se ta pojavi.

S tega vidika sem hotel opozoriti, da se je v teh razpravah izpostavila neka izhodiščna predpostavka, ki v resnici ne drži. Ne ukinjamo preiskave, ampak zahtevamo od tožilca, da pove sodniku, zakaj predlaga uvedbo sodne preiskave, zakaj ni uporabil vsega tega, kar je dolžan, kar je Ustavno sodišče že 2014 reklo. In sodnik bo presodil. To, kar so tudi tožilci v tem strokovnem usklajevanju zelo pogosto izpostavili, pa tudi, mislim da, spoštovani poslanec Zorčič, da se s tem zdaj, s to predlagano ureditvijo, poveča tveganje, da bodo zadeve na sodiščih padle – že prej sem rekel, da trenutno v tem sistemu lahko tožilci že, brez da sodnika vprašajo, brez da predlagajo preiskavo, obtožijo vse osumljence, če je za kaznivo dejanje predpisana kazen do 8 let. Če je nad 8 let, ne potrebuje sodne preiskave, samo soglasje. 800 primerov na leto je, da oni neposredno obtožujejo v teh rednih postopkih, in v 85 % so uspešni. Torej, oni zelo substancirano, kvalitetno v teh primerih zberejo dokaze. V številnih drugih, ko gre pa – in to je zanimivo, to je pa takrat, ko gre za gospodarski kriminal, čeprav v bistvu pri gospodarskem kriminalu ni problem tako kot pri ropu ali pa posilstvu ali pa umoru, da največ časa v predkazenskem postopku organi porabijo, da odkrijejo, kdo je sploh osumljenec, tu se že takoj ve in gre načeloma samo za listinske dokaze in pa tiste podatke, ki v bistvu substancirajo krivdo, da je nekdo to naredil naklepoma, namenoma in tako naprej. Ne, tukaj pa trajajo zadeve po šest, sedem let in tako naprej. In to je nedopustno. To je reklo tudi Ustavno sodišče. Ni nobenega razumnega razloga. Tudi če pogledate vse notranje akte tožilstva že od, ne vem, 2004, oni imajo notranje instruksijske roke predpisane, da mora tožilec odločiti o zadevi, ne vem, v 90

dneh, ali ja ali ne, ali pa sprovesti neke ukrepe. Lahko potem podaljša na 120 dni. V skrajšanem postopku, če gledate tam določbe od 432 do 434, torej te, ki jih je 6 tisoč na letni ravni, največ v slovenskem kazenskem pravosodju, je predpisano, da če tožilec ne poda obtožilnega predloga v 30 dneh, lahko oškodovanec sam vstopi. Kar je logično. To je konkretizacija pozitivne obveznosti države in njenih organov, da v čim krajšem možnem času sprejmejo odločitev, pa kakršnokoli že. Ker je nedopustno, da nad nekom visi Damoklejev meč sedem let, pa se ne ve, ali bo ovadba ali bo obtožba ali ne bo, da ne govorim o oškodovancih, ki ne pridejo do tistega pravičnega zadoščenja. Včasih imam slab občutek, ko se v strokovni javnosti pogovarjamo, ko ne morem verjeti, da nekdo lahko tako zamenja tezo, da govori v izhodišču o nečem, kar sploh ni predmet ali predlagane rešitve ali pa debate. Mi imamo zdaj ta primer in mi smo prepričani, da če se preprosto nič ne zgodi, je status quo in vsem vse paše. Ampak to stanje ni dobro, to stanje ni slabo, je pa lahko pomembno boljše. In vsi ti predlagani ukrepi in rešitve so namenjeni temu, da se stvari še izboljšajo. Trend je dober in ni nobenih ovir, procesnih razlogov, da ne bi bil še boljši. To je tudi konkretizacija ekonomičnosti postopka. Tudi za davkoplachevalce je drago, če grem malo bolj v širši aspekt, ne samo za udeležence, da toliko časa trajajo ti postopki in da se istovrstna opravila v treh fazah v bistvu ponovijo. To je nepotrebno in je v bistvu prevečkrat škodljivo na škodo pravic udeležencev v postopku. Kar se tiče teh konkretnih zadev pa izhodiščnih predpostavk v razpravi, bi res želel, tudi če jaz nisem zdaj bil dovolj razumljiv, jasen, prosim za vprašanja. Po najboljših močeh bova s spoštovanim kolegom to poskušala pojasniti in zelo podrobno obrazložiti namen in pomen posameznih določb.

In da ne bom predolg, mogoče sem kakšno vprašanje, ko sem poskusil povzeti ..., recimo spoštovani gospod Dobovšek, on je začel v svojem nastopu pavšalno, da mi zdaj ukinjamo dokazne standarde oziroma da ni nobenih dokaznih standardov. Mi se v to sploh ne spuščamo. Dokazni standardi so urejeni v ZKP, so taki, kot so, jih ne spreminjamo, ampak urejamo samo tiste določbe in ukrepe. Če govorim samo o tem ožjem delu, kar je bilo najbolj problematizirano, torej zaslišanje prič, osumljencev in ta dolžnost tožilca, da pojasni preiskovalnemu sodniku, zakaj predlaga, ne samo to, da predlaga uvedbo sodne preiskave; v ničemer ne posegajo in ne spreminjajo tako imenovanih dokaznih standardov. Te teze v bistvu sploh nisem razumel in jo tudi težko komentiram; ni pa možno, da bi zdaj skunicirala, če je imel kaj drugega v mislih. Skratka, rad bi še enkrat ozavestil, 145 členov ima ta novela. 120 se jih nanaša na izboljšanje pravnega položaja vseh strank v postopku; osumljenca, obdolženca v naslednji fazi, da ne govorim o številu členov, ki jih ne vem na pamet,

ampak lahko verjamete, da jih je sigurno več kot 30 povezanih z okrepitevijo pravnega položaja zaradi spremembe paradigme odnosa do oškodovancev. In mi smo ena izmed tistih držav, ki smo spet, tako kot vedno, prisiljeni z direktivo Evropske komisije oziroma parlamenta in Sveta nekaj implementirati v naš zakon, kar bi po naravi stvari – in to se dogaja recimo na Škotskem, na Irskem, v Angliji – pričakoval od organov. Težko si predstavljam, da tožilec prvič sreča oškodovanca pred sodiščem na glavni obravnavi, sploh če gre za kazniva dejanja zoper življenje in telo, spolne delikte in tako naprej. Ali ni nekaj najbolj naravnega in normalnega, da ima nekdo, ki zastopa najprej primarno javni interes, ki ga izraža Kazenski zakonik, posredno je pa on tudi zagovornik vsakega oškodovanca posebej, ki je bil prizadet, nek stik, da je nek input, neka informacija o verodostojnosti, o tem, kaj se dogaja, da lažje substancira obtožno podlago?! Ne, mi moramo vse te zadeve nekako vsiliti s predpisi. Nekje je to samoumevno. Ne rabijo take direktive, so to že imeli vse v praksi operacionalizirano. Mi pa v bistvu vse v zadnjem trenutku in nekako je to težko sprejemljivo za marsikoga, ker posledično pomeni večjo transparentnost, večjo odgovornost, večjo skrb. To marsikomu ni po godu, je mogoče lažje preživeti ali pa delati na način, kot se je do zdaj, ki – da ne bo nesporazuma – ni slab; ampak je lahko pomembno boljši. Motiv za to, da je boljši, so ljudje, stranke v postopku, oškodovanci, obdolženci, tega se je treba vedno zavedati. In zelo toplo priporočam za tiste, ki morda te odločbe Ustavnega sodišča iz 2014–2015 še niste prebrali, je navedena tudi v našem gradivu, kaj je v bistvu pozitivna obveznost nas – državnih organov, še posebej v tem primeru organov odkrivanja in preгона.

Mislím, da bi bila velika škoda, če tega zakona ne bi podprli, ker, kot rečeno, 95 % rešitev pomeni uresničitev ali pa implementacijo direktive o žrtvah, ki pomembno izboljšuje položaj vseh oškodovancev, pomeni številna priporočila varuhinje, ki jih je dala z namenom, da se izboljšuje položaj obdolžencev in oškodovancev v vseh fazah postopka. Je tudi podlaga za rešitve, kot sem omenil, vaše delo, vaša priporočila posameznih odborov, vključno s preiskovalno komisijo gospoda Logarja, kjer so predlagali tudi možna zaslišanja prič in tako naprej. In to so možnosti, to niso obligacije, to je tisto, kot je reklo, če boste prebrali, Ustavno sodišče, da odgovornost organov odkrivanja preгона je njihova avtonomna pravica in dolžnost, da tempo, obseg, število, vrsto preiskovalnih ukrepov izbirajo sami. To je njihova avtonomija. Ampak vse in s ciljem in prizadevanji, da so učinkoviti, da pride do odločitve tožilca –ni podlage, zavržem; ali pa da pride do odločitve – je podlaga, obtožujem v čim krajšem možnem času. Naše predlagane rešitve pomenijo konkretizacijo tega, nič drugega. Ne

ukinjamo preiskave, samo spodbujamo bolj učinkovito in bolj ekonomično delo. Hvala lepa.

PODPRESEDNİK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi razpravljavci ste dobili besedo. Ali želi še kdo razpravljati po 71. členu Poslovnika, ki omogoča še 5 minut za vsakega. Prosim za prijavo.

Gospod Igor Zorčič, izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Gospod državni sekretar, vi ste lepo opisali predlagane rešitve. Jaz se v veliki meri, kar se samega opisa in ustroja tega kazenskega postopka tiče, strinjam z vami; imam pa še vedno določene pomisleke, pa jaz ne izhajam iz tega, da bi očital zakonu, da ukinja kazensko preiskavo, čeprav de facto imam občutek, da jo. To pa zaradi tega, ker se bodo tožilci in verjetno tudi policija dogovorili, jaz ne vem, kakšno prakso bo zadeva prinesla, možnost imajo oboji; bodo v veliki meri uporabljali 148.a in 148.b člen – zaslišanje prič in zaslišanje osumljenca; in to bo podlaga za to, da se bodo bistveno manj uporabljale določbe o preiskavi. Verjamem, da bo zaradi tega kakšna neposredna preiskava več, ampak to niti ni tako bistveno kot to, da se to zaslišanje uporabi kot dokaz bodisi pri preiskavi bodisi na glavni obravnavi. In problem tega dokaza je v tem, sploh tistega, ki v skladu s 148.c členom pravi tako: Sodišče sme opreti sodbo na izpovedbo osumljenca, če je pridobljena v skladu s 148.a členom tega zakona, samo če je bil pri zaslišanju navzoč zagovornik – to je nekako tako, kot imamo doslej urejeno –, ali če je bilo zaslišanje brez navzočnosti zagovornika zvočno in slikovno posneto, skupaj s pravnim poukom iz četrtega odstavka 148.a člena tega zakona, in izjavo osumljenca, da ga je razumel, ter njegovo izjavo glede pravice do zagovornika. Meni se ta del zdi najbolj problematičen, da se bo gledalo neke posnetke, kjer osumljenec nekaj priznava, to njegovo priznanje bo imelo bistveno bolj daljnosežne posledice, kot se nam zdaj zdi; pa ne mislim na samo vsebino sodbe, ampak tudi za izvajanje drugih procesnih dejanj. In na koncu bo obramba ali pa tudi osumljenec sam lahko izpovedal, da je bil v takšno izpoved na takšen ali drugačen način prisiljen. Jaz ne izključujem možnosti glede na vso sodno prakso, ki ni nastala samo v Republiki Sloveniji, ampak v Ameriki z raznoraznimi procesi, da tukaj pač ni teh zagotovil, ki jih nudi sam zagovornik. In to je moj problem v tej luči, da si bodo nekateri lahko privoščili tega zagovornika, nekateri pa bodo samo snemani. To je moj pomislek, vsi ostali pa izvirajo potem iz tega, kaj se bo potem s tem dokazom nadalje dogajalo. Hvala lepa.

PODPRESEDNİK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod državni sekretar Darko Stare, izvolite.

DARKO STARE: Hvala za to dodatno vprašanje oziroma komentar, spoštovani poslanec.

Jaz prej nisem želel iti v to pravniško debato in diskurz, ampak bi glede na vašo dilemo rad zdaj nekaj posebej izpostavil. Kot prvo, 148.c člen, ki ga omenjate, govori o dokazni vrednosti dokazov oziroma zapisnikov z zaslišanja osumljenca in priče. Priče policija in tožilstvo ne moreta zaslišati v smislu procesno, formalno veljavnega dokaza, če priča ni za to, če ne da soglasja. To je prvo. Skratka, razpolagalno pravico ima občan oziroma potencialna priča. Kar se pa tiče osumljenca, je pa pomembno v prvem odstavku tega člena, ki ste ga citirali, da ne morejo opreti sodbe na tako zaslišanje osumljenca, ker, kot je tudi zelo konkretno opisano, namreč vi veste, da je bistvena prvina poštenega postopka načelo neposrednosti in ustnosti. In ko pride do glavne obravnave, torej do sojenja, mora biti osumljenec zaslišan pred senatom oziroma pred sodiščem. V primerih, ko ni bilo možnosti navzkrižnega zaslišanja, v nobenem primeru takšno zaslišanje v neki predhodni fazi ni možno, da bi lahko bila ustrezna podlaga za odločitev sodišča. Ampak, kot rečeno, nad vsem tem je sodnik in sodišče, senat, ki presoja o vrednosti, o verodostojnosti. Ta zapisniška protokolacija osumljenca v tej fazi pomeni samo višjo stopnjo fiksacije nekega potencialnega dokaza, o čemer razsoja in presoja sodišče, in večjo možnost sodišča, da ugotavlja tudi verodostojnost izjav posameznih udeležencev, v tem primeru osumljenca v predkazenskem postopku. Tukaj ne gre za nobeno prejudiciranje, da to pa je dokaz. Vedno je lahko, če tako presodi sodišče. Veste pa, da sodnik mora soditi po zakonu in Ustavi. In če je po njegovem prepričanju nekaj neustrezno, tega pač ne more uporabiti. Ampak v vsaki nadaljnji fazi mora priti do možnosti navzkrižnega zaslišanja, drugače takšno zaslišanje ni uporabno in se ne sme uporabljati.

Še nekaj bi rad povedal. Da ta možnost in bistveno boljši pravni položaj osumljenecv po predlagani rešitvi, po našem prepričanju, bo v prihodnje, če boste to rešitev oziroma ta predlagan zakon sprejeli, je tudi v dejstvu, da če se bo povečalo število tako imenovanih predhodnih preiskovalnih dejanj – to, kar od leta 2004 ne uporabljajo, je pa bilo z istim namenom in ciljem 2004 uzakonjeno, vendar tožilci tega ne uporabljajo –, ta predhodna preiskovalna dejanja, zaslišanja, izvedeništva prič, osumljenca, kogarkoli, opravlja preiskovalni sodnik; predlaga samo tožilec. Pri preiskovalnem sodniku je pa v bistvu spet dodatno, zdaj se opravičujem, pravniško 178. člen. Tam lahko vsi prisotni, in tam ima pravico biti prisoten kdorkoli, tudi pri drugih preiskovalnih dejanjih, predlagajo izvajanje dokazov in sprotno zaslišanje nekoga in tako naprej. Če pogledate cel 178. člen, deveti velja za preiskavo in se smiselno uporablja v celoti tudi, če gre za posamična preiskovalna dejanja, ki so

opravljena izven preiskave oziroma pred uvedbo sodne preiskave. Iz tega normativnega vidika so zagotovljene vse kavtele za pošteno sojenje in pošteno izvedbo posameznih dejanj in preiskovalnih dejanj, ki so protokolirana v zapisnikih, postanejo dokazno sredstvo; samo uporabljajo se ne. Jaz zelo pogosto, pa se ne rad ponavljam, rečem – kaj ti pomaga, če imaš polno garažo izvrstnega, najsodobnejšega orodja, pa če tisti, ki v tej delavnici dela, ne ve, čemu kaj služi, pa še vedno žaga na roke, čeprav ima tam najsodobnejša sredstva, ki lahko to naredijo bolj učinkovito in hitreje. Razumete to prisposodbo?! Želim samo povedati, da mi imamo že vse to uzakonjeno, samo se ne uporablja, ker dostikrat, pa nočem posploševati, ampak očitno je po številkah najlažje dati zadevo v preiskavo in potem živeti v neki utvari, da bo nek preiskovalni sodnik v šestih mesecih, kar je instruktorski rok po ZKP, toliko lahko traja preiskava, vemo pa, da v praksi trajajo še pa še dolgo, to naredil; kar prej dvajset kriminalistov in pet tožilcev v petih letih ni moglo sešteti, pa je to njihova osnovna funkcija. Funkcija sodnika je, da je garant, zato on presoja, a so izpolnjeni dokazni standardni pogoji. Psihološki odnos med tožilcem in sodnikom ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Gospod Stare, ne gre več v eter.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 2.a točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 11. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREPREČEVANJU OMEJEVANJA KONKURENCE PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospe Evi Štravs Podlogar.

Izvolite.

EVA ŠTRAVS PODLOGAR: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci, lep pozdrav in hvala za možnost, da predstavimo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence.

Pred vami je predlog zakona, ki nadgrajuje veljavni zakon o preprečevanju omejevanja konkurence s pravili evropske direktive 2014/104/EU v nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe zaradi kršitev konkurenčnega prava. Vlada Republike

Slovenije je 2. marca letos določila besedilo zakona in ga posredovala Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejetje po skrajšanem postopku. Predlaga se sprejetje dopolnitve zakona, s katerim se dopolnjuje veljavno zakonodajo z nekaterimi pravili za odškodninske zahteve zaradi kršitev konkurenčnega prava. Menimo, da smo pripravili zakon, ki bo zagotavljal visoko raven varstva konkurence, ne da bi gospodarstvu nalagali nepotrebna dodatna bremena. Vlada Republike Slovenije se zaveda, kako pomembno je, da je zakon, ki je pred vami, zaradi svoje tematike usklajen s strokovno javnostjo. Zato je bil osnutek zakona, ki smo ga pripravili v sodelovanju z Javno agencijo za varstvo konkurence, večkrat predstavljen različni strokovni javnosti, Odvetniški zbornici Slovenije, Gospodarski zbornici Slovenije, sodiščem in pravnim fakultetam. Ključni cilj, ki ga zasleduje predlog zakona, je okrepiti politiko varstva konkurence, in sicer tako, da se zagotovi bolj učinkovito uveljavljanje odškodnin od kršiteljev konkurenčnega prava. Kot je večkrat poudarilo Sodišče Evropske unije, tudi vlaganje zasebnih odškodninskih tožb zoper kršitelje krepi politiko varstva konkurence, ker odvrta podjetja od sodelovanja v prepovedanih kartelih in od zlorab prevladujočega položaja.

Spoštovani predsednik, cenjeni poslanke in poslanci, dovolite mi, da vam še pojasnim, kako in kdo v Sloveniji zagotavlja varstvo konkurence. Varstvo konkurence se zagotavlja v javnopravnih in zasebnopravnih postopkih. Javnopravno varstvo izvajata Evropska komisija in Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence. Vendar javnopravno varstvo konkurence ni namenjeno neposrednemu varstvu konkurenčnih podjetij in potrošnikov. Podjetja in posamezniki, ki utrpijo škodo zaradi kršitev konkurenčnega prava, morajo to škodo uveljaviti pred sodišči v civilnih postopkih. Namen tega zakona je zagotoviti učinkovito uveljavljanje pravice do povrnitve škode, ki je nastala zaradi kršitev konkurenčnega prava. Tako s predlogom zakona nismo zasledovali le cilja pravilnega prenosa Direktive 2014/104/EU, ampak tudi cilj, da se zagotovi čim bolj učinkovito zasebnopravno izvajanje konkurenčnega prava, ker pravica do povrnitve škode krepi delovanje konkurenčnega prava in odvrta podjetja od omejevalnih ravnanj pri poslovanju trga. V ta namen predlog zakona določa nekatera procesna in materialna pravila. Opozorila bi rada zlasti na pravila o razkritju dokazov in pravila za ocenjevanje višine škode. Upam in pričakujem, da bomo s predlagano zakonodajo zagotovili večjo učinkovitost pri uveljavljanju odškodninskih tožb zoper kršitelje konkurenčnega prava in posledično večje spoštovanje konkurenčnopravnih zapovedi. Na podlagi te obrazložitve predlagam, da predlagano novelo Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence tudi potrdite in sprejmete. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Marku Ferlugi.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državni sekretarki z ekipo!

Odbor za gospodarstvo je na svoji 25. seji 6. 4. 2017 obravnaval omenjeni predlog zakona. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 88. seji 10. 3. 2017 sklenil, da predlog zakona obravnavamo po skrajšanem postopku. Odboru je bilo poleg predloga zakona posredovano naslednje gradivo: mnenje Zakonodajno-pravne službe, opredelitev Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo do mnenja Zakonodajno-pravne službe ter mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Amandmaje k predlogu zakona so vložile poslanske skupine SMC, Desus in SD, in sicer k 3., 7., 8. in 10. členu. Na seji je predstavnica Zakonodajno-pravne službe v dopolnilni obrazložitvi opozorila na nekatere morebitne težave, ki bi lahko nastopile pri izvrševanju določb predlaganega zakona. Kot primer je bila navedena uvedba novega dokaznega standarda, in sicer zadostna izkazanost obstoja odškodninske terjatve zaradi konkurenčne kršitve. Pojasnjeno je bilo, da so bile pripombe Zakonodajno-pravne službe upoštevane z vloženimi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin, ostale pa je predlagatelj pisno pojasnil. Po mnenju predstavnice službe se bo glede slednjih z izvrševanjem zakona pokazalo, ali so rešitve ustrezne. V razpravi so članice in člani odbora predlagane rešitve večinoma podprli. Bilo je izraženo tudi mnenje, da bodo predlagane spremembe zakona imele pozitivne učinke na vzpostavitev ugodnega ter konkurenčnega poslovnega okolja in bodo pripomogle k zaščiti malih in srednje velikih podjetij. V razpravi je bila izražena dilema glede določbe 62.a člena ter razkritje dokazov, v zvezi s katero je predstavnik ministrstva podal pojasnilo o usklajenosti z evropsko direktivo ter zakonodajo Republike Slovenije. Odbor je obravnaval amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 3., 7., 8. in 10. členu ter jih sprejel. Prav tako je odbor glasoval še o vseh členih predloga zakona in ga sprejel. Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, ki je sestavni del tega poročila odbora. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Vojka Šergan bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala, predsedujoči. Spoštovana gospa sekretarka s sodelavci; kolegice in kolegi!

Temeljni cilj varstva konkurence v Republiki Sloveniji je zagotoviti učinkovito konkurenčno okolje, ki bo spodbujalo inovacije in tehnološki napredek, s tem pa blaginjo kupcev in večjo konkurenčnost Republike Slovenije na svetovnem trgu. S predlogom novele se prenaša Direktiva 2014/104/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2016 o nekaterih pravilih, ki urejajo odškodninske tožbe po nacionalnem pravu za kršitve določb konkurenčnega prava držav članic in Evropske unije. Direktiva ureja problematiko razkritja dokazov, učinkov nacionalnih odločb, zastaranja solidarne odgovornosti, prevailitve razlike v ceni, ocenjevanja višine škode in sporazumnega reševanja sporov. Poleg določb, ki se nanašajo na prenos te direktive, se predlagajo še nekatere manj zahtevne spremembe in dopolnitve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence. Bistvena novost je, da predlog zakona na novo in drugače kot veljavna zakonodaja ureja dolžnost glede razkritja dokazov glede kršitev pravil konkurenčnega prava. Gre za pomemben ukrep, ki bo glede na veljavno ureditev oškodovancem olajšal dostop do podatkov, ki so v posesti kršiteljev in tretjih oseb. Tako bo oškodovanec lažje uveljavljal svoj zahtevek iz naslova povzročene škode na temelju kršitev pravil konkurenčnega prava. Predlog zakona nadalje določa učinek odločbe organov držav članic za varstvo konkurence in nekatere izjeme od splošne ureditve Obligacijskega zakonika glede solidarne odgovornosti za škodo, povzročeno s kršitvijo konkurenčnega prava, in sicer za mala in srednja podjetja ter za osebe, ki naznanijo agenciji kršitve konkurenčnega prava. Zaradi prenosa te direktive je treba tudi podaljšati zastaralni rok za odškodninske tožbe zaradi kršitev konkurenčnega prava, in sicer se predlaga subjektivni petletni rok in absolutni desetletni rok.

Predlog zakona ureja tudi primere, ko je oškodovanec svojo škodo zmanjševal tako, da jo je prenesel na naslednjo stopnjo dobavne verige; in način ugotavljanja škode v tožbah z različnih stopenj dobavne verige. Predlaga se tudi nekatere določbe, ki urejajo učinek sporazumnega reševanja sporov in ocenitev višine škode. Tako bo tožnik lažje opredelil višino škode v tožbi in bo olajšano delo sodišč. Na predlog Vlade Republike Slovenije je Državni zbor skladno s 142. členom Poslovnika Državnega zbora obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence po skrajšanem postopku, ker gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. V Stranki modernega centra podpiramo predlagane zakonske spremembe, ker njihovo izvajanje prispeva k varnejšemu poslovnemu okolju in krepitvi zaupanja v poslovnem svetu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Breznik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani podpredsednik, spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani predstavniki ministrstva za gospodarstvo!

Naj že vnaprej povem, da bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence podprli, kot smo podprli številne zakonske predloge s strani koalicije; tiste, ki gredo v prid zmanjšanja birokratskih ovir, in tiste, ki pospešujejo, predvsem pa grejo v prid temu, da konkurenčno okolje v Sloveniji deluje. Zakon o omejevanju konkurence je sprejela prva Janševa vlada, ker – lahko sledim tudi kolegom iz SMC – smo si zadali cilj, da je treba zagotoviti učinkovito konkurenčno okolje, ki bo spodbujalo inovacije in tehnološki napredek, s tem pa blaginjo kupcev in večjo konkurenčnost. Na žalost je bil tisti zakon o omejevanju konkurence 2008 prepozen. Moral bi biti kakšno desetletje pred tem, ker so se v Sloveniji uveljavili številni monopoli. Eden izmed takšnih monopolov je bil predvsem na področju telekomunikacije, ko tudi vlada opisuje dogajanje okrog Telekomoma, ki je bil večkrat tožen, nazadnje v tisti drugi tožbi glede ISDN paketov, kjer si je morala stranka v Sloveniji plačati prvi ISDN paket, da je lahko šla potem na širokopasovni internet. To je eden od takšnih primerov, v kakšno tranzicijsko močvirje je zašla Slovenija na področju konkurence, na področju tega, da so številna državna podjetja imela prevladujoči vpliv ter so tujo in domačo konkurenco izrivala. Isto podjetje je bilo Mercator, ki ga danes rešujete, ki je imelo drage produkte, ki je imelo preveč zaposlenih in ni imelo poslovnega modela. Imamo primere na številnih področjih, tudi gradbeni sektor, ko so vsi nekako začeli klavrno propadati – ali so propadli ali pa so na tej poti.

Tisto, kar želim povedati, kar novelacija tega zakona prinaša in zakaj ga bomo podprli, je določitev pravice oškodovancev do popolne odškodnine zaradi kršitev konkurenčnega prava. Pomembno je, da gre za ureditev razkritja dokazov oziroma podatkov, po kateri lahko sodišče ob upoštevanju zakonskih pogojev in na podlagi testa sorazmernosti naloži nasprotni stranki ali tretji osebi, tudi javnim organom, da razkrije dokaze oziroma podatke, ki so relevantni za obravnavani primer in za katere predlagatelj trdi, da so pri njej. Potem določitev ukrepov za zaščito zaupnih podatkov, ki jih lahko sodišče odredi z namenom varovanja zaupnih podatkov. Gre za določitev sankcij za morebitno neizpolnitev sklepa sodišča. S potrditvijo tudi izpodbojne domneve, da karteli povzročajo škodo. Mislim, da je takšna novelacija zakona in ureditev evropske uredbe, o kateri so tudi

predstavniki Vlade govorili, nujno potrebna. Kot veste, Slovenci imamo številna manjša, srednja podjetja. V Sloveniji ne domujejo številna multinacionalna podjetja in ravno zato moramo spoštovati takšne zakone in takšne zakone popolnoma implementirati. Zaradi vsega naštetega bomo v Slovenski demokratiški stranki, kot sem že rekel danes na začetku, ta zakon v popolnosti podprli. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Gantar bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik. Spoštovani kolegice, kolegi, dober dan vsem!

Novela zakona, ki je pred nami, je potrebna vnovične spremembe zaradi implementacije evropske direktive v slovenski pravni red. Z njo dopolnjujemo veljavno zakonodajo z nekaterimi pravili za odškodninske zahtevke zaradi kršitev konkurenčnega prava. V prvi vrsti gre torej za varstvo potrošnikov. Po novem bo inštitut razkritja dokazov prispeval k večji zaščiti oškodovancev in uveljavljanju njihovih pravic. Oškodovanec bo lažje dostopal do informacij za iztožitev odškodninskih zahtevkov. V Poslanski skupini Desus upamo, da bodo imele predlagane spremembe pozitivne učinke na vzpostavitev ugodnega poslovnega okolja in bodo pripomogle k zaščiti malih in srednje velikih podjetij. Novela prinaša tudi nekatere druge rešitve, kot so denimo ukrepi za zaščito občutljivih poslovnih in drugih zaupnih podatkov nasprotne stranke ter ureditev glede zastaranja odškodninskih tožb.

Ker bo sprejetje novele omogočilo pravico oškodovancev do popolne odškodnine zaradi kršitev konkurenčnega prava, bomo v Poslanski skupini Desus predlagano novelo tudi soglasno podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovana državna sekretarka z ekipo, kolegice in kolegi!

Poštena konkurenca pomeni, da so na določenem trgu pravila za vse enaka; da tisti, ki tekmujejo za večji košček tržnega deleža, imajo možnosti pošteno pridobiti stranke in posel. To gre z roko v roki, s preprečevanjem skušnjave velikih igralcev, da bi svoj obstoječi tržni položaj varovali z oviranjem vstopa drugih. Konkurenca med ponudniki seveda niža cene uporabnikov, a če se veliki igralci dogovorijo o cenah, je učinek

lahko nasproten. Vse to je povezano tudi z javnim interesom in s skrbjo za varnost izdelkov in storitev. Če tako imenovana cenovna vojna vodi v damping ali nizko kvaliteto, ki lahko ogrozi zdravje in varnost ljudi, je dopustno tudi omejevanje konkurence, vloga države pri tem pa je velika. Poštena konkurenca, ki koristi ljudem in gospodarstvu, se ne oblikuje sama od sebe in opevana nevidna roka je pogosto tudi nemočna roka. Konkurenco je treba hkrati spodbujati in jo omejevati. Samo v pravi meri je lahko koristna tistim, ki na trgih tekmujejo, ter tistim, ki na njih kupujejo. Ker področje Evropske unije že dolgo ni več samo skupek nacionalnih trgov, temveč je njegov temelj tudi enoten trg, je še toliko bolj pomembno, da obstajajo enotna pravila o konkurenci. V konkretnih primerih se namreč presoja na sodiščih, kjer tehtajo, ali je v posameznem primeru nekdo kršil pravila konkurence, kolikšna je bila škoda in kdo je oškodovan. Samo z enotnimi pravili se lahko učinkovito varuje konkurenco, zato so z direktivo poenotena tudi na ravni Evropske unije. Predlagane zakonske spremembe tako predvsem prenašajo evropsko usklajene predpise, ki se nanašajo v glavnem na sodne postopke, ki jih lahko sprožijo oškodovanci, če menijo, da jim je ponudnik s kršitvami konkurenčnega prava povzročil škodo. Ker evropsko pravo v takih primerih ponuja pravico oškodovancev do popolne odškodnine, je treba urediti predvsem postopek dokazovanja krivde za nastalo škodo in njeno višino. V takih postopkih je treba presojati podatke, ki so sicer poslovne skrivnosti. V primeru, da sodni postopek zaradi omejevanja konkurence teče v več državah, pa to postane še toliko bolj zahtevnejše. Obstaja celo nevarnost, da bi nekdo sprožil sodne postopke samo zato, da bi skozi njih pridobil podatke o poslovanju konkurenta. Zato se večina rešitev predloga zakona veže na ureditev razkritja dokazov v sodnih postopkih na učinkovit način, ne da bi pri tem ogrozili poslovne skrivnosti pošteno delujočih podjetij. Zakon razjasnjuje tudi pristojnosti in delovanje Javne agencije za varstvo konkurence, opredeljuje učinke njenih odločb in pritožbene postopke in roke. Zagotavlja popolno pravico do odškodnine za povzročeno škodo, hkrati pa preprečuje zlorabe z njenim omejevanjem na dokazano in dejansko povzročeno škodo. Razprava o zakonu na pristojnem odboru je pokazala, da zakon vsebuje ustrezne rešitve. S sprejetimi dopolnitvami se še dodatno zagotavlja, da bo varovanje konkurence pomenilo zaščito majhnih pred škodljivimi monopoli velikih. V poslanski skupini bomo predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik.

V Združenju levici Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence ne bomo nasprotovali. Znotraj okvira, ki ga zakon ureja, prinaša sicer manjše popravke, ki ne bodo imeli večjega vpliva na ljudi, v resnici pa niti ne na gospodarstvo. Pri noveli gre predvsem za prenos Direktive 104 iz leta 2014. Z njo se določa pravila za lažje zasebnopravno izvajanje kršitev konkurenčnega prava, na primer lažja dostopnost informacij ter pravila za uveljavljanje pravice do nadomestila za škodo, povzročeno s kršitvami konkurenčnega prava. Pri tem je treba opozoriti na prakso, ki je postala na nek način stalnica vlade Mira Cerarja, pri Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence pa je na to opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora v svojem mnenju. Gre za tako imenovano kreativno prenašanje evropske zakonodaje v slovenski pravni red. To kreativno prenašanje vključuje vse, od napak do zavestnih izogibanj ali zaostrovanj v tisti smeri, ki seveda najbolj ustreza politično-gospodarskim centrom moči. Še nekaj besed pa o samem okviru zakona, torej o preprečevanju omejevanja konkurence. Konkurenca je način uveljavljanja zakonov gibanja kapitala. Da ne bo zvenelo preveč abstraktno, konkurenčni odnosi so tisti, ki zagotavljajo, da kapitalizem deluje. Zato je seveda evropska zakonodaja na tem področju stroga in restriktivna. Evropska unija temelji na prostotržni doktrini, ki omogoča svobodo gibanja kapitala. Kaj ta konkurenca pomeni po drugi strani za delavke in delavce, je seveda čisto jasno. Tako imenovano dirko do dna. Dirko do dna, ki pomeni nižanje plač, zvišanje intenzivnosti dela, podaljševanje delovnega časa in še vse, kar spada v ta koš. Za države pa po drugi strani zniževanje davkov, omejevanje okoljskih zahtev in predvsem zmanjševanje socialnih standardov. Ampak ne bom sedaj razglabljal o tem, zakaj je kapitalizem zgrešen. Na to je možen samo en odgovor. Čim večji del družbenih dejavnosti je treba izmakniti ravno odnosom konkurence, ampak tega ta zakon ne bo uredil in tudi ne takšen način mišljenja. Kot rečeno uvodoma, manjšim spremembam, ki jih prinaša ta zakon, ki ga obravnavamo danes, kljub vsemu ne bomo nasprotovali.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani, lep pozdrav!

Krščanski demokrati želimo takšne trge, ki so konkurenčni in zdravi, ki v ljudeh spodbujajo ambicioznost. Ne želimo si ekonomske politike, ki bi z intervencijami ali pa institucionalnim molkom ustvarjala in podpirala

monopole, dominantna podjetja ter kartele, ki odirajo potrošnike in zaradi svojega privilegiranega položaja uničujejo vsa preostala podjetja, s tem pa tudi delovna mesta. Naloga države je, da ustvari učinkovit pravni okvir, ki zagotavlja svobodno in pravično konkurenco, preprečuje izkoriščanje potrošnikov, gospodarski kriminal in korupcijo. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence posega na pomemben segment področja urejanja poslovnega okolja, zato je prav, da se za kršitve konkurenčnega prava določi pravico do popolne odškodnine v skladu s splošnimi pravili odškodninskega prava, to pomeni v skladu z Obligacijskim zakonikom. Novela na tem področju prinaša prenos določb evropske direktive v slovenski pravni red. Prav tako je prav, da se z evropsko sekundarno zakonodajo uskladi vprašanja, ki so povezana s postopkom za odkrivanje dejanj omejevanja konkurence. Predlog zakona prinaša tudi rešitve, ki so preko institutov vloge za poravnavo in izjave zaradi prizanesljivosti usmerjene k spodbujanju storilcev k sodelovanju z agencijo. V Novi Sloveniji podpiramo določitev daljšega subjektivnega in objektivnega zastaralnega roka za vložitev odškodninskih tožb, saj ta v skladu s predlogom zastara v roku 5 let, odkar je kršitev prenehala oziroma odkar je tožnik izvedel za kršitev, škodo in kršitelja. V vsakem primeru pa je rok zastaranja terjatve določen v času 10 let, odkar je škoda nastala. Predlog vzpostavlja razumno izpodbojno domnevo, da karteli povzročajo škodo, kar bo seveda olajšalo dokazovanje v postopkih proti kartelom. Zdrava konkurenca je za dolgoročen razvoj gospodarstva nujna. Delujočega socialno-tržnega gospodarstva ni brez delujoče konkurence.

Ker Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence prinaša potrebne uskladitve z evropsko zakonodajo in nekatere smiselne izboljšave, ga bomo v Poslanski skupini Nove Slovenije tudi podprli.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Laj bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Izvolite.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, državna sekretarka, dragi poslanke in poslanci, vsem skupaj želim en prav lep dan.

Mi v Poslanski skupini nepovezanih poslancev bomo vsekakor podprli predlog zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, ker smatramo, da so s prenosom direktive pred nami rešitve, ki bodo pripomogle k nastajanju zdrave, poštene konkurence, kar je tudi osnovni pogoj za nastajanje zdravega, učinkovitega, privlačnega poslovnega okolja in s

tem tudi zdravega gospodarstva. Samo ta pot nas lahko vodi v boljšo prihodnost. Zelo pomembno je, da te zakonske rešitve predvidevajo učinkovitejše reševanje odškodninskih tožb pri kršenju konkurenčnega prava. To pomeni, da bodo vsi tisti, katerim so kršene pravice in so utrpeli škodo, lahko pričakovali, da bodo hitreje in na bolj pošten način tudi dobili povrnjeno povzročeno škodo. To je lahko predvsem za mala in srednje velika podjetja izrednega pomena, ker so prav le-ti najbolj izpostavljeni in tudi občutljivi na tovrstna dejanja. Zakaj? Ker so ta podjetja tista, ki imajo precej omejene resurse za reševanje tovrstnih sporov. In se lahko zgodi v tem primeru, če nimajo razpoložljivih virov, finančnih in tudi kadrovskih, potem lahko tudi propadejo. Zelo pomembno je še to, da se naša zakonodaja na tem področju poenoti z evropsko in je tudi evropsko primerljiva. Želeli bi pa, da bi v prihodnje prej, mogoče dosti prej kot zdaj, prenašali te zelo koristne direktive, ker ta direktiva, kot smo že slišali, je iz leta 2014. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvami stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 2.a točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 4. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **2.A TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O POGOJIH IMENOVANJA IZREDNEGA ČLANA UPRAVE V DRUŽBAH SISTEMSKEGA POMENA ZA REPUBLIKO SLOVENIJO PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani ostali prisotni, lepo pozdravljeni!

Vlada Republike Slovenije je 13. 4. 2017 določila besedilo Predloga zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo in ga posredovala Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejetje po nujnem postopku. Področje prava gospodarskih družb je v Republiki Sloveniji v glavnem urejeno v Zakonu o gospodarskih družbah, ki je temeljni sistemski zakon na področju prava družb in omogoča v okviru tako imenovanega

koncernskega privilegija, da večinski družbenik kot obvladujoča družba daje odvisni družbi, družbi systemskega pomena, škodljiva navodila ob predpostavki, da bo to nekoč nadomestil. S predlogom zakona bodo zaradi povečanega tveganja v času veljavnosti mandata izrednega člana uprave prepovedani določeni posli med družbo systemskega pomena za Republiko Slovenijo in večinskim družbenikom in bo s tem izključena veljavnost določb v zvezi s koncernskim privilegijem, ki so v normalnih okoliščinah dopustne, na primer dajanje garancij, poroštev, posojil, blagovnih kreditov in podobno, do večinskega družbenika oziroma z njim povezanimi osebami. Prepovedano bo tudi prevzemanje dolgov od večinskega družbenika v težavah. S predlogom zakona se uvaja dodaten nadzor z imenovanjem izrednega člana uprave, ki bo pristojen zgolj in samo za vodenje poslov med družbo systemskega pomena in njenim večinskim družbenikom ter z njim povezanimi osebami.

Predlog zakona ne posega v svobodno gospodarsko pobudo, ker se z izrednim članom uprave ščiti interes družbe systemskega pomena (zaposleni, upniki, dobavitelji, manjšinski delničarji) pred interesom večinskega družbenika. Prav tako je pristojnost izrednega člana uprave zelo omejena, ker se izredni član ne bo smel ukvarjati z rednimi posli družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo in je to v celoti prepuščeno redni upravi. Lastninska pravica po ustavi ni absolutna, ampak jo je mogoče omejiti s sorazmernimi zakonskimi ukrepi, ki zasledujejo ustavno dopusten cilj – socialna in gospodarska funkcija lastnine. Predlog zakona ni ustavno sporen, saj je poseg v lastninsko pravico večinskega družbenika družbe systemskega pomena minimalen glede na število delovnih mest, posreden in neposreden vpliv poslovanja družbe systemskega pomena na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republiki Sloveniji ter je v celoti sorazmeren. Naj navedem pglavitne rešitve predloga zakona. Zakon določa družbo systemskega pomena za Republiko Slovenijo in večinskega družbenika v teh družbah. Ureja razmerja med družbo systemskega pomena in večinskim družbenikom, ki je v postopku zaradi insolventnosti oziroma prestrukturiranja, z namenom zaščititi interese družbe systemskega pomena pred interesi večinskega družbenika, ki je v težavah. Zaradi povečanega tveganja v času veljavnosti mandata izrednega člana uprave prepoveduje določene posle in s tem ureja izjemo od koncernskega privilegija. Določa pogoje za imenovanje izrednega člana uprave družbe systemskega pomena, če je večinski družbenik družbe systemskega pomena v težavah. To dejstvo utegne ogroziti družbo systemskega pomena in s tem gospodarsko, socialno ali finančno stabilnost Republike Slovenije. Določa pristojnosti, odgovornosti in prenehanje mandata izrednega člana uprave družbe systemskega pomena, ki so omejene

izključno na odločitve glede vodenja vseh poslov, povezanih z večinskim družbenikom ali z njim povezanih družb. Izredni član uprave vzpostavi sistem nadzora, sistem ustreznih notranjih kontrol in poročanja glede vseh poslov, povezanih z večinskim družbenikom ali z njim povezanih oseb. Predlagam, da predlog zakona podprete, saj je po našem mnenju nujno potreben. Hvala za pozornost.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Marku Ferlugi. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Pozdrav ministru z ekipo!

Odbor za gospodarstvo je na 47. nujni seji 21. 4. kot matično delovno telo obravnaval omenjeni predlog zakona. Na odboru je bilo predloženo naslednje gradivo: mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Amandmaje k predlogu zakona so vložile naslednje poslanske skupine: NSi k 4. členu, naslednji pa so še amandmaji poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1., 2., 3., 4., 5., 6. in 7. členu. Odbor je sprejel amandmaje k zadnjim naštetim členom. Predložen pa je bil tudi predlog amandmaja odbora k 6. členu, ki ga je odbor v razpravi sprejel. Na seji je predstavnica Zakonodajno-pravne službe opozorila na nekatere pripombe iz pisnega mnenja, zlasti glede omejevanja pravice do svobodne gospodarske pobude družb systemskega pomena. Po mnenju službe je javni interes podan, vendar pa bi moral predlagatelj utemeljiti, da se s temi ukrepi kar najmanj posega v ustavno pravico in da so ti ukrepi sorazmerni. Predlog zakona tudi določa, da se nekatere določbe veljavnega Zakona o gospodarskih družbah ne uporabljajo. Služba meni, da gre pri tem ukrepu za utemeljen cilj, vendar bi bilo treba urediti v Zakonu o gospodarskih družbah, saj pomeni enako nevarnost za vse odvisne družbe, katere večinski lastnik je v postopku insolventnosti. Izražena je bila tudi dilema glede določbe, da izredni član uprave poročilo predstavi ministroma, pristojnima za gospodarstvo in finance. Glede predlogov za amandmaje odbora koalicijskih poslanskih skupin je predstavnica službe pojasnila, da nekateri vloženi amandmaji sledijo pripombam službe, glede ostalih pa bi bilo potrebno dodatno pojasnilo.

V nadaljevanju je predstavnik Državnega sveta pojasnil, da Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance predlagani zakon podpira, ter predstavil razloge, zaradi katerih komisija meni, da so predlagani ukrepi smiselni in nujni. Na seji sta sodelovala tudi predstavnika Mlekarne

Celeia in Perutnine Ptuj, ki sta izrazila podporo rešitvam predlaganega zakona. V razpravi so nekateri člani odbora izrazili podporo predlaganemu zakonu, menili so, da predlagane rešitve stremijo k temu, da se družbi systemskega pomena omogoči normalno okolje za poslovanje ter jo zaščiti pred izčrpavanjem s strani večinskega družbenika in je v insolventnem ali podobnem postopku. Izraženo je bilo mnenje, da predlagane rešitve pomenijo ustrezno podlago za zaščito družbe systemskega pomena in ne pomenijo nesorazmernega posega v ustavno pravico do svobode gospodarske pobude. Nasprotno so nekateri razpravljavci menili, da predlagane rešitve predstavljajo poseg v zasebno lastnino in niso v skladu z ustavo, zato so sprejetju predlaganega zakona nasprotovali. Po njihovem mnenju veljavni Zakon o gospodarskih družbah že omogoča zaščito hčerinskih podjetij pred izčrpavanjem matičnega podjetja. V razpravi je bila tudi izražena dilema glede vloge in delovanja izrednega člana uprave v praksi. Minister ter predstavniki ministrstva so odgovarjali na zastavljena vprašanja ter podali dodatna pojasnila glede izraženih dilem v razpravi. Po opravljeni razpravi je odbor v skladu z osmim odstavkom 131. člena Poslovnika Državnega zbora sprejel amandmaje odbora, in sicer k 1., 2., 3., 4., 5., 6. in 7. členu. Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval amandma Poslanske skupine NSi k 4. členu, a ga žal ni sprejel. V nadaljevanju je odbor glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopoljenega predloga zakona, ki je sestavni del tega poročila odbora. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Spoštovani minister, kolegice, kolegi!

Pred nami je Predlog zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da gre tukaj za zakon, ki je dejansko namenjen reševanju Mercatorja. V Slovenski demokratski stranki predlaganega zakona iz več razlogov ne moremo podpreti. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da predlagani zakon pomeni poseg v zasebno lastnino; poseg v zasebno lastnino pa pomeni poseg v pravico lastnikov. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je zakon ustavno sporen. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da trenutna zakonodaja, Zakon o gospodarskih

družbah, na dovolj velik način štiti odvisne družbe pred obvladujočimi družbami in da je pristop, za katerega se je odločila vlada Mira Cerarja, koalicija strank Stranke modernega centra, Socialnih demokratov in Desusa neustrezna. Prepričani smo, da bo predlagani zakon izglasovan, vsaj glede na glasovanje na matičnem odboru. Gre zgolj za piar zakon, vsebinsko pa zadeve ne bo rešil. V Slovenski demokratični stranki po eni strani res obžalujemo, da se je koalicija odločila za tak poseg v zasebne pravice. Dejstvo je tudi, da je Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora opozorila na vrsto nepravilnosti. Ne razumemo koalicije, koalijskih poslank in poslancev, kako lahko razlagajo, da ima zasebna družba javni interes. Spoštovani poslanci in poslanke koalicije, včeraj smo razpravljali o Zakonu o bančništvu, kjer za vas 5 milijard vložene davkoplačevalskega denarja ne predstavlja javnega interesa; vidite pa javni interes v zasebni družbi.

V Slovenski demokratični stranki se zaradi vsega povedanega, kajti prepričani smo, da ta zakon posega v zasebno lastnino in zasebna lastnina je temelj slovenske ustave, temelj demokracije, tudi nismo odločili, da bi na tako slabo pripravljen in ustavno sporen zakon vlagali amandmaje na odboru ter na današnji seji. Imenovanje izrednega člana preko sodišča je sporno, ampak glede na včerajšnje dogodke se v Slovenski demokratični stranki bojimo, da bo imenovanje poslovnih organov preko sodišča postala praksa te koalicije. Včeraj ste imenovali člana nadzornega sveta v Slovenski državni holding preko sodišča. V Slovenski demokratični stranki smo prepričani, da zakon, če bo danes sprejet, lahko nevarno posega tudi po apetitih v prihodnosti. Slovenija se je že soočala s postopki nacionalizacije po letu 1945 in vsi vemo, da je nacionalizacija Slovenijo stala veliko število milijard. In privatizacija slovenskih podjetij danes poteka izključno zaradi Zakona o denacionalizaciji, ki je posledica nacionalizacije, ki je bila opravljena po letu 1945. Takšni premiki in takšni posegi v zasebno pravico so neustavni in v Slovenski demokratični stranki pod nobenim pogojem takšnega predlaganega zakona ne moremo podpreti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Na znanem mestu ob znanem času je prišlo do strateškega dogovora med znanimi posamezniki. Tako se je pričela saga o Mercatorju in politično, če hočete, mešetarjenje v nadaljevanju je pripeljalo do prodaje ene

največjih slovenskih družb, ki je bila spretno zavita v zgodbo o slovenskem nacionalnem interesu. Mercator smo vendarle prodali Slovencem, je bilo slišati. Kasneje se je pa izkazalo, bom milo povedal, da ni bilo modro, da je konzorcij prodajalcev kljub številnim opozorilom o neverjetni veliki zadolženosti Agrokorja Mercator prodal slednjemu. In kaj storiti sedaj, ko nas Agrokor, dovolite to primerjavo, nemalokrat spominja na Titanik. V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da je treba storiti vse, ampak prav vse, da ne pride do izčrpanja Mercatorja. Slovenija mora biti zaradi 10 tisoč zaposlenih in njihovih družin in ogromnega števila dobaviteljev vnaprej pripravljena ter mora narediti vse, da bi preprečila morebitne neljube dogodke in posledično katastrofalne posledice. Sicer je, spoštovani, trenutno poslovanje Mercatorja menda stabilno in ne želimo ustvariti vtisa ogroženosti podjetja ali delovnih mest; a menimo, da bi bilo preprosto neodgovorno in nesprejemljivo, če ne bi pravočasno ukrepali. Zakon o gospodarskih družbah v okviru tako imenovanega koncernskega privilegija pod določenimi pogoji dopušča tudi škodljiva navodila obvladujoče družbe; a ob tem, da mora le-ta nadomestiti vsako prikrajšanje oziroma škodo na račun odvisne družbe. Tako bi v primeru, da se je nad obvladujočo družbo začel postopek insolventnosti, za odvisno družbo nastopilo povečano tveganje, da bo družba mati na nedopusten način izvrševala svoj vpliv nad odvisno družbo in jo silila v sklepanje škodljivih poslov.

Pa vendarle je tudi odvisna družba kljub obvladovanju samostojna pravna oseba in njen interes ni podrejen interesu obvladujoče družbe, ki lahko proti odvisni družbi uveljavlja škodljiva navodila samo, če jih nadomesti. Zato zaupamo pravnim strokovnjakom, ki trdijo, da je v takem primeru dostop do veljavne ureditve nujen, potreben in upravičen; da se odvrne nepopravljiva škoda za odvisno družbo. Verjamemo tudi, prepričani smo v to, da se s predlogom zakona ne posega v pravico zasebne lastnine, kar je bilo izpostavljeno, saj zakon ne posega, prvič, v lastniško strukturo in se, drugič, ne vmešava v opravljanje rednih poslov družbe systemskega pomena. Da povzamem nekoliko poenostavljeno. Bolj malo nam pomaga, če piše, da mora družba mati po škodljivih poslih škodo nadomestiti, če pa se ta znajde v postopku insolventnosti. Če pride do hitrega izčrpanja Mercatorja, lahko brez predhodnega ukrepanja le obsedimo, gledamo v zrak in iščemo krivce. A takrat to zna biti prepozno. Zaradi navedenega smo v Poslanski skupini Desus prepričani, da je tak zakon treba sprejeti, zato ga bomo soglasno podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov bo predstavil gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Že 74. člen Ustave veleva, da sta gospodarska pobuda in pridobivanje dobička svobodna, a se smeta omejiti. Edino, s čimer se po naši ustavi lahko omeji kovanje dobička, pa je javna korist. Naša ustava torej posredno priznava, da ima svoboda meje in da zasebni podjetniški poskusi ne morejo v imenu iskanja dobička povoziti interesa skupnosti, javnosti in varnosti. Kadar javni interes presega zasebnega, se neha tudi pravica zasebnega kapitala, da počne, karkoli želi. Naše pravice se pač končajo tam, kjer se začnejo pravice drugih in ta logika deluje tudi obratno. Dodatno naša ustava govori o tem, da je koriščenje in pridobivanje lastnine vedno uokvirjeno z okoljsko, socialno in ekonomsko funkcijo – čeprav zasebne lastnine. Da je ta javni interes, ki ga je treba jasno utemeljiti, da bi zasebniku preprečil uresničevanje svoje lastnine, se mora zgoditi nekaj, kar lahko nedvomno povzroči izjemno in predvsem nepopravljivo škodo širši skupnosti. Primer velikega in pomembnega podjetja, ki zaposluje 10 tisoč ljudi in je od njega odvisna še usoda številnih drugih, lahko celo 100 tisoč ljudi, je gotovo nekaj, na kar se mora vlada odzvati, če je treba, tudi z zakonsko omejitvijo ali pa z zakonskim posegom, ki omogoči večji nadzor.

Upoštevati je treba vpliv, ki ga ima potencialno ravnanje lastnika na vse nas, na celotno državo. Današnji predlog torej naslavlja sistemsko pomembna podjetja, katerih lastnik je v insolvenčnem postopku in pod svojevrstno upravo, četudi slednja ni v tej državi. Že obstoječa zakonodaja, to drži, sicer ne dovoljuje izčrpavanja podjetja, s čimer bi lastnik zajedal temeljni kapital, osnovna sredstva; ali pa škode, ki jo povzroča, tako ali drugače ne bi nadomestil. Zato predlog zakona omogoča, da so v primeru sistemsko pomembnih podjetij škodljiva navodila za odvisno družbo nična, sodišče pa v tako družbo lahko imenuje posebnega člana uprave, katerega naloga je varovati odvisno družbo pred izčrpavanjem lastnika. Ključno je torej, da se vzpostavi sistem notranjih kontrol, predvsem pa, da posli z večinskim lastnikom in z njim povezanimi odvisnimi družbami ne morejo biti izpeljani brez soglasja člana uprave, ki je bil za zagotavljanje interesa splošne javnosti, interese družbe in predvsem interesa zagotavljati stabilnost delovanja, zaposlovanja in finančnega toka te družbe, ne prekine. Take rešitve, čeprav številnim nasprotovanjem navkljub, so skladne z našo ustavno ureditvijo in so sorazmerne, saj se omejuje, pa še to pogojno, le tisti del lastniške pravice, ki je lahko neposredno v škodo javnega interesa in ki lahko neposredno povzroči nepovratne in nepopravljive posledice.

Težko je reči, da gre za zakon, ki ne temelji na konkretni situaciji in na konkretnem primeru, ker seveda to drži. Gre za primer Mercatorja, ki je kljub temu, da gre za zasebno podjetje, systemskega pomena za našo državo.

Zakon, ki je pred nami, v pomembnem sledi odzivom vsaj dveh držav, torej Republike Hrvaške in napovedanih ukrepov Republike Srbije, za zaščito na eni strani matice, na drugi strani odvisnih dobaviteljev. Neodgovorno od vlade bi bilo, da tudi Republika Slovenija ne bi sprejela vseh potrebnih ukrepov, tudi tega zakona, da zagotovi, če je treba, tudi z dvojno kontrolo, da se določbe, ki sicer že veljajo in preprečujejo izčrpavanje podjetij, ne bi dosledno uveljavljale v tem primeru. Ko bo prepozno, bo tudi razprava odveč. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, podpredsednik. Lep pozdrav ponovno!

V Združeni levici zakonu ne bomo nasprotovali, čeprav zakon ne bo prinesel nobenih otipljivih rezultatov; po drugi strani pa ne bo škodil zaposlenim ali podjetju. Tako imenovani Lex Mercator je pač v prvi vrsti promocijska poteza te vlade, ki si želi oprati roke nad težkim položajem, v katerem se je znašel Mercator, ki ima izjemno pomembno vlogo za slovensko gospodarstvo in od katerega je odvisnih veliko delovnih mest. Scenarij Agrokorja, ki se sedaj uresničuje, je bil jasno zapisan že ob prodaji pred tremi leti. Ne gre torej za nič nepričakovanega. Vlada, ki je do sedaj sledila logiki vseh preteklih vlad v preteklem desetletju, ni želela s povsem običajnimi mehanizmi državnega lastništva in industrijskih politik ter finančnih instrumentov, ki v tujini v resnici niso nič nenavadnega, zaščititi in razviti vitalnih narodnogospodarskih interesov, kar Mercator kot ključen del celotne živilskopredelovalne panoge nedvomno je. Vlada zdaj ukrepa tako, da sprejema zakon, s katerim bo poslala nekakšnega politkomisarja v upravo Mercatorja.

Podobno kot pri Magni Steyr je spet napisala zakon samo za eno družbo. Dejansko se vlada obnaša kot nekakšna odvetniška firma. Imamo pa na drugi strani realen problem. Mercator naj bi zaradi terjatev do Konzuma imel okoli 50 milijonov evrov izgube, grozijo pa še več stot milijonski odpisi v primeru stečajev; vendar zakon, ki ga bomo danes sprejeli, tega problema nikakor ne rešuje, pravzaprav ga sploh ne naslavlja. V preteklosti je slovenska politično-finančna elita odprodala celotno slovensko živilskopredelovalno industrijo. S subvencijami podpiramo pridelavo slovenske hrane in skušamo povišati stopnjo samooskrbe; hkrati pa smo zaprli možnosti, da bi ti pridelki sploh našli prostor na trgovinskih policah. S prodajo Mercatorja je bila slovenska prehranska veriga dobesedno obglavljena. Strah o zmanjševanju odkupa slovenskih pridelkov in nadomeščanju z uvoženimi se je izkazal za več kot utemeljenega. To je prineslo dodaten pritisk na proizvajalce, kar dolgoročno pomeni tudi izgubo delovnih

mest, uničenje infrastrukture in manjše davčne prihodke. Lex Mercator je tu tudi za preusmerjanje pozornosti. Namesto narodnogospodarskih, delavskih in tudi lastniških vidikov govorimo o banalnem izrednem članu uprave. Tik pred prodajo Mercatorja je sicer v javnost prišla pobuda za alternativni delavsko-potrošniško-dobaviteljski odkup podjetja in preoblikovanje v kooperativo Naš Mercator. Od političnih centrov moči je pobuda dosegla le to, da je eden izmed pobudnikov sedaj državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade Mira Cerarja. Zadolžen je za ekonomsko demokracijo, ki je tudi eden od stebrov koalicijske pogodbe. Ekonomska demokracija je tudi del koalicijske pogodbe, kjer je vlada naredila najmanj oziroma praktično ničesar. Za konec pa še to. Desnica in konservativni mediji zakon proglašajo za socialističen, saj naj bi posegal v ustavno zagotovljeno pravico do zasebne lastnine. Naj vas pomirim, zakon nima čisto nobene zveze s socializmom. Tega, da država omogoči imenovanje izrednega člana uprave, ki bo nadzoroval, da ne pride do izčrpanja, niti ne moremo šteti kot resno državno intervencijo v gospodarstvu. Kot rečeno, gre za mešanje megle, ključni problemi pa ostajajo neodgovorjeni. Glavni grehi pa so bili storjeni že v preteklosti, vključno s podmislna prodajo s strani Janševe vlade.

Zaradi tega se bomo v Združeni levici glede Predloga zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo vzdržali. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bo predstavil mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Drage poslanke, dragi poslanci, dober dan!

Gre za politkomisarski zakon, ki samega Mercatorja zagotovo ne more rešiti. Gre za neustaven poseg v zasebno lastnino. Vlada namreč namerava imenovati v upravo zasebnega podjetja člana uprave, ki naj bi preprečil izčrpanje tega podjetja. Kako? Tako, da naj bi po njihovo nadzoroval transakcije in da naj bi na določena obdobja tudi ministru in nadzornemu svetu poročal o poslih tega podjetja z lastnikom. Če se bo slučajno v Sloveniji našel takšen Super Mario, super človek, ki vse te stvari lahko počne in nadzoruje, potem je to super, ampak kljub vsemu ta rešitev ne bo rešila temeljnih problemov, ki jih danes družba Mercator ima. Ta zakon zagotovo ne rešuje dveh zelo perečih vprašanj, in sicer kaj z nepremičninami. Mercatorjeve nepremičnine na Hrvaškem brez kakršnegakoli plačila uporablja Konzum in Mercator za tovrstno uporabo ne dobiva sredstev. Po drugi strani pa po drugih nekdanjih jugoslovanskih republikah Mercator plačuje drage najemnine Konzumu oziroma Agrokorju. To je ena izmed temeljnih zadev, ki

jih ta zakon zagotovo ne rešuje, so pa izjemno problematične in v Mercatorju pomenijo večmilijonsko škodo, ki se ne meri v milijonih, ampak se meri v desetinah milijonov evrov. Prav tako ta zakon ne rešuje naslednjega problema, kaj je s prihodnostjo Mercatorja, kaj je z odnosom do bank, kako se bo ta družba razvijala v prihodnosti. Lahko enostavno rečemo in povemo, da imamo zakon, ki nosi lepo ime, vendar je njegova operativna vrednost izjemno slaba. Gre za nekaj podobnega, če uporabim prisposobo, kot da bi trdili, da bo avtobus zagotovo varno prišel na cilj brez kakršnihkoli večjih težav, če bomo na avtobus poleg voznika dodali tudi sprevodnika. Kdor vsaj malo pozna naravo prometa, ve, da sprevodnik ni tisti ključni, ki vpliva na to, ali bo prišel avtobus varno na cilj; ampak je to voznik.

Obstajajo zelo močni pravni argumenti proti temu zakonu. Vsekakor smo mi na strani tistih ustavnih pravnikov, ki trdijo, da gre za neustaven poseg v zasebno lastnino; in tukaj je vredno primerjati Lex Agrokor in Lex Mercator. Tukaj je treba priznati, da so Hrvati spisali nekoliko bolj prefinjen zakon. Pri hrvaškem zakonu je za umestitev vladnega pooblaščenca v podjetje potrebno soglasje lastnika; v slovenskem primeru to delamo brez soglasja lastnika. In vsaj v tem smislu Hrvati lahko tolmačijo, da ne gre za poseg v lastninsko pravico, ker je moral lastnik angažirati tega vladnega pooblaščenca, Todorčić je moral povabiti tega vladnega pooblaščenca. In prav to je tudi razlog, da je Nova Slovenija vložila amandma k 4. členu, s katerim poskušamo narediti ta zakon vsaj nekoliko bolj ustaven. Obstajajo tudi številni poslovni argumenti, zakaj ta zakon ni primeren. Danes ste lahko o številnih poslovnih argumentih prebirali po slovenskih medijih in spletnih portalih. Dejstvo je, da so izkušnje, ki jih imamo s Hrvati, slabe, da se Hrvati načeloma ne držijo dogovorov; in to velja že vse od osamosvojitve dalje, od takrat, ko niso zadržali tankov Jugoslovanske armade v njihovih vojašnicah, pa vse do danes. Zato je jasno, da bodo Hrvati tudi v tej zgodbi najprej reševali sebe in šele potem bodo gledali na vse ostale. Zato je prav, da vsi tisti, ki trdite, da je Mercator nujno treba rešiti, pošteno poveste, da je edina rešitev za Mercator, da ga vlada oziroma slovenska država kupi, če tako menite.

Iz vsega navedenega je jasno, da Nova Slovenija ne bo podprla tega zakona in bo glasovala proti.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev bo predstavil gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, minister, dragi kolegice in kolegi, še enkrat prav lep pozdrav z moje strani!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev vidimo to predvideno rešitev ne čisto jasno. Zakaj? Ker slika ni črno-bela. Smatramo,

da se vsi ti problemi z imenovanjem izrednega člana uprave ne bodo rešili. Zakaj? Ker se bo ta izredni član uprave kot nek tujek znašel tam v upravi, kljub temu da bo imel pravico veta na poslovne odločitve, ki so povezane z večinskim lastnikom in povezanimi podjetji. Ali bo ta izredni član lahko sam – najverjetneje se bo znašel sam v tem položaju – kvalitetno, učinkovito, v skladu s stroko in najverjetneje navodili države opravil in upravičil to funkcijo?! Zelo težko. Ampak kljub temu je zadeva takšna, da če že enkrat pride do imenovanja izrednega člana uprave, se na nek način vseeno poveča nadzor; upajmo, da bo to tako. Notranji nadzor obstaja že sedaj po trenutno veljavni zakonodaji, po Zakonu o gospodarskih družbah, po insolvenčnem zakonu, ki natančno opredeljuje, da so dejanja uprave, ki škodijo podjetju oziroma gospodarski družbi, prepovedana oziroma če jih storijo, bi za njih morali tudi odgovarjati. Žal do sedaj te prakse nismo videli. Ali se bo to spremenilo? Upajmo, da bo. Ta notranji nadzor se v trenutnem sistemu izvaja tako, da obstajata nadzorni svet in skupščina te družbe. Ali bodo oni ravnali pošteno in nadzirali upravo s tem izrednim članom ali brez izrednega člana? Najverjetneje bi morali; če ne, pomeni, da so kršili zakone. Vse to kaže na določene probleme v odnosih znotraj koncerna, ker to je namreč koncern, da lahko večinski lastnik pritiska na upravo in ta uprava lahko podleže temu, da pride do oškodovanja. Vendar pa, da tega bi se morali zavedati in tudi pogledati, kaj se je do sedaj zgodilo, in uvesti primerne sankcije. Ker tudi v primeru, ko bo prišel izredni član, če ne bo prišlo do sankcioniranja, potem s tem na žalost nismo dosegli cilja. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra bo predstavila gospa Andreja Potočnik. Izvolite.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister z ekipo, dragi kolegice in kolegi!

Vlada Republike Slovenije je Državnemu zboru Republike Slovenije predlagala, da skladno s 143. členom Poslovnika Državnega zbora obravnava predlog zakona po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države. Določbe Zakona o gospodarskih družbah namreč omogočajo obvladujoči družbi, družbi materi, da daje navodilo odvisni družbi, družbi hčeri, za vodenje poslov, ki so zanjo škodljivi. Gre za tako imenovani koncernski privilegij. Z imenovanjem izrednega člana uprave v družbo systemskega pomena bomo s sorazmernim ukrepom zaščitili podjetja systemskega pomena za Republiko Slovenijo pred izčrpanjem. Pozdravljamo hitro ukrepanje vlade in ga tudi podpiramo. Smiselno se nam zdi odstop od koncernskega privilegija. S tem predlogom ukrepamo preventivno in ščitimo interes

domačih dobaviteljev, zaposlenih v systemskem podjetju in z njimi povezanimi subjekti, ter posledično preprečujemo mogoče nastalo slabšo socialno in gospodarsko situacijo države Republike Slovenije. S predlogom zakona tako določimo gospodarske družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo, ki s svojim delovanjem bistveno vplivajo na gospodarsko, socialno in finančno stabilnost v Republiki Sloveniji. Izpolnjena pa morata biti dva pogoja; da družba zaposluje vsaj 6 tisoč ljudi na ozemlju Republike Slovenije in da dosega čiste prihodke od prodaje, večje od 1 milijarde evrov. V primeru, da je večinski lastnik obvladujoče družbe v postopku zaradi insolventnosti ali drugih podobnih postopkih, lahko Vlada Republike Slovenije predlaga sodišču, da imenuje začasnega izrednega člana uprave, ki skupaj z ostalimi člani uprave zastopa in sprejema odločitve glede vodenja vseh poslov, povezanih z večinskim lastnikom ali z njim povezanih družb.

Izredni član uprave nima pristojnosti voditi rednih poslov družbe. To v celoti ostaja v domeni redne uprave. S predlogom zakona se ne posega v svobodno gospodarsko pobudo, ker se z dodatnim, samostojnim in neodvisnim nadzorom ščiti interese družbe systemskega pomena (zaposlene, upnike, dobavitelje, manjšinske delničarje) pred interesom delničarjev družbenikov. Prav tako je pristojnost izrednega člana uprave zelo omejena. Zakon v ničemer ne posega v lastniško strukturo in se ne vmešava v opravljanje rednih poslov družbe systemskega pomena za Republiko Slovenijo. Treba se je tudi zavedati, da lastninska pravica po Ustavi ni absolutna, ampak jo je mogoče omejiti s sorazmernimi zakonskimi ukrepi, ki zasledujejo ustavno dopustni cilj, na primer socialna in gospodarska funkcija lastnine. Menimo, da rešitve v predmetnem zakonu v celoti sledijo tej ustavni logiki. Poseg v lastninsko pravico družbe systemskega pomena je minimalen glede na število delovnih mest ter na posreden in neposreden vpliv poslovanja družbe systemskega pomena na gospodarsko in socialno okolje Republike Slovenije. Na tem mestu se ne želimo spuščati v pretekle odločitve glede usode Mercatorja in z njim povezanimi političnimi interesi. Očitno je, da so bile napake storjene, saj o tem priča dejstvo, da danes razpravljamo o tej problematiki.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo Predlog zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo vsekakor podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vloženi amandmaju.

V razpravo dajem 4. člen ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije. Kolegice in kolegi, sprašujem, ali obstaja interes za

razpravo? Ugotavljam, da je, zato vas vabim, da se prijavite k razpravi. Prijava poteka.

Kot prvi ima besedo gospod Veber.
Gospod Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Ob zadnjem dogajanju, ki ga beležimo zaradi težav Agrokorja, sem večkrat pozval vlado, da poskuša narediti vse in uveljavi protikorupcijsko klavzulo, ki je sestavni del prodajne pogodbe. Do tega trenutka še ni prišlo do resnega preverjanja. Če se to preveri, ne potrebujemo zakona, ne potrebujemo tudi amandmaja, ki je vložen. Vsebina amandmaja, ki jo bodo zagotovo kolegi iz Nove Slovenije detajlneje predstavili, vendar če prav gledam te podatke, naj bi šlo za soglasje večinskega lastnika k temu, da lahko imamo tudi neke vrste svojega zastopnika v upravi. Torej zakaj sploh spraševati za soglasje nekoga, recimo eno vprašanje, če nismo še naredili vseh tistih korakov, ki jih lahko naredimo doma? In protikorupcijska klavzula je ena od tistih, ki jo je treba nemudoma preveriti. Ko se uveljavi, če je bila korupcija, postane pogodba nična in odpadejo prav vsi problemi ali pa zagate, ali ta zakon potrebujemo ali ne. Ne potrebujemo ga. Sicer pa če bo zakon sprejet, pričakujem od predstavnika, ki bo nekako postal član te uprave, da preveri, koliko nepokritih menic je v slovenskih bankah in slovenskih dobaviteljih. Gre za Novo Ljubljansko banko; Prvi faktor, Zagreb; NLB Srbija, Perutnina Ptuj in tudi ostali dobavitelji. Koliko blaga je Mercator plačal za druga Agrokorjeva podjetja, recimo za meso iz Španije, za Pik Vrbovec, nakupi za Ledo, poročstva za druga Agrokorjeva podjetja? Dejstvo je, da Agrokor že zadnja leta ni imel denarja za nakupe v Evropski uniji, lahko je plačeval le Mercator. Namreč na Hrvaškem je plačeval Agrokor v pol leta, v tujini seveda to ne gre, moral je plačati pod temi pogoji, kot jih je imel – takoj. Denarja za to pa ni imel. Koliko denarja je Mercator plačal za marketinške storitve na Hrvaško? Koliko tega Mercatorjevega denarja je bilo potrošeno za Mercator in koliko za druga Agrokorjeva podjetja?

Dejstvo je tudi, da je vprašanje, ali bo v naslednjih petnajstih mesecih kdo od slovenskih dobaviteljev sploh lahko dobil denar od Agrokorja zaradi Lex Agrokorja. In to, kar menim, da bi bilo res treba preveriti in upoštevati protikorupcijsko klavzulo, je naslednje dejstvo – zahteva pri prodaji Mercatorja je bila, da Agrokor kupuje s svojim kapitalom. To nesporno ni res. In ker ni kupoval s svojim denarjem, je to lahko osnova za prekinitev pogodbe. To je konkretna zadeva, na katero se lahko takoj oprete in greste v postopek razveljavitve prodajne pogodbe. Agrokor je predložil tudi neresnične bilance, ki so bile osnova, da so ga sploh pripustili k razpisu za prodajo Mercatorja. Tudi tukaj je ta točka protikorupcijske klavzule, kar je treba preveriti, kako je bilo mogoče, da je sploh

pristopil k nakupu, če je imel neresnične bilance. Kdo vse je pregledoval te bilance in te pogoje? In koliko plačil je bilo za to izvedenih pri vseh tistih, ki so to pregledovali in svetovali? Ponovno gre za svetovalne pogodbe, gre za lobiste, med katerimi so nekateri javno znani. Če niso, Komisija za preprečevanje korupcije te podatke ima in je treba zahtevati od Komisije za preprečevanje korupcije vse, celotni spisek lobistov, ki so sodelovali pri prodaji Mercatorja. To KPK ima. Minister, tukaj pa prosim, da me poslušate, zakaj res ne potrebujemo tega zakona in kako lahko takoj preverimo vse to, kar naštevam, brez zakona. Če ta hip pokličete direktorico Finančne uprave Republike Slovenije in ji naložite, da nemudoma napoti finančne inšpektorje v Mercator in pregleda vsa ta poslovanja, je zadeva takoj lahko preverljiva brez kakršnegakoli zakona, brez kakršnihkoli vprašanj, ali gre za protiučustavnost ali ne. Samo telefon dvignete, pokličete direktorico Finančne uprave, le-ta bo poslala inšpektorje in bo pogledala vse te finančne tokove in vprašanja, ki sem jih odpiral v svoji razpravi. Torej zakona ne potrebujemo, če Finančna uprava v skladu s svojimi pristojnostmi odreagira takoj in nemudoma; pravzaprav pa bi že morala. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Lep pozdrav ministru z ekipo, poslankam in poslancem!

Danes govorimo o pomembnem zakonu, ki se dotika ene zelo velike gospodarske družbe, ki je povezana z okrog 100 tisoč delovnimi mesti. Z razpravo kolega Janka Vebra bi se nekako strinjal, predvsem v točkah, kjer je kritiziral delo preteklih vlad, slabih praks v postopku prodaje te velike gospodarske družbe, ki je bila, po moji oceni, katastrofalna poteza. Ne vem, katere prejšnje vlade pa ministri so bili vpleteni, ne bom jih našteval; vem samo to, da je bilo v Sloveniji v zadnjih 10 letih skoraj za en avtobus gospodarskih ministrov, ki so se menjali, tako ali drugače – eni so bili teoretiki, drugi filozofi –, in pripeljali našo državo v takšno situacijo, da smo odprodali družbe, ki so bile člani nekih vertikalnih povezav in na tak način dobesedno uničili našo pomembno gospodarsko, živilskopredelovalno verigo. S tega vidika ocenjujem to potezo, sprejetje predloga tega zakona, kot normalno menedžersko potezo v vsakem gospodarskem sistemu. V tem primeru je minister Počivalšek, ki je tudi gradil svoje izkušnje v dobrih praksah vodenja živilskopredelovalnih verig, jih saniral, tako da v tem smislu v celoti zaupam ministru in ekipi, da je v dani situaciji zelo hitro, odločno odreagiral, pripravil zakon, ki bo našim prijateljem sosedom pokazal, da tudi mi znamo odreagirati na nek način ter odpravljati napake in kikske prejšnjih vlad ter slabih potez v odprodaji našega premoženja.

Seveda bi podobne slabe prakse potegnil tudi v druge panoge, ne samo v živilskopredelovalni verigi. Veliko razpravljamo v Državnem zboru o gozdno-lesni verigi. Podobna zgodba, prodali smo Slovenijales, odprodali smo Lesnino in kaj je zdaj?! Lesna industrija je propadla, ostali so nekateri člani, ki se zdaj dokaj sebično obnašajo, govorimo o gozdnem členu verige, ki se bohota in se še vedno želi. In tudi tukaj je minister prišel z dobro rešitvijo v zakonu o gospodarjenju z državnimi gozdovi, ki ponovno vzpostavlja neke normalne pogoje vzpostavljanja verig. In tudi v tem primeru vidim, da ta zakon rešuje napake iz preteklosti, prinaša hiter odziv, da bomo lahko rešili, kar se še rešiti da. Ne morem razumeti tez, ko nekateri kolegi poslanci govorijo, da je to neka piar poteza Stranke modernega centra pa ministra, da se zdaj rad slika po televiziji, da je nek zakon sprejel. To preprosto ne drži. Gre za, kot sem že omenil, dober zakon, ki bo državi Sloveniji omogočil, da se prepreči, da nam sosedi izčrpajo, uničijo »našega najboljšega soseda«, v tem primeru Mercator, kar je nekoč bil. Kar se tiče zakona kot takšnega, mislim, da je to sorazmerno dobra rešitev, pa tudi če se zdaj sklicujemo ne neke, lastnina – zasebna, takšna ali drugačna. Bistveno je, da bomo rešili oziroma preprečili dokončno uničenje in izčrpanje tega sistema velike gospodarske družbe in v povezavi s tem tudi okrog 100 tisoč delovnih mest. Če bo treba še kakšno dodatno drzno potezo potegniti, mogoče ponovno vzpostaviti živilskopredelovalno verigo, od proizvodnje do prodaje, potem bomo prišli nazaj v neko dobro, uspešno zgodbo, kar bi lahko bila. A na žalost je zaradi slabih potez in nespametnih odprodaj posameznih členov verige do tega tudi pripeljalo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Poslanec Ranc, lahko bi rekel, iz vaših ust v božja ušesa, da bi ta zakon obvaroval in rešil Mercator; ampak ta zakon je kratak. Če ga berete po členih, potem lahko vidite, da so pristojnosti tega vladnega politkomisarja v upravi Mercatorja zelo omejene; in ta politkomisar praktično sploh nima pristojnosti in odločitev, da lahko vpliva na samo poslovanje Mercatorja. Ta človek ne bo mogel vplivati na to, kakšna bo prihodnost Mercatorja in kaj bodo s tem Mercatorjem v prihodnosti počeli.

Pa da ne bi preveč odplaval, bi se dotaknil razprave o 4. členu, ki jo imamo zdaj na dnevnem redu. Gre za naš amandma, ki pa govori zelo preprosto stvar, če želi vlada poseči v zasebno lastnino, mora dobiti soglasje lastnika; zelo preprosto. Če vlada želi nastaviti politkomisarja, mora za to dobiti soglasje lastnika; ker so v demokratičnem in zahodnem svetu aksiomi kar jasni. Če si lastnik, potem z lastnino tudi upravljaš. Nek minimalni standard,

ki ga moramo izpolniti, je ta, da vprašamo lastnika za soglasje, če on s tem soglaša. Lastnik postavlja nadzorni svet, postavlja upravo in tukaj je zagotovo potrebno za neko normalno državo tudi njegovo soglasje. To vsekakor. In čeprav se včasih malo posmehujemo ali pa nam ni najbolj všeč tam dol na jugu, kot se stvari dogajajo na Balkanu, ampak jaz še enkrat rečem, tukaj so bili Hrvati prefinjeni in so dali soglasje lastnika v zakon. Tako daleč so stvari pripeljali, da je moral Todorč sprožiti ta zakon, vpoklicati vlado, če hočete, sam prositi vladnega pooblaščenca, naj pride upravljati z Agrokorjem. Jaz ne vem, ali so mu zvijali roke, ali so ga stiskali, ali so mu grozili z zaporom, jaz ne vem, kaj so Hrvati delali s Todorčem, da je angažiral ta člen. Vse je na papirju in ta odnos – ustavnopravna zadeva in lastninska pravica, po moji oceni so oni to izpolnili, kar mi nismo.

Naj grem na samo relacijo pri teh zadevah. Če rečemo, da z Agrokorjem danes upravlja hrvaška vlada, ker ima tam pooblaščenca, bi to na nek način pomenilo, da je hrvaška vlada predstavnik lastnika, torej Mercatorjevega lastnika. In marsikdo bo rekel, zakaj zdaj vi predlagate, da bi mi morali dobiti soglasje Hrvatov za to, da mi lahko postavimo pooblaščenca v upravo Mercatorja?! Jaz mislim, da je ravno tukaj glavna poanta. Jaz bi hrvaško vlado, pa tudi Nova Slovenija, zato smo predlagali ta amandma, spravil na čistino. Naj se vsaj na deklarativni ravni zavežejo k temu, da so proti izčrpanju Mercatorja; in če delajo to, kar govorijo, oziroma bi jih prisilil v to, »prisilil«, zelo jasno bi se videlo, ali resno mislijo s tem, ko obljublajo in govorijo, da Mercatorja ne bodo izčrpavali. In če ne bi dali soglasja k temu, da vlada nastavi svojega pooblaščenca, potem nam je zelo hitro jasno, koliko je ura. Potem vemo, da smo približno na istem, kot smo bili v času osamosvajanja. Takrat so nam gospod Tuđman pa še nekateri drugi obljubljali, kako bodo blokirali izhod tankov iz hrvaških kasarn proti Sloveniji. In seveda tega niso naredili in mi smo jih imeli na mejah in v Sloveniji. Te zgodbe, kako ne držijo besed in kako so dogovori tukaj španska vas, so zelo zgovorne.

Glede tega, kar je razpravljajal poslanec Veber, jaz se lahko s tem zgolj strinjam, da imamo že danes kar nekaj orodij, ki jih vlada lahko uporabi. Operativna vrednost teh orodij je večja kot ta zakon. Ta zakon ima sicer lepo ime, ampak šibko operativno vrednost. In če bi nam uspelo to, da tukaj angažiramo protikorupcijsko klavzulo, potem smo pa itak več kot na pol poti. Potem bi pa kdo lahko rekel, da je Mercator naš, če bi uspel dokazati, da se je tukaj zgodila korupcija. V vseh ostalih primerih je pa pot do rešitve Mercatorja še zelo dolga. Tudi če bo danes ta zakon sprejet in če ga bo koalicijska večina izglasovala, ta vladni pooblaščenec žal ne bo mogel rešiti ključnih problemov. In kot sem rekel ob koncu stališča, tisti, ki ste danes veliki zagovorniki slovenskega nacionalnega interesa in tega, da je treba rešiti Mercator, ponovno

vzpostaviti lesnopredelovalno industrijo ali pa v tem primeru prehransko industrijo, potem se ve, kako se te stvari delajo; ne z besedami, ampak s konkretnimi dejanji, torej ne z imenovanjem politkomisarja, ampak z nakupom podjetij.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani minister z ekipo; kolegice in kolegi poslanci!

Nekateri v tem državnem zboru zagovarjajo nedotakljivost zasebne lastnine, ne glede na to, da se lastninska pravica izvršuje na način, ki posega v pravice posredno 100 tisoč državljanek in državljanov Republike Slovenije. Pri teh ljudeh ni več pomembno delovno mesto, ne človek, ki vsak dan vstaja, hodi za majhno plačo v službo, ne domače gospodarstvo, ki se bori za doplačilo, terjatve, družine, ki jih živi slovenski državljan, dobavitelj, delavec, upnik. Tem je pomembnejša nedotakljivost zasebne lastnine velikih tujih korporacij, ne glede na to, kakšne posledice to lahko prinese. Na tem mestu je vidna vsa ideološka zaslepljenost, ki daje prednost razumni odločitvi. Neoliberalni koncept bi moral postati del preteklosti in v ospredje bi moral biti postavljen zopet človek. Ne razumem, kako lahko nekateri še vedno zagovarjajo interese velikega kapitala pred interesom državljanek in državljanov Republike Slovenije. Ne glede na to, da nam papež Frančišek tlakuje jasno pot v humanizem in ponovno vzpostavitev človeških vrednot, še vedno prisegajo zgolj na ideje velikega kapitala, ne glede na posledice. Kljub temu, da so kot poslanci in oblikujejo pravila te družbe ter imajo vse možnosti, da potrdijo ta zakon, tega ne bodo naredili zaradi vere v neoliberalni koncept. V Ustavi je v 33. členu zapisano, da je zagotovljena pravica do zasebne lastnine. V 67. člen Ustave pa določa, da zakon določa način pridobivanja in uživanja lastnine tako, da je zagotovljena njena gospodarska, socialna in ekološka funkcija. Posameznik pri izvrševanju svojih lastninskih upravičenj ni neomejen, temveč mora upoštevati tudi interes drugih članov skupnosti in skupnosti kot take, je zapisano v eni izmed odločb Ustavnega sodišča. Kaj drugega lahko naredimo, kot da hitro ukrepamo, tako da zaščitimo interese naše skupnosti. Ali je zaščita dobro delujočega systemskega podjetja pred izčrpanjem interes naše skupnosti? Nekateri menijo, da ne; da je interes naše skupnosti identičen interesu tujih korporacij, od katerih bo pokapljal tudi po ljudeh. Kaj ima privatni interes skupnega z interesom skupnosti državljanek in državljanov Republike Slovenije? To, da sobivata v sožitju in ne uničujeta drug drugega, ampak omogočita okolje. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jožef Horvat. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani gospod minister Zdravko Počivalšek s sodelavci, dragi kolegice in kolegi!

Zanimivo, govorimo o Predlogu zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo in največ govorimo o Mercatorju. Mislim, da v celem zakonu ni; ne mislim, prepričan sem, vem, da v zakonu besedica »Mercator« ni omenjena. Verjamem, da gospod minister, ki ga izjemno cenim, ve, kaj je treba narediti slovenskemu gospodarstvu, ki ima potencial rakete, kot je pred nekaj dnevi na gospodarskem klubu Nove Slovenije dejala nemška poslanka, predsednica skupine prijateljstva s Slovenijo v Bundestagu; verjamem, da minister ve, kaj potrebuje slovensko gospodarstvo, da bi imeli več ekonomske svobode. Kar se tiče ekonomske svobode, smo praktično na dnu mednarodnih lestvic. Obžalujem, da je ravno ta številka 6 tisoč postavljena v ta zakon v 2. člen in da so tiste družbe, ki zaposlujejo 6 tisoč ali več, družbe, ki imajo systemski značaj. Tukaj bi raje videl, da bi bila številka takšna, če že pravite, da je NLB systemska banka, da bi bila to tudi systemska družba po tem zakonu; in da bi tudi v NLB poslali nekega nadzornika, da bi videli, kaj se tam dogaja. Kaj se je dogajalo, to ugotavlja parlamentarna preiskovalna komisija, ki jo vodi dr. Anže Logar. Ta parlamentarna komisija je doslej naredila največ, na nek način je pa po samem zakonu brezzobi tiger; ker tisti, ki pa imajo zobe, tisti tigri pa ne naredijo nič. Gospe in gospodje, vsak dan ljudje od mene zahtevajo, da vzamemo tistim, ki so vzeli nam. Pred 45 minutami, gospe in gospodje, je začel zasedati nadzorni svet Mercatorja. Jutri bodo poslovni rezultati. Mercator je dobra firma, da ne bo pomote, in jaz sem med prvimi, ki mu želim, da bi dobro posloval tudi naprej, da bi vsak mesec zaposlili več ljudi. Ampak če samo spremljam informacije, pa recimo, da so do polovice točne, me zelo skrbi. Če smo za to, da zaščitimo Mercator, in jaz sem za to, da zaščitimo Mercator, ampak v skladu s pravili korporativnega upravljanja. Nihče me ne bo prepričal ne ideološko in ne neideološko, da zasebna lastnina ni nedotakljiva. Zasebna lastnina je nedotakljiva. In ko rešujete Mercator, rešujete Todoriča, zato mene ni tukaj zraven. Morda tudi zato ne, ker sem član Odbora za zunanjo politiko. Mene tukaj ni zraven, ker je Lex Agrokor, ki ga je sprejel Sabor, dejansko naredil nekaj dobrega za »porodico Todorič«, za družino Todorič. Je ni razlastnil. In ko rešujemo enega od poslovnih subjektov, ki je v lasti družine Todorič, rešujemo torej Todoriča. Ponavljam, mene tukaj ni zraven.

Če pa že, da bi morali vsi tisti, ki spremljamo, spremljate ali pa spremljajo poslovanje slovenskih družb, že davno videti, da se Mercator brutalno izkorišča in se je izkoriščal, ko je strmoglavil Agrokor. Naša razprava bi bila

verjetno bolj, kako bi rekel, realistična, ne toliko ideološka, če bi imeli poslovne rezultate na mizi. Jutri jih bomo imeli, ampak danes je pač zakon na mizi, najbrž s posebnimi razlogi. Ko pri novih zakonih ali pa katerikoli poskušam simulirati, kako konkretno bo ta zakon deloval, potem si mislim in sem danes trdno prepričan, da ta član uprave, ki bo nek nadzornik, ki bo gledal transakcije do firme matere, beri mačehe, in odvisnih družb – pogledajte, ni šans. Ni šans. Tisti, ki ste bili kdaj morda v večjih poslovnih subjektih, veste, kako tam poteka plačilni promet, da je na dan morda nekaj tisoč faktur ali pa pogodbenih obveznosti, ki jih je treba poravnati, ki so zapadle ali kakorkoli že; ni šans, da bi ta eden človek gledal vse te transakcije in videl, kam teče denar. In potem, ko bo denar enkrat že stekel, bo prižgal rdeči semafor, bo rekel – aha, ta posel je ničen; ampak denar je že odtekel. Kar sem povedal že na odboru, ponavljam. Lahko bo Mercator po naročilu uprave nakazal nekaj deset milijonov kakšnemu nogometnemu klubu na Hrvaškem in ta komisar, ta član uprave, ki ga mi danes ustoličujemo oziroma ga ustoličujete vi, bo samo mirno gledal, kako bo nekaj deset milijonov odteklo k nekemu nogometnemu klubu. Ko je nogometna tekma, se vstopnice prodajajo za gotovino. Lahko naredim scenarij, da bo ta gotovina pristala – kje? Ja, pri družini Todorić, recimo. Ta zakon morda res ni stoodstotno brezzobi tiger; prepričan pa sem, da 99 % tega člana uprave bo brezzobi tiger; s tega preprosto ne bo nič.

Dejstvo pa je, da javnost pričakuje od vlade, od koalicije, od Državnega zbora, da zaščiti Mercator; pa naj stane, kar hoče. Nekoliko razočaran sem bil in neprijetno presenečen, ko sem tudi na odboru poslušal goreče razprave s strani tistih poslank in poslancev, s strani tistih poslanskih skupin, ki so v preteklem mandatu, v prejšnjem mandatu, zagovarjali prodajo Mercatorja. Eden od podpredsednikov današnje vlade je veliko govoril o Mercatorju in prodaji Mercatorja, toliko je govoril, da je delnica dejansko strmoglavila. Saj smo celoten poslovni sistem Mercatorja prodali za zelo malo denarja. Da bi se vsaj nekoliko približali pravilom korporativnega upravljanja, ki velja v Evropi, v svetu, smo mi spisali amandma k 4. členu, ki ga je predstavil kolega Matej. Predlagam, da razmislite o njem. Jaz ga bom vsekakor podprl, zakonu pa ne morem pritrditi. Zakonu bom nasprotoval. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kolegice in kolegi, ker obstaja interes po razpravi, vas vabim, da se prijavite k razpravi. Izvolite, prijava poteka.

Besedo ima gospod Ivan Prelog.
Izvolite.

IVAN PRELOG (PS SMC): Hvala.

Vzporedno z implementacijo predlaganega zakona bi bilo, po mojem, prav

tako zelo smotno preveriti tudi trditve spoštovanega kolega gospoda Vebra; kajti če le-te držijo, lahko stvar morda bistveno poenostavimo oziroma skrajšamo in celo stvar rešimo v našo korist. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, kolega Nemeč.

Jaz nisem eden izmed tistih gorečih, kot je bilo prej povedano, zagovornikov, da je treba na vsak način ta zakon podpreti in iz petnih žil vleči argumente, zakaj je dober. Ampak jaz v tem trenutku ne vidim boljše alternative, kolegice in kolegi, ne vidim boljše alternative, ki bi nam omogočila vsaj takšen obseg zaščite, kot ga ponuja ta zakon, da zaščitimo 10 tisoč in več zaposlitev v Mercatorju, posledično, predpostavljam, vsaj 10 tisoč družin zaposlenih, ki delajo v Mercatorju, in njihove eksistence. Tu je še velika dobaviteljska veriga. In če to vse skupaj seštejemo, prej sem slišal podatek, ki se je gibal okoli 100 tisoč delovnih mest, na 100 tisoč ljudi, ki so tako ali drugače odvisni ali pa vsaj delno odvisni od podjetja, ki se imenuje Mercator in je gospodarska družba systemskega pomena. Ne zakon ne noben od razpravljavcev ni govoril o nekem nacionalnem interesu, nacionalnem pomenu. Pa če hočete, lahko tudi o tem govorite, ampak v zakonu je zapisano – systemski pomen, ki bistveno vpliva na gospodarsko, finančno in socialno stabilnost v naši državi. Pri amandmaju smo, je pa tudi malo širše dovoljena razprava, kar se tiče amandmaja, jaz ga seveda ne bom podprl. Ne bom ga podprl iz preprostega razloga, ker se če mi postavimo v vlogo takšnega naivneža, da pričakujemo, da bo pa mati, torej Agrokor, soglašal, da nekoga spustimo v Mercator, potem seveda ni za pričakovati, da bo ta zakon ugledal luč sveta in da si bomo lahko z njim karkoli pomagali.

Dilema obstaja in je na mestu v končni fazi, ko se sprašujete, torej lastnina od boga dana, sveta, kakorkoli; ampak veste, mene in nas v Desusu so pričeli tisti pravniki, pa ne ljubiteljski pravniki, so nam jasno povedali, da vsaj v dveh točkah, in sicer v točki, kjer ne posegamo v lastniško strukturo; in v točki, ko se ne vmešava ta politkomisar, jaz mu rečem pooblaščenec, ko ne posega oziroma se ne vmešava v opravljanje rednih poslov družbe systemskega pomena. To sta dva argumenta, ki sta nas prepričala, da zadeva ni sporna, da zadeva ni protiučustavna, da zadeva ni v nasprotju s pravnim redom pri nas pa tudi širše. Seveda lahko govorimo in se oziramo v preteklost, kako bi morali drugače narediti, kako to ni bilo v redu. Ampak saj poznate tisti pregovor – Po bitki je lahko vsak general. In jaz mislim, da ravno najbolj koristno in produktivno ni, da se vračamo nazaj. Zelo na mestu pa je, da se danes in tukaj pravilno odločimo in gledamo v prihodnost. Da

ne bomo stali križem rok in ni prav, da stojimo križem rok; in potem ko se bo pač nekaj zgodilo, bomo lahko samo še zvonili po toči in bo za marsikaj prepozno. Vse to so argumenti, da bomo v Desusu pritrdili temu zakonu, ga podprli in upajoč, verujoč v to, da se ne bo zgodila nova socialna bomba. Mi teh socialnih bomb in teh travmatičnih zadev iz polpretekle zgodovine na socialnem področju poznamo kar nekaj. V Mariboru, vemo, da se je potopil TAM, pa se je potopila Metalna, pa se je potopil TVT, pa se je praktično celotni meljski bazen potopil. Nikakor ne bi radi, da se to zgodi še na primeru Mercator. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči.

Pred nami je zakon, o katerem danes nekateri prav vehementno razlagajo, veliko govorijo. Sam sem prepričan, da ta zakon v resnici ne bi bil oziroma verjetno, mogoče, predvidevam, danes mogoče sploh ne bi bil na dnevnem redu, če se nekdo v preteklosti ne bi odločil Mercatorja prodati. In kolega Tonin, ne mi zameriti, ampak vi ste bili v tisti koaliciji, ko je predsednik Vlade takrat prodal ta Mercator; in danes imamo to, kar imamo. Ali je bilo to prav ali ne, v končni fazi so to danes samo špekulacije in temu rečemo preteklost; nekateri pa se bodo oglasili, da to ni res. Ampak ker smo pri bistvu tega zakona in ker predlagate in danes razlagate o tem, in vaš kolega Horvat enako, da je lastninska pravica absolutna, nedotakljiva po Ustavi; seveda to ne bo držalo. In to dobro veste. Je pa res, da vsak izmed nas v tem prostoru lahko kar naprej ponavlja eno in isto tezo, to pa je – to je lahko ustavno sporno. In to delamo kar naprej vsi eno in isto. Ampak tisto, kar me je zmotilo pri vaši razpravi, pa bom zelo konkreten, kaj lahko naredi ta predstavnik, ki bo imenovan v upravo?! Bilo je rečeno, veto ima. Ja, prav zato ima veto in kar je še bolj pomembno, kdaj je lahko imenovan. O tem se mi danes ne pogovarjamo. Ko bodo izpolnjeni pogoji. Zakaj je to pomembno poudariti? Pomembno je poudariti predvsem zato, ker se moramo zavedati, da takrat pomeni, da je družba že v resni krizi oziroma je insolventna. In to vam zelo jasno govori en člen pred členom, ki ste ga amandmirali. To je 3. člen, ki govori o pogojih, kdaj se lahko to zgodi. Zakaj pa je to pomembno? Ker se takrat dogajajo največje lumparije. Takrat se je treba hitro vprašati, kaj delajo ti veliki koncerni, ki so v resnici najbolj problematični. Za navadne družbe imamo insolventni zakon, ki zelo jasno govori, kakšni so postopki v takšnem primeru in tako naprej, da ne dolgovezim. Ampak ko gremo v koncernske družbe, imamo pa resen problem, ker imamo verižne reakcije mame in hčere. In kar je še bolj pomembno, na Hrvaškem, sicer ne poznam podrobno, kaj se je tam dogajalo, ampak gotov

sem, da v primeru Agrokorja nimajo takšnih izkušenj, kot imamo mi izkušnje naših tajkunov in iz preteklega obdobja in če govorim prav na primeru Mercator. Ali pa bom rekel na primeru družbe, kjer je bila firma Laško lastnik tudi Mercatorja in še ene družbe, ki se ji reče Fructal.

Zakaj sem omenil Fructal? Prav je, da povemo eno stvar na glas. Ko je direktor Mercatorja Toni Balažič odstopil, sem se spomnil – veste, katere stvari? Najprej sem se vprašal, zakaj, hudiča, je tako preprosto odstopil? Sam od sebe. Vi se vsi spomnite, da je Balažič vodil firmo Fructal in vi vsi poznate zgodbo izčrpavanja, ko je Laško izčrpaval taisti Fructal, ki ga je vodil Balažič. In kasneje v postopkih je bilo to več ali manj razvidno, tudi večkrat sam pove, da je moral početi to, kar mu je bilo naročeno. In to je ta problem, ki ga danes lahko vidimo v Mercatorju in Agrokorju, ko gre za resno izčrpavanje in za nedopustne transakcije, katere bi pa lahko v tem primeru lahko z vetom zaščitil tudi ta pooblaščenec. In zato gre. In ta vaš predlog, da samo v imenu tega neoliberalističnega pojma – Lastnina je sveta pravica, pustimo gospodarjem, naj gospodarijo; če se bodo pa zapeljali in zafizili, je pa to njihov problem, saj to delajo s svojo lastno lastnino. Oprostite, mi moramo ugotoviti še drugo stvar, ki je še bolj pomembna od te. Kdaj nastopi javni interes, da se to zgodi? Prvič, zato seveda potrebujemo zakon, ki je tudi pravno stoji. In drugič, kar je še bolj pomembno od tega, ves čas ponavljamo, danes že tretjič, eno in isto številko, posredno in neposredno gre za povezano 100 tisoč delovnih mest, ki je odvisno od tega sistema. In zato jaz mislim, da je še kako pomemben interes; in ne tisto, kar je govoril kolega Horvat pred mano, ko je rekel, da se on te zgodbe ne gre. Ne, mi tukaj smo odgovorni za to zgodbo in hvala bogu enkrat, vsaj enkrat delamo korak, še preden se kaj zgodi. Sam sicer upam, da te zgodbe mogoče nikoli ne bo treba niti aktivirati. Zakaj 6 tisoč? Ker govorimo o korporacijah in ne o malih ali srednjih podjetjih. Ker je vsakemu jasno, kolega Horvat pravi, saj vsi vemo, da gre za Mercator. Saj če se vprašaš, kdo pa ima 6 tisoč, je več ali manj jasno, da gre za varovalko, ki jo več ali manj vsi danes v tej razpravi omenjamo. Na prste ene roke lahko preštejemo, katera družba je to v slovenskem prostoru.

Potem imamo tu še eno zanimivo vprašanje oziroma napotilo. Kolega Horvat je pozval, zakaj v NLB vlada ne imenuje enega takega prokurista. Lepo vas prosim, to je smešno. To je res smešno delati te primerjave, prvič, ker vemo, da je NLB v solastništvu države, Mercator pa ni. Sploh ne gre za te primerjave in imamo eno drugo firmo za ta vprašanja. Poleg tega danes omenjati, da lahko minister z enim telefonskim klicem pokliče Furs in pošilja nekam davčno inšpekcijo, potem bom pa jaz ministra po zdravju vprašal, kaj počne. Inšpekcijski nadzor je neodvisni organ in po zakonu se ve, kako mora delovati. Ne more minister kar malo klicati

inšpekcijo – daj, ti pojdi malo tja, malo pojdi sem ... Lepo vas prosim, kam pa bomo prišli v tej državi, če si bomo zdaj še inšpekcije pošiljali sem pa tja. Če pa vi veste in če ste navajeni to početi iz obdobja vaše vlade, potem sem pa zaskrbljen, kako je to funkcioniralo; in upam, da temu ni tako. In na koncu lahko rečem samo še to, namenoma uporabljate besedno zvezo »vladni politični komisar«, da bo še bolj teatralično vse skupaj izgledalo. Jaz sem prepričan, da smo, hvala bogu, vsaj enkrat za razliko od Hrvatov, ki šele ugotavljajo, kakšne lumparije in kako jih bo glava bolela zaradi Agrokorja, ker tam zgodba še zdaleč ni končana, naredili eno potezo pred tem in opozorili tudi lastnika Mercatorja, kaj ga čaka, če misli v primeru slabega gospodarjenja na takšen način delovati. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Franc Breznik.
Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Spoštovani kolegi, jaz bom nekako poskušal nadaljevati svoje razmišljanje predvsem s strani mnenj gospodarskega prava, gospodarskega statusnega prava in v tej navezi na slovensko ustavo. Slovenska ustava v 74. členu govori o svobodni gospodarski pobudi, govori pa o omejevanju te svobodne gospodarske pobude v posebnih okoliščinah. Zdaj lahko pogledamo nekaj judikatov Ustavnega sodišča, ki niso bili vezani na takšne zakone, ker ta zakon je neka novost ali pa vsaj razmišljanje o takšnem zakonu. Lahko pa pogledamo, v kakšnih smereh se svobodna gospodarska pobuda tudi omejuje v ostalih evropskih državah ali pa tudi v njihovih postopkih, kdaj lahko prihaja do omejevanja. Danes ste govorili in se strinjam s kolegi, ko so govorili, da tudi lastninska pravica ni absolutna. To je v prvem letniku pravne fakultete, vam bom to povedal, v tako imenovanem civilnem pravu, v prvem ali drugem letniku pravne fakultete, odvisno, na katero hodite; je v prvem ali drugem letniku v civilnem pravu tudi omenjena lastninska pravica in kdaj se le-ta lahko omejuje s strani države. Omejil se bom na 74. člen Ustave – omejevanje svobodne gospodarske pobude. Problem tega zakona, kar sem govoril včeraj, je, da je na meji ustavne dopustnosti. Meja ustavne dopustnosti je največkrat sklenjena s tem, kakšna je obrazložitev, kakšen je argument in kakšen je protiarargument. Kje prihaja, kjer je država do sedaj omejevala svobodno gospodarsko pobudo? Ali ve kdo? Do sedaj imamo nekaj ustavnih odločb, ena izmed teh recimo govori o opravljanju detektivske dejavnosti. Kot veste, licence za detektiva ne more dobiti nekdo, ki je bil še pred dvema letoma nekje v policiji ali pa v naši varnostno-obveščevalni službi, ker bi se lahko okoristil z nekaterimi podatki, informacijami; in bi recimo v roku, če je manj kot dve leti, lahko opravljal neko

dejavnost, ki ne bi bila v skladu, marsikatero konvencijo bi po vsej verjetnosti kršil. Tukaj je Ustavo sodišče, lahko rečem, omejilo svobodno gospodarsko pobudo. V gospodarskem pravu, kjer je, moram priznati, da smo pač Štajerci in predvsem mariborska pravna fakulteta nekoliko močnejši, tudi s strani številnih strokovnjakov, študentom se predava, da se lahko tudi omejuje v predlogih, kjer obstaja možnost, da bo prišlo do kršenja zdravja ali pa da bo vplivala neka svobodna gospodarska pobuda, nek posel ali pa neko podjetje na zdravje in življenje ljudi, pripadnikov; neko podjetje, ki bo slabo delovalo za neko okolico s svojimi izpusti, morda z nekimi storitvami, produkti, s katerimi se lahko zgodi neka bolezen, lahko se zgodi smrt in so nevarne.

Gre lahko največkrat tudi za nedopustne moralno-etične vidike neke svobodne gospodarske pobude in tudi tukaj lahko prihaja do omejevanja. Ko pa prihaja na področju zakona, kot je Lex Mercator, pa sam menim, da je nedopusten takšen zakon, nedopusten v smeri tega, ker gre ta zakon v smeri nekoga, ki bo v insolventnih postopkih nekako bdel nad pravnimi ali nepravilnimi odločitvami. Kaj so pravilne ali nepravilne odločitve? Kolega Horvat je danes dobro povedal, v multinacionalnih ali v velikih podjetjih dnevno prihaja do plačila na stotine računov, na stotine računov, številne vrednosti, ne samo produkti, mogoče gre za številne storitve, neke pogodbene dejavnosti. Pregled vsega tega je nemogoč s strani enega člana izredne uprave, ki bi bil v nekem insolventnem postopku dodeljen s strani države; to je ta problem, ki ga imamo. Prvič, je nemogoče to izvajati, lahko gre za vsečen, fin ukrep pred javnostjo, seveda je ogroženih 10 tisoč delovnih mest. Treba pa se je vprašati tudi glede Mercatorja samega, kako je nastajal, kako je v tranziciji živel svoje življenje, izkoriščal svoj monopolni položaj, leta in leta uničeval celo vrsto malih trgovskih podjetij v Sloveniji, ki bi lahko razvila svoje poslovne modele, in je Janković, ko je prevzel Mercator, na veliko živel v Mercatorju. Lahko je, veste, voditi monopolni Mercator konec 90. let, lahko je voditi ljubljansko občino, kjer imaš 330 milijonov evrov proračuna in se ti steka ves denar iz cele Slovenije v Ljubljano, kjer so vsa zastopstva tujih podjetij in tako naprej. Če bi se takrat Mercator širil na zahod, kjer bi se spoprijel s tujo konkurenco, po vsej verjetnosti bi izbral drug poslovni model, bil bi bolj konkurenčen, bolj bi poiskal notranje rezerve, nastavljal bi si drug menedžment, iskal bi tržne niše, posebno dobro bi pa vplival na verigo slovenskih podizvajalcev, predvsem tistih dobaviteljev na področju slovenske prehrane, slovenskega zelenjadarstva, slovenskega sadjarstva, ne pa da jih je uničeval s katastrofalno dolgimi roki plačil, s, lahko rečemo, superdampinškimi cenami in tako naprej. Hočem povedati, Mercatorjeva zgodba, tudi njegovega močnega zadolževanja, je močno povezana z bivšim

direktorjem, širjenje na države, kjer je nizka kupna moč. Neke firme, ki v bistvu ni bila dobra blagovna znamka, oprostite, dobra blagovna znamka za nek prostor dveh milijonov ljudi, ampak dobra blagovna znamka na nekem širšem področju, morda v državah bivše juge, ja; ampak oprostite, tam je kupna moč izredno šibka, izredno šibka kupna moč. Slovenska prehrambna veriga z Mercatorjem ni mogla nastopati na tem področju. Zgodba Agrokorja, jaz sem včeraj mogoče dal neko malo skrivnost, lani sem se pogovarjal s sinom gospoda Todorica na polo turnirju v Rovinju. Med drugim je omenil tudi, da bodo Balažiča v kratkem zamenjali. To je bilo torej 11 mescev, lani maja. Ali imam kaj proti; sem rekel – Glejte, jaz se ne vtikam v vaše poslovne odločitve; in s tem smo tudi zaključili ta pogovor. Gospod Balažič je bil zamenjan, kot se je pač lastniku zahotelo, vzdržali so tisti rok, ki je bil pogodbeni, ko se je ta firma kupila; in tako se je končala ta zgodba med Agrokorjem in Balažičem. Zelo enostavno. Problem je, če imaš ti poslovno filozofijo nekega podjetja, ki, lahko rečemo, eksponencialno začne rasti, povezovati vse sisteme na Hrvaškem; in na tem področju se tudi nenormalno zadolžuješ po neverjetnih obrestnih merah. Zavedati se morate, da v trgovski branži, da Agrokorjevo zadnje zadolževanje pri Sberbank, ki je šlo preko 6 %, da je to nemogoče nadoknaditi. To so obresti, ki jih dobivajo ljudje, ki so na robu, in tudi podjetja, ki so na robu. Na žalost je tudi ta koncern na robu in 6-procentne obrestne mere za neke kredite ne moreš preživeti. Ne moreš preživeti. Njihova filozofija, da močno zadolženi Mercator in močno zadolženi Agrokor, da bosta ta dva minusa dala nek plus, da bodo neki sinergijski učinki, kar največkrat rečejo, je pripeljala do tega, kar se danes dogaja. Imamo nekatere informacije, da se je Mercatorjev denarni tok, ki je lahko obremenjen tudi z Agrokorjem, to ni skrivnost, problem pa je, da sta dve močno zadolženi podjetji in da en močno zadolžen koncern izkorišča še neko svojo podjetje, ki je malo manj močno zadolženo, če bi tako nekako plastično povedal.

Tisto, kar pa je moj apel, tudi ministru včeraj, danes in seveda vsem ostalim, pa je, da takšne zakonske rešitve ne morejo priti v poštev. Za to, kolikor imamo možnosti, imamo v Sloveniji institucije. Imamo inšpekcijske organe, imamo preglede tistih zunanjih izvajalcev, ki lahko morda ugotavljajo vsaj nekaj kršitev, ki bi bile kršitve slovenske zakonodaje. Problem je tudi 20 tisoč zakonov in podzakonskih aktov v zgodovini samostojne Slovenije, je problem, da institucije v Sloveniji ne delujejo. Danes smo vsi zgroženi, ki vidimo novo odločbo ESČP v primeru nekoga, ki so mu dobesedno vzeli hišo, prišlo je do rubeža hiše za dolg 124 evrov. Spet bo teh 80 tisoč evrov odškodnine plačal proračun Republike Slovenije. Jaz sem opozarjal na to, da je nesprejemljiva odločitev, to v prejšnjem mandatu, ne v tem, in seveda lahko

rečemo, da ta moj apel nikoli ni bil uslišan. Tudi tukaj opozarjam, opozarjam na nekaj, kar je nesprejemljivo. Mi z vsemi svojimi odločitvami dajemo signale vsem ostalim velikim koncernom, ki bi kdajkoli prišli na tla Republike Slovenije. Opozarjam, da v času elektromobilnosti, ki prihaja, družba Tesla, kot veste, išče partnerja v Evropi, ki bi izdeloval njihov model Tesla 3, ki bo po vsej verjetnosti pripeljal elektromobilnost v čisto neko drugo luč in jo bo nekako soustvarjal ter implementiral v naslednjih desetih letih. Slovenija bi lahko vstopila tudi v to zgodbo; ampak, poglejte, če dajemo takšne signale, da se lahko v Sloveniji politika zmeni, da lahko po hitrem postopku sprejme zakon, ki bo enemu takšnemu podjetju postavila nekega politkomisarja v njihovo delovanje ali pa vsaj v delovanje, ko bodo prišli v kakršnekoli težave, je znak, da ta država ne misli resno. Ne misli resno s tržnim gospodarstvom, tržno gospodarstvo neresno sploh obravnava in takšne izjave so škodljive in takšni zakoni so škodljivi za vse morebitne zadeve, ki bodo prihajale v prihodnosti. Potem se moramo vedno vprašati, zakaj je Slovenija pri tujih naložbah v času, ko imamo izredno malo lastniškega kapitala, zakaj smo na repu vseh držav in zakaj vsa naša konkurenca iz bivše Višegradske skupine takšne tuje naložbe dobiva. Najnovejša zgodba je zgodba Mercedes, ki prihaja polega Audija, ki je nekako že našel mesto na Madžarskem, in glejte, to je zgodba. Zgodba, ki bo na koncu žalostna zgodba, da bomo morda dobili samo eno lakirnico v Hočah in da se bo to končalo točno na tem nivoju, da se mogoče niti Magna, če bo ta investicija uspela, ne bo razvijala do tiste zadnje faze, kjer naj bi dobili eno popolno podjetje, tako imenovani smart factory, tudi v Sloveniji.

Kot poslanec, kot ekonomist, kot inženir vas opozarjam, spoštovani minister, kolegi, ki boste podprli ta zakon, da je nesprejemljiv. Najbolje bi bilo, da bi izklopili kamere, da bi bila to tajna seja in da takšnih izjav pred evropsko in svetovno javnostjo nikoli ne bi širili iz Državnega zbora. Včasih je populizem dober. Včasih je, verjamem, da tudi politiki, vsaj nekateri, so nagnjeni k populizmu, češ, mi smo za to, da se zaščiti 10 tisoč delovnih mest. Mercatorjeva delovna mesta so bila vprašljiva od tistega trenutka, ko je začel z njihovim poslovnim modelom barantati gospod Jankovič. Točno v tistem trenutku. Mercator tega poslovnega modela ni razvil, širil je, se močno zadolževal in tega zadolževanja ni mogel poplačati. Tukaj je problem Mercatorja in samo združevanje, prodaja Agrokorju, še enemu Mercatorju na tleh bivših balkanskih držav, ko pač izhajajo iz Hrvaške, je en prikaz dveh takih nenormalnih poslovnih modelov, ki sta se združila, zato da bi našla neke sinergijske učinke. Ti sinergijski učinki so na dolgi rok ti, da bo preko hibridnega vojskovanja po vsej verjetnosti gospod Putin dobil kompletno verigo podizvajalcev, izvajalcev in da bo imel največjo trgovsko verigo na

Balkanu. To je del njihove strategije in preko Sperbank je točno ta strategija sedaj podkovan. Kakorkoli je, to, kar zdaj delamo, je samo, lahko rečemo, neko zadnje tresenje neke politike, ki pa je izgubila razum in ki bo naredila še večjo škodo morebitnim tujim investitorjem, ki bodo prišli, ki bi lahko prišli v državo s čisto drugo filozofijo, z drugim znanjem, z višjimi tehnologijami, z večjo dodano vrednostjo, v katerih bi se morda lahko Slovenija nekaj naučila, našla neke druge poslovne modele in našla neke druge rešitve.

Do tega trenutka naprej pa jaz lahko apeliram samo na organe, inšpekcije in vse ostale organe v okviru ministrstev, ki lahko bdijo nad takšnimi podjetji, da naredijo kompletan pregled, morda tudi na tiste kriminaliste, ki se ukvarjajo z gospodarskim kriminalom in vsemi ostalimi, da bdijo nad takšnim sistemskim podjetjem. Samo oni imajo žezlo v svojih rokah, kolikor ga lahko imajo v tem trenutku. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Lepo pozdravljeni, gospod minister s sodelavci, kolegice in kolegi!

Več kot dve leti nam pravzaprav očita opozicija, da nekako za gospodarstvo ne naredimo nič, da naše poteze niso prave, in tudi današnja razprava nakazuje na to, da nekako se ne strinjate v opoziciji, da je pravilna usmeritev. Zaradi tega bi želela izpostaviti, da pa vendarle imamo v tem trenutku stabilno gospodarsko rast in tudi napovedi za naprej so ugodne. Če izpostavim samo par podatkov zelo obetavne gospodarske napovedi, Mednarodni denarni sklad je napovedal 3-procentno rast, potem ko je lansko jesen napovedal 1,8-procentno gospodarsko rast, pomladanska napoved gospodarskih gibanj Umarja napoveduje še večjo, 3,6 % rast bruto domačega proizvoda, BDP je bil v četrtem četrtletju 2016 za 2,6 % višji kot v istem četrtletju prejšnjega leta. Skratka, tudi po Eurostatu je brezposelnost v državah članicah padla na najnižjo raven po maju 2009, posebej dobri podatki so za Slovenijo, ki beleži nižjo brezposelnost od povprečja v Evropski uniji in v Sloveniji je tako februarja stopnja brezposelnosti znašala 7,8 %, kar je za 0,4 odstotne točke manj kot pred letom dni. V pomladanski napovedi gospodarskih gibanj pa je Umar napovedal 2,2 % rasti zaposlenosti v letu 2017. Skratka, ti podatki govorijo o tem, da vendarle ta vlada dela prav, da vleče poteze, ki koristijo gospodarstvu. Tudi če se pogovarjamo z gospodarstveniki, so nekako zadovoljni s trenutnimi razmerami, tako da mislim, da ta kritika ni pravilna. Mislim, da v SMC vse ukrepe, ki smo si jih zastavili, da jih uresničujemo in da se to potrjuje skozi te rezultate.

Danes govorimo o Mercatorju, govorimo o tem, da je to bila nekoč zgodba o

uspehu. To zgodbo so gradili slovenski državljani, bila je hrbtenica in pomemben steber, in je pomemben steber tudi v tem trenutku domačega bruto proizvoda. Pri današnjem zakonu gre za proaktivno rešitev naše vlade, ki jo moramo sprejeti, saj so za nas škodljive odločitve preteklih vlad tudi posledica tega, da je pripeljalo Mercator v takšno stanje, kot je pravzaprav danes.

Pogovarjamo se torej o zakonski rešitvi naše vlade, ki ščiti več kot 10 tisoč ljudi, ki so v tem trenutku v zelo neugodnem položaju. V Poslanski skupini SMC podpiramo to zakonsko rešitev, ki ščiti slovenske državljane, predvsem njihova delovna mesta in seveda dobavitelje. Pravzaprav pa je to pomembno tudi tako za gospodarsko, socialno kot finančno stabilnost Republike Slovenije. V tem trenutku še vedno lahko ugotavljamo, da Mercator služi stabilno, do sedaj po informacijah ni prišlo do izčrpavanja in je to tudi pomembno, da Mercator služi stabilno. V SMC menimo, da je ključno, da se ohrani ta stabilnost Mercatorja in da se loči poslovanje Mercatorja od težav lastnika na Hrvaškem ter da se ne ustvarjajo novi dolgovi.

V Stranki modernega centra bomo še naprej delali za ljudi, zato menimo, da je nujno, da sprejmemo to zakonsko rešitev, ki jo je Vlada z ministrom Počivalškom na čelu dala na mizo in o kateri bomo danes glasovali. Podpiramo to. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Igor Zorčič, izvolite.

Se opravičujem, gospa Anita Koleča, imate besedo. Se opravičujem.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Tudi pozdrav vsem z ministrstva za gospodarstvo, posebej še ministru.

Približno pred 12 leti se je Slovenija umaknila iz lastniške strukture takrat poslovnega sistema Mercator in tedaj je naša družba stopila v svetlo kapitalistično prihodnost, ki so mu jo tlakovali pot kapitalski interesi. Na žalost prepleteni tudi s pohlepom, neomajno politično vehemenco in šarlatanskim odnosom pri gospodarjenju družbe. Pa vendar ni moj namen, da bi sedaj odpirala poglavja dvomljivih potez nekaterih danes precej prepričljivih posameznikov, ki pa nam bolj ali manj predavajo o nekih izrazito škodljivih vmešavanjih politike v delovanje gospodarskih subjektov. Zato ni moj namen, ker imamo pred seboj velik problem in ta velik problem moramo začeti reševati in ga tudi – upajmo, na ustrezen učinkovit in seveda tudi zakonit način – rešiti.

Mercator je trgovski velikan, ki vsako leto plača 120 milijonov različnih davščin. Prek trgovskih polic domača prehranska industrija ustvari približno pol milijarde prihodkov. Na žalost je ta delež slovenskih izdelkov precej manjši, kot bi lahko bil, ker je postal pač Mercator odskočna deska za kmetijske in druge proizvode države lastnika Mercatorja. Da so

hrvaški lastniki prišli na police Mercatorja oziroma polic v Sloveniji, seveda ni prav nič narobe. A proizvajalci in tudi sami trgovci bi vam znali marsikaj povedati o razlogih, zakaj danes nekateri naši veliki dobavitelji niso več pomembni ali pa vsaj ne zelo pomembni ponudniki blaga v Mercatorju. Pa ne govorim o tržnih pogojih, o cenah in morda celo o kakovosti. Ampak ti razlogi neomajnih zagovornikov zasebne lastnine seveda ne zanimajo, ker je lastnina sveta in vsemogoča in bog ne daj dvigniti roko nad to svetinjo. Da zasebna lastnina po ustavi ni absolutna, smo že slišali; da jo je mogoče s sorazmernimi ukrepi omejiti, je bilo že izpostavljeno. Upravičenost sorazmernosti, vsaj sama menim, da je po mojem videnju tega zakona popolnoma utemeljena.

V pogojih družbenoekonomskega sistema, kot ga pač imamo, je napisan tudi Zakon o gospodarskih družbah. In v luči določb zakona in v skladu s tako imenovanim koncernskim privilegijem bo lastnica Mercatorja, družba Agrokor, Mercator spravila ne samo na kolena, ampak tudi pod vodo. To je jasno delati si kakšne posebne utvare, da se to ne bo zgodilo, je velika naivnost. Ministrstvo za gospodarstvo, na čelu z ministrom Počivalškom, se tega še kako zaveda in tako hitro ukrepanje je odraz zavedanja realnosti problema, pa tudi odlične sposobnosti iskanja ustreznih rešitev. Ali so prave, bo seveda pokazal čas, kajti na žalost tudi ta zakon ne daje popolnih zagotovil, da se to ne bo zgodilo, kar bi se zgodilo, če bi minister dvignil roke, češ, to je sedaj privatna lastnina, država se ne sme vmešavati, naj gre zadeva svojo pot – beri: rakom žvižgat. To, da je upravljanje te privatne lastnine, družba Agrokor, sedaj v rokah države Hrvaške, nasprotniki tega zakona očitno nočejo slišati ali razumeti.

Spoštovane kolegice in kolegi, na šahovnici imamo trenutno samo figure ene ekipe. Toda že napoved, da se bo Slovenija dejavno vključila v igro, je pomembno vplivala na nadaljnje poteze lastnika ekipe in prinesla tudi prve pozitivne premike na šahovnici. Torej, ima ali je imel zakon tudi preventivne rezultate, kar je v tej situaciji hitrih poslovnih odločitev izjemnega pomena.

Zakon torej ne nalaga izrednemu članu uprave, da zelo jasno oziroma zakon nalaga izrednemu članu uprave, da z zelo jasno opredeljenimi pooblastili varuje družbo pred denarnimi in blagovnimi tokovi v korist insolventnega večinskega lastnika in seveda v škodo Mercatorja. Ali mu bo uspelo, je drugo vprašanje. Toda, samo če kupimo vstopnico, si lahko ogledamo predstavo. Ali kot bi morda rekel kolega Tonin, samo če kupimo vozovnico, se lahko peljemo z avtobusom. In če nam uspe ohraniti to izjemno pomembno trgovsko podjetje, imam osebno pričakovanje, da bi se lahko Mercator v neki bližnji prihodnosti izvil iz objema obubožane mame in v novi zavezi in zvezi z

odgovornim lastnikom postal konsolidiran, zdrav in uspešen gospodarski subjekt.

Glede samega amandmaja Nove Slovenije pa bi lahko rekla, da bi s tem amandmajem zakon postal popolnoma neučinkovit in bi ga zares prepustili božjim rokam.

Iz vseh teh navedenih razlogov bom ta zakon podprla.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospa Koleša. Gospod Igor Zorčič, imate besedo.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod podpredsednik, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

Ko govorimo o Mercatorju, si ne morem, da se ne bi spomnil raznih blagovnih znamk, ki smo jih bolj ali manj nekako ponotranjili, na katere se spomnimo, ne samo ko stopimo tudi v kakšno novejšo ali pa, bom rekel, ne dolgo nazaj odprto trgovino, mogoče s strani kakšnega severnoevropskega dobavitelja; ampak za znamke, s katerimi smo odraščali in ki jih pravzaprav še danes iščemo in jih ponujamo tudi svojim otrokom. Naj spomnim Argeta, Čokolešnik, Radenska, Fructal in podobno. Ne bom zdaj govoril o tem, koliko so te družbe, ki so bile lastnice teh blagovnih znamk, dandanes uspešne, pa vendarle vse te blagovne znamke spremlja neka zgodba, ki je bila v nekaterih delih tudi tragična, sploh za kakšne delavce, za kakšne zaposlene teh podjetij in velikokrat se še dandanes sprašujemo o tem, po kakšni ceni so bile te blagovne znamke prodane. Spomnimo se tudi vseh peripetij s samim nastajanjem Mercatorja. Nastajanja Mercatorja in njegovega poslovanja ne jemljem tako kot kolega Breznik. Rekel bi, da je bil celo en vzor v tistem času, kako podjetje nastaja, kako se povezuje. Lahko seveda iz nekega korporativnega, kakršnegakoli vidika najdemo milijon in eno napako, če to želimo, pa vendarle se mi zdi neka prelomnica v poslovanju te družbe, da je nastala takrat, ko se je politika začela na svojstven način vmešavati v njo. Ne rečem, da se prej kdaj ni, dejstvo pa je, da je na koncu Mercator tu, kjer je, to je v lasti neke večje družbe, sploh pa bistveno bolj zadolžene, ki je tako rekoč na nekih dihalnih aparatih.

Ob vseh teh zgodbah se spomnimo nekaj stvari. Po eni strani imamo te blagovne znamke, na katere smo lahko bolj ali manj čustveno navezani, po drugi strani je šlo pa vedno za neke usode delavcev v raznoraznih podjetjih. Čeprav se je večkrat ali pa kar nekajkrat v naši zgodovini izkazalo, da državno lastništvo podjetij ni najbolj optimalno, da so takšna državna podjetja velikokrat razpadla oziroma propadla, da s seboj prinašajo neke tragedije, neke delovno-socialne tragedije; pa vendarle moramo vsaj s tem, bom rekel vsaj s primerom Mercatorja pa mogoče še s kakšnim drugim, ugotoviti, da tudi prodaja teh naših

podjetij ni vedno optimalna in da to ni primer, kjer bi se lahko pohvalili, kako super in sploh je bilo, ker smo to podjetje prodali nekemu tujemu kupcu, ki je bil, mimogrede, še zelo zadolžen in za katerega so že na začetku vsi opozarjali, da bo njegov nakup Mercatorja lahko rezultiral k temu, čemur smo priča danes.

Slišati je neke podatke, in sicer da je Mercator zaposloval nekje, nekaj manj kot 10 tisoč ljudi, da so na samo družbo vezani številni dobavitelji in z njimi je povezano še blizu 100 tisoč delovnih mest v Republiki Sloveniji. To so delovna mesta, ki niso samo lastništvo, ne vem slovenskega kapitala, so tudi tujega kapitala, gre pa za podjetja, ki so bolj ali manj vezana na Slovenijo in za katera je prav, da Slovenija na določen način poskrbi. Zdaj ne bom prejudiciral, kaj se bo s tem zakonom zgodilo, to bi bilo že preroško. Pa vendarle je prav, da če prihaja do nekih posebnih situacij v posebnih družbah, ki imajo tako znaten vpliv na gospodarstvo, da država postavi tudi nekakšen pravni okvir pa pravno zaščito, vse v luči seveda javnega interesa, da se izogne, da bi – ne vem, kakšno podjetje, konkretno gre za Mercator – svoje premoženje metali na drug način z nekimi, recimo, transfernimi cenami ali podobnimi posli, prenesli v tujino, kjer bi se poplačevali neki tretji, četrti, peti upniki, ki po našem pravu morda sploh ne bi prišli na vrstni red.

Očitek v tem smislu, da gremo nekako v nasprotje z načelom svobodne gospodarske pobude, mislim, da to ni na mestu, da nam tega nihče ne more očitati, da nam pravzaprav nihče ne more očitati, da se ob tako pomembni družbi, kot je Mercator, nismo usedli na kavč pa gledali, kaj se z njo dogaja, ampak da nekako aktivno zadevo spremljamo in po najboljših močeh, v skladu s tem, kar mislimo, da je prav, nekako odreagiramo in skušamo preprečiti morebitne neke negativne posledice, ki bi se lahko, kot sem rekel, odrazile celo na sto tisoč delovnih mestih.

Debata, se mi zdi, da glede na obseg poslovanja te družbe, glede na število delovnih mest, ki so povezani s to družbo, ne more biti o svobodni gospodarski pobudi, ker se mi zdi že v tem trenutku najmanj perverzno, ampak mora biti debata o tem, ali se bomo usedli pa naredili nič ali pa bomo sprejeli zakon, ki bo po najboljših močeh takšen, da bo preprečil poplačevanje nekih upnikov, za katere sploh ne vemo, iz katerih naslovov so dobili posle in kateri vrstni red imajo, če želite, ker je to pač zelo pomembno v postopkih prisilne poravnave.

Tako nimam nobene slabe vesti, ki jo nekateri želijo povzročiti s sprejetjem tega zakona. Zagotovo ga bom podprl in tako kot sem povedal, alternativa temu pa je, upam, da se jo kolegi, ki nasprotujete temu zakonu, ne boste poslužili; to je, da samo gledate in stojično opazujete. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Spoštovani, vabim vas k naslednjemu krogu prijav. Prijava poteka.

Besedo dobi gospod Marko Ferluga, izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav ministru.

Ne bi izgubljal besed o škodljivih odločitvah, ki so bile v preteklosti narejene glede konkretnega podjetja. Mislim, da to zdaj nima smisla. Potrebno se je obrniti dejansko na to, kar je tukaj in zdaj. Tukaj in zdaj je ena velika nevarnost, da se eno veliko podjetje, ki ima ogromno število zaposlenih in ki ima ogromen vpliv tudi na živilskopredelovalno industrijo, zlomi. Tukaj so bile raznorazne debate, neverjetno bi bilo oziroma ne predstavljam si, da nobena vlada glede takšnega podjetja ne bi ukrepala, ne bi bila aktivna. Eni govorijo, da je to piar. Jaz ne bi ga tega razumel tako kot piar, ampak bi ga razumel kot neko, bom rekel, odgovorno gesto, ki kaže na to, da poskušamo z neko zakonodajo postaviti neko odvrčalno gesto vsem morebitnim posledicam, ki se lahko potencialno pojavile oziroma ki se že počasi nakazujejo.

Ko o tem debatiramo, ne smemo pozabiti na to, kako smo s tako lahkotnostjo uničili vso lesnopredelovalno industrijo – to, o čemer je že prej kolega Ranc govoril. Mi je pa nepojmljivo druga zadeva. Nepojmljivo mi je to, da ko je neka taka velika zelo pomembna stvar za Slovenijo, za Slovence, za vse nas, tudi politiko, nismo zmožni stopiti skupaj in spregledati vsa ta nasprotja, ki jih imamo med seboj in iz različnih političnih vidikov in nazorov, in da stopimo skupaj in da kot enotni – tako kot znajo naši sosedi Hrvti zelo dobro narediti – odreagiramo in naredimo tisto, kar se nam zdi prav. Ko debatiramo o tem zakonu, vsak bo iskal neke luknje, vsak bo videl, da je nekaj narobe, nekaj premalo, nekaj nedovršeno, nekaj ... Ja, se strinjam. Saj noben zakon do sedaj ni bil popoln in neprecenljiv. Mislim, da tukaj moramo iti v to, da se to razume kot en resničen signal, ena gesta, ki jo je pokazala ta vlada, to ministrstvo, da se misli resno ukvarjati z enim takim pomembnim playerjem kot je Mercator v našem življenjskem krogu.

Ideja, ki jo je predstavil tudi gospod Veber in ki jo absolutno podpiram, je ta preveritev te protikorupcijske klavzule. Mislim, da je to tudi eden od elementov, ki lahko pretehta, v katero smer se bo šlo in nadaljevalo te korake, ki jih je verjetno, in zame, potrebno narediti, ker tako število mest in takšno podjetje, ki ima takšen vpliv na multiplikativen učinek, dejansko, na celo naše slovensko gospodarstvo. Mi se moramo zavedati, da smo v trenutku lahko oslabljeni in to nam pomeni nek določen kaos in tudi kolaps, če hočete. Mislim, da se ne smemo igrati, mislim, da je ta odločna poteza potrebna, ta zakon je treba absolutno potrditi in nadaljevati v tej smeri, in mislim, da na osnovi teh slabih ali

pa škodljivih odločitev preteklih vlad ne moremo postaviti nobenega pred dejstvo. Zato pa – pa zaključujem s tem – pozivam vse, tudi tiste, ki so podprli prodajo te slovenske zgodbe o uspehu, da podprejo zakonsko rešitev in s tem izkažejo resničen interes za zaščito slovenskih delovnih mest. Pa ne glede na to, ko govorimo to, ali je to kršitev kakšnih ustavnih zadev, ali je to v javnem ali ni v javnem interesu, ali je kršena svobodna gospodarska pobuda, ampak mi si moramo postaviti pred sabo to pomembno podjetje, ki nosi 10 tisoč delovnih mest, ki se multiplicirajo na vsa dobavitelje, poddovavitelje, proizvajalce, podproizvajalce, pridelovalce in tako dalje. Če imamo to pred sabo, mislim, da je to ena od rešitev, ki mora biti in iti skozi, tudi z dvomi, ampak dejansko jo moramo večinsko podpreti. Vsak pa ima tudi svoje pomisleke, kar je normalno in je tudi jasno. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Vladna koalicija trdi, ta zakon bo rešil Mercator, tudi v medijih se pojavlja nek zapis, da je to zakon za rešitev Mercatorja. Če se pogovarjamo o dejstvih, zelo konkretno. Odgovor na vprašanje, ali bo ta zakon, ki ga danes obravnavamo, zmanjšal Mercatorjev dolg, je – ne. Ali bo ta zakon izterjal dolgove Agrokorja do Mercatorja? Odgovor je – ne. Ali bo ta zakon pripomogel k temu, da bo več slovenskih dobaviteljev na poljih Mercatorja? Odgovor je – ne. Torej, draga koalicija, povejte, kako torej bo ta zakon rešil Mercator. Če želite imeti v podjetju politkomisarja oziroma kot mu vi nekoliko polepšano rečete, supermadzornika, člana uprave – ni problem! Ampak to storite na ustavnopraven način, to je, da dobite soglasje lastnika. Seveda ne verjamem v vašo tezo, da bo ta zakon rešil Mercator, in ko se pogovarjamo, kaj bi bil edini učinkovit ukrep za rešitev Mercatorja, je učinkovit ukrep samo eden. Seveda tukaj bodo s strani koalicije velike besede, kako je v igri cela dobaviteljska veriga, kako je v igri 10 tisoč zaposlenih in podobne zgodbe, ampak pozabijo pa povedati, kaj je najbolj učinkovit ukrep, da bi lahko imeli popoln nadzor nad tem, kaj se v podjetju dogaja. In to je, da kupiš podjetje – a ne? Da pa kupiš podjetje, moraš imeti denar. In to podjetje je še danes kar precej zadolženo. In tisti, ki ga bo kupil, bo moral najprej precejšnje denarje vložiti v to, da ga bo razdolžil. Kot smo lahko spremljali, tista alternativna ideja, ki se je pojavila, da naj bi to dobavitelji kupili za razširitev slovenske prehranske industrije, žal pa jih ni tukaj nič opozicija prepričevala. Dobavitelji so sami dejali, da niso zainteresirani za nakup Mercatorja. Meni se zdi to močno sporočilo. In vsekakor bi po naši oceni ta vlada naredila mnogo več, če bi vložila vse formalne in neformalne napore v to, da bi to podjetje prodala odgovornemu kupcu, ki ne bi bil do vratu dolžen,

kot je bil Agrokor. Prodaja Mercatorja Agrokorju je bila tipična tajkunska zgodba, kar se je dogajalo že v letih pred tem, pa se nismo nič naučili, ko se gredo do vratu zadolžena podjetja neke mahinacije.

Še ena stvar, ki se jo tukaj pozablja povedati, je to, da je bil že po prodaji leta 2014 sklenjen nek dogovor, da se Mercatorjevih dividend ne sme uporabljati za izčrpavanje podjetja in za potrebe Agrokorja, da niti ne smejo iti tja posebna posojila. Torej bi morale že banke po tem dogovoru na nek način skrbeti za tisto, za kar naj bi skrbel ta vladni pooblaščenec.

Še zanimiv pristop kolega oziroma poslanca Möderndorferja. Najverjetneje je želel pokazati šolski primer svojim poslanskim kolegom v SMC, kako se to dela, kako ti usekaš, udariš po opoziciji, zraven natrosiš še nekaj ideoloških neumnosti o liberalizmu in podobnih zgodbah, predvsem pa ji pripišeš nekaj, kar sploh ne drži – oziroma kar je govoril nekdo popolnoma drug. O pošiljanju Finančne uprave je govoril poslanec Veber, ne jaz. Ampak seveda razumem poanto poslanca Möderndorferja. On je želel preusmeriti pozornost s tistega, kar poudarjamo v opoziciji, da ima ta zakon sicer super ime in da enostavno žal ne bo učinkoval in dajmo se pogovarjati o realnih možnostih, ki bi lahko rešile Mercator. No, pa še ena cvetka, ki jo je potrebno tukaj dodati. Ali veste, kdaj je bil Mercator prodan? Leta 2014. Takrat sem bil globoko v opoziciji, stranka poslanca Möderndorferja pa globoko v koaliciji. Toliko zdaj o tem, koliko je kdo za kaj odgovoren.

Vsekakor pa, če je vloga tega zakona, kot je vloga nekega strašila na polju – dobro, če se bo kdo tega pooblaščenca prestrašil, potem bomo lahko vsaj imeli morda ali pa boste imeli tisti, ki boste ta zakon podprli, dober občutek, da morda je pa kaj učinkoval. Ampak nihče pa noče odgovarjati ali pa polemizirati z nami v opoziciji, soočiti argumente, da ta zakon ne odgovarja na temeljne izzive in probleme Mercatorja. Seveda je pa parola lahko lepa, se jo lepo sliši, ampak ta parola je prazna. Parola pa je, da bo ta zakon rešil Mercator. Če boste to znali utemeljiti – kapo dol, bi rekel selektor nogometne reprezentance.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Anže Logar, izvolite.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Moram reči, da logike te koalicije ne razumem ravno najbolje. Tu sem s strani koalicijskih poslancev poslušal, kako lepa slika je v slovenskem gospodarstvu, kako vse cveti, gospodarska rast, nova delovna mesta; skratka, Slovenija je na strmi poti navzgor. Če je neka država na strmi poti navzgor, se verjetno odpirajo nova delovna mesta; če se odpirajo nova delovna mesta, lahko tisti, ki izgubijo na tej svoji poklicni poti zaradi teh ali drugih razlogov svoje delovno mesto, hitro najdejo novo

zaposlitev v nekem drugem podjetju. Zato v rastočem gospodarstvu vprašanje brezposelnosti ni ključno in zato je v neki normalni ekonomiji temeljni postulat dobre vlade ustvarjanje novih delovnih mest. Namreč, ravno z ustvarjanjem novih delovnih mest, s prilagajanjem kakovostnejšim delovnim mestom, takim z večjo dodano vrednostjo, je v bistvu lažje gospodariti. Po drugi strani mi nadzorniki Mercatorja zagotavljajo, da je to dobra družba, da dobro posluje in da jo lastnik ne izčrpa. Potem pa udari po sredi koalicija Mira Cerarja z nekim zakonom v, kolikih, osmih členih – ad hoc, en, dva, tri, v enem tednu!

Vendar ta seja, aprilska, je res nekaj posebnega. Hitite z zakonodajnimi predlogi, ki so neprethetani, nepremišljeni in so namenjeni samo predstavi za javnost. Očitno se je največja vladna stranka ob podporu dveh ostalih koalicijskih partneric pač podala v predvolilno tekmo in je detektirala, da je vprašanje Mercatorja imanentno pri tem spopadu za volilne glasove. Zdaj tega ni treba skrivati, saj vseskozi poudarjate.

Prej je kolega Prikl iz Desusa rekel, da je to edina možnost, da zaščitimo 10 tisoč delovnih mest. Glejte, ta isti gospod Prikl zavrača zakonsko rešitev, ki bi upokojencem dvignila pokojnino, tistimi, z najnižjimi pokojninami, in teh je več kot 10 tisoč. Torej – kaj? Tisto so drugorazredni državljani, neka politika tam, neka druga politika pa v tem primeru. Ali pa gre za močan preskok v socialistično miselnost te vladne koalicije, ki je očitno spodbujena z aktivnostmi v neki drugi državi. Celó se sprašujem, če bi vam padlo na pamet lex Mercator, če na Hrvaškem ne bi sprejeli lex Agrokor. Se sprašujem. Je tako kot nek copy-paste model. Še tisti pravniki, na katere se sklicujete, imajo težavo zagovarjati ta predlog pred javnostjo. Ko je bil gospod Juhart, pravnik, v Odmevih, je zelo težko upravičil ta zakon, ampak je iskal neke čudne, vijugaste obrazložitve, kako bi upravičil. Saj je treba povedati, da je dobro plačan za to. Miro Cerar mu je zrihtal službo kot neizvršni direktor DUTB. Za 5 tisoč evrov na mesec verjetno kdaj tudi malce na svoja pravna načela pozabiš, ali pa jih prilagodiš branjenju nekega zakona.

Ta zakon je popolnoma nedodelan, popolnoma nedodelan. V 2. členu govorite, ali pa, bom šel najprej k 4. členu. 4. člen govori o tem, da se ta politkomisar postavi pač po hitrem postopku, na predlog Vlade ga sodišče postavi, pritožba ne zadrži izvršitve in zoper sklep o imenovanju izrednega člana uprave ni izrednih pravnih sredstev. Vas to na kaj spominja? A vas ne spominja to na izbris podrejenih obvezniških papirjev, kjer ni bilo pravnega sredstva, in bodo sedaj sodišča preplavljena z individualnimi tožbami, pa tudi kolektivnimi tožbami, strošek za davkoplačevalce na koncu pa bo lahko znašel preko 600 milijonov evrov. Enako vi delate tu, ko se bankam, svetovnim korporacijam postavlja po robu hrabri Miro, ustavni pravnik, ki sprejme

takšen zakon. Že ta dikcija priča o tem, da veste, da zadeva v bistvu ne drži vode oziroma da ne bi prestala presoje pred Ustavnim sodiščem, ampak ker pač postopki trajajo toliko in toliko časa, pravite, bo že kako, saj do volitev še ne bodo odločili. In boste potem pogumni, ko se boste zoperstavili temu kapitalističnemu duhu, ki iz tujine pritiska na Sloveniji, in bo pogumni Miro rekel, vidite, sprejeli smo ta zakon. Na enem področju, kjer bi bila ta zadeva zelo hitro določena, pa ste se vendarle, toliko brihni pa ste bili, da ste se omejili v 2. členu, ko ste napisali, da ta zakon ne velja za kreditne institucije – torej za tiste zakone, ki urejajo bančništvo. Zakaj? Ker bi tu takoj po koncu skočila ECB in bi jih takoj dobili po buči. Tam hitreje funkcionira kot, recimo, v primeru rednega sodstva ali pa na primer Evropske komisije. Tam tudi rabijo kar nekaj časa, da se zalaufajo. Zato da pridobi ta čas, do volitev pač sprejmete taka določila, zavedajoč se, da ste zelo na meji ali že kar preko.

Treba je potem pogledati ... Mi smo del evropskega prostora. Predstavljajte si zdaj, da nekdo, ki opazuje od zunaj, v tem tednu ugotovi, da lahko država, vlada ustavnega pravnika, v enem tednu spiše in sprejme zakon, ki je v nasprotju z, ne vem, temeljnimi postulati evropskega prava, konkurenčnim pravom in tako naprej. Kaj si misli? Koliko bo še volje vlagati v to državo? Še več; v obdobju, ko je država primorana prodati največjo banko v državi, ki je tudi sistemskega pomena. In ne drži tisto, kar je rekel gospod Möderndorfer, kaj vključujete Novo Ljubljansko banko v to sejo, saj Nova Ljubljanska banka je v lasti države, Mercator pa ni. Ja, drži, ampak samo do 31. 12. 2017. Od 31. 12. 2017 ta banka ne bo več v državni lasti, vsaj tako ste se zavezali – tista vlada, v kateri je sedel oziroma v kateri je bil vodja Poslanske skupine gospod Möderndorfer. In bo hitro to naslednja institucija, ki bo padla v ta sklop.

Potem imenujete politkomisarja, ker naj bi bil to največje, ne vem, zagotovilo, da se ohrani 10 tisoč delovnih mest. Potem pa pogledamo kadrovanje te vlade: gospod Žunič, nekdanji bankir Factor banke v kabinet predsednika Vlade, nekdanji predsednik kreditnega odbora Nove Ljubljanske banke, kjer je nastalo za 2 milijardi evrov slabitev, in član uprave gospod Jazbec na čelo SDH, pa potem še s soglasjem politike na čelo Save Re, ki toži državo. Gospod Saje, šef riska na NLB v času, ko so nastali najslabši krediti, šef postane šef compliance SDH, torej tistega, ki naj bi govoril o skladnosti poslovanja SDH. In te reference kadrovskega imenovanja na način te vlade naj nas prepričajo, da bo pa ta oseba, ki jo boste vi postavili v Mercator, pa branila z vso svojo integriteto delovna mesta in bo poskrbela, da nobena pogodba ne bo šla mimo njegovih oči, da bo naredil vse oziroma prekinjal vse tokove / oglašanje iz dvorane/ – izčrpavanja, hvala – izčrpavanja podjetja, da bo onemogočil transferne cene, čeprav vsi koncerni

funkcionirajo po transfernih cenah, saj za to so. To boste dosegli in mi naj verjamemo, da vi res veste, koga je treba postaviti na čelo. Pa se spomnite, v bankah je država postavljala nadzornike, ki so imeli polna pooblastila, vse; ne samo, da niso dovolili določenih poslov, o vsem so odločali, o vseh poslih – pa je nastala 5-milijardna luknja. Vi pa pravite, da bo ena oseba, ki ima samo pooblastila, da znotraj koncerna oziroma družbe izvaja nadzor nad transferi, rešila 10 tisoč delovnih mest. Pa se vi sploh poslušate? Mislim, govorite nesmisle, pa jih prodajate za suho zlato. Če želite zagotoviti obstoj 10 tisoč delovnih mest, naredite okolje takšno, da bodo kar brstela nova delovna mesta, da delovnega mesta sploh ne bo težava najti, da bo težava najti delodajalcu tistega, ki bo zasedel delovno mesto. Tako se rešuje delovna mesta, ne pa s postavitvijo politikomisarjev.

In v 6. členu, sedmi odstavek, »izredni član uprave takoj po seznanitvi nadzornega sveta poroča ministru, pristojnemu za gospodarstvo«. Ja, zakaj pa? In potem nič razdelano naprej, kaj bo minister s tem naredil. Torej bo ta politikomisar prišel, se usedel na fotelj k ministru, gospodu Počivalšku, in rekel: »Glejte, Zdenko, tole je, pa tole, pa tole.« Kaj bo pa s tem naredil Zdenko? Kaj se bo pa s temi podatki naredilo? Kje je follow-up oziroma kje je razvoj te ideje naprej? Kje je potem razlog tega določila? Še posebej, ker nekeje ti podatki tako ali tako postanejo javni. Če ne drugo, kot samo zato, da boste vi v javnosti rekli, vidite, rešili smo 10 tisoč delovnih mest.

Samo da zaključim, da ponazorim, kako je absurdna ta rešitev, ki jo tu pripravljate. Mislim, da imate v 2. členu določene pogoje, pod katerimi se lahko tega politikomisarja imenuje; torej, če ima 6 tisoč zaposlenih, pa eno milijardo evrov prometa. V naslednjem členu pa imate določeno, kdaj se razreši posameznega politikomisarja, in sicer eno od določil pravi, ko ne izpolnjuje več pogojev za izrednega člana uprave. Torej? Če se število zaposlenih s 7 tisoč zmanjša na 5 tisoč 999, če torej tisoč in enega odpustiš, potem ni več pogojev za izrednega pooblaščenca oziroma politikomisarja. Ali ste potem zaščitili 10 tisoč delovnih mest? Ali pa če zmanjšaš promet pod eno milijardo evrov. Torej, če nehaš več vlagati v to podjetje, če ga začneš sušiti. Ali ste potem dosegli ta svoj namen? Torej, če ima lastnik na eni strani nekoga, ki mu onemogoča poslovanje, ima torej samo še možnost, da popolnoma zmanjša to podjetje, pa se bo znebil politikomisarja. Ne rečem, da bo to naredil, ampak ravno to kaže na nedodelanost tega zakonskega predloga in na absurdnost postopka, ki ste se ga lotili.

Delajte tisto, za kar ste plačani. Ustvarjajte gospodarske pogoje, ki bodo omogočali hitro gospodarsko rast in razcvet gospodarstva srednjih in malih podjetnikov, in iščite načine, da boste debirokratizirali državo, ne pa da postavljate politikomisarje in ljudem prodajate sanje, ki to sploh niso, ampak ki bodo

kvečjemu koga še odvrnile od vlaganja v slovensko gospodarstvo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Andreja Potočnik. Izvolite.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči.

Mogoče bi samo rada povedala, da govorimo o Predlogu zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave v družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo. Ne vem, od kod dobivate imena teh komisarjev. Včasih se tudi sprašujem, ja, kdo, za kakšno plačo in zakaj tukaj nekdo dela, ampak saj to v bistvu ni pomembno.

Rada bi povedala, da podpiram ta zakon, podpiram pa ta zakon iz več razlogov.

Prvič, kot je bilo že večkrat omenjeno. Ta systemska družba Mercator zaposluje okoli 10 tisoč zaposlenih; se pravi, s tem je povezano tudi 10 tisoč slovenskih družin, kot radi rečejo v NSi. S tem podjetjem sodeluje več kot 2 tisoč dobaviteljev, od malih dobaviteljev, malih kmetov do večjih, največjih dobaviteljev v Sloveniji. V celotnem sistemu Mercator zaposluje okoli 22 tisoč ljudi, predvsem pa se danes osredotočamo na Mercator v slovenskem prostoru. Potrebno se je zavedati, da je Mercator steber celotne verige od pridelovalcev do predelovalcev, do samih trgovinskih polic. Mercator na letni ravni v Sloveniji od slovenskih dobaviteljev nabavi za okoli 500 milijonov evrov blaga. 500 milijonov evrov. To je več kot skupni prihodek marsikaterega trgovca, ki še obstaja na slovenskem tržišču. Zdi se mi velik uspeh, kljub temu da je prišlo do te prodaje, da ima to podjetje še vedno 70 % blaga trgovskih znamk slovenskih dobaviteljev. To je še vedno precej lepa številka, ni pa zadovoljiva številka.

Mercator je že več kot desetletje strateški partner proizvajalcev hrane v Sloveniji. Proizvodnja hrane je definitivno strateški interes vsake države. Mercator je z Zadružno zvezo Slovenije pred dobrim letom podpisal dogovor o strateškem partnerstvu in ta Zadružna zveza Slovenije odkupi okoli 80 % vse hrane, ki je proizvedena v Sloveniji. Se pravi, s temi podatki nam je jasno, da je Mercator absolutno pomemben pri sami predelavi, pri sami dobavi hrane in ne nazadnje kot največji trgovec v Sloveniji. Sigurno se lahko vsi strinjamo, da je hrbenica tudi bruto domačega proizvoda v Sloveniji.

Rada bi se odzvala na nekaj trditev, zdaj mi je žal, da ni v dvorani mag. Mateja Tonina in gospoda Jožefa. Aha, Jožef je ravno prišel. Govorite o tem, da trdimo, da bo zakon rešil Mercator. Z veseljem bi želela, da bi ta zakon rešil Mercator. Na žalost tako preprosto ni. Trdim pa, da s tem zakonom si želimo eventualno preprečiti izčrpanje. Magister Tonin je govoril, da kdo bo izterjal dolgove, kdo bo zagotovil, da bo več izdelkov na policah

Mercatorja. Ne vem. Če imate mogoče rešitev na tem področju, bi bila vesela, če nam poveste.

Novo Slovenijo sprašujem, če podpremo ta njihov amandma, ali to pomeni, da bodo podprli ta zakon. Bi prosila za ta odgovor.

Prej je bilo rečeno, da podpiramo imperij nekega hrvaškega državljana. S podporo temu zakonu sigurno ne podpiram imperija gospoda Todorica, želim pa rešiti slovenske zaposlene, slovenske družine, slovenske kmete in dobavitelje. Če je to greh, kar bom danes naredila, ko bom zvečer podprla, naj mi ga ne vem kdo odpusti. Za mene je pomembno vsako delovno mesto. Strinjam se s predhodnikom doktorjem Logarjem, da je potrebno zagotoviti tudi pogoje za več novih delovnih mest. Vendar, če želimo več novih delovnih mest, ali to avtomatsko pomeni, da nam je vseeno za obstoječa delovna mesta in da lahko rečemo, da tistih 10 tisoč delovnih mest bo že. Meni ni vseeno. Pomembno je ohranjati delovna mesta in ustvarjati nove. To je vizija Stranke modernega centra. In veseli me, da je tudi predsednik Vlade sklical sestanek na to temo, da je dal pooblastilo ministru Počivalšku, ki se je tudi izjemno angažiral in mu zato čestitam in se mu zahvaljujem in mi ni vseeno, kaj se dogaja na tem področju. Verjamem, da je to prava smer. Seveda smo pa v parlamentu, lahko razmišljamo v različne smeri in iz tega razloga, kot sem že povedala, zakon podpiram in ga bom tudi na glasovanju absolutno podprla.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovane poslanke, poslanci!

Najprej moram povedati, da slišim, da nekateri vztrajno prekršujete izrednega člana uprave. Zadnji poslanec je prekrstil tudi mene osebno. Upam, da je bila to napaka. To se je dogajalo v nekih drugih časih in upam, da se ne vračamo v te čase.

Okoli tega zakona pa še enkrat. Konkretni ukrepi v predlogu zakona so sorazmerni, poseg v predlogu zakona pa je nujen zaradi izrednih okoliščin, ki se dogajajo v povezavi z insolventnostjo oziroma prestrukturiranjem na strani večinskega lastnika systemske firme. To je ključna zadeva, zaradi katere smo se lotili priprave tega zakona.

Drugič, preprečiti želimo izčrpavanje hčere s strani insolventne matere. Nekateri ste govorili o soglasju lastnika za to kot pogoj. Še enkrat ponavljam, da je v konkretnem primeru upravljanje podjetja matere Agrokor prevzela vlada sosednje države z izrednim pooblaščenjem. S strani Vlade oziroma zakona smo pač pripravili zakon, ki ni enak zakonu o Agrokorju. Zakon o Agrokorju posega v lastninsko pravico, zakon, ki smo ga pripravili na temo imenovanja izrednega člana uprave, pa v lastninsko pravico ne posega. S tem zakonom

želimo ustvariti v družbi systemskega pomena samo pogoje za normalno in nemoteno poslovanje. S tem zakonom ne razpravljamo o tem oziroma ni namen tega zakona to, o čemer ste mnogi govorili, da je zakon, ki bo rešil to systemsko podjetje. Ta zakon omogoča temu podjetju normalno poslovanje in ta zakon onemogoča, da bi insolventna mama v teh izrednih razmerah izčrpavala hči, ki je še vedno delujoče podjetje. Je pa systemskega pomena za našo državo.

Izbrana sredstva v tem zakonu so imenovanje izrednega člana uprave in izključitev koncernskega privilegija, so pravno dopustna. Izključitev koncernskega privilegija je pomembna in potrebna, zato ker v teh nenormalnih razmerah insolventne mame ali pa družbe, ki obvladuje našo družbo systemskega pomena, nimamo nobenih zagotovil, da bodo navodila, ki gredo v normalnih razmerah lahko v smeri izčrpavanja, povrnjena na dolgi rok, zato ker je mama insolventna. In do tega, ocenjujemo, da imamo pravico.

Poudariti moram, da je ukrep, ki smo ga pripravili, sorazmeren med posegom v pravico do svobodne gospodarske pobude in varstva systemske družbe. S tem predlaganim zakonom, še enkrat ponavljam, nameravam zaščititi družbo systemskega pomena pred izčrpavanjem matere, ki je insolventna.

Veliko je bilo govora tudi o sposobnosti izrednega člana uprave. Moram povedati, da je v tem zakonu tudi jasno napisano, da ima nalogo, da mora vzpostaviti sistem nadzora ustreznih notranjih kontrol in poročanja glede vseh poslov, povezanih z večinskim lastnikom. Izredni član uprave se ne bo ukvarjal z rednimi posli podjetja, ampak bo bdel in skrbel samo za kontrolo med insolventno materjo in še vedno delujočo hčerjo.

Če zaključim, je cilj tega zakona v tem, da delujočo hčer zaščitimo pred insolventno materjo na način, da ne posegamo v gospodarsko pobudo in lastninsko pravico. Verjamem, da je to potrebno narediti takoj zaradi zadev, ki se bodo dogajale jutri. Ta zakon se ne ukvarja z zgodovino odnosov med obema družbama – obvladujočo in obvladovano. Še enkrat, smatram, da je ukrep primeren in sorazmeren. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je bil še interes za razpravo, prosim, da se prijavite. Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Spoštovani gospod minister!

Čisto na kratko. V zakonu ne piše, da bo ta član uprave gledal posle z insolventno materjo. Gledal bo posle z materjo in poskušal preprečiti izčrpavanje. Obžalujem, da so tukaj takšni pogoji, da recimo systemska banka, Nova Ljubljanska banka, ne pade tu notri. Obžalujem. Zakaj? Prvi pogoj sicer izpolnjuje. 30. 6. lansko

leto je NLB skupina zaposlovala 6 tisoč 297 ljudi. Zakaj so pa pri banki čisti prihodki od prodaje? Torej, predlagatelj zakona je nekako, skorajda namerno šel v rešitev, ki v banke ne posega. Mi vemo, da imamo in bomo imeli probleme z novo Ljubljansko banko, dokler je ne bomo privatizirali, torej poiskali odgovornega lastnika. Tukaj imam problem pri razumevanju tega zakona in obžalujem, da tega ni notri, kljub temu da bi NLB lahko bila družba poslovni sistem, ki bi prav tako moral priti v ta zakon, saj je imela v prvi polovici leta 2016 kar 234 milijonov čistega prihodka. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Zanimivo je, koliko razprav gre danes na Poslansko skupino Nove Slovenije s strani koalicije. V svojih razpravah sem povzemal zgolj tisto, kar so koalicijski poslanci trdili; in koalicijski poslanci so dejali, če pogledate magnetogram današnje razprave, da bo ta zakon rešil Mercator. Jaz sem samo nanizal argumente, zakaj mislim, da temu ne bo tako.

Tisti, ki nekoliko bolj podrobno poznate zgodbe, veste, da ko je bil leta 2014 Mercator prodan Agrokorju, da je bil takrat tudi podpisan poseben sporazum med bankami; tistimi, ki jim je bil Mercator dolžen, da se dividend, ki bi jih izplačeval Mercator ali pa tudi morebitnega posojila Agrokorja, ne bo obežalo na banke. Prepričan sem, da je bil ta dogovor med bankami in kupcem sklenjen zato, da bodo banke dobile nazaj tisto, kar so Mercatorju posodile. Če pogledamo pretekle izkušnje, ugotovimo, da je sistem tako nastavljen, da se žal mnogo bolj gleda na interese bank kot pa na interese ljudi. To je dejstvo. Prepričan sem, da bodo banke vse naredile, da bodo dolgove dobile nazaj. Moja poanta in samo to, da za tisto, kar vi predlagate, tega posebnega pooblaščenca v upravo Mercatorja, da to morajo delati že banke; tiste, ki jim je Mercator dolžen. Zato je moja trditev na mestu, da to je predvsem zakon, ki ima lepo ime, morda dela dober vtis, nekih operativnih izplenov iz tega zakona pa žal ne bo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo!

Tisto, kar sem že v stališču za Poslansko skupino SDS povedal, ne bi zdaj ponavljal. Sem pa še vedno prepričan, da ta predlagani zakon preveč posega v zasebno lastnino, preveč posega v ustavne pravice in da z moje strani ne bo deležen podpore. Na drugi strani je odvisna obvladujoča družba že definirana v Zakonu o gospodarskih družbah in sem prepričan, da na ustrezen način zavaruje družbo pred oškodovanjem. Ne samo v

Slovenski demokratski stranki, kot smo rekli, da je to piar zadeva predvsem Stranke modernega centra, tudi komentariji na Hrvaški strani so zelo podobni. Lex Mercator vlada Mira Cerarja sprejema zaradi sebe, ne zaradi družbe. To so komentariji v hrvaških medijih, tudi priznanih, bi rekel, tako političnih analitikov kot gospodarskih strokovnjakov.

Prepričan sem, da ta sam zakon, ki ste ga predlagali, ne more rešitvi Mercatorja. Prepričan sem, da pot, način reševanja, za katerega ste se odločili, da je nepravilen, da ste pa pozabili na pot, po kateri bi se pa Mercator mogoče lahko reševal. In sicer, Mercator, kot ste že sami, minister, povedali, obvladuje sedaj vlada Republike Hrvaške, ki je nastavila svojega prokurista, izvajalca, ki izvaja upravljanje Mercatorja in Mercator sodi v družbo Agrokor. Moje mnenje je, da bi bila pravilna pot, da bi se vi sestali z gospodom Ramljakom, ki je zdaj nastavljen s strani hrvaške vlade za upravljanje z Agrokorjem, da bi se sestali s hrvaško gospodarsko ministrico gospo Dalić, da bi se sestali s hrvaškim finančnim ministrom gospodom Marićem, ki je nekoč bil kot član uprave Agrokorja, in ne nazadnje, da bi se mogoče srečala predsednik naše vlade in predsednik hrvaške vlade. To bi bil prvi korak.

Drugi korak, ki bi ga jaz naredil, bi se sestal z največjimi upniki Mercatorja. Vemo tukaj, da obstaja pogodba do leta 2020 in da ena izmed največjih upnic, ki je dala tudi kredit, je ena izmed ruskih bank. Tukaj se mi zdi, da bi bila pot lahko ustrezna in da bi se poskušalo na nek način mogoče pogovarjati o odkupu dolga, vendar, bog ne daj, ne z davkopačevalskim denarjem. Ampak, tukaj bi se mi zdelo ustrezna pot. To, kar pa ste vi pripravili, kar vam je raztrgala tudi Zakonodajno-pravna služba, sem pa še enkrat prepričan, da je zadeva, ki je piar poteza te vlade. In glejte, spoštovana koalicija, poslanke in poslanci, vi se danes ne morete še poenotiti, koliko zaposlenih boste reševali, kajti ena poslanka govori, da jih boste 22 tisoč, en poslanec govori, da jih boste 10 tisoč delovnih mest reševali. Tudi tu se ne morete poenotiti. Mene bolj skrbi, da se vi poskušate ukvarjate z neko zasebno lastnino in jo zagovarjate, da zasebna lastnina ima javni interes, na drugi strani tam, ko imate celotne vzvode in ko ste odgovorni za upravljanje državnega premoženja, s tistim pa se ne ukvarjate.

Spoštovani minister za gospodarstvo ni resorni minister tega, tako da v nadaljevanju tega, kar bom povedal, bolj leti na vlado v celoti in na ministrico za finance. Poglejte si stanje v Slovenskem državnem holdingu. Slovenski državni holding je izredno stanje, izredno stanje. Včeraj vam je okrožno sodišče imenovalo člana za nadzorni svet. Okrožno sodišče! To so izredne razmere. Ne ukvarjate se s prodajo NLB, ne ukvarjate se s Cimosom. Ukvarjate pa se z Mercatorjem, ki je v zasebni lasti, ampak s tistim, za kar ste pa pristojni, se ne ukvarjate. In potem poslušamo na Odboru za finance in

monetarno politiko razpravo o javnem interesu zasebne lastnine in ugotavljate, da zasebno podjetje Mercator ima neustrezen način nadzora, kajti za notranjo kontrolo skrbi zgolj en človek. Dajte si pogledati stanje v podjetjih, za katere pa ste odgovorni vi: stanje v Slovenskem državnem holdingu, stanje v slabi banki in podjetjih, ki jih ti dve družbi obvladujeta.

Še enkrat bom rekel, da pot, ki si jo je zastavila ta vlada, ni ustrezna. Prepričan sem, da prava pot bi bila pogovor z ljudmi na Hrvaškem, ki so direktno vključeni, predvsem z upniki, ki držijo roko nad Mercatorjem. Dejstvo pa je, da še sami Hrvati ne vedo točno, kaj jim bo napravil sistem Agrokor. Tudi oni danes točno ne vedo, kakšna je lastninska struktura. Po zadnji strukturi je Todoric naredil, bi rekel, precej zapleten sistem preko družb, ki jih obvladuje na Nizozemskem, in vsaj po zadnjem organigramu je razvidno, da Mercator nekako obvladuje celo sam Todoric s 30 % preko enega podjetja na Nizozemskem. Vi se res ukvarjate z zadevami, ki so nekako všečne. Ocenili ste, glejte, fino bi bilo, v Sloveniji se veliko govori, Mercator ponovno slovenski, medije ste prepričali, da začnejo o tem govoriti, naj se Mercator ponovno kupi nazaj. Delajo se oddaje, tako na nacionalki kot na privatnih televizijskih postajah, ampak Mercator ni naprodaj. Zdaj sprejemamo zakon, da bo Vlada preko ponovno okrožnega sodišča, okrožno sodišče je včeraj že imenoval člana Nadzornega sveta Slovenskega državnega holdinga, imenovala izrednega člana uprave, ki pa, vsaj po teh zadevah, ki ste jih vi zapisali, nima takšnih vzvodov. Tudi na matičnem Odboru za finance in monetarno politiko, ki je predhodno razpravljal o tem zakonu, ni bilo s strani predlagateljev jasno povedano, bi rekel, na določenih primerih, ki so bili izpostavljeni, ali lahko zadeva se rešuje ali ne.

Tukaj sem prepričan, da ste tukaj zgrešili. Sam osebno tega zakona ne morem podpreti, zadržke imam pa tudi pri podpori amandmaja Nove Slovenije. In sicer, če se ta amandma Nove Slovenije sprejme, potem se tega zakona sploh ne potrebuje, kajti nima nobene osnove. In, spoštovani minister, ta amandma Nove Slovenije nekako malo tudi že nakazuje v tisto smer, ki sem jo jaz vam nakazal. Zapeljite se na Hrvaško, usedite se z Ramljakom, usedite se z gospo Daličevno, usedite se z gospodom Maričem, usedite se z gospodom Plenkovičem in ne nazadnje usedite se z upniki Mercatorja.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Lep dober dan vsem skupaj.

Če poslušamo razpravo, lahko hitro ugotovimo, da se v bistvu krešejo mnenja okrog enih osnovnih konceptov. Sicer na eni strani, bom rekel, Nova Slovenija – zasebna pobuda, ki jo moramo varovati –, na drugi strani pa še

vedno SMC pa koalicija – neodgovorno ravnanje v odnosu do gospodarstva. Se pravi, koncepti v odnosu do zasebne lastnine se v tej državi še vedno krešejo, kot kaže. Težko je, veste, poslušati dandanes, da zasebna lastnina ima javni interes. Zdaj pa mi povejte, v čem ima vaša hiša, ki ste jo sami zgradili, javni interes. Ali pa vaše podjetje, ki ste ga sami ustvarili, ima javni interes? Torej, kdor je lastnik, dajmo se tega v tej državi zavedati, da kdor je lastnik, ima pač pravico upravljati, ima vso pravico, kaj bo delal z dotičnim podjetjem. V tem primeru zagotovo gre v zelo veliki meri za poseg v zasebno lastnino. Zagotovo, kot je bilo že rečeno, gre v tem primeru za dober piar. Kam boljše v Sloveniji zapeljati zgodbo kot to, da branimo delovna mesta, 10 tisoč jih moramo ubraniti, 20, 30 tisoč – dajte se sploh sami zmeniti, koliko jih bomo branili. To je prva stvar. Dobavitelji, kmetje, agroživilska proizvodnja, vse lepo in prav, ampak na drugi strani nismo slišali, kako boste ubranili 10, 20, 30 tisoč delovnih mest v Mercatorju, ali kolikor že sami govorite. V čem ta zakon rešuje problem delovnih mest? V čem?

Pravite, zakon rešuje v bistvu, da ne bo prihajalo do izčrpanja. Torej govorimo o nezakonitih dejanjih. Prvo vprašanje, ki se glasi, je: Ali so kakršnikoli indici, da je do izčrpanja, nezakonitih dejanj, do zdaj prišlo? Ali je prihajalo do tega? Ali govorimo zgolj in samo na pamet? Če gre za nezakonita dejanja, ravnanja, izčrpanje družbe s strani matice, potem prosim, da bi to morali, če jih poznate, ta nezakonita dejanja naznaniti organom pregona in bi morale danes biti kazenske ovadbe nad tem, da se je izčrpanje dogajalo – torej če so ti indici. Če pa indicev ni, potem gre zgolj in samo za populistične floskule in verjamem, da jutri, ko bo zakon sprejet, bo predsednik Vlade šel spet s polno vrečko Mercatorja ven iz Mercatorja in – mi smo ubranili to družbo. Ja, kako fino. Ampak na drugi strani vem, da veste, da te poteze v bistvu škodijo konceptu prostega gospodarstva, prostega trga. In roko na srce, poseg v zasebno lastnino je v tem primeru tako močen, da lahko govorimo o policaju, če nočete o politikomisarju, o državnem uradniku v zasebnem podjetju. Enostavno. Pa si sebe predstavljajte, da ste lastnik zasebnega podjetja in vam država nekoga pošlje. Veste, Fidel Castro bi bil ponosen na to, da se Evropski uniji, v državah Evropske unije kaj takega sprejema. Resnično. Ali pa kdo drug.

Še en element, ki je pomemben. Slab signal morebitnim investitorjem je to. Tovrstna zakonodaja. Ja kdo bo pa želel vlagati v državo, zasebni kapital, se pravi milijardo evrov pa 6 tisoč zaposlenih kot pogoj, da bo potem nekdo nastavi pač izrednega člana uprave, ki bo imel evidenco nad določenim delom poslovanja? Še eno se poraja pač vprašanje – kako bo s samim pregledom delovanja tega človeka? Kako bo sploh mogel upravljati ali pa izvrševati svoje naloge? / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Že v prvem delu razprave sem opozoril na to, da Finančna uprava Republike Slovenije lahko odreagira takoj in preveri odtekanje denarja Mercatorja v Agrokor. Direktorica Finančne uprave lahko takoj pošlje inšpektorje Finančne uprave, gospod minister že ob prvi razpravi sem vas pozval, da pokličete direktorico Finančne uprave in naj to uredi nemudoma. Če niste, vas še enkrat pozivam.

Hkrati bi pa ob tej priložnosti opozoril še na eno dejstvo. Mislim, da bi morala Vlada kot skupščina Slovenskega državnega holdinga povprašati gospo Lidijo Glavina, ali je bil morebiti Mercator prodan celo brez dolgov. Da je kredit ostal v Sloveniji, Mercator pa je bil čist prodan Agrokorju. Če je temu tako, potem bi bilo treba vprašati, kaj se je zgodilo s tem kreditom v vseh teh poslovnih bankah, ki so dajale kredit Mercatorju, in ali morebiti te banke niso prenesle te kredite kot slabe terjatve na slabo banko. Ker če se je pa še to zgodilo, potem pa res predlagam, da takoj, ko to ugotovite, stopite v kontakt s kolegi oziroma z Vlado Republike Hrvaške in se zelo hitro dogovorite o nujnosti uporabe Golega otoka, ki ga Slovenija zna nujno potrebovati, če se še to izkaže za resnično. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovane poslanke, poslanci, spoštovani predsednik Državnega zbora!

Še enkrat moram povedati, da s tem predlaganim zakonom želimo najprej in predvsem zaščititi družbo systemskega pomena pred izčrpavanjem insolventne matere. To je osnovni namen.

Spoštovani gospod poslanec Pogačnik, cenim vašo sugestijo. Jo bomo oziroma smo jo tudi že upoštevali, gre za komunikacijo z organi sosednje države. Dejstvo pa je, da je do prve uspešne komunikacije prišlo šele po sprejemu tega predloga zakona na Vladi, da smo bili prej neuspešni pri tej zadevi, in verjamem, da se bo lažje pogajati in pogovarjati, potem ko bomo imeli družbo systemskega pomena zaščiten pred izčrpavanjem.

Zdaj pa, kaj smo naredili. Še enkrat ponavljam. Govorite nekateri o tem, da so indici izčrpanja, takega in drugačnega. Po obstoječi zakonodaji o gospodarskih družbah ima po koncernskem pravu obvladujoča družba koncernski privilegij dajanja tudi škodljivih navodil hčeri, ki je obvladovana, ob predpostavki, da se ta posledica škodljivega navodila na dolgi rok sanira. Mi s tem zakonom suspendiramo ta koncernski privilegij v primeru, ko je družba, ki obvladuje družbo našega

systemskega pomena, insolventna. To je ključna zadeva, ki smo jo v tem zakonu naredili, s tem pa dali pogoje za to, da izredni član uprave dobi možnost nadzirati taka dejanja. Pot do rešitve take družbe je pa še vedno dolga, s tem smo samo ustvarili pogoje, da bo ta družba normalno poslovala naprej.

Še vedno mislim, da je ta ukrep sorazmeren in da ne posegamo v lastnino te družbe, tako kot posega zakon v sosednji državi s kakršnimkoli izgovorom. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je očitno še interes, prosim za prijavo. /oglašanje iz dvorane/ Ali repliko? Replika je pa prednost.

Replika mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala.

Bom zelo kratek. Spoštovani minister, to, kar ste povedali med zasebno pa med obvladujočo družbo, o čemer govori Zakon o gospodarskih družbah, škodljiv posel, saj če jaz na pamet vem, ga mora potem družba, recimo, do konca leta ali pa v tekočem poslovnem letu povrniti nazaj.

Ampak vrnil bi se na nekaj drugega. To, kar ste vi zdaj rekli. Vi boste res zdaj s tem zakonom, kar ste pa vi rekli, pa res posegli v zasebno pravico. Kajti nekdo je to kupil in ne bo mogel nekaj takega delati, kar piše v Zakonu o gospodarskih družbah. To pa ste zdaj sami rekli, spoštovani minister, in tukaj pa mislim, da je pa zadeva nevarna in ravno zaradi tega opozorilo. Zasebna pravica je sveta.

Spoštovani minister, bi pa še eno vprašanje. Če bo ta zakon sprejet in če bo prišlo do tožb – kdo bo odgovoren za odškodnino?

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Glejte, še enkrat. Gre za suspenz koncernskega privilegija samo v primeru, da je obvladujoča družba insolventna. To je zadeva, za katero smatramo, da imamo sorazmerno pravico intervenirati zaradi tega, ker smo ocenili, da je ta družba systemskega pomena, in verjamem, da je naš ukrep ali pa zakon ustaven oziroma ni protiustaven in da ne posega v privatno lastnino. V privatno lastnino bi posegal, če bi bile zadeve vse čiste in ne bi imeli nobenega razloga intervencije. Vzrok za to je pa insolventna mama in dajanje škodljivih navodil podjetju hčeri, ocenjujemo, da lahko s tem to zakonito preprečimo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšen interes za razpravo? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Tudi sem se odločil, da bi se še enkrat oglasil v zvezi z nekaterimi pripombami in glede na stališče koalicije, češ da se gremo neko piarovsko propagando stranke. Ponovno poudarjam, da gre v tem primeru za zakon in za ustrezen odgovor na nevarnosti, do katerih prihaja v zvezi z dogodki v sosednji državi, konkretno s tema dvema podjetjema.

Seveda me motijo tudi teze, da mora predvsem ščititi zasebno lastnino, tako ali drugače, vendar moramo v ospredje postaviti dejstvo, da gre v tem primeru predvsem za potencialno nevarnost izčrpavanja našega podjetja s številnimi delovnimi mesti in da je s tega vidika po mojem v tem primeru nepotrebno izpostavljati lastništvo – tako ali drugačno. Gre za namen zakona, ki bo omogočil in oborožil ministra za gospodarstvo, da, kot pravi kolega poslanec, bo lahko šel na razgovore v sosednjo državo z odgovornimi z določeno zakonsko podlago in bo imel večje možnosti za pogajanja in zagovarjanja stališč za zaščito naše gospodarske družbe. Mislim pa, da smo lahko vendarle tudi vsi enotni, in iz te razprave razbiram tudi to, da je bila v preteklosti narejena velika napaka pri razprodaji slovenskega premoženja, v tem primeru enega pomembnega člana živilskopredelovalne verige, konkretno Mercatorja, in da se moramo takšnih zgodb izogibati in podpreti ministra v prizadevanjih in z zakoni, ki bodo omogočali zaščito teh gospodarskih družb, po drugi strani pa tudi vzpostavljane ponovno nekih zdravih verig, ali živilskopredelovalnih ali drugačnih. Kajti veriga pomeni vertikalno povezavo od proizvodnje do prodaje in če to v celoti obvladujemo na tak način in s takimi zakoni, ki tudi omogočajo preprečitev izčrpavanja, smo naredili veliko in seveda tudi ministra oborožili z, da ne rečem zakonom, ki bo omogočil, da bo lahko dosegal v pogajanju boljše učinke.

Bi se pa tudi strinjal z debato, ki se je tikala Slovenskega državnega holdinga, kjer pa seveda tudi zadeve kličejo po spremembah, da na nek način izboljšamo upravljanje tega SDH in tudi DUTB, seveda tudi ministru za gospodarstvo omogočimo, da bo z večjo pristojnosti po podobnem modelu, kot se je lotil primera Mercator, lahko deloval tudi v drugih podobnih primerih.

Tako zakon podpiram v celoti, mislim, da je to prava rešitev za zaščito izčrpavanja naše gospodarske družbe, konkretno Mercatorja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Vsem lep pozdrav.

Očitno je letošnje leto sezona posebnih zakonov in posebnih pristopov. Na začetku leta smo začeli z lex Magna, potem je sledil poseben pristop pri Cimosu, potem je prejšnji mesec smo imeli lex drugi tir in ta mesec imamo lex

Mercator in morda prihodnji mesec lex Tuš. Če to govori o tem, da Vlada dela sistematično, sistemsko, celovito, tako kot bi pač morala delovati, potem mislim, da tu ne delimo istega mnenja. Nemogoče je, da bi nek resen pristop Vlade, ki ga mora zagotoviti, dopustil toliko posebnih okoliščin, da smo sprejeli zdajle tretji ali četrti poseben zakon v tem mesecu in se še na nek poseben način ukvarjali s podjetjem Cimos. To je, moram reči, neobičajno.

Vlada in koalicija nam, kadar vložimo kakšen zakon, očita, pisno očita v zadnjem odstavku, da smo nesistemski, ne celoviti, da tako in tako naprej. Skratka, tu imamo pa zdaj konkretne primere, ko Vlada ekskluzivno počne točno to. Točno to! Ne popravljamo Zakona o gospodarskih družbah, ne popravljamo, kakšnega drugega zakona ampak z nekimi parcialnimi detajlčki ali za 100 hektarov zemlje, pomeni za kvadratni kilometer ali pa za 2 % železniškega omrežja, sprejememo poseben zakon. To smo zdaj storili dvakrat. S tem, da pri tistem kvadratnem kilometru se je od 3 tisoč zaposlenih zreduciralo že na 400. Zakon še velja in postopki tečejo. Gozd se bo posekal tako ali drugače, kot vidimo, in postopki tečejo.

Tukaj imamo spet nek poseben zakon, lex Mercator – to zdaj vsi govorijo – , po teh kriterijih, ki ste jih napisali v zakon, izpade ven samo ena družba. Tudi če bi dali ime, neposredno ime temu zakonu, tako kot bomo pač morali dati, ne posplošiti naslov zakona, ampak napisati, za kaj gre, bi bilo pravzaprav boljše.

Ne razumem, zakaj Vlada, ki ima tako dober pregled nad sistemom države, ki nadzira in se hvali z rezultati, prihaja s tako parcialnimi rešitvami. Od 20 tisoč kvadratnih kilometrov ozemlja Slovenije imamo za en kvadratni kilometer poseben zakon, to je lex Magna. Kot, ne vem, od 450 tisoč zaposlenih sprejemamo poseben zakon za 20 tisoč zaposlenih, od tega jih je v Sloveniji, recimo 10, 11 tisoč. Zanimivo. Mislim, da so taki pristopi pravzaprav zgrešeni. Tudi kolega Logar je v svoji razpravi odlično opozoril na nekaj segmentov, nekaj problemov, ki lahko pri tem nastanejo in verjetno, če bo ta postopek z mano tekel tako, se bo tudi to zgodilo, kajti tako ali drugače lahko v postopek sanacije pride tudi Mercator, pa ne samo zaradi Agrokorja, ampak tudi zaradi svojega poslovanja. Tudi zaradi svojega poslovanja. In mimogrede se lahko zgodi, da ta zakon ne bo namenjen ničemur.

Bilo je rečeno, da je ta oseba, ki naj bi jo imenovali v upravo oziroma v nadzorni svet oziroma za člana uprave v družbah posebnega pomena, to se pravi v Mercatorju, da bo pač imela neko posebno nalogo, ki bo s pravico veta odločila o tem, kaj je škodljiv posel za Mercator v sodelovanju v poslovanju z Agrokorjem in kaj ne. Gospod minister, vi ste bili direktor tudi gospodarske družbe, vi točno veste, da se take stvari lahko zapakirajo čisto drugače. To je mogoče slediti samo v primeru, če gre za

neposredne odločitve. Lahko gre pa za verižne, v katerih ta, ki bo v upravi zadolžen samo za sodelovanje z gospo materjo Agrokor, ne bo niti mogel tega zaslediti niti tega kontrolirati. Lahko gre preko neke transakcije, nek posel v verigi preko štirih, petih gospodarskih družb, ki lahko niso niti v sistemu, ampak to se lahko zgodi in bo kapital, denar, odločitev pristala lahko pri Agrokorju – tam, kjer naj ne bi. Tega taka oseba, ki bo imenovana za člana uprave v taki družbi, pač ne more nadzirati, še posebej, ker bo iz večine drugih dogovorov izločena. Se pravi, če je zadolžena samo za neposredno povezavo med Mercatorjem in Agrokorjem, potem bodo ostali verižni posli šli mimo in tega niti ugotoviti ne bo mogel, nima objektivnih možnosti, da to ugotovi. Torej, namen bo zagotovo v tem primeru zgrešen.

Če obstajajo indici, če obstajajo sumi, da se dogajajo nepoštene poslovne prakse, in sicer zunaj tistega, kar je določeno v Zakonu o gospodarskih družbah, potem bi organi, ki jih v tej državi imamo, morali ukrepati. Mi imamo tako Finančni urad, ki bi lahko posegel in opravil nadzor, imamo Urad za preprečevanje pranja denarja, kjer zasledijo vsako transakcijo nad 5 tisoč evrov. Urad sicer ne poroča Državnemu zboru, ne vemo, kakšni so razlogi, da tega ne počne, ampak te zadeve se tam zbirajo in mislim, da bi bilo prav, da tudi te institucije kdaj poročajo o teh poslovanjih, ki so označeni za sume koruptivnih ravnanj, sume slabih in nezakonitih praks ali pa gre za pranje denarja. V tistih primerih, ko bi šlo, recimo, za oškodovanje Mercatorja, bi šlo lahko tudi za pranje denarja na nek način. Če v tej državi nimamo nobenega kontrolnega mehanizma, nobene institucije, ki kontrolira taka poslovanja, ali če jo pa imamo, pa ne reagira, potem bi morali v tej državi zavzvoniti pravzaprav vsi alarmi. Upam, da Vlada, ki ima nekatere vzvode, lahko na tem področju nekaj naredi. Mislim, da je to, kar predlagate s tem zakonom, nesistemski pristop, po mojem skromnem mnenju in vedenju, pa kljub vsemu to presega dopustnost poseganja v zasebno iniciativo. Še posebej, ker niti ena določba Zakona o gospodarskih družbah, ki je na nek način še vedno krovni zakon, s tem zakonom ni suspendirana. Niti ena določba. Prej je Pogačnik povedal, kakšni so primeri in kako se lahko določene stvari začasno naredijo. Mislim, da na tak način, kot ste tu zapisali, ni mogoče posegati.

Da je zakon, ki sta ga predlagali, slab, je razvidno tudi iz poročila odbora. Osem členov ima vaš zakon. In razen tistega, da zakon začne veljati naslednji dan, so vsi popravljeni, in to bistveno, vsebinsko popravljeni. Pa tudi kljub tem popravkom, če bi sedaj zahtevali mnenje Zakonodajno-pravno službe, bi kljub vsemu se pojavili številni pomisleki in pripombe glede ustavnosti, glede sistemskosti, načina pristopa, prekomernega posega v zasebno lastnino in tako naprej. Očitno bo to zakon, ki je namenjen samo temu, da se bo Vlada pač z njim postavila

kot nek zaščitnik slovenskega gospodarstva, kot nek namišljen zaščitnik, v resnici pa teh določb zakona v praksi ne bo mogoče izvajati. Ne bodo imele nobene suspenzivne možnosti in določbe tudi ne nobenega konkretnega ukrepa.

Skratka, lepo je, če se Vlada s posebnimi zakoni, ker sistemskih ni sposobna spraviti skupaj, skuša postaviti pred slovensko javnostjo kot borec za »greenfield investicije«, kot borec za odpravo ključnega prometnega zamaška na Slovenskih železnica, kot borca za zaščito tako imenovanega javnega interesa in tako naprej. Ampak vsak od teh posebnih zakonov bo imel svoje velike finančne posledice, tako tisti, ki sem jih prej navedel, tako ali pristop, ki bo šel za Cimos in tisti aranžma s Hrvaško bo pač nekaj stal, in tudi ta ne bo brez posledic. Če bo tak pooblaščenec, ki ga bo Vlada dala v upravo, povzročil, recimo, določeno poslovno škodo, bo samo vprašanje, kdo bo to odškodnino plačal. Bo to spet državni proračun, tako kot v nekaterih drugih sodnih primerih, ko krivca ni, ko se vse pokrije, pa s politično odločitvijo, ko se neke stvari izpeljejo, na koncu pa neka neodvisna institucija zunaj meja Slovenije presodi, da je šlo za nerazumen postopek, nerazumen postopek, prekomerna obremenitev, nesistemsko rešitev ali pa za posege v človekove pravice in zaščito zasebne lastnine. Samo vprašanje je, če se bo to zgodilo v tem primeru in se bo na neki instituciji – če ne pri nas, pa zunaj – dokazalo, da je prišlo do prekomernega posega, kdo bo škodo kril. Ker v tem primeru ne bo šlo za nekaj tisoč evrov, če bo do tega prišlo, ampak za nekaj deset ali nekaj sto milijonov evrov odškodnin.

Mislim, da ni nobene potrebe, da s tem nesistemskim pristopom in morebitnim takim ravnanjem naredimo nek prosto za neko novo dokapitalizacijo, ki jo bomo morali plačati tako ali drugače v primeru, da bodo odškodnine iztožene v takšnih primerih. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sprašujem, če želi še kdo razpravljati?

Besedo ima minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovane poslanke in poslanci!

Zaradi izrednih okoliščin na strani večinskega lastnika je bila potreba po hitri reakciji. Ta zakon ne rešuje družbe systemskega pomena, ampak ji omogoča za naprej normalno poslovanje.

Še enkrat pa ponavljam, da ta zakon izključuje koncernski privilegij, in sicer konkretno dva člena izključujeta pravila v zvezi s pogodbenim koncernom, to je 541. člen in 545. člen v poglavju v zvezi z dejanskim koncernom. Zaščititi želimo družbo systemskega pomena pred izčrpavanjem naprej.

Ne ukvarja se zakon z zadevami, ki so bile za nazaj, in s tem sploh ustvariti pogoje, da

bomo jutri mogoče imeli možnost diskutirati na teme, ki ste jih danes že odprli, kaj in kako bo s to družbo naprej. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Nihče.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda in tudi 29. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 18. uri in 35 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 18.02 in se je nadaljevala ob 18.37.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po naslednjem vrstnem redu: 6., 7., 11., 4., 2. a, 12., 15., 16., 8., 9., 10. in 1. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 24. 4. 2017.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 2. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti pa 49.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 7. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o uravnoveženju javnih financ v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o uravnoveženju javnih financ ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, 6 jih je bilo proti.

(Za je glasovalo 65.) (Proti je glasovalo 6.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. Zakonodajni postopek o predlogu zakona je končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakon o kazenskem postopku je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, 16 jih je bilo proti.

(Za je glasovalo 48.) (Proti je glasovalo 16.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za pravosodje kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju in omejevanju konkurence v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada niste opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, nihče ni bil proti.

(Za je glasovalo 71.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 2.a točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o pogojih imenovanja izrednega člana uprave o družbah systemskega pomena za Republiko Slovenijo po nujnem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 25. 4. 2017, ki ste ga prejeli na e-klop.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 4. členu.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, 51 jih je bilo proti.

(Za je glasovalo 7.) (Proti je glasovalo 51.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo o glasovanju o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, 20 jih je bilo proti.

(Za je glasovalo 47.) (Proti je glasovalo 20.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o bančništvu.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o bančništvu je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo.

V Slovenski demokratski stranki bomo Predlog dopolnitve Zakona o bančništvu podprli. Kot predlagatelji smo prepričani, da je sprememba nujna. Zavedamo se pomembnosti in javnega interesa, davkoplačevalskega denarja. V zadnjo sanacijo bančnega sistema je bilo vloženo več kot pet milijard evrov, vprašanje, ali je ta številka tudi dokončna. Prepričani smo, da bi s spremembo zakona in pa z dopolnitvijo Zakona o bančništvu omogočili tudi komisiji o zlorabah v bančnem sistemu v Sloveniji predvsem hitrejša in učinkovitejša dela.

V primeru, da koalicija razlaga, da ima zasebna družba javni interes, smo v Slovenski demokratski pa prepričani, da je pa javni interes, takrat ko gre za več kot 5 milijard evrov davkoplačevalskega denarja. Glede na to, da gre za prvo branje zakona, smo prepričani, da se da ta zakon še dopolniti, popraviti, da bo učinkovitejši, zato bomo tudi v tem prvem branju zadevo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in

poslancev, za je glasovalo 31 poslancev, proti 37.

(Za je glasovalo 31 poslancev.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO KRALJEVINE MAROKO O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA.**

Predlog je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona in prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 71 poslancev, proti 3.

(Za je glasovalo 71 poslancev.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA O OKREPLJENEM PARTNERSTVU IN SODELOVANJU MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER REPUBLIKO KAZAHSTAN NA DRUGI STRANI.**

Predlog je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona in prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 70 poslancev, proti nihče.

(Za je glasovalo 72 poslancev.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga Zakona o vajeništvu v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v petek, 21. 4. 2017, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov

dopolnjenega predloga zakona, je Državni zbor na predlog Vlade kot predlagateljice predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na razpravo in odločanje o vložnem amandmaju, ki ste ga prejeli.

V razpravo dajem 28. člen in amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati?

Besedo ima gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani, predsednik, hvala za besedo.

Konec marca je Ustavno sodišče Republike Slovenije razveljavilo ZDR v delu, ki opredeljuje vročanje odpovedi pogodbe o zaposlitvi po pošti. Določba tega zakona namreč ne zagotavlja, da bo delavec z odpovedjo dejansko seznanjen, kar bi lahko pomenilo tudi kršitev njegove pravice do sodnega varstva.

Ker se 28. člena Zakona o vajištvu naslanja na ta 88. člen ZDR, smo ga seveda skladno z odločitvijo Ustavnega sodišča potem amandmirali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Nihče.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 28. členu.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 56, proti nihče.

(Za je glasovalo 56.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet. Končali smo z odločanjem o amandmajih.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi sprejetih amandmajev na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 16.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 16.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o Sodnem svetu v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v petek, 21. 4. 2017, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je Državni zbor na predlog Vlade kot predlagateljice predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vložnih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi sprejetih amandmajev na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 23.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 23.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o Državnem odvetništvu v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v petek, 21. 4. 2017, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je Državni zbor na predlog Vlade kot predlagateljice predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vložnih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi sprejetih amandmajev na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi predlog zakona neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 19.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

Pregled predlogov sklepov poslank in poslancev za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministrice, ministrov in generalne sekretarke Vlade z dne 25. 4. 2017 je objavljen na e-klopi.

V skladu s predlogom poslanke mag. Alenke Bratušek bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje mag. Alenke Bratušek v zvezi z veljavnostjo kriznih ukrepov.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 45.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Branka Grimsa bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi z ukrepi Vlade glede pričakovanega povečanja migrantskega toka.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 49.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 49.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mihe Kordiša bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi s poostrenim nadzorom in zastoji na meji s Hrvaško ter s tem povezanimi ukrepi Slovenije.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Vsekakor želim v Državnem zboru razpravo o odgovoru predsednika Vlade oziroma, bolje rečeno, o njegovem polodgovoru.

Zakaj polodgovoru? Predsednik Vlade v zvezi z dogajanjem na meji ni želel odgovoriti, zakaj so dokumenti, povezani z gradnjo žičnate ograje, tajni in zavrača vsakršno poizvedbo o svinjarijah, ki so se pri tem dogajale, kot o njih poroča Dnevnik. Pa je to samo del razloga za naše poslansko vprašanje.

Drugi del razloga je uredba Evropske unije, ki povzroča zastoje na slovenski južni meji. Kot je bilo iz odgovora Mira Cerarja razvidno, Vlada Republike Slovenije proti tej uredbi ne bo mignila niti s prstom, ker je menda silno pomembna za zagotavljanje slovenske varnosti in varnosti celotne Evropske unije. Seveda se pač Vlada odloči v praksi to uredbo povoziti takrat, ko se kolone na meji dovolj podaljšajo, da je piarovska podoba našega predsednika Vlade ogrožena, in ta dvoličnost je skrb vzbujajoča.

Skratka, ta dva razloga, zakaj so dokumenti za gradnjo žice na meji tajni, kdo je pri tem zaslužil, kdo se je pri tem okoristil, kako so ti netransparentni postopki potekali, in ukrepi oziroma neukrepi predsednika Vlade proti evropski uredbi, ki je sprožila kolone na slovenski južni meji, so razlog, zakaj socialisti želimo odpreti diskusijo v Državnem zboru. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 46.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 46.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Ljuba Žnidarja bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje gospoda Ljuba Žnidarja v zvezi z zunanjetrgovinskim primanjkljajem na področju kmetijstva.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala lepa za besedo.

Spoštovanega ministra mag. Dejana Židana sem vprašal, kakšne ukrepe bo ministrstvo za kmetijstvo zavzelo glede na zunanjetrgovinski primanjkljaj, ki znaša na področju kmetijstva okroglo milijardo evrov letno. Vemo, da je za ekonomsko stanje države zelo bistveno, kakšno finančno bilanco ima za zunanjetrgovinsko menjavo. Samo na področju kmetijstva beležimo v Republiki Sloveniji letno manjka eno milijardo. Skratka, denar odteka iz države ven, ministrstvo ne pripravlja ukrepov, da bi to finančno stanje oziroma to izgubo finančnih sredstev, ki jih letno prinaša uvoz na področju kmetijstva, zmanjšali; skratka ukrepov ni.

Menim, da bi bila javna razprava dobrodošla, da bi se zbrale ideje, predlogi in ukrepi, ki naj bi jih ministrstvo zavzelo, da bi se ta zunanjetrgovinski primanjkljaj zmanjšal. Zaradi tega seveda prosim poslanske kolege, da to javno obravnavo opravimo in na ta način izboljšamo stanje na zunanjetrgovinski bilanci v Republiki Sloveniji. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 48.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 48.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Ljuba Žnidarja bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča na poslansko vprašanje gospoda Ljuba Žnidarja v zvezi z Zakonom o motornih vozilih.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

V oktobru lanskega leta je bil sprejet Zakon o motornih vozilih, ki nalaga, da se tako imenovane petindvajsetke, gre za mopede, ki dosežejo maksimalno hitrost 25 kilometrov na uro, da je potrebno te motorje registrirati in da ti motorji opravijo tudi tehnični pregled.

Ta zakon preide v veljavo s 1. majem letošnjega leta, to se pravi čez par dni. S terena prihajajo primeri, da nastajajo precejšnje težave

tako pri dokazovanju lastništva starejših motorjev, starejših letnikov kakor tudi pri samih tehničnih pregledih teh koles s pomožnim motorjem.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo v ponedeljek vložili nov predlog zakona z dopolnitvami, da te administrativne nepotrebne opravke, to se pravi registracijo in tehnični pregled za ta kolesa s pomožnim motorjem, ki v praksi vozijo v povprečju nekje 15 kilometrov na uro, da to odpravimo.

V pomoč ministrstvu in seveda vsem nam, ki smo vložili ta zakon, predlagam javno razpravo, da se zberejo tudi predlogi, ki bodo dokazali, da je ta predlog, ki je sedaj v veljavi in ki ga je lansko leto, bi rekel, koalicija dokaj z lahkoto potrdila, da je to povem administrativno nepotrebno opravilo za vse te lastnike, ki imajo ta kolesa s pomožnim motorjem.

Predlagam, da se o tem opravi javna razprava.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 45.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jožefa Horvata bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za javno upravo gospoda Borisa Koprivnikarja na poslansko vprašanje gospoda Jožefa Horvata v zvezi s Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Anje Bah Žibert bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje gospe Anje Bah Žibert v zvezi z ukrepanjem centrov za socialno delo v primerih nasilja v družini.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 46.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Anžeta Logarja bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kulturo Antona Peršaka na poslansko vprašanje dr. Anžeta Logarja v zvezi z avtonomijo javnega zavoda Slovenska filharmonija.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 46.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Danijela Krivca bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje Danijela Krivca v zvezi z imenovanjem v. d. direktorja Triglavskega narodnega parka.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 21, proti 47.

(Za je glasovalo 21.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Ive Dimic bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje gospe Ive Dimic v zvezi s problemom vračila dela subvencij za zelenjadnice.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 47.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Vinka Gorenaka bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru generalne sekretarke Vlade mag. Lilijane Kozlovič na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi z uporabo vladnega letala Falcon 2000 EX dne 28. 1. 2017.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke dr. Vinka Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): E-iks, ne E-eks, ampak vseeno.

Z vprašanjem uporabe vladnega letala 28. januarja letošnjega leta se ukvarjam pravzaprav že tri mesece. Najprej sem februarja spraševal po dokumentih, na osnovi katerih je na državne stroške ekipa dr. Cerarja potovala v Pariz in nazaj. Od takrat pa do danes sem postavil kar serijo poslanskih vprašanj in Vlada Republike Slovenije se pravzaprav izogiba realnemu in tistemu pravemu odgovoru. Kljub temu pa sem lahko potom informacij javnega značaja dobil kar veliko dokumentov in danes lahko zelo jasno povem naslednje: delegacija dr. Cerarja je šla na izlet v Pariz na državne stroške. Vlada Republike Slovenije sicer trdi, da je to uradni obisk in tako dalje, da je bil sklep o tem sprejet leta 2016, 28. julija. Leta 2016 niso mogli vedeti, da bo rokometna tekma 28. januarja leta 2017. Poleg tega je bilo rečeno, da je šlo za povabilo Rokometne zveze. Čudežno je to vabilo izginilo, ni ga več nikjer.

Sicer nimam težav s tem, da gre visoki predstavnik države bodrit naše ekipe, kadar zmagojuje, kot je bilo tudi v tem primeru, ampak vendarle obstaja neka razlika. Recimo, ko gre to početi predsednik države, tam potem štiti tiste kopačke nogometašem, gospod Cerar je pa počel – kaj? Odpeljal se je tja, se usedel na tribuno, posnel par tistih slik, bodril naše, pravzaprav bolj kazal fotografu tako pozo in ni segel niti v roko rokometašu; niti tega ni naredil. Niti tega ni naredil!

V skladu s 21. členom Zakona o Vladi je za vsako tovrstno potovanje, če gre za uradno potovanje v tujino, potreben poseben sklep Vlade. Tudi ta vlada, tako kot vse prejšnje, sprejema tovrstne sklepe, kadar gre katerikoli minister v tujino, pove, kdo boš šel, kdo bo v delegaciji, kaj bo se tam počelo in kako bo šel. Spomnim se vlade 2004–2008, pa tudi tiste 2012, ko smo običajno razpravljali o sestavi delegacij, in zelo redkokdaj se je zgodilo, da bi šli več kot trije. No, tukaj jih je šel cel falkon. Ampak čudežno so izginili odnosno tudi ni več nikjer v dokumentu o tem, ni bil sprejet sklep Vlade. Sočasno je, recimo, vaš kolega gospod Han potoval – kam že – v Moskvo, pa so mu rekli, plačaj si karto.

Predlagam razpravo na to temo, ker je stvar zrela ne samo za to razpravo, ampak verjetno za kazenski pregon, o čemer se bo treba še odločiti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Franc Breznika.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Glasoval bom za predlog, da se ta razprava opravi. Spremljal sem, lahko rečemo, ta vprašanja kolega dr. Gorenaka. Prvo, kot veste, niso imeli letos, niso imeli niti liste prisotnih na tem avionu. Potem, ko smo dobili približno ta seznam, so sledili nonstop isti odgovori, da je podlaga na to potovanje v nekem sklepu, ki bi jo naj torej Vlada pripravila nekaj mesecev za nazaj. Torej, po tej logiki bi želel to javno razpravo, ki jo bo slovenska javnost, predvsem pa davkoplačevalci, izvedeli po vsej verjetnosti od dr. Cerarja, da napoveduje prihodnost. Napovedal je prihodnost, kdaj bojo igrali naši rokometaši, in po vsej verjetnosti na podlagi te prihodnosti so tudi napovedali prihodnost Slovenije v letu 2050.

Tako mislim, da bi morali podpreti takšen predlog, kot ga predlaga dr. Gorenak, zato ker ima gospod Cerar po vsej verjetnosti neke nadnaravne sposobnosti. Zaradi tega podpiram predlog in verjamem, da se bo naredila neka javna razprava na to temo in da pridemo do končnega epiloga te zgodbe. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti pa 41.
(Za je glasovalo 25.) (Proti 41.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Ljudmile Novak bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje gospe Milojke Kolar Celarc na poslansko vprašanje gospe Ljudmile Novak v zvezi z združevanjem bolnišnic.

Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti pa 42.
(Za je glasovalo 22.) (Proti 42.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mihe Kordiša bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr. Maje Makovec Brenčič na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi z novelo Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki povečuje financiranje osnovnošolskega izobraževanja v zasebnih šolah.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Imamo največjo koalicijsko stranko, ki štopa spremembe ustave za razmejitev javnega in zasebnega izobraževanja. In potem imamo njihovo ministrico in njihovo vlado, ki trmasto vztraja pri zviševanju sredstev za zasebne šole. Jasno, vsak cen, ki gre iz javne vreče za izobraževanje v zasebne šole, gre na račun javnega izobraževanja. To je popolnoma nesprejemljivo, to je treba ustaviti, tudi z razpravo v Državnem zboru.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 7 poslancev, proti 60.
(Za je glasovalo 7 poslancev.) (Proti 60.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Violete Tomić bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje Violete Tomić v zvezi z možnostmi za dvig samooskrbe po razprodaji ključnih podjetij znotraj prehranskih verig.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 10 poslancev, proti 48.

(Za je glasovalo 10 poslancev.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in prekinjam 29. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 25. APRILA 2017 OB 19.16 IN SE JE NADALJEVALA 26. APRILA 2017 OB 10. URI.)

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam z nadaljevanjem 29. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: Mirjam Bon Klanjšček, Anja Bah Žibert, Jelka Godec, Julijana Bizjak Mlakar od 16.30 dalje, Maruša Škopac, Andreja Potočnik do 11. ure, Irena Grošelj Košnik do 13. ure, Suzana Lep Šimenko, Marjana Kotnik Poropat do 13.30, Violeta Tomič do 16.30, Milan Brglez od 18. ure, Franc Trček, Matjaž Hanžek, Luka Mesec od 18. ure, Andrej Šircelj, Roberto Battelli, Tomaž Gantar, Marko Pogačnik od 14.30, Bojan Dobovšek, Franc Laj, Aleksander Kavčič, Marjan Dolinšek, Jožef Horvat, Uroš Prikl od 16. ure dalje, Franc Breznik in Tomaž Lisec od 13. ure dalje.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 6 poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja mag. Mateju Toninu. Prosil bi, če se lahko malo umirite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Dragi poslanke, poslanci, dobro jutro, dober dan!

V preteklih dneh smo sprejemali kar nekaj nesistemskih rešitev, ki so bile pisane zgolj na eno podjetje oziroma za reševanje točno določenega enega problema. Če izpostavim včerajšnji lex Mercator pa zakon o drugem tiru pa poseben zakon za Magno. Vsi ti so bili nesistemski zakoni, ki so tako ali drugače posegali v slovensko poslovno okolje. Danes pa smo v Novi Sloveniji pripeljali, bom rekel, pa sistemsko spremembo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Zakaj pravzaprav gre in kaj predlagamo?

Gre za tako imenovane regresne zahtevke, in sicer gre za primere, ko se delavec

poškoduje in ko se pri tem ugotovi, da so bili morda pomanjkljivi kakšni ukrepi, ki zadevajo samo varnost pri delu. Zdravljenje tega delavca zna biti izjemno drago, dolgotrajno in tudi stroški so visoki. Ti stroški lahko celo potopijo podjetje, lahko s tem potopijo tudi večje število delovnih mest, zato bi v Novi Sloveniji želeli narediti bolj predvidljivo poslovno okolje in zadeve spraviti v neke obvladljive okvire. O čem govorimo? V zakonu predlagamo, da če gre za namerno oziroma naklepno izogibanje ukrepom, ki zagotavljajo večjo varnost pri delu, potem mi ne uzakonjamo in niti ne pričakujemo nobene milosti do podjetnikov in se strinjamo s tem, da je treba celotno zdravljenje teh poškodovanih delavcev prealiti na stroške podjetnikov, če pa gre za manjše in nenaklepne pomanjkljivosti, pa predlagamo, da se te kazni oziroma regresni zahtevki s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije omejijo na približno 15 tisoč evrov. Torej če bi podjetje, obrtnik prišel do tega, da se mu poškoduje delavec in da inšpekcija pri tem ugotovi, da niso bili upoštevani vsi standardi varstva pri delu, bo še vedno ta obrtnik kaznovan, vendar v vse tej kazni postavljamo v neke obvladljive okvirje in to je na 20-kratnik minimalne pokojninske osnove, ker sem dejal, da znese okrog 15 tisoč evrov. Če to storimo, potem to pomeni, da imajo obrtniki tudi priložnost, da tovrstne potencialne grožnje in nepredvidljivosti zavarujejo pri različnih zavarovalnicah, kar ponovno naredi bolj predvidljivo poslovno okolje.

Da ne govorimo na pamet, bi želel izpostaviti recimo dva konkretna primera. Pred štirimi leti se je v podjetju, ki se je ukvarjalo s strojnimi inštalacijami, delavec poškodoval pri delu. Zaposleni je imel opravljen izpit iz varstva pri delu in je bil poučen o vseh napravah, ki jih je uporabljal, a nesreča naj bi se zgodila zaradi malomarnosti delavca, ki je padel čez nižji zid. Podjetnik je prejel regresni zahtevek v vrednosti več kot 70 tisoč evrov. Plačati mora vse stroške, ki so nastali pri zdravljenju. Naslednja zadeva, ki je še bolj vpijajoča v nebo je podjetnik, espejevec, ki se je ukvarjal s slikopleskarsko oziroma fasadersko dejavnostjo, prav tako je dobil regresni zahtevek v višini 75 tisoč evrov. Pri opravljanju slikopleskarskih del je padel z lestve, potem tem bil celo več kot mesec dni v komi in sedaj seveda dobiva invalidsko penzijo 400 evrov, ZZZS pa zahteva od njega 75 tisoč evrov kot regresni zahtevek za to zdravljenje. Po naši oceni je treba te stvari postaviti v obvladljive okvire in tudi uvesti – za tiste, ki morda na levi strani bolj slišite na to besedo – nekoliko več solidarnosti na tem področju.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade dr. Ani Medved, državni sekretarki na Ministrstvu za zdravje.

DR. ANA MEDVED: Najlepša hvala. Dober dan želim vsem!

Vlada Republike Slovenije v celoti nasprotuje Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, s katerim se spreminja temeljni princip odškodninskega prava, da naj škodo v povzročeni višini povrne tisti, ki jo je povzročil. Predlog zakona po našem mnenju prav tako nasprotuje temeljnemu načelom Zakona o varnosti in zdravju pri delu, posega pa tudi v temeljne obveznosti Zakona o delovnih razmerjih. Veljavna ureditev temelji na temeljnem principu odškodninskega prava, da naj škodo povrne v povzročeni višini tisti, ki jo je povzročil. Predlog zakona omenjenemu principu ne sledi, saj predlaga ureditev, da bi ZZS imel pravico od delodajalca zahtevati povzročeno škodo le takrat, ko je bila bolezen, poškodba ali smrt zavarovane osebe posledica tega, da je delodajalec namenoma ali iz hude malomarnosti opustil izvajanje ukrepov za varnost ali zdravje pri delu, ustrezne higienske sanitarne ukrepe ali druge ukrepe, predpisane ali odrejene za varnost ljudi. Nadalje predlog zakona še dodatno omeji odgovornost delodajalca, ko predlaga omejitev višine povrnitve povzročene škode v primeru hude malomarnosti na 20-kratnik najnižje pokojninske osnove. Odškodninska obveznost ima civilnopravni značaj, zato njen namen ni kaznovanje odgovorne osebe, pač pa vzpostavitev tistega stanja, ki je bilo pred nastankom škode. Torej, primarna funkcija odškodninskega prava je odprava nepravilnega položaja, v katerem se je znašel oškodovanec, to je v odpravi njegovega prikrajšanja, v tem primeru škode. Gre za tako imenovano izravnalno ali reparacijsko funkcijo odškodninskega prava.

Predlog zakona omenjena načela odškodninske odgovornosti zasleduje zgolj delno, le ko je bila bolezen, poškodba ali smrt delavca, torej zavarovane osebe, posledica naklepne opustitve izvajanja ukrepov za varnost ali zdravje pri delu, ustreznih higienskosanitarnih ukrepov ali drugih ukrepov, predpisanih ali odrejenih za varnost ljudi. Omeji odškodninsko odgovornost v primeru hude malomarnosti in pomembno je, da pozabi na odškodninsko odgovornost v primeru lahke malomarnosti, celo kljub izpolnitvi splošnih predpostavk civilnega delikta, torej protipravnost ravnanja, škoda, vzročna zveza in krivda. Tukaj bi rada poudarila, da če delodajalec spoštuje predpise o varnosti in zdravju pri delu, ZZS ob morebitni nesreči pri delu nima pravne podlage za uveljavljanje regresnih zahtevkov. Z veljavno ureditvijo v ZZVZZ je torej izražena tudi sekundarna, torej preventivna, funkcija odškodninske odgovornosti.

S predlagano rešitvijo se pomen veljavne zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu zmanjšuje, če ne celo izniči. Predlagatelj zakona predlaga, da delodajalec ne bi odgovaljal za škodo, če je bolezen, poškodba

ali smrt zavarovane osebe posledica tega, da niso bili izvedeni ukrepi za varnost ali zdravje pri delu, delodajalec pa se možnosti nastanka škode ni zavedal, a bi se je po okoliščinah in svojih osebnih lastnostih moral in mogel zavedati. To pomeni, da bi se na področju varnosti in zdravja pri delu bistveno znižali standardi odgovornosti delodajalca, hkrati pa bi bila takšna ureditev v nasprotju tudi z drugimi načeli varstva pri delu, ki jih določa 5. člen Zakona o varnosti in zdravju pri delu in postulati delovnega razmerja, ki opredeljujejo, da je delavec podrejen v delovnem procesu. Delodajalec je namreč profesionallec, ki se poklicno ukvarja z določeno dejavnostjo, in mora poznati vse varnostne ukrepe, zato zanj veljajo strožja merila kot za povprečnega človeka.

Glede na vse zgoraj navedeno Vlada Republike Slovenije ponovno poudarja, da ne podpira predloga zakona, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Matejem Toninom, saj predlog zakona nasprotuje pravilom odškodninske odgovornosti delodajalcev, pravilom varstva in zdravja pri delu ter obveznostim delodajalca, ki izhajajo iz samega delovnega razmerja. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Marija Antonija Kovačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Prav lep pozdrav vsem!

Predlagatelj novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju je že tretjič v parlamentarno proceduro vložil skoraj popolnoma identično besedilo predloga zakona. Tako torej tudi v naši poslanski skupini že tretjič ponavljamo argumente za to, da predloga tudi tokrat ne bomo podprli. V Poslanski skupini Desus še vedno menimo, da predlog novele v veliki meri odvezuje delodajalca za odgovornost ob nastanku poškodbe, bolezni ali smrti delavca oziroma zavarovanca, kot je imenovan v zakonu. To je za našo poslansko skupino tudi tokrat nesprejemljivo. V Desusu se zavzemamo in se bomo še naprej zavzemali za jasno opredeljeno odgovornost delodajalca, ki mora vlagati v zdravje svojih zaposlenih z doslednim zagotavljanjem varstva pri delu in zagotavljanjem ugodnih delovnih pogojev, kar navsezadnje vodi v večje zadovoljstvo na delovnem mestu, k manjši obolevnosti, manjšemu številu poškodb na delu, zmanjšanju bolniškega staleža in tudi k večji produktivnosti.

Predlog, ki je pred nami, gre v nasprotni smeri, kot jo zagotavljamo v naši

poslanski skupini in stranki. V predlogu novele sicer lahko zasledimo, da bi bil delodajalec dolžan plačati plačila povzročene škode v katerikoli nastali obliki samo v primerih, kadar je le-ta nastala zaradi hude malomarnosti delodajalca ali pa kadar jo je povzročil namenoma. Na tem mestu se nam še vedno postavlja vprašanje, kako delodajalcu dokazati, da je šlo, na primer, za veliko in ne za manjšo malomarnost ali pa da jo je povzročil namenoma. Tudi tokrat ne morem mimo omembe znane prakse, ko se za nesreče na delovnem mestu po navadi okrivi delavca. Redki so primeri, ko se delodajalcu dokaže odgovornost za nastalo nesrečo. Ob obeh prejšnjih obravnavah predloga novele smo v naši poslanski skupini izrazili mnenje, da predlagatelj s tem predlogom očitno ščiti močnejšo stran, torej delodajalca, na račun varnosti delavca, ki je v odnosu z delodajalcem praviloma šibkejši in v podrejenem položaju. Predlagatelj našim pomislekom ni prisluhnil, kar dokazuje skoraj identična vsebina zakona.

V Poslanski skupini Desus smo mnenja, da predlog novele zakona postavlja ekonomske interese delodajalcev visoko nad zagotavljanje varstva in zdravja delavcev, zato bomo v naši poslanski skupini tudi v tretje nasprotovali temu predlogu novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovani državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Kot smo že danes nekajkrat slišali, že tretjič se pogovarjamo o predlogu Nove Slovenije, ki se dotika regresnih zahtevkov. Tako kot nazadnje v poslanski skupini tudi tokrat predloga ne bomo podprli iz popolnoma enakih razlogov, kot smo jih podali že pred nekaj meseci.

Ponovno, še enkrat, tretjič. S predlogom se sledi predlogom obrtne zbornice, ponovno enostransko in mimo dogovorov za spremembo področja odškodninskih zahtevkov, in sicer tako, da se omeji odškodninska odgovornost delodajalcev. NSi tako ponovno predlaga, da bi bila odškodninska odgovornost delodajalca sprejemljiva, le če delodajalec krši predpise namenoma ali iz velike malomarnosti, v primerih, ko je vzrok za poškodbo na strani delavca, ali v primerih lahke malomarnosti pa ne. In še, da se zahtevek za povrnitev škode limitira na 20-kratnik, če gre za veliko malomarnost, in je neomejen, če gre za namenoma povzročeno škodo. Delodajalci namreč izpostavljajo manko zgornje meje za odškodnine in tudi, da ni nobenega razlikovanja

med tem, ali je neka škoda nastala zaradi malomarnosti ali zaradi nenakučja, kar po njihovem pomeni, da so lahko veliko breme, še posebej za mala podjetja in obrtnike. Druga stran pa nas naslavlja z nasprotnim argumentom, ki pravi, da če bi omejili višino regresnih zahtevkov bi tako škoda, ki jo je povzročil delodajalec s svojim neustreznim ravnanjem in bi preseгла določen limit, bremenila zdravstveno blagajno in s tem solidarnostno vse plačnike prispevkov, torej tudi tiste delodajalce, ki dosledno in zgledno izvajajo vse ukrepe varnosti in zdravja pri delu.

Delodajalci opozarjajo, da ti zahtevki lahko ogrozijo njihovo poslovanje in terjajo, da bi si odgovornost pri poškodbah na delu morali deliti delodajalci in zaposleni. Zdravstvena zavarovalnica namreč odgovornosti zaposlenih zaradi poškodbe na delovnem mestu ne preverja, delavčevo krivdo pa lahko delodajalci dokazujejo v sodnem postopku. Prav tako delodajalci ne morejo tveganja, povezanega z regresnimi zahtevki, zavarovati pri komercialnih zavarovalnicah, ker teh storitev ne ponujajo. Druga stran pa glede te vsebine izpostavlja, da je namen regresnih zahtevkov povračilo sredstev, ki so bila izplačana zaradi krivde nekoga drugega, v primeru poškodb na delu od delodajalca, ki je kršil ali opustil ukrepe za zagotavljanje varnega dela delavcev, pri čemer dodaja, da regresni zahtevki celo silijo delodajalce, da skrbijo za delovno okolje in zaščito delavcev pred nevarnostmi. Regresni zahtevki se izda namreč po nastali delovni nesreči le takrat, kadar niso bila upoštevana pravila varstva pri delu, kadar se opusti dolžno ravnanje zaščite zaposlenega.

Povzemamo torej že tretjič, zakon zavračamo, ker je škodljiv, v nasprotju s temeljnimi načeli zaščite zaposlenega in v nasprotju s temeljnimi načeli varovanja človekovega zdravja in varnosti pri delu in pomeni nižanje že obstoječih pravic. Na podlagi navedenega bomo glasovali za sklep, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Vsebinska tega predloga je sila preprosta. Krščanski demokrati predlagajo znižanje stroškov delodajalcev, in to na račun zmanjšanja varnosti delavcev. Odškodninska odgovornost je namreč poleg glob za prekrške ena od prisil za delodajalce, da zagotavljajo varnost pri delu. Podatki delovne inšpekcije kažejo, da vse te prisile ne zadostujejo za to, da bi se varnost pri delu povečala. Lani je bilo sicer

res nekaj manj smrtnih nesreč, ampak splošni trendi gredo še vedno v negativno. Inšpekcija tudi ugotavlja, da se je število kršitev predpisov povečalo tudi v letu 2016. Pri tem se nesorazmerno veliko smrtnih nesreč praviloma zgodi ravno v majhnih in mikro podjetjih, ki jih hoče Nova Slovenija še posebej izvzemati. Glede na to, da število espejev ter mikro in majhnih podjetij stalno narašča, je jasno, da odškodninska odgovornost ne ovira podjetniške dejavnosti. Ta predlog torej ne rešuje nobenega realnega družbenega problema, zato se človek vpraša, zakaj stranka s kobajagi najboljšim gospodarskim programom izmed vseh mogočih ukrepov že tretjič predlaga točno ta brezvezni zakon. Na to vprašanje naj si seveda odgovorijo volivci NSi.

Pogledi socialistov na področje varnosti pri delu pa so seveda drugačni. Najbolj neposredni problem je pomanjkanje delovnih inšpektorjev. Imamo že 206 tisoč poslovnih subjektov, po drugi strani pa se število delovnih inšpektorjev neprestano zmanjšuje. Konec lanskega leta jih je bilo 78, od tega samo 31 takih, ki so nadzorovali varnost pri delu. Skratka, varnost na delu se nam poslabšuje, za to pa so odgovorne vse vlade od leta 2008 naprej, ki so delovno inšpekcijo dobesedno izstradale. Najprej vlada Boruta Pahorja, potem Janeza Janše, Alenke Bratušek pa sedanja aktualna vlada Mira Cerarja. Žal ta problem večine poslancev Državnega zbora ne gane niti malo. V Združeni levici smo ob vsakem proračunu vložili amandma za dvig sredstev delovne inšpekcije. Podprl ga ni nihče. Vložili smo novelo Zakona o inšpekciji dela za povečanje inšpekcijskih pristojnosti, tudi to ste poslanci družno zavrnili. Ko je lani inšpektorat končno prepovedal prekarno delo v medijskih hišah, je ministrstvo ugodilo pritožbam delodajalcev. Že iz tega je razvidno, da politični razred ne podpira pregona kršitev delovnopravne zakonodaje, s kakršnimikoli že sladkimi besedami sicer slovenski javnosti streže. Zato ni čudno, da se primeri tipa Marof Trade množijo, delovni inšpektorji pa zapadajo v demoralizacijo oziroma celo zapuščajo inšpektorat, kar je seveda logična posledica. Zakaj bi se inšpektor izpostavil in tvegaval glavo pri pregonu izvajalcev pristaniških storitev v Luki Koper, denimo, če pa vidi, da vse vlade to kriminalno izkoriščanje mirno dopuščajo?

Za izboljšanje položaja delavskega razreda potrebujemo radikalno socialno politiko, ki jo lahko povzamem v treh točkah. Prvič, okrepiti moramo inšpekcijske službe, recimo s tistimi 12 milijoni evrov, kolikor bo koštala stalna namestitve Slovenske vojske v Natovi operaciji v Latviji. Drugič, radikalno moramo dvigniti minimalno plačo, kajti najboljša kazen za nezakonite izkoriščevalce je stečaj. In tretjič, vsem brezposelnim moramo zagotoviti dostojne socialne prejemke, zato da jim ne bo treba prenašati režima izkoriščanja v raznih IPS in marof tradih. Skratka, ustaviti moramo dotok

vsem delavcem, ki živijo od socialnega dampinga, in vse te ljudi končno spraviti tja, kamor spadajo, v arest. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in cenjeni kolegi!

Odgovor na ključno vprašanje, zakaj je Nova Slovenija pripravila novelo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, je res na dlani, in sicer zaradi zagotavljanja pravičnosti. Na pravičnejši način želimo v Novi Sloveniji urediti regresne zahteve, ki jih Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v primeru poškodbe pri delu ali poklicne bolezni uveljavlja od delodajalca. Po drugi strani pa z ničemer, poudarjamo, z ničemer v tem predlogu zakona ne poslabšujemo varnosti delavcev ali pa zmanjšujemo odgovornosti delodajalcev.

Regresne zahteve oziroma zahteve za povračilo škode, nastale zaradi nezgode pri delu ali poklicne bolezni, lahko proti osebam, odgovornim za povzročeno škodo, v skladu s slovensko zakonodajo vlagata tako Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije kot tudi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Obligacijski zakonik Republike Slovenije odškodninsko odgovornost opredeljuje kot obveznost posameznika, da poravna škodo za nastanek, za katero je odgovoren in ki nastane le, če so izpolnjeni štirje pogoji. Prvič, nedopustno ravnanje, drugič, škoda, vzročna zveza in potem kot zadnja odgovornost. Odškodninska odgovornost je za področje zdravstvenega zavarovanja natančneje urejena v Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. ZZZS ima od delodajalca torej pravico zahtevati povračilo škode, torej izplačanih zneskov, če je poškodba, bolezen ali smrt delavca posledica tega, da delodajalec ni izvedel ustreznih ukrepov za varno delovno okolje in varnost oseb. Predlog Nove Slovenije ureja odškodninske zahteve delodajalcev na način, da so ti odgovorni za poškodbo pri delu in poklicno bolezen samo v primeru hude malomarnosti, medtem ko v drugih primerih bi stroške povrnili Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, kamor delodajalci vplačujejo prispevke.

Namen tovrstne ureditve, spoštovane kolegice in cenjeni kolegi, je torej ureditev varnega in predvsem tudi zdravega dela, je preprečevanje poškodb pri delu in poklicnih bolezni ter zagotavljanje socialne varnosti tistim, ki se poškodujejo pri delu ali zbolijo za poklicno boleznijo hkrati v predvidljivem pravnem in poslovnem okolju, ki ogrozi obstoj povzročitelja škode. Krščanskim demokratom, nam, se torej zdi sedanja zakonodaja nepravilna predvsem

do malega delodajalca, ki v bistvu v tem primeru odgovarja neomejeno. Se pravi, samostojni podjetniki celo s svojim osebnim premoženjem odgovarjajo, četudi je do škodnega dohodka z visoko materialno škodo prišlo zaradi kakšnega malega spregleda obveznosti, ki mu je moč očitati le malo malomarnost, in lahko prihaja do raznovrstnih, tudi družinskih tragedij. In takih primerov, resnično, spoštovani kolegi, imamo v Sloveniji zelo veliko. Odškodninski prispevki lahko torej ogrozijo poslovanje nekaterih delodajalcev, predvsem pa ekonomsko šibkejših, malih in srednje velikih. Prav tako delodajalci ne morejo tveganja, povezanega z regresnimi zahtevki, zavarovati pri komercialnih zavarovalnicah, ker storitev namreč sploh ne ponujajo. In tukaj tiči to ključno oziroma zelo pomembno vprašanje, zakaj tudi zavarovalnice ne želijo vstopati na področje tega trga. Zakaj ne želijo? Odgovor je enostaven. Zato ker je pač ta neomejenost, torej neomejenost navzgor, v bistvu dobesedno neomejena in zavarovalnice ne želijo prevzeti tega tveganja.

V Novi Sloveniji zato predlagamo, da je odgovornost na strani delodajalca, samo če je poklicna bolezen, poškodba pri delu, poškodba na delu ali smrt nastala zaradi hude malomarnosti delodajalca ali namerno, medtem ko se v primeru male malomarnosti regresni zahtevki ne uveljavlja. Zakaj ne? Zato ker vsi delodajalci vplačujejo prispevek v višini 0,53 % za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni pri obveznem zdravstvenem zavarovanju. Ti prihodki se porabljajo za financiranje vseh zdravstvenih programov, ne pa izključno tega, kar je ena izmed velikih pomanjkljivosti. Torej tega programa, ki bi šel v prid poklicnim boleznim ali pa za male malomarnosti. Odgovornost delodajalcev je za povrnitev škode po predlogu novele zakona limitirana na 20-kratnik, če je škodni dogodek posledica hude malomarnosti, in neomejena, če gre za namenoma povzročeno škodo. Smisel omejitve je torej v tem, da se v posameznih primerih ne ogrozi obstoja povzročitelja škode, predvsem malih in srednje velikih delodajalcev, saj v bistvu ne omogoča njihovega stabilnega in predvidljivega poslovanja.

Zato menimo, da tak predlog, kot ga predlaga Nova Slovenija, pomeni pravičnejšo porazdelitev bremen med vsemi deležniki, in zaradi tega si ta zakon nedvomno zasluži podporo, če želimo izboljšati poslovno okolje. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Alenka Bratušek bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala, podpredsednik. Kogelice in kolegi!

Cilj zakona, ki je danes pred nami, je ureditev odškodninskih zahtevkov zaradi

poškodb pri delu. Predlog, ki je pred nami, bi delodajalcu naložil odgovornost in s tem tudi plačilo samo, kadar bi šlo za hudo malomarnost, v ostalih primerih pa bi stroške povrnil Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Nedvomno je za varnost pri delu treba poskrbeti, odgovorno poskrbeti, je pa dejstvo, da nas obrtna zbornica že dlje časa opozarja, da je odškodninska odgovornost delodajalca še posebej problematična, če posluje kot samostojni podjetnik posameznik, saj le-ta odgovarja za obveznosti iz naslova poslovanja tudi z vsem svojim premoženjem. Verjetno si znamo predstavljati, kaj lahko nek večji odškodninski zahtevki pomeni za manjšega samostojnega podjetnika.

Kot sem že povedala, je predlog oziroma pobuda obrtne zbornice na mizi že dlje časa in prav je, da se o možnih rešitvah pogovorimo, pa četudi tretjič v tem mandatu. Nikakor pa si ne želim, da bi predlog, ki ga imamo danes na mizi, izzvenel kot zmanjševanje varnosti pri delu. Tudi s te govornice je bilo to danes, na žalost, že večkrat povedano in po moji in naši oceni to nikakor ne drži. Za varnost pri delu je treba in bo treba skrbeti v enaki meri in z enako odgovornostjo. Ali je predlagana rešitev najboljša in najbolj pravična, ne vem, je pa predlog, ki je na mizi, priložnost, da se o problemih, s katerimi se podjetniki srečujejo, pogovorimo in jih tudi poskušamo rešiti.

Ker verjamemo, da je problem, ki ga naslavlja kolegi iz Nove Slovenije, treba rešiti, bomo zakon danes podprli, v nadaljevanju, če do njega sploh pride, kot kaže, na žalost ne bo, pa pričakujemo tudi odgovore na določena vprašanja, ki so na mizi.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Vlasta Počkaj bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

VLASTA POČKAJ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, predstavniki Vlade, spoštovani poslanke in poslanci!

Novelo Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju je v državnozbornsko obravnavo vložila Poslanska skupina Nove Slovenije, in sicer že tretjič, kljub temu da se je že v prvi obravnavi predloga in pozneje na matičnem delovnem telesu izkazalo, da kljub dobremu namenu ne predstavlja najbolj optimalne in primerne rešitve. Predlagatelj z novelo skuša urediti področje odškodninskih zahtevkov delodajalcev v primerih poškodbe pri delu. Gre za zahtevek za povrnitev stroškov zdravljenja, ki ga Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije lahko zahteva od tistega, ki je namenoma ali iz malomarnosti povzročil okvaro zdravja pri zaposlenem.

Pri raznih oblikah poškodbe pri delu ali poklicne bolezni je običajno odgovoren delodajalec, ki v skladu z obilicajskim in

odškodninskim pravom prevzema tudi odškodninsko odgovornost. Pri tem seveda ne gre za avtomatizem v smislu, da to pomeni tudi, da je delodajalec kriv za odškodnino, in je pogosto v procesu ugotavljanja odgovornega zelo težko razlikovati med tem, ali je neka škoda nastala iz malomarnosti ali zaradi naključja. Delodajalci opozarjajo na sivo polje v sistemu dela delovnopravne zakonodaje, ki ga je treba primerno urediti. Menimo, da mora delodajalec vsekakor ravnati v skladu z veljavno zakonodajo s področja varstva pri delu in brezpogojno postoriti vse, kar je v njegovi moči za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu. Če ima delodajalec z vidika varnosti pri delu urejene vse ukrepe, kot je izjava o varnosti za oceno tveganja, urejene predhodne zdravstvene preglede zaposlenih, če imajo delavci opravljeni izpit iz varstva pri delu, če jih delodajalec sproti izobražuje, daje navodila glede ukrepov za zagotavljanje varstva pri delu in podobno, pa je treba upoštevati tudi, da je do neke nesreče lahko prišlo po naključju ali pa je zanjo odgovoren delavec sam. Čeprav je teh primerov hude malomarnosti relativno malo, delodajalci opozarjajo, da je v primeru regresnih zahtevkov povračilo stroškov lahko tako visoko, da lahko ogrozi preživetje podjetja, kar velja predvsem za manjše gospodarske subjekte.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da si področje urejanja odškodninskih zahtevkov v primeru odgovornosti delodajalca zasluži iskanje rešitev v okviru obstoječe zakonodaje, žal pa predlog, ki ga obravnavamo danes, ni primerno zastavljen in ga v Poslanski skupini Stranke modernega centra ne bomo podprli. Tako mnenje Vlade kot mnenje Zakonodajno-pravne službe namreč opozarjata, da je predlog v nasprotju s temeljnim načelom odškodninskega prava, ki pravi, da mora povzročitelj povrniti škodo v povzročeni višini oziroma na način, da vzpostavi prejšnje stanje. Prav tako predlog ogroža zaščito šibkejših strank v razmerju delodajalec – delavec, kjer ima delodajalec že po veljavni zakonodaji številne obveznosti za zagotovitev varnega in zdravega dela. Navsezadnje pa se je treba zavedati tudi, da bi sprejetje take rešitve v nasprotju z oceno predlagatelja imelo znatne učinke na javnofinančna sredstva, ki jih Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije zbira iz naslova pobranih prispevkov. Izpad teh sredstev iz zdravstvene blagajne bi pomenil manj denarja za zdravstvo, s čimer bi bili posredno oškodovani vsi državljani.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani!

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju določa, da lahko

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije uveljavlja odškodninski zahtevek v primeru poškodbe pri delu od tistega, ki je namenoma ali iz malomarnosti povzročil okvaro zdravja zavarovane osebe. Se pravi, od delodajalca, če je bolezen, poškodba ali smrt zavarovane osebe nastala kot posledica, ker niso bili izvedeni ustrezni higienskosanitarni ukrepi, ukrepi varstva pri delu ali drugi ukrepi, predpisani ali odrejeni za varnost ljudi. Zakon še posebej izpostavlja odgovornost delodajalcev v primeru, če delodajalec ne posreduje resničnih podatkov oziroma če namenoma krši zakonodajo. Prav tako se določbe zakona nanašajo na odgovornost delavca v primeru storjenega kaznivega dejanja. Določeno je pa tudi, da ima zavod pravico zahtevati, da vso povzročeno škodo povrne delodajalec. Glede na obstoječo zakonodajo lahko takšni odškodninski zahtevki ogrozijo poslovanje nekaterih delodajalcev. Tu gre predvsem za ekonomsko šibkejših delodajalce, se pravi mala in srednje velika podjetja, saj le-ta ne morejo tveganja, povezanega z regresnimi zahtevki, zavarovati pri komercialnih zavarovalnicah, ker teh storitev zavarovalnice dejansko ne ponujajo. Zaradi navedenega se s spremembami in dopolnitvami zakona predlaga odškodninska odgovornost delodajalca le, če delodajalec krši predpise namenoma ali iz velike malomarnosti. Če je pa vzrok za poškodbo na strani delavca ali v primerih lažje malomarnosti, pa delodajalec ne nosi odgovornosti.

S predlagano rešitvijo se torej izključuje odgovornost delodajalca v primeru njegove lažje malomarnosti in omejitve odgovornosti, ko je škoda povzročena zaradi malomarnosti delavca. Delodajalec bi torej odgovarjal, če škodo povzroči namenoma ali če gre za hudo malomarnost. Lahka malomarnost pa bi šla v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, kamor poseben prispevek za poškodbe pri delu ali poklicne bolezni vplačujejo delodajalci. Vlada Republike Slovenije je v svojem mnenju k tej točki zapisala, da nasprotuje predlogu spremembe tega zakona, saj se spreminja temeljno načelo odškodninskega prava, ki določa, da škodo v povzročeni višini povrne tisti, ki jo je povzročil. Res je, da mora delodajalec v vseh pogledih zagotoviti varnost in zdravje delavcev v zvezi z delom, ampak znano je dejstvo, da se delodajalec in delavec pri svojem delu srečujeta tudi z nepredvidljivimi okoliščinami, ki niso pod nadzorom delodajalcev in delavcev. Včasih se takšnim dogodkom tudi ni moč izogniti. Na primer, delavec je pod hudim pritiskom, da doseže svojo normo, s tem je seveda tudi delno pod stresom in nekaj spregleda v svojem procesu dela ter povzroči tako imenovano lažjo malomarnost pri delu. Torej bo v tem primeru kaznovan delodajalec. Ko pa gre za hujšo poškodbo pri delu, zaradi katere delavec utрпи trajne posledice, invalidnost ali celo smrt, se lahko stroški zdravljenja zelo povečajo. Prav tako visoki pa so tudi delavčevi

stroški odsotnosti z dela, ki lahko traja tudi po več mesecev, in takšen zahtevek lahko doseže tudi do 80 tisoč evrov in več, v primeru invalidnosti pa še dosmrtno rento. Takšni zahtevki lahko ogrozijo poslovanje podjetja, še posebej problematična je odgovornost samostojnih podjetnikov posameznikov, saj le-ti odgovarjajo za obveznost iz naslova poslovanja z vsem svojim osebnim premoženjem.

Vlada Republike Slovenije nasprotuje tudi predlogu spremembe zakona glede omejitve višine povrnitve povzročene škode v primeru hude malomarnosti na 20-kratnik najnižje pokojninske osnove. Vlada Republike Slovenije je mnenja, da je trenutna rešitev glede določitve višine odgovornosti odškodnine, ki je prepuščena sodišču, pravilna. Vemo pa, kaj in kako se dogaja na naših sodiščih. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v svojem pisanju k tej točki navaja, da kdor povzroči škodo drugemu, jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde, saj z grožnjo plačila odškodnine odvraca od napačnega ravnanja delavca ali delodajalca. Tu se zastavlja vprašanje, koliko je takšnih primerov, da bi delodajalec ali delavec povzročil škodo namenoma. Seveda zavod za zdravstveno zavarovanje ob tem v svojem pisanju ne postreže s podatkom, ali beleži primere, ko gre za namerno napačno ravnanje, in koliko je teh primerov, če seveda sploh so. Mislim, da takih primerov skorajda ni. Napačna ravnanja se največkrat pojavijo zaradi nevednosti, v vse več primerih zaradi preobremenjenosti delavcev. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v svojem pisanju k tej točki tudi navaja, da iz naslova regresnih zabeležkov beleži priliv v višini 1,2 milijona v letu 2013, 1,4 milijona v letu 2014 in 1,2 milijona v letu 2015.

Zanimivo pa je, da je Ministrstvo za zdravje v odgovoru na poslansko vprašanje na temo regresnih zahtevkov kolega Mahničič odgovorilo naslednje, citiram: »Glede na poslovno poročilo zavoda za zdravstveno zavarovanje je ta v letu 2014 imel za 20 milijonov evrov prihodka iz naslova regresnih zahtevkov. Zavod za zdravstveno zavarovanje ima podatek za vsakega zavezanca posebej, nima pa zbranih podatkov glede na statusno obliko.« Konec citata. Seveda, zdaj se postavlja vprašanje, katerim podatkom naj verjamemo oziroma zakaj ni iz podatkov moč razbrati priliva regresnih zahtevkov. In seveda nadaljnje vprašanje je, zakaj ni podatkov, koliko je poškodb zaradi namernega nepravilnega ravnanja delodajalca ali delavca.

Predlagano spremembo zakona bomo v Slovenski demokratični stranki podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin in prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev.

Besedo ima mag. Matej Tonin, predlagatelj. Pripravi naj se gospa Ljudmila Novak.

Izvolite, gospod Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Najprej bi se rad zahvalil Poslanski skupini SDS pa Poslanski skupini nepovezanih poslancev oziroma gospe Alenki Bratušek, ki so razumeli, kaj pravzaprav s tem zakonom predlagamo in zakaj pri teh stvareh vztrajamo. Nekateri ste se norčevali in poudarjali to, da že tretjič vlagamo. Očitno smo zelo prizemljeni in vidimo po Sloveniji, kaj se dogaja in kakšni so problemi. Ker je najbrž bob ob steno, da govorim o zakonskih rešitvah, bom poskušal poslancem predstaviti vsaj konkretne stvari, ki upam, da jih bodo vsaj malo zamajale v njihovi odločitvi, da bodo glasovali proti temu zakonu. Zanimivo je, da nam na hodnikih celo nekateri poslanci koalicije priznavajo, da to je problem, ko pa imajo možnost, da te stvari rešijo, pa glavo v mizo pa kot da se ni nič zgodilo.

Lahko vam povem primer podjetja, ki se ukvarja s strojnimi inštalacijami. To podjetje prihaja s koncev, kjer je doma poslanec Škoberne. Kaj se je zgodilo? Tam je delavec padel čez zid in se poškodoval. Kaj je imel ta delavec vse opravljeno? Seveda je imel opravljen zdravstveni pregled, opravljen je imel izpit iz varnosti pri delu, poučen je bil o vseh napravah, s katerimi je delal, in tudi zagotovljeno je imel varnostno opremo, pa kljub temu se je nesreča zgodila in ZZZS zahteva od tega podjetja 70 tisoč evrov kot povračilo za stroške zdravljenja tega delavca. En primer. Drugi primer, tukaj bi morali z ušesi zastriči predvsem socialisti, Združena levica in še nekateri, ki pravite, da vas prekarno delo zelo moti – tudi mene. In tukaj govorimo predvsem o espejevcih. Najverjetneje ste se že srečali s kakšnim malarjem, po domače povedano, bolj slovensko slikopleskarjem oziroma s fasaderjem, ogromno jih je samostojnih podjetnikov. Prav tako se je enemu izmed samostojnih podjetnikov, ki je te storitve opravljal sam, zgodilo, da je padel z lestve. Ta padec je bil tako hud, da je bil več kot en mesec v komi, in potem ko se je prebudil, ni mogel rekonstruirati dogodkov. Ampak bistveno je to, da mu ZZZS očita, da ni imel ustrezno fiksirane lestve. Tisti, ki se na ta posel spoznajo, najbrž vedo, da če pleskaš, je treba lestev ves čas prestavljati, ker drugače to ne gre. Je ne moreš priviti v tla ali v steno. Ta poškodba je bila tako huda, da se je ta posameznik invalidsko upokojil, in danes dobiva 400 evrov invalidske pokojnine, hkrati pa ZZZS od njega zahteva 75 tisoč evrov za povrnitev vse te škode, ki so jo imeli z zdravljenjem. Dragi socialisti, predstavniki delovnega ljudstva, kje je zdaj vaša pravičnost, korektnost, solidarnost? Ta človek, seveda, ker je bil espejevec, odgovarja tudi z vsem svojim premoženjem. Ne pozabite tega. Kje je zdaj čut za človeka?

Konkretni primeri, ker očitno ne zaležejo besede na papirju. Če seveda meni ne verjamete ali pa Poslanski skupini Nove Slovenije – krščanskih demokratov, dajte se enkrat oglasiti na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, kjer sem prepričan, da vam bodo zelo z veseljem predstavili te konkretne primere, primere svojih članov, s kakšnimi težavami se srečujejo. In kje je zdaj tukaj bistvo – in če hočete, ne samo, da zadeva, ki je takšna, kot je zdaj, ni pravična, je tudi nesorazmerna. Za neko manjše podjetje regresni zahtevek oziroma zahtevek za povračilo stroškov zdravljenja v višini 75 tisoč, 70 tisoč evrov ne pomeni samo katastrofe za lastnika tega podjetja, delodajalca, ampak ta strošek lahko pomeni tudi, da podjetje propade, da se uniči dve, tri, tudi do pet delovnih mest. Da bi bila država vsaj toliko pametna, da bi tukaj uporabila neko načelo sorazmernosti, da podjetja ne bi potopila, ker vsi ti, ki so zaposleni pri tem podjetju, plačujejo prispevke in davke. Ti ljudje vplačujejo v zdravstveno, v pokojninsko blagajno, kupujejo dobrine, plačujejo DDV, vse to gre v proračun.

V stališčih poslanskih skupin je bil en tak zimzeleni očitek, da ta naš zakon zmanjšuje varnost pri delu in da to pomeni, da bodo zdaj ti gnili kapitalisti, lastniki podjetij lahko delavce še bolj izkoriščali in da bodo še manj skrbeli za varnost pri delu. Pa prosim vas, no! Dajte se spomniti boljšega argumenta proti. O tem, da se kakorkoli zmanjšujejo standardi varnosti pri delu, ta zakon ne govori niti v enem stavku. Mi s tem zakonom niti za milimeter ne poslabšujemo standardov za boljšo varnost pri delu. Niti za en milimeter. Ne vem, od kod vam, da se bo potem zaradi tega našega zakona varnost poslabšala. In niti delodajalcev ne odvezujemo odgovornosti niti jih ne odvezujemo plačila, če se je to zgodilo, ampak vse skupaj postavljamo v neke obvladljive okvire. Bom zelo jasen. Mi smo to razvrstili v tri oblike, recimo temu pomanjkljivosti pri varnosti pri delu. Če gre za majhno malomarnost ena zadeva, če gre za večjo malomarnost druga zadeva in če gre za naklep namenoma, da tako počnejo. Pa bom ponovno plastičen, bom uporabil spet, kaj bi konkretno to pomenilo. Majhna malomarnost bi pomenila, da recimo delodajalec delavcem ni zagotovil dovolj kvalitetnih rokavic in da so se zaradi tega poškodovale njihove roke ali prsti. To bi bila po naši oceni manjša malomarnost. Večja malomarnost bi bila po naši oceni to, da je delodajalec na primer neprimerno zavaroval gradbišče in se je zaradi tega zgodila večja nesreča. In tretja stvar je naklep, to so pa tisti ničvredni izkoriščevalski baraboni, ki delavce dobesedno silijo, da delajo nezaščiteni in v neprimernih okoliščinah. Trije nivoji, trije tipi kršitev. Ta zakon, ki ga mi danes predlagamo, v vseh primerih predvideva kaznovanje delodajalcev. V vseh treh primerih. Zato ne drži to, kar nekateri govorite, da to pa odvezuje delodajalce, da odvezuje lastnike podjetij, da bi skrbeli za varnost pri delu.

Gremo po vrsti. Mi predlagamo, če bi bila manjša malomarnost, to je, da recimo ne bi zagotovil pravih rokavic ali pravih čevljev delavcu, predlagamo, da se zdravljenje oziroma stroški zdravljenja poškodb krijejo iz sredstev, ki jih delodajalci že danes plačujejo, in sicer 0,53 % od plače, in to se nalaga v poseben sklad in po podatkih, ki jih imamo, se zbere v ta sklad okoli 70 milijonov evrov, toliko vplačajo delodajalci v ta sklad. Mi predlagamo, da se iz tega sklada, ki ga zdaj ZZZS in pa tudi ministrstvo nenamensko za druge stvari upravljata, čeprav je ta postavka pri naših plačah pisana za to, da so to poškodbe pri delu in pa bolezni. Torej, za manjšo malomarnost predlagamo, da se krije iz tega sklada. Če gre za večjo malomarnost, v smislu, ne vem, da ni bilo primerno zavarovano gradbišče ali da sploh ni imel primerne zaščitne opreme delavec, mi predlagamo, da se tega podjetnika, ki tega ni zagotovil v skladu s standardi za varnost pri delu, kaznuje recimo do 15 tisoč evrov. To je na nek način limit, ki ga mi postavljamo, oziroma 20-kratnik minimalne pokojninske osnove. Torej, tudi tukaj ne gre za to, da bi sedaj bili kar delodajalci oproščeni, ampak zgolj postavljamo limit. In če bo limit postavljen, bo seveda to pomenilo, da bodo delodajalci lahko te zadeve zavarovali pri zavarovalnicah, in na takšen način bomo na nek način vzpostavili bolj predvidljivo poslovno okolje, ki ga že imajo pri naših severnih sosedih. Zgolj za dodatek, da ne bi kdo mislil, da smo tukaj neka posebnost, v Sloveniji. Zdaj pridemo še do najtežje, tretje, oblike. To pa je do golega izkoriščanja delavcev. Tukaj pa mi v tem zakonu ne predvidevamo nobene milosti. Za te izkoriščevalce in za te, ki delavce silijo v delo v popolnoma neprimernih okoliščinah, popolnoma nezaščiteni, za te ni nobene omejitve in od njih upravičeno lahko ZZZS terja zneske v polni višini, kolikor stane zdravljenje tega poškodovanega ali bolnega delavca. Ni milosti.

In vas prosim, da ko boste naprej danes razpravljali in kritizirali ta zakon, da zdaj poveste, kje je taka velika nevarnost, da se bodo standardi oziroma varnost pri delu samo poslabšali. Kje vi to vidite? Sem jasno razdelil, da v vseh treh primerih plača delodajalec. Se mi pa zdi prav, da zadeve naredimo na takšen način pravičnejše, o katerih smo mi danes govorili, je govoril moj poslanski kolega Vrtovec. Pravičnejše v tem smislu, da če gre za manjšo stvar, da se plača iz denarja, ki se že tako ali tako nalaga za ta namen v nekem skladu, če gre za večjo zadevo, da se kazni določi ali pa povračilo teh stroškov do 15 tisoč evrov, če pa gre za golo izkoriščanje, pa ni omejitev. Še eno stvar moram dodati zraven, ker verjetno me bo poslanka Murgel na to opozorila, ker malo tako poljudno uporabljam izraz kazni. Seveda bodo tisti pravniki, ki se strogo držijo teh stvari, dejali, da ne gre za kazni, ampak da gre za povračilo stroškov. Ja, imajo prav, vse to drži, ampak zaradi boljšega razumevanja uporabljam bolj

pojuden izraz, v smislu, da če je bila povzročena nesreča, če je delavec zbolel, se poškodoval, delodajalec na ta način krije te stroške.

Ravno zaradi tega, ker smo poslanska skupina, in recimo temu, konkurenčna prednost majhnih poslanskih skupin je ta, da imamo možnost, da hodimo po Sloveniji. Verjamem, da poslanski skupini 36, 35 poslancev je težko hoditi po Sloveniji, obiskovati institucije, podjetja, ustanove, ampak mi kot manjša poslanska skupina si to lahko privoščimo. Praktično ne mine mesec, ko ne bi naredili terenskega obiska in ko na terenskih obiskih izvemo za take konkretne primere. Obrtniki nas prosijo, naj nekaj storimo. In tudi to je razlog, zakaj smo še tretjič prišli s tem zakonom, spraviti stvari na neko normalno evropsko raven. Upam, da vsaj v tretje gre rado in da ne boste toliko trdi, da bi že zdaj v prvi obravnavi ta zakon ustavili, češ da je neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Zakon je primeren, če pa imate vi boljše rešitve, pa seveda z besedami na dan. Če se vam pa zdi to pravično in pošteno, da se espejevce in obrtnike potopi, in da je bolje, da so socialni problem, povejte to na glas.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospoda Ljudmila Novak, pripravi naj se gospa Iva Dimic.

Izvolite, gospa Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi!

Res je, tretjič smo vložili isti zakon. Zakaj? Ker se nam enostavno zdi potrebno, da ta problem uredimo. Po drugi obravnavi, ko smo drugič vložili zakon in sem poslušala vaše razprave in obtožbe, kako smo proti delavcem, proti varnosti, kako ščitimo izkoriščevalce in tako naprej, sem jaz rekla, da tega zakona ne bomo več vložili, ker tega več ne morem poslušati. Ko sem pa znova slišala konkretne primere, in o teh konkretnih primerih ste govorili tudi vi, moji spoštovani kolegi poslanci, ko smo šli na pot z delegacijo, enkrat smo šli v Celovec enkrat smo šli na Dunaj, konkretno ste govorili o problemih, ki so se zgodili vašim prijateljem ali znancem. Vem, kdo je o tem govoril, ne bom po imenu, in takrat sem rekla, ali se spomnite, da smo mi vložili zakon, ki bi ta problem rešil, pa niti niste vedeli, da smo to predlagali. Zato bom ponovila še enkrat tisto, kar je prej do podrobnosti razložil moj kolega, prvopodpisani Matej Tonin.

Ko obiskujemo podjetnike, ko se pogovarjamo z Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, izpostavljajo to, da se mnogi samostojni podjetniki bojijo zaposliti delavce, ker so preveč ogroženi oziroma ker se ne morejo za takšne primere nesreč dovolj zavarovati. Zato raje nikogar ne zaposlijo. Kdo si pa želi, da bi se njegov delavec poškodoval? Mislim, da samo kakšen takšen, ne vem, ki uživa v tem, ampak verjamem, da takih ni. Nesreča pa nikoli ne

počiva in se nesreča vedno lahko zgodi, četudi vse predvidijo, ampak nikoli ne moremo vsega predvideti. To vemo, če pazimo majhnega otroka, lahko ga še tako pazimo, pa poleg nas se bo nekje lahko prevrnil in poškodoval, ker je nemogoče vse predvideti.

Delodajalci že plačujejo v sklad za primere nesreč, torej za nesreče pri delu, 0,53 % od bruto plače. Torej že plačujejo. In mi predlagamo, da se za manjše stvari iz tega sklada potem plačuje, če pa že plačujejo. Zakaj pa potem vplačujejo? In drugič, če gre za malo večjo malomarnost, ki pa ni bila namerna, da se omeji ta znesek na približno 15 tisoč evrov. Ali si predstavljate, da mora nekdo, mali samostojni podjetnik 70 tisoč plačati odškodnine ali pa več? Pa to je eno stanovanje! S tem ni ogrožen samo obstoj njegovega podjetja, ampak tudi družina lahko zaide zaradi tega v težave pa imamo lahko nekaj socialnih problemov več. Če pa je naklepno bil malomaren, pa tako mora vse v celoti poravnati. Torej, ne ščitimo nikogar, ampak gre za primere, ki se zgodijo nehote, in zaradi tega ni treba, da potem uničimo posameznika, podjetje ali pa celo vso družino. Kje je tukaj solidarnost? In kolega Kordiš, ki tako vehementno govori o izkoriščevalcih, je rekel, da je to brezvezni zakon, in on bi strpal tiste kar v zapor. Torej, nekoga, ki ni sedel doma in čakal na socialno pomoč, ampak je odprl svoje podjetje, dela, plačuje prispevke, še nekoga zaposli, tega bi on strpal v zapor. Pa vsem dal univerzalni temeljni dohodek, samo vprašanje je, kdo bo za to delal. Nekdo mora to ustvarjati.

Ne trdim, da je ta zakon idealen in vse predvideva in je najboljši, ampak zato imamo prvo obravnavo, kjer izpostavimo probleme, kjer vidimo tudi možne rešitve, in potem lahko zakon tudi dodelamo. Nikomur ne želim, da bi se mu kaj takšnega zgodilo, ampak spomnite se, ko se boste spet srečali s kakšnim prijateljem, znancem, sodelavcem, morda sorodnikom, ki se bo znašel v takšnem položaju. Tukaj imam občutek, da gre enostavno za politično računico. Delodajalcev je številčno manj, ker vi se borite za delavce, tudi mi se borimo za delavce, da bi imeli delovna mesta, da bi imeli službe, ampak nekdo jim mora te službe zagotoviti. To pa so delodajalci. Nimamo več velikih podjetij, ki zaposlujejo nekaj tisoč delavcev, ampak hvala bogu, da imamo veliko majhnih, manjših, družinskih podjetij, ki tudi zaposlujejo delavce. In ta celo prevladujejo. Zato vendarle razmišljajmo tudi o tem, da delodajalci niso izkoriščevalci. Tiste, ki pa so in ne plačujejo prispevkov, tiste naj država lovi in prepreči, da bi se to ponavljalo, če pa nekdo ustvarja, dela, namesto da bi čakal na socialno pomoč, in daje delo tudi drugim, tisti pa je vsega spoštovanja vreden. Žal v naši državi prevečkrat take ožigosamo in jih imamo celo za sovražnike države. To pa je zelo žalostno. V Novi Sloveniji se borimo za tiste, ki so odgovorni, delavni, ki nekaj želijo ustvariti, za takšne ljudi se mi borimo. Kdor pa si ne more zagotoviti eksistence, pa se seveda tudi iz teh

ustvarjenih sredstev plačuje za socialno pomoč, za štipendije, pokojnine in tako naprej.

Spoštovani kolegi poslanci, poslanke, premislite, da tukaj ne gre za zmanjševanje varnosti, ampak gre za razumne predloge, tudi za solidarnost do tistih, ki delajo in ustvarjajo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Iva Dimic. Pripravi naj se gospod Jernej Vrtovec.

Izvolite, gospa Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, predsedujoči.

Žal mi je, da moramo vedno znova poudarjati, kaj potrebuje naše gospodarstvo, družinska podjetja, vedno znova moramo poudarjati, da jim je treba prisluhniti na področju, ki dejansko ni konkurenčno, ki ne daje malim obrtnikom enakih pravic kot nekim velikim družbam, ki imajo možnost, da imajo določene primere zavarovane. Pa vendarle želim povedati en čisto konkreten primer. Sobopleskar je zaposlil nekega mladega fanta, pri čemer ni vedel, kakšne težave ima ta mladi fant. Imel je težave z določenimi zadevami in enostavno je vsak dan prihajal utrujen v službo. Ta fant je šel pleskat na lestev. In kaj se je zgodilo? Na tej lestvi je zaspal. Dobro, da ga je delodajalec opazil, seveda je videl, koliko je ura, in je tega fanta poslal domov in mu seveda tudi odpovedal. Ampak ali bi bil on zdaj malomaren ali bolj malomaren ali manj malomaren, če bi se zgodil primer, da bi ta fant padel z lestve zaradi svojega početja, ker je pač imel določene težave? Kdo je zdaj tu malomaren? In zdaj bi mi, če bi se tak primer zgodil, tega delodajalca kaznovali – tule imamo primer – s 70 tisoč evri. Bodimo realni in dajmo prisluhniti, kakšne zadeve se tudi v realnem življenju dogajajo. To, kar mi predlagamo, ni nobeno zmanjšanje pravic delavcem, daleč stran od tega. Tukaj gre samo za to, da bomo enako obravnavali vse pravne subjekte v tej državi. Vse pravne subjekte. Ker če se taka malomarnost zgodi ali pa taka napaka pri nekem manjšem obrtniku in če se taka napaka zgodi v nekem večjem podjetju ali celo v neki javni upravi, so povsem različno obravnavani. Ali ne? Povsem različno obravnavani. Tam gre vse na pleča nekega samostojnega obrtnika, podjetnika, se mu dokazuje, išče krivdo, na drugi strani pa enostavno, če je ta zaposlen v nekem javnem podjetju, lahko še, ne vem kaj naredi, je zavarovan preko zavarovalnice in ima vse pravice iz tega naslova.

Nič drugega ne želimo v Novi Sloveniji kot to, da vendarle izenačimo pri teh pravicah vse pravne osebe v Republiki Sloveniji. Tako pa še vedno obstajajo primeri, ko je treba za to, da si podjetnik, prevzemati v tej državi večje rizike, zakoni so drugačni – koliko časa še? Enostavno se sprašujem, koliko časa še jih bomo jemali kot neke drugačne pravne subjekte kot nekoga drugega. Vi veste, dragi kolegi poslanci, tudi

sami veste za primere iz svoje bližine, da obstajajo taki primeri, ko morajo neki obrtniki zaradi take napake to plačati. Pred sabo imam primer. Pred štirimi leti se je v podjetju, ki se ukvarja s strojnimi instalacijami, delavec poškodoval pri delu. Zaposleni je imel opravljen izpit iz varstva pri delu in je bil poučen o vseh napravah, ki jih je uporabljal. A nesreča naj bi se zgodila zaradi malomarnosti delavca, ki je padel čez nižji zid. Zelo podobno bi se kmalu zgodilo tistemu obrtniku pleskarju. Podjetnik je prejel regresni zahtevek ZZZS v vrednosti več kot 70 tisoč evrov. Zadeva je še na sodišču. Plačati mora vse stroške, od povoja, bolnišnice, oskrbe do prevoznih stroškov. V podjetje je prišla celo policija in direktorja podjetja kazensko ovadila. Zaradi kazenske ovadbe podjetje zdaj ne more več sodelovati niti pri javnih razpisih, pa čeprav za nesrečo ni kriv direktor. Koliko časa bomo še delili ljudi na tiste, ki se jim lahko nekaj dodeli, in na tiste, ki dejansko so sovražniki, tako so bili včasih sovražniki naroda. Mislim, da je prvi korak k izenačitvi pravic vseh pravnih oseb, vseh pravnih subjektov v državi to, da se to uredi tudi na tem primeru. Potem pa bomo lahko govorili o socialni državi, za katero vsi želimo, da jo imamo, o javnem zdravstvu, za katerega vsi želimo, da ga imamo, ampak vsi morajo biti enakovredni. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo.

Tudi jaz bi rad poudaril to, da ne razumem predstavnikov Združene leveice, ki bi morali biti glavni branilci delavnega ljudstva, še posebej pred praznikom dela, ki ga bodo tako na veliko praznovali. Da ne vidijo stiske oziroma problemov, ki jih imajo določeni delavci in tudi delodajalci. Tudi obrtniki, ki so samozaposleni, niso kapitalisti, ampak so delavci, ki sami služijo za sebe in plačujejo prispevke in davke državi. Imamo avtomobilsko zavarovanje, kjer kasko zavaruješ avtomobil, kjer ti zavarovalnica povrne škodo tudi, če si sam kriv. Samo ne smeš biti pod vplivom nekih nedovoljenih substanc ali alkohola pa ti zavarovalnica vse povrne, ker plačaš za to zavarovanje. Tudi podjetniki plačujejo v sklad, v katerega se nabere letno 80 milijonov sredstev tudi za ta namen, vendar če se da, se ta denar porabi za kaj drugega, ne pa za osnovni namen.

Imamo vrsto del, kjer enostavno ne moreš biti konkurenčen, če upoštevaš vse varnostne ukrepe, ki jih pač določajo razni pravilniki. Tisti, ki smo kdaj bili odgovorni, vodje del, se zelo zavedamo. Tudi sam, ko sem bil pri manj kot 20 letih odgovorni vodja del, sem potem kasneje, ko sem bil pri vojaki, razmišljal o tem, kaj bi se zgodilo, če bi se poškodoval kakšen od monterjev, ki so delali na višini, ker enostavno nismo mogli upoštevati vseh pravil,

vseh meril zaščite, ker bi več časa recimo porabili za montažo, parkrat več časa za montažo neke varnostne mreže kot za samo montažo. Takrat ni bilo nobenih košar, tako kot so sedaj, ko so delavci varovani. Ali pa se dela opravljajo izven teh košar, ker ne moreš iz košare vsega delati. Včasih smo tudi v takih vremenskih pogojih, ko nikakor nismo smeli, pa smo zaradi rokov, zaradi škode, ki bi se storila, morali to delo opravljati. Jaz sem se zavedal, da če se nekdo poškoduje, mi po zakonu lahko dodelijo kazen zapora do leta pa pol, pa smo pač ta riziko večkrat prevzeli. Pa tudi če se upoštevajo vsi pogoji, se lahko kaj zgodi. Ravno včeraj je bilo pri Odmevih, nesreča na ladji sredi oceana, kjer so bila vsa pravila upoštevana, varnostna in vse, pa se je pač zgodilo. Prišlo je do eksplozije, dva sta umrla. Lahko bodo naslednjič, čeprav so vsi gori zaposleni bili do neke mere usposobljeni za nudenje prve pomoči, predvsem častniki, ampak drugič, ne vem, ali bodo predpisi zahtevali, da ima vsaka ladja še helikopter zraven, da lahko poškodovanega odpelje vsak trenutek v bolnico, ali kaj. Pač, zgodi se.

Govorili smo o prometnih nesrečah na cestah, da je vsaka smrt vredna okrog milijon 800 tisoč evrov. Pa se lahko zgodi, da nekdo potem toži delodajalca za milijon 800 tisoč evrov. Prepričan sem, da je veliko malih podjetnikov, ki so samozaposleni, že zaradi administrativnih ovir ali birokratskih ukrepov, ki smo jih naložili z različnimi davčnimi blagajnami in tako naprej, sploh tistih starejših, ki so službo izgubili ali delo pri 50 in več letih, mnogo teh ali prenehalo s svojo dejavnostjo ali ni šlo v povečavo oziroma zaposlitev, povečanje svojega obsega dela, kaj šele če bi se zavedali, pa verjetno se večina teh ne zaveda te nevarnosti, da če se nekdo pri njem poškoduje, ga lahko potem zavarovalnica toži za velike zneske, ki ali potopijo podjetje ali pa je podjetnik ob vse premoženje. Zato je logično, da bi morali tudi za te primere imeti zavarovanje.

Tudi nek računovodja, ki ti vodi knjige, ima zavarovano to, da če povzroči s svojo napako škodo tebi, ki ti vodi knjige, mu zavarovalnica to povrne. Lahko bi tudi tam nekdo rekel, da je to namenoma, pa zavarovalnica ne bi izplačala. Zakaj pa se v tem primeru to ne da? Še bolj pa me preseneča, da tega prav Združena levica ne podpira, enako kot ne prispeva svojih podpisov k zakonu o drugem tiru, verjetno zaradi tega, ker ima v imenu svoje stranke ime leva. V drugem smislu pomena.

V Novi Sloveniji, v naši poslanski skupini, se tega zavedamo, ker o tem pričajo ljudje na terenu. Prepričan sem, da se veliko teh malih podjetnikov ne bi registriralo, ne bi opravljali dejavnosti, če bi se zavedali vseh nevarnosti, ki jim ob delu sledijo. Že tako ugotavljamo ... Eden od najboljših podjetnikov v Sloveniji, Akrapovič, je v časopisu razlagal o tem, da so naredili analizo, ali se glede na socialne podpore, ki jih imamo, sploh splača

delati, biti zaposlen. Ugotovitev je bila, da ne, sploh pri tistih, ki imajo še nekaj vzdrževanih družinskih članov. Zato tudi pri nas na Dolenjskem v romski skupnosti ni skoraj nihče zaposlen. Ker se mu enostavno ne splača. Če pa ima priložnost, da podeduje neko imetje od svojega sorodnika, pa se temu imetju odpove. Tudi če je avtomobil vrednosti 20 in več tisoč evrov, zaradi tega, ker potem mu ne pripada več socialna podpora, ki je bistveno več, če šteješ v neki časovni razdalji. Tako daleč smo prišli. Namesto da bi šli na roke tistim, ki hočejo delati pošteno, plačevati vse davke, ustvarjati dodano vrednost, ker edino merilo za bogatijo – tega enostavno ne vidimo. Verjetno zaradi tega, kot čitam, dokler bodo na oblasti davkojemalci, bo tako, kot je. Ko bodo pa oblast prevzeli v Sloveniji davkopllačevalci, ki ustvarjajo dodano vrednost, takrat bomo dobili prave gospodarje. Ker če so gospodarji doma, bodo znali gospodariti tudi z državnim premoženjem in sprejemati take predpise, ki bodo v korist tistim, ki delajo, ki ustvarjajo. Ne pa v korist tistim, ki samo pričakujejo od države, ki se zavedajo samo svojih pravic, ne pa svojih dolžnosti. Slej ko prej bomo morali priti do tega, drugače se nam slaba piše. Lahko samo opazujemo, kako nas preHITEVAJO v razvoju z leve in z desne bivše jugoslovanske republike, pred katerimi smo imeli ob osamosvojitvi zelo veliko prednost. Pa ne samo pred njimi, tudi pred baltskimi državami. Zdaj se lahko samo čudimo. Včasih smo se čudili, ko so hodili Čehi, Poljaki k nam ali preko Slovenije na jadransko obalo s kakšnimi avtomobili, zdaj se lahko ponovno čudimo, ampak v drugačnem primeru. Zdaj niso več 20 let stare škode, ampak so ali nove škode ali mercedesi, približno taki avtomobili. In jim lahko samo zavidamo. Zakaj? Kaj smo naredili napačno na tem? Mislim, da veliko, in še vedno delamo. In je zadnji čas, da začnemo to popravljati, pa lahko se zgledujemo tudi po teh državah.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del razprave. Besedo ima predlagatelj mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Ali veste, kaj je danes zgovorno? Sem že kar nekaj časa poslanec, pa mislim, da tega še nisem doživel. Da praktično po predstavitvi stališč poslanskih skupin ni bilo razprave. Razpravljali smo praktično samo poslanci Nove Slovenije. Seveda hvala vsem tistim, tukaj še enkrat izpostavljam Poslansko skupino SDS in nepovezane poslance, poslanko Alenko Bratušek, ki so ta naš zakon podprli.

Kako naj si pa razlagam tišino ostalih koalicijskih poslancev in Združene levice? Najbrž bi bil naiven, če bi si to predstavljal na način, češ, dobro, so spregledali, ker v stališčih poslanskih skupin je bil njihov glavni očitke, da se bo slabšala varnost, ampak jaz mislim, da

sem v svojih razpravah jasno dokazal, da se varnost s tem zakonom ne bo poslabšala. Še enkrat, varnost se ne bo poslabšala. Ta zakon ne posega v nobene standarde varnosti pri delu. Bo pa ta zakon zelo zelo izboljšal poslovno okolje, ga naredil predvidljivega in predvsem bo ta zakon ohranil marsikatero delovno mesto. Če bi koalicija izhajala iz tega, da je vsak zaposleni dvojna korist za državo, vsak brezposelni pa dvojna škoda, ker zaposlenemu ne samo, da mu ni treba dajati določenih socialnih transferjev, celo vplačuje v državne zdravstvene, pokojninske in druge blagajne, dvojna korist vsak zaposleni, na drugi strani je žal tisti, ki ostane brez dela, dvojno breme, ker ne samo, da ne vplačuje v pomembne blagajne, kot je zdravstvena in pokojninska, dobiva tudi iz drugih socialnih blagajn določene transferje. Zato bi moralo biti v interesu koalicije, da absolutno podpira vsakršen zakon, pa naj bo takšen ali drugačen, tudi če je opozicijski, ki prispeva k temu, da se kakšno delovno mesto ustvari ali da se delovno mesto ohrani. In ta zakon je temu namenjen.

Bojim pa se ... No, še to bom dodal, nismo samo opozicijski poslanci prisotni na dogodkih, ki jih organizira Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, ampak so tudi vladni predstavniki in koalijski poslanci, in najverjetneje ste dobili v roke ali pa so vam kdaj poslali tisto knjižico Zahteve slovenske obrti in podjetništva. Ureditev teh regresnih zahtevkov v nek predvidljiv okvir je ena izmed temeljnih njihovih zahtev. In če boste danes to zavrnili, se boste požvižgali na vse te stvari. K temu je treba dodati, da je ta debata vsekakor na mestu, in še kako zelo aktualna je ta, da je pred praznikom 1. maja treba dodati zraven vprašanje še prekariata in pa espejevcev. Številnim espejevcem, ki danes jamčijo z vsem svojim premoženjem, bi ta zakon pomenil veliko odrešitev ali pa vsaj mnogo mnogo večjo varnost. In je težko včasih razumeti ta vaša ideološka nasprotja, ker tukaj ni vsebinskih nasprotij, tukaj dejansko ni tega, da bi mi delavcem škodovali, da bi jim poslabševali delovne pogoje, ampak gre samo za to, da naredimo stvar tako, da na dolgi rok lahko vzdrži in da tudi, ko se pojavi zahtevek za povračilo stroškov zdravljenja zdravstveni zavarovalnici, je ta v takih okvirih, da podjetje lahko preživi in da se delovna mesta lahko ohranijo. Tukaj bi jaz pričakoval podporo vsaj tistih, ki se borite za prekariat in za vse espejevce.

Poleg tega sem pa dejal, da je pa zdaj v tej razpravi, ki je pri našem prvem in drugem poizkusu tega zakona ni bilo, je pa zdaj nov moment pri tretjem pa tudi zakon o vajeništvu. Če ste se kaj sestajali in dobivali s predstavniki obrtne zbornice, potem so vam verjetno povedali tako kot nam, da prav v teh regresnih zahtevkih vidijo veliko nevarnost tudi za to, da bi šle stvari morda narobe v primeru vajencev in vajeništva. O čem govorim? Opozorili so nas, da so vajenci seveda še neizkušeni delavci, mladi ljudje na

začetku svoje poti, ki nimajo še toliko delovnih izkušenj, toliko znanja, in da se prav pri teh posameznikih lahko mnogo hitreje dogodijo kakšne nesreče. In morda bo tudi kakšen vajenec prispeval k temu, da bo podjetnik v težavah, zato je to še argument več, da bi ta naš zakon danes ugledal luč sveta. Ampak saj veste, v tem parlamentu se zelo velikokrat ali pa večinoma tako dogodi, da se ideološko ali pa politično vnaprej odločite in pri tem vztrajate. Najverjetneje so odločitve, da boste temu zakonu nasprotovali, padle na vaših poslanskih skupinah, vaš poslanec je odšel za to governico, povedal stališče poslanske skupine in s tem se je debata in razprava zaključila. Mene bi pa zelo zanimalo, kakšne bi bile vaše razprave. Jaz bi si želel dialoga, če hočete tudi kakšnega besednega dvoboja, da bi se lahko soočili z vprašanji, kaj pravzaprav temu zakonu očitete. Upam, da bo ta zakon na koncu dneva sprejet, ker praktično tisti ključni razlogi, ki ste jih izpostavljali, to pomeni zmanjšanje varnosti, ne držijo.

Še en argument je bil izpostavljen, ki sem ga morda prej pozabil pokomentirati, ga je pa izpostavila poslanka, ki je predstavljala stališče Poslanske skupine SMC, ki je dejala, da bi ta zakon lahko pomenil škodo za zdravstveno blagajno. Zanimivo je, da pri teh stvareh nima točnega podatka niti zdravstvena zavarovalnica, ker kot je bilo danes že omenjeno, se pojavljajo različni podatki, in sicer da je bilo v enem letu do milijon 200, 300 tisoč evrov regresnih zahtevkov, po drugi strani pa, da je bilo teh regresnih zahtevkov vse do 20 milijonov. Ampak tukaj je pomembna poanta. Ti regresni zahtevki ne padajo z neba, ampak ti regresni zahtevki, sem prej govoril o konkretnih primerih, se zahtevajo od zelo otipljivih ljudi, posameznikov, ki danes zaposlujejo ljudi in ki jih lahko ta regresni zahtevek dokončno potopi. Zato jaz ne bi gledal na te stroške tako zelo birokratsko, okej, ta zakon pomeni milijon evrov izpada za zdravstveno blagajno. Mislim, da če bi na koncu potegnili črto, ta zakon pomeni plus za državno blagajno. Ker če vi upoštevate vse prispevke, ki jih plačujejo zaposleni, delodajalci, potem se s strani tistih zaposlenih, ki bodo službe obdržali in ki jih ne bodo ti regresni zahtevki potopili, v proračun nateče več denarja, kot pa ga bo iz njega izpadlo.

Želel bi si, da bi ta današnja razprava tudi pokazala nekoliko več ambicioznosti na strani koalicije, da vendarle zasledujemo najbolj uspešne države članice Evropske unije. Če pogledate vi danes statistične podatke, ki govorijo o gospodarskih kazalcih pa tudi o socialnih kazalcih Slovenije, lahko ugotovite, da je Slovenija povsod povprečna. Marsikdo bo rekel, super, smo na zlati sredini. Jaz pa mislim, da je to slabo, ker naš cilj bi moral biti, da smo med prvimi na področjih, ki jih mi ocenjujemo, da so tista strateška, kjer Slovenija lahko naredi razvojni preboj, kjer je pomembno, da stvari premaknemo naprej. Ker pa smo vsepovsod

popovprečni, je zadeva po navadi takšna, da če si neproblematičen, če si povprečen, te niti ni na radarjih in enostavno te ni. Tukaj bi jaz pričakoval večjo ambicijo te koalicije pri izboljševanju poslovnega okolja. Poslanec Lah je pred menoj o teh zadevah govoril, pa ste se nekateri malo smeškali, češ, kaj pa to govori, saj to je pa ja brez veze pa nima nobene veze s to današnjo temo. O, ima! Še kako ima vezo. In sicer vezo v tem smislu, da so nas prav zaradi našega slabega poslovnega okolja začele prehitovati nekdanje socialistične države, pred katerimi smo bili v 90. mnogo korakov naprej. Mi smo s tem zadovoljni, ampak jaz mislim, da bi nam moral biti to rdeči alarm, da nekaj postorimo. In ponovno, ta zakon, ki ga predlagamo, izboljšuje poslovno okolje in ga dela primerljivega z najbolj razvitimi evropskimi državami. Iskreno priznam, mi tukaj dejansko odkrivamo toplo vodo, če hočete to slišati. Toplo vodo v tem smislu, da kar nekje na zahodnem svetu obstaja in funkcionira, ne razumemo poante, zakaj ne bi teh stvari prenesli tudi v Slovenijo in jih koristno uporabili.

Vidim, da se vam mudi naprej, zaradi tega vas ne bom več s svojimi razpravami obremenjeval, kljub vsemu pa to presenečanje, ki se je zgodilo na današnji razpravi, da niti eden koalicijski poslanec ni dejansko sodeloval v razpravi in razpravljal, upam, da to pomeni, da ste vendarle malo omehčali svoja trda stališča in da bo zakon na koncu dneva ob glasovanju deležen podpore. Vsekakor pa, če ne bo deležen, potem vsaj vemo, na koga je treba potem nasloviti pripombe in težave, ko se bodo državljani srečevali s tem tudi v prihodnje. Takrat bom jaz, ko hodim po terenu, lahko rekel, glejte, jaz sem trikrat poskusil, ni šlo, zdrav razum pač ni pripomogel k temu, da bi to stvar rešili, dajte se obrniti zdaj na koalicijo, morda bodo oni to lažje speljali. Morda je tudi tukaj vprašanje prestiža, morda, če bi to prišlo s strani koalicije, bi bilo to zelo hitro sprejeto, bomo videli. Pustimo se presenetiti in z nestrpnostjo že pričakujem popoldansko glasovanje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Časa še nismo porabili, zato sprašujem, ali želi še kdo razpravljati na to temo. Ne. Potem hvala lepa, zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali danes v okviru glasovanj po prekinjeni 14. točki dnevnega reda. S tem prekinjam 13. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O STARŠEVSKEM VARSTVU IN DRUŽINSKIH PREJEMKIH.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev s

prvopodpisano gospo Ivo Dimic. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina desetih poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Ivo Dimic zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagateljev, gospe Ivi Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Vlada Mira Cerarja v zadnjem letu veliko govori o izboljšanju gospodarskih razmer v državi. Posledično sprošča številne varčevalne ukrepe in hkrati viša proračunske odhodke na številnih področjih. Naj omenim le nekaj ukrepov, ki jih je Vlada v zadnjem času sprejela in uvedla. To je dokapitalizacija SDH in DUTB v višini 250 milijonov evrov, povišanje mase plač v javnem sektorju, ponovna uvedba 2. januarja kot dela prostega dne, povišanje najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo brez dokupa ... Lahko bi še naštevala, v zadnjem tednu so se zgodili še nekateri taki ukrepi, posluha za pomoč in razumevanje družinam pa žal ni. Zato so nekateri od teh ukrepov dobrodošli, potrebni, za druge pa zgolj lahko ugotavljamo, da so deljenje političnih bombončkov.

Predlagatelji ocenjujemo, da bi se sproščanje varčevalnih ukrepov moralo začeti pri družinah, in zato v nadaljevanju navajamo številne vzroke. Demografska slika Slovenije je izjemno slaba, ena najslabših v Evropski uniji. Na to nas s svojimi ocenami opozarja tudi vladni Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. Za normalno delovanje države oziroma vseh njenih podsistemov bi v naslednjih letih potrebovali približno 30 tisoč rojstev letno, žal pa ne dosegamo niti števila 20 tisoč in trend rojstev v Sloveniji je padajoč. Izjemno nizka rodnost in posledično staranje prebivalstva je po oceni Evropske komisije eden največjih družbenih in gospodarskih izzivov Evrope 21. stoletja. Zadeva vse države članice in večino področij politike Evropske unije, leta 2025 bo več kot 20 % evropskih prebivalcev starih 65 let ali več, v Sloveniji bo to vsak četrti, zlasti pa se bo povečalo število starostnikov v starosti 80 let in več. Koalicija in njena vlada pa kot da se tega ne zavedata in ne rešujeta težav.

Zato v Novi Sloveniji s to novelo zakona predlagamo tri bistvene rešitve. Prva rešitev, vrnitev najvišje višine izplačila starševskega nadomestila na raven pred sprejetjem ZUJF. Druga rešitev, odprava omejitve višine starševskega nadomestila in višine starševskega dodatka. In tretja rešitev, ponovna uvedba univerzalne pravice do pomoči ob rojstvu otroka in pravice do dodatka za veliko družino. Predlagane rešitve zasledujejo načela varovanja družine, materinstva, očetovstva, otrok in mladine, kar je tudi zapisano v 53. členu Ustave, ter načelo najboljše otrokove koristi in načelo dolgoročne vzdržnosti pokojninskega

sistema ter pravične razdelitve dobrin. Glavni nameni in cilji našega predloga so: omogočiti družinam optimizacijo družinskih proračunov in ustrezen socialno-ekonomski položaj; uveljaviti pravičnejšo porazdelitev javnih financ; spodbuditi domačo potrošnjo; pomagati staršem, da bodo lažje usklajevali družinsko in poklicno življenje in se posledično odločali za rojstvo več otrok; izboljšati demografsko sliko Republike Slovenije.

Spoštovani kolegice in kolegi, iskreno se obračam na vas, da se odzovete na ta predlog in da omogočite družinam lažje in boljše življenje. Vabim vas, da podprete predlog naše novele.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade gospe Martini Vuk, državni sekretarki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

MARTINA VUK: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci!

Temeljna naloga države je, da pravočasno zazna spremembe na področju družinskega življenja in družinsko politiko načrtuje tako, da odgovori na te spremembe ter pripravi takšne strateške dokumente in zakonodajo, ki bodo celovito urejali to področje. Potek spreminjanja ravni rodnosti v Sloveniji je podoben trendom v večini evropskih in drugih razvitih držav. Demografi že desetletja intenzivno iščejo odgovore, ki zadevajo vprašanje dviga stopnje rodnosti, vendar izpostavljajo, da ni ne enostavnih ne univerzalno učinkovitih rešitev. Države v okviru socialne in družinske politike tako sprejemajo številne in raznolike ukrepe, ki bi utegnili imeti pozitiven vpliv na dvig stopnje rodnosti. V Sloveniji smo bili od osamosvojitve dalje priče stabilnemu obsegu ukrepov družinske politike ali celo njihovem postopnemu zviševanju, a žal to ni zadostovalo, da bi stopnjo rodnosti dvignili na zeleno raven.

Vlada se zaveda pomembnosti števila rojstev za demografsko politiko in zato zasleduje cilj vzpostavitve spodbudnega okolja za odločanje za otroke. Da se bodoči starši lažje odločijo za otroke ali za več njih, potrebujejo čim več podpornih storitev, ki jim olajšajo starševstvo in zlasti usklajevanje poklicnega in družinskega življenja. Ukrepi, ki bi utegnili vplivati na področje rodnosti, morajo biti premišljeni in načrtovani dolgoročno. Če enkrat država vpelje ukrepe, ki imajo negativen demografski učinek, kot se je to zgodilo leta 2012 s sprejetjem ZUJF, je potrebnega precej časa, da se učinki teh ukrepov izničijo. V obdobju po sprejetju ZUJF so bili za izboljšanje dohodkovnega položaja družin zato sprejeti naslednji ukrepi: od leta 2014 dalje se otroški dodatek pri naslednjih pravicah in subvencijah ne všteva v celoti; uveljavili smo novo ureditev glede subvencije malice in kosila,

ki omogoča brezplačno malico do petega in brezplačno kosilo do vključno tretjega dohodkovnega razreda; v letu 2016 smo otroški dodatek povišali za 10 % v petem in šestem dohodkovnem razredu in ga tako vrnili na raven pred uveljavitvijo ZUJF; dvignili smo tudi cenzus za pridobitev državne štipendije; uvedli smo dodatne plačane dni očetovskega dopusta, tako bodo očetje lahko v letu 2018 upravičeni do skupno 30 dni očetovskega dopusta z nadomestilom, torej plačanega; ukinili smo tako imenovane plombe, torej prepoved razpolaganja z nepremičnino; ukinili smo vračila za prejemnike denarnih socialnih pomoči in varstvenega dodatka.

Pred desetimi dnevi je začel veljati nov Družinski zakonik. Zakonik ne prinaša le sodobnejšega pristopa pri varovanju koristi otrok v družinskih razmerjih, ampak daje tudi osnovo, da družinska politika dobi ustrežnejše mesto v družbi. Z Družinskim zakonikom se uvajajo Svet RS za otroke in družino in programi v podporo družini, prinaša tudi podeljevanje statusa organizaciji, ki deluje v javnem interesu na področju družine, in ne nazadnje Družinski zakonik Vladi nalaga, da za obdobje 10 let pripravi resolucijo o družinski politiki. Gre za temeljni strateški dokument države na tem področju, ki v Sloveniji ni bil posodobljen že 24 let. V resoluciji o družinski politiki, ki je ta trenutek v nastajanju, bomo opredelili ključne smeri razvoja na tem področju in določili tudi ukrepe. Pri načrtovanju ukrepov pa bomo izhajali iz raziskav in analiz, ne bomo se jih lotevali na pamet, čez palec in z namenom biti všečen. Ministrstvo je tako že lani naročilo izdelavo situacijske analize o položaju otrok v Sloveniji, ki smo jo tudi vsem poslanskim skupinam poslali v tiskani obliki. Naročili smo izdelavo raziskave o dobrih praksah drugih držav glede ukrepov za dvig rodnosti. Oboje bomo podkrepili tudi s pripravo strokovnih posvetov, kamor boste tudi vsi vi povabljeni.

Zdaj pa še nekaj povedi o predlagani spremembi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. V letu 2015 je bil sprejet 112.a člen ZSDP, ki urejačasne prejemke, ki pomenijo podaljšanje nekaterih varčevalnih ukrepov iz ZUJF do izpolnitve dveh pogojev oziroma tako imenovanih sidrišč. Eno je, da se stopnja delovne aktivnosti zviša za 1,3 % in da je rast BDP za več kot 2,5 %. Konec septembra letos bo znano, ali sta bila oba pogoja izpolnjena. Če da, potem se s 1. 1. 2018 sprostijo vsi ti začasni ukrepi, če ne, pa si bomo na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti prizadevali, da se to zgodi. To, kar pa predlaga Nova Slovenija z novelo, ki je pred nami, pa ne pomeni sprostitev teh varčevalnih ukrepov, saj predlagajo črtanje člena, ki napotuje na določbe ZUJF. Te določbe pa ne veljajo več.

Zato Vlada Republike Slovenije predlaga, da omenjenega predloga ne podprete. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovani državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Skupina poslancev Nove Slovenije predlaga novelo Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih s ciljem vrniti najvišje višine izplačila starševskega nadomestila na raven pred sprejetjem ZUJF, torej na 2,5-kratnik odpraviti omejitve višine starševskega nadomestila in višine starševskega dodatka, ponovno uvesti univerzalno pravico do pomoči ob rojstvu otroka in pravico do dodatka za velike družine ter ponovno uvesti redno usklajevanje nadomestila preživnin. Glede predlaganega se strinjamo z ugotovitvami Vlade, da črtanje člena v Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki napotuje na člene Zakona za uravnoteženje javnih financ, od katerih nekateri že od 1. januarja 2016 ne veljajo več, ne bi prineslo nobenih učinkov.

Z novelo Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki smo jo potrdili novembra 2015, smo nekatere ukrepe res podaljšali. Hkrati pa smo s 1. januarjem 2016 sprostili nekaj novih starih ukrepov, ki prav tako zasledujejo cilje družinske politike, in sicer na izhodiščno raven pred znižanjem smo vrnili otroški dodatek v petem in šestem dohodkovnem razredu, očetom smo zagotovili dodatnih pet dni plačanega očetovskega dopusta v lanskem letu in dodatnih pet dni v tem letu, še nadaljnjih pet dni jim bo pripadalo v letu 2018. Skupaj torej 15 dni. Demografska slika Slovenije in trendi so podobni trendom v večini evropskih in drugih razvitih držav. Značilni sta nizka smrtnost in rodnost ter sorazmeroma nizek ali celo negativen naravni prirastek prebivalstva. Kljub iskanju odgovorov in rešitev je stroka enotna, da enostavnih in univerzalno učinkovitih rešitev ni. Država sicer v nekih okvirih lahko spodbuja in ustvarja ugodne pogoje in ukrepe ter tako krepi družinsko politiko, za katero pa nima nobenega zagotovila, da se odrazi v višji rodnosti. Samo z različnimi transferji, subvencijami, olajšavami ali drugimi ugodnostmi nizke rodnosti ne bomo obrnili. Raziskave in analize kažejo, da imajo taki in drugačni ukrepi na zviševanje rodnosti zelo majhen in že praviloma kratkoročen vpliv.

Zakon za uravnoteženje javnih financ je izrazilo poslabšal položaj obstoječih in bodočih družin, prinesel pa je tudi druge ukrepe, ki so povzročili negotovost med mladimi glede možnosti zaposlitve oziroma ohranitve službe, ki sta zelo pomembna dejavnika rodnosti. Tako bi bilo zmotno verjeti, da lahko samo s transferji spodbujamo višjo rodnost, ne da bi gledali sliko

širše in sočasno spodbujali tudi druge vidike socialne varnosti, na primer zaposlitveno in stanovanjsko. Treba pa je krepiti tudi podpirne storitve, ki olajšajo starševstvo, in omogočati lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja. Vlada ukrepe sprejema, nič pa se ne spremeni čez noč. Poleg že omenjenih ukrepov sprejemamo tudi ukrepe za spodbujanje zaposlovanja mladih za nedoločen čas s ciljem izboljšanja zaposlitvenih možnosti za mlade. 12. aprila je več kot 22 tisoč družin prejelo dodatek za veliko družino, v višini najmanj 395 evrov za tri otroke, za družino s štirimi ali več otroki pa 480 evrov. V letu 2016 je bilo za dodatek za veliko družino namenjenega 10,6 milijona evrov. Je pa res, da je težava družinske politike tudi ta, da srednji sloj izpade skoraj povsod. Vsi vemo, da je eden največjih posamičnih družinskih izdatkov plačilo vrtca in močno bremeni družinski proračun. Zato bi bilo smiselno dodatno subvencionirati ceno vrtca tistim družinam, ki imajo otroke tako v vrtcu kot že v osnovni šoli. To je le eden od predlogov. Nabor ukrepov je velik, medresorska skupina pa mora te predloge pretehtati in oblikovati seznam takih ukrepov družinske politike, ki bodo dali zelene rezultate.

Žal za ta predlog zakona tega ne moremo trditi, zato bomo v naši poslanski skupini glasovali proti sklepu, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Združena levica.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

V Združeni levici vedno poudarjamo, da podpiramo prav vse ukrepe, ki odpravljajo škodljive posledice varčevalnih politik. Tudi in predvsem tistih, ki jih je leta 2012 z ZUJF uvedla Janševa vlada, podprli pa ste jih tudi vi v Novi Sloveniji. V Združeni levici že ves čas opozarjamo na škodljivost politike zategovanja pasov, ki prinaša revščino in splošno družbeno nazadovanje, pri tem pa ne prinaša nobenega gospodarskega okrevanja. Zato se v skladu s tem, kar že ves čas ponavljamo, vedno strinjamo s predlogi, ki odpravljajo škodljive posledice varčevalnih ukrepov na področju javnih storitev in socialnih transferjev. Vendar v predlogu navedene poglobitve rešitve s to novelo ne bodo dosežene. Stanje se ne bo v ničemer spremenilo. Predlog ne vrača najvišje višine izplačila starševskega dodatka na 2,5-kratnik povprečne plače, ne vpliva na višino starševskega nadomestila, ne uvaja univerzalne pravice do pomoči ob rojstvu otroka in dodatka za veliko družino ter v ničemer ne spreminja stanja glede usklajevanja nadomestil preživnin. Predlagatelj namreč črta člen, ki napotuje na uporabo določb v ZUJF, ki že od 1. 1. 2016 niso več veljavne. Medtem pa popolnoma spregleda

člen v Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, s katerim je Vlada podaljšala varčevalne ukrepe iz ZUJF. Torej kot sem že rekla, predlog ne odpravlja varčevalnih ukrepov, za katere trdi, da jih, zato ga nima nobenega smisla podpreti.

Tukaj gre ali za napako, ki jo je naredila Nova Slovenija, ali pa preprosto za promocijo stranke v poskusu, da bi ob vseh zagovarjanjih neoliberalnih floskul prostega trga in razprodaje skupnega premoženja izpadli vsaj minimalno socialni, pri tem pa seveda strašijo svojo katoliško kvazi patriotsko agendo, povezano z nizko rodnostjo in z neutemeljenim strašenjem s posledičnim izumiranjem slovenskega naroda. Predlog je na las podoben predlogu NSi za vračilo režima plačila vrtca na stanje pred sprejetjem ZUJF, razen členov in poglavitnih rešitev je besedilo spremnega besedila popolnoma identično, zato bodo tudi naši argumenti proti temu popolnoma identični. Skratka, gre za predlog, ki naj bi spodbujal odločitve za rojstva in reševal demografski problem. Dvig kvalitete življenja naših državljanov je cilj sam po sebi in ga ni treba dodatno utemeljevati. Nasprotno pa Nova Slovenija spremembo utemljuje na staranju prebivalstva in slabi demografski sliki. Diskurz, da moramo v Sloveniji predvsem več rojevati, obravnava otroke zgolj kot bodočo delovno silo. Zdi se, da Nova Slovenija ne zagovarja družinske, temveč natalitetno politiko.

Predlagatelja lahko izzovemo tudi s tem, da demografske probleme lahko na kratki rok rešujejo tudi migracije. Zanimalo bi nas njihovo navdušenje nad sprejemanjem mladih družin v Slovenijo na podlagi demografskega argumenta. Ali bi desna politika v Slovenijo odprtih rok sprejela mlado begunsko družino ali migrantsko družino ter zagotovila uspešno integracijo njihovih otrok v slovensko družbo. Odgovor je jasen – ne bi. Rojstva, o katerih oni govorijo, morajo biti domača, slovenska, v tradicionalnih družinah, v tradicionalnih zvezah, se pravi domača avtohtona rojstva. Staranje prebivalstva je tako pri nas kot povsod v Evropi neizogibno dejstvo in prej ali slej se bomo morali spopasti s posledicami tega. Ali bo posledica dokončen razpad socialne države ali pa se bo družba prilagodila novi resničnosti z boljšo organizacijo dela, skrajšanim delovnim časom in drugimi progresivnimi politikami, to pa je naša naloga in o tem se moramo pogovarjati.

Predlogu, ki nima nikakršnih učinkov in poleg tega temelji še na napačnih argumentih, v Združeni levici ne moremo niti nasprotovati niti ga podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Dragi poslanke in poslanci, dober dan!

Kaj pravzaprav s tem zakonom predlagamo? Prvič, predlagamo, da je porodniška ponovno čez celotno obdobje 100-odstotna, ne več v zadnjih 9 mesecih 90-odstotna. Drugič, predlagamo, da pomoč ob rojstvu otroka dobijo vse družine, vsi. In tretjič, da tudi dobijo dodatek za veliko družino vsi. To so trije zelo konkretni, zelo jasni predlogi, ki jih predlagamo v Novi Sloveniji. Danes je prva obravnava tega zakona, če imate določeni posamezniki in poslanci težave s kakšnimi nomotehničnimi težavami, se da to elegantno urediti v drugi obravnavi, ker veste, da so prve obravnave namenjene temu, da se pogovarjamo o splošnih načelih in usmeritvah.

Sedaj pa še glede tega, kaj je razlog, zakaj smo to predlagali v Novi Sloveniji. V zadnjem času ves čas trdimo, da ima Slovenija v prihodnjih desetih, dvajsetih letih tri izjemno pomembne izzive, ki jih mora začeti reševati. Prvi izziv je zagotovo demografija, kazalci so slabi. Drugi izziv je zagotovo izboljšanje poslovnega okolja. Tretji izziv je visok javni dolg. In če pogledate zdaj te tri izzive, lahko ugotovite, da Nova Slovenija ves čas vlaga zakone, ki rešujejo probleme na teh treh področjih.

Najprej glede same demografije in demografskih kazalcev. Tudi tukaj je ta zakon zgolj eden izmed, mi smo jih pripravili celo serijo, pet različnih zakonov, ki pomagajo povečati rodnost. Ta, ki ga danes obravnavamo, je zgolj eden. Ko so bile narejene raziskave, so raziskovalci ugotovili, kaj je tisto, zaradi česar se mladi odločajo za več ali manj otrok. Kot prva stvar so bile izpostavljene vrednote, ali te družba, družina k temu spodbuja. Druga izjemno pomembna stvar je bila služba. In tretja stvar so bila stanovanja. Če mi kot država uspemo te tri stvari ustrezno nagovoriti in ponuditi primerne rešitve, potem se bo zagotovo tudi število rojstev v Sloveniji povečalo. Kar se tiče samega stanovanja je jasno, da če mladi nimajo stanovanj, potem nimajo strehe nad glavo in se težko odločajo za družine. Če nimajo službe, ne morejo preživeti svojih družin in prav tako si težko ustvarijo družino. Izjemno pomembno je in k temu lahko prispeva tudi ta državni zbor, da v tej državi vzpostavljamo klimo, ki je naklonjena družinam, da vzpostavljamo klimo, ki je naklonjena večjemu številu rojstev. Poglejte si, celo znotraj Slovenije obstajajo pomembne in številne razlike med področji. Večkrat izpostavljam Poljansko dolino in Selško dolino, kjer je standard dobesedno 3, celo 4 otroci. V nekaterih mnogo bolj razvitih predelih Slovenije so te številke mnogo manjše.

Da se še enkrat vrnem na bistvo tega našega predloga zakona. Mi želimo odpraviti čim več razlogov, zakaj bi mladi rekli ne večjemu številu otrok. Ti majhni detajli, ki se morda Združeni levici in še nekaterim zdijo nepomembni, so lahko pri tistih mejnih odločitvah izjemno pomembni. Ta zakon, ki ga danes predlagamo, to pomeni ponovno stoprocenata porodniška, pomoč ob rojstvu

otroka za vse in dodatek za velike družine prav tako za vse, je zgolj eden izmed paketa petih različnih zakonov, ki smo jih pripravili. Glede same demografije in izziva pa naslednje. Če pogledate demografske kazalce, so stvari precej tragične. Rodnost v Sloveniji je nižja celo od povprečja Evropske unije, da ne govorim od držav v razvoju, kjer je rodnost izjemno visoka. In da ne bo kdo rekel, da se primerjam s temi, govorim pa vam, da je rodnost nižja celo od razvitih zahodnoevropskih držav. In to nam vsekakor ne more biti v spodbudo. Naslednja stvar, ki je zaskrbljujoča, je, da se mlade družine relativno pozno odločajo za otroke. Povprečna starost mame, ko rodi prvega otroka, je v Sloveniji že preseгла 30 let. Trenutna številka rodnosti je 1,5 otroka na mamo. Če želimo kot narod na dolgi rok preživeti, je nujno, da bi bili naš cilj in naši ukrepi usmerjeni, da bi zagotovili rodnost, v konkretnem primeru vsaj 2,1 otroka na mamo. V konkretnih številkah to pomeni, da bi potrebovali ponovno v Sloveniji, da se rodi 30 tisoč otrok letno. Moja generacija, ki se je rodila na začetku 80. let, je zadnja takšna generacija v Sloveniji, zadnja generacija, ki je še imela 30 tisoč otrok, potem so pa te številke ves čas padale, dokler niso dosegle dna tam nekje leta 2007, 2008, ko se je rodilo zgolj okrog 17 tisoč otrok. Zdaj bodo tukaj najverjetneje spet težke politične debate, kdo je za to zaslužen, ampak prepričan sem, da naša takratna vlada je z vsemi ukrepi, ki jih je uveljavila, od drugega otroka v vrtcu zastoj do posebnih drugih ugodnosti, prispevala tudi k temu, da se je takrat, leta 2008, trend ponovno obrnil nekoliko navzgor, tako da se danes rodi v Sloveniji okrog 20 tisoč otrok. Ampak kot sem rekel, da bi na dolgi rok kot narod preživeli, bi se moralo v Sloveniji roditi vsaj 30 tisoč otrok, pa se jih ne.

V Novi Sloveniji si želimo, seveda, da se naš narod, naša tradicija, naše vrednote ohranjajo, in zato se nam v tej luči rodnost in število otrok zdita izjemno pomembna. In kot rečeno, z vsemi ukrepi, ki smo jih že predlagali, z vsemi zakoni, ki jih še bomo predlagali v prihodnjih mesecih, zasledujemo zgolj en cilj, to je odpraviti vse potencialne razloge, ki mladim preprečujejo, da bi se odločali za ustvarjanje družine. Kot je bilo rečeno, so vrednote, služba in stanovanje tri ključne točke, okrog katerih se več ali manj odločitev vrti. Mislim, da bi ta parlament naredil korak naprej, če bi začeli spodbujati kulturo življenja, če ne bi bili zaznamovani tisti, ki imajo tri, štiri ali več otrok, če bi bilo nekaj pozitivnega, nekaj lepega in dobrega prepoznanega tudi s strani politike ali države, da je imeti več otrok nekaj lepega.

Druga pomembna stvar so službe. Tukaj nas čaka ogromno dela in vsaj v prejšnji točki smo z majhnim popravkom poskušali zagotoviti izboljšanje poslovnega okolja, ki bi omogočalo več delovnih mest. Na koncu pridemo tudi do stanovanj, ki pa za neko bogato državo, kot pravi Vlada, da Slovenija je, ne bi smela biti problem. Da bi vzpostavili neko

ustrezno stanovanjsko politiko, ki bi mladim po dosegljivih cenah omogočala stanovanja oziroma rešitev prvega stanovanjskega problema.

Želim si, da bi danes predlog, ki predlaga ponovno uvedbo stoođstotne porodniške, pomoč ob rojstvu otroka za vse in pa dodatek za velike družine prav tako za vse, ugledal luč sveta in nadaljeval svoj postopek v parlamentu. Nova Slovenja bo to seveda podprla in izrazila z glasom za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Erika Dekleva.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, predstavniki Vlade, poslanke in poslanci!

Družina ima v družbi pomembno vlogo in velik pomen ima tudi njeno varstvo s strani družbe in države. Po predolgih letih je ta sklic državnega zbora prejšnji mesec sprejel nov in prepotreben Družinski zakonik, ki na moderen način ureja družinska razmerja in v ospredje predstavlja predvsem otroka in njegove koristi. Njegova vsebina sicer ni neposredno povezana z novelo zakona, ki jo danes obravnavamo, pa vendar je dober primer, kako je država na celovit način in s celovitimi ukrepi zmožna oblikovati in usmerjati družinsko politiko. Današnja razprava bo pravzaprav ponovno namenjena nekemu podoživljanju obdobja sprejemanja ZUJF iz leta 2012, ki je takrat zarezal tudi na področje družinske politike. Nekateri ukrepi so danes še vedno v veljavi, večina teh ukrepov pa je že sproščena. Naj omenim, da je od 1. 1. 2016 dalje otroški dodatek v petem in šestem dohodkovnem razredu dvignjen na izhodiščno vrednost pred znižanjem. Z letom 2016 so očetje upravičeni do dodatnih 5 dni plačanega očetovskega dopusta, postopen dvig se nadaljuje tudi v letih 2017 in 2018. Otrokom iz družin, ki se uvrščajo v prvi, drugi in tretji dohodkovni razred, namenjamo stoođstotno subvencijo kosila, 3 tisoč 218 dijakov in študentov več prejema štipendijo in ne nazadnje je bilo v letu 2016 v celoti odpravljeno varčevanje na področju denarnih socialnih pomoči in pri varstvenih dodatkih.

Ker so se gospodarske razmere v državi izboljšale, Poslanska skupina Nove Slovenije poslankam in poslancem predlaga sprejetje ukrepov za razbremenitev družinske politike, torej vrnitev najvišje višine izplačila starševskega nadomestila na raven pred sprejetjem ZUJF, odpravo omejitve višine starševskega nadomestila in višine starševskega dodatka, ponovno uvedbo univerzalne pravice do pomoči ob rojstvu otroka in pravice do dodatka za veliko družino ter ponovno uvedbo rednega usklajevanja nadomestil preživnin. Ti ukrepi naj bi pozitivno vplivali na demografsko sliko Slovenije ter na izboljšanje socialno-ekonomskega položaja družin.

Nedvomno je demografska slika Slovenije slaba, Slovenija je namreč kot večina razvitih držav danes starajoča se družba in temu nihče ne oporeka. S tem problemom se sooča večina evropskih držav. V Sloveniji se rodnost znižuje že dobrih 100 let. Po Konvenciji o otrokovih pravicah mora država sprejeti vse ustrezne ukrepe, s katerimi bo staršem ali drugim, ki so odgovorni za otroke, pomagala uveljavljati pravico do življenjske ravni, ki ustreza otrokovemu telesnemu, umskemu, duhovnemu, zdravstvenemu in družbenemu razvoju. Prav tako pa priporočilo Parlamentarne skupščine Sveta Evrope in Evropska socialna listina poudarjata pomen in zahtevo po udeležanju različnih ukrepov, ki naj bi zagotovili pogoje za nastanek in poln razvoj družine. Vendar pa ukrepi socialne politike lahko kratkoročno nekoliko vplivajo na raven rodnosti, na osnovno tendenco razvoja, ki vodi k zniževanju, pa ne. Zato nikakor ni nujno, da izredno pozitivni gospodarski rezultati, zniževanje brezposelnosti in dvig realnih dohodkov samodejno sprožijo zviševanje rodnosti.

V Poslanski skupini SMC ocenjujemo, da je današnji predlog Nove Slovenije parcialen in na določenih mestih, še posebej v delu, ko predlagatelj ocenjuje njegove finančne posledice, nedodelan. Parcialni posegi v področje družinske politike ne morejo dati rezultatov, kar nam kažejo tako raziskave kot statistični podatki, ki jih v svojem mnenju navaja tudi Vlada Republike Slovenije. Kljub temu da priznavamo in se zavedamo pomembnosti družinske politike in znotraj nje starševskega varstva in družinskih prejemkov, v Poslanski skupini Stranke modernega centra predloga zakona ne bomo podprli.

Sprememba zakona namreč ne bo rešila problema rodnosti v državi na dolgi rok. Reševanje demografskega problema mora biti ob upoštevanju finančne vzdržnosti države skrbno načrtovano, ne sme temeljiti zgolj na večanju stopnje rodnosti. Predlagane spremembe so se žal izkazale kot nepremišljene in predstavljajo še en predvolilni bombonček, kot se izrazijo predlagatelji sami. Kljub temu da je bila gospodarska situacija v letu 2016 bolj optimistična in kljub temu da so napovedi za prihodnost ugodne, to še ne pomeni, da lahko sproti potrošimo vse, kar je navrgla gospodarska rast. Vsaka vlada z veseljem sprošča varčevalne ukrepe oziroma omogoča državljanom kvalitetnejše življenje. Pomembno pa je, da se predvsem obnaša odgovorno. Skladno s tem je pričakovati, da se bodo začasni varčevalni ukrepi, ki jih ureja Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, sprostil v letu 2018.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo prepričani, da je še kako treba pomagati in izboljšati pogoje za delovanje in preživetje družine kot osnovne celice naše družbe. V izredno zaostreni finančni in gospodarski situaciji leta 2012 so bili sprejeti določeni ukrepi, ki jih je sedaj treba odpraviti, če želimo biti pravična in dogovorna družba. V času sprejetja ZUJF je bilo treba zaradi finančnega stanja, ki ga je pred nami pustila vlada Socialnih demokratov, zmanjšati porabo na vseh področjih, vendar le začasno, dokler se finančna slika države ne bi izboljšala. Šlo je za začasne ukrepe, ki so bili vezani na doseg 2,5 % gospodarske rasti. Da je bilo to zmanjšanje javne porabe upravičeno, dokazuje dejstvo, da vse druge koalicije teh ukrepov niso razveljavile in so jih v večji meri celo podaljšale, čeprav bi se zaradi 2,5-odstotne gospodarske rasti morale odpraviti že leta 2015.

Ukrepe na področju družine, ki so podaljšani, je sedanja koalicija vezala na hkratno izpolnitev pogoja 2,5 % bruto domačega proizvoda in rasti stopnje delovne aktivnost v starostni skupini od 20 do 64 let na 1,3 %. Torej je odprava vezana na dva pogoja hkrati, ki se morata izpolniti v istem letu. Zadnji pogoj se je v zgodovini Republike Slovenije izpolnil zgolj enkrat, oba hkrati pa nikoli. Skrajno žalostno in dvolično je s strani koalicije in ministrice dr. Anje Kopač Mrak, da na takšen način populistično zavaja slovenski narod. Če bi ostal v veljavi celoten ZUJF, sprejet v času Janševe vlade, bi bili celotni družinski prejemki vrnjeni že leta 2015. V času te vlade se proračunski denar deli brez ustreznega premisleka vsem, ki to vlado stisnejo ob steno, ne glede na to, ali so najbolj upravičeni do tega denarja ali pa tudi ne. Tako ni problema za dokapitalizacijo SDH ali DUTB v višini 250 milijonov evrov, prav tako za povišanje plač v javnem sektorju, zapravljanje denarja za ustanavljanje nepotrebnih agencij in še bi lahko našteval. Ko pa gre za družine, pa zelo rado zmanjka denarja v državnem proračunu.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je gospodarska in finančna situacija v Sloveniji v letu 2017 bolj ugodna, zato je treba pomagati tudi družinam, da se bo povečala rodnost, izboljšalo stanje v njihovem proračunu in da bo življenje večine družin dostojno v družbi in državi, v kateri živijo. Prav zato podpiramo Predlog zakona o spremembah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki bo omogočil družinam optimizacijo družinskih proračunov in ustrezen socialno-ekonomski položaj, uveljavil pravičnejšo porazdelitev javnih financ, spodbudil domačo potrošnjo, pomagal staršem, da bodo lažje usklajevali družinsko in poklicno življenje in se posledično odločali za rojstvo več otrok in da se bo na podlagi tega izboljšala tudi demografska slika v Republiki Sloveniji, ki je ena najslabših v Evropski uniji. Predlaga se vrnitev najvišje višine izplačila starševskega nadomestila na ravni pred sprejetjem ZUJF,

2,5-kratnik, odprava omejitev višine starševskega nadomestila in višine starševskega dodatka, ponovna uvedba univerzalna pravice do pomoči ob rojstvu otroka in pravice do dodatka za veliko družino in ponovna uvedba rednega usklajevanja nadomestil preživnin.

V Slovenski demokratiški stranki bomo ta predlog zakona podprli, tako kot sem to napovedal že uvodoma v svojem stališču. Prepričani smo, da je vodenje pozitivne družinske politike izjemnega pomena za razvoj in prihodnost družbe. Upam, da se vsi zavedamo, da je ravno družina osnovna in ključna celica vsake družbe.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani!

Predlagatelji Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih navezujejo predlog sprememb na slabo stanje demografske slike in na negativne učinke varčevanja, ki jih je našim državljanom in državljanom v času najgloblje krize povzročil Zakon za uravnoteženje javnih financ, tako imenovani ZUJF. Danes lahko sicer rečemo, da smo tudi s pomočjo ZUJF premagali krizo, povedati pa je treba tudi, da ni bilo ustrezno, da so po našem mnenju preveliko ceno krize plačali manj premožni in revni, tudi vsi upokojenci, saj socialna država ni odigrala potrebne vloge. Danes tudi dvomimo v ustreznost pred leti ugotovljenega primanjkljaja v bankah, zaradi česar je bilo v banke vloženih okoli 5 milijard evrov. V Banki Slovenije, ki bi nas morala tedaj ustrezno varovati pred bančnimi zlorabami, pa tega posla očitno ni dovolj dobro opravljala, že nekaj časa potekajo kriminalistične preiskave. Brez predhodne vzpostavitve ustreznega nadzora nad postopki ugotavljanja primanjkljaja bank in brez predhodnega ustreznega nadzora nad porabo v banke vloženega denarja, je tedanja vlada jemala prebivalstvu, tudi socialno ogroženim, da je polnila bančno luknjo.

Vendar pa je treba poudariti, da je bilo od sprejetja ZUJF vrsto ukrepov že omiljenih, in sicer predvsem v času te vlade. Ob izboljšanih ekonomskih kazalcih in hkrati ob upoštevanju fiskalnih zavez za vzdržnost javne porabe postopno, vendar vztrajno zvišujemo na primer izdatke pri pokojninskem varstvu in tudi na področju, o katerem govorimo danes, ki jih je danes podrobno navajala že državna sekretarka. Naj zato omenim le, da je od 1. 1. 2016 dalje otroški dodatek k petemu in šestemu dohodkovnemu razredu dvignjen na izhodiščno vrednost pred znižanjem z ZUJF. Z letom 2016 so očetje upravičeni do dodatnih pet dni plačanega očetovskega dopusta, postopen dvig števila dni očetovskega dopusta se nadaljuje

tudi v letu 2017, saj letos očetje pridobijo dodatnih 5 dni plačanega očetovskega dopusta, še nadaljnjih pet dni pa jim bo pripadalo v naslednjem letu. V Poslanski skupini Desus bi si želeli, da bi lahko, tako kot je bila čez noč sprožena varčevalna mrzlica z ZUJF, vse odmrznjeno tudi v hipu odmrznili, žal pa se ne da tako hitro popravljati oziroma spraviti na kup zadostnih finančnih sredstev, da bi lahko ponovno delili nekaj, kar je bilo med tem preusmerjeno v druge, večje ali manjše potrebe države, kar se je izvajalo skozi kar nekaj vlad. V Poslanski skupini Desus si bomo vsekakor še naprej prizadevali, da se ljudem vrne vse, kar jim je bilo odvzeto z ZUJF.

Težava zakona, ki ga imamo danes pred seboj pa je, da ne glede na to, ali bi ga potrdili ali ne, ta zakon ne bi imel nobenega učinka. Predlagatelji namreč zmotno predlagajo črtanje člena v Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki napotuje na člene Zakona za uravnoteženje javnih financ, ki pa so že prenehali veljati, zato sprejem predlaganega zakona ne bi prinesel nobenih učinkov, prinesel pa bi določeno mero zmede in nejasnosti v naš pravni red. Ker se zakon nanaša na člene, ki ne obstajajo več, za tak predlog zakona sploh nima smisla glasovati.

Tudi v Poslanski skupini Desus smo sicer prepričani, da bi se moralo področju demografije nameniti več pozornosti kot doslej. Gre pa tudi za problem manjkajočih vrednot v naši družbi, saj bi si morali vsi prizadevati za državo, ki bo prijazna vsem generacijam. Dokler si nekateri pri nas brez sramu in obsojanja ostalih lahko privoščijo, da jemljejo revnim, ranljivim, ustvarjajo prekarno in izkoriščeno delovno silo ter bogatijo na račun drugih skupin prebivalstva, je težko pričakovati pozitivne spremembe v družbi. Govorim v prvi vrsti o potrebi po medgeneracijski povezanosti in solidarnosti ter o spoštovanju posameznika. Govorim o družbi, ki ji ne bo vseeno za posameznika. Kar pa se tiče današnjega glasovanja, je bilo že prej jasno povedano, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev k predlogu zakona.

Najprej ima besedo predstavnica predlagatelja gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Zakaj se bojite življenja? Pa vendarle to nas ohranja, ohranja nas, posameznika, ohranja naše družine, ohranja naše skupnosti, naše lokalne skupnosti. Ne vem, zakaj se na nek način išče razloge, zakaj zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, pa vendarle pripomore k temu, da se postavijo v tej državi stvari na svoje mesto. Govorim o tem, da se odločimo, kakšno

politiko bomo peljali. Trdno sem prepričana, da naša Slovenija potrebuje družinsko politiko in socialno politiko, in mi v Novi Sloveniji govorimo o družinski politiki, vi danes ste pa govorili o socialni politiki. Dve različni temi smo danes odpirali. Mi smo želeli in želimo odpirati družinsko politiko z ukrepi, ki podpirajo družinsko politiko, vi pa ves čas govorite o socialni politiki.

Zdaj pa bi bilo potrebno najprej razčistiti, kar se tiče otroškega dodatka. Otroški dodatek in drugi prejemki tudi iz današnjega zakona niso socialna pomoč. Niso socialna pomoč in niso namenjeni socialni pomoči družinam, ampak so vlaganje. Se pravi, je družinska politika, to, kar danes govorimo, o tem, kar smo v Novi Sloveniji pripravili, govorimo o politiki vlaganja. Potrebujemo socialno politiko, seveda jo potrebujemo, ampak v ožjem smislu pomoči ogroženim, tistim dejansko, ki to socialno pomoč potrebujejo; in seveda rabimo politiko, družinsko politiko, politiko vlaganja v otroke in v njihove danosti. O dveh stvareh danes govorimo in razpravljamo. Lahko rečem, da zakonodajalec pri otroških dodatkih venomer ponavlja in poudarja pomoč najbolj potrebnim. S tem seveda preverjeno trka na našo vest, na naše srce, ampak prav tukaj, pomagati ljudem v stiskah in nesreči, je prav; vendar poroka in rojstvo otroka ne sme biti nesreča in ne sme biti socialna stiska. Ne sme biti. Poroka in rojstvo otroka ne sme biti socialna stiska, ampak družinska politika bi jo morala obravnavati in bi moralo biti ravno drugače. Ampak ves čas poslušamo, da kaj vse je bilo narejeno. Seveda je bilo narejeno. Če ne bi vi popravili, draga koalicija, bi bilo že vse narejeno v 2015 in bi že vse to prenehalo, ampak kljub vsemu niste pripravili ene konkretne družinske politike.

Ne nazadnje, če soglašamo s tem, da ... Primer, družina z več otroki, ki bo dolgoročno naredila pokojninski blagajni milijon evrov plusa, dobička, da mora za otroški dodatek izkazovati svojo socialno stisko, gmotno stisko. Se mi zdi, da smo se sprijaznili z gospodarsko in vrednostno zmešnjavo. Če mora izkazovati, da so v neki stiski, da bodo upravičeni do nekih otroških dodatkov – pa saj mi smo čisto skrenili s poti! To ne sme biti reševanje stisk. Mi moramo imeti socialno politiko, ki dejansko pomaga tistim, ki potrebujejo socialno politiko, in potrebujemo družinsko politiko, ki pomaga usklajevati družinsko in poklicno življenje, ki pomaga družinam, da se počutijo pri odločanju, snovanju svoje družinske politike zaščiteni, da se počutijo varno. Seveda je del te družinske politike tudi stanovanjska politika, ampak če ne bomo začeli tam, kjer je pomembno, se pravi pri spoštovanju življenja, se mi zdi ne bomo potrebovali potem v prihodnosti ne socialne politike, ne stanovanjske politike, ne zdravstvene politike, ne proračuna in ne vlad, ker ne bomo imeli to za nikogar delati. Zdi se mi, da politika družinska zahteva vseeno nekaj malega sredstev, ker današnji predlog ni neko

grozno breme proračunu Republike Slovenije, in seveda nekaj dobre volje, da se v Sloveniji vendarle začnemo ukvarjati z družinsko politiko, kot jo poznajo vse naše uspešne evropske države – Francija, Švedska, Nizozemska, Finska. Oni imajo stabilno družinsko politiko, ki se šteje v desetletjih, ne v desetletju, v desetletjih.

Meni osebno je zelo blizu sistem vavčerja sistema. Ti dobiš za enega otroka vavčer, vanj je vključno, točno se ve kaj, po postavkah. In se vnaprej ve, pri drugem otroku dobiš tak vavčer, pri tretjem takšnega; brez kakršnih iskanj nekih gmotnih socialnih stisk družin. To mora reševati socialna politika. Seveda, z nekaj malo sredstev in nekaj dobre volje bi se dalo, če bi država imela pred očmi seveda koristi otroka, ker na ta način bi spodbujali neko zdravo otroštvo otrok, seveda z nekimi pravicami, z nekimi pomočmi, ki bi bile vnaprej jasne. Tako bi lahko vsak vedel dolgoročno se odločati, kaj in kako bo peljal svoje družinsko življenje in hkrati tudi svoje poklicno življenje. Pri nas pa imamo vse zadeve preveč prepletene in enostavno ne gremo v politiko, ki bi spodbujala neko družinsko življenje.

Če samo omenim stanovanjska politika. Mlada družina s tretjim otrokom na poti si je želela rešiti stanovanjsko politiko – danes je bilo omenjeno, da je pomembna stanovanjska politika. In so šli na eno izmed slovenskih bank po kredit. Kaj mislite, kakšen odgovor so dobili? Če bi bili sami, bi dobili kredit, ja, ker pa je že tretji otrok na poti, veste kaj, vi ste pa preveč rizični za nas, vam pa kredita ne moremo odobriti. To je stanovanjska politika, ki jo imamo trenutno v Sloveniji! Če imaš več otrok, bolj si rizičen za državo, bolj si rizičen za banke in enostavno te nihče ne financira. Se pravi, kakšno politiko želimo v prihodnje v Sloveniji razvijati? Tudi vi, ki ste na ministrstvu. Poglejte, kaj bi morali narediti pri stanovanjski politiki! Osebno sem prepričana, da nekdo, ki je odgovoren in se čuti, da ima lahko več otrok, da to ni noben rizičen element v državi. Saj ne bo spokal, pa šel v davčne oaze. Saj vendar tukaj poganja korenine v tej državi in seveda polni tudi državni proračun. Ampak, dokler bo tak mačehovski odnos, se mi zdi, da dejansko smo v bistvu se sprijaznili, tako kot sem že rekla, z neko gospodarsko in vrednostno zmešnjavo v tej državi.

Pozitiven je posebno dodatek za velike družine, da ga vsi dobijo, kar se mi zdi, da je zelo pomembno. Ne glede, kdo si, ker to je namenjeno tvojim otrokom.

Ko sem bila preteklo soboto skupaj z varuhinjo gospo Nussdorfer pri Aninem skladu, srečanju velikih družin v Ljubljani, v Šentjakobu, je bilo izpostavljeno – tudi velike družine, z 12 otroki je bila ena družina. Rekla je, da ji ni jasno, zakaj smo velike družine vsi od treh otrok naprej in dobimo dodatek vsi enako. Saj resnično je, če ima nekdo takšno številčno družino, da so tudi

njegove potrebe drugačne, jih ni v Sloveniji veliko, o tem smo že veliko tudi na Odboru za delo, družino razpravljali, koliko je takšnih družin. Se mi zdi, da nek pozitiven odnos do tega bi vseeno moral biti, tudi ne glede na to, katera vlada je. Ne glede na to, katera vlada je. Ker to dejansko bogati vse nas in seveda tudi ne nazadnje državni proračun. Tako kot je po izračunih dokazano, da veliko pripomorejo v državno blagajno, seveda tudi v pokojninsko blagajno.

Bilo je rečeno, da ne želimo nekih družin sprejeti, begunskih in takšnih. Mislim, da na strani Nove Slovenije nismo nikoli tega odpri, da enostavno nekdo hoče te zadeve izpostaviti, kako smo zaprti, kako želimo vse tradicionalno in ne vem kaj. To se mi zdi tako za lase privlečeno, zato da se ni treba ukvarjati s tisto zadevo, ki je dejansko zelo pomembna. Pomembna pa je družinska politika v naši državi, ki po ugotavljanjih vse od leta 2007 stagnira, se jo z različnimi ukrepi poskuša izbrisati in preveč pomešati z neko socialno politiko. Ta socialna politika pa resnično tistim, ki imajo težave, ki dejansko živijo pod pragom revščine, ravno tako nič ne pomaga, ker jim ravno toliko pomaga, da voda direktno ne teče v grlo, samo kadar so kakšni izredni dogodki, jih zalije na polno. Kadar so kakšni izredni odhodki v družini. To ni socialna politika! Mi moramo pomagati najšibkejšim, najbolj ranljivim skupinam, hkrati pa moramo ohranjati in podpirati tisto družinsko politiko, ki bo omogočala, da bodo prihajali do svojih stanovanj, mladi.

Mi je žal. Resnično mi je žal, da enostavno, glede na vse podatke Umarja, na vsa opozorila Evropske komisije, kljub koalicijski pripravi vizije Slovenije 2050 ne vidite, da je treba spremeniti nekaj pri temelju življenja, pri temelju družinske politike. Lahko naredimo še ne vem koliko raziskav, vizij Slovenije, lahko do 2100 leta, kjer še ne vem, če bo sploh še zelena ta Slovenija, ampak bistveno je, kaj bomo naredili danes in za prihodnjih 10, 20 let.

Mi, v Novi Sloveniji gremo s koraki naprej. Prepričani smo bili, da vendarle boste v koaliciji pa razumeli, kaj je potrebno in da bomo skupaj stopili. Tudi danes, če mogoče nek člen je bil narobe prečlenjen. Pa se mi zdi, da zadeve se dajo vse popraviti. Tako kot sem rekla, z malo sredstev in dobre volje, in očitno dobre volje v podporo družin ni prav veliko v vaših vrstah.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravita naj se mag. Tanja Cink in gospod Žan Mahnič.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Kardinal Rode je pred leti dobil nagrado Bob leta, ko je dejal, da ljubezen do naroda se začne v postelji. In v tem izreku je velika resnica. Vsi vemo, da rodnost, demografija je v Sloveniji problem. Včasih je veljalo, da bi morala vsaka ženska imeti tri otroke, enega zase, enega za

očeta, enega pa še za domovino. Zdaj imamo 1,5 ali manj otrok na žensko in ne gre samo za to, ali imamo dovolj denarja za otroke, predvsem se mi zdi, da v Sloveniji velikokrat manjka volje do tega. Moram spomniti, ena gospa, ki nas gleda in je klicala tudi v našo poslansko skupino in je dejala, kdor nima denarja ne more imeti otrok. Ampak naši ukrepi bi pripomogli k temu, da bi mladi imeli več denarja za te stvari, pa vendarle vem, da so bogati pari, bogate družine, ki imajo malo število otrok, in so skromne družine, ki imajo večje število otrok. Torej, odnos do življenja je tisti, ki je pri tem najbolj pomemben. Glede na to, da imamo v Sloveniji slabo demografsko sliko, bi cela družba morala spodbujati – nikogar ne moremo prisiliti, naj ima več ali manj otrok. Prepričana pa sem, če vzpostavimo neko družinsko politiko, ki spodbuja mlade, ki omogoča mladim, se bodo zato lažje odločali, če bodo točno vedeli, kakšne pravice jim za to pripadajo.

Nekaj moramo narediti. Ali bomo samo čakali, kdaj bo slovenski narod izumrl, kot je ... Bom pa enkrat komentirala kolegico Dekleva, ki je rekla, da ne moremo demografije reševati z rodnostjo. Ja s čim jo pa lahko rešujemo? Seveda imamo tudi priseljevanje, jaz si pa vseeno želim, da bi večino slovenskega naroda bila vendarle rojena in vzgojena v Sloveniji, da bi govorila slovenski jezik, da bi nadaljevali slovensko kulturo. S tem ne pomeni, da sem nestrpna ali da ne maram drugih seveda, ampak pretežni del našega naroda pa želim, da ostane slovenski, to pa lahko rešujemo samo z rodnostjo. Imam še en predlog. Lahko naredimo kaj tudi z repatriacijo, saj vemo, da po drugi svetovni vojni so se mnoge družine na silo morale izseliti, da so si rešile življenja, lahko sprejmemo ukrepe, ki bodo pripomogli k temu, da bi več teh družin, ki so zdaj že v tretjem, četrtem kolenu, prišle nazaj v Slovenijo. Ko sem bila v Argentini, sem srečala precej takšnih številčnih družin zavednih Slovencev, ki bi se radi vrnil, če bi jim država pri tem pomagala. Torej, to je, ampak še vseeno mislim, da največ pa lahko naredimo s tem, da spremenimo odnos do življenja v pozitiven odnos, v spodbujevalni odnos in da ločimo družinsko in socialno politiko.

Novi Sloveniji se tudi velikokrat očita, da smo postali stranka kapitalistov, ker govorimo veliko o gospodarstvu. Seveda, najboljša socialna država je tista, ki ima dobro gospodarstvo, ker tista omogoča, da je več ljudi zaposlenih, omogoča boljše prihodke, omogoča več vplačil v različne blagajne, tudi v pokojninske, torej tudi boljše pokojnine. Pri nas bo čedalje večji problem, ker je premalo zaposlenih, ki vplačujejo v pokojninsko blagajno, in demografski sklad pa tega še zdaleč ne bo rešil. Že sedaj vemo, da država vplačuje približno milijardo 300 milijonov letno kot dodatek v pokojninsko blagajno, demografski sklad je pa kapljica v morje, če to primerjamo.

Več kot bomo imeli otrok, pa ko govorimo o trošenju, več bo tudi trošenja, več bo

plačanega DDV in na koncu, več kot bo zaposlenih, več bo tudi plačanih prispevkov, trošenja in tako naprej. Na žalost, večkrat bolj govorimo o smrti kot o življenju. Spomnimo se lansko leto, ko so vrteli film pri frančiškanski cerkvi in so vsi vpili, da smo proti splavu, da je ta film proti splavu. Pa sem si ta film pogledala. O čem je ta film govoril? Kako se razvija življenje in na koncu je bil samo napis: Izberi življenje. Z eno besedo ni bil omenjen splav! Ali je to kaj grdega, če so tam vrteli ta film za spodbujanje, da izberemo življenje? In so bili komentariji ljudi, ki si tega filma sploh niso ogledali. Nedavno nazaj je bilo v parlamentu srečanje žensk, ko so proslavljale zapis pravice do splava v ustavo. Jaz obžalujem, da se nekatere ženske tega poslužujejo, nikogar ne obsojam, ker je to njihova odločitev. Jaz ne potrebujem za to zakona, ker spoštujem življenje od spočetja do naravne smrti, pa vendar to zame ni dosežek, to zame ni nekaj, kar bi morali na veliko proslavljati. To je, na žalost, situacija, ko je nekdo to izbral, ker se je znašel v težki situaciji. Želim si, da bi bilo tega čim manj, da bi naredili vse, da bi takšno žensko spodbudili in predlagali, omogočili tudi druge rešitve; ampak to ni današnja tema, je pa povezana. Sama sem bila takrat edina ministrica v vladi, ko smo sprejemali ZUJF. Vem, da sem se takrat osebno zelo borila proti vsem ukrepom, ki so zmanjševali pravice žensk v času porodniške in potem; vem, da bi bili ti ukrepi še strožji, pa sem se tudi sama proti temu borila. In ko zdaj sproščamo vse ukrepe, mislim, da je prav, da se to tudi vrne nazaj.

Ukrep plačila drugega otroka v vrtcu, o katerem smo tudi govorili, je eden takšnih ukrepov, ki spodbujajo mlade, da se prej odločijo za rojstvo drugega otroka. Saj vemo, da ko imamo prvega otroka, je to povezano tudi z določenimi odpovedmi, težavami in tako naprej in marsikdaj par preloži rojstvo drugega otroka na kasnejši čas, potem se jim pa zdi, da je že prepozno, da se ne bodo vrtili več nazaj in tako naprej. Glejte, to so drobni ukrepi, ki nikogar ne silijo, vendar bi nam bolj pozitiven odnos do tega vprašanja pomagal, da bi se mladi lažje odločali. Seveda, za to morajo imeti izpolnjene določene pogoje in služba, zaposlitev je ena prvih. Zato mi vedno poudarjamo, glejte, mi izgubljam veliko možnosti, veliko priložnosti v gospodarstvu, ker imamo preveč zapletene, predolgotrajne administrativne postopke. Velikokrat sem to že povedala in poslanci Nove Slovenije smo že velikokrat poudarili, ko gremo na teren, pravijo podjetniki, mi bi širili proizvodnjo, pa čakamo leta in leta na dovoljenje, preveč birokracije, preveč tega, celo pripravili smo predloge, kako hitreje omogočiti gospodarstvu, da bi zgradili ali pa povečali svoje kapacitete, pa to leži nekje v vladnem predalu, ker smo dali stranki SMC, in nam je žal, ker smo predloge pripravili skupaj s strokovnjaki. In še vrsto takih potencialov imamo v Sloveniji.

Kaj si na koncu ljudje najbolj želijo – da bi normalno živeli, da bi bili zaposleni, da bi lahko, ne s socialnimi pomočmi, ampak enostavno s tem, kar zaslužijo, živeli, preživljali svoje družine. Socialna pomoč pride šele takrat, ko si nekdo ne more pomagati, ali premalo zasluži, ali je bolan, ali je izgubil službo, takrat. Mi pa predlagamo, da ločimo družinsko in socialno politiko, da spodbudimo k razmišljanju, da bi pa vendar lahko imeli še kakšnega otroka v družini več. Ker največkrat ni problem denar, seveda je zelo pomemben, velikokrat vidimo, da so dobro situirane družine, pa se niso odločile tudi zaradi premajhnega pozitivnega odnosa družbe do tega. Če se spomnim časov socializma, so zelo postrani gledali tiste družine, ki so imele več kot dva otroka. Dva sta bila, fant pa punca, to je bilo idealno. Če je imel kdo več otrok, je bil že skorajda sovražnik države, že konservativen, da ne rečemo starokopiten ali še kaj drugega. Tako se je, žal, gledalo. V nekaterih državah gredo celo tako daleč, da matere, ki imajo tri otroke in več, dobijo plačo za to. Kaj nam pomaga, če bomo mi vse druge ukrepe sprejeli, ne bomo pa imeli pa otrok, ne bomo mogli živeti naprej kot narod, ki se naravno obnavlja. Nič nam ne pomaga. Ali lahko kar tako mirno prepustimo vse usodi, rečemo, da kakor bo, pa bo, to ni moja skrb. Če smo odgovorni državljani, potem moramo vsi nekaj narediti za to in prepričana sem, da se da; najprej s pozitivnim razmišljanjem o življenju, potem z ustreznimi družinsko politiko in seveda z ustreznimi gospodarsko politiko. Potem pa lahko naredimo veliko za spremembe tudi v narodu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Tanja Cink. Priprava naj se gospod Žan Mahnič in mag. Bojana Muršič.

MAG. TANJA CINK (PS SMC): Hvala, predsednik, za besedo.

Če začnem pri mnenju Vlade, izhaja iz tega kar precej argumentov, zakaj zakona ne moremo sprejeti.

Sprememba, ki jo predlagate v Novi Sloveniji, je pomembna. S tem se strinjam, ni pa poglobljena za to, k čemur stremite s to novelo. Tu mislim na dvig natalitete. Resda so nekateri kazalniki gospodarskih razmer v času te vlade očitno izboljšali in se zato postopno sproščajo tudi varčevalni ukrepi. Ne morejo se pa sprostiti vsi naenkrat. Tudi Slovenija ni naenkrat potonila v krizo. Čeprav naj bi rodnost v Sloveniji padala že zadnjih 100 let, ampak je to očitno pritegnilo našo pozornost šele, ko smo ugotovili, da so se kazalniki spustili pod raven zagotavljanja obnavljanja prebivalstva. Če malo pobrsamo po našem spominu, na področju družinskih prejemkov je bil v letu 2016, recimo, sproščen varčevalni ukrep pri otroškem dodatku in se je dvignil na izhodiščno vrednost pred znižanjem z ZUJF. Prav tako so z letom 2016 očetje pridobili 5 dni očetovskega dopusta, dodatnih pet bodo

pridobili še s tem in z letom, ki sledi. Tako da se je sproščanje varčevalnih ukrepov očitno začelo tudi pri družinah. Ni res, da se proračunska sredstva za starševska nadomestila nahajajo na postavki, ki jo v predlogu navajate. Prav tako bi se povečali odhodki s predlagano spremembo za 29 milijonov in ne za 3 in pol, kot navajate. Vlada nas je že opozorila, da glede demografske slike ne odstopamo od trendov večine ostalih evropskih držav. Hkrati pa kažejo raziskave, da imajo tovrstni ukrepi na zvišanje zanemarljiv vpliv, ki je, če je, praviloma kratkoročen.

Če ste si morda pogledali poročilo raziskave, ki jo je na to temo opravil v Sloveniji leta 2010 Inštitut za socialno varstvo, je iz sporočila razvidno, da je trend zniževanja rodnosti značilnost vseh evropskih držav. Razlika je morda samo v hitrosti procesa. Samo domnevno vplivajo ukrepi socialne in demografske politike na raven rodnosti, tendence pa ne morejo spremeniti. Študija, ki je bila opravljena pri nas, pa je pokazala, da ukrepi družinske politike na rodnost nimajo pomembnega vpliva. Treba je celo poudariti, da so pri nas podporni ukrepi države za ustvarjanje družine in dvig kakovosti družinskega življenja po mednarodnih merilih ugodni. Po podatkih Eurostata sodijo med države, ki imajo višjo stopnjo rodnosti, kot je pri nas, predvsem tiste, ki dajejo velik poudarek politiki enakosti med ženskami in moškimi. To so skandinavske države, ki imajo tudi eno najvišjih stopenj zaposlenosti žensk. Je pa res, da so demografski trendi, ki se kažejo, dejstvo in jih je seveda potrebno jemati resno in razmisliti v zvezi z dolgoročnim načrtovanjem področnih politik, kot je tudi družinska politika.

Če zaključim. Da ne bo pomote, podpiram vašo razmišljanja. Ne nazadnje je tudi Vlada usmerjena k istemu cilju. Gre samo za to, da je Vlada pristopila k sproščanju varčevalnih ukrepov postopno. Prepriča sem, da bi tudi predlagatelj, če bi sedel v vladi, ravnal zelo podobno, če ne enako. Predlog zakona, seveda, poleg ostalih sledi ustavnemu načelu varovanja družine, materinstva in tako dalje, vendar naj spomnim, ne smemo pa pozabiti tudi na fiskalno pravilo, ki je tudi stvar Ustave Republike Slovenije in ki nas zavezuje bolj gospodarnemu ravnanju z javnimi financami.

Glede na ugodne kazalnike trenutnih gospodarskih razmer in ugodne napovedi za leto 2017 in 2018 pa verjamem, da bomo lahko zastavljene cilje postopno tudi dosegli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hala lepa kolegici, tudi Tanji Cink. Pri tej točki vendarle nekaj več razpravljavcev s strani koalicije kot pri prejšnji točki.

Vlada sprošča varčevalne ukrepe postopno. To je res. Vendar bilo je retorično

vprašanje, kaj bi mi naredili, če bi bili v vladi. Verjetno bi jih tudi sproščali, ja bi jih sproščali, vendar mogoče je ta prioriteta, kje bi začeli, mogoče drugačna. Mi bi začeli sproščati verjetno pri družinski politiki, zato da bi vendarle dolgoročno spodbudili na nek način tudi gospodarsko rast in bi znižali, seveda, davke. Ne bi pa šli takoj mogoče kakšnih drugih ukrepov dajati, ki nimajo direktnega vpliva tudi na proračun. Mislim, da tu je ta naša politika videnja sproščanja varčevalnih ukrepov drugačna od koalicije, če tako rečem.

Se mi zdi, da je primerjava glede trenda z drugimi državami, da se vsi soočajo s padanjem števila prebivalstva, korektna, se strinjam z njo. Vendar moramo pa spet v obzir vzeti drugo zadevo, da države, ki se soočajo s padanjem števila prebivalstva, štejejo 60, 70, 80 milijonov. Nas je pa 2 milijona. Tukaj bi morala biti razlika na strani nas še toliko večja. Nemčija ima 80 milijonov prebivalcev, če vzamemo eno tako evropsko državo v obzir, kako se soočajo oni s padanjem in seveda na kakšno število. Se mi zdi, da je pri 2 milijonih prebivalcev zelo pomembno, kako je.

Da so ukrepi v podporo družini ugodni, poglejte, povedala sem, pa lahko še enkrat povem, kako so ti ukrepi v podporo družinam ugodni. V naši državi enostavno podpora družinam, lahko rečem, ni ugodna. Primer, da nekdo ne dobi stanovanjskega kredita za prvo reševanje stanovanjskega problema in ga ne dobi pri slovenskih bankah, zato ker je tretji otrok na poti in to predstavlja bankam in potemtatem tudi državi prevelik riziko, se mi zdi, da je to popolnoma zgrešena politika. Kvečjemu bi morali reči, tukaj pa bodo dali vse od sebe, da bodo do tega prišli. Da pa je do tega prišlo, seveda, je pa to večno prepletanje socialne in družinske politike. Še enkrat povem, rojstvo otroka ne sme biti socialna stiska in ne sme spadati pod kategorijo socialne pomoči, skupaj z otroškim dodatkom. Tukaj je samo neko zamegljevanje. In potem rečemo, smo sprostili otroški dodatek 5. in 6. razreda. Če bi bilo to znotraj družinske politike, do tega sploh ne bi prišlo. Tistim, ki imajo dejansko socialno stisko, se bi pomagalo iz socialnega programa. O tem govorimo v Novi Sloveniji! Da je vse preveč socialnih stisk, ki jih potem rešujemo na plečih družinske politike in temu je potrebno reči konec in začeti odmotavati tam, kjer se najprej začne. Najprej pa se začne pri porodniških dopustih, pri dodatkih za veliko družino in pri pomoči ob rojstvu otroka.

Vsak otrok, ki pride na svet, naj bi bil deležen pomoči, spoštovanja države ob pomoči otroka, to je že bilo v preteklosti, sama sem to vse dobila pri otrocih, ampak od zdaj naprej pa enostavno, to je pa samo za nekatere otroke. Ja, zakaj pa so otroci različni? Mislim, da so otroci vsi naši in da je potrebno, da imamo tako politiko, ki obravnava vse enako.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Žan Mahnič. Pripravita naj se mag. Bojana Muršič in gospod Zvonko Lah.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Tukaj vidimo približno dva principa reševanja iste teme, iste problematike, za katero verjamem, da se je vsi zavedamo, in to je demografija. Ampak principa sta si različna v tem smislu, da desnica bi demografijo reševala s tem, da bi izvajala pozitivno družinsko politiko, pozitivno demografsko politiko, da bi sprejemala ukrepe v korist družinam, v korist očetom, materam, otrokom, levica pa bi demografijo reševala z naseljevanjem Arabcev. Temu smo priča v zadnjem letu in pol. Vodilni evropski politiki so sami izjavili, da bodo migranti, ki sedaj prihajajo, reševali predvsem in tudi evropsko demografijo.

S takšnim načinom reševanja demografije se ne morem strinjati, kajti s tem, ko se uvaža arabske migrante, se spreminja tudi kulturo, zaradi kulture se spreminja politični zemljevid Evrope, vidimo, kaj se lahko zgodi v Franciji, vidimo, kaj se dogaja drugod, ekstremi tako na levi in na desni prihajajo v ospredje. Mi pa na desni, konservativni strani zagovarjamo drugačno reševanje, reševanje v korist državljanov in državljanek, predvsem Slovenk in Slovencev. Zakon, ki je danes pred nami, je za podpreti, to ni noben takšen strošek, da ga država ne bi zmogla, je pa to investicija; investicija za prihodnost, kajti s spodbujanjem ukrepov, s sprejemanjem ukrepov, ki bodo pozitivno vplivali na demografijo, s tem posledično bomo imeli več rojstev, več otrok, več bodočih davkoplačevalcev in davkoplačevalk. Ni problem denar investirati tudi iz državnega proračuna v nekaj, kar veš, da se ti bo v prihodnosti vrnilo. Glejte, ni problem, kot je že bilo rečeno, več kot 200 milijonov evrov dati SDH, kjer se bo seveda denar delil po principu tovarišijskega kapitalizma, leva roka–desni žep oziroma krožnega gospodarstva kot temu reče predsednik Vlade, je pa problem dati 3 milijone evrov in pol v to, da bi spodbujali rojstvo Slovenk in Slovencev.

V tem predlogu zakona je dobro razdelano oziroma napisana mednarodna primerjava, kako imajo družinsko politiko oziroma kateri so tisti ukrepi, s katerimi pozitivno demografsko, pozitivno družinsko politiko izvajajo druge države članice Evropske unije. Ali to stane? Seveda, da stane! Stalo je tudi, ko je Janševa vlada tudi zato, da se je pozitivno vplivalo na demografijo oziroma na neko razbremenitev družin, uvedla brezplačen topel obrok v srednjih šolah, da je uvedla brezplačen vrtec za drugega in nadaljnje otroke, da so pod vodstvom takratnega ministra Černača dijaki in študentje prišli do subvencioniranih vozovnic. Vse to so stvari, ki razbremenjujejo družinske proračune in ki pozitivno vplivajo na družino.

20. maja ima Slovenska demokratska stranka kongres, sprejemali bomo resolucijo in v to resolucijo smo med drugim tudi zapisali: Mladim družinam bomo omogočili ugoden kredit za ureditev stanovanjskega vprašanja, nakup hiše ali stanovanja, pri čemer bo glavnica kredita zmanjšana za 20 % ob rojstvu vsakega novorojenega otroka. Ali bo to stalo? Ja, bo stalo, ampak še enkrat, ni problem dati denar iz proračuna ali pa celo vzeti kredit za to, še lažje ga je dobiti s prodajo kakšne državne firme, če veš, kam ta denar gre, kam si ga dal in da si ga dal tja, kjer ga boš dobil nazaj. To bo pozitivno dolgoročno vplivalo na proračun in seveda s tem, če bo več otrok, več davkoplačevalcev, več zaposlenih, več tistih, ki bodo plačevali prispevke, bo to pozitivno vplivalo tudi na zdravstveno, pokojninsko, socialno blagajno. Ta ukrep je treba sprejeti. Dajmo se izogniti temu političnemu prestižu, da če opozicija nekaj predlaga, da vladajoča koalicija to zavrne, potem pa čez nekaj časa pride sama s tem predlogom. Veliko smo slišali o teh predvolilnih bombončkih. Dejansko se takšni ukrepi po navadi sprejemajo proti koncu mandata, ampak če smo včeraj naredili nekaj za upokojenca, ko smo dali minimalno pokojnino za tiste s polno delovno dobo, s tem še zdaleč nismo naredili vsega, ki bi morali storiti, kajti ravno tako kot tisti, ki bodo imeli 500 evrov oziroma ki so imeli zdaj pod 500 evrov, imajo prazne želodce in ravno tako potrebujejo hrano tisti, ki imajo 200 ali 300 evrov, seveda tudi na ta račun, ker nimajo polne delovne dobe.

Ta zakon bom podprl in upam, da bomo v prihodnosti ne samo s strani opozicije, ampak predvsem z Vlade dobili kakšne konkretne zakone, ki bodo pozitivno vplivali na demografijo in da se bodo rojevale Slovenke in Slovenci, Evropejke in Evropejci na naših tleh, ne pa uvažanje arabskih migrantov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Bojana Muršič.

Pripravita naj se gospod Zvonko Lah in gospod Marijan Pojbič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovane kolegice, predlagateljica!

Danes ste v svoji obrazložitvi omenili, zakaj nimamo dobre volje, da bi podprli ta zakon, zakaj se bojimo življenja. Najprej bi res vprašala, če ima to kaj s tem predlogom, ki ga imamo v obravnavi. Po moje ne. Moram reči, da iz predloga Vlade smo dobili obrazložitvev oziroma tudi, če pogledamo ta predlog zakona, da so določeni ukrepi že prenehali veljati. Res pa je, da cilj zakona sledi temu, da družinam omogoči ustrezen socialno-ekonomski položaj, spodbudi domačo potrošnjo, pomaga staršem, da bi lažje usklajevali družinsko in poklicno življenje. Temu sploh ne morem reči ne in sploh ne nasprotujem, to je cilj, ki si ga želimo tako vi, tako jaz, kot vsi tukaj v tej dvorani tudi doseči.

Seveda si vsi želimo pomagati mladim, da bi se odločali za rojstvo, ker to je največja vrednota, ki pač jo lahko dosežemo. S tem bomo popravili tudi demografsko sliko, ki je v Sloveniji, bom rekla, res slaba. Vendar potrebno se je pri vsem tem ozreti v letu 2012, ko je bil sprejet Zakon o uravnoteženju javnih financ, ki pa se je pokazal, velikokrat govorimo o tem, za povsem neprimerne. Določeni ukrepi so bili popravljeni, kar je vsekakor pohvala. Ministrstvo je že takrat, ko se je posegalo leta 2012, opozarjalo, da bodo ukrepi te družinske politike, ki je bila sprejeta leta 2012, zelo slabo vplivali na kakovost življenja predvsem teh mladih družin in tudi rodnost. Seveda to se je tudi pokazalo. Če pogledamo raziskave, ki kažejo po statističnih podatkih, da je bilo v letu 2012 rojenih 21 tisoč 938 otrok, medtem ko po sprejemu ZUJF, leta 2013, zgolj 21 tisoč 111, kar je kar 827 otrok manj. Resnično se na tem mestu je potrebno zazreti in se vprašati, kaj je potrebno narediti, da začnemo dvigovati rodnost.

Ali bodo ti ukrepi s sproščanjem ZUJF res dosegli tisti učinek, to zelo težko rečemo, treba je gledati celostno sliko. Treba je spremeniti način življenja. Vemo, kakšne so službe danes. Službe so danes od jutra do večera, otroci so v popoldanskem času večji del sami. Tudi delodajalci pri razgovorih iščejo ženske, ki se ne bodo odločale za otroke, raje zaposlijo moške, ker so bolj na razpolago. Tu je resnično treba tudi s strani delodajalcev več nameniti socialnemu posluhu, da se bodo oblikovale družine. Res je, da je kar nekaj delodajalcev, ki spodbujajo svoje delavce, da se odločajo za rojstvo otrok, uvajajo tudi varstvo v podjetjih. To so tisti ključni dejavniki, ki lahko dvignejo rast rojstev. Treba se je tudi vprašati, ali se bodo mladi sploh odločali, če tudi davčni sistem tega ne dovoljuje oziroma jim ni prijazen. Ključno je tudi, da mlada družina želi živeti na svojem, se pravi, stanovanjska politika se na tem mestu mora spremeniti. S strani predlagateljice je bilo omenjeno, da se je mlada družina, ki je pričakovala tretjega otroka, napotila na banko, kjer ji niso omogočili kredita. Tu je treba bančno politiko pogledati in tudi na banke apelirati, da takšna družina ne more biti v slabšem položaju kot ostale. Je pa res, da so tudi osebni dohodki toliko nižji, da se enostavno pojavlja vprašanje, ali bo takšna družina dejansko sposobna plačevati kredit. Tako je tu vrsta pomislekov, veliko bo treba razmišljati, se pogovarjati, zato je pohvale vredna takšna razprava.

Ampak ta zakon, ki je danes vložen, resnično ne more dobiti podpore, ker je bil del ukrepov že ukinjenih, tako tega sicer ne razumem. Res je tudi, da bolj situirane družine bolj preiščeno načrtujejo družine, in se je tu treba vprašati, zakaj prihaja do tega. Revne družine pa morda ne razumejo toliko te politike, zato se pri njih rojeva več otrok. Res jim je treba s temi ukrepi socialne politike pomagati, ampak treba je razmišljati o rojstvu otroka, da

enostavno otroku ponudiš tisto največ, kar mu lahko. Zavedati se moramo, da otroci, ko se soočajo tako v vrtcu kot v srednji šoli, želijo vedno več. Marsikateri starš otroku tega ne more nuditi, zato je tudi na strani staršev, da se zelo preiščeno odločajo za rojstvo otrok.

Kot sem že omenila, demografska slika Slovenije je res slaba. Starajoča se družba smo in vsako rojstvo je nujno potrebno. Res pa je, da takrat, ko se ženska znajde v situaciji, ali obdržati otroka ali se odločiti za drug, zelo žalosten ukrep, splav, ji to ne sme biti preprečeno, kajti takrat, ko si v takšni krizi, se pač odločiš po svojih najboljših močeh, da dejansko veš, kaj boš lahko v bodočnosti otroku nudil. Mislim, da je prav, da je ta zadeva tako urejena, kot je v naši ustavi.

Lahko sicer rečem, da nekateri pozitivni ukrepi s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti so bili narejeni. Od 1. 1. 2016 dalje je otroški dodatek v petem in šestem dohodkovnem razredu dvignjen na izhodiščno vrednost pred znižanjem na podlagi Zakona o uravnoteženju javnih financ. Prav tako vsako leto očetje pridobivajo pet dni plačanega dopusta, prav tako v letu 2017 jim pripada novih 5 dni pa še tudi v letu 2018 jim bo pripadalo dodatnih 5 dni dopusta. Tako upam, da bo socialna politika na tem področju še naprej pozitivna in da dejansko bomo zagotavljali čim večjo rodnost, ne da bo ta rodnost padala pod 20 tisoč otrok na leto, ampak da bi se začela povečevati vsaj na 30 tisoč na letni ravni. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Predlagateljica?

Besedo ima predstavnica predlagateljica
gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa.

Kolegica Bojana, res sem rekla, zakaj se bojite življenja, zato ker enostavno ukrep, ki je danes pred nami, ki smo ga v Poslanski skupini Nove Slovenije predlagali, je tisti ukrep, ki dejansko se zgodi na začetku. Se pravi, 100-odstotna porodniška, dodatek za veliko družino, pomoč ob rojstvu otrok. Mislim, da so to ukrepi, ki dejansko bi morali biti sprejemljivi za vse nas, ne povzročajo nekega velikega pritiska tudi na politiko, davčno politiko ali pa na javne finance in se mi zdi, da bi bil tukaj tudi pozitiven odnos do teh ukrepov dober.

Se strinjam, da bi bilo potrebno pri nas zasukati tudi ta odnos do življenja. Vsekakor, sem že prej naštel, kako ga sama vidim, to se mi zdi, in že večkrat omenila, prednost pri zaposlovanju. To je pozitiven odnos. Negativen odnos, recimo tam, kjer so želeli rojstva omejevati, so dali davek na otroka, se pravi razbremenitev. Ravno vsi tisti ukrepi v kontra smer. Večjo varnost zaposlitve – vse prevečkrat slišimo, zakaj se mladi ne odločajo; zaradi tega, ker ni varne zaposlitve. To je zelo velik dejavnik. Večkrat tudi povem, pa danes še enkrat, upam,

da državna sekretarka boste to vzeli v obzir, če imamo pozitivno ali pa zaščito mladih, ki imajo prednost pri zaposlovanju, do 30 let, in starejših nad 55 let, sem prepričana, da imate na ministrstvu dovolj ljudi sposobnih, ki bi lahko pripravili tudi predlog zakona, kjer bi varnost dali tudi ženskam, ko se odločajo za družino. Prepričana sem, zato da bi bila resnično večja varnost zaposlitve. V to smer je treba razmišljati. Če bi do tega prišlo, sem prepričana, da bi neke trende upadanja števila rojstev lahko ublažili in seveda trend obrnili v pozitivno smer. Dejansko s temi ukrepi, s katerimi prihajamo v Novi Sloveniji v ta parlament – to so brezplačni vrtci za drugega ali vsakega nadaljnega otroka, potem ne vem, 100-odstotne porodniške, dodatek za veliko družino, pomoč ob rojstvu otroka in imamo še pripravljene stanovanjske sheme in še naprej –, se mi zdi, da so ti ukrepi dejansko takrat, zdaj že skoraj 10 let nazaj, trend po letu 2007 začeli obračati v pozitivno smer.

Naj rečem, da ne velja neko pravilo, da imajo mogoče bolj situirane družine manjše število otrok ali da so številčnejše družine nepremišljene. Mislim, da ni rečeno, da so večje družine revnejše. Seveda se pa ne strinjam s socialno politiko, ki dejansko neko večjo družino sili, da zaradi otroškega dodatka v neko gmotno stisko. To sem že prej povedala, da če pristanemo na to, se pravi, da smo v neki vrednostni zmešnjavi. Zato ne bi smel biti nek otroški dodatek neka socialna kategorija in gašenje neke socialne stiske, ampak je treba tukaj do vseh tistih, ki jih imamo v Sloveniji preveč, ker se šteje čez 200 tisoč pomoči potrebnim, sprejeti nekoliko drugačno politiko, in da se do tistih, ki dejansko želijo uresničevati družinsko in poklicno življenje, tudi k tem pristopi na primeren način. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Zvonko Lah, pripravita naj se gospod Marjan Pojbič in gospa Marija Bačič.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Kolegice in kolegi!

Ko sem pred približno letom dni pogovarjal se z enim podžupanom ene srbske občine, ki ima okrog 8 tisoč prebivalcev, pa od tega kar 3 tisoč na delu v tujini, mi je razlagal, da pri njih približno 10-krat več ljudi umre na leto, kot se jih rodi. Verjetno zaradi tega, ker tisti, ki gredo v tujino za delom, si ne morejo ustvariti tam družine, ne rojevajo, ampak hočejo čim več in čim prej zaslužiti, da se vrnejo, vlagajo nazaj in da se vrnejo v svojo državo in potem nadaljujejo z boljšim življenjem. Te občine dajo 10-krat več ob rojstvu vsakega otroka družini kot pa naše občine, ki dajejo nekaj 100 evrov ob rojstvu, pa čeprav imajo bistveno manj sredstev za ostale izvirne naloge. Zavedajo se, da je naložba v otroke, v rojstvo, v nataliteto najboljša naložba. Tudi v Rusiji, tudi on mi je govoril, da tam ženska, ki rodi tri otroke, ki ima tri otroke, si

zasluži že pokojnino, sploh ji ni treba v službo hoditi. Verjetno je s tem povezana tudi vzgoja in izobraževanje, ne samo finančna plat.

Pa bom preskočil. Moja sestra je vzgojiteljica več kot 30 let in v tem času spremlja tudi vzgoje otrok oziroma iz kakšnih družin otroci prihajajo. Žalostno je, ko pove, da približno eni tretjini otrok pomeni družini, materi, očetu res bogastvo, vse bi dali za njih, vzgojo, sprašujejo se, trudijo; ena tretjina približno je tako-tako, pripeljejo otroka, pridejo ga iskati, prihajajo tudi na sestanke, ampak čedalje več se povečuje pa število otrok tistih, ki so staršem odveč in komaj čakajo, da jih pripeljejo v vrtec in jih potem pridejo iskati čim pozneje. Zgodi se tudi, da gredo ti otroci neradi domov. Tega pa ne morem razumeti kot oče treh otrok, že odraslih. Zakaj prihaja do tega? Potem ko poslušam, kako naj bi mladi čim prej si pridobili svoje stanovanje, šli na svoje, živeli po svoje, stran od staršev, in ko slišim, kako mati hoče svojemu otroku čim več dati – seveda, mama hotel do 40. leta starosti. Kako se bodo potem ti ljudje ustvarili družino? Soočamo se z družbenimi problemi drugačnimi. Ni vse v denarju, kot tukaj govorimo, imamo drugačne probleme in tam je treba reševati.

Včasih so bile družine, tri generacije, na eni kmetiji, vsi so delali. Mlade so naučili delati, delovnih navad že kmalu. Zdaj bog ne daj, da mladoletni kaj dela. Tam pri 30., 40. naj bi šel v službo. V Nemčiji je drugače, pa so bolj uspešna država kot mi. Tam želijo oziroma pri 20. letih naj bi se otroci osamosvojili, čim prej prišli do svoje družine, si ustvarili družino in prišli do službe. Pri nas je nekaj zgrešenega. Verjetno tisto vzgojo od tistih let, ko sem bil še jaz majhen, socialistična – ustvariti modernega, visoko usposobljenega sužnja, ki bo govoril par jezikov, da bo lahko šel kamorkoli, da bo lahko hlapec komerkoli, da se bo z njim razumel. Ali je to cilj? Družina je temeljna celica družbe in tudi več otrok skupaj, vemo iz preteklosti, si je bolje ustvarilo življenje, si ga je bolje organiziralo, če jih je bilo več kot manj v družini. Niso bili bogati, bili so pa verjetno bolj srečni, če jih je bilo več.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja, gospa Iva Dimić.

IVA DIMIĆ (PS NSi): Hvala lepa.

Bi še dodala, da raziskave, ki jih imamo narejene v Sloveniji, kažejo, da bi slovenske družine rade imele v povprečju enega otroka več, kot ga imajo. Vendar tukaj se pojavlja tisto glavno vprašanje: zaupanje v državo. Zaradi stvarne negotovosti so pokazale raziskave, se ne upajo odločati. Se mi zdi, da je ta primer tudi za razmislek Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, da vendarle pristopi k reševanju teh težav, odpravljanju te negotovosti in da se potem vidi, ali je z neko sigurnostjo, z nekim zagotavljanjem neke varnosti potem mogoče vendarle spodbuditi nek pozitiven odnos do družin.

Še enkrat bi rada povedala, da ni pravila, da so številčnejše družine manj razgledane ali pa v šibkejšem gmotnem položaju, da to ne sme postati neko pravilo, da se družine tako obravnava ali pa da so še celo nepremišljene. Mislim, da tukaj ni potrebno s takimi besedami in da je vendarle nazadnje celo v ustavi zapisano, spoštovana državna sekretarka. V ustavi piše, da se država obvezuje ustvariti razmere, ki bodo omogočale usklajevanje družinskega življenja. To piše v ustavi. Mi pa lahko pogledamo, kaj smo v zadnjem času ali pa v zadnjih desetih letih naredili, da bi ta člen v ustavi v najboljši meri udeležili in omogočali usklajevanje družinskega življenja in seveda poklicnega življenja.

Tukaj želim povedati, da moramo imeti tudi mame, tudi ženske, možnost usklajevati družinsko in poklicno življenje. Imamo to pravico in jaz se tudi sama borim za to pravico, vendar pa mora država zagotoviti, da bomo to lahko delale, pa je to za zaščito žensk v nekem obdobju, ko se odločajo za družino, ali pri pokojninskem sistemu, da se lahko na nek način upošteva tudi ta doprinos k narodu.

Vsekakor pa se mi zdi, da je pomembno, kar se tiče poudarka na večji varnosti zaposlitve. Se mi zdi, da smo tukaj vsi naredili premalo. Še enkrat, večja varnost zaposlitve je tudi 100-odstotna porodniška. Zame osebno je tudi to neka večja varnost zaposlitve, ker to pomeni, da ne bom prikrajšana, zato ker sem se odločila za otroka, za življenje, ob en del dohodka. Se mi zdi, da je to tisti prvi korak in to potrjuje. Prosim, razumite vendar, da je to tisti korak, ki omogoča ženskam usklajevanje družinskega in poklicnega življenja, 100-odstotna porodniška. To mi danes predlagamo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospa Martina Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa, gospod predsednik. Še enkrat lep pozdrav vsem!

Mislim, da je ta debata konstruktivna, lahko rečem potrebna, ni pa v neposredni povezavi s predlogom zakona, ki ga imamo pred sabo. Govorimo o ukrepih družinske politike, govorimo o ukrepih za povečanje rodnosti, govorimo o ukrepih za večje zaupanje v institucije države, za večji občutek varnosti. To vse je izjemno pomembno in tukaj mislim, da se vsi strinjamo, da je to tista smer, v katero moramo iti, če želimo zagotavljati neko stabilno, varno okolje, kjer se ustvarja zaupanje, zato da ljudje v tem okolju živijo, ustvarjajo, delujejo in si tudi ustvarijo družino.

To je naša osnovna naravnost. Če ste poslušali moj uvodni nastop, sem porabila 90 % celotnega nastopa za to, da sem govorila o ukrepih družinske politike in ukrepih za zviševanje rodnosti. Zato ker se nam zdi to

pomembna usmeritev za naprej. Ampak da lahko pridemo do tega ključnega dokumenta, ki se mu reče Resolucija o družinski politiki, smo morali najprej sprejeti Družinski zakonik, ki se je uveljavil nekaj dni nazaj. In zdaj smo v polni pripravi Resolucije o družinski politiki, ki – mimogrede – je bila nazadnje sprejeta leta 1993. 1993, ko so se že napovedovali trendi in ko se je že približno vedelo in tudi mednarodna primerjava in naša slika, kam gremo z vidika demografskih sprememb. Kot sem rekla, ne želimo delati stvari na pamet. Nekaj raziskav je bilo že narejenih, eno ste omenili, verjetno tisto iz leta 2010, ki je pokazala marsikaj, pa tudi druge podobne stvari kažejo. Kažejo na to, da so spremembe na področju odločanja o rojstvih otrok počasne, še posebej spremembe navzgor. Torej, da se nekdo odloči za še enega otroka poleg tistih, ki jih ima, da se nekdo odloči za prvega otroka, je potrebna zelo velika spodbuda, suverenost, zaupanje, tudi ustrezno trdno partnerstvo. Tudi vse ostalo okolje, se strinjam; od stanovanjskega problema, varne zaposlitve, do vseh drugih okoliščin, ki nas pripeljejo do tega.

Kaj kažejo pač vse te primerjave? Kažejo to, da kjer se ukrepi, pokažejo kot učinkoviti, so tisti, ki spodbudijo ženske, partnerje, da se odločajo prej za prvega otroka – torej, da se zniža starost ob rojstvu prvega otroka, zato ker potem obstaja večja verjetnost, da bodo imeli več kot enega otroka – in to, da se sprejema take ukrepe, ki spodbudijo hitrejšo zaporedje, torej manjšo starostno razliko med otroki, zato da pač tudi obstaja večja verjetnost potem, da bi se odločili še za tretjega, če so se za dva, ki sta z majhno starostno razliko. Kažejo te raziskave tudi to, da, kot sem rekla, je ta sprememba navzgor izjemno počasna, sprememba navzdol pa lahko zelo hitra. Zato je treba zelo premišljeno sprejemati ukrepe navzdol. Ne vem, če poznate podatke, ampak ali ste vedeli, da leta 2015 je bila stopnja rodnosti 1,55, leta 2003 pa 1,25. Kar pomeni, da se nam je v resnici v 12 letih stopnja rodnosti povišala. V tem obdobju je pa najbolj padla ravno med letoma 2012 in 2013. Zdaj ne gre teh sprememb, teh kratkoročnih gibanj pripisovati samo zelo ozkemu segmentu ukrepov, ker je treba vedeti tudi širšo demografsko sliko. Vedeti je treba tudi to, da je to obdobje bilo tisto, ko je bila največja skupina žensk v rodni dobi in da nam zdaj število žensk v rodni dobi upada in nam bo upadalo še v prihodnje, kar pomeni, da moramo sprejeti ukrepe, zato da bomo ohranili in vsaj delno povišali pač to stopnjo rodnosti, ki jo imamo.

Ti ukrepi, o katerih vsi vseskozi govorimo in ki se kažejo tako iz mednarodnih primerjav kot iz domačih raziskav, kot tega, kaj ljudje sporočajo, da si želijo, se nanaša na več skupin – transferji so samo ena skupina, ki sem rekla, da imajo več negativnega, če jih vzameš, kot pozitivnega, če jih dodaš. Izjemno pomembna je ta varnost, torej varnost z vidika

stanovanjske varnosti in varnost z vidika zaposlitve. Če mislite, da lahko Ministrstvo za delo zagotovi varne zaposlitve, trajne, ki bodo pač spodbujale ženske, da se odločajo k večji rodnosti, in na ta način, da to zapišemo, potem vam lahko rečem, da zapisali smo že. Prepovedana je diskriminacija pri zaposlovanju, prepovedano je spraševanje na razgovorih za zaposlitev o kakršnikoli družinski situaciji, načrtih za prihodnost glede zasebnega življenja, ravno zato, da ne bi pač bil to razlog za diskriminacijo, podlaga za to, da se nekoga ne bi zaposlilo zaradi načrtov glede družine ali pa zaradi družinskega položaja, ki ga ima. Uvajamo različne ukrepe usklajevanja družinskega in poklicnega življenja ravno zato, da se omogoča čim večja zaposlenost žensk, ravno zato, da se omogoča delitev dela in skrbi za otroke med obema staršema, ker se je to pokazalo v skandinavskih državah, na primer, ki so tukaj pokazale napredek pri dvigu stopnje rodnosti, v tem kot pozitiven ukrep. Čez 2 % ni šla nobena država znotraj EU, ampak so se pa nekatere približale temu odstotku in tudi naš cilj je pač iti proti temu odstotku.

Resolucija o družinski politiki bo pripravljena v letošnjem letu. Veljala bo 10 let, tako kot določa Družinski zakonik, in sprejemal jo bo Državni zbor. Znotraj te resolucije bojo naštetni vsi ukrepi, vse pozitivne spodbude, ki se bodo pokazale za take, da lahko pripomorejo k boljšemu položaju družin, k višji stopnji rodnosti, k boljšemu položaju sploh, tudi k temu, kar ste opozarjali, k splošni boljši sprejetosti ali pa tej klimi, če hočete, zakaj pač je – tukaj verjetno se velika večina ne strinja –, je družina nek temeljni gradnik družbe. Je, ker konec koncev, razen v izjemni veliki odklonosti, torej tam, kjer prihaja do nekih težav ali pa nezdravih odnosov, se vsi zatekamo pač v svojo družino.

Kar se tiče pa zdaj konkretno predloga zakona, pa sem že uvodoma dejala, da tudi če je zdaj v taki obliki ta zakon sprejet, ne odpravlja teh varčevalnih ukrepov, teh treh vrst, torej z vidika nadomestila za starševsko varstvo, s področja tega paketa oziroma nadomestila, nagrade ob rojstvu otroka in dodatka za velike družine, ki se enkrat letno vsako leto izplačuje, zato ker še naprej ostaja v veljavi ta 112.a člen, ki je pač določil začasnost teh ukrepov in potem v prehodnih določbah jih je vezal na izpolnitev dveh pogojev. Kot sem rekla, jeseni letos bo znano, ali sta bila ta dva pogoja izpolnjena, če sta bila, potem se bojo ti varčevalni ukrepi sprostili, enako bo tudi veljalo v Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki pa ureja otroške dodatke in državne štipendije, ki so bile tudi omejene z ZUJF, znižan je bil cenzus.

Pa še to, zakaj v resnici otroški dodatek je ukrep družinske politike. Kot veste, lestvica za pridobitev otroškega dodatka je naravnana glede na dohodek na družinskega člana, kar pomeni, da spodbuja – več, ko je družinskih članov, višja je skupna vsota, ki jo lahko družina ima, pa je še zmeraj upravičena do otroškega

dodatka. Na primer, zdaj sem naredila en hiter izračun. Trenutna meja je 64 % povprečne plače, kar je malo več kot 640 evrov na družinskega člana, in pri družini s štirimi otroki to pomeni tri tisoč 840 evrov, nekoliko več, dohodka na mesec. Tukaj ne moremo govoriti o socialni kategoriji, ampak gre res za spodbudo preko otroškega dodatka, tudi lestvica otroškega dodatka je narejena tako, da se od prvega do drugega in do tretjega otroka višina otroškega dodatka poveča in potem ostane na ravni te višine tretjega otroka. Ne zato, ker bi bilo ocenjeno, ker je znano pač, čisto ekonomsko, da se z vsakim naslednjim otrokom skupni strošek poveča, ampak na člana se pa nekoliko zniža, ampak zato, ker je to ukrep družinske politike, ki spodbuja odločitve ali pripomore, naj bi nekako pripomogla tudi k odločitvam za večje število otrok. Vendar pa na koncu pa moramo reči, da je pa odločitev, država lahko sprejema posamezne ukrepe, ki to spodbujajo; lahko si tudi z neko pozitivno afirmacijo prizadeva, zato je pa to v vsakem primeru na koncu odločitve vsakega posameznika ali, bolje rečeno, vsake posameznice in absolutno je to odločitev potrebno spoštovati.

Pa samo še to, ko je bilo rečeno, kako se bodo sprejemali ukrepi za Slovenke in Slovence. Vsi naši ukrepi iz Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih so vezani na stalno bivališče. Enako tudi velja za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, vezane so na stalno prebivališče in to pomeni, da vsi, ki prebivajo v Sloveniji, so si pridobili stalno bivališče, so upravičeni do teh transferjev ali pa subvencij. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagateljica gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa za vaš odziv, spoštovana državna sekretarka.

Dejstvo je, da na nek način ste povedali, kako je s kakšno uravnilovko oziroma s progresivno lestvico je urejen otroški dodatek. Danes se ves čas v glavnem okoli otroškega dodatka vrtimo, pa naš zakon ni otroški dodatek, naš predlog zakona je seveda stoddotna porodniška, vrnitev dodatka za veliko družino za vse in pomoč ob rojstvu otroka za vse. Vendar dejstvo je, da je na nek način vsa ta družinska zakonodaja mogoče nekoliko prezapletena. Res je, da morda družinski prejemki res ne morejo odločati za dodatnega otroka v družini, vendar tistim, ki se pa za to odločijo, jim pa lahko zelo pomaga. Naš predlog zakona gre v to smer, da bi jim pomagal. Predvsem pa, da bi pomagal usklajevati in omogočal družinam optimizacijo družinskih proračunov in ustrezen socialno-ekonomski položaj in usklajevati družinsko in poklicno življenje, da ne bodo v dvomih, kako se bodo odločali v prihodnosti, ker vedo, da jih bo neka varnost vseeno čakala in to v obliki stoddotne porodniške ali dodatka za veliko družino ali pomoč ob rojstvu otroka, ne nazadnje

še enkrat poudarjam, tudi večjo varnost zaposlitve. Na tem področju je premalo narejenega. Naš predlog zakona gre vsaj en korak v to smer. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marijan Pojbič, pripravita naj se mag. Matej Tonin in gospod Jernej Vrtovec.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik.

Tako kot sem uvodoma že v stališču poslanske skupine povedal, bom ta zakon podprl. Ne morem pa mimo tega, da v uvodu še nekaj besed namenim temu nesrečnemu ZUJF-u. Enostavno ne morem razumeti in ne bom nikoli razumel, da tisti, ki so povzročili stanje in situacijo, da je morala vlada Janeza Janše sprejeti ZUJF, danes tukaj govorijo neumnosti. Da je ta ZUJF problematičen, da je, ne vem kaj vse, v njem narobe in tako dalje. V resnici pa je ravno vlada pod vodstvom SD tista, ki je absolutno odgovorna v velikem delu, da je Slovenijo pripeljala v situacijo, ko je bilo nujno potrebno ukrepati, če smo želeli zagotoviti funkcioniranje države tudi v prihodnosti, če smo želeli zagotoviti, da so ljudje dobili pokojnino, da so učitelji dobili plačo, da so zdravniki dobili plačo, da so medicinske sestre dobile plačo in tako dalje. Nerazumno, nedopustno in skrajno nizkotno je, da tisti, ki so tako stanje v tej družbi naši povzročili, tukaj solijo pamet, kako problematičen je bil ta ZUJF. Res bi enkrat prosil, da se nehate sprenevedati in poveste tisti prvi del, ki je ključen, zakaj je pravzaprav bil sprejet ZUJF. In tisti krivci, ki so to situacijo, to državo pripeljali do te točke, tisti bi morali biti zaprti, ne pa, da danes še mirno hodijo po Sloveniji, za svinjarije, ki so jih naredili. Zadolžili državo za 9, ne vem koliko, 10 milijard v treh letih, dragi moji, da danes ubogi narod plačuje milijardo in pol obresti! 4-odstotno gospodarsko rast rabimo za to, da lahko samo obresti plačamo. Kje je razvoj, kje je vse ostalo, kakšna družinska politika, kaj se vi menite o družinski politiki! Kaj se ministrstvo meni o družinski politiki, ko je njihov ključni cilj zagotavljanje in uresničevanje interese LGBT! To je za njih zgodba prihodnosti slovenske družinske politike. To ni smešno, to je dejstvo in resnica! Vsaj malo kulture do slovenskega ljudstva pokažite. In ne govorite eno o družinski politiki, drugo pa skrbite za to, da bodo celo zgodbo v tej družbi dobili v roke LGBT-jevci. Če je to družinska politika, potem naj me vzame vrag pa hudič. Oba – no, saj je vse isto, se opravičujem.

To je nedopustno, da moram to poslušati, in to poslušam zdaj tri, štiri ure. Nova Slovenija, ki je predlagala ta zakon, je predlagala z dobrim namenom. Dejstvo je, da je pri nas situacija, kjer je demografska slika taka, kakršna je, in da jo je nujno treba reševati. Ne pa govoriti tega, kar sem zdajle poslušal Vlado in predstavnico Vlade: raziskujemo, ne moremo, nismo naklonjeni ozkemu segmentu ukrepov,

pripravljamo resolucijo ... In ta ZUJF, nesrečni, še vedno ostaja v veljavi. Tisti, ki vseskozi govorite, da je tako škodljiv, tako slab – zakaj ga že zdavnaj niste ukinili? Če bi bilo po tistem, kar je Slovenska demokratska stranka predlagala – torej, ko smo vodili vlado, saj so še nekatere druge stranke v parlamentu, ki so takrat soglašale, ker je bilo stanje v državi katastrofalno kritično. Kar smo takrat zapisali v ZUJF, bi že leta 2015 moral prenehati veljati na tem področju, o katerem se danes pogovarjamo. Ampak, zakaj tega niste naredili? Ta vladna koalicija in ta vlada ga je podaljšala! Te ukrepe je podaljšala. Danes pa tu govorijo, kako je škodljiv. Glejte, pa tega navaden slovenski človek ne more razumeti. Saj se delate direktno norca iz ljudi, direktno se sprenevedate, zavajate in lažete! Enostavno ne morem drugega reči, drugače te zgodbe ne razujem. Pri nas je problematična družinska politika in problematičen pristop do reševanja družinske politike s strani te vlade, levičarske. Te levičarske falange, ki imate popolnoma drug pogled na neke stvari kot to, kar je tisto temeljno in ključno, če želimo iti po poti prave družinske politike, družine kot osnovne celice družbe in tako dalje. Vse drugo vam je bolj pomembno kot to. Vam je čisto vseeno, kdo bo skrbel za reprodukcijo in tako dalje.

Drugi del tega problema, ki pa je ključen, je pa to – kaj je bilo narejenega na področju gospodarstva? Povejte mi! Kaj je bilo narejenega na tem, da bi ljudje danes imeli normalne plače, da se jim ne bi bilo treba izseljevati iz Slovenije, da ne bi imeli danes toliko in toliko tisoč ljudi pod pragom revščine, na minimalni plači! Kako si lahko dva z minimalno plačo sploh privoščita, da ustvarita družino in lahko normalno funkcionirata, da bi imela dva, tri, štiri otroke? Kako, mi povejte, tisti, ki sploh imate malo srca in vidite, kaj se dogaja v tej družbi! Kako lahko neka gospa, ki dela v trgovini, ki je sedem dni na teden v službi in nikoli ne vem, kdaj bo imela tistih pet minut, da bi lahko bila sploh pri svojem otroku. In tako dalje. Kako lahko razmišljamo v tej smeri, da je to pravo okolje, spodobno okolje za to, da se bo demografija v Sloveniji spremenila? Kako? O tem se je treba vprašati. Se pravi, ta vlada pelje protidružinsko politiko, ne da bi ustvarjali pogoje, da bi se gospodarstvo krepilo in da bi se delovna mesta odpirala, tista z višjo dodano vrednostjo. Veste, danes nobena mlada družina ali pa skoraj noben mlad človek si ne bo in si ne more privoščiti otroka, na žalost, to je žalostna resnica, če ne more priti do stanovanja, če ne more priti do službe, in še mi tistega, kar lahko v Državnem zboru naredimo, ne naredimo – ločeno govorim tu od gospodarske politike, ki jo morata voditi vlada in koalicija, ki imata škarje in platno v rokah. In nič se na tem ni naredilo, nič. Dodatno se zadolžuje država, obresti se povečujejo, revščina se povečuje v naši družbi. Ali je to odgovorna vlada, je to odgovorna koalicija, ali si to slovensko ljudstvo želi? Tukaj

blefirate in govorite oslarije, tako da se mora ubogi narod smejeti, ko vas tukaj poslušajo. Govorite neke stvari, za katere sami sebi verjamete, ki absolutno ne vzdržijo nobene realne presoje. Absolutno nobene realne. To ni prav, to ni pošteno. Saj ni nobenega problema danes govoriti z besedami o resolucijah, govoriti tukaj, kar sem prej poslušal o raziskavah in tako dalje. To ni noben problem. To so papirji, od katerih ubogi narod nima popolnoma nič. Od tega ne boste nič naredili na področju, ko govorimo o tem, da bomo demografsko sliko v Sloveniji izboljšali.

Na drugi strani poglejte, v kakšni situaciji smo. Imamo 780 tisoč upokojencev približno, imamo 120 tisoč ljudi brezposelnih, imamo 160 tisoč ljudi v državnem in javnem sektorju, in na drugi strani, približno govorim, o približnih številkah 680 tisoč ljudi, ki delajo za ta celotni aparat. Kako si vi predstavljate, da bo to šlo naprej? Kako si predstavljate? Ne razumem, enostavno. Upam, da boste vsaj takrat, če že vi, koalicija in vladne stranke niste sposobni predlagati pomembnih dobrih predlogov, podprli tiste, ki jih vložijo koalicija, torej opozicija. Tukaj ne želim danes govoriti o politiki levih, desnih, kot po navadi rečemo, rumenih, žutih, ne vem kakšnih. Govorim o tem, kar je ključno za to družbo. Demografija je ključna za to družbo. Slovenija se stara, je stara družba, ena najstarejših v Evropi in če ne bomo nič naredili in danes govorili, da bomo pisali resolucije za ne vem kdaj naprej, za toliko in toliko let, v resnici pa ne sprejemali ukrepov, ki so možni, ki bi morali biti takoj sprejeti, takoj, če želimo vsaj malo pomagati in ustvariti vsaj malo pogoje, da bodo ti mladi ljudje »ustanovili« – če temu tako rečem. In če ne bodo imeli službe, tako kot sem rekel, da bodo delali 7 dni na teden v trgovinah za minimalno plačo – ni nobene variante! Vprašajte te mlade ljudi, ki delajo po teh ... Da ne bom rekel, ne bom zdaj o imenih teh trgovskih centrov govoril. To je sramota, to je izpod vsakega nivoja! Vsi ti ljudje živijo praktično na pragu revščine in se prebijajo iz meseca v mesec, samo da plačajo položnice in nič drugega. Praktično si ne morejo nič, nič, nič, nič privoščiti.

Tudi v javnem sektorju imamo skupino J, o kateri smo se večkrat pogovarjali. Na eni strani v javnem sektorju nekateri živijo kot bogovi, tu pa je skupina ljudi, ki še niti minimalne plače ne dosega. To je sramotno. Kakšna država, kakšna državna politika je to, ki pelje takšno politiko? Kakšna?! In kakšna koalicija je to?! Vi se morate vprašati po treh letih vladanja, kaj je bilo na tem področju narejenega. Kaj je bilo narejenega za to, da bi odprli novih 200 ali 300 tisoč delovnih mest? Spomnite se, 2008 je bilo v Sloveniji 56 tisoč brezposelnih, pa še skoraj 90 tisoč je bilo delovnih dovoljenj izdanih in potem smo mi lahko govorili, da so se ljudje odločali za rodnost, za ustanavljanje družine in tako dalje. Ker so imeli plačo, so si lahko stanovanje kupili in tako dalje, da ne bom

razlagal vsega tistega, kar je ključno. Ta vlada, pa je, glejte, popolno izven fokusa. Za njih so važni LGBT-jevci, to je za njih ključna zgodba, vse ostalo pa je v tem trenutku za njih drugorazredno vprašanje. To ni prav, to ni pošteno, to ni v korist slovenskih državljanek in državljanov, to ni v korist mladih mamic, to ni v korist vseh tistih, ki bi radi imeli družine, ampak v takšnih pogojih, kot zdaj vladajo tukaj v naši domovini, to ni uresničljivo.

Zelo mi je žal in zelo sem žalosten, ko moram na tak način tukaj v parlamentu razpravljati, namesto da bi danes rekla Vlada, aha, predlagali ste zakon, naredimo čisto vse, da bo po skrajšanem postopku sprejet. Čisto vse, da bo po skrajšanem postopku ... Če bo treba kaj spremeniti, ga bomo spremenili. Saj to je prvo branje. Kje pa piše, da tega zakona ne moreš dograditi, da bi bil sprejemljiv in da bi odpravil te ukrepe, o katerih vi govorite, da so še vedno v veljavi. Podaljšal jih je – kdo? Ta vlada je podaljšala. Zakaj tega ne naredite. Ne hodite sem soliti pamet nam, ker vemo, za kaj gre. Pridite sem z rešitvami. Mi vlade, ki hodi nam pamet soliti pa predavat, ne potrebujemo. Potrebujemo vlado, ki bo prinesla ustrezne rešitve v Državni zbor, ki bodo pisana na kožo tistim, ki najbolj potrebujejo pomoč in to so najbolj ranljive skupine v tej družbi. Poleg tega pa zaradi demografske slike je treba čisto vse narediti, da se bo rodnost v Sloveniji povečala. Ampak z besedami, z resolucijami in raziskavami do teh rešitev ne bomo prišli. To je ena stvar.

Druga, ki se mi zdi zelo pomembna, s tem bom pa tudi zaključil, nekaj naredimo na tej smrdljivi, pokvarjeni korupciji. Lepo vas prosim, vse, ki sedimo v tem parlamentu, ustavimo že enkrat to korupcijo! Potegnimo črto! In bi bilo za te družinske zgodbe dovolj denarja, preko vsake meje. Če bi potegnili črte, da se ne bi milijardo ne vem koliko denarja vsako leto pokradlo v zdravstvu. Počasi boste videli, ko bo ta komisija, ki dela o zdravstvu, ko bo prinesla določene stvari v javnost, kaj se dogaja v naši družbi, kako pokvarjeni ljudje živijo v naši družbi. In nič se ne naredi na tem področju. Tudi, ko govorimo o socialni inšpekciji, v te špore pa ne vem kaj so že te firme, pojdite malo pogledat, kaj delajo z ljudmi. Pojdite pogledat, pri bogu svetem no, pa vprašajte! Ljudi pokličite stran, pa naj vam povedo, kako se do njih obnašajo, kaj morajo delati! Sploh ne upajo niti a več reči, trgovke. Niti ena druge ne smejo zamenjevati, da bi se same med seboj dogovorile. To je terorizem! Terorizem je to! In mi se tukaj menimo o nekih družinskih, o neki zgodbi o uspehu. Takoj od danes naprej zahtevam: inšpekcijske službe, ki ste na razpolago, – v vse te firme! Takoj! Jutri gremo po vrstnem redu! Če je treba, se jih še pet zaposli zraven – gremo tja! Pa dajmo zaščititi našega slovenskega človeka, naše trgovke in tako dalje! Dajmo to narediti! Pa naj se tukaj meniti pa ... Razumete, da mi je slabo, ko poslušam take in drugačne razprave?! Ko

zapravljamo čas, minuto za minuto, ljudje pa stalno bolj trpijo; stalno bolj trpijo, stalno več jih je na pragu revščine. In tukaj poskušate z nami manipulirati, da smo tu neki butlji, sedimo v parlamentu, da ne vemo, kaj se v tej državi dogaja. Ja, mi gremo do ljudi! Mi gremo do ljudi! Jaz nisem nikoli bil čisti birokrat. Nikoli v življenju! Tisti, ki ste bili celo življenje na državnih jasliah, nimate pojma, kaj je življenje! Zato, ker ko je mesec okoli prišel, ste dobili plačo. Delali – kaj? Delali nič – ista zgodba. Ali se vam to zdi normalno? Enkrat upam, da bo v tej družbi prevagalo tisto, da bodo ljudje rekli, da tisti, ki niste »delali« niti minute, oprostite – delati v narekovajih govorim, tudi javni uslužbeni so nekateri zelo pridni, nekatere pa bi že zdavnaj mogli nagnati, ker če greš po teh naših zgodbah okoli, vidiš, kaj se dogaja.

Hočem to reči: dajmo narediti v tej družbi; prvič, nek red in resnično stopimo skupaj pa ustvarimo pogoje, da bodo starši – torej mladi ljudje, tako mamice, tako očetje na drugi strani – imeli interes, da bodo lahko zagotavljali tiste osnovne pogoje za to, da bo družina lahko normalno funkcionirala. Nobenega problema ne bo in se bodo stvari spremenile. In se bo tudi demografska slika spremenila v tej družbi naši. Samo ustvarimo jim pogoje.

Prvi pogoj je, da gospodarstvo funkcionira. Da bodo ljudje imeli službo, plačo in tako dalje, da se bodo lahko, če je treba, vzeli kredit, ker danes pri teh službah, ki so – z minimalno plačo niti kredita ne dobiš! Kako si boš ti stanovanje vzel, kako si bodo mladi ljudje kupili stanovanje, mi povejte? Kako? Pa bog ne daj, da sta dva mlada, eden na minimalni plači, drugi pa na centru za socialno delo. Kako? Ja, draga moja Vlada, vi ste na potezi! Pa koalicija je na potezi! Sprejmite odločitve, da se bo tu zadeva spremenila, da bodo mladi lahko prišli do stanovanja. Brez stanovanja ti enostavno zelo težko ustanoviš družino; zelo težko, ker nimaš nobenih pogojev. Pa sedijo v tem parlamentu tudi mladi ljudje, ker vem, da se srečujejo s podobnimi problemi, srečujejo se s svojimi ljudmi, s svojimi mladimi kolegi in kolegicami in se o tem pogovarjajo. Pojdite malo med študente, pa boste videli, kaj govorijo. Kaj je država naredila za to, da bi se začeli poročati prej in da bi se tudi otroci rodili mamicam, recimo že pri 26., 25. ali pa 24. letu, ne pa pri 29., 30., 31. in tako dalje? In ne rabite nobene raziskave. Med ljudi pojdite! Kakšne raziskave?! Spet nekaj 100 tisoč ali pa nekaj milijonov napraviti za raziskave, za tiste, ki so napikani gor na hrbet – kaj je že? – ministrstva za socialo. Samo zato, da vlečejo denar, naredijo pa nič, nobene dodane vrednosti. Isto, ko govorimo o tisti aktivni politiki zaposlovanja, ko jih nekdo uči pisati prošnje. Zdaj bom enkrat zahteval od ministrstva, koliko denarja je bilo v zadnjih desetih letih porabljenega za to, da bi nekdo učil nekoga pisati prošnje. In kdo so tisti, tiste firme, ki so bile napopane gor? Pa da vidimo, za kaj gre. Pa boste videli, koliko denarja je bilo

porabljenega in kakšni so rezultati od tega. Ljudje imajo poln kufer tega, ko greš z njim na kavo, pravi, samo lepo te prosim, Marijan, nič mi ne govorite, ker mi gre na bruhanje. Ker mi gre na bruhanje. In tako dalje in tako dalje, ampak zdaj bom zaključil.

Še enkrat povem, da ta zakon podpiram, prepričan sem, da je predlagatelj tega zakona to naredil dobronamerno in ker je naredil dobronamerno in ker je to še kako potrebno, bomo seveda v Slovenski demokratiški stranki ta zakon podprli, da je primeren za nadaljnjo obravnavo v Državnem zboru. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Na temo ... Proceduralno, izvolite, gospa Erika Dekleva. Imate postopkovno.

ERIKA DEKLEVA (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo.

Želela bi vas samo poprositi, da ob naslednjih takšnih izpadih morda malce posredujete. Vendarle razumem, da se kolega Pojbič zelo težko koncentrira in usmerja, pa vendar imamo nek predlog zakona, ki ga je pripravila Nova Slovenija, in prav je, da se pogovarjamo o tem, kar so pripravili kolegi, ne pa vse od A do Ž, ker potem smo res lahko tu cele dneve. Sicer vem, da ima kolega pripravljeno eno in isto razpravo, ne glede na temo in ne glede na predlog, pa kljub vsemu za drugič prosim malce usmeritve.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Dekleva, vaša opazka je na mestu. Ravno kar sem želel, ampak opažam, da gospod Marijan Pojbič dviguje roko in da bi tudi on rad postopkovno.

Izvolite, gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Rad bi postopkovno predlagal gospod podpredsednik, da razumete funkcijo poslanca / oglašanje iz dvorane/. Poslanec ima v Državnem zboru pravico povedati svoje mnenje o takšnem ali drugačnem zakonu. Jaz sem povedal svoje mnenje in mislim, da je moje mnenje čisto verodostojno, čisto sprejemljivo, ker to, kar govorim, tudi dejansko drži – če to komu paše ali pa ne!

Zato prosim, da gospe Deklevi poveste, da če že drugega ne zna kot to, kar je zdaj povedala, bolje, da ne vstaja v Državnem zboru in je tiho.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Strinjam se z vami, da imamo svoje tako pravice kot odgovornosti. Naša odgovornost je ... Seveda, vaša pravica je, da govorimo, to je res, ampak moja in tudi vaša je, da govorimo o tistem, zaradi česar smo danes tukaj. Je pa res, zato nisem želel intervenirati, da si velikokrat ali pa večinoma vsi dovolimo govoriti izven okvirjev in ravno zaradi tega, ker je

gospa Erika Dekleva opozorila na to pred menoj, verjamem, da ste slišali tudi vi.

Opazam, da imamo še en postopkovni predlog.

Gospod Jože Tanko, želeli ste besedo. Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Gospod podpredsednik, pa tudi nekateri poslanci iz koalicije! Če ste pozorno poslušali razpravo kolega Marijana Pojbiča, je bila razprava narejena komparativno, primerjalno med določenimi vsebinami, ki jih pokriva konkretni resor. Tudi ministrica je o določenih zadevah govorila komparativno. Vem, da so razprave različne. Mnogi poslanci, pravzaprav tisti, ki najrajši govorijo o točkah dnevnega reda, z največjim veseljem preberejo samo zadnji odstavek mnenja Vlade takrat, kadar opozicija vlaga predloge zakonov ali drugih aktov. To se pravi, da »predlog ni celovit, ni sistemski, je parcialen, ne ureja celovito« in tako naprej. To so kolegi, ki največ vedo o tem, kako se vodi razpravo v Državnem zboru.

Vaša opazka, gospod podpredsednik, ni na mestu, zato ker se je gospod Pojbič lotil razprave dovolj celovito in dovolj argumentirano. Tudi povedal je, kaj so prave rešitve za konkretne probleme. Predlagam, da takšnih neumestnih postopkovnih izpadov, ki so namen samo temu, da se na neke argumente odgovori z nekimi, lahko rečem, bolelimi opazkami, da tega ne dopuščate več. Če imajo v SMC kaj povedati, naj se prijavijo k razpravi, imeli so dovolj najavljenega časa, in bi povedali tisto, kar mislijo, ne pa, da se tu polemizira v postopkovnem predlogu z razpravo nekega poslanca. Lahko ima repliko gospa, pa bo povedala, kaj od tega, kar je kolega povedal, ne drži. Lahko to pove državna sekretarka, kaj od tega, kar je Pojbič povedal, ne drži. Drži vse. To vam jaz povem, da drži, ker poznam dovolj dolgo te stvari in tudi dovolj podrobno.

Predlagam vam, da pač ne nasedate takim foram, ki si jih privoščijo tisti, ki nimajo v točkah kaj povedati, niti drugače braniti ne morejo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Ne bi želel, da se tudi vi vključite k tej razpravi, tako kot sta se vaša ali pa naša predhodnika. Meni se je zdelo korektno, da gospodu Pojbiču dovolim in pustim, da pove svoje mnenje, tako kot se mi je dovolilo, da tudi gospa Erika Dekleva pove svoje mnenje. Predlagal bi resnično vsem skupaj, da se držimo te točke dnevnega reda. Že tako je vsebina relativno težka in zato dovolimo, da se ta razprava opravi do konca.

Kar se tiče resničnih in neresničnih podatkov, pa mislim, da bo gospa državna sekretarka Martina Vuk odgovorila na določene očitke in ji dajem besedo.

Gospa državna sekretarka, izvolite.

Se opravičujem, postopkovno. Gospod Jože Tanko, izvolite, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik.

Ta vsebina ni težka, je izredno razumljiva in kdor jo hoče, jo razume. Je pa težka, da jo koalicija podpre, to pa verjamem, zato ker pač predlog ni prišel s prave strani. Tudi predsedujočim predlagam, da se na tak način ne lotevate predlagateljev, ker namen predlagateljev je opredeljen v poslovniku, predlaga se rešitev določenih zadev, ali to koaliciji paše ali ne paše, je drugo vprašanje, samo treba se je pametno braniti, če že ne marate tega podpreti, ne pa z diskreditacijami. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jože Tanko, vsak si lahko ustvari svoje mnenje in vtis, kdo koga napada in kdo neprimerno govori. Zato predlagam, da nadaljujemo, in vam ponavljam še enkrat in verjamem, da vaša naslednja intervencija ne bo služila nadaljnjemu koristnemu koriščenju časa, ki ga namenjamo tej točki dnevnega reda. Zato dajem besedo gospe državni sekretarki.

Gospa Martina Vuk, izvolite, imate besedo.

MARTINA VUK: Hvala lepa, gospod podpredsednik. Vsak si lahko dovoli svoje mnenje, niso pa dovoljene žalitve, poniževanja, diskriminacije in podobno nikjer.

Če dovolite, bi nadaljevala svojo razpravo. Argument je na dejstvih temelječa trditev – ni vsaka opazka, ki jo nekdo poda, ampak je na dejstvih temelječa trditev. Če nekdo govori, kako se laže vse vprek, kako se izmišljuje, kakšni so skriti nameni, kaj je vse drugo bolj pomembno kot družinska politika – potem ni to argumentirana razprava. In potem, ko se navaja številke, ki so popolnoma napačne – ni to argumentirano navajanje dejstev. Žalostna sem, gospod Pojbič, ki ga ni več, ko vse to poslušam. Tudi mene srce boli, ko vse to poslušam – vedno enake razprave. Tudi jaz se sprašujem, za koliko ste dvignili minimalno plačo v vsem tem času? Za koliko, da ljudje ne bi životali za to minimalno plačo? Koliko prijav ste podali na delovno inšpekcijo, če veste za izkoriščanja v trgovinah in podobnem? Koliko prijav? Koliko? Dajmo se pogovarjati argumentirano, dajmo potem ukrepati, ne samo govoriti, če je to potrebno. Dajmo! 120 tisoč brezposelnih. Ni 120 tisoč brezposelnih, že dolgo ni več 120 tisoč brezposelnih in to veste, ampak iz meseca v mesec ponavljate to isto številko! Iz tedna v teden ta številka pada, nazadnje je bila okrog 92 tisoč. 92 proti 120 tisoč – kar precejšnja razlika. Veste, ne moremo se na ta način pogovarjati.

Že velikokrat smo odpri debato, da se vsi izseljujejo, pa so številke pokazale, da se ne. Torej ne poniknejo verjetno v luknje. Raste

zaposlenost. Zaposlenost raste! Ampak kaj bi o številkah, a ne, kaj bi o argumentih, kaj bi o raziskavah in o ugotavljanjih, če jih pa ne potrebujemo, ko lahko na pamet govorimo!

Veste, ko sem jaz rekla, da je družina osnovni gradnik družbe, sem mislila to resno. To so resne zadeve, o katerih govorimo. Ni nastopaštvo, ni nastopanje, ampak so resne zadeve, o katerih se danes pogovarjamo. Ko se pogovarjamo o tem, ali je prav, da vse družine, ki imajo tri ali več otrok, dobijo dodatek za veliko družino, so to resne zadeve. In ko je bil uveden ta ukrep, da ga dobijo vse družine, je bil uveden z nekim namenom. Zato naslednje leto pričakujemo, da se bo ta ukrep sprostil in da bodo naslednje leto vse družine, ki imajo tri ali več otrok, upravičene do dodatka za veliko družino in da bodo vse družine upravičene do pomoči ob rojstvu otroka naslednje leto. Vse družine. Razmišljamo celo v smeri, ne sicer kot je bilo nekoč, da bi uvedli paket, ampak da bi uvedli neko obliko vavčerja, da so res ta sredstva namenjena otroku, torej da ga lahko unovčiš za tiste izdelke ali pa za tiste storitve, ki so namenjene izključno otroku, zato da je res v nekem obdobju, zato da je to res namenjeno otroku. Zato ker se pač ukvarjamo s temi zadevami in ker so nam pomembne te zadeve. Pomembne! / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina, prosim!

MARTINA VUK: Ker se nam zdi pomembno, kakšna je kakovost življenja v naši državi in kako ljudje živijo. Pomembno se nam zdi to. In zelo grdo, zelo grdo je reči, kakšni so nameni, in govoriti, kako je vse drugo bolj pomembno. Zelo grdo in nesramno je kaj takega reči. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin.

Pripravi naj se gospod Jernej Vrtovec in potem sledi sklepni del splošne razprave, kjer ima najprej besedo predstavnica Vlade.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Zakon, ki ga obravnavamo danes, je resnično zelo enostaven. Smo imeli že marsikdaj mnogo bolj komplicirane zakone, ampak ta je pa res enostaven, in sicer ima tri ključne točke. Ali ste za to, da se ponovno uvede 100-procentna porodniška čez celotno obdobje? Naš odgovor je: da. Koalicija pravi: ne. Ali ste za to, da vse družine z več kot tremi otroki, torej s tremi in več otroki, dobijo poseben dodatek? Mi pravimo: da, koalicija pravi, da ni še čas. In tretji element, ki ga ta zakon nosi: Ali ste za to, da vsi otroci dobijo pomoč ob rojstvu? In mi pravimo: da. Koalicija pravi, da ni še čas. Stvari so zelo, zelo enostavne in ko sem poslušal današnjo razpravo koalicijskih poslancev, nisem dobil nekega oprijemljivega razloga, zanimivo se mi je zdelo tudi to, da nihče ni kakšnih finančnih razlogov očitil, ker, kot vi pravite, krize je konec,

ampak oprijemljivega razloga za podprtje tega zakona na koalicijski strani ni. Torej gre očitno zgolj za prestiž.

Ko smo danes razpravljali, seveda, ker gre za prvo obravnavo, gre za splošno obravnavo, govorimo tudi o načelih in ciljih, ki bi jih ta zakon moral zasledovati. Mi smo javno povedali, da ta zakon je delček v naboru ukrepov, ki bi prispevali k temu, da bi odpravili čim več vzrokov, zakaj se mladi ne odločajo za otroke oziroma za tudi večje družine. Meni in tudi nam v Novi Sloveniji je popolnoma jasno, da nobena črka na papirju ne bo prispevala k temu, da bi se mladi odločali za otroke. To je jasno. Ampak smo pa prepričani, da smo kot država in parlament dolžni postoriti to, da odpravimo vse ovire, ki na tej točki oziroma v tem okviru nastanejo.

Tudi ni prav, da imamo sistem, da tisti, ki smo poročeni, smo na nek način kaznovani oziroma da ženske, ki se odločajo za otroke, so na nek način kaznovane. Če bi hodile v službo, bi imele 100-procentno plačilo, zato ker imajo otroka, zanj skrbijo in ga vzdržujejo doma, pa imajo 90 odstotkov tega prihodka. A je to pravično? Ni.

Tudi ko sprejemamo ukrepe, jih moramo peljati v smeri, da nismo kaznovani tisti, ki smo poročeni.

Še zadnja stvar, ker so zdaj hodili nekateri klici na našo poslansko skupino, kaj govorimo in kaj delamo, kar se tiče rodnosti, in razprave poslanke Tomičeve, naj zelo jasno povem, da mi s tem nimamo nobenih težav. Mi si želimo, da bi se v tej državi rodilo čim več Slovencev. Vsaj kar se tiče Poslanske skupine Nove Slovenije, če nas pogledate, teh 6 poslancev, in skalkulirate našo rodnost, ugotovite, da je 2,8 otroka na ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej smo s tem prešli v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnica Vlade in predstavnik predlagatelja.

Najprej ima besedo predstavnica Vlade. Državna ... Ne želi? Želi besedo predstavnica predlagatelja? Ja.

Besedo ima torej predstavnica predlagatelja gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa za današnjo razpravo ob, tako kot je rekel kolega Tonin, ob nekem preprostem zakonu, ki zelo jasno v treh točkah pove, kaj prinaša, zadaj ni nekih zapletenih in nerazumnih postopkov, kako to izračunati. Ker dejansko družinska politika oziroma družinska zakonodaja v Sloveniji je prezapletena in se mi zdi, da dejansko sili družine v neko stanje, kjer dejansko neka gmotna stiska je boljša kakor tam, kjer stiske ni. Seveda govorim tudi o otroških dodatkih, za katere dejansko želimo, da bi bili za vse enako in da bi bili vezani tudi na otroka.

Se mi zdi, da je pomembno, da poudarim, da zaupanje v boljše družinsko življenje in obrat v naših prebivalstvenih gibanjih, v demografiji glede na staranje prebivalstva bi morala država graditi zaupanje v dejavne pogoje starševstva. To ni nekaj novega. Tudi državna sekretarka je povedala, da to poznajo; da poznajo take ukrepe in seveda stabilne pogoje starševstva v Franciji, Švedski, na Finskem, Nizozemskem. Zato se mi zdi, da je potrebno, da se gradijo ukrepi v podporo družinam, ki bodo gradili in podpirali, predvsem pa, da grejo v smer, da tistega, kar je bilo zgrajeno do sedaj, se ne podira.

Bilo je rečeno, da se bo pripravila resolucija o družinski politiki. Moram reči, da se tega veselim in seveda upam, da bo bila dejansko, slonela resolucija o družinski politiki na temelju, ki je družina, in na potrebnih ukrepih v podporo in krepitvi družine, predvsem pa usklajevanju družinskega in poklicnega življenja. V mislih imam seveda varnost zaposlitve za ženske, ki se odločajo za otroke, to se prevečkrat pozablja, da je potrebno poskrbeti za pravičnejšo porazdelitev, ne nazadnje tudi javnih financ z vidika družinske politike in socialne politike. Ni prav, še enkrat poudarjam, ni prav, da se v družinsko politiko meša socialno politiko, ker dejansko rojstvo otroka ne sme biti stiska in ne sme biti socialna težava, ampak mora biti družinska politika in pozitiven odnos do življenja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Nihče. Še? Potem prosim za ... Aha, takole, najprej moram prebrati: Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnica predlagatelja predloga zakona gospa Iva Dimic ter predstavnica Vlade, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobite besedo kot zadnji, in sicer najprej predstavnica Vlade, nato predstavnica predlagatelja. Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Jože Tanko – pet minut.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Nesramno je, da je v tej državi dovolj denarja za privatni izlet gospoda Cerarja v Pariz in njegovo ekipo, da je več kot dovolj denarja za zaposlovanje strankarskih kadrov po centrih za socialno delo, da je dovolj denarja v tej državi za raznorazne neumnosti, ki jih potem povzročijo odškodninski zahtevki, da je dovolj denarja v tej državi za podjetje drugi tir, da je bilo dovolj denarja za slovensko državno družbo, ki upravlja za gozdovi, in tako naprej, in da ni nekaj

malega denarja za to, da bi se popravile nekatere stvari s področja socialne politike, kjer so bile zmanjšane pravice v času tako imenovanega ZUJF.

Nesramno je, da ob tem, ko se delijo milijonski zneski raznim skupinam državnih uradnikov, sindikalistom, takim in drugačnim, in tako naprej, milijonski, desetmilijonski zneski, da ni nekaj milijonov evrov na razpolago, da se popravijo nekatere stvari s področja družinske politike, pokojninske politike in še česa. To je nesramno. Dokler se na tem področju ne bodo tisti, ki predstavljajo neko oblast, neko vlado, so nek reprezentant, ki bi morali sprejemati določene politike in sorazmerne odločitve, tega ne zavedo, do takrat tej državi ni pomoči. Do takrat se bo financiralo in omogočalo določene pozicije samo raznim privilegiranim skupinam. Temu smo priče, so skupine, ki jih ne ustavi nobena kriza.

Ustanovili smo nove inštitute, nove urade v tem obdobju, v času krize, tu pa ni mogoče tega narediti. Tisti urad, ki ste ga ustanovili za varuha načela enakosti ali karkoli že je, zagovornika načela enakosti, bi lahko ustanovili tudi čez dve leti, takrat, ko bi bile razmere še boljše. Ampak prej bi pa lahko vse te stvari, o katerih zdaj govorimo, uredili.

Ni problema, da zagotovite enormne zneske za migrante – toliko pač po podatkih Računskega sodišča stanejo, tisoč 963 evrov –, je pa problem dati 20, 30 evrov ali 50 evrov večji dodatek nekaterim skupinam slovenskih državljanov. To je nesramno.

Če bo treba, bomo o teh nesramnostih, ki se dogajajo v tem obdobju, pripravili posebno sejo. Mislim, da bo kaj povedati. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Matej Tonin, izvolite, imate besedo.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Še ena dodatna stvar, ki me je v današnji razpravi presenetila, je to, da morda sploh ni pravega občutka za razpravo o vprašanih demografije in demografskih kazalcev. Medtem ko je to širom Evrope top tema, najpomembnejša tema, o kateri se ogromno debatira in predvsem išče rešitve, kako spodbuditi, izboljšati demografske kazalce, smo očitno neki bedaki vsi tisti, ki te teme odpiramo in o teh stvareh govorimo. Vsekakor, bila je kriza, prišla je kriza, in če tudi te številke pogledamo pošteno in odgovorno, kdo je dejansko nosil breme krize, ki je prišla v Slovenijo po letu 2008, lahko pridemo do zanimivih ugotovitev, ki so objektivne, ki niso subjektivne. Od leta 2008 pa do danes, če primerjate število zaposlenih in maso za plače, ugotovite naslednje, da bom točno povedal: v zasebnem sektorju, to je v realnem gospodarstvu, se je od leta 2008 pa do danes število zaposlenih zmanjšalo za 12 odstotkov, masa za plače pa je padla za 1 odstotek. Na drugi strani imate javni sektor, kjer se je v tem obdobju od leta 2008 pa do danes masa plače

povečala za 14 odstotkov in število zaposlenih za 3 odstotke. Ni potrebno dajati nobenih dodatnih pridevnikov in kakršnihkoli razlag, želim pa povedati naslednje. Ko je ta vlada razglasila, da od danes dalje je konec varčevanja, prišel je čas, da to gospodarsko rast razdelimo med ljudi, bi bilo pošteno, da bi to storili na način, da bi bili tega deležni vsi ljudje; tudi tisti, ki so zaposleni v gospodarstvu, in ne zgolj tisti, ki smo zaposleni, tudi poslanci, v javnem sektorju. To bi bilo pošteno za vse državljane! Ampak, ukrepi, ki se nanašajo, ki so se nanašali do zdaj sproščanja varčevalnih ukrepov, so bili povezani tako ali drugače predvsem z javnim sektorjem. Medtem ko kakšnih dodatnih posebnih razbremenitev pa tisti, ki delajo v realnem gospodarstvu, niso bili deležni.

V podobni luči je treba gledati tudi ta današnji zakon, ki je zelo preprost. Če ste za to, da dobijo 100-procentno porodniško vsi državljani, vsi. In isto, ta zakon ne razlikuje med tistimi, ki so v javnem ali zasebnem sektorju, ta zakon se nanaša na vse. Ta zakon bi prinesel 100-procentno porodniško vsem, dodatek za veliko družino vsem in pomoč ob rojstvu otroka vsem, ne glede na to, ali so starši v javnem ali zasebnem sektorju. Vsaj v tej luči se mi zdi pomembno, da ko pišemo zakone, jih pišimo na način, da bodo učinkovali koristno za vse državljane in ne zgolj za en segment populacije. To je en vidik.

Drugi vidik, ki se mi zdi tukaj pomemben, je, da ne vem kdaj, če ne zdaj, bomo začeli naslavljanje vprašanje rodnosti in vprašanje demografije. Tudi morda kakšni koalicijski partnerji, moj ljubi Desus, ki pravi, da skrbi za upokojence, tudi on bi moral biti prvi zainteresiran, da se v tej državi rodi čim več mladih; čim več mladih, ker prav ti mladi, ko bodo odrasli, se bodo zaposlili in vplačevali v pokojninsko in zdravstveno blagajno in prav od teh vplačil bo tudi odvisna vzdržnost sistemov, ki jih bodo v prihodnjih letih koristili upokojenci.

Tako tisti, ki pravite, da se zavzimate za upokojence, za delovne ljudi, da imate socialno čuječnost, da se borite za dobrobit, imate danes enkratno priložnost, da to dokažete tudi s svojim glasom za ta zakon.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima še predstavnica predlagatelja gospa Iva Dimic. Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa.

Še za konec. Tako demografska slika kot tudi družina sta danes v gmotni stiski, stiski vrednot, v duhovni stiski in so izboljšave nujne. V Novi Sloveniji smo prišli s tem en korak naprej. Želeli smo izboljšati položaj lažjega usklajevanja družinskega in poklicnega življenja, s tem da bi omogočili ženskam, da ko se odločajo za življenje, ne bodo prikrajšane, zato smo rekli, je treba omogočiti jim 100-odstotno porodniško. Da se ne bo počutila, da je zaradi svojega materinstva mogoče celo nekoliko manj vredna

kot nekdo, ki ostaja v službi in se za to ne odloča. Mislim, da je nujno potrebno ta korak narediti. Zaradi sporočilne vrednosti je pomembno, da bi v tem branju zakon podprli. Ker ne nazadnje, modra vlada, tista, ki želi dobro in ki vidi več kot svoj mandat naprej, bi hitela z izboljšavami, tako pa se dejansko prelaga na naslednje leto, na leto, ko bo, ko bo. Ta »ko bo«, je vedno daljši, ker se vedno neke nove razloge vključuje.

Ne vem, lahko rečem, da mi je žal, to je realnost današnje ali tokratne vlade, da dejansko, če pride dober predlog, ki dejansko izenačuje neko izključenost žensk in enakovrednost na nek način in z neko vrednostjo okoli 3 milijone in to iz opozicijskih vrst, je to za koalicijo nesprejemljivo. Nesprejemljivo, to bomo rešili oziroma se bo samo po sebi rešilo prihodnje leto. Na to bomo vsi čakali. Ne vem, če je to pravi odgovor. Mislim, da smo v situaciji, ko je potrebno razumeti, da je vse preveč ljudi, ki si dejansko želijo usklajevati družinsko in poklicno življenje, ki želijo, da bi bili izenačeni, in seveda ki si želijo tudi imeti mogoče kakšnega otroka več.

Kot sem povedala, raziskave v Sloveniji kažejo, da si želijo imeti vsaj enega otroka več. To je dejstvo. Na nas pa je, da jim to omogočimo. Če bi raziskave pokazale, da tega v Sloveniji ni med anketiranci, potem bi rekla, razumem, ni te želje. Vendar želja je. In naloga odločevalcev in zakonodajne veje pa je v tem, da stremi k temu, da se državljani počutijo v tej državi sprejete in da se njihove želje seveda uresničujejo.

Na nek način mi je resnično hudo, ker predlog zakona Nove Slovenije, še enkrat povem, ki prinaša stoddstotno porodniško, ki prinaša dodatek za veliko družino vsem družinam in ki vsem omogoča pomoč ob rojstvu otroka, pa ne glede, ali je to v finančni obliki ali v vavčerskem sistemu, da se to ob tako dobri, kot slišimo, gospodarski rasti ne razume kot priložnost, da pristopimo k lažjemu usklajevanju družinskega in poklicnega življenja. Lahko rečem, da je mogoče to korak celo v napačno smer koalicije, in ne vidim, kako zlahka bodo ta predlog ali pa na tak način popravili sliko v Sloveniji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, takoj po prekinitvi te točke dnevnega reda.

Prekinjam to točko dnevnega reda in prehajamo na glasovanje.

Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor najprej opravil glasovanje o 13. točki in nato še o 14. točki dnevnega reda. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 47.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 44.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVA PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI Z UKREPI VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE GLEDE MIGRANTSKE PROBLEMATIKE.**

Predlog priporočila je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Praden preidemo na dopolnilno obrazložitev predloga, želim opozoriti, da sem preučil magnetogram Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo, ki je ta priporočila obravnaval. Na podlagi tega želim opozoriti na tole: danes pričakujem, da bo naša razprava ostala znotraj ustavnih okvirjev.

Prav tako si zaradi tega, ker je Zakonodajno-pravna služba avtonomna v odnosu do ostalih v Državnem zboru, še zlasti pa do poslanskih skupin, ne želim kakršnegakoli napada na Zakonodajno-pravno službo. To sta dve zadevi, na kateri želim v tem trenutku opozoriti.

Za dopolnilno obrazložitev ... / oglašanje iz dvorane/. Prosim? / oglašanje iz dvorane/. Mislim, zdaj pa ... Gospod Janez

Janša, vi ste zelo redko prisotni. Nisem vas vajen, da vpadate v besedo, nisem navajen, da žalite in zaradi tega vam izrekam opomin. / oglašanje iz dvorane/

Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem besedo predstavniku predlagatelja mag. Branku Grimsu. / oglašanje iz dvorane/

Postopkovno dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Gospod predsednik, oglašam se v zvezi z vašim uvodom k tej točki dnevnega reda, ker ste mislili mene. Zato se oglašam.

Poglejte, gospod predsednik, mi smo – samo dve stvari bom prebral. V priporočilu k tej točki dnevnega reda – samo prvo, ker mi čas ne dopušča, smo zapisali takole: Državni zbor priporoča Vladi Republike Slovenije, da dosledno spoštuje ustavna načela in izvaja ukrepe iz svoje pristojnosti, tako da najprej v celoti rešuje socialne probleme državljanov Republike Slovenije ter da v nobenem primeru ne bodo ilegalni migranti ter prosilci za azil oziroma mednarodno zaščito v privilegiranim položaju glede na položaj državljanek in državljanov.

Mi smo torej državno ... Poslušajte me, predsednik. Mi smo Državnemu zboru, torej Vladi, priporočali. Zakonodajno-pravna služba, na kar ste se vi zdaj sklicevali, je rekla, da ne smemo posegati v drugo vejo oblasti. Je tako? Na to ste mislili. Zdaj vam bom pa prebral točko dnevnega reda Problematika opravljanja pripravništev v pravosodju, kjer pa je vaš odbor, torej odbor, ki ga vodi predstavnik SD in vaši koalicijski poslanci, so pa sprejeli naslednji sklep: Odbor za pravosodje se je seznanil s problematiko pripravništev v pravosodju in priporoča Vladi Republike Slovenije, da z Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije pospeši vse potrebne aktivnosti – in tako naprej. Torej priporoča. Naprej: O izvedenih ukrepih Vlade Republike Slovenije in Vrhovnega sodišča naj Vrhovno sodišče in Vlada poročata odboru v roku 6 mesecev.

Se pravi, vi ste s svojim sklepom naložili sodni veji oblasti in Vladi, da morata poročati Državnemu zboru. To ni protizakonito, to ni poseganje v drugo vejo oblasti, medtem ko je naše priporočilo Vladi, kjer priporočamo, da nekaj ukrene, pa neustavno.

Gospod predsednik, dvojna, dvojna merila – ne pristajam. Nikoli! In tudi ne bom. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da niste razumeli tistega, kar sem povedal. Govoril sem o dveh zadevah. Eno je, da želim, da je razprava znotraj ustavnih okvirjev in teh omejitev, ki tudi za nas obstajajo. Na drugi strani sem govoril o Zakonodajno-pravni službi, pa ne o razmerju različnih vej oblasti, ampak o razmerju tega, da je Zakonodajno-pravna služba avtonomna in kot predsednik Državnega zbora sem dolžan braniti njeno avtonomijo, da ne

pristajam na kakršnekoli napade na Zakonodajno-pravno službo. Ničesar drugega. Nič o ustavnosti in zakonitosti in podobnih zadev. Ničesar od tega. In zaradi tega sem na to opozoril. Razumem vašo zadevo glede dvojnih meril, ampak govorite na splošno. Jaz govorim samo o svoji vlogi, ker mislim braniti Zakonodajno-pravno službo, ker v tem parlamentu dobro opravlja svoje delo. In dobro ga lahko opravlja, če je avtonomna in če ni pod napadom posameznikov na takšen ali drugačen način, da se ji zanika tisto, kar pač počne. Nič drugega.

Gospod Jože Tanko, domnevam, da postopkovno? Ja.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Državni zbor je najbrž ustanovljen zato, da spremlja politiko na posameznih področjih. Se pravi, kumulativno tisto, za kar so zadolžena delovna telesa, krovno pokrije Državni zbor. Najbrž se s tem strinja. Torej je v okviru spremljanja politik, bom rekel, pristojnosti glede nadzora nad delom Vlade in ostalimi stvarmi v določenih stvareh v Državnem zboru možno, dopustno, dovoljeno in obvezno razpravljati.

Drugič. Poslanci smo ustavna kategorija. Zakonodajno-pravna služba ni ustavna kategorija Državnega zbora. Poslanci imamo določene pravice, kjer piše, da na naše delo in na nas ne sme nihče vplivati. In tudi predsednik Državnega zbora ni tisti, ki bo lahko vplival na mene kot poslanca. Vi lahko vodite sejo. Glede na to, da imate pri kakšnih točkah, ki jih mi predlagamo, kakšne uvodne komentarje, se mi zdi to nedostojno. Glejte, to pa povem, nedostojno, da si nekdo tam ex katedra dovoli, da napove, kaj lahko govorimo poslanci. Vi bi radi najbrž, tako sem razumel to vašo razpravo, da pride vsak do vas s svojim pisnim izdelkom, vi naredite kljukico in popravke, in šele potem lahko mi pridemo do govornice, do mikrofona in povemo, kar mislimo. Tako je razumeti to vaše navodilo. Ni potrebe, gospod predsednik, mi svojo vlogo poznamo, pripravili smo točko dnevnega reda, ki je sprocisirana, in razpravljali bomo o tej točki dnevnega reda tako, kot mislimo, da je prav in da si slovenska javnost to zasluži. Ne tako, kot predsednik Državnega zbora misli, da bi bilo treba, ne tako kot Vlada misli, da bi bilo treba o tej točki predlagati, in ji koalicija sledi pri teh zadevah. Bomo razpravljali tako, kot se nam zdi, da je prav, in bomo te zadeve tudi argumentirali. Smo jih še vedno, pa tudi zdaj jih bomo.

Takšni intervencijski posegi, moram reči, so omalovažujoči za Državni zbor, za predlagatelja točk, za gradivo, ki ga imate na mizi, za predloge sklepov. Mi si ne dovolimo, da se kdorkoli postavlja v vlogo redaktorja naših priporočil in sklepov. Lahko napiše mnenje, to mnenje lahko koalicija sanira s svojimi predlogi, če jih ima, lahko ga zavrne, kot ste tu naredili,

ampak, veste, da jih pa tisočkrat zavrne, da niti tisočkrat ni noben dober, je pa hecno. Tako izgleda tudi ta oblast v teh dveh in pol letih, kar jo spremljamo mi in tudi slovenska javnost.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Nisem čisto razumel, kaj naj bi bilo postopkovnega pri celotni zadevi, zato mislim, da moramo iti naprej. / oglašanje iz dvorane/ Ne, ničesar postopkovnega ni bilo v celotni zadevi. Povedali ste svoje mnenje, še enkrat ste tako kot prej, pri prejšnji točki zlorabili postopkovno, in to je to.

Za dopolnilno obrazložitev predloga sem dal besedo mag. Branku Grimsu.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem prav lep pozdrav.

Pozdrav tudi vsem tistim, ki odhajate in izkoriščate priložnost, ki vam jo je dal predsednik Državnega zbora, ko je kršil pravno načelo, ki vedno velja v parlamentu, da je parlamentarizem sestavljen iz pisanih pravil in nepisanih pravil, ki veljajo tako kot pisana. Vedno doslej je veljalo, kadar je splošna razprava, se opravi pred končnim glasovanjem na seji. Tokrat je prvič po toliko letih, da je pri eni važni točki najprej koalicija uničila vse predlagane sklepe, svojih pa ni predlagala, potem pa je predsednik Državnega zbora o temi, ki je usodna za Evropo in Slovenijo in za usodo vseh, ki tukaj živimo, razpisal razpravo šele po končanem glasovanju na tej seji, kar je seveda zelo žalostno, pove pa veliko. Še več pa povedo včasih številke, gospe in gospodje. In številke je včeraj definiral slovenski parlament. Včeraj je parlament definiral, da vsakdo, ki je dosegel polno delovno dobo, mora imeti vsaj 500 evrov penzije. Vlada Republike Slovenije pa je svojo številko definirala že prej, mimo parlamenta. Vsak ilegalni migrant, ki pride v Slovenijo in hoče azil, stane to državo in slovenske davkoplačevalce tisoč 963 evrov, kasneje pa dobi še stanovanje in vse, kar sodi zraven. Za to stanovanje, mimogrede, so razpisi, ki zahtevajo steklokeramične plošče, usnjene sedeže, LED televizorje – saj ne boste verjeli, tudi jaz ga nimam – in verjetno ga marsikatera slovenska družina nima.

Gospe in gospodje! To se dogaja v državi, kjer se z naporom vseh v parlamentu definira izhodišče za človeka, ki je 40 let zakonito delal, svoje življenje, svoje zdravje dal za gradnjo te države, in to v višini 500 evrov. Nekdo pa, ki pride, in tri četrt od teh jih je preračunljivih, niso nobeni begunci, ampak vse kaj drugega, in rečejo, jaz sem azilant, hočem azil, pride nelegalno, on pa štirikrat toliko. To, gospe in gospodje, je pa realno stanje, ko ga pogledamo v številkah, in je večna sramota vsem, ki so v takem odločanju na vladni ravni sodelovali. Kajti Vlada je potem zanikala, češ, da tisoč 963 evrov niso samo stroški vsak mesec za vsakega ilegalnega migranta, ampak da so to tudi plače vseh tistih, ki na tem delajo, pa materialni stroški pa ne vem še kaj. Von

Hayek, Nobelov nagrajenec za ekonomijo je lepo rekel: Če bi levičarji kaj imeli pojma o ekonomiji, ne bi bili levičarji. In tisti, ki govori take stvari, govori vesoljne neumnosti. To so stroški, ki ne bi nastali, če ne bi bilo ilegalnih migrantov. Pika. To se pravi, so to stroški ilegalnih migrantov. Plačujejo slovenski davkoplačevalci v višini tisoč 963 evrov za vsakega ilegalnega migranta vsak mesec v tej državi. Sramota nad sramotami! Kajti v tej isti državi, gospe in gospodje, ki ima v 2. členu slovenske ustave napisano, da je Slovenija pravna in socialna država, po uradnih podatkih 300 tisoč slovenskih državljanek in državljanov živi pod mejo revščine. 300 tisoč slovenskih državljanek in državljanov, gospe in gospodje! In 30 tisoč slovenskih otrok po poročilih nevladnih organizacij lansko poletje ni moglo iti na morje, pa so si to želeli. Kaj je pa naredila slovenska vlada? Zgrabila je migrante, jih peljala na morje in se z njimi tam slikala. Veste, to je pa lažni humanizem. Temu se reče lažna solidarnost. To je tisto zato, da se slikaš, da si v od Sorosa sofinanciranih medijih potem lepo prikazan, si multikulti. Ampak, gospe in gospodje, kaj pa je multikulti? Multikulti je bil Pariz, multikulti je bila Nica, multikulti je bil Berlin, multikulti je bil Bruselj, pa še vse ostale dele nesrečne Evrope, ki zdaj uživa v multikulti obogatitvi, kot so ji rekli levičarji, lahko naštejemo. In našteval bom do jutri zjutraj. Tudi Velika Britanija, ki se je samo zaradi migrantov odločila za beg, je prepozna. Oni so doživeli v nekaj letih 2 tisoč napadov s kislino. Veste, kaj je to? Ko človeka iznakazi trajno, to uniči življenje. 2 tisoč napadov s kislino. Dokler ni začela Evropa uvažati migrantov s področja radikalnega islama, tovrstnih napadov sploh poznala ni. Da je poden še večji, so pa začeli zdaj Antifa, tisti radikalni levičarji ali militantni levičarji, levičarski fašisti po domače, uporabljati iste trike. In smo nedavno lahko celo prebrali, da je bil eden aretiran pod obtožbo, da je pripravljaval napad s kislino. Zanimivo, ne? Ne samo da Antifa in migranti s področja radikalnega islama že nekaj časa sodelujejo z roko v roki in so skupaj razbili Pariz, so skupaj razbili Berlin, so skupaj razbijali po Hannoveru, so skupaj razbijali po Hamburgu, so skupaj zasedeli nekatere mestne četrti v severnih nemških mestih, zdaj očitno že kopirajo metode, tiste najbolj nore zločinske metode, kar veliko pove. O tem smo se lahko prepričali tudi s slikami, ki smo jih videli na Kotnikovi, ko so eni že stali zakrinkani, pa s palicami v roki, zato, da bodo ubranili tujce proti lastnemu narodu, drugi so jim pa brali Zdravljico, pa držali slovensko zastavo in niso nasedli na provokacije, med katerimi je žal bil tudi kakšen poslanec Državnega zbora s področja leve provenience. In to je realno stanje, gospe in gospodje, realno stanje, o katerem v Sloveniji letošnjo zimo, ki je bila izjemno huda, toliko o tistih pravljicah o globalnem segrevanju, ki je mimogrede odvisno od sončka, ne pa toliko od tega, kar človek počne, to je trik za marketing, je v tej zimi bilo celo kar precej ozeblin med ljudmi,

ki niso mogli zbrati denarja, da bi si nakupili zadosti kurjave. Nekdo je celo umrl od podhladitve. Ampak očitno to te vlade ne zanima. Še enkrat povem, po ustavi je Slovenija pravna in socialna država, torej je država dolžna poskrbeti za tiste, ki iz objektivnih razlogov zase niso sposobni poskrbeti, na ustrezni ravni, toliko kot država zmore. Šele potem, gospe in gospodje, lahko pomaga komu drugemu. Nihče naj ne govori, da je pravica do azila temeljna človeška pravica, ki je kar neomejena in podobne neumnosti, ki jih vedno znova poslušamo. Kdor misli kaj takega, naj si prebere ustavnega pravnikarja dr. Lovra Šturma, ki je profesor ustavnega prava, ki je dejal, ne samo da ima pravico država omejiti vstop in pravico do azila, ampak ima tudi dolžnost to storiti, ker je to dolžna najprej zagotoviti svojim državljanom in državljanom, tistim, ki za ta namen tudi plačujejo davke. Zato pa so davki, gospe in gospodje! Ne zato, da jih mečemo skozi okno, odslavljammo najbolj produktivni del lastnega naroda, mlade, mlade družine, podjetnike, jih pošiljamo v tujino, v bolj prijazno okolje, uvažamo pa migrante pod krinko lažne solidarnosti. Gospe in gospodje, zločin nad lastnim narodom, ne pa politika, ki bi bila skladna z ustavo. To pa, da nekdo 40 let dela zakonito in dobi štirikrat manj kot ilegalni imigrant, je pa sramota nad vsemi sramotami in je tudi očitno protiustavno stanje v tej državi. V Ustavi je še en člen, ki pravi, da pred zakonom smo vsi enaki.

Jaz verjamem, da koaliciji ne ustreza, da bi opravili razpravo o tem, zato je z vsemi triki, ki sem jih že prej naštel, poskusila zadevo pomesti pod preprogo. Kaj smo v resnici mi predlagali? Predlagali smo tri priporočila. Najprej, da priporočamo Vladi Republike Slovenije, da dosledno spoštuje ustavna načela ter izvaja ukrepe iz svoje pristojnosti tako, da najprej in v celoti rešuje socialne probleme državljanek in državljanov Republike Slovenije ter da v nobenem primeru ne bodo ilegalni imigranti oziroma prosilci za azil ali osebe s priznano mednarodno zaščito v privilegiranem položaju glede na položaj državljanek in državljanov Republike Slovenije. Torej tisto, kar bi v normalni državi moralo biti samoumevno. Koalicija je ta sklep črtala. Potem smo predlagali priporočilo, da priporočamo Vladi Republike Slovenije, naj takoj okrepi aktivnosti za preprečitev možnega velikega povečanja ilegalnih migrantov v primeru, ko se bo nov migrantski val ponovno začel. Ker se bo, gospe in gospodje, vprašanje samo časa je. Ni je večje utvare kot misliti, da je migrantska kriza že mimo. Še začela se ni. V tem trenutku je dotok migrantov v Italijo večji, kot je bil kadarkoli. In pri tem sodelujejo vsi. Zdaj že tožilci v Italiji ugotavljajo, da nevladne organizacije sodelujejo kot mafija, dejansko pa lovke te mafije segajo še tja do vlad, pa potem še naprej do Bruslja.

Nekdo si je izmislil, da lahko kar suspendira en del prava Evropske unije. To je bilo najprej, saj veste, v Nemčiji, potem so to kar

nekritično poprijele evropske institucije, ki tega nikoli ne bi smele, in na koncu so pri tem sodelovale še lokalne države, nacionalne države, vključno žal s slovensko vlado. Zavestno se je kršila zakonodaja, zavestno so se kršile ustave, zavestno so se kršili mednarodni predpisi. Oprostite, kaj je naklepno kršenje predpisa? To je značilnost mafijske družbe. In ko se reče, ja moramo skrbeti, da ne bo mafija sodelovala pri ilegalnem pretoku ljudi, pri prevozu ljudi. Ja, kaj pa je bilo to drugega? V tem smislu so delovale vlade, vključno s slovensko vlado, na žalost, in potem institucije vse do Bruslja kot kolektivna, največja mafajska organizacija v zgodovini, ki je ilegalno spravila na področje Evropske unije milijon in pol ljudi. In ne misliti, da je ta zgodba končana.

Zdajle je zatišje, to veste, in bo zatišje do drugega kroga francoskih volitev, kjer je izbor slab, ne veš samo, kateri je slabši, eno je kratkoročen problem, ki se imenuje Le Penova, drugo je pa dolgoročen, se imenuje Macron, ki seveda ni noben sredinski kandidat, ampak je ultra levičar. In ko bomo dobili še enega ultra levičarja v Nemčiji, kar bo zelo verjeten konec zgodbe, ki se tam odvija – kaj se bo naslednjo minuto zgodilo? Ja, spet bodo odprte meje. In naslednjega vala, gospe in gospodje, ta Evropska unija tudi slučajno ne bo več preživela. Razpadla bo na dele in takrat bo samo vprašanje, kdo bo pripravljen in kdo ne bo. Od te pripravljenosti bosta odvisna varnost in blaginja državljanov in državljanov.

Zato smo predlagali tretji sklep, ki se je glasil, da priporočamo Vladi Republike Slovenije, da uporabi vse razpoložljive pravne, tehnične, kadrovske in mednarodne možnosti ter ukrepe za zavarovanje meje, varnost ljudi in njihovega premoženja in za vzpostavitev nadzora pri vstopih in izstopih migrantov v državo in iz nje. Čemu smo pa v resnici priče? Popolnemu absurdu, ko se nekdo v Evropi, in to žal z veliko pomočjo naše vlade dela norca iz lastnih ljudi, ko so za izstop s področja schengna na južni slovenski meji ljudje zdaj stali po 6, pa tudi po 10 ur ponekod, v istem času, ko so naše državljane kontrolirali tako, da so jih malo manj kot okoli obrnili, pa malo tresli, so pa v Italijo uvozili okoli 9 tisoč novih ilegalnih migrantov brez kakršnekoli kontrole. To je pa realnost, ki smo ji zdaj priča in ki odraža absurdnost tega stanja.

Zato, gospe in gospodje, ponavljamo že od začetka te zgodbe v SDS, da se moramo sami pripraviti, da moramo dosledno spoštovati pravne predpise, vključno z ustavo, vključno s tistimi mednarodnimi predpisi, ki bi jih eni najraje kar pometli pod preprogo, ker jim trenutno ne ugajajo ali pa jim niso ugajali, in, da se moramo organizirati tako, da bomo sami v celoti sposobni poskrbeti za varnost in blaginjo svojih državljanov in državljanov in v tem okviru in na tej osnovi seveda pomagati, skladno s slovensko ustavo, vzpostavljati socialno državo za svoje državljane in državljanke najprej, za vse tiste, ki objektivno

potrebujejo pomoč, da lahko živijo človeka vredno življenje, in šele, ko bo ta cilj v celoti dosežen, ko bo vsak slovenski otrok lahko šel na morje, ko bo vsaka slovenska družina lahko ustrezno poskrbela za grejto, za varnost, za svoje otroke, za vse, kar sestavlja človeka vredno življenje, šele potem, gospe in gospodje, se pa lahko pogovarjamo o tem, da bomo pomagali drugim. Pa še v tem primeru bo treba ostro ločiti kdo je dejansko pomoči potreben, kdo pa je ilegalni migrant, ki je prišel z ekonomskimi nameni ali pa še s kakšnimi hujšimi, čemur smo bili, žal, mnogokrat priče v zadnjih mesecih.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog priporočila je 11. aprila 2017 obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Ker po končani razpravi odbor ni sprejel točk predloga priporočila, je predsednik odbora ugotovil, da je obravnava predloga priporočila na seji delovnega telesa končana.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici, gospe Janji Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je predlog priporočila obravnaval na 34. seji 11. aprila 2017 kot matično delovno telo.

Po dodatni obrazložitvi predlagatelja je predstavnica Zakonodajno-pravne službe dejala, da je Zakonodajno-pravna služba glede 1. točke predloga priporočila ugotovila, da se nanaša na ukrepanje države na področju migrantske problematike v razmerju do ukrepov, namenjenih reševanju socialnih problemov državljanov Republike Slovenije, in dodala, da ocena o privilegiranem položaju ilegalnih migrantov in prisilcev ter oseb s priznano mednarodno zaščito v besedilo akta Državnega zbora ne sodi, saj gre za vrednostno oceno. Kar zadeva pristojnosti Vlade, je pojasnila, da upošteva ustavno ureditev in veljavno zakonodajo pristojnost ni razširjena na določanje, usmerjanje in usklajevanje izvajanja politike države na vseh področjih iz pristojnosti države. To tudi pomeni, da izvajanje politike države na enem od področij nikakor ne more izključevati ukrepanja in izvajanja zakonov na drugih področjih. Kar zadeva zahtevo po doslednem spoštovanju ustavnih načel, je menila, da je ta vgrajena že v ustavo, zato neko posebno pozivanje Državnega zbora in Vlade k spoštovanju ustave in njenih načel ni potrebno. Priporočilo, naj država opusti izvajanje svojih pristojnosti, povezanih s problematiko migracij in zagotavljanja mednarodne zaščite, bi lahko pomenilo kršitev temeljev ustavne ureditve, posameznih človekovih pravic, ki so univerzalne, ter pravice do pribežališča tujim državljanom in osebam brez državljanstva. Pomenilo bi tudi suspenz izvajanja obveznosti, ki jih ima Republika Slovenija iz aktov mednarodnega in nacionalnega prava. Glede 2. točke predloga

priporočila je opozorila, da je vprašanje, v kolikšni meri je zmanjšanje ilegalnih migrantskih tokov sploh lahko odvisno le od aktivnosti vlade. Opozorila je še, da so pristojnosti vlade po vsebini in načinu njihovega izvrševanja lahko določene le z ustavo in zakonom.

V razpravi je predstavnik predlagatelja dejal, da če se denar nameni ilegalnim migrantom, so posledično za ta sredstva prikrajšani slovenski državljani. Določanje kvot pri razporejanju migrantov pomeni nespoštovanje Dublinske uredbe. Poudaril je, da pravica do azila ni temeljna človekova pravica, še najmanj na račun državljanov in državljanov. Država ima ne samo pravico, temveč tudi dolžnost, da omeji število prosilcev za azil, skladno s svojimi realnimi finančnimi zmožnostmi. Navedel je tudi podatek Organizacije združenih narodov, da je le 28 % ljudi, ki so imigrirali v Evropsko unijo, prišlo iz držav, kjer je vojna, zato za veliko večino ne moremo govoriti o beguncih. To so ilegalni migranti, toka pa ne poganjajo vojne, temveč politični interesi in denar. Po njegovem mnenju so migranti vzrok vseh trenutnih groženj Evropski uniji. Predlagatelji so poudarili, da so mednarodnopravni dokumenti za zaščito beguncev nastali v 50. letih 20. stoletja, ko je v Evropo prihajalo zanemarljivo majhno število migrantov, zato jih danes ne smemo črkobralsko brati, tako da moramo sprejeti vsakogar. Nobena konvencija ne sme uničiti države Slovenije, ki ima pravico, da se brani pred tem, tudi če teh konvencij ne spoštuje. Izrazili so tudi nasprotovanje kontingentnemu načrtu.

Predstavnik iz vrst Združene levice je izrazil prepričanje, da je šlo pri razpravi predstavnika predlagatelja za spodbujanje sovraštva in za sovražno govor, zato je napovedal obstrukcijo Poslanske skupine Združene levice pri tej točki dnevnega reda.

Poslanci koalicije so izrazili prepričanje, da se s tovrstnim problematiziranjem migracij ustvarja atmosfera nestrpnosti ter da navedbe predlagatelja ne držijo. Poudarili so, da državljani niso prikrajšani, saj se zaradi nastanitve migrantov nobenemu državljanu niso kratile socialne pravice, ob tem pa so poudarili pomen solidarnosti. Glede zneska vzdrževanja enega migranta, ki je zajet v poročilu Računskega sodišča, pa so poudarili, da predstavlja velik del tega zneska fiksne stroške, ki gredo za vzdrževanje azilnega doma in plače.

Državni sekretar je poudaril, da vlada izvaja vse ukrepe s področja socialne politike ter da zaradi prisotnosti prosilcev za mednarodno zaščito socialna varnost slovenskih državljanov ni ogrožena. Dejal je, da sistem, ki smo ga prevzeli z vstopom v Evropsko unijo, od nas terja, da imamo institucijo, kot je azilni dom, zato fiksni stroški vedno obstajajo, da pa skuša biti vlada čim bolj racionalna. Prav tako mora država, če želi črpati nekatera sredstva iz evropskih skladov, imeti kontingentni načrt.

Po razpravi je odbor glasoval o vseh posameznih točkah predloga priporočila skupaj in jih ni sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za notranje zadeve gospodu Andreju Špengi.

ANDREJ ŠPENGA: Predsedujoči, hvala za besedo. Cenjene poslanke, spoštovani poslanci!

Na začetku bi vsekakor rad spomnil na tiste zadnje mesece leta 2015 in prve mesece leta 2016, ko se je Slovenija soočila z izjemnim migracijskim pritiskom, ko je praktično od meseca oktobra 2015 do marca 2016 Slovenijo prešlo približno pol milijona migrantov. Vendar Republika Slovenija se je z največjim humanitarnim in hkrati varnostnim izzivom po drugi svetovni vojni, sem prepričan, odzvala hitro in tudi koordinirano. V dani situaciji so pristojni organi ravnali v skladu s svojimi pristojnostmi in razpoložljivimi sredstvi. Aktivnosti vseh državnih organov, ki so sodelovali pri obvladovanju migrantske situacije, so bile ves čas usmerjene v učinkovito ukrepanje pri prehajanju večjega števila migrantov, s posebno pozornostjo glede varnosti na samem ozemlju Republike Slovenije. Večina prebivalcev v tistih dneh sploh ni občutila migracijskega toka, saj je bil ta ves čas pod nadzorom, pravilno usmerjan in tudi obvladovan. Vlada Republike Slovenije je razmere vseskozi pozorno spremljala in migracijski tok tudi ustrezno nadzorovala. Vlada že od začetka lanskega leta sprejema vrsto ukrepov, s katerimi se odziva na migrantsko situacijo, prek pristojnih resorjev tudi dnevno spremlja varnostne razmere na regionalni in tudi globalni ravni ter pripravlja celovit odziv tudi na morebitno bodočo migrantsko krizo. Pri obvladovanju migrantske problematike se moramo zavedati, da je Republika Slovenija že leta 1992 sprejela Ženevsko konvencijo o beguncih ter da je kot država članica Evropske unije zavezana tudi k vzpostavitvi skupne evropske azilne politike oziroma skupnega evropskega azilnega sistema pri delitvi bremen in solidarnosti med državami članicami pri sprejemanju beguncev. Vlada Republike Slovenije pa se tudi zaveda, da imajo nacionalni ukrepi lahko le omejen učinek, če niso podprti s širšimi regionalnimi in tudi evropskimi rešitvami, zato veliko pozornost namenjamo sodelovanju in podpori regionalnim pobudam. Tako ocenjujem, da je ena izmed bolj učinkovitih takšnih pobud in usmeritev tudi v sklopu procesa Brdo in salzburškega foruma. Republika Slovenija se je na porast števila prošenj za mednarodno zaščito odzvala hitro in na odgovoren oziroma lahko rečemo pripravljen način. Vlada Republike Slovenije je v skladu z Zakonom o mednarodni zaščiti sprejela sklep o ustanovitvi dveh izpostav azilnega doma. Od junija 2015 pa je pripravljen tudi kontingentni

načrt Republike Slovenije za zagotovitev namestitvev in oskrbe v primeru povečanega števila prosilcev za mednarodno zaščito. V načrtu so opredeljeni scenariji in tudi cilji, vsi potrebni ukrepi in organi ter vzpostavljeni sistemi možnega odzivanja glede na različni obseg, torej povečanega števila prosilcev za mednarodno zaščito. Vlada Republike Slovenije je pripravila tudi zakonodajne rešitve in ukrepe, ki bi v spremenjenih migracijskih razmerah, ki bi ogrozile javni red in notranjo varnost, omogočili tudi učinkovito delo policije. V začetku leta jih je sprejel tudi Državni zbor.

Moram pa tudi povedati, da so bile konec leta 2016 objavljene za Ministrstvo za notranje zadeve zelo pomembne in pozitivne ugotovitve Računskega sodišča, ki je v reviziji preverjalo uspešnost in učinkovitost poslovanja ministrstva pri obravnavi prosilcev za mednarodno zaščito in oseb za mednarodno zaščito v letu 2015. Revizija je pokazala, da je bilo ministrstvo učinkovito pri obravnavi prosilcev za mednarodno zaščito in je o priznanju mednarodne zaščite odločalo v skladu z vsemi predpisi.

Naj zaključim. Slovenija je kredibilni partner tudi na nivoju Evropske unije in pripravljene so tudi prvi predlogi prenovljenega evropskega azilnega sistema, v katerem Slovenija kot kredibilni partner sodeluje. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik. Dober dan.

Kot smo v Združeni levici opozorili že večkrat, se iz meseca v mesec dobesedno stopnjuje in zaostreje politika zastraševanja, širjenja sovraštva in ksenofobije. Ene in iste laži se pojavljajo tako dolgo, da jih ljudje imajo že za resnico. Kljub temu da je danes že popolnoma jasno, da se situacija izpred dveh let praktično ne more ponoviti, enostavno, ker smo se hermetično zaprli, v Državnem zboru kar naprej obravnavamo zahteve po zaostrovanju. Manj kot je v državi beguncev, bolj govorimo o tem, kako zelo tesno moramo zapreti meje in beguncem s tem zaostrovanjem zakonodaje čim bolj onemogočiti normalno in dostojno življenje.

Desnica širi sovraštvo osnovano na lažeh. Vlada zapira meje, zaostreje pogoje za pridobitev mednarodne zaščite, povečuje represijo in desnica še naprej spodbuja sovraštvo. S pomembnimi vprašanji, o katerih bi res morali napraviti razpravo, pa se ne ukvarja nihče. Recimo, kako zagotoviti uspešno integracijo, kako omogočiti čim hitrejše vključevanje v družbo, kako zagotoviti beguncem kar se da normalno življenje. O tem niti ene same besede. Desnica pa tudi Vlada se ukvarjata izključno z zastraševanjem. Medtem

pa se prosilci za azil in begunci izgublajo v mlinih birokracije in nepripravljenosti države, da jim na kakršenkoli način pomagajo.

Da ne bo pomote, v Združeni levici ne pravimo, da se ni treba z migracijskimi trendi ukvarjati. Lahko bi namreč govorili o novem kontingentnem načrtu, o kadrovskih okrepitvah za hitro in učinkovito obravnavo prosilcev, o posodobljenih načrtih integracije. To so rešitve, ki jih potrebujemo. Teh pa ni. Namesto tega tako Vlada s svojo koalicijo kot tudi desnica še vedno podpirajo vojaške spopade, siromasenje držav Bližnjega vzhoda, v tujino napotujete vojake in pomagate netiti nove vojne. Ljudem, ki bežijo pred temi vojnami, pa tako rekoč zapirate vrata pred nosom. Odrekate pa jim s tem tudi pomoč in zaščito.

Na tem mestu bomo seveda v Združeni levici takoj obtoženi, da pomagamo beguncem in da nam je malo mar za naše ljudi. In to po tem, ko smo se morali eno leto in pol v Državnem zboru boriti za to, da dobijo revni otroci brezplačna kosila. Po tem, ko je 10 % najbogatejših v tej državi Državni zbor tako rekoč podaril 60 milijonov. In po tem, ko so bili do danes zavrnjeni skoraj vsi naši predlogi za izboljšanje socialnega položaja v Sloveniji. Danes pa so vsi polni ust tega, kako je treba najprej poskrbeti za državljanke in državljane, povsem jasno pa je, da gre za navadne manipulacije in poceni nabiranje političnih točk. Na tem mestu je najhujša dvoličnost vidna ravno pri predlagatelju.

SDS, ki neprestano širi sovraštvo, ščuva ljudi proti beguncem, za podlago pa uporablja ravno te laži in manipulacije, najraje uporabi to mantra o prednostni skrbi za naše ljudi. Pa poglejmo, koliko je zares naredila za njih. In za to ni potrebna ravno poglobljena ali pa dolga analiza. SDS je z enim zakonom, z Zujfom, z enim pritiskom na tipko »da« za naše ljudi naredila naslednje: znižala nadomestilo za bolniški stalež, ukinila 2. januar kot dela prost dan, ukinila brezplačni vrtec za drugega otroka, ukinila tako imenovane varovane plače, ukinila dodatek na dohodek v družini študenta, ukinila subvencijo mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja, omejila državne štipendije, znižala otroški dodatek, za 6. in 7. dohodkovni razred pa ga enostavno ukinila, ukinila bolniško za brezposelne, znižala starševsko nadomestilo, omejila pravice vojnih veteranov, znižala plače v javnem sektorju, omejila regres za upokojeince in seveda bi lahko še naštevali in naštevati. Z Zujfom so posegli v 39 področnih zakonov. Cilj je bil prihranek v višini 332 in pol milijonov evrov v letu 2012, v letu 2013 pa kar 489 milijonov. Stranka, ki je državljanke in državljanom z enim samim zamahom v dveh letih želela odvzeti več kot 820 milijonov evrov, in stranka, ki je z enim samim zakonom ukinila in omejila številne pravice, danes za stiske državljanek in državljanov krivi begunce. Povsem jasno je, kdo je kriv za socialne stiske v državi. Povsem jasno je, kdo je

kriv za visoko brezposelnost. In to nikakor ni nekaj več kot 400 beguncev. Toliko jih je namreč trenutno v Sloveniji. Da skoraj 300 tisoč ljudi živi pod pragom revščine, da je skoraj 100 tisoč ljudi brez službe, za mizerno socialno sliko v tej državi so krive ta in tudi pretekle vlade, med katerimi je seveda vlada SDS z Janšo na čelu naredila največ za povečanje socialnih stisk. Za to predlagatelji seveda ne bodo prevzeli odgovornosti. S prstom bodo raje kazali na nekega zunanjega sovražnika. V preteklih letih je bila to trojka, danes to vlogo prevzemajo begunci. V navalu desnega populizma, zastraševanja in širjenja sovraštva se za doseg svojega cilja poslužuje enostavnih laži in manipulacij. Za doseg teh političnih ciljev pa so pač dovoljena vsa sredstva.

Vse zasluge za porast ksenofobije in sovraštva pa ne gredo le SDS. Zasluge za to gredo seveda tudi vladi Mira Cerarja. Namesto da bi preprečila pohod desnega populizma, pri tem celo sodeluje. Zapira meje, odreka beguncem temeljne človekove pravice, na vseh koncih povečuje represijo, kupuje vodne topove in se na vse pretege trudi javnost prepričati, da smo ogroženi. Na obeh straneh so izgovori identični. Vsi ukrepi se sprejmejo pod pretvezo spremenjene varnostne situacije. Več kot pol mandata skušate ustvariti občutek, da smo v nekakšnih izrednih razmerah, pa čeprav čisto noben podatek ne kaže na kakršnokoli ogroženost. Vsi imate nekaj skupnega. Delite namreč mnenje, da je najlažje vladati prestrašenim ljudem. Bolj, kot je javnost prestrašena, manj je možnosti, da se bo uprla kakršnikoli zgrešeni politiki. Za sovražno nastrojeno javno mnenje tako ni kriv le predlagatelj, krivda je tudi na strani Vlade in koalicije in skrajni čas je, da se ta politika konča.

Glede na razmerje moči v tem državnem zboru je v prvi vrsti na vas, koalicija, ali boste še naprej dopuščali vedno bolj odkrito spodbujanje sovraštva, ki je osnovano na teh že omenjenih lažeh in manipulacijah. Od vas je odvisno, ali boste še naprej dopuščali, da se desnica pase na prevladujočem javnem mnenju, ki ga paradoksnost sama ustvarja. Laži in manipulacije so v SDS ponovili že tolikokrat, da marsikdo resnično verjame, da begunec prejme tisoč 900 evrov na mesec, da je v privilegiranem položaju, pa čeprav ima zgolj podobne pravice kot vse državljanke in državljani. Ali pa, da gre v veliki večini za mlade samske fante, kar seveda ni res. Ali pa, da je v porastu kriminal, čeprav tega ni moč dokazati z nobeno uradno statistiko. Ponavljam, ne gre za nič drugega kot laži in manipulacije, ampak seveda predlagatelji ne izbirajo sredstev za doseg svojega cilja. Pomemben je piar učinek in nič drugega. Da se bodo v želji po prevzemu oblasti poslužili vseh orodij, je jasno. Od koalicije je odvisno ali jim bo še naprej dopuščala, da v ta namen izkoriščajo ta državni zbor.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Spoštovani, z vsem dolžnim spoštovanjem dr. Matej T. Vatovec, naj vas opozorim, da stališča so namenjena predvsem za izražanje lastnega mnenja o podani vsebini, ne pa za obračunavanje z nasprotniki, ali so to koalicijski, opozicijski, moramo se držati hišnega reda. Verjamem, da v prihodnje se bomo držali teh nasvetov.

Nadaljujemo s stališčem poslanske skupine Nove Slovenije – krščanski demokrati, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

V zadnjih mesecih se je pri nas v precejšnji meri izpostavilo prepričanje, da je migrantska kriza v Sloveniji dokončno prenehala. Res je, da se največji migrantski val iz jeseni leta 2015 še ni ponovil, vendar pa je v trenutnih geopolitičnih razmerah migrantska problematika še vedno zelo aktualna. Eden od ključnih dejavnikov pri soodločanju o poteku migrantskih tokov je gotovo Turčija oziroma njen predsednik Erdogan. V Turčiji je trenutno okoli 3 milijone migrantov. Turčija lahko hitro poskrbi, da se bo njihov dobršen del usmeril proti Evropi. Dogovor med Evropsko unijo in Turčijo je izjemno krhek, na drugi strani pa Evropska unija ni pokazala zmožnosti, da bi stopila skupaj in zagotovila ustrezen nadzor svojih zunanjih meja. Težko je najti enostaven in enoznačen odgovor na soočanje z migracijami. Krščanski demokrati poudarjamo, da je veliko premalo pozornosti evropske in mednarodne javnosti usmerjeno v pomoč beguncem že v bližini njihovih domov. Takšna pomoč je najbolj koristna, učinkovita in dolgoročno vzdržna. Na takšen način bi omejili aktivnosti tihotapcev ter zmanjšali število na morju utopljenih migrantov. Hkrati pa bi beguncem zagotovili, da se po vzpostavitvi miru v najkrajšem možnem času vrnejo na svoje domove in obnovijo svojo državo. Vprašanje migracij ni samo izziv za Slovenijo, ampak celotno Evropsko unijo, ki je dobra zamajala njene temelje. Se bomo lahkomišelnostno odpovedali virom, iz katerih je po drugi svetovni vojni nastala Evropa? Vprašanje je, kaj nas lahko navdihne, poveže, opogumi, okrepi in poenoti, da bo evropski projekt preživel. Odgovor ne sme biti ideološki, ampak kulturni, bivanjski. Evropa bo preživela, če se bomo v njej počutili doma in bo v njej dobrodošel vsak, ki želi delati za njeno prihodnost, naj si ga navdihujejo verske ali druge duhovne podlage. Evropa je še vedno navdih vsem tistim, ki si želijo mirnega in dostojanstvenega življenja, ki želijo zaradi vojne in diktatorskih režimov svojo priložnost poiskati drugje. Evropa je za mnoge obljubljena dežela. Seveda pa odgovorna politika ni naivna, ampak je dolžna iskati ravnovesje in ukrepati, da bi zagotovila varnost državljanom. Vprašanje migracij je torej tudi varnostno, socialno in

ekonomsko vprašanje, »da« miru in odločen »ne« terorizmu.

Krščanski demokrati današnjo razpravo razumemo v smislu, da je potrebno vlado nenehno opominjati, da išče ustrezne rešitve, nikakor pa ne želimo, da se vse begunce okarakterizira s potencialnimi teroristi, ki na račun slovenskih državljanov lagodno živijo.

Krščanski demokrati predlog priporočil predlagatelja podpiramo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Marko Ferluga bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državnemu sekretarju in ekipi!

Strah ima velike oči. Številne zahteve nujnih in izrednih sej, številna poslanska vprašanja in obravnavani predlogi priporočil pričajo o tem, da smo namenoma ustvarjamo ozračje sovraštva, nestrpnosti ter ščuvanja zoper migrante.

Državni zbor bo danes kot ničkolikokrat doslej, torej že petič na plenarni seji obravnaval migrantsko problematiko. Da ne omenjamo, da so delovna telesa slednjo problematika obravnavala že na osmih delovnih telesih, poslanci in poslanke pa so na pristojno ministrstvo v zvezi z migrantsko krizo postavila preko 60 vprašanj. Sicer smo komaj na prejšnji seji zavrnili predlog razpisa posvetovalnega referenduma o omejitvi priseljevanja in zavrnitvi kvotnega sistema dodeljevanja ilegalnih migrantov po Evropski uniji, ki ga je predlagal bivši član Poslanske skupine SDS. Predlagana poročila, ki so bila na matičnem delovnem telesu, so polna neresnic in zavajanj. Predlagatelj priporočil SDS namreč trdi, da Vlada ni sprejela še nobenih ukrepov za obvladanje migracij, da vprašanje migracij prepušča naključju in da ji ni mar za lastne državljane, temveč skrbi samo za migrante. To preprosto ni res. Vlada vseskozi sprejema ukrepe, postopne in sorazmerne, s katerimi se uspešno odziva na migrantsko situacijo. Aktivnosti vseh državnih organov, ki so sodelovali pri obravnavanju migrantske situacije, pa so ves čas usmerjene v učinkovito ukrepanje, pri čemer je posebna skrb namenjena tudi varnosti na ozemlju Republike Slovenije. Zakaj to govorim? Zato ker večina prebivalcev Slovenije tako leta 2015 kot tudi danes sploh ni občutila oziroma ne občuti migrantske situacije, saj je ta ves čas pod nadzorom.

V Poslanski skupini SMC opozarjamo, da predlagatelji v priporočilih pozivajo k opustitvi obveznosti do migrantov, oseb s priznano mednarodno zaščito in prosilcev zanjo. Takšna priporočila so protiusustavna in pomenijo kršitev človekovih pravic, ki so ne glede na državljanstvo priznane vsakomur. 13. člen ustave določa, da imajo tujci v Sloveniji v skladu z mednarodnimi pogodbami vse pravice zagotovljene s to ustavo in zakoni, razen tistih,

ki jih imajo po ustavi ali po zakonu samo državljani Slovenije. Zaničajo pa tudi ustavne določbe, pravice do pribežališča tujim državljanom in osebam brez državljanstva, 48. člen Ustave, poleg tega so pa tudi v neskladju z obveznostmi, ki izhajajo iz konvencije o statusu beguncev in protokola o statusu beguncev ter drugih aktov mednarodnega prava in nacionalnega prava. Kršitev slednjih pa pomeni tudi kršitev ustave. Nudjenje zaščite osebam, ki zaprosijo mednarodno zaščito pomeni spoštovanje mednarodnega humanitarnega prava in človekovih pravic ter humanitaren in solidaren odnos Slovenije do dogajanj v svetu in do civilistov, ki so se znašli v oboroženih spopadih ali so v izvorni državi preganjani.

Republika Slovenija je pravna in socialna država, ki mora zagotoviti pravice vseh državljanov in državljanek, kot tudi drugih prebivalcev in tujcev, skladno z ustavo, zakoni in mednarodnimi konvencijami. Cilj te vlade ostaja odgovoren odnos do tega vprašanja oziroma human odnos do ljudi, ki bežijo pred vojno, hkrati pa tudi skrbi za blaginjo in varnost državljanov in državljanek prebivalcev Republike Slovenije. Na tem mestu ne bomo več naštevali pravic in dolžnosti prosilcev za mednarodno zaščito in do česa so upravičeni. To smo že obdelali. Slednje je bilo v razpravah v Državnem zboru že nešteto predstavljen. Kljub temu pa bi radi v SMC poudarili, da se nam zdi absurdno zatrjevati, da slednji ogrožajo socialno varnost naših prebivalcev in prebivalke. Na dan 19. 1. 2017 je bilo 423 oseb s priznano mednarodno zaščito. Lani oziroma leta 2016 pa smo ugodili zgolj 170 prošnjam za mednarodno zaščito. Pri tem se je treba tudi zavedati, da je število teh, ki so nastanjeni v Republiki Sloveniji, zgolj 271. Že sam podatek ponazarja, da so številke majhne. Naj opozorimo še na številke na evropski ravni, da ne bomo izgubili fokusa. Lani so ugodno rešili največ prošenj za azil na Švedskem, in sicer okoli 6 tisoč 699 na milijon prebivalcev, v Nemčiji 5 tisoč 266, v Avstriji 3 tisoč 481, najmanj v državah, kot so Poljska, 8, Hrvaška, 24, Romunija, 41, Madžarska, 44, in Slovenija 85 na milijon prebivalcev.

Zavračamo tudi nenehno ponavljanje neresnic in pretiravanj glede standardov in zneskov. V samem SDS predlogu priporočil se namreč pojavlja nonstop podatek, da posamezen prosilec za azil za vsak mesec dobi od Republike Slovenije tisoč 963 evrov. To je stara lajna in jo bomo zdaj razložili. Gre za čisto zavajanje. Omenjeni izračun sredstev za obravnavo posameznega prosilca za azil izhaja iz revizijskega poročila Računskega sodišča, ki je revidiralo učinkovitost in zakonitost porabe državnih sredstev za integracijo prosilcev za azil. A problem ni toliko v izračunu, pač pa v zlorabi tega podatka. Resnica je precej drugačna. 57,9 %, hvala za slike, tega zneska ne gre namreč za plače zaposlenih na Ministrstvu za notranje zadeve, dodatnih 18,6 % so obratovalni stroški in vzdrževanje azilnega doma. Vedeti moramo,

da po evropskih predpisih moramo imeti azilni dom in zaposlene, pa če je eden ali 100 pribežnikov. In temu primerni so tudi stroški. Azilni domovi, mimogrede, so bili tukaj, in zaposleni so bili tukaj že pred to krizo.

Če grem nazaj na osnovno oskrbo in nastanitev prosilcev za azil, kar pomeni le 15,3 % omenjenega zneska. Pa še to ni nekaj, kar bi prosilci dobili v evrih, pač pa v obliki postelje, treh obrokov na dan v ljubljanskem azilnem domu ali kakšni njegovi izpostavi. Povprečni mesečni strošek, ki se neposredno nanaša na nastanitev in oskrbo ter pomoč posameznega prosilca, znaša 701 evro. Od tega gre 372 evrov iz državnega proračuna, preostali strošek pa gre iz evropskih sredstev, namenjenih integracijam beguncev. Se pravi, preostalih tisoč 262 evrov je povezanih z aktivnostmi ministrstva z zvezi z obravnavo vseh prosilcev. Po podatkih stane oskrba prosilca za azil dnevno 9 evrov, vsak prosilec mesečno dobi pa še 18 evrov žepnine. Verjetno se bodo ti podatki vedno obračali. Gremo naprej. Eno od zavajanj, ki so v navedbi priporočil SDS, je tudi to, da slovenska vlada pripravlja stanovanja s skoraj razkošno opremo za potrebe migrantov. Najprej je treba povedati jasno in glasno, da so kapacitete v Azilnem domu in Integracijski hiši ter v Centru za tujce omejene, zato je za reševanje migrantske problematike namenilo stanovanja tudi Ministrstvo za javno upravo. Stanovanja, pozor, niso izključno namenjena tistim, ki dobijo mednarodno zaščito, ampak predstavljajo rezervo. Gre za stanovanja, ki so bila daljši čas nezasedena, po njih ni bil izkazan noben interes za najem s strani upravičenih prosilcev. Stanovanja bodo opremljena v skladu s standardi stanovanjske opreme za službena in najemna stanovanja in so v upravljanju Stanovanjske komisije Vlade Republike Slovenije. Ti standardi so iz leta 2009. Standardi določajo materiale in opremo kakovosti nižjega razreda, ne maksimalnega, kot se predstavlja. Ko bodo osebe z mednarodno zaščito zapustile ta stanovanja, jih bo Ministrstvo za javno upravo lahko oddalo ali prodalo ali naredilo z njimi, kar ima namen. Radi bi tudi še opozorili, da ustava določa, da ima vsakdo pravico, da se prosto giblje in si prosto izbira prebivališče. To velja tudi za osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so v teh pravicah popolnoma izenačeni z državljani Republike Slovenije. Po pridobitvi statusa mednarodne zaščite te osebe lahko nastanitev poiščejo tudi na zasebnem naslovu, pri njem sklenejo najemno pogodbo in z lastnikom nepremičnine povsem enako, kot državljani Slovenije, živijo.

Zdaj pa v zvezi s temi famoznimi kondomi, ki toliko zaposlujejo naše kolege. Velja opozoriti, da kondomi spadajo po mnenju Inštituta za varovanje zdravja med osnovne higienske potrebščine. Teh standardov ni določila ta vlada in to ministrstvo, ampak na Inštitutu za varovanje zdravja, zdaj koliko njim verjamete, ne vem, in so del tovrstnih razpisov

že najmanj 15 let. Za tiste, ki ne vedo, slučajno. To so standardi še iz časov tudi Janševe vlade, enako velja tudi za milo. Tukaj ne govorimo, da gre za navadno milo, ki ga uporabljamo vsi, t. i. parfumsko milo, zdaj vsak to lahko vidi in prebere na škatlici, kakšna mila kdo uporablja, je to. Razen če ne bi kolegi želeli, da se migranti zaradi drugačne barve kože umivajo s pralnim milom, ki se sicer zaradi sestave, ki bi lahko dražila kožo, uporablja zgolj za pranje perila, ampak pustimo to.

Iz navedenih dejstev je razvidno, da je debata o tem, ali prosilci oziroma nosilci statusa mednarodne zaščite imajo enak ali višji življenjski in bivanjski standard kot katerikoli drugi slovenski državljani, neutemeljena, predvsem pa zgrešena. Zgrešena zaradi bistva. Kar se tiče vseh teh stroškov okoli katerih se vrtimo, glede obvladovanja migrantske situacije, naj navedemo, da je v letih 2015 in 2016 nastalo cca 50 milijonov evrov stroškov, pri čemer je Republika Slovenija dobila najmanj 10 milijonov evrov iz evropskih skladov. V zvezi s tem velja opozoriti, da ima Republika Slovenija v zvezi z migracijo tudi fiksne stroške, in to zaradi dejstva, da smo bili z vstopom v EU primorani vzpostaviti sisteme in standarde, ki jih zahteva EU.

Republika Slovenija, še enkrat povedano, mora imeti azilni dom, pa četudi v njem ni nastanjen niti en prosilec za mednarodno zaščito. In mora imeti prav tako zaposlene v tem domu. Država mora biti tako materialno kot tudi kadrovske in finančno pripravljena na migracije. Migracije pa, upam, da zdaj že veste, ni sprožila Slovenija. V mandatu te vlade je bil ustanovljen tudi Urad za oskrbo in integracijo migrantov. Eni pravijo da je nepotreben, jaz mislim, da vseeno glede na situacijo in kako bodo zadeve šle še v prihodnosti, je potreben. Ustanovitev urada je bila potrebna tudi v zvezi z novelo Zakona o tujcih, ki je začela veljati v februarju tega leta. Urad, pristojen za oskrbo migrantov, bo prinesel določene naloge, povezane s pravicami in cilji za tujce, ki imajo v Sloveniji dovoljeno zadrževanje, razseljenih oseb, oseb z začasno zaščito, prosilcev za mednarodno zaščito in oseb z mednarodno zaščito. Z ustanovitvijo tega urada, se vzpostavlja sistemska obravnava teh kategorij tujcev, vključno z zagotavljanjem posebne nege, skrbi 24 ur dnevno in izpolnitev vseh evropskih standardov. Urad bo v okviru svojih pristojnosti spremljal priseljenko in begunsko problematiko, dajal pobude na to, predloge, organiziral nastanitve, delovanja in oskrbe ter zagotavljal fizično, organizacijsko in kadrovsko ter administrativno-tehnično delovanje. Pristojnost za odločanje o različnih statusih migrantov ostaja v pristojnosti notranjih zadev.

V SMC opozarjamo, da bo Republika Slovenija ne glede na priporočila SDS ostala humana in solidarna članica Evrope, ki bo prosilec za mednarodno zaščito nudila učinkovite postopke, sprejem in pogoje in hkrati spoštovala institut mednarodne zaščite. Zagotavljamo pa, da bomo

sprejeli toliko nosilcev, prosilcev, da jim bomo lahko kot Slovenija nudili ustrezno oskrbo in zagotovili integracijo, pri čemer skrb za socialno in drugo varnost slovenskih državljanek in državljanov zaradi slednjega ne bo okrnjena.

Zavzemali se bomo za strpno, humano, odprto in solidarno družbo ter se absolutno upirali pričujoči ksenofobiji. Ključno za nas pa je, da vsi politični akterji, ki nosijo odgovornost, prispevajo k humanosti, solidarnosti ter se izogibajo slehernemu ravnanju, ki bi spodbujalo izražanje sovraštva, nestrpnosti v odnosu do katerekoli skupine posameznikov.

Menimo, da je Predlog priporočila z obrazložitvijo zgolj ponavljanje že vseh do sedaj slišanih zavajanj, da je v nasprotju z ustavo, zakoni, mednarodnimi konvencijami, zato kot politična stranka, ki se zavzema za odprto, solidarno in pravično družbo in človekove pravice, zavračamo ustvarjanje napetosti in nestrpnosti med državljani, ki jo bo zelo težko odpraviti in pomiriti v današnjem in daljšem časovnem obdobju.

Sicer pa prepričati prepričane o nečem, kar ne sprejmejo, ni mogoče. In kot pravi pregovor: Strah je votel, okoli pa ga ni nič. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Vinko Gorenak bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Časa imam dovolj, zadnji sem na vrsti in zato bom na višjem nivoju, kot so bili prejšnji razpravljavci, kot recimo gospod Ferluga, ki je prebral strokovno poročilo nekega strokovca iz Združene levice. Vi ste tudi padli na tisti lestvici. Okej, vemo, za kaj gre, gremo naprej.

Glejte, oba sta trdila, tako predstavnik Združene levice kot vi, da v našem predlogu, tole je tale dokument, dobro bi bilo, da tu ostanete, vas bom kaj vprašal, da ta dokument trdi, to je naš dokument, da prosilec za azil dobi, to so vajine besede, tisoč 963 evrov. Pozivam vaju, da mi povesta, kje to piše, namreč, jaz tega ne najdem nikjer v tem ... / oglašanje iz dvorane/ Ali bi lahko, gospod Möderndorfer, umirili živce? Bo šlo? Bo. / oglašanje iz dvorane/ Ne bo šlo. Potem pa pojdite ven. Glejte, oba sta torej trdila, da v naši zahtevi piše, da prosilec za azil dobi tisoč 963 evrov, kar je evidentna laž, čeprav sta oba trdila, da mi to lažemo. Zdaj bom takoj razčistil z vama naslednje. V naši zahtevi piše, da predstavlja financiranje migracij resen problem, kar izkazuje dokument Računskega sodišča, ki je nedavno objavil revizijsko poročilo z naslovom Učinkovitost in uspešnost ukrepov za integracijo humanitarnih migrantov. Na poročilu je datum 2. december 2016. Iz poročila je razvidno, da znašajo mesečni stroški za obravnavo enega ilegalnega migranta, ki prosi za pridobitev mednarodne zaščite oziroma azil v Republiki Sloveniji najmanj tisoč 963 evrov. To

piše v naši zahtevi. Vidva pa sta rekla, da SDS laže, ker trdi, da prosilec za azil dobi toliko. Torej sta se zlagala. Da pa to res piše, je pa razvidno iz samega poročila Računskega sodišča, ki na 40. strani, prvi odstavek zgoraj, natanko to, kar smo mi citirali v naši zahtevi, tudi zapiše.

Gremo naprej. Predsednik Državnega zbora je na začetku začel brati pravljice, kakršne si ni privoščil do zdaj noben predsednik Državnega zbora. Pa da se ne bom skliceval na ravnanja in dejanja recimo gospoda Cukjatija, ki pripada moji politični opciji, se bom raje skliceval na gospoda Vebra, ki je tukaj. Nikoli, v nobenem mandatu, to lahko tudi gospod Veber potrdi, ker je bil toliko časa poslanec in predsednik Državnega zbora, se ni dogajalo v Državnem zboru to, kar se zdaj dogaja. Vsakdo lahko počne, karkoli mu paše, opomine delite desnici. Karkoli se lahko počne, karkoli se lahko govori, opomini se delijo desnici. Predsednik Državnega zbora že v štartu obračuna z opozicijo ...

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Gorenak, jaz vas lepo prosim, prejle sem prijazno opozoril, ampak tudi vas moram. Osredotočite se na stališče, razpravljali boste potem. Ne vem, kaj ima to zveze s čemerkoli, lepo prosim!

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Ne boste me ustavili, podpredsednik.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prosim, kar nadaljujte. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Jaz bom govoril tisto, kar menim, da moram povedati.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Jaz vas pa moram opozarjati. Prosim, kar nadaljujte.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Lahko mi izklopite mikrofona, jaz bom pa še govoril, pa bodo gledalci mislili, da je zvok izginil, kar ste že tudi naredili enkrat.

Poglejte, na seji odbora, ki je obravnaval to točko dnevnega reda, je koalicija na osnovi mnenja Zakonodajno-pravne službe nam povedala naslednje: Z nobenimi sklepi ne morete posegati v zakonodajno vejo oblasti, z nobenimi sklepi se ne sme posegati v sodno vejo oblasti, ker to je protiuslavno, to je protizakonito in tega ne smete početi. Mi smo pa predlagali naslednje: Državni zbor priporoča Vladi Republike Slovenije, da se uporabijo vse razpoložljive pravne, kadrovske, mednarodne možnosti za zavarovanje meje, varnosti ljudi in premoženja in za vzpostavitev nadzora pri vstopih migrantov v državo in izstopih iz države. Mi smo predlagali nek sklep, kjer Državni zbor priporoča Vladi, in od Vlade ne zahteva nič, ampak priporoča. Nekaj dni kasneje pa je koalicija ob neki drugi točki sprejela naslednji sklep. Obravnavali smo pripravništvo v pravosodju in koalicija je sprejela sklep, in sicer

naložila je Vladi Republike Slovenije, da sodstvu zagotovi ustrezna finančna sredstva in da v nadaljevanju o izvedenih ukrepih na področju pravosodja Vrhovno sodišče in Vlada Republike Slovenije poročata. To pomeni, da morata poročati. To pa ni vmešavanje v sodno vejo oblasti in zakonodajno in v izvršno vejo oblasti. Gospe in gospodje, ne pristajamo na dvojna merila! Ne pristajamo! Ne pristajamo in fertik!

Gremo naprej. V predstavitvah do zdaj je bilo veliko govora o ksenofobiji, sovraštvu, hermetičnem zaprtju meje, lažeh, da ne govorimo o Zufju. No, zdaj pa pogledimo po vrstnem redu. Ali lahko preberem kakšno ksenofobno v naši zahtevi? Je ni. Lahko preberem kakšno sovražno v naši zahtevi? Je ni. Lahko preberem kakšno o hermetičnem zaprtju meje? Je ni. Veste, hermetično zaprtje meje, vam bom povedal takole. 24 tisoč ljudi rabite, če jih želite postaviti samo na 100 metrov narazen. Mi imamo pa 6 tisoč uniformiranih policistov in nekaj več, potem pa izračunajte, koliko je. Na en kilometer ne pride eden. In ne govorite o hermetičnem zaprtju meje.

Nekdo je tudi govoril o tem, da je evidentna laž, ki jo izreka desnica, to, da je v velikem migrantskem valu k nam prišlo največ mladih moških. To je evidentna laž, je rekel, ki jo širi desnica. In sovraštvo. Pogledimo številke. Ministrstvo za notranje zadeve je 1. 3. 2016 objavilo naslednje številke. Čez mejo je od leta 2015 do 1. 3. 2016 šlo, ne boste verjeli, 285 tisoč 920 moških pa 132 tisoč 497 žensk. Od 285.920 moških, ki so šli čez mejo, ne boste verjeli, je bilo 192 tisoč takih, ki so bili stari med 18 pa 48 let. Še več. 124 tisoč 470 med njimi je bilo starih od 18 do 28 let. Kdo torej laže? Ali SDS? Ne..

Gremo naprej k naši zahtevi. Pogledjte, na odboru – gospod Ferluga mi je že pobegnul – na odboru je bilo govora o tem, da ... Pa tudi zdaj je gospod Ferluga prebral približno isti tekst, češ, moramo spoštovati resolucije, moramo spoštovati zakone, moramo spoštovati mednarodne obveznosti. Ustavni sodnik in sodnik Evropskega sodišča za človekove pravice Boštjan M. Župančič pa pravi, da ni nobenega mednarodnega predpisa in ni nobenega državnega predpisa v Republiki Sloveniji, ki bi od Republike Slovenije zahteval, da lahko sama sebe uniči. To so njegove besede ob sprejemanju Zakona o tujcih. Komu zdaj verjeti? Vam ali ustavnemu, pa evropskemu sodniku? Komu? Komu torej verjeti? Zakaj me prepričujete in zakaj nas prepričujete v konvencije, govorite o 500, 600 ljudeh, ki so lani dali prošnjo za azil in evidentno skrijete tistih 660, ki so pobrisali čez mejo, pa so dali vlogo v Sloveniji. Vseh teh 660, ki je približna številka, bomo dobili nazaj, ker to zahteva Dublinska uredba in smo jih dolžni sprejeti nazaj. No in zdajle veselo govorite o 400, 500, pozabljate pa na 600. Zakaj?

Absolutno zavračam vse trditve o lažeh. Nekaj sem vam jih že povedal in dokazal,

da nimate prav. Absolutno zavračam tudi vse o ksenofobiji, sovraštvu do tujcev in tako dalje, ki ga povzroča SDS. Absolutno zavračam. SDS oziroma njena predhodnica leta 1994, ne vem, tu je itak samo še predsednik stranke Janša iz tistih časov, ni zahtevala nobene izredne seje Državnega zbora, pa nobenega protesta ni bilo v državi, ko smo sprejeli 70 tisoč ljudi. Sam poznam primer človeka muslimanske vere, policist, po poklicu doma iz Velenja, 14 ljudi je imel v svojem stanovanju. Nihče ni protestiral, pomagali smo, ker so to bili ... Kdo pa? Kdo so bili ti ljudje? Moški nad 60 let, ženske pa otroci. Statistiko pogledjte iz leta 1994. In od kod so bili? Z vojnega območja, Bosne. Hrvaška takrat ni bila varna država. Še celo Slovenija je dobila status varne države nekoliko kasneje. Vse smo sprejeli. Vsem smo pomagali, vse smo nahranili. Pa tudi moja stranka oziroma moja predhodnica ni nič vpila po tem parlamentu. Danes je situacija obratna. Obratna zato, ker k nam prihajajo ljudje iz pretežno nevojnih območij. 29 % jih je, ki prihajajo z vojnih območij. Statistika notranjih zadev govori o tem, da so šli čez mejo, čez naše ozemlje. Ja, čakajte, kaj pa 71 %? Prihajajo z nevojnih območij. Niso upravičeni niti prošnje napisati, ker prihajajo z območij, ki niso vojna območja. Ker so absolutno v startu ekonomski migranti. Absolutno. In čisto nič drugače. Pa zakaj še niso upravičeni prošnje napisati? Ker so bili v petih varnih državah. Od Turčije naprej. In nimajo pravice izbirati, kje bodo bivali. To piše v evropski zakonodaji, ki jo vi propagirate, in za katero vi trdite, da je edina zveličavna.

Na odboru in tukaj je bilo govora o tem, kako je Slovenija kredibilna država. 80 ljudem na milijon prebivalcev je lani podelila azil. Zakaj so pa Poljaki samo osmim na milijon prebivalcev? A Poljaki so potem ksenofobi? Kaj so potem oni? Pa Čehi, pa Slovaki, pa Madžari, ki so vsi dali manj kot mi. Ali za njih ne velja zakonodaja EU? Za njih ne veljajo pravila EU? Gre za vprašanje Vlade in nič drugega. Gre za vprašanje politike, ki jo neka vlada ima na tem področju. In politika, ki jo ima ta vlada na tem področju, je jasna. Welcome! Welcome! Pridite! Jasno, to so vaši volivci. E, e, dokler bomo v tem parlamentu, bomo glas dvignili pri taki politiki in ga moramo dvigniti.

Gremo še naprej. Ti standardi, o katerih je gospod Ferluga tudi govoril prej. Televizorji LCD, pa tako naprej in tako naprej. Glejte, ne me farbati in ne nas farbati, da gre za službena stanovanja, ki so opremljena po standardih, ki veljajo v državni upravi. Približno 60 poslancev, nekaj manj, ima službena stanovanja, tudi jaz, tukaj v Ljubljani. Sicer imam najmanjše, da smo si na jasnem, ki sploh obstaja, pa se s tem ne hvalim. Ampak povejte mi, kdo od vas ima notri tako opremo. Televizor LCD, pa vse ostalo. Okej, dobro, vidim, da eden ima, to je gospod Horvat. Prav. Več kot 50 ostalih poslancev tega standarda nima. Koliko stanovanj še v državni upravi – pa imamo noter od navadnih državnih

uradnikov do funkcionarjev – je tako opremljenih? Ali pa je zdaj to nova politika, da za prišleke damo boljše kot zase. Tudi to je možno, samo potem pa to javno povejte. Tudi to je prav. Zavod za zdravje ali kdo že je tiste standarde predpisal? Mene zanimajo predpisi EU. To sem vprašal državnega sekretarja na odboru, kateri predpisi EU pravijo, da mora biti tako milo, da mora biti tak šampon in da morajo biti kondomi. Kateri predpis to pravi? Pa pravite, da so to standardi Zavoda za zdravstveno varstvo. Ne vem, kaj ima Zavod za zdravstveno varstvo tu zraven, ne vem, kaj bi imel. To je verjetno predpisano z nekimi domačimi ali pa predpisi EU. Tega tam ni, gospe in gospodje! In ne mi zdaj to prodajati kot meglo, ker pač jaz megle ne kupim za mleko. Žal, tako to je. Na odboru je bilo govora tudi o tem, kako malo jih zdaj pravzaprav prihaja čez mejo. Samo okoli 200 jih prime policija na letni ravni. Jaz sem se že pred letom 2000 s tem ukvarjal, pa vem, da policije, ne samo naša, primejo na meji pri dobrem varovanju meje, ki je mi še vedno nimamo, približno 10 % ljudi. Vse ostalo jim pa tako uide. To je statistika, ki obstaja že pred letom 2000. Tam je bilo spet govora o tem, češ, samo 200 jih je prišlo k nam. Ne, ne, pardon, se opravičujem, drugače je bilo na odboru. 200 jih je v zadnjem obdobju, je rekel državni sekretar, odšlo naprej v Avstrijo. Pozabil je povedati, da jih bomo nazaj dobili, ni pa povedal, koliko jih je v Slovenijo prišlo s Hrvaške. Mene zanima bolj tisti podatek kot pa ta. Zame ni podatek, koliko jih je odšlo iz Slovenije naprej v Avstrijo, ki jih dobimo tako nazaj, to za mene ni relevanten podatek. Podatek je, koliko jih je prišlo v Slovenijo iz Hrvaške.

Govora je bilo o tem uradu. V gradivu ste napisali, da implementacija ne bo imela nobene zveze, ta urad za migrante, to je jasna zadeva. Ustvarili ste neko novo delovno mesto, enega direktorja, njegovega pomočnika, tajnico in tako naprej. Najmanj to bodo novi stroški, če bo vse ostalo preneseno iz notranjega ministrstva. Če je to lahko bilo pod notranjim ministrstvom tudi takrat, ko je bilo najbolj kritično v tej državi, to pa je bilo leto 2000, ko je namreč policija prijela 35 tisoč ljudi. Pa smo jih tu obravnavali. Če je takrat lahko to obravnavalo notranje ministrstvo, potem lahko tudi leta 2017. Ampak gre za to, da se je hotela notranja ministrica rešiti zgodbe, saj bi tudi jaz podprl kaj takega, če bi bil minister, hotela se je rešiti, nič drugega ni bilo, pa eno dobro plačano delovno mesto ste naredili. Boljše pa ne bo nič.

Treba je reči še to. Kredibilen partner smo. Ja, seveda smo kredibilen partner. Saj tudi profesor ima najraje tistega, ki ves čas sedi v prvi vrsti, kima profesorju, malo sodeluje, a ne, gospod Horvat, ali pa ne, ki se dobro nauči materijo in konec. To je zdaj vse tako, ja. Pa je priden. Tisti, ki pa ne hodi, pa malo kontrira profesorju, je pa kar nezaželen. Je tako? A ne? Okej, v redu, potem je pri vas drugače, kot je na splošno v Sloveniji. Ampak poglejte, ja, saj to je

pa isto kot Slovenija v Bruslju. Če kimate pa rečete, vse bomo izvedli, ste kredibilen partner. Orban je pa – kaj že? On je pa ... Kako je že rekel predsednik Evropske komisije? »Diktator prihaja,« je rekel. Ja, saj potem ste lahko vi kredibilen partner. Okej, ste, ja, seveda, ampak niste pa kredibilni do naših državljanov in ne ščitite njihovih interesov v takšni meri, kot je to treba. In kot jih ščitijo druge vlade. To je dejstvo.

Še nekaj k temu famoznemu poročilu. In to bom ponavljal vsakič, ko se bo še kdo »sfulil«, se bom javil, pa bom imel proceduralno ali pa, kaj jaz vem kaj že, ali pa repliko. Proceduralno pa tako vedno dobiš, kar včasih nikoli ni bilo. V redu. To vedno dobiš, včasih tega ni bilo, do te koalicije tega ni bilo. Na 40. strani je Računsko sodišče v dokumentu, gospod Ferluga, gospod Vatovec, zapisalo: »Izračunali smo, da povprečni mesečni stroški v zvezi z obravnavo posameznega prosilca za mednarodno zaščito znašajo vsaj (opomba številka 90) tisoč 963 evrov.« Se pravi, stroški na prosilca za azil. Računsko sodišče in tudi mi v naši skupini nismo nikoli trdili, da prosilec za azil to dobi. To vi dobro veste. Zdaj pa pravite, SDS laž, laž, laž na laž. Ampak lažete pa vi. Ne gre skupaj, ne gre skupaj! Ne gre, na noben način ne gre skupaj! Glede na to, da vidva očitno tega poročila nimata, sem za vsakega naredil eno kopijo, bosta lahko to potem brala.

Kar se tiče politike države, ki jo predstavlja Vlada do prosilcev za azil, mi nismo nikoli, nikoli, poudarjam, še enkrat bom rekel, nikoli, nikoli, ja, gospod Matić, nasprotovali, da država sprejme in obravnava realne prosilce za azil. Ampak v skladu z mednarodno zakonodajo, ki ste jo omenjali, prosilec za azil lahko pride k nam – kako? S padalom iz zraka ali pa s kakšno ladjico v Koprski zaliv. Drugače pa ne more priti k nam. Lahko pride še z letalom, ampak tam ga mora potem družba peljati nazaj, kot vemo, po predpisih. Ko se sklicujete na mednarodne predpise, mi povejte, kako prihajajo k nam. Po zraku? Jaz nisem še nobenega videl, ki bi priletel s padalom dol od kod. Ker drugače ne morejo priti. Ja, tako je. In potem ne govorite o spoštovanju človekovih pravic in tako naprej. Najprej mora zakonodajo nacionalne države ali mednarodno zakonodajo spoštovati tisti, ki potrka na naša vrata. Najprej jo mora spoštovati on in nihče, ki je vstopil v državo, ni vstopil zakonito. Nihče. Ker ni prišel nihče s padalom. Ker drugače bi morali dati vlogo za azil v Turčiji, v Grčiji, v Makedoniji, v Srbiji ali na Hrvaškem. In nobeden pri nas. Ne gre. Zgodba seveda ne gre na ta način.

Še o tem, kar smo sprejemali v tem državnem zboru in je vezano na to področje. Ko smo sprejeli komisarja za človekove pravice pred kakšnimi tremi tedni tukaj, je on govoril in se zahvalil državi Sloveniji – se spomnite? – da je leta 2015 in 2016 varno prepeljala 20 tisoč ljudi čez naše ozemlje naprej. Komisar za človekove pravice govori o 20 tisoč in ne ve, da jih je bilo pol milijona. To je prva zadeva. In

druga zadeva. Sklicujem se na dr. Župančiča in še nekatere ustavne pravnike in sodnike Evropskega sodišča za človekove pravice, ki pravijo, to bi morala varuhinja slišati, pa je žal podlegla poškodbam s strani nevladnih organizacij in spisala zahtevo za Ustavno sodišče, kako bo to odločilo, ne vemo. Ampak ne morete kršiti človekovih pravic izven Republike Slovenije. Ali lahko mi kršimo kot država človekove pravice na ozemlju Hrvaške? Ne moremo. Ker izvajamo oblast na območju države Republike Slovenije. In če nekomu rečemo, da ne sme vstopiti v državo, mu ne moremo kršiti človekovih pravic. Ampak komisar je ponavljal svojo mantro, svojo lajno in na koncu je rekel, »veste, saj jaz to moram«, saj se spomnite, gospod Horvat, ko sem mu rekel, zakaj ne protestira proti Angležem in piše protestna pisma, ker so Rokavski predor zaprti, kar je isto. On pa, »veste jaz to moram v skladu s svojimi dolžnostmi«, kar pomeni, da je v se skupaj odtujeno tako kot naša vlada. Tako kot naša vlada na tem področju.

Jaz bom na tej točki končal. Še enkrat ponavljam, da ne pristajamo – in se bo predlagatelj vsakič oglasil, ko bo treba – na stvari, ki niso zapisane v naši zahtevi, in na stvari, ki jih nismo nikoli izrekli, in jih prenehajte podtikati nam, sami pa počnete to, kar nam podtikate.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Peter Vilfan bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi, ostali prisotni!

Moja današnja naloga je, da predstavim ali, če hočete, preberem stališče Poslanske skupine Desus k točki Predlog priporočila v zvezi z ukrepi Vlade Republike Slovenije glede migrantske problematike. Čeprav se mi vse skupaj, moram iskreno reči, malo upira, bom to nalogo pač opravil. Pravzaprav je o tej temi vse povedalo glasovanje o tako imenovanih priporočilih SDS Vladi na Odboru za notranjo politiko. Za njih so glasovali le trije poslanci iz SDS, od petih, vsi drugi navzoči na seji odbora so jih odločno zavrnil. Tako so to res ostala zgolj priporočila SDS in ne Državnega zbora. In tu bi lahko postavili piko in nehali izgubljati čas ter se namesto tega ukvarjali s čim bolj koristnim.

A vendarle je ob tako imenovanih priporočilih, v resnici gre namreč zgolj za poskuse SDS na račun netenja sovraštva in ksenofobije do beguncev dobiti kakšen glas več na volitvah, treba kaj reči. Tako imenovani recept priporočil Vladi je pravzaprav precej podoben receptom iz preteklosti, izberi nekaj števil in zgodb in jih toliko časa mešaj, dokler ne dobiš demagoško zmes za sejanje strahu, sovraštva do drugačnih in ogorčenja. Sem spadajo trditve v slogu, pomoč beguncem je

svinjarija brez primere, gre za očitno neustavno in nemoralno delovanje Vlade, ki migrantom omogoča neverjeten nadstandard, nekdo je v tej državi nor, migranti niso amorfna množica, marveč organizirana enota, saj imajo vsi najnovejše pametne telefone in tako naprej. Seznam tovrstnih »trampizmov« se kar ne konča. Sem spada tudi vključevanje matere samohranilke, ki je ostala na cesti, ker ji partner ni plačeval preživitve ali pa omenjanje nesrečneža, zbolelega za levkemijo, ki so ga rubili in postavili pred vrata. Stara dobra kmečka pamet se mora ob vseh teh trditvah vprašati, kaj neki imajo begunci s samohranilko ali za levkemijo zbolelim človekom. Seveda nič, a kuhanje vsega tega v istem kotlu zlasti ljudem, ki SDS slepo verjamejo na besedo, pomeni prav to, da so za vse slabo v tej državi krivi begunci. Bolj natančno, tistih 170, ki so v Sloveniji ta status dejansko tudi dobili. Po podatkih za lansko leto je namreč za azil zaprosilo tisoč 308 ljudi, od teh jih je 620 odšlo drugam, še preden je bil postopek končan, status begunca pa jih je dobilo 170. Na žalost te kmečke pameti v tem parlamentu očitno primanjkuje.

Poglejmo primer, kolega Branko Grims je šel v razpravi na Odboru za notranjo politiko celo tako daleč, da je vse evropske funkcionarje v Bruslju vključno s Cerarjevo vlado obsodil, da so kriminalna združba, ki spravlja begunce v Evropo zaradi lastnih koristi. In vse, tudi Cerarja je v skladu z njegovo dokončno sodbo treba zapreti, jih linčati. Ja, tako daleč smo že v tem parlamentu.

Domnevni recept omenjenega kolega, da je treba laž ponavljati, dokler ne postane resnica, je v najbolj čisti obliki lahko videti v nešteto krat ponovljeni trditvi, da vsak migrant na mesec dobi, pazite, dobi, in to je bila dikcija, ki so jo predlagatelji uporabljali vse do danes, tisoč 963 evrov. Slovenski delavec pa za garanje ob tekočem traku dobi štirikrat manj, upokojenec pa še manj. Na to temo je namreč SDS postavila kar 60 poslanskih vprašanj, o tej famozni številki se je govorilo na osmih sejah parlamentarnih odborov ter na petih sejah Državnega zbora, ki so jih izsilili poslanci SDS, da številnih tiskovnih konferenc niti ne štejemo. A kaj se v resnici skriva za to številko, ki jo nekateri uporabljajo kot udarno iglo na mini, ki naj bi spodnesla aktualno vlado in njih potisnila na oblast? Tisoč 963 evrov so po oceni Računskega sodišča povprečni stroški v zvezi z obravnavo posameznega prosilca za azil, toda od tega vsak prosilec dobi 18 evrov mesečne žepnine. Kar 58 % denarja za begunce gre za plače ljudi, ki se z njimi tako ali drugače ukvarjajo, 18 % pa stane vzdrževanja azilnih domov. Skupaj stroški nastanitve oskrbe in pomoči na enega prosilca za azil mesečno znašajo 701 evro, od tega gre iz državnega proračuna 372 evrov, ostanek, se pravi skoraj polovico poravnava EU. Vse to je bilo že nešteto krat podrobno pojasnjeno, a je vse kot bob ob steno, kajti predlagatelji danes spet kot pokvarjena plošča ponavljajo, da begunec kljub

sto tisočim naših državljanov, ki se otepajo z revščino, mesečno dobi tisoč 963 evrov. To računstvo je nekaj takega, kot bi skupni proračun Državnega zbora, ta znaša skoraj 25 milijonov, delili z 90 in tako razglasili, da poslanec Grims in drugi na mesec dobijo vsak več kot 23 tisoč evrov. Lepa številka a zagotovo ne drži, kot tudi tista ne, da migrant dobi tisoč 963 evrov mesečno.

Seveda ni mogoče reči, da begunci ne predstavljajo velikega izziva ne le za Slovenijo, ampak za praktično vse evropske države. A takšni izzivi potrebuje racionalne odgovore in ukrepe, temelječe na vrednotah in načelih, h katerim je zavezana sodobna evropska civilizacija. Ne pa s histerijo, hujskaštvom, natolcevanji in lažmi, ter najpomembneje, brez pameti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Gospod Pojbič, boste dobili besedo kasneje, lepo prosim. Gospod Pojbič, ali želite morda besedo, vam dam, boste kaj povedali? Prosim vas, da se držite osnovnega bontona. Lepo prosim! Ne pa samo naših poslovnikov, pravilnikov in tako naprej.

Mag. Bojana Muršič, izvolite, imate besedo.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi. Gospod Pojbič, res lepo prosim, da se umirite.

Predlagatelj v obrazložitvi predloga priporočila v zvezi z ukrepi Vlade Republike Slovenije glede migrantske problematike navaja, da so migrantski tokovi vse od osamosvojitve Slovenije naprej danes največji varnostni izziv za Slovenijo in Evropsko unijo. Ob tem lahko dodamo, da migrantska politika ni od danes, ampak se Evropa oziroma Evropska unija s tem problemom žal neuspešno ukvarja že vrsto let. Pa naj izpostavim le Malto, Lampeduso v Italiji in Grčijo. Na tisoče ljudi v begunskih centrih v nečloveških razmerah. Slovenija je bila mnogo let del teh migrantskih tokov, vendar pa v občutno manjšem obsegu. Tudi zato, ker ni bila ciljna država, ampak država v tranzitu.

V drugi polovici leta 2015 pa se je zgodil begunski migrantski val po t. i. balkanski poti proti srednji in severni Evropi. Kar pol milijona ljudi je v dobrem pol letu prešla ozemlje Republike Slovenije, nekaj jih je ostalo v Sloveniji, v centrih ali azilnem domu. Za te ljudi in ljudi, ki jih je Slovenija v skladu z dogovorom o premestitvi beguncev po državah članicah Evropske unije sprejela, je treba urediti ustrezna bivališča. Po namestitvah pa se je treba z njimi začeti ukvarjati ter jih vključevati v družbo, jih naučiti prvenstveno slovenskega jezika in jim približati našo kulturo. Le tako bomo lahko čez leta ugotovili, da so se ti ljudje uspešno vključili v delovanje naše družbe. Zakaj to izpostavljam?

Predlagatelji so uvideli, da tako množičnih prehodov migrantov čez ozemlje Republike Slovenije iz držav, kjer že več let potekajo vojaški konflikti, sedaj v tem trenutku ni, zato izpostavljajo in polemizirajo namestitve oziroma urejanje službenih stanovanj, v katerih bodo mogoče bivali tudi migranti. Zakaj mogoče? Zato ker posamezniki ali skupine preprečujejo vselitve. Pa ne le beguncem, migrantom, ampak tudi ostalim Neslovencem. Točno določen TV-sprejemnik in štedilnik sta tako rekoč prava tema za spodbujanje konflikta med begunci in migranti in prebivalci Republike Slovenije, ki s skromnimi prihodki, pa naj si bo to plača ali pokojnina, tudi živijo pod pragom ali na pragu revščine. Vendar smo prepričani, da spodbujanje ljudi k sovražni retoriki do tujcev ali drugačnih, blaginje ne bo prineslo ne enim ne drugim.

Ena od točk priporočil govori tudi o uporabi vseh sredstev za zavarovanje meje in za nadzor pri vstopu migrantov v državo in izstopih. Naj spomnim na javno mnenje glede zapiranja meja. Kar okoli dve tretjini anketiranih je bilo naklonjeno k ostrim ukrepom zapiranja in nadzorovanja meje. Po sprejetju spremembe zakonika o schengenskih mejah smo na mejnih prehodih ponovno podvrženi poostrenim nadzorom. Na mejnih prehodih je bilo zadnja dva vikenda ponovno videti kolone čakajočih, tudi tistim slovenskim državljanom –migrantom, ki dnevno hodijo na delo v sosednjo Republiko Hrvaško, nadzor katerega smo, ste ali pa so anketiranci zahtevali ali podpirali, pa se ni omejil le na migrante, ampak na vse, ki želijo/želimo prestopiti schengensko mejo zaradi dela, potovanja ali počitnikovanja. Zabeleži se namreč vsak naš prehod čez schengensko mejo.

In za konec. Po poostrenih nadzorih v letalskem prometu se na jugu schengenske meje izvajajo tudi poostreni nadzori potnikov v cestnem prometu. Ali bo ta ukrep prispeval k preprečevanju terorističnih akcij na širšem evropskem teritoriju, pa bo pokazal čas. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev o predlogu priporočila.

Kot prvi dobi besedo predstavnik predlagatelja mag. Branko Grims. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Ena stvar je bila pravzaprav skupna celotni koaliciji, pa še Združeni levici zraven, tako da lahko spet enkrat lepo enostavno govorim o levičarjih skupaj. To je bilo vprašanje, ki perfektno parafrazira Murphyjev zakon, ki pravi, karkoli vam v politiki govorijo, vedno vam govorijo o denarju. Neskončne besede o pomoči, o beguncih, o humanizmu, dejansko pa so besede o denarju, gospe in gospodje.

Jaz upam, da vsi levičarji ta trenutek sedite, da ne bo kdo s stola padel, ko vam bom povedal

eno stvar. Denar, gospe in gospodje, ne raste na drevesu. Denar ustvarjajo podjetniki, denar ustvarja ekonomija, ustvarja ga gospodarstvo, uspešni podjetniki s produktivnimi delovnimi mesti. Tam nastaja denar, oni plačujejo davke in financirajo vse drugo, tudi vas, tudi birokracijo. Jaz lahko to še enkrat ponovim in počasi povem, ampak upam, da je enkrat zadoščeno. In zakaj to poudarjam? Ker vsi ste govorili, češ, ja, kaj pa ima to veze, če mi dajemo tam 123 milijonov letno za ilegalne migrante, s tem, kar gre za šolstvo, za zdravstvo, za upokojenca, gospod predstavnik Desusa se je naravnost norca delal, mimogrede, ni dobil niti opomina predsedujočega, pa je grobo žalil, pa lagal, grdo lagal, da uporabimo pravi tisti ljudski izraz, ko je govoril, pa niti opomina ni dobil. Gospe in gospodje, da se nekaj razumemo. Če vzamete denar iz proračuna, to je denar davkoplačevalcev, ni vaš denar, denar davkoplačevalcev je, in ga nekomu daste, ki ste ga dali iz skupne posode in zato v tej posodi, ker ste vi to dali ilegalnim migrantom, je manj za otroke, je manj za zdravstvo, je manj za šolstvo, je manj za upokojenca. Ker denar ne raste na drevesu, gospe in gospodje! In ne govorite, da en del tega krije pa Evropska unija. Kdo pa Evropsko unijo plačuje? Spet denar ne raste na drevesu. Mi kot davkoplačevalci en del denarja dajemo tudi Evropski uniji in ona potem ta denar vrne nazaj. Tudi ta denar iz Evropske unije ni zrastle na drevesu, gospe in gospodje! Ustvarili so ga skupaj uspešni podjetniki nekaj v Sloveniji, nekaj v drugih državah EU in z davki je bil zajet in prestavljen tja. In od tam se vrača nazaj. Če ga damo enim, ga vzamemo drugim. Smo se zdaj končno razumeli? In kdor trdi drugače, laže ali pa sploh nima pojma, o čem govori.

Zato, gospe in gospodje, ko smo govorili na odboru, sem povedal naslednji primer, ki je dokazljiv, ga lahko preverite na internetu. Tisti teden, ko je Vlada dala razpis za stanovanja za ilegalne migrante, za azilante, je bil na internetu objavljen dokument, kako so iz stanovanja metali mater samohranilko z otroki. Pa zima je bila, gospe in gospodje! In isti teden je bil objavljen dokument, ki mu skoraj nisem mogel verjeti, pa je bil verodostojen, tudi na internetu, kako so nekomu, ki je imel krvnega raka, rubili zato, ker ni mogel več sam zase poskrbeti. In rubili so mu celo medicinske aparate, kar je za moje pojme kriminal. Ampak to se dogaja v tej državi, kjer vi dajete denar za ilegalne migrante in dajete ga v norih količinah. To, kar ste vi govorili, ste seveda telovadili z besedami, da je veselje. Ampak, gospe in gospodje, to je revizijsko poročilo, uradni dokument Računskega sodišča Republike Slovenije. V njem imate skico, ki pove vse. Pa jo lahko obračate naprej, nazaj ali pa še vmes, če hočete. Pove, da je strošek na ilegalnega migranta mesečno znašal leta 2015 tisoč 963 evrov in sestavljen je bil iz stroškov nastanitve in vsega zraven, tisoč 262 evrov in potem posebej nastanitev in oskrba še 701 evrov. Skupaj tisoč

963 evrov. Jaz upam, da toliko matematike vsi obvladate. In potem ste eni govorili o Evropski uniji. Koliko je v resnici prispevek iz Evropske unije? Pri nastanitvi neto 329 evrov in pri ostalih stroških 51 evrov, skupaj torej 380 evrov. Če to od tega odštejete, boste dobili še vedno več kot tisoč 500 evrov neto iz žepa slovenskega davkoplačevalca za vsakega ilegalnega migranta mesečno. Pa še enkrat povem, tudi tisti denar iz Evropske unije ni zrastle na drevesu, je ravno tako denar slovenskih davkoplačevalcev, samo krog je naredil prek Bruslja, pa je prišel nazaj. To vi plačujete, gospe in gospodje! In če ob tem nekdo, ki pa je 40 let delal, dobi za štiridesetletno garanje 500 evrov, je pa to sramota. Je pa to kriminal, gospe in gospodje. To ne z etiko, ne z moralo, ne s slovensko ustavo nima več nobene zveze. Ta primerjava pove vse.

Še več. Če vemo, da je delo v Sloveniji najbolj obdavčeno, potem lahko nekdo, ki dela cel ljubi dan za tisto ubogo minimalno plačo in dobi recimo z vsem, kar dobi zraven, približno 700 evrov, približno toliko vzame država, pri teh malo manj, kar pomeni, da trije slovenski delavci, trije slovenski zaposleni delajo vsak mesec za enega ilegalnega migranta. To je vaša politika, gospe in gospodje! In ta matematika je neizprosna. Lahko telovadite dva tedna, pa bo še vedno točno taka, kot sem povedal. Pa pri vsem tem moram reči, da ste zgrešili poanto. Jaz nisem govoril, da so migranti največja nevarnost za Evropo. Daleč od tega, nismo se razumeli. Oni so žrtve in orodje hkrati. Tisti, ki pa so odgovorni za to stanje, gospe in gospodje, so pa levičarji, levičarji tukaj, levičarji v Bruslju, levičarji v inštitucijah in vsi, ki jim pri tem še štango držijo. Ti so tisti, ki v resnici ogrožajo Evropo in Slovenijo in pred temi svarim. Kajti potem oni to svoje početje skrivajo za velike besede, saj vemo, humanizem, pomoč ubogim, reveži bežijo pred vojno in lakoto, dajmo jih pomagati. Potem smo bili priče na začetku takim absurdom, da so revne slovenske družine, ki sami nimajo za jesti, zbirale za pomoč ilegalnim migrantom, ko so jih pa transportirali čez Slovenijo, so pa ti masovno, v celih kesonih metali hrano stran. Tisto, ki so jo ubogi slovenski revni ljudje res zbrali kot pomoč. Zato ker sploh ljudje niso razumeli, za kaj gre. Tisti, ki so prihajali, so imeli v resnici več denarja kot ti, ki so bili tukaj. Potem pa še govorite o ksenofobijah. Dajte no, kaj pa je to ksenofobija? Strah pred tujci. Ta država, gospe in gospodje, v času, ko smo bili tudi mi na oblasti, je sprejela čez 70 tisoč beguncev s področja nekdanje Jugoslavije, predvsem iz Bosne in Hercegovine. Ampak, gospe in gospodje, to so bili begunci, to so bile ženske, matere, otroci, starejši ljudje. Tisti, ki so bili pa za boj sposobni, so pa dol ustvarjali svojo državo. Mi pa smo za te tukaj korektno skrbeli, nobene težave ni bilo, nihče ni opozarjal, da je kaj narobe. Nasprotno! Vsi smo pomagali, rade volje. Ti, ki pa zdaj prihajajo, gospe in gospodje, pa niti slučajno niso begunci.

Nikoli niso bili in nikoli ne bodo. In ne mi govoriti o zakonodaji. Dve leti in pol že tole traja. Ko sem bil prvi v tem parlamentu, ki sem opozarjal na to, tudi na televiziji lahko preverite, da se uporabljajo napačni pojmi, da to niso nikakršni begunci po mednarodnih predpisih. Ves čas zahtevam samo eno, da se dosledno spoštujejo vse pravne norme, mednarodne in tudi tiste, ki veljajo za državo Slovenijo, skladno z njenim pravnim redom. Samo spoštovanje prava zahtevam. Če bi se to delalo dosledno, se nič od tega, kar se je dogajalo, sploh nikoli ne bi moglo zgoditi. A veste, da tudi to podeljevanje kvot, pa vse to, je v nasprotju z veljavnim pravnim redom Evropske unije? To je vse samo zato, ker si je nekdo v Nemčiji izmislil, da Dublinski sporazum kar ne velja več, da je pač tisto, čemur se reče azilantski šoping, kar dovoljeno, da lahko greš, kamor hočeš, pa tam prosiš, pa pridite, pa pojdite, kamor hočete. To je v popolnem nasprotju s tistimi predpisi, za katere ste sami zdaj govorili, da se zavzimate. Po mednarodnih predpisih, ko prideš v prvo varno državo ali v dejansko varno območje v lastni državi, imaš tam pravico zaprositi za azil. Ko greš pa naprej, je pa to tvoja odločitev, ampak nisi več begunec, si nekaj drugega, tisto, čemur po domače rečemo migrant. Praviloma je to ekonomski migrant, iščeš boljše pogoje ali pa imaš še kakšne druge cilje. In obravnava tega je popolnoma drugačna. Da bi pa vse to prikrili pred ljudmi, se pa potem uporabljajo floskule. Kakšna krasna je bila prej tukaj izrečena za tem pultom. Nismo govorili o uspešni integraciji. Zdaj pa, spoštovane gospe in gospodje, zdaj mi pa prosim naj eden pove en primer uspešne integracije radikalnega islama v krščansko okolje. To bi pa res rad videl. Tisti, ki to pove, zasluži Nobelovo nagrado za mir. Kajti radikalni islam, gospe in gospodje, se ne integrira. Se nikoli ni, ker sam sebe getoizira, se izloči iz okolja in potem poskuša okolju vladati preko vseobsegajočega prava, ki se mu reče šeriatsko pravo in ki ne zajema samo verske norme, ampak vse druge življenjske norme. In to je vse tisto, kar se levičarjem v Evropi – in zato svarim pred levičarji – zdi čisto normalno. Danes se evropske levičarke oblačijo v burke. To je res burka z burko. A vi veste, ko je bila islamska revolucija v Iranu, je po cestah protestiralo milijone žensk proti burki, pa proti nošenju rute? Ker se zavedajo, da to pomeni zatiranje ženske kot take. Levičarke pri nas pa to podpirajo, prostovoljno. Ja, super! Saj res je svet narobe že postavljen, noben ta star miselni okvir več ne deluje, danes ves špekulativni kapital podpira levičarje. To se je perfektno videlo na volitvah v ZDA. Saj ni ves špekulativni kapital od Sorosa do Rothschilda, do ne vem koga stal za Trumpom, kot se bi tukaj tako rado prikazovalo. Vsi do zadnjega so v neskončnih količinah zivali denar za Hillary Clinton, seveda skupaj z Arabci in arabskim kapitalom in tako naprej, kar je še zgodba zase. Tukaj je točno isto. Tisti, ki imajo najbolj polna usta borbe proti špekulativnemu

kapitalu, levičarji ga imate, ste sami financirani od levičarskega špekulativnega kapitala. Drugega pa danes na tem svetu ni več. A ni to zanimivo? Kako je že rekel Vaclav Havel? Vaša nesmrtna duša levičarjev.

Problem islama je v tem, da ga ljudje napačno razumejo. Jaz se bojim, da tudi mnogi v tej dvorani, ker mislijo, da tisto, kar je prišlo nekoč iz Bosne, da je to islam. Veste, to ni islam. Za pravi islam – Erdogan je rekel, da pravi islam je vedno radikalen, zapomnite si ta stavek – so oni odpadniki, so oni brezverci, kafir oni temu rečejo. Ste to vedeli? Nobenega problema ni bilo s tujci, dokler se ni začelo masovno uvažati migrantov s področja radikalnega islama, kajti to je problem. Zato je tudi najbolj butasto, če se zraven uporabljajo izrazi, kot je recimo rasizem. Sploh pa, ena zanimiva misel, meni je izredno zabavno, če ti očita rasizem nekdo, ki skače okoli z majico Karla Marxa ali pa Che Guevare. A to ste vedeli, da je Karel Marx bil prvi, ki je uvedel rasizem kot ideologijo? Dejansko je marksizem rasistična ideologija, kajti Karl Marx je zelo jasno napisal, da morajo slovanski narodi, pa Baski, pa še nekateri drugi izginiti v holokavstu. »They must perish in the holocaust.« Drži, a ne? No, zdaj se pa še kar malo smejte, gospodje iz Združene levice. Če sem narobe citiral, me boste z veseljem popravili, jaz bom pa tudi poiskal po internetu, bova pogledala, kdo ima prav.

In kaj je torej problem? Mimogrede, Hitler je bil bolj dosleden v izvajanju rasističnega genocida, holokavsta kot levičarji skupaj. Levičarji so to potem sprevrgli na nivo razreda, nacisti pa na nivo rase. Ampak veste, zločin je zločin, in je popolnoma vseeno, jaz upam, da spet vsi levičarji sedite zdajle notri, ali je storjen v imenu rase ali pa v imenu razreda. Zločin je zločin, gospe in gospodje! In mimogrede, na nek način je prav simbolno, da o tem danes razpravljamo na predvečer jutrišnjega praznika, ki je pravzaprav praznik kolaboracije, kajti na ta večer pred toliko leti ni bila ustanovljena Osvobodilna fronta, kar bomo danes in smo že poslušali cel dan laži, pa še jutri jih bomo. Ustanovljena je bila protiimperialistična fronta za proj proti Angliji, Franciji in Ameriki. To se pravi, z roko v roki z nacisti in fašisti proti svobodnemu svetu, proti civiliziranemu svetu. To v resnici se obeležuje in proslavlja, temu se polaga tamle vence pred tisto stavbo tamle v Ljubljani, kjer je vse zeleno, ko sem se mimo peljal. Ali je res vredno, da se to praznuje? Jaz mislim, da ne, da je to nacionalna sramota, da imamo tak praznik. Če bi imeli dan upora proti okupatorju, je za to idealen dan 26. junij, ko smo se začeli boriti proti okupatorju z rdečo zvezdo, ki je hotel preprečiti nastanek samostojne Slovenije. Da bo pa norost popolna, bo pa danes vse polno simbolov okupatorja, ko se bo formalno praznoval dan boja proti okupatorju. Kako je že rekel Vaclav Havel? Aja, laž je nesmrtna duša levičarja.

Sedaj pa pojdimo nazaj na, kaj je pravzaprav problem cele zgodbe z uničenjem

civilizacije. Sedaj ne gre več samo za uničevanje nacionalnih držav in EU, ki je tik pred razpadom, delno je pa že razpadla, kajti brexit se je že zgodil, gre za vprašanje obstoja civilizacije. O tem danes opozarjajo celo že rektorji fakultet, ko pišejo, da je nekaj neverjetnega, da Evropa, ki je bila prvotno na krščanskem izročilu, enakopravno ustanovljena skupnost demokratičnih držav, postaja ena socialistična tvorba, ki se prisilno islamizira. In tukaj smo v bistvu zgodbe, gospe in gospodje. Priče smo največjemu socialnemu eksperimentu po propadu nacizma, fašizma in komunizma, ko se najbolj produktiven del, se pravi mlade družine, podjetniki izrinjajo z nemogočimi pogoji, ki tukaj vladajo, zaradi vašega ravnanja z denarjem in vaših norih davkov, in se uvažajo migranti. In se nadomeščajo cela volilna telesa. En del desnih strank pa pri tem, žal, sodeluje ali pa je sodeloval, ker ni razumel, kaj se dogaja, in je igral eno drugo igro nekoga drugega. Kaj je ozadje cele te zgodbe? Ja, denar. Tako kot sem že začel. Kaj pravi Murphyjev zakon? Kar koli vam levičarji govorijo, vedno govorijo o denarju. To je biznis. Za vsakega migranta, ki ga tam NVO, sedaj že na to opozarjajo italijanski tožilci, nevladne organizacije namreč sodelujejo v tem švercu organizirano, se služi denar. Dvakrat. Pobira se denar od njih, pa še pobira se ga od države, kot » pomoč« ubogim beguncem. To je biznis. In potem, ko se te ljudi nastani, se še enkrat služi denar, ki ga spet dajo davkoplačevalci. Ali mislite, da je v Sloveniji kaj drugače? Dajte, no! Poglejmo primer Velenja, poglejmo primer na Krasu, ko sta dve rosno mladi odvetnici kar kupili bivši kupleraj in sedaj iznenada se že plačuje tam najemnina. Pa še več se bo v bodoče. Kako bi nekdo šel v tak nakup, če ne bi vnaprej vedel kaj bo tam notri? Če se to vnaprej ve, je pa to biznis. Mimogrede je to tudi kriminal. Upam, da sedaj kdo od institucij to gleda. Ampak pri tem kriminalu mora sodelovati tudi vlada, ker je drugače to nemogoče, da bi se tak kriminal izvajal. Ups, potem smo pa tam, ko je nekdo rekel, kako sem si drznil. Kaj sem jaz povedal? Da to, da se je kar suspendiral del prava EU in nacionalnih držav, je nedopustno. To je nedopustno. To je samovolja. Za to bi moral nekdo kazensko odgovarjati. Posledice so bile pa izjemno hude. Posledice tega je bil Pariz Bataclan, posledice tega so bili poboji, posledica tega so bile zgodbe sedaj s terorističnimi akcijami po Evropi. Pri večini od njih so sodelovali točno tisti, ki so prišli z migrantskim tokom. V Parizu jih je bilo, mimogrede, 9 takih zraven. Dva od teh sta šla dokazano tudi čez Slovenijo. Zakaj se ta tok ne bo ustavil? Ravno zato ker je to biznis, ker to ni nobena pomoč ubogim beguncem, ampak je to biznis, ki ga poganja arabski denar, ki ga poganja špekulativni levičarski kapital raznih Sorosov in njemu podobnih in ker to poganjajo politični interesi. Nekateri pa na tem delajo še fantastične politične kariere. Primera sta Erdogan in Putin, ki sta se tukaj vsak s svojega

vidika, s svojega zornega kota odlično postavila in izkoriščata EU po dolgem in po čez. In njene veličastne neumnosti. In zaradi tega, gospe in gospodje, se je treba sedaj pripraviti. Zaradi tega je treba o tem razpravljati, ker ta zgodba niti slučajno ni končana. Po poročilih uradnih tajnih služb se premika proti Evropi v tem trenutku 30 milijonov migrantov. Večina iz črne Afrike sedaj. To slučajno, še enkrat povem, ne poganjajo več vojne, da ne bi kdo naivno mislil, da če bo v Siriji zdaj mir, potem pa ne bo več ... Dajte no, saj to sploh nima zveze več. V največjem valu je bilo po uradnih podatkih OZN, lahko jih greste gledat sami, tam nekje do 28 %, odvisno od časa, ljudi, ki so sploh prihajali z območij, kjer so bili spopadi, vsi ostali pa so bili iz držav, kjer ni bilo nobenih vojn. Kakšni begunci so potem to? Poleg tega so oni begunci v prvi varni državi, ne pa da prepotujejo celo Evropo, tako kot se njimi zazdi in potem se jih po rokah nosi kot uboge reveže in še kaj zraven. To je pa evropska kolektivno norost, ki je v funkciji tistega, da pravi levičarji bodo izdali svoj narod zapravili blaginjo in varnost ljudi samo zato, da uničijo vse, kar je krščanskega, in vse, kar je v skladu z varovanjem človekovih pravic. Ups! A gremo to dokazovati? Točno veste, o čem govorim. In to, gospe in gospodje, kar se zdaj dogaja po Evropi, so taka dvojna merila, da tega nihče več ne more zanikati. Govori se o beguncih in se uvažajo ljudi s področij radikalnega islama iz držav, kjer ni nobenih vojn, obenem se pa zamolči prave begunce, ki jih ima višegrajska skupina, največ ima sicer Poljska, ki ima en milijon beguncev s področja Ukrajine. Ti pa niso begunci. Tam pa Evropska unija nič ne pomaga. Še norca se dela in pritiska na višegrajsko skupino, da naj uvažajo radikalne islamiste. To jasno pove, da gre za nekaj drugega. Da ne gre za nobeno človekoljubje pa pomoč. Gre za neko novo preoblikovanje Evrope, ki se ne more več dobro končati. Žal, o tem sem trdno prepričan po tem, kaj se je zdaj zgodilo v Franciji, kjer sta zdaj pred ljudmi dve slabi izbiri, vprašanje kaj bo. Kratkoročno se zdi marsikomu slabša Le Penova, ker govori, da bo naredila referendum, ni rečeno, da bo izglasovan, o izstopu, ker zdaj se že vidi, kako je bilo z Britanci, ampak jaz osebno mislim, da ima bistveno več možnosti gospod Macron, ki pa ni noben sredinski politik, ampak je ultra levičar, ki je ves čas govoril, da je gospa, če ga citiram po spominu, gospa Angela Merkel naredila edino pravo potezo in rešila je obraz Evropske unije, ker je široko odprla vrata. In to govori v državi, kjer je bil Bataclan, kjer je bila Nica, kjer ... A naprej naštevam? In ljudje to volijo. To je res zanimivo, kako je z evropskim volilnim telesom. Tistega, ki bi bil pa edini primeren in dober, se ga je pa spodneslo na neki osebni zgodbi, pa je zadeva že končana. In to je problem za celo Evropsko unijo, ne samo za Francijo, ker je Francija tako pomembna. Še večji problem bo pa Nemčija. V Nemčiji vztrajanje gospe Angele lahko pomeni, da bo lažja zmaga levičarjev in potem bomo imeli dve

ultralevičarski vladi v obeh delih osrednjega motorja Evropske unije, v Franciji in Nemčiji. Kaj mislite, da bo naslednji dan? Ja, spet odprta vrata. Ali mislite, da bo Evropa to preživela? Grem staviti, kar hočete, da ne bo. Če bo še en val v masovni migraciji s področja radikalnega islama, bo Evropa islamizirana, ampak Evropske unije pa ne bo več, ker bo razpadla na več enot. Višegrad bo šel stran, potem je samo vprašanje, kje bo Slovenija. Jaz osebno mislim, da bi morali skupaj z Višegradom, ker je to edini način za dolgoročno preživetje, varnost in blaginjo v Sloveniji. In tudi za razvoj, gospe in gospodje! Ker ena stvar se pozablja. Od varnosti bo čedalje bolj odvisen tudi ekonomski razvoj. Boste videli, kako malo časa bo treba čakati, pa se bo v Evropi začel tudi kapital preusmerjati v bolj varne predele. Bo zelo zanimiva situacija nastala iz tega. Pa ne bo treba dolgo čakati. Ravno tako kot ni bilo treba dolgo čakati na masovne migracije.

Gospe in gospodje, zato smo mi predlagali tiste sklepe, da se je treba pravočasno pripraviti. Opozorili smo, da je popolnoma nedopustno, da ob vseh težavah, ki so v Sloveniji, ob 300 tisoč ljudeh, ki živijo pod ali na pragu revščine, da se daje za vsakega ilegalnega migranta mesečno tisoč 963 evrov. Po odločitvi Vlade Republike Slovenije. In potem se to pakira, ja, to veste, to je ta strošek, to je tisti strošek, to je tisti strošek. Ja kaj pa ima to veze? Teh stroškov, če ne bi bilo migrantov, ne bi bilo. Pika. Se pravi, da so to stroški ilegalnih migrantov in se nehajmo sprenevedati. Mimogrede, v tem niso zajeti stroški tistih nevladnih organizacij, tam gre še 170 tisoč evrov v dim, ker si jim daje pomoč iz proračunov za pravno svetovanje v postopkih migrantov, ko zaprosijo za azil, po domače rečeno za zavlačevanje postopka, da je potem še dražje. To zanesljivo ni zajeto v tem, če ste prebrali poročilo Računskega sodišča. Notri niti ni tistih famoznih kondomov, ki jih jaz na začetku sicer nisem omenil, ampak so se kolegu iz SMC zdeli tako pomembni, da jim je posvetil osrednji del svoje razprave. Slaba vest je huda reč, pravi star pregovor, in jaz osebno mislim, da je to kolega iz SMC odlično prikazal s svojo razpravo.

S tem bi v tem delu zaključil in opozoril na temeljno sporočilo, ki bi moralo danes biti v tej dvorani. Žal, očitno se na njem ne moremo poenotiti. Najprej in osnovno je država dolžna poskrbeti za vse, ki so objektivno pomoči potrebni med njenimi državljanami in državljani. Šele potem lahko pomagaš drugim. In pomagati moraš na način, ki je najbolj racionalen in ki ne pomeni ogrožanja svojih lastnih državljanov. Zato je za Slovenijo, in seveda tudi za Evropsko unijo, popolno norost, da z uvažanjem migrantom s področja radikalnega islama uvaža tuje vojake in tuje vojne na evropska tla. Če bi Evropa res hotela pomagati, bi morala zagotoviti varna območja tam, pomagati zagnati ekonomije tam, pomagati ljudem, da preživijo in da živijo človeka vredno

življenje tam. Takšna pomoč bi bila racionalna in bi bila upravičena. Vse ostalo pa je čisto nekaj drugega in trdim, in z vso odgovornostjo to trdim, da gre danes za projekt največjega socialnega eksperimenta, ki je potekal kadarkoli na svetu po padcu komunizma, nacizma in fašizma. Tistih treh, ki so dve leti na začetku druge svetovne vojne lepo kolaborirali, saj zato pa je bila tako uničujoča. Žal se iz zgodovine nekateri niso naučili nič. Bi se pa lahko naučili iz besed nekaterih, ki so bili tudi na zmagovalni strani. Kaj je že rekel Winston Churchill? Ni je bolj nazadnjaške sile, ni je bolj uničujoče sile na tem svetu, kot je radikalni islam. In dodajte k temu besede gospoda Erdogana: pravi islam je vedno radikalen, pa vam bo jasno o čem govorimo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsednik.

Priznam, da bom delno zlorabil ta postopkovni, ampak nič ne de. Gospod Grims, jaz ne vem, kakšne droge vi jemljete, ampak so očitno zelo učinkovite. Vaša logika verjetno tudi zaradi tega ne deluje. Vi pravite, da če ne sprejmemo nobenega begunca, potem ne bo stroškov, ampak mislim, da je Marko lepo povedal, da so to fiksni stroški, ki so ali niso. Tako da vi morate obrniti logiko. Več beguncev kot bomo sprejeli, manjši bodo ti stroški, ker denar ne raste na drevesu. Razen predsedniku ene od parlamentarnih strank, ki ne ve, od kod prihodki, ampak to je druga stvar.

Kolega Gorenak je rekel, da SDS absolutno zavrača obtožbe o ksenofobiji, sovraštvu do tujcev in tako dalje, ampak žalostno je, da ste vi kmalu za tem spregovorili in podrli praktično vse, kar je skušal kolega Gorenak zagovarjati. Ko vi odprete usta, ne pride ven nič drugega kot ksenofobija, sovraštvo in rasizem. Tako da jaz mislim, da prisostvovanje na tej seji kateregakoli poslanca, ki ne prihaja iz Poslanske skupine SDS, je legitimacija ravno tega, sovražnega govora, ksenofobije, rasizma in zato skladno z drugim odstavkom 65. člena napovedujem odsotnost vseh članov Poslanske skupine Združena levica pri tej točki dnevnega reda. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ravnokar je najavil, da bo obstruiral, hkrati pa mu moram dati opomin, ker je zlorabil postopkovno. Saj si povedal na samem začetku.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Včasih ste bili pri takih zadevah bolj zahtevni in ste vedno takoj opozorili tistega, ki je dal postopkovni predlog, da ga mora nasloviti na vas, ne na kogarkoli v tej dvorani, ampak na predsedujočega. Tokrat ste se dali zamotiti,

najbrž načrtno, da tega niste opazili in da je šlo tako mimo.

Predlagam pa, gospod predsednik, da v skladu s prvim odstavkom 74. člena Poslovnika Državnega zbora opravimo razpravo o tej točki na eni od naslednjih sej. Mi smo dali več opozoril, da si želimo razpravo pri tej točki in oblikovanje dnevnega reda seje na drug način. Dali smo ta predlog na Kolegiju, opozorili smo takrat, ko so bila poslanska vprašanja, se pravi v ponedeljek, vse zadeve ste prezrli, zdaj pa zahtevamo, da o tem odločimo v Državnem zboru in prestavimo to razpravo na eno izmed naslednjih sej. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Samo da vidim, ali moramo takoj glasovati ali ne. Je kakšno stališče poslanske skupine do tega postopkovnega predloga? Obrazložitev oziroma stališče poslanske skupine, vsi imajo pravico, tudi Vlada. Tako kot imate vi, imajo tudi vsi ostali. In predlagatelj, normalno. Imajo. 64. člen, deseti odstavek. Vi ste po devetem zahtevali, po desetem pa, »o predlogih v zvezi z dnevnim redom ni mogoča razprava poslancev. O njih lahko sporočijo stališča predlagatelj zadeve, Vlada, če ni predlagateljica zadeve, in poslanske skupine. Ustna predstavitev takšnega sporočila ne sme trajati več kot tri minute. Predlagatelji predlogov v zvezi z dnevnim redom lahko v največ petih minutah dodatno pojasni razloge za svoj predlog. To zadnjo možnost boste seveda tudi dobili. Bilo je najavljeno stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Postopkovno, domnevam, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Jaz nisem zahteval nobene zadeve v zvezi z dnevnim redom, ker dnevni red seje je določen. Jaz sem zahteval odločanje v skladu s prvim odstavkom 74. člena, in to glasovanje se določi, da se razprava o točki dnevnega reda prestavi na eno izmed naslednjih sej. In to je klasično glasovanje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: No, potem vam bom prebral 74. člen, tako da boste razumeli, zakaj je treba iti nazaj na 64. »Predsedujoči, poslanska skupina, predlagatelj ali Vlada, kadar ni predlagatelj, lahko predlagajo, da se razprava ali odločanje o obravnavani zadevi preloži na eno od naslednjih sej. Preložitev zadeve, ki je bila na dnevni red uvrščena v skladu s tretjim odstavkom 59. člena tega poslovnika, na eno naslednjih sej lahko predlaga le poslanska skupina, na predlog katere je bila zadeva uvrščena na dnevni red.« Do tod vse lepo in prav. Zdaj pa postopkovno. »O takem predlogu odloči Državni zbor po postopku, določenem v desetem odstavku 64. člena tega poslovnika.«

Ta trenutek uporabljam deseti odstavek 64. člena Poslovnika. Sprašujem poslanske

skupine in tudi Vlado, ali imajo o tem kakšno stališče.

Stališče je najavila Poslanska skupina Stranke modernega centra.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Gospod predsednik, ne.

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prav.

Najprej bo treba odločiti o tem, o temle, ker tukaj pa ne moremo postopkovne... / oglašanje iz dvorane/ Sklepčnost se preverja z glasovanjem, ne more se drugače. Ne more biti postopkovnih na tej točki. / oglašanje iz dvorane/ Zaradi tega ker je treba o tem glasovati. Vprašal sem vse poslanske skupine, ali imate svoje stališče. Povedali ste, da ga nimate. / oglašanje iz dvorane/ O drugih zadevah pravzaprav v tem trenutku žal ne moremo razpravljati.

Glasujemo o predlogu, ki ga je podal kolega Tanko v imenu poslanske skupine in predlagateljice te točke, o predstavitvi razprave na eno od naslednjih sej.

Glasujemo. Navzočih je 33, torej nismo sklepčni.

Prekinjam sejo.

Nadaljujemo s sejo ob 17. uri in 15 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 17.02 in se je nadaljevala ob 17.16.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še tretjič dajem na glasovanje postopkovni sklep o preložitvi razprave pri tej točki.

Glasujemo. Ker tudi tretjič ni bilo kvoruma, sejo prekinjam.

O nadaljevanju te seje boste obveščeni naknadno.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 26. APRILA 2017 OB 17.17 IN SE JE NADALJEVALA 8. MAJA 2017 OB 23.11.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam z nadaljevanjem 29. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Ljudmila Novak, Violeta Tomić, mag. Alenka Bratušek, dr. László Göncz, Roberto Battelli, Matjaž Hanžek, dr. Matej T. Vatovec in Matjaž Han.

Vse prisotne lepo pozdravljam. / smeh v dvorani/ Eden je bil preveč, torej Matjaž Han je prisoten.

Prehajamo na nadaljevanje 18. točke dnevnega reda, to je na nadaljevanje obravnave Predloga priporočila v zvezi z

ukrepi Vlade republike Slovenije glede migrantske problematike.

Pred nadaljevanjem splošne razprave bomo najprej odločali o predlogu Poslanske skupine SDS, da se razprava o 18. točki dnevnega reda na podlagi prvega odstavka 74. člena Poslovnika Državnega zbora preloži na eno naslednjih sej Državnega zbora. Prehajamo na glasovanje o tem predlogu. Poslanke in poslancev prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in poslancev, za je glasovalo 71, proti 1.

(Za je glasovalo 71.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je Državni zbor predlog sprejel, zato bomo razpravo o 18. točki dnevnega reda opravili na eni od naslednjih sej Državnega zbora. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 19. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE O NOTIFIKACIJI O NASLEDSTVU DRŽAVNE POGODBE O VZPOSTAVITVI NEODVISNE IN DEMOKRATIČNE AVSTRIJE.

Predlog priporočila je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina sedmih poslank in poslancev, s prvopodpisanih dr. Matejem T. Vatovcem. Predlog priporočila je na 80. seji 10. 4. 2017 obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor točk predloga priporočila ni sprejel, je bila obravnava predloga priporočila na seji delovnega telesa končana.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Ker je mnenje Vlade o predlogu priporočila označeno s stopnjo tajnosti »zaupno« opozarjam predstavnike poslanskih skupin, da v predstavitvah stališč ne navajajo podatkov zaupne narave iz tega gradiva.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Drage kolegice in kolegi!

Naj uvodoma povem, da je pri obravnavi predmetne zadeve na oboru za zunanjo politiko Nova Slovenija glasovala proti predlogu priporočila. Gotovo pa bi bila naša odločitev drugačna, če bi se v polnosti uresničile zaveze koalicije, zapisane v koalicijskem sporazumu o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2014–2018, v katerem v poglavju 4.27 Zunanja politika piše, citiram: »Ključna zunanjepolitična usmeritev bo povrnitev kredibilnosti in krepitev zunanjepolitične prepoznavnosti države in vseh naših ljudi doma in po svetu.« Konec citata. Danes se vprašajmo: ali je naša zunanja politika kredibilna? Se sliši in se upošteva naš glas v Evropski uniji? Je Slovenija prepoznavna v

Evropski uniji in v svetu vsaj toliko, kot je bila na primer v času predsedovanja Svetu Evropske unije v prvi polovici 2008.

Ker torej slovenska zunanja politika ni kredibilna in ni pričakovati, da bi v treh mesecih postala, ni možnosti, da bi Republike Slovenija izvedla notifikacijo nasledstva Državne pogodbe o vzpostavitvi neodvisne in demokratične Avstrije. Predlagatelj namreč Vladi daje trimesečni rok za vložitev akta, zato govorim o pričakovanjih v naslednjih treh mesecih. Gospe in gospodje, predpogoj za notifikacijo nasledstva Avstrijske državne pogodbe je tiha diplomacija na najvišji ravni, ki bi dosegla vsa potrebna soglasja pri depozitarju, Avstriji, zaveznikih in državah, ki so nastale iz SFRJ. Potrebni pogoj za navedeno pa je ustrezna kredibilna zunanja politika in diplomacija z najboljšimi kadri, kar jih premoremo v Republiki Sloveniji na najvišji ravni. Tega danes nimamo, zato za enkrat imamo več koristi, če se obnašamo, kot da smo že zastopani v ADP, saj Jugoslavija pogodbe verjetno ni sopodpisala zaradi Srbije ali Črne gore. V skladu s Poslovnikom Državnega zbora sem zaprosil za pisna mnenja predstavnikov krovnih organizacij slovenske avtohtone narodne skupnosti v Avstriji. Nobena od organizacij se ni odzvala s pisnim mnenjem, kar lahko razumemo tudi kot potrditev nekredibilnosti slovenske zunanje politike. Avstrijska dežela Koroška si je v slabem desetletju po gospodarsko finančnem razslu s pokojnim deželnim glavarjem Jörgom Haiderjem lepo opomogla in se politično tako preuredila, da so tudi koroški Slovenci nekoliko lažje zadihali.

Letošnjega februarja pa se je spet zalomilo. Predlog sprememb deželne ustave avstrijske Koroške gotovo ni v duhu 7. člena avstrijske državne pogodbe, predvsem pa ni v korist tam živeči slovenski skupnosti. Naj spomnim, da je v zvezi s tem Poslanska skupina Nove Slovenije zahtevala sklic nujne seje Odbora za zunanjo politiko in Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Omenjena zahteva je k večjemu angažiranju kot sile zaščitnice spodbudila tudi Vlado. Pričakujemo, da vsi poznamo znana zgodovinska dejstva, da je prvi deželni jezik na Kroškem bila slovenščina, da je v slovenščini do leta 1414 potekalo ustoličevanje deželnih knezov oziroma vojvod, da je bila slovenščina potem na Koroškem potem do konca Avstro-ogrske monarhije 1918 priznana kot uradni jezik in drugi jezik dežele. Iz javnosti je bila popolnoma izgnana le v času nacizma. Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev je prizadeto dajal, to je veliko ponižanje in česa takega do zdaj še nismo doživeli. Zadeva pa nima samo čustvene in simbolne plati, temveč tudi pravno, saj je bil v postopku poleg zgodovinskih dejstev in današnjega sožitja prezrt tudi forum za dialog pri deželni vladi, ki mora po statutu dajati mnenje o takih vprašanjih. Recimo, da se bo tokrat v duhu dobrih sosedskih odnosov srečno izšlo. Ampak

zanašanje na urejanje zadev z upanjem na razumevanje in pomoč dobrohotnih veljakov iz avstrijske politike ne more biti strateška postavka v zunanji politiki Slovenije kot suverene države. Razmere se lahko že ob prvih naslednjih deželnih ali zveznih volitvah v sosednji državi zelo spremenijo.

Dežela Koroška leta 1945 ni doživela sistematične denacifikacije in iskre protislovenskega prastrahu bodo še dolgo tlele v miselnosti nekaterih na senčni strani Karavank. 28-letnica majniške deklaracije naj bo naš skupni poziv k popolni uresničitvi koalicijskega sporazuma na področju zunanje politike. Ponavljam, ključna zunanjepolitična usmeritev bo povrnitev kredibilnosti in krepitev zunanjepolitične prepoznavnosti države in vseh naših ljudi doma in po svetu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Spoštovani!

S predstavitevjo stališč poslanskih skupin se zaključuje obravnava priporočila Vladi Republike Slovenije o notifikaciji o nasledstvu avstrijske državne pogodbe. Pogled čez ramo v preteklem mandatu pokaže, da se je obravnavana tema tega vprašanja razvila v nekakšno neformalno parlamentarno prakso, ki se verjetno ne bo končala z današnjim dnevom. Medtem ko Ministrstvo za zunanje zadeve redno obvešča Državni zbor glede razvoja dogodkov v zvezi z Avstrijsko državno pogodbo, pa sleherni izredni dogodek bodisi mikro bodisi velikih razsežnosti, ki vsaj posredno zadevajo položaj in pravice avtohtone slovenske narodne skupnosti v Republiki Avstriji, v vsakem sklicu Državnega zbora oziroma v tem času napravi poziv katere izmed političnih opcij k notifikaciji te pogodbe. V aktualnem mandatu je bil sprožilec za novo razpravo z bolj ali manj starimi argumenti postopek sprejemanja nove deželne ustave za avstrijsko Koroško.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo ob zapletu z dikcijo nove koroške deželne ustave nemudoma izrazili zaskrbljenost glede sklepanja političnih kompromisov, ki bi bili v škodo doseženi stopnji sožitja med pripadniki slovenske narodne skupnosti ter večinskim prebivalstvom na avstrijskem Koroškem. Obenem pa smo zelo jasno poudarili, da podpora pripadnikom slovenske narodne skupnosti ni niti pogojena niti povezana z odločitvijo glede notifikacije avstrijske državne pogodbe. Ponovno in zelo jasno je na tem mestu treba povedati, da ta odločitev ni stvar slovenske narodne skupnosti v Republiki Avstriji, temveč zadeva nas same ter našo zunanjo politiko. Če bi se večkrat in z večjo odgovornostjo pogovarjali o slovenski zunanji politiki na podlagi deklaracije o zunanji politiki, ki smo jo sami sprejeli, potem bi lažje razumeli, da zunanja politika ni podaljšana roka

notranjepolitičnega boja. Kredibilna in uspešna zunanja politika je koherentna, načelna in kontinuirana, k čemur stremi tudi naša deklaracija, ko pravi, da želi Slovenija oblikovati skladno, verodostojno in celostno zunanjo politiko.

Uradno, načelno in uveljavljeno stališče Republike Slovenije je, da je Slovenija pravna in dejanska naslednica avstrijske državne pogodbe. Pozivi k notifikaciji so odveč, ker naša država nasledstvo že uveljavlja v skladu z Dunajsko konvencijo o nasledstvu držav glede mednarodnih pogodb ter s pravili mednarodnega običajnega prava. Notifikacija ni nič drugega kot enostranski pravni akt, s katerim bi Republika Slovenija to svoje stališče ponovila, pri čemer pa v tem primeru ne more reči bolje dvakrat kot nobenkrat. Z odločitvijo o notifikaciji v danem trenutku bi lahko namreč poslali napačen signal, da se Slovenija do zdaj ni vedla kot naslednica avstrijske državne pogodbe ali celo odprli pot trditvam, da Slovenija v preteklosti ni upravičeno nastopala kot zaščitnica avtohtone slovenske narodne skupnosti v Republiki Avstriji.

V naši poslanski skupini smo tudi iz tega razloga enotno glasovali proti predlogu priporočila. Z vidika pripadnikov slovenske narodne skupnosti je najpomembnejše dejstvo, da je Republika Avstrija dolžna spoštovati vso relevantno notranjo zakonodajo na deželni in zvezni ravni ter mednarodne instrumente s področja človekovih pravic in varstva manjšin, h katerim je pristopila. Standarde, ki si jih je postavila Republika Avstrija sama ali jih je prostovoljno prevzela, je treba vzdrževati in kvečjemu krepiti skozi dialog Slovenije tako s slovensko narodno skupnostjo v Avstriji kot s predstavniki Republike Avstrije. V tej luči bo Poslanska skupina SMC vedno podpirala predloge, ki so usmerjeni k temu, da se kot sosedje v širši evropski domovini poslušamo in razumemo, namesto da bi bili drug drugemu v oči zamejci.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik. Spoštovane, spoštovani!

Predstavniki Poslanske skupine Desus smo na skupni seji Odbora za zunanjo politiko in Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Predlog priporočil o notifikaciji nasledstva zavrnili. Naj naštejemo razloge.

Predlagatelji notifikacije trdijo, da je mogoče nasledstvo in posebne pravice, ki iz njega izhajajo, uveljaviti le s formalno notifikacijo nasledstva avstrijske državne pogodbe. Če tega ne naredimo, naj bi bila Republika Slovenija v slabšem položaju, kot so ga Republika Avstrije in štiri velike zaveznice priznale takratni Jugoslaviji. 7. člen avstrijske državne pogodbe, ki ureja pravice slovenske manjšine v Avstriji, po

predlagateljovem mnenju ni zadovoljivo uresničen in pri razvoju dvojezičnosti ni pravega napredka. Kot smo od predlagatelja slišali na omenjeni seji, naj bi Avstrija Sloveniji oporekala pravice, ki so jih velesile priznale Sloveniji v okviru takratne Jugoslavije. Notifikacija naj bi predstavljala orodje za bolj dosledno pritiskanje na Avstrijo, kar se tiče uresničevanja politike avtohtone slovenske narodne skupnosti.

Ker vprašanje o notifikaciji avstrijske državne pogodbe vznikne skoraj vsako leto, se tudi letos od mestoma perečem preoblikovanju koroške deželne ustave tej temi nismo mogli izogniti. Eno od temeljnih vprašanj, ki se nam je v Poslanski skupini Desus ob tem zastavilo, je, ali bi sama notifikacija prispevala k izboljšanju položaja slovenske narodne skupnosti v Avstriji. O tem so na skupni seji presojali tisti, ki se jih ta institut najbolj tiče, torej predstavniki slovenske narodne skupnosti. Ti so večinoma poudarjali, da se je ozračje na Koroškem od rešitve dvojezičnih napisov bistveno izboljšalo, zato po njihovem mnenju ne bi bilo modro vprašanje notifikacije odpirati sedaj, ko smo na dobri poti, da se v deželni ustavi vendarle doseže nek kompromis. Številni pravni in politični argumenti govorijo, da notifikacija v trenutni politični realnosti ne bi bila smiselna, so še menili predstavniki slovenske narodne skupnosti.

Ob tem bi želeli poudariti še, da se strinjamo s stališčem zunanjega ministrstva, da se Republika Slovenija šteje za naslednico te pogodbe tako po mednarodnem običajnem kot pogodbenem pravu in deluje kot dejanska zaščitnica avtohtone slovenske narodne skupnosti. Pri tem se Slovenija sklicuje tudi na univerzalne ter regionalne instrumente varstva človekovih pravic in pravic manjšin.

Avstrijska državna pogodba je veljavna pogodba, saj Avstrija spoštuje pravno nasledstvo Republike Slovenije. Menimo, da brez notifikacije Slovenci na drugi strani meje ne uživajo nič manj pravic, kot bi jih z notifikacijo ne pridobili več. Zato smo v Poslanski skupini Desus glasovali proti Predlogu priporočila Vladi za notifikacijo avstrijske državne pogodbe.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane, spoštovani!

Notifikacija avstrijske državne pogodbe je vsebina, ki ne sme pasti v past političnega preračunavanja posamične politične stranke, temveč zadeva celotno slovensko državo ter s tem politiko, ki se mora glede tega vprašanja poenotiti.

Socialni demokrati vidimo notifikacijo ADP kot pomembno dejanje tako z vidika končne uresničitve Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije ter kot temelj nadaljnjih uresničevanj njene samostojnosti, s tem pa tudi krepitev

dobrih odnosov nasledstva glede vprašanj slovenske manjšine ter drugih vprašanj, ki jih ureja ADP.

Tako smo prepričani, da je treba k notifikaciji pristopiti s politično zrelostjo ter s poenotenim stališčem slovenske politike, ki se mora prav v času razprav o notifikaciji tudi z vidika trenutnih mednarodnih okoliščin vesti predvsem odgovorno in v največjem interesu v prid uresničevanju naših državnih interesov ter hkrati krepitev dobrih medsosedskih odnosov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Težko bi našli bolj pomenljiv datum za razpravo o Avstrijski državni pogodbi. Pred nami je obletnica zmage nad fašisti, za nami je obletnica ustanovitve Osobodilne fronte. 7. člen avstrijske državne pogodbe, ki varuje slovensko in hrvaško manjšino, je pomemben dosežek tega boja. Še več. Brez boja naših partizanov na Koroškem in delovanja avstrijskih enot v okviru naše partizanske vojske avstrijske državne pogodbe ne bi bilo. Zavezniki bi Avstrijo obravnavali enako kot druge satelite nacistične Nemčije. Zato je skrajno krivično, da nam Avstrija ne priznava statusa pristopnice k Avstrijski državni pogodbi. Zavrnitev naše pobude za notifikacijo nasledstva pa dokazuje, da naš politični razred pristaja na podrejen odnos do severne sosedice. Naša zunanja politika je dejansko vedno bolj podobna politiki držav, ki so bile v drugi vojni v fašističnem taboru. Po eni strani je pregovorno servilna do zahodnih centrov moči, po drugi strani pa skrajno konfliktna do recimo Hrvaške, čeprav imamo z njo v resnici veliko več skupnih interesov. Če kdo misli, da je avstrijska državna pogodba zastarela, se moti. 7. člen je še vedno najmočnejša varovalka pravic manjšin v Avstriji in njegove določbe še vedno niso zadovoljivo izpolnjene. Dokler Slovenija ne uveljavi svojega nasledstva, lahko sicer izraža stališča, ampak ta stališča niso pravno zavezujoča. To so razlogi, zakaj socialisti pri notifikaciji vztrajamo. Domnevni razlogi proti notifikaciji ne vzdržijo resne presoje. Minister Erjavec po eni strani pravi, da notifikacija nasledstva ne bi ničesar spremenila. Če pa je temu tako, zakaj pa potem Avstrija z vsemi štirimi temu nasprotuje. Po drugi strani nas minister Erjavec straši, da je notifikacija negotova. Ampak poglejte, Češka republika je maja 2014 nasledstvo notificirala in se vpisala v seznam pristopnic, ki ga vodi Ruska federacija. Tretji ugovor ministra Erjavca je bil, da bi notifikacija škodila naši manjšini in da bi odnosom z Avstrijo škodila takisto. Ampak poglejte, notifikacija nasledstva Osimskih sporazumov z Italijo ni škodila niti manjšini niti Sloveniji. Manjšina je leta 2001 končno dobila

zaščitni zakon, Slovenija pa se je prav zaradi notifikacije uspešno uprla italijanskim zahtevam po vračanju nepremičnin optantov. Seveda se bo našel tukaj kdo, ki bo zatrdil, da pogodbi nista primerljivi, ampak dejansko v našem pravnem redu ni bolj primerljivih pogodb. Obe potrjujeta potek meje, opredeljujeta varstvo manjšin in odškodnine za odvzeto premoženje. In ne pozabimo, ko je Slovenija notificirala nasledstvo Osimskih sporazumov, je bilo priznanje nasledstva odvisno samo od Italije, vprašanje nasledstva republik po Jugoslaviji pa se sploh še ni začelo reševati. Kako končati? Koalicija je na začetku mandata uvedla nov državni praznik – dan suverenosti. Ampak Slovenija nikoli ni bila manj suverena, kot je to pod Cerarjevo vlado. Tukaj ne gre samo za notifikacijo avstrijske državne pogodbe, gre zlasti za vsesplošno privatizacijo javnega premoženja v korist tujih centrov moči. Koalicija je pravkar sprejela Zakon o drugem tiru. Po vladnem načrtu bo Madžarska za samo 200 milijonov evrov postala polovična lastnica te milijardo vredne strateške infrastrukture, da vezanih poslov v Luki Koper sploh ne omenjam. Mislim, da to pove vse o resnični suverenosti države in državitvornosti aktualne vlade.

Čisto za konec bi rad spomnil naše sodržavljanke in sodržavljane, da so Socialni demokrati in Zavezništvo Alenke Bratušek junija 2015 javno izjavili, da se zavzemajo za notifikacijo nasledstva avstrijske državne pogodbe. Ampak na odbor našega priporočila niso podprli. Kot po navadi, govorijo eno in delajo drugo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali s predstavitevjo stališč poslanskih skupin.

V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. 12. 2009 Državni zboru ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI Z JAVNIM RAZPISOM ZA SOFINANCIRANJE DOKTORSKEGA ŠTUDIJA.**

Predlog priporočila je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina šestih poslank in poslancev, s prvopodpisanim Miho Kordišem. Predlog priporočila je na 26. seji 11. 4. 2017 obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor točk predloga priporočila ni sprejel, je bila obravnava predloga priporočila na seji delovnega telesa končana. Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa.

Spoštovani! Res je, po letih krize je bila po lanskem letu ponovno uvedena shema sofinanciranja doktorskega študija. Res je tudi, da je v novem zakonu o visokem šolstvu določeno, da država sofinancira tudi doktorski študij. Torej ga sofinancira, pa čeprav na žalost nikjer ne opredeljujemo, v kolikšnem, vsaj minimalnem obsegu ga sofinancira. Za družbo, ki si želi znanosti, razvoja in napredka, je to vsekakor prava pot. Čeprav se tudi v Poslanski skupini nepovezanih poslancev strinjamo s tem, da je doktorandkam in doktorandom treba omogočiti, da se izpopolnjujejo in raziskujejo tudi in predvsem s sofinanciranjem študija, pa se s samimi priporočili nismo strinjali, zato naše podpore niso dobili.

Tisto, na kar pa bi vseeno želela opozoriti in o čemer sem govorila, ko sem na zadnji seji Državnega zbora gospe ministrici postavila ustno vprašanje, pa je poleg sofinanciranja doktorskega študija tudi razumevanje javnega visokošolskega prostora. Že res, da je gospa ministrica povedala, da na 3. stopnji ni koncesioniranih zavodov, pa vseeno še vedno ni popolnoma razjasnjeno, kaj se razume pod pojmom javni zavod. Na to je ne nazadnje opozorilo tudi Ustavno sodišče. V naši poslanski skupini smo mnenja, da je študent in njegova raziskava tisto, kar mora biti v fokusu. Če želimo kvaliteto in ne kvantitete, je potem tak pristop nujen. Obravnavati je treba vsakega doktoranda individualno in ne nujno zavod, ki ta študij izvaja. Na podobne stvari so na seji matičnega odbora opozarjali tudi predstavniki Študentske organizacije Slovenije, pa tudi državni svetnik. Ampak takrat uredbe še ni bilo. Danes, ko je uredba že sprejeta, pa je jasno, da je kar nekaj stvari, ki jih je treba še doreči. Veliko besed se izreče, veliko se pogovarjamo, pa se, kot kaže, bolj slabo slišimo.

Prav zato sem sklicala sejo odbora, ki ga vodim, da se pogovorimo o Uredbi o sofinanciranju doktorskega študija v letu 2017 in 2018. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Drage kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini SMC smo na seji matičnega delovnega telesa predlog priporočila zaradi njegove konfuznosti, nedodelanosti, neustreznosti in v določenih točkah neskladnosti z visokošolsko zakonodajo zavrnili. Ne glede na to nas veseli, da je predlagatelj v razpravi pohvalil ukrepe te vlade in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport pri naslavljanju problematike študija na tretji stopnji in ureditvi sofinanciranje na zakonski ravni. Tako drži trditev predlagatelja, da je treba sistem

sofinanciranja glede na slabe izkušnje iz preteklosti nujno popraviti in zastaviti v smeri, ki ohranja in nadalje spodbuja kakovost visokega šolstva. Prvi korak je bil storjen že v lanskem letu s sprejetjem novele zakona o visokem šolstvu. Poudarjamo, da smo s spremembo zakona naredili pomemben korak k celostni ureditvi sistema doktorskega študija, predvsem njegovega financiranja. Po več letih zatišja tako dajemo jasno zavezo na normativni ravni, da se bo doktorski študij sofinanciral z integralnimi sredstvi na javnih visokošolskih zavodih v skladu s proračunskimi zmožnostmi. Obdobja nestabilnega in negotovega financiranja zgolj s kohezijskimi sredstvi so na srečo že mimo. Ti koraki se nadaljujejo tudi v letu 2017 s sprejetjem nove uredbe, ki bo skladna s sprejetim zakonom o visokem šolstvu in novim modelom financiranja visokošolske dejavnosti. Sredstva za sofinanciranje študija na tretji stopnji se bodo namreč določala z letnim sklepom ministra ob upoštevanju števila diplomantov tretje stopnje javnega visokošolskega zavoda v zadnjih petih letih. Samo v letih 2016–2018 bo ta vlada za financiranje doktorskega študija namenila nekoliko manj kot 5 milijonov evrov. Naj še enkrat opozorimo, da se je doktorski študij nazadnje sofinanciral v letu 2012, in še to z evropskimi oziroma kohezijskimi sredstvi na osnovi inovativnih shem.

Dovolite, da izpostavim še dvoje. V Poslanski skupini SMC nismo naklonjeni ponovni uvedbi normiranih šolnin pri doktorskem študiju, saj to v končni fazi vodi do glavarinskega modela financiranja, ki pa mu je po nam znanih stališčih v preteklem letu nasprotoval tudi predlagatelj. Glede omejitve sofinanciranja doktorskega študija zgolj na javnih visokošolskih zavodih pa dodajamo, da je na tretji stopnji študija koncesije za študentske programe ne obstajajo, kar razreši marsikatero dilemo o tem, na katerih zavodih je država dolžna sofinancirati doktorski študij.

Če strnem misli, pozdravljamo že sprejete in pričakujemo še nadaljnje pozitivne ukrepe te vlade in ministrstva pri celostnem reševanju problematike doktorskega študija.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Priporočila smo v Poslanski skupini Desus zavrnili že ob obravnavi na matičnem delovnem telesu. Glede na to, kar je bilo pojasnjeno na odboru s strani ministrstva, priporočil, kot so predlagana, po naši oceni nekaterih od njih ni potrebno, drugih pa ni primerno sprejeti. Sama normativna ureditev, tako zakonska podlaga, ki se je z zadnjo novelo

zakona o visokem šolstvu že spremenila, kakor tudi uredbena raven, ki na izvedbeni ravni natančneje ureja pogoje in kriterije samega razpisa in sofinanciranja študija na tretji visokošolski stopnji in je trenutno tudi že v zaključni fazi sprejemanja, pomenita napredek na tem študijskem nivoju. Poleg tega je, kot smo slišali, izboljšana tudi finančna participacija iz državnega integralnega proračuna, tako da se dejansko stanje na tem področju v celoti gledano resnično izboljšuje. V Demokratični stranki upokojencev Slovenije se strinjamo, da je znanje prihodnost. Pohvalno je, da smo po deležu prebivalstva s terciarno izobrazbo na ravni povprečja Evropske unije. Še več. Izjemno je, da smo v samem vrhu v Evropski uniji po številu doseženih doktoratov. Pa vendar ne moremo mimo tega, da se ne bi vprašali, kaj je narobe v tej državi, da je toliko brezposelnih z visokošolsko izobrazbo. Kaj je narobe, da mladi s končanimi visokimi šolami delajo za tekočim trakom v tovarni, polnijo police v trgovinah in strežejo po lokalih za minimalno plačo? Ali sta ponudba in povpraševanje neskladna? Ali je to zaradi neskladja med znanjem in večšini diplomantov? Po našem prepričanju bi se morale univerze na tako stanje ustrezno odzvati. Prav tako pa na drugi strani tudi gospodarstveniki, saj se bojim, da slednji ne cenijo dovolj dodane vrednosti, ki jo s svojim znanjem nekemu podjetju prinesejo mladi. Le priložnost jim je treba dati. Tukaj se bom ustavila, saj je to tema za kdaj drugič.

Kar pa se tiče današnjih predlogov, priporočil s strani Poslanske skupine Združene leve, kot je bilo že uvodoma nakazano, v naši poslanski skupini ne podpiramo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. En lep pozdrav vsem!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov poudarjamo pomen dostopnosti in kakovosti na vseh ravneh izobraževalne vertikale in tudi ko gre za doktorski študij, ki ga razumemo kot del študijske dejavnosti, zato menimo, da mora biti tudi njegovo financiranje urejeno iz proračuna Republike Slovenije. Če pogledamo trenutni normativni okvir javnofinančne podpore doktorskega študija, je v pretežni meri zamejen v 72.a členu Zakona o visokem šolstvu, ki med drugim določa, da se skladno z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi sofinancira tudi študij tretje stopnje na javnih visokošolskih zavodih. Kakšna pa bo razpoložljivost, je tako odvisno od prioritet vladajoče politike, pri čemer moramo imeti veda pred očmi dejstvo, da obseg sredstev določa tudi število doktorskih študentov. Zato apeliramo, da se v prihodnji noveli Zakona o visokem šolstvu vendarle razpoložljivost proračunskih sredstev natančneje opredeli, če

želimo vzpostaviti predvidljivo okolje za razvoj te ravni študija. Doktorski študij je sicer v temelju raziskovalno delo, zato je obseg dostopnosti odvisen tudi od primerne zmogljivosti visokošolskih zavodov, vključno s številom mentorjev. Pri določanju kriterijev za vpis in kakovost standardov imajo zato odločilno vlogo prav visokošolski zavodi, ki morajo biti osnovani na kakovosti znanja in sposobnosti študenta, nikakor pa ne sme biti izločitveni moment pri izboru kandidatov njegov materialni položaj. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima še Poslanka skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Priporočilo glede sofinanciranja doktorskega študija smo v Združeni levici vložili z jasnim namenom. Sofinanciranje naj bo prilagojeno študentom, s finančnimi ukrepi pa naj se za vpis na doktorski študij uveljavljajo kriteriji kakovosti, ne pa kriteriji premoženja študenta oziroma premoženja družine, iz katere prihaja. Določbo Zakona o visokem šolstvu, ki je prinesla zagotovljeno sofinanciranje na zakonodajno raven, smo pozdravili. Tukaj je šlo za dobro potezo Ministrstva za izobraževanje. Žal, osamljeno potezo, praktično edino, ki ji lahko pritrdimo, pa vendar. Vpis na doktorski študij se je namreč v letih, ko je bilo sofinanciranje odvzeto, zmanjšal za 55 %, se pravi, padel je za več kot polovico. To je zelo zgovoren podatek, ki kaže, da doktorskega študija, s tem pa razvoja ljudi, znanosti, raziskav in tako naprej brez državne podpore za večino študentov preprosto ni. Mnogo perspektivnih študentov je v tem obdobju morale svoje ambicije po študiju na 3. stopnji preprosto opustiti zgolj zaradi svojih lastnih socialnih razmer. Na odboru smo ta priporočila obravnavali in niti en poslanec ne koalicije ne desnice ni razpravljal o priporočilu. In to silno veliko pove o odnosu slovenskega političnega razreda do doktorskega študija. Očitno si, gospe in gospodje, predstavljate, da je študij na tretji stopnji namenjen družbeni smetani, eliti, ki si lahko ta študij plača. Pa ni v resnici temu tako oziroma vsaj ne bi smelo biti. Finančno mora biti ta študij dostopen vsem, po kvaliteti pa seveda samo najboljšim. Namesto tega, kdo si lahko študij plača, naj veljajo kriteriji uspešnosti. Ocene, posebni dosežki, tudi sprejemni izpiti, če jih že na vsak način hočete imeti, to je definicija pravične obravnave, ne pa premoženjske selekcije.

Da pridemo do pravičnejšega stanja, lahko uporabimo naslednje korake. Prvič. Zagotoviti bi bilo treba, da zaradi zavrnitve sofinanciranja fakultete ob morebitnem izpisu posameznih študentov, teh ne terjajo za plačilo deleža šolnine in da se njihov izpis izvede brez povzročanja dodatnih stroškov. Vemo, kakšna je

bila praksa v zadnji sezoni, ko so nekatere fakultete ta strošek obesile na pleča študentov. Šlo je za od nekaj 100 evrov, do tja do tisoč 500 evrov težko odiranje.

Drugič. Omogočiti poleg sofinanciranja šolnine tudi denarne spodbude oziroma štipendije na nek podoben način, kot je to v preteklosti že urejala inovativna shema. Večina tistih študentov, ki niso mladi raziskovalci, zraven dela v nekih prekarnih oblikah, čeprav so to najbistrejši umi generacije in študirajo za razvojni preboj, se znajde v strežbi čisto iz naslova golega preživetja ali v kakšni drugi obliki študentskega dela, ki ni povezan z njihovo smerjo študija. Drugače kot z denarnimi spodbudami tega ne moremo preseči, študent naj študira, ne pa, da se ujdinja za mezdo.

Tretjič. Uvedejo naj se normirane šolnine. S tem bi navzgor omejili rast šolnin, ki gredo v oblake, pa ne zaradi tega, ker bi naraščali dejanski stroški študija, ampak zaradi tega, ker naraščajo apetiti akademskih mandarinov.

Četrto. Iz proračuna naj se nameni dovolj sredstev, da bo sofinanciranje za vsakega študenta 100-odstotno oziroma da bo doktorski študij brezplačen.

Ni dvoma, da so vam v koaliciji zahteve, ki smo jih postavili v Združeni levici, tuje. Kljub temu da gre za popolnoma racionalne ukrepe, dva od njih sta v preteklosti že veljala, ste na odboru s hitrimi pritiski na tipko »proti« težave študentov in doktorskega študija preprosto pometli pod preprogo. Ni pa to presenetljiva poteza. Tako Ministrstvo za izobraževanje kot celotni univerzitetni prostor pri nas obvladujejo privilegirane akademske klike, jasno, z lovskami globoko v koalicijske stranke. In vrana vrani ne izključe oči. Ceno tega pa plačujejo študentje, njihove družine in kvaliteta študija, posledično pa celotna družba, ki izgublja raziskovalne, znanstvene in druge potenciale napredka. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in končno tudi 29. sejo Državnega zbora.

Hotel sem reči, jutri bo nov dan, a bo bolje reči le, da tudi za to nočjo pride nov dan. Zato vam želim vsem lahko noč.

Seja je bila končana 8. maja 2017 ob 23.54.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	238, 239, 253, 254, 259, 273, 276, 344
BAH ŽIBERT, ANJA	136, 139, 146, 148, 157, 177, 209, 210, 211
BAN, URŠKA	36, 37, 45, 179
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	236, 237, 238, 249, 250, 259, 348
BOGATAJ, MAG. TANJA	24, 33
BON KLANJŠČEK, MIRJAM	43, 109, 207, 208, 387
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	184, 185, 257, 334
BREZNIK, FRANC	101, 229, 230, 231, 296, 310, 329

C

CANTARUTTI, ALEŠ	21
CERAR, DR. MIROSLAV	184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191
CINK, MAG. TANJA	351

Č

ČUŠ, ANDREJ	232, 233, 245, 246, 271, 274
-------------------	------------------------------

D

DEKLEVA, ERIKA	346, 360
DIMIC, IVA	220, 221, 222, 256, 275, 285, 339, 342, 348, 352, 354, 355, 357, 362, 364
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	20, 24, 61, 277
DOLINŠEK, MARJAN	70

F

FERLUGA, MARKO	63, 168, 201, 202, 240, 295, 300, 314, 372
----------------------	--

G

GANTAR, TOMAŽ	297
GAŠPERŠIČ, DR. PETER	56, 81, 85, 86, 96, 98, 198, 199, 235, 245, 246, 253, 254
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ	77
GORENAK, DR. VINKO	132, 135, 160, 222, 224, 278, 328, 365, 374
GRIMS, MAG. BRANKO	25, 186, 187, 192, 366, 378
GROFF FERJANČIČ, MAG. MELITA	162, 180

H

HAINZ, PRIMOŽ	87, 182
HAN, MATJAŽ	95
HANŽEK, MATJAŽ	100, 102
HORVAT, JOŽEF	32, 43, 45, 117, 121, 163, 168, 204, 205, 206, 267, 307, 318, 384
HRŠAK, IVAN	106

I

IRGL, EVA	143
-----------------	-----

J

JAZBEC, MAG. SAŠA	35, 44, 54
JURŠA, FRANC	94, 270

K

KAVČIČ, MAG. ALEKSANDER	86
KLEMENČIČ, MAG. GORAN	131, 133, 136, 139, 144, 148, 150, 252
KOLAR CELARC, MARIJA MILOJKA	206, 207, 228, 229, 232, 233, 234, 237, 238, 250, 251

KOLEŠA, ANITA.....	90, 312, 385
KOPAČ MRAK, DR. ANJA.....	209, 210, 243, 255, 262
KOPMAJER, BENEDIKT.....	235
KOPRIVNIKAR, BORIS.....	204, 205, 251, 252
KORDIŠ, MIHA.....	103, 104, 123, 151, 152, 153, 154, 155, 163, 188, 189, 190, 241, 242, 243, 256, 263, 265, 273, 277, 327, 329, 332, 386, 389
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA.....	278
KOTNIK POROPAT, MARJANA.....	58, 121, 149, 282, 286, 388
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA.....	50, 166, 234, 235, 331
KOZLOVIČ, MAG. LILIJANA.....	223, 224, 244, 245
KRIVEC, DANIJEL.....	57, 88, 92, 96, 97, 101, 178, 218, 219, 220

L

LAH, ZVONKO.....	28, 29, 60, 92, 107, 120, 339, 355, 371
LAJ, FRANC.....	298, 303
LEBEN, JURE.....	19
LEP ŠIMENKO, SUZANA.....	165, 206, 207
LEVIČAR, MARINKA.....	385
LISEC, TOMAŽ.....	110, 112, 119, 127, 129, 130
LOGAR, DR. ANŽE.....	51, 158, 211, 212, 213, 315

M

MAHNIČ, ŽAN.....	353
MAJCEN, IRENA.....	219, 220, 227
MAKOVEC BRENČIČ, DR. MAJA.....	108, 126, 208, 233, 239, 240, 241, 242
MARFLAK TRONTELJ, JONIKA.....	157, 159
MATIČ, DR. DRAGAN.....	128, 197, 213, 214, 387
MEDVED, DR. ANA.....	331
MESEC, LUKA.....	20, 42, 48, 100, 101, 102
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO).....	92, 309
MURŠIČ, MAG. BOJANA.....	26, 226, 227, 251, 252, 297, 332, 353, 378

N

NEMEC, MATJAŽ.....	233, 234, 386
NOVAK, LJUDMILA.....	116, 228, 229, 298, 338, 350

P

PERŠAK, ANTON.....	200, 201, 202, 211, 212, 213, 214
POČIVALŠEK, ZDRAVKO.....	230, 231, 299, 318, 321, 323
POČKAJ, VLASTA.....	334
PODKRAJŠEK, BOJAN.....	192, 202, 203
POGAČAR, PETER.....	264
POGAČNIK, MAG. MARKO.....	46, 161, 167, 176, 181, 215, 216, 300, 319, 321, 325
POJBIČ, MARIJAN.....	169, 176, 258, 268, 347, 358, 360
POTISEK, MAG. KLEMEN.....	105
POTOČNIK, ANDREJA.....	164, 304, 317
PRELOG, IVAN.....	107, 308
PRIKL, UROŠ.....	40, 225, 226, 243, 244, 255, 267, 274, 276, 301, 308

R

RANC, DANILO ANTON.....	57, 72, 194, 305, 321
-------------------------	-----------------------

S

SHAKER, KAMAL IZIDOR.....	190, 191
SLUGA, JANJA.....	22, 25, 30, 33, 35, 275, 368
STARE, DARKO.....	287, 294

Š

ŠERGAN, VOJKA.....	91, 296, 312
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ.....	39, 53, 55, 65
ŠKOBERNE, JAN.....	59, 99, 132, 134, 138, 140, 282, 302
ŠKODNIK, IVAN.....	79, 124, 128, 217, 218, 307
ŠKOPAC, MARUŠA.....	50
ŠPENGA, ANDREJ.....	369
ŠTRAVS PODLOGAR, EVA.....	294

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ.....	18, 22, 27, 28, 31, 35, 60, 69, 91, 99, 100, 101, 199, 200, 284, 298, 302, 370, 382
TABAKOVIČ, SAŠA.....	114, 257, 260, 326
TANKO, JOŽE.....	19, 21, 160, 183, 322, 361, 363, 366, 382, 383
TOMIČ, VIOLETA.....	152, 216, 247, 248, 249, 261, 344
TONIN, MAG. MATEJ.....	19, 67, 271, 303, 306, 315, 319, 330, 336, 340, 345, 362, 363
TRČEK, DR. FRANC.....	80, 84, 92, 100, 103, 106, 113, 116

V

VEBER, JANKO.....	41, 49, 84, 86, 172, 174, 176, 266, 272, 305, 321, 388
VERBIČ, MAG. DUŠAN.....	23, 33, 141, 172
VERVEGA, VESNA.....	119, 383
VILFAN, PETER.....	26, 377
VRANIČAR ERMAN, MAG. MATEJA.....	196, 197, 215, 216, 225, 226
VRTOVEC, JERNEJ.....	320, 333
VUK, MARTINA.....	343, 356, 361, 362

Z

ZORČIČ, IGOR.....	62, 75, 99, 103, 122, 286, 293, 313
-------------------	-------------------------------------

Ž

ŽIDAN, MAG. DEJAN.....	192, 193, 194, 195, 203, 217, 218, 221, 222, 236, 240, 247, 248
ŽNIDAR, LJUBO.....	73, 97, 108, 195, 196, 198, 199, 327, 335

LEGENDA

- PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS ZL – Poslanska skupina Združena levica**
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije**
- PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**
- PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev**
- NeP – Nepovezani poslanec**